

21

İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ
Sosyal Bilimler Enstitüsü
Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı

MÜ'MİN bin MUKBİL
MİFTÂHÜ'N-NÛR ve HAZÂİNÜ'S-SÛRÛR
(Dil Özellikleri-Metin-Söz Dizini)

I.Cilt
Dil Özellikleri-Metin

DOKTORA TEZİ
MEHMET ÜNAL ŞAHİN

MALATYA

1994

MÜ'MİN bin MUKBİL
MİFTÂHÜ'N-NÛR ve HAZÂİNÜ'S-SÜRÛR
(Dil Özellikleri-Metin-Söz Dizini)

I.Cilt
Dil Özellikleri-Metin

DOKTORA TEZİ
Hazırlayan: MEHMET ÜNAL ŞAHİN
Tez Danışmanı: Yrd.Doç.Dr. GÜRER GÛLSEVİN

MALATYA-1994

Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü'ne

İşbu çalışma, jürimiz tarafından, Türk Dili ve Edebiyatı Eğitimi Anabilim Dalında DOKTORA TEZİ olarak kabul edilmiştir.

Başkan:.....

Üye :.....

Üye :.....

ONAY

Yukarıdaki imzaların, adı geçen Öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım

...../...../1994

İÇİNDEKİLER

Sayfa No:

ÖNSÖZ.....	VI
Kısaltmalar ve İşaretler.....	XI
GİRİŞ.....	1
14. ve 15. Yüzyıl'da Anadolu'da Yazılmış Olan Tıp Eserleri.....	3
Mü'min bin Mukbil Sinobî.....	5
Eserleri.....	7
Miftâhü'n-Nür ve Hazainü's-Sürür.....	9
Miftâhü'n-Nür'un Nüshaları.....	12
DİL ÖZELLİKLERİ.....	13
İmlâ Özellikleri.....	14
A. Ünlüler.....	15
a. Ünlüsü.....	15
e. Ünlüsü.....	18
ı. Ünlüsü.....	19
i. Ünlüsü.....	22
o. Ünlüsü.....	25
ö. Ünlüsü.....	27
u. Ünlüsü.....	29
ü. Ünlüsü.....	32
B. ÜNSÜZLER.....	35
ç. Ünsüzü.....	35
p. Ünsüzü.....	37
t. Ünsüzü.....	38

	II
s. Ünsüzü.....	41
ŋ Ünsüzü.....	43
g. Ünsüzü.....	46
AYRI YAZILAN EKLER.....	46
BİTİŞİK YAZILAN KELİMELER.....	48
DİĞER İMLÂ ÖZELLİKLERİ.....	52
FARSÇA İSİM TAMLAMALARININ YAZILIŞI.....	54
SES BİLGİSİ (FONETİK).....	55
I. Ünlüler.....	55
İlk hece i'leri.....	55
İlk hece e'leri.....	56
Ünlü Uyumu.....	57
Damak Uyumu.....	57
Dudak Uyumu.....	58
Uyuma Aykırı haller.....	59
II. Ünsüzler.....	60
Ötümlüleşme.....	60
Sızıcılışma.....	84
Yutulma.....	86
Erime.....	87
İkizleşme.....	89
Aynılışma.....	89
Türeme.....	89
Konson Kaynaşması.....	90
Göçüşme.....	91
Hece tekleşmesi.....	91

Benzetme.....	91
ŞEKİL BİLGİSİ (MORFOLOJİ).....	92
YAPIM EKLERİ	
İsimden İsim Yapan Ekler.....	92
İsimden Fiil Yapan Ekler.....	96
Fiilden İsim Yapan Ekler.....	98
Fiilden Fiil Yapan Ekler.....	101
FİİLİMSİLER.....	106
GERUNDİUMLAR.....	109
ÇEKİM EKLERİ.....	114
İsim Çekim Ekleri.....	114
Çokluk Eki.....	114
İyelik Eki.....	115
İsmin Hal Ekleri.....	117
Yalın Hal.....	117
Accuzative Hali.....	118
Dative Hali.....	119
Locative Hali.....	119
Ablative Hali.....	120
Equative Hali.....	122
Directive Hali.....	122
Instrumental.....	123
Genetive (eki).....	124
Fiil Çekim Ekleri.....	124
I.Basit Çekim.....	125
Haber Kipleri.....	125

Geniş Zaman.....	125
Şimdiki Zaman.....	127
Gelecek Zaman.....	128
Görülen Geçmiş Zaman.....	130
Anlatılan Geçmiş Zaman.....	131
Dilek Kipleri.....	132
Gereklilik.....	132
İstek.....	134
Emir.....	135
II. Birleşik Çekim.....	135
a.Hikâye	
Anlatılan Geçmiş Zaman.....	135
Görülen Geçmiş Zaman.....	136
Geniş Zaman.....	136
b.Rivâyet	
Geniş Zaman.....	137
Anlatılan Geniş Zaman.....	138
CEVHERİ FİİL.....	138
Anlatılan Geçmiş Zaman.....	138
Görülen Geçmiş Zaman.....	139
Geniş Zaman.....	139
Cevheri Fiille Yapılan Birleşik Ekler.....	140
KELİME GRUPLARI.....	142
İsim.....	142
Zamir.....	143
Sıfat.....	148

Zarf.....	151
Edat.....	154
İkilemeler ve Tekrarlar.....	159
İkilemeler.....	159
Tekrarlar.....	160
FiİL.....	162
Tasviri Fiiller.....	162
Yardımcı Fiiller.....	163
SONUÇ.....	180
BİBLİYOGRAFYA.....	184
TRANSKRİPSİYONLU METİN.....	189
ORİJİNAL METNİN FOTOKOPİSİ.....	491
SÖZ DİZİNİ.....	704
Söz Dizininin Hazırlanmasında Uyulan Esaslar.....	705
Mânâsı Tesbit Edilemeyen Kelimeler.....	

ÖNSÖZ

Anadolu coğrafyasında XIII. yüzyıldan XV. yüzyılın ikinci yarısına kadar yazılı eserleriyle takip edebildiğimiz EAT., Oğuzcanın kaynaklık ettiği ilk yazı dilidir.

Daha önceleri bu döneme Eski Osmanlıca (Altosmanische) adı verilmiş ancak EAT. dönemi Osmanlılardan daha eski dönemleri de içine aldığı için, bugün bundan vazgeçilmiştir. Batı Oğuzcası Anadolu coğrafyasının dışındaki bölgelerde yazılmış olan eserleri de kapsadığı için, bu sahada çalışanlar, bunun yerine Eski Türkiye Türkçesi terimini kullanırlar

EAT., Eski Doğu Türkçesi (Eski Türkçe)'nin devamı olarak XI. yüzyıldan itibaren teşekkül etmeye başlayan Orta Türkçe devresinin şiveleri arasında özel bir yer işgal eder. EAT.'nin dil konusunda çalışma yapan araştırmacılar için Türkiye Türkçesine kaynaklık etmesi bakımından önemi daha da artmaktadır. Günümüz Türkçesinde karşılaştığımız fonetik ve morfolojik meselelere ait açıklanamayan hususlar, EAT. metinlerinin geniş çaplı ve organize bir çalışmayla incelenmesi sonucu, belki de aydınlığa kavuşabilecektir. Bu çalışmalar sadece bir sahada sıkışıp kalmamalı, bir dönemin dil yapısının bütün özelliklerini ortaya çıkarmak için, o döneme ait kültür eserlerinin tamamı incelenmelidir. Çünkü edebi eserlerde müellifler,

eserlerindeki ifadelerle ayrı bir itina göstermekte, bu da sun'iliğe yol açmakta ve dilin gerçek yapısını yansıtamamaktadır. İlim dilinde yazılmış eserler, anlatmaya ve öğretmeye yönelik olarak kaleme alındıklarından, dilin dönemine ait standart yapısını nisbeten daha tabii bir şekilde gösterēbilmektedirler.

EAT., döneminde yazılmış olan tıp eserleri, kültür tarihimiz bakımından önemli bir yer işgal eder. Günümüze kadar ulaşabilen yazmaların incelenmesi hem tıp, hem de dil tarihimiz açısından faydalı olacak, her iki ilim dalının günümüze uzanabilecek bilgi unsurları, eski ile yeni arasında kültür köprüsünün kurulmasını sağlayabilecektir. Bu fayda prensibini göz önünde tutarak, hocam Prof.Dr. Osman Nedim Tuna'nın tavsiyeleriyle göz hastalıklarıyla ilgili bir ihtisas metni olan Sinoplu Mü'min bin Mukbil tarafından kaleme alınmış bulunan **Miftāhü'n-Nūr** ve **Ḥazāinü's-Sürur** adlı eseri doktora tezime konu olarak seçtim

Mü'min bin Mukbil'in eseri, bazı kaynaklara göre kendinden önce yazılmış olan tıp eserlerinden alınan bilgileri ihtiva etmekteyse de, onun tercüme eser olduğunu isbatlayacak her hangi bir delil yoktur. Eseri değerlendiren tıp tarihiyle ilgilenen ilim adamlarımız, **Miftāhü'n-Nūr**'un telif eser olduğu kanaatindedirler.

Eserin dili, devrinin diğer tıp eserlerine paralel olarak öğretmeye ve faydaya yönelik bir anlatım ihtiva

ettiğinden ağır ve karmaşık bir yapıda değildir. Ancak bir ihtisas metni olması, bazı hastalık ve ilaç isimlerinin devrinin literatürüne uygunluk gösterme zarûretini doğurmuş; bu durum, bu isimleri ifade eden kelimelerin Arap ve Fars dillerinin kelime ve terkiplerinden alınmasına yol açmıştır. Bazı kısımlarda, birtakım isimlere karşılık olarak, Yunanca ifadeler de kullanılmıştır. Müellif, bunların bir çoğunun ya Türkçe karşılıklarını vermiş veyahut tariflerini ve özelliklerini izah etmeye çalışmıştır.

Eserin hacimli olması, özellikle söz dizini bölümündeki çalışmaların bir hayli uzamasına ve yorucu olmasına yol açmıştır. Bu çalışmamızda, mümkün olduğu kadar metindeki kelime ve terkiplerin tam karşılıkları, verilmeye çalışılmış, şüpheli görülenlerin ve manası tesbit edilemeyenlerin karşılıklarına soru işareti (?) konmuştur.

EAT., metinleri incelenirken genellikle birden çok metin kullanılır, karşılaştırmalar yapılır ve yeni bir metin karma yoluna gidilir. Bu dil incelemeleri için çok doğru sonuçlara götürecek bir yöntem değildir. Çünkü nüshaların birkaçında aynı, sadece birinde farklı olarak görülebilecek kelime veya şeklin hangisinin doğru olduğuna karar verebilmek zordur. Verilen karar, her zaman gerçeği yansıtmayabilir.

Bu çalışmada imlâ birliğinden yararlanabilmek ve ağız özelliklerinin dil incelemesinde birliği bozabileceği

düşüncesinden hareketle, asıl nüsha olarak **Nuruosmaniye Kütüphanesi'nde** 3585 numarada kayıtlı yazma nüsha seçilmiştir. Kontrol nüshası olarak ise Fatih Millet Kütüphanesi Ali emiri bölümünde 255 numarada kayıtlı olan nesih hatlı yazma kullanılmıştır. Kontrol esnasında, yeni bir metin ihya etmek gibi bir düşünceden hareket edilmemiş, müstensih hatalarından doğabilecek bazı kelime eksikliklerinin tamamlanmasına çalışılmıştır. Bu hususlar, gerekli olduğu yerlerde parantez içinde gösterilmiştir.

Asıl nüsha olarak seçilen NO.nun 58b. numaralı varakından itibaren bir v^arakın mikrofilmden çıkarılan fotokopide eksik olduğunun sonradan farkına varılmıştır. Bu eksiklik, bilâhare asıl nüshadan çekilen fotokopiyle giderilmiş; orijinal ve transkripsiyonlu metne (58b(1) ve 59a(1) numaralarıyla eklenmiştir.

Çalışmada Takip Edilen Yol

Çalışmada mümkün olduğu kadar metinde yer alan bütün konular tesbit edilmeye çalışılmış ve bunların çözülmesine gayret edilmiştir. Bunlar yapılırken daha önce yapılan çalışmalar dikkate alınmış, özel durumların dışında, bu çalışmalarla paralellik sağlanmaya çalışılmıştır. Çözüme ulaştırılabilen meseleler misalleriyle gösterilmiş, çözümlenemeyen konularda ise genel prensiplere sadık kalınmıştır. En çok kullanılan şekiller ve çözümler tercih edilmiştir.

Çalışma:

I.CİLT

GİRİŞ

DİL İNCELEMESİ

İmlâ

Fonetik

Morfoloji

Sonuç

METNİN TRANSKRİPSİYONU ORJİNAL METNİN FOTOKOPİSİ

II.CİLT

SÖZ DİZİNİ

Bölümlerinden oluşmaktadır.

Bölümlerin hangi esas ve ölçülere uyularak hazırlandığı, gerekli görülen yerlerde açıklanmış; sonuç bölümünde ise çalışma tümüyle karakterize edilmeye çalışılmıştır.

Sözlerimi bitirirken, ilerlemiş yaşıma rağmen, Üniversitede akademik çalışmaya teşvik eden, bu yolda bana ışık olan aziz ve muhterem hocam Prof.Dr. Osman Nedim Tuna'ya minnet ve şükran duygularımı arz etmek istiyorum. Hocamın emekliliğinden sonra tez danışmanlığını üstlenen, sabırla çalışmayı yönlendiren Yrd.Doç.Dr. Gürer Gülsevin'e teşekkür etmeyi bir borç bilirim.

Ayrıca metnin kontrolünde ve Arapça-Farsça unsurların anlamlarının tesbitinde Arapça-Farsça Okutmanı Süleyman Çaldak, muhterem dostum Mehmet Alptekin, ve çalışmamız sırasında teşvik ve yardımlarını gördüğümüz Yrd.Doç.Dr. Şerif Ali Bozkaplan. ve Yrd.Doç.Dr.Hasan Kavruk ve tezin daktilosunda büyük emeği geçen Nilüfer Sürücü'ye teşekkürlerimi sunarım.

Kısaltmalar ve İşaretler

a.g.e	:Adı geçen eser
Bak.	:Bakanlığı
Bkz.	:Bakınız
DTCF	:Dil ve Tarih-Çoğrafya Fakültesi Dergisi
EAT	:Eski Anadolu Türkçesi
E Tk.	: Eski Türkçe
NO .	:Nuruosmaniye
C	: Cilt
S	:Sayı
s	:Sahife
TDAY	:Türk Dili Araştırmaları Yıllı Belleten
TDK	:Türk Dil Kurumu
TTK	:Türk Tarih Kurumu
H	:Hicri
M	:Miladi
Grnd .	:Gerundium
Yay.	:Yayını
K	:Ünsüz (konson)
V	:Ünlü (Vokal)
K (fonetik olarak)	:k,g
K (" ")	:k,g
A	:a,e
I	:ı,i,u,ü
Ç	:ç,c
T	:t,d

- ø :Ekin, şekil olarak bulunmadığı halde fonksiyon olarak bulunduğunu gösterir.
- # :Harf veya kelimenin sol tarafında ise kelime başını, sağ tarafında ise kelime sonunu gösterir
- > < :Kelimenin fonetik ve morfolojik gelişme seyrini gösterir.
- >> << :Kelimenin son durumu ile ilk durumu arasında birden çok fonetik ve morfolojik hadiseyi gösterir.
- ~ :Kelime veya sesin birden fazla şeklinin bulunduğunu gösterir.
- + :İsime bağlanmayı gösterir
- :Fiillere bağlanmayı gösterir

GİRİŞ

Miftāhü'n-Nur ve Hazāinu's-Sürūr adlı özellikle göz hastalıklarıyla ilgili tıp eseri, onbeşinci asrın son çeyreğinde kaleme alınmış olmalıdır. Çünkü müellif Mü'min bin Mukbil, eseri Sultan Bayezid Han (1448-1512) adına yazdığını beyan etmektedir: "e's-sultān ibni's-sultān Sultān Murad bin Muhammed bin Bāyezid han hullidet devletuhu ve ebeddet memleketuhu"¹

Türk Tabābeti Tarihi adlı eserin yazarı Dr. Osman Şevki Uludağ², A. Adnan Adıvar³, Bursalı Mehmet Tahir Efendi⁴, Prof. Dr. Bedii Şahsuvaroğlu⁵, Prof, Dr. Esin Kâhya⁶ müellifimizi onbeşinci yüzyılda II. Murat Han zamanında yetişmiş, çok büyük bir tıp alimi diye tanıtırılar.

Bugünkü Türkiye Türkçesinin temelini oluşturan Eski Anadolu Türkçesi, 13, 14, ve 15. Yüzyıllarda edebi ve ilmi eserlerin çokça görüldüğü bir dönemdir. Bu dönemlerde ilmi eserler arasında tıp eserlerinin sayısı ve muhtevası,

¹ Mü'min bin Mukbil, Miftāhü'n-Nūr ve Hazāinu's-Sürur, 1b.10-11

² Uludağ, Dr. Osman Şevki, Beşbuçuk Asırlık Türk Tababeti Tarihi Kültür Bak. Yay. Ankara 1991, s.33

³ Adıvar, A. Adnan, Osmanlı Türklerinde İlim, İstanbul 1970, s.22

⁴ Bursalı Mehmet Tahir Efendi, Osmanlı Müellifleri, C.III, İstanbul 1975, s.222

⁵ Şahsuvaroğlu, Prof. Dr. Bedii, Türk Tıp Tarihi, Bursa 1984, s.46-47

⁶ Kâhya, Prof. Dr. Esin, Onbeşinci Yüzyılda Yaşamış, Bir Hekimimiz Mümin B. Mukbil, I. Türk Tıp Tarihi Kongresi Bildirileri, 17-19 Şubat, İstanbul 1988, Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara 1992, s.93

fevkalâde iyi durumdadır. Anadolu Selçuklu devleti bir çok sahada olduğu gibi, tıp sahasında da yaygın hizmetlerin başlatıcısı olmuştur. Esas olarak, Selçuklu tabâbeti ile Osmanlı tabâbeti arasında bir kesinti de söz konusu değildir⁷ Osmanlı Beyliğinin diğer beyliklerden kalan vakfiye kadrolarını ve hekimleri vazife olarak aynen tasdik etmesi, tıp sahasında bir boşluğun doğmasına mani olmuş, sistem aynen devam etmiştir⁸.

İstanbul'un fethine kadar Bursa, Manisa ve Edirne gibi merkezlerde önemli tıp müesseseleri kurulmuş, fetihle birlikte bir çok sahada olduğu gibi tıpta da çok önemli hizmetler başlatılmıştır. Bunun en güzel misali de Fatih Sultan Mehmet ilk üniversiteyi kurarken (1470) hemen yanına Darüşşifa inşa ettirmesidir. Bu müessese, Kanunî Sultan Süleyman'ın 1556 yılında kuracağı ilk Tıp Fakültesine ilim ve kadro olarak hazırlık olacaktır⁹.

Müellifimiz Mukbilzade Mümin, çok kuvvetli bir tıp çevresinde yetişmiştir. Onun için eseri **Miftahü'n-Nûr** hakkında daha etraflı bir kanaat hasıl olması bakımından 14 ve 15. yüzyıl tıp eserlerine ve müelliflerine bir göz gezdirilmesinde fayda mülâhaza ediyorum.

⁷ Ünver, Ord. Prof. Dr. A. Süheyl, **Tıp Tarihi Yıllığı II**, İstanbul 1983, s.10

⁸ a.g.e., s.10

⁹ a.g.e., s.17

14. Ve 15. YÜZYIL'DA ANADOLU'DA YAZILMIŞ OLAN TIP ESERLERİ

Anadoluda bilinen ilk tıp eseri, ünlü botanik bilgini İbnü'l-Baytar'ın (ölm. 1248) *Kitab-ül-cami' fi'l-edviyet-ül-müfrede* adlı eseriden *Müfredat-ı İbn Baytar* adıyla kısaltılarak yapılan tercümesidir. Aydınoğlu Umur Bey'in emriyle yapılan tercüme kimin yaptığı belli değildir¹⁰.

İlk Osmanlı Tıp eserlerinden biri de İshak bin Murad'ın 1390 yılında yazdığı *Edviye-i Müfrede* diğer adıyla *Havass'ül-Edviye* adlı eserdir¹¹.

Bu asırda görülen başka bir tıp eseri Ali Çelebi bin Şerif tarafından yazılmış olan *Yadigâr-ı İbn-i Şerif* adlı kitaptır¹². Bu kitabın yazılış tarihi belli değildir. Ancak 1460 yılında Eşref bin Muhammed tarafından yazılmış olan *Ḥazāinü's-Sa'adat* adlı eserde, *Yadigârdan* bazı alıntılar yapılmıştır.

Bu yüzyılın içerisinde yazılmış başka bir eser de, Ali bin abbas bin el-Mecûsi (ölm, 994 H.) adlı müellifin *Kamilü's-Sına'atü't -Tıbbiye* veya *Kitabu'l-Melik* adıyla bilinen eserinden yapılmış olan tercümedir¹³.

Aydınoğullarından Bahaddin Umur Paşa (Ölm. 1349), Arap hekimlerinden Malagalı İbnü'l Baytar'ın *Câmiü'l-*

¹⁰ Adıvar, A. Adnan, *Osmanlı Türklerinde de İlim*, İstanbul 1970, s.13

¹¹ Uludağ, Dr. Osman Şevki, *Beşbuçuk Asırlık Türk Tababeti Tarihi*, Ankara 1991, s.24

¹² Önler, Zafer, Celalüddin Hızır (Hacı Paşa), *Müntehab-ı Şifa:I*, TDK, Ankara 1990. s.2

¹³ Adıvar, A.Adnan, *Osmanlı Türklerinde İlim*, İstanbul-1982, s.20

Müfredatü'l-Edviye ve Ağdiye adlı eserini, adını bilmediğimiz bir Türk hekimine, muhtasar ve mufassal olmak üzere iki tercümesini yaptırmıştır¹⁴.

Ondördüncü yüzyılda yaşamış olan diğer bir tıp alimi Cemaleddin Mehmed Aksarayî'dir (ölm. 1388). Kendisi ünlü bir şeriat alimi olduğu halde Şerhu-Mücezü'l-Kanunü'l-Müsemma-icillü'l-Mücez ile Hilâl el-Mücez adında tıp konusunda eserleri vardır¹⁵.

Yine bu yüzyılda Sinan Şeyhi¹⁶, Fazlu'llah Paşa-i Atik¹⁷ Kutbuddin¹⁸, Kaymusizâde Bedreddin¹⁹ adlı alimler tıp konusunda önemli çalışmalar yapmışlardır.

Ondördüncü yüzyılın ikinci yarısı ile onbeşinci yüzyılın başları arasında yaşayan devrinin en meşhur alimi Hacı Paşa, diğer adıyla Celâleddin Hızır'dır²⁰. Hacı Paşa'nın Türkçe tıp eserleri, Müntehab-ı Şifa İhtilâc-name, Bevasir ve Teshil'dir.

Onbeşinci yüzyılın başında Karamanoğulları devrinde şöhret bularak Fatih devrinde yaşamış olan Konyalı hekimlerden Beşir Çelebi, Mecmuatü'l-fevaid adlı otuz

¹⁴ Ünver, A. Süheyl, Tıp Tarihi Yıllığı-II, İstanbul 1983, s.14

¹⁵ Uludağ, Dr. Osman Şevki, Beşbuçuk Asırlık Türk Tababeti Tarihi, Ankara 1992, s.179

¹⁶ a.g.e., s.186

¹⁷ a.g.e., s.194

¹⁸ a.g.e., s.194

¹⁹ a.g.e., s.195

²⁰ Turan, Zikri, Teshil, Dil özellikleri-Metin-Söz Dizini, Basılmamış Doktora Tezi, Malatya 1992, s.4

bablık kitabını Karamanoğlu İbrahim Bey'e ithaf etmiştir²¹.

Bu asrın en meşhur alimlerinden biri, Şerafeddin bin Ali (Sabuncuoğlu) 1471'de Mücerrebname adlı meşhur tıp kitabını yazmıştır. Cerrahiyetü'l-Haniye veya Cerrahiye-i İlhaniye adlı diğer bir kitabından da bahsedilmektedir²².

Onbeşinci yüzyılın önde gelen tıp alimlerinden biri de Ali Ahmed Çelebi'dir. 1507 yılında hekimbaşı olmuştur. On bölümden oluşan mesane taşlarıyla ilgili Risāle-i Hassatü'l-kisve'l-Mesāne adlı eseri vardır²³.

Bu yüzyılın önde gelen diğer tıp alimleri: Ak Şemseddin²⁴, Altuncuzade²⁵, Şükrullah Amasyavi²⁶; Şükrullah Şirvani²⁷ ve Molla Hekim Mehmed²⁸ adındaki zatlardır.

MÜMIN bin MUKBİL SİNOBİ

Onbeşinci yüzyılın çok meşhur tabiplerinden biri olduğu halde, müellifimizin hayatı hakkında taradığım çeşitli kaynaklarda her hangi bir bilgiye rastlamak mümkün

²¹ Ünver, A. Süheyl, Tıp Tarihi Yıllığı-II, İstanbul 1983, s.14

²² a.g.e., s.14

²³ Uludağ, Dr. Osman Şevki, Beşbuçuk Asırlık Türk Tabebeti Tarihi, Ankara 1991, s.176

²⁴ a.g.e., s.172

²⁵ a.g.e., s.173

²⁶ a.g.e., s.190

²⁷ a.g.e., 190

²⁸ a.g.e., s.202

olmadı. Kaynaklarda verilen bilgiler, müellifin eserinin başında kendi adını vermesi ve eseri kimin adına yazdığını belirtmesinden ibarettir. Gerek hayatı, gerekse eserlerinin yazılış ve istinsah tarihleri hakkında da bir bilgi yoktur. Yaşadığı devri, müellifin eserlerini devrinin padişahlarından bahsetmesinden, eserlerini onların adına yazdığını belirtmesinden anlıyoruz.

Dr. Osman Şevki Uludağ, onbeşinci yüzyılda en mükemmel tıp kitabının Mümin bin Mukbil tarafından, tahminen 1437 yılında, Sultan ikinci Murat (1421-1451) adına yazıldığını ifade eder.²⁹ Eserlerinde bilgiyi hep ön plânda tutmuş, tababetteki maksadı izah etmeye çalışmıştır. Bilgiden muhrum insanların, iptidaiî metodlarla insanları tedaviye çalışmalarının, oldukça zararlı sonuçlar verdiğini ifade eder. Tababetle uğraşanların bilgili olmaları gerektiğini, Tabîb dahî gerekdür kim üstad ve akil vezir-i dana olsa, çok kitablar okuyup bimarhanelerde çok döşenmiş ola... sözleriyle belirterek, tıbbın aynı zamanda gözleme dayanması gerektiğini şart koşmuştur.

Kaynaklarda kuvvetli bir Arapça ve Farsça bilgisine sahip olduğu, kolaylıkla devrindeki ilmi eserleri takip edebildiği belirtilir. Arapça ve Farsçadaki üstün bilgisine rağmen³⁰ bilinen eserlerini Türkçe yazmayı tercih etmiştir³¹.

²⁹ a.g.e., s.33

³⁰ Şahsuvaroğlu, Prof. Dr. Bedii, Türk Tıp Tarihi (I), Bursa 1984, s.46-47

³¹ Kâhya, Prof. Dr. Esin, Onbeşinci Yüzyılda Yaşamış Bir Hekimimiz, I. Türk Tıp Tarihi Kongresi, Bildiriler, Ankara 1992, s.94

ESERLERİ

Dr. Osman Şevki Uludağ, Mümin bin Mukbil'in üç eserinin varlığından bahseder. Bunlar: **Zahire-i Muradiye**, **Miftāhü'n-Nūr** ve **Ḥazāinü's-Sürūr** ve **Kitāb-ı Tıbb** adlı eserlerdir³². Ancak diğer kaynaklarda özellikle üçüncü eserin, **Kitāb-ı Tıbb**'in adı hiç verilmemiştir. Kâtip Çelebi sadece **Miftah'ün-Nūr**'un adını verir³³. Prof. Dr. Bedii Şahsuvaroğlu³⁴, A. Adnan Adıvar³⁵, Bursalı Mehmet Tahir Efendi³⁶ ve Prof. Dr. Esin Kahya³⁷ **Zahire-i Muradiye** ve **Miftahü'n-Nūr** ve **Hazinü's-Sürūr** adlı eserlerden bahsederler. Biz burada her üç eser hakkında da derleyebildiğimiz bilgileri vermeye çalışacağız.

I. **Zahire-i Muradiye Fi't-Tıbb**

Bu eserin yazma nüshalarından birisi Süleymaniye Kütüphanesi, Hamidiye Kısmı 5507 numaradadır. Diğer bir nüshası ise Antalya Tekelioğlu kısmı 682 numarada bulunur. Eser, 841 hicri (M. 1437) yılında Sultan İkinci Murat adına yazılmıştır. Bazı Tıp tarihçileri bu eserin Arapça ve

³² Uludağ, Dr. Osman Şevki, **Beşbuçuk Asırlık Türk Tababeti Tarihi**, Ankara 1991, s.33-34 ve 203

³³ Kâtip Çelebi, **Keşf-el-Zünün**, C.II, İstanbul 1972, s.1771

³⁴ Şahsuvaroğlu, Prof. Dr. Bedii, **Türk Tıp Tarihi**, Bursa 1984, s.46-47

³⁵ Adıvar, A. Adnan, **Osmanlı Türklerinde İlim**, İstanbul 1970, s.22-23

³⁶ Bursalı Mehmet Tahir Efendi, **Osmanlı Müellifleri**, C.III, İstanbul 1975, s.222-223

³⁷ Kahya, Prof. Dr. Esin, **Onbeşinci Yüzyılda Yaşamış Bir Hekimimiz**, I, Türk Tıp Tarihi Kongresi, Bildiriler, Ankara 1992, s.94-95

Farsça kitaplardan bir derleme olduğu ve önemli bir kısmının onikinci yüzyıl tıp alimlerinden Zeyneddin bin İsmail-ul-Cürcani'nin (ölm.1135) *Zahire-i Harzemşahi* adlı eserinden alındığını söylerler. İki eser arasında benzerlikler olmasına rağmen, *Zahire-i Muradiye*'nin farklı bir plânda yazılmış olması, bu ihtimali zayıflatmaktadır³⁸. Her şeye rağmen Mümin b. Mukbil, eserin başında hicretin sekizyüz kırk birinde Arap, Acem kitaplarından derleyerek, Türkçe olarak kaleme aldığını, böylece özel kişilere yararlı olduğu gibi halka da yararlı olacağını, ifade edip, paşidaha dualar edilmesini ister³⁹. Bu sözler, müellifimizin fikir namusuna sahip olduğunun en güzel ifadesidir.

Eser, üç kitap halinde tertip edilmiştir. Birinci kitap onüç makaleden meydana gelmiş olup baş, göğüş, boğaz, kulak ve özellikle göz hastalıklarından bahseder. Çünkü Mukbilzade aslında bir kehhâl (göz hekimi)'dir.

Zahire-i Muradiye'nin ikinci kitabı altı makaleden müteşekkil olup karaciğer, dalak, bağırsak vb. hastalıklarıyla çeşitli ağrılardan ve yaralardan bahseder.

Eserin üçüncü kitabı iki makaledir. Bu makalelerde halk sağlığı ile kan alma gibi genel tedavi yöntemleri hakkında bilgiler verilir.

II. Kitāb-ı Tıbb

Daha önce de belirttiğimiz gibi bu eserden sadece Dr. Osman Şevki Uludağ bahsetmektedir. Eserin Fatih Millet Kütüphanesi, Ali Emiri No. 255 bulunduğuuna dair İlter

³⁸ a.g.e., s.95

³⁹ a.g.e., s.95

Uzel'in dipnotu vardır.

İlk anatomi kitabımız olması bakımından önemi büyüktür. Ancak cesede dayalı inceleme yapılamadığından, bazı hatalar vardır. Kemik yapısı ile ilgili bilgiler mükemmeldir. Yine bu kitabın da en güzel ve doğru kısmı, göz ile ilgili olanıdır. Müellif gözü, doğruya yakın olarak, yedi tabakaya ayırır ve bunlar hakkında bilgiler verir⁴⁰.

A. Adnan Adıvar, bu eserin **Miftāhü'n-Nūr** ile aynı eser olduğunu öne sürmüştür⁴¹.

III. Miftāhü'n-Nūr ve Ḥazāinü's-Sūrūr

Mümin bin Mukbil'in özellikle göz hastalıkları üzerine çalıştığını, kendisinin kehhāl (göz hekimi) olduğunu daha önce belirtmiştik. Tezimize konu olan bu eser, büyük ölçüde göz hastalıkları üzerinde durmakta ve adı da konusunu yansıtmaktadır. Eserin adı **nurun anahtarı ve mutluluğun, sevincin hazineleri** şeklinde bugünkü dilde ifade edilebilir.

Eserin giriş kısmında yazar, kitabını Sultan İkinci Bayezid Han adına yazdığını beyan eder. Sultan Bâyezid, 1481-1512 yılları arasında Saltanat sürmüştür. Her ne kadar, müellifimiz Mukbilzāde'nin doğum ve ölüm tarihleri belli olmasa da, bu eserini ömrünün sonuna doğru kaleme almış olmalıdır. Çünkü daha önce belirttiğimiz gibi Zahire-i Muradiye adlı eserinin telif tarihi 1437'dir. Arada elli yıl dolaylarında bir zaman aralığı vardır. Bundan,

⁴⁰ Uludağ, Dr. Osman Şevki, **Beşbuçuk Asırlık Türk Tababeti Tarihi**, Ankara 1991, s.35

⁴¹ A. Adnan Adıvar, **Osmanlı Türklerinde İlim**, İstanbul 1970, s.23

Mukbilzade'nin uzun bir ömür sürdüğü ve **Miftāhü'n-Nūr'u** onbeşinci yüzyılın son çeyreğinde yazmış olduğu ihtimali çıkar.

Mümin bin Mukbil bu eserini, daha önce göz konusunda yazılmış eserlerden istifade ederek hazırlamakla birlikte, kendi çalışmalarını ve bilgilerini de ilâve etmiştir. Kendinden yazılmış olan Hüneyn b. İshak'ın Kitab el-Aşar Makalat fi'l-Ayn, Ali b. İsa'nın Tezkirat, İbn-i Sina'nın el-Kanun adlı eserlerinin yazarımız üzerinde tesiri vardır. Her şeye rağmen, sayıca onlardan daha çok göz hastalığından bahsetmiştir. Ancak ayrıntıya fazla girmemiştir. O, daha çok, göz kapağı ve gözün etrafındaki hastalıkları derinliğine incelemiş ve tedavi yollarını göstermiştir⁴².

Mukbilzāde, eserinde göz hastalıkları ve onların tedavileri hakkında bilgi verirken, gerektiğinde cerrahî müdahaleler teklif etmekte ve bunun yollarını, usûllerini ilaçlarıyla birlikte tavsiye etmektedir. Müstensihi ve istinsah tarihi belli olmayan eser, çeşitli bölümlerden meydana gelmiştir

Müellif, eserin başında aslında uzun yazmak istediğini, ancak okuyanlara sıkıntı gelmesin diye kısa yazmaya gayret ettiğini söyler. Yirmi bir türlü baş ağrısını ve göz hastalıklarını ilâçları ve tedavi usulleriyle sekiz makale ve yüzon bir bab üzerine yazmak ve tamamlamak arzusunda olduğunu söyler⁴³.

İlk altı varak, esere giriş mahiyetindedir. Birinci makale, sekiz bab üzerine kurulmuş olup, genel olarak

⁴² Kahya, Prof. Dr. Esin, **Onbeşinci Yüzyılda Yaşamış Bir Hekimimiz**. Mümin B. Mukbil, I, Türk Tıp Tarihi Kongresi, Ankara 1992, s.99-100

⁴³ Mümin bin Mukbil, **Miftahü'n-Nūr**, 2b.2,3,4

insanın yaratılışını, vücut yapısını (kemik, beyin, baş v.s.) konu edinir⁴⁴.

İkinci makale yirmi bir babdan müteşekkil olup, her türlü baş ağrılarını, sebeplerini, tedavi yollarını ve ilâçlarını açıklayıcı mahiyettedir⁴⁵.

Üçüncü makale, on bab üzerine kurulmuştur. Göz hekimlerine, gözün tabakalarını, bunların bazı hastalıklarıyla ilâçlarını izah etmek maksadıyla kaleme alınmıştır⁴⁶.

Dördüncü makale, otuz iki babdan müteşekkil olup, göz kapağında ve köşesinde meydana gelen otuz iki türlü hastalığı açıklayarak, bunların ilâçları hakkında bilgi verir⁴⁷.

Beşinci makale, gözün birinci tabakasında (tabaka-i mültehime) beliren hastalıklar ve bunlara tatbik edilmesi gereken ilâçları on üç bab halinde işlemekte ve aydınlatıcı bilgiler vermektedir⁴⁸.

Altıncı makale, gözün ikinci tabakasının örtüsünde (hicâb-ı karniyye) meydana gelen hastalıklar ve ilâçlarını on bab halinde işler⁴⁹.

Yedinci makale, beş babdan meydana gelmekte ve gözün üçüncü tabakasındaki (tabaka-i inebiyye) hastalıklar ve

⁴⁴ a.g.e., 6a.13

⁴⁵ a.g.e., 32b.10

⁴⁶ a.g.e., 61a.2

⁴⁷ a.g.e., 90b.2

⁴⁸ a.g.e., 125b.5

⁴⁹ a.g.e., 156 a.11

ilâçları hakkında bilgiler ihtiva etmektedir⁵⁰.

Sekizinci makale, on bir babdan meydana gelmiştir. Müellif bu makalede gözün çeşitli kısımlarında husule gelen hastalıkları, bunların ilâçlarını, tedavilerini ve tedbirlerini izah etmektedir⁵¹.

MİFTAHÜ'N-NÜR'un NÜSHALARI

İncelememize esas olan metin, Nuruosmaniye kütüphanesinde 3585 numarada kayıtlı bulunmaktadır. 212 varaktan oluşmakta, her varakta karşılıklı on üç satır bulunmaktadır. Nesih hatlı, harekeli yazma nüshadır.

İncelememizde kontrol yapmak üzere kullandığımız ikinci nüsha, Fatih Millet Kütüphanesi 255 numarada kayıtlıdır. Bu nüsha 139 varaktan müteşekkil olup, her varakta karşılıklı on beş satır bulunmaktadır. Nesih hatlı, harekeli bir yazmadır.

Eserin diğer bir nüshası da aynı kütüphanenin aynı kısmında 279 numarada kayıtlıdır. 166 varaktır, düz, nesih harekeli hatta sahiptir.

Süleymaniye Kütüphanesinin Hamidiye bölümündeki eser, dört müellifin eserlerinin birleştirilmesiyle vücuda getirilmiştir. Miftahü'n-Nur bunların dördüncüsüdür. Eser bu kütüphanenin 1034/4 numarasında 23 satır bulunmakta ve nesih hatla yazılmıştır.

Manisa Muradiye Kütüphanesindeki nüsha 1857 numarada kayıtlı olup 66 varaktan meydana gelmiş ve sülüs hatla yazılmıştır.

Antalya Tekelioğlu Kütüphanesindeki nüsha ise 685 numarada kayıtlı bulunmaktadır.

⁵⁰ a.g.e., 170 a.4

⁵¹ a.g.e., 191a.9

DİL ÖZELLİKLERİ

İMLÂ ÖZELLİKLERİ

Anadolu'da Oğuzcaya dayalı bir dönem olarak XI. yüzyıldan XV. yüzyılın sonlarına kadar yazılı eserleriyle takip edebildiğimiz EAT'de imla birliğinden bahsetmek, biraz zordur. Özellikle manzum eserlerde vezin zorlamaları sonucu, bir çok farklı imlayla karşılaşmak mümkündür. Ayrıca, bu dönemde kullanılan Arap alfabesi, Türkçedeki her esi (p,ç,g,n gibi) karşılayamamakta; metnin okunması, fonetik ve morfolojik yapısının incelenmesi imlâ özelliklerinin dikkatli bir şekilde incelenmesine bağlı olmaktadır.

Elimizdeki metin düzgün, temiz ve harekeli bir nesih hatla yazılmıştır. Ancak, harekelendirmenin çok dikkatli bir şekilde yapıldığı söylenemez. Metnin mensur olması, vezin mecburiyetinden doğabilecek bazı problemlerin doğmasına engel olmuştur.

İncelememize esas olan metinde bazı imlâ farklılıklarının, müstensihin bilgisi veya dikkatiyle de alakalı olması ihtimali mevcuttur. Özellikle "b", "c", "ç", "p", seslerinin yazılışında bu farklar daha açık görülebilmektedir.

Arapça ve Farsça kelimelerde de nisbet ekinin (ﺥ) harfi ile yazılması genel kural haline gelmişken bazan hareke (kesre) ile gösterilmesi de söz konusudur. Ayrıca, vokalle biten isimlere gelen-yI eki, bazan hemze (ﺥ), bazan kesre (ﺥ), bazan da (ﺥ) ile gösterilmektedir.

Türkçe kelimelerde uzun vokaller bir iki misalde medli elifle (ﺗ) gösterilmiş, uzun vokal beklenen diğer misallerde normal üstünlü elif karşımıza çıkmaktadır.

Metnimizdeki genel imlâ özellikleriyle farklılıkları görebilmek için seçtiğimiz misaller, eser hakkında genel bir kanaat uyandırabilecek ve bazı sonuçlara götürebilecektir.

ÜNLÜLER

A ÜNLÜSÜ

A. Ünlüsü kelime başında, ortasında ve sonunda değişik yazılışlarla görülür.

başta

medli elif	(آ):	
ad	آذ	17a.11
al-	-آز	21b.8
alın	-آيز	25b.3
arı	آرى	118a.3
arıT-	-آرد	147b.3

üstünlü elif	(أ):	
acı	أبى	35b.12
ağ	أغ	65a.4
ağac	أغاب	51a.12
ara	أرا	7b.8
az	أز	19a.2

ortada

ilk hecede

üstünlü elif	(أ):	
bakmak	بأفت	127b.8
bal	بال	92a.9
balık	بالق	16a.11
çağır-	-بأغر	21a.1
kan	قان	10b.8

üstün (<):

bağ	بأغ	8b.12
balgam	بأغم	16a.2

çapak	حَبَقَ	127a.2
kangı	قَنْجَى	126b.8
yağlarda	يُغْلَرْدَه	39b.12

hem üstünlü elif, hem üstün ile (أ ~ أُ)

bağlanup	بَاعَلَبُ	23b.3
bağlaya	بُعَلِيَه	73b.10
katı	قَتَّ	53b.9
katı	قَاتِب	67b.1
kaynanmış	قَيْنَانِمِشْ	57b.9
kaynanmış	قَائِنَمِشْ	60a.8
yağ	يَاغ	115a.5
yağlarda	يُغْلَرْدَه	39b.12

ilk heceden sonra (tabanlarda)

üstünlü elif ile (أ):

bınarına	بِكَارِنَه	83b.1
çıban	چِبَان	110a.5
ıraq	اِرَاقْ	14a.1
karaju	قَرَاكُو	21a.4
toprakda	طَبْرَاقْدَه	21a.13

üstün ile (أ):

alalar	اَلِغِي	55b.1
balgam	بَلْغَمَه	46a.11
boğaz	بُوغْرَه	36a.10
çanağ	چِنَقْ	17a.8
kanadı	قَنْد	138a.5

hem üstünlü elif, hem üstün ile (-) :

ayağı	اَيَغِي	57b.7
ayağı	اَيَاغِي	57b.8

çıkarur	حَقَّارُور	10a.13
çıkarurlar	حَقَّرُورُور	47a.4
karanlılıkda	قَرَّالِكُورَلِقْدَه	21a.3
karanlılıktan	قَرَّالِكُورَلِقْدَن	19b.13
ulaşa	اُولَمَّا	156a.5
ulaşmış	اُولَمَّيْ	24 bb.12
uvacık	اُووَجِف	65a.8
uvacuk	اُووَجِف	16a.11

sonda

üstünlü elif ile

(İ):

ağa	اَا	71a.1
arpa	اَاِيَا	36a.9
aşağa	اَاْخَا	149a.11
kata	اَاْتَا	111b.6
yumşana	اَاْمَّشَنَا	93a.11

üstünlü he ile

((أ, إ, أ)):

araya	اَاِيَا	30a.7
ardınca	اَاِدْئِنَا	5a.11
sonra	اَا_SONRA	42a.8
tañla	اَا_TANLA	45b.2

hem üstünlü elif, hem üstünlü he ile ((أ, إ, أ))

arğa	اَا_RGA	89a.13
arğa	اَا_RGA	203b.6
arpa	اَا_RPA	36a.9
arpa	اَا_RPA	188a.1
ğara	اَا_GARA	86a.10
ğara	اَا_GARA	209b.4
tañla	اَا_TANLA	39b.4
tañla	اَا_TANLA	45b.2

E. ÜNLÜSÜ

başıta

üstünlü elif ile (ا):		
egil -	اَعْلَى -	98b.2
eglen -	اَعْلَنَ -	158b.1
egri	اَعْرَبِي	25a.7
ek -	اَزْ -	56a.13
eksükrek	اَكْتَرُكَرْ	46a.1
el	اَلْ	19b.2

içte

ilk hecede

üstün ile (اَ):		
benze	بَكَزْ	61b.10
çek -	حَكْ -	42a.4
degirmi	دَكِرْمِ	21b.3
gereklü	كَرْكَلُو	12a.1
ye -	يَ -	56a.6

ilk heceden sonra (tabanlarda):

üstün ile (اَ):		
gereklü	كَرْكَرْكَلُو	112a.1
gidermek	كَدِرْكَرْكَ	140b.2
içreki	اِجْرَكِي	18a.2
kesmek	كَسْكَرْ	99a.12
yeylemek	يَنْدَلْكَ	22a.6

üstünlü he ile (اُ ، أُ):

nesneler	نَسْنَلِرْ	133b.8
nicedür	نَبِيْءُ دُرْ	61a.12

nitekim	بِنْتَهُ كَيْمٌ	2a.12
sürmedür	سُرْمَةٌ دُرٌّ	76a.3

sonda

üstünlü elif ile (ا):		
bitmeye	بِتْمِيَا	178b.1
yüce	يُجَا	33b.10

üstünlü he ile (ا , اُ , أُ):

bile	بِلَهُ	53a.4
derinçe	دِرْكِيهْ	44b.9
eğse	اَكْهْ	34b.7
eyle	اَيْلَهُ	67a.10
niçe	نِيهْ	6b.5

hem üstünlü elif, hem üstün ile (ا , اُ , أُ)

bitmeye	بِتْمِيَهْ	80b.5
bitmeye	بِتْمِيَا	178b.1
elma	اَلْمَا	50a.12
elma	اَلْمَهْ	35b.7

I. ÜNLÜSÜ

başta

kesreli elif-ye ile (اِ):		
ısıcağıla	اِسْجِقْلَهْ	43b.10

kesreli elif ile (اِ):

ıraq	اِرَاقْ	68b.5
ırgala-	اِرْغَلْ-	168a.8
ısıcağ	اِسْجِقْ	93b.3
ısırgan	اِسْرَغْنِ	8b.5

ısıtma

اِسْتَمَا

13b.2

hem kesreli elif, hem kesreli elif-ye ile (

اِ ~ اِ):

ısıcağıla

اِسْتَجَلَا

43b.10

ısıcağıla

اِسْتَجَلَا

48b.11

içte

ilk hecede

kesreli ye ile (اِ ~ اِ):

yıl

يَيْل

54a.5

kesre ile

(اِ ~ اِ):

bıçak

بِجَاق

170b.12

bınar

بِنَار

83b.1

çıkmağ

حَقْف

41a.12

şığır

صِغْر

154b.6

yığ-

يَخ

130b.3

hem kesreli y, hem kesre ile (اِ ~ اِ):

yıl

يَيْل

54a.5

yıl

يَيْل

11b.12

ilk heceden sonra (tabanlarda)

kesre ile (اِ ~ اِ):

adım

اِدِم

17a.2

ağır

اَغْر

40a.3

balık

بَالِق

16a.1

çağırmağ

چَاغْرِمَاق

129b.3

tağıl-

طَاغِل

114b.3

kesreli y ile (ي):

sarı́l-	سَارِيْل	38b.2
şayı́l-	شَايِيْل	182b.4
yaqı́n	يَقِيْن	4a.12

hem kesreli y, hem kesre ile (ي ~ ي)

yaqı́n	يَقِيْن	4a.12
yaqı́n	يَاقِيْن	34b.6

sonda

kesreli y ile (ي)

acı	اَجِي	35b.12
arı	اَرِي	43a.7
dağı	دَاغِي	1b.3
kağı	كَاغِي	15a.6
yavri	يَاوَرِي	44b.11

kesre ile (ي)

ağrı	اَغْرِي	101a.2
altı	اَلْتِي	21b.10
kağı	كَاغِي	127b.1
katı	كَاتِي	54b.11
toğrı	تَاغْرِي	22a.11

hem kesreli y, hem kesre ile (ي ~ ي):

ağrı	اَغْرِي	101a.2
ağrı	اَغْرِي	56b.11
kankı	كَاغِي	127b.1
kankı	كَاغِي	58b.1
katı	كَاتِي	54b.11
katı	كَاتِي	58b.7

İ ÜNLÜSÜ

Başta

kesreli elif-ye ile (اِيْ):

iç	اِيْءِ	2a.8
iç-	اِيْءِ-	16b.13
iriş-	اِيْرِيْشِ-	25b.11
it	اِيْتِ	36b.8
iT-	اِيْتِ-	76b.2

kesreli elif ile (اِ):

içreki	اِيْرِكِي	18a.2
igne	اِئْنِهْ	95b.2
iki	اِكِي	11a.4
ilet-	اِلْتِ-	178a.7
ilik	اِلِكِ	50a.4

hem kesreli elif-ye, hem kesreli elif ile (اِيْ ~ اِ)

içmek	اِيْءِءِءِ	71b.2
içmek	اِيْءِءِءِءِ	89b.7
içür-	اِيْءِءِءِءِ-	60b.7
içür-	اِيْءِءِءِءِءِ-	189b.5
in-	اِيْنِءِ-	72b.12
in-	اِيْنِءِءِ-	22b.1
iT-	اِيْتِءِءِ	76b.2
iT-	اِيْتِءِءِءِ	56b.10

içte

ilk hecede kesreli ye ile (اِيْءِ)

bişer	بِيْءِءِءِءِ	116a.7
giderici	كِيْدِرِيْءِءِءِءِءِءِ	76b.2

gıñ	كَيْك	171a.1
gir-	كَيْر	47b.5
yir	كَيْر	92b.3

kesre ile (>):

bil-	بِلْ	3a.1
bir	بِرْ	11b.9
çig	چِغْ	204a.2
diş	دِشْ	40a.7
yimek	يِمَكْ	33b.11

hem kesreli ye, hem kesre ile (~ ~ ~):

biş	بِشْ	106b.1
biş	بِشْ	33b.7
gic	غِجْ	89b.6
gic	غِجْ	73b.1
gir-	غِرْ	49a.5
gir-	غِرْ	57b.11
nice	نِجْ	6.5
nice	نِجْ	88b.3

ilk heceden sonra (tabanlarda):

kesreli ye ile (~)

ikiz	اِكِرْ	18a.3
irin	اِرِيكْ	76b.12
semiz	سَمِرْ	44b.13

kesre ile (~)

degirmi	دِغِرْمِ	21b.3
deniz	دِنِزْ	90a.9

derince	دَرِيحَةٌ	44b.9
giciş	كَيْشٍ -	135a.3
ilik	إِلِيكٍ	50a.4

hem kesreli ye, hem kesre ile (ي ~ ي):

irin	إِرِيكٍ	76b.12
irin	إِرِيكٍ	121b.12

sonda

kesreli ye ile (ي):

deri	دَرِي	19b.3
diri	دَرِي	20a.11
dükeli	دَوَكَلِي	23b.3
eski	أَسْكِي	106b.4
issi	إِسِي	77b.1

kesre ile (ي)

degirmi	دَغِيرِمِي	103 ^b .4
deri	دَرِي	22b.10
dişi	دِشِي	13b.12
gibi	كَبِي	4a.9
yigirmi	يَغِيرِمِي	38a.1

hem kesreli ye, hem kesre ile (ي ~ ي)

deri	دَرِي	19b.3
deri	دَرِي	115b.9

Bazı kelime sonlarında y'nin (ي) şeklinde işaretlendiği görülmektedir.

beşinci	بَشِينِي	41b.5
döndüncü	دَوْدُونُجِي	35b.13

gici

گجی

67a.11

İ. ünlüsü kelime sonunda bazan kesreli hemze ile de kullanılır. Özellikle yabancı kelimelerde görülen bu özellik iki ünlünün yanyana gelmesi gibi görülüyor. Eğer kelime ünlü ile bitiyor ve yükleme hali ekini alması gerekiyorsa bu durum ortaya çıkıyor. Araya ye ünsüzü girmiyor.

benefşei	بِنْفَشَیْ	136b.5
būrei	بُورَیْ	36b.6
edviyei	اَدْوِیَیْ	3b.2
fāyidei	فَایْدَیْ	134a.3
hikkei	حِکَّیْ	78b.1

Türkçeye Farsçadan geçmiş olan **ki** bağlama edatının son sesi kesreli (۰) ile gösteriliyor.

budur ki	بُدُرْ کِیْ	125a.6
gerekdür ki	کِرْکَدُرْ کِیْ	209b.1
her ki	هَرْ کِیْ	3a.2
ola ki	اَوَلَهْ کِیْ	126a.9
oldur ki	اَوَلْدُرْ کِیْ	143b.6
zirāki	زِرَّیْ کِیْ	5b.2

İmlâsı klişeleşmiş bazı yabancı kelimelerin sonunda da, kesreli h(۰) ile gösterilmektedir.

belki	بِلْکِیْ	34b.12
eğerçi	اِکْرَچِیْ	171a.6
her çiki	هَرْ چِیْ	8a.9

O ÜNLÜSÜ

başta

ötrelî elif-vav ile (او):

ocak	اوجان	123b.7
od	اوز	33b.9
oğul	اوغل	163a.7
oğumak	اوغمت	203b.5
ol	اول	11b.4
oturmak	اوترنق	89b.9
oynaT-	اويندز -	141b.4

ötreli elif ile (ا)::

oğlak	اغلق	16a.11
oğlan	اغلان	18b.11
ok	اق	156a.1
otuz	اتوز	20a.3
ovmak	اوتق	57b.8

hem ötreli elif-vav, hem ötreli elif ile (او)::

oğul	اوغل	163a.7
oğul	اغل	203b.11
ok	اوت	5b.6
ok	اق	156a.1

içte

ilk hecede

ötreli vav ile (و)::

bogaz	بوغاز	36a.10
boy	بوی	136b.13
şor-	صور	96b.13
şovuklık	صوقلق	40b.10
şol	شول	45b.1

ötre ile	($\text{ـ}^{\text{ع}}$):	
boncuK	بُجُجْ	207b.1
çok	جُجْ	73b.4
doğunmak	دُجُجْ	170b.3
şol-	سُجْ	66a.12
şonra	سُجْرَه	40a.11
yoğur-	يُجْر-	42b.4

hem ötreli, vav, hem ötre ile ($\text{ـ}^{\text{و}} \sim \text{ـ}^{\text{ع}}$):

çok	جُجْ	72b.4
çok	جُجْ	73b.4
yoğun	يُجُون	124b.4
yoğun	يُجُون	102b.9
yoğurt	يُجُورْت	120b.5
yoğurt	يُجُورْت	16a.1

sonda: bulunmaz

Ö. ÜNLÜSÜ

başta

ötreli elif-vav ile	($\text{ـ}^{\text{و}}$):	
öd	أُدْ	98a.3
ög	أُؤْ	25b.13
öl-	أُول-	12a.5
öj	أُؤْ	26b.3
öz	أُؤْ	44b.9

ötreli elif ile ($\text{ـ}^{\text{ا}}$):

ögül-	أُؤْل-	69b.6
öksürmek	أُؤْرْ	189b.2
öküş	أُؤْش	24b.3
ördek	أُؤْدْ	52a.2
örtmek	أُؤْتْ	132a.4

hem ötreli vav, hem ötre ile ($\text{أ} \sim \text{ا}^{\circ}$):

öñ	أوك	26b.3
öñ	أك	65b.6
öñdin	أوكدن	174b.7
öñdin	أوكدن	70b.8
ört-	أورز-	85b.9
ört-	أرت-	61b.7
örümcek	أورجك	65a.6
örümcek	أرجك	92a.8

içte

ilk hecede

ötreli vav ile (و°):

bögürtlen	بوكرتلن	152a.11
çörek	چوراك	43b.7
dög	دوك-	
kök	كوك	11b.11
söz	سوز	179b.12

ötre ile (و°):

bögrek	بكرك	10b.6
bögrülce	بكره و لجه	45a.10
dögmek	دكك	86a.9
sögüd	سكده	52b.4
şöyle	شيله	12b.2

hem ötreli vav, hem ötre ile ($\text{و}^{\circ} \sim \text{و}^{\circ}$):

çörek	چوراك	47b.5
çörek	چوراك	112a.4
dört	دورت	4b.3
dört	دورت	4b.2

gökcek	كُوكْجَكْ	80b.10
gökcek	كُوكْجَكْ	57b.6
gör-	كُورْ-	68b.6
gör-	كُزْ-	25b.13
göyündürici	كُويُنْدُرْجِي	75b.9
göyündürücü	كُيُنْدُرْجِي	112b.10
sonda: bulunmaz		

U ÜNLÜSÜ

başıta

ötreli elif-vav ile (اَوْ)		
uc	اَوْجْ	123b.6
ulaş -	اَوْلَتْ-	23b.8
un	اُونْ	101b.4
urmak	اَوْرْمَقْ	41a.1
uykulu	اَوْيْقُلُو	94b.5

ötreli elif ile (اُ):		
uğunmağ	اُغُونْمَاغْ	40a.3
ulaş-	اُلْتْ-	64b.10
ulu	اُلُو	64a.6
uvağ	اُوَاغْ	64a.6
uyğu	اُيْغُو	11a.10

hem ötreli elif-vav, hem, ötreli elif ile (اَوْ ~ اُ)

ulaş-	اَوْلَتْ-	23b.8
ulaş-	اُلْتْ-	64b.10
ulu	اُولُو	175b.13
ulu	اُلُو	70b.3
ur-	اُورْ-	36b.9
ur-	اُرْ-	122b.7

uzan-	اُزُزْ -	154b.12
uzan-	اُزُزْ -	150b.2

içte

ilk hecede

ötreli vav ile (و):

bu	بُدُ	3b.4
bulanuğ	بُعُلْنُقْ	179b.4
kul	قُولْ	2a.4
kulağ	قُولُقْ	43b.11
şu	شُدُ	16b.13
ötre ile (و):		
buyur-	بُيُورْ -	148b.8
çuğur	حُقُورْ	61b.3
ğurbağa	قُرْبَاغَا	97b.10
ğuru	قُرُورْ	75b.12
ğusmağ	قُصْمَاغْ	39b.2

hem ötreli vav, hem ötre ile (و ~ و):

dut -	دُوتْ -	59b.10
dut-	دُوتْ -	60a.3
kulağ	قُولُقْ	43b.111
kulağ	قُولُقْ	47b.6
kuzı	قُوزُیْ	51a.2
kuzı	قُوزُیْ	16a.11
yum-	يُومْ -	180a.5
yum	يُومْ -	179b.8

ilk heceden sonra (tabanlarda)

ötreli vav ile (و):

aıtun	اَلتُّونْ	164a.7
-------	-----------	--------

arturıcı	ارتورجی	49b.2
buyur-	بیور-	49b.4
koyurak	قیوراک	130b.1

ötire ile (و):
açuk	اچک	74a.1
aksur T-	اکسرد-	70a.3
buçuk	بچک	42b.2
bulanuk	بولنک	67a.5
dutul-	دتل-	13b.7

hem ötreli vav, hem ötre ile (و ~ و):

arturıcı	ارتورجی	49b.2
arturıcı	ارتوری	202b.2
bulut	بلود	157a.5
bulut	بولت	146a.4
burun	برون	146a.4
burun	برن	27b.12
tokuz	طقوز	20b.8
tokuz	طقز	21a.4
uzun	اوزون	22a.8
uzun	اوزن	128b.10

sonda

ötrelili vav ile (و):
agu	اغد	186b.5
ayru	ایرو	87b.13
bu	بو	2b.7
şamu	شمو	2b.10
karşu	قره شو	55b.4

hem ötreli, vav ötre ile ($\text{و} \sim \text{و}$)		
yağu	يَاقُو	34b.5
yağu	يَقُو	73b.1

Ü ÜNLÜSÜ

başta

ötreli eliv-vav ile ($\text{ا} \text{و}$):

üç	اَوْج	12b.11
üst	اَوْسُتْ	21a.11
üşendür	اَوْشَنْدُرْ -	184a.6
üzer	اَوْزِرْ	23b.2
üzäm	اَوْزَمْ	16b.10

ötreli elif ile (ا):

üzerlik	اَوْزِرْلِكْ	59b.2
---------	--------------	-------

içte

ilk hecede

ötreli vav ile (و):

bürüncek	بُورُنْجَكْ	189b.11
büyük	بُؤْيُكْ	56b.7
dükeli	دُؤْكَلِي	66b.9
düşmek	دُؤْشَمَكْ	170b.3
küçük	كُؤْچُكْ	117b.9

ötre ile (و):

büyü-	بُيُؤْ -	112b.11
çürük	چُؤْرُكْ	121b.12
dürlü	دُؤْرْلُ	17b.6
gündüz	گُؤْنْدُؤْ	199b.3
sürme	سُؤْرْمَهْ	85bb.3

hem ötreli vav, hem ötre ile (و ~ ؤ) :

büyük	بُيُوكٌ	30b.5
büyük	بُيُوكٌ	56b.6
güneş	كُونُش	33b.8
güneşe	كُونُشَا	38b.10
sür-	سُور-	45b.5
sür -	سُور-	120b.12

İlk heceden sonra (tabanlarda) :

ötreli vav ile (و)

bitür-	بِتُور-	115b.11
büyü mek	بُيُوكٌ مَك	192a.1
dütüzdür-	دُتُوزْدُر-	147b.10
getür-	كُتُور-	28b.11
köpük	كُيُوكٌ	142b.1

ötre ile (ؤ) :

bildür-	بِلْدُر-	6b.2
bişür-	بِشُر-	37b.13
bögrülce	بُكْرُجَا	8a.12
çürük	çürük	121b.12
dütün	دُتُون	127b.7

hem ötreli vav, hem ötre ile (و ~ ؤ)

delük	دَلُوكٌ	25a.10
delük	دَلُوكٌ	119b.13
sünük	سُكُوكٌ	121b.12
sünük	سُكُوكٌ	26b.2

sonda

ötreli vav ile (و):

dürlü	دُرْلُو	17b.6
eyü	اَيُو	8a.5
gendü	كَنْدُو	195b.8
girü	كِرُو	9b.2
incü	اِنْجُو	144b.13

8. ÜNSÜZLER

Birçok eski Anadolu Türkçesi metinlerinde olduğu gibi bizim metnimizde de ünsüzlülerin yazılışında bazı farklılıklar görülmektedir. Bu farklılıklar daha çok c-ç, b-p, g-k gibi seslede görülmektedir. Eski harflerle yazılı metinlerde fonetik yapıyı tam doğrulukla ortaya çıkarmak biraz zordur. Türkçenin blinen fonetik yapısına uygun olarak, en doğru tesbitleri yapmaya çalıştık.

Ç. ÜNSÜZÜ

başta

Ç çe ile (چ):

çapağ	چپاق	127a.7
çağırmağ	چاغراق	129b.3
çegzin-	چگزین-	47b.1
çek -	چک-	8b.3
çokrağ	چوقراق	67b.1

ce ile (چ):

çegzin-	چگزین-	188a.7
---------	--------	--------

hem ç, hem c ile (چ ~ چ)

çegzin-	چگزین-	47b.1
çegzin-	چگزین-	188a.7

içte

ünlüler arasında (VçV) ç ile (چ):

aça	اچا	47b.11
bıçağ	بچاق	170b.12
buçuk	بچق	42b.3

giçi	كجى	192a.1
içerü	ايچرؤ	49b.1
(VcV) c ile (ج)		
açuq	أجف	180b.4
içinün	اجينك	147b.5
(kç çk) ç e ile (ك ~ چ)		
açmaq	أجف	41a.6
aqça	أقچا	123a.2
balçığ	بليغ	119b.13
geçmişdür	كچميدور	28b.8
gerçek	كزهك	133b.7
içreki	اچركى	23b.9
c ile (ج)		
alçaq	ألق	158b.2
geçmiş	أچميش	46a.12
kulunc	قوچ	37b.7
sonda		
ç = çe ile (چ):		
birkaç	برصچ	39b.4
iç	ايچ	62b.1
saç	ساج	59a.13
ce ile (چ):		
aç	آچ	47b.4
avuç	اوچ	45b.4
geç	كچ	7a.8
genç	كنج	164b.10

hem çe, hem ce ile (#	حج	#	حج):
giç	كَيْح			21a.13
giç	كَيْح			159a.2
iç	اَيْح			27b.7
iç	اَيْح			99b.11
üç	اَوْح			12b.11
üç	اَوْح			97b.2

P ÜNSÜZÜ

başta

# p p ile (پ)	:
padişah	پادشاه	5b.3
pak	پاك	7b.7
pambuk	پامبوق	36b.6
pas	پاس	164a.1
pul	پول	133a.3

# p b. ile (ب)	:
panbuk	پنبوق	124a.13

içte

ünlüler arasında (vpv)	(پد)	:
depe	دپه		137a.3
kepek	كپك		113a.10
koparmak	قوپرماق		140b.9
köpük	كپوك		102a.1
topalak	طوپلك		59a.(1).11

kp pk p ile (پد)	:
depren-	دپرز-	57a.2
epsem	اپسم	122b.11

girpük	كِرْيُوكْ	61b.7
iplik	اِبْلِكْ	175b.4
toprak	طَيْرَقْ	8b.8

sonda

p # p ile ()	(ب)	
sap	سَاطْ	65b9
sep	سَيْبْ	120a.3

p # b ile ()	(ب)	
dip	دَيْبْ	98b.11
kap	قَاطْ	85b.7
kıp-kızıl	قَيْبْ قِزِيلْ	137b.12

-(y) Up gerundium eki Arap imlasının tesiriyle sonda b# ile

(ب) yazılır		
alup	اَلُوبْ	98b.9
anlayu.p	اَنْلَايُوبْ	174b5
ayırup	اَيْرُوبْ	115a13
döküp	دُوكُوبْ	44a.4
girüp	كِرُوبْ	44a.4

T ÜNSÜZÜ

başta

t () ile kalın sıradan kelimelerde)

tağ	طَاغْ	120a.12
tağıl-	طَاغِلْ-	114b.3
tağla-	طَاغْلَا-	44b.6
tal	طَالْ	34a.13
tamağ	طَامَاغْ	32b.2

tonuq	طُنُقُ	96b.4
# t (ت) ile (kalın sıradaki kelimelerde)		
ta	تَا	15b.13
tavuk	تَاوُكُ	138b.12
toz	تَوُزُ	85b.10
tut	تَوُتُ	110b.3

Kalın sıradan olup bazen d, bazen t ile işaretlenen kelimeler

# t ~ #d		
tağ (it-)	طَاغُ	98b.5
dag(it-)	دَاغُ	98a.13
şamzur-	طَشْمَزُرُ-	36b.13
damzur-	دَشْمَزُرُ-	86a.11
toxinmak	طَوُخِنْمَاقُ	177b.4
doxinmak	دَوُخِنْمَاقُ	170b.3

içte

vttv kalın sıradan kelimelerde

ata	اَتَا	18b.11
atıl-	اَتِلْ-	183b.13
bata	بَاتَا	99a.9
dutul-	دَاتُلْ-	13b.7
katı	كَاتِي	177b.5
yaturmak	يَاتُورْمَاقُ	189a.2

ince sıradan kelimelerde

bitür-	بِتُورْ-	115b.11
bütünle	بُوتُنْلَهْ	120a.8
çetük	çETÜK	164b.13
dütün	دُوتُنْ	127b.7

dütüzdür	دُتُوزْدُرْ -	138b.7
yetiş	يَتِيْشْ -	6a.11

bir ünsüzle birlikte kt, tK (kalan sıradan)

altı	أَلْتِ	21b.10
altun	أَلْتُون	97b.6
batman	بَاتْمَانْ	37b.9
dutmağ	دُتْمَاغْ	85a.8
yatmağ	يَاتْمَاغْ	89b.6

kt, tK (ince sıradan)

etmek	اَتْمَكْ	39b.4
gitmek	كِيْتْمَكْ	99a.9
göster-	كُتْرْ -	160a.9
itdür-	اِتْدُرْ -	172a.7
üstin	اُسْتِيْنْ	99a.1

sonda

t# (kalın sıradan kelimelerde)

at	اَتْ	141a.7
bulut	بُولُتْ	165b.9
dut	دُوتْ	119b.10
kat	كَاتْ	62a.3
yat-	يَاتْ -	58a.11

ince sıradan kelimelerde

bit	بِيْتْ	117b.6
dört	دُورْتْ	19b.4
et	اَتْ	19a.9
üst	اُسْتِيْ	99a.11

S ÜNSÜZÜ

başta

s sad (ص) ile (kalın sıradan kelimelerde)

şag	صَاغ	187b.10
şagmak	صَغَف	172a.13
şakın-	صَقَدَ -	62b.7
şaklamak	صَقَلَمَك	88a.10
şaru	صَرُو	35b.12
şor -	صَدْر -	96b.13

s sin (س) ile (kalın sıradan kelimelerde)

saç	سَاغ	59a.13
sag-	سَاغَ -	37a.2
şakız	سَاكُز	92a.10
şakla-	سَاكَلَا -	15b.2
sancu	سَاغُو	58b.5

s sin (س) ile (ince sıradan kelimelerde)

sekiz	سَكِز	38b.4
sen	سَن	3b.11
sep-	سَيْدَ -	120a.3
sevindür-	سَوِنْدُر -	188a.3
süci	سُجِي	146b.10

s hem sin (س) ile, hem sad (ص) ile
kalın sıradan kelimelerde

şakın-	سَاكَدَ -	99b.2
şakın-	صَقَدَ -	62b.7
şakla-	سَاكَلَا -	15b.2
şakla-	صَقَلَا -	61b.8
sarımsak-	سَرَفَق	41a.3

sarımsak	صُرَيْفٌ	146b.9
saruca	سَرُوحَةٌ	90a.2
saruca	صَرُوحَةٌ	103.2

içte

sad (ص) ile (kalın sıradan kelimelerde)

aşıl-	أَصِيلٌ -	141b.13
basmak	بَضَمْتُ	188b.7
ışlat-	أَصْلَدْتُ	34b.4
yaşlılık	يَصْدَقُ	29a.1

sin (س) ile (kalın sıradan kelimelerde)

ısıcağ	أَسِجَفٌ	43b.10
ısır-	أَسِرٌ -	7b.2
ısıtma	أَسْتَمًا	54a.3
kusmak	كَسَمْتُ	39b.2
yastuğ	أَسْدَقُ	158b.1

sin (س) ile (ince sıradan kelimelerde)

es-	أَسِي -	203b.6
eski	أَسْكِي	77b.1
göster-	كَسَرَةٌ -	67b.3
issi	أَسِي	40a.1
kesmek	كَسَمَاءٌ	99a.12

sonda

gög (ü)s	كُوكِسٌ	36a.10
gündüs	كُنْدُسٌ	44a.3
ters	تَرَسٌ	138b.7

EKLERDE

S ünsüzü bulunan ekler kalın ve ince sıradan kelimelerde sin (س) ile işaretlenmişlerdir.

alsalar	السر	163a.9
artarsa	ارتاسا	181b.10
bilesüz	بيله سز	183b.2
göyündürmesi	كويئندزسي	84a.5
itseler	ايتسر	170b.13

n ÜNSÜZÜ

kök veya tabanlarda

aşaru	اكرؤ	11b.9
aşıl-	اكيل-	72a.7
aşla-	اگلا-	6a.6
beş(i)z	بکيز	35b.12
beşizeyici	بکيزيجي	70a.11
bınar	بکاز	83b.1
deniz	دکيز	90a.9
yeşi	يکي	87b.13

sonda n#

giş	کيك	64a.3
kırış	قراک	119b.13
şoş	صوک	1b.6
toş-	طک	92a.5
yüş	يوک	36b.6

EKLERDE

anuş	اندرک	3b.5
barmakuş	بزمقک	103b.13
birinüş	بیزنک	13b.10

dönmeğün	دَوْنَمَغُونُ	20b.2
marazların	مَرَاذِلَرُنْ	201a.5
yanının	يَانِينْ	53b.13
yumurdanın	يُؤْمُرْدَانُ	50a.2

K ÜNSÜZÜ

başta

kaf (ك) ile # k		
kab	قَبْ	85b.4
kabak	قَبَقْ	93b.5
kabık	قَبِيكْ	107.8
kaç	قَاجْ	66b.13
kal-	قَالَ	46b.9
kan	قَانْ	8b.2

kef (ك) ile # k		
keklik	كَكَلِيكْ	16b.11
keler	كَلَرْ	163a.3
kene	كَنَهْ	48b.6
kerkes	كِرْكَسْ	171b.13
kes-	كَسْ	153b.12
kimse	كِمْسَهْ	14b.8
kirlü	كِرْلُوْ	157b.12

içte

kaf (ك) ile		
ağça	اَقْجَا	123a.2
ağsur-	اَقْسُرْ-	146a.5
bağ-	بَقْ-	187b.3
bulanıklık	بُولْنُقْلُقْ	74a.4
yakın	يَاقِينْ	34b.6

yaqu ياقر 34b.5

kef (ك) ile

bükül- بوكل- 203a.1
 çekil- چكيل- 194b.9
 çekirdek چكردك 163a.6
 çirkin چركين 50a.10
 diken دكين 8b.5
 ekşi اكشى 35a.7

sonda

kaf (ف) ile

açuk افك 66a.6
 aq افق 15a.1
 alçak افك 158b.2
 bakmak بفقف 89b.6
 bulanıklık بولق لق 74a.4
 çanak چفق 117a.8
 yaruk يارق 107b.8

kef (ك) ile

bilmek بلك 14a.4
 bögrek بكرك 10b.6
 bürüncek بدرنك 189b.13
 büyük بديك 30b.5
 kesmek ككك 148b.4
 yemek يكك 57a.8
 yüzük يزك 93a.13

g ünsüzü		
başta		
geç-	كَيْ	57b.13
geçür	كَيْفِي	86a.13
gel-	كَلِمَةٍ	3b.3
genşek	كَلِمَاتٍ	94b.13
gibi	كَيْبِ	5b.1
gice	كَيْبِيَّةً	50b.7
gin	كَيْبِكَ	64a.3
içte		
degin	دَكِينٍ	4a.10
degirmen	دَكِيرَةٍ	81a.13
degül	دَكُلٍ	140b.12
degür-	دَكُرٍ	162a.2
gögercin	كُوْكُرَجِينِ	121b.7
gögüs	كُوْكُشِي	36a.10
igne	اِكْنَهْ	95b.2
yigid	يَكِيْدٍ	52a.10
yigirmi	يَكْرِمِي	38a.1
sonda		
çig	حَيْكٍ	204a.2
deg-	دَكِيْهْ	178b.2
dög-	دُوْكُ-	34b.1
yeg	يَكِيْ	88b.5

AYRI YAZILAN EKLER

Eserde bazı ekler, kendilerinden önce gelen harflerle birleşebileceği halde ayrı yazılmışlardır. Ancak bu durum, kaide değildir. Metinde birleşik

yazılan misaller daha çoktur.

+ dUr

açuk- dur	أُحِقُّ دُر	187a.12
aç- dur	أَقُّ دُر	62a.2
arıtmaç-dur	أَرْتَمِجُ دُر	69b.8
batından-dur	بَطْنِدُنْ دُر	25b.5
cerāhat-dur	جِرَاهَتْ دُر	156b.13
kızıl-dur	قَزَالْ دُر	64a.8
şavab-dur	شَرَابْ دُر	116b.2
sünük-dür	سُنُكْ دُر	28a.9

+LIK

bülanık-luk	بُولْنِيقْ لُق	74a.4
giçi-lik	كَيْحِي لِكْ	181b.8
hasta-lık	هَسْتَه لُق	12b.6
ķābıż-lık	قَابِضْ لُق	55a.11
kesmek-lik	كَسْمَكْ لِكْ	148b.4
za'if-lık	ضَعِيفْ لُق	10b.4

+(n) Un

beyni-nün	بَيْنِي نُنْ	24b.5
edviye-nün	أَدْوِيَه نُنْ	11b.8

+(s) I (n)

ğalebe-si	غَالِبَه سِي	113a.3
halka-sı	حَلْقَه سِي	98b.13
humma-sı	حُمِّي سِي	54b.7
köşe-si	كُوشَه سِي	93b.6
yaka-sın	يَاقَه سِينِي	158b.6

+sUZ

mādde-süz

maẓarrat-suzdur

yaş-suz

مَادَّ سُوْز
مَضَرَّاتُ سُوْزْدُر
يَاشُ سُوْز

33b.7

140b.2-3

169b.4

+(y)A

madde-ye

taşra-ya

مَادَّ يَآ
طَاشْرَآ

71a.2

99a.7

+(y)IIA

edviye-yile

mādde-yile

zufre-yile

اَدْوِيَّ يِلَآ
مَادَّآ يِلَآ
ظُفْرَآ يِلَآ

179a.12

71a.2

141a.5

Birleşik sayı adları, genellikle metinde ayrı yazılmıştır:

dört buçuk

dört yüz

on bir

on biş

on iki

yetmiş iki

yigirmi bir

yigirmi dört

دُرَّتْ بُوْجُكْ

دُرَّتْ يُوْزْ

اَوْنُ بِيْرْ

اَوْنُ بِيْشْ

اَوْنُ اِيْكِيْ

يَتْمِيْشْ اِيْكِيْ

يِيْگِرْمِيْ بِيْرْ

يِيْگِرْمِيْ دُرَّتْ

131a.11

164a.7

181a.1

105a.8

168b.5

168b.5

142b.4

168b.10

BİTİŞİK YAZILAN KELİMELER

Eserde bazı kelimeler ve ekler, kendilerinden önce gelen kelimelere bitişik yazılmıştır

+ ç ün		
anunçün	انورچون	23b.6
anunçünkim	انورچونكم	18b.3
sebebcün	سببچون	160b.3
+ dahı		
oldahı	اولداهي	24a.8
+degin		
dirhemdegin	دیرهمدگن	46b.11
+içün		
garaziçün	غرازچون	17b.6
güniçünkim	گونچونكم	4b.6
mekāniçün	مکانچونكم	21a.5
olmağičün	اولمچون	27b.4
şaklamağičün	شاقلامچون	3a.8
tenāsüliçün	تناسولچون	17b.10
vechiçün	وچچون	187b.6
i- fiilinın birleşik durumları:		
+dI		
değüldi	دگلدی	18b.5
olaydı	اولیدی	28b.1
olmışdı	اولمیدی	17a.10
virmişdi	دیرمیدی	10a.6
+IdI		
didügidi	دیدیدی	63b.111
eyledügidi	ایلدیدی	134b.5
geregidi	گرددیدی	12b.1
itdügidi	ایتدیدی	144b.2

		50
olacağıdı	أَوْ لَجُودِي	28a.13
yoğıdı	يُؤْغِدِي	20b.4
+ iken		
olmuşken	أَوْ لَمَّا كُنْ	2a.5
yoğiken	يُؤْغِكُنْ	188b.10
+Imiş		
gerekmiş	كَرَّرَ لِمِشْ	11a.13
olmuş	أَدُلِمِشْ	62a.13
+IsA		
degülise	دُكُولِيسَ	87a.10
şaldıysa	قَالِدِيْسَ	149b.2
yoğısa	يُؤْغِيسَ	182a.6
+ILA		
aşıla	أَقِيلَ	169b.4
arkunluşıla	أَرْقُنْلُخِيلَ	88b.5
'avratıla	عَوْرَاتِلَهْ	18a.7
balıla	بَالِلَهْ	82b.2
şapalıla	شَاقِلَهْ	124b.11
dilile	دِيلِلَهْ	162b.7

"kadar" edadı da kendinden önce gelen "ne, ol, şol" sıfatlarıyla genellikle birleşik yazılmıştır.

nekadar	نَقْدَرْ	19a.7
o/kadar	أَوْ لَقْدَرْ	20b.4
şolkadar	شَوْلَقْدَرْ	32b.7

"leyin" eki iki kelimesiyle birleşik yazılmıştır.

		51
ikileyin	اِكْلِيَيْن	85b.10
+ki		
bildümki	بِلْدُومَكِي	3a.1
edviyelerdenki	اِدْوِيَلَرْدَنْكِي	129b.11
hikmetki	حِكْمَتَكِي	24a.6
+kim		
anañçünkim	اِنَاغْچُونَكِيْم	18b.5
diledümkim	دِلِدُومَكِيْم	2b.4
olkim	اُولَكِيْم	13b.10
olsunkim	اُولْسُونَكِيْم	1b.6
öñdinkim	اَوْنْدِيْنَكِيْم	70b.8
sebebdenkim	سَبَبْدَنْكِيْم	2b.5
vaktkim	وَاغْتَكِيْم	16b.5
+mI		
degülmi	دِغُولْمِي	140b.12
eylemekmi	اَيْلَمَكْمِي	3b.9
issimidür	اِسْسِيْمِدُور	126b.3
şovukmıdur	شُؤْوَغْمِْدُور	126b.3
şuyılamıdur	شُؤْیِلَامِْدُور	126b.13
yokmı	يُؤْغْمِ	70b.9
Bazı müstakil kelimeler de ,		birleşik
yazılmışlardır:		
işbunlardur	اِشْبُونْلَرْدُور	186b.7
imdikihalde	اِمْدِكِيْهَالِدِه	6a.3

DİĞER İMLÂ ÖZELLİKLERİ

"Bi" edatı, bazan kesre (ـِ) ile, bazan ye (ي) ile yazılmıştır. Kesre (ـِ) ile yazıldığında kendinden sonraki kelimeye bağlanmış, ye (ي) ile yazıldığında ise bağlanmada müstakil olarak yazılmıştır.

kesre ile (ـِ)

bi-avnillah	بِعَوْنِ اللَّهِ	212a.13
bi-ğayrı	بِغَيْرِ	200b.2
bi-ḥaseb-i zalik	بِحَسْبِ ذَالِكَ	201b.13
bi-iznillahi	بِإِذْنِ اللَّهِ	209b.1
bi-nefsihi	بِنَفْسِهِ	179a.1

ye ile (ي)

bî-derd	بِي دَرْدٍ	143b.9
bî-elem	بِي الْعِلْمِ	128a.11
bî-ḥaber	بِي خَبْرِهِ	73b.13
bî-kaşd	بِي قَضْدِ	188b.9
bî-tertib	بِي تَرْتِيبِ	100a.9

Şeddenin yazılışı ;

Şeddenin yazılışı, Arapça kelimelerde genellikle düzenlidir:

akkal	أَكَّالٌ	7a.1
Allaha	أَلِلَّهِ	3b.6
amma	أَمَّا	7a.6
bağıyye	بِغَيْبِهِ	75b.13
beyziyye	بِضَيْبِهِ	179a.9
büssed	بِشُدِّ	207a.2
eṭibbā	أَطْبَابًا	24b.1
ḥassas	حَسَّاسٌ	61b.2

		53
illet	عِلَّتْ	14b.9
kuvvet	قُوَّةٌ	11a.4

Bazı kelimeler hem şeddeli, hem şeddesiz yazılmışlar; bazıları ise eksiz halde şeddesiz, ekleşme halinde şeddeli yazılmışlardır.

bağıllā	بَاغِلَّ	77a.10
bağılā	بَاغِلَا	189b.2
cüllāb	جُلَّاب	38a.8
cülāb	جُلَاب	189b.2
şeker	شَكْرَه	36a.6
şekker	شَكْر	36b.2
his	حِي	22a.7
hissi	حِيَّ	61b.10
ḥab	حَب	43a.4
ḥabbını	حَبِّينِي	147a.4

Türkçe kelimelerin ses tekrarını gerektiren bazılarında da, şedde kullanılmıştır.

elli	الْي	59a.6
issi	اِسِي	18b.4
issilik	اِسْلَاك	74b.13
issirek	اِسِيرَك	88a.13
kızıllığı	قِرَالِجِي	71b.6
uşşun	اَضْدَرَك	25b.10
yaşsılıkda	يَضْلِقْدَه	29a.1

FARŞÇA İSİM TAMLAMALARININ YAZILIŞI

Farsça isim tamlamalarının yazılışında aşağıdaki farklı şekiller görülmektedir:

kesre ile (>)

'alāmet-i yubūset	عَلَامَتِ يَبُوسَت	172b.13
'aşab-ı mücevvēt	عَضَبٌ مُجَوِّفٌ	26a.9
bāb-ı evvel	بَابِ أَوَّلِ	6b.1
cüzv-i aḡer	جُزْءِ أَغْرَءِ	30b.4
dār-ı fūlfül	دَارِ فُلْفُلِ	78b.5
ef'āl-i edviye	أَفْعَالِ ادْوِيَةِ	11a.6
ehl-i ḡikmet	أَهْلِ حِكْمَتِ	17a.6
faşl-ı tābistān	فَصْلِ تَابِسْتَانَ	52a.9
ḡaşıl-ı kelām	فَاصِلِ كَلَامِ	190a.13
ḡuvvet-i bāşıra	عُقُوتِ بَاصِرِ	82b.3
menāşıb-ı 'ilm	عَنَا صِبِّ عِلْمِ	2b.7
nūr-ı bāşıra	نُورِ بَاصِرِ	65a.13
şabr-ı mür	صَبْرِ مُرِّ	44a.8
ḡarīk-ı edviye	طَرِيْقِ ادْوِيَةِ	6a.9

kesreli ye ile (يِ)

da'vā-yı ḡıb	دَعْوَايِ طِبِّ	6a.7
edviye-yi müfred	ادْوِيَةِ مُفْرَدِ	75b.11
ḡışā-yı meşimi	عِشَائِي مَشِيمِي	30b.5
ibtitā-yı āb	اِبْتِدَائِي آبِ	79b.12
tūtiyā-yı perverde	تَوْتِيَايِ پَرْوَرْدِه	132b.13

hemze altıda kesre ile (ة)

'amme-i acem	عَامَّةِ اَعْمِ	110a.4
edviye-i laḡif	ادْوِيَةِ لَطِيفِ	11b.9
nūşā-i dīger	نُشَاةِ دِيْكَرِ	171b.9
sūrme-i işfıhanī	سُرْمَةِ اِصْفَهَانِي	147b.7
ḡabaka-i ḡaraniyye	طَبَقَةِ قَرَانِيَةِ	160a.6
tūtiyā-yı perverde	تَوْتِيَايِ پَرْوَرْدِه	132b.13

FONETİK
(SES BİLGİSİ)

I. ÜNLÜLER

Eserimizde tesbit edilen ünlüler şunlardır: a, e ı, i, o, ö, u, ü

Eser, tıp metni olduğundan tıbbi terimlerin çokluğu göze çarpmaktadır. Türkçe kelimelerde uzun ünlülerin tesbiti oldukça zordur. Birkaç kelimedede görülen kelime başı uzun ünlüleri, birçok EAT metinlerinde görülebilecek misallerdir.⁽¹⁾ (bkz.. İmla özellikleri.

a.ilk hece i'leri

i.

iç	"iç, iç kısım"	27b.7
içerü	"iç, iç taraf"	27b.7
içmek	"içmek"	18a.3
içreki	"içindeki, içerideki"	18a.2
igne	"iğne"	95b.2
ilet-	"iletmek, götürmek"	178a.7
ince	"ince"	68b.5
iste-	"arzu etmek"	17b.6
iş	"iş, amel"	41b.8
it	"köpek"	97b.11

içte (İ)

bil- "bilmek, tanımak" 6a.8

bile "dahi, hatta" 53a.4

¹ Bu konuda Gürer Gülsevin, Miftahun'n-Cenne (1989), Osman Yıldız, Miftahü'l-Ferec (1993), Zikri Turan, Teshil (1992) basılmamış doktora tezlerine bakılabilir

bir	"bir sayısı"	12b.4
diken	"diken, bitkilerin sert sivri ucu"	
dil	"dil organı"	162b.7
diş	"diş"	40a.7
giç	"geç, sonra"	21a.13
ilik	"kemik özü"	50a.4
kirpük	"kirpik"	94b.3
sinir	"sinir"	19a.8
yigid	"saglam, er kişi"	52a.10

Eserde beş" beş sayısı" üstünlü olarak birçok misalde görülmekte ve yine birçok misalde de biş

() şeklinde kesreli olarak görülebil mektedir. Ayrıacı gece (): gice, (); geç (), giç (); ye- (-), yi- () misalleri de alternans halinde görülmektedir. (bkz. imlâ özellikleri)

b.ilk hece e' leri

e

egri	"eğri, bükük"	25a.7
eksil-	"eksilmek, azalmak"	129b.13
el	"el organı"	19b.2
emek	"emek, çaba"	190b.8
enmek	"inmek"	178b.6
eñse	"ense"	34b.7
er	"er, yiğit"	18a.7
eski	"eski, yıpranmış"	89a.5
et	"et"	10a.4
etmek	"etmek"	39b.4

içte (e)

ben "I.teklik şh. zamiri"	104b.1
beniz "beniz, çehre"	35b.12
çeyne-"çignemek"	189b.4
degirmi "yuvarlak"	21b.3
delük "delik"	119b.13
demür "demir"	18a.8
değiz "deniz"	90a.9
geçmek "eskimek, geçmek"	71b.10
kesmek "kesmek, yarmak"	99a.12
yemiş "yemiş, meyve"	16b.9

c. ÜNLÜ UYUMU

c.a Damak Uyumu (kalınlık-İnelik Uyumu)

Türkçe kelimelerin ilk hecesinde kalın ünlü varsa, yani kalın ünlü ile başlıyorsa, takip eden diğer hecelerin ünlüleri de kalın olur. İlk hecenin ünlüsü ince ise, takip eden hecelerin ünlüleri de ince sıradan olma kuralı vardır.

Misaller:

a-ı		o-u	
ağrı	(14a.3)	oğlancuğ	(208a.3)
altı	(21b.10)	oğul	(163a.7)
aylık	(20a.12)	oldur	(5b.1)
balık	(16a.1)	otuz	(11b.12)
kalın	(103b.10)	yoğurt	(16a.1)

e - i

beniz	(35b.12)
beyni	(19a.7)

ö - ü

böğrülce	(8a.12)
döndür -	(92b.9)

çegzinmek (47b.1)	gögüs (36a.10)
deniz (102a.1)	öküş (24b.3)
yeñi (87b.13)	ölü (20b.13)

c.b Dudak Uyumu (Düzlük-Yuvarlaklık Uyumu)

Türkçe kelimelerin ilk hecesinde düz ünlü varsa, takip eden diğer hecelerin ünlüleri de düz olur. İlk hecenin ünlüsü yuvarlak ise, takip eden diğer hecelerin ünlüleri ya geniş-düz ya da dar-yuvarlak olur.

a-a; a-ı	ı-a; ı-ı
ayağ (21a.11)	bınar (83b.1)
acı (35b.12)	çıkmağ (41a.12)
arı (43a.7)	ısır- (7b.2)
balçık (119b.13)	ışığı (146a.2)

e-e; e-i; e-ü	i-e; i-i; i-ü
çekmek (61a.12)	bilmek (27b.8)
delmek (124a.6)	diken (8b.5)
degirmilik (174a.10)	irilik (104b.7)
degül (170b.11)	kirpük (94b.3)

o-a, o;u,	u-a, u; u
boğaz (36a.10)	dutmak (85a.8)
boşan- (141a.4)	kuşak (39a.8)
koku (27b.12)	kuşun (44a.12)
kuşun (14b.13)	şulu (52b.11)

ö-e, ö;ü	ü-e, ü;ü
bögrek (106b.6)	bürüncek (189b.13)
çöngel- (203b.9)	büyükrek (25b.3)

görün-	(66b.2)	büyük	(30b.5)
kömür	(139b.12)	sünük	(21a.12)

Bu misallerde görüldüğü gibi eski Anadolu Türkçesinde dudak uyumu çok düzenli değildir. Bunun sebebi ise eski Anadolu Türkçesinin yuvarlaklaşma meylinde olmasıdır.

c.c Uyuma Aykırı Haller

c.c a Damak uyumunun dışında kalan ekler:

Bir çok Eski Anadolu metninde görülen (iken ve +lik) eklerindeki damak uyumsuzluğu, Miftahü'n-nür'da bir kaç örnekte görülmektedir.

1. iken (zarf- fiil eki)
yoğiken (188b.10)
2. + LIK (isimden isim yapma eki)
'acizliğ (113 b.13)

c.c b. Dudak uyumunun dışında kalan kelimeler:

1. yuvarlaklaşma

1. 1 eskiden gelen yuvarlaklıklar

ağu	أَغُو	186b.5
altun	الْتُون	97b.6
artuğ	أَرْتُف	25b.8
ayru	أَيْرُ	27b.1
eyü	أَيْدُ	8a.5
gendü	كَنْدُو	3a.12
girü	كِرُو	9b.2
şamu	قَمُو	2b.10
şaygu	قَيْغُو	41a.13
şanuşlık	طَانْفَلِقْ	46a.12
yılduz	يِلْدُز	181a.7

1.2 sonradan oluşan yuvarlaklıklar

demür	دَلْمُور	18a.8	temir
içün	إِيجُون	4a.13	üçün
kalun	قَالِكُون	66b.9	kalın
karşu	كَرْشُون	55b.4	karşı
şaru	صَرُون	35b.12	sarıg
yavuz	يَاوُز	8a.7	yabız

2. Düz ünlülü kelimeler

durış-	دُورِشْ -	4b.13
dürtin-	دُورْتِنْ -	37a.10
görin-	كُورِنْ -	66b.2
götir-	كُورْتِرْ -	181b.2
gümiş	كُشْ	97a.8
oğ1-	أَدْقِيْدْ -	2b.4
şov1-	صُدُوْ	93a.10
süriş-	سُورِشْ -	176a.2
toğrı	طُغْرِي	22a.11
tutıl-	طُوتِلْ -	202a.10

Eserinde eklerde de düzleşme ve yuvarlaklaşma hadiseleri görülmektedir. Bu konu, morfoloji kısmında ekler bahsinde incelenecek ve bilgi verilecektir.

II. ÜNSÜZLER*

Ötümlüleşme: Ötümsüz olan bir ünsüz sesin gerekli şartlar oluştuğunda, tonlulaşması hadisesine ötümlüleşme denir.

* Bu bölümdeki fonetik hadiselerin hepsi, Prof. Dr.Osman Nedim Tuna'nın Türk Dilbilgisi adlı ders notları esas alınarak incelenmiştir.

1. # T

Başta: #t > # d (ince sıradan kelimelerde)

Eski Türkçe #>#d

de	->	25b.1
degin	دِگِن	11b.13
degirmen	دِگِرْمِن	81a.13
degül	دِگُل	140b.12
degür-	دِگُر-	162a.2
delmek	دِلْمَك	124a.6
delük	دِلُك	119b.13
demür	دِمُر	18a.8
deniz	دِنِز	90a.9
depreş-	دِپْرِش-	167a.4
deri	دِرِي	19b.3
derin	دِرِك	68a.6
di-	دِ	3b.11
dik-	دِك	99b.1
diken	دِكِن	8b.5
dil	دِل	162b.7
diri	دِرِي	20a.11
dögmek	دُكْمَك	11a.7
dökmek	دُكْمَك	45a.5
dört	دُرت	4b.2
döşek	دُشَك	129b.5
dügme	دُكْمَة	210b.3
dükeli	دُكَلِي	3a.8
dürlü	دُرْلُ	2b.2
dürt-	دُرت-	49a.4
dütün	دُتُن	127b.7
düzülmek	دُزُلمَك	40a.13

Ötümsüzlüğün Korunması:

Eski Türkçe # t: #t

ten	تند	8a.11
ter	تر	126b.4
türk	ترک	111b.10
tütün	توتون	128b.4

Eski Türkçe # t>#d (kalın sıradan kelimelerde)

dağ	داغ	46a.2
dağlamak	داغلامق	123b.5
dahı	داغی	4b.12
dırnağ	دیرناق	139b.12
doğunmak	دوغمق	170b.3
donuz	دونوز	207b.11
dutmak	دوتق	85a.8

Yukarıda verdiğimiz misallerden de anlaşılacağı gibi Es. Tk. #t>#d hadisesi, ince sıradan kelimelerde daha yaygın ve ileri bir durumdadır.

Ötümsüzlüğün Korunması:

Eski Türkçe # t] # t (kalın sıradan kelimeler)

taş	طاغ	120a.12
tağıT-	طاغدی	144b.3
tağlamak	طاغلامق	97a.3
tal	طال	34a.13
talak	طالق	19a.9
taamak	طامق	32b.2
tamar	طامار	27b.6
tañla	طانلا	39b.4
toğ-	طوغ-	18a.13

		63
toğrı	طوڭرى	22a.11
toğuz	طوڭوز	20a.6
tolu	طولو	40a.5
toğoy	طوڭوي	185b.5
tuğman	طومان	165a.10
tuğmak	طوڭمق	85b.8
tuğrna	طوڭرنا	171b.6
tuğuz	طوڭوز	54a.13

Kalın sıradan olmakla birlikte te (ت) ile yazılan misaller de vardır.

tavuk	تاۋۇق	138b.12
toğ	توڭ	85b.10

Eski Türkçe # t > #d

Her iki sesin de alternans halinde bulunduğu misaller: (kalın sıradan kelimelerde)

dağ	داغ	26a.2	tağ	طاغ	98b.5
doğunmaq	دوڭنماق	170b.3	toğınmaq	توڭینماق	77b.4
dur-	-دور	47b.6	tur-	-تور	35b.3
duğ-	-دوت	60a.3	tut-	-توت	30b.11

2. k

Başta: Eski Türkçe #k: #k (kalın sıradan kelimelerde)

kabak	قاباق	35a.3
kaç	قاچ	66b.13
kaçan	قاچان	22b.9
kağı-	-قار	28a.6
kağmaq	قالمق	66b.9
kağış	قارışı	123a.1
kağu	قارو	2b.10

қан	قَان	8b.2
қараңу	قَارَاو	129b.5
қазымақ	قَزَمَق	105b.4
қыл	قِل	80b.5
қыл-	قِل-	61a.11
қыллц	قِللج	5b.7
қырқ	قِرْق	19a.13
қыш	قِش	114a.8
қопармақ	قَدِيرَمَق	140b.9
қой-	قَوِي-	23b.9
қойу	قَوِيو	41b.10
қойун	قَوِيْن	14b.13
құл	قَوْل	2a.4
құлақ	قُلَاق	39a.8
құрт	قُرْت	56b.10
құру	قُرُو	109b.7
құйу	قُيُو	157b.5
құзы	قُزُو	51a.2

Eski Türkçe, #k> g (ince sıradan kelimelerde)

Metinde kelime başında ve kelime içinde 'k' ve 'g' yi ayırabilecek herhangi bir imlâ özelliği yoktur. Her iki, ses için de, bütün EAT. metinlerinde olduğu gibi kef (ك) harfi kullanılır. Tercih, biraz da arâştırmacının kararına bırakılmıştır.

Fakat bazı eserlerde kefin üstüne üç nokta konularak (ك) 'g' sesi ayırdedilmiştir. Kıyas yoluyla ve diğer nüshadan seçilen misallerle karşılaştırmalar yapılmış; EAT'.de k>g ötümlüleşmesinin karakteristik bir özellik olmasından yararlanılmış, Türkçe karşılıkları da gözönünde bulundurulularak ayırım yapılmaya çalışılmıştır.

Muhakkak ki, bazı telâffuz farkları, bu standardın dışındadır. Yapmaya çalıştığımız bu ayırimda bazı karşılıkların olması tabii'dir.

geç-	كُتِبَ -	134a.8
gel-	كَلَّ -	63b.1
gendü	كَنْدُ	9a.9
gendüzin	كَنْدُزِين	15a.11
genşek	كَنْشَكْ	94b.13
gerek	كِرَاكْ	3b.5
gibi	كَيْبِ	4a.9
giçi	كَيْجِي	192a.1
giñ	كَيْيَكْ	64a.3
gir	كَيْرْ -	47b.5
girü	كَيْرُ	9b.2
gögecin	كُورُجِين	121b.7
göğüs	كُورُكُ	36a.10
gök	كُورُكْ	68a.12
gölge	كُورُكْ	173a.4
gönül	كُورُكْ	16b.1
göz	كُورُ	19b.2
güç	كُورُ	145a.7
gümiş	كُورُ	106b.6
gün	كُورُنْ	45b.7
gündüz	كُورُزُ	199b.3
güneş	كُورُشُ	88a.11

Eski Türkçe, # k: #k

keçi	كَيْجِي	16a.4
keklik	كَيْيَكْ	16b.11
kes-	كَيْي -	153b.12
kim	كَيْي	30b.2

kirpi	كِرْبِي	98a.2
kirpük	كِرْبِيكُ	94b.3
kök	كُوكُ	48b.7
kömür	كُومُرُ	139b.12
kül	كُلُ	8b.9

3. # ç

Eski Türkçe, #ç: # ç (kalın sıradan kelimelerde)

çağır-	چَاغِرُ	28a.6
çanağ	چَانَاغ	117a.8
çıkmağ	چَاكْمَاغ	41a.12
çoğ	چُوغ	4b.13

Eski Türkçe, #ç: (ine sıradan kelimelerde)

çek-	چَاكُ	8b.5
çetük	چَاتُكُ	164b.13
çevür-	چَاوُرُ-	124a.9
çiçek	چَايَاك	114a.13
çök-	چَاوُكُ-	182b.8
çörek	چَاوُرَاك	43b.7

içte:

Tabanlarda

1. VTV (ince sıradan kelimelerde)

vtv > vdv

gider	گِيدِرُ	81b.4
ider	اِيدِرُ	7b.9
yedi	يِيدِي	19a.4

vtv :vtv

biti	بِتِي	79b.1
bitür-	بِتِيرُ-	115b.11
bütünle	بُتُونْلَه	120a.8
çetük	چِتُكُ	164b.13
dütün	دُتُون	139b.2
getür-	گِتِيرُ-	99a.2
götür-	گُتِيرُ-	88b.13
tütün	تُتُون	128b.4
yetiş	يَتِيشُ-	115b.8

kalın sıradan kelimelerde

VtV > VdV		
odıla	اودِيلَه	37b.10
VtV > VtV		
ata	اَتَه	18b.11
dutul-	دُتُولُ-	13b.7
katı	كَاتِي	59b.11
katıl-	كَاتِيلُ-	90a.1
otur-	اوتُرُ-	88b.12
otuz	اوتُزُ	38b.10
şatun	شَاتُون	164a.7
yatur-	يَاتُرُ-	99a.11

Eserde tesbit ettiğimiz misallerde de görüldüğü gibi t'nin ünlüler arasında yaygın olarak korunduğu anlaşılıyor. Yani, ince ve kalın sıradan ünlüler arasında t ünsüzünün ötümlüleşmesi az görülen bir hadisedir.

2. Vkv (ince sıradan kelimelerde) :

Vkv > VgV		
sögüd	سُكُّدُ	52b.4
Vkv > Vku		
bükül-	بُوكُلْ-	203a.1
çekil-	كُجَلْ-	129a.5
diken	دِكْنُ	8b.5
dökülmek	دُوكُلْمَكْ	167a.5
dükeli	دُوكَلِي	16b.1
iki	اِكِي	26b.5
ikileyin	اِكَلِييْنْ	85b.10
öküş	اُوكُشْ	24b.3
sekiz	سَكْزْ	20a.11

kalın sıradan kelimelerde

Vkv > VgV		
ağar-	اَغْرْ-	131b.1
Vkv > Vkv		
bağır	بَاغِرْ	86b.11
çıkarmağ	كُفْرْ مَقْ	7b.13
çuğur	كُفْرُ	61b.3
kağırmağ	كَاغِرْ مَقْ	36a.2
koğu	كُفْ	27b.12
oğı-	اُوكُيْ-	2b.4
sağın-	صَاغِرْ	62b.7
sağız	صَاغِرْ	92a.10
yağın	يَاغِرْ	30b.13
yağu	يَاغُو	34b.5
yuğaru	يُوكُرُو	19b.12

k ünsüzü, iki ünlü arasında, ince ve kalın sıradan kelimelerde ekseriyetle korunmaktadır.

3. VçV (ince sıradan kelimelerde)

VcV > VcV

gice	كجيه	38a.13
gici-	كجيه-	127a.10
süci	سجيه	146b.10
yüce	يجه	33b.10

VçV : VçV

çiçek	چيچك	114a.13
geçür-	جور-	86a.13
giçi	جيه	192a.1
içür-	ايجور-	38b.3
keçi	كجه	16a.4
üçünci	اوچونجيه	22a.6
hem 'ç' hem 'c' ile		
nice	نيجه	6b.5
niçe	نيجه	2a.10

kalın sıradan kelimelerde

VçV > VcV

acı	اجيه	35b.12
ocağ	اوچاغ	123b.7

VçV : VçV

açıl-	اچيل-	74b.4
bıçağ	بجاق	170b.12
kaçan	كجان	22b.9
sıçan	سجان	206a.9

Eserimizde kalın sıradan ünlüler arasında ç'nin ötümlüleşmesi, ince sıradan ünlüler arasındaki ç'ye göre daha az görülmektedir.

4. VpV

VpV > VbV

gibi

كِبِي

4a.9

VpV: VpV (ince sıradan kelimelerde)

depe

دِپِه

137a.3

kepek

كَيْك

113a.10

köpük

كَيْوَك

90a.9

kalın sıradan kelimelerde

kopar-

قَوَارِ

80b.5

topalağ

طَوَالَاغ

59a(1).11

yapış-

يَايِشْ

76a.1

Metnimizde iki ünlü arasında az miktarda görülen 'p' ünsüzü, genellikle korunmaktadır.

1. VtK (ünlüden sonra, ünsüzden önce) ince sıradan kelimelerde

VtK : VtK

bitmek

بَيْتِك

124b.6

etmek

اَيْتِك

39b.4

gitmek

كَيْتِك

99a.8

itmek

اَيْتِك

148a.9

yetmiş

يَيْتِشْ

38a.3

kalın sıradan kelimelerde

VtK : Vtk

batman

بَاتْمَنْ

37b.10

dutmağ

دُتْمَاغ

85a.8

		71
katran	كَطْرَان	83b.4
otruş-	اوتْرُشْ -	31a.12
tatlu	طَاتْلُو	90a.2
tutmaq	طَاتَمَقْ	200a.6
yatmaq	يَاتَمَقْ	89b.6

t' ünsüzü, ünlü-ünsüz komşuluğunda misallerde de görüldüğü gibi korunmaktadır.

2.Vkk: Vkk

çekmek	كَلِمَا	61a.12
dikmek	دِكْمَا	98b.9
dökmek	دُكْمَا	45a.5
eksil-	اَكْسِلْ -	59a.7
eksük	اَكْسُكْ	56b.13
ekşi	اَكْسِي	35a.10
keklik	كَكْلِكْ	44b.12
yüksek	يُوكْسَكْ	61b.4

kalın sıradan kelimelerde:

Vkk :Vkk

ağça	اَغْچَا	123a.2
ağlık	اَغْلِكْ	65b.2
ağmaq	اَغْمَقْ	136a.6
bağmaq	بَغْمَقْ	89b.6
çoklık	كُوكْلِكْ	172a.5
çokrak	كُوكْرَاكْ	72b.9
sağlamak	صَغْلَمَقْ	88a.10
sokmaq	صَغْمَقْ	122a.2
yağmaq	يَغْمَقْ	44a.2

k ünsüzü, ünlü-ünsüz arasında korunmakta, ötümsüzleşmektedir.

3. VçK

Vçk: Vçk

ince sıradan kelimelerde:

geçmek	كجك	71b.10
geçrek	كجرك	133b.7
içmek	ايجك	41a.8
içreki	ايجكى	18a.2

kalın sıradan kelimelerde

VçK : VçK

açlık	أجلق	170b.7
açmağ	أجلق	88b.3

4. VpK

VpK: VpK (ince sıradan kelimelerde)

depre-	دپرن-	56a.4
depreş-	دپرش-	167a.4
iplik	ايلك	175b.4

kalın sıradan kelimelerde

arpa	ارپا	59a.5
toprak	طيرق	8b.8
yaprak	يترك	11b.10

P ünsüzü ince ve kalın sıradan ünlülerin arasında korunmakta, ötümsüzleşmemektedir.

1. KtV (ünsüz-ünlü arasında)

KtV > KdV

ince sıradan kelimelerde

kentü > gendü	گندو	7b.9
gendüzin	گندوزین	15a.11
küntüz > gündüz	گندوز	198a.12
gündüzin	گندوزین	133a.6

kalın sıradan kelimelerde

yıltuz > yılduz	یıldز	181a.7
KtV : KtV		

ince sıradan kelimelerde:

dürtün-	دورتند	44a.5
göster-	گستر	67b.3
irtesi	ارتسی	149b.7
örtül-	اورتل	28b.13

kalın sıradan kelimelerde:

altı	الیت	23b.4
altun	التون	164a.7
artuk	ارتق	25b.8
arturıcı	ارتورچی	49b.2
kırtıl-	قورتیل	66b.5
orta	ارتع	31a.5
yastuk	یاستق	158b.1

Misallerde de görüldüğü gibi 't'sesi özellikle kalın sıradan kelimelerde korunmaktadır.

2. KkV

KkV: KkV

İnce sıradan kelimelerde:

berkiT-	بِرْكِيْ	119b.13
bürke	بُرْكَا	27b.3
çirkin	حِرْكِيْن	50a.10

kalın sıradan kelimelerde:

KkV :KkV

arğa	اَرْغَا	89a.13
arğun	اَرْغُوْن	37b.10
қанқы	قَانْقِي	127b.1
қорқу	قَوْرَقُو	160a.12

Yukarıda verdiğimiz misallerde de görüldüğü gibi, kalın sıradan kelimelerde ünsüz ile ünlü arasındaki k korunmuştur.

3. KçV

KçV > KcV (ince sıradan kelimelerde)

bürüncek	بُرُرْبِيْكَ	199b.11
dördünci	دُرْدُرْنِيْ	6b.4
encir	اَنْجِيْر	104b.9
gökcek	كَلْبِيْكَ	57b.12
gözci	كِيْزِيْجِي	24a.6
ince	اِنْجِيْ	68b.5
inciT-	اِنْجِيْ-	89b.9
incü	اِنْجِيْر	139a.4

KçV > KcV

kalın sıradan kelimelerde:

ancağ	أَنْجَبَ	131b.3
ancılayın	أَنْجَلِينَ	69b.11
ğarçaş-	قَرَّحَاشٍ -	127b.7
ğarınca	قَرَّحَانَا	174a.7
ğızılca	قَرَّحِيلَا	25b.2

Metnimizde bir ünsüzle bir ünlü arasındaki ç sesi genellikle ötümlüleşmiştir.

sonda: T #

1. t# > d #

kalın sıradan kelimelerde:

ad	أَد	117b.8
od	أَوْد	33b.9

t# : t#

ince sıradan kelimelerde:

bit	بِتْ	117b.6
bit-	بِتْ -	96b.2
dört	دُرْتْ	4b.2
dürt-	دُرْتْ -	49a.4
et	أَتْ	10a.4

kalın sıradan kelimelerde:

alt	أَلْتْ	27b.3
at	أَتْ	14a.7
bat-	بِتْ -	99a.9
bulut	بُولْتْ	179b.5
kat	كَاتْ	62a.3

çurt	قُرْتُ	56b.10
ot	اوت	61a.12
yat-	يَات	42b.1

Kelime sonunda t sesi özellikle ince sıradan kelimelerde korunmaktadır. Birkaç kalın sıradan kelime de ötümlüleşme görülmektedir.

2. k#

k# >g#

ince sıradan kelimelerde:

çig	چِغْ	204a.2
deg-	دِغْ	178b.2
dög-	دُغْ	34b.1
ög	اُغْ	25b.13
yeg	يِغْ	88b.5

k# : k#

bilmek	بِغْلِكْ	14a.4
bögrek	بُغْرِكْ	19a.10
büyük	بُيُغْ	30b.5
çiçek	چِغْچِغْ	114a.13
çürük	چُغْرُكْ	74a.4
delük	دِغْلُكْ	119b.13
dericik	دِرِغْچِغْ	185b.5
eskük	اِغْسُكْ	56b.13
erkek	اِرْغْگْگْ	18a.5
gök	گُغْ	68a.12
irilik	اِرْغْگْگْ	74a.6
keklik	گْگْگْگْ	16b.11
yemek	يِغْلُكْ	57a.8

k # > ğ #

açılmaqlıg	اِغْلُغْلُغْ	31b.9
bağlanmaqlıg	بِغْلُغْلُغْ	31b.9

k # : k#

ağrımak	أَغْرَمَ	38b.11
ayak	أَيْقَ	19b.2
bıçak	بِحَاقَ	170b.12
çağak	حَنَقَ	109a.12
çapak	حَبَقَ	117a.8
çok	حَقُوقَ	40a.3
dırnak	دَرَنَقَ	139b.12
ırak	أَرَاقَ	68b.5
ısıcak	أَسْجَقَ	43b.10
kapak	كَبَقَ	93b.5
katılık	كَتَلَقَ	118b.6
yaruk	أَرُقَ	107b.8

Kelime sonundaki k ünsüzü, ince ve kalın sıradan kelimelerde genellikle korunmaktadır. Aynı özellikteki kelimelerin birkaçında ötümlüleşme misali de görülmektedir.

3. ç

ç #: ç# ince sıradan kelimelerde

birinç	أَبْرِنْجَ	204b.6
giç	أَكِيحَ	21a.13
iç	أَبْأَحَ	27b.7
üç	أَوْجَ	40b.4

kalın sıradan kelimelerde:

aç-	أَبْأَحَ -	47.b11
ağaç	أَبْأَحَ	51a.5
birkaç	أَبْرِنْجَ	23b.13

Kalın ve ince sıradan kelimelerin sonunda korunmaktadır. Bazı misallerde görülen c'ler tamamen

Arap imlâsının tesiridir.

4. p#

p# : p# (ince sıradan kelimelerde)

çeküp	چكوب	176a.12
çekilüp	چكولب	170b.13
dip	دب	98b.11
dürtüp	درب	40b.9

kalin sıradan kelimelerde:

dutup	دوب	42a.9
kap	قب	85b.4

Kelime sonundaki p ünsüzü, ç ünsüzünde olduğu gibi korunmaktadır. Ancak aynı şekilde Arapçanın tesiriyle "be" sesiyle yazılmaktadır.

Ekleşmede

1. vt + v

1. vt + v >vdv

ince sıradan kelimelerde:

tek hecelilerde:

dördüncü	دردنج	6b.4
eydür	ايدور	2b.12
gide	كيدو	38a.2
ider	اادر	7b.9

çok hecelilerde:

depredeler	ديبردلر	45b.7
eksöldici	الكولدي	11b.9
giderici	كيدر جي	76b.2
görmekdür	كوردور	40a.6
iledeler	الدهلر	75b.4

iledibil-
yiyledeler

الدي يلى -
يئلدالر

180a.11

37a.2

Kalın sıradan kelimelerde:

tek hecelilerde:

ardına

أردينا

26b.3

kurdun

قردك

56b.11

oda

أودة

86b.11

yuda

يودة

189a.5

çok heceli kelimelerde:

akşurdıcı

أقشردجى

42a.10

arıda

أردة

93a.12

başdukları

بصيرتارى

143b.4

ışladalar

ايشلدا لر

36b.6

karışdur-

قارشدر -

34a.6

kaynadalar

قينا دلر

37b.1

kazıdalar

قزدا لر

60a.11

kısdur-

قشدر -

99b.6

oyrada

اوينده

141b.4

yapışdur-

يايشدر -

99b.4

VtV: VtV

ince sıradan kelimelerde

tek hecelilerde

bitür-

بئور -

115b.11

eti

ايت

75b.13

örte

اورته

61b.7

yetiş-

يئيش -

60a.11

çok hecelilerde

çetük

چتلك

164b.13

dütüzdür-

دوتوزدر -

147b.10

Kalın sıradan kelimelerde:**tek hecelilerde:**

bata	بَتَا	99a.9
duta	دُتَا	27b.4
katup	قَتْبُ	37b.11
otı	اوتُوتُ	88b.4
yata	يَتَا	149b.7

çok hecelilerde:

dutılup	دُوتُلبُ	122b.3
---------	----------	--------

t# ünsüzü, ünlüile başlayan bir ek aldığıında ötümlüleşme temayülü göstermektedir.

2. b.Vk + V

$$Vk + V\# > VgV$$

ince sıradan kelimelerde:**tek hecelilerde:**

gögi	كُوكِي	117a.12
öginde	اوركندُه	25b.13

çok hecelilerde:

bilindüğinden	بَلِينْدُكِنْدَرُنْ	12b.10
çürügi	جُورُكِي	122b.3
delügi	دَلِكِي	65b.11
dürüstligile	دُرُؤْسْت لِكْلَهْ	115b.1
eksükligi	اَكْطَلِكِي	161a.3
etmegi	اَتْمَكِي	35b.2
giciyigi	كِيكِي	204b.4
günligi	كُونْلِكِي	138b.7
issiliği	اِسْلِكِي	11b.3
yüregi	يُورُكِي	19a.10

Kalın sıradan kelimelerde:

tek hecelilerde:

ağı	أَغِي	69b.4
yoğıdı	يُدْرَغِدِي	20b.4

çok hecelilerde:

açılacağıla	أَجْلِيخَلَا	180a.4
ağırlığını	أَغْرَلِيغِي	28b.11
oldurmağa	أَلْدُرْمَغَا	54a.6
arıtmağa	أَرْتِيغَا	135a.10
ayağı	أَيْغِي	57b.7
balçığıla	بَالْجِيغِي	86a.1
bırağalar	بِرْغَلَر	38a.9
çoklığınınuñ	كُفْلِيغِنِكْ	100b.13
dutulduğunun	دُتُلْدُغِنِكْ	13b.7
kısılmaklığı	كَيْسَلْمَقْلِيغِي	94b.2
koparmağa	كُيُيْرْمَغَا	140b.9
olmaklığı	أُولْمَقْلِيغِي	20a.5
yaprağı	يُيْرَاغِي	51a.5
yumşaklığı	يُيْمُشَقْلِيغِي	27a.7

Vkv: Vkv

ince sıradan kelemelerde:

tek hecelerde:

bükül-	بُؤْكُلْ-	203a.1
çeke	چَكْه	8b.3
çöker	چُؤْكُرْ	182b.8
dike	دِكْه	99b.1
döke	دُؤْكْه	17b.7
ekeler	أَكْلَرْ	56a.13

çok hecelilerde:

misal yok

kalın sıradan kelimelerde

tek hecelilerde

açar	أَقْرَ	100b.11
bağıncaç	بَاغِيْنَ	66b.1
çıka	حِيْقَه	23b.11
kalkar	قَالِقَار	161ab.2
korqarlarsa	قَرُّوْا لِرَا	93b.1
yaçar	يَاقَرُ	160b.13

çok hecelilerde

barmağıla	بِرْمَقِلَه	121a.2
çapağıla	حِيْقِلَه	124b.11
sarmsağıla	سَرْمَقِلَه	41b.2
yarıqınun	يَارِقِنُنْ	174b.7

Çok heceli kelimelerin sonundaki k'ler ünlü ile başlayan bir ek aldıklarında genellikle ötümlüleşmektedir. Birkaç misalde ötümsüzlüğün korunduğu da görülmektedir. Tek heceli kelimelerde ise sonraki k'ler genellikle korunmaktadır.

3. Vc + V

Vç+V>VcV

ince sıradan kelimelerde:

tek hecelilerde:

gücile	جُلَّة	18a.8
--------	--------	-------

çok hecelilerde:

dericik	دِرِيْكَ	185b.5
giderici	كِيْدِرِيْجِي	76b.2
incecük	اِنْحِكْ	22b.9

siğirici

سِغِيرِجِي

58b.(1).13

kalın sıradan kelimelerde:

tek hecelilerde:

ucından

اَوْجُنْدَانْ

42a.1

çok hecelilerde:

ağacı

اَغَاچِي

51a.5

Vç +V: VçV

ince sıradan kelimelerde:

tek hecelilerde:

geçer

گِجَر

19b.4

giçil-

گِجِيل-

178a.1

içe

اِچِه

120a.3

içi

اِچِي

38b.2

üçü

اُچُ

14a.7

çok hecelilerde:

misali yok

kalın sıradan kelimelerde:

tek hecelilerde:

aça

اِچَا

47b.11

kaçar

كَاچَار

115a.3

çok hecelilerde:

misali yok

İnce ve kalın sıradan kelimelerin sonundaki ç'ler ekleşme halinde tek hecelilerde genellikle korunmaktadır.

4. $Vp + \bar{V}$

$$Vp + \bar{V} > VbV$$

ince sıradan kelimelerde:

tek hecelilerde:

dibi

دِيبِ

98b.11

çok hecelilerde:

misali yok

kalın sıradan kelimelerde:

tek ve çok hecelilerde misali yok

 $Vp + \bar{V} : VpV$

ince sıradan kelimelerde:

tek hecelilerde:

sepeler

سَپَلَرُ

120a.3

sepilmiş

سَپِلْمِشْ

59a(1).2

çok hecelilerde:

misali yok.

kalın sıradan kelimelerde:

tek hecelilerde

kopa

كُوبَا

123b.13

kopar

كُوبَارُ

72b.2

sapını

سَابِنِي

65b .9

yapış-

يَايِشْ-

76a.1

çok hecelilerde:

misali yok

Kelime sonunda bulunan p'ler, ünlü ile başlayan bir ek aldıklarında genellikle korunmuşlardır.

b. Sızıcılışma

1. #b > #v

var

وَارُ

70b.9

< bar

var-

وَارْ-

115b.6

< bar-

vir	بِرْ -	3b.6	< bir-
#b.>> 0			
ol-	اُولْ -	2a.7	< bol-
b/ > v /			
ev	اَوْ	189a.10	<eb
kavış-	قَوِشْ -	5a.3	<kavış-
sevin-	سَوِزْ -	118a.3	<sebin-
yavşan	يَوْشَانْ	43b.2	<yabçan
yavuz	يَاوُزْ	8a.7	<yabız

b/> v >0

şu	صُوْ	7b.8	<sub
şuşa-	صُوْصَا -	35b.12	<suvsa-

d/ > y/

ayak	اَيْقْ	19b.2	<adak
ayruk	اَيْرُقْ	19a.9	<adruk
eyü	اَيُوْ	8a5	<edgü
gey-	كَيْدْ -	199b.11	<ked-
qaygu	قَيْغُوْ	41a.13	<kadgu
qoy-	قَوِيْرْ -	23b.9	<kod-
quyruk	قَوِيْرُقْ	29a.13	<kudruk
quyu	قَيْوْ	157b.5	<kudug
uyqu	اَيْقُوْ	14b.2	<udıku
uyu-	اُوِيْدْ -	94b.3	<udı-

3. G # >> 0

b. Erime

1. Kelimelerde:

azu	اَزُوْ	207b.11	<azıg
qamu	قَمُوْ	2b.10	< qamağ

2. eklerde:

(I) G		I4
acı	أَجِي	35b.12 <açığ
arı	أَرِي	43a.7 <arı ğ
diri	دَرِي	20a.11 <tiriğ
giçi	كِيچِي	192a.1 <kiçig
katı	قَاتِي	28a.6 <katıg
ķuru	قُرُو	109b.7 <ķurug
ķuyu	قِيُو	157b.5 <ķudug
saçı	سَاجِي	59a.13 <saçığ
şaru	صَرُو	35b.12 <sarığ

+IIG> IÜ

ağrılı	أَغْرِلُو	146a.6 < ağrılığ
ayaķlı	أَيْقَلْدُو	118a.1 < adaķlığ
bağlı	بَاغْلُو	31a.11 < bağılığ
dürlü	دُرْلُو	2b.2 < türlüğ
gözlü	كُوزْلُو	199b.4 < közlüg
ulu	أَلُو	70b.3 < ulug

+IG > I

adı	أَدِي	29b.9 < adığ
ağrı	أَغْرِي	14a.3 < ağığ

bb. Yutulma (apsorption) Bir ünsüzden sonra gelen g'lerin her hangi bir iz bırakmadan kaybolmasıdır.

belür-	بَلُورْ-	181b.13 < belgür-
emek	أَمَكْ	190b.8 < emgek
gerek	كِرْكَ	3b.5 < kergек
göğercin	كُوكْرُجِينْ	121b.7 < köğürçgen
ilerü	إِلْرُو	27a.8 < ilgerü
ince	إِنْجَا	68b.5 < yinçge < yinçke

kapak	كَبَاق	93b.5 < kapgak
kısa	كِسَا	94b.6 < kısga
kulağ	كُولَاغ	39a.8 < kulgak
yaprağı	يَاپْرَاغ	51a.5 < yapırgak

4. k > h

a. Vkv > Vhv

dağı

دَاغِي

3b.10 < tağı

b. vkk > Uhk

ağşam

اَغْشَام

17a.2 < aqşam

c. Diğer fonetik değişmeler:

c.a. Düşme (elision): Bir kelimenin içerisinde, bir veya birden çok sesin kaybolması hadisesidir. Kelime başında, kelime ortasında ve kelime sonunda olmak üzere üç tipi vardır:

1. Önde düşme (apherese):

1.a. Ünlülerde:

şimdiki	شَمْدِكِي	6a.3 < uş+imdi
şol	شَوْل	4b.6 < uş+ol
şöyle	شَيْلَه	5b.10 < uş+öyle

1. b. Ünsüzlerde:

ağaç	اَغْچَا	51a.5 < yığaç
ağla-	اَغْلَا-	21a.1 < yığla-
ıraq	اِرَاغ	68b.5 < yıraq
ince	اِنْجَه	68b.5 < yinçke
incü	اِنْجُو	139a.4 < yinçü
iplik	اَيْلِك	175b.4 < yiplik

2. İçte düşme (syncope):

2. a. Ünlülerde:

ağça	اَغْچَا	123a.2 < ağı+ça
benzer	بَنْزِرَه	13b.1 < benize-

gölge	كِرْ نَكْ	173a.4 < kölige
keklik	كِكْلِكْ	16b.11 < kekelik
kuyruk	قُدْرُوكْ	29a.13 < kuduruk
oğlan	اَغْلَانْ	10b.4 < oğul+an

2. b. Ünsüzlerde:

bile	بِلْ	53a.4 < birle
getür-	كْتُرْ-	187b.13 < ketür-
otur-	اُتُرْ-	88b.12 < oltur-

2.c. Grup halinde

direk	دِرْ كْ	21a.10 < diregü
eyü	اَيُوكْ	14b.7 < edgü
kurşun	قُرْشُونْ	44a.12 < kurguşun
tatlu	طَاتْلُوْ	90a.2 < ta1ıg1ıg
yaprağ	يَپْرَاغْ	39b.3 < yapırğaq

3. Sonda düşme (apocope)

3. . Ünlü:

tavuk	تَاوُكْ	138b.12 < tağıu
-------	---------	-----------------

3.b. Ünsüz

şu	شُوْ	37b.1 < sub
----	------	-------------

c.b Geçişme (Crassis): Ünlü ile biten bir kelimeyle ünlü ile başlayan bir kelimenin birleşmesidir.

böyle	بُوَيْلْ	85b.11 < bu+ile
-------	----------	-----------------

c.c. Birleşme: Birlikte kullanılan kelimelerin belli şartlarda birleşmesidir.

degül	دِغْلْ	140b.12 < dag+ol
gendüzin	گَنْدُوْزِنْ	15a.11 < gendü+özi
işbu	اِشْبُوْ	22a.9 < uşbu
nesne	نَسْنَهْ	21a.2 << ne+erse+ne

şol

شول

4a.8 < uş+ol

c.d. İkizleşme (Gemination): Kaybolmuş bir sesin yerine korunmuş olan sesin türemesi hadisesidir.

1. Türkçe kelimelerde:

İssi

إسسى

13b.11 < 1s1g

2. Yabancı kelimelerde:

şekker

شكر

36b.2 < şeker

c.e Dudaklılaşma (labialisation)

G / V/

kavuğa

قوغا

13b.6 < kağuk

kavur-

قور-

12a.1 < kağur-

şovuğ

صوف

10b.10 < soğuk

tavuğ

تاف

138b.12 < tağıgu

c.f Aynılaşma: anlamları ve şekilleri ayrı olan kelimelerin, zamanla şekillerinin birleşmesi, anlamlarının ise bazan birleşip bazan birleşmemesidir.

arı (temiz)

آرى

43a.7 < arıg

aru (uçucu hayvan)

آرۇ

112a.1 < arı

ilik (kemik özü)

إلك

50a.4 < yilik

c.g. Türeme (anopt yexe): Bir kelime de ünlü veya ünsüz bir sesin ortaya çıkmasıdır.

1. Başta türeme:

2a. ünlülerde:

ışmarla-

اشمارلا-

123a.4 < şmarla-

2. İçte türeme:

aşıl

أصل

7b.11 < aşl

‘ayıbına

عيبينه

5a.6 < ‘ayb

hayır

خير

24b.8 < hayr

lafız لَفِظٌ 139b.11 < lafz

2b. Ünsüzlerde:

Bünyesinde hemze bulunan Arapça kelimeler, Türkçeye geçince hemzeler 'y' olmuştur.

dāyim دَائِمٌ 41b.9 < dā'im
dāyire دَائِرَةٌ 23a.4 < dā'ire

2.c I/A, için edatları ve -i-fiili, ünlü ile biten kelimelere eklendiğinde ortaya koruyucu 'y' ünsüzü çıkmaktadır.

+IIA

agrıyıla اِغْرِيْلًا 158a.2
benefşeyile بِنْفَشَيْلًا 129a.8
biribiriyile بَرِيْبَرِيْلًا 156b.1

+içün

fāyideyiçün فَايِدُ يِچُونُ 23b.13

i-

gereklüyemiş كَرُوكْلُوِيْمِيْشِ 4b.4

3. Sonda türeme:

üçünci اُوْجُنْجِي 23b.10 < üçünç

c.h. Konson Kaynaşması (synaleph consonantique)

Çıkış yerleri bakımından birbirine yakın olan iki sesin birleşmesi hadisesidir.

baña بَانًا 3b.6 < ben+ge
çık- چِکْ- 23b.11 < taşık-
kızıl كِزِيلُ 40a.4 < kız +sıl
süci سُجِي 146b.10 < süt+sig

yağak	يَاغَاكْ	146a.9 < yangak
yaşıl	يَاشِلْ	55a.3 < yaş+sıl

c.l. konson ayrışması (de composition consonantique)

göyün-	كُوَيْدْ	86a.9 << kōñ
koyn	قُوَيْنْ	14b.13 << koñ
toynak	طُوَيْنَاكْ	98a.6 < toñak

c.g. Göçüşme (metathese):

çök-	چُوكْ	X 182b.8 < köç-
şarımşak	شَارِمِشَاكْ	200a.2 < şarımşak

c.k. Hece tekleşmesi (haplologie): Ses bakımından birbirine benzeyen hecelerden birinin söyleyişten kalkmasıdır.

içindedür	اِيچِنْدِهْ دُرْ	29b.3 < turur
var	وَارْ	70b.9 << bar-ır

c.l Benzetme (assimilation): Bir ünlü veya ünsüzün, kendisinden önce veya sonra gelen ünlü veya ünsüze, kendi vasıflarını geçirmesidir.

akça	اَكچَا	123a.2 < ağı+ça
benüm	بِنْمْ	3b.6 < benin
yavşan	يَاوْشَانْ	43b.2 << yapçan

ŞEKİL BİLGİSİ (MORFOLOJİ)

I. EKLER

A. YAPIM EKLERİ

A. İsimden İsim Yapan Ekler

- + Acık (أَجِب): küçültme isimleri yapar
azacık 2a.5 taracık 202a.10
- + Alak (أَلَاك)
topalağ 59a(1).11.
- + Ak (أَك):
kapak 93b.5
tamak 32b.2
yağak 146a.9
- +An (أَنْ): Kategori eki olarak çokluk yapar.
oğlan 10b.4
- +Ar: (أَر):
Belirli bir zamanı gösterir (ömür, yaş, yıl, gibi)
yaşar 207b.11
- +ArI (أَرُو): yön gösteren zarf yapar
ağaru 6b.5 ilerü 27a.12
yukaru 19b.12
- +cAk (أَك): küçültme isimleri yapar.
arkuncak 94a.2
gökcek 57b.12
ısıcağ 43b.10
küçücek 173a.5
tayancak, 178b.1 yakıncak 123a.2
- +cılayın (أَجَلِين) Benzerlik isimleri yapar.
ancılayın 69b.11
- +cIK (أَكْ، أَكْ، أَكْ) Küçültmelik ekidir.
dericik 185b.5 oğlancık 104a.3
kısacık 31a.12 oğlancuk 208a.3
tamarcuk 25b.2 perdecik 123a.2
yufağcık 108a.7 tağlacuk 111a.13

- +cin (جن) Genellikle kuş ismi yapar
 gögercin 121b.7
- +cugaz (جغز): küçültme isimleri yapar.
 kurtcugaz 31a.6
- +ÇA (چاء، چاه)
 a. Dil isimleri yapar.
 Arapça 22b.10 Türkçe 114b.12
- b. Renk isimleri yapar
 akça 123a.2 karaca 44b.12
 yaşılca 185b.5
- c. Durum bildiren isimler yapar.
 derinçe 44b.9
 yaluzca 125a.10
- +çI (چى) Meslek isimleri yapar
 gözci 24a.5 şişeci 86a.2
- +dAsI (ده سى): ileri, ertesi bir zamanı gösteren
 isimler yapar.
 yarındası 45a.12
- + dAş (دى) Ortaklık ve beraberlik bildiren
 isimler yapar
 kardeş 116a.9 yoldaş 29b.11
- +dIn (دن) Aslında ablative ekidir. Belirli kelimeleri
 zarflaştırır
 öndin 60b.9
- +dü(دى): (DI l,n,r'den sonra) Yansıma kelimelerinden
 yeni isimler yapar.
 güvüldüsile 57a.2
- +düz (دى) zaman zarfı yapar
 gündüz 198a.12
- +Iç: (چى)
 balçık 86a.1 (< balık +ıç)

+ In (**بِن**) : İsimlerden zarf yapar

gündüzün	133a.6		
kışın	135b.7	yakın	30b.13

+ (I)ncI (**نَجِي**) : Bu ekin birinci ünlüsü, uyuma tabidir, ikincisi ise sadece damak uyumuna girer. Sayı isimlerinden sıralama sayı sıfatları türetir.

altıncı	6b.6	onuncu	33a.7
beşinci	6b.5	sekizinci	6b.8
birinci	91a.5	toğuzuncu	33a.6
dördüncü	6b.4	yedinci	6b.7

+ kan (**قَنَّ ، غَنَّ**)

ağırğan	157b.9	ağırқан	143b.3
---------	--------	---------	--------

+(I)z (**ز**) : İkilik ifade eden isimler yapar

boynuz	111b.12	iki+z	18a.3
--------	---------	-------	-------

+KI (**كِي**) +ki ilgi ekidir. Birkaç misalde yapım eki durumundadır.

andağı	64a.3	қанқы	15a.6
evvelki	29a.3	sonraqı	29a.7
ilerügi	27a.8		

+lA (**لَا ، لَ**) Zaman zarflarına eklenerek anlamı pekiştirir.

öyle	170b.7	tañla	39b.4
------	--------	-------	-------

+lAyIn (**لَيْن**) Zarf yapar

belürdüginleyin	144a.2	ikileyin	85b.10
-----------------	--------	----------	--------

+lIK (**لِغ ، لِف ، لِك**) : Genellikle düz ünlülü olarak kullanılmıştır.

a. İsimlerden ve sıfatlardan soyut isimler yapar.

açlık	170b.7	aşüftelik	127b.6
-------	--------	-----------	--------

dürüstlik	115b.1	düzenlik	17a.11
-----------	--------	----------	--------

erlik	74b.7	nağışlıg	94b.7
-------	-------	----------	-------

nazüklük	31b.13	sağlık	1b.5
tagayyürlük	200b.5	taksirlik	113b.3

b. İlgili kelimelerin sonuna gelerek meslek isimleri yapar.

resüllük	1b.5	tabiblik	6a.4
----------	------	----------	------

c. Nesne isimleri yapar

yemeklik	77b.6
----------	-------

d. Hareket isimlerinin sonuna gelerek, o isimlerle ilgili soyut isimler türetir.

açılmaklık	31b.9	almaklık	
anlamaklık	69a.3	göyündürmeklik	5b.13
sağlamaklık	14.10	şişmeklik	143b.11

c. En önemli vasfı sıfat yapmasıdır.

çoklık	172a.5	giçilik	181b.8
katılık	118b.6	kızıllık	42a.4
kuruluk	37a.1	süstlük	31b.10
yassılık	64a.5	yaşlılık	78b.8

f. Durum belirten sıfat isimleri yapar.

acizlik	113b.13	ahvellik	202b.10
ğaliçlik	193b.6	tendürüstlük	4b.9
tizlik	87a.10	yaramazlık	40b.6

+1U () İsimlerden sıfat yapan en işlek ek olup, eserde kurallı olarak ünlüsü yuvarlak yazılmıştır.

ağrılı	145a.6	ayaıklı	118a.1
çiriklü	158a.3	gizlü	116b.8
kablu	98a.6	levnlü	68a.8
nezlelü	104a.3	tatlu	90a.2
uykulu	94b.5	yaşlu	127a.2

+mİş (): Sayı isimleri üzerinde kalıplaşmış halde görülür.

altmış 11b.13 yetmiş 20a.5

+rA (): yön gösteren zarflar yapar.

içreki 18a.2 sonra 2a.5

taşra 7b.2 üzere 2b.3

+rAk () Üstünlük (superlative) gösteren sıfat ev zarflar yapar. Metinde işlek olarak kullanılmıştır.

azrak 34a.11 çokrak 67b.1

galīzrak 16b.12 ırakrak 160a.9

issirek 88a.13 şavblurak 69b.13

tararak 72b.10 yakınrak 5b.6

yumşakrak 74a.10

+rık (): 'rak' ekinin düz vokalli şekli olup, harekelendirmede kesre ile gösterilmiştir.

azrık 86b.11 yüksekrik 187a.5

+sagU (): Belirli renklere yakınlık isimleri yapar.

karasağı 46a.10

+suz (): Yokluk bildiren sıfatlar yapar.

taksirsuzluk 12b.3 uykusuz 34a.1

yaşsuz 169b.4

+ (ş)er (): sayı isimlerinden dağıtma sayı isimleri yapar.

dörder 103a.13 ikişer 90a.9

b. İsimden Fiil Yapan Ekler:

+A-(): Geçişli ve geçişsiz fiiller yapabilir.

ben(i)z+e- 93a.3 dil+e- 2b.4

gen(i)ş+e- 95b.8 kana-

oyna- 47a.10

+(a)r- (- ر) : Hem geçişli, hem de geizsiz fiiller türetilir.

ağar- 131b.1 karar- 108b.2
yaşar- 207b.11

+l-(ل) :

ağrı- 88b.13 kağı- 28a.6

+(I)k- (- ك) : sıfatın sonuna gelerek geçişsiz fiil yapmıştır.

açuğ 66a.6

+(1)l-(ل) : Sıfatlardan fiil yapar

devril- 94b.2 giil- 183a.7
diril- 20b.3 tarılt- 101a.6
uğun- 40a.3

+lA- (- ل) : İsimlerden geçişli ve geçişsiz fiiller yapan işlek bir ektir.

đđla- 6a.6 ağla- 6a.6
bağla- 62b.1 başla- 184a.7
boğazla- 12a.4 dağla- 123b.5
ırdđla- 19a.8 koğula- 96b.13
ofla- 184a.1 tağla- 93b.11

+lAn-(ل) : +lA- ekinin -n-çatısı ile genişletilmiş şeklidir. Geçişsiz fiiller yapar.

ağır+lan- 143b.5 đıdalan- 19b.9
irinlen- 93b.1 kpklen- 199a.5

+sa- (- س) : Bir şeye ihtiyaı olmak anlamı taşıyan geçişsiz fiiller yapar.

şusamak 35b.12

+te- (- ت) : Geçişli ve geçişsiz fiiller türetebilen

bir ektir.

iste- 17b.6 (< iz+de-)

c. Fiilden İsim Yapan Ekler:

-A(-): Bir misalde geçer

yara 93a.13

- (A)k (ك , نَف , اَنْز): Metinde alet, hastalık ev soyut isimler yapmıştır.

bıçağ	170b.12	direk	21a.10
döşek	129b.5	ıraq	68b.5
koñağ	62a.11	tanuğ	46a.12
yatağ	62a.11	yumşaq	19b.1

- An (ن) Nesne ve soyut isim yapar.

diken 9b.5 düzenlik 17a.11

-cAk(ك): Bir misalde organ ismi, digerinde sıfat yapmıştır.

emcek 138a.4 sıyrıncağ 128b.3

-dü (>): Ses taklidi (onamatope) nden isim yapmıştır.

güvüldü 57a.2 süründü 117a.8

-g (ك-): Eski Türkçedeki -(I)G ekinin ünsüzü EAT'de eriyip kaybolmuş, bu ekle türeyen şekiller G'siz kalmıştır. Tek ünlüden ibaret olan bir fiil üzerinde saklanmıştır.

öginde 25b.13 (<ö-g)

-GU (غو): sıfat ve alet ismi yapmıştır.

kaygu 41a.13 taglagu 44b.7

-GIn (): sıfat yapmıştır.

kızgın 123b.10

-I <- (I)G (و , س): Eski Türkçede hem

ünlü, hem ünsüzle gösterilen bu ek, fonetik değişmeler sonucu -I₄ ve Ø şekilleriyle gösterilmiştir. Soyut isimler ve sıfat yapan işlek bir ektir.

acı	3b.12	(<<aç-1g) ayru	27b.1	(<<adır-1g)
gir-ü	9b.2	kat-1	28a.6	
koğu	27b.12	kerku	160a.12	
ölü	20b.13	sancu	58b.5	
tolu	40a.5	uzadu	135b.8	
yağu	34b.5	yarı	24a.10	
yazu	22b.2			

- IcI () Vasıf bildiren isimler yapar.

açııcı	73b.12	aşurdıcı	42a.10
benizeyici	70a.11	bişürici	74b.1
eksöldici	116b.9	eritici	83a.7

-(I)K () : sıfat veya nesne isimleri yapan bir ektir.

artuğ	25b.8	ayruğ	19a.9
büyük	35b.5	çürük	74a.10
delük	119b.13	eksük	56b.13
gicik	146a.1	öksürük	186b.10
şovuğ	10b.10	ulaşuğ	104a.9
yarığ	17b.9	yaruğ	107b.8

-(I)m () : Durum bildiren isimler yapar.

adım	17a.2	ölüm	4a.2
yarım	23a.4	yarum	37b.5

-(I)n () : Bu ek de durum bildiren ekler yapar.

degin	4a.10	dütün	127b.7
satun	164a.7	yoğun	124a.2

-ku () : bir misali vardır.

uyku	14b.2
------	-------

-kIn (كُنْ): bir misalde görülür.

arğun 37b.10

-l (لْ): İşlek olmayan bir ektir.

dükeli 4a.8 (<düke-l)

-mA (مَا): Esas olarak isim-fiil ekidir. Değişik isimler yapar.

düğmesi 210b.3 ısıtma 13b.2

sağılma 87b.11 sürme 70a.9

-mAk (مَاكَ): Aslında mastar eki olup bazan, kalıcı isimler ve nesne isimleri yapar.

ağrımak 89a.11 etmek 39b.4

yimek 57b.13

-men (مِنْ): Alet ismi yaptığı bir misali vardır.

degirmen 81a.13

-mi (مِ): Fiilin manasını şeklen gösteren isim yapmıştır.

degirmi 21b.3

-miŞ (مِش): kalıcı isim yapan bir partisip eki misalidir.

yemiş 16b.9

-mur (مَر): Geçişsiz fiile gelen işlek olmayan bir ektir.

yağmur 87b.6

-sagu (سَاغ): sıfat ismi yapan

unutsağı 41b.9

-salık (صَالِق): sıfat ismi yapmıştır. bir misali vardır.

şuşalık 34a.2

-t (ت): Geçişli fiillere gelerek isim yapar.

ard 26b.3 (<ar-t:ar- dolaşmak)

yoğurt 16a.1

d. Fiilden Fiil Yapan Ekler:

da. Çatı Ekleri:

Çatı ekleri, fiilin çatısını ettirgenlik, edilgenlik, dönüşlülük ve isteşlik yönünden değiştirirler.

Geçişli Ettirgenlik (Factative- Causativi)

Bu ekler, geçişsiz fiile eklendikleri takdirde, fiili geçişli yaparlar. Ancak ettirgen hale getirmezler. Eklendikleri fiili ettirgen hale getirebilmeleri için, eklendikleri kök veya tabanın geçişli olması gerekir.

Geçişli-ettirgen eklerin hangi şartlarda, hangi fiillere gelebileceği hususu, O. Nedim Tuna'nın bir araştırması ile ⁽¹⁾ aydınlığa kavuşmuştur. Bu araştırma, meseleyi sıralı kurallarla çözmüştür. Bu bölümde, adıgeçen makaledeki metod uygulanmaya çalışılacaktır.

I. Anlama göre iki şekilli ettirgenler:

git- (93b.2): 1. bir yerden başka bir yere geçmek, hareket etmek, ayrılmak

gönder- 19b.10

(2) (bir şey) yok olmak, izi silinmek, tesirini azaltmak

gider- 37b.7

II. Şekilleri birbirinden farklı veya ilgileri açık olmayan köklerden yapılan ettirgenler:

gel-	63b.1 /	getür-	99a.2
git-	163b.9 /	gönder-	19b.10
gör-	25b.13 /	göster-	160a.9

¹ O. Nedim Tuna, Türkçede trastive-causative geçişli-ettirgen fiiller, bunlarla ilgili morfoloji ve öğretim meselelerinin çözümü, TDED XXIV-XXV 1980-1986, İstanbul 1986, s.381-428

götür-	80b.4 /	gönder-	128a.4
görün-	139b.4 /	göster-	67b.3
kal-	44b.9 /	bırak-	167b.5

III. Değişmelikler:

a.1.k..... dur	kalğ	94a.3 /	kaldu-	99a.13
2.n..... k	yan-	165a.4 /	yağ-	55b.8
b.1.n..... t	arın-	57a.13 /	arıt-	93a.12

IV. Ekler

a. İşlek Olmayanlar

1.-ıt-	eyit-	31b.5
	kazıt-	59a.13
	tağıt-	144b.3
2.-Ar-	çıkar-	178b.9
	gider-	37b.6
	kopar-	65b.10
3.-Ur-	bişür-	74b.1
	bit-ür-	115b.11
	düşür-	70b.5
	geçür-	188a.1
	içür-	38b.3
	yoğur-	42b.4
4.-Uz-	dütüz-	147b.10
5.-zur-	damzur-	86a.11

b. İşlek olanlar:

1.-t- Ünlü, l,r'den biri ile biten çok heceli fiillere getirilir.

Ünlü ile bitenlerde:

ayrıt-	132b.8
çürüt-	78b.4
depret-	183a.6
erit-	116a.7

incit-	89b.9
ķaynat-	37b.1
ķurut-	124a.1
oynat-	141b.4
şovut-	9b.1
uzat-	26b.3
yumşat-	75b.5

r ile bitenlerde:

aksırt -	146a.5
belürt -	87b.8
kızart -	200a.3

l ile bitenlerde:

Metnimizde misali yok

2.- dır-kalan fiillere getirilir:

aldur-	54a.6
bildür-	6b.1
döndür-	92b.9
göyündür-	76b.5
gücendür-	117a.5
ıldur-	129b.2
indür-	107b.11
irişdür-	141a.3
ķarıřdur-	34a.6
öldür-	81b.9
sevindür-	188a.3
yidür-	51a.1

Not: Misallerden de görüldüğü gibi, O. Nedim Tuna'nın Türkiye Türkçesi için verdiği sıralı kurallar, Miftahü'n-nür için de geçerlidir. Adı geçen makalede bulunmayan, fakat metnimizde gördüğümüz geçişli-ettirgen

ek şudur:

-der-	dönder-	129b.11
	gönder-	.19b.10

Edilgen (Meçhul, Passif)

-Il- : Esas edilgenlik ekidir. I ve U ünlüleri ile kullanılmıştır.

açıl-	74b.4
ağıl-	72a.7
aşıl-	141b.13
bükül-	103a.1
çegil-	194b.9
dögül-	88a.4
dökül-	156a.10
egil-	156a.10
içil-	58a.5
sayıl-	182b.4
ıtutul-	202a.10
yaratıl-	21a.12
yazıl-	88a.1
yoğurul-	184b.6

-(I)n- : Ünlü ile veya 'l' ile biten fiillere geldiğinde, bu ek edilgenlik görevi üstlenebilmektedir.

Ünlü ile bitenlerde:

-elile demür işlendiği vaktın	148b.6
-kazınmış döğülmüş on dirdem	38b.4

l ile bitenlerde:

-kefi alınmış ola	163b.2
-haķıķat bilindi kim	25b.7
-muhtāc olunduğu vakt	4b.9

Dönüştürülük (Mutavaat, Reflechi)

-(I)n- Esas dönüştürülük ekidir.

delin-	121a.3
depren-	184a.3
döşen-	140a.1
dürtün-	44a.5
eglen-	158b.1
elen-	88a.1
göyün-	86a.9
ıslan-	123a.4
irinlen-	93b.1
işlen-	148b.6
kaynan-	49b.5
kazın-	118b.8
örtin-	37a.6
uzan-	93a.12
yumşan-	93a.11

-(I)l: Bazı misallerde bir işin, failin kendi kendisince yapıldığını gösterir.

- kapağın kenarları dürülmeye	148b.6
- kavrulmuş ola	44b.13
- nāgāh bile yarıla	104a.8
- açılıp yumulacak olursa	183a.8

-(I)ş-: Fonksiyonu yukarıdaki ekin aynı olup aslında işteştik ekidir.

- kirpük birbirine yapışa	98a.12
- baş ağrısı depreşüp	167a.4
- bimarhānelerde çok dürişmiş ola	4b.13

İşteşlik (Müşareket, Reciprocal, Cooperative)

-(I)ş- : Fiilin yapılışında "karşılıklılık" ve beraberlik fonksiyonu vardır.

bulaş-	119a.11
iriş-	165a.8

karış-	126b.11
oturuş-	85b.8
talas-	30b.8
ulaş-	23b.8
yetiş-	6a.11

c.b Fiilden Fiil Yapan Diğer Ekler:

-ir-:	sinir-	57b.5
-mA-	Fiillerin olumsuz halini yapar	
	komaya	131b.11
-y-	Kuvvetlendirme ekidir. Eski Türkçedeki d/'nin devamıdır.	
	koşular	35b.4

FiİLİMSİLER

Bu bölümün misalleri Mastarlar, partisiler ve gerundiumlardan oluşmaktadır. Bu bölümdeki dil birlikleri, cümle içerisinde aldıkları yere göre vazife yaparlar¹. Bundan dolayı, misaller diğer kelimelerle birlikte verildi.

a. Mastarlar

- dUk (ك) çok işlek bir partisip eki olan bu ek, bazı misaller de - mA+ mastar ekinin fonksiyonunda kullanılmıştır.

- göze su inmege başladuğına fayide ider

- batduğı gicidügi yandüğü sancusı ziyade ola
127a.8-9

-mA (ك , ب) daha çok fiilden isim yapma eki durumundadır. Bazan isim-fiil eki vazifesini yapar.

- ağlamadan ihtiyarsuz muttaşıl gözünün yaşı

¹ Bu konuda geniş bilgi için bkz. Saadet Çağatay, Eski Osmanlıcada fiil müstacatları, DTCD. C.IV, S.1-2, 1947 (3 seri)

revān olur. 150b.8

- söyünmedük kirec iki cüz kıalya (100a.4)

-mAk (مَقَّ، مَكَّ، مَكَّ) En işlek mastar ekidir. Bir misalde nesne ismi yapmıştır.

ilmek 88b.1

dikmek ilmek asan olur 88b.1

- ağrısı ve acıتماğı maddenün artuqlığı ve eksükliğı mikdarınca olur. 161a.2-3

- kimsenün maq^{ka}adında yanmak ve ağrımak, olsa 38b.1

- edviyenün haricden aqvālı dağı vardır dögmek gibi bişürmek gibi göyündürmek gibi yumak gibi

11a.7-8

-mAklik (مَقْلُكُ، مَقْلَيْتُ، مَقْلُكَ)- mAk mastarı ile aynı fonksiyonda kullanılır. Bu ekin daha çok isimleşmiş halidir. Metnimizde çok sayıda misali vardır.

- velikin buyurmaklık istifragdan sonra gerekdür 74a.5

- i'tidāle getürmeklikde fazileti vardır 52b.8

Partisipler (isim-Fiil sıfat-fiil ortaç)

Fiillerin zamana bağılı isim ve sıfat şekilleri olan partisipler, isimler gibi çokluk, iyelik ve hal eklerini alırlar. Bu ekler, yarı yapım eki, yarı işletme fonksiyonu ifâ ederler. Bazan kalıcı isimler yapar, bazan da fiilleri isim halinde ifade ederler. Her şeye rağmen, fiilden isim yapan ekler sınıfında incelemek daha doğru olacaktır.

Öğrenilen (anlatılan) geçmiş zaman Partisipi

-mİş (مِش): işlek bir partisip ekidir.

- yunmuş şāzenic-i'adesi ekeler 156a.7

- aşılmış tut şeklinde olur 110b.3

- şol düzülmüş incü dānesi gibi 150a.9

- ğarbeyi balıla ıslanmış süngerile yuyalar 123ab4
- kızıl zernih göyünmiş saru zac 97a.9
- mAdUk (مَدُكٌ): yalnızca olumsuz taban üzerinde -DUk partisip ekinin- mİş anlamında kullanıldığını görüyoruz.
- delinmedük inci 90a.9

Görülen geçmiş zaman partisipi

- Duk (دُكٌ ، دُكٌ ، دُكٌ): En işlek partisip eklerindedir. Fiilin gösterdiği hali ifade eder.
- beden arınduğundan sonra her şabağ aç karna hammāma gire 47b.4

- edviye-i latif didüğümüz çiçeklerdür 11b.9
- göze su inmege başladuğına faiyede ider 80a.1
- ādem gördüğü ve işitdüğü nesnelere öginde tutmak 25b.13
- ğarbe didüğümüz 'illete açılıp işledüğinden sonra bu edviyeler fayide ide 121b.9

Gelecek Zaman Partisipi

- (y) AÇAK (يَجُكُّ ، يَجُكُّ ، يَجُكُّ): Gelecek zamanın işlek partisip ekidir.
- ruṭūbetler enecek maḥaldür 119a.9
- hic vechile ceyneyecek nesne yedürmeyeler 189b.4
- müşhil virecek vakt istifrāğ eyleyecek edviye virmeye

- yatacak vakt yudalar yatalar 42b.1

- (y) AsI (سِي):

Bir misalde görülür.

- şol nev'iledür kim zikr olasıdır 22a.13

Geniş zaman partisipi

- mAz (عَزَّ): Olumsuz geniş zaman partisipidir.
- yaramaz tiz hıltı bedenün taşrasına çeke 8b.4

- haşşa kim yaramaz gıdaları yemiş ola 11b.5
- dimâğında yaramaz koğu eksük olmaya 56b.13
- (y) An (يَنْ , يَنْدُ): Geniş kullanım sahası olan işlek bir partisip ekidir.
- gözi ağrıyan gişiler 129b.2
- uyğudan sonra 'arız olan baş ağrısın bildürür 32a.8
- şihhat-ı beden isteyen gişi 16b.6
- hareket iden 'aşablar kuvvvetlü gerekdür 27a.12
- eger yarılan yir büyük olacağ olursa 92b.3

Not:(y)IcI ekinin zaman fonksiyonu olmadığından, doğrudan doğruya fillden isim yapan ekler bahsinde verildi.

GERUNDIUMLAR (Zarf-Fiil Ulaş)¹

Gerundiumlar, cümlenin yüklemine niteleyen, şahsa, zamana, şekle bağlı olmayan fiil çekim şekilleridir. Türkiye Türkçesini konu alan bir çok gramer kitaplarında, şu tarifler yer almaktadır:

"Gerundiumlar hareket hali ifade eden fiil şekilleridir. Bunlar ne fiil çekimleri gibi şekle, zamana ve şahsa bağlanmış bir hareket ne partisipler gibi nesne ifade ederler Gerundiumlar şahsa ve zamana bağlanmayan mücerret bir hareket hali karşılırlar..., şu halde fillerin zarf şekilleridir... İsim zarfları vasıf mahiyetinde bir hal, fiil zarfları olan gerundümlar ise hareket şeklinde bir hal ifade ederler².

"Kurduğu önermeyi başka bir önermeye bağlayan

¹ F. Kadri Timurtaş, Eski Türkiye Türkçesi, İstanbul 1981, s.137

² Muharrem Ergin, Türk Dilbilgisi, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fak. Yay. İstanbul, 1962. s.319-320

eylemsidir"³

T. Nejat Gencan, mektense (s.406) şeklinde verdiği gerundium ekini, "Eylemlikler,-den durum takısını aldıktan sonra ise,-se ekleriyle birleşince ulaç (gerundium) görevine geçmektedir. Bu birleşmede eki kuran -mek, ten, -se parçalarından her üçü de anlamlarından sıyrılmış..."⁴ ifadeleriyle, 'partisip+şahıs+dative' yapısındaki gerundiumlarda 'şahıs' olabileceğini kabul etmiş gözükmektedir.

Tahsin Banguoğlu ise: "Zarfiiller (gerundiumlar) fiilin zarf işleyişine girmek üzere aldığı şekillerdir. Bunlar tümü ile zamana bağlı değildir" Zarffiillerin sıfatfiiller (partisipler) gibi iyelik eki alanları (vardığımızda, yazmayacağımdan) ve almayanları (oturak, duracakken) vardır."⁵

Bu durumda Tahsin Banguoğlu da, gerundiumlar için" şahıs eki almazlar, şahsa bağlı değildir" iddiasında değildir.

Yukarıdaki tanımlardan hareketle, Gürer Gülsevin, Müftehu'l-Cenne konulu tezinde -SA ekini "kipler" bahsinden çıkarıp "Gerundiumlar" başlığı altında incelemiştir⁶

Burada da -SA'yı gerundiumlar kategorisinde vereceğiz.

³ T. Nejat Gencan, Dilbilgisi, TDK. Ankara 1979 (4. Baskı) s.390

⁴ Nejat Gencan, a.g.e., s.406

⁵ Banguoğlu, Türkçenin grameri, İstanbul 1974, s.427-428

⁶ Gürer Gülsevin, Ahmed-i Da'i Miftahü'l-Cenne Metin-Dil Özellikleri-Söz Dizini, İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (basılmamış doktora tezi) Malatya 1989, s.278

A. Gerçek Zarf fiiller:

(y)A (أ) Ünlü gerundiumu olup, eklendiği kelimelerde tekrar şekilleriyle zarf-fiil yapar

- işbu t̄arīka ine ine şu muhkem olup gözün görmekliğini batıl ider (181a.8)

-gün toğa dururken ine dururken (3b.8)

- sidük yolını yaka yaka çıkar (69a.2)

-y (I) (يـ) Tasviri fillerle birlikte kullanılır.

- inkıbazun hareketile def' idi bile (131b.12)

- 'aşab-ı mücevvefe iledi bileler (180a.11)

- hiss anı mahalline getürü virür (30a.2)

- maddeleri def' ide göze viri bir (72b.4)

-(y)U (يو) gerçek vokal gerundium ekidir.

- işbu menfâtları dağı kim virdü diyü hitâb eyledi (3b.11)

- göz ağrısı müşkil ve uzadu olur (135b.8)

-(y)Up (يوب) En önemli bağlama gerundium ekidir. Birinci fiilden sonra gelen fiilin yapıldığını veya yapılacağını belirtir. Yüklemin oluşunu biçim ve yöntem olarak anlatır.

Grnd.genellikle yuvarlak vokallidir. Bir yerde düz vokalli misali vardır.

- h̄azîneler ve silahhâneler toldurup saklayalar (4b.6)

- şişleri zâyil idüp süst eyler yumşadur (7b.5)

- şamg-ı arabî sekiz dirhem dögüp elleyüp yağmur suyla yogurup şiyâflar ideler (130b.9)

- mültehimenüñ üzerine kazıyıp zaḥmet itmeye (140b.11)

- gendüzini temiz tutmayup mütevâtir ḥammâma girmeyecek olursa (117b.7)

c.b İkinci dereceden zarf- filler (guasi

gerundium)

cba. birden fazla ekin birleşmesiyle oluşan zarf-fiil ekleri:

dUgInA (> غِنَاهُ)

-ārtuk kıl bitdüğine dirler (96b.1)

- ruṭūbet olduğına sebab oldur (66b.10)

dUgInCA (> غِنِيَهُ)-dığ1 kadar manasını verir.

- sebelün tamarlarını kese kesdüğince altına mil ucını havale ide (149a.7)

- cerāhat olup varduğınca ziyāde olup yenmege başlar (115b.6)

+(I)-ken (> كَانِ) : İ-fiili ile kullanılan bir gerundiumdur. Ünlü uyumuna tabi olmaz.

- şuyı arıdurken ĩnebiyye didüğümüz ṭabaḳayı kazıyup çizmeye (178a.11)

- ğam u endühıla ğark olmuşken muṭṭali‘ eyledi (2a.5)

- gün ṭoḡa dururken ine dururken ve tolanurken bunlar cemi‘ göze ziyān ider (203b.8)

- lezzetlü ṭa‘ām virken hikāyete laṭīfeye meşğūl olmaya (16b.2)

-(y)IcAK (> كَانِ) işlek bir gerundium eki olup ikinci fiili şarta bağlar.

-ṭaşradan içerü bakıcak ne varısa görünür (66b.1)

- ḥammāmdan çıkıcak bir sa‘at geçmeyince yimek yimeye (57b.13)

- ısıtma duıcak zayıll olur (59b.10)

- līkin intihāya irişicek şiyāf-ı ahmer-i leyyin çekeler (165b.6)

- tolıcak gibi yumru olur (92a.5)

-(,) InCA (> كَانِ) zaman ve hal fonksiyonuna sahip bir ektir.

- gözün ṭabaḳasında irilik olmayınca olmaz (159a)

- bir zaman ovmayınca yahud gözinden yaş gelmeyince dahı çok olur (109a.11)

-mAdIn () Bugün kullanılmakta olan- mAdAn ekinin fonksiyonuna sahiptir. Esas fiilin yapıldığı zamanda, gerundium ekinin geldiği fiilin yapılmamış olması gerektiği şartını koyar.

- tubālı rasuḥti dögülmedin ğāyet yuyalar (86a.6)

- cezb eylemedin taḥlil ider (77b.7)

- bu şartları yerine getürmedin göz 'ilācına meşğul olalar (72a.8)

- istifrāğ itmedin bu edviyeleri isti'māl itseler (73a.10)

- eger istifrāğ itdürmedin (72a.7)

- cerāhat olmadın sākin olup içine irin kalmış ola (168a.3)

-mak ve -dan ekinin birleşmesinden meydana gelir.

Fiilin ne durumda olacağını gösterir.

-līkin kusmakdan aksırmakdan yaqasın düğmelemekden yastuḫın alçaq komakdan ihtirāz ideler (58b.1-2)

- burun қоқу almakdan қалур (27b.12)

- bedeni arıtmaqdan ğāfil olmamaq gerekdür (51b.1)

Şart Gerundiumları

-sA+kişi () Esas fiilin yapılmasını, gerundium eki alan fiilin yapılması şartına bağlar.

- şol gişinüḡ kim gözi ağrısa ruḥūbeti filḥāl şeyden olup aqmağa başlasa inḥiṭat geçer (13a.5-6)

- göz açılısa olmaz ne vaqt kim teşennüc 'ārız olsa anda dahı kapaq kalkmaz (95a.6)

- ba'zısına bir āfet 'ārız olsa cümle ḥarāb olmaya (23b.7)

- imdi sen ceḥd eyle muālece itdür kim şifā dahı

bulasın didi (3b.11)

- el ile tutsan meyli şovukrak olur (50b.4)

- yaprağı şuyıla perverde iderlerse ğāyet fāyide ide (174b.13)

3. Çekim Ekleri

a. İsim çekim ekleri:

aa. Çokluk eki:

Türk dilinde çokluk şekli +lAr ekiyle yapılmaktadır. Bu ek, daima iyelik ve hal eklerinden önce kullanılmaktadır. Eserde, belli bir kategoriyi gösteren ve eski bir çokluk, hatta ikizlik eki olarak kabul edilen +an; oğlan (10b.4), +Z; diz (187a.3), göz (62b.2) ekleri bazı kelimelerde kalıplaşmış olarak görülürler.

+lAr ():

ādemler (104a.1) etler (123b.8)

buharlar (21b.12) gözler (68b.2)

cerāhatlar (8b.4) 'ilāclar (71b.13)

çiçeklerdür (11b.9) kaçlarında (146a.9)

dizlerini (187a.3) oğlancuqlar (208a.3)

Arapça çokluk halinde olup da, tekrar +lAr çokluk ekinin ilave edildiği misallere de rastlanmaktadır.

edviyeler (11a.11,11) edviyelerdür (9b.11)

edviyelerile (70a.3), edviyelerün (73b.6)

çokluk eki +lAr, bazan özel mānāda belirli bir grubu ifade etmek için de kullanılır. "... çeşitten, benzer" manalarını kazanır.

-yumuşak dögeler bezr-i katūna lu'ābıla yoğurup hablar ideler (= hab haline getireler)

- her birinden bir denk dögeler eleyeler hablar ideler (46b.5)

Çekimli fiillerden sonra gelerek, hareketi belirli bir topluluğun üzerine yöneltir.

- yumşaq dögeler yiyleyüp aqsursalar fayide ide (44a.4)
- anı yiyledeler... qara erügi alalar (37a.12)
- yumurda qabın bir dirhem alsalar bir dirhem nebat şekeri katup yumşaq dögüp göze bıraqsalar (163a.9-10)
- şaruca şarcugazlar olur gül suyıla bişüreler (103a.3)
- anı yandursalar balıla göze çekseler gözi rüşen ider (85a.3)
- qabaq tohımı içini tuhmekānıla dögüp yiseler fāyide ide (35b.8)

a.b iyelik ekleri:

Metrimizdeki iyelik ekleri, dudak uyumunun dışında kalmıştır. I. ve II. teklik ve çokluk şahıs ekleri, düz ünlülü kelimelerden sonra gelse bile ünlüleri yuvarlaktır. Farklı olarak III. şahıs iyelik ekleri ise, yuvarlak ünlülü kelimelerden sonra da düz ünlülerden oluşmuştur.

Metinde dikkati çeken diğer bir husus da I. ve II. teklik, özellikle çokluk şekli misallerinin azlığıdır. Çünkü müellif, ilmi olarak yapılması gerekenleri, tavsiye ve izahları üçüncü şahıs adına yapıyor.

Teklik		Çokluk
I. şahıs	+(U)m	+(U)muz
II. şahıs	+(U)ŋ	+(U)ŋuz
III. şahıs	+(s)1(n)+	+{ArI(n)+

Misaller:

I. şahıs:
bizüm 2b6

Çokluk:
üstādlarumuz 124a.2

hikmetümi 3b.9

katumda 98a.9

ümizüm 2a.12

II. Şahıs:

Teklik:

burnundur 22a.6

dilündür 22a.7

elündür 22a.7

kulağundur 22a.6

Çokluk:

bedenünüzde 4a.1

cisminizde 3b.5

III. Şahıs

ayağından 148a.6

dānesini 90a.2

dürlüsine 108a.3

elini 189b.3

eti 75b.13

Çokluk:

dizlerini 187a.3

eczāları 13a.3

ellerini 187a.3

emekleri 190b.8

zahmetlerinden 28a.10

III. teklik şahıs eki (s) I (n) şeklinin bünyesindeki s ve n ünsüzleri, ihtiyaç duyulduğu zaman kullanılır. Ünlü ile biten kelimelerde bu ekin kullanıldığı durumlarda s ünsüzü ortaya çıkmaktadır. Yine herhangi bir isme III teklik şahıs eki getirilir ve bundan sonra da bir hal eki gelirse, bu durumda n ünsüzü ortaya çıkar. III. teklik şahıs iyelik ekinde sonra bir hal eki kullanıldığında ortaya çıkan (n) sesini bazı Türkologlar çarpık durum (oblique case) olarak değerlendirmektedirler.

Ancak bu (n) sesini, III. teklik şahıs iyelik ekinin bünyesinde kabul etmek daha doğru bir sonuçtur. Bu ses, işaret zamirleri de hal eki aldıklarında ortaya çıkar.*

* Bkz. Osman Nedim Tuna, Türk Dilbilgisi (Fonetik-Morfoloji) Türk Dili ve Ed. Eğt. Böl. Derş Notları, Malatya 1986

III. Tk. şahıs istisna olarak bir misalde, iyelik ekinden sonra hal eki geldiği halde (n) sesi ortaya çıkmamıştır. Biri+si+den 201b.3

İyelik Eki Yığılması

Türkçede III. teklik şahıs iyelik eki almış kelimelerde bazan, bu ekin fonksiyonu kaybolur. Bu durumda kelime kalıplaşarak taban haline gelir. Bu durumlarda kelimenin üzerine tekrar bir III. teklik şahıs iyelik eki geldiği görülür. Metnimizde buna benzer kullanışlar vardır:

baʿz+ı+si	15b.7
bir+i+si	46a.2
cem+ı+si	179a.11
dükel+i+si	179a.11
kim+i+si	100a.9

a.c İsmi hal ekleri:

1. Yalın Hal (Nominative): Nominative hal, ismin hal eki almamış şeklidir. İsim yalın halde cümle içerisinde özne vazifesi görür. İsim nominative halinde iyelik eki aldığı da aynı vazifeyi yüklenir*.

- kâhî 'alâmet dirler 14a.4
- adını insân eyledi 17a.11
- yüz sünüğinden yüksek eylemişdür 61b.4
- kirpügi göze perde itmişdür 61b.7
- zebedüi'l-bahr harr-i yâbisdür 79a..5
- hatun gişiler sūdile ezeler 47b.10
- bağıyye nesne kalmaya 111a.2

* Hal eklerinin birbirinin yerine kullanılması için bkz. Gürer Gülsevin, Eski Anadolu Türkçesinde İsim Çekim Eklerinin Fonksiyonları ve Kullanışları, yüksek lisans tezi, Malatya 1987

Accusative eki yerine:

- üzerine benefşe ķaynadup yaķu ideler 109b.7

2. **Accuzative (yükleme) hali+(y)I, '0 (-+ ı s+, s+)**

İsim bu eki aldığında, cümle iķerisinde belirtili nesne vazifesini yüklenir.

- ağzı açılır 18a.7

- ağrıyı sâkin ide 43b.6

- ahlatı perakende eyler 7a.13

- 'alâmetini ve ilacını bildürür 32b.10

- beyâzı giderür 81a.6

- kapağun üzerindeki deriyi iki barmağla tuta 99b.4

- eti bitürür 75b.13

- đıdayı dönderür 8a.1

- gözün kapağı yarılır 100b.11

Diğer hal eklerinde olduğu gibi isim accusative durumunda da, diğer hal eklerinin fonksiyonunu yüklenebilir.

+∅ şekli: İsim bu halde, belirtisiz nesne durumuna girer. accusative hali, hem ek olmayan (çokluk eki hariç) hem de III. şahıs iyelik eki alan isimlerde görülür.

İsmin yalın halinde: +0

-ne đod müşil+∅ içmek gerekdür 162b.1

- tabīb sebeb+∅ zayıll eylemek gerekdür 14a.9

- ķabak ķalyası hıyar için+∅ vireler 35a.9

- her şerbete bir dirhem döğülmiş kesira+∅ ķatup vireler 38b.12

- cemi' alem+∅ bunlarınla tıldurdu 17a.11

III. Şahıs iyelik ekinden sonra:

- yumurdanun sarusın+∅ giderüp aķın+∅ yedüreler

49b.8

- azacuk belesan yağın+Ø katalar 119b.7
- üzerine şovuk kettān bezin+Ø örteler 123b.10
- bunlar edviyenün kuvvetin+Ø arturur 87b.6
- dükelin+Ø dögeler 43a.13

3. Yönelme hali (Dative): +y(A) (أ. ل. ٥. ل)

Dative eki genellikle yönelme, fiilin gösterdiği harekete yaklaşma fonksiyonundadır.

- mīlile girü yerine ilemeler 19a.3
- azacuk aklığa māyil olur 157a.11
- alına tīlā eyleseler 78a.5
- şekli anuñ arpaya benzer 95b.13
- mecmu'ını gıdāya muhtāc eyledi 17a.13
- ol havāya ihtimāl ideyidi 20b.5
- beze bağlayup bile kaynadalar 55b.3
- cerebe sebele sūlağa gümmeye fāyide ider 106a.13

Bazan üçüncü şahıs iyelik ekinin fonksiyonunu da yüklenir:

- suyu düşvarlığıla gendüye ķabūl ider 188b.2

Dative şekil, meşgūl ol- fiili ile kullanıldığında, instrumental halin görevini üstlenir.

- ol sebübün men'ine meşgūl ola 73a.1

Bazan da dative eki instrumental görevinde kullanılabilir.

- şihhat-ı beden isteyen gişi bir lezzetlü ta'am yirken hikāyete latifeye meşgul olmaya 16b.3

4. Bulunma hali (Locative) +dA (أ. ل. ٥. ل)

Bu ek metinde ünsüz uyumuna tabi değildir. Eklendiği kelimenin son ünlüsü ister ötümlü, isterse ötümsüz olsun bu ekin ünsüzü daima "d" dir. Bu ekin esas fonksiyonu bulunma ifade etmesidir.

- ādem oğlanı 'ālemde mevcuddur 4a.11
- anda ziyāde ruṭūbet vardır 11a.3
- bedende olan yaramaz tiz hıltı bedenün taşrasına çeke 8b.4
- boğazında göğsinde huşūneti olmaya 38b.13
- bazı gözlerde ekhal ve ba'zı gözlerde āsūmanī olur. 67b.4

inŕumental eki yerine +leyin eki gibi kullanılmıştır.

- tañlada ve aḥşamda ziyāde ola 170b.8
- ablatif eki yerine:
- eger şiyāf-ı aḥmerile ve şiyāf-ı aḥzarıla kazımağda fāyide belürmeyecek olursa 108a.6
- ğıdālarda tuzlu ve tiz ta'āmlardan perhīz eyleye 145b.10

accuzative eki yerine:

- bağlanmağlığı açılmağlığı tecvīfün ol hareketlerde muhkem ve tamām ola 31b.9

5. Çıkma hali (Ablative): +dAn (نْ) ve +dIn (نْ)
Metinde kullanılan esas ablatif eki +dAn'dır. Nadiren +dIn şekli de vardır. Bu ekin esas fonksiyonu çıkma, ayrılma ve uzaklaşma ifade etmesidir.

Ayrılma ve çıkma:

- beyni āfetlerden ırak eyleye 24b.13
- dimāğdan ṭabağa-i şebekiyyeye gelür 64a.11
- buḥarlar ma'deden başa yetişür 21b.12
- anasından cüdā olur 19b.12
- ol hıltıdan bedeni arıdalar 51a.10
- aşabdan gözün ṭabağalarına irişür 67a.4
- fazlaları bedenden ḥāric eyleyüp taşra dōke 17b.6
- siñirler bu derzlerden taşra çıka 23b.11

sebeup ifade eder:

- ta'ām yimekten ve yiyüp yatmağdan ḥāşıl olur
109b.10

- anuğ ağırlığından beyni zaḥmet çekmeye 23b.

- sebebi dört nesneden olur 137b.5

Bir grup veya nesneden parça veya adet ifade eder:

- dükeli sünüklerden ol muḥkemdür 21a.13

- her birinden bir buçuğ dirhem 97a.12

- ol sünükler içinde bu iki pāre dükeli pārelerden
katırağdur 23a.8

Yer ve mesafe ifade eder:

- kaşuğ içinden geçer 23a.6

- ṭabağalar içinden irişdürür 87b.10

- baṭn-ı evvel alından yağadur 25b.3

Zaman ifade eder:

- andan sonra bağırsağa getirür 10a.7

- uykudan sonra 'arız olan baş ağrısının bildürür
33a.8

-(y)A göre, : mukayese ifade eder.

- yumurda ağından süd yuyıcıdur 74a.8

- insāndan şerif nesne yaratmamışdur 3a.11

Locative eki yerine:

- bir nesneyi ıraqdan görse eger ḥayrı varısa
anuğıla vuşlat eyleye 24b.8

- kaḥf-ı dimāğun içindeki ṭamarların içinden olur
151b.5

-fi'lcümle dimāğ içinden cāri olur 201b.13

+dIn eki: Doğu Türkçesinin karakteristik bir hal
ekidir. Metinde az görülür. Kelime köküyle kalıplaşmış
durumdadır.

- bir zaḥm afet sebebile kim göze taşradın 'arız
olur 137b.7

- anuğ öndin çıkmış sevdā illetine fāyide ider 85a.7

6. Eşitlik hali (Equative) +cA ()

Eklendiği kelimeye "gibi, göre, kadar, miktarınca...." gibi manalar kazandırır. Bazı kelimelerde yapım eki durumuna girmiş, kalıplaşmıştır.

- işlağa getürmek ardınca ola 5a.11
- boy tohumı beraberince kettân tohumın alalar 209a.9
- ba'dehu derince tağlayalar 44b.9
- müşhil içmekden eyüce tedbir yokdur 14b.7
- bu takdırce eger temiz dahı olacak olursa 179a.5
- keremid üzerinde uzunınca dike kıoya 130b.11

Aşağıdaki misallerde kalıplaşmış durumdadır ve yapım eki niteliğini kazanmıştır:

- içinde kızılca tamarcuqlar vardır 25b.2
- toy cigeri içinde kim yaşılca dericik olur 185b.5

-'inebiyyenün himlinde milile nicesi yatururlar 178b.4

Şu misalde de +ile instrumental eki yerine kullanılmıştır.

- arab dilince ana..... dirlar 12b.12

7. Yön Gösterme Hali (Directive)+ Aru (أر) +ra (ر)

Bu ek metinde kalıplaşmış, yapım eki durumuna girmiştir. +Aru ve +ra birlikte kullanılmıştır.

- bir yıldan anaru geçmez 11b.9
- bu iki perdenüj biri içerü ve biri taşradur 24b.11
- dördünci gözleri gâyet içerü girmekdür 49b.1
- içerüsine derin gitmiş olur 157b.6
- oğlanuñ başı aşığa ayakları yukaru olur 19b.12
- lifî sinirler bu derzlerden taşra çıka 23b.11
- vakt geçdüğinden sonra yiyeler 33b.12

8. Vasıta Hali (Instrumental):

Bu halin ekleri metnimizde: +(y)IlA, +(I)n ve +lAyIn şeklindedir. Ayrıca bile ve birle edatı da kullanılır.

+(y)IlA: Bu ek vasıta, beraberlik, hal, tarz ifade eder.

- göze şu inse açılacağıla açılmayacağınuñ 'alāmeti vardır 180a.4

- bir āfetile nākıs olsa hastalık olur 13a.6

- anuñ şıhhati ol 'ādetile maḥfūz ola 15b.11

- yumurda ağıla gül yağıla sirkeyile yuğurular 44a.13

- kapağun üzerindeki deriyi iki barmağıla tuta 99b.4

- göze hiç nev'ile hatunlar sūdinden artuğ nesne isti'māl itmeyeler 101b.8

- baқыyesi gözile kaşile başile müşterekdür 90b.7-8

+(I)n eki: ()

Zaman bildiren kelimelerde kalıplaşmış olarak görülür.

- gözi ağrıyan gişiler gündüzün uyumayalar 133a.6

- ma'lūm ola kim kışın şovuğ mizāclarda ve şovuğ şehirlerde göz ağrısı müşkil ve uzadu olur 135b.7

- gice idügi vaqtın gözi birbirine yapışur 127b.3

+lAyIn eki (,)

"gibi, birlik te" manalarını verir.

- evvel belürdüginleyin hiç veçhile mu'ālece itmek gerekdür 144a.2

- anı ekileyin dögeler 8ab.10

- beze bağlayup bile kaynadalar 55b.4

- ruṭubet raḳik birle ya kan ya şafra ile amihte olursa 71a.7

a-d İlgisi (Genetive) Eki: +(n)Un: (أُ، أُ)

Genetive eki diğer hal eklerine göre farklılık arz eder. Birçok gramer kitabında bu ek, hal eklerinin arasında gösterilir. Ancak genetive eki, temel fonksiyon olarak ismi isme bağlar. Buna karşılık, diğer bütün hal ekleri ismi fiile bağlarlar.*

Bu sebepten dolayı metindeki genetive eki misallerini ayrı bir bölüm halinde vermeyi uygun buldum.

+(n) Un Şekli

- gözün görmekliğinin ma'denidür 25b.4
- başun alnun ıssılığı ve ıamarların ruṭūbeti 71b.7
- kirpiklerin iriligini taḥlil ider 81b.4
- ol maddenün bakıyyesini def' idemez 114b.2
- gözün kapağının üzerinde beşereler olur 100b.10

+ ʾ şekli:

- od+ʾ katında çok oturmaḡdan olur 33b.9
- muhakkikler+ʾ katında bunu dürüst tutmazlar 178b.12
- dimag+ʾ hissinün kuvvetinden.... 50b.9

b. Fiil Çekim Ekleri

Metnin konusu, öğretmeye ve faydaya yönelik olduğu için birinci ve ikinci şahıs çekim ekleri çok az kullanılmış; buna mukabil müellif, muhatap olarak üçüncü şahsı almış ve fillerin çekimi buna göre yapılmıştır. Gerek ilâçların kullanımı, gerekse tedavi yolları hep üçüncü şahsa yönelik olarak anlatılmıştır.

Fiil çekimleri iki ana başlık altında

* Bu konuda bkz. Gürer Gülsevin, Eski Anadolu (Türkiye) Türkçesinde: İsim Çekimi Eklerinin Fonksiyonları ve Kullanışları, yüksek lisans tezi, Malatya 1987

incelenecektir.

I. Basit çekim

II. Birleşik çekim

I. Basit çekim:

A. Haber Kipleri

1. Geniş Zaman

Olumlu şekiller:

a.- (,- -(V)r:

I. Şahıs teklik

Çokluk:

II. Şahıs -----

+ (U)Z

II. " +sIn

III. " -(V)r

-(V)r+lAr

I. Çokluk Şahıs:+(U)Z

-şöyle kim görürüz 176b.2

II. Teklik Şahıs:+sIn

-kuruyiken görürsin kim anuñ delükleri geñşek olup
şişer 172b.8

III. Teklik Şahıs: -(V)r

- oğlan toğar çağırur ağlar 21a.1

- gözün ruṭūbetini az ider 82b.4

- maddeleri gözden girü yığar 82b.10

- ğalīz hıltları bişürür öldürür 76b.11

III. Çokluk Şahıs: -(V)r+lAr

- gerek kim göze bırağurlar 134a.1

-ba'zı ṭabibler cerebün arasını balıla
bulaşdururlar 106a.5

- velikin da'vā-yı ṭıb kılurlar 6a.7

b. -(y)a ()

teklik:

çokluk:

I. Şahıs -----

II. " -----

III. " -(y)A

III. Teklik Şahıs: -(y)A

- hatun gişiler südile ezeler buruna tamzurular yelleri taḥlīl ide süddeleri aça 47b.11

- muḥammir şol edviyedür kim bedeni issi ide her ḳan kim laṭīfdür anı bedenün zāhirine ceke 8b.2-3

- iltisaḳ şol 'illete dirler kim iki ḳapaḳ birbirine yapısa 93b.5

- cerāhatün kenarlarını usturayıla keseler kim gec bite maddeler cıka gide 93b.2

Olumsuz Şekiller:

a. -mAz+ ():

	<u>Teklik</u>	<u>Çokluk:</u>
I. Şahıs	-----	-----
II. "	-----	-----
III. "	-mAz	-mAzlar

III. Teklik Şahıs: -mAz

- her giz birbirinden ayrılmaz 21b.11

- ḳılunḡ dibini uyuşdurur şovuk ider ḳıl bitürmez 98a.8

- ol sebebden göz hareket idüp dönmez 145a.8

- şu gālīz olur ruṭūbet-i beyziyyeyi gendüye çekmez 190a.13

- tabibler buna zūkau'l-ḥiss dirler ḥastalıḳdan sayılmaz 182b.4

III. Çokluk Şahıs: -mAzlar:

-ḳanūn-ı 'ilāc ne nesnedür bilmezler teşḫīs nedür fark itmezler 6a.5

-aḡdiye ve eşribe ne maḥalde olacaḳdur taşarruf itmezler ḳarūre ve rūsūb anlamazlar 6a.6

b.-mAyA ()

	<u>Teklik:</u>	<u>Çokluk:</u>
I. Şahıs	-----	-----
II. "	-----	-----
III. " -mAyA	-----	-----
III. <u>Teklik Şahıs:</u> -mAyA		

- rutūbeti az ola ve hem ziyāde yubūset artürmeye

70a.9

- lezic şol edviyedür kim k̄abil-i imtidād ola cüzleri birbirinden ayırmaya 7a.10

- nāgāh k̄apaq k̄ısacık olup kirpük dibleri yoğun olmaya 15b.10

2. Şimdiki Zaman

a.- (V)r ()

	<u>Teklik</u>	<u>Çokluk:</u>
I. Şahıs	-----	-----
II. " -(V)rsIn	-----	-----
III. " -(V)r	-----	-----

II. Teklik Şahıs: (V)r+sIn

-yā Musa benüm hikmetümi bātıl eylemek mi dilersin

3b.9

III. Teklik Şahıs:- (V)r

- şol gözi kim katı agrır ola 88b.13

- her bābda bunca fev̄yidler bildürür 6b.1

- calinus eydür sancuyıla olan baş agrısı dimağın veremlerinden 'arız olur dir 58b.4-5

III. Çokluk Şahıs: (V)r+lar

- ba'zılar k̄arniyenün altından yararlar şuyı taşra çıkururlar 190a.11

- bu sebebden anların gözleri zâ'if olup ırakdan görmez olur ve anı kim yakında görürler 199b.9

Olumsuz şekil:

III. Teklik Şahıs: -mAz

- sünügi uvağı panbuğıla bile çıkar mı yahud bile çıkamaz mı 124b.4

3. Gelecek Zaman

a.-(y)AcAk ()

	<u>Teklik</u>	<u>Çokluk</u>
I. Şahıs:	-----	-----
II. "	-----	-----
III. "	-(y)AcAk+	-(y)Acaklar

III. Teklik Şahıs:-(y) Acak+dUr

- issi şiş 'ariz olacak olursa remed ve şiş 'ilācına meşgūl olalar 150a.

-eger bir rahimden iki oğlan vücūda gelecek olursa her birisinin ğıdası ayrı ayrı ola 18a.5

- ağdiye ve eşribe ne maħalde olacaktır taşarruf itmezler 6a.6

III. Çokluk Şahıs: -(y)Acaklar

- şol gişiler kim olgūn şarab içeceklerdür 59a(1).3

Olumsuz Şekil

III. Teklik Şahıs:-mAyAcAk

- kazımağda fāyide belürmeyecek olursa değiz köpügile kazıyalar 108a.7

b.- IsAr (+dUr) ()

	<u>Teklik</u>	<u>Çokluk</u>
I. Şahıs	-----	-----
II. "	-----	-----
III. "	-IsAr(+dUr)	-IsAr+lAr(+dUr)

III. Teklik Şahıs: -IsAr

- yirlü yirince zıkr olısar 70b.7

- şol 'ilācları ideler kim sebel bābında zıkr olıсарdur 71b.12

III. Çokluk Şahıs: IsAr+lAr (+dUr)

-bu dört zıddı birbirine niye muhālefet idiselerdür 4b.3

C. -AsI

	<u>Teklik</u>	<u>Çokluk</u>
I. Şahıs	-----	-----
II.Şahıs	-----	-----
III.Şahıs	-AsI	-----

III. Teklik Şahıs:

- ol derzlerün şekilleri şol nev'iledür kim zıkr olasıdur 22a.13

d. -(y)A

	<u>Teklik</u>	<u>Çokluk</u>
I.Şahıs	(y)AVüz	-----
II.Şahıs	-----	-----
III.Şahıs	-----	-----

I. Çokluk Şahıs:

- cümlesinün şıfatını göz faşlında beyān eyleyevüz inşaallahu ta'ālā 26a.9

4. Görülen Geçmiş Zaman: -d

	<u>Teklik</u>	<u>Çokluk:</u>
I. Şahıs	-dUm	-dUk
II. "	-----	-----
III. "	-dI	dIILAr

I. Teklik Şahıs: -dUm (دُوم):

- dört yüz altuna şatun aldum 164a.7

- ibn-i baytar müfredatında eyitmiş tecribe eyledüm 143a.6

-dükeline birbirine katup mersin şuyıla yoğurdum 'ilāc eyledüm 104b.4

I. Çokluk Şahıs: -dUk (دُوك):

- anı ikileyin dögeler bu şarika yuyalar kim beyān itdük 85b.11

- bu rivāyet itdüdügümüz hayvānlar ki adın eyitdük 117b.8

- velikin biz on bāb eyledük 156a.13

III. Teklik Şahıs: -dI

- evvel sünük kim yaradıldı ve bağlandı 21a.12

- bu ' illetün hüdāvendini gendü öninde buyurdı başını iki elile tutdı depredüp ırğaladı 169a.78

- bunlara düzenlik viridi adını insan eyledi 17a.11

III. Çokluk Şahıs: - dIILAr

- bu marāzuñ ibtidasında tecribe eylediler 186b.3

- Musa peygamber 'aleyhisselām bir gün hasta oldu eyitdiler yā nebiyyellāh... 3b.4

Olumsuz ŞekilIII. Çokluk Şahıs: -mAdIILAr

- anlar bu sözi gendülerden söylemediler 180a.2

5. Anlatılan Geçmiş Zaman:-mİş(+dUr)

Bu ekin ünlüsü daima düz olarak kullanılmıştır.

	<u>Teklik</u>	<u>Çokluk</u>
I. Şahıs	-mİşAm	-----
II. "	-----	-----
III. "	-mİş(+dUr)	-mİşlAr

I. Teklik şahıs:-mİşAm

- her derde bunca devālar virmişem 4a.2

III. Teklik Şahıs:-mİş (+dUr)

- anuḡ kim kanı aķmİş olsa kanını arıdalar 156a.6

- fuzūnī kıl taşraya çıkMİş ola 99a.7

- cerāhat kapaġa yahud tabakaya yapışMİş ola 93b.10

- şol sebel kim eskimişdür aḡa kesmekden artuķ tedbīr yoķdur 148b.3

- kapaķ mültehimeye yapışmışdır 149b.9

III. Çokluk Şahıs:-mİşlAr

- 'illet sebebile gözi kesmişler yine dikmişler ola 94b.9

- nitekim eyitmişlerdür 2a.12

- şöyle tecribe bulmuşlardur 18b.8

Olumsuz ŞekilIII. Teklik Şahıs:-mAmİş

- anuḡ sebebi muķkem olmamış ola 203a.10

- kapaķ mültehimeye yapışmışdur yahud yapışmamışdur 149b.10

- tamām nużc ve hażm bulmamış ola 113b.13

III Çokluk Şahıs:

- tużıla kemnūn çeyneyüp şuyını tamzuralar yiri taġlasuḡ diyü anı itmemişler ola 93b.11

-mİş degül: Anlatılan geçmiş zaman olumsuzu için kullanılan birleşik bir yapıdır. EAT.'de sık sık

kullanılmıştır*

-hiç nesneye ulaşmış degüldür 24b.13

B. Dilek Kipleri

1. Gereklilik

	<u>Teklik</u>	<u>Çokluk</u>
I. Şahıs	-----	-----
II. "	-----	-----
III. "	-A gerek	-AlAr gerek

III. Teklik Şahıs: -A gerek (٥ كُرْ كُدْرُ)

- insan olana gerekdür kim gıdāy-ı vāhid ahz eylemege idmān eylemeye 15b.12

- ol zahmūn sebēbile şiş tevellüd ide diyü yaḥud tevellüd itmiş ola gerekdür kim evvel kıyfāldan ḳan alduralar 138a.1

b. -mAk gerek (مَكْ كُرْ ، مَقْ كُرْ)

Bu ekin muhatabı, birinci şahsın dışında, bütün şahıslardır. Çünkü bu kalıpta müellif, kişilere çeşitli konularda yol göstermektedir.

- ol yapışan yirleri açmak gerek 94a.6

- tuzıla kemnūn çeyneyüp suyını sıkamak gerek kim ol kesilen yirler taḡlana 94a.7

- göze aḳ düşmeginün 'ilācında ne ḳan aldurmak gerek ne ḥod müshil içmek gerekdür 162a.13-162b.1

b. mAk gerekdür (مَقْ كُرْ كُدْرُ ، مَكْ كُرْ كُدْرُ)

- bunlara benzer ne varısa vermek gerekdür 36a.8

- burun ucından ḳan almak gerekdür 104a.6

* Bkz. Gürer Gülsevin, Eski Anadolu (Türkiye) Türkçesinde birleştirilmiş özel şekiller, Türk Dili, S.489, Eylül 1992

Olumsuz şekil

- bu soğuk yakuları itmek gerekir 34b.12
- hic vechile göze ot çekmemek gerekir 102b.5
- bu 'ameli işlememek gerekir 106a.6
- mAk yokdur: Bir yerde -memek gerekir kalıbıyla aynı manada olumsuz şekil olarak kullanılmıştır.
- şol gişinüñ kim göz ağrısıyla katı baş ağrısı olanun gözine el urmak yokdur 72a.4

C.-(y) A ()

TeklikÇokluk:

I. Şahıs:

II. "

-(y)A+sIn

III. "

-(y)A+

-(y)A+lAr

II. Teklik Şahıs: -(y)A+sIn

- anuñ kuvveti tiz olmaya isfidâc gibi anuñ mikdârın arturasın 87b.1

III. Teklik Şahıs: -(y)A

- dördünci vechē oldur ki buyuralar sahib-maraž gözini aça 183b.12

- tabib gözünüñ kapağını aşığa yukaru urup hareket virüp deprede ba'dehu gözini aça 183a.6

-edviye gözde gic eriye seyelān itmeye 73b.1-2

III. Çokluk Şahıs: -(y)AlAr

- baş ağrısının maddesi balğamdan olursa kanı ol mevzi'den çekeler 42a.4

- gıdādan ihtirāz ideler laṭif tedbīrler buyuralar

- eger ḥarāret olacağ olursa evvel faşd ideler ba'dehu ishāl ideler 117a.6

Olumsuz Şekil

-mAyA

- maddeyi burun delüğünden aşığa çekmeye

- madde az ola tabaḳayı delmeye mu'ālece eyleseler tahlilile def' ola 161b.4

- gözün içinde ve iki kaşun ortasında yanmaḳlık bedīd olup mütevātır aḳsura güneşe bakmaya 146a.5

2. İstek: -(y) A (ا , ي , يه)

	<u>Teklik</u>	<u>Çokluk</u> :
I. Şahıs	+yAm	-(y)AlIm
II. "	-(y)A+sIn	-----
III. "	-(y)A	-(y)A+lAr

I. Teklik Şahıs: -yAm (ا)

-ya'ni milile göz açmaḳ tedbirini beyān eyleyem 186b.8

- her birisinün esbābını 'alāmetini ve 'ilācını zikr eyleyem 2a.10

I. Çokluk Şahıs: -(y) Alım (ايلم)

- ne resme gerekdür beyān idelüm 46a.2

II. Teklik Şahıs: -(y) AsIn (ايسن)

- imdi sen cehd eyle mu'ālece itdür kim şifā daḳı bulasın didi 3b.11

III. Teklik Şahıs: -(y)A (ا , ي , يه)

- şihḳat-ı beden isteyen gişi bir lezzetlü ta'ām yirken hikāyete laṭīfeye meşḡul olmaya 16b.3

- eger baş ağrısıyla ḥumma olmayacak olursa ha mmāmda sirkeyile marul yiye yağlardan bābūnec yağın dürtine 37a.9-10

III. Çokluk Şahıs -y(A)'lAr (ايلر)

- gözün köşesi tamarını açalar 70a.4

- baş ağrısından hic nev'ile ḥaṭar olmaya ḥabz-ı maḡsūl vireler 35b.1

- ḳoruḳ şuyıla bir kaç kez ıṣladup perverde idüp 'amele getüreler 103b.9

3. Emir

	<u>Teklik</u>	<u>Çokluk</u>
I. Şahıs:	-----	-----
II. "	-----	-----
III. "	-sUn	-----

III. Teklik Şahıs: -sUn (سُون):

- tuzıla kemnūn çeyneyüp şuyını tamzuralar yiri tağlasun diyü 93b.11

-eger bu ihtiyat olmayadı mīlūn ucını tīz iderlerdi fi'lḥāl göze girsün diyü 178a.13

Ayrıca bu kipte II. çokluk şahıs-(y) Asız şekli de bir yerde olumlu, bir yerde de olumsuz olarak geçmektedir.

- anuñ maşlahatına eyleyesiz anuñ işlahıçün gerekse isfidācı artuğrağ idesiz 87a.8-9

- anuñ kuvvetin bir nesneyile daḥı za'if eylemeyesiz 87a.12

II. BİRLEŞİK ÇEKİM

a. Hikaye: -d

1. Anlatılan Geçmiş Zaman: -mİŞ(1)dI

I. Teklik şahıs:

-nitekim eyitmişdüm kitābuñ evvelinde tabībe gerekdür marazlaruñ evvel sebeblerini bile 12a.8

- andan sonra mu'āleceye meşgūl ola dimişdüm 12a.9

III. Teklik Şahıs:

-rāmil bir edviyedür kim cilā virür cildün eczālarına kim fesāda virmişdi 10a.6

- anuñ levninde 'alāmeti gözde zahir olmuşıdı 196a.12

- hağ tebārek ve ta'ālā mecmū'ı maḥlūkatuñ yaradıcısıdur henüz harf-i kâf nūna muttaşıl olmamışıdı 17a.9

2. Görülen Geçmiş Zaman: -d+kişi+(1)dI

I. Teklik Şahıs:

- şöyle kim evvel zıkr eyledümidi 88b.10

III. Teklik Şahıs:

- ğıdāyı şol nev'a düzeler kim yukarı babda zıkr oldıdı 39a.10

- evvel şiyāf-ı ebyāz çekeler kim remed bābında zıkr oldıdı 150b.1

3. Geniş Zaman: -(V)r+kişi+dI

III. Teklik Şahıs:

- tabīb şuyı karargāhına iletdügi vaqt ruṭūbet-i beyziyye seyelān olup mīl güzer eyledügi yirden taşra dökilürdi 178a.8

- tevālūd ve tenasül olaydı anuñün kim meni muharrik olup göyünürdi 18b.6

- eger taşrağı tabaḳasını kimse içerü tabaḳasından ayırsa bir raḥimde iki raḥm olurdi 18a.3

III. Çokluk şahıs:

- şol edviyelerle mu'ālece ideler göze su indüğine fāyide isti'māl iderlerdi 169a.3

4. İstek: -(y)AydI

III. Teklik Şahıs:

- eger ol rutubet tiz ve göyündürici olaydı kılun cemi'sini döküp bātıl ideydi mümkün olmayaydı kim kıl biteydi 96b.6-7

- ya'ni göz açılacak mīl tabaka-i 'inebiyyeye güzer eyleyeydi ruṭūbet-i beyziyyeye irişürdi 178a.6

b. Şart: -sA

1. Görülen Geçmiş Zaman: -dI(y)sA

III. Teklik Şahıs

- mültehimenüñ üzerine eger baқыyye qaldıysa mīl ol baқыyyeye irişür eger qaldımadısa fi'lhāl yirine tuzıla kemnün çeyneyüp şuyını tamzuralar 149b.2

2. Anlatılan Geçmiş Zaman: -mİşİsaIII. Teklik Şahıs:

- bir bezüñ içine koyalar ovalar şöyle kim içreki kabından nesne qalmıssısa gide 132b.9

3. Geniş Zaman: -(V)rsa(+kişi)II. Teklik Şahıs:

- zīrā bu ruṭūbeti āyine gibidür nice bakarsan eyle görünür 57a.10

III. Teklik Şahıs:

- eger er oğlan sekiz ayda toğarsa her giz diri olmaya 20a.11

- baş ağrısının maddesi balğamdan olursa kanı ol mevzi'den çekeler 42a.3

- arta mı eksülür mi eger artarsa gāh gāh eksilürse ma'lūm ola ki anuñ sebebi ma'denüñ buharındandır 181b.10

III. Çokluk Şahıs:

-anı dañı istiskayıla görmezler ne kadar kim bakarlarsa ğalibā cemi' nesnenüñ levni anlarıñ gözine aklığa māyil görünür 199b.10

- derdümend gözlerüñ mażarratını az bulurlarsa anda isti'māl ideler 75a.10

b. Rivayet: -mİş1. Geniş Zaman -(V)rmİşIII. Teklik Şahıs

- ma'lūm oldı kim rüh-ı başıranuñ kiletile

za'ifliğinden olurmuş 197a.3

d. Gerundium (+i)ken

1. Anlatılan Geçmiş Zaman:-mİşken

- günah baħrine ğam u endūhıla ğark olmuşken
muṭṭali' eyledi 2a.5

2. Geniş Zaman: -(V)rken

- ṭabīb zūfre götürürken gözün köşesindeki etden
dile götürür 125a.7

- bir lezzetlü ṭa'am yirken hikāyete laṭīfeye
meşgūl olmaya 16b.2

- gün toĝa dururken ine dururken ve tolanurken
bunlar cemi' göze ziyān ider 203b.8

CEVHERİ FİİL

Metnimizde isimler, +i-, ol-ve +dUr <+ dUrUr (tur-ur) filleri ile yüklem haline getirilir. Birleşik kip olarak bilinen rivayet ve hikāye çekimlerinin metnimizdeki misalleri oldukça azdır. Şart eki ise gerundium fonksiyonunda kullanılmış ve misalleri bu bölümde verilmişti.

A. Anlatılan Geçmiş Zaman: 'i-[-er-]

	<u>Teklik</u>	<u>Çokluk</u>
I. Şahıs	-----	-----
II. "	-----	-----
III "	-(I/y)mİş	-----
III. <u>Teklik Şahıs:</u>	+(y)(I)mİş	

-pes eyle olsa ma'lūm oldı kim ṭıb her gişiye
gereklüyümiş 4b.4

- pes gerekmiş kim maħmūdeyi ḥdl ideler 11a.13

-nışfı celīdiyyeye yedinci tabakaya sulbiyye
dirler sebebi olmuş kim cemi' tabakalarda bundan
katırağ tabaka yokdur 62a.13

- şunun mevzi'i çün kim karniyyeyile 'inebiyyenün ortasımış 178b.4

-Bir misalde (i-) fiilî orijinal şekli ile kullanılmıştır.

-film taleb öğrenmek halka farīza imiş 3a.8

B. Görülen Geçmiş Zaman [+i-]

	<u>Teklik</u>	<u>Çokluk</u>
I. Şahıs	-----	-----
II. "	-----	-----
III. "	+(I/y)dI	-----
III. <u>Teklik Şahıs:</u>	+(y)(I)dI	

-eger ikisi dağı issi olaydı mümkün degüldi kim tevālūd ve tenāsül olaydı 18b.5

- ol 'adedde ol endāzade ol şekilde kim gereğidi peyveste olsa ol kim birbirinden ırakdur 12b.1

, tabi'atda ol kadar kuvveti yoğıdı kim ana rahminden taşra geldüğü vaqt ol havāya ihtimāl ideyidi 20b.4

C. Geniş Zaman

Bu zamanda isimlerin fiil gibi çekilmelerini ve yüklem olarak kullanılmalarını sağlayan, isimlere doğrudan doğruya eklenerek şahıs eki görünüşü kazanan kalıplaşmış +dUr (<durur) şekli ile ol- fiilidir. Bu şekillerin, metnimizde sadece üçüncü teklik şahıs için misalleri vardır.

III. Teklik Şahıs:

A+dUrUr

- huşūsā meliklere ve sultanlara et'tıbbu l'ilmülūki zenbdürür ve hem pādişāhlara 'ādet ve resm şöyledür 4b.5

-ba'fzılar eydürler kim mevādd-i reddiye

çıkmağlığıla dürür 80b.12

b.+dUr

-velikin şol kim ağdur rakıkdür anuñ 'ilācı sehdür
ve ol kim şulbdur kıızıldur anuñ 'ilācı müskildür
140a.6-7

- ba'dehu dimağun delügi bir egri delükdür 25a.7

- ma'lüm ola kim gözün rengi dördür 67a.1

- bu delüklerün altında bir süñük dağı vardur
25a.3

- ol kim birbirinden ıraqdur 12b.2

c. +ola

Müstakil bir kelime olduğu için daima ayrı yazılır.

- yegrek oldur kim lañif rayihālu ola ğāyet kıızıl
ola ta'mı lañif ola 78a.10

- ikinci derecede yigreki oldur kim şaru ola
yaşılığa māyildür 78b.8

- harīrdan geçüreler ğubar gibi ola 86a.13

d.+olur

- sovuğlığı ve kuruluğı sebebile gök olur 68a.12

- levni gül gibi kıızıl olur 100b.7

- farkı oldur kim züfre aq olur katı olur 141a.6

D. Cevheri Fiille Yapılan Birleşik Ekler

a. i- fiili ile yapılanlar:

iken,+(i)-ken gerundiumu

isimlerden sonra:

- eger bī-kaşd tabībün irādeti yoğiken kan 'arız
olacak olursa ğam yimeye 188b.10

- şöyle kim bir ğālbir işladalar kuruyiken
görürsin kim anuñ delükleri gençek olup şişer 172b.9

Çekimli fiillerden sonra:

- şuyı arıdurken 'inebiyye didüğümüz tabağayı kazıyup çizmeye 178a.11
- tabīb züfre götürürken gözün köşesindeki etden bile götürür 125a.7
- günah baħrine ğam u endühıla ğarķ olmışken muṭṭali' eyledi 2a.5

ise, +[(y)I]-SA gerundiumu: isimlerden sonra:

- ne kim bunlara benzer varısa 193a.2
- gördüğü levn ķara ise ol şol zulūmat dütün gibi görür eger ķızıl ısa ya şaru ise şol halde göre 193a.4-5
- eger yoğısa ma'de buħarınun ħayāllerinün sebebidür 182a.6

Çekimli fiillerden sonra:

- eger ķoz içini ğarbenün içine ķorlarsa hem fāyide ide 122a.1
- şöyle kim içreki ķabından nesne kalmışısa gide 132b.9
- mülteħimenün üzerine eger baķıyye kālduysa mil ol baķıyyeye ilişür 149b.2

b. ol-fiili ile yapılanlar:

olsa: ise gerundiumu:

- geñşek olsa anların ğareketinün ķuvveti bāṭıl olur 95a.5
- eger mizāc-ı ğarībi issi olsa anın edviyeleri..... 69a.12

-mİş olsa: mİŞSA gerundiumu:

- ğudde sebebile olmuş olsa yar artuk et bitmiş olsa şol ķariķa kim... 95a.12

- mİş olursa: -mİŞSA gerundiumu:

- eti bi'l-kūlliye nakıs olmuş olursa ana çare

yokdur 125b.5

2. KELİME GRUPLARI

A. İSİM

İsimler cümle içerisinde buldukları yere ve kullanılışlarına göre sıfat, zamir, zarf ve edat özelliğini kazanırlar. Cümle içerisindeki vazifelerini ya müstakil olarak veya tamlama durumunda ifa ederler.

Metnimizdeki tamlamalar, Türkçe kurallarla ve Türkçenin dışındaki dillerin kurallarıyla yapılmıştır.

Türkçe tamlama kurallarıyla iki şekil ortaya çıkar:

a. Belirtili isim tamlaması:

Tamlayan ve tamlananın ekli durumda bulunduğu tamlamadır. Tamlayan genetive, tamlanan iyelik eki alır. Misalleri oldukça çoktur.

- ādemün 'aklı zāyil olur 25b.11
- bir bezün içine koyalar 132b.8
- kapagun kenārından nesne kesilmeye 148b.10
- 'adedi edviyenün altıdur 167b.5
- gözün tamarları ğalīz ve mümteli ola 152b.11

Bazan tamlayan kelime sayısı birden fazla olur;

- yüzün gözün kızılığ ve başun alnun issiliği 71b.6-7

b. Belirtisiz isim tamlaması:

Tamlamanın birinci ögesi tamlayan her hangi bir ek almaz, tamlanan iyelik eki alır.

- buğday kılçığ ya arpa kılçığ kapak altına ya gözün ağına düşmüş olsa 139b.7

- anun edviyeleri süd ve bādem yağı ve yumurda ağı ve buna benzer nesnelere 69b.3-4

- ayva çekirdeği lu'ābı 132b.1

- raziyāne dibi kabı- kerefüs dibi kabı-edhir kökü... 48b.6-7

- çörek otı dört dirhem 43b.7

Türkçenin dışındaki tamlamalar, Arap ve Fars dillerinin kurallarıyla yapılmıştır.

a. Arapça

- kuruhu'l-ernebiyye 96b.4

- habbu'l-gar 186a.6

- dau's-sa'leb 118b.4

- e'l-habisü'd-dem 10b.12

- e'l-hasıl 49b.4

b. Farsça

- dar-ı fena'da 2a.7

- da'va-yı tıb 6a.7

- edviye-i laṭīf 11b.9

- ehl-i tecribe 18b.7

- cehl-i nādān... 6a.3

B. ZAMİR

a. Şahıs Zamirleri:

Miftahü'n-Nūr'da birinci ve ikinci şahıs zamirleri çok az kullanılmıştır. Müellif, eserde devamlı olarak tarif ve tavsiyede bulunduğu üçüncü şahıs zamiri daha çok kullanılmıştır. Bu bakımdan, birinci ve ikinci şahıs zamirlerinin çekim ekleriyle kullanılan misalleri azdır,

	<u>Teklik</u>	<u>Çokluk</u>
I. Şahıs	ben (104b.1)	biz(156a.13)
II "	sen(3b.11)	-----
III "	ol(4b.2)/O(186b.13)	anlar(73b.8)/ Onlar(199b.8)

Şahıs eklerinin çekim ekleriyle kullanımı:

I. Teklik ŞahısI. Çokluk Şahıs

Yönelme	baña 53b.6)	bize (18b.11)
İlgi	benüm (98a.9)	bizüm (2b.6)

Metnimizde ikinci şahsın (teklik-çokluk) çekimle şekli geçmemektedir.

III. Teklik ŞahısIII. Çoklukşahıs:

yönelme	aña (12b.2)	anlara (45b.12)
bulunma	anda (11a.3)	-----
çıkma	andan (12a.3)	a n l a r d a n
(16a.13)		
yükleme	anı (16b.4)	anları (99b.3)
ilgi	anun (rb.13)	anların (24b.2)

b. İşaret Zamirleri

Teklik: bu(n)+ şu(n)+ Ol/an+

Çokluk: bunlar şunlar

İşaret zamirleri ek alınca bir "n" ünsüzüyle birlikte kullanılırlar. Bu ses, III. teklik şahıs iyelik ekindeki [(s)I(n)] "n" gibi zamirin asli sesidir.¹ İşaret zamirleri çekim eklerinin dışında bildirme eklerini de alabilir ve yüklem fonksiyonunu da üstlenebilirler.

bu(n): 1b.2

buna (14a.2) bunda (13b.10) bundan (12b.5)

bunun (5b.7) bunca (6b.1) buncılayın (19a.2)

budur (4a.7) bunu (24a.3) bunlara (14b.12)

bunlarda (31b.7) bunlardan (31b.7)

¹ Osman Nedim Tuna, Türk Dilbilgisi (Fonetik-Morfoloji) Türk Dili ve Edebi Eğ. Böl. Ders Notları, Malatya-1986. Bu konuda bkz. Bergamalı Kadri, Müyessiretü'l-'Ulum (Topkı basım-Çevriyazılı metin ve dizin) Yay. Besim Atalay, İstanbul 1946, s.47-48

bunların (23b.6) bunlarınla (17a.11)

şu(n): 183b.2

şuna (12a.10) şunda (106a.6) şundan (2a.5)

şunun (21a.3)

şunlar (6b.10)

ol, an+

- ol üç karanlıktan kurtulup cüda helâş olur

19b.13

oldur (5b.1)

ondan (186b.13)

ağa (8a.5)

onların (199b.8)

anda (11a.3)

andan (10a.7)

anı (8b.3)

anın (2a.8)

anları (6a.10)

anların (14b.4)

İlgi haliyle edatlarla birleşik kullanılır.

anuçün (2a.2)

anuçündür (11b.4)

anuçıla (23b.1)

c. Dönüslülük Zamirleri

gendü (3a.8)

gendüzi(n) (<kentü+özi)

gendüden (17b.3)

gendüzine (15a.11)

gendülerine (2b.9)

gendüzini (31a.7)

gendüsü (15a.13)

d. Belirsizlik Zamirleri:

ayruk:

- ayruk pärelerden şulbrağdur 23b.12

benzer:

- ne kim bunlara benzer varısa 57a.5

dükeli:

- zirā bu haller dükeli gönüli hasta idicidür

16b.1

fi'l-cümle:

- hareket altmış günde fi'l-cümle yüz yetmiş günde

tamam olur 20a.3

her bir:

- z̄irā herbir nev'ün tedb̄iri bir dürlüdü 85b.1

- her biri:

- kuml k̄amk̄am ve kırdan herbiri bir nev'dür 117b.9

her birisi: gıdayı ol t̄abağanuñ t̄amarlarından bulur
66b.11-12

her kim:

- ortasında dañı her kim dilerse bedeninde sañıñ
ve mu'tedil k̄an mütevellid ola 16a.10

her neyi kim

- her neyi kim ħisden ālur 29b.13

her k̄anğı:

- her k̄anğısı hazır olursa ħaftada bir kez yiye
49a.2

kimse:

- şol kimseye kim bu mu'aleceden f̄ayide olmaya
44b.4

kimis :

- kimisi gözün içine egülür 100a.9

gişi:

- bir gişi ola kim t̄abī'atına muvāfıñ ola 15a.8

ne kim:

- ne kim bunlara beñzer varısa 41b.2

nesne:

- göze nesne t̄oñunsa..... 84b.12

- şeffāf nesneler anda mu'tedil olur 65b.4

e. Soru zamirleri:

k̄anda:

- her k̄anda madde çok olsa 160b.10

kim:

- işbu menfa'atları dañı kim virdi diyü ħitāb
eyledi 3b.11

ne

keyfiyyeti ne endazededür 87a.7

f. İyelik Zamirleri

- İcindeki renk ter olmuş olur 67a.9

g. İlqi Zamirleriki:

- pes hikmet ki vācib oldı 24a.6
- hassās ki görmeklik āletidür 61b.2

kim:

- sebep ol kim ādem nefesin çekdügi vaqt 25a.5
- ol iki sünük kim kāide-i dimāgdur 26b.2
- siñirler kim aña muttaşıl esbāblardan...27a.6

C. SIFAT

Metinde geçen sıfatlardan seçilen misaller aşağıya çıkarılmıştır.

1. Niteleme Sıfatları:

acı: acı badem yağıla karışduralar 43b.9

ak: ak harbak içine korlar 47a.3

arı: arı tonlar giyeler 118a.3

büyük: iki büyük tamar vardır 30b.5

eski: incerek m̄ile eski panbuk tolayup... 124a.12

hoş: hoş rayihālu ta'm-ı şarāblardur 15a.2

issi: issi kandan olan baş ağrısın... 32b.13

kızıl: kızıl gül bir denk 38b.7

kuru: kuru encir on beş dane 54b.4

sovuk: sovuk şuyıla ğusl eylemek... 52a.10

tatlı: tatlı şu tamzurular 139b.3

yaş: yaş kişnic şuyıla ezüp tamzurular 139a.8

yaşıl: yaşıl toprak içinde bulunur 138a.7-8

yüce: yüce avāzıla resne oğumağdan... 33b.10

2. Belirtme Sıfatları:

Bu sıfatlar, nesnelere dış vasıflarını belirtirler. Tamlayan tamlanana dış özellikleri bakımından sınırlar. Bu sınırlama işaret, sayı, yer ve belirsizlik bakımlarından biriyle olur.

a. İşaret sıfatları:

bu: bu perdeden... 25a.1 bu nesnelere...15a.9

bu şan'atun... 6a.12 bu kitāb 2a.6

işbu: işbu bu resmdür 22a.9

işbu tılayıla timar eyledüm 104b.2

ol: ol suyıla yuyalar 39b.9-10

ol ruṭūbet olduđına 66a.10

şol: şol gişilere kim... 56b.6

şol ağ resminde 65a.4

b. sayı sıfatları:

ba. asıl sayı sıfatları:

beş: her birinden beş dirhem 48a.7

bir: bir batman...55a.6

dört: bunun 'alāmeti dört dürlüdür 49a.9

iki: gariķun iki denk 46b.3

otuz: her birinden otuz dirhem 54b.13

bb. Kesir sayı sıfatları:

bir buçuk: bir buçuk batman su... 54a.9

buçuk: şeb buçuk dirhem 92a.13

üçde bir: üçde birün yağ eyleyeler 34a.11

b.c sıra sayı sıfatları:

altıncı: altıncı bevl aķ ve koyu olmağdur 41b.10

bişinci: bişinci tabaķanun koyu olmağdur 62b.11

on birinci: on birinci bāb 155a.5

otuz birinci: otuz birinci bāb 91b.12

evvel derecede: evvel derecede gözün dükeli eczāsına kuvvet

virür 76a.9

b.c Üleştirme sayı sıfatları:

birer: bunlar dağı birer dirhem 107b.13

ikişer: her birinden ikişer dirhem 90a.9

dörder: her birinden ikişer dirhem dörder denk 103b.8

c. Belirsizlik Sıfatları:

Bu sıfatlar nesnelere belirsiz olarak nitelerler, sınırları belirsizdir.

ba'zı: ba'zı nüshalarda.... 111b.6

bir: bir gişi ola kimin 15a.8

bir kaç: bir kaç lokma etmek 39b.4

cümle: cümle bedenün sınırları... 26a.3

fi'l-cümle: fi'lcümle yüz yetmiş günde tamām olur 20a.3

qāyet: qāyet uzun üç gün olur 128b.10

her: her gıdā kim hażm olmaya 69b.6

her bir: her bir katının bir tabi'atı bir mizacı vardır

62a.3

her kangı: fi'lcümle her kangı yağ hazır olursa

d. Soru Sıfatları

kaç: gözün kaç dürlü rengi vardır 66b.13

kangı: kangı kuvvetin mahallidür 30a.5

ne: қанүн-ı 'ilācı ne nesnedür bilmezler 6a.5

c. Pekiştirme sıfatları:

incerek: incerek mīle eski panbuğ tolayup.. 124a.12

katırağ: bundan katırağ tabağa yokdur 62a.13

kıpkızıl: kıpkızıl kan zāhir olur 137b.12

D. ZARF

Zarflar cümle içerisinde yer, hal, miktar ve zaman bildirirler. Tek başlarına, cümle içerisinde isim vazifesinde olurlar. İsimlerin zarf olabilmesi için kelime grupları içerisinde sıfatın, yüklem veya başka bir zarfın manasına tesir etmesi ve değiştirmesi lâzımdır. Daha çok fiillerle kullanılırlar.

a. Yer zarfları: yer ve yön ifade ederler.

aşağa: yukarıdan aşağı iner 22b.9

girü: ağızını girü yumar 18a.8

icerü: havâyı icerü çeker 29a.4

taşra: bu delükden taşra gelür 65b.11

yağa: dimagdan yağa getürü 35a.3

yukaru: oğlanın başı aşağı ayakları yukaru olur 19b.12

b. Miktar zarfları:

artuk: anun miqdārınca artuk idesiz 87a.11

az: gıdāyı az vireler 41a.11

az az: erük suyını az az tamzurular 38a.7

biraz: kapağı biraz çekeler 98b.5

çok: mürettip gıdālar çok yise... 16a.2

çokrak: maddeler çokrak gelür 72b.9

eksük: gözün yaşı dāim eksük olmaz 103b.11

eksükrek: baş ağrısından eksükrek ola 46a.11

kalun: kapak kalun olur 103b.10

c. Zaman zarfları:

- ağşam: şekker katalar sabah ağşam iki dirhem 36b.2
dāyim: gözün nūrını dāyim saklaya 62b.9
derhāl: derhāl kıyfāldan kan alduralar 54a.5
evvel: 'ilācı oldur kim evvel göreler 58b.8
geç: usturayıla keseler geç bite 93b.2
gece: iki mişkāl ola ki gece yudalar 43a.1
gündüz: her kaçan kim gündüz ola 199b.3
gündüzin: gözi ağrıyan gişiler gündüzin uyumayalar 133a.6
henüz: henüz harf-i kâf nūna muttaşıl olmamışdı 17a.9
öñdin: öñdin çıkmış sevdā 'illetine fāyide ider 85a.7
şabāh: her şabāh aç kārna hāmmāma gire 47b.4
sonra: üç günden sonra turbı yaralar 47a.4

d. Hal zarfları:

- arğun: igneyi arğun çeke 99a.3
arğuncağ: arğuncağ kapağı yukaru kalduralar 94a.2
ayru ayru: her birisinün ğıdāsı ayru ayru ola 18a.5
becid: elile becid ovalar 153a.13
bile: bu yağlardan bile dürteler 49b.13
biribiri ardınca: biribiri ardınca çekmeyeler 89a.3
böyle: edviyeyi böyle yumaklığa 'arab dilince taşvīl dirler
85b.111
çekili çekili: katı olur çekili çekili gelür 114a.10
dem-be-dem: dem-be-dem üzerine komak eyüdü 96a.7
eski: mür-i sürh kim eski ola 175b.2

eyle: nice bakarsan eyle görünür 67a.10

eyüce: müşhil içmekden eyüce tedbîr yokdur 14b.7

gîñ: tamarları gîñ olmaz 68a.4

katı: ağrı ğāyet katı ola 43b.11

kat katı: zeytun yağınun dürdile katı katı süreler ovalar
112a.4

nice: gözün edviyelerini nice müdebber ideler 85a.11

tamām: tamām hażm ola 14b.5

tîz: kuvvetini tîz virür 11a.10

tizcek: āfetler tizcek eser eylemeye 21b.2

tîzrek: kıl bitecek olsa tîzrek bitürür 77a.8

yalunuzca: yalunuzca ol eti yemiş ola 125a.10

yirlü yirince: yirlü yirince zıkr olısar 70b.7

Sıfat tamlamalarının bünyesinde niteleme sıfatı olarak yer alan isimler, çekimli fiillerden önce tek başlarına buldukları takdirde hal zarfı olurlar.

- dimağ issi ve za'if ola 44a.12

- rebi' faşlının ahirinde hava issirek olur 88a.13

- milün ucu ne kadar büyükrek gerekdür kim anı ziyāde
götüre 86b.13

E . EDAT

Edatlar, tek başlarına mânâ taşımazlar. Cümle içerisinde mânâlı kelimelerle birlikte kullanılarak onlara yer, zaman, tarz, karşılaştırma gibi kavramlar verirler. Yani cümle içerisinde isimleri desteklerler. Mânâyâ yardımcı olurken, bir dereceye kadar, kendisi de bir ifade kazanır. Edatlar, cümle içerisinde yer alan diğer unsurlara mânâ itibariyle destek vererek yardımcı olurken, çeşitli gruplar halinde değişik fonksiyon ifâ ederler.

a. Bağlama edatları: Cümle içindeki kelimeleri veya kelime gruplarını birbirine bağlarlar.

amma: edviye-i laṭîf didüğümüz çiçeklerdür ve yapraqlardur
amma şunlar kim yağlu yemişlerdür 11b.10

belki: hiç nesneye ulaşmış değüldür belki cümcümeden
cüdâdur 24b.13

belkim: şırnağ kapağın derisinden ayru değüldür belkim
ulaş uğdur 104a.9

cün: bu deriye Arapça kışır diriler cün bu hadde irişür
22b.10

cünkim: şol kan kim hâmile hatunların oğlanuqlarının
ğıdâsıdur nâkıs eyler cünkim oğlana ğıdâ irişmez
10b.4

dağı: andan büyükrek iki batın dağı vardur 25b.4

eger: eger baş ağrısıyla hummâ olmayacak olursa hâmmânda
sirkeyile mârül yiye 37a.9

egerçi: egerçi 'ilm ve şanaâtda üstâd ve kâmil olacağ olursa

hekim kim sebük-dest olmaya 5a.12

gerek kim: ammâ otlar kim çekeler gerek kim tîz ola 97a.4

herqiz: suyu mîlile bir kez yaturâğıla herqiz eşeri

belürmez 188b.3

kaçan: derz-i sehmi her kaçan yukarudan aşağa iner 22b.9

kaçan kim: çoğuz ay mekân dutup karâr eyleye kaçan kim ol

karânu vaşandan ayrıla 21a.4

ki: iki mişkâl ola ki gece yudalar 43a.1

kim: boynun iki tarafında girü şamarlarının üzerinde

tağlayalar kim 'azîm fâyide ide 44b.6

- vağt olur kim ısıtma zâyil olur 59b.12

lîkin: boy suyu dağı yumşağ idicirek ve yuyıcırağdur lîkin

bişüricüdü 74a.10

mâdâm kim: şol şelvâlardur kim gişinün gendü mizâcına

muvafığ ola mâdâm kim i'şidâlîla isti'mâl ideler

15a.3

meğer: nîm germ yağlardan dürteler meğer şol gişilere kim

şüride ola 56b.7

meğer kim: şusalığ ğalebe ide şovuk su içile meğer kim

ma'desi za'if ola 58a.5

meşelâ: bu illetün hudâvendi büyük nesneleri bir şez naşar

itmeğile tamam görmez meşelâ şöyledür kim büyük

cüsseli cânaverlerün endâmları ayru ayru görür 192b.10

nitekim: bu dağı gözi iç yanından ribatlarıyla bağlamışdur

nitekim taş yanadan mülteşime bağlamışdur 62b.1

pes: cemi' mu'alecenün aḥiri daḡlamaḡdur pes eyle olsa daḡ
daḡı ne r̄esme gerekdür 46a.1

söyle kim: her birinden bir avuḡ dükelin ḡaynadalar söyle
kim şuyı kıızıl olup edviyenün kuvvetini ala 45b.5

tā: balıla ma'cun olmiş ola üç dirhem miḡdārı tā üç miḡkle^ā
degin yedüreler 45a.13

tā kim: ba'dehu ṭatlu şuyıla yuyalar tākim ṭuzu arına 132
b.8

u: faşd u ishāl şavabludur 162b.3

ve: et ve ṭamarlar ve sinir ve endāmlar ḡahir olur 19b.2

vü: dimāḡun cevheri nerm vü nazükdür 28a.9

ve hem: ḡantariyun suyun balıla isti'māl ideler kim
mücellādur ve hem çok olur 162b.6

veyā: ḡapaḡun kenārlarına mīlile ruşināya veyā silikun
çekeler 119a.4

veyāḡud: gözlerininün aḡrılarını ḡalīz balḡamdan veyāḡud
yelden mütevellid olmiş olsa.. 134b.4

ya: her vakt kim ḡatı ḡaḡırsalar ya ḡaḡırsalar ḡareket-i
inbisat̄ ziyāde olur 28a.6

yāḡud: alın tamarından yāḡud burun ṭamarından ḡan alduralar
60b.6

ya'ni: 'acemce ḡab-ı ḡarkuş dirler ya'ni ṭavşan uyḡulu dimek
olur 94b.5

zira: nūr-ı başıra anda cem' ola renklerde zira andan
mu'tedil renk yoḡdur 65b.1

b. Çekim edatları:

andan: azacuk̄ kıru kişnic yiye kettān tohımıla andan fi'l-cümle mümkündür kim işbu tedbîrlerle buharlar başdan men' ola 49a.6

andan sonra: yünü ısladalar götüreler andan sonra kim istifrāğ eyleyeler 36b.7

degin: dimāğ başuñ öñinde ardına degin uzadur 26b.3

gibi: bir nesne 'arız olur cerāhat gibi ve baş beret gibi 27b.11

içün,+ (y) İçün: iki vech içün biri şahib-marazun şabrını sinamağ içün kim ağrıya ve zahmete taqat getürür 187b.6

- ğaraz iki nesneyiçündür 129a.4

qadar: ħarāb olmış sünügi şol qadar qazıyalar 123b.4

qarşu: güneşe qarşu oturup başını güneşe açmaq fāyide ider 41a.6

c. Kuvvetlendirme Edatları

aşla: burunları aşla rāyiha bilmez 27b.10

dahı: gözün kuvvetini za'if ider vaqt olur kim tebāh dahı eyler 75b.8

de: issi suyıla eli ayağı ovmak gayet de müfiddür 57b.9

elbetde: celidiyye inqısār olmış olsa göz elbetde dimāğı rutubetleri taħlîli sebebile dahı yubūset sebebile azraq ola 195a.3

fi'l-cümle: azacuk̄ kıru kişnic yiye kettān tohımıla andan fi'l-cümle mümkündür kim işbu tedbîrlerle

buharlar başdan men' ola 49a.6

fi'l-hāl: bu 'illettü ādemler gün ışığına bakmaz fi'l-hāl
gözi yaşarur 104a.2

ğalibā: göz selāmet olup kurtılır ğaliba su indüğün
havfından emîn olur 181b.5

ğāyet de: hātmi bişürüp zamādlar ideler kim ğāyet de fāyide
ide 60a.12

hemīse: dem'a peyveste olup kapağ hemīse ter ola 151b.12

hiç: baş ağrısından hiç nev'ile hatar olmaya 35b.1

hiç vechile: fi'l-cümle hiç vechile istifrâğdan evvel göze
el urmayalar 71a.10

huşusā: bu ma'deni edviyelerün mülākātına tākāt getürmeye
huşusā derdümend dağı ola 73b.7

illā: gözün üzerine hammām dağı fāyide ider ve illā şol göz
ağrısının kim ahlātı sevdāvī ola 134b.13

kim: Bu bağlama edatı, bazan ekiştirme vazifesi yapar
- anuñ tecvīfleridür her ne kim tecvīfler varısa oldur
26a.13

d. Tekerrür edatları:

gine: haķikata tabāka-i mülteħimenün şişidür gine dirler
tabāka-i mülteħime didüğümüz gözün aķıdur 126a.10

girü: anuñ bedelin girü aña yetiştürmeye 166a.3

karşu: kil-i ermeni ve şeb-i yemeni beze bağlayup bile
kaynadalar karşu ovalar bezi ısladup başa yaķu ideler
55b.4

yarındası: maştaķi katup yedürelere eger yarındası ayarıc-

feyķara kim balıla ma'cun olmiş ola 45a.13

yine: az az bir renklü ķaba yāhud ķanaĝa ķoyalar yine
üzerine şu ķoyalar 85b.5

e. Karşılaştırma edatları:

dahı... dahı: bir sebebile olur ĥastalıķlara dahı araźlara
dahı sebep olur 13a.12

hem... hem: tābistānuñ ĝidāları gerekdür kim şovuk ve ter
ola hem fi'lile hem kuvvetile 16a.7

yā...yā: eger madde ruķūbet raķiķ birle yā ķan yā řafra
ile amīħte olursa evvel ķan almaķ buyuralar 71a. 7-8

f. Soru edatı:

mI,: Bu edat, ek gibi kullanılmıştır. Ancak cümleye tam bir
soru kavramı katmaktadır. Bazan, önden ve sondan
bitişik yazılmıştır.

-ķabaka-i mülteħimeye yapışmıdır yāhud

deĝülmi eger yapışmış olursa āsāndur 140b.12

- bu ĥayālat iki ĝözinde bilemi ĝörinür yāhud bir
ĝözinde mi ĝörinür 181b.7

İkilemeler ve Tekrarlar

a. ikilemeler:

az çok: üzerine buyuralar ķaçan kim az çok źāhir ola
58b.(1).1

bir kaç: edviyeleri oldur kim edviyeleri birkaç kez ol
şularla ışladalar 87b.7

biş on: elli dirhem şü qalınca süzeler şafî ideler ba'dehu

biş on ayvayı yeni beze sarup oda gömeler 59a/1).6

dört biş: fi'l-cümle dört-biş kerret bu t̄arīka idüp

şiyāflar idüp göze t̄amzuralar 164b.4-5

ekşi t̄atlu: k̄oruk suyından ve ekşi t̄atlu enār şuyından...

35a.10-11

kız oqlan: kız oqlan şol yanında olur 18a.6

üç dört: dördünci fark oldur ki üç dört aydan sonra naz̄ar

ideler 182a.4

yimek içmek: yimek içmek dahı şol t̄arīka virmek gerekdür

40a.4

yüz göz: dördünci yüz göz kızıl olup t̄amarlar t̄olu olmakdur

40a.4

b. Tekrarlar:

Tekrarlar, cümlede anlamı pekiştirir ve çekimli fiillerden önce gelirler. Bu fiilleri tasvir edici nitelikte oldukları için zarf olarak kullanılırlar.

ayru ayru: adedi edviyenüñ yigirmi bişdür herbirini ayru

ayru dögeler 97b.2

az az: ba'dehu şuya kıoyalar arķunliğıla az az bir renklü

kaba yahud çanağa kıoyalar 85b.4

azacuk azacuk: azacuk azacuk şü t̄amzurup kıarışdurup

yoğurmaķ gerekdür 88a.9

çekili çekili: ol kim sevdāvidür kıatı olur çekili çekili

gelür 114a.10

dürlü dürlü: keḥḥāllar 'adet şiyāfları dürlü dürlü ideler

103b.3

gāh gāh: ince naķıřlara naşar itmekden iřtirāz ideler gāh

gāh riyāzet mūcibince arķa ūzerine yatmaķdan 89a.13

ķat ķat: ba‘dehu ķařına ķat ķat sūrse ķılı bitūre 120b.12

ķatı ķatı: zeytun yađınınuđ dūrdile ķatı ķatı sūreler 112a.4

yumru yumru: yumru yum ru olur 92a.5

FİİL

Fiillerin yapım ve çekimi ile ilgili konular, daha önceki ilgili bölümlerde incelenmişti. Bu bölümde metnimizde yer alan tasviri fiillerle yardımcı fiil olarak kullanılan misaller incelenecektir.

a. Tasviri Fiiller:a.a Yeterlik (iktidarî) fiili:

olumlu: -(y)V/bil-

- ne güneşe bakabilür ne çerâğ ışığına 146a.11
- sebeb ol-kim dimâğun kuvvet-i dafi'ası
fazlaları inkıbâzun hareketile def' idibile 31b.12
- yâhud 'aşab-ı mücevvefe iledibileler 180a.11
- gözi açmaçlıkda ne kadar arkunlığıla tutabilürse ol
kadar yegdür 88b.5

olumsuz:-(y) AmA -<-(y)A/u-ma-

- göz şol kadar şişer kim gözünü açamaz
- ol maddenün bakıyyesini def' idemez 114b.2
- gıdâ kim aña irişür hażm eyleyimez 72b.6
- şabîp nazâr idüp saşabeyi göremez 173a.8

a.b Tezlik fiili: -(y)I/vir-

- hiss anı maħalline getürivirür 30a.2
- eyle olsa maddeleri def' ider göze viribir 72b.4
- gendü ihtimâl eylemez cümle endâmlara nişf viribir
72b.5

a.c. Devamlılık fiili: -(y)A/-/dur-

- raziyâne toħmın dütüze dura 47b.6

ol- fiili de bazan tasviri fiil fonksiyonu yüklenebilir. Geçmişteki bir olayı tasvir eder.

- ikisinünj arasında fark oldur ol kim
ruḫūbet-i beyziyye az olmaḫlıḡı sebebile
olmuş ola 166a.7

- sūrmelerde basiliḫun çekeler aḡa kim yubūset ḡalebe
itmiş ola 196b.2

b. Yardımcı Fiiller:

Yardımcı fiiller, isimlerin fiil gibi kullanılmalarını sağlayan, yardımcı olan it-, ḡıl-, ol- gibi hareket ifade eden kelimelerdir. Metnimizde Türkçe ve Türkçe olmayan kelimelerle buna benzer birlikler oluşturulmuştur.

al-:

ḡisden alur	29b.13	ḡan alalar	40a.8
naḡibini alur	65a.1	satun aldum	164a.7

aldur:

ḡan alduralar 54a.6

almaḡ:

kan almaḡdan 27b.12

bul-

fāyide bula	196b.8;	ḡüzer bulup	30a.13
i'tidal bula	161b.12;	ḡuvvet bulur	70b.2
nuḡc bulur	13b.12;	raḡbet bulduḡına	2b.11

<u>çek-</u> : hastalık çekmiş 177b.8;	nefesin çekdüğü 25a.5
zaḥmet çeke 50b.12	
<u>çekil-</u> : zaḥmet çekilür 110b.2	
<u>dön-</u> : göñli döne 39a.12;	göñül döndüğünü 188a.8
<u>dönmek</u> : göñül dönme 45a.7	
<u>dut-</u> : ısıtma dutıcak 59b.10;	mekān dutup 21a.4
yaḫasından dutup 2a.11;	
<u>dutıl-</u> : ağızı dutılup 122b.3	
<u>dutul-</u> : yolu dutulduğı 13b.7	
<u>düş-</u> : ıraḫ düşer 9b.9,	ırağa düşer 196b.12
muvāfiḫ düşdi 97b.13;	müfīd düşe 122b.2
nāfi‘ düşe 158b.11;	naḫarı ana düşe 199b.12
naḫarı bir nesneye düşe 63a.9	
<u>eyle-</u> :‘adet eylese 14b.9;	ağaz eyledi 184a.12
aḫz eylemege 15b.2;	azraḫ eyler 75b.12
bāḫıl eylemek 3b.9;	beyān eyler 21a.8
büyük eylemek 3b.9;	cehd eyleye 5b.13
cem‘ eyledi 121b.12;	cerāḫat eyleye 162b.4
cez̄b eyler 10a.7;	cilā eyleyüp 162a.4
cimā eylemekden 51b.5;	cüdā eylemeyeler 4a.12
dağ eyleseler 98b.6;	def‘ eylemez 72b.1
dermān eyleḫ 4a.1;	düşmen eylemişdür 5b.3
eşer eyleye 8a.11;	et eyler 10a.4
fāni eyler 8b.6;	faşd eylemek 137a.8
fāyide eyler 35b.9;	fehm eyleye 15a.6
ğalīz eyler 8a.3;	giriftār eylemeye 5a.5

- güzer eyler 30a.12;
 hādīm eylemişdür 61b.6;
 hareket eyler 20a.12;
 hasr eyler 11b.4;
 helāk eylemeyeydi 24a.3;
 hicāb eyledi 28a.8;
 hitāb eyledi 3b.11;
 ıraq eyleye 24b.13;
 icābet eylerse 39b.7;
 idmān eylemeye 15b.13;
 ihtiyāt eyleyeler 137b.13;
 iktiza eyledi 28a.13;
 ishāl eyleye 46b.1;
 issilik eyler 10a.10;
 isti‘māl eyleye 16a.6;
 kabūl eylemez 9b.7;
 kan eyler 19b.10;
 kasd eyledüm 2b.1;
 kesb eyler 11a.12;
 kurkur eyleye 36b.5;
 lahlaḥa eyler 60a.6;
 men‘ eyler 8a.8;
 meyl eylese 194b.13;
 mu‘āvedet eylemez 179a.7;
 muhtāc eyledi 17a.13;
 muṭṭali‘ eyledi 2a.5;
 ğusl eylemek 52a.10
 ḥal eyleye 8b.8
 ḥāric eyleyüp 17b.7
 hażm eyleye 17a.1
 hemwar eyler 83b.10
 himmet eyleyüp 2a.6
 huşk eyler 8b.12
 ıslaḥ eyleyeler 3a.4
 ictināb eyleyeler 14a.13
 ihtimāl eylemez 72b.5
 ihtirāz eyleye 58b(1).4
 ‘ilāc eyledüm 104b.4
 issi eyler 10a.10
 istifrāğ eylese 45a.8
 i‘timād eyler 27b.2
 kadh eylemek 187a.9
 karār eyleye 21a.4
 katı eyler 145a.4
 kifāyet eylemeye 11a.11
 kuvvet eyler 65b.3
 laṭif eyler 8a.1
 meri‘ eyleyp 14a.12
 mu‘ālece eyledi 184a.12
 mu‘ayyen eyleye 14b.10
 muṭavvel eyleyem 2b.4
 müdāvemmet eyleyeler 14b.6

- mūncemīd eyler 9a.10; mütaba‘at eyler 11a.2
 mütāla‘a eylese 3a.2; müteğayyir eyler 8a.5
 müvekkel eyleyüp 4b.2; müyesser eylesün 3a.5
 nāķıs eyler 10b.3; nazār eylese 177b.13
 nişan eyledügi 187b.7; nuṭfe eyler 17b.9
 nuṭūl eylemek 95b.7; pāk eyler 7b.7
 pelite eyleyüp 122a.11; pēhān eylemekliği 179a.5
 perākende eyler 7a.13; perhīz eyleye 145b.10
 perverde eyleyeler 100a.10; peydā eyler 10b.11
 raķik eyler 8a.3; rāsuḥt eylerler 211a.7
 rivāyet eylemeye 5a.7; riyāzet eylemekden 117b.2
 şabr eyleyeler 14b.5; şaf eyleyeler 59a(1).6
 şafī eyler 10a.4; şafra eylese 11b.2
 sakın eyler 77b.9; şa‘y eyleyüp 5a.10
 sed eyleye 10b.8; sirāyet eylemez 195b.6
 sitāyiş eyler 3a.13; şöḥbet eylese 18a.7
 şovuk eyleyüp 10b.10; şovukluk eyler 11b.5
 su‘utalar eyleye 47b.7; süfūf eyleseler 36b.3
 süst eyler 7b.5; şiyāflar eyleseler 133b.12
 şükr eylemek 1b.2; ta‘dil eyler 10b.6
 tağyīr eylemeye 14b.11; taḥlīl eyler 8b.10
 taḥrik eyler 7b.12; taḥdīm eyledükleri 2b.9
 taleb eyleye 3a.6; tama‘ eylemeye 5a.10
 tamām eyleyem 2b.4; ṭar eyleye 9a.8
 ṭaracuk eyler 10b.13; tedbīrlar eyleyeler 37a.7
 tekmiğ eylemek 137a.8; te‘lif eyledüm 2a.6

- telyin eylese 37b.4; temiz eyler 30a.1
 ter eyleye 9a.2; terakki eylemegi 3a.6
 terk eylemeye 15b.1;
 terk-i fevaki buḳul eyleye 14b.11
 tertib eyler 9a.5; te'sir eyleyicidür 2a.3
 teskin eyler 11b.6; teşennüc eyleye 166a.4
 teşhis eyleye 70b.10; teşmir eylemek 97a.3
 tevekkül eylemegile 3b.10; tevellüd eylemiş 77a.6
 tılā eylese 80b.5; timar eyledüm 104b.2
 töhmet eylemeyeler 187a.12; vahy eyledi 3b.7
 vuşlat eyleye 24b.8; yağ eyleyeler 34a.11
 yüksek eylemişdür 61b.4; zabt eyleye 15a.12
 zaḥmet eylese 139b.2; za'if eylemeyesiz 87a.12
 zamād eylemek 59b.1; zamādlar eyleyeler 138a.3
 zāyil eyler 9a.13; zikr eyleyem 2a.10
 ziyān eyler 58b(1).5; zurūr eylemek 174b.10
- geç-: vaḳt geçdüginden 33b.12
- gel-: azıraḳ gele 75a.7; balḡam gelüp 45a.8
 başa gele 48a.12; çekili çekili gelür 144a.10
 dimāḡa gelmişdür 28b.3; hayāller gelmege 182b.9
 işe gele 98b.12; i'tidāle gele
 kan gelüp 27b.4; kararına geldi 184b.3
 kıvāma gelicek 90a.5; ruḡubet gelecek 8b.1
 taşra gelür 65b.11; üzerine gele 37b.1
 vücūda gele 17b.8; yādına gelür 29b.7
 yaş gelmeyince 109a.11; zarar gelse 24a.4

- getür- ı̇şlaḥa getürür 116a.1; i'ṭidāle getüre 130a.1
 kıvāma getüreler 37b.4; şalāḥa getürüp 69a.10
 şalāḥiyyete getüre 5a.4; ṭāḫat getürür 187b.7
 ṭaşra getürür 10b.2; vücūda getürdi 17b.1
 yerine getürür 130a.5
- git-:ḫan giderse 129a.3;
- gör-:ʿadet görmezler 19a.2;
 mażarrat görmediler 186b.4; yegrek görür 68a.10
- iriş-:vaḫt irişür 19b.11; āfet irişür 27b.12
 ḫalel irişür 30a.4
- işlemek: cerāḫat işlemegile 93b.13
- it-: abzen idüp 166b.1; aḡaz ide 48b.3
 aheng ideler 163a.2; aḫd itmek 98a.10
 ʿamel ideler 163a.2; artuḫ idesiz 87a.11
 artuḡraḫ idesiz 87a.9; aṭūseler ideler 202a.12
 az ider 82b.4; azraḫ itsin 87b.2
 bāṭıl ider 140a.3; belürsüz ide 164b.6
 berāber ideler 34a.10; beyān ider 63b.3
 bi-ḫaber idicidür 74a.1; buḫar ide 69b.7
 buḫūrlar idüp 42a.10; būre itmişler 43b.8
 ceḫd ide 149a.1; cem' ide 187b.6
 cezb ide 148a.6; çoḫ ide 40b.6
 daḡ idüp 98b.7; da'vā iderler 56b.10
 def' ide 24a.5; degirmi ideler 103b.4
 delālet ider 135b.2; delük ide 19b.13
 destkāri ideler 93a.8; devr itmiş 20b.1

dürüst idicidür 76b.7;
 eğer ide 7a.7;
 fark idüp 103b.3;
 faşdlar idüp 158b.11
 fenā itmekde 8b.13;
 fitil ideler 122b.9;
 ğarğara ideler 43a.9;
 ğasb idüp 2b.8;
 germ ide 71b.2;
 gökçek ider 79a.8;
 ğubār idüp 163a.12;
 haqlar ideler 38b.8;
 hal ideler 11a.13;
 ğarāb ider 121a.8;
 ğaric ider 126b.1;
 ğavāle ide 149a.8;
 ğazm ide 39a.13;
 ğicāb itmeye 66b.3;
 ğuğne itmek 72a.10;
 ışlağ ide 115a.11;
 iğine ide 99a.2;
 idrār idici 203a.7;
 iğtimāl itmeye 16b.4;
 iğtiyāt ideler 141a.1;
 'ilācını ideler 155b.5;
 iki ğat idüp 98b.10;

edviyeler ideler 98a.3
 eyi eder 82a.11
 faşd ideler 54b.9
 fāyide ide 39b.12
 fi'li ider 81b.1
 ğalebe ide 44b.1
 ğarğara itmek 185b.8
 ğavr itdügi 122b.8
 ğiğ ide 170b.7
 gögsine idüp 187a.3
 ğümān ider 109b.12
 hacāmat ideler 40a.11
 ğaps ider 80a.3
 ğareket ide 50a.11
 ğaşıl ide 8b.5
 ğazer ideler 146b.12
 helāk itmeye 26b.8
 ğuğne ideler 42a.7
 ğuşk ider 210 a.13
 ictināb ide 17a.4
 idrāk ide 27a.7
 ifzāc ide 168a.9
 iğtirāz ide 24b.9
 'ilāc ideler 52b.11
 'ilāclar itmişler 104b.13
 imtiğan iderler 184a.4

inbisat̄ ide 31b.6;	inķıbaz ide 31b.5
intıķal itmek 15b.5;	ishāl ide 38a.1
issi idüp 109a.3;	istifrāġ ideler 57a.13
istifrāġ-ı kulli idüp 70b.13;	isti‘māl ide 16a.12
işāret ide 189a.13;	i‘timād ide 187b.11
‘ivaż ideler 37b.5;	ķapaķ ideler 119b.12
ķabūl ider 72b.2;	ķabż idicidür 80a.5
ķadh ideler 169a.4;	ķara ider 164b.8
ķarār ide 27a.8;	ķat ider 80a.10
ķavi idici 71b.8;	kesb ide 115a.11
keşf idicilerdür 1b.6;	keşf ideler 141b.1
ķısmet ide 5b.12;	ķıyās ideler 161a.4
ķifāyet ider 32a.7;	ķisb ide 27a.4
ķör ider 80b.10;	ķurslar ideler 164a.13
ķuvvet ide 90a.7;	ķüft ideler 199a.4
ķündider 65b.2;	ķüşāde ider 77a.8
laķif ider 76b.13;	maġsūl idüp 106a.1
ma‘lūm ider 109a.2;	memzūc idüp 58a.10
men‘ ide 60a.11;	menfez ideler 141a.13
merhem ideler 55b.8;	meyl ide 189a.6
mu‘ālece ideler 39b.8;	mu‘āleceler ideler 123a.12
mu‘āvedet ider 155a.11;	mu‘āvenet ide 93b.1
muķālefet itmezler 179b.11;	muķallil zamādlar itmek
	71b.4
mutāba‘at itmiş 151a.6;	mu‘tedil ider 8a.2
müdebber ideler 61a.11;	müdevver ideler 174b.5

mülâtafa idüp 95a.10;
 müleyyin ideler 53b.2;
 mürekkeb itmişdür 61b.9;
 mütekâşif ider 135b.10;
 naql itmeye 15b.12;
 neşf ide 134a.7;
 nūr ider 67a.4;
 nuzc idüp 77b.10;
 pâdişâh idüp 5b.3;
 pâre ideler 86b.11;
 perde itmişdür 61b.7;
 perverde ideler 153b.6;
 raķik ide 147b.3;
 red' ider 77b.10;
 revân idicidür 7b..8;
 rivâyet iderler 164b.12;
 rüşen ider 77a.6;
 şad' idüp 72a.6;
 saḫk ideler 148a.4;
 sa'y idüp 141a.1;
 sebükserlik idüp 5a.7;
 seyelân ide 66a.1;
 su'üt ideler 48a.5;
 süfuf ideler 198b.12;
 şaḫ idüp 149b.11;
 şerḫa idüp 199a.4;

mülâzemet ideler 135b.9
 müra'ât ideler 191a.4
 müsa'âde idicek 54a.5
 müzâḫemet ide 170b.5
 naḫar ide 14a.6
 nişân ideler 99a.12
 nuḫüller idüp 60a.11
 nüzül ide 17a.3
 pāk ide 121b.13
 perākende idüp 188b.5
 perhîz ideler 41a.13
 perhîz ideler 41a.13
 rāst idüp 100a.12
 rengîn ider 164b.1
 rifāde ideler 175a.1
 rüc'at ider 193a.12
 şabr ide 188a.12
 şāfî ide 71b.3
 sâkin ide 43b.6
 şayḫal idici 76a.13
 sertiz itmezler 178a.9
 şovuḫ ider 98a.8
 su'ütler ideler 108b.4
 süst itmişdür 116b.8
 şarâb ideler 55b.10
 şiyâf ideler 36b.5

- tağyīr ider 164b.7; tağ ideler 98b.5
 tağyīr ider 164b.7; taḥfīf ide 152a.10
 taḥkīk ide 72b.13; taḥlīl ide 42b.11
 taḥta ideler 175a.2; taḥdīr ide 99a.12
 taḥrīr itdügümüz 181a.11; taḥşırlık itdüğinden 190b.3
 taḥviye ide 204b.1; tamām itdüğünün 183a.4
 taḥracık iderdi 188b.9; taḥriḳa ideler 86a.5
 taḥsaddur idüp 2b.7; taḥsarruf itmezler 6a.6
 taḥavvur iderler 136b.12; taḥvīl ideler 85b.13
 taḥyin ide 70b.11; şīr-ruḡan ideler 55b.11
 tebāh ide 121b.12; tecribe itdüğünü 164a.7
 tedbīr ideler 146b.7; tedricile ide 15b.4
 te emmül idüp 174a.9; teftīş ideler 122b.8
 teḥhīr itmeyeler 129a.7; tekāsül ideler 35a.2
 teklīs itseler 83b.7; tekmid ideler 96a.6
 telyīn ide 50b.8; temīz ide 197a.2
 teneḥnuḥ ide 189a.5; tenḳiye idüp 110b.9
 terakki idüp 181b.11; terk itmek 14b.12
 terkīb ideler 85b.1; tertīb ideler 109b.4
 teskīn ide 188a.8; tesmiye itmişler 114a.3
 teşmīr ideler 116b.11; teveccüh ide 66a.3
 tevellüd ide 39a.11; tīlā ideler 39a.11
 tīz ider 77b.5; tonuḳ ide 96b.4
 uzun ide 31a.8; yaḳın idüp 4a.12
 yaḳu ideler 55a.4; yardım ide 108b.6
 yaş idüp 90a.12; yir ide 143b.6

yoğun ideler 124b.4;	yurtar ider 65a.1
yumşak idici 74a.10;	zahmet ide 170b.6
za'if ider 75b.7	zamād ideler 55a.2
zarar ider 201b.10	zāyil ide 74a.7
zıkr itdük 26a.9	ziyāde ideler 34a.10
ziyān ide 170b.9;	zurūr ideler 101b.9

itdür-;

ğargara itdüreler 146b.5	hacāmat itdürüp 59a.3
hareket itdürmeyeler	58b(1).3; ihtirāz
	itdüreler 129a.12
ishāl itdüreler 154a.10	istifrāğ itdüre 96b.7
muvāfaqat itdüreler 128b.8;	perhiz itdüreler 120b.5

kıl-

'ādet kıla 15b.4;	ayru kıla 202a.2
ictima' kıla 9a.7;	karār kılmaz 59b.11
tabi'î kıla 98a.11;	cenāyet kılmış 72a.9

ol-:

'āciz olup 5a.4;	'āfet olur 192a.8
āfet pezir olup 118b.11;	ağrı oldu 14a.3
aheste ola 153a.2;	amiḥ olmuş 66b.7
āsān ola 93a.7;	asāyiş ola 188a.10
arı olup 52a.9;	'arız ola 55b.12
'arızī olur 150b.10;	azim ola 161b.10
azrak olur 201b.12;	bağş olur 29a.6
ba'id ola 28a.10;	bağıyye olursa 136b.8
balgamī olursa	bārid-i raṭb olur 77a.11

bātıl olur	11a.13	beste olur	172b.12
beyān olsa	90b.6;	bī-derd ola	143b9
bī-elem olmaya	128a.12	bī-tertīb olur	100a.9
bī-ziyān ola	7a.7;	cārī olur	202a.1
cem ^κ ola	65a.13;	cerāhat olur	100b.9
cüdā olur	19b.12	çāre olmaya	35a.4
daķık olursa	81b.5;	dāyim ola	60b.13
def ^κ ola	123b.7;	delīl olmaa	21a.6
demevī olsa	112a.13;	derdnāk olmuşlardur	2b.10
durışmış ola	4b.13;	dürüst ola	116a.10
düşvār olur	187a.9;	ekhel olur	67a.5
emīn ola	22a.3;	eş ^κ al olur	67b.11
eşedd olup	212a.13;	eşhel olur	67b.11
eyü ola	170b.8;	fāsıd olmuş	106a.11
fāyide ola	45b.1;	füsürde olur	92b.13
ġalīb olsa	40b.10;	ġalibrak olsa	127b.2
ġalīz ola	18b.8	ġalizrak olur	192a.11
ġark olmuşken	2a.5;	ġeņsek olur	94b.13
ġiçirek ola	56a.10	ġiņ ola	170b.12
ġiriftār olmayalar	14b.6;	ġöyünmiş ola	56a.7
ġüşāde olur	31b.7;	ġaberdar olup	5a.1
ġācet ola	36a.12;	ġādis olur	114a.4
ġaķīķat oldu	66a.8	ġal ola	87a.1
ġalī olmaya	182b.11	ġāmīle olan	19a.2
ġarāb olup	121a.10;	ġarāret olan	19a.2
ġāric olup	177a.12	ġařıl ola	16b.4;

- ḥasta ola 12b.5
 ḥaṭarnāk olur 160b.3
 ḥayat-baḥş olup 5.8
 ḥazır olmaya 38a.4
 ḥelāş olur 19b.13
 hemvar ola 185b.12
 ḥıyre olup 196a.8
 ḥuşk ola 36b.4
 ırakrak olur 36b.4
 iḥtiyat olmayaydı 178a.12
 imtilā ola 69b.8
 isti'dād olup 117b.5
 işirḥa ola 202a.7
 ḳābız ola 159b.8
 kāmīl ola 64a.6
 ḳavī ola 35a.5
 kemrek olur 170b.10
 kifāyet olmazsa 95b.2
 lāyık ola 96b.8
 lezc olur 188b.1
 maḥlūt olursa 201a.4
 maḳlūb olur 19b.11
 ma'lūm ola 8a.4
 maraž olur 201b.3
 mecruh olur 18b.3
 men' ola 49a.7
 ḥaṭar olmaya 35b.1;
 hatm ola 54a.1;
 hāyil ola 64b.3;
 hażm ola 14b.5;
 hem-reng olup 174a.12
 ḥicāb olur 176b.11
 ḥoş olur 59a.2;
 ırak ola 12b.2;
 idḥal olmaya 16b.6;
 'illet olur 172b.5;
 inḳisār olmuş 95a.3;
 isti'māl olan 162a.6;
 iştiḥā olursa 16b.12
 ḳaḥf olur 28a.7;
 ḳatı ola 38a.7
 ḳavīrak ola 72b.3;
 keşād olup 2b.10;
 laṭīf ola 59a.1;
 lāzum olur 58b.7;
 maḥfūz ola 15b.11;
 maḥv olur 8b10;
 māliḥ olsa 112a.13
 māni' olur 110b.6;
 māyil ola 96b.10;
 melūl olmayalar 135b.9;
 menfez olur 32a.10;

- mergüb olup 2a.2
 meşgūl ola 12a.9;
 miyāne olur 8a.6;
 muḥarrik olup 18b.5;
 muḥrik olacak 158b.4;
 muḫaṣṣer ola 105a.7;
 muḫterik olmuş 111b.11
 muḫaṣṣer ola 105a.7
 munzam ola 17a.5;
 mutaṣarrıf ola 15a.5;
 muḫtedil olur 65b.5;
 muzaffer olur 5b.9
 müctemiḫ olur 96a.1;
 müfīd ola 39b.7;
 mükedder olur 195b.3;
 mülākat olacağıdı 28a.13;
 mülteḫim olmuşdur 62a.12
 mümted ola 151b.9
 mümtezig olur 114a.6
 münbāsiṫ olur 167b.13
 münfaḫil olup 27a.1
 münḫatiḫ ola 156a.9;
 mürekkeb ola 127b.1
 mürevvaḫ ola 58a.10
 müstaḫīm olduğu 15b.2
 müstevli ola 4a.13
 mestūr ola 2a.12
 mevcūd ola 130a.7
 muḫarra ola 152b.7
 muḫkem ola 152b.7
 muḫtāc olmayalar 4b.1
 muḫtelif olmuş 13b.3
 muḫarrer ola 148b.6
 muṣab olur 118b.10
 muṣ allat olur 16a.3
 mutavassıṫ olacak 201b.13
 muṫṫaliḫ olsa 5a.6
 muḫḡa olur 19a.13
 müdevver olduğına 21b.6
 müfred olsa 201a.3
 mükelles olmuş 163a.8
 müleyyin olsa 135b.1;
 mümkin ola 161b.3
 mümteli ola 116a.3
 münḫakid olur 196a.9
 münḫakid olur 19a.9
 münḫalib olmuş 100a.12
 müntehā olur 188b.12;
 müreṫṫib olur 200b.6
 müseddes olsa 21a.6
 müstehil olmuş 168a.6
 müṫtaḡil olmaya 27a.1

- müştēmîl olmaya 17a.1
 müte‘affin olmuş 96b.4
 müteħaqqın olmuşdır 155a.9;
 müteħayyir olurlar 136b.11;
 mütekâşif olduğunun 197b.5;
 mütekerric olur 177a.8;
 müterekkib olur 126b.6;
 mütevâtır ola 45b.2;
 mütevellid ola 16a10
 müzmin ola 161b.12;
 nâkış olur 27b.13;
 nâzil olan 78a.5;
 nevbet olduğu 60b.3;
 pāk ola 108a.12;
 penhân olur 178b.9
 perverde olmuş 89b.12;
 peyveste ola 153a.3;
 puħte olur 30a.13
 raķiķ ola 40b.7
 renc olsa 13b.4
 revā ola 73a.11
 şadıķu‘l-ķavl olup 5a.2
 şafravî olursa 101a.3;
 saħiħü‘l-mizāc olup 14a.11;
 sākın ola 48b.2
 sehl ola 131b.2
 müşterek ola 105b.3
 müte‘azzir ola 101a9
 müteğayyir olur 8a.4
 müteķarriħ olur 118b.7
 mütekebbir olmaya 5a.9
 mütemekkin olup 27a.8
 mütesā‘id ola 41a.9
 müteveccih olur 42a.2
 müttesi‘ olur 118b.8
 nāfi‘ ola 95b.11
 na-mümkin olur 145a.5
 neşf olur 170b.11
 nużc olur 133a.8
 pejmürde olur66a.12
 perākende olur 32a.2
 peydā ola 67a.7
 pinhân olur 66a.2
 rāħat ola 133a.7
 rāz‘ı olmadılar 104b.1
 renci olur 13b.4
 revān ola 124a.10
 şāfî ola 67b.7
 saħiħ olup 2a.10
 sākıt ola 5b.8
 şavāb ola 57b.3
 selāmet ola 61b.1

seriü'l-hazm ola 7a.7	sevdâvî olursa 165b.1
seyelân ola 161b.3	şovuk olur 68a.5
şulb olsa 140b.6	süst olur 6a.2
şâhid ola	şifâ ola 41b.5
şikeste olup 27a.3	şiyâf ola 88a.10
ta'allük olan 194b.12	ţâbi' ola 48a.13
ta'biye olmuşdur 27a.13	tağayyür ola 196a.5
tahlîl olur 21b.13	taḥkîk olmuşdur 140b.1
ţariḫa olursa 192b.9	ţârrak olur 72b.10
taşarruf olur 22a.2	taşvil olmuş 150b.5
tebâh ola 123b.1;	tekerrüc olduğunun 177b.1
telyin ola 41a.2	tendürüst olmaz 4b.2
ter ola 16a.7	teşennüc ola 202a.5
teskin olmasa 133b.3	tevcîh olursa 15b.6
tevellüd olmuş 74a.7	tîre ola 143b.10
tîz olur 59b.12	'ufûnet ola 13b.2
'ufûnet-pezîr olduğu 117b.4	'usr olursa 59a.13
'usru'l-bevl oldu 13b.10;	üstüvâr olup 66b.10
uzadu olur 135b.8	vâcib ola 12b.4
vâḫi ola 151b.7	vaḫt ola 145a.7
vâsi' olup 31a.1;	yâbis ola 193b.2
yaḫın ola 149a.2	yegrek ola 15a.13
yeksân ola 12a.11	yeyni olur 49a.12
yoğun olur 188b.3	yubûset ola 52b.5
yumru yumru olur 92a.5	yunmuş ola 108a.9
zâhir ola 14a.5	zaḥm olmuş 117a.4

zahmet olsa 36b.10

zarūret olmayınca 75b.8

zāyil ola 35a.1

zıkr ola 151a.4;

olın-kesb olına 18b.7

olun-:

beyān oluna 30b.8

ihtiyāc olunur 15b.8

muhtāc olunduğı 4b.9

zıkr oluna 12a.6

tur-:öñine tura 66a.4

ur-; şovuk urmağdan 41a.10

vir-:cila virür 7b.11

fesāde virür 9b.10

ķuvvet virür 9b.1

tanıklık virür 71b.10

za'if ola 58a.6

zayıf olur 190b.8

zebūn olur 42a.1

ziyāde ola 28a.6

idrāk olunur 29b.5

isti'māl olunur 82b.5

taķrīr olundu 24a.12

üzerinde turur 23b.9

nefes urup 188a.9

dem virüp 183b.13

hareket virüp 183a.6

nefes virüp

uc virür 137b.11

S O N U Ç

Onbeşinci yüzyıl tıp otoritelerinden Mü'min bin Mukbil tarafından kaleme alınan **Miftāhü'n-Nūr ve Ḥazāinü's-Sūrūr** adlı tıbbi eserin çeviriyazı, söz dizini ve dil incelemesini ihtiva eden bu çalışmamızda, ortaya çıkartılan önemli özelliklerle ulaşılan sonuçlar şunlardır:

GİRİŞ

Mü'min bin Mukbil'in hayatı hakkında kaynaklara dayalı sağlam bir bilgiye rastlamak mümkün olmamıştır. Müellifin onbeşinci yüzyılda yaşadığını, eserlerini ithaf ettiği devrin padişahlarının isimlerinden anlıyoruz. Zamanının tıp ilmine vakıf olduğunu Arapça ve Farsçaya hakimiyetini yazmış olduğu **Zahire-i Muradiye** ve **Miftahü'n Nur ve Hazainü's-Sürur** adlı eserleri açıkça göstermekte ve kaynaklar da bu hususu, teyit etmektedirler.

Miftahü'n-Nur'un en önemli özelliği, bir ihtisas kitabı olmasıdır. Tıp tarihinden bahseden çeşitli kaynaklar, eserin yazıldığı döneme kadar Anadolu sahasında kadar göz hastalıklarından ve bunların tedavi usullerinden bahseden en kapsamlı kitabın Mümin bin Mukbil'e ait olduğunu belirtirler.

DİL ÖZELLİKLERİ

1. İmlâ:

a. Eserin imlasının, özellikle ünlüler bakımından, tutarlılık gösterdiğini söylemek zordur. Harekeler, dikkatlice yerlerine konmadığı ve şekilleri açıkça belli olmadığı için ünlüleri değerlendirmede bazı zorluklarla karşılaşmıştır.

b. Eserde Türkçenin asli uzunluklarına delalet edebilecek medli elifli () misaller çok az kullanılmıştır. Yine uzunluğu gösterebilecek bazı eklerin yazılışında da bir standart yoktur. Bu durum, bizi asli uzunluklar konusunda kesin yargılara gitmekten alıkoymuştur.

c. Kelime içerisindeki 'a' ve 'e' ünlüleri birbirlerinden ayrılmıştır. Bunlardan 'a' ünlüsü hem elif (), hem de hareke (-) ile gösterilmiş; 'e' ünlüsü ise sadece hareke () ile gösterilmiştir.

d. Metinde bazı eklerin kelimelerden bazan ayrı yazılması, Eski Uygur Türkçesi yazı geleneğinin bir devamı niteliğinde gözükken bir özellik sayılabilir

e. Bazı kekilmelerde hem 'e' hem 'i' ünlüsü bulunduran şekiller vardır:

geç, giç; gece, gice; ye-, yi-; gibi. Bu durum esere bazı ağız özelliklerinin karıştığı ihtimaini doğurmaktadır. Aynı zamanda kapalı 'e' vokalinin harekelenmesinde standardın sağlanamadığı anlaşılmaktadır.

f. Eserde 'ç' ünsüzü kelime başında bir istisnanın dışında çim () ile gösterilmiştir. Ancak kelime içi ve sonunda cimli ()şekiller, () çimle birlikte kullanılmıştır.

g. b ve p ünsüzlerinin yazılmasında tam bir uyumun varlığından söz etmek zordur. Bu sesler için hem 'b' () hem pe () işaretleri kullanılmıştır. Ancak - (y) Up gerundiumu standart olarak 'b' () ile gösterilmiştir.

2. Fonetik:

a. Miftahü'n-Nur'da kelime başı ötümlüleşmesi Türkiye Türkçesine göre oldukça ileri bir durumdadır. Çok heceli kelimelerde ister kalın, ister ince ünlü bulunsun,

ünlü ile başlayan bir ek aldıklarında, sondaki ötümsüz konson ötümlüleşmektedir.

"tagıdur, kapagı" gibi...

b. Ekleşme halinde kelime sonu ötümsüz ünsüzünün, ötümsüzlüğünü koruduğunu bir kaç misalde görmek mümkündür; "barmakıla, çapakıla, yarıkınun" gibi..

c. EAT. metinlerinin bir çoğunda görülen k>h sızıcılılaşması eserde bir kaç misalde görülür: "dahı, hatun, kohu" gibi..

d. Eserde "iken" gerundiumu ile tasviri fiiller kalınlık incelik uyumunu bazan bozmaktadır.

e. Diğer EAT, metinlerine paralel olarak metinde dudak uyumu yoktur. Bu durumu doğuran en önemli sebep, yuvarlaklaşma ve bunun tersi olan düzleşme hadisesidir.

3. Morfoloji:

a. Diğer EAT. metinlerinde görüldüğü gibi ismin hal ekleri günümüz Türkiye Türkçesine göre farklı fonksiyonları ihtiva edebilmektedir. Yani hal ekleri EAT'deki özel kullanışları yansıtır.

b. Gereklilik, Emir ve İstek şeklinde ayrı ayrı verilen ekler, esas fonksiyon itibariyle Dilek başlığı altında verilmelidir.

c. -sA eki her durumda gerundium eki olarak kullanılmıştır. Bu eki bir kip eki olarak değil, şart gerundiumu olarak değerlendirmek gerekir.

d. Müstakil gerundium eklerinin dışında -(y) A ve -(y) U gibi cümle içerisinde diğer unsurlarla birlikte kullandıklarında gerundium değeri kazanan ekler vardır.

e. +i- cevheri fiilinin yanında, ol- fiili de bazı misallerde cevheri fiil olarak kullanılmıştır.

f. Bildirme eki eserde -dUr (bir misalde -dürür) ve

-ola şekilleriyle yer alır.

g. Yüklemlerin büyük bir bölümü, dilek kipiyle ve geniş zamanlı çekimlerle bildirme ekinin ifade ettiği şekillerden oluşmuştur.

h. Fiil zaman çekimi için kullanılan müstakil eklerin dışında, birden çok unsurun meydana getirdiği şekillere de rastlanır:

-mamış ola: mAmİştIr

-miş degül: mAmİştIr

4. Söz Dizini:

Miftahü'n-Nur'un altmış bin dolayında fişten yararlanarak hazırladığımız söz dizini, EAT'ye ve dolayısıyla Türkiye Türkçesine "sözlük" yönünden katkıda bulunmaktadır.

Eserin ilmi ve ihtisas metni olması; Arapça, Farsça ve Yunanca kelime ve terkiplerinin bolca kullanılmasına yol açmıştır. Bütün uğraşmalarımıza rağmen, bu şekillerin anlamları bazan tam aydınlatılamamış, lügatlerdeki karşılıklarının yanında metinde kazandıkları anlamlarla verilmeğe çalışılmıştır.

Bazı kelimelerde, fonetik ve morfolojik olarak farklar bulunmakta, birden fazla şekille metinde yer almaktadır.

Onbeşince yüzyılın ilim diliyle kaleme alınan eser, ihtiva ettiği deyim, tamlama ve birleşik yapılarıyla, dilimizin 'ifade gücünü' göstermekte, söz varlığımızı ihtisas kavramlarıyla zenginleştirmektedir.

B İ B L İ Y O G R A F Y A

- Adıvar, A.Adnan, Osmanlı Türklerinde İlim, İstanbul 1970
- Akalın, Mehmet, Tarihi Türk Şiveleri, Atatürk Üniversitesi Yay., Ankara 1979
- Atalay, Besim, Divanü Lügüti't-Türk Tercümesi, TDK Yay., I, II, III (2.baskı), Ankara 1985-1986.
- Atalay, Besim, Divanü Lügati't Türk Dizini (IV. Cilt), TDK Yay., Ankara 1986
- Banguoğlu, Tahsin, Türkçenin Grameri, İstanbul 1974
- Bayraktar, Mehmet, İslamda Bilim ve Teknoloji Tarihi, Ankara 1985
- Bergamalı Kadri, Müyessiretü'l-Ulum, (Tıpkıbasım, Çevri yazılı metin ve dizin) TDK Yay., İstanbul 1946
- Berkem, Ali Rıza, Lavoisier'e Kadar Kimya Tarihine Bir Bakış, İstanbul 1983
- Bilgegil, M. Kaya, Türkçe Dilbilgisi, İstanbul 1982 (2. baskı)
- Bozkaplan, Şerif Ali, Abdi Musa, Camasb-Name, Dil Özellikleri-Kısmi Transkripsiyon, İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Basılmamış Doktora Tezi, Malatya 1989
- Bursalı Mehmet Tahir, Osmanlı Müellifleri, III. cilt, İstanbul 1975
- Caferoğlu, Ahmet, Eski Uygur Türkçesi Sözlüğü, TDK Yay., İstanbul 1968
- Clauson, Sir Gerard, An Etymological Dictionary of Pre-Thirteenth-Century Turkish, OXFORD 1972
- Cubran, Mes'ud, Raid, Beyrut 1976
- Çağatay, Saadet, Türkçede n g Sesine Dair, TDAY Belleten 1954, TDK Yay., Ankara 1988

- Çağatay, Saadet, Eski Osmanlıca Fiil Müştakları, DTCFD. I/3, Ankara 1943
- Çağatay, Saadet, Türk Lehçeleri Örnekleri, DTCF Yay., Ankara 1963
- Çeneli, İlhan, Türkmen Türkçesi Sözlüğü, TDAY Belleten 1982-1983, Ankara 1986
- Derleme Sözlüğü, C.I-XII, TDK. Yay., Ankara 1963-1982.
- Devellioğlu, Ferit, Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lügat, Ankara 1962
- Doğan, D.Mehmet, Büyük Türkçe Sözlük, Ankara 1981
- Eckmann, Janos, Türkçede -rak, -rek Ekine Dair, TDAY-Belleten 1953, Ankara 1988 (2. baskı)
- Ergin, Muharrem, Orhun Abideleri, 1000 Temel Eser, İstanbul 1970
- Ergin Muharrem, Türk Dilbilgisi, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yay., İstanbul 1962
- Gabain, A. Von, Eski Türkçenin Grameri, TDK Yay., Ankara 1988
- Gencan, Tahir Nejat, Dilbilgisi, TDK Yay., Ankara 1979 (4. baskı)
- Gülsevin, Gürer, Eski Anadolu (Türkiye) Türkçesinde İsim Çekimi Eklerinin Fonksiyonları ve Kullanılışları, İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Basılmamış Doktora Tezi, Malatya 1989
- Gülsevin, Gürer, Miftahu'l-Cenne, Dil Özellikleri-Metin-Söz Dizini, İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Basılmamış Doktora Tezi, Malatya 1989
- Gülsevin, Gürer, Eski Anadolu (Türkiye) Türkçesinde 3. Kişi İyelik Ekinin Özel Kullanılışı, Türk Dili

- Sayı:466, Ankara 1990
- Gülsevin, Gürer, Eski Anadolu (Türkiye) Türkçesinde Birleştirilmiş Özel Şekiller, Türk Dili Dergisi -Sayı: 489, Ankara 1992
- Hacıeminoğlu, Necmettin, Türk Dilinde Yapı Bakımından Filller, Kültür Bakanlığı Yay.: 1348, Ankara 1991
- Hacıeminoğlu, Necmettin, Türk Dilinde Edatlar, MEB Basımevi, İstanbul 1984
- İbnü'l Kayyim, Zadu'l-Mead, Çev. Muzaffer Can, İstanbul 1991
- Karakaş, Mahmut, Müsbet İlimde Müslüman Alimler, Ankara 1991
- Kahya, Esin, Onbeşinci Yüzyılda Yaşamış Bir Hekimimiz Mümin Bin Mukbil, I. Türk Tıp Kongresi, Kongreye Sunulan Bildiriler, İstanbul 1988
- Katip Çelebi, Keşfü'z-Zünun, Cilt II, İstanbul 1972
- Karahan, Leyla, Türkçede Söz Dizini-Cümle Tahlilleri, Ankara 1991
- Korkmaz, Zeynep, Sadru'd-din Şeyhoğlu, Marzuban-name Tercümesi, (İnceleme-Metin-Sözlük-Tıpkı basım) DTCF. Yay., Ankara 1973
- Korkmaz, Zeynep, Türkiye Türkçesi, Türk Ansiklopedisi XXXII. Cilt, Ankara 1983
- Korkmaz, Zeynep, Türkçede İsimden fiil türe ten +r-, +ar-/ter- ekinin Yapısı üzerine, DTCF. Atatürk'ün 100. Doğum Yılına Dergisi, DTCF. Yay, Ankara 1982
- Lügat-ı Osmaniye, İstanbul H.1303
- Müncid, Beyrut 1973 (26. baskı)
- Mütercim Asım, Tercümetü'l-Kamus, İstanbul 1304

- Olgun, İbrahim, Drahan Cemşid, Farsça Türkçe Sözlük,
Tahran H. 1343
- Önler, Zafer, Eski Anadolu Türkçesi Döneminde Yazılmış İki
Tıp Kitabında Yer Alan Sağlık Bilgisi Terimleri,
TDAY, Belleten 1985, Ankara 1989
- Önler, Zafer, Celalüddin Hızır (Hacı Paşa) Müntehab-ı Şifa:
I Giriş-Metin, TDK. Yay.: 559, Ankara 1990
- Özçelik, Sadettin, Nidayi, Menafiü'n-nas (Dil Özellikleri-
Metin-Söz Dizini), İnönü Üniversitesi Sosyal
Bilimler Enstitüsü, Basılmamış Doktora Tezi,
Malatya 1990
- Redhousa, Sir James W., Turkish and English Lexicon, Çağrı
Yay, Lügatler Dizisi, İstanbul 1992
- Seyyid Muhammed Nail, Ahteri-i Kebir, İstanbul H.1271
- Steingass, F., Persian-English Dictionar, London 1957
- Şehsuvaroğlu, N. Bedii, Anadolu'da Dokuz Asırlık Türk Tıp
Tarihi, İstanbul 1957
- Şehsuvaroğlu, N. Bedii, Anadolu'da Türkleşme Akımı ve İlk
Türkçe Tıp Eserleri, I, Milletlerarası
Türkoloji Kongresi, İstanbul 1979
- Şehsuvaroğlu, N. Bedii, Türk Tıp Tarihi, Bursa 1984
- Şemseddin Sami, Kamus-ı Türki, Çağrı Yay, Lügatler Dizisi,
İstanbul 1987
- Şevki, Osman, Beşbuçuk Asırlık Türk Tababeti Tarihi
(Sadeleştiren: İlder Uzel) Kültür Bakanlığı Yay.,
Ankara 1991
- Şükun, Ziya, Farsça-Türkçe Lügat (Gencine-i Güftar),
İstanbul 1984
- TDK Tarama Sözlüğü, I- VIII, Ankara 1963-1977
- Temel Türkçe Sözlük, (Kamus-ı Türki), Tercüman
Gazetesi/Yapı Kredi Bankası Yay., İstanbul 1985

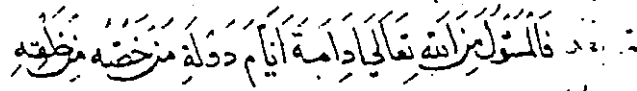
- Tıp Tarihi Araştırmaları**, Editörler: Prof. Dr. Nil Sarı,
Prof. Dr. Hüsrev Hatemi, İstanbul 1989
- Tuna, Osman Nedim, **Türk Dilbilgisi (Fonetik-Morfoloji,**
İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türk
Dili ve Edebiyatı Eğitimi Bölümü Ders
Notları, Malatya 1986
- Tuna, Osman Nedim, **Malatya'da Bir Yazma Tıp Kitabı ve Türk**
Bitki Adlarının Kaynakları, İnönü
Üniversitesi II. Battalgazi ve Malatya
Çevresi Halk Kültürü Sempozyumu, Tebliğler,
Malatya 1987
- Tuna, Osman Nedim, **Türkçede Transitive-Causative "Geçişli-**
Ettirgen" Fiiller ve Bunlarla İlgili
Morfoloji ve Öğretim Meselelerinin Çözümü,
Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi, XIXIV-
XXV.'den Ayrı Basım, İstanbul 1986
- Turan, Zikri, **Teshil (Dil Özellikleri-Metin-Söz Dizini)**
İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü,
Basılmamış Doktora Tezi Malatya 1992
- Türkçe Sözlük**, TDK Yay.: 403, Ankara 1982
- Türkiye Kütüphaneleri İslami Tıp Yazmaları (Arapça, Türkçe**
ve Farsça) Kataloğu, İstanbul 1984
- Ünver, Süheyl, **Genel Tıp Tarihi I**, İstanbul 1938
- Ünver- Süheyl, **Tıp Tarihi Yıllığı I**, İstanbul 1966
- Yeğin, Abdullah Badıllı, Abdulkadir-Hekimoğlu
- İsmail-Çalım, İlhan, **Osmanlıca Türkçe Ansiklopedik Büyük**
Lügat, İstanbul 1981
- Yeni Tarama Sözlüğü**, TDK. Yay.: 503, Ankara 1983
- Yıldız, Osman, **Cemal-İ Karamani, Miftahü'l-Ferec (Dil**
Özellikleri-Metin-Söz Dizini) İnönü
Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
Basılmamış Doktora Tezi, Malatya 1992

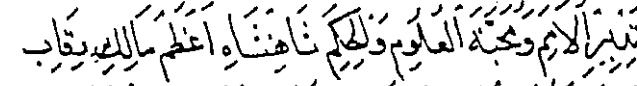
TRANSKRİPSİYONLU
METİN

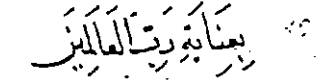
1 (b)

Kitābu Miftāhü'n-Nûr ve Hazâinü's-Sürûr

1. şükr-i bî-ḥad ol ḥālîḳ-i bî-niyāza kim vâcibdür kıdemî ve ḥamd-ı bî-ʿad (2) ol mevcûd-ı kadîme kim mümteniʿdür ʿademî bir şükr eylemek kim mukteʾidür (3) anuḡ ḥamdine daḡı şalavât peygamberî üzerine ve dostlarınuḡ üzerine (4) olsun ḥuşûşâ efzâl-ı enbiyâ üzerine kim ol muḥammed bin ʿabdullahdur (5) şādıḳdur resullıḡa ḳulı ve peygâmberedür allahuḡ daḡı aşḡâb u (6) ʿulemâsı üzerine olsun kim keşf idicilerdür ḡak yolları önde ve sonunda (7)

8.

9.

10. e's-sultân ibni's-sultân sultân murad bin muḥammed 11 bin bāyezid ḡan ḡullidet devletuhu ve ebeddet memleketuhu ilā yevmiddin ol bir âfitâb

2 (a)

1. saltanatlu pâdişahdur kim mecmûʿı hüner elhinuḡ raḡbet devlet bisâṡında (2) merḡûb olup kıymet tutmuşdur anuḡçünkü mübârek vücûdlarınuḡ cevherleri (3) daḡıḳ nazarlarıyla her hüner ehlinuḡ hünerlerine te'şîr eyleyicidür pes za'îf (4) naḡîf ḳul kim ḡekîm mü'min ibn-i muḡbil sinobîdür ḡünâḡ baḡrine ḡam u endûhıla (5) ḡarḡ

olmuşken muṭṭalī‘ eyledi azacuk kelimāta şundan sonra kim sāde ve şāfidūm (6) taşavvuratdan ve taşdikātdan himmet eyleyüp bu kitāb te‘lif eyledüm ol (7) padişahın sa‘ādetlü sāyesinde şöyle kim bir tezkere ola bu dār-ı fenāda ki (8) anın içinde envā‘ı fevāyidler buluna ağırlarından ve gözün elvān-ı muḥtelif (9) marāzlarından kim insāna vaki‘ olur her birisinin esbābını ‘alāmetini ve ‘ilācını (10) zikr eyleyem şöyle kim saķimler şaḥih olup niçe zulmāt baħrinde ğarķ olmuşları (11) necāt elile ümid . yaķasından dutup ziyā sevāhiline yetüşdüre ol sebebden (12) ümizüm vardur ki mekşūf ‘ayıblarım mestūr ola nitekim eyitmişlerdür 13..

أَلْ عِلْمُ وَالْمَالُ يُتْرَانِ كُلُّ عَيْبٍ وَالنَّفْرُ وَالْجَمَالُ يَلْتَقَانِ كُلُّ عَيْبٍ

2 (b)

(1) ma‘a -hazā bu sebebden kaçd eyledüm bu muḥtaşar-ı münid kim adı miftāhü'n-nūr (2) ve ḥāzainü's sūrūr dur mecmu‘ı mu‘ālece-sile ekḥāl ve eşyāfıla yigirmibir dürlü baş (3) ağırlarının ‘ilācıla sekiz maķālāt üzerine yūzonbir bāb üzerine tamām (4) eyleyem inşallah-u ta‘āla ve hem diledüm kim muṭavvel eyleyem tā oķıyanlara melālet (5) ḥāşıl olmaya zīrā ehl-i taşsilün himmeti mayildür muḥtaşara şol sebebden kim (6) ehl-i ‘ilmün erkānı bizüm zamanumuzda aşığa konulmuşdur bünyādları müteḥalḥıldür daḥı (7) bu ‘ilmün eşḥābı ve ihvānı zayı‘ olmuşlardur ‘amīler taşaddur idüp menāşıb-ı (8) ‘ilme ğaşb idüp ğalebe itmişlerdür ‘ulemānün vilāyetine meyl eylemiş dür cūhhalün (9) tertibine fażl issi ğişilerin ğendülerine ednā ğişileri taķdīm eyledükleri

(10) sebebden 'ilm ehli kamu derdnāk olmışlardır 'ilm kesād olup talebesi az (11) olduğuna ednā gişiler a'lā mertebeye irişüp ziyāde rağbet bulduğuna (12) nitekim şā'ir eydür

أَنَا لَكَ دَرِينِ زَمَانَهُ يِعُونُ كَأَوْ حَرْنَدَهُ بَانِحْتِ يَا بِيَّاسُ
 بِاسْمِ وَزَرْنَدِهِ وَأَنَا لَكَ بِحِكْمَتِ زِفْلِكَ دَرَكْدَنْدِ زَغِينِ تَنْدِ كِه
 چُون شَبِّ

(1) 3(a) آید چه خورند

fi'l-cümle bildüm ki vedī'at kıoaklık 'ilm müsteħikına kıurbet (2) ve tār'itdür elhāletü hazihi bu muhtaşar-ı müfidi her ki mütāla'a eylese müşkilātını (3) bulup 'ukdelerine muṭṭali' olduklarından sonra ümiddür kim sehvinı ıslaḥ (4) eyleyeler sögmege meşğül olmayalar ne'uzubillāh min istila'-i 'l-kuvveti' l-ğazabiyyeti (5) dūr ve daḥı ḥaḳ ta'ala şol gişilerün maṭlūbını müyesser eylesün kim bu şerif (6) şan'atıñ 'ilminde ve 'amelinde terakki eylemegi taleb eyleye zira bu şan'atıñ şerefi (7) vardur ğayrı şanā'atlar üzerine eyle olsa 'ilm taleb öğrenmek cemī' (8) ḥalka farīza imiş her gişi gendü bedeninin şıḥhatini şaḳlamāğıçün zira dükeli (9) 'ulūmuñ efzālidür nitekim resül ḥazreti buyurur şallallahu 'aleyhi ve sellem (10) ve hem ādem oğlanlarınınun (11) ten dürüst-ligün kıvāmı daḥı tıbbıla dur zira ḥaḳ ta'ālā'azze şānuhu insāndan (12) şerif nesne yaratmamışdur nitekim kelām-ı kādeminde insānuñ şıfatını gendü (13) 'azametile sitāyiş eyler

تَبَارَكَ اللهُ
 أَخْسِنَ الْخَالِقِينَ daḥı bir yerde eydür

3(b)

(1) وَلَقَدْ كَرَّمْنَا بَنِي آدَمَ pes ma'lūm oldu bu ayetden

kim insānuñ emrāz-ı (2) muhtelifesine mümkünmiş ki mu'ālece eyleyeler zirā ki edviyeyi dağı haq̄ tebārek (3) ve t 'ālānuñ ilhāmıladur celle ve 'alā nitekim haber de gelmişdür mūsā peygāmbir (4) 'aleyhisselām bir gün hasta oldu eyitdiler yā nebiyyellah bu 'illet kim mübārek (5) cismünüze 'arız odı anuñ def'ine mu'ālece gerek didiler mūsā eyitdi ḥāṣā (6) vekellā Allaha benüm ümizüm ve tevekkülüm şöyledür ol kimse kim başa bu hastalığı virdi (7) şifā dağı ol virür melik-i ta'alā celle celāluhu vaḥy eyledi kim yā

mūsā (8) اٰتٰنٰنِىلْ حِكْمٰتِ تُوَكَّلْ كُ عَلَىٰ مِ اُوَدِّعِهٖ هٰذِى الْمَنَافِعَ فِى
هٰذِى الْاَلْ عَفَا حَرْبِ

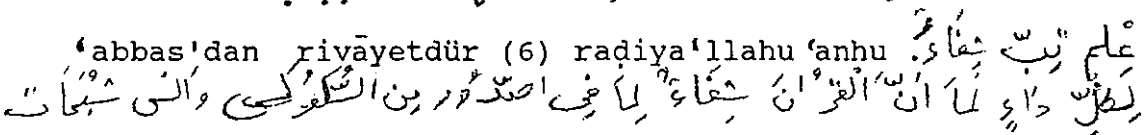
(9) ya'ni demek olur kim yā mūsā benüm hikmetümi bāṭıl eylemek mi dilersin başa tevekkül (10) eylemegile imdi bu 'akākırlōra işbu menfa'atları dağı kim virdü diyü (11) ḥitāb eyledi imdi sen cehd eyle mu'ālece itdür kim şifā dağı bulasın didi (12) ve hem peygāmbir eyitdi 'aleyhi's-selām

(13) rivāyet-i aḥar

ya'ni demek

4(a)

(1) olur kim bedenünüzde olan 'illetlere dermān eyley kim her derde bunca (2) devālar virmişem velikin ölüme yoqdur pes dağı bir yirde eydür (3) ya'ni demek olur kim haq̄

ta'ālā her derdi kim virmişdür (4) anuñçün bir edviye dağı yaratmışdur kaçan ol derde ol ediye irişse (5) haq ta'ālā fermānıla şihhat dağı irişür nitekim 'abduallah bin 'abbas'dan rivāyetdür (6) radiya'llahu 'anhu

(7) ma'nisi budur kim 'ilm-i tıb şifādur (8) ve dermāndur dükeli dertlere nitekim qur'an-ı mecīd şifādur dermāndur şol nesnelere kim (9) sīnede tırılmışdur şübhelere ve gümānlar gibi ve hem meşhūrdur kim 'ilmi-i tıb silsiledür (10) zamān-ı kadīmden işbu deme degin belkim kıyāmete degin mādām ki adem oğlanı 'ālemdede (11) mevcūddur eyle olsa vacībdür kim pādīşāhlar ve ekābirler m'utemed dānā hekim (12) gendülerinden cūdā eylemeyeler sa'ādetleri sayesinde yakın idüp izzetle saqlayalar (13) şol vaqt içün kim nāgāh bir 'illet müstevlī ola bir ğayrı memleketden hekim istemege

4 (b)

(1) muhtāc olmayalar zīrā kim insānuñ bedeni hemişe bir karara turup tendürüst (2) olmaz sebep ol kim hak ta'ālā dört zıddı birbirine müvekkel eyleyüp ādemi (3) yaradupdur imdi lābudur kim bu dört zıddı birbirine niye muhālefet idiserlerdür (4) pes eyle olsa ma'lūm oldı kim her gişiye gereklüyemiş huşūşa (5) meliklere ve şulţānlara zīrā e'tıbbu li'l-müluki zenbdürür ve hem pādīşāhlara 'ādet (6) ve resm şöyledür kim hāzīnelere ve silahhānelere toldurup saqlayalar şol günüçün kim nāgāh (7) memlekete bir düşmen

belürüp kaşd eyleye hazîneyi açup silâhhaneleri (8) kısmet idüp evvel gerekdür kim düşmene cevâb vireler imdi vâcibdür kim (9) tabibleri tendürüstlik vaqtında saqlayalar muhtâc olunduğı vaqt hâzır (10) buluna nitekim şâ'ir eydür şî'r
 (11) علاج راقعه پیش از رُقْدُع باید کرده در ریغ سُوْد نَد اَرْد یَقُوْن دَقُوْت
 کاد اَنُوْد سِت بَر دِکَا ر سَلَا نَت سِلَا ح جَنک بَسَا ر و کَر نَه سِیْل
 چَو بَکَر نَت سَد نَ شَا یَد بَسْت (12)

ammā tabib dağı gerekdür kim üstād (13) ve 'aķıl ve ziyrek ve dānā ola çok kitāblar oquyup bimarhānelerde çok durişmiş ola

5(a)

(1) hastaların envā'ı marazlarından haberdār olup çok tecribeler itmiş ola nāşih (2) ve rāst-gūy ve hānde-rūy ola pākize-hūy ola şadiku'l-kavl olup (3) şahihü'l-mizāc ola gendü cismine emrāz-ı muhtelifeden bir'illet müstevlī olsa (4) gerekdür kim 'ilācıla şalahiyyete getüre mu'alecesinden 'aciz olup bedenini rence (5) giriftār eylemeye nitekim şâ'ir eydür ş'ir
 طیبی که باشد دور روی از ردا روی

(6) ما'ahazā mu'alece bābında kimselerin 'aybına muṭṭalī' olsa (7) sebükserlik idüp ğayrı yerlerde rivāyet eylmeye lütf u hūķusöylediğı (8) vaqt 'isā-nefes gibi hayat-baḡş olup rūḡ-efzāy ola nazūk ṭab' (9) ve hafīf rūḡ ola kāhel ve mütekebbir olmaya şol kimseler kim derviş ola anlardan (10) dünyavī cihete ṭama' eylemeye sa'y eyleyüp şāhib-maraz mu'alecesile (11) işlaḡa getürmek ardınca ola mestūr, sebük-dest ve mübārek-ḡadem ola (12) girān-dest şūm-ḡadem olmaya egerçi 'ilm ve şana'atda üstād ve kāmīl olacaḡ (13) olursa dağı ḡekīm kim sebük-dest

olmaya mu'ālace eyleserse dağı fāyide eylemez

5 (b)

(1) yegrek oldurkim anuñ gibi tabīb hasta üzerine iletmeyeler anuñ (2) kavlıla mu'ālece itmeyeler zirā ki haq ta'āla beden-i insānı şehristān gibi (3) yaratmışdur tabī'atı pādişāh idüp māye-i 'ileti düşmen eylemişdür eyle (4) olsa mu'ālece mişāli dağı cenk vaqtında tabī'ata silāh geydürmiş gibidür (5) hekim silāhdar gibidür cenk içinde nāgāh pādişāha düşmen irişse (6) eger ırağ olursa eline oqıla yay vire eger yakınrağ olursa süñü vire (7) eger dağı yakınrağ olursa eline kılıc vire ve illā bunun hilāfına olursa (8) tertib sākıt olacağ olursa düşmen manşūr ve (9) muzaffer olur pes eyle olsa tabīb dağı gerekdür kim hastaya tertibile (10) nizām vire şöyle kim müşhil virecek vaqt istifrāğ eyleyeek edviye (11) virmeye şarāb virecek vaqt cevāv virmeye cevāv cirecek vaqt (12) müzevvere virmeye 'ale't-tertib nižāmıla kısmet ide şöyle kim maražun sebebini (13) men' eyleye dağı cehd eyleye şol nesneleri vire kim def'-i māye-i 'illet ola

6 (a)

(1) eger hilāfınca olup tertib saklayacağ olursa tabī'at 'āciz ve (2) süst olur 'illet kuvvet tutar sıhhat hezīmet eyler hastanun helāk (3) olmağınun sebebi hekimun cehl-i nādānlığından olur fi'l-cümle şimdiki hālde (4) niçeler tabīb adını takınmışdur ašlā tabīblikdan hāberleri yokdur

ḳānūn-ı (5) 'ilācı ne nesnedür bilmezler teşhīs nedür fark
itmezler ağdıye ve eşribe ne maḥalde (6) olacaḳdur taṣarruf
itmezler ḳarūre ve rūsūb anlamazlar ḥareket şiryān
bilmezler (7) velīkin dāvā-yı tıbb ḳılurlar beḡāyet ḥased
ṭama'larından bu cümleyle ḥekīm diyü (8) şol kimselere
dirler kim bu zıkr eyledüğümüz ṭarīk-i eṭibbādur bu
nesneleri bile (9) şöyle kim gerekdür ve daḥı ṭarīk-i
edviye kim tıbbun āletidür altmış altı dürlü (10) ef'āl ve
aḥvāl vardur anları daḥı bile zīrā ki edviyede şıfat-ı vaḳt
(11) olur ve ḥaseb-i zāt daḥı olur vaḳt olur kim ḥaseb-i
ef'āl daḥı (12) olur eyle olsa tabībe gerekdür kim bu
şan'atun 'ilminün ve 'amelinün tedārikin (13) eyleye
va'llahu a'lem bi's-şavāb maḳāle-i evvel müştemildür sekiz
bāb üzerine

6(b)

(1) her bābda bunca fevāyidler bildürür teşriḥden ve ḥıfzı'
ş-şıḥadan bāb-ı (2) evvel edviye ef'ālını ve aḥvālını
bildürür ikinci bāb (3) bāb ḥastalığı ve tendürüstligi ve
ōnun cinsini bildürür üçüncü (4) bāb bedenün tendürüstligün
saḳlamaqlığı bildürür dördüncü (5) bāb insānun
yaradılışını bildürür kim ana rahmine nice düşer beşinci
(6) bāb şūret-i ferzend ve hareketi tamam olmağınun
iḥtilafın bildürür altıncı (7) bāb ādem oğlanınun
sünüklerinün terkibin bildirür yedinci (8) bāb beyninün
terkibini bildürür sekizinci (9) bāb başun eczālarını ve
ḡışālarını ve tecvīflerini bildürür (10) bāb-ı evvel

fi'l-cümle şunlar kim ḥaseb-i zātdur (11) laṭīf keṣīf cāmid sayīl lezc hiṣṣ ḩāṣnī ve rāyihdür (12) ve ol nesnelere kim ḥaseb-i ef'āldür müfettiḩ mullaṭif muḩallil mukatṭi' müsekkim (13) mücellā ḩassāl muḩaṣṣim cāzib ḩāzım münzic müneffih ṭaridü'r-riyāḩ

7(a)

(1) lādiḩ muḩammir muḩakkik muḩarriḩ muḩarriḩ akkāl ḩāvi mu'affin mükeṣṣif (2) mümellis müzellik müferrī muḩayyik müseddid muṣallib 'āṣır dāfi'rādi' (3) muḩaddir müfeccic muḩavvi ḩāṭil zehr tiryāk bāzehr müleḩḩim müvessiḩ (4) munaḩḩi dü yananda dāmil ḩāṣir müseḩḩil muḩayyi müdirr-i bevl, müdirr-i 'arak (5) müdirrü'd-dem müneffis musaḩḩit müfettetü'l-hazā zāyidü'lleben katı'u'leben (6) 'āḩıl ḩābis māsikü'l-bevl müvellidü'l menidür ammā laṭīf oldur kim harāret-i (7) ḩarīzi gibi bedene fi'l-ḩāl eṣer ide seriül-hazm ola ḩazmı daḩı [bi]-ziyān ola (8) keṣif laṭifün 'aksidür ya'ni gec ḩazm olur sāyil bir ḩāyet sehlü'l-ḩareke (9) edviyedür her vaż'ıla kim ola cāmid sayilün 'aksidür lezic ṣol (10) edviyedür her ḩābil-i imtidād ola cüzleri birbrinden ayırmaya, ḩoş bir (11) edviyedür kim ḩābil-i imtidād olacüzvleri birbirinden ayırmaḩa sehelce sebebile (12) mulaṭṭif ṣol edviyedür kim ḩıltun ḩıvāmını raḩik eyleye bābūnec züfā (13) ve ḩāṣā gibi muḩallil bir edviyedür kim aḩlatı perākende eyler cem' olduḩı

7(b)

(1) yirden taşra çıkarur cüz'i ba'd ez-cüz' eski zeytun yağı gibi turb yağı (2) gibi mukattil bir tiz edviyedür kim ısırur gibi bedeni acıdur her hılt taşra (3) çeker çıkarmayınca kıomaz muql-i cündiyi deşer gibi müfettiş şol edviyedür kim (4) maddeyi hareketi getürür feçera sālīyun gibi müleyyin her edviyedür kim a'zāda (5) ki şişleri zāyil idüp süst eyler yumşadur cālī^{bir} edviyedür kim (6) endāmlarun saḥından aḥlaḥı arıdur mesāmelerün ağızını ğalīz ruḥūbetden (7) pāk eyler ğassāl şol edviyedür kim ruḥūbetleri seyyāl ve revān (8) idicidür mesāmelerün ağızından şu gibi daḥı cālile ğassāl arasında fark (9) oldur kim cālī her ne kim iderse gendü kuvvet-i fa'ilile ider ğassāl her ne kim (10) iderse kuvvet-i münfa'ilile ider muḥaşşin bir edviyedür kim 'uẓvı muḥtelif (11) eczāya dönderür yahūd cilā virür 'uẓvun saḥına kim aşılta ayrıyıldı (12) cāzib şol edviyedür kim hıltı tahrīk eyler taşra bırağup a'zānun (13) saḥına kim ol hılt taşra çıkarmak anun ḥāsiyyet'idür müşk-tara miş' gibi

8(a)

(1) hāzım şol edviyedür kim ğıdāyı dönderür laḥīf eyler şol resme hılt kim (2) bedenün cüzvi ola munzic her edviyedür kim hıltun kıvāmını mu'tedil ider (3) eger ğalīz olursa rakīk eyler eger rakīk olursa galīz eyler ve hem (4) ma'lūm ola kim hılt müteğayyir olur üç nev'ile biri oldur kim müteğayyir (5) eyler ğāyet eyü şöyle kim gerekdür aḥa

tağayyür-ü hażm dirler ikinci müteğayyir eyler (6) ve l̄ikin yaramazrak aña tağayyür-ü 'ufūnet dirler miyāne olur eyü müteğayyir ile (7) yavuz müteğayyir arasında kim aña nużc dirler üçünci nużc şol edviyedür kim (8) harōret-i ğarīzi men' eyler hal olmağdan boy toħmı ve kettān toħmı gibi (9) her çiki issidür nużc anuñ zātıladur ve her çiki şovukdur nużc 'arażıladur (10) müneffih bir edviyedür kim anuñ cevherinde galīz ruṭūbet vardur (11) kaçan kim tendeki harāret-i ğarīzi aña eser eyleye yel olur ol yel hal (12) olmaz mercimek ve bögrölce gibi taridü'r-riyāh şol edviyedür kim harāret-i (13) ğarīzi gendü ef'ālinde taḫsīrlık eyleye anuñ tedārükünde sezāb gibi

8 (b)

(1) lādiğ bir edviyedür kim muttaşıl mütefārik eyler'adedi çokdur vaz'ı (2) müteḫāribdür muħammir şol edviyedür kim bedeni issi ide her ḫānkim laṭīfdür (3) anı bedenüñ zāhirine çeke ol sebebden ol a'zā ḫıp-ḫızıl olur (4) muħakkik her edviyedür kim bedende olan yaramaz tiz ḫıltı bedenüñ taşrasına (5) çeke giciyik ḫāşıl ide ısırğan dikenini gibimuḫarriḫ bir edviyedür şol (6) ruṭūbetleri fāni eyler kim endāmlarun cüzvilerünüñ ortasında olur (7) ol sebebden cerāhatlar ve karḫalar ḫāşıl olur belādür gibi muḫarriḫ şol (8) edviyedür kim tiz aḫlaṭı hal eyleye toprağa ve küle benzede şol sebebile (9) kim ḫıltuñ ruṭūbeti gidicek ḫuşk olup kül gibi olur ferfiyun gibi (10) akkāl bir edviyedür kim etüñ cevherini şöyle taḫlīl eyler kim maḫv olur (11)

zencār gibi kādī şol edviyedür kim derileri göyündürür huşk
 (12) eyler ol mevzi'a ruṭūbet gelecek yolu bağlar zāc gibi
 mu'aḳḳin (13) muḳarriḥ ikisi birdür velikin ruṭūbeti fenā
 itmekde muḳarriḥ gibi degüldür

9(a)

(1) zerniḥ gibi mükessif şol edviyedür kim hıltuḅ kıvāmını
 ğalīz ve ter (2) eyleye şöyle kim gerekdür muḡarri bir
 edviyedür kim mecārelerün aḡzını (3) bağlaya mümellis bir
 edviyedür kim döşenilmiş olur a'zānuḅ üzerinde (4) ol
 edviyenüḅ sebebinden ol 'uzva bir ğarīb şūret zāhir olur
 (5) muzlik şol edviyedür kim a'zānuḅ yubūsetini tertīb eyler
 eger (6) aḡlaṭdan baḳıyye kalmış yubūset bulunursa muḳḳabiḅ
 bir edviyedür kim (7) a'zānun eczālarını tekāşüfi
 ictima'ḳıla muḅabbiḳ şol edviyedür kim (8) ṭamarların
 aḡzını cem' idüp ṭar eyleye aḡlaṭ revān olacaḳ (9) yerleri
 gendü ḳabıḅlıḡından müseddid daḡı mu'arra gibidür muşallib
 bir edviyedür kim (10) maddeyimen' eyleye ḡal olmaḡdan
 anuḅçün kim müncemid eyler buz gibi 'aşır (11) her edviyedür
 kim ṭamarların aḡzını cem' eyler ğāyet ḳabzından kim (12)
 gendü ṭabī'atında vardur ruṭūbetleri ḳurudur dāfi' bir
 edviyedür kim (13) maddeleri zāyil eyler zāhirden bāṭına
 bedef'-i ḳavī radi' şol

9(b)

(1) edviyedür kim endāmı sovudur daḡı ḳuvvet virür maddeyi
 ol a'zādan (2) girü döndürmege muḡaddir her edviyedür kim

a'zānuḡ ḡissini bāṭıl eyleye (3) ḡāyet burūdetinden benc ve afyon gibi müfeḡḡih bir edviyedür kim nużc ve hażmı (4) men' eyler ḡāyet savuḡlıḡından muḡavvī şol edviyedür kim mütedil ider (5) āzāyı ziyāde ider rūh-ı hayvānī ol ziyādeliḡı sebebinden gendü (6) fi'linden ḡavīdür āfetleri daḡı ol ḡuvvetüḡ sebebile gendüye ḡabūl (7) eylemez tiryāḡ gibi ḡattāl bir edviyedür kim mizācı i'tidālden ḡıkarur (8) müse yetiřdürür şol vech üzerine kim mizācı i'tidālden ḡāyet ırāḡ (9) düşer mizāc-ı fāsīd, sū-i mizāc sū-i mizacü'l mizāc sū-i mizāc (10) mizāc-ı fāsīd sem şol edviyedür kim rūhun mizācını fesāde virür ol edviye ki (11) ruḡuḡ ḡāyet ırāḡlıḡından tiryāḡ-ı bā-zehr şol edviyelerdür kim (12) ḡuvvet-i ḡarīzi şaḡlar rūhuḡ sebebi sıhhatiḡün ve hem zehrün (13) mażarratlarını def' eyleyicidür mülḡim bir edviyedür kim cerāhatüḡ aḡzını

10(a)

(1) birbirine ḡetürür bitürür müvessih şol edviyelerdür kim cerāhatüḡ ḡirkini (2) ziyāde ider cerahati ḡomaz kurumaḡa men' eyler mūnaḡḡī her edviyedür kim (3) cerāhatiḡ ḡirkden ḡurudur pāk ider mūnbitü'l-laḡm şol edviyedür kim (4) her ḡānı kim cerāhata ḡelür şāfī eyler sonra ol ḡanı ḡurudur et eyler (5) rāmīl bir edviyedür kim cilā virür cildüḡ eczālarına kim fesāda (6) virmişdi barşa behaḡ sebebile müshil şol edviyedür kim aḡlaṭı cez**z** (7) eyler ma'deye ḡetürür andan şoḡra baḡırsaḡa ḡetürür def' eyler muḡayyi (8) bir dārudur kim aḡlaṭı ḡeker ma'deye ḡetürür baḡırsaḡa inmeḡe ḡomaz (9) yukārusına def' eyler istifrāḡ itdürür

gendüsüne kencūd gibi (10) müdirrū' l-bevl her edviyedür kim bögreği issi eyler kuvvetlendirür bevl (11) çekilmekçün müdirrū'd-dem bir edviyedür kim kanı laṭīf eyler gıdānuḡ ve (12) bevlüḡ yollarını açar müdirrū' l-'araḡ şol edviyedür kim aẓālaruḡ (13) içinde olan ruṭūbeteri çeker bedenüḡ taşrasına çıkarur

10(b)

(1) mesāmeleri açar müneffis bir edviyedür kim gögsinde cem' olan (2) aḡlaṭı taşra getirür göksini pāk eyler müsfiz her dārudur kim (3) şol kan kim ḡāmīle ḡatunlaruḡ oḡlancuḡlarınıḡ gıdāsıdur nāḡıs eyler (4) çünkim oḡlana gıdā irişmez oḡlan za'īf olur ol za'īflıḡ (5) sebebile oḡlan sāḡıt olur müseffetit-haṡṡa şol edviyedür kim (6) aḡlaṭı ta'dīl eyler giderür eger ol ḡılt ḡalīz daḡı olursa bögrekden (7) arıdur pāk ider müdirrū' l-bevl her dārudur kim issilik eyler velīkin (8) i'tidālıla ol issilige sebab oldur kim balḡamı kan eyleye kanı sed (9) eyleye kaṭ' u' l-bevl şol edviyelerdür kim hem kuruducıdur (10) hem şovuk eyleyüp münce mid eyleyicıdür 'āḡıl bir edviyedür kim (11) aẓālardan keṡāfet peydā eyler ictimā'ıla ol keṡāfet men' eyler aḡlaṭı (12) def' olmaḡından e'lḡābisü'd-dem bir edviyedür kim kanuḡ yollarını (13) taracuḡ eyler yaḡud kanı ḡalīz eyler ol sebebdan kan revān olmaḡından

11(a)

(1) men'eyler māsikü'l-bevl her edviyedür kim bevl tutmaqlığa kuvvet virür (2) kuvvet-i māsikeye mütāba'at eyler müvellidü'l-menī şol edviyedür kim (3) anda ziyāde ruṭūbet vardur ḥarāret daḥı vardur ol ruṭūbet (4) ḥal eylemege bu muhtelif iki kuvvet yil ḥādiṣ olmaqlığının sebedür (5) ḳātı'u'l-menī her dārūdur kim issi eyler ḳuruluğa dönderür sezāb gibi (6) ef'āl-i edviye kim zıkr olundı iş bunlardur ammā bilmek gerek kim (7) edviyenün ḥāricden aḥvāli daḥı vardur dögmek gibi bişürmek (8) gibi göyündürmek gibi yumaḳ gibi līkin şol edviye kim keşīfdür (9) gendü kuvvetini virmez ḡāyet ḳaynamayınca zerāvendi ṭavīl gibidür ruḡanas (10) gibi şol edviyenün kim cirmi laṭīfdür kuvvetini tiz virür benefşe (11) ve aftimūn gibi daḥı edviyeler vardur kim dögmegile kuvveti gider (12) maḥmūde gibi zīrā dögmegile ḥarāreti kesb eyler ol ḥarāret scbebile (13) kuvveti bāṭıl olur pes gerek imiş kim maḥmūdeyi ḥal ideler şaḡlar ḥalli daḥı bu resmedür

11(b)

(1) ve hem bilmek gerekdür kim menfe'atı insanın bedeninde zātılamıdur 'arazıla mudur (2) meşelā maḥmūde issidür ḳaçan kim ishāli şafra eylese ādem oḡlanının (3) bedeninde sovuqluk ḥaşıl olur görmez misin ki issi su issiligi vaḳtında (4) issilik eyler ol ānuḳündür kim ḥarāret-i ḡarīzi ḥaşr eyler ḥal (5) olmaḳdan men' eyler pes eyitmege

itmege yaramaz kim maḥmūde sovuḡdur sovuḡluḡ eyler (6) belkim ishāli ṣafrā eyleyüp ṣafrānuḡ ḥarāretini teskin eyler giderür (7) ṣafrā ishālile eksilmesi sebeble bedene ruḡbet müstevlī olur (8) ve daḡı bilmek gerekdür kim her edviyenüḡ kim laḡıfdür kuvveti tiz (9) bāḡıl olur bir yıldan anaru geçmez edviye-i laḡif didüḡümüz çiçeklerdür (10) ve yapraḡlardür ammā ṣunlar kim yaḡlu yemişlerdür ve toḡumlardür eşilmegile (11) bāḡıl olmaz daḡı ṣunlar kim köklerdür eyyāmlarıla ḥarāb olmaz şol (12) vechile kim cirmi keşıfdür vehem tabıbler eydürler dār-ı çini otuz yıla (13) deḡin ḥarāb olmaz daḡı şamḡların kuvveti altmış yıla deḡin tagyir olmaz

12(a)

(1) meger kim kavuralar velikin şöyle bilesiz edviyeleri ḡāyet intihāsında (2) cem' eyleyeler kim 'ufūnet kesb eylemeye ammā ṣunlar kim ma'denilerdür (3) pāk ideler andan sonra isti'mal ideler ṣunlar kim ḥayvānilerdür (4) gerekdür kim saḡihü'l-mizāc ola boḡazlayalar andan isti'mal ideler gendü (5) ölmüş rencür ḥayvānlardan ictināb ideler bāḡı her edviyenün ıṣlāhı (6) isti'māl olduḡı yerlerde zıkr oluna inşaallahu ta'āla ikinci bāb (7) ḥastalıḡuḡ ve tendürüstligüḡ ve anuḡ cinsini bildürür nitekim (8) eyitmişdüm kitābuḡ evvelinde tabıbe gerekdür dir marāzların evvel sebeblerini (9) bile andan sonra mu'āleceye meşḡul ola dimişdüm fi'lcümle bilmek (10) gerekdür kim mutlaḡ tendürüstlük şuna dirler kim endāmılarda her (11) endāmuḡ

mizācı yeksān ola hāşşa kim her birinüñ gendü i'tidāli vardur (12) dağı gerekdür kim mürekkebin endāmların tertibi dürüst olup gendü (13) endāmında ola ol'adedde ol endāzede ol şekilde kim

12(b)

(1) gerekidi ol endām kim birbirine peyveste gerekidi peyveste olsa (2) ol kim birbirinden ırakdur ırak ola şöyle kim cemi'endāmların fi'li (3) ve menfa'at afetsüz ve taşirsuzlık ola çün biline kim tendürüsti mutlak (4) budur vācib ola kim tendürüsti mutlak bir cins ola her mizāc (5) her tertib bundan geçse yā hasta ola yā bir halde ol kim hastalar (6) hāline benzeye amma hastalık bir hāldür kim tabi'atdan hāricdür (7) insānın bedeninde ol hāl şöyledür kim endāmların kuvvetlerinden (8) bir kuvvetün fi'line evvel bir āfet vācib olmuş olur biz-zāt ol (9) hāl didüğümüz yā mizāc yā tabi'idür yā terkibi nā-tabi'idür çün ma'lūm (10) ola kim mutlak hastalıkdur mutlak hastalık olduğu bilindüğünden sonra (11) bilesiz kim hastalık dağı üç cins ola biri oldur kim cemi'endām (12) ların mizācı mu'tedil olmaya 'arab dilince ana suu'l-mizācu'l a'zai'l (13) basıta dirler ikinci oldur kim mürekkebin endāmların terkibi

13(a)

(1) tabi'atda ve şekilde ve 'adedde ve hendāmde dürüst ve şahih olmaya 'arab (2) ıstılahında ana su-'il-hey'etil-azai'āliyye dirler üçüncü oldur kim (3) şol endāmların kim

eczāları peyveste gerezidi peyveste (4) olmaya ezilmiş ola
 'arab dilince aña tüferriku'l-ittişāl dirler bu cümleyile
 (5) her kaçan kim işbu üç cinsün fi'l ve menfa'at
 endāmlardan (6) bir āfetile nāķış olsa h̄astalık olur ammā
 sebeb didüğümüz bir nesne (7) dūr kim evvel ol olur ol
 olmaķlıgıla ādem oğlanınınuñ bedeninde (8) bir yeni hāl zāhir
 olur ve 'arāz didüğümüz daħı bir haldür nā-tabī'idür (9) kim
 h̄astalıktan mütevellid olur sebebe tabī' olur marāz ve 'arāz
 (10) ikisi iki yeni haldür ğarīb kim ādem oğlanınınuñ
 bedeninde zāhir olur (11) velīkin her hāl-i cedīd kim zāhir
 olur sebebsüz olmaz bir sebebile (12) olur h̄astalıklara
 daħı 'arāzlara daħı sebeb olur ammā h̄astalıkların (13)
 sebepleri çokdur velīkin 'arāz ve sebeb mutlak h̄astalıktır

13(b)

(1) anuñçün kim 'arāz hastlığınuñ tabī'idür şuñā benzer kim
 bir kimsenün (2) bedeninde 'ufūnet ola ol 'ufūnetden ısıtma
 tevellüd itmiş olsa (3) ısıtmadan nabz muhtelif olmuş olur
 nabz muhtelif olsa ısıtma (4) rencī olur tamām renc olsa
 buna marāz-ı mizacī dirler 'ufūnet sebebinden (5) olur 'arāz
 didüğümüz daħı nabz muhtelif olmağdan olur şuñā (6) benzer
 kim ne vaķt bir ğışünün kavuğında taş olsa sidüginün yolu
 (7) tutalar 'usru'l-bevl olur eyle olsa h̄astalık sidügi yolu
 dutulduğınun (8) sebebinden olur buñā bimārī endām-ı
 mürekkeb dirler ya'ni mürekkeb (9) endāmların h̄astalığı
 dirler taş olduğınun sebebinden pes ma'lūm (10) ol kim
 ğarāz bunda usru'l-bevl oldu mişāl-i diğeri ne vaķtin kim

(11) bir issi ve tîz hîlt̄ bir a'zâdan haşîl olsa ol hîlt̄uñ mevzi'î (12) şişer nuzc bulur dişiler işler cerâhat olur etünj derinünj (13) birbirine ulaşmaklığı ayırılır tamarları çekilür eczaları

14(a)

(1) birbirinden ırak olur ol sebebden ağırlar zahmetler vâki' olur (2) eyle olsa buna tüferrikul'l-ittisāl dirler sebep hîlt̄ oldu ğaraż (3) ağırı oldu imdi bilesiz kim ğarażları bilmekle ğarażları (4) dağı bilmek olur ğaraża tabībler dağı ğaraż dirler kâhî 'âlâmet (5) dirler ol yirde kim bir hastalığıla tâbi' olup zâhir ola aña ğaraż (6) ol yirde kim tabīb aña nażar ide anuñ hastalığını bile aña halâmet (7) dirler fi'l-cümle ğaraż maraż sebep üçü dağı nâ-tabî'idür hemişe (8) tabībünj kaşdı ve muradı oldur kim ol hastalığı zâyil eyleye (9) şol vechile kim tabīb sebep zâyil eylemek gerekdür sebep zayıllı olsa (10) maraż dağı zâyil olur üçüncü bāb bedenünj tendürüstliğini saklamaklığı bildürür (11) şol gişiler kim dileyeler şahihü'l-mizāc olup emrāz-ı muhtelifeden emîn (12) olalar gerekdür kim mümteli olmayalar evkat-ı riyāzeti mer'î eyleyüp (13) tuhme olmağdan ictināb eyleyeler zîrā tuhmeden fażālat haşıl olur

14(b)

(1) ol fażlalar mu'cib-i ihdās-ı maraż olur haşşa kim yaramaz ğıdāları (2) yemiş ola ne gerekdür imdi tevakku' şerbete tutmak gerekdür amma uyku dağı (3) ğıdāyı hażm ider tuhmeligi ve hümariligi zâyil ider fi'l-cümle şol gişiler

(4) dileyeler kim anların bedenleri dāyima şıhhatda ola
 gerekdür kim (5) ğıdā-yı maḥmūde yiyeler ve b'adehu şabr
 eyleyeler kim tamām haẓm ola (6) eger bu ḥāl üzerine
 müdāvemmet eyleyeler her giz marāza giriftār olmayalar (7)
 daḥı bir kimseye tuḥmelik mütevātır olsa ol kimseye müshil
 içmekden eyüce (8) tedbīr yoḡdur ve daḥı her kimse kim
 ṭabī'atı telyin idici ediyeleri (9) isti'māl 'ādet eylese
 şöyledür kim anın şıhhatına 'illet mütebā'at (10) eylemeye
 ḥāşşa kim ol ğıdāyı isti'māl itmekde evḳātını mu'ayyen
 eyleye (11) tağyīr eylemeye daḥı terk-i fevākīhi buḳūl
 eyleye y'ani yemişleri sebzeleri (12) tere gibi terḥūn gibi
 mārūl gibi nekim bunlara beḡzer varısa terk itmek (13)
 cismün şıhhatını şaḳlayıcıdır ammā ğıdā-yı maḥmūde ve
 mu'tedil-kim zıkr eyledümidü koyun

15(a)

(1) etidür ve oḡlaḳ etidür semīz tavuḳ etidür laṭīf buḡday
 ve (2) ḥūb rāyīḥalu ḥoş ṭa'm-ı şarāblardur daḥı
 helvālardan şol (3) helvalardur kim gişinün gendü mizācına
 muvāfıḳ ola ma'lūmolakim i'tidālıla (4) isti'māl ideler
 bunlar gerekdür kim bedenün şıhhatını şaḳlaya daḥı insan
 (5) didüğü müz şoldur kim himmeti mutaşarrıf ola aḡdiyeleri
 isti'māl eylemekde (6) fehmi eyleye bile kim ḳanḡı ğıdā kim
 gendüye nāfi'dür ve ḳanḡı sı muzırdur (7) zīrā ğıdā ile
 beden ortasında münāferetile müdāvemmet vardur şöyledür kim
 (8) ğıdā-yı vāḥid bir gişi ola kim ṭabī'atına muvāfıḳ ol
 gişi ola kim muvāfıḳ (9) olmaya bu nesnelere tecribeyile
 ma'lūm olur zira eṭibbā daḥı bu ḥāletün (10)
 ma'rifetinden 'ācizdür ammā her kimsenün kim

insāniyyeti kāmīl ola her ğıdānuğ (11) menfa'atını ve mażarratını. tecribeyile gendüzine ma'lūm ider nitekim eyitmişlerdür (12) elākıl-u tabīb-u nefsehi kaçan-kim insān bu ħālet'ı zıbt eyleye gendü bedeninuğ (13) aĥvālını şekk degüldür kim tabībden gendüsi yegrek ola bile daĥı insāna

15 (b)

(1) gerekdür kim yemeginde içmeginde 'ādetini terk eylemeye anuğcün anuğ (2) bedeni şıĥhat üzerine müstakīm olduğı ol adet'ı saĥladuğıdur (3) bu sebebden vācibdür kim tağyiri 'ādet eylemeye zīrā 'ādet daĥı ikinci tabīa'tdur (4) eger kimse dilerse tağyiri 'ādet kıla gerekdür kim az az tederīcile ide zīrā (5) bir zıddan bir zıdda def'aten vāĥideten intikāl itmek beğāyet mużırdur (6) kaĥı vech üzerine tevcīh olursa eyle olsa yaramaz ğıdāları (7) daĥı yek-bāregi terk eylememek gerekdür zīrā ba'zı vaĥtlarda aĥa daĥı (8) ihtiyāc olunur ammā zararınuğ tedārükini yerine getüreler nitekim hażret-i (9) risālet buyurur 'aleyhissalavatü ves-selām el-mi'ditü beytü'd-da (10) re'süddeva-i ve 'aviddü külle bedenin bima-l 'tadehu ğatadehu pes her ki mu'tādise (11) bir 'ādeti kim anuğ şıĥhati ol 'ādetile maĥfuż ola ol 'ādetden (12) naĥl itmeye daĥı insān olana gerekdür kim ğıda-yı vāĥid aĥz eylemege (13) idmān eylemeye tā şol aĥlaĥ kim ol ğıdādan mütevellid olur bedene

16(a)

(1) musallaḥ olmaya meṣelā şöyle kim bir kimse yoğurt ve balık ve müreṭṭib ḡidālar (2) çok yise andan balḡam mütvellid olur kaçan kim ziyāde olsa bedene musallaḥ (3) olur yāḡūd bir kimse kuru et ve eski peynir ve tuzlu balık ve bādincān (4) ve keçi eti çok yise bedene sevdāvi aḡlaḥ müstevlī olur imdi (5) gerekdür kim her faşluḡ aḡdiyesini ve eṣribesini her gişi gendü mizācına (6) muvāfıķını bulup isti'mal eyleye şöyle kim tābistānuḡ ḡidāları (7) gerekdür kim sovuḡ ve ter ola hem fi'lile hem kuvvetile bahāruḡ ve pāyizuḡ (8) ḡidāları mu'tedil gerekdür tābistānıla zimistān ḡidālarınınuḡ ortasında (9) fi'l-cümle efzāl-i ḡidā ḡıfz-ı şıḡḡatiḡün ḡidāyı mutavassıḡdur leṭāfetile ḡalīz (10) ortasında daḡı her kim dilerse bedeninde şaḡiḡ ve mu'tedil ḡan mütevellid ola (11) anuḡ ḡidāsı kuzu eti oḡlak eti ferūc eti uvacuḡ yaş balık nīm ü (12) birşit yumurda ve noḡūd āb isti'māl ide daḡı şol nesnelere kim bedeni (13) fesāde virür gerekdür kim anlardan iḡtirāz ideler bedeni fesāda viren

16(b)

(1) gaḡabdur melāletdür ḡüzündür zīrā bu ḡaller dükeli göḡülü ḡasta idicidir (2) daḡı şıḡḡat-ı beden isteyen gişi bir lezzetlü ta'am yirken hikāyete laṭīfeye (3) meşḡul olmaya sebep oldur kim vācib olan miḡdārdan şāyed ki (4) ziyāde yiye taḡbiā't anı hażm itmege iḡtimāl itmeye tuḡmalıḡ ḡaḡıl ola (5) daḡı ne vaḡtkim ta'am yiyeler ol

ta'ām ma'deden nüzül itmeyince bir ta'ām (6) dağı yimeyeler kim idhāl olmaya nitekim şeyh ibn-i sīnā eydür şır tavaqqi izā (7) mā şiyete idhālu maṭ'imi 'alā mut'amin min kabli f'il-i elhavażım ve küllü ta'amin (8) yu'cuzüssinne mużuğuh felā teblu 'annehu vehuve şerru'l meta'imi dağı gerekdür kim (9) ta'ām ale't-tertīb yiyeler evvel seri'ül-hażm sebzeler yaş yemişler yiyeler (10) erük armud karpuz üzüm gibi nekim bunlara benzer varısa andan seri'ül-hażm (11) ta'āmlar yiyeler ferārec eti dürrāc eti keklik eti oğlağ eti gibi andan (12) sonra eger iştihā olursa bunlardan galīzrak nesnelere yiyeler dükelinden sonra (13) halvālar yiyeler ta'āmdan sonra azacuk şu içeler hareket itmeyeler ta'āma

17(a)

(1)müştemil olmaya hażm eyleye andan sonra yatalar uyuyalar rāhat olalar dağı (2) her kimse kim ta'āma aḥşām namāzından sonra yise gerekdür kim altmış adım yer yürüye (3) hareket ide ta'ām ma'de ağızından ma'denün kārına nuzül ide uykusuz (4) luğdan ictināb ide kim uykusuzluk hażmı fesāde virür müfsidi (5) hażmdur hāşşa kim eger uykusuzlığa fikr ve endişeler munzam ola dördünci bāb (6)bilmek gerekdür kim ehl-i hikmet ve felāsife arasında hilāf yokdur kim (7) insānuñ bedeni dört unşurdan mürekkebdür āb vü ateş bad vü hāk (8) elḥamdu lillahi i'tikādumuz şöyledür kim hağ tebārek ve ta'ālā mecmū'ı maḥlūkatuñ (9) yaradıcısıdur henüz harf-i kāf nūna muttaşıl olmamışdı kim iki cihān (10) yaradulup hāşıl olmuşdı ve ba'de gendünüñ luṭf-ı hikmetile

bunlara (11) düzenlik vird i adını insān eyledi cemi'
 'ālem bunlarınla taldı (12) niḡām virdi bunlardan ġayrı
 elvān-ı muhtelif ḡayvānlar yaratdı (13) mecmū'ını ġıdāya
 muhtāc eyledi her birisinin ġıdāsını gendü fazlıla

17(b)

(1) vücūda getürdi kim yiyeler ol ġıdādan ḡāşıl olan laṡīf
 (2) ḡıltıla bedene neşvünümü ḡāşıl ola herçikim ġıdānuḡ
 keşīfidür aḡa fazla (3) diyeler anı ṡabī'at gendüden
 def'eyleye ba'zısını şuġlıla ba'zısını (4) aġzı şuyıla
 ba'zısını menile zīrā ol daḡı fazlalardandır her vaḡt kim
 menī ġalebe (5) idüp ziyāde olsa ādem oġlanınun ṡabī'atı
 anı istifrāġ itmek (6) ister iki dürlü ġaraziçün biri olkim
 cem' olan fazlaları bedenden (7) ḡāric eyleyüp ṡaşra dōke
 ikinci olkim andan bir ḡayvān daḡı (8) vücūda gele nesl
 kesilmeye ḡaḡ ta'ālā-nun fermānıla zīrā bu istifrāġ (9)
 menī ḡaḡ ta'ālā celle celāluhu 'avratlar raḡminde nuṡfe
 eyler tevālūd ve (10) tenasüliçün ve hem bilesiz kim
 endāmlarda hic endāmun terkīb i (11) ḡatunlar raḡimi
 acāyib degūdür ve daḡı ma'lūm ola kim raḡim āferīnişde (12)
 meşāne mişālindedür anun daḡı cirimi vardur meşāne cirimi
 gibi menba'ı (13) meşāne altındadır boynı vardur er adam
 zekeri gibi şōyle ucı

18(a)

(1) 'avret fercine peyvestedür aġzı vardur balıġ gibi daḡı
 iki (2) ṡabaḡadur içreki ṡabaḡası iki kışmdır şōyle kim eger

taşrağı tabaçasını (3) kimse içerü tabaçasından ayırsa bir
 rahimde iki rahm olurdu biri sağ (4) yana bir sol yana
 bunda hikmet oldur kim eger bir rahimde iki oğlan vücūda
 (5) gelecek olursa her birişinüñ ğıdāsı ayru ayru ola ammā
 erkek oğlan (6) ekser rahmüñ sağ yanında olur kız oğlan sol
 yanında olur sol (7) vaktkim er 'avratıla şoĥbet eylese
 rahmüñ ağızı açılır er adamuñ menisini (8) içine ölur ağızını
 girü yumar şöyle kim ol sâ'atde gücile kimse demür (9) mīli
 içine şokamaz ol nuţfenüñ şuyı rahmüñ içinde kalur (10)
 'avrat şuyıla amihte olur daĥı cima' vaķtında nuţfenüñ
 kuvvet-i meyli (11) sağ yana olacaķ olursa vücūda gelen
 ekser evķatda er oğlan ola (12) eger sol yana olursa kız
 oğlan ola eger nuţfe çok olup (13) iki yana berāber olacaķ
 ikiz toĥa ikisi daĥı oğlan ola

18 (b)

(1) el'ilm ü 'İndellahi vehuve'l 'unkudu'l-'ilme bu ayetile
 kim ve yālemu mafi'l erham i daĥı avret (2) şuyı er şuyına
 karışdugınun menf'atı oldur 'avret şuyınun (3) ğıdāsı er
 şuyıdur anuñçün kim erüñ şehveti ğalīzdür tabi'atda issidür
 (4) 'avratun raķıķdür tabi'atda şovukdur eger ikisi daĥı
 issi olaydı (5) mümkün degöldi kim tevālūd ve tenāsül
 olaydı anuñçün kim meni muĥarriķ olup (6) göyünürdi pes bu
 sebeddendür kim er şuyı 'avrata 'avrat şuyı ere (7) muĥtācdur
 tā kim ol ikisinden i'tidal kesb olına daĥı ehl-i tecribe
 (8) şöyle bulmuşlardur kim eger erüñ şehveti issi ve ğalīz
 ola er oğlan (9) vücūda gele eger raķıķ olup burūdete māyil

olursa kız oğlan (10) vücūda gele dağı er men̄isi çok olup kuvvetlü olursa 'avrat (11) men̄isinden her oğlan kim toğa atasına benzeye eger 'avrat men̄isi ğalib (12) olursa anasına benzeye eger ikisi dağı birbirinden ğalib olmayacak (13) olursa her oğlan kim vücūda ne atasına ne anasına vehem ab-

19(a)

(1) nuḫfenūñ ṭabī'at ı, oldur kim raḫimde ḫayz kanından ne kim bulursa bağlar (2) anuñcūndür kim ḫāmile olan 'avratlar 'adet görmezler eger ol nuḫfe az (3) dağı olursa peynir māye gibi süd dağı bulursa bağlar ammā şol (4) kankim raḫimde nuḫfeyle bağlanur aña 'alağa dirler ve ba'dehu yedi gün deḫak (5) ta'alā gendü kudretile ol ṭabī'atun kuvvetini anda vücūde getirüp (6) ol nuḫfeyle bağlanmış ḫayz kanını naḫş-ı şūret-i insān düzedür (7) şöyle kim endāmlarda ne kadar aḫ renklü nesnelere olursa sūñük ve beyne (8) ve siñir gibi ve nekim bunlara benzer varısa cūmlesini nuḫfe şuyından (9) yaradur ayruḫ endāmlarda aḫ renklü nesne yokdur et ve ciger ve ṭalak (10) ve böğrekdür bunları ḫayz kanından yaradur meger kim yüregi zīrā anuñ (11) māyesi şiryān kanındandır bu şıfat, kim zıkr olundı buna ehl-i (12) ḫikmet kuvvet-i muşavvire dirler evvel kim insānda yaradılır yürekdür beynidür (13) cigerdür çünkim bunun üzerine kırk gün geğer ol 'aleḫa muzga olur

19(b)

(1) ya'ni yumşak et pāresi gibi müddetile bunlar sūñüklere bağlanur et (2) ve ṭamarlar ve siñir ve endāmlar zāhir olur

göz ve ağız ve el ve ayak (3) ve girü kalan endāmlar gibi dağı deri bu endāmları örter çün bu (4) mezkürdan dört ay on gün geçer cān gelür bedene girür şöyle kim (5) ĥak ta'ālā kelām-ı kādīmimde buyurur velekad ĥaleķna ilā insan- i min sülāletin min tīnin (6) sümme ce'alnāhu nuţfeten fi- ķarārin mekīnin sümme ĥaleķnān-nuţfete 'aleķaten feĥalaķna (7) el'alāķete mużgaten fe ĥalaķna'l-mużgate 'iżāmen fe kesevna'l-iżane laĥmen sümme enşe'nāhu (8) ĥalkān aĥere fetebarekellahu eĥsane'l ĥalikīn ķaçan kim cān bedene girür (9) toğıncaya degin ĥayz ķanını ġıdalanur ol ġıdaları kim ana yir çeker anı (10) ķan eyler raĥme gönderür oğlan ol ķanı ġıdalanur toğacak vaķte degin (11) çünkim vilādet vaķt irişür ananuş raĥmi döner maķlūb olur (12) oğlanuş başı aşıağa ayakları yukaru olur anasından cūda olur (13) ol üç karānılıķdan ķurtılup ĥelāş ya'ni meşime ve raĥme

20(a)

(1) ve şikem emr-i bāri-i ta'ālā beşinci bāb müddet-i zamān-i şūret-i ferzend ve ĥareket-i tamām (2) olmaķlıķda iĥtilāf kim vardur anı bildürür ķaçan kim er ođlan yedi ayda (3) tođa şūret i otuz günde olur ĥareket atmış günde fi'l-cümle yüz yetmiş (4) günde tamām olur eger kız ođlan olursa şūret otuz biş günde (5) tamām olur ĥareket yetmiş günde tamām olmaķlıđı yüz on günde olur (6) eger er ođlan tođuz ayda tođacak olursa şūreti kırk günde olur (7) eger kız tođarsa sureti kırk beş günde olur eger er ođlan on (8) ayda tođarsa şūreti kırk beş günde olur ĥareketi tođsan

günde (9) tamām olmaqlığı iki yüz yetmiş günde olur eger kız olursa şūreti (10) elli günde olur hareketi yüz günde tamām olmaqlığı üçyüz günde olur (11) eger er oğlan sekiz ayda toğarsa her giz diri olmaya sebebi oldur kim (12) çün oğlan ana karnında yedi aylık olur hareket eyler deprenür taşra (13) gelmek ister eger kuvvetlü olursa toğar diri dağı olur zira kim

20(b)

(1) bu yedi seyyāre-i mütehayyire anuğ üzerine devr itmiş olur eger (2) za'if olursa taşra çıkmaz pes bu dönmeğün hareketiile rencūr (3) ve za'if olur çün sekizinci ayda toğar dirilmez zira ki hasta (4) toğdı tabi'atda ol kadar kuvveti yoğdı kim anā rahminde taşra (5) geldüğü vaqt ol havāya ihtimāl ideyidi ve dağı anuğçün kim (6) sekizinci ay devrinuğ sāhibi zuhaldür zuhal naḥsdur ḥakidür (7) dağı sekizinci ay nücüm hesabında beytü'l-mevtdür ammā oğlan (8) tokuz ayda toğar olursa dirilür sebeb ol kim bu iki ayda (9) ne kadar renc ve süstlüğü varısa zāyil olup teni kuvvetlü olur (10) dağı bu anuğ hüdāvendi müşteridür eger oğlan toğacağ vaqt bu oğlanuğ (11) sāhibi tāli'i mevt burcunda bulunursa yā tāli'i burcı ḥāki olursa (12) yāḥūd ki sitārenuğ nuḥūset içinde bulursa kim toğar (13) ölü toğar bu sebebler ile kim zikr eyledüm dağı şol vaqt kim

21(a)

(1) oğlan toğar çağırur ağlar ehl-i hikmet dimişlerdür kim gen dü (2) vaṭanından ayrıldığıyçün velikin bu nesne ḥağ tebareke ve ta'alanuğ (3) kudretini bilmekçündür kim şunuğ gibi

karanlıkta ve tarlıkta (4) toktuz ay mekân dutup karar
 eyleye kaçan kim ol kararı (5) vatandaşdan ayrıla döne girü ol
 mekâniçün ağlaya pes (6) bundan yegrek delil olmaya kim
 hudâvendi tebârek ve ta'âla (7) kâdirdür kudreti neye
 gerekse irişür inne'llaha 'alâkulli şey'in (8) kadir altıncı
 bâb âdem oğlanının süniklerinin terkibini beyân eyler (9)
 bunda acâyib ve garâyib hikmetler vardır bilesiz kim âdem
 (10) oğlunun bedenindeki sünikler bünyâdların diregi
 gibidür eger (11) sünikler olmasaydı maḥlûkat ayak üstine
 turup yürimezdi (12) ammâ evvel sünik kim yaradıldı ve
 bağlandı kafa süniğidü vehem (13) dükeli süniklerden ol
 muhkemdür ve kuvvetlüdür toprakda giç çürür

21(b)

(1) haḫ-ta'âlâ anı muhkim yaratduğının sebep oldur kim
 beğâyet (2) şerif endâmdür şöyle kim ol endâma âfetler
 tizcek eser (3) eylemeye daḫı şekilde degirmi yaradılmışdur
 anuḫün müdevverdür kim (4) müdevver nesnelere âfet-pezir
 olmaz eger müseddes yâ murabba' yâ müselleḫ (5) olaydı âfeti
 gendüye tizcek kabûl eylerdi daḫı müdevver (6) olduğına
 sebep oldur kim iki nesne olsa ikisinin daḫı (7) endâze
 şekli berâber olsa yâ çihâr sū yâ müseddes olsa (8) ol
 müdevver nesneye kim koyarsan mecmû'ından ziyâde olur (9)
 ya'ni beyni anda çok sığar demek olur daḫı bir hikmet (10)
 oldur kim alt 1 pâredür cemi' bir yire uluşmuşdur şöyle
 kim (11) her giz birbirinden ayrılmaz bu peyvendlerden üç
 nesne ḫâşıl (12) olmağičün biri oldur kim laḫif buḫârlar

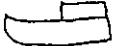
ma'deden başa (13) yetişür bu peyvendlerün altından taḥlīl olur eger ḡalīz buḡār olup

22(a)

(1) lezic faẓlalar olacaq olursa dimaḡdan burun delüklerinden taṣarruf (2) olur tā kim ādem oḡlanı enva'-ı marāzlardan emīn ola ikinci (3) oldur kim ādemün alını süñügi ḡafa süñüginden yumşaq olur zīrāki (4) bir süñükde biraz ḡatı biraz yumşaq olmaq mümkün degüldür daḡı bu ḡavāss-ı (5) ḡamse kim vardur dördü başda olur ḡiss-i evvel görmeklikdür (6) ikinci işitmeklikdür kulaḡundur üçüncü yeylemek burnundur dördüncü ḡāšnīdür (7) dilündür ol bir ḡis kim ḡalür elündür dutmaḡlıkdur daḡı başuñ degirmilini kim (8) didük igen degirmi degüldür igen uzun daḡı degüldür bu ṣekle ekṣer (9) maṣḡat dirler başuñ ṣekli kim ḡabi'idür işbu resmdür (ā) daḡı (10) ṣekiller olur başda līkin ḡabi'ī degüldür amma ol kim ḡabi'idür (11) anda beṣ derz olur bu derzlerün üçü toḡrıdur ikisi ṣol (12) derze benzer kim derz-i kışridür daḡı ol derzlerün ṣekilleri (13) ṣol nev'ile, dür kim zīkr olasıdur bir derz başuñ ileyindedür ṣol

22(b)

(1) mevzi'de kim börgün ḡıranı ol yire iner derz-i iklīli dirler (2) resme olur eñsede olur 'arab yazusunda dāla benzer (3) yunaniler yazusunda lāma-elife benzer ṣekli budur ḡabībler (4) aḡa derz-i lāyı dirler bir derzi daḡı

vardur derz-i ikl̄il̄üñ ortasından (5) başuñ ortasına çıkar
 ta derz-i lāminüñ dibine degin ana sehmī dirler (6) ve
 süfūdī dañı dirler işbu resme olur ve dañı her (7) sünügüñ
 serhaddi vardur ve l̄ikin bu süfūdi sünügün (8) bir haddi
 derz-i ekl̄il̄il̄üñ öginden yañadur derz-i lāminüñ ardınadur
 (9) derz-i sehmī her kaçan yukarudan aña iner inceçük
 olur deri gibi (10) bu deriye arabça kışr dirler çün bu
 hadde irişür sünük kim (11) anuñ altındadur ana ulaşur
 andan bir derz hāşıl olur aña derz-i (12) kışri dirler
 bu derzi kulagun dibinden geçer derz-i sehminüñ altında
 (13) işbu resme olur şeyh ebū 'alī sīnā
 eydür buna derz-i

23(a)

(1)kışri dirler bu derz i sünügüñ içine geçmiş degüldür
 l̄ikin eser eylemişdür (2) sünügüñ üzerine bu iki pāre sünük
 dañı vardur dört(3) tarafa yañındur dört pāre sünük dañı
 vardur dört divār (4) gibi bir elin sünügüdür anuñ şekli
 yarım dāyire gibidür anuñ haddi derzi-i (5) ikl̄il̄inün
 yukaru yanınadur aña yanı bir derzdür kaşuñ (6) içinden
 geçer derz-i ikl̄il̄inüñ iki kenārına ulaşur sağdan ve (7)
 soldan iki pāre sünük dañı vardur kim kulağun delükleri ol
 (8) sünükler içinde bu iki pāre dükeli pārelerden katırağ-
 dur bu (9) sebebden ol ikisine el'uzmanī el-hacer yan
 dirler her biri derz-i kışrinüñ (10) üzeriden derz-i
 lāminüñ altına gelür derz-i ikl̄il̄inüñ kenārına (11) ulaşur
 iki pāre dañı kim kulağ deligi içindedür müsellesrekdür

dördüncü (12) p̄are kim eṅseden yaṅadur anuṅ ḥaddi derz-i lāmiye gelür ol bir (13) kenāra daḥı ulaşur bu şol derzi dūr kim başuṅ ḥaddi vetedi

23(b)

(1) süñükden anuṅıla peydā olur daḥı vetedi süñügüñ didegümüz şol (2) süñükdür kim ka'ide-i dimāḡ dirler ya'ni dimāḡ anuṅ üzerinde karar (3) eylemişdür başuṅ dükeli süñükleri anuṅ üzerine konılmışdur bağlanup (4) berkinmişdür pes ma'lūm oldı kim başuṅ ḥāşşa süñükleri altı p̄aredür (5) ammā az m-1 vetedi kim yedincisidür başuṅ ḥammālıdur velikin ḥaḫ tebārek ve ta'alā (6) ādem oḡlanınuṅ başını bu kadar p̄areden anuṅcün yaratmışdur kim bunların (7) ba'zısına bir āfet 'arız olsa cümle ḥarāb olmaya ikinci dimaḡuṅ (8) ḡışāları bu derzlerün içinden taşra çıkup ayruḫ ḡışālara ulaşa kim (9) baş çenākınuṅ üzerinde turur içreki ḡışāları mu'lallak-aşa koya kim (10) beyniye tokunmaya anuṅ aḡırlığından beyni zahmet çekmeye üçüncü budur kim (11) līfi siḡirler bu derzlerden taşra çıka başuṅ derisine perākende (12) ola daḥı azm-1 vetedi kim k̄aide-i dimāḡdur ayruḫ p̄arelerden (13) şulbraḫdür bir kaç fayideyiçün biri oldur kim yük götürücü bünyād

24(a)

(1) muḫkem gerekdür ikinc i şol yolkim ṭamaḫdan başa iner bu süñük üzerinden (2) iner fa'zlalar kim dimāḡa müstevlī

olur bu yoldan gelür hikmet-i ilāhī (3) şöyledür kim bu şulbrağ olaydı fażlalar bunu helāk eylemeyeydi üçüncü (4) oldur kim eger bir kimseye ol tarafından bir āfet zarar gelse göz (5) anuñ gözcisidür göre gözde ol āfet andan def' inde enşeden (6) yana ol gözci yoğdur pes hikmet ki vācib oldı kim bu sünük şulb (7) ola bu fażlalar anı tebāh itmeye ve dah şaķıķaların iki yanında iki (8) sünük vardur ol dağı şulbdür ya'ni katıdur ol 'aşab kim (9) dimāğdan taşra gelmişdür şaķıķasının 'aźalasına ulaşıp örtmişdür (10) ve yaru konulmuşur bir ucu elin sünügine ulaşmışdur bir ucu kaş (11) ucına ulaşmışdur bu iki pāre sünüğe zevc dirler şaķaķuñ kilālīgi (12) dūr ammā bu sünükler kim takrİR olundı 'aded onbirdür ve's-selām (13) yedinci bāb beyninüñ terkİbin bildürür vehem bilesiz kim haķ tebārek

24(b)

(1)ve ta'ālā insānuñ bedeninde üç a'za yaratmışdur aña eṭibbā re'siye-i (2) a'zā dirler anuñçün kim anların ef'ālī mu'teberdür menfe'atları (3) bedene öküşdür biri yürekdür bedenüñ pādişāhidur ikinci beynidür yüregüñ (4) vezīridür üçüncü bağırdur bedenüñ ṭabbāhidur ve ḳassāmıdur velİkin (5) beyninüñ ma'deni başdur ekser fāyidesi göz içündür zīrā ki (6) göz bedenüñ pāsübānidür gözün rüşenligi başuñ beyniniyledür imdi (7) bu ikisini haķ ta'ālā dūkelinüñ üzerinde anuñçün yaratmışdur kim bir nesneyi (8) ırağdan görse eger ḳayrı varısa anuñıla vuşlat eyleye eger şer (9) varısa andan ihtirāz ide velİkin ṭabi'atda beyninüñ

tabî'atı (10) şovukdur terdür cümcümenün içinde iki perdenün ortasında durur (11) şöyle kim bu iki perdenün biri içerü ve biri taşradur ammā taşrağı (12) perde cümcümenün altında olur hiç nesneye ulaşmış degüldür belki (13) cümcümede cüdādur tā kim beyni āfetlerden ırak eyleye velikin

25(a)

(1) bu perdeden burun delüğine degin muşabbağ çok delükler vardır (2) palüne delükleri gibi ya'ni süzek gibi bu delüklerin altında bir (3) süñük dahı vardır anda hem delükler vardır palüne gibi (4) velikin bu delüklerin kimi rāstdur kimi egridür bu delükler (5) beyinden ırakdur sebab ol kim ādem nefesin çekdüğü vakt (6) şovuk havā beyniye mazarrat irişdürmeye ve ba'dehu dimāğun (7) delüğü bir egri delükdür dimāğun ardında batnuñ altında (8) beyninün yarusına degin irişmişdür ol süñük kim pālüne (9) mişālindedür aña uluşmuşdur menfa'atı oldur kim ādem oğlanı (10) ağzını yumsa nefesini ol egri delükden virür alur uyğuda (11)veyā uyanuğda dahı 'uruğ-ı zavārib ki beyniye muttaşıldur buperdeden (12)hāricdür ol ikinci perde kim vardır ol perdenün içindedür (13) dahı şöyle bilesiz beyni üç bahşdur ammā birbirine muhkem bendelerle

25(b)

(1) bağlanmışdur ehl-i hikmet butün-i dimāğ der bu batnların içinde (2) kızılca tamarcuğlar vardır kimi

müteharrik kimi arāmidē şöyle kim (3) zikr olundı ammā baṭn-ı evvel alından yaṇadur andan büyükrek iki (4) baṭn daḡı vardur ol gözün görmeḡliginün ma'denidür gözün (5) rūšenliginün ḡaranulıḡınun sebebi bu baṭndan-dur 'asab-ı mücevvef kim (6) vardur göze bu baṭndan muttaşıl olmışdur gözün nūrı göze (7) bu 'aşab-ı mücevvefün içinden gelür haḡıḡat bilindi kim ādemün (8) bedeninde bu iki 'aşab-ı mücevvefden artuḡ içi mücevvef sinir yoḡdur (9) ḡaçan kim bu baṭn-ı evvele bir āfet iriše gözün görmeḡligi bāṭıl (10) olur ammā ikinci baṭn kim bu baṭna peyvestedür aḡluḡ ve uşşun (11) ma'denidür her ḡāh kim bu baṭna āfet iriše ādemün aḡlı (12) zāyil olur sekte ve laḡva 'arız olur ammā üçüncü baṭn ma'den-i (13) ḡıfzdur ādem gördüḡi ve işitdüḡi nesneleri öginde tutmak

26(a)

(1) ve unutmak bu baṭn-ı salıḡdedür bu baṭın cemi' sinirlerün ortasında (2) olur ol baṭın ol iki baṭndan ḡiçirekdür kim zikr olundı (3) her ḡaçan kim bu baṭna āfet iriše cümle bedenün sinirleri (4) za'if ve süst olur daḡı nisyān 'arız olur şöyle kim (5) ḡişi gendü adını unudur envā'ı maraḡlar daḡı ḡaşıl olur fālic (6) ve ra'şē gibi anuḡcün bu 'illetler cemi' emrāz-ı dimaḡiyedür velīkin (7) her birisi bir baṭna maḡşüşdur şöyle kim üç baṭn diyü zikr (8) oldıdı bāḡı başuḡ ḡeklini ve kısmetini ve perdelerini bu 'aşab-ı (9) mücevvef kim zikr itdük cümlesinün şıfatını göz faşlında beyān eyleyevüz (10) inşaallahu ta'ālā

sekizinci bāb başuñ eczālarını ve ğışā larını ve tecvīflerini bildürür (11) bilesiz kim başuñ eczā-yı zātı kıldur deridür etdür kaḥf-ı (12) dimāğdur ğışā-yı şulbdür ğışā-yı raḳīkdür aña meşīmi dirler (13) gevher-i dimāğdur daḥı anuñ tecvīfleridür her ne kim tecvīflerde

26(b)

(1) varısa oldur daḥı ol ğışā kim vardur dimağunı altındadır (2) pes şöyledür andan ol iki süñük kim ḳā'ide-i dimāğdur fi'l-cümle (3) ma'lūm olmışdur kim dimāğ başuñ öñinde ardına degin uzadur (4) iki baḥşdur her baḥşuñ ğışāları ve tecvīfleri ayru ayrudur (5) her iki baḥşuñ mümāssi biribiriyledür her birinüñ ayrılığı dimağunı (6) öñinden zāhir olur ammā iki baḥş olduğınuñ menfa'atı oldur kim (7) eger bir baḥşına süddelerden yā āfetlerden bir āfet 'arız olsa (8) bilesiz kim dimağunı ṭabī'atı sovuğdur ve terdür sovuğlığı anuñçün (10) dür kim aşablarını ḥareketi sebebinden kim dimāğa muttaşıl olur ḥarāret-i (11) füzūni mütevellid olup aña eṣer itmeye daḥı havassī maḥall-i maḥşuşat (12) eṣer-pezir-i ḥarāret olup münfa'il olmaya daḥı kuvvet-i maḥall-i muḥayyele (13) ve müfekkire ve müzeḳkire peyveste ḥareketdedür peyveste ḥareket sebebile

27(a)

(1)münfa'il olup ḥareketden muḥterik ve müştāğil olmaya daḥı meded-i rūḥ kim (2) yürege peyvestedür yürek kim

ma'den-i harāretdür harāret dimāğa (3) yetişmeye ol iki tamaradan harāret şikeste olup i'tidāli kisb (4) ide ammā terligi anuñçündür kim hareketlerün sebebile yubūset (5) kesb itmeye dahı çerbdür yumşakdur çerbligü anuñçün-dür kim (6) sinirler kim aña muttaşıl esbēblardan birisile şikeste olup üzölmeye (7) yumşaklığı anuñçündür kim maḥsūsāt fi'l-hāl idrāk ide her (8) nesnenüñ anda eṣeri mütemekkin olup karar ide dahı dimāğun ilerügi (9) cüz'i nerm ve terdür sebebi oldur kim ḥissün'aşabları ekser aña (10) ulaşmışdur ḥuşuşa kulağun ardındağı ve öñindeki cüz'i şulbi (11) terdür anuñçün kim müteḥarrik sinirleri mebd'e'i nāçār şulb geregi (12) zīrā hareket iden'aşablar kuvvetlü gerekdür dahı dimāğun (13) ardındağı cüzvinüñ ortasında bir laṭif ḥicāb ta'biye olmuşdur

27(b)

(1) yumşak cüzv-ı şulb didüğümüzden ayrudur ol tamarlar kim (2) dimāğdan aşığa iner ḥicāba i'timād eyler dahı dimāğun āḥer cüzvinüñ (3) altı mās'aradür bu ma'sara tecvīfdür bürke resminde evridelerden (4) kan gelüb dimāğda cem' olmağıçün kim dimāğun mizācın duta dahı (5) şāḥlar vardur kim evrideler kanı ol şāḥlardan geçürüp (6) dimāğa perākende eyler dimāğun cevherine beñzerdür ve dahı anda iki tamar (7) cem' olur dimāğun ileyinde burnun yuḡaru ucunun iç yanında emcek (8) ucına beñzer sarkmışdur tabibler āña ḥalemetān dirler rāyiḥa bilmek (9) ḥāssesi bu ḥalemetān didüğümüzle olur dahı maḥlūkatda kimseler olur

(10) burunları aşla rāyiha bilmez sebep oldur kim esbāblardan bir nesne 'ārız (11) olur cerāhat gibi ve baş beret gibi ol halemetān didügümüze āfet (12) irişür burun koğu almağdan kalur yāhūd aşılta ol halemetān nākış (13) olur burun koğu bilmez ana mu'ālece dağı fāyide eylemez ammā ol ğışā kim

28(a)

(1) dimāğun cümlesini örtmişdür biri dağığdür terdür mümāssi dimāğdur (2) biri safiğdur terdür mümāssi kağfdür sebep ol kim dimāğun (3) cirm.1 ortasında kağf süğüğine hicāb ola zīrā kim dimāğun (4) hareketinün inbisātı vardur elbetde gerekdür kim bu inbisātun (5) hālinde mümāssi kağf ola her gāh kim dimāğun cevheri ziyāde (6) ola zīrā her vağıt kim katı çağırsalar ya kağısalar hareket-i inbisāt ziyāde (7) olur eyle dimāğun cevherinün mümāssi kağf olur pes melik-i (8) tebārek ve ta'āla bu iki ğışāyı hicāb eyledi anuğün kim dimāğun (9) cevheri nerm vü nāzükdür ve terdür kağf kim süğükdür şulbdür huşkdür (10) mümāssi kalmaya tā kim dimāğ süğüğün zahmetlerinden ba'id ola dağı iki (11) ğışā anuğündür kim bir ğışā hem dimāğun cevherine mülākat olup (12) hem kağfe mülākat olmak mümkün degüldür bunda hikmet-i ilāhī şöyle iktizā (13) eyledi kim ol bir ğışā kağfe mülākat olacağıdı şulb olaydı

28 (b)

(1) olki dimāğun cevherine mülâkat olırsardı rakîk olaydı
 (2) ammâ bu iki ğābâ kim vardur vekâ-yı dimāğdur bir tekye-
 gâh gibi azacuk (3) temessüki ve ta'allukı vardur lîkin
 şerâyin kim dimāğa gelmişdür ikisi dağı (4) meşîme gibidür
 kim tamarları gendü nihâdında râst tular dağı ol (5)
 şulb-i ğışâ kim kaḥfunj mümâssidür ğışâ-yı rakîk anuñ
 altında konulmuşdur (6) üftâde degüldür anuñ ağırlığı anuñ
 degüldür andan ayrudur (7) dağı dimāğda tamarlar vardur kaḥ
 funj derzi yolından aşığa (8) aşığa inmişdür ol iki ğışâdan
 geçmişdür iki ğışâ birbirine (9) ulaşmağılığı bu mevzi'lerde
 tamarlardan-dur ve hem şafîk ğışâdan (10) uvacuk şahlara
 ulaşmışdur kaḥfunj ğışâyıla temessüki ol şahlardandır (11)
 tâ kim anuñ ağırlığını ayruğ ğışâlara getüreler velîkin
 bâkî şahlara (12) kaḥfunj derzinden taşra gelmişdür ol
 ğışâdan geçmişdür kaḥfe (13) örtülmüşdür dağı dimāğun
 uzunluğında üç tecvîf vardur

29 (a)

(1) tabîbler ana bütün-i dimāğ dirler her birisi
 yassıllıkda iki baḥşdur (2) anuñçün kim dimāğun cevheri
 uzunluğınca iki baḥşdur (3) nitekim zıkr olundı evvelki
 tecvîfle müşterekdür şol vaqt kim (4) âdem burun delüğinden
 havâyı içerü çeker dimāğun fazlasını aḫsırmağııla (5) andan
 def' ider ve dağı rûh-ı hassâsa a'zâyâ andan baḥş (6) olur
 her uzvunj kısmeti a'zâyâ andan irişür kuvvet-i muşavvirenünj
 (7) işleri anda zâhir olur şonrağı tecvîf giçirekdür andan

(8) şonrağı baḥşuñ ḥareketlerinüñ mebdē'idür rûḥ-ı muḥarrike ayruḫ (9) a'zâlara andan baḥş olur her üzvuñ kısmeti ol üzva (10) andan irişür kuvvet-i ḥafızanunñ daḫı işleri anda zâhir olur (11) ve ba'de dimâğunñ ilerügi cüz'i büyükdür ortadağı cüzvi giçidür (12) sonrağı cüzvi ikisinden giçirekdür tedricile ammâ şöyle şanasın kim (13) beyni aña muttaşıldur anunñ kıuyruğı gibidür velikin ortadağı tecvîf .

29(b)

(1) menfezdür evvelki tecvîfden şonrağı tecvîfe varur dehlîz (2) gibidür ikisinüñ arası şol havâya kim tecvîflerdedür tabîbler (3) rûḥ dirler eczâ-yı rûḥ kim evvelki tecvîfüñ içinde dür (4) daḫı şol eczâ-yı rûḥıla kim şonrağı tecvîfüñ içindedür (5) anuñıla ulaşmışdur cümle-i maḥsusat kim idrâk olunur cüzv-i (6) evvelden cüz-i âḫere irişür anda kalur her nesnenün şüreti kim (7) gişinüñ yâdına gelür şonrağı cüzvilerden evvelki cüzve gelür (8) bu sebebdendür kim üç tecvîf birbirine açılmışdur lîkin ortadağı (9) tecvîfüñ adı lezecedür şekli müdevverdür mecma'u'l-baḥreyn daḫı (10) dirler zirâ ki maḥall-i idrâk-i maḥsusat evvelki cüz'dedür (11) dimâğdan yaddaştlığunñ maḥalli pesindür şüret-i (12) maḥsusatı külli evvelki tecvîfden âḫere irişür bu sebebdendür kim (13) orta tecvîf şâyeste-i maḥall-i tefekkürdür her neyikim ḥisden alur

30(a)

(1) temîz eyler hıfz hazînesine ısmarlar zıkr idicek vaktın andan (2) yine ister hiss anı maḥalline getirivirür bu sebebdendür kim (3) eczâ-yı dimâğun cüzvilerinün bir cüzvilerine âfet irişe ol (4) cüzvün meşâlihine ḥalel irişür ba tarîkıla bilindi kim her cüzv (5) kaḡı kuvvetün maḥallidür daḡı her cüzvün işi nedür ammâ gıṣâ-yı raḡık (6) kim mümâssi dimâğdur her dimâğ üstine düşmiş degüldür andan (7) azâdedür dimâğun cümlesine ğılâf gibidür tâ şol araya degin kim (8) âḡir-i dimâğdur derz-i lâmun yakınına degin her cüzv tedricile (9) şulbdür velîkin şalâbet ğıṣâdan müstağnidür daḡı şikenler kim (10) dimâğun cirminde peydâdur cevşen mişâlinde pâre pâredür berhem (11) kaḡılup biri birine tolaşmışdur tabîbler ana tezrîd dirler bu tezrîd (12) anuḡcündür kim rûh-ı nefsanî şöyle kim tevcîflere güzer eyler puḡte (13) olur bu tezrîd daḡı güzer bulup bunlara müstehil olur dimâğun

30(b)

(1) mizâcın tutar şöyle kim keylûs cigerün tamarlarına perâkene olup (2) müstehil olur cigerün rengini tutar daḡı bilesiz dimâğun cüzv-i evvel i (3) cüzv-i evsatdan cüzv-i âherden büyükdür daḡı cüzv-i evvel suḡurdur (4) cüzv-i evsatıla cüzv-i âher ortasında iki baḡşgâhun altında (5) iki büyük tamar vardur şaḡlar olur gıṣâ-yı meşîmi ikisinin (6) şaḡlarına bâftdür dimâğun altında bu iki tamar oldur kim ma'sara (7) dimişdüm ekşeri anda kim suḡen-i ma'sara-

dur iki tamaru şerh-i beyân (8) oluna zirâ kim bu şâhlara tekyegâh gerekdür kim i'timâd eyleyeler tekye (9) gâh didügümüz bir pâre et pâresi gibi ğuded cinsinde şaḥların (10) ortasında konmuşdur her ne yire kim hâli ola ol ğudedlerden (11) bir pâresi anı tuta şaḥlar ana i'timâd eyleye kim tâ kim gendü nihâdında (12) kalmayalar daḥı bu ğuddelerün nihâdı şâḥların nihâdı şeklindedür (13) çün kim şaḥların aşlı bu iki tamardur biribirine yakın konulmuşdur

31(a)

(1) şaḥlara tokunmuşdur tedricile şaḥlardan vâsi' olup (2) perâkende olur açılıp perâkende olmağınun şekli bu şaḥlara (3) nâçâr şanevber gibidür başı anuḥ bu tamarların dibine yakındur (4) fa'idesi andadur kim şâḥların nihâyeti ve meşîmenün niyetidür (5) dimâğın eczâsı kim orta tevcîfün dört yanına tolanmışdur (6) kirm şeklindedür ya'ni kurtcuğaz şeklindedür anuḥ şaruluğı (7) uzundur tâ anuḥ ortasına degin kim ol dūdeye gendüzini (8) uzun ide gâhi birbirine otruşa fi'l-cümle dimâğın (9) eczâları bu iki hareket i' eyler bu sebebden aḥa dūdiye dirler her (10) kaçan kim bu dūdiyye gendüzini uzun ide anuḥ tecvîfi uzun (11) olur bağılu olur buḥa hareket-i inkıbâz dirler kaçan kim birbirine (12) otruşa tecvîf açılır kısacuk olur buḥa hareket-i inbisât dirler (13) amma tecvîfün içinde butâneler vardur saḥfda ğışâdan

31(b)

(1) dimāğun buṭānelaridür şöyle kim dimāğun aher cüzvinün haddine (2) degin bu tecvifün menfe'atı iki ka'ide üzerine konılmışdur dimāğun (3) cirminde oyluk şeklinde şeklinün ma'nisi bunda oldur kim gāh (4) ikisi biribirine bir yere gelür yökışur ana mümāss dirler gāh birbirinden (5) gāh birbirinden yine ayrılır her gāh kim düde hareketi inkıbāz (6) tecvif beste olur her gāh kim hareket-i inbisat ide tecvif güşāde (7) olur likin bu ayluklara tabibler 'atebetān dirler bunlarda tezd (8) yokdur bir pāredür anuñcündür kim hareket-i inkıbāz ve inbisat kavı (9) olup bağlanmağlıg açılmağlıg tecvifün ol hareketlerde muhkem ve tamām (10) ola ol süstlık kim tezdiden 'arız olur bu iki harekete düşmeye (11) sebep ol kim dimāğun kuvvet-i dāfi'ası fazlaları inkıbāzun (12) hareketile def' idi bile pes hüdā-yı tebārek ve ta'alā dimāğun (13) nāzükliğinin yumşaklığınınuñ sebebini ol hareketlerde bu ihtiyat-ı erzānı

32(a)

(1) kıllup yaratdı kim dimāğun kuvvet-i dāfi'ası fazlaları dimāğdan (2) def' ide dağı dimāğda fazlalar taşra gelmeğininuñ sebebi üç (3) mücriledür biri dimāğun evveli cüzvine şol kadar yağındur kim (4) müsterek olmışdur cüzv-i evvelün ortası cüzv-i vustānıla (5) ikinci cüzv-i vustānınınuñ cüzv-i āherile mücrisi zāhir degüldür (6) iki sebebile biri ol kim anuñ cirm-i giçirekdür ana cüzv-i vustāniye (7) cirm-i vāhid kifāyet ider ikinci oldur kim

anun fażlasının (8) ba'zısı nüha'dan yaña def' olur ki mücri anda kim iki (9) tecvîfden ibtidâdur ikisi dağı dimāğın cürmine geçer anda kim (10) gışâ-yı raķıkdür kim birbirine ulaşur bir menfez olur bu menfezün (11) ibtidâsı iki mecriden mütevellid olur gıñrekdür eczâsı tarrakdur (12) kama' şeklinde bu sebebden ana kama' dirler müstekâni' dağı dirler bu menfezler (13) gışâ-yı şulb içinde tamağın mecrâsı ortasında konılmışdur.

32 (b)

(1) mührenün her tarafı hiç hâlî degüldür bu mühreden geçer müşâşî (2) süñüğine kim müşâfat dirler ya'ni yakineye irer tamak yolından (3) taşra çıkar üçünci mecrâ ol iki füzünidür kim dimāğın ileyinden (4) taşra gelmişdür emcek ucu gibi tabibler aña halemetân dirler anın (5) altında bir süñük vardur pâlüne resminde menfezi buruna açılmışdur (6) bu süñüğe müşâfat dirler dimāğın ba'zı fażlaları bu yoldan (7) aşğa iner ve's-selâm bu teşrih bu kadar beyân itdügümüzden maqsüd (8) oldur kim tabib eger kehhâl gerekdür kim emrâzların esbâbını gâyet (9) bile andan sonra mu'aleceye meşûl ola va'llahü-a'lem bi's-şevâb (10) ikinci maķâle yigirm(i) bir bâbdur enva'ı baş ağrılarının esbâbını ve 'alâmetini ve 'ilâcını bildürür (11) bâb-ı evvel issiden olan baş ağrısının esbâbını ve 'alâmetin ve 'ilâcın bildürür (12) ikinci bâb safravî issi baş ağrısının esbâbını ve 'alâmetin ve 'ilâcın bildürür (13) üçüncü bâb issi kandan olan baş ağrısının ilâcın bildürür

33(a)

(1)dördüncü bāb şovukdan olan baş ağrısını bildürür ki māddesüz ola (2) beşinci bāb şovuk balgāmī baş ağrılarınun 'alāmetini ve 'ilācın bildürür (3) altıncı bāb sevdāvī baş ağrılarınun 'alāmetini ve 'ilācın bildürür (4) yedinci bāb ğalīz yelden mütevellid olan baş ağrıların bildürür (5) sekizinci bāb yubūsetden olan baş ağrıların bildürür (6) toközuncü bāb ma'de ağzınun za'findan olan baş ağrısını bildürür (7) onuncü bāb dimāğ hissiniñ kuvvetinden olan baş ağrısını bildürür (8) onbirinci bāb uyğudan sonra 'arız olan baş ağrısını bildürür (9) onikinci bāb cima'dan sonra 'arız olan baş ağrısını bildürür (10) onüçüncü bāb rāyihalardan buhārlardan 'arız olan baş ağrısını bildürür (11) ondördüncü bāb taşradağı yellerden olan baş ağrıların bildürür (12) onbeşinci bāb zaḥmdan cerāhatdan olan baş ağrısını bildürür (13) onaltıncü bāb cümcümeniñ içinde mütevellid olan kurtçaz sebeble olan baş ağrısını bildürür

33(b)

(1) onyedinci bāb humārlikdan olan baş ağrısını bildürür (2) onsekizinci bāb sancuyıla olan baş ağrılarını bildürür (4) yigirminci bāb ısıtmadan olan baş ağrısını bildürür (5) yigirmibirinci bāb yarum baş ağrısını bildürür şaķika dirler (6) bāb-ı evvel issiden olan baş ağrılarını bildürür kim māddesüz ola (7) issiden olan baş ağrısı kim māddesüz ola biş nev'dür. biri (8) güneşde çok turmağdan olur yāḥūd issi hammāmda yāḥūd (9) od katında çok oturmağdan olur ikinci çok söylemekden (10) yüce āvāzıla nesne okumağdan olur

üçüncü kaçmakdan olur (11) dördüncü issi nesneleri yemekden ve yiyilmekten olur beşinci ta'ām yemek (12) 'ādetinün vaktin geçürmekden olur kim vakt geçdüğinden sonra yiyeler (13) eyle olsa 'alāmetleri dahı beş nev' dür biri şovuk havā ve şovuk

34(a)

(1) şudan rāhat olmağdur ikinci uykusuz dahı göz burun yābis (2) olmağdur üçüncü şuşalık galebe itmekdür dördüncü baş ağrısı sākīl (3) olmamağdur beşinci bevl raqīk olmağdur 'ilāc oldur kim şandal (4) gülāb kāfūr nilüfer benefşe ne kim bunlara benzer varısa yiyleyeler (5) gül yağını benefşe yağını nilüfer yağını ya söğüd yağını her (6) kangısı hāzır olursa gülābıla yū sirkeyile qarışdıralar şovukıla (7) başun önine kim dimāğun mevzi'idür dürteler velikin her birinün (8) miğdār işbu kadar ola şıfatı yağ on dirhem gülāb on dirhem (9) sirke iki dirhem anuñ kim yubūseti ziyāde ola sirkeyi gül (10) yağından ziyāde ideler aña kim miyāne gerekdür sirkeyi berāber ideler (11) aña kim azrak gerekdür üçde birün yağ eyleyeler yā dörtde bir (12) ideler 'alā kadri'l-ḥāceti eger söğüd yaprağı yā alma ya ayva yaprağı tuhmeḳān (13) ḫalı ya mārūl yaprağı yā inebu'ssa'leb yā koruk yā bağ yaprağı

34(b)

(1) yā yaş kāmış kangısı hāzır bulunursa dögeler bu gülābıla sirkeyile (2) gül yağıla zamād eyleyeler eger

harāret gāyet kavī olacak olursa (3) arpa kabın bezr-i katunayıla gül şuyıla koruk sügüd şuyıla (4) ne kim bunlara benzer varısa ısladalar başa uralar ne vaqt kim (5) başa uralar yaqu issi ola getüreler bir ayruk yaqu dağı olur (6) ammā bu yakuları kim başa urarlar eñseye yakın urmayalar sebep (7) ol kim eñse 'aşabların mebdē'idür bu şovuk yakular 'aşabelere (8) ziyān ider dağı issiden olan baş ağrısına gül şuyı (9) gāyet fāyide ider şol vaqt kim gül şuyın çok isti'māl eyleyeler (10) baş ağrısını arturur sebep oldur kim harāretün buharı kim başa (11) mütesā'id olur tamām teskīn olmamış olur kaçan kim baş ağrısı inhiṭāṭda (12) ola bu şovuk yakuları itmemek gerekdür belki bābūnec yağın karışduralar (13) şöyle kim ne şovuk ziyān eyleye ne issisi dağı issiden olan baş

35(a)

(1) ağrısını tıyup ale't-ta'cīl 'ilāc eyleseler tızcek zāyil ola eger (2) mu'āleceye tekāsül ideler müşkil ola sebep ol kim buhārları taḥrīk (3) eyleyüp dimāğdan yağa getürür dağı şol hıltlara gümān iderler kim (4) ziyāde istifrāğ itmegile 'ilāc eyleyeler çāre olmaya belki āfet kavī (5)ola gül yağıla hatun gişiler südini şovukla burnına tamzuralar (6)fāyide eyleye ağdiye ve eşribe arpa kabıla şeker vireler yāhud cevāv (7)vireler şekerile bezr-i kaṭūna ekşi ve taṭlu enār şuyıla müzevvere koruk (8)şuyı kara erik müzevveresi temr-ihindi müzevveresi kızıl mercimek (9)tafşīl kabağ kalyası hıyār için vireler dağı şovuklar yedüreler (10)kim tuḥmekān yaprağından cuğdat olmış ola

ķoruk Őuyından ve ekŐi (11) řatlu enar Őuyından eger řabī'at hıŐk olacak olursa bu bevāridleri (12) ya'ni bu Őovuķları erūk Őuyıla tut Őuyıla dūzeler uvacuķ yaŐ (13) balıķ kim sirkeyle biŐmiŐ ola fāyide ider ammā Őol kimse kim bu nev'a

35(b)

(1) baŐ ađrısından hiĉ nev'ile hātar olmaya hābz-ı mađsūl vireler (2) Őıfat ı hābzı mađsūl etmegi Őovuk Őuya tođrayalar bir sā'at (3) řura ol Őuyı dōkeler tāze Őovuk su ķoyalar bir sā'at yine (4) řura andan Őonra ol etmegi ekŐi ayran iĉine ķoyalar yāhūd (5) ekŐ i enar Őuyına ķoyalar yā sirkeye yā ķoruķ Őuyına fi'l-cūmle (6) ķanđısı mevcūd olursa koyalar yiyeler dađı Őovuk yemiŐler fāyide idicidūr (7) armud elma ayva ekŐi enār turunc limon kim bunlara benzer varısa (8) eger hıyār tođmı iĉini řatlu ķabak tođmı iĉini tođmekānıla dōgūp yiseler fāyide (9) ide yāhūd arpa ķabını Őekkerile virseler hem fāyide eyler ve'sselam (10) ikinci bāb Őafrāvi issi baŐ ađrısının esbābını ve 'alāmetini (11) ve 'ilācını bildūrūr ammā Őāfradan olan baŐ ađrısının 'alāmeti yedi (12)nev'dūr biri benzi řaru olmađdur ikinci ŐuŐamak ađzı acı olup (13) dili iri olmađ üçüncü baŐ issi olup yanmađ dōrdüci uyķusuzlık

36(a)

(1) dağı göz burun ķuru olmağ beşinci nabz seri' olmağ altıncı şaru (2) renklü hāyāller göze görünmek yedinci sehl

nesneye tîzcek kaķımaķ (3) vilācı evvel budur kim istifrağ eylemegile şafranuñ harāretini teskin (4) ideler eger hararet ğayet kavī olacaķ olursa şarāb-ı benefşeyle (5) yā sufūf-ı benefşeyle yā erūk şarābıla yā yemişler şuyıla temr-i hindile (6) yā ekşi ve tatlu enār şuyıla ve şir-ħıştile ishāl ideler şol vaķt (7) kim harāret ifrātıla olmaya matbūħ helīleyile nuķu'-ı şabrıla daħı (8) bunlara benzer ne varısa vermek gerekdür harāreti sikencübinile koruķ (9) şarābıla tohumlar şuyıla arpa ķabıla şekkerile teskin eylemek gerekdür (10) ol vaķt boğaz ve göğüs iri ola benefşe şarābıla erūk (11) şarābıla arpa cevāvıla bezr-i kātūna lu'ābıla teskin eylemek gerekdür (12) ol vaķt kim buħarı dimāğdan men' eylemek ħācet ola harāreti (13) teskin eylemege bezr-i ķatūnadan muvāfıķ nesne yoķdur ķuru kişnic

36(b)

(1) benefşeyile kıızıl gülile döğeler şöyle kim vezn berāber ola uķinün (2) miķdarınca şekker ķatalar şabāħ aħşam iki dirhem yā üç dirhem (3) miķdārinca şovuk şuyıla sūfūf eyleseler buħarı men' idüp harāret (4) sākin eyleye anuñ kim tabi'atı huşķ ola ķanında yeli ola ķurķur (5) eyleye incine şiyāf ideler şābundan kim tabi'atı telyin eyleye (6) yāħūd büreyi tuzıla şuyıla yā pambuķı ya yünı işladalar götüreler (7) andan şonra kim istifrāğ eyleyeler benefşe şuyını nilüfer şuyını (8) söğüd şuyını mārūl şuyını gülşuyını it üzümü şuyını başa (9) uralar şöyle kim zıkr olundu daħı şunun kim uyķusuzlıķdan kuruluķdan (10) zaħmet

olsa bu şuları benefşe yağıla nîlüfer yağıla isti'mâl (11) eyleyeler eger istifrag itmiş olursa hatun gişiler südini tatlu (12) kabak yağıla yâhūd hıyār çekirdegi yağıla yā nîlüfer yağıla buruna (13) tamzuralar yâhūd mārūl şuyını tamzuralar fāyide ide ammā ana kim

37(a)

(1) kurulık gāyet galebe itmiş olsa hatun gişiler südini başınuñ (2) üzerine sağalar dañı eşek südini sağalar eger kuvveti za'if olacak (3) olursa südin 'ivazını benefşe ve nîlüfer ve hatm ve hāşhāş (4) ve ak gül ve arpa cevāvı ve azacuk bābūnacşuda bişüreler benefşe yağıla (5) azacuk bu şuyı karışdur-alar başını bu şuyunñ bu hārına tuta bir destārıla (6) örtine şöyle kim buhar(1) başa perākende ola her gāh kim bu tedbirleri (7) eyleyeler üstine bir hafta geçe baş ağrısı zāyil olmaya tañlil (8) eylemek gerekdür zamādlarla bābūnc ve ve hatmīle eger baş ağrısıyla hummā (9) olmayacak olursa hammağa sirkeyile mārūl yiye yağlardan bābūnec (10) yağın dürtine ammā anuñ kim ısıtması ola bu yağları bu zamadları (11) isti'mâl itmeyeler sirkeyile gül şuyı kāfūr şandal ve benefşe nigehi bunlara (12) benzer nesne varısa anı yiyledeler şıfat-ı şarāb-ı alū kara erügi alalar (13) yüyalar şöyle kim tuzı arına ne kadar hācet olursa anı bir nesne

37(b)

(1) içine koyalar şu üç barmağ üzerine gele ba'dehu kaynadalar bişince (2) elile ovalar şuyını süzeler şāfi

ideler erük şuyı miqdārınca (3) ya gül şuyı katalar ya şovuk şu anuñ yarusına şeker koyalar kıvāma (4) getüreler hācet vaqtında isti‘māl ideler tabī‘at ı telyīn eylese (5) çok dürlü maraźlara dañı fāyide ide eger yarum denk saqmūniyā‘ivaź (6) ideler ishāli kāmīl ola şıfat-ı cüllāb kim tabī‘atı telyīn eyleye boğazuñ (7) ve gögsün iriligin gidere kulunc ve laqvası issi olana fāyide ide eger (8) harāretten incinürlerse şuya karışduralar māü‘l-asele mevzi‘inde (9) ola şekker-i tabarzed bir batman didüğümüz yüz kırk dört dirhemdür (10) şu üç batman şekkerile karışduralar arğun odıla kaynadalar kefin ālup (11) kıvāma getüreler şovuk su katup içeler eger harāret ğāyet kavī (12) olacak olursa her bir batman şekkere bir batman bezr-i katūna lu‘ābıla üç (13) batman su katup gül şuyıla bişürüp kıvāma getüreler sıfat-ı matbūh-helile

38(a)

(1) şafrāyı kuvvetile ishāl ide şaru helile kabı yigirmi i dirhem bir batman (2) şuyıla kaynadalar iki bahşı gide bir bahşı kala elile ovup süzeler (3) yigirmi dirhem sirhişt katalar yetmiş dirhem bu matbūhdan hāşıl olan (4) şuya hal ideler içeler eger sirhişt hāzır olmaya otuz dirhem (5) terencübün katalar fāyide ide şıfatı nuku‘-ı helile şaru helile kabı (6) onbeş dirhem kara erük suyu yüz otuz dirhem helile dögeler (7) taş havān içinde erük şuyını az az tamzurular ezeler şöyle kim şu (8) helilenün kuvvetini ala ba‘dehu süzeler şāfī ideler otuz dirhem cüllāb (9) otuz

dirhem terengübin bırağalar yine süzeler içeler şıfat-ı nushā-i aḥer (10) şaru helīle ve temr-i hindi çekürdegi çıkmış kıızıl üzüm ‘unnāb ve sibistān (11) her birinden otuz mişkāl hıyār şenber ve kuru benefşe her birinden on (12) iki mişkāl kara erük altmış dāne cümlesin onüç bātman şuyıla (13) ışladalar bir gün bir gice her şabāh yetmiş dirhem bu şudan süzeler

38(b)

(1) yigirmi dirhem terengübin yā şeker katup içeler şıfat-ı müshil-i laṭif (2) tatlu enār şuyı kim içi sarıla döğülmiş ola sıkalar yüz dirhem alalar otuz dirhem şekerile ya şir-hiştile içürelere şıfat-ı matbūh-ı benefşe (4) ‘unnāb sekiz dane būyan dibi kazınmış döğülmiş on dirhem (5) kuru benefşe yedi dirhem cümlesin kaynadalar süzeler yigirmi dirhem şeker (6) yigirmi dirhem terengübin yigirmi dirhem şenber katalar yine süzeler içeler (7) şıfat-ı ḥabb-i benefşe bir dirhem kıızıl gül bir denk maḥmūde bir denk yumşak (8) döğeler bezr-i kaṭūna lu‘ābıla yoğurup ḥablar ideler şıfat-ı (9) nuḳu‘-ı kāsni şuyın bir batman şabr-ı uskutūrī yigirmi dirhem (10) ikisini şişeye koyalar güneşe aşalar ḥācet vaktında yigirmi dirhem yā otuz (11) dirhem isti‘māl ideler daḥı kimsenüj mak‘adında yanmak yā ağrımağ olsa (12) her şerbete bir dirhem döğülmiş keşirā katup vireler anuḳ kim harāreti (13) kaṭı ola bağazında göğsinde ḥuşūneti olmaya sehelce sirke katup

39 (a)

(1) ısıcağ şuyıla içüreler tabi'atı telyin idüp şafrayı ishāl ide (2) şıfat-ı zımād kim baş ağrısına fāyide ide mārūl içi şiyāf-ı (3) māmīşā kıızıl şandal aq şandal fūfel her birinden bir cüzv afyon yarım (4) cüzv dükelerini dögeler karışduralar sirkeyile gül şuyıla ısladalar başa (5) uralar fāyide ide ammā anuñ kim baş ağrısı gāyet katı olup harāret (6) 'azīm olsa afyon kāsni şuyıla hal ideler başa dürteler eger sākin (7) olmayacak olursa bir tasbūh kāfurıla bir tasbūh afyon benefşe yağıla (8) yā sögüd yağıla hal idüp buruna kulağa tamzuralar bu dükelerini istifrāğdan (9) yā sögüd yağıla hal idüp buruna kulağa tamzuralar bu dükelerini istifrāğdan (9) sonra isti'māl eylemek gerekdür dağı gıdāyı sol nev'a düzeler kim (10) yukaru bābda zıkr oldıdı dağı sol gişilerün kim şafra ma'desinde (11) ola baş ağrısı ma'de müşāreketile ola ve tevellüd ide 'alāmet i oldur kim (12) baş ağrısıyla göñüli döne ta'ām iştihāssı sākıñ ola gıdāyı az (13) hazm ide aç olup ma'de ta'āmdan olduğı baş ağrısı ziyāde

39 (b)

(1) ola şusalık gālebe idüp ağızı acı ola 'ilācı oldur kim (2) evvel kusmak tedbirin ide sikencübinile issi şuyıla eger evvel yaş balık (3) yiyüp üzerine issi şuyıla sikencübin içerse hıyār yaprağını üzerine (4) çeynerse istifrāğ kāmil ola her tañla bir kaç loğma etmek korunğ (5) şuyıla yā enār şarābıla ya limon şarābıla yerse gāyet fāyide ider (6) dağı

sirkeyile gül şuyını gül yağıla qarışdurup başa dürtelerse (7) müfīd ola ammā ishālile şafrā icābet eylerse anuñ tedbīrini (8) bu bābda şöyle kim zıkr eyledük ol t̄arīka mu'ālece ideler istifrāğdan (9) sonra bābūnec mersin yaprağı kıızıl gül şuyıla kaynadup başı ol (10) şuyıla yuyalar bābūnec yağınımersin yağıla qarışduralar serv şamıgını (11) anların içinde ezeler başa t̄ılā ideler tā kim dimāqı kuvvetlendüre eger (12) serv yaprağın bu yağlarda kaynadup dürtelerse fāyide ide dağı (13) istifrāğ kim ider şaru helile ayāric feyķara yoğurup virürlerse

40(a)

(1) ğayet muvāfıķ ola üçünci bāb issi kandan olan baş (2) ağrısını bildürür ammā kan ğalebenüñ 'alāmeti beşer nev'dür biri baş göz (3) ağır olmaķ endāmlar süst olmaķdur ikinci uğunmaķ çok girinmek istemekdür (4) üçünci ağrı tatlu olmaķdur dördünci yüz göz kıızıl olup t̄amarlar (5) tolu olmaķdur beşinci ağızda kabarcuķlar beşereler zāhir olmaķdur (6) dağı döşinde kıızıl renklü nesnelere görmekdür baş t̄amarları hacāmat (7) yerleri geçişüp burun kanamaķdur diş dipleri kanamaķ maķ'addan (8) kan gelmekdür 'ilācı oldur kim evvel kıyfāldan kan alalar yāhūd (9) ekhāldan eger kuvveti 'ömr ve faşl müsā'ade iderse kanı hācet (10) miķdārınca gidereler eger kuvvet za'if olacaķ olursa eger hacāmat (11) ideler kasd eyledüğinden sonra matbūh helīle yāhūd ğayr ı müşhil lerile (12) t̄abī'atı telyīn ideler kim yukru^a bābda zıkr olundı şerbet ğidā nuṭūl (13) zamād

dükeli ol nev'a düzölmek gerekdür eger bu cemi' tedbirleri

40(b)

(1) itdüginden sonra baş ağrısından bağıyye kalmış olursa burun ucundan (2) kan olmak gerekdür yāhūd alnı tamarından yāhūd sākılarından hacāmet (3) itmek gerekdür dördünci bāb şovukdan olan baş ağrısının bildürür kim (4) māddesüz ola hāşşa 'alāmetleri üç dürlüdür biri oldur kim başda (5) ve gözde harāret ve ağırlık olmaya burundan ruṭūbet gelmeye ikinci (6) fāsīd endişeleri çok ide mecmū'ı yaramazlık bābında üçüncü bevl aḳ ve (7) raḳīḳ ola 'ilāc cālinūs eydür hastalık ve ağırı kim māddesüz ola (8) eger issi eger şovuk müşkil degöldür dahı şovuk baş ağrısı kim māddesüz (9) ola sezāb yağını başa dürtüp sürmek kifāyet ider (10) ammā şol baş ağrısında kim şovukluk beğāyet gālib olsa sezāb (11) yağın ferfiyün'ivaż ideler kim fāyidesi tiz zāhir ola fi'l-cümle süsen yağı (12) ḳust yağı yāsemīn yağı merzencūḳ yağı bān yağı ḥabbū'l-gār (13) yağı mecmū'ı fāyide idicidür dahı yumşak tuzı kavurup

41(a)

(1) başa urmak yāhūd tāruyı kavurup başa urmak fāyide (2) ider turaḳ otını bābūnecele şuda kaynadup ol şuyıla başı (3) yumak 'aẓīm fāyide ider dahı sarımsak yimek müşk yiylemek sirkeyi (4) issi küle döküp ol issi külile başı ovmak şovukdan olan (5) baş ağrısına fāyide ider eger bedende yaramaz hıltı olmayacak olursa (6) güneşe karşı oturup

başını güneşe açmak fāyide ider daḥı (7) üzüm şarābına rāziyāne toḥmı anison zīre ve kerefus toḥmı koyup (8) kaynadup içmek fāyide ider eger ma‘desinde yaramaz hıltı olmayacak (9) olursa buḥār dimāğa müteşa‘id ola ol baş ağrısı kim (10) şovuk yelden yā katı şovuk urmaḥdan olmuş ola gerekdür kim (11) ğıdāyı az vireler daḥı müshil vireler söyle kim ṭabī‘at telyīn (12) ola ammā şovuk su içmekden şovuk yire çıkmaḥdan cemi‘ nefsāni (13) hareketlerden endişe ve kayḡu ve cima‘ gibi nesnelere perhīz ideler

41(b)

(1) ğıdā noḥūd āb yiyeler zeyt yağıla kenedi le sezābıla ḥardalıla (2) zīre ile sa‘ter ile kerevviyāyla fūfūlile şarımsaḡıla nekim bunlara beḡzer (3) varısa eger ṭabī‘at yābis olacaḥ olursa ḥardalıla çükündür (4) vireler daḥı mā-ü'l‘aselile kuru enciri ısladup vireler şifā (5) ola beşinci bāb şovuk balġamī baş ağrılarınun esbabını (6) ve ‘alāmetini ve ‘ilācını bildürür ammā balġamī baş ağrılarınun ‘alāmeti (7) yedi nev‘dür biri baş göz ağır olmaḥdur ikinci tenbel olup (8) iş sevmemekdür üçüncü çok uyumaḥ daḥı katı ağır uyumaḥdur (9) dördüncü unutsaḡu olmaḥdur beşinci göz dāyim yaşarup ağızdan (10) burundan ruṭūbet olmaḥdur (11) yedinci nabz baṭī ve mütefāvit olmaḥdur daḥı şöyledür kim (12) balġam i baş ağrılarınun ḥūdāvendini yüzünun gözinun levninden (13) bilmek olur sebab olkim maraḡlu a‘zālar derdümendliġi

42 (a)

(1)ucundan zebūn olur daḥı aḥlat çekülir ol ṭarafa müteveccih (2) olur ol a'za ol ḥıltı def' eyleyimez bu sebebden mümkündür kim (3) baş ağrısının mādresi balğamdan olursa kan ol mevzi'den (4) çekeler kim ağrırdı gözün yüzün rengi kızılığa māyil olur elile (5) ṭutsa issi olur'ilāc oldur kim evvel balğamı istifrāğ itmek (6) tedbīrini ideler ḥabb-ı ıṣtamḥikūnıla ve ḥabb-ı kükıyā ve ḥabb-ı şibyār (7) ve ayāric feykarā ve şaḥm-ı ḥanzalıla eger mümkün olursa tiz ḥuḳne ideler (8) şöyle kim yukaru bāblarda zıkr oldıdı istifrāğdan sonra (9) gargaralar ideler başa issi yağlar dutup buruna kulağa ṭamzuralar (10) muvāfiḳ nutūllar ideler aḳsurdıcı otlar yiyledeler buḥūrlar idüp (11) başa ve boyuna muvāfiḳ ṭılālar ideler şıfat-ı ḥabbü-şabr-ı şabr üşkutürī (12) on iki dirhem kābili dört dirhem maştaḳī üç dirhem (13) kızıl gül ve anison ve za'ferān her birinden bir dirhem keşira iki dirhem

42 (b)

(1) dögeler eleyeler şerbeti iki dirhem ola yatacak vaḳt yutalar yatalar (2) ḥabbu's şabr bir nev' daḥı şabr bir dirhem türbūd buçuḳ dirhem şaḥm-ı (3) ḥanzal bir buçuḳ denk sakmūniya buçuḳ denk muḳl ve keşira birer denk (4) dögeler eleyeler rāziyāne şuyıla yoğurular bu cümle bir şerbetdür (5) şıfat-ı ayāric-ı mürekkeb ayāricı feykarā bir dirhem şaḥm-ı ḥanzal bir buçuḳ (6) denk afitimūn iki denk anison bir buçuḳ denk muḳl keşirā birer (7) denk dögeler eleyeler bu cümle bir şerbetdür eger ḥācet olursa (8) ayārec-i rūfes ve ayārec-i cālinūs ve luğaziya vireler şıfat-ı (9) ḥab kim yūḥāna ibn-i māsūya terkīb eylemişdür ayāric-ı feykarā yedi (10) dirhem kābili dört dirhem milḥ-i

hindî üç dirhem kerefüs tohumı (11) üç dirhem ğāriķūn
 besfāyic ferāsiyūn üçer dirhem türbūd (12) on dirhem
 ısırğan tohumı biş dirhem afitimūn dört dirhem dükeli (13)
 dögeler eleyeler her biri fūlfül kadarı ḥablar ideler
 şerbeti iki dirhemden

43(a)

(1) iki mişķāl ola ki gece yudalar yatalar şıfat-ı ḥabb-ı
 ayāric ayāric feyķarā (2) bir dirhem şahm-i ḥanżal ve milḥ-
 i hindi her birinden iki denk saķmūniyā (3) ve anison ve
 'ud-ḥām her birinden bir denk muķl bir denk şöyle kim (4)
 resmdür ḥablar ideler ammā şol kimselere kim bu ḥablar
 fāyide itmeye (5) dört dirhem ayāric ez-kiĝānis yedi dirhem
 aftimun yigirmi dirhem (6) çekirdegi çıkmış kıızıl üzüm bir
 batman suyıla kaynadalar yarusı (7) kalınca bir dirhem arı
 tozıla ayaric şununū (suyununū) içine katalar içeler (8) 'aẓīm
 fāyide ide şıfat-ı ğarĝara kim baş agrısına fāyide ayāric
 (9) feyķarā 'āķır-ķarḥāyıla dögeler sikencübīnile ķarışdurup
 ğarĝara ideler (10) şıfat-ı ğarĝara-i aḥer 'āķır-ķarhave
 sa'ter ve ḥardal ve gebere dibi kabı (11) dükeli berāber
 dögeler balıla yoĝuralar başal-ı 'unşul sirkesile ḥal ideler
 (12) ğarĝara ideler şıfat-ı ğarĝara-i aḥer merzencūş ve
 sa'ter ve ekşi enār (13) bir denk şabr her birinden beş
 dirhem dükelin dögeler sikencübīn-i 'aseli

43(b)

(1) içinde ḥal idüp ğarĝara ideler şıfat-ı nuṭul kim baş

ağrısına (2) fāyide ide yaban na'nāsı ve versime yavuşan bābūnec iklīl-i melik (3) sa'ter merzencūş kayşum turak otlı defne yaprağı dūkelini (4) kaynadalar başı anuñ buhārına tutalar sonra ol şuyıla başı yuyalar (5) şıfat-ı tılā ferfiyūn yāsemīn yağıla qarışdurup merhem idüp (6) başa tılā ideler ağrıyı sākīn ide şıfat-ı şu'uta kim buruna tāmzuralar (7) çörek otı dört dirhem nūşādūr türbūd her birinden birer (8) dirhem ba'zı nüşhalarda türbūd yerine būre itmişler dūkelin dögeler (9) yāsemīn yağıla yā acı bādem yağıla qarışdurular burnuñ içine tāmzuralar (10) ve dağı yağı bābūnec yağı her kanğısı hazır olursa ısıcağıla buruna (11) kulağa tāmzurmak fāyide ider ammā anda kim ağrı gāyet katı ola (12) buçuk denk cūndibīdester buçuk denk ferifiyūn süsen yağıla qarışdurup (13) buruna tāmzursalar müfīd ola dağı merzençūş versime bābūnec

44(a)

(1) ve nesrīn yiylemek dūkeli fāyide idicidūr ve hem ud-hindi ve (2) senderus ve ilgun agacın bu villetlü gişinūñ öñinde yakmak fāyide (3) ider ve dağı fūlfül ve gündüs ve cūndibīdester yumşak dögeler yiyleyüp (4) aqsursalar fāyide ide hāmmāma girüp başına issi su döküp issi (5) yağlar dürtünse 'azīm fāyide ide şıfat-ı tılā kim şovukdan olan (6) baş ağrısını gidere muhammed bin zekeriyyānuñdur cūndibīdester ferfiyūn (7) hardal ola s̄ābit-i kurra eydür şabr-ı mūr ferfiyūn herbirinden iki dirhem (9) şamğ-ı 'arabī za'ferān her birinden bir buçuk dirhem cūndibī dester (10)

bir dirhem kışt iki dirhem günlük üç dirhem anzerüt bir buçuk (11) dirhem afyon bir dirhem müselleş şarābıla ezeler tılā ideler velikin (12) koyu ezeler üzerine kurşun koyalar ammā şunlar kim dimāğ issi (13) ve za'īf ola bu terkīb yumurda ağıla gül yağıla sirkeyile yoğuralar

44(b)

(1) anuñ kim şovuk baş agrısıyla uykusı dañı ğalebe ide turañ (2) otı yağını aña dürteler burnına tāmzuralar yāhūd turañ (3) otını süsen kökile şuda kaynadalar olşuyı başına koyalar (4) fāyide ide şol kimseye kim bu mu'āleceden fāyide olmaya sed eylemek gerekdür (5) eger sed bağlayup sākın olmayacañ olursa ikisinüñ altında boynuñ (6) iki tarafında girü tamarlarınuñ üzerinde tağlayalar kim 'aẓīm fāyide ide (7) mücerrebdür işbu şıfatlu tağlağuyıla sıfat ı budur

(8)

(9) evvel neşterile özini açalar ba'dehu derinçe tağlayalar ğıda nohūd āb (10) vireler zeyt yağıla yāhūd şir-i rūğanıla ve dañı zire kereviyyā (11) darçini sa'ter kalya kendene serçe eti gögerçin eti kim yavrı (12) ola biryān keklik eti dürrāc eti süñilün eti ve kalye ve etüñ karacası (13) kim semiz etden çıkmış ola zeyt yağıla kavrulmuş ola bunları

45(a)

(1) yedüreler aña kim harāret i artuğrañ hācet kaz yağıla kavurup (2) yedüreler dañı bal helvāsın yedürler kim şekeri

helvādan muvāfıkrakdur (3) dahı ta‘ām çok vākı‘ olur kim az yimekten baş ağrısının zahmeti (4) ziyāde olursa avāzı bātıl olursa ol hāletde başına issi su (5) dökmek gerekdür issi yağıla neftile kulağına tanzurmak gerekdür ammā (6) şunun kim balğamı māddesinde ola baş ağrısı ma‘denün müşārektele (7) tevellüd itmiş olur ‘alāmeti oldur kim baş ağrısıyla gönül dönmek (8) hāşıl olur eger istifrāğ eylese ekşi şūr balğam gelüp ağzı (9) tolusı olur ‘ilācı oldur kim evvel istifrāğ itdüreler (10) torağ otı şuyıla kızıl bögrülce şuyıla turb tohmıla balıla tuzıla (11) şöyle kim ‘ādetdür istifrağdan sonra azcuğ gül-engübin ile (12) anison zīre ve maştaki katup yedüreler eger yarındası ayārıcfeykarā (13) kim balıla ma‘cün olmuş ola üç dirhem miqdārı tā üç mişkāle

45(b)

(1) degin yedüreler ‘azīm fāyide ola ammā şol gişinün kim baş ağrısı (2) mütevātır ola her tañla nūku‘-ı şabr vireler şıfat-ı nūku‘-ı şabr su‘d (3) sünbül afsentin fikāh-ı idhir kerefüs tohmı nān-hāh rāziyane tohmı zīre (4) her birinden bir avuc dükelin kaynadalar şöyle kim şuyı kızıl olup (5) edviyenün kuvvetini ala süreler şāfi ideler yetmiş dirhem bu şudan (6) alalar içine on dirhem şabr-ı üşkuṭūri katup bir şişe içine (7) koyalar güneşe aşalar üç gün tura her sā‘at şişeyi depredeler (8) üç günden sonra her tañla on dirhem miqdārı bu şudan (9) alalar üç dirhem genehe yağın yā acı badem yağın katup içeler dahı (10) şol ḥablardan kim

zıkr olmuşdur vireler muvâfıķ tılâlar isti'mâl (11) ideler ammâ şol kimselere kim bu tedbîr fâyide itmeye 'illet dağı (12) zâyil olmaya anlara dağ eylemekden yegrek mu'âlece yokdur nitekim (13) hazret-i resûl sallalağu aleyhi vesellem buyurur

إِنَّ أَجْرَ الطِّبِّ الْكَلْبِيِّ

46 (a)

(1) ya'ni demek olur kim cemi' mu'âlece nün ağiri dağlamakdur pes eyle (2) olsa dađ dağı ne resme gerekdür beyân idelüm dađıñ birisi (3) başıñ ortasında gerekdür ikisi iki şaķikâlarında birisi (4) eñsesinde gerekdür yimek içmek dağı şol t̄ariķa virmek (5) gerekdür kim zıkr oldıdı t̄a'âmdan sonra hurma şeker kâması (6) zeytün yimek muvâfıķdur altıncı bāb sevdādan olan (7) baş ağrısunun esbābını 'alāmetini ve 'ilācını bildürür sevdādan (8) baş ağrısının 'alāmeti beş nev'dür biri vesvās-i fāsıd (9) ve tebāh endişelerdür ikinci uykusuzlıķdur üçüncü benzün (10) reng i tağyîr olmak ya'ni karasağu olmakdur dördüncü başıñ (11) ağrısı balğam baş ağrısından eksükrek ola beşinci mizāc (12) ve ol geçmiş tedbîrler 'ömr ve yaş çoklığının tanuķlıđından (13) zāhir ola ammâ 'ilāc ı budur kim sevdāyı ishāl ideler matbūh-ı

46 (b)

(1) eftimonıla dağı şol habblarıla kim sevdāyı ishāl habb-ı (2) la üverd ve habb-ı eftimün gibi şıfat-ı habb-ı eftimün kara helîle dört (3) dirhem eftimün buçuķ dirhem ğariķun iki denk kara tuz besfāyic (4) yunmiş hacet-i ermeni kara

harbak her birinden bir denk dögeler eleyeler (5) hablar ideler cümlesi bir şerbetdür şıfat-ı nuķu'-ı şabr kara helile (6) emlec rāziyāne dibi kerefüs dibi kabı edhir köki süsen köki (7) her birinden on dirhem sünbül kaşabu'z zerire her birinden (8) üç dirhem şükā-'ah bād-averd her birinden beşer dirhem iki buçuk (9) batman şuyıla kaynadalar buçuk batman şuyıla kala on dirhem dögülmiş (10) şabr katalar güneşe aşalar hācet vaktında on dirhemden yigirmi (11) dirheme degin isti'mal ideler ammā anuķ kim sevdāvi mādresi (12) ma'desinde ola başı agrısı daķı ma'de müşāreketile tevellüd (13) itmiş ola 'alāmeti daķı mizācında olur māliħulya 'alāmetleri

47(a)

(1) gibi 'ilācı oldur evvel yukarudan istifrāğ itdürelər (2) ammā şol gişilere ki istifrāğ eyleyecek edviyeler kuvvetlü olmak (3) dileseler turbı yaralar aķ harbak içine korlar üçgün turur (4) üç günden sonra turbı yaralar harbakı çıkarurlar turak otıla (5) kızıl bögrülceyile kaynadalar süzeler sikencübin-'aseli karışdurup içeler (6) yedinci bāb ğalīz yellerden mütevellid olan baş agrısının (7) esbābını ve 'alāmetini ve 'ilācını bildürür ammā bilesiz kim ğalīz (8) yellerden ve buħārlardan 'arīz olan baş agrılarının 'alāmeti (9) beş nev'dür biri katı agrıdur kim şıķleti olmaya ikinci temeddüd ya'ni (10) çekilmekliktür kim göz diblerinde zāhir olur üçünci 'illet oynayup (11) hareket eyleyüp intikāl itmek bir yerden bir yere dördünci devā ve tanin

kim (12) kulak güvüldemektür beşinci eger buḥārılar çok
olacak olursa başuḡ (13) tamarları sançmak göze ḥayālat
‘arīz olmaḡdur daḡı vaḡt

47(b)

(1) olur kim seder-devvār ya‘ni baş çegzinmek göz ḡararmak
‘arīz olur (2) ‘ilācı bu ‘illetde tedbīr-i şavāb oldur kim
ma‘deyi ve bedeni fāsīd (3) mādde kim yeller ve buḥārılar
koparur pāk ideler ḡabb-i ayāric ve ḡabb-i ḡūkiya (4) ve
nuku‘-ı şabrıla fi‘l-cümle beden-i arınuḡından sonra her
sabah aç ḡarna (5) ḡammāma gire çörek otı merzencūş
cündibi-deste ve müşk yiyleye (6) rāziyāne toḡmın burnına
dütüze dura acı bādem yaḡın burnına kulaḡına (7) tāmzuralar
dürlü dürlü su‘ütler eyleye şıfat-ı su‘ūd kim burna
tāmzuralar (8) ayāric-feyḡara bir dirhem cāvşīr cündibi
deste afyon her birinden (9) buçuk dirhem bir denk şeker
edviye ḡarārınca iki ola dükeli edviyeleri (10) yumşak
dögeler bir denk mikdārı burına uralar yāḡud ḡutun ḡişiler
(11) südile ezeler buruna tāmzuralar yelleri taḡlīl ide
süddeleri aç (12) eski baş aḡrılarını kim buḡardan ve ḡalīz
yellerden mütevellid olmiş ola (13) fāyide ide ammā şāḡib
marāz gerekdür kim buḡar-engiz ta‘āmlardan

48(a)

(1) iḡtirāz ide şıfat-ı su‘üt kim yelleri taḡlīl ide mūmiyā
ve cündi (2) bideste ve müşk ve ferfiyūn dükeli berāber
dögeler merzencūş (3) şuyıla yoḡuralar uvacık ḡablar ideler

zanbağ yağıla ezeler buruna tanzuralar (4) şıfat-ı su'üt-ı nev'-i aher müşk ve cündibi-deste ikisin dögeler zanbağ (5) yağıla azacuk ezeler su'üt ideler şıfat-ı habb-i ayāric kim şovukdan (6) ve yelden olan baş ağrılarına fāyide ide ayāric-feykarā ve türbūd her (7) birinden on dirhem şaru helile kābili helile her birinden beş dirhem (8) rāziyāne şuyıla yā kerefūs şuyıla yoğurup hablar ideler şerbeti iki buçuk (10) dirhemden üç dirheme degindür eger mādde sevdāvi olacak olursa (11) beş dirhem af timūn 'ivaż ideler kim 'āzīm fāyide ide ammā anuñ kim rihi (12) ma'dede mütevellid olmuş olup ma'deden başa gele 'alemet,i bu zıkr (13) eyledüğünden oldur kim baş ağrısı ma'de ağrısıyla tabi' ola her

48(b)

(1)vaqt kim bād-engiz ve buhār-engiz ta'āmlar yese baş ağrısı ziyāde ola (2) kaçankim ta'am hażm olsa sākın ola dañı şöyledür kim baş ağrısı (3) başuñ ortasında āgāz ide 'ilāc oldur kim evvel ma'deyi istifrāgıla (4) fażlalardan arıdalar bade^{hu} ayāric-feykarā vireler ayārecden sonra (5) acı bādem yağıla māu'l-üşul vireler eger hācet olursa nukū'-ı şabr (6) vireler kene hirva' yağıla şıfat-ı māu'l-üşul rāziyāne dibi kabı (7) kerefūs dibi idhir köki anison ve maştaki ve nāñhāñ ve kardamāne (8) ve aftimūn ve seliha ve yarpuz ve üstühudus ve ğariķūn her birinden (9) beşer dirhem dükelin kaynadalar süzeler her sabah otuz dirhem bu şudan (10) alalar yedi dirhem güleñgübün dört dirhem acı

bâdem yağın katup (11) ısıcakla içeler eger bu maû'l-uşûle on dirhem şabr katup üç gün (12) güneşe korlarsa üç günden sonra her gün on dirhemine yâhud (13) on beş dirhemine iki mişkâl kenç yağın tamzurup içeler müfîd ola

49(a)

(1) dahı macûnlardan devâü'l-miski'l-mürr ve deva-ü'l-miskil-hulv (2) ve tiryâk-ı fârûk ve mesrûditus ve suhriniyâ her kangısı (3) hâzır olursa haftada bir kez yiye dahı her şabâh mâdesine (4) maştaki yağın dürte hammâma gire içdügi şuya maştakiyi (5) bırağa gülbeşeker yiye zireyile maştakiyile dahı azacuk kuru (6) kişniç yiye kettân tohumıla andan fi'l-cümle mümkündür kim işbu (7) tedbirlerle buhârlar başdan men' ola sekizinci bâb (8) şol baş ağrılarını bildürür kim yubüsetden hâşıl ola bilesiz kim (9) yubüsetden olan baş ağrısı bunun 'alâmeti dört dürlüdür (10) biri uykusuzlıktur ikinci burun ve göz huşk olmakdur (11) üçüncü baş gâyet yeyni olmakdur dahı çok vâki' olur kim (12) baş şöyle yeyni olur kim her sâ'at sâhib-maraż başını depretse (13) şöyle şanur kim anuñ hâsseleri gendü işlerinden kalmışdur

49(b)

(1) dördüncü gözleri gâyet içerü girmekdür 'ilâcı cemi' dürlü (2) sinüñ oldur kim ruṭubet arturıcı gıdâlar isti'mâl (3) ideler dahı göreler kim ṭabi'atunı meyli burüdete mâyil midür (4) yâhud harârete ve el-hâsıl mizâca muvâfiq

tedbîrl̄er buyuralar (5) kaynanmış cüllāb içürüp nīm-birşit yumurda yedürel̄er (6) et şuyın içirüp semiz tavuğ şorbasın içürel̄er (7) ammā řol gişiler kim mařrūr-ı mizāc ola aña nīm birşit (8) yumurdanuğ şarusın giderüp ağın yedürel̄er et şuyına (9) gül şuyın şatup içürel̄er elma şuyı mārül şuyı kabağ (10) şuyın vireler şorbasına mārül yaprağın azacuğ kişnicle (11) şatup virmek gerekdür dağı isfınağ ve kabağ şorbasın (12) yedürel̄er burnına kulağına kabağ yağın benefşe yağın şamzuralar (13) ayāsına göbeğine mađ'adına bu yağlardan bile dürteler l̄ikin şovuk

50(a)

(1) mizāclulara et şuyını eski řarābıla ve balıla darçinile
 (2) vireler yumurdanuğ ağını giderüp şarusın vireler benefşe
 (3) yağını turağ otı yağına karışdurup isti'māl itmek gerekdür
 (4) kuş yağıla oğlak iligini tere yağıla nīm-germ başa dürtüp
 (5) kulağa şamzuralar fāyide ide toğuzuncı bāb ma'de ağzınuğ
 (6) zā'ifliğından 'arız olan baş ağrısınuğ esbābını
 (7) ve 'alāmetini ve 'ilācını bildürür ma'de ağzınuğ zā'ifliğından
 (8) olan baş ağrısınuğ 'alāmeti oldur kim ta'amı 'adetden
 (9) artuğrak yise yā řabāđ gün toğarken nesne yise baş ağrısı
 (10) ziyāde ola dağı çirkin rāyiyā'ı nesne burnına irişse başı
 (11) çegzünüp gönli dönüp ağrı hareket ide 'ilācı oldur kim
 (12) řabāđ buğday kabını enār şuyıla yedürel̄er dağı elma ayva armud
 (13) yedürel̄er fāyide ide fi'l-cümle ekşer hallerde bu

50(b)

(1) sudā'ıñ 'ilācı şafradan olan baş ağrılarınuñ (2) 'ilācı gibidür kim ma'de ağzınuñ müşāreketile ola ammā şol (3) baş ağrısı kim ma'de ağzınuñ za'ifliğından ola elile (4) tutsañ meyli sovuğrak olur güleñübün ve anison ve maştaki (5) ve şarāb-ı sünbül muafıkdur baki 'ilācı budur kim tabi'atı (6) telyin ideler ayāric-faykara ile eger her hafta bir (7) mişkāl maştaki iki mişkāl şekerile döğüp gice yiyüp yatsa (8) ma'deyi demāğı arıdup tabi'atı(1) telyin ide ma'de ağzını (9) kuvvetlendüre onuncı bāb dimāğ hissinuñ kuvvetinde 'arız (10) olan baş ağrısının 'alāmetin bildürür 'alāmeti (11) oldur kim her dürlü avāzdan ve her dürlü rāyihadan zaħmet (12) çeke avāzları koğuları ne kadar az olursa fi'l-hāl tuya (13) ve likin dimāğun cemi' ef'āli selāmet olup burnınuñ

51(a)

(1) mecrāsı pāk ola 'ilācı oldur kim gāliz ta'amlar yidürelər (2) kuzı başı ve pāyiçe gibi buğdayıla oğlak eti herise gibi (3) zirā bu gıdaldan dimāğ gāliz olup hiss girü i'tidāle gelür (4) ammā anuñ kim harāreti kuvvetlü ola anuñ gıdāsına mārül (5) köki ve yaprağı ve tuhmekān ağacı ve yaş kişnic katalar şarāb-ı (6) haşhāş vireler taze balık yedürelər kim gāyet muvafıkdur (7) on birinci bāb şol baş ağrısını bildürür kim uykudan (8) sonra 'arız olur uykudan sonra 'arız olan baş (9) ağrısının 'ilācı oldur kim görelər bedende kağı hılt gālibdür (10) ol hıltıdan bedeni arıdalar

şol edviyelerle kim mizāca (11) muvāfıkdur dağı sirkeyile kül ısladup alınna uralar iki (12) şakağlarına bile ammā kül dağı gerekdür kim encir ağacı küli ola (13) eger fi'l-hal harāret müstevli olacak olursa nesne yiye baş

51(b)

(1) ağrısı sākin ola velikin füzūni hıltan bedeni arıtmakdan (2) gāfil olmamak gerekdür onikinci bāb cima'dan sonra 'arız (3) olan baş ağrısının esbābını ve 'alāmetini ve 'ilācını bildürür (4) cima'dan sonra 'arız olan baş ağrısının esbāb(1) (5) iki nev'dür biri kurulukdur kim çok cimā' eylemekden olur (6) ikinci bedende fāsıd hılt olur cimā' hareketile kim mürekkebdür (7) nefsanī ve bedeni hareketile olur ol hıltlardan buhārlar (8) kopar dimāğa müteşa'id olur 'ilācı şol gişilere kim kuruluk (9) 'alāmeti zāhir olsa anuñ 'ilācı kurulukdan olan (10) baş ağrısının 'ilācıdur dağı huñneler itmek gerekdür gıdā (11) nīm.birşit ymurda şarusun yedürmekdür tāze yaş balık (12) kuru etmegi tennürda göyündürüp cüllābıla ısladup yedürmekdür (13) badam içini ve fıstuk ve köknar içini ve hābbetü'l hazrā

52(a)

(1) içini döğüp etmegile cüllābıla yoğurup azacuk rāziyāne tohmıla (2) yedürmekdür dağı semüz tavuk şorbası-nı semiz ördek tiridi (3) ve oğlak et-i nekim bunlara benzer varısa fayide eyleyicidür ammā şol (4) kimselere kim imtilā eseri zāhir ola gerekdür kim bedeni füzūni (5) aħlatdan arıdalar

eger kaş̄d h̄acet olsa kaş̄dıla ishāl (6) h̄acet olursa ishālıla daḥı dimāḡı gül yaḡıla yā mersin yaḡıla (7) taḡviye ideler mersin yapraḡını gül yapraḡını şuyıla kaydap (8) başına ṭamzuralar daḥı ta‘ām kim yiye haẓm olmayınca cima‘a (9) meşḡul olmaya eger faşl-ı t̄abistān olursa bedeni arı olup (10) yigid gişi olsa şovuk şuyıla ḡusl eylemek kifāyet ider burnuna (11) gül yaḡını ṭamzurup yatup uyumaḡ müfiddür on üçünci bāb (12) şol baş aḡrılarını bildürür kim rāyi ḡalar ve buḡarlar mütevellid olup (13) taşradan dimāḡa irişe anuḡ kim baş aḡrısı buḡarlardan

52 (b)

(1) ve issi rāyihālardan tevellüd ide müşk ve za‘ferān ve kāsni ve (2) cündibi-deste gibi daḥı şol ma‘den buḡarlardan kükürd ve (3) zernih gibi nekim bunlara benzer varısa ‘ilācı oldur kim kāfūr (4) şandal gülāb benefşe nilüfer söḡüd şuyı ve kuru yemişler (5) şuyıla mu‘alece ideler eger ḡarēret yubūset ola kāfūrı (6) kaḡak yaḡıla benefşe yaḡıla nilüfer yaḡıla buruna ṭamzuralar (7) daḥı söḡüd yaḡı dimāḡuḡ mizācına kuvvet virüp i‘tidāle (8) getürmeklikde fāzileti vardur ayruḡ yaḡlardan ammā anuḡ kim (9) başı aḡrısı kuru nesnenüḡ koḡularından olur kāfūr (10) koḡusu gibi daḥı ma‘denler buḡarı gibi anlara müşk ve za‘ferānıla (11) ve issi nesnelere ‘ilāc ideler daḥı ḡāyet issi şulu ḡammāmda (12) istihmām itdüreler ondördünci bāb taşra yellerden mütevellid (13) olan baş aḡrılarını

bildürür şol gişilere kim baş ağrısı

53(a)

(1) katı şovuk yellerden 'ariz olmuş ola bilmek gerekdür kim dimāğa (2) katı şovuk yellerden 'ariz olmuş ola bilmek gerekdür kim dimāğa (3) burun delüğinden irişmişdür yahud kulak delüğinden mi (4) yahud eşseden bile irişmişdür fi'l-cümle 'ilācı müşterekdür (5) müşkile cündibi-deste turak otı yağıla hıyrī yağıla (6) yāsemin yağıla kankısı mevcūd olursa hal idüp nīm germ (7) kulağa buruna tamzurmak gerekdür dağı müşk cündibi-deste (8) kāsni sarımsak nekim bunlara benzer varısa fāyide idicüdür (9) taḥlil idici issi zamādılar kim yukaru bāblarda zıkr olmuşdur (10) fāyide ider ammā şunun kim başı ağrısı issi yellerden müstevli (11) olmuş ola turak otı yağını gül yağıla karışduruş burnına (12) kulağına tamzurular dağı mu'tedil nuḥüller ideler mu'tedil hammāma (13) gireler fi'l-cümle bu iki nev' baş ağrısı kim zıkr olundu

53(b)

(1) neffāḥ ve buhar engiz ta'amlardan ihtirāz ideler dağı tabiātı (2) müleyyin ideler on beşinci bāb zaḥumdan cerāhatdan mütevellid (3) olan baş ağrıalarını bildürür zaḥumdan cerāhatdan 'ariz (4) olan baş ağrısının 'ilācı oldur kim evvel şol tedbirleri (5) ideler kim dimāğın zaḥmeti ağrısı sākin ola cerāhate gül yağını (6) dürtler kim ağrısını sākin eyleyüş dimāğı kuvvetledüre eger (7) ağrı

beğāyet müşkil olacağ olursa gül yağıla azacuğ sirke (8)
 ıarışdurup isti‘māl ideler eger ağrı ĥadden ıaşra ġāyet (9)
 ıatı olacağ olursa sirke ziyān ider sebebi olkim sirke (10)
 başun derisini dağı sııırleri süst eyler mādde ol sebebden
 (11) ol mevzide ıulağ ađrısızıyāde olursa eger cerahat (12)
 tızcek bitecek olursa cerahat tedbirin ideler şöyledür kim
 (13) evvel cerāhatün dört yanınun mizācını i‘tidālıla
 getüreler kim

54(a)

(1) cerāhat tızcek ĥatm ola eger cerāhatün dört
 tarafı mu‘tedil (2) olmayacağ olursa bilmek gerekdür kim
 cerāhat dürüst olmaz dağı (3) şol ġıřilere kim cerāhat
 şoğına ısıtma‘arız olup‘ağl dağı müşevveş (4) olsa dimāđun
 ġıřāsında şiş olmağ‘alāmetidür eger faşl (5) yıl‘ömr kuvvet
 ve mizāc müsā‘ade idecek olursa derĥāl kıyfāldan (6) ıan
 alduralar ya ekĥaldan eger kan aldurmağa nesne māni‘olacağ
 (7) olursa ĥacāmat ideler dağı řabā‘tı telyin ideler
 ĥuđne-i leyyine ile (8) şıfat-ı ĥuđne-i leyyine ıabı
 şoyulmış arpa ıuru benefşe ve ĥatmi kim (9) kettān bezine
 bağlanmış ola her birinden yigirmi dirhem üçini bir (10)
 buıuğ batman şuyıla kim iki jüz kırđ altı dirhem olur
 ıaynadalar (11) buıuğ batman ıalınca süzeler řāfi ideler on
 dirhem gül yağın (12) on dirhem benefşe yağın on iki dirhem
 fānid buıuđ dirhem (13) būre yāıuz ĥal idüp ısıcađla ĥuđne
 ideler şıfat-ı ĥuđne-i aĥer

54 (b)

(1) çükündür yaprağın kaynadalar şuyından yetmiş dirhem miqdārı alalar (2) süzeler on dirhem hıyār-şenber on dirhem benefşe yağın katup (3) isti'māl ideler şıfat-ı hıḳne-i kavī bābūnec turaḳ otı her birinden (4) on dirhem kuru encīr on beş dāne benefşe ve ḫatmi her birinden (5) her birinden on dirhem dūkelini kaynadalar süzeler bir dirhem (6) tuz bir dirhem būre on dirhem bal katup isti'māl ideler ana kim (7) hıḳne mümkün olmaya ḫummāsı daḫı olmaya ḫabb-ı kūkıyāyıla ishāl (8) ideler eger ḫarāret kavī olacaḳ olursa kim ḫummāsı olmaya (9) ḫabb-ı kūkıyadan çāre yoḳdur līkin ḫummāsı olana faşd ideler (10) faşddan sonra kāsni şuyın yā 'inebu's-ḡa'leb şuyın vireler (11) biş dirhem miqdārı hıyār-şenber ile ammā anuḡ kim ısıtması katı (12) issi olmaya kakūnc şuyın vireler 'inebüs-ḡa'leb şuyıla her birinden (13) otuz dirhem hıyār-şenber içile iki dirhem şabr bir buçuk denk

55 (a)

(1) za'ferānı ḫal idüp içüreler anuḡ kim şişi ola ısıtması daḫı (2) ola zamād ideler şıfat-ı zamād kızıl şandal za'ferān kil-i (3) ermeni su yosunı kim sunuḡ üzerinde olur yaşıl yosun (4) dūkelin cem' ideler inebü's-ḡa'leb şuyıla yoḡıralar yaḳu ideler (5) şıfat-ı zamād-ı āḫer mercimek sumak gülnar kızıl gül mersin yaprağı (6) enār kabı dūkelin berāber nīm-goft dögeler bir batman şuyıla kaynadalar (7) süzeler bezi ol şuyıla ışladalar gül yağıla zamād ideler

(8) şıfat-ı zamād-ı āher mersin yaprağı enār kabı gülnar içini sirkeyile (9) kaynadalar azacuk sukk ve 'ūd-ı hām ve kaşabu'z-zerire döğüp (10) eski şarābıla yoğurup başa yaqu ideler aña kim hayli müddet (11) geçmiş olsa mu'tedil zamād isti'māl ideler şöyle kim kabızlık (12) kuvvet i dahı ola taḥlīl idici kuvvet dahı ola şıfat-ı zamād-ı mu'tedil (13) mersin yaprağı tāze serv yaprağı söğüd yaprağı hatmi

55(b)

(1) eklīl-i melik dükelin döğeler kaynadalar şuyı alalar bu şuya (2) süsen yağın katup eski şarābıla karışdurup azacuk kaynadalar (3) azacuk mür ve kaşabu'z-zerire ve kil-i ermeni ve şeb-i yemeni beze (4) bağlayup bile kaynadalar karşı ovalar bezi ısladup başa yaqu ideler (5) şıfat-ı zamād-ı muḥallil mür bir dirhem şabr üç dirhem günlük bir dirhem (6) mürde-seng bir dirhem müm biş dirhem gül yağı yigirmi dirhem (7) mümü gül yağıla arıdalar otları yumşak döğeler azacuk ovup ısladalar (8) mümüla yağa karışdurup merhem ideler kettān bezine yakup issile (9) başa yaqu ideler ammā aña kim taḥlīl ziyāde hācet ola sirke (10) yerine şarāb ideler gül yağı yerine süsen yağı ideler yāḥūd (11) tāze şīr-rūğan ideler aña kim baş ağrısıyla uykusuzluk (12) 'arız ola gül yağıla benefşe yağın karışdurup başa dürteler (13) aña kim ağrı ziyāde 'arız olsa gül yağını benefşe

56(a)

(1) yağından ziyāde ideler anuñçün kim gül yağı ağırları sākin (2) idicidür benefşe yağı uyku getürücidür velīkin ğıdā cevāv vireler (3) erük kabağ müzevveresin yedüreler bādam içile ammā şunuñ kim dimāğ (4) deprene hareket eyleye iki dirhem üştühdūs döğüp cüllābıla (5) içüreler ğıdā tavuğ beynisin oğlağ beynisin yedüreler bunları (6) yedüğinden sonra ekşi ve tatlı enār şuyın içüreler ana kim kan (7) çok kan göyünmiş ola ısıtması olmaya nīm birşit yumurda şarusın (8) yedüreler tavuğ etile rāyiḥalarda alma ve şandal ve ayva kızıl gül (9) benefşe mersin yaprağın yiyledeler azacuk kâfūrıla anuñkim (10) cerāhat giçirek ola mersin yaprağın döğeler mürile karışduralar (11) cerāhata uralar anuñ kim cerāhat büyük ola velīkin (12) süñüğe irmemiş ola cerāhatini gül yağıla ovalar döğeler üzerine (13) zurūri iksirin ekeler şıfat-ı zurūr iksirin şabr anzerut

56(b)

(1) günlük her birinden on dirhem demü'l-aḥveyn ve mür her birinden (2) biş dirhem dükelin döğeler yumurda ağıla yoğurular tavşan tüyile (3) karışdurup cerāhata uralar eger cerāhatüñ üzerine kurula (4) ekererse dağı revādur ve dağı cerāhatüñ dört yanına (5) mezkūr zamādlerden yağı ideler nīm-germ yağlardan dürteler meger (6) şol gişilere kim 'ağlı şūrīde ola cerāhat beğāyet büyük ola (7) anlara büyük cerāhat tedbīrin ideler şifā ola on altıncı bāb (8) baş çanağınun içinde mütevellid olan kurtcuğaz sebebile olan

baş (9) ağrısını bildürür ma'lûm ola kim bu nev'a baş ağrısının sebebine (10) hindüstânlar da'vâ iderler kim cimcimenün içinde kırt mütevellid olur (11) ol kırdun hareketinden başa 'azîm ağrı 'arîz olur diyü (12) 'alâmeti olmuş kim baş ağrısı lâzım ola dâyim 'alîlün (13) burnından dimâğından yaramaz koku eksük olmaya yakınında yaramaz koku

57(a)

(1) gerek olsun gerek olmasun dahı baş ağrısı kim olur kulağ (2) vü güldüsile bile olur ne kadar hareket idüp deprense baş ağrısı (3) ziyâde olur 'ilâcı oldur kim evvel bedeni dimâğ ı yaramaz maddelerden (4) arıdalar habb-ı kûkîyâ ve habb-ı istamhıyķun ve ayâric-feykara ile dahı (5) nekim bunlara benzer varısa ve hem ayâric-feykarayı ezüp burnına (6) tamzursalar fâyide ide seftalu yaprağın döğüp sıkup şuy ını (7) buruna tamzursalar fâyide ide tut kökinün şuyını şabrıla (8) karışdurup yemek buruna tamzurmak ve akşurmak fâyide ider (9) on yedinci bāb hūmarlıķdan 'arîz olan baş ağrısını (10) bildürür hūmarlıķdan 'arîz olan baş ağrısının 'ilâcı (11) oldur kim evvel kısduralar sikencübünile issi şuyıla eger tōrak (12) otını turb tohmını suda kaynadup sikencübünü ol şuyıla ezüp (13) içeler istifrāğ ideler şöyle kim ma'de tamām arına eger mümkün

57(b)

(1) olmayacak olursa bir dirhem ayâric-feykarā buçuk denk yāhūd (2) bir denk maḥmūdeyile içeler ekşi ve tatlu enār

şuyıla içerse (3) maḥmude şavāb ola matbūh-ı helile daḥı kifāyet ider eger (4) istifrāġ māni' olacaḡ olursa uyumaḡ gerekdür kim uyḡu (5) daḥı ma'de daġı şarāb ı haẓm ider sinirür siḡdüġinüḡ (6) 'alāmeti oldur kim bevl evvelki ḥālinden bir ḥāle daḥı döner (7) rengi taġyir olur evvel evvel ayaġı tuzıla benefşe yaġıla (8) ovşalar şavāb ola daḥı issi şuyıla eli ayaġı ovmak (9) ġayet de müfīddür ḥaşşa eger benefşe ve bābūnec ḡaynanmıř su (10) olacaḡ olursa yegrek ola velikin ḡaçan uyḡudan turalar (11) ḡammāma gireler başa issi şu dökeler sebebi olkim şarābdan (12) başa baġiyye ḡalmıř nesne varısa taḡlil ide gökcek uyḡu (13) getüre ammā ḡammāmdan ḡıkıḡacak bir sâ'at geçmeyince yimek yimeye yedüġi

58(a)

(1) ḡāletde harāret arturıcı nesne yimege tāze yař balıġ yiye sirkeyile (2) mā'ūl yapraġın yiye kasni yiye şol kimseye kim ziyāde ġıdā yimek (3) ḡācet olursa nīm birşit yumurda yiye tavuġ eti dürrāc eti oġlaġ (4) etin yiye ḡoruk şuyıla zirişkile şummāķıla ne kim bunlara beḡzer varısa (5) ana kim şusalıġ ġalebe ide şovuk su içile meġer kim ma'desi (6) za'if ola şovuk şunun maẓarratından iḡtirāz ide ekři enār (7) şuyın elma şarābın şuyıla ḡarıřdurup içeler eger şusuz daḥı (8) içerse devādur ve hem bilesiz kim maḡmūde içürelere şovuk şuyıla (9) vireler eger kimse bu şarāblardan içmeyecek olursa üzüm şarābınun (10) aķını kim raķıķ ve mürevvaķ ola şuyıla memnūc idüp içürelere (11) gece yatacaḡ

vakt azacuk kuru kişnic şekerile ağzında tuta yata (12) başına gül yağın dürte eger bu tedbîrler ile baş agrısı men' (13) olmayacak olursa ikinci gün yine hammâm ve şarâb ve ta'am bu tertîb

58b(1)

(1) üzerine buyurular kaçan kim azacuk fâyide zâhir ola tedricile (2) ta'am yidürelere ta'âmdan sonra üç sa'ât geçmeyince hareket (3) İtdürmeyeler fi'l-cümle bu tertîb cemî' baş ağrılarına gerekdür (4) ammâ humâr gişeler sirkeden ihtirâz ideler sebebi oldur kim (5) siñirlere ziyân ider sıfat-ı süfûf kim humârlığı zâyil eyleye (6) kâsnî tohmı kelem tohmı zirişk sumak kabı soyulmuş mercimek kızıl (7) gül tabâşir her birinden bi dirhem dükelin dögeler karışduralar (8) üç dirhem miqdârı bu otlardan alalar iki çekirdek kâfur (9) katup yâ koruk şuyıla yâhûd ekşi ve tatlu enâr şuyıla içürelere (10) dahı ol fûka' kim arpa şuyından ve sünbülden düzülmiş ola (11) muvâfıkdur ma'deyi şarâbuñ bağıyyesinden ya vak ider hâssa (12) eger sehelce tuz katacak olursa müfid ola eger bu fûka'ı (13) koruk şuyından düzerlerse hoş ve siñirici ola dahı

59a(1)

(1) rayihâlarda şandal ve gülâb ve kâfur ve reyhân kim üstine (2) sirke sepilmiş ola gayet de fâyide ide dahı şol gişiler kim (3) ol gün şarâb içeceklerdür şabah bir şerbet-i şarâb-ı efsentin (4) içse her giz humâr olmaya sıfat-ı şarâb-ı

efsentin yüz dirhem (5) dört yüz elli şuyıla
 kaynadalar iki yüz elli dirhem (6) su kalınca sözeler şafî
 ideler ba'dehu biş on ayva yeni beze (7) şarup oda gömeler
 pişe sıkalar şuyından elli dirhem alalar (8) yüz dirhem şeker
 katup kaynadup kıvāma getüreler hācet vaktında (9) on biş
 dirhemini isti'māl ideler kim şarābi ta'amı hażm (10) idüp
 humarlıĝı men' ide dahı havāşşlar da getürmişlerdür kim (11)
 her kimse kim biş dāne topalakı dögse yise ol gün ne kadar
 (12) içerse ol gün humār olmaya ve hem acı bādem yimek
 humārlıĝı (13)men' eyler muḥammed bin zekerıyyā eydür çok
 söylemek nesne okumak humārlıĝı

58(b)

(1) giderür ve dahı şıĝır yaĝı şarābuĝ tiryā idur dirler (2)
 vechile kim şarābuĝ ḥiddetini mādeden dimāĝdan men' ider (3)
 on sekizin' (bāb sancuyıla olan baş ağrısını bildürür (4)
 calinūs eydür sancuyıla olan baş ağrısı dimāĝuĝ veremlerinden
 (5) 'arız olur dir sebeb olkim her kanda sancu olsa tamarlar
 (6) mümtelī olur tevellüd eyler katı ağrı ve sancu ana ṭabi'
 olur (8) 'ilācı oldur kim evvel göreler bu imtilā kanķı
 aḥlaṭdan 'arız (9) olmuşdur eger hılt ğalīz ve şovuk olacaĝ
 balĝamī (10) ve sevdāvi baş ağrılarınuĝ 'alēmeti zāhir ola
 istifrāĝı (11) ayāric muḳavviyile ideler istifrāĝdan sonra
 māu'l-uşul (12) vireler kine yaĝıla acı bādem yaĝıla ğāliye
 müşk merzencüş (13) cündibidester yiyledüp laṭif ğıdālar
 yedüreler şöyle kim madde

59(a)

(1) laṭīf ola ayāric-feyḳarā yıla ğarğara ideler eger māde issi (2) ve laṭīf olursa anuğ yatacağ yeri yābis havālu hoş olur (3) gerekdür dağı baldırdan ḥacāmat itdürüp başına sovuğ zamād (4) urmak gerekdür şıfat-ı zamād benefşe ağ gül nilüfer her birinden iki (5) mişḳāl babūnec iki mişḳāl iklīl-i melik bir dirhem döğülmiş arpa (6) on dirhem dükelini döğeler elli dirhem (7) tatlu şuyıla ḳaynadalar şöyle kim şunun çoğı eksile bu otları aña (8)ḳatalar yine ḳaynadalar pālūze gibi ola nīm-germ idüp başa yağalar (9) ve dağı bezi nīm-germ idüp başuğ dört yanına tolayup benefşe (10) yağın nilüfer yağın alnına ve şaḳağlarına dürteler eger bu tedbilerile (11) zayıllı olsa burun tamarından ḳan dıdalar on toğuncı bāb müzmin (12) ve lāzım baş ağrıların bildürür müzmin ve lāzım baş ağrılarınuğ 'ilācı (13) oldur kim mādde ğalīz ve 'usr olursa evvel saçı ḳazıdup

59(b)

(1) zamād eylemek gerekdür şıfat-ı zamād ferfiyun iki mişḳāl büre ve yaban (2) sezābı ve üzerlik toğmı her birinden bir mişḳāl döğeler merzencūş (3) şuyıla yoğurular yağu ideler eger keseler kim bu yağudan harāret (4) müstevlī olmaya edviyeleri yumurda ağıla gül yağı la azacuk sirkeyile (5) yoğurular şıfat-ı zamād-ı aḥer ferfiyūn on dirhem şaru mūm otuz dirhem (6) zeyt yağı yüz yigirmi dirhem mūmı zeyt yağıla arıdalar ferfiyūnı (7) yumşaq döğüp

mūmıla yağıla qarışdurup merhem idüp başa yağu ideler (8) yigirminci bāb ısıtmadan 'ārız olan baş ağrıların bildürür (9) baş ağrısı kim ısıtmadan 'ārız ola vaqt olur kim ısıtmanın (10) nevbetinde zāhir olur ısıtma dutıcağ zāyil olur vaqt olurkim (11) ağrı başı ğāyet katı tutdığından karar kılmaz ısıtma dağı issi (12) ve tiz olur vaqt olur kim ısıtma zāyil olur velikin baş ağrısı (13) zāyil olmaz 'alāmeti baş ağrısının iki nev'dür biri oldur kim

60(a)

(1) ısıtmanın ıssiligile tizliginden bevl aq ve raqıq olur ikinci (2) oldur kim bevl kim çıkar sidük yolını yağa yağa çıkar 'alāmeti (3) oldur kim başı ağrısı dutacağdur vaqt olur kim baş ağrısı (4) zāyil olmak 'alāmeti olur şöyle kim mādde taḥlīl-pezir olmışdur (5) 'ilācı anuñ kim baş ağrısının sebebi issi ve tiz ḥıltıdan ve issi (6) ısıtmadan ola laḥlaḥalar eyleyeler gül şuyıla sirkeyile gül yağıla (7) başa uralar eger faşl-ı zımistān olacağ olursa ısıtma dağı issi (8) olacağ olursa şovuqla uralar ayağını kaynanmış benefşe nilüfer (9) ve bābūnec şuyına şokalar bezr-i kaṭūna benefşe şarābıla sükker kıru (10) kişnıc benefşe kızıl gül arpa kabın ezüp içüreler kim buharı dimāğdan (11) men'ide dağı nütüllar idüp başı mütevātir kazıdalar benefşe bābūnec (12) ve ḥatmi bişürüp zamādlar ideler kim ğāyet ve fāyide ide ammā şol kimselerde kim (13) baş ağrısının sebebi çok ḥıltıdan ola istifrag tedbirin ideler

60(b)

(1) yigirmi birinci bāb yarum baş ağrısını bildürür kim 'arab iştīlahında (2) şaķīka dirler bu 'illet şöyle dūr ba'zı gişilere [kaç] gün 'arız olur (3) yine sākin olur nevbet olduğu vakt yine tutar bilesiz kim (4) bu maraḏun mādresi ekşer şaķaḏun 'aḏalasında olur 'ilācı (5) oldur kim anun 'alāmeti ḡan ḡalebesinden ola alın ḡamarından (6) yāḡūd burun ḡamarından ḡan alduralar anun kim ma'desinde (7) safrāvi mādresi olsa nuḡū'-ı şabr içürelər kāsni şuyıla (8) fi'l-cümle ayāric-feyḡāra şaki ḡanun dükeli nev'ine fāyide ider ammā (9) aḡa kim yarum baş ağrısı nevbetile gele nevbetden öñdin istifrāḡ (10) itdürüp 'illetün mādresini bedenden arıtmak gerekdür şol ḡablarla kim (11) yukaru bāblarda ḡikr oldıdı daḡı ḡamād ve nütüllar isti'māl (12) ideler za'ferān ve mürekkeḡ ḡilā eylemek fāyide ider veli şol (13) kimselerde kim şaķīka dāyim ola gözde daḡı ḡarār yetiştürmege başlaya tizcek

61(a)

(1) sellini baḡlamak gerekdür kim göze 'illet intişār tevellüd itmeye vallahü a'lem (2) üçünci maḡāle müştēmil omışdur on bāb üzerine her bābda şol (3) nesneleri bildürür kim göze mu'ā'ece iden keḡḡāle bilmek vācibdür (4) evvelki bāb gözün nihādını ve ḡabālarını bildürür ikinci (5) bāb gözün teşrihini ve her ḡabāḡanun ḡidāsı ḡandandur anı bildürür (6) üçünci bāb gözün mizācını ve ol ḡaller kim aḡa ta'alluḡı vardır anı bildürür (7) dördüncü bāb gözün ḡastalıklar

ʿilācı uşūlını bildürür (8) beşinci bāb gözün hastalıkları
 sebeblerini kim māddeyiledür anı bildürür (9) altıncı bāb
 göz otlarının fiʿlini ve kuvvetini bilmekliği bildürür (10)
 yedinci bāb edviye-i müfredeyi bildürür kim gözün dükeli
 mevziʿinde mezkūrdur (11) sekizinci bāb göz otların nice
 müdebber ideler ne dürlü kıllalar anı bildürür (12)
 toközuncü bāb gözi nice açup ot çekmek nicedür anı bildürür
 (13) onuncü bāb gözi saklamağın tedbirini bildürür kim
 hasta olmaya

61(b)

(1) dāyim selāmet ola evvelki bāb evvel gözün nihādını
 bildürür (2) bilesiz kim bu göz bir ʿużv-ı şerīfdür hasās ki
 görmeklik alet i dūr (3) evvel sebebden dūr kim haḫ
 tebārek ve taʿālā gözün mevziʿini çukurda (4) eylemişdür ve
 daḫı alın süñüğini yüz süñüğinden yüksek eylemişdür sebebi
 (5) ol kim gözün nigihbānı ola her ne āfet kim taşradan
 vākiʿ ola (6) anı menʿ ide ve daḫı kaşı aña hādım
 eylemişdür her vaḫt kim dileye gözi (7) kapığıla örte
 kirpügi göze perde itmişdür kim tozdan toprağdan yelden (8)
 şaklaya ve daḫı melik-i taʿālā celle celāluhu gözi yedi
 tabakadan üç (9) ruḫūbetden mürekkebet itmişdür nitekim eyedür
 eʿl-ʿayn u merrekkebetün min süb aʿti (10) tabakatin
 feseleseti ruḫūbatın şöyle kim bunların hissi birbirine
 benzemez (11) inneke ālā külli şeyʿin kadīr ammā bu yedi
 tabaka zikr eyedük her birinün adı (12) ve nisbeti ve fiʿli
 ve hāşiyyeti ve levni vardur baʿdehu maʿlūm ola (13) evvel

tabaka kim zāhir tabakadur aña tabībler tabaka -i mülteħime dirler

62 (a)

(1) gözün kenārlarını cümle tutmuşdur yuqadur katıdur aqdur ikinci tabakaya (2) qarniyye dirler aqdur şafīdür keşīfdür katudur 'inebiyyenün (3) altındadır dört katdur her bir katınun bir tabiatı bir mizācı vardır (4) üçüncü tabakaya 'inebiyye dirler üzüm danesine benzer taşra yanından (5) emlesdür ruṭūbet-i beyziyenün ileyindedür dördüncü tabakaya 'ankebūtiyye (6) dirler ömücek ağına benzer yuqadur aq ve şafīdür ruṭūbet-i (7) celidiyyenün ileyindedür yarum tabakası beşinci tabakaya şebekiyye (8) dirler çoqlar karışur 'aşab-ı mücevvefe andan şoḡra birbirine ṭolaşır (9) balıq ağı gibi müşebbek bir tabaka olur zücāciyyeyile celidiyyenün (10) ortasında işbu tarīka altıncı tabakaya meşīmiyye dirler sebeb (11) ol kim oḡlan yatağına benzer bu tabakanun nişfı şebekiyyeye mülteħim (12) olmuşdur nişfı celidiyyeye yedinci tabakaya şulbiyye dirler sebebi (13) olımiş kim cemi' tabakalarda bundan katıraḡ tabaka yokdur levni ḍkdur

62 (b)

(1) bu daḡı gözi iç yanından ribāṭlarla bağlamıdır nitekim taş yaḡadan (2) mülteħime bağlamışdur ammā bu tabakalar kim zıkr eyledük her birinden bir dürlü (3) menfā'atı mevcūddur anı daḡı bilmek gerekdür evvel menfā'atı tabakanun (4) olur

kim ruṭūbet-i celidiyye kim üç ruṭūbetün birisidür göz etinün (5) dāyiresini muḥkem tutmuşdur şöyle kim göz gendü mekânından taşra çıkmaya (6) ikinci ṭabaḳanun menfa'atı oldur kim ruṭūbet-i celidiyyeyi āfetlerden (7) ve zahmetlerden şaḳına üçüncü ṭabaḳanun menfa'atı oldur kim ikinci ṭabaḳaya (8) ğıdā vireler anun ḳatılığınun āfetini ruṭūbet-i celidiyyeden def' eyleye (9) gözün nūrını dāyim şaklaya dördüncü ṭabaḳanun menfa'at-ı oldur kim (10) ruṭūbet-i celidiyyeye ne kadar ğıdā müstevli olursa evvel anı (11) def' ide beşinci ṭabaḳanun menfa'atı oldur kim ruṭūbet-i celidiyyeye (12) şiryān ṭamarlarınınun ḫarāretinden kim ṭabaḳa-i şebekiyye de dūr şaklaya altıncı (13) ṭabaḳanun menfa'atı oldur kim şebekiyyede olan ruṭūbeti celidiyye kim

63(a)

(1) şebekiyyeyile müşterek-dür anı şaklaya yedinci ṭabaḳanun menfa'atı oldur (2) süñügün ḳatılığınun āfetini gözün mecmū'ı ṭabaḳalarından men'idüp (3) gözi gendü ḳararında şaklaya ammā ol üç ruṭūbet kim zikr eyledük (4) evvelki ruṭūbetecelidiyye dirler anuñçün kim buz gibidür dāyim ter tutar (5) ikinci ruṭūbete zücāciyye dirler anun daḫı terligi vardur velīkin (6) erimiş sırça gibidür üçüncü ruṭūbete beyziyye dirler gözün bebeginün (7) ortasında olur sol bir noḳta resminde kim perkārun dāyiresinün (8) ortasında ola rüşen ve şefāfdur sebep olkim naḫar(1) bir nesneye (9) düşe fi'lḫāl idrāk ol ruṭūbetün ğıdāsı

ruṭūbeti-i zūcaciyyedendür (10) anuṣṣün kim ruṭūbet-i beyziyye ruṭūbet-i celidiyyenüñ ardındadır şöyle kim (11) anı ter ṭuta havānuñ yubūsetini andan men'ide daḥı ma'lūm ola kim (12) bu yedi ṭabaḳa kim zıkr eyledüm üç ṭabaḳası ruṭūbet-i celidiyyeyile ruṭūbet-i (13) beyziyenüñ ileyindedür gözün bebegi üçünci ṭabakanuñ ortasında olur

63(b)

(1) daḥı ol iki aşab-ı mücevvef kim baṭn-ı evvelden göze gelmişdür rüşinalıḳ (2) getirür ruṭūbet-i celidiyyeye ruṭūbet-i celideyyeden sonra göze yetişdürür (3) ikinci bāb gözün teşrihini beyān ider bilesiz kim gözün eczāları (4) ğıṣādur 'aşabdur ṭabaḳatdur ruṭūbātudur 'azalatdur evridedür (5) şerāyin-dür ammā 'aşab ı ikidür biri hissiçündür aña 'aşab-ı mücevvef (6) dirler biri hareket için-dür mecma' a'nnūr dirler şekl bu resmedür (7) biri sağ gözden sol göze geçmişdür biri sol gözden sağ (8) göze geçmişdür cālinusunıñ kavlidür saḥiḥ ğıṣā daḥı ikidür biri ğıṣa-yı (9) şulbdur biri ğıṣā-yı raḳiḳdür daḥı her 'aşabkim dimāğdan beyniye (10) ulaşmışdur bu iki ğıṣaya örtülmüşdür ğıṣa-yı şulb sünüğe örtülmüşdür (11) ğıṣa-yı raḳiḳ siñire örtülmüşdür daḥı ruṭūbeti üç didüğidi zūcāciyye-i (12) celidiyye-i beyziyye velikin ṭabaḳalardan muḥālefet vardur ammā cālinūs (13) kavlında ṭabaḳa yedidür mülteḥime ḳarniyye 'inebiyye anḳebutıyye şebekiyye

64 (a)

(1) meşîmiyye şulbiyyedür bilesiz 'azalât dahı toğuzdur lîkin 'aşab-ı (2) mücevvef dimâğdan kim gözün sinürcesine iner galîz olur yukarusı (3) giğ olur şöyle kim gözün ruṭubetlerinün dāyiresini tutar velî andağı (4) ruṭubete celîdiyye ol sebebdendirler kim rûşen ve şāfidür buz gibidür (5) berdiyye dahı dirler şekli degirmidür azacuk yassılığa mayildür sebebi ol kim (6) uvağ nesnelere görmeklikde naşibi kâmil ola lîkin bu ruṭubet-i (7) celîdiyyenün ardında bir ruṭubet dahı vardır kıvâmı galîzdür erimiş (8) sırça gibidür aña ruṭubet-i zücāciyye dirler levni kızıldur şāfidür (9) şāfiligi anuṇçün-dür kim ruṭubet-i celîdiyyenün gıdāsı andandır kızlılığı (10) anuṇçün dür kim kaunⁿ gevherindendir ruṭubet-i celîdiyyenün arundadır (11) anuṇçündür kim şol gıdā kim dimâğdan tabaka-i şebekiyyeye gelür ol (12) gıdāya müşterek olur ve hem ruṭubet-i celîdiyyenün ileyinde bir ruṭubeti (13) dahı vardır yumurda ağı gibi dür bu sebebden aña ruṭubet-i beyziyye

64 (b)

(1) dirler ruṭubet-i celîdiyyenün ileyinde anuṇçün-dür kim güneşün (2) şu'lesinden ve harātinden rûşen nesnelere yekparegi harāb olmaya (3) bunlara ḥāyil ola şöyle kim bunun gibi nesnelere aksi tedricile (4) bunlara irişe fi'l-cümle gözün ruṭubetleri bunlardır ba'dehu geldük (5) tabakalara evvelki tabaka bir tabakadır kim gışā-yı şulbun

kenārına (6) irişüp tabağa-i meşīmiyyenün dāyiresine inmişdür bu tabağaya tabağa-i (7) şulbiyye dirler tabağa-i şafīka dağı dirler bāzılar bunu tabağadan (8) şaymazlar ğışā dirler bu sebebden ğışā dirler kim gözün tabağası altıdur (9) diyü ikinci tabağaya meşīmiyye dirler ğışā-yı raķīķün kenārına ulaşmışdur (10) bu ğışānün cürmi meşīmenün içindeki tamarlara bāfte ulaşmışdur (11) bu dağı şöyle yatur üçüncü tabağaya şekebiyye dirler bu tabağa şöyledür kim (12) balık ağı gibi bunun dāyiresini almışdur bu tabağanun ortasındadır (13) bu tabağa ğıdāyı şebekiyyeye irişdürür şebeke ol ğıdādan gendü

65(a)

(1) naşībini alur baķıyyesini şāf yortar ider celīdiyyeye irişdürür 'asab-ı (2) mücevfenün kenārına ulaşmışdur ruṭūbet-i zücāciyyenün dāyiresine (3) gelmişdür taşra yañadan şol araya degin kim zücāciyyenün nihāyetidür (4) ḥaddi müşterekdür zücāciyyeyile beyziyye ortasında şol ağı resminde (5) zücāciyyeyile beyziyye ortasında olmuşdur dördüncü tabağa şebekiyye kenārına (6) ulaşmışdur şaḥları ğayet incedür şol örümcek ağı gibi birbirine (7) tolaşmışdur laṭīf [şıfākdan] tevellüd olmuşdur bu sebebden aña (8) ^{ankebūtiyye} dirler uvacık şaḥlar tabağa-i meşīmiyyeden 'ankebūtiyyeye karışmışdur bu (9) 'ankebūtiyye ḥācizdür ruṭūbet-i celīdiyyeyile beyziyyenün ortasında bu (10) tabağa anuñcün laṭīfdür kim gözün nurına ḥıcab eylemege beşinci (11) tabağa meşīmenün kenārına ulaşmışdur gözün

önünden yanadur andan (12) bir ğalîz şıfâk tevellüd ider
 asumānî renginde asūmanî olduĝunun (13) iki sebebi vardur
 biri oldur kim nūr-ı başıra anda cem' ola

65(b)

(1) renklerde zîrâ andan mu'tedil renk yokdur daĝı nūr-ı
 başıraya andan (2) muvâfıkrak mekân yokdur sebab olkim
 aklık gözün rengini künd ider (3) karalık göze eyüdüdür hem
 kuvvet eyler ammâ asumānî bî-şek mu'tedildür (4) nūr-ı
 başırâyı i'tidâle cem' ider ikinci oldur kim şefâf nesnelere
 (5) anda mu'tedil olur ve daĝı ğalîz olduĝı anuñcün dür kim
 miyāncı (6) gibi ola ruṭûbetlerle tabakalar ortasında kim
 anuñ önindedür kim (7) ol tabaka-i karniyyedür bu karniyye
 ğıdâ-yı bu şıfâkda asumānîden (8) bulur bu şıfâka tabaka-i
 'inebiyye anuñcün dirler kim anuñ ortasında gözün (9)
 mevzi'i berâberinde bir delükdür şol üzüm dânesi delügi
 gibi kim sapını (10) koparalar ta nūr-ı başıra aşab-ı
 mücevvef den ruṭûbet-i celidiyyeye geçüp (11) bu delükden
 taşra gelür ne vakt kim bu şakabe beste olsa görmeklik (12)
 bâṭıl olur ve daĝı bu tabakanuñ içinde himiller vardur
 yumşak üç (13) nesneyi çün biri budur kim ruṭûbet-i
 beyziyyenün mümâssidür ikinci komaz kim

66(a)

(1) komaz kim ruṭûbet-i beyziyye seyelân ide üçüncü şu kim
 göze iner (2) mîlile şuyı kadḥ itdükleri vakt ol himlün
 altında pinhân olur (3) bu himl komaz kim ol şuyına

yukarusına teveccüh ide 'inebiyyenün öñine (4) tura bunun taşra yüzi tabaka-i şulbiyyedür şakabenün dāyiresidür (5) iki nesneyi çün biri oldur kim tabaka-i qaraniyyenün mümāssidür ikinci (6) oldur kim şakabenün kenārlarını rāst tuta tā kim şakabe açuğ (7) süst ve yumşaq olaydı şakabe gendü halinde kalaydı açılmayaydı (8) imdi haqıkat oldı kim bu iki katdur bir katı içerüdüdür nermü terdür (9) himlile biledür. bir katı taşradandur şulb terdür ve ba'dehu inebiyenün (10) delüginde bir ruṭūbet vardur ol ruṭūbet olduğına sebep oldur (11) kaçan kim adamun eceli yetiše ol ruṭūbet maḥv olur gider şakabenün (12) mevzi'i gül yaprağı ne resme şolarsa şöyle pejmürde olur altıncı (13) tabaka bir tabaka dur kim gışā-yı şulbuñ kenārına ulaşmışdur kim evvelki

66(b)

(1) tabaka anuñ ardından yanadur şeffāfdur kim taşradan içerü bakıcağ (2) ne varısa görünür şulbdur şāfdur ve şeffāf anuñçün dür kim (3) gözün nūrına hicāb itmeye şulb anuñçün dür kim gözün cümle eczāsını (4) tuta 'inebiyyenün deliginün mevzi'ini örtmişdür dört katdur şol (5) vechile kim eger bir katına āfet irişse girü kalan selāmet kurtıla (6) yedinci tabaka bir tabakadur kim cerb aq etden gözün müteharrik (7) azalelerine amih̄te olmuş aña mülteḥime dirler bu tabakanuñ ulaşmaklığının (8) evveli uvacuk şahlardandur gışā-yı şulb didüğümüze daḥı ulaşmışdur (9) gözün ileyinde kaluñ olmuşdur gözün dükeli eczālarını

örtmüşdür (10) tabaka-i karaniyyeyile üstüvār olup liḥām kabul eylemişdür bu sebebden (11) aña mülteḥime dirler bu tabakalar kim celīdiyyenün ileyindedür her (12) birisi gıdāyı ol tabakanun tamarlarından bulur kim aña ulaşmışdur (13) va‘llahü a‘lem ve daḥı keḥḥāle gerekdür kim gözün kaç dürlü rengi vardur

67(a)

(1) anı daḥı bile ma‘lūm ola kim gözün rengi dörtdür ekḥeldür (2) azrakdur eşheldür eş‘aldur ammā esbāb yedi dürlüdür evvelki (3) ikinci rūh-ı başırādur rūh-ı başırā ol nūra dirler kim nūr bu (4) ‘aşabdan gözün tabakalarına irişür tolu nūr ider vaḥt kim (5) bū nūr azola yā bulanuk ola gözün rengi ekḥel olur sebebi (6) ol kim nūr şol kadar yetişmez kim gözün tabakalarını toldura ol (7) rengün üzerine ğalebe ide tabaka-i ‘inebiyyenün rengi peydā ola ammā (8) tabaka-i ‘inebiyye nūrun üstine ol daḥı ekḥel gösterür üçünci (9) ve dördüncü sebebi ol kim celīdiyyenün giciliginden olur yā içindeki renk (10) ter olmuş olur zīrā bu ruḥbeti āyine gibidür nice bakarsañ eyle (11) görünür ve vaḥt kim giçi ola ya içi ter ola gözün şafāsı kem (12) olur ve hem ekḥel olur beşinci altıncı sebeb oldur kim yā ruḥbet-i (13) beyziyyenün çoklığından oluryā anun bulanuklığından olur anun çün kim

67(b)

(1) bu ruḥbeti celīdiyyenün ileyindedür her vaḥt kim çokrak ola yā katı (2) şafī olmaya ruḥbet-i celīdiyyenün

şafâsını ve rüşenliğini başar ekhel (3) gösterür yedinci sebebi tabaka-i 'inebiyyenüñ karalığından olur zîrâ (4) tabaka ba'zî gözlerde ekhel ve ba'zî gözlerde âşumâni olur fi'l-cümle (5) her gözün kim 'inebiyyesi kara ola ekhel olur her gâh kim bu dükeli (6) sebebler cem' ola göz siyâh olur ammâ azrak olduğunun sebebi (7) bu sebeblerün zıddı dur her gâh kim rûh-ı bāşıra tamām şafî ola (8) ruṭubet-i celīdiyye büyük olur terlige māyil ruṭubet-i beyziyye (9) şafî olur göz daḥı endāzeyile azrak olur her gâh kim ba'zî (10) sebeblerile ekhel ol göz eşhel olur her gâh kim ekhellik esbābı (11) ziyāde ola eş'al olur üçünci bāb gözün mizācını ve ol (12) ḥāller kim ana ta'alluḳı vardur anı bildürür ammâ gözün ḥāşşa mizācı (13) issidür terdür issiligine sebep oldur kim şiryānlar ve çok tamarlar

68(a)

(1) ana uluşmuşdur harāret irişdürürler terligine sebep oldur kim tabakaların (2) ve ruṭubetlerin kopacak yeri dimāğdur issiligine bir nişān daḥı oldur kim (3) hareketi çok ve tīzdür tamarları zāhir meyli kızılığadur elile tutmakda (4) issidür terligine nişān oldur kim tamarları giñ olmaz ve zāhir (5) olmaz ve hareket tīz ve yeyni olmaz ve tutmakda şovuk olur ve kuruluğa (6) nişān oldur kim içerü derin gitmiş olur tutmakda şulb olur (7) ve yaş döker hareketleri yeyni olur ammâ gök gözün issiligi ve terligi (8) ayruḳ levnlü gözlerin issiliginden ve terliginden eksürek olur sebep (9) ol kim gice ḥavāsının şovuklığıla

azacuk rutubet kesb ider eyle (10) olsa gice olıcağ ayruğ
levnlü gözlerden yegrek görür anlaruğ (11) ikliminüñ havāsı
şovukdur ve p̄irlerüñ dağı gözlerinüñ mizācı şovuklığı (12)
ve k̄uruluğı sebeble gök olur ammā kara gözün issiligi ve
terligi (13) ayruğ levnlü gözlerden artuğrağ olur bu
sebebden dūr kim k̄ara göze

68(b)

(1) ş̄u inmek 'illet ve dağı 'illetler kim buḥār çoğlığından
ḥāşıl olur anda (2) ziyāde olur elā gözler ve şehlā gözler
mu'tedil olur f'1-cümle gözün (3) şeklinüñ ḥublığı
i'tidāline ve kuvvetine delīldür yaramaz şekl gözün (4)
za'ifine ve mizācuñ i'tidālden ḥāric olduğına delīldür ve
dağı (5) her gāh kim göz ince ve uvağ ḥaṭ ve ırağ yağıñ
nesneleri asān (6) göre rūşen ve şeffāf nesnelerden kaçmaya
kuvvetinüñ ve i'tidālinüñ (7) 'alāmetidür ve ol göz kim
bunuñ ḥilāfınca olur za'if-lıgınuñ (8) ve i'tidālden ḥāric
olduğınun 'alāmetidür ve dağı şol göz kim (9) ırağdan düşvār
ve yağından asān göre anuñ rūḥ-ı başırası (10) laṭif şāfī
olur sebab oldur kim anuñ gözi hareketile kim ol (11)
mesāfete düşer nūrı tağılır perākende olur ve ol kim
yağından düşvār (12) ve ırağdan asān göre anuñ başırası çok
olur ve laṭif (13) şāfī olmaz hareketinüñ kuvveti ol
mesāfete kim düşer nūr cem' olur

69(a)

(1) ve laṭif olur ve ol kim ırağdan ve yağından asān görmez

rūḥ-ı başırası (2) az olur ve bulanık olur dördüncü bāb gözün hastalıklarının ilācı (3) usûlünün anlaşılmasını bildirür ma'lûm olakim gözün hastalığı dört (4) cinsdür biri suu'l-mizāc sadedür ikinci suu'l-mizāc bā maddedür (5) üçüncü teferriku'l-ittişāl cerāhatlar ve şişler gibi dördüncü ter kim (6) hastalıklar ya'ni āfetler kim göz eczāları ter kibine düşer bir nesneyi (7) iki görmek ve taşra kalmak ve ana benzer nesnelere gibi fi'l-cümle (8) bu dört cinsün ilācının birisi mizāc-ı sādeyi döndermekdür (9) ikinci māddeyi istifrāğ itmekdür üçüncü tūferriku'l-ittişāl dördüncü (10) gözün heyetin şalāḥa getürüp ve eczāsı ter kibine āfetler ki düşer (11) zāyil itmekdür ammā mizāc-ı ğaribi issi olsa anuñ edviyyeleri (12) 'inebü's-sa'leb ve kāsni ve şuyı mārul şuyı ve gül şuyı ve yumurda

69(b)

(1) ağı ve ana benzer nesnelere ve eger zıdd-ı mizāc şovuk olacak olursa (2) anuñ edviyyeleri müşk ve māmıran ve egir ve fülful ve buña[benzer]nesnelere (3) ve eger zıdd-ı mizāc ter olursa anuñ edviyyeleri süd ve bādem yağı (4) ve yumurda ağı ve bezr-i kaṭūna lu'ābı ve buña benzer nesnelere dağı māddeyi (5) gözden kim istifrāğ iderler yedi veche üzerinedür dirler biri (6) ta'am ve şarāb azrak ve yeynirek ve laṭif ve öğülmişdür ve her ğidā kim (7) hazm olmaya buhar ide andan ihtirāz itmekdür ikinci eger bedende imtilā (8) ola evvel bedeni aḥlaṭdan arıtmakdur üçüncü dimāğ su'utları ve (9) 'atūsularla ḥablarıla ğargaralarla

şumūmlarıla pāk itmekdür ve dağı (10) hacāmat idüp kıyfāl tamarından kan almak ve tamarlar kim başdadur (11) açmağ cemi'i bu bābda fayidelüdür ancılayın kim yirlü yirince zıkr eyledük (12) dördünci ol kim māddeyi burun yolından aşığa çekeler şöyle kim gözden (13) arına zīrā yakınrağ yol budur ve şavablurağdur ammā beyni evvel pāk

70 (a)

(1) ideler kim mādde qarār ide bu tariğıla mu'āleceye andan meşgūl (2) olalar dağı māddeyi burun delüğinden aşığa çekmeye tarik budur kim (3) aqsurdalar şol edviyeler ile ki lağve 'ilācında ve ğayrı yerlerde zıkr (4) olmışdur beşinci gözün köşesi tamarını açalar altıncı şol (5) edviyelerile kim yaş getüre māddeyi gözden aşığa süzeler yedinci (6) ol kim māddeyi şol 'uzvdan kim göze gelür ol 'uzvı ol māddeden (7) pāk idüp ol 'uzvu tedbirine meşgūl olalar ammā 'ilācı tüferriğ' (8) l-ittisāl şol edviyelerile olur kim ruṭūbeti az ola ve hem ziyāde (9) yubūset arturmaya ve göyündürücü olmaya sürme ve za'ferān ve tutiyā (10) ve isfidāc ve şādenc-i 'adesi gibi zīrā her edviyenün kim mizāc ı. (11) göz mizācına benzeyici ola göze ziyānı vardur ve her nesne kim (12) aña muḫālifdür aña fāyide lüdür sebebi ol kim gözün mizācı issi ve terdür (13) ekser hāllerde kim müreṭṭib edviyeler artursalar göze ziyānı vardur ve her

70 (b)

(1) edviyenün ruṭūbet i azrağ ola ve göyündürücü olmaya

göze kuvvet (2) virür ve her a'za ki kuvvet bulur hastalık maddesini gendüye (3) kabül eylemez def' ider selâmet kurtulur bu ma'ni ulu aşldur gözün (4) ekser 'ilâclarında kim gözün hey'etini şalâha getürmek tedbîrinde olup (5) âfetleriyle gözün eczâsı terkîbine düşürmek gerek ba'zı kan (6) almaqlığa ve ba'zı kusmağıla ve ba'zı dürlü dürlü hîlâleriyle kim (7) yirlü yirince zikr olısar ammâ bilmek gerekdür kim gözün 'ilâcı kanûnı (8) şöyledür kim tabîb andan öndin kim göze 'ilâc itmege başlaya göre kim (9) göz ağrısıyla şiş veya bir şuda varmı yokmı eger şiş olacağ (10) olursa teşhîş eyleye göre kim şişün maddesi kangı ahlâ (11) dan ve kangı hıltuñ 'alâmeti zâhirdür tayin ide göre kim mādde (12) cemi' a'zâda mıdur yâhūd başda mıdur eger cemi' bedende olacağ olursa (13) istifrag-ı külli idüp bedeni ol māddeden arıdalar badehu dimāğı

71(a)

(1) istifragına kim aña tenkiye-i dimāğ dirler aña meşgûl olalar eger (2) galiz ruṭubet maddesini yellü maddeyle bulacağ olursa māddeye (3) muvafıq müshil şerbetler vireler ḥabb-ı şabr ve ḥabb-ı ayārec ve ḥabb-ı kûkıyā (4) dahı buna beñzer nesnelere dimāğı arıdup bākisini yukarudan aşığa (5) çekmege meşgûl olalar ve ba'dehu gözi boy şuyıla ve taze südile (6) yuyalar göreler kim bedeni arıdup mādde eksildi mi göze edviye çekmege (7) meşgûl olalar ve ḥammām buyuralar eger madde ruṭubet rakik birle yā (8) kan ya şafra ile amihte olursa evvel kan almak buyuralar ba'dehu

(9) müşhil vireler māddeyi başdan aşağı çekeler ba'dehu 'ilācına āheng (10) ideler fi'l-cümle hiç vechile istifragdan evvel göze el urmayalar (11) edviye çekmege meyl itmeyeler kim kânun-ı 'ilāc degüldür hâşşa edviye-i (12) muhallil ve anuñ kim māddesi rihi ola hammām ve her nesnelere kim muhallildür (13) fāyide ider ammā anuñ kim māddesi kandan ola gözün tamarları

71(b)

(1) galiz olur faşd itmek gerekdür hammām ve hammāndan sonra laṭif (2) ta'am yiyüp sehelce şarābı şırf içmek gerekdür kim dimāğı germ ide (3) ve bendleri açā kanı laṭif ve şāfi ide līkin ayārec-i feykara ve ḥabb-i (4) küküyā virmek şiyāf-ı aḥmer-i leyyin çekmek ve muhallil zamādlar itmek bākisini (5) zāyil ider anuñ kim şışı zāhir olmaya anı dağı görmek gerekdür ammā (6) māddeyi kaḥf taşrasına gelürse gözün yüzün kızıllığı ve başun (7) alnuñ işsiligi ve tamarların ruṭūbeti ana tanuqlık virüp baştamarların (8) açmak ve şiryān sellin sad' itmek ve dağ komağ ve kavī idici zamādlar (9) isti'māl itmek fāyidelüdü ve eger kaḥf içinden gelürse burnun (10) dağdağası ve çok aqsırmağ ve gözün burnun gözün burnun geçmegi ana tanuqlık virür (11) 'ilācı oldur kim kan alduralar bādehu ishāl idüp dimāğı arıdalar (12) dağı şol 'ilācları ideler kim sebel bābında zikr olısdur cemi' (13) müfiddür ammā şol kimselere kim şavablu 'ilāclar oluna ve göz ağırsı

72(a)

(1) zāyil olmayup gendü halinde ola şavāb tariķından dönmek gerekdür (2) zīrā mümkündür ki mādde katı galiz ve 'usr ola müddet-i medid gerekdür kim ol (3) mādde laṭif olup taḥlil-pezir ola amma şol gişinüñ kim göz ağrısıyla (4) katı baş ağrısı ola anuñ gözine el urmaķ yokdur meger şundan sonra (5) kim çok dürlü istifrağlarıyla teni ve dimāğı arıdalar ve şiryān-selini (6) şad' idüp dimāğa kavī zamādlarıyla kuvvet vireler şöyle kim baş (7) ağrıları bābında anılmışdur eger istifrağ itdürmedin ve bu şartları (8) yerine getürmedin göz ilācına meşgūl olsalar gözün rencini başuñ (10) enva'ı marāzlarına kim mādde ile ḥāşıl olur ḥukne itmek beğāyet (11) müfiddür beşinci bāb [gözün hastalıklarınınuñ] esbablarını bildürür (12) kim mādde ile ola mālūm olakim gözün hastalıklarınınuñ [sebebi] yedi nev'dür (13) biri oldur kim gözün mizācī za'if olur mādde kim dimāğ içine

72(b)

(1) iner def' eylemez ikinci oldur kim dimāğun mizāc ı kıyasda ma'deyile ve (2) daḥı aḥşā mizācıla za'if olur buḥārlar kim aḥşādan kopar kabūl ider (3) kıyāsıla göz mizācıla kavīraķ ola eyle olsa māddeleeri def' ider göze (4) viribir üçüncü oldur kim ol mevzi'de kim aḥaṭ çok olur gendü (5) ihtimāl eylemez cümle endāmlara nişif viribir dördüncü oldur kim gözün (6) kuvvet-i gādiyesi za'if olur gıdā kim ana irişür hażm eyleyemez ol (7) sebebile ziyāde

māddeler anda cem' olup hātālīga sebep olur beşinci (8) oldur kim menfezler kim ahlāt ol yoldan göze gelür giñ olur ol (9) sebeble maddeler çokrak gelür altıncı ol menfezler ki fazlalar gözün (10) ol yolından taşra dökilür tarrağ olur ahlāt kim aña irişür (11) iner anuñ içinde kalur yedinci oldur kim göz dimāğun altındadır (12) sinmemiş fazlalar dimağdan iner mtevātır olur eksilmez pes eyle olsa tabibe (13) vācibdür kim bu esbābları isteye bula taḫkik ide bādehu ol sebebün

73(a)

(1) men'ine meşgūl ola altıncı bāb gözün edviyelerinün (2) her birinün fi'lini ve kuvvetini bilmekligi beyān ider imdi bilesiz kim göz (3) edviyeleri yedi cinsdür zīrā gözün hastalıkları daḫı yedi cinsdür (4) biri ol dārulardur kim bağılu menfezleri mādeler mededini (5) gözden girü tütmişlar ola teni dimāğı arıtmaqla sebep ol kim eger bedenden (6) aña meded irişecek olursa yāhud gözün tabakalarında mādde çok olacağ (7) olursa şöyledür kim māddeyi taḫlil itmekden men'idur zaḫmetin ağırsın (8) arturur belki tabakayı göyündürür bu edviyeleri kılmayadur isfidāc ve tūtiyā-yı (9) mağsūl ve göyinmiş kal'i ve tīn-ı şāmūs ve nişastadur ammā şunun kim (10) tabaka-i karaniyyesinde karhası ola eger muḫkem zarūret-i istifrāğ itmedin (11) bu edviyeleri isti'māl itseler revā ola ikinci nev' yumşaq ve lezc ve yaş (12) edviyelerdür ba'zısı gassāldur ve ba'zısı yumşadıcudur ve ḫācet bu enva'a (13)

dört mâni içündür biri bu kim hiç bu nev' olan edviyelerde

73(b)

(1) göyündürücü yakudur ikinci oldur vaqt olkim edviye gözde gic eriye (2) seyelân itmeye lezic edviyeler gibi kim keşira ve şamğ ve nişastadur ayruğ (3) edviye karışdururlar şöyle kim ol edviyelerile muşâhib olmaklığı sebebile (4) gözde çok tura menfa'at zâhir ola üçünci ol kim göz otlarının (5) ba'zısı ma'deni taşlardır iridür göz dahı bir 'uzvdur hassās (6) yumşak ve nâzûkdür bu ma'deni edviyelerün mülâkatına tâkat getürmeye (7) huşûşa derdümend dahı ola bu nev'a yumşak edviyeleri karışdurmak (8) gerekdür kim anlar mülâkat olmağı sebebile göz incinmeye dördünci ol kim vaqtlar (9) düşe kim gözi yumşak ve laţif nesnelere içeler ikinci şol edviyeler (10) dür kim açuğ menfezleri bağlaya kim ana 'arab dilince müseddid dirler (11) üçünci şol edviyelerdür kim gözi saykallar cilā virür dördünci kâbız (12) otlardur beşinci gözün nûrın arturıcı edviyelerdür altıncı açıcı (13) edviyelerdür yedinci muḥaddi edviyedür ya'ni 'uzvı uyuşdurıcı bî-hâber

74(a)

(1) idicidür ağrıdan ammā şol otlar kim açuğ menfezleri bağlar iki nev'dür (2) ba'zı kurdur yerden kopar ve ba'zı yaşdur yumşakdur ve ol kim yerden kopan (3) ziyāde ruḫbetleri azrak ider şol gözler kim issi yaşlardır ger (4) anlara fāyidelüdür ḥāssa eger gözde çürük ve bulanıklık ola velikin (5) buyurmaçlık istifrāğdan sonra gerekdür

ve ba'dehu mād̄deler mededini gözden (6) men' eylemiş olalar h̄āc̄et olur bir irilik kim issi ve bulanuḡ mād̄delerden (7) tevellūd olmuş ola zāyil ide gözi yuya h̄altuḡ t̄izigin ve zahmetin men' (8) ide h̄atunlar südi gibi ve olkim laṡif ve raḡiḡdür yumurda aḡından (9) sūd yuyıcıdur yumurda aḡı mād̄denün h̄iddetini girü tutucu ve yumşaq (10) idicidür boy suyu daḡı yumşaq idicirek ve yuyıcıraḡdur l̄ikin bişüricüdür (11) meyl issiligedür issi ve müteditdür ikinci cinsün edviyeleri kim (12) baḡlu menfezleri açalar iki nev'dür evvelki nev' egir ve dārçini ve ferfiyün (13) ve h̄altit ve sek b̄inecdür bunlar anda işe gelür kim ṡabaḡa-i ḡarineyye

74(b)

(1) ardından beşerile mād̄deyi ḡalīz ola zirā bişürücü edviyelerün (2) ḡuvveti ve taḡlil idicilerün ḡuvveti aḡa irişmez ve eser eylemez eyle olsa (3) bu nev'a olana bişürücü ve taḡlil idici edviyeler ḡatmayalar kim (4) menfezler açıla ayruḡ edviyelerün ḡuvvetün illetün mevzi'ine irişe (5) ikinci nev' göz edviyeleri cānever ödüdür rāziyāne şuyıdur (6) daḡı bundan ḡayrı ammā şol edviyeler kim ḡatı issi ola andan (7) erilik tevellūd eyler bu ikinci nev' şü kim göze iner anı men'idir üçünci (8) cinsün edviyeleri hem iki nev'dür bir nev' oldur kim ve vasaḡ eseri (9) ḡarḡayı cilā ider giderür ḡılmıyadur günlükdür şabrdur ne kim bunlara (10) beḡzer varısa ikinci şol edviyyelerdür kim sebel cereb zafarayı (11) giderür daḡı bunlara beḡzer maraḡları nūşādur zāc baḡır t̄übālı (12)

rāsūhtdür anuñçün kim bunlara mecmū'ı göyündürücidür dañı bilmek gerekdür kim (13) evvelki nev'ün edviyeleri kılmıyā yedi issilikde ve şovuklukda mu'tedildür

75(a)

(1) bu sebebden et bitürücidür ammā dürdünci cinsün edviyeleri kim mu'affindür (2) bir nev'dür göyündürücidür va'diyidür zernih gibi zencār gibi şulb (3) zaferāyı ve müzmin cerebi giderür dañı beşinci edviyeleri kabızdur (4) iki nev'dür kabızlık kuvvetinün ba'zısı mu'tedilrekdür kızıl gül gibi (5) ve anuñ şuyı gibi lihyetüt-üt teys şuyı gibi sünbül za'ferān māmişā (6) sādec-i hindī gibi bu nev'i anda işe süreler kim ol derdümend (7) gözden yaş azıraq gele ikinci nev' aķaķıyadur korıķ şuyıdur sumak (8) şuyı gibi hām mūzūdur günlük kabı dur ne kim bunlara benzer benzer varısa (9) bu nev'ün menfa'atı oldur kim derdümend olan gözlerün mażarratını az (10) bulurlarsa anda isti'māl ideler kim gözün eczāları dürust ve kavī (11) ola dañı kuvvet-i başıra tiz ola yaşı sākin ola altıncı cins (12) edviyeleri cilā idicidür ve taħlil idicidür boy şuyı gibi hużāz-ı mekkī (13) ve bāzred ve anzerüt ve iklil-i melik ve cündibi-destar ve günlük ve za'ferān

75(b)

(1) ve mürekkeb ammā taħlil eylemekde mürün kuvveti dükelinden ziyādedür za'feranda (2) kim kabızlık vardur cilā viricidür günlük dañı cilā viricidür ve hem (3) issi

idicidür bu edviyeleri besere 'ilâcında ve karha 'ilâcında dağı göz (4) şişinde işe ilemeler ol yirde dilemeler kim ğalîz ruḡubetleri ve iriḡkim (5) ḡabaḡa-i ḡarniyyenün ardında ḡalmış ola yumşadup taḡlîl ider yedinci cinsün (6) edviyeleri uyuşdurıcudur luffâḡ ve afyon gibi bu cins edviyeleri azraḡ (7) işe süreler anuḡcün kim gözün ḡuvvetini za'îf ider vaḡt olur kim tebâḡ (8) dağı eyler yekrek oldur kim zârûret olmayınca isti'mâl eylemeler meger (9) şol vaḡt kim göyündürici 'azîm ḡarġret müstevlî olur olmuş ola (10) ḡabaḡaları yiye divânda isti'mâl eyleseler yedinci bâb (11) edviyyey-i müfredi bildürür kim gözün dükeli mevzi'inde zıkr olunur lâbud (12) gerekdür ḡarf-ü elif anzerût issi ve kurudur ruḡubetleri azraḡ eyler (13) gözün cerâḡatlarını arıdur baḡiyye ḡalan aḡrısını giderür eti bitürür çapaḡı

76(a)

(1) pāk ider göz kim birbirine yapışa fāyide ider zîrā anda taḡlîl (2) idici ḡuvvet vardur velî çok degüldür göyündürücü dağı degüldür (3) işmid sürmedür ve şovuk ve kurudur ḡabîzḡdur gözün çirklerin arıdur (4) ve cerâḡatların bitürür kim kirpüġüne ve cemi' a'zāsına ḡuvvet virür (5) sıḡhatini saḡlar müseric 'illetine fāyide ider isfidâc şovukdur kurudur (6) müssedid ve muġazzâdur afyon şovukdur kurudur dördüncü derece (7) muḡaddirdür aḡrıları sâkin ider mâddeler kim göze gelür girü (8) yıġar aḡâḡıyâ şovukdur ikinci derecede kurudur üçüncü derecede ve ol kim (9)

maddeleri gözden men ' ider uşak ıssidür ikinci derecede gözün cerebine (11) ve kapağın galizliğına fâyide ider sigili ^{tahlil} eyler uşna mu'tedildür (12) ıssilikde yaşlıkda ruḡbetleri giderür gözün eczāsına kuvvet virür (13) azacuk kabız vardur anıson ıssidür laḡif eyleyüp şaykāl idicidür.

76(b)

(1) eski cerāhatlere ve gözün zulūmatın ve raḡik ḡışā kim hadekada 'arız olmuş (2) ola cilā idüp gidericüdür ās ruḡbetleri gidericidür göze (3) kuvvet viricidür gözün yaşını men' idüp göze dökilen mādeleri (4)men' idicidür anuḡ şuyını eline ḡilā eylerlerse yāḡūd dögeler (5) zamād ideler abār anı göyüdüreler yuyalar göz otlarına ḡarışdurup (6) işe süreler şovukdur kurudur ḡabaḡa-i ḡaraniyyenün cerāḡatini ve zaḡmını (7) dürüst idicidür daḡı mūseric 'illetini gidericidür iklilimelik (8) mūrekkebdür cevheri şovukdan ḡabzdan .likin mu'tedildür kabızlıkda anuḡ (9) cevheri ıssidür mücellādur taḡlil idicidür kuvvete evvel göze kuvvet (10) virür faḡlaları def' ider ikinci şişleri yumşadur galiz ḡıltları (11) bişürür öldürür taḡlil ider asārün ıssidür üçüncü dercede kurudur (12) ikinci derecede galiz ḡıltı kim ve irin kim ḡabaḡa-i ḡaraniyyede ola laḡif (13) ider ḡarfı'l-bā-büssed mercāndur şovukdur kurudur göze kuvvet virür

77(a)

(1) yaşını giderür ba'ru'z-zabb keler boḡıdur gözün akını giderür bār zed (2) ıssidür ikinci derecede kurudur üçüncü

derecede berd 'illetine ve cerebe (3) fāyide ider lezic hıltları yumşadur öldürür belesān har-ı yābisdür anuñ (4) yağını göze çekseler gözün karānuluğın giderür tohm-ı gışāviyi cilā ider (5) başal anuñ şuyı gözün karānuluğın kim ğalīz aħlaṭdan tevellüd (6) eylemiş ola cilā idüp rūşen ider daħı ibtidā māye fayide ider līkin (7) anuñ bir mazarratı vardır gözün tamarlarının ucını küşāde (8) ider daħı şol kimselerde kim kıl bitecek olsa tizcek bitürür burak (9) hariyābisdür ikinci derecede ğalīz hıltları laṭif ider eski göz (10) aklarını giderür bakılla kurusı bārid ve yābisdür evvel derecede (11) bişicek bārid-i raṭb olur ikinci dercede anda bir taḥlīl idici kuvvet (12) vardır daħı huşk idici kuvveti vardır anı dögüp zamād iderlerse (13) gözün nūrınun saķabesi kim zahm tokunmaķdan ğiñ olmuş ola fāyide ider

77(b)

(1) beyza aķı şovuklukda mu'tedildür daħı muğarri issi tiz hıltı (2) gözden men' ider şarusını gözün üzerine ursalar mādeleri (3) girü yığar benc bārid-i yabisdür üçüncü derecede maḥalliddür anı dögüp (4) zamād itseñ gözün sancusını sākin ider bādruc hariyābisdür ikinci (5) derecede eger 'uşāresini göze çekseler gözün görmekliğini tiz ider (6) anı yemeklik gözi günd ider bābūnec hariyābisdür ikinci derecede müfettiḥdür (7) mūlaṭṭıfıdır müleyyindür cezb eylemedin taḥlīl ider zamād itseler 'azab (8) 'illetini giderür daħı gözün ağırlarını taḥlīl ider

bezr-i kaṭūnā şovukdur (9) evvel derecede terdür ikinci derecede anuḡ lu'abı şudur sâkin eyler (10) evvel derecede terdür ikinci derecede anuḡ lu'abı şudur sâkin eyler (10) issiden olan göz aḡrılarını nu'c idüp red' ider belîlec (11) bāriddür evvel derecede yābisdür ikinci derecede mulaṭṭif muḡavvidür (12) gözün yaşını men'ider göze çekseler ḡarfu'l-cim cāvşir ḡar - (13) yābisdür ikinci derecede laṭifdür gözün görmegini tiz ider göze

78(a)

(1) şu indüğine fāyide ider cu'da issidür üçüncü derecede kurudur ikinci (2) derecede müfettiḡ ve mulaṭṭifdür göze cilā virür görmekligini ziyāde ider (3) eger şuyını balıla göze çekerlerse gözün ḡaraḡulıḡına cilā virür (4) cündibi- dester ḡariyābisdür üçüncü derecede kurudur ikinci derecede (5) ḡābızdur eger alına tılā eyleseler nāzil olan mādeleri men' ider (6) şovudıcıdur mücceffidür cevz-i bevā ḡariyābisdür üçüncü derecede ḡābızdur (7) muḡavvidür sebele fāyide ider ḡarfu'd-dāl demü'l-āḡhaveyn bāridiyābisdür (8) ikinci derecede ḡābızdur muḡavvidür cerāḡatları bitürür dārçinī (9) ḡariyābisdür ikinci derecede yegrek oldur kim laṭif rāyiḡalu ola ḡāyet (10) kızıl ola ta'mı laṭif ola mücellādur gözi tiz ider ḡışāvī gözün (11) ḡaraḡulıḡını giderür demü'l-ḡimār issidür ḡanıla olan eserleri kim zarbdan (12) ḡādiş olmuşdur fāyide ider ṭurfeyi zāyil ider demü'l-ḡuffāş balıla ḡarışrudup (13) göze çekerlerse göze şu indüginün ibtidāsına fāyidedür duḡānül-kendir

78 (b)

(1) kirpükler döküldüğüne fāyide ider göz yaşını hikkeyi sülākı giderür (2) dıbk ıssidür tīzdür ğaliz ruḫbetleri dimāğunḫ kārından çeker (3) gözünḫ köşesinde olan nāsurları giderür duhanü'l-kavārir ıssidür (4) tīzdür yaş ındürür taḫl̄l idicidür sebeli çürüdür giderür görmekligi (5) ziyāde ider dār-ı fūlfūl ıssidür kurudur ikinci derecenünḫ ahirinde azacuk (6) ruḫbet vardur şebkörligi giderür ḫarfül-hā helilec şarusı (7) şovukdur derece-i evvelde yābisdür ikinci derecede yigreki oldur kim şaru (8) ola yaşillığa māyildür gözünḫ ıstırḫāsına fāyide ider yaşını men' ider (9) şovudur muḫavvidür helilec-i esved kārısı şovukdur evvel derecede yābisdür (10) ikinci derecede yumşadı cıdur döğüp göze çekseler kūrısı şovukdur (11) evvel derecede yābisdür ikinci derecede yumşadıcıdur döğüp göze çekseler (12) ḫıltları taḫl̄l ider ḫarfu'l-vāv-ı vec ḫariyābisdür üçüncü (13) derecede muḫallil ve mullaḫḫıfidür cilā ider zaḫmetsüz müfettiḫ ve muraḫḫıkdür göz

79 (a)

(1) aḫını giderür ḫaşşa şuyunḫ ıstimāl itseler veda' muḫarrik gözünḫ (2) aḫına cilā virür kirpüklerünḫ iriligin giderür verd mādeleri gözden (3) girü tutar verdenic 'illetine fāyide ider harfu'lzā-i ziblū'l verl gözünḫ aḫını (4) giderür zernic ḫariyābisdür üçüncü derecede muḫarrikdür mu'affindür (5) göze zārbeden'arız olan ḫanı giderür zebedü'l-l-baḫr ḫariyābisdür (6) üçüncü derecede tīzdür ve saḫları giderür

tahlîl ider beyâzın aşarını (7) koparur zift münzic ve müleyyindür dırnaqların beyâzını giderür kirpükleri (8) bitürür gökcek ider zencebîl issidür üçüncü derecede kurudur ikinci derecede (9) tahlîl idüp cilâ idicidür cerebeye dağı fâyide ider zincfir issidür ikinci (10) derecede kabîz ve cāzibdür anın tizligi vardur tarfe 'illetini tahlîl^[eyleyüp] (11) fâyide ider zencār hāriyābisdür dördüncü derecede artuk etleri yiyicidür (12) çerb göz ağını zāyil ider zāc göyünmişi issidür kurudur dördüncü derecede (13) kabîzdur göyündirücidür zibağ bārid-i yābisdür ikinci derecede ovılmışı

79 (b)

(1) bādem yağıla biti kırk ayakluyu öldürür buhār gözün nūrını (2) za'if ider zebedü'l-kavārir karniyyedeki eşeri cilâ virür giderür (3) harfu'l-hā-i hāşā hāriyābisdür üçüncü derecede muhallil ve muqattidür (4) sigili koparur ta'am üzerine yimek gözi kuvvetlendirür huzağ-ı hindî (5) anda bir kuvvet vardur şovuk ve kurudur ikinci derecede issilik kuvveti dağı (6) zāhirdür hadəkaya cilâ virür issilik kuvvetile şovukluk kuruluk kuvvetile (7) göze cilâ virür hācerü'l-misen beyāza fâyide ider ve hem issiden (8) olmuş şişlere dağı hulbe issidür ikinci derecede kurudur evvel (9) derecede azacuk harāreti olan şişleri tahlîl ider turfe 'illetini (10) teskîn idüp fâyide ider kurudur

gözün̄ kurūhlarınuñ yanmağına (11) fāyide ider haltīt
 issidür dördünci derecede kurudur üçünci derecede (12) miñ
 gibi sigilleri giderür ibtidā-yı āba fāyide ider harf
 hāriyābisdür (13) mulaṭṭif ve muḥallildür sebele fāyide
 ider hanḫal issidür üçünci derecede

80(a)

(1) kurudur ikinci derecede göze şu inmeğe başladuğına
 fāyide ider harfu'tṭā-i (2) t̄in mecmu'ı şovudıcı
 kurudıcıdur ammā t̄in-i ermeni şovukdur evvel (3) derecede
 kurudur ikinci derecede kanı ḫapseder beserelere fāyide
 ider (4) nezleleri men' ider t̄in-i maḫtūm cerāḫatları kim
 kesilmiş ola yapışdurur (5) bitürür t̄in-i rūmi kuruducu ve
 kabz idicidir kapağda olan (6) issi şişlere kāsni şuyıla
 ezüp dürtseler fāyide ider giderür gözden (7) inen kanı
 keser harfu'l-yā-i yebrūh bārid-i yābisdür üçünci derecede
 (8) muḫḫaddirdür anuñ kabı kuruluğa mayildür uyku götürür
 ağırları sākin ider (9) harfu'l-kāf-ı kāfūr bārid-i
 yābisdür üçünci derecede issiden olmuş (10) şişlere fāyide
 ider maḫrūrların ḫavāsını kavī ider kanuñ hiddetini (11)
 teskīn ider kündür issidür ikinci derecede müceffidür
 gözün̄ karḫalarını bitürür (12) gözün̄ ruṭubetlerinüñ seyelan
 olduğunu keser serātan illetine fāyide ider (13) kemmūn
 hāri yābisdür ikinci derecede kabızdur muḫaṭṭi'dür
 muceffif dūr

80(b)

(1) çeyneyüp zeyt yağına karışdursa turfa 'illetinün üzerine (2) zamzursa ol 'illet zāyil ola daḥi sebeli zuferi kesdüklerinden (3) sonra tuzıla çeyneyüp göze zamzursalar gözi yapışmakdan şaklaya şuyı (4) götüré cilā vire yaş getirüp düküp sumağıla karışdurursa şariz-zāyid (5) olur koparsa yerine tilā eylese ol kıl ayruk bitmeye gez bura(?) (6) göze karānılık tevellüd ider 'usāresini ḥatunlar sūdile göze zamzursalar (7) ağrıyı sākın ide yaprağın zamād itseler maddelerün seyelān olmağın (8) men' ide kesīra muğarridür gözün ḥarāretini sākın ide harfu'l-ḥāmi (9) lavicerd issidür ikinci derecede kurudur üçünci derecede kirpükleri (10) ḡāyet göçek ider daḥi kör ider bunda ihtilāf vardır eydürler (11) ḥāşiyetiledür dirler ba'zılar eydürler kim medd-i reddiye çıkmaklığıla (12) dürür lūf har-iyā bisdür muğazzi' ve müfettiḥdür ve mücellādur cerāḥātlara fāyide (13) ider lisanü'l-ḥāmel bārid yābisdür ikinci derecede rādi'dür cerāḥātlara eyüdür

81(a)

(1) göz ağrısına fāyide ider göz şiyāflarını anuḡ şuyıla ezseler ḡāyet (2) fāyide ide lū'lü bārid-i yābisdür muḡavvidür gözün sıḡhatini şaklar lāden (3) yumşaktadır cilā idicidür azacuk kabzı vardır ruḡbetleri taḥlīl ider leben (4) yegreki 'avratlar sūdudur ba'dehu eşek sūdudur şovukdur terdür (5) mücellādur ağrıları sākın ider harfu'l-mīm māmīran şovukdur kurudur (6) üçünci derecede pāk idicidür

cilā viricidür beyazı giderür kuvvet-i(7) bāşırayı tiz ider
 müşk hāriyābisdür dördüncü derecede gözün zulumatın (8)
 giderür görmekliğini tiz ider ibtidā-yı āba fāyide ider
 intişār-ı zāyil ider (9) isti'māl itmeyeler illā tenkiye
 itdüklerinden sonra merāretü'l-bakar laṭif (10) idicidür
 merkaşışā zehab ve fizza ve nühāsi ve hadīdī cemi' issi[ve]
 (11) kurudur kabızdur muhallil cālī ve muḳavvidür muḳarriḳ
 ve ğayr-i muḳarriḳ (12) gözün kuvvetinün şıḫatını şaklar
 daḫı anda azrak taḫlīl idici kuvvet vardır (13) ol kuvvet
 gözün şişine ve tarafeyi taḫlīl ider degirmen taşu daḫı
 hemīn[bu]

81(b)

(1) f'ili ider merzencūş hār-i yābisdür ikinci derecede
 laṭifdür muhallil ve (2) mulaṭṭıfdür yelleri sākın ider
 sindürür mür hāriyābisdür ikinci derecede (3) müfettiḫ ve
 muhallildür kabızlığı vardır cilā virür ve beyaza daḫı
 fāyide (4) ider kirpiklerün iriligini taḫlīl ider māddeyi
 gözden zahmetsüz mümkündür ki gidere (5) şuyı daḫı taḫlīl
 ide ibtidāsında eger daḫı olursa milḫ hār-i yābisdür (6)
 ikinci derecede cilā viricidür muhallildür kabız ve
 müceffıfdür muḳarriḳ ğāyet müceffıfdür (7) ve muhallildür
 laḫm-ı zāyidi yir zufreyi daḫı māmīşā şovukdur kurudur
 ikinci derecede (8) kabızdur göze kuvvet virür üçüncü
 derecede tizdür mücellādür kirpüğe düşen (9) bitleri
 öldürür misen mücellādür gözün aḫını giderür harfu'l-nün

nişasta (10) bārid-i yābisdür evvel derecede seyelānı men'ider neft hār-i yābisdür dördüncü (11) derecede müfettihtür gözün aķına fāyide ider şu indüğine daķı (12) müfiddür nānḥāh hār-i yābisdür ikinci derecede laṭīfdür anuḡ şuyını göze (13) ṭamzursalar müncemid olmuş ķanı taḥlīl ider nevā tūtiyā maķamındadır küḥuller

82 (a)

(1) içinde anı göyündürüp balıla ķarışdurup göze ṭilā itseler kirpükleri (2) gökcek ide naṭrūn muḥallil ve müceḥif ve mūraḳķıkdür anuḡ kuvveti azrakdur lezic ḥıṭlıları laṭif eyler gözün āfetini giderür (4) nūşādür ṭuzdan laṭifrakdur gözün āfetine cilā virür nūḥās muḥarriķ (5) ķābızdur anuḡ yunmışı cerāḥatları zıfreyi laḥm-ı zāyidi giderür (6) ḥarfü's-sin sezāb bustānisi hār-i yābisdür beriyyisi andan (7) kuvvetlüdür anuḡ şuyını balıla göze çekseler gözün nūrını ziyāde ider (8) görmekligi tiz ider muḥallildür ğalīz aḥlaṭı giderür ibtidā-yı āba fāyidesi (9) vardur seratān-ı baḥri ķurudur cilā virür cereb zıfreyi giderür cerāḥatları (10) ķurudur pāk ider kuvvet-i bāşıraya taķviye idüp gözün yaşını men'ider (11) sūkkerü'l-üşr mu'tedil dūr ḥarāretde gözi eyi ider seliḥa issidür (12) ķurudur üçüncü derecede muḥallildür -ķābızdur gözün eczālarına kuvvet virür (13) sāzenec-i hindī ṭabī'atda sünbül gibidür sünbül issiür evvel derecede ķurudur

82(b)

(1) üçüncü derecenün evelinde laṭīfdür tizlikden ve ḳābızlıktan ḥālī (2) degüldür mādeleri gözden men' ider selḥu'l-ef'i anı balıla ezseler (3) göze çekseler kuvvet-i başırayı ḳavī idersevarü's-sind bārid-i yābisdür (4) anuṅ menfa'atı tütıyā menfa'atı gibidür gözün ruṭūbetini az ider sa'ter (5) ekser su'utlarda isti'māl olunur līkin gözi daḥı ḳavī ider (6) seksebūye ḥār-i yābisdür taḥlīl idicidür şebkörligi giderür ḥarfu' (7) l'ayn 'aḳıḳ bārid-i yābisdür yüregi kuvvetlendirür göyünmişi daḥı cilā virür (8) gözi kuvvetlendirür ateş şovukdur evvel derecede ḳurudur ikinci (9) ḳābızdur seyelanı men' ider kirpükleri berkidür şuyı kıllı karardur (10) göyünmişi ḡāyet ḳurudur mādeleri gözden girü yağar 'anber ḥārdur (11) ikinci derecede yābisdür evvelde muḳavvidür dimāḡa ḥavāssa nef'i vardur (12) rūḥı ziyāde ider 'ūd ḥār-i yābisdür ikinci derecede muḳavvi laṭīfdür (13) 'avsec şovukdur ḳābızdur seyelanı men' ider 'ased ḥār-i yābisdür

83(a)

(1) ikinci derecede cilā viricidür gözün ḳaranlıḡına şı indüğine fāyide ider (2) 'ikrū'z-zeyt issidür ḳurudur şuyı taḥlīl ider 'āḳır-ḳarḥā laṭīfdür göyüdüricidür (3) tīzdür anuṅ kuvveti içreki 'azalarala irişür gözün istirḥāsına fāyide ider (4) 'ades issidür şişlere fāyide ider ḥāşşa şol göz ağrısına kim (5) aḡa ṭabībler verdenic dirler 'urūḳ

issidür üçüncü derecede dimāğa (6) kuvvet virür harfu'l-fāi ferāsiyun issidür ikinci derecede kurudur üçüncide (7) müfettihdür eridicidür muḳaṭṭi' ve muḳavvidür cilā virür fülful ḥār-i yābisdür (8) üçüncü derecede muḥallil ve muḳaṭṭi' dür cilā viricüdür müfettihdür göze iner (9) şuya fāyide ider aḳı issidür kurudur ikinci derecede gözün eczālarına (10) kuvvet virür fūfel şovukdur kurudur gözün istirḥasına fāyide ider (11) muḳavvidür ṭurfeye müfiddür ferfiyūn laṭifdür göyündüricidür göze (12) 'arız olan şuyı giderür harfuş-şād şabr ḥār-iyābisdür ikinci (13) derecede ḳābızdur müceffidür bitürücidür ḳarḥaya cerebe fāyide ider gözün

83 (b)

(1) pınarına aḡrısına fāyide ider gözi tiz ider şadef ruṭubetleri depredür (2) anuḡ göyünmişi kıl bitmiş yire kılını ḳoparur ṭilā itseler ol kılun bitdüğünü (3) men' ider şamḡ-ı 'arabi şovukdur kurudur muḡazzidür şamgu'l-baṭn issidür ikinci (4) derecede laṭif ve muḥallildür cilā ider harful'l-ḳāf ḳatran ḥār-iyābisdür (5) biti öldürür ḳuşūru'l-beyz muḳavvi ve müceffidür mādeleri men' ider göze (6) kuvvet virür ruṭubetleri depredür gözün yaşını girü yıḡar anı teklis (7) itseler gözün aḳını giderür ḳaranful ḥār-i yābisdür ikinci derecede gözi (8) tiz ider gözün āletlerine kuvvet virür ḡaliz maddeleri taḥlil ider (9) ḳılmıyā kurudur ḳābızdur cilā viricidür issilikle

şovuklukda mu'tedidür (10) anı göyündürüp yusalar gözün
cerāhatlarını bitürür hem vār reyler karn-ı (11) muhrik
şovukdur kurudur mücellādür ve muğazzidür kanışatü'l-ḥubārī
issidür (12) kurudur muḥallil ve mücellādür şol eserler kim
tabaka-i karniyyede zāhir ola (13) gidedür kışr-i
rümmani'l-ḥāmiz şovukdur cilā viricidür tatlu enār kabı

84(a)

(1) şovukdur terdür kâbızlıktan ḥālî degüldür şişleri sâkin
ider ḥāşşa (2) verdenic'illetini kalkatâr zâcdan kavirağdur
kalkanat gâyet kâbızdur (3) anda bir ḥarâret vardur kim
gözün ruḥbetlerini depredür, kalkadīs issidür (4) laṭîf
idicidür kâbız ve göyündürücidür anı göyündürseler gâyet
(5) laṭîf olur göyündürmesi az olur ḥarfı's-şin şâzenc-i
'adesi ḥariyâbisdür (6) ikinci derecede yumışı şovukdur
ikinci derecede müceffidür ve kâbızdur kurūhları (7)
bitürür yumurda ağıla isti'mâl eyleyeler gözün kapağının
iriligini giderür (8) daḥı issi şişleri zâyil ider şuyıla
ezseler göze kuvvet virür gözden kan geldügin katı ider
laḥm-ı zâyidi giderür şevkerân ḥâr-i yâbisdür (10) üçüncü
derecede müsekkindür şevniz ḥâr-i yâbisdür üçüncü derecede
muḥallil (11) ve muḥaṭṭi' ve mücellādür şem'mu'tedildür berd
'illetini yumşadur şaife-i tahaccüri (12) taḥlîl ider
şahmu'l-ef'i göze inen şuyı ve kıl bitdüğini men' ider
şakayıku' (13) n-nu'mân issidür evvel derecede anda cilā
idici kuvvet vardur ve hem

84(b)

(1) taḥlīl idicidür cerāḥatları pāk ider anuḡ yaprağını
 zamād itseler (2) ŧiŧleri sākın ider gözün āfetini götürür
 ŧeb- yemānī issidür ḳrudur (3) evvel derecünün dördüncinde
 ḳabızdur ŧarāb üzüm ŧarābınun (4) eskisi issidür ḳrudur
 üçünci derecede göze kuvvet virür ğalīz aḡlaḡı (5) taḥlīl
 ider harfu't-tā-i tūtiyā ŧovuḳdur ḳrudur müceffidür
 yunmiŧı efzaldür (6) göz ağrısına fāyide ider yaramaz
 fażlaları tabaḳaların menfezlerinden (7) men' ider
 tūbalü'l-ḥadīd ḳabızdur ruḡbetleri az ider yaramaz
 cerāḥatları (8) onuldur tūbalü'n-nūḥās laḡm-i zāyide fāyide
 ider cemi' tūballardan göyündürücidür (9) ḥarfü'l-ḥā-i
 ḥaŧḥās bāridiyābisdür ikinci derecede ḳatı ağrılarda
 isti'māl (10) iderler nezleleri men' ider ḥatmī issidür
 i'tidalilā nefḡı taḥlīl ider (11) kirpükleri laḡif ider
 ḥardal ḥāriyābisdür üçünci derecede gözün (12) ğıŧā larına
 isti'māl iderler bārid-i raḡbdür göze nesne (13) tokunsa
 ŧuyını dürtseler zārbına fāyide ider südini göze çekseler
 gözün

85(a)

(1) za'fını giderüp nūrını ziyāde ider ḥarbaḳ-ı sepīd
 issidür ḳrudur (2) ikinci derecede cilā viricidür ŧunun
 māddesini gözden men' ider ḥaḡāḡif (3) anı yandursalar
 balıla göze çekleseler gözi rüŧen ider ibtidā ḡāba fāyide ider
 (4) ḥabsu'l-fār issidür ğarib ruḡbeti gözden men' ider

cilā virür (5) kirpigi bitürür hāzif anuñ renklüsün isti'māl iderler k̄urudur (6) cilā viricidür göze kuvvet virür hārfüz-zāl zehab mu'tedildür laṭīfdür (7) anuñ öñdin çıkmış sevdā 'illetine ^{fāyide} ider hafakanı giderür yüregi (8) kuvvetlendirür ağızdan dutmağ buḥārı zāyil ider göze çekseler kuvvetlendirür zarḳu' (9) l-ḥaṭāṭif cilā viricidür gözün aḳını giderür hārfüz-zād zab-ı zibil (10) gözün aḳını giderür göze inen şuya fāyide ider sekizinci (11) bāb gözün edviyelerini nice müdebber iderler anı bildürür (12) şöyle bilesiz kim göz otlarınun aḣlını anlayup terkībini itmek ulu (13) aḣldur fi'l-cümle evvel gerekdür kim edviyeleri müdebber ideler ba'dehu

85(b)

(1) terkīb ideler zīrā her bir nevün tedbiri bir dürlüdür amma ba'zı (2) taşların tedbiri şāzenic-adesi ve tūtiyā ve merkaḣışa ve sürme gibi evvel (3) gerekdür kim āb-süd ideler āb-süd oldur kim edviyeleri şöyle yumḣak (4) kim ḡubār gibi ola ba'dehu şuya koyalar arkunılığla az az bir renklü k̄aba (5) yāḣūd çanağa koyalar yine üzerine şu koyalar yuyalar k̄arıḣduralar ol kim (6) üzerine gelür şuyıla gider arkunılığla ikinci k̄aba koyalar ol kim yumḣak (7) ve laṭīfdür yine şuyıla gider ikinci k̄abda ḣaḣıl olur veli ikinci k̄abda (8) ḣol k̄adar ṭurmak gerekdür kim edviye ḣudan ayrıla oturuḣa arkunılığla (9) ol şuyı dökerler edviyeyi güneḣe koyalar kuruya muḣkem örteler kim üzerine

(10) toz k̄onmaya ol kim yumşak̄ d̄ögülmişdür anı ikileyin d̄ögeler bu t̄arīka yuyalar (11) kim beyān itdük edviyeyi böyle yumaklığa 'arab dilince taşvīl dirler (12) līkin ba'zı taşların tedbiri k̄ılmıyā gibi ve zācların oldur kim evvel anı (13) göyündürelər ba'dehu taşvīl ideler ammā bunları göyündürmek lik envā'ı

86(a)

(1) şöyledür kim anı şıyalar bir yeni bardağa koyalar hikmet balçığıla ağzını (2) şıvayalar tennūr içine koyalar yā şişeciler dūdḥānesine koyalar (3) bir gice tura ikinci gün çıkaralar d̄ögeler sürüşdürelər taşvīl ideler (4) şöyle kim z̄ikr eyledük ve līkin şadefī ve helezonī daḡı bunlara benzer (5) nesneləri hem yine bu t̄arīka ideler yaḡalar ba'dehu taşvīl ideler (6) tūbālī rāsuḡti d̄ögülmedin ḡāyet yuyalar ba'dehu d̄ögeler sürüşdürelər (7) taşvīl ideler isfidāc bir kez taşvīl ideler şöyle kim iriligi ekşiligi (8) gide kalmaya sūnbūli evvel maḡaşıla keseler toḡrayalar ba'dehu havāna (9) koyup d̄ögeler şöyle kim havānda d̄ögmek kuvvetile göyine ḡubār ola (10)üşneyi alalar şol kadar ovalar kim kara kabukları andan ayrıla (11) aḡ ola ba'dehu hevana koyalar su tamzuralar d̄ögeler merhem gibi ola (12) havāyla k̄urudalar tozdan güneşden saḡınalar k̄uruyıcaḡ yine d̄ögeler (13) ḡarīrden geḡürelər ḡubār gibi ola buḡa 'arabça müheyyā dirler

86(b)

(1) zencārı taşvīl ideler azacuk isfidāc andan çokrak katup
 (2) terkīb ideler ammā şamğlar kim uşak ve sekbīnec uralar
 şuyıla ısladalar (3) şol kadar kim yumşaya bādehu havāna
 koyup ezüp hāl ideler keşirā (4) ve şamğ-ı 'arabī dahı bu
 resme olur ısladup hāl ideler ba'dehu bir (5) pāre bezden
 süzeler edviyeleri anuñıla karışduralar ammā anı kim (6)
 şiyāf-ı ebyaz içinde ideceklerdür şamğ ve keşiradan yegrek
 (7) oldur kim anı yumşak dögeler yumurda aqın kim (6)
 şiyāf-ı ebyaz içinde ideceklerdür şamğ ve keşiradan yegrek
 (7) oldur kim anı yumşak dögeler yumurda aqın tamzuralar
 hāl ideler (8) oldur kim anı yumşak dögeler yumurda aqın
 tamzuralar hāl ideler (8) edviyeleri anı karışduralar
 sebebi ol kim bu şiyāfda şamğ ve keşirā (9) çok isti'mal
 olur ayruk şiyāflarda karışdurmağıçün ve kıvāmiçündür (10)
 eger azrak dahı olursa kifāyet ider afyonı şiyalar giçirek
 pāre (11) ideler bākır tahtasınuñ üzerine koyalar azrık oda
 yā issi kül (12) üzerine koyalar şöyle kim tahta issi ola
 kaldura koya kim (13) afyon issi ola göyine tā kim kuvveti
 olmaya andan anı ısladalar .

87(a)

(1) hāl ola edviyeleri anuñıla karışduralar va'llahü-ālem
 ve ba'dehu (2) bilmek gerekdür kim aşl göz otlarınuñ
 terkibinde maqsūd vardır (3) vardır edviyedendür anuñ
 menfā'atı evvel bābda kaçdur ve ol kim (4) işe gelmiş rek

menfa'atlırakdur ola 'amel idesin ve ol kim (5) anuñ işlahıçün veya kıvāmıçün ola azrık gerekdür ve dağı görmek (6) gerekdür bu edviyeler kim bu maqşüd içinde işe süreler anuñ keyfiyyeti (7) ne endāzededür eger bir tiz kavı keyfiyyet varısa zencār gibi ve zernih (8) gibi anuñ maşlahatına eyleyesiz anuñ işlahıçün gerekse isfidacı (9) artuğrak idesiz şöyle kim anuñ tizligi ve mażarratı eksile ve eger (10) anuñ keyfiyyeti ol tizlikle degülise menfa'atı uludur tütıya-yı (11) hindi ve ana banzer nesnelere anuñ mikdārınca artuğ idesiz ve anuñ (12) kuvvetin bir nesneyile dağı za'if eylemeyesiz ancılayın kim zencār kuvvetini (13) isfidacıla şıduñ ve yumşak edviyeler kim anuñ kuvveti tiz olmaya isfidac

87(b)

(1) gibi anuñ mikdārın arturasın şamğ ve k sıra kim anuñ menfa'atı gāyet (2) çokdur bir mikdār andan azrak idesin s kbīnec ve haltit merāreti (3) şiyāfında bir mikdār tamām itmek gerekdür anuñçün kim muhtāz-ı şiyāf (4) merāretten tahlildür ikisinüñ dağı fi'li şu tahlilinde kavıdür (5) koruğ suyu rāziyāne suyu helile suyu sumak suyu merzencüş (6) suyu yağmur suyu anuñçündür kim bunlara edviyenüñ kuvvetin arturur (7) eyle olsa yegreki oldur kim edviyeleri bir kaç ol şularla (8) işladalar şöyle kim bu şularuñ kuvveti edviyelerde belürde meşelā (9) geldük müşke müşkden ibāret oldur kim edviyeler kuvvetini gözün ka'rina (10)

tabakalar içinden irişdürür eyle olsa anuñ miqdārını endāzeyile (11) mu'tedil itmek gerekdür afyon dañı edviyelerüñ kuvvetini şaķılmaçündür (12) anuñ miqdārını dañı endāzeyile mu'tedil itmek gerekdür dañı yegrek (13) tarīķ oldur kim edviyelerüñ yeñisini ve irisini cem'ideler her birini ayru

88(a)

(1) ayru döşüreler şol vezn kim nüshada yazılmış elenmiş tartmaq gerekdür (2) dañı bilesiz kim göz otarını yekbāregi havāna koyup dögmeyeler anuñ (3) gibi iderlerschaṭāyı 'azīm iderler anuñ çün ba'zı edviyeler vardur kim (4) yekbāre dökülse olmaz kepegi kalur edviye vardur kim birisi dögülünce (5) birisi toz olur gider edviyenüñ leṭāfeti sebebinden dañı kim zarar oldur (6) kim her birinüñ vezni ol endāzeden kim yazılmışdur eksük olur pes her (7) vaķt kim edviyeler şol tarīka kim resm üzerine aleṭālade dögülmiş ola (8) andan sonra havāna koyup arkun birbirine karuşdurmak gerekdür ol kim şiyāf (9) olacaķdur azacuk şu tamzurup karışdurup yağurmak gerekdür (10) şiyāf oldığı ḥāletde gölgede kurutmak gerekdür tozdan güneşden şaķlamak (11) gerekdür sebeb o kim güne edviyenüñ leṭāfetin giderür dañı yegrek oldur kim (12) şiyāfları rebī' faşlında düzeler zurūrları faşlı rebī'ün aḥirinde (13) düzeler anuñçün kim rebī' faşlınuñ aḥirinde havā issirek olur edviyeler tizrek

88(b)

(1) huşk olur dikmek ilmek (elemek) āsān olur daḥı şol edviyeler kim koruḡ (2) şuyıla (dögmek) raziyāne şuyıla yāhūd ḡayrı şularla eyleseler gerekdür kim reb ī' (3) faşlınuḡ aḡirinde ideler toḡuzuncu bāb gözi açmaḡ gerekdür (4) otı göze nice çekmek gerekdür anı bildürür fi'l-cümle gözi açmaḡlıkda (5) ne ḡadar arḡunlıḡıla tutabilürse alḡadar yegdür daḥı sağ gözi sağ (6) elile açā mīli şol tuta milüḡ ucını gözün burnından yaḡaḡı köşesine (7) tā kuyruḡındaḡı köşeye deḡin irişe mīl bura söyle kim mīl hareket (8) idüp döne edviye gözün dükelisine irişe şol gözi şol (9) gözi daḥı ancılayın şol açā mīli sağ elile tuta söyle kim (10) evvel zıkr eyledümididi lıkin mīli ḡaldurıcak vaḡt barmaḡlarını gözün (11) ḡabaḡından yekbāregi ḡaldurmaya tāneyile ḡaldura kim gözün ḡabaḡı āheste (12) likle yerine otura daḥı mīl ḡāyet ince gerekmez ḡāşşja mīlün ucu (13) ne ḡadar büyükrek gerekdür kim anı ziyāde götüre şol gözi kim ḡatı aḡrır ola

89(a)

(1) aḡa mīl deḡirmemek gerekdür ezilmiş ot tāmzurular sebeb ol kim milüḡ (2) aḡırlıḡı göze zaḡmet irişdürmeye daḥı şol gözlerle kim tiz atlar çekerler (3) biri biri ardınca çekmeyeler kim göze maḡarrat irişmeye daḥı şol göz (4) aḡrısıyla kim sancu ola be-ḡāyet müşkil olur anuḡ gibi göze acıtmaz yumşak (5) otlar çekeler kim ḡatı otlara tḡakat

gelürmez ammā şol eski müzmin (6) göz ağrıları kim katı
 ağrır olmaya cereb ve sebel ve züfre gibi tiz edviyeler (7)
 bunlara çekeler kim bunlar takat getürücidür dağı şol göz
 kim aq yāeser (8) götürmek isteyeler aqun yerin otıla şöyle
 götürmek gerekdür kim dört (9) yanına zahmet irişmeye
 onuncı bāb gözi saklamağun tedbiri (10) oldur kim düdüden
 yelden tozdan issi havādan şovuk havādan (11) kim
 i'tidālden hāric ola şakınalar dağı çok ağlamağdan şeffāf
 ve (12) rüşen nesnelere bakmağdan uvağ hatlar okımağdan
 ince nakışlara nazār (13) itmekden ihtirāz ideler gāh gāh
 riyāzet mūcibince arka üzerine

89(b)

(1) yatmağdan ta'am imtilāsınan çok şarāb içmekden fi'l-
 cümle şol (2) nesnelerün buhāri kim dimāğa mütesa'id olur
 cemīşinden perhiz ideler (3) gendene şogan sarmısağ gibi ne
 kim bunlara benzer varısa dağı tabi'atı (4) dāyim müleyyin
 tutalar kim kabz olmağ gāyet zarārdur becīd hammāma girmek
 (5) çok kan almağ çok hacamet itmek çok uyumağ çok uyumamağ
 gözi (6) bir yere tutup çok zamān bakmağ tuzlu nesneleri
 yimek imtilāyıla yatmağ gic vaqt (7) ta'am yimek çok cima'
 itmek galiz bulanuğ şarāb içmek cemi'i işbu (8) zikr olan
 nesneler göze ziyān idicidür e'l-hāşıl şol nesneler kim
 ma'de (9) ağızını incide göze ve gözün görmekliğine ziyān
 ider şu içine oturmağ (10) başa issi şu koymağ gözi issi şu
 içinde açmağ göze fayide ider (11) dağı sürme ve tütüyā kim

rāziyāne şuyıla ve merzmeçüş şuyıla perverde (12) olmuş ola göze çekseler gözi kuvvetlendürür nūrını arturur beğāyet (13) fāyide ider velīkin mürekkebātdan burūd-i rimmān rāziyāne şuyı kim şeker

90(a)

(1) katılmış ola göze çekseler fāyide ide şıfat-ı burūd-i rummān.kim āşān hāşıl olur (2) tatlu ekşi enār alalar taş kabın giderüp ince şarıla dānesini (3) dögeler şuyını şıkalılar şāfi ideler bir batman bu şudan alalar kim yüz kırk (4) dört dirhem ola yüz dirhem od görmedüñ muravvaķ balıla taş çömlege (5) koyup āheste odıla kaynadup kefin alalar kıvāma getüreler tamām kıvāma gelicek (6) getüreler ezeler göze çekeler 'aẓīm fāyide ide bir sürme daķı gözünj cemī'ı eczālarına (7) kuvvet ide gözünj kapağını ve hādeķasını safī ide sebelünj ve zufrenünj māddesini (8) gözden men'ide şıfatı budur kābilī helīle kabı şabr māmīrān zerdeçüb (9) her birinden ikişer dirhem şāfi tuz delinmedük incüdenjiz köpüģi aķ şeker (10) za'ferān sünbül-i hindi şāzenic-ādesi rāziyāne toħmı seretān-ı baħri (11) tūtıya-yı hindi şiyāf-ı māmīşā kāfūr isfidāc altun kılmıyāsı (12) kızıl gül huzaż şaru helīle her birinden bir dirhem dūkelini dögeler eleyeler (13) her sā'at rāziyāne şuyıla yaş idüp karışduralar şöyle kim rāziyāne

90(b)

(1) şuyınun kuvveti otlara e_şer ide ba'dehu gölgede kurudalar yine dögeler (2) ğubār ola isti'māl ideler 'azîm fâyide ide dördüncü maķāle (3) gözünj kapağına 'arîz olan marāzları ve köşesinde olan 'illetlerünj (4) esbābını ve 'alāmetini ve 'ilācını beyān ider marāz kim gözünj kapağına ve (5) köşesine 'arîz olur otuz iki marāzdur bu maķāle dağı otuz iki (6) bābdur anuñçün kim her bābda bir marāzuñ mu'alecesi beyān olsa gerekdür (7) ve illā ol kim gözünj hāşşa kapağına düşer on bābdur baķıyyesi göz ile (8) kaşile başile müşterekdür evvelki bāb berz didüğümüz 'illetünj esbābını 'alāmetini 'ilācını bildürür (9) ikinci bāb tahaccür'illetinünj esbābını 'alāmetini ve 'ilācını bildürür (10) üçüncü bāb iltişāk 'illetinünj esbābını 'alāmetini ve 'ilācını bildürür (11) dördüncü bāb şetrenünj esbābını 'alāmetini ve ilācını bildürür (12) beşinci bāb şa'irenünj esbābını 'alāmetini 'ilācını bildürür (13) altıncı bāb şa'ru'z-zāyidünj esbābını 'alāmetini ve 'ilācını bildürür

91(a)

(1) yedinci bāb gözünj kıll münķalib olduğununj esbābını 'alāmetini ve 'ilācını bildürür (2) sekizinci bāb verdenic 'illetinünj esbābını 'alāmetini ve 'ilācını bildürür (3) toķuzuncı bāb sülāk 'illetinünj esbābını 'alāmetini ve 'ilācını bildürür (4) onuncı bāb şirnaķunj esbābını 'alāmetini ve 'ilācını bildürür (5) onbirinci bāb cerebünj

esbābını 'alāmetini ve 'ilācını bildürür (6) onikinci bāb ḥikkenüḡ esbābını 'alāmetini ve 'ilācını bildürür (7) onüçüncü bāb cesānuḡ esbābını 'alāmetini ve 'ilācını bildürür (8) ondördüncü bāb ḡılaḡ 'illetinüḡ esbābını 'alāmetini ve 'ilācını bildürür (9) onbeşinci bāb dümmelüḡ esbābını 'alāmetini ve 'ilācını bildürür (10) onaltıncı bāb tūḡenün esbābını 'alāmetini ve 'ilācını bildürür (11) onyedinci bāb ḡümmenüḡ esbābını 'alāmetini ve 'ilācını bildürür (12) onsekizinci bāb ḡülülüḡ esbābını 'alāmetini ve 'ilācını bildürür (13) onçokuzuncı bāb şirānuḡ esbābını 'alāmetini ve 'ilācını bildürür

91(b)

(1) yirminci bāb nemlenüḡ esbābını 'alāmetini ve 'ilācını bildürür (2) yigirmi birinci bāb se'afenüḡ esbābını 'alāmetini ve 'ilācını bildürür (3) yigirmi ikinci bāb intifaḡuḡ esbābını 'alāmetini ve 'ilācını bildürür (5) yigirmi dördüncü bāb teekkülüḡ esbābını 'alāmetini ve 'ilācını bildürür (7) yigirmi altıncı bāb mevtüd-dem ve'l-hazāra didüḡümüz 'illet i) bildürür (8) yigirmi yedinci bāb ḡamle ve ḡamām ve ḡirdān kim kirpükler dibine ve saḡala düḡer anı bildürür (9) yigirmi sekizinci bāb intiḡāü'l-hedebüḡ esbābını 'alāmetini ve 'ilācını bildürür (10) yigirmi tokuzuncı bāb kirpük aḡardıḡınuḡ kim beyazü'l-hedeb dirler ve ḡaḡ ^{deklüldüḡünüḡ bildürür} (11) otuzuncı bāb ḡarbenüḡ esbābını 'alāmetini ve 'ilācını bildürür (12) otuz birinci bāb ḡudde didüḡümüz

'illet i' bildürür (13) ve gözün köşesinde 'arız olur 'ilâcıla otuz ikinci

92 (a)

(1) bāb seyelan didüğümüz 'illetün esbābını 'alāmetini ve 'ilācını bildürür (2) ammā bu otuz iki marāz kim zıkr eyledük bunlardur bāb-ı evvel berd didüğümüz (3) illetün esbābını 'alāmetini ve 'ilācını bildürür bilesiz kim berd didüğümüz (4) bir ğalīz ruṭūbet-dür kim gözün kapağında cem' olup ğalīz olur (5) tonar ṭolıcak gibi yumru yumru olur ol sebebden bu 'illete berd dirler (6) ammā bu illetün ekseri kapağın taşrasında olur 'ilācı oldur kim (7) dāne çādır yā uşak yā kāsni yā sekbīnec her kağısı olursa (8) tiz sirkeyile ezüp ol 'illetün üzerine ṭilā ideler yāhud örümcek (9) ağını bal enzerüt yir sağızını biribiriyle karışduralar ṭilā ideler (10) bir nev' dahı şaru mūm gül yağıla sağızıla uşakıla sirkeyile hal (11) idüp ṭilā ideler ğāyet müfiddür şıfatı ṭilā kim berd ve şa'ireye (12) fāyide ider günlük mür her birinden ikişer dirhem lāden buçuğ dirhem (13) mūm bir dirhem şeb buçuğ dirhem büre buçuğ dirhem dükeline dögeler

92 (b)

(1) süsen yağıla yā zeytun yağının dürdile yoğuralar ṭilā ideler eger bu (2) edviyelerile taḥlil olmayacak olursa gözün kapağını yaralar ol 'illeti (3) milün kebcisile

götüreler eger yarılan yir büyük olacak olursa (4) ortasından dögeler zurūr-ı aşfer yapışduralar müfīd ola şıfatı (5) zerūr-i aşfer anzerūtı eşek sūdile perverde olmuş sekiz (6) dirhem şiyāf-ı māmīşā iki dirhem şabr ve afyon ve nişāsta (7) ve kettān tohmı her birinden buçuğ dirhem za'ferān üç dirhem (8) mür bir buçuğ dükelini dögeler eleyeler 'amele getüreler eger berd kapağın (9) içinde olursa kapağı döndüreler yaralar berdi götüreler gözi (10) issi şuyıla yuyalar şifā ola ikinci bāb taḥaccür illetünün esbābını (11) ve 'alāmetini ve 'ilācını bildürür amma taḥaccür didüğümüz 'illetdür katı (12) şişdür gözün kapağında 'arız olur maddesi sevdāvi fazlalardan (13) olur füsürde olur füsürdeligi gözün kapağının letāfetinden olur

93(a)

(1) letāfet sebeble ol kim latīfdür maddenün 'illeti taḥlīle ḥarc olur (2) ol kim ḡalīzdür taşarruf olmaz uvacuk yumrucaqlar olur bazı tabībler (3) bu 'illate 'adese daḡı dirler mercimege benzedügi çün 'ilācı oldur kim evvel (4) kıyfāldan kan alalar şol koldan kim 'illet ol tarafdadur kandan (5) sonra istifrāğ itdüreler ḡabb-ı istamḡikūn ve ḡabb-i kūkiyā ve ḡabb-ı (6) ayāric-fayḡarā ile maḡşūd kan almakdan ve ḡabb-ı kūkiyā yimekten oldur kim (7) zamādlaḡıla ve merhemlerle taḥlīl eylemege asān ola eger taḥlīl-pezīr (8) olmayacak olursa mādde muḡarrer olduğundan sonra 'ilācı destkāri (9) ideler kim ziyāde zaḡmet olmaya

bir hafta gerekdür kim gözi issi şuyıla (10) yuyalar süngeri issi şuya ısladup üstine koyalar şovıyınca tura tā kim (11) 'illetün māddesi yumşana bir haftadan sonra merhem-i dahliyun vuralar (12) anı arıda eger müddet uzanursa gözün kapağından döndereler yaralar arıdalar (13) şöyle kim 'illetden bākī kalmaya yüzük halkası [gibi] çıkaralar vaqt olur kim

93 (b)

(1) mādde irinlenür çıkar gider eger korqarlarsa 'illet mu'avenet ide cerehātun (2) kenārlarını usturayıla keseler kim gec bite māddeleler çıka gide ba'dehu issi (3) şuyıla süngeri ısladalar ısıcağ ısıcağ üzerine vereler şifā ola (4) üçünci bāb iltisāk 'illetünün esbābını 'alāmetini ve 'ilācını bildürür (5) iltisāk şol 'illete dirler kim iki kapak birbirine yapışa vaqt olur kim (6) gözün bir köşesi yapışur vaqt olur kim kapak gözün içinde (7) tabaka-i mültehimeye yapışur gāh olur kim hadeqaya bile yapışur sebebi (8) iki nev'dür biri oldur kim gözde yā gözün kapağında qarha olmuş ola (9) 'ilāc idüp müddetile cerāhat işlemegiye cerāhat kapaga yahud tabakaya (10) yapışmış ola ikinci zufre yā sebel kim götürmişler ola şöyle kim tuzıla (11) kemnün çeyneyüp suyunı tamzuralar yiri tağlasun diyü anı itmemişler (12) ola iltisāk 'arız olmuş ola 'ilācı bu 'illetün oldur kim (13) ol yapışan yirleri mīl ucıla açalar kapağı birbirinden ayıralar eger

94(a)

(1) gözün kapağı mültehimeye yapışmış olursa yāhūd ḥadekāya tiryak budur kim (2) arkuncaḳ kapağı yukaru kalduralar şöyle kim gözün kapağı çok çekilmeye anuḳün (3) kim ihtiyātdur ṭabaḳa-i ḳarniyye ḳapaḳıla bile ḳalka göz yirinden kalkup (4) 'aẓīm maẓarrat ḥāşıl ola ammā şol göz kim kapağı bile yapışmış ola (5) mīl içine ḳomaḳ olmaz tā ḥaddihi kapağı şunnārıla götürmeyince şol elile kim (6) nāşūra dirler ol yapışan yirleri açmaḳ gerek ṭuzıla kemnūn çeyneyüp (7) şuyını sıkmaḳ gerek kim ol kesilen yirler taḒlana gül yağıla panbuḳ ışladup (8) uralar şöyle kim iki kapaḒun içine ger üzerine yumurda şarusın (9) urup baḒlayalar ikinci gün açup ṭuzıla kemnūn çeyneyüp yine şıḒalar (10) yumurda şarusın urup baḒlayalar üçüncü gün eger mümkün olursa (11) şol şiyāflardan kim cerāḥat bitürür göze çekeler daḒı şaḒınalar kim (12) ḳapaḒ birbirine yapışup bitmeye eger şiyāf çekmegi şavāb görmeseler gül yağıla (13) yumurda şarusıla 'ilāc ideler şiyāfı vaḒt irişince vallahü-a'lem

94(b)

(1) dördüncü bāb şetrenün esbābını 'alāmetini ve 'ilācını bildürür (2) şetre didüğümüz gözün kapağı kısılmaḒdur ḳapaḒ kısılmaḒlığı sebeble şöyle olur kim (3) gözü uyuduḒı vaḒt gözleri açuḒ ḳalır kirpük birbirine irişmez (4) gözün aḒı görünür bu şıfatlı göze 'arab ıstılaḒında Ḓ.rūhu'l-ernebbe

(5) dirler 'acemce h̄āb-ı harḳūşdirler ya'ni tavşan uyḳulu dimek olur (6) gāh olur kim iki kapaġı bile ḳısa olur bu illetüñ sebebi iki nev'dür (7) biri kapaġuñ maddesi nāḳışlıġındandır kim anasından bile taġmışdur ikinci (8) dürlü dürlü havādişlerden 'arız olur ammā havādiş didüġümüz daḳı dört (9) nev'dür biri bu kim bir 'illet sebebile gözi kesmişler yine dikmişler ola (10) şöyle kim müsteḫakdur birine getürmemişlerdür ikinci kapaḳda ġudde tevellüd itmiş (11) ola yā artuḳ et bitmiş ola yāḫud birisile ḳarḳa

olmuş ola üçüncü (12) gözün kapaġı devrilür gerisine devrilür döner teşennüc olur ḳuru maddesile (13) dördüncü kapaġuñ aḳalalarından birisi süst ve geñşek olur zīrā bu üç

95(a)

(1) 'aḳalanuñ biri kapaġı yuḳaru götürür kapaḳ açıldıġınınñ sebebi oldur kim (2) iki 'aḳala daḳı oldur kim kapaġı aḳaġa yaturur iki kapak hareketile birbirine (3) kavıḳduġı oldur her gāh kim aḳalayı götürerler kapak birbirine ḳarışmaz (4) ne vaḳt ol iki 'aḳala kim kapaġı aḳaġa yaturur geñşek olsa (5) onların hareketinüñ kuvveti bāḫıl olur göz açılma olmas ne vaḳt kim (6) teşennüc 'arız olsa anda daḳı kapaḳ ḳalkmaz bu iki 'aḳalanuñ bir taraḳı (7) geñşek olsa gözün kapaġınınñ ol taraḳı açmaḳ olmaz 'ilācı anuñ kim (8) anadan bile toġmışdur ol ḳābil-i 'ilāc deġüldür oldur kim

kapağı kesüp(9) dikmişlerdür kitāblarda zikr itmemişlerdür
 ol mevzi'den kim kesüp dikmişlerdür (10) yine kesüp dikmek
 gerekdür merhemi isfidācıla mülāṭafa idüp yumşaq idicidür
 (11) nesnelere müleyyin itmek gerekdür kim bite ammā
 'özrden ḥālī degüldür ol kim (12)
 (12)
 ğudde sebebile ölmüş olsa yā artuḡ et bitmiş olsa şol
 ṭarīḡa kim (13) berd ve taḥaccürde zikr oldudı ancılayın
 'ilāc ideler līkin artuḡ et

95(b)

(1) bitene tīz edviyelerile şiyāf-ı aḡzarıla 'ilāc ideler
 eger edviyelerle (2) kifāyet olmazsa laḡm-i zāyidi
 şunnārıla götüreler altına igne şoḡalar (3) bu başdan ol
 başa degin usturayıla yā maḡasıla keseler yirine tīz (4)
 otlar isti'māl ideler 'illet mu'āvedet itmeye yāḡud tuzıla
 kemnūnıla (5) ṭaḡlayalar ammā ol kim teşennüc sebebile ola
 ḡammāma girmek başını issi şunuḡ (6) buḡarına ṭutmaḡ mūm
 ruḡan-ı benefşeyle ḡaṭmeyle ḡarışdurup göz üzerine ḡomaḡ
 (7) fāyide ider bay şuyıla yumaḡ nuṭūl eylemek müfīd dūr
 anuḡ kim sebebi (8) 'azala geḡşedüġinden ola ḡābīz edviyeler
 isti'māl itmek gerekdür (9) aḡāḡıyā ve māmīşā ve mersin
 yaprağı ne kim bunlara benzer varısa aḡāḡıyā (10) māmīşā
 ikisinden berāber alalar mersin şuyıla yoḡuralar ḡurudalar
 döġeler (11) göze çekeler nāfi' ola beşinci bāb şa'irenüḡ
 esbābını (12) 'alāmetini ve 'ilācını bildürür şa'ire

didüğümüz bir uzun şişdür şekli (13) anuñ arpaya benzer bu
‘illet ekser kirpük diblerinde yakın olur sebebi

96(a)

(1) ğalîz sevdâvî fazlalardan olur kim ol mevzi‘de müctemi‘
olur (2) ve hem katı olur ‘ilâcı budur kim eger başda yâ
gözde yâ anuñ dâyiresinde (3) harâret olacağ olsa andan
şoñra kan olmuş olalar müşhil içmiş (4) olalar dimâğ
tamâm arınmış ola şiyâf-ı māmîşâ ve kil-i ermeni kâsnî
şuyıla (5) ezüp tılâ idüp keşkâbıla yumak gerekdür eger
başda ve gözde harâret (6) olmaya issi şuyıla tekmiğ ideler
tekmîdden şoñra başı kesilmiş sinekleri (7) şa‘îreye
şürüşmek gerekdürve issi etmek dembedem üzerine komak (8)
eyüdüdür ve sekbî nec şu içinde yâ sirke içinde hal idüp tılâ
itmek ve kuru (9) ve şabrı tılâ itmek eyüdüdür bir denk
miğdârı büre dört denk (11) dâne çadırıla karışdurup
şa‘îrenüñ üzerine komak fâyide ider (12) arpa şuyın dâne
çadırıla karışdurup tılâ itmek müfîddür göğercin (13)
yavrısı kanın tamzurmak aşilludur altıncı bāb şa‘ru‘z-
zāyidüñ

96(b)

(1) esbâbını ‘alâmetini ve ‘ilâcını bildürür şa‘ru‘z-zāyid
didüğümüz artuğ kıl (2) bitdüğine dirler kirpügüñ yanında
biter ‘alâmeti oldur kim kirpüklerde göreler (3) artuğ kıl
bitmiş ola tabi‘î kıllara göz içine batup incidüp göze (4)

yaş hāşıl idüp gözi tonuğ ide sebebi çok müte'affin olmuş ruṭūbetden (5) olur daḥı göündürici ve t̄iz olmamağdan olur eger ol ruṭubet t̄iz ve (6)göyündürici olaydı kılun cemi'isini döküp bāṭıl ideydi mükmin (7) olmayaydı kim kıl biteydi 'ilācı oldur kim istifrāğ itdüre ger (8) ol ruṭūbetün mād̄desini bir edviyelerile kim mizāca lāyık ola bedene (9) ve dimāğa ġarġara buyurular ayāric-feyḡarā ile aḡa beḡzer nesneleri bile ammā (10) anuḡ kim mizācı issilige māyil ola her şabāḡ heliley-i perverde ve (11) ıṭrı f̄il-i saġir yidürelere ve şaru helile kabını helileyi ağızda ṭutup (12) şoralar ve anuḡ kim mizācı şovuklağa māyil ola maşṭakī cevz ve ḡaranf̄ül (13) ağız içinde ṭutup şora 'anber koḡulaya ve bu tedb̄irlerden sonra

97(a)

(1) dest-i kārī 'amele getüreler dest-i kārī daḥı biş nev'dür biri (2) edviye çekmekdür ikinci ziyāde ḡılları ṭabi'i ḡıllar üzerine çeküp baġlamakdur (3) üçüncü füzūni kılun dibni ṭaġlamak dur dördüncü dögmek beşinci teşm̄ir eylemek (4) ammā oḡlar kim çekeler gerek kim t̄iz ola bāsiliḡün ve rūşināy ve merḡaşışā ve (5) şiyāf-ı d̄ide gibi z̄irā ol ruṭūbetün sebebi kim (6) 'illetdür ṭahl̄il ide şıfat-ı şiyāfı d̄ide kim bu 'illete muşşūşdur (7) sūlaḡa göz aḡına ve cerebe ve artuḡ ḡıl bitdüğine ve eski ve sebele (8) fāyide ider şamġ-ı 'arabī ve keşirā gümüş ḡılmıyāsı isfidāc mür şabr (9) zencār kıızıl zerniḡ göyünmiş şaru zāc rasūḡt

kara fülful aķ (10) fülful dār-ı fülful şādinec-adesi nişasta 'urūķ ı's-şabağın (11) sükkeri'l-'uşır bākır tūbālı her birinden ikişer dirhem anzerūt (12) üç dirhem demü'l-aķaveyn aķāķıyā her birinden bir buçuķ dirhem (13) tūtiyāyı hindī ve hużāz-ı mekkī ve sūnbül-i tıb ve göyünmiş māzū

97(b)

(1) her birinden bir dirhem 'adedi edviyenün yigirmi bişdür he birini (2) ayru ayru dögeler üç dirhem uşak alalar sezāb şuyıla ezeler (3) otları karışdurup şıyaflar ideler nafi' ola bir nev' şiyāf daķı (4) örtük kıl bitdüğine cerebe gümneye sebele sülāķa gözün yanmaķlıđına (5) fāyide ide şıfat-ı zencār altı dirhem şamğ-ı 'arabī uşak her birinden (6) dört dirhem altun kılmyası afyon her birinden iki dirhem dāne (7) çādır bir dirhem sezāb şuyıla yoğuralar şiyāflar ideler ve daķı (8) bāsilikün ve ruşināy kim 'ilācı zufrede zıkr oluna müfiddür (9) ve eger füzūnī kılı koparalar anuđ birini nūşādırıla kazıyalar 'azīm fāyide (10) ide yāhūd yaşıl kurbaganuğ kanını kılun yirine sürüşdüreler müfīd (11) ola ve şol hayvān kanını kim aņa kıradü'l-keleb dirler yāni it (12) genesi dimek olur kanını kılun yirine tamzursalar fāyide ide tecribe (13) eyledüm tekrar muvāfıķ düşdi ödini ^{hüdhüd} sürmek eyüdür

98(a)

(1) yaşıl kurbağa kanını m̄azaryūn gülile t̄ilā eyleseler
 'ilācı kāmīl (2) ola kirpi kanı kerkese ödini yine kirpi
 ödile karışdurup sürmek (3) fāyide ider bu ödleri alalar
 kurudalar yumşak dögeler edviyeler ağrı (4) cündibī-deste
 katup gögercin kanıla yoğurup şiyāflar ideler ademün (5)
 ağza şuyıla ezüp t̄ilā ideler yarum sā'at t̄ura 'azīm fāyide
 ol (6) bir nev' daḥı kablu sülük alalar nūşādırıla göyünmiş
 eşek (7) ^{toynağıla} dögeler t̄ilā ideler fāyide ide ve hem deniz
 köpügin bezr-i katūna lu'ābıla (8) karışdurup t̄ilā itmek
 kılun dibiniyuşdurur şovuk ider kıl bitürmez (9) ve hoca
 ebu ali sinā eydür zafda' kanı benüm katumda dürüst
 olmamışdur. (10) ammā fuzūnī kıl tabi'ī kıl üzerine 'aḳd
 itmek ol vakt olur kim fuzuni (11) bir kıl ya iki kıl ola
 şöyledür kim fuzuni kıl tabi'ī kıl üzerine 'aḳd itmek ol
 vakt olur kim fuzūnī (11) bir kıl ya iki kıl ola şöyle dür
 kim fuzūnī kıl tabi'ī kıla ezilmiş şamḡ ya keḡira (12) ile
 bulaşdurup barmaqla ol kadar sıḡayalar kim kirpük birbirine
 yapışa şamḡı (13) kuruya katı ola ammā kılun dibini daḡ
 itmege t̄arīḳ oldur kim fuzūnī kıl

98(b)

(1) az ola ve daḡun āleti igne ola altundan ve ignenün başı
 iḡerü (2) egilmiş ola çevgān gibi işbu resme kapaḡı
 kaldurur gözün (3) içi üzerine şovuk ḡamīr koya şöyle kim
 daḡun cerāḡatı gözdeki (4) ruḡūbetlerün üzerine ve

tabaklara irişmeye igneyi kızduralar kapağı biraz (5) çekeler kıllı kopardalar yerine tağ ideler velikin iki kıldan artuğa (6) dağ eyleseler olmaz her bir nevbetde iki kıllı yerini tağlayalar oñulıcağ iki kıllı (7) yine kopardaır işbu şartıla dağ idüp dağdan sonra dağ yerine (8) yumurda ağıla gül yağını karışdurup üzerine uralar maşşūd hāşıl ola (9) ammā dikmek tariki şöyledür kim bir ince igne alup baş kıllından bir (10) kıllı iki kat idüp igneye şokalar kirpük dibinden igneyile kıllı içerü (11) çekeler şöyle kim kıllı dibi halka gibi taşra vere kala bir kıllı dağı baş (12) kıllıdan bu halkaya çekeler kim işe gele ikinci kıllı dibini hem iki kat ideler (13) şöyle kim ikinci kıllı halkası anuñ kim igne içindedür halkası içine

99(a)

(1) düşmiş ola igneyi kapağın iç yanından fuzūnī kıllı taşra yanına (2) getüre mīl başıla fuzūnī kıllı bu kıllı halkası içine ide kim ignesi (3) içindedür igneyi arkun çeke tā kim halka tar ola andan sonra bir gezden (4) çekeler fuzūnī kıllı tutalar halka içindeki kıllıla taşra getüreler eger hācet (5) olursa kim ikinci kez igne uralar ol mevzi' üzerine vurmayalar sebebi (6) ol kim menfez şin olur kıllı muhkem tutmaz eyle olsa igneyi ol (7) mevzi'ün yanına vurmağ yegrekdür kaçan kim fuzūnī kıllı taşraya çıkmış ola (8) ola tabi'ī kıllı üzerine ber gitmek gerekdür evvel mīli ignenün menfezi'ne (9) bir kaç kez sürmek gerekdür kıllı

aşağı bata anuñ içinde qalmıya bu dikmeklige

(10) nazm dirler ammā teşmīr şol vaqt ideler kim fuzūnī kıl çok ola yegrek (11) tarīk oldur kim tabīb hastayı önünde yatura üstün kapağın kirpügi (12) dibinden nişan ideler kim ne kadar kesmek gerekdür mīlile taqdīr ide (13) kapağa üç yerde şunnāra vurduğundan sonra kapağı yukarı kaldura tīz

99(b)

(1) maqasıla kese fi'lhāl kapağı ibrişimle birbirine dike üzerine anzerūt (2) yaḥūd zerūr-ı aşfar isti 'māl ide ammā kesdügi vaqt saķına kim (3) azalalar kim kapağı açalar yumarlar anları bile kesmeyeler bir tarīk daḥı teşmīrde açarlar (4) oldur kim kapağın üzerindeki deriyi iki barmaqla tuta şunnārıla azacuk (5) kaldura iki tahta düze kāmışdan ol kapağın kesilecek miqdārınca (6) tahtaya kısdurup iki başlarını bağlaya işbu tarīka söyle kim (7) kapağın derisi şikencede ola gıdānuñ mededi ana irişmeye azu çok (8) on günde kesile cerāḥātün eşeri belürmeye çoklar olur kim dest-kārlik (9) işine tākat getirmez anı tīz edviyelerile teşmīr ideler şöyledür kim (10) tīz edviyeleri mīl ucıla götüreler kapağın derisin kim ol teşmīr ideceklerdir (11) tılā ideler mersin yaprağı şeklinde işbu resme ol sâ'atde (12) deriyi yiye cerāḥat ide cerāḥātün eşeri zāhir olacaḥ otları kazıyalar (13) bir sâ'at asāyiş vireler ikileyin tılā ideler hem bu tarīka cerāḥat ola

100(a)

(1) koyalar kapkara ola huşk rişi yuyalar mûm-ı rûğanı tılâ ideler huşk (2) rişe düşünce eger hâcet olursa isfidâc merhemîn tılâ ideler tâ kim (3) dürüst ola lîkin tabîblerün ekseri bu mu'aleceye destûr virmezler (4) ol tîz edviyenün şıfatı budur söyünmedük kirec iki cüz kıalya bir cüz (5) nûşâdır bir cüzv bûre iki cüzv şâbun şuyı iki cüzv dükelin cem' (6) ideler şâbun şuyıla yoğurular'amele getüreler eger bâliğ almaduk oğlan (7) sidügile yoğursalar devâdur yedinci bâb gözün kılı münkalib olduğunun (8) esbâbını ve 'ilâcını bildürür çok vaqi' olur kim kirpügün kılı ziyâde (9) olmazsa bî-tertîb olur kimisi gözün içine egülür kimisi taşrasına (10) kirpigün ba'zısı dağı şınur bu 'illete inkılâbu', -şa'r dirler bu sebe^bden (11) gözün yaşı mütevâtır olur göz incinür ziyâde kıl mütevellid olur 'ilâci (12) budur kim ol egri münkalib olmuş kılı râst idüp berkideler şöyle kim (13) yukarı babda zıkr oldıdı ve hem cālînus eydür uvacuk sadepleri

100(b)

(1) göyündürüp kıatranıla yoğursalar ol ziyâde olan egri kılları kıparup (2) yirine bu kıatranıla olmuş terkîbi tılâ ideler ayruk kıl bitmeye dir bir (3)nev' dağı ef 'i yağınınuñ hâşşiyyeti oldur kim ziyâde bitmiş kılı kıparup (4) yirine tılâ itseler kıl bitürmeye sekizinci bâb verdenic 'illetinüñ (5) esbâbını ve 'alâmetini ve 'ilâcını bildürür

şöyledür kim verdenic didüğümüz (6) demevî şişdür gözün kapağında zāhir olur levni gül gibi kızıl (7) olur bu sebebden verdenic diyü ad virmişler zirā 'arablar güle verd (8) dirler sebebi mādde çoklığındandır kim dimāgdan gözün kapağına (9) dökülür vaqt olur kim bu şiş cerāhat olur vaqt olur kim (10) gözün kapağının üzerinde beşereler olur vaqt olur kim şişün (11) büyüklüğünden gözün kapağı yarıılır rakîk şulu kan akar fi'l-cümle (12) şol kadar şişer kim gözini açamaz gözün içini kimse görmez bu (13) 'illet ekser oglancuklarda çok olur mādde çoklığınınuñ sebebinden

101(a)

(1) dahı anlarun gözünün nazikliginun zâifliğından 'alāmeti
 (2) oldur kim eger kandan olursa gözi katı ağrı olur kızıl olur yaşı (3) çok olur eger şafravî olursa 'alāmeti oldur kim şiş yeynirek (4) olur kızıllığı az olur yanmağlığı ziyāde olur velikin şeyh ebū 'ali (5) kanunda getürmişdür kim verdenic 'illeti gözün tabaka-i mültehimesinde olur (6) şişün büyükligi şol kadar olur kim gözün ağı hadekayı tarıldur örter (7) gözün kapağı birbirine irişmez 'ilācı oldur kim evvel baş tamarından (8) kan alduralar sahib maražun kuvveti miqdārınca ammā şol gişiye kim (9) kan aldurmak müte'azzir ola eñsesinden hacāmat itdüreler yāhud (10) iki bağrının ortasından eger mümkün olursa matbūh-ı helile vireler gidādan (11) ihtirāz ideler laţif tedbirler buyurular evvel gün ikinci ve üçüncü gün (12) gözine

'avratlar südin t̄amzuralar yāhūd ſiyāf-ı ebyāz sūdile ezüp
(13) t̄amzuralar müfīd ola ſiyāf-ı māmīšā ve hūzāz ve ſabr
t̄ilā ideler daḥı

101(b)

(1) zāmadlar ideler kim içinde yaſ kiſnic ve iklīl-i melik
azacuk zaferān (2) yumurda ſarusıla merhem itmiſler ola
yahud kıızıl gülī mey-i pūtācıla biſürüp (3) yumurda
ſarusıla yoğurup merhem idüp isti'māl ideler bir nev' daḥı
(4) yumurda ſarusıla merhem idüp gözünj üzerine urmaḥ
gerekdür (6) ḥorus yağını yumurda ſarusıla karıſdurup zāmad
itmek 'azīm fayide ider (7) mücerredür yegrek oldur kim
evvel zāmadlara ve t̄ilālara meſgūl (8) olalar üç güne degin
göze hic nev' ile ḥatunlar sūdinden artuk (9) nesne istimāl
itmeyeler üç günden ſonra melekāyā zerūrı ideler (10)
melekāyādan ſonra bir ḥaftaya degin zerūrī nimā-nīm
isti'māl ideler (11) ſıfatı zurūr-ı melekaya anzerūt
müdebber niſasta ſekeri tabarzed samg-ı (12) 'arabi her
birinden beſer dirhem yumſaḥ dögeler 'amele getüreler bir
nev' daḥı (13) enzerūt müdebber on dirhem ſeker tabarzed üç
dirhem niſasta bir dirhem

102(a)

(1) deniz köpügi buçuk dirhem dögeler 'amele getüreler
ſıfat-ı zurūrī nimā-nīm (2) zurūr-ı melekāyā buçuk dirhem
zurūr-i aſfer safir buçuk dirhem ikisin (3) karıſdurup

‘amele getüreler şıfatı zurūr-i aşfar-ı kebir anzerūt müdebber (4) on dirhem şiyāf-ı māmīşā iki dirhem aşfar-ı kebir üç dirhem nişasta (5) dört dirhem dükelin yumşak dögeler isti‘māl ideler şıfat-ı zerūr-i (6) aşfar-ı kebir anzerūt-i müdebber sekiz dirhem şiyāf-ı māmīşā iki dirhem (7) şabr afyon nişasta gül tohumı her birinden buçuk dirhem za‘ferān üç dirhem (8) mür buçuk denk edviyenün ‘adedi sekizdür cemi‘isini dögeler ‘amele getüreler (9) ammā ne vakt kim ‘illeti inhiṭātāda ola aşfar-ı şağiri işe süreler (10) inhiṭāt ahirinde aşfar-ı kebir isti‘māl ideler şol gişinün kapağı (11) mecrūh olmuş ola gözini açmasa bu mā‘aleceler fāyide itmez zerūr-i (12) ağber çekmek gerekdür şıfat-ı zurūr-i ağber tūtiya-yı mağsūl göyünmiş (13) şenc kim mağsūl ola her birinden onar dirhem şeker-i taberzed beş dirhem

102 (b)

(1) dükelin yumşak dögeler ‘amele getüreler bu zerūr gözün cerāhatlarına (2) issi sebele ve cerebe fāyide ider bir nev‘ dağı iki dirhem anzerūt-i müdebber (3) bir dirhem şiyāf-ı māmīşā katup zurūr itseler yekrek ola dağı bilmek (4) gerekdür kim ‘illetün itidāsından üç gün geçmeyince hic vechile göze (5) ot çekmemek gerekdür lakin her vakt kim isti‘māl itseler kapağdan artuğ (6) yire bırakmayalar aña kim hāceti ola ‘illetün ahirinde kapağı kazıyalar pāk ideler (7) şiyāf-ı aħmerile kazıyalar tā kim tağlana

toķu uncu bāb sūlāķ (8) 'illetinūĝ esbābını ve 'alāmetini ve 'ilācını bildürür sūlāķ didüğümüz kapaĝun (9) kenārları ve kirpük dibleri yoĝun olup kıızıl olmaķdur bu Őol (10) 'illetedür kim eger bir müddet uzancaķ olursa kirpükleri döker kirpük (11) dipleri göynür yinür gider bu 'illet ekser gözüĝ pıĝarına yakın olur gāhī (12) burından yaĝa gāhī kıuyruĝından yaĝa sebebi ĝalīz ruķūbetden (13) issi ve göyünmiŐ Őöyle kim būre tabi'atın tutmiŐ ola buĝa ruķūbet-i būraķi

103(a)

(1) dirler 'ilācı sumāķ Őuyın tamzurmaķdur daĝı zāmādlar itmekdür (2) iŐbu tariķa ekŐi enāruĝ Őaĝmını kim Őaruca Őarcuĝazlar olur gül Őuyıla (3) biŐüreler yāĝud soyulmiŐ mercimek ekŐi enāruĝ Őarcuĝazıla kıızıl (4) gülile gül Őuyıla biŐüreler yāĝud mey-i puĝtācıla Őöyle kim'aŐide gibi ola (5) her gice gözüĝ üzerine uralar yāĝud kāsni yapraĝıla tuĝmekān yapraĝıla (6) yumurda aĝıla gül yaĝıla kıarıŐduralar gözüĝ üzerine uralar Őabāĝ (7) hammāma gireler ammā Őünün kim 'illeti eskimiŐ ola sākılarından ĝacāmat (8) itdüreler elin tamarından kıan alduralar her ĝün hammāma gireler kim'azim (9) fāyide ide anuķkim ĝarāret kıavī olmaya'illet aĝirinde Őiyāf-ı aĝmer-i (10) leyyin ve kıoruķ tütıyāsı ve Őiyāf-ı dide kim ĝeĝmiŐ bāblarda zıkr oldığı (11) fāyide ider Őıfat-ı aĝmeri leyyin sādenc-i maĝsūl on dirhem (12) rāsūĝt bir dirhem büsset ve deliksüz incü ve Őāzec-i hindī her birinden (13) dörder dirhem Őamĝ-

1 'arabî ve kesirâ ve mür-i şāfî her birinden ikişer dirhem

103(b)

(1) demü'l-aheveyn ve za'ferân her birinden bir dirhem edviyenün 'adedi andur (2) döğeler eleyeler eski üzüm şarâbıla yoğurup şiyâf ideler ammâ kehğâllar (3) 'âdet şiyâfları dürlü dürlü ideler kim birbirinden fark idüp bileler (4) bu şiyâf 1. uzun ideler şiyâf-1 aḥmer-i ḥaddi degirmi ideler kim biline (5) şıfat-1 burūd-i hişrim sülâka göz yaşına gözi gicidüğine sebele fâyide ide (6) tütüyâ on iki dirhem zerdeçub on iki dirhem şaru helîle ve zencebîl (7) her birinden beşer dirhem dâr-1 fülful ve māmîrân her birinden ikişer dirhem (8) dörder denk milḥ-i hindi bir dirhem koruk şuyıla bir kaç kez ısladup perverde (9) idüp 'amele getürelere onuncı bāb şirnaḳun esbābını ve 'alāmetini (10) ve 'ilācını bildürür şirnaḳ didüğümüz 'illetün 'alāmeti i oldur kim ḳapaḳ[kaluḅ] (11) olur hem ağrı olur gözün yaşı dāim eksük olmaz kehğāl ne vaḳt kim (12) şahādet barmağıla ve orta barmağıla gözün yukaru kapağı kim başa (13) şirnaḳ ol iki barmaḳun ortasında zāhir olur derinün altında

104(a)

(1) ammâ sel'a gibi dērenüp ḫareket eylemez bu 'illetlü âdemler gün ışığına (2) bakmaz fi'l-ḫāl gözi yaşarur mütevātır aḳsırr eger bu 'illet zükāmlu (3) ve nezlelü ve

mertüb mizāc gişilerde olur huşūsa oğlancıklarda (4) çok olur mizāclarının ruṭūbetinden daḡı ḡatun gişilerde (5) 'ilācı bu 'illetün el işidür līkin ḡatardan ḡālī degüldür zīrā kapaḡun (6) derisini yarmak gerekdür şol miḡdār kim vācibdür andan azrak yarılrsa (7) maḡsūd ḡāşıl olmaz eger ziyāde yarılrsa kapaḡun 'uzrufından (8) ihtiyātdur nāḡāh bile yarıla şol vechile kim şirnāk kapaḡun (9) derisinden ayru degüldür belkim ulaşuḡdur eyle olsa tamām çıkarmak (10) anı müte 'azzirdür fi'l-cümle keḡḡāl el urup şirnākı çıkarduḡından (11) şirnākdan nesne baḡiyye ḡalacak olursa cerāḡatün içine yumşak (12) tuz koymak gerekdür kim ol baḡiyye ḡalan şirnākı yiye gidere ve 'ali (13) bin 'isā keḡḡāl gendü kitabında eydür ibni'lḡişāme şirnāk-ı 'azīm vāki'

104 (b)

(1) oldı ḡavm u ḡabīlesi rāzı olmadılar kim yaralar çıkaralar ben aḡa müddetile (2) zerūr-i aḡber ve ze rūr-ı aşferile daḡı işbu ṡılāyıla timār eyledüm dir (3) şıfatı budur şabr aḡākıyā ḡuzaż sekşiyāf-ı māmīşā azacuḡ za'ferān (4) dükeline birbirine ḡatup mersin şuyıla yoḡurdum 'ilāc eyledüm bu 'illet (5) zāyil oldı didi onirinci bāb cerebün esbābını ve 'alāmetini (6) ve 'ilācını bildürür cereb şol ḡıcıyikdür gözün kapaḡında 'arız olur (7) dört nev'dür birine yunān dilince raṡuṡis dirler ya'ni irilik (8) dimek olur ikinci nev'a cerebe tarahūdīs dirler ḡāyet ḡatı irilik

(9) dimek olur üçüncü nev'ine sūkūsīs dirler encir kabıgı gibi (10) yarılmağdur bu sebebden t̄ini dirler dördüncü nev'ine t̄ulūsīs dirler (11) ya'ni iri olup huşk olmağdur ammā nev'-i evvel şöyle olur kim (12) kapağun içi kızıl olur iri olur yaş mütevātır olup eksilmez bu 'illet (13) ekser göz agrılarınınuñ soğına mütevellid olur kim nā-muvāfıķ 'ilāclar itmişler

105(a)

(1) ola sebebi şūr ruṭūbetden ḥāşıl olur dağı tuzdan ve dütünden (2) kim göze irişür 'ilācı oldur kim evvel kıyfāldan kan alduralar (3) ḥacāmat itdüreler bādehu benefşe cüllābıla istifrāğ itdüreler dağı (4) maḳīndan kan alduralar şıfat-ı cüllāb-ı benefşe kuru benefşeyi dögerler (5) kaynadalar anuñ miḳdārınca ḥām cüllāb qarışdurup içüreler anuñ kim (6) tabi'atı gāyet ter ola benefşeyi ziyāde koyalar şıfat-ı müshil diğeri (7) şaru helile yigirmi dirhem kim muḳaşşer ola bir şişeye koyalar içine yüz (8) dirhem şu koyalar on biş dirhem şeker katalar bir buçuk batman şuyu içüreler (9) şıfat-ı müshil-i diğeri benefşe iki dirhem türbüd bir dirhem ribb-i süs (10) iki denk saḳımūnya bir buçuk denk kızıl gül bir buçuk denk keşira bir denk (11) dögeler yoğuralar ḥablar ideler bu cümle bir şerbetdür bu ḥabba kurs-ı benefşe (12) dağı dirler göz agrısına kim issiden olmuş ola fāyide ier e'lḥāşıl (13) bir kaç kez istifrāğdan sonra kapağı döndereler şiyāf-ı ahmeri ḥaddile

105 (b)

(1) kazıyalar eger dağı edviye tiz h̄acet olursa ŧiyāf-ı aḡzar isti'māl (2) ideler yāḡūd sürme-i rūşināy çekeler am̄mā anuḡ kim cerebile göz (3) aḡrısı bile müşterek ola ŧiyāf-ı aḡmeril eyyinile kazıyalar dağı bilesiz kim (5) kazıyalar gerekdür kim arḡunlğıla yine yerine ilemeler ŧol vaḡt kim kazınmak zaḡmetinden (6) ve tiz edviyeler zaḡmetinden em̄n zurūr-i aḡber çekmek gerekdür (7) l̄ikin ba'zı tabībler ayıtmışlar kim kapağı döndürüp yumşak döğülmüş m̄zū (8) ekseler üç s̄a't kapaḡ dönmişle m̄zūyla tursa cerebi z̄ayil ide (9) kapaḡ cerebün maddesini ḡabul itmeye yimişler ikinci nev' cereb kim (10) iridür terdür zaḡmet ziyāde ve yaşı ḡāyet çoḡdur 'ilācı oldur kim (11) evvel istifrāḡlar ideler ŧöyle kim z̄ikr eyledük ŧonra kapağı ŧiyāf-ı aḡmer-i (12) ḡaddile ve ŧiyāf-ı aḡzarıla kazıyalar yāḡūd basilikün çekeler eger bu (13) ŧiyāflardan harāret müstevli olacaḡ olursa ŧādinec-i 'adesi maḡsūl

106 (a)

(1) idüp isti'māl ideler tā kim harāret s̄ākin ola ba'dehu ŧiyāf-ı aḡmer- i leyyinile (2) kazıyalar zurūr- i aḡber çekeler ŧöyle kim tedricile yine ŧiyāf-ı aḡmer-i ḡadde (3) geleler anuḡkim cerebde ḡarēti ifrāḡıla olup cerāḡat dağı olsa (4) yumşak ŧovuk edviyeler isti'māl ideler ŧöyle kim gözün cerāḡati 'ilāc (5) larından z̄ikr olunur am̄mā ba'zı tabībler cerebün arasını balıla bulaşdururlar (6) yumşak

olur velī şunda kim har ret ziyāde ola bu 'ameli işleemek
 gerekdür (7) dahı ba'zı cerebleri şādinec-'adesile kazıyalar
 sebeb ol kim (8) 'adesinüñ gözün huşūnetinde f'1-i demevisi
 vardur sürmeyi nişastayı (9) şiyāf-ı ebyaşı andan ırak
 tutmak gerekdür zira bu nesnelere cerebi ziyāde (10) ider
 maşūd kapağı kazımağdan kesmekden murād oldur kim yaramaz
 (11) fāsıd olmuş kanı andan def' ola iriligi zāyil ola
 ba zı tabībler (12) dahı milün kaşcağıla kazırlar ba'zılar
 encir ağacıla yāhūd yaprağıla (13) kazırlar şıfat ı
 şiyāf-ı ahmer-i: had cerebe sebele sülaka gümneye fāyide
 ider

106(b)

(1) şādinec-'adesi mağsül on dirhem şamg-ı 'arabî biş dirhem
 rasüht iki (2) dirhem göyünmiş kalkağar iki dirhem afyon
 buçuk dirhem şabr buçuk dirhem zencār (3) iki buçuk dirhem
 ve zāc-ı za'fran mur-ı şāfi her birinden bir buçuk denk (4)
 dögeler eleyeler şiyāflar ideler 'adedi edviyenün toğuzdur
 eski sücile (5) yağuralar şıfatı şiyāf-ı ahzar cerebe
 sebele göz akına fāyide ider zencār (6) üç dirhem gümüş
 kılmıyası uşak şamg-ı 'arabî isfidāc her birinden (7) iki
 dirhem sezāb şuyıla yoğuralar şiyāfar ideler bir nev' dahı
 zencār (8) üç dirhem göyünmiş kalkağar altı dirhem dögeler
 sezāb (9) şuyıla yoğuralar şiyāflar ideler şıfatı şiyāf-ı
 ruşināy cerebe zufereye (10) göze su indüğine intişāra
 fāyide ide tutıya-yı hindī iki dirhem (11) altun kılmıyası

ve gümüş kılmıyası altun ruşināsı her birinden üçer (12)

(12) dirhem sürme-i isfihānī şāzenic-i hindī her birinden bir dirhem za'ferān (13) delinmedük incü her birinden iki dirhem kāfur müşk hāliş herbirinden

107(a)

(1) bir denk gögeler eleyeler 'amele getüreler 'adedi edviyenüñ ondur şıfat-ı (2) bāsiliķün sebele cerebe zufereye gümneye göz yaşına fāyide ider zencebīl (3) dār-ıçini fūlfül şaru helīle kara helīle her birinden biş dirhem şabr bir (4) buçuķ dirhem deniz köpügi altı dirhem zincifer biş dirhem seliħa ve karanfil (5) her birinden dört dirhem nūşadır bir dirhem dögeler eleyeler 'amele getüreler (6) 'adedi edviyenüñ onbişdür şıfat-ı şiyaf-ı sumāķ cerebe göz giçiyüp (7) yandüĝına kapaķ birbirine yapışduĝına göz yukaru kalkduĝına (8) fāyide ider sumāķı şāfī şuyıla karışdurup uralar şol kadar kaynadalar (9) kim ĝalīz ola ba'dehu isfidācıla yoĝuralar şiyāflar ideler hācet (10) vaktında şiyāf-ı koroķ şuyıla ezüp istü'māl ideler şıfatı şiyāfı (11) za'feranī menfā'tı maħşūşdur cerebe kılmıyā ve kalkānad her birinden (12) iki dirhem za'ferān bir dirhem saru zerniħ birbuçuķ dirhem fūlfül iki dirhem (13) dögeler eleyeler issi şarābıla yoĝurup şiyāflar ideler 'adedi edviyenüñ

107(b)

(1) yedidür bir nev' şiyāf daḥı cerebe zūfreye fāyide ider rasūḥt (2) on altıdır hem fūlfül sekiz dirhem kılmıyā dört dirhem mür-şāfī iki dirhem (3) zencār biş dirhem şamḡ-ı arabī yigirmi. dirhem dögeler eleyeler yaḡmur şuyıla (4) yoḡurup şiyāflar ideler 'adedi edviyenüḡ yedidür bir nev' menfā'atı (5) maḡşūşdur cerebe göyünmiş şabr dört dirhem nūşadır iki dirhem (6) ikisin karışdurup göze çekeler üçüncü nev' cereb ikinci nev'den (7) müşkildür daḥı anuḡ a'razi kaviraḡdur her vaḡt kapaḡı döndereler (8) göreler kim yaruk olmamişdur encir kabıḡı yarımı gibi 'ilācı oldur kim (9) istifrāḡ itdürüp bedeni arıdalar ba'dehu elin tamarından yāḡūd gözün (10) köşesinden kan alalar su'ūtılar idüp buruna tāmzurular dimāḡdan (11) ruḡbeti balgamı indüre şıfatı su'ūt kim buruna tāmzurular şabr cündib-i dester (12) cāvşir her birinden bucuḡ dirhem sa'ter pārsi huzaḡ-ı hindi za'ferān (13) şeker her birinden bir dirhem acı mercimek anzerūt bunlar daḥı birer dirhem

108(a)

(1) gündüs biş dirhem dükelin merzençüş şuyıla yoḡurup ḡablar ideler (2) fūlfül ḡadarı 'adedi edviyenüḡ ondur hācet vaḡtında birini ezeler (3) buruna tāmzurular 'aḡim fāyide ide cerebün cem'i dürlüsine līkin evvel (4) gerekdür ki istifrāḡlarıyla bedeni ḡāyet arıdalar yoksa ziyāde ider (5) sebebi olkim yaramaz mādeleri göze getürür kapaḡı ḡazımaḡ

dağı bu tarîkıyla (6) gerekdür kim zıkr itdük eger şiyâf- 1. ahmerile ve şiyâf-1 ahzâriyle kazımağda fâyide (7) belürmeyecek olursa deniz köpügile kazıyalar şöyle kim kapak yufaçcık ola andan (8) tuzıla kemnünıla tağlayalar üstine yumurda şarusın gül yağıla uralar (9) üç günden sonra sâzenic-i 'adesi yunmuş ola çekeler eger hâcet (10) olursa zurûr-i aşfar çekeler ammâ şol gişilere kim bu 'ilâcdan (11) harâret ziyâde olmaya ol kim itmişdür sâkin ola şiyâf-1 ahmerile (12) şiyâf-1 ahzâriyle mu'âlece ideler kim arına pāk ola dağı laţîf ta'âmlar (13) yedüreler dördünci nev'i cereb kim zıkr oladı bu üç nev'den katırağdur

108 (b)

(1) 'alâmeti oldur kim şol vaqt kim kapağı döndereler göreler kapağın içi (2) qararmış yâbis olmuş huşk rişe tevellüd itmiş ola ilâcı bunun dağı (3) ol üç nev' olan cereb ilâcı gibi dür evvel istifrâğlar itdüreler (4) ayâric feykarâyıla su'ûtlar ideler şöyle kim zıkr oldıdı gargaralar (5) itrüreler kapağı kazıyalar şol tarîka kim beyân itdüm her şabağ hammâma (6) ilemeler kim maddeyi tahtlîl eylemege yardum ide ne vaçtkim cereb eskiye (7) hic demürile kazımağdan yegrek mu'âlece yoğdur olkim tâze ola (8) şiyâf-1 ahmer- i leyyin ve ahmer-i hâd ve şiyâf-1 ahzâriyle kazımak münasibdür (9) fi'l-cümle hekim hükm- i müşâhadede nekim şavâb görürse kifâyet ider (10) el-ğâşıl

kazımağdan sonra zurūr-i ağber müfıddür kelām-ı külli budur (11) ikinci bāb hikke: nūj esbābını ve ‘alāmetini ve ‘ilācını bildürür (12) hikke bir giciyikdür kim gözünj köşelerinde ve kapağun içinde ‘arız olur (13) ‘alāmeti oldur kim kapağun içi kıızıl olur yaşı mütevātır olur

109 (a)

(1)vağt olur kim çok gicidüğinden sonra ol kapağı gicimek sebebile mecrūh (2) ider bu ‘illetünj sebebi şūr ve ğalız ruṭubetden olur ‘ilācı peyveste (3) ḥammāma girüp yağı issi idüp dürtmekdür seri‘ü'l-hazm ğıdālar yiye (4) şol tūtiyālar kim koruğ şuyıla sumak şuyıla perverde olmuş ola (5) göze çekmekdür dağı koruğ tutiyāsı kim tokuzuncı bābda zıkr olmuşdur (6) ğāyet müfıddür şol edviyeler kim gözde yaş getürür bu edviyelere (7) ṭabībler miftāhiyye dirler dağı şol şularıla yuyalar gözünj kim içinde (8) mercimekle guı bişmiş ola on üçünci bāb cesānuj (9) esbābını ve ‘alāmetini ve ‘ilācını bildürür cesā şol ‘illetdür kim adamunj (10) gözününj kapağları katı ve kuru olur şöyle kim uyğudan uyanıcağ (11) gözi açılmaz bir zamān ovmayınca yāhud gözinden yaş gelmeyince (12) dağı çok olur kim gözünj köşesinde kuru çapağ olur sebebi kuru (13) ğalız hıltıdan olur kim kuru şovuk ta‘āmlardan ḥaşııl olur

109 (b)

(1) mercimek sığır eti ve ayran gibi ne kim bunlara benzer

kazımağdan sonra zurūr-i ağber müfīddür kelām-ı külli budur (11) ikinci bāb hikke: nūḡ esbābını ve ‘alāmetini ve ‘ilācını bildürür (12) hikke bir giciyikdür kim gözün köşelerinde ve kapağın içinde ‘arız olur (13) ‘alāmeti oldur kim kapağın içi kızıl olur yaşı mütevātır olur

109 (a)

(1) vaqt olur kim çok gicidüğinden sonra ol kapağı gicimek sebebile mecrūḡ (2) ider bu ‘illetün sebebi şūr ve gālīz ruṡbetden olur ‘ilācı peyveste (3) ḡammāma girüp yağı issi idüp dürtmekdür seri‘ü'l-hazm gıdālar yiye (4) şol tūtiyālar kim koruk şuyıla sumak şuyıla perverde olmuş ola (5) göze çekmekdür daḡı koruk tutiyāsı kim tokuzuncı bābda zıkr olmuşdur (6) gāyet müfīddür şol edviyeler kim gözde yaş getürür bu edviyelere (7) tabībler miftāḡiyye dirler daḡı şol sularıla yuyalar gözün kim içinde (8) mercimekle gül bişmiş ola on üçüncü bāb cesānūḡ (9) esbābını ve ‘alāmetini ve ‘ilācını bildürür cesā şol ‘illetdür kim adamūḡ (10) gözünün kapaqları katı ve kuru olur şöyle kim uyğudan uyanıcaḡ (11) gözi açılmaz bir zamān ovmayınca yāḡud gözinden yaş gelmeyince (12) daḡı çok olur kim gözün köşesinde kuru çapaḡ olur sebebi kuru (13) gālīz hıltıdan olur kim kuru sovuḡ ta‘āmlardan ḡaşıll olur

109 (b)

(1) mercimek sığır eti ve ayran gibi ne kim bunlara benzer

varısa vaqt (2) olur kim bu 'illet göz ağlarınınuñ sonunda
 'arız nā-şavāb (3) tedbīrile yaramaz mu'ālēeler sebebinden
 'ilācı oldur kim tabī'atı tertīb (4) ideler tertīb idici
 müreṭṭib gıdāları yedürelər hammāma girüp başı (5) issi
 sunuñ buharına tutalar gözün içini issi suyuyla yuyalar başa
 (6) issi yağlar dürtüp gözün içine şiyf-ı aḥmer-i leyyin
 çeküp üzerine (7) benefşe kaynadup yaḳu ideler eger yaş
 eger kuru şifā ola va'llahu -a'lem (8) ondürdünci bāb gılaḳ
 'illetinüñ esbābını ve 'alāetini ve 'ilācını bildürür (9)
 gılaḳ bir 'illetdür kim aḥşāmdan sonra ta'am yimekten ve
 yiyüp yatmaḳdan (10) hāşıl olur daḳı şol gıdālar kim andan
 bārid-i raṭb madde ve galiz (11) buḫārlar mütevellid ola
 ol sebebden kapaḳ galiz olur her kim (12) görse gümān ider
 kim cereb 'illetidür ne vaqt kim kapaḳı döndürseler görürler
 kim (13) nesnesi yoḳdur arıdur daḳı vaqt olur kim kapaḳ hem
 galiz ve hem kızıl olur

110(a)

(1) laṭif tedbīrlər buyurup gözün üzerine şiyāf-ı māmīşā ve
 za'ferān (2) ve mür tılā idüp içine şiyāf-ı aḥmer-i leyyin
 çekmekdür vallahü-a'lem(3) on beşinci bāb dümmel 'illetinüñ
 esbābını ve 'alāmetini ve 'ilācını bildürür (4) dümmel bir
 katı şişdür kim gözün kapaḳında mütevellid olur 'āme-i 'acem
 ana (5) gedged dirler veli türkisi çıban dimek olur demevī
 uvacuḳ (6) şişlerdür sebebi galiz ta'āmlar yimekten olur
 gice yiyüp yatmaḳdan (7) olur baş gibi galiz ta'āmlar

yimekten olur kim evvel faşd ideler (8) bedeni tenkıye ideler maṭbūḥ-ı fākiheyile arıdup laṭif ğıdālar (9) buyurup tabi'atı tertīb ideler şularıla nuṭūllar idüp gül yağıla (10)mūm arıdup yaḫu ideler şiyāf-ı aḫmer- i leyyin çekeler aḫa kim eskimiş ola bu (11) 'ilācı kifāyet eylemeye merhem-i daḫliyyūn uralar ol daḫı fāyide eylemezse (12) usturayıla götüre kanı ğāyet aḫa andan şoḡra zurūr-i aşfar ekeler (13) fāyide ide göz işin işleyenler kaçan kim demür işin işleseler şabr itmek

110(b)

(1) gerekdür kim kan tamām aḫa eger aḫmayacak olursa 'arız olup ziyāde (2) zaḫmet çekilür vallahü-a'lem on altıncı bāb tūşenün esbābını ve (3)'alāmetini ve 'ilācını bildürür tūşe bir artuḫ yumşak kıızıl etdür kim aşılımış tut (4) şeklinde olur ba'zısı karalıḡa māyildür ba'zısı kıızıl olur ba'zısı (5) yaşıḡa māyil olur sebebi tabi'atdan ḫāric ḫandan mütevellid olur (6) şöyle kim bir ğarīb ḫarāret def' olur eczā-yı demevisine māni' olur (7) gendü laḫmiyyesinün kemāl-i şūretine mün'akid olup kan eti gibi olur (8) iḫtirāḫ vechile 'ilācı oldur kim evvel faşd ideler ba'dehu başı ve (9) beden i' tenkıye idüp ishalile arıdalar akkāl müceffif şiyāflar isti'māl (10) ideler kim içinde zencār rasūḫt zāc şāzenic ve tūtiya ola eger (11) bunların ḫarāretinden iltihāb müstevli olursa şāzenic maḡsūl ve (12) yumurda ağıla tebrīd ve tertīb ideler gözi kuvvetlerdürür

zurūr-i ağberle (13) ^{müneccir} ta'āmlardan ictināb ideler sufūf
kişnīc isti'māl ideler eger bu

111(a)

(1) mu'ālecede fāyide olmaya şunārıla aşp usturayıla
keseler şöyle kim tūšenūğ (2) kökinden baқыıye nesne
kalmaya mevzi'ine tuzıla kemnūn çeyneyüp şuyını tamzuralar
(3) üzerine gül yağıla yumurda şarusın uralar eger baқыıye
kalacak olursa kapağı çekeler (4) üzerine dāyire eyleyi arı
hamir uralar cerāhat yerine tiz edviyeler (5) uralar kim
yuğaru bāblarda zıkr oldıdı iki sā'at koyalar tura şöyle
kim (6) ol mevzi' karara ba'dehu otı gidereler gözi bir kaç
kez hatunlar südile (7) yuyalar kim göz diğlene on yedinci
bāb gümne illetünūğ esbābını ve 'alāmetini (8) ve 'ilācını
bildürür gümne bir galiz yeldür kim gözün kapağında
mütevvelid olur sebebi (9) sevdāvi buğārūğ kesretinden dūr
kim müstevlī olur ekşer bu 'illet uyğudan (10) şonra galebe
ider anuñçün kim uyğuda ebğire muğtebis olur tağlil olmaz
(11) 'alāmeti oldur kim bu 'illetlü gişiler ne vağt kim
uyğudan uyana şöyle (12) şanur kim gözine toz ya kum ya kül
koyulmuşdur 'ilācı oldur kim lağif tedbirler (13) buyurup
becid hammāma ilemeler tağlacuğ ac karna gözine şiyāf-ı
tarğamadığān

111(b)

(1) çekeler yahūd şiyāf-ı dide şıfatı şiyāf-ı tarḥamatıkan gümneye cerebe sebel (2) kapaḳ ıstırḥā olduğına fāyide ider şāzenic-maḡsūl on iki dirhem (3) zencār biş dirhem rasūht dört dirhem şamḡ-ı arabī on dirhemafyon (4) zaferān her birinden bir dirhem 'adedi edviyenüñ yedidür dögeler (5) eleyeler eski şarābila yahūd rāziyāne şuyıla yağurup şiyāflar ideler (6) ba'zı nüşhalarda on dirhem şeb dört dirhem gümüş kılmıyāsı k̄ata dimişler (7) ba'dehu üzerine şiyāf-ı ḥalukī yahūd şiyāf-ı esved çekeler kim mültehi mede intifāḡ (8) 'alāmeti ve 'ilācıla sālīl kim 'arız olur gözün kapagında iki nev'dür (10) ma'ruf 'acem dilince gendüme dirler türk dilince sigil dirler sebebi ḡalīz (11) sevdāvi ḥılt̄dur muḥterik olmuş balḡamdan mütevellid olur kim kana (12) māyil ola iki nev'dür birine ḡaruniyye dirler boynuz gibi egri olur (13) ikincisine ṭavīle dirler uzun olur kaçan kim bu sālīl büyüse kapagun

112(a)

(1) mizācını fesāde virür anuñ ṭabi'atını aña gereklü ḡidādan men' ider (2) ilācı oldur kim başı bedeni ol ḥılt̄dan arıdalar kim müte'affin (3) olmuşıdı ba'dehu ol sūlūk (sūlül) didügümüz 'illeti zeytun yağınun dürdile (4) k̄atı k̄atı süreler ovalar ne ḡadar mümkün olursa daḡı ṭuzıla çörek atını dögeler (5) sirkeyile yoḡurup ṭılā ideler eger bu 'ilāc olduğından sonra taḡlīl olmaya (6) anı minḡāşıla

götüreler usturayıla keseler kan ğalebe idüp çok açacak (7) olursa koyalar kim aça ba'dehu kan zāc-ı kıbrısı eküp dutalar şifā ola (8) on toközuncı bāb şırā didüğümüz 'illetün esbābını 'alāmetini 'ilācını (9) bildürür şırā didüğümüz bir 'illetdür kim gözün kapağında olur ve cemī'i endām (10) larda dağı olur māvidür tīzdür mevzīi gicişür kızarur aher sijek (11) yā aru ısurup gibi acur mādresi yā şafravī yā demevī yā tuzlu (12) balğamdan olur 'alāmeti oldur kim şafravī olsa giciki ğalīb olur (13) demevī olsa kızılığa māyil olur balğamı māliḥ olsa hikkesi eşedd olup

112(b)

(1) ekşer bu 'illet gece ziyāde olur sebebi ol kim yaramaz buḡarlar muḡtebis (2) olup mesāmeler mesdūd olur 'ilācı kim evvel kan öldürler (3) kıyfāldan b dehu maḡbūḡ-ı helīle vireler laḡif tedbīrler buyuralar (4) ğıdā koruḡ suyu ve enār suyu ve enār denk yidüreler gözi koruḡ (5) suyuyla yuyalar şāzenic 'adesi çekeler erük suyu enār suyu mercimek (6) suyu 'unnāb suyu kim şāfī ola sözilmiş ola içüreler gözile gül (7) suyu tamzuralar gözünün kapağına bezr-i kaḡūna lu'ābın gül suyuyla ezüp (8) tīlā ideler yigirminci bāb nemlenün esbābını 'alāmetini 'ilācını bildürür (9) nemle bir 'illetdür kim gözün kapağında ve ğayrı endāmlarda dağı 'arız olur (10) uvacuḡ beşereler olur göyündürücü azacuḡ şişleri olur tīzcek (11) cerāḡat olur büyür kızılığa māyil olur iki nev' olur nemle sā'ıye (12) ve ğayrı sā'ıye sebebi

göyünmiş şafradan olur kim gözün (13) 'ārız olur 'alāmeti
oldur kim kirpükleri döker gözün ^{kapagında} kapagının

113(a)

(1) kenārları çatlar gibi olup kızıl olur 'ilācı budur kim
(2) başı bedeni arıdalar matbūh-fākiheyile mā-i rummānıla
kim içinde (3) helīlec ola kaşd daḥı ideler kıyfāldan eger
kan galebesi ziyāde (4) olursa temr-i hindile enār
müzevveresin yedürelər gözinün kapagın (5) kāsni şuyıla
māmişā dürteler gül yağıla isfidāc azacuk sirke (6) küli
ermeni ve hużāz dürteler yāhūd mür tılā ideler gözine
şiyāf-ı aḥmer-i (7) leyyin çekeler kim kalan mādeleri
tahlīl ide vallahü a'lem (8) yigirmibirinci bāb se'afenün
esbābını 'alāmetini ve 'ilācını bildürür (9) se'afe bir
'illetür kim kirpük diplerine vāki' olur 'alāmeti (10)
kirpük diplerine kepek gibi nesne ḥāşıl olur türk dilince
koḅak (11)dirler olar kim seyrek gibi olur irinlenür
ba'dehu anulur (12) ^{vakt} olur kim kirpükler dökülür vakt olur
kim levni gül gibi olur sebebi (13) sevdāvi buḥārdan olur
kim müte'affin olmuş ola vakt olur kim

113(b)

(1) levni ak olur anuḅ sebebi müte'affin olmuş balgāmdan
olur kim (2) buḥāri göze mütesā'id olur 'ilācı oldur kim
evvel bedeni ol (3) müte'affin olmuş aḥlatdan pāk ideler
ba'dehu şiyāf-ı dide çekilür (4) yāhūd kara ağac kabını

göyündürüp dögeler gül yağıla qarışdurup (5) t̄ilā ideler
yāhud kır̄tās-ı muhr̄ik gül yağıla qarışdurup t̄ilā ideler (6)
eger 'illet eskimiş olsa nişterile kirük diblerini hacam t
idüp (7) kapağı şekerile kazıyalar cerebe 'illetin kazır
gibi ba' dehu sürme-i rūşināy (8) çekeler fāyide ide yigirmi
ikinci bāb intifāh̄ illetinüñ esbābını (9) 'alāmetini ve
' ilācını bildürür intifāh̄ bir 'illetdür kim kapağ örülür
şişer (10) üç nev' olur birinüñ sebebi aḥşānuñ za'ifinden
olur kim (11) takşirlik ola anuñ kuvvetlerinden hażmı
tamāndan ikinci nev' balğam (12) çoğlığında daḥı harāret-i
garizinüñ 'acizliği tdkşirliğından kim (13) tamām nużc ve
hażm bulmamış ola anuñ 'acizliğininuñ sebebinden gendünün

114(a)

(1) tamāmlığınuñ eşeri olur ol balğamlardan yeller
mütevellid olur (2) üçünci felğāmuni issi şişlerdür kim
'ariz̄ olur anuñ 'ilācı sehldür (3) velikin aḡa daḥı intifāh̄
tesmiye itmişler 'alāmeti olkim riḥidür ḡafīfdür (4) bir
gezden ḡadīs̄ olur tizcek girü taḡlil olur ammā bir kaç gün
turacak (5) olursa büyük olur ekser bu 'illet pirlere 'ariz̄
olur suāl sebebi (6) nedür ki ekser pirlerde olur cevāb
pirlernüñ ruḡūbeti münteziç olur (7) 'ariz̄ fażlalara bu
fażlalarınuñ duḡānı müteşa'id olur riḥi şişler (8) müstevli
olur daḥı bu 'illet kış günlerinde ḡadīs̄ olur ol kim
balğamdur (9) igen katı olmaz levni aḡ olup elile tutsaḡ
burūdete māyildür (10) ol kim sevdāvidür katı olur çekili

çekili gelür ğalîz olur (11) t̄urduĝı mevzi' giñ olur büyük
eyler levni asümānî olur ol kim (12) demevidür çibn gibi
olur fi'l-cümle'umūmu'l-intifāh gözde ve kapağda (13) olur
yā göz ağrısı şo ına yāhud çiçek şo ına sebep ol kim

114(b)

(1) mevādin taḥlîl olmaduĝ baĝiyye kalur ol mevziün kuvveti
bulunur (2) ol māddenün baĝiyyesini def' idemez intifāh
didüğümüz 'illet 'arîz olur (3) 'ilācı anuñ kim sebebi aḥşā
za'ifliğından ola aḥşā 'ilācına (4) meşĝül olalar şöyle kim
başı bedeni arıdalar laṭif ğıdālar yedürler (5) gözünün
kapaĝına ḥatmî yapraĝı ve gene yapraĝı zamād ideler ya'ni
dögeler (6) t̄urak otı şuyıla yoĝurup kapaĝa yaĝu ideler
anuñ sebebi balĝamî ola (7) istifrag itdüreler itrifil-i
kebir yidürüp şabrı irkeyile ezüp (8) kapaĝına t̄ilā ideler
daĝı sirkeye issi karışdurup gözi kapaĝı yuyalar (9) faşd
ideler şiyāf-ı māmîşāyı şandal kāsni şuyıla ezüp t̄ilā
ideler (11) şifā ola yigirmi üçünci bāb sel 'anuñ esbābını
ve 'alāmetini (12) ve 'ilācını bildürür sela türkçe ur
dimek olur gözün kapaĝuñ (13) içerü derisile taşraĝı
derinün arasında olur yumşak ve rakîk olup

115(a)

(1) içindeki bal gibi olur aña şehd dirler ol kim ğalîz ve
huşk olur (2) aña 'asidî dirler eger ğalîz huşk olup katı et
gibi olur (3) aña laḥmî dirler 'alāmeti ol kim laḥmîdür

elile tutıcak tayanur el altından kaçar (4) hanāzir gibi ol kim şehmīdür yumşak olup yapışıcak dutalar ol kim şehdīdür (5) el urduğun vakt şöyle şānāsın kim içinde yağ koyulmuşdur ammā (6) şehmī gibi aşīdi dağı elile tutalar velikin tutıcak şöyledür kim içinde (7) tağarım (toğram toğram) nesne var gibi olur sebebi galīz müte'affin olmuş ruḡbetden (9) ḥāşıl olur kim tabī'at galīz ta'āmları haẓm itmekden aciz olur (9) ilācı oldur kim başı bedeni yaramaz alılaḡdan arıdalar ḥammāma mülāzimet (10) idüp başa ve kapağā muḥallil ve mürettib yağlar dürteler gīdasını ıslāḡ (11) ideler şöyle kim tabī'at ruḡbet kesb ide i'tidalile eger bu mu'ālece (12) fāyide itmese destkārī 'amele getüreler destkārī şöyledür kim (13) kapağın derisini yaralar cehd ideler kim sel'ayı gīşādan ayırup taşra

115(b)

(1) çıkaralar dürüstligile eger baqiyye kalacak olursa sığır yağına tiz (2) edviyeler katup sel'anun yerine uralar kim bāķisini fesāde virüp arıdup (3) gidere yigirmi dördüncü bāb te'ekkül 'illetinün esbābını ve 'alāmetini (4) ve ilācını bildürür te'ekkül bir 'illetdür kim cerāḡat olur tiz dört yanını (5) büyüdür iki nev'dür biri gözün kapağında şiş olur ikinci cerāḡat (6) olup varduğınca ziyāde olup yenmege başlar ilācı anun kim cerāḡat (7) olmuş ola kapağın derişi yarılmış olsa fi'lḡāl cerāḡatün kenārlarını (8) birbirine getirüp dikeler komayalar kim

yağ tuz ol cerāḥate yetiſe eger (9) cerāḥat sebebile deriden kapağdan nesne eksilmiſ olsa dikmemek gerekdür (10) nāgāh kapağ kısacık olup kirpük dibleri yoğun olmaya ‘ilācı budur kim (11) kuruducu ve et bitürici otlar eger ſöyle kim tabi‘atıla deri bitüre (12) anzerüt ve ſabr gibi eger cerāḥat eksilmiſ olsa bu edviyeler fāyide (13) itmez merhem-i mısri isti‘māl ideler zirā bu merhem hāſiyyetile hem kurudur

116(a)

(1) hem bitürür yaramaz et belürse iſlāḥa getürür ſıfat ı merhem-i mısri (2) eski cerāḥatları ſalaḥiyyete getürür müravvağ bal sekiz dirhem süciden (3) olmiſ sirke yedi dirhem zencār iki dirhem dögeler balıla sirkeyile biſürüp (4) isti‘māl ideler eger cerāḥat ſöyle olursa kim kapağ etinden biraz gitmiſ ola (5) merhem-i isfidāc uralar ſıfatı merhem-i isfidāc issi ce.a. atları ſovudur (6) eyü et bitürür ağ mûm isfidāc her birinden ikiſer dirhem gül yağı (7) biſer dirhem mûmgül yağıla eridüp isfidācı havānda karıſduralar (8) eger cerāḥat ziyāde olursa azacuk kâfûr katalar isti‘māl ideler (9) ba‘dehu ſabr anzerüt günlük katup kardaſ kanı za‘ferān katılmıſ (10) merhem düzeler tā kim cerāḥat dürüst ola bu edviyelerün menfa‘atı (11) oldur kim cerāḥat arıdur ſol ruḥbetleri men‘ ider cerāḥatdan kim (12) cerāḥat bitmege komazdı dağı ihtirāz ideler kim cerāḥatda ziyāde (13) et bitmeye ammā ſol giſilere kim

cerāhatıla baş ağrısı 'ārız olmış ola

116(b)

(1) evvel bedeni fasdıla ishālıla pāk itmek gerekdür ıurūha te'ekküle evvel (2) faşđ vü ishāl lābūd gerekdür ba'dehu mu'ālece şavābdur zīrā ki (3) mādde muıarrer olur yigirmi beşinci bāb istirhā 'illetinüñ esbābını (4) 'alāmetini ve 'ilācını bildürür istirhā bir illetdür kim ıapakda 'ārız olur (5) 'alāmeti oldur ol 'azala kim kapağı yuıaru getürür süst olur (6) ol sebebden ıapak aşıağı düşer ıapağını ıaldurup gözini açamaz vaııt olur (7) ıapak şöyle aşıağa düşer kim ıirpükler gözünü (içine) biter sebebi ruıubet ğalebe (8) sindendür olur kim aızalara müstevli olup süst itmişdür 'ilācı (9) laııf tedbirleriyle ruıubet eksildüci kābız edviyeler kapak üzerine (10) tılā ideler māmīşā ve za'ferān aıaıya mür dükelerini döğüp mersin (11) şuyıla yoıurup tılā ideler eger bu edviyelerden fāyide olmasa teşmīr ideler (12) şöyle kim teşmīr bābında zıkr eyledük sıfatı tılā kim istirhāya kapak (13) şişdüğine fāyide ider şabr bir dirhem aıaıya iki dirhem māmīşā

117(a)

(1) ve afyon her birinden dört dirhem za'ferān iki denk döğüp mersin (2) şuyıla yoıurup tılā ideler yigirmi altıncı bāb mevtü'd-dem-ve'l-ıazre (3) didüğümüz 'illeti bildürür mevtü'ddem ve'l-ıazre şuna dirler kim göz

kapagında (4) gök yā yaşıl olur sebebi nesne tokanup zaħm
 olmuş ola yāhūd (5) gendözini gücendürüp zaħmetile kuşmış
 ola ‘ilācı eger harāret olacak (6) olursa evvel
 faşd ideler ba‘dehu ishāl ideler şandal ve mürdesengi
 güllābıla (7) ezüp tılā ideler harāret zayıllı ola sonra
 fülful içinde bulunan taşları (8) döğüp ezüp tılā ideler
 yeni çanağ pāreleri birbirine sürüp anuñ süründüsini (9)
 tılā ideler yāhud turb toħmını südile döğüp tılā ideler yā
 tuzlu şuyı (10) alalar yeni pambuk ısladup kapak üzerine
 uralar fāyide ide yāhūd (11) tuzı nīm-germ idüp pambukıla
 ya bezile kapakı ısladup bağlayalar kapakdağı (12) göki ya
 yaşılıl zāyil ide yigirmi yedinci bāb kuml ve kamkam ve
 (13) kırdan kim kirpükler dibine ve kaşa ve saşala düşer
 esbābını ve ‘alāmetini

117(b)

(1) ve ‘ilācını bildürür kuml ve kamkam ve kırdanun sebebi
 yaramaz ta‘āmdan (2) yiyüp az riy āzet eylemekden olur kim
 tabi‘atdan hāric ve galız ruṭubetler (3) anuñ bedeninde
 mütevellid olur bu ruṭubeti peyveste bırağur tabi‘atdan (4)
 hāric bir harāret ana eşer idüp ‘ufūnet-pezir olduğu
 sebeble kabūl (5) isti‘dād olup bir şūret hayvān-ıhasīs
 andan zāhir olur kıllarun (6) dibinde kirpüklerun ortasında
 bit gibi hāşşa eger bu ‘illetun saħibi (7) gendözini temiz
 tutmayup mütevātir hammāma girmeyecek olursa gāyet ziyāde
 (8) olur bu rivāyet itdügümüz hayvānlar ki adın eyitdük

ķumlı ķamķām ve (9) ķırdān her biri bir nev'dür biri ğāyet küçük olur aķ olur (10) ķırpūkler dibinde zāhir olur aķa arabca şınān dirler ikinci mādde (11) ğalīzraķ olacak olursa büyükrek olup aķ ya karasağu olur aķa (12) ķamķām dirler üçüncü mādde bu iki nev'den daħı ğalīz olup (13) çok olursa kırāde dirler anuñ ayakları olur ğorinür türk dilince

118(a)

(1) kırk ayaklu dirler 'ilācı oldur kim bedeni müte'affin olmuş aħlađdan (2) arıdalar ba'dehu ayāric-feyķarāyıla ħabb-i-sabrıla ğarğara ideler muttaşıl (3) ħammāma gireler arı tonlar giyeler ķırpūk diblerin deniz şuyıla yā tuzlu (4) şuyıla yuyalar yāħūd çükündür şuyıla yuyalar yāħūd mev'izec ya 'aķır ķarhāyı (5) yā būreyi şuda ķaynadup ol şuyıla ķırpūk diblerini yuyalar bir nev' (6) daħı şeb-i yamānī iki dirhem mev'izec bir dirhem kisini dögeler yağıla karışdurup (7) ķırpūk diplerine dutalar nev'-i diğer şeb-i yamānī mev'izec her birinden bir dirhem (8) şabr ve būre her birinden buçuķ dirhem dögeler başal-ı'unşul sirkesile (9) yoğurup tılā ideler yāħūd şaru kükürdi zeyt yağıla ezüp (10) ķırpūk diblerine dutalar sürme-i ruşināyı çekeler yāħūd mev'izecile (11) būreyi yumşak dögüp mīlile ķırpūk dibine çekeler ve's-selām (12) yigirmi sekizinci bāb intişāru'l-hedeb didüğümüz 'illetün esbābını (13) 'alāmetini ve 'ilācını bildürür intişāru'l-hedeb ķırpūk

döküldüğüne dirler

118 (b)

(1) bu 'illet iki nev'ür biri oldur kim kirpük dökülür kapak gendü (2) kararında olur yoğun olmaz ikinci kirpük dökülür kapak dağı yoğun (3) olur mecrūh olur sebebi üç nev'dür biri issi ve tiz ruḡbetden kim (4) kirpükler dibine dökülür yāhud dau'ḡ-saleb cinsinden bir cins (5) olur kim yubūset 'ariz olur a'zāya ikinci kirpük dökülüp (6) kapak yoğun olmaklığıla kapağa bir katılık ḡadis olup kızıl olup (7) ve mütekarriḡ olur cereb ve sülāk ve kuruhu'r-reddiye gibi üçüncü (8) mesāmeler müttesi' olur ol mevzi'ün māddeşi kıllanandan kim ol mādde (9) mesāmeleri taracık iderdi fi'lcümle fāsidi olmuş aḡlaḡdan olur kim (10) gözün kapağına munṣab olur sū'el-sebeb nedür kim gözün kapağı (11) bu kadar marazları āfet-pezir olup gendüye kabul ider cevāb (12) sebebi ol kim gözün kapağı aḡdiyenün eşribenün ve imtilānün behiresi (13) müteṣā'id olacak mevzi'dür dağı yāfūhdan ve dimāḡdan ḡarib

119 (a)

(1) ruḡbetler enecek maḡaldür ḡareketinün kesretinden 'ilācı evvel göreler kim (2) sebep esbāblardan ḡanḡısı anün def'ine meṡḡul olalar eger (3) dau'ḡ-saleb cinsinden olursa tiz edviyeler tılā idüp kapaḡın kenārlarına (4) mīlile ruṣināya veyā silikūn (selikun) çekeler eger mādde

tizliğinden olursa (5) yumşaq edviyeler tılā ideler şiyāf-ı māmīş..ā ve hūlan gibi ba‘dehu hācer-i ermeni (6) ve lacüverd çekeler eger yubüsetden olursa sürme çekeler kim kifāyet ider (7) yāhūd sıçan boķını balıla yoğurup tılā ideler diger sıçan boķını (8). kāmış gülini geçi boķını berāber dögeler eleyeler göze çekeler fāyide ide (9) şıfat-ı sürme kim kıllı kirpügi dökülmekden şaklaya ve olkim dökülmüştür (10) yine bitüre hurma çekirdeginün küli üç dirhem sünbül-i rümi iki dirhem (11) yumşaq dögeler göze çekeler kirpük diblerine bulaşdurular sıfatı sürme-i (12) āher sürme-i ısfihānī ve kalkaṭār ve zāc her birinden biş dirhem (13) göyündürüp balıla karışdurup göze çekeler sıfatı sürme-i diger

119(b)

(1) fülful bir dirhem bişmiş sürme bir dirhem göyünmiş kalı‘i (kalay) kim yunmuş ola za‘ferān (2) her birinden bir buçuk denk sünbül-i hindī üç dirhem dükelin dögeler (3) eleyeler göze çekeler şıfat-ı sürme-i diger kirpükleri bitürür tıfl oğlan (4) gözine ve ğayrı gözlere fāyide ider sürmeyi ve göyünmiş kalı‘i her birinden (5) buçuk dirhem bakır tūbālı za‘ferān gül-i mūr-i mekkī sünbül-i hindī günlük (6) dār-ı fülful her birinden bir buçuk denk göyünmiş hurma çekirdegi üç edviye (7) qarārı dögeler eleyeler azacuk belesān yağın katalar eger mevcūd olursa (8) ‘amele getüreler ‘adedi edviyenün yağdan ğayrı ondur

şıfatı sürme-i (9) diğer göyünmiş hurma çekirdegi sünbül-
 i hindi lācūverd taşı günlük (10) dutunu d keli berāber
 dögeler eleyeler 'amele getüreler şıfatı sürme-i (11) diğer
 kirpükleri bitürür yaşını keser gözün sağlığını şaklar
 altun (12) kılmıyāsını alalar dögeler bardağa koyalar azına
 bir taş kapak ideler (13) kırañlarını balçıgıla muhkem
 berkide kapak ortasında bir delük ide şöyle kim

120(a)

(1) çuvalduz sığa buyurduğı kömür üzerine koyalar şol kadar
 kim içindeki (2) yana dütüni delükden taşra çıkı sonra
 kapağı kalduralar üzüm şarābını (3) bu edviyenün üzerine
 sepeler tā haddi gendüye çeke içe ba'dehu bardakdan (4)
 çıkaralar ezeler bu edviyeden bir cüzv rasüht yarum cüzv
 yunmuş sürme (5) yarum cüzv dükelin karışduralar saħk idüp
 işe süreler eger yavşanı göyündürüp (6) kirpik diblerine
 sürseler fāyide ide sünbül ve müfred lācūverd fāyide ide
 ammā (7) anuñ kim 'illet sülākıla müşterek ola şiyāf-ı zīre
 fāyide ide anuñ kim (8) giciyügile kızıllığı ve yanmaklığı
 ola bir enār alup bütünle sirkeyi içine koyup (9) muħarra
 bişüreler ba'dehu dögler ezeler göze çekeler daħı başı
 kesilmiş sinek kim (10) kurumış ola ve göyünmiş fınduğı
 geçi yağıla karışdurup ezeler yāħud eyü (11) yağıla tılā
 ideler kirpügi bitüre kara ide daħı göyünmiş tavşan bokı
 sekiz (12) dirhem tağ geçisi bokı üç dirhem dögüp göze
 çekeler kirpükleri bitüre (13) 'azım fāyide ide yigirmi

toğuzuncı bāb kirpük ağardığınuñ kim beyāz 'l-hedeb

120(b)

(1) dirler ve kaş döküldüğüne esbābını ve 'alāmetini ve 'ilācını bildürür (2) kirpük ağardığınuñsebeb i oldur kim balğam çoklığından mizāc şovuklığından (3) mütevellid olur 'ilācı oldur kim bedeni tenkıye ideler ve başı arıdalar (4) ayāric-faykarāyla ve ḥabb-ı şebyārıla ıtrıfīl şağır yedürelər güleñibinile (5) ğalīz ta'āmlardan perhīz itdürelər peynir gibi sığır eti ve yoğurt (6) gibi ne kim bunlara benzer varısa ba'dehu şakāyık yaprağı alalar zeyt yağıla (7) yā geçi yağıla ya eyü yağıla karışdurup tılā ideler kirpükleri kara ide (8) eger göze mīlile sürme-i ruşināyı çekerse kirpükleri dibine dürtse (9) göze kuvvet virür nūrını arturur ammā kaş döküldüğüne 'ilāc (10) oldur kim gişi gendü barmağını kaz yağına yā zeyt yağına fi'l-cümle her (11) kañı yağı hāzır olursa bulaşdurup kal'ı yā kurşun üzerine şol kadar (12) süre kim barmağı kapkara ola ba'dehu kaşına kat kat sürse kıllı bitüre (13) ğāyet fāyide ide otuzuncı bāb ğarbenün esbābını ve 'alāmetini

121(a)

(1) ve 'ilācını bildürür ğarbe didüğüñüz bir 'illetdür giçirek şişdür kim çibāna benzer (2) gözün burnından yañağı köşesinde olur ne vaqt barmağıla başalar (3) iriñi çıkar

vaqt olur kim taşradan delinür işler gözün burnından yañağı (4) tarafından fazlalar men' olacak yolları bağlar ol sebebden göze maddeler (5) müstevlî olup göz ağrıları ve hikmeler hâdis olur vaqt olur kim (6) içerü burnından yana açılır yaramaz râyihalı irin burun delüğinden taşra (7) sına akar şol menfezde kim burnıla göz arasında olur vaqt olur kim (8) kapağın aşağı derisinden açılır kapağın 'uzrûfını harâb ider barmaqla (9) basıcağ irini çıkar ekser vaki' olur kim ol 'illetün altındağı süñük (10) harâb olup delük delük olur sebebi ol a'za ziyâde maddeler (11) leri gendüye kabûl idüp def' itmedüğinden olur 'ilâcî üç nev' (12) olur yâ edviyele yâ tağlamaqla yâ maşkabla ammâ kanûn-ı 'ilâc oldur kim (13) evvel kan alup sonra müşhil içüreler şöyle dimâğı bedeni arına

121(b)

(1) ayâric-feykarâyıla ve habb-ı küküyâ ve ayârec-lügâziya ve itrifîl-i sagîr (2) ve helilec mürabbayıla eger maddesi olacak olursa matbûh-ı fakîheyile (3) ve kurş-ı benefşeyile ishâl ideler ba'dehu mâmişâ ve za'ferân murşabr (4) göyünmiş şadef fi'lcümle bunların kangısı hâzır bulunursa ayru ayru şuyıla (5) ezüp tıla itmek fâyide ider dahı eyitmişlerdür kim eger mâşi ya'ni merdümek (6) çeyneyüp garbenün üzerine tılâ itseler garbeyi zâyil ide haşşiyetle eger (7) bu mu'alaceler fâyide itmese tiz ve ter edviyeler zamâd ideler kim gögercin boğıla yoğurup zamâd

ideler yā dögülmiş zāc yā sekbīnec .irkeyle ezüp yaķu (9)
 ideler elhāşıl ğarbe didügümüz illete açılıp işledüğinden
 sonra bu edviyeler (10) bu edviyeler fāyide ide ol edviye
 kim yumşakraķ-dur şışı bātıl idüp girü (11) dönderür ol
 edviye kim tīzdür şışı nuzc idüp öldürür açar komaz kim
 (12) sünügi tebāh ide ammā kaçan kim iriņ cem' eyledi
 açıldı içi çürük (13) koz içini dögüp ğarbenüņ üzerine
 uralar iriņini arıdup pāk ide

122 (a)

(1) eger koz içini ğarbenüņ içine ķarlarsa hem fāyide ide
 dögülmemiş mür dögülmiş (2) kuru mersin ve dıbķ ne kim
 bunlara benzer varısa ğarbenüņ delüğine soķmak (3) kurudur
 zāyil eyler eger sezābuņ yaprağını gülile ķarışdurup
 ğarbeye kosalar (4) kurudup zāyil ider līkin bu edviyeleri
 evvel göyündürüp andan sonra (5) bir kaç kez isti'mal itmek
 gerekdür kim fāyide ider fülüs eydür edviyenüņ (6) yegreki
 oldur kim evvel cerāhat açā andan sonra fāyidesi zāhir ola
 (7) eger halezonī mür ve şabrıla ķarışdurup ol mevzi'e tılā
 itseler aĉayip (8) fāyide ide ve hoca ebū 'alī eydür
 kanundan eydür müfred halezonī dögüp (9) ğarbenüņ içine
 komak kifāyet ider yaş sezāb şuyını yāhud ekşi (10) enār
 şuyını ğarbeye tamzursalar beğāyet fāyide ider eger sezāb
 şuyını (11) enār şuyıla ķarışdurup peliyye eyleyüp ğarbeye
 soķarlarsa fāyide ider (12) kuru sumak şuyını ğarbeye
 tamzurmak müfīddür ammā ne vaķt kim ğarbenüņ (13) içine

fetile yā edviye komağ dileseleer yegreki oldur kim gāyet sıkalar

122 (b)

(1) içinde nesne kalmaya ba'dehu üzüm şarābını kaynadup göyündürüp içine (2) t̄amzuralar bir laḥza dura ba'dehu edviye koyalar kim müfīd düşe daḥı (3) ne vaḳt kim ğarbenüñ ağızı dutılup iriñi ve çürügi gelmese mür ve toḥmını dögeler (4) ḥamīrile k̄arışdurup eşek sūdile ya ḥatun gişiler sūdile k̄arışdurup (5) azacuğ za'feran katup yağ katup ğarbenüñ üzerine uralar ğarbeyi (6) açā aḳ buğday etme i ezilmiş günlükile şu teresi şuyıla yogurup (7) ğarbenüñ üzerine ursalar ğarbeyi açā fi'l-cümle tedbir şavāb oldur kim (8) mīl ucıla anuñ ğavr itdügi yirüñ miḳdārını teftiş ideler göreler (9) ba'dehu panbuğ fitil ideler edviyeyi bulaşdurup içine sıkalar edviye (10) kuru olursa yaş olursa daḥı bu t̄arīka yegrek dūr gözi (11) bağılayalar epsem otura şıfatı şiyāf-ı mücerreb kızıl (12) ve zāc ve āhek ve nūşadır ve zerāriḥ ve şeb dükeline berāber dögeler (13) eleyeler bālīg olmaduğ oğlan sidügile yoğuralar gölgede kurudalar yine

123 (a)

(1) dögeler ğarbeye ekeler fāyide ide nev'-i diger k̄amış içinde kim yoğuna (2) yakıncağ pul gibi aḳça perdecik olur anı dögüp ğarbeyi arıdur iriñini (3) çirgini giderür yāḥud

ol kâmiş pulını balıla karışduralar ğarbeye koyalar (4) ğarbeyi balıla ıslanmış süngerile yuyalar bir kaç kez kâmiş pulını bu tarîka (5) ursalar fâyide ide sıfat-ı zurûr kim ğarbe 'illetini zâyil ide şabr zâc (6) anzerût günlük kim göyünmüş ola şiyâf-î māmîşa her birinden biş dirhem (7) dögeler eleyeler ğar benün içine ekeler e'l-hâşil cemi' mu'âlecede tedbîr-i (8) şavâb oldur kim fi'l-hâl demürile 'ilâc ideler kim üzerine müddet (9) geçüp sünügi et fesâde virmeye ammâ demür işi şol ğarbeye gerek (10) dür kim şişi taşrasına ola anı mebzağıla yarup çirgini taşra (11) sına dökeler içini kâbız şarâbıla yuyalar ana münasib edviyelerle mu'âleceler (12) ideler kim zıkr itdügidi ol kim üstine eyyâm geçmiş ola nâşur (13) etini arudup sünüğini kazıyalar merhemile mu'âlece ideler anuğ kim sünügi

123(b)

(1) tebâh ola 'alâmeti oldur kim içine mil soğdukları vaktın milüñ (2) ucına iri iri tokana ol kim ğarâb olmamış ola 'alâmeti oldur kim (3) mîl soğdukları vaktın mîl ucu tokunacak tayanur sıyrıncağ olur 'ilâc (4) budur kim ğarâb olmuş sünügi şol kadar kazıyalar kim arına pāk ola (5) ba'dehu mu'âleceye meşğûl olalar ammâ anı kim dağlamak isteyeler tarîk (6) oldur kim bir mil düzeler demürden ol ucu kim içerü sünükden yana (7) olacağdur degirmi ola işbu resme ocağa bırağalar ğayet (8) kıza çıkaralar ğarbenün

içine şıkalar şöyle kim dört yanındaki etler kaynaya (9) lakin evvel garbenün dört yanına şovuk hamir koyalar gözünü üzerine (10) şovuk kettan bezin örteler sebep ol kim demürün hararetinün kızgını gözün (11) ruhubetlerine mazarrat irişdürmeye ba'dehu tağlayalar gayet koyalar kim emek (12) zayi' olmaya fi'l-cümle şol kadar tağlayalar kim tebah olmuş deri süyükden (13) kopa ayrıla ba'dehu isfidac merhemile mu'alece ideler veli ba'zi tabibler

124(a)

(1) ana kabı soyulmuş mercimekle döğülmiş ekşi enar tıla ideler kim anı kuruda (2) ve ba'zi üstadlarımız işinde bir alet düzerler yoğun çuvalduz resminde (3) se tiz garbenün delüğine koyarlar şöyle tutarlar kim aletün meyli aşğa burından (4) yaña olduğu anuçündür kim maskabanun ucu yani' (5) çuvalzudin ucu şol menfeze düşmeye kim burinla gözün ortasında (6) olur eger ol menfeze düşicek olursa maskabıla delmekden fayide olmaz (7) menfa'atı batıl olur bir dahı burundan yaña mayil olduğu anuçündür kim (8) maskabun zahmeti gözün tabakalarının kenarlarına irişmeye el-haşıl bu maskaba (9) kuvvetile itimad ideler yani başalar çevreler tolanduralar şöyle kim maskabun (10) ucundan olan kan ağızdan burından revan ola hic nev'ile ihtiyat (11) itmeyeler göreler kim kan ağızdan burından gelmege başladı maskabı çıkaralar (12) incerek mile eski panbuk tolayup şığır yağına yā zencar marhemine (13) bulaşdurup içine koyalar eski panbukı şığır yağına bulaşdurup sıkarsa

124(b)

(1) mücerred fāyide ider eger korkarlarsa kim har ret müstevlī ola diyü eski (2) panbuḡ kifāyet ider velī her günde bir kez isti'māl ideler şöyle kim sinḡuk (3) arına ammā şol vaḡt kim panbuḡı çıkaralar göreler kim sinḡuḡi uvakı panbuḡıla (4) bile çıkar mı yahud bile çıkmaz mı daḡı gerekdür kim fetilī günden güne yoğun ideler (5) tā ḡadd-i cerāḡat büyük ola ve hem tarīḡ-i şavāb oldur kim sinḡuk arınmadan (6) cerāḡat bitürmemek gerekdür ne vaḡt kim cerāḡat bitmek isteye şabr (7) döḡülmiş günlük cerāḡat içine koyalar kim cerāḡat kurıya göyünmiş zāc (8) döḡülmiş sırça cerāḡatı kurudur otuzuncı bāb ḡudde didüḡümüz 'illet i (9) bildürür kim gözün köşesinde 'arız olur ḡudde bir ziyāde etdür kim (10) gözün burnından yanḡaḡı köşesinde olur ziyādeliḡı ifrāḡıla olur (11) bu ḡudde bir fazla dur kim gözden çapaḡıla yaş iner gözün köşesinde yıḡulur (12) ol sebebden ḡudde tevellüd ider 'ilācı oldur kim evvel istifrāḡıla teni dimaḡı (13) arıdalar ba'dehu zufre ve sebel ilacında zıkr olan edviyeleri isti'māl ideler

125(a)

(1) rüşināya ve bāsiliḡün gibi otuz ikinci bāb seyelān didüḡümüz (2) 'illeti bildürür seyelān şol 'illete dirler kim gözün burından yanḡaḡı köşe (3) sinün laḡm-i ḡabī'isi eksük olmaḡdur asıldaḡı miḡdārından kaçan kim (4) bu 'illet 'arız olsa gözün yaşı çapaḡı ifrāḡıla inmeḡe başlar ḡabī'at

(5) ol gelüp inen ruṭūbetleri men' idemez seyelān tevellūd ider seyelān demek (6) göz yaşı mütevātır olmaḡdur sebebi bu 'illetün üç nev'dür biri budur ki (7) ṭabīb zufre götürürken gözün köşesindeki etden bile götürür ikinci (8) sol edviyeler kim sebel zufre cereb 'ilācında mezkūrdur ol edviyelerün (9) ḡiddeti gözün köşesindeki eti yemiş olur üçüncü gözün köşesinde (10) kabarcık çıkmış ola ya çiçek ola bir yalunuzca ol eti yemiş ola (11) ol sebebden seyelān 'arız olmuş ola 'ilācı eger tiz edviyelerle olan (12) mu'aleceden olmuş olsa aña et bitürücü edviyelerle mu'alece ideler sıfatı (13) budur şiyāf-ı māmīşā bir dirhem şabr buçuk denk za'ferān iki denk göyünmiş şeb

125(b)

(1) bir denk günlük iki denk dükelin dögeler eski şarābıla yoğurular şiyāflar (2) ideler şarābıla ezüp ṭamzuralar nāfi' ola yāḡūd süngeri şarābıla ısladup (3) koyalar fāyide ide şebi şarābıla kaynadup süngeri ol şarābıla ısladup (4) üzerine komak 'ilāc-ı kāmildür ammā anuḡ kim maḡdaḡı eti bi'l-küllīye nākış (5) olmuş olursa aña çāre yoḡdur va'llahü -a'lem beşinci maḡāle (6) taāka-i mülteḡimeye 'arız olan marāzları bildürür tabāka-i mülteḡimeye (7) 'arız olan marāz on üçdür bu sebebden on üç bāb itdük (8) evvelki bāb envā'ı göz aḡrılarınuḡ esbābını 'alāmetini ve 'ilācını bildürür (9) ikinci bāb ṭurfe 'illetinün esbābını 'alāmetini ve 'ilācını bildürür (10) üçüncü bāb zufrenün

esbābını 'alāmetini ve 'ilācını bildürür (11) dördüncü bāb intifāh didüğümüz 'illeti esbābıla 'alāmetile bildürür (12) beşinci bāb cesā 'illetinüñ esbābını 'alāmetini ve 'ilālcını bildürür (13) altıncı bāb hikkenüñ esbābını 'alāmetini ve 'ilācını bildürür

126(a)

(1) yedinci bāb sebelüñ esbābını 'alāmetini ve 'ilācını bildürür (2) sekizinci bāb varāka 'illetinüñ esbābını 'alāmetini ve 'ilācını bildürür (3) tokuzuncı bāb dem' anuñ esbābını 'alāmetini ve 'ilācını bildürür (4) onuncı bāb dübeyilenün esbābını 'alāmetini ve 'ilācını bildürür (5) on birinci bāb tūsenüñ esbābını 'alāmetini ve 'ilācını bildürür (6) on ikinci bāb lahmi'z-zāyidüñ esbābını 'alāmetini ve 'ilācını bildürür (7) on üçüncü bāb tüferriku'l-ittişālun esbābını 'alāmetini ve 'ilācını bildürür (8) evvelki bāb dürlü dürlü göz ağrılarınuñ esbābını 'alāmetini ve 'ilācını bildürür (9) evvel ma'lūm ola ki göz ağrısı diyü haqıqata tabāka-i mültehimenüñ şışüdü (10) gine dirler tabāka-i mültehime didüğümüz gözün aqıdur līkin bu şış kim göze (11) 'arız olur ağrıdan ağırlıktan sancumaqdan gicimekten yanmaqdan hālī (12) olmaz fi'l-cümle göz ağrısının mecmū'ına remed dirler remed demek 'orf-i (13) 'āmin içinde gözün levni müteğayyir olup kızılığa māyil ol maqdur harāretüñ

126 (b)

(1) ve rutûbetün maddelerinden gözi gendü sıhhatinden h̄āric ider remed (2) ıstılāhan tabaka-i mültehimede issi şiş olmakdur yā şovuk ammā bilmek gerekdür kim (3) bu şişün mādresi müfred midür yāhud mürekkebi midür şovuk midür issi midür (4) bi'z-zat ter midür kan gibi huşk midür şāfra gibi yāhūd 'arazıla midür (5) balğam-ı mālîh gibi şovuklığının kıvâmı zātılamıdır müte'affin olmaduk balğam gibi (6) yābis midür sevdā gibi dağı bunların müterekkib olur iki nev'ile ekser (7) terkib ikişer nev'dür aksamı altıdır nazār idüp bilmek gerekdür (8) kanla kanğı ahlāt karışmışdur evvel kan müte'affin olmuş balğamıladur (9) ikinci kan şovuk balğamıla midür üçüncü kan sevdāyla midür dördüncü (10) kan su-yıla midür beşinci kan rihile midür altıncı kan şafrayla midür biş nazār dağı (11) şafrāvî hilt karışdığıladur evvel şafrā issi balğamıla midür (12) ikinci şafrā şovuk balğamıla midür üçüncü şāra sevdāyla midür dördüncü şafrā (13) şuyılamıdır beşinci şafrā rihile midür dört issi balğam karışdığıladur

127 (a)

(1) evvel issi balğam şovuk balğamlumıdır ikinci balğam issi sevdāyla midür üçüncü (2) issi balğam şuyıla midür dördüncü issi balğam yilile midür üç nazār dağı şovuk balğam (3) karışdığıladur evvel şovuk balğam sevdāyla midür ikinci şovuk balğam şuyılamıdır (4) üçüncü şovuk

balgāmıla mıdur ki naẓar daħı sevdā ẓarışduğıludur evvel
 (5) sevdāyıla mıdur ikinci sevdā ẓanılamıdur bir naẓar
 daħı müfred şuyıla mıdur yāħud (6) yilile miğür ammā ol göz
 ağrısı kim ẓandan ola ‘alāmeti i göz ağrısı (7) kıızıl olup
 ağır olmağdur ẓapađ yaşı ok olmağdur ‘alāmet-i remed (8)
 şafrāvī oldur kim şişi ağrılığı azrağ ola ẓandan olan göz
 (9) ağrısının şişinden ağrılığından yaşı ẓapaki daħı az ola
 batduğı (10) gıcıduğı yandúđı sancusı ziyāde ol ‘alāmeti-
 remed-i sevdāvī oldur kim (11) cemi‘ aħvālı şafrāvī göz
 ağrısının ħilāfınca olup ẓapađ ok (12) ola ‘alāmeti remed-i
 balgāmi oldur kim göz ağır ve yaşlu ola fi‘l-cümle cemi‘
 (13) ‘alāmeti ẓandan şafradan olan göz ağrısının ħilāfınca
 ola ammā

127(b)

(1) şol gişilerün kim gözi ağrısının māddesi mürekkeb ola
 ẓankı ħılt kim (2) ħalibrak olursa ‘alāmetinden zāhir olur
 işbu nev‘ile anuğ kim mādde (3) si balgām ve ẓan mürekkeb
 ola gice idúđı vağtın gözi birbirine yapışur anuğ kim (4)
 şafrāyıla sevdā mürekkeb ola gözi birbirine yapışmaz eğer
 yapışacak (5) olursa azacuk yapışur bilesiz kim issi göz
 ağrısı kim ẓandan ve (6) şafradan ola üç nev‘dür biri oldur
 kim gözün içinde aşüfte (7) lik‘arız olur ẓarcaşur aşradan
 ħāşıl esbāblarıla dütn (8) ve toz ve güneşe bakmak gibi ve
 ne kim bunlara benzer varısa bu nev‘ün aşlı (9) budur kim
 ağrının sebebi zāyil olsa ağrı daħı fi‘l-ħāl zāyil olur

(10) ikinci nev'i evvelkiden müşkildür anuñ dürlüdür biri
 (11) oldur ne vaqt kim taşradan olan sebebler kim zikr
 itdüm muttaşıl olup (12) çok olsa e_{seri} kavî olur şol
 mādeler kim tamarlar ortasında (13) gözün tabakalarında
 olur tebāh idüp harekete getürür ikinci fuzūnī

128(a)

(1) mādeler kim a'za-yı külliden dimāğa mütesā'id olur
 dimāğı toludur (2) dimāğdan göze dökeler hāssa eger gözün
 tabakası za'if olup (3) dimāğ ve anuñ tamarları dañı cemī'
 tabakalar kavî olacak olursa (4) cümlesi māddeyi bu
 tabakaya gönderür kim tabaka-i mültehimedür üçünci nev'
 ikinci (5) nev'den müşkildür bunun sebebi ahlātun
 çoklığının yaramazlığının (6) ifrātındandır kim ayruk
 tabakalardan bu tabakaya gelir 'alāmeti oldur kim (7) gözün
 ağı yüksek ola karasından dañı ekser vāki' olur kim gözün
 (8) kapağıla şişer şöyle kim kapağın ikisi birbirine
 yakışmaz olur şişün (9) gāyet müşkilliginden gözün kapağı
 dürilür bir nev'i remed dañı oldur kim (10) sebab-i maḥz
 kuruluktan olur 'alāmeti oldur kim göz iri ola velikin (11)
 üyüdüğü (uyuduğı) vaqt birbirine yapışa yapışmağlığı dañı
 asān ola ve bī-elem (12) olmaya bir nev' dañı oldur kim ol
 göz ağrısında nebet hummā gibi tevellüd (13) ider
 nebetinün tūlı yedi gün olur velikin remed hummāyla nādir
 vāki'

128(b)

(1) olur amma şol gişiye kim remedile hummā 'arız ola hāşşa yay ayında (2) ol göz ağrısı tizrek zāyil olur līkin şol ādeme kim hummāyla (3) katı göz ağrısı 'arız ola müşkildür göze 'azīm āfet 'alāmetidür (4) 'ilācı evvelki göz ağrısının kim anuñ sebebi tozdan tütünden yā ğayrı (5) nesnelerden kim taşradan 'arız olur diyü zikr eyledügidi şöyledür kim evvel (6) sebebini men' eylemege meşgul olalar anuñ çün kim göz 'uzvı nāzük ve hassāsdur (7) pes gerekdür kim aña cemī'i edviyelerden muvafaqat itdüreler ruḫubetleri teskīn (8) idici yumurda ağı gibi ve ḫatunlar südi gibi ve ayva çekirdegi gibi bu (9) nev'ile olan göz ağrısının sebebini men' itmegile ağı zāyil olur (10) bunun müddetinüñ ğāyet uzun üç-gün olur ikinci üçünci nev' (11) remed kim vardur 'ilācı şöyledür kim evvel istifrag itdürüp teni dimāğı (12) arıdalar ba'dehu mu'āleceye meşgul olalar ammā şol göz ağrısının kim sebebi (13) kandan ola şöyle kim kan safrāyla mürekkebi ola yāḫud sevdā kanıla

129(a)

(1) mürekkebi ola yā kan balğamıla mürekkebi ola evvel kıyfāldan kan alduralar (2) kuvvet miqdārınca faşl-ı 'ömr mūcibince şol miqdār kim bir kez faşd (3) idüp kan giderse geregidi bir kaç kez gerek kim şāḫib- maraz za'if olmaya (4) ve hem bu nev'ile olan remedde kaşd itmekden ğaraż iki nesneyiçündür (5) biri oldur kim kan biraz eksile ikinci

oldur kim mādde aṣāğa çekile (6) faṣḍuṅ cezbi işbu t̄arīk̄ıla olur daḥı hācet olursa kim ḳan alduralar (7) ikinci ve üçünci gün te'h̄ir itmeyeler eger eyledüklerinden sonra istifrāg (8) hācet olursa maṭbūḥ-ı helīle vireler hıyār-şenberile terencübinile benefşe (9) yile şekerile yāḥūd nuḳu'-ı helīleyile ve şirhiştile istifrāg itdüreler (10) ammā şarābdan ḡalīz ve t̄iz ve şūr ta'āmlardan ve sirkeden ve cimā'dan (11) perh̄iz ideler yaḳasınuḡ dügmelerini berkitüp yastuḳını yüksek ḳoyalar yaş (12) yemişlerden ihtirāz itdüreler alma ayva armūd ve şeker ḳamışı gibi ne kim bunlara (13) beḡzer varısa sebeb ol kim ma'dede ruṭūbet ḥāşıl olup gözüḡ

129(b)

(1) yaşı ziyāde olur gözden yaş ziyāde aḳmaḳ göze ziyān ider daḥı (2) gerekdür kim gözi aḡrıyan gişiler başı aṣāğa tutmaḳdan ıldurıcı nesneye (3) bakmaḳdan çok söylemekden çağırmaḳdan ḳusmaḳdan perh̄iz ideler bunlar (4) cemī'i ziyān ider ḡāyet ac olmaḳ imtilāyıla yatmaḳ yaramazdur ve hem oturacaḳ (5) yeri karaḡu gerekdür altındaḡı döşegi ḳara yāḥūd gök gerekdür her şabāḥ (6) benefşe şarābın nilüfer şarābın yāḥūd ekşi enār şarābın şuyıla (7) toḥumlar şuyın içmek gerekdür eger bu şarābları ḥāşḥāş şarābıla içerse (8) başı gözi rāḥat idüp şafā baḡışlaya fi'l-cümle perh̄iz itmek t̄arīḳası (9) ve istifrāg itmek tedb̄iri işbudur kim z̄ikr eyledüm ammā bilesiz kim tedb̄ir-i (10) şavāb bu iki nev'ile

olan göz ağrısının ilâcında oldur kim bir şiyâf (11) düzeler şol edviyelerden ki maddeleri gözden girü döndere 'arab dilince (12) aña rādi' dirler bir edviye dağı katalar kim 'ariz olan ruḥbetleri gözden (13) eksilde 'arab dilince aña nāşif dirler müceffif dağı dirler bir edviye

130(a)

(1) dağı katalar kim gözün mizâcını i'tidâle getüre 'arab dilince aña (2) mu'addil dirler bu üç dürlü edviyeden terkib ideler kim göze (3) şihhat hâşıl ola zîrâ rādi' başdan göze iner maddeleri (4) inmekden men' ider nāşif gözün yaşını kurudup eksildür (5) mu'addil gözün mizâcını mu'tedil ider kuvvetini yerine getürür şol (6) fazla kim gözde cem' olur def' ider mürekkeb edviyeler kim bu didüğümüz (7) menfa'atlardan mevcüd ola aña müteḳaddimler beryûma diyü ad virmişler (8) ya'ni gözi bir günde işlâha getürücü dimek olur ammâ bu şiyâf (9) larun terkibini iki dürlü düzmeğe gerekdür biri oldur kim anda rādi' (10) ve kâbîz edviyeler çok ikinci oldur kim mu'tedil edviyeler ola (11) māddeyi taḥlîl ide anı isti'mâl itmegün ṭarîki oldur kim eger (12) kâbîz edviyeler ziyâde olursa yumurda ağıla yâhūd avratlar (13) sūdile yâ boy şuyıla ezüp ṭamzurular anda kim kâbîz edviye

130 (b)

(1) ler azrak ola münzic yā muhallil edviyeler katılmış ola şiyāfı koyurak (2) ezüp isti'māl ideler şıfat-ı şiyāf-ı biryūma (beriyuma) kim maddeyi gözden (3) men idüp girü yığa ağrısını giderüp sancusını sâkin ide gözi (4) bir günde sıh̄hate yetişdüre şiyāf-ı māmīşā anzerūt her birinden sekiz (5) dirhem za'ferān iki dirhem keşirā bir dirhem afyon buçuk dirhem dükelinei dögeler (6) eleyeler yağmur şuyıla yoğurup şiyāflar ideler h̄acet vaqtında yumurda (7) ağıla ezüp göze t̄amzuralar bir nev' dahı t̄āze gül inbiş dirhem (8) za'ferān sekiz dirhem afyon sünbül-i hindī her birinden ikişer (9) dirhem şamğ-ı 'arabī sekiz dirhem dögüp eleyüp yağmur şuyıla yoğurup (10) şiyāflar ideler şıfatı kuhl- i mücerreb anzerūtı yumurda ağıla yoğurular (11) ılğun ağacına şarup tennūr içinde keremid üzerinde uzunınca (12) dike kıya kuruyınca t̄ura dögüp eleyeler göze çekeler 'azīm fāyide ide (13) göz ağrısına nev'-i diğer yunmuş ısfihānī sürme dört dirhem

131 (a)

(1) altun kılmıyāsı dört dirhem yunmuş rasūht iki dirhem şabr bir dirhem (2) mür ve aqākıya her birinden altı dirhem afyon buçuk dirhem dögüp eleyüp (3) yumurda ağıla yoğurup şiyāflar ideler hatunlar sūdile ezüp göze (4) t̄amzuralar dahı şiyāflar vardır ki üçüncü nev' remede maşşūsdur (5) birine vārid ebyaz dirler gözün şışini giderür kaçan kim iş

sākin (6) olur zurūr-i aşfar isti'māl ideler şıfatı verd-i ebya'z gümüş kılmıyası (7) isfidāc şabr her birinden on dirhem tāze aq gül altmış dirhem nişasta (8) otuz dirhem afyon on dirhem keşira yigirmi dirhem şamg-ı 'arabī kırk dirhem (9) dükeline yumşaq dögeler eleyeler yağmur şuyıla yoğurup şiyāflar ideler (10) şıfatı zurūr-i aşfar sünbül-i hindī kızzıl gül herbirinden yigirmi dirhem (11) beg tohmı dört buçuk dirhem za'ferān dört buçuk dirhem 'uşāre-i māmīşā (12) yigirmi dirhem anzerūt altmış dirhem afyon iki dirhem keşirā nişasta (13) her birinden on dirhem dögeler eleyeler şiyāflar idüp isti'māl ideler ammā

131(b)

(1) şol gişilerün ibtidağıda (ibtidasında) gözi katı ağarmış olsa bu şiyāfı çok (2) 'amele getürelər anuñ kim ağrısı sehl ola iki kez ve üç kez çekeler (3) ancak ba'dehu bişmiş boy şuyıla bābūnec şuyıla yuyalar yāhūd süngeri (4) bu şularıla ışladup göze uralar şıfatı zamād kim katı müşkil göz (5) ağrılarınınuñ ahirinde isti'māl ideler iklīl-i melik yigirmi dirhem za'ferān (6) dört dirhem yaş kişnic bir dirhem üç yumurda şarusı mey-i puhtācıla (7) ışlanmış etmek on dirhem dükeline dögüp merhem gibi idüp gözün (8) üzerine zamād ideler anuñ kim ağrısı azacuk ola biraz haşhaş kabını bu (9) zamāda 'iva'z ideler kim gāyet fāyide ide velīkin şol tılālar kim göz (10) ağrısınınuñ evvelinde isti'māl ideler şöyle kim māddeyi gözden girü yığa (11)

inmege kıomaya řamđ-ı 'arabî řabr za'ferān ve řuzażıla dūzūp altına tılā (12) itmek gerek anuđ kim māddeſi kıatı issi aña tılā tuħme ān řuyıla ayva (13) řuyıla arpa kıabıla it ūzūmile yumurda ađıla dūzeler anuđkim māddeſi

132 (a)

(1) ğāyet issi olmaya anuđ tılāsını degirmen tozıla ve ğūnlik za'ferān (2) yumurda ađıla dūzeler anuđ kim māddeſi kıatı řovuk ola cūndibi-desteř (3) za'ferān zift řam sakızıla tılā ideler tiryāk-ı fārūk tılā itmek ğāyet (4) mūcerrebdūr bī-řek velikin 'ale'd-devām ğözūđ řapaķını ōrtmek gerekdir (5) hāřřa eger řapak kıuru olup uvacık olacaķ olursa pārecuķları ğözūđ (6) iĉine dūřer zaħmet ider anı arıtmak řariķası oldur ki mīl ucına (7) yumřak panbuķ tılāyalar řuya ıřladup ğözūđ řapaķını arķunlıđıla sileler dađı (8) řöyle bilesiz kıuru řapak māddeñūđ ğamlıđı 'alāmetidiūr kim ğic hāřıl olacaķdur (9) dađı ğözūđ řapaķı būyūk olup kıuru olmaķ uvacık řapaklarān yegdür (10) ve dađı cemī' issi ğöz ađrısınuđ 'ilācında řavāb oldur ki evvel (11) ğöze yumurda aķını řamzuralar anuđ ĉūn kim yumurda aķı issiden olan ğöz (12) ađrılarınınuđ ađrısını sākīn idūp tiz ğöyündürūci māddeleřūđ (13) ğiddetini teſkīn ider ğatūnlar sūdi dađı teſkīn idicidūr ađrılarını

132(b)

(1) cilā idici kuvveti dahı vardır ayva çekirdegi lu'ābı şamg-ı 'arabî dahı (2) rādî'dür hem ağrıları sâkin idicidür hatunlar südile ezilmiş şiyâf-ı (3) ebyaz göz agrılarınınun ibtidâsında göze fâyide idicidür şıfat-ı şiyâf-ı ebyaz (4) isfidâcu'r-raşâş sekiz dirhem şamg-ı 'arabî dört dirhem afyon ve (5) kesîrâ her birinden bir dirhem dögeler eleyeler yumurda ağıla yoğurup şiyâflar (6) ideler şıfat-ı zurûr kim ebyazdan sonra göze çekeler kabını alup (7) tuzıla şuyıla ısladup şol kadar yuyalar kim içindeki sâdinden (8) ayrıtılana ba'dehu tatlu şuyıla yuyalar tâ kim tuzı arına bir bezün içine (9) koyalar ovalar şöyle kim içreki kabından nesne kalmışisa gide ba'dehu gölgede (10) kurudalar dögeler ğubâr ola göze çekeler cemî' tedbîrlerde kim mâddeleri (11) ol tedbîrile gözden men' ider oldur kim istifrâğlardan (12) sonra gözün burından yanadan köşesine muttasıl tütüyâ-yı perverde (13) koyalar kim'azîm fâyide ide sıfatı tütüyâ-yı perverde tütüyâ-yı

133(a)

(1) kirmânininün eyüsini alalar tatlu şuyıla havânda on gün tamâm ezeler (2) her iki günde bir kez yuyup taşvîl idüp tâze şuyı koyup ezeler on (3) günden sonra kurudup göze çekeler dahı ma'lûm ola ki bu tütüyaları (4) istifrâğ eylemedin isti'mâl itmek muhâtaradur göze ziyân ider (5) dahı göz agrılarınınun ibtidâsından şol zurûrlarda kim

anzerūt göze (6) çekmemek gerekdür cehd itmek gerekdür kim gözi ağrıyan gişiler gündüzün (7) uyumayalar anuñçün kim gece uyuya rāhat ola zirā göz ağrısunuñ (8) maddesi uykuyıla nuñc olur şol gişiler kim gece uyku uyumayalar anların (9) zaḥmeti ve 'illeti ziyāde olur sebep ol kim gündüz havāsınınuñ ḥarāretile (10) duḥānī buḥārlar taḥlīlile ḥarc olur gece olsa havānuñ ḳuruluğı (11) sebebile derinüñ mesāmeleri bağlanur buḥār taḥlīl olmaz bedende ḳalır başa (12) ve göze müteşā'id olur gözün za'ifiyeti sebebinden ağzınınuñ maddesi ziyāde (13) olur bu sebebden gerekdür kim gözi ağrıyan gişilere muḥaddir nesne yiylede

133 (b)

(1) ler lüffāḥ ve afyon gibi şandaḥ benefşe nilüfer gülāb gibi zirā bun lar (2) uyku getürücidür ba'zısı müreṭṭib ve ba'zısı muḥaddirdür daḥı şol (3) gişilerün bedeni dimāğı arınmağıla gözi ağrısınınuñ maddesi teskīn olmasa (4) zamādlar itmek gerekdür benefşe nilüfer kāsni ve gülile gözün üzerine (5) urmaḳ gerekdür daḥı adet şöyledür kim ağrıyan gözi şovuk şuyıla (6) yumaḳ beḡāyet muzırdur sebep oldur kim mādde nuñc olmaz ḥam ḳalır (7) geçrek taḥlīl olur ammā ve vaḳt kim mādde inmekden munḳati' olsa ḳābız (8) ve muḥallildür nesnelere isti'māl itmek gerekdür şiyāf-ı ebyāz kim içinde (9) anzerūt ola şıfat-ı şiyāf-ı ebyāz isfidacü'r-raşāş kim eşek (10) südile perverde olmış ola sekiz dirhem anzerūt keşīra afyon (11) her birinden bir

dirhem şamğ-ı 'arabî dört dirhem dükelerini yumşak döğüp (12) yağmur şuyıla yoğurup şiyâflar eyleseler hâcet vaktında tatlu şuyıla (13) ezüp göze t̄amzuralar ba'dehu melekâya çekeler kim verdenic bābında z̄ikr

134(a)

(1) oldıdı dağı bu zurūr gerek kim göze bırağurlar t̄ariki oldur ki (2) gözün ortasında bırağmayalar bile kim gözün iki köşesinde bırağalar z̄irā üstādlar (3) ekser fāyideyi anda bulmışlardur fi'l-cümle şol gişiler kim şādık perhizler (4) ekser fāyideyi anda bulmışlardur fi'l-cümle şol gişiler kim şādık perhizler (4) idüp muvāfık istifrāğlar itdüğinden sonra renc ve zahmet eksilmeyüp (5) gendü halinde kalıp kanı ve yaşı münkati' olmasa bilesiz kim gözün (6) t̄abağalarını yaramaz mādeler tutmuşdur anuñ gibi 'illete t̄utıyā isfidāc (7) ve nişasta çekeler dağı t̄ılālar ideler kim yaramaz ruṭubetleri neşf ide (8) dağı şol gişilerün kim gözi ağrısı şoñına şişi kalmış olsa aḳāḳıya (9) mür za'ferān rasūht şabr t̄ılā ideler kim māddeyi taḥlil ide dağı (10) her vaqt kim ruṭubetlerün seyelānı olmaklığı kuru çapaḳı kapaḳ yerine yapışmağı (11) zāyil ola mādde puḥte olmaklığınınuñ neşānidur şiyāf-ı aḥmer-i leyyin (12) çekeler ḥammāma gireler hāmām ol vaqtda fāyide ider. egerbir kaç kez şiyāf-ı (13) aḥmer-i leyyin çekseler remed zāyil olmasa sürme-i ağber çekeler kim yukaru bāblarda

134 (b)

(1) zikr oldıdı el-ḥāşıl şol gişilerün kim bu cemî' tedbirlerden sonra müddet (2) uzanup zâyil olmasa bileler kim gözün kapagında cereb vardur eyle olsa (3) cereb 'illette meşgûl olalar ammâ ol gişilerün kim gözlerinün (4) ağırları gālîz balğamdan veyâhud yelden mütevellid olmuş olsa 'alâmetler-i kim (5) evvel bâblarda zikr eyledügi zâhir olursa 'ilâcı oldur ki (6) evvel balğam (7) istifrâg itdürelər latîf tedbirler buyuralar kim gözine yunmuş (7) şâzenic-'adesi çekeler ıssıcak şuyıla kim nîm germ ola yuyalar (8) her vakt kim remedün müddeti tezâyüd geçe şiyâf-ı ahmer-i leyyin çekeler (9) müfîd ola bî-şek muḥaddir edviyeler bu nev'ilen olan 'illetlerinün (10) ağrısını ve zaḥmını (zahmetini) ziyâde ider velî hammâma girmek aḳ şırf şarâb (11) içmek tiryâk-ı fâruḳ yimek tılâ itmek müfiddür daḫı şol göz (12) ağrısında kim yıl teşîrile ola taruyı kavurup issi urmaḳ (13) gerekdür gözün üzerine hammâm daḫı fâyide ider ve illâ şol göz

135 (a)

(1) ağrısının kim aḫlaṭı sevdâvî ola 'alâmeti oldur ki gözi iri (2) ola yanağı ve gözünün dört yanı gâyet gicişe bu nev'ile olan (4) göz ağrısına kehhâller remed-i yâbis dirler ya'ni kuru göz ağrısı demek. (5) olur 'ilâcı oldur ki evvel teni dimâğı sevdâvî maddelerden (6) pāk idüp gâyet arıdalar mütevâtır hammâma gire göze şol sürmeleri (7)

çekeler kim gözden yaş getüreler keḥḥāllar ol sürmelere edviye-i muṣāḥibe (8) dirler bu ṭarīka olan göz ağrısının 'ilācında faṣd itmek ḡāyet (9) müşkildür fi'l-cümle 'ilāc-ı muvāfık oldur kim teni ḡimāḡı istifrāḡlarıyla (10) arıtmaḡa meṣḡūl olalar ṣol hıltlardan kim bedende ḡālib olmuṣdur daḡı (11) bilesiz kim sāhib-i remedün ṭabī'atını dāyim telyīn idüp (12) itdürmek ulu aṣıludur göz ağrılarınun 'ilācında abukrāt anuṇün (13) eyitdi izā kānebī insānin remadin ve aḡzāhu zerūb feinnehu maḡmudün ya'ni

135(b)

(1) demek olur ki her kimsede göz ağrısı olsa ṭabī'atı müleyyin olsa (2) 'illet zāyil olduḡına delālet ider zīrā ṭabī'at telyīn olıcaḡ (3) mādde yukarudan aṣaḡa teveccüh itmiş olur eyle olsa yegreki (4) olmuş ki ṭabī'atı dāyim müleyyin ideler ve hem kuvvet miḡdārınca istifrāḡ (5) lar itdüreler kuvveti daḡı ṣaklayalar ki za'f ḡāṣıl olmaya ekṣer vāḡi' (6) olur kim mürekkeḡ göz ağrıları mücerred istifrāḡıla zāyil olur daḡı (7) ma'lūm ola kim ḡışın ṣovuk mizāclarda ve ṣovuk ṣehirlerde göz ağrısı (8) müşkil ve uzadu olur 'ilāc iden ve sāhib- marāz daḡı grekdür kim (9) melūl olmayalar 'ilācuḡ ṭarīk- i ṣavābına mülāzemet ideler anuḡ çün kim (10) sürmeler gözün ḡalkalarını mütekāṣif ider ol sebebiledür kim māddeleler (11) taḡlīl olmaz bir nev' remed daḡı vardur kim aḡa māṣerā dirler (12) ḡaḡīkatda remed degüldür keḥḥāllar aḡa remed dimezler māṣerā dirler

ammā (13) māserā ile remed arasında fark oldur ki remed sānculu olup yaşı

136(a)

(1) çok olur māserānuḡ ne sancusu ve ne ḡor yaşı olur imdi
 (2) māserā didüğümüz 'illet ehl-i tecrube katında ma'lūm
 olmuşdur ki (3) istifrāḡla zāyil olur daḡı göz ağrıları
 vardur ki (4) tılālarla nuzc bulup sākin olup zāyil daḡı
 olur 'alāmeti daḡı (5) şol gişinüḡ kim gözi ağrısa ruḡubeti
 fi'l-ḡāl seyelān olup (6) akmaḡa başlasa inḡitāt geḡer bir
 gicede zāyil olur līkin yābis (7) göz ağrısı vāki' olsa
 yaşı az olup tılā kim şişi har reti ağrısı (9) sākin ide
 kabı şoyulmuş mercimek kızıl şandal kuru gül azacuk (10)
 kāfūr dūkelini dögeler kāsni şuyıla yoḡrup tılā ideler
 sıfat-ı tılā-yı aḡar (11) şabr şiyāf-ı māmīşā ḡuzaḡ
 za'ferān afyon 'aḡaḡıya tīn- i ermeni (12) kızıl şandal
 her birinden biş dirhem dūkelni dögüp it (13) üzüm i şuyıla
 yoḡurup tılā ideler tılā-yı aḡer issi şişleri ve

136(b)

(1) şirnāḡı zāyil ider kızıl gül tatlu enār kabı kabı
 şoyulmuş mercimek (2) üçini şuda bişüreler gül yağıla dögüp
 karışdurup tılā ideler (3) zamād-ı aḡar kim katı zahmetlü
 göz ağrısının sancusını sākin eyleye (4) issi ruḡubetleri
 göze inmekden men' ide kāsniyi alalar şuyıla (5) bişüreler
 nilüfer yapraḡını benefşeyi bile karışrup dögler gül yağıla

(6) cerb idüp zamād eyleyeler dağı çok olur kim şovukdan
 kıardan göz (7) ağrısı 'arız olur 'ilacı oldur kim samanı
 bişürüp başı anuñ (8) buhārına tutalar hammāma gireler e
 baқыye kalacak olursa şiyāf-ı aħmer-i (9) leyyin çekeler
 burūd-ı hısrım çekeler ikisi dağı nāfi'dür ammā çok vāki'
 (10) olur kim ba'zı hatunların rahimlerinüñ şovuklığından
 müşkil göz (11) ağrıları olur mu'ālic keħħāllar anuñ
 'ilācında müteħayyir olurlar (12) sebebi ol kim aşlını
 bilmezler hemin göz ağrısı taşavvur iderler 'ilacı (13)
 oldur kim huķne ideler turaķ otıla bābunec ile boyıla
 hindüstan

137(a)

(1) koz yağıla nerkes yağını süsen yağını issi issi
 kaşuğına (2) dürtmek fāyide idüp 'illeti zāyil ider ve hem
 cālinüs eydür cemi' göz (3) ağrılarınuñ 'ilācından depeden
 hacāmat itmekden yegrek nesne yokdur (4) dir şundan sonra
 kim istifraglar idüp bedeni arıtmış olalar (5) dağı abukrāt
 eydür evcā'u'l 'ayneyn küllehā şurbe'sşerābıķ-şırfı (6)
 evi'l hāmām evittekmīd'ev faşdi'l'ıriķ evi'sşerābiddevā-i
 ya'ni abk^urāt (7) eydür kuru müzmin göz ağrılarını giderür
 şırf şara biçmek yā mülāzım (8) hammāma girmek yāhūd tekmiđ
 eylemek yā faşd eylemek yā müşhil içmek (9) dür imdi kuru
 göz ağrısı şol göz ağrısına dirler kim kıızıl ola (10) lākin
 kuru ola yaşı olmaya şarāb içmek dağı şol vaķt fāyide (11)
 ider kim faşd eyledüğinden sonra isti'māl ide cālinüs eydür

(12) her kimsenün madde dimāğından gözine inse eger bedeninde imtilāsı (13) olmasa hammāma girmek fāyide ider velī şol kimseler kim imtilāsı ola

137(b)

(1) şarāb hāmām muhāṭaradur va'llahü-a'lem ikinci bāb (2) ṭurfe didügümüz 'illetün esbābını 'alāmetini ve 'ilācını bildürür (3) imdi ma'lūm ola kim ṭurfe didügümüz şol 'illetdür kim ṭabaқа-i (4) mültehimenün kuyruğundan yanağı ṭarafında 'arız olur bir kızıl (5) yā gök noktadur demevī sebebi dört nesneden olur biri (6) oldur kim ba'zı ṭamarlar kim ṭabaқа-i mültehimenün üzerinde olur ezilür (7) bir zaḥm āfet sebebile kim göze ṭaşradin āriz olur oldur eger (8) mültehimenün ikincinün ṭamarları üzölmeyecek daḥı olursa bir zarb yā (9) zaḥm sebebile mültehimenün üzerinde uyuşmış kan zāhir olur (10) üçünci oldur kim bir zarb zaḥm kim göze irişür kanuñ ḥarētīle (11) ḥiddetinden mültehimede ḥurrāc tevellüd ider ol ḥurrāc açılır uc virür (12) işler dördünci zaḥmetile kusmuğdan mültehimede kıpkızıl kan zāhir olur (13) 'ilācı oldur kim ihtiyāt eyleyeler ol zaḥmuñ sebebile şiş tevellüd ide

138(a)

(1) diyü yāḥud tevellüd itmiş ola gerekdür kim evvel kıyfāldan kan alduralar (2) ba'dehu göz içine ḥatunlar südini ṭamzuralar eger şiş büyük göz gāyet (3) kızıl olacak

olursa yumurda ağını t̄amzurular r̄adi' z̄amādlar eyleyeler
 (4) anuḡ kim ŧiŧi olmaya evvel ḡatunlar s̄udini t̄amzurular
 emcekden ba'dehu (5) gögercin yavrısınınḡ kanadı d̄iindeki^b
 yünler kanını t̄amzurular daḡı (6) ŧol kuŧuḡ kanını
 t̄amzurular kim 'arablar ana. ŧefeteyn dirler daḡı (7)
 mücerred kanını t̄amzurular ḡāhī kil-i ermenile ḡāhī ŧol
 mermerle kim yaŧıl (8) t̄opraḡ içinde bulunur anuḡıla
 t̄amzurular eger gögercin yavrısın (9) alup kanadınuḡ
 altından kan alalar andan çıkan kanı t̄amzurular (10) 'azīm
 f̄āyide ide eger bu 'ilāclarıla tahlīl-pezīr olmayacaḡ
 olursa döḡülmiŧ^(ḡünlüḡi) (11) ḡatunlar s̄udile ezüp t̄amzurular
 bununla daḡı z̄āyil olmayacaḡ olursa (12) nānḡāhi milḡ-i
 enderānıla yāḡūd z̄üfāy ı ḡuŧkile ŧuda biŧüreler (13)
 panbuḡı yā süngerı ol ŧuyıla ıŧladup gözünḡ üzerine uralar

138(b)

(1) eger bununla z̄āyil olmayacaḡ olursa turb ŧuyını
 t̄amzurular yāḡūd (2) turb kabını azacuḡ kuru üzümle sehelce
 gögercin boḡıla döḡüp (3) karıŧdurup gözünḡ üzerine uralar
 ammā ŧununḡ kim sebebi zaḡmıla (4) t̄abaḡa-i mülteḡimeyi
 yurtmiŧ olsa z̄īreyi yāḡūd kemmūnı t̄uzıla çeyneyüp (5)
 ŧuyını t̄amzurular yāḡūd kızıl zernīḡ ŧuyıla ezeler taŧvīl
 ideler (6) ol ŧuyı süzüp isidüp katre katre nīm-germ göze
 t̄amzurular ve hem (7) ḡünlüḡi sıḡır tersile d̄ütüzdürüp gözi
 ol d̄ütüne t̄utmaḡ turfe (8) 'illetini z̄āyil ider ŧıfat ı kim
 t̄urfeyi z̄āyil ider ŧāzenic-maḡs̄ül (9) üç dirhem rasūḡt iki

dirhem büster delinmedük incü her birinden (10) bir buçuk dirhem şamğ-ı 'arabî keşîra her birinden iki buçuk dirhem fūfel dört (11) buçuk denk isfidāc bir dirhem kızıl zernih demü'l-aheveyn za'ferān (12) kehribā her birinden buçuk dirhem dūkelini yumşak dögeler eleyeler tavuğ (13) yavrısınınuñ kanıla yoğurup şiyāflar ideler hatunlar südile ezüp göze

139(a)

(1) t̄amzuralar şol tarfenüñ (turfenün) kim sebebi uc virmiş hurrāc sebeble ola (2) şiyāf-ı ebyazıla ve şiyāf-ı abāriyle mu'alece ideler şıfat-ı şiyāf-kim t̄urfeyi (3) göz ağrısı kim issiden 'arız olmuş ola zāyil ide altun kılmıyāsı (4) rasūht her birinden iki dirhem demü'l-aheveyn büsed incü her birinden (5) dört dirhem keşîrā mür za'ferān nişasta zerdeçüb aķaķıya her birinden (6) buçuk dirhem dögeler eleyeler şiyāflar ideler şöyle kim 'ādetdür sıfat ı' şiyāf kim (7) t̄urfe 'illetini zayil ider kızıl zernih günlük mür za'ferān her birinden (8) biş dirhem dögeler eleyeler şiyāflar ideler hācet vaktında yaş kişnic (9) şuyıla ezüp t̄amzuralar eger sirkeyi gülābıla nīme-nīm kaynadup gözi anuñ (10) buḫārına t̄utsalar fāyide ide çekirdeği çıkmış kızıl üzüm yaprağıla şabrıla (11) aķ t̄uzıla sirkeyile dögüp karışdrup^u zamād eyleseler t̄urfeyi gidere ve hem (12) şiyāf-ı aḫmer-i leyyin çekmek fāyide ider iklīl-i melik demü'l-aḫeyn^{ve} (13) ve süsen köki kabı şoyılmış mercimek za'ferān

gül yağıla yumurda

139 (b)

(1) şarusıla qarışdurup zamad itseler 'illet zāyil ola her
 (2) kimsenüñ gözine dütün yā toz zaḥmet eylese 'ilācı oldur
 kim (3) ḥatunlar südile tatlu şu ṭamzuralar tozuñ dütünüñ
 zaḥmetini zāyil (4) ide er nāgāh ḳum düşmiş olsa velīkin
 görünmese gözün kapağını (5) döndüreler tā kim zāhir ola
 mīl ucıla götüreler yāḥūd barmağa yumşaq (6) kettān bezin
 şaralar barmağıla gidereler yāḥūd ṭuzıla ovalar (7) buğday
 ḳılçığı yā arpa ḳılçığı ḳapak altına yā gözün ağına düşmiş
 olsa (8) anı şol ^[aletile] götüreler kim cift (cüft) direr yerine
 ḥatunlar südini (9) ṭamzuralar yāḥud yumurda ağını
 ṭamzuralar üçünci bāb (10) zıfrenüñ esbābını 'alāmetini ve
 'ilācını bildürür ma'l ūm ola kim (11) zıfre didüğüümüz
 lafız 'arabīdür 'acemce nāḥna dirler bir ziyāde ḡalīz (12)
 ḡışādur kim kömür siñri gibidür dırnağa benzer līkin göz
 içinde olduğıçün (13) gözün terligi sebebile yumşaq gibidür
 ekser gözün burından yañağı köşesinde

140 (a)

(1) 'arız olur ṭabaḳa-i mülteḥimeye yapışur döşenmiş gibi
 olur şöyle kim gözün (2) ḳarasına daḡı irişür anda ḳarār
 ider vaḳt olur kim gözün ḳarasından (3) geçüp ḥadeḳayı
 örter gözün görmekligini bātıl ider olur kim gözün (4) iki
 köşesinden bile biter başdan başa örter e'l-ḥāşıl anuñ (5)

kemter mażarratı oldur kim gözi gendü hareketinden men'ider velikin şol kim (6) aqdur raqıkdür anuñ 'ilacı sehdür ve ol kim şulbdur kıızıldur anuñ (7) 'ilacı müşkildür ammā şol kim yenile zāhir olmışdur aq ve raqıkdür anuñ (8) 'ilacı oldur kim yedürücü otlarıla mu'älece ideler rasüht ve nuşadır (9) ve milh-i enderānī gibi yāhud geçi ödile sürme-i ruşināy ve şiyāf-ı (10) aħzar ve şiyāf-ı dinar gūn ve bāsilikūn gibi fi'l-cümle bu şiyāflar kim (11) zıkr olundu mecmū'ı aq raqıq zufreyi zāyil idicidür veli bu sürmelerde (12) şiyāflarda yedürücü edviyeler gerekdür mu'affin edviyelerile olıcaq gözün (13) tabağalarının eczālarını göyündürür mażarrat ider velikin calinūs eydür benüm

140(b)

(1)katumda taħkik olmışdur kim süsen köki zufreyi zāyil ider dir ve hem (2) ezilmiş günlük zufreyi gidermege cemī' edviyelerden hafif ve mażarrat (3) suzdur anı ezmegün tariķi oldur kim anı bir sā'at issi şu içinde (4) koyalar tura ezildüğinden sonra şuyını süzeler çekeler 'azim fāyide (5) ide bir nev' daħı geçi ödini balıla qarışdurup göze çekeler fāyide ide (6) ammā şol zufre kimkatı galiz olup şulb olsa ve hem köhne olsa (7) anuñ 'ilacı destkāridür tariķ-i 'ilac anda oldur kim evvel istifrag (8) itdürüp dimāğı bedeni arıdalar ba'dehu zufreyi mültehi menüj üzerinden (9) koparalar bunu koparmağa 'arab iştilāhında ket dirler ve sehl daħı (10) dirler veli koparmaqlık tedricile

gerekdür şöyle kim tabaka-i mültehimenün (11) üzerine kazıyıp zahmet itmeye şöyle gerekdür kim göreler zufreyi tabaka-i (12) mültehimeye yapışmış mıdur yāhūd degül mi eger yapışmış olursa āsāndur (13) zufreyi şunnārıla götüreler usturâyıla yāhūd maķasıla keseler lġkin sa'y

141(a)

(1) idüp ihtiyāt ideler kim zufreden hic nev'ile baķıyye kalmaya tā kim (2) ol baķıyye sebebile zufre yine bitmeye daķı saķınalar şol et kim gözün (3) burından yaņađı köşesindeür ana zahmet irişdürmeyeler zġrā ol (4) etün noķşānı sebebinden dem'a mütevellid olur göz yaşı boşanur (5) daķı zufreyile gözün köşesindeki etün farkı oldur kim zufre (6) aķ olur katı olur ol didüğümüz et kıızıl ve yumşaq olur eger zufre (7) mültehimeye yapışmış olacaķ olursa at kılıla yā hām ibrişim zufreyi (8) mültehimeden ayıralar eger mümkün olmayacaķ olursa kuş yünini alalar anuđ (9) götini zufrenün altına şoķalar anuğla zufreyi kalduralar mültehimeden (10) ayıralar eger anuğıla daķı mümkün olmazsa mürved ucıla kalduralar eger (11) hic mümkün olmayacaķ olursa kim dört yanı mültehimeye bile yapışmış ola (12) nişter ucıla yāhūd bir ğayr elile zufrenün bir tarafında bir menfez (13) ideler şol kim mġlün ucu içine sıgabile zufreyi ol tarġķıla keşť

141(b)

(1) ideler şunnārıla yukaru kaldurup keseler yirine tuzıla kemmūn (2) çeyneyüp şuyını t̄amzuralar şöyle zufrenūn yiri taġlana üzerine (3) gül yaġıla yumurda şarusın uralar kim acısı s̄akin ola şişmeye, (4) dahı buyuralar kim gözini vaġt vaġt hareket eyleyüp ynada t̄a kim (5) gözün kapaġı kanıla mülteħimeye yapışup bitmeye yarındası açup yine (6) tuzıla kemmūn çeyneyüp şuyını t̄amzuralar üç günden sonra göze (7) b̄asilikūn ve r̄uşināy ve ġayr-ı muvāfık şiyāflardan çekeler kim zufrenūn (8) kökini arıdup p̄ak ide eseri kalmaya ve dahı ekser v̄aki' olur kim (9) zufreyi mülteħimeden tamām getürmezler b̄aki' kalur basilikūnıla ve ġayrı (10) şiyāflarıla mu'alece ideler kim zikr olısdur veli yegrek oldur kim (11) bu şiyāfları otları kim göze çekeler kim her gün hammāma girüp hammāmdan (12) çıkıcaġ isti'māl ideler dahı ma'lūm ola kim bu tabaġa-i mülteħime şulbdur (13) ġazrūf gibidür şunnāra aña aşılmaz eger sebel ve eger zufre ola

142(a)

(1) mülteħimenūn üzerinde bir perde gibi ola fi'l-ħāl şunnāra aña aşalar (2) biline kim sebelūn ve yāħūd zufrenn 'illetindendür şıfat-ı kuħl-ı ruşināy (3) sebele zufreye cerebe dem'aya gözün karanulıġına fāyide idüp gözün (4) akını giderür şāzenic-'adesi-maġsūl ve rasūht ve gümüş kılmıyası miħl-i (5) hindī büre-i ermeni zencār dār-ı

fülfül her birinden dörder dirhem (6) ak fülfül kara fülfül deniz köpüğü her birinden sekiz dirhem şabr uskutürî (7) ve sünbül-i hindî ve karanfül her birinden dört dirhem zencebil; emlec her (8) birinden ikişer dirhem za'ferân nüşâdır herbirinden bir dirhem (9) dükelerini dögeler eleyeler göze çekeler nâfi' ola 'adedi edviyenüñ on (10) yedidür şıfat-ı bāsilikün zufreye intişāra göze su indüğüne (11) gözün za'fına gicimeğine kapak şişine fāyide ider zencebīl māmīrān (12) fülfül dār-ı fülfül her birinden bir dirhem şaru helile kâbil-i helīle her (13) birinden üç dirhem milh-i hindî enderānî her birinden ikişer dirhem

142(b)

(1) şāzeneci mağsül deniz köpüğü tütüyā-yı hindî kuhl-i ısfihānî hācer-i (2) başarı merķāşışā-yı zehebî gümüş kılmıyāsı altun kılmıyāsı her (3) birinden biş dirhem şāzenec-i hindî üç dirhem dükelerini dögeler (4) eleyeler göze çekeler 'adedi edviyenüñ yigirmi birdür şıfat-ı birdür şıfat-ı şiyāf-ı kaşır (5) şāzenec oniki dirhem şamğ-ı 'arabî altı dirhem rasuht altı dirhem kalkatār (6) muhrık zencār her birinden ikişer dirhem cemī'ini dögeler eleyeler eski (7) şarābila yoğurup yāhūd rāziyāne şuyıla yoğurup şiyāflar ideler (9) fāyide ider zencār bir dirhem şaru helile buçuk dirhem bakır tūbalı (10) rasuht her birinden dört denk mürşāfī buçuk dirhem za'ferân (11) bir denk nişasta bir dirhem keşira bir dirhem dār-ı fülfül iki denk dögeler (12)

eleyeler şiyāflar ideler 'adedi edviyenüñ on birdür şıfatı daru-yı mu'assel (3) zufreye göz akına gözün karajılığına fāyide ider mıknātıs taşı

143(a)

(1) zencār uşak her birinden dört dirhem za'ferān iki dirhem mürevvak (2) bal iki edviye kadarınca edviyeleri dögeler eleyeler balıla karışdurup (3) göze çekeler şıfat-ı darū-yı ahar kalkānad bir dirhem nūşādur bir dirhem (4) şamg-ı 'arabī buçuğ dirhem dögeler eleyeler eski şarābıla yoğurup şiyāflar (5) ideler zafreye fāyide ide dağı ibn-i baytār müfredātında eyitmiş tecrube (6) eyledüm buyan dibini yumşak dögeler gubār olınca göze çekeler (7) giderür mücerredür bir nev' anısonı yumşak dögüp göze çekmek zufreyi (8) giderür dördünci bāb mülteħimeye 'arız olan intifāhı bildürür (9) didüğümüz lafz 'arabīde intifāhdur 'acemde berdemīde demek (10) olur türkçe örülmiş demek olur bu 'illet dört nev'dür biri (11) oldur ki şişer anuñ mādresi yelden olur 'alāmeti oldur kim (12) nāgāh belürür şişer hiç ağırlığı olmaz evvel gözün burından (13) yañağı köşesinden açmaklık hāşıl olur şöyle kim sinek ısırır gibi

143(b)

(1) ammā levni şol balğamdan hāşıl olan şişler levni gibi olur (2) ekser tābistānda mütevellid olur pırlerde ikinci

nev'inün mādresi (3) balgāmī faẓlalardan olur 'alāmeti oldur ki şişe dağı göz ağırlana (4) barmağıla başdukları vaqt barmaq yir idüp barmaqun eşeri bir (5) sâ'at qala üçünci nev'ün mādresi ebnāk faẓlalardan olur (6) 'alāmeti oldur ki barmaq başıcaq barmaq kim yir ide tizcek yine qalka (7) ağırsı sancusı olmaya gendü levninde ola dördünci nev'i seretān (8) cinsinden olur anuñ mādresi galiz sevdāvi faẓlalardan (9) olur 'alāmeti oldur ki şişikānı ola velikin bī-derd ola (10) ağırmaya levni tīre ola bu 'illet kim zıkr olundu (11) mülteħimeye düşer ve hem gözün kapağına dağı düşer vaqt olur kim şişmeklik (12) qaşa dağı düşer yüze dağı düşer ammā şol kim tabaka-i mülteħimeye (13) düşer ba'zısı yaşıla olur ba'zısı dem'asuz olur şol kim

144(a)

(1) kapaga düşer dem'asuz olur 'ilācı evvel nev'inün kim mādresi yelden (2) ola evvel belürdüginleyin hic vechile mu'alece itmemek gerekdür sebebi (3) ol kim yine taħlil olur ikinci üçünci gün nesne qalacaq olursa (4) laṭif tedbīrler buyuralar issi suyıla yuyalar līkin ikinci ve üçünci nev'ün (5) 'ilācı şişler 'ilāc gibidür evvel istifrāğ itdürüp münzic ve muħallil (6) zamādlar idüp taħlil idici sürmeler isti'māl ideler kim balgāmı göz (7) ağırları 'ilācında zıkr oldıdı līkin qābız ve rādi' edviyelerden (8) nesne işe sürmeyeler şiyf-ı aħmer-i leyyin çeküp ḥammāma girmek bu iki (9) nev'a müfiddür şıfat-ı

zāmād-ı muhallil bābūnec benefşe nilüfer üçini (10) şuyıla
 kaynadalar ol şuyıla yuyalar süngeri panbuķı ol şuyıla (11)
 ısladup ıssıcaķıla gözünj üzerine uralar eger hācet olursa
 bu otları (12) iklīl-i melik katalar bir nev' dahı ezilmiş
 şabrı göze tılā itmek gözünj (13) içine tızmurmak māddeyi
 gözden men' ider gözi arıdur ammā dördünci

144(b)

(1) nev'inünj 'ilācı sevdāvī baş ağrısı 'ilācı gibidür teskīn
 ve (2) taḥlīl idici zāmādlar ideler şöyle kim seretān
 'ilācında zıkr itdügidi (3) şıfat-ı şiyāf-ı ḥalūķī yelleri
 tağıdup nefḥı zāyil ide rasüht (4) üç dirhem aķāķıyā iki
 dirhem keşīra ve şamğ-ı 'arabī ve za'ferān (5) ve sünbül her
 birinden bir dirhem dūkelini dögeler eleyeler yağmur şuyıla
 (6) yoğurup şiyāflar ideler 'adedi edviyenünj altıdur şıfat-
 ı şiyāf-ı esved (7) gözünj kapağındağı ve tabaķalarındağı
 yelleri taḥlīl ider zāyil ider (8) gözünj içine dahı çekeler
 taşra dahı tılā olur rasüht bir (9) buçuķ dirhem za'ferān
 buçuķ dirdem büsşed ve incü her birinden (10) bir dirhem
 afyon bir buçuķ dirhem aķāķıyā biş dirhem şiyāf-ı māmīşā
 (11) buçuķ dirhem dūkelini dögeler yağmur şuyıla yoğurup
 şiyāflar ideler 'adedi (12) edviyenünj yedidür şıfat-ı şiyāf-
 kim taşradan tılā ideler rasüht (13) iki buçuķ dirhem
 za'ferān bir buçuķ dirhem büsşed incü sünbül-i mür her
 birinden

145(a)

(1) bir dirhem afyon iki buçuk dirhem aķākıyā şülüs dirhem dögeler eleyeler (2) şiyāflar ideler adet- i edviyenün sekizdür beşinci bāb mülteħimeye 'arız (3) olan cesā didüğümüz 'illeti bildürür cesā didüğümüz bir 'illetdür kim tabaķa-i (4) mülteħimeyi katı eyler ol sebebden göz hareket idüp dönmez gözün (5) cemī'i hareketleri nā-mümkin olur tabaķa-i mülteħime çekilür kıvıll ve huşk (6) ve agrılı olur 'alāmeti oldur ki kaçan kim uykudan uyana gözin (7) güçile açā ğāyet yubüsetden vaķt ola kim gözinün köşe (8) sinde kuru çapaķ cemī ola illetün sebebi telyin ideler şiyāf (10) larıla ve huķnelerile ve hemişe hāmāma gireler başı issi şunun (11) buħārına tutalarsüngerı issi şuyıla işladup gözün üzerine (12) koyalar gözün içine issi şu tamzurular her gice yumurda şarusın gül (13) yağıla yā ördek yağıla karışdurup gözün üzerine uralar

145(b)

(1) şovuk ta'āmlardan perhiz ideler başā tāze şir-i ruğan dürteler (2) göze gözden yaş getürici otlar koyalar burūd-i hişrum gibi bāsiliķün (3) ve şiyāf-ı aħmer-i leyyin ve şiyāf-ı aħmer-i hadd ve sürme-i rüşināy gibi (4) altıncı bāb tabaķa-i mülteħimeye 'arız olan hikkeyi bildürür (5) hikke bir gıcikdür kim tabaķa-i mülteħimeye 'arız olur sebebi şol (6) fażladan olur kim būre tabi'atın tutar yaş kim gelür tuzlu ve (7) şür gelür gözün levni daħı tabaķa-i

mülteḥime levn i gibi daḥı kıızıllığa māyil (8) olur ekser vāḳi' olur kim ḡāyet gicidüğinden gözünj kapaḳı mecrūḥ (9) olur 'ilācı oldur kim müleyyin ṭabī'at ola ḳābız olmaya her ṣabāḥ (10) ḥammāma gire ḡıdālarda ṭuzlu ve tiz ta'āmlardan perhiz eyleye göze (11) yaşardıcı otlar isti'māl ideler yedinci bāb sebel 'illetinünj (12) esbābını 'alāmetini ve 'ilācını bildürür ma'lūm ola kim sebel ṣol 'illete (13) dirler kim gözünj üzerinde ṭabaḳa-i mülteḥimede peydā olur ṭamarları kıızıl

146(a)

(1) ve mümtelī olur ḡalīz ḳandan göz içinde gicik gibi nesne 'arız (2) olur velī bu 'illet iki nev'dür biri oldur ki ṭabaḳa-i mülteḥimenünj (3) içindeki ṭamarlar kıızıl ve mümtelī ola ṭabaḳa-i ḳarniyenünj zāhirinde (4) bir kıızıl bulut gibi ḡıṣā 'arız olur gözünj içinde ve iki ḳaṣunj (5) ortasında yanmaḳlık bedīd olup mütevātır aḳsura güneşe bakmaya (6) gözünj yaşı revān olup gözün ḳa'ırında zarban 'arız ola (7) ikinci nev' şöyle dür kim ṭabaḳa-i mülteḥimenünj zāhirinde çekilmiş kıızıl ṭamarlar (8) olur ṭabaḳa-i ḳarniyyenünj daḥı zāhirinde bir ḡıṣā olur dütn gibi ṣāḥib (9) maraḳunj ki yanḳaları daḥı kıızıl olup bu maraḳlu ḡıṣilerünj ḳaṣlarında (10) kızmak ḥarāret aḡrı eksük olmaz bu 'illetünj ṣāḥibi ne güneşe (11) baḳa bilür ne çerāḡ ışığına her vaḳt kim aṣaḡa kapaḡın aṣaḡa çekeler (12) mülteḥimenünj üzerindeki sebel perde gibi olur sebebi bu

illetün dimāğun (13) imtilāsından olur dağı gözün
tamarlarının büyüklüğünden olur hem

146(b)

(1) çok olur kim sebelün sebebi issi göz ağrısının 'ilācında
ifrātıyla (2) eylemekden olur şovukluk arturucu tılālardan
zamādlerden mādde galiz (3) olur kim evvel kıyfāldan faşd
ideler ba'dehu ayāric-feykarāyıyla ve habb-ı (5) kükıyāyıyla
istifrāğ itdürelir istifrāğdan sonra ğarğara itdürelir (6)
ayāric-i feykarāyıyla āb-ı kāmile ne kim bunlara benzer
varısa ve hem çok kez (7) aqsırdalar ba'dehu dimāğı
kuvvetlendürmek tedbır idler gökcek koğularıyla (8) 'anber ve
lāden gibi dağı şol ta'āmlardan perhiz itdürelir kim buhār
dimāğa (9) müteşā'id ola ağıla mercimek şarımşak şoğan ve
gendene gibi dağı şovuk (10) galiz ta'āmlardan ihtirāz
ideler balık yoğurt süflışığır eti süd gibi (11) dağı tatlu
nesnelerden şakınalar kim ziyān ider tozdan dütünden (12)
ğāyet şakınalar çok söylemeden çağırmağdan tiz ve iyi
neşelere (13) bakmağdan hāzer ideler ba'dehu su'utlarıyla
'ilāc ideler şıfat-ı su'ut kim

147(a)

(1) rihi ve burnun süddesini zāyil ide gündüs bir dirhem
mür-i şāfi iki denk (2) huzağ bir buçuk denk şabr dört denk
dükelini dögeler merzencüş za'ferān bir buçuk denk (3)
şuyıla yoğurup hablar ideler mercimek kadar nice üç gün

mütevâtır her (4) şabâh bir hâbbını hâatunlar sūdile benefşe yağıla hâl idüp burnına (5) t̄amzuralar şıfat-ı aḥḥ^{su'ūḥ-ı} gūndūs kaşabu'z-zerīre kıızıl gül her (6) birinden biş dirhem üçünü dögeler buçuḡ denkm̄j̄dārı birine uralar (7) söyle kim burnuḡ içine güre ba'dehu merzencūş yıyladalar kim sürme-i rūşināy (8) ve bāsiliḡūn çekeler velī şol gişilerūḡ kim sebelile har ret ola zaḡmet (9) eyleye incide şiyāf-ı esved çekeler şıfat-ı şiyāf-ı esved yunmış aḡāylyā (10) şamḡ-ı 'arabī her birinden sekiz dirhem rasūht biş dirhem mür ve afyon (11) her birinden bir buçuḡ dirhem dögeler eleyeler yaḡmur şuyıla yoḡurup şiyāflar (12) ideler ve hem sebeli olan gişilere elin t̄amarından ḡan aldurmaḡ ve maḡīndan (13) ḡan aldurmaḡ 'azīm fāyide ide ammā ikinci nev' olan sebele kıyfaīdan ḡan

147 (b)

(1) aldurmaḡ gerekdür bendeni dimāḡı ayāric-feyḡārayıla ve hâbb-ı kūḡıyāyıla arıdup (2) ba'dehu ḡarḡaralar aḡūseler itmek gerekdür kim fāyidesi fi'l-hāl zāhir ola (3) daḡı göze tiz edviyeler kim ḡanı raḡik ide t̄amarları arıda gözūḡ (4) içine şiyāf-ı aḡzar ve bāsiliḡūn çekeler kim kapaḡı evvel dūreler (5) kapaḡuḡ içini otıla ḡazıyalar ot acısınınuḡ ḡiddeti geḡecek zurūr-i remādi (6) çekeler şıfat-ı zurūr-ı remād māmīran-ı ḡinī biş dirhem tūtıyā-yı perverde (7) şenc-perverde yunmış baḡır tūbalı sürme-yi şfihānı perverde her (8) birinden on dirhem dögeler yumşaq dūkelini

eleyeler göze bırağalar sebele (9) cerebe dem'aya fāyide ide velī ot ekdüklerinden sonra gerek (10) dür kim hammāma gireler 'anber dütüzdüreler şıfat-ı burūdi'l-hindī fāyide (11) ide sebele ğışā veya dem'aya göz aķına kirpükler dibinde 'ārız olan (12) yile rasūht bakır tūbālī zencār her birinden sekiz dirhem büre-i ermeniyi (13) şabr-ı uskutūriyi milh-i'enderāyı her birinden dört dirhem fūlful zāc-ı .

148(a)

(1)mışrī muḥriķ yāḥūd zāc-ı başrī zencebīl her birinden iki dirhem (2) duḥānu'l-kavārir ve ḥazf-ı muḥriķ her birinden bir dirhem dögeler eleyeler (3) süciden olmuş sirkeyile ısladup külekde kurudalar ikileyin dögeler saḥķ (4) ideler göze çekeler ammā aḥa kim sebeliḡ issi göz ağrısı 'ārız olsa (5) şovuk edviyelerden hic nesne komamak gerekdür dāyima istifrāḡ eylemeḡe (6) meşḡul olmak gerekdür kim māddeyi aşıḡa ayaḡında yaḥa cezb ide (7) daḡı zürūr-ı ağber çeküp gözünj üzerine yumurda şarusın uralar (8) eger göz ağrısı katı issi olacak olursa hic vechile şiyāf-ı ebyaz (9) ve melekāya çekmemek gerekdür i'timād Yunmuş şāzenic 'adesiye itmek gerekdür (10) şıfat-ı zürūr kim issi sebele fāyide ider sumak ne kadar kim dilerse alalar (11) tatlu şuyıla ısladalar şuyını süzeler şāfī ideler güneşe şol (12) kadar koyalar kim ḡalīz olup koyu ola ba'dehu yoḡurup şiyāflar ideler (13) göze çekeler issi sebele issiden olan göz

āgrısına fāyide ide

148 (b)

(1) şıfat-ı şiyāf-ı dinār-gün raḳīk sebeli giderür zerdeçūp
yunmuş (2) şāzenec-şabr şiyāf-ı māmīşā her birinden biş
dirhem dögeler yoğuralar (3) kesmekden artuḳ tedbīr yoḳdur
kesmekligün daḫı şartı oldur kim evvel (5) faşd idüp
ba‘dehu müshil içürelər şöyle kim dimāḡı bedeni arına
sebelün (6) mādde muḳarrer ola elile demür işi işlendiği
vaḳtın mādde hareket (7) itmeye fi'l-cümle sāhib-sebeli
keḫḫāl öḡine arḳası üzerine yatura (8) ba‘dehu bir gendü
berāber üstāde buyura evvel sebellelü gözi açā tedricile
(9) şöyle kim ḳapaḡuḡ kenārı dūrülmeye anuḡün kim sebel
kesildiği (10) vaḳtın kapaḡuḡ kenārından nesne kesimeye
eger kesilecek olursa (11) ḳapaḳ mülteḫimeye yapışur betr-i
iltişāk tevellüd ider bu sebedendür gözi (12) açmaḡa
yardım iden üstād gerek diyü zıkr eyledük el-hāşıl gözün
burından (13) yaḡaḡı köşesinden şunnārıla sebeli götüreler
gözün ortasında bir

149 (a)

(1) şunnārıla daḫı götüreler velī cehd ide kim şunnāre
ṭabaḳa-i ḳarineyyiden (2) ırak ola belkim kapaḡuḡ dibine
yakın ola eger gözün bir köşe (3) sinden daḫı kim kulaḡdan
yaḡaḡı ṭarafı dur bir şunnārıla daḫı ṭutacak (4) olursa
revādur ba‘dazān şunnārıları şol elile ṭuta sağ (5) elile yā

mağasıyla yā usturayıla yā nişterile fi'l-cümle kaçığı tuta
 (6) bilürse tuta evvel gözün kulağdan yanağı köşesinden
 kese her (7) gāh kim sebelün tamarlarını kese kesdügince
 altına mīl ucını havāle (8) ide sebeb olkim kesilen yirde
 sebelün tamarlarından bağıyye nesne kalmaya (9)
 mültehimeden yekbāregi ayrıla işbu tertībile sebeli
 götüreler tā burından (10) yanağı köşesine irişince ba'dehu
 şunnārları bu tertīb üzerine (11) gözün aşağı tarafına
 aşalar hem yine ol tertīb üzerine keseler (12) fāriğ
 olduklarıⁿdan sonra nazār ideler göreler kim mültehimede
 (13) sebelden ve sebelün tamarlarından bağıyye nesne kaldı
 mi veyāhūd nesne

149(b)

(1) kalmadı mı 'alāmeti oldur mīl tolanduralar mültehimenün
 (2) üzerine eger bağıyye kaldıysa mīl ol bağıyyeye ilişür
 ger kalmadıysa (3) fi'l-hāl yirine tuzıla kemmün çeyneyüp
 şuyını tāmzuralar gözün (4) üzerine gül yağıla yumurda
 şarusın vireler bağlayalar azacuk pabuğile (5) velikin
 buyuralar her lahza gözini aşağı yukarı hareket idüp (6)
 oynada anuçün kim kapak kanıla tabaka-i mültehimeye
 yapışup bitmeye ve hem (7) arkası üzerine yata irtesi gözün
 açup kuru kızıl kili suyla (8) kaynadup gözi ol suyla
 yuyalar ba'dehu mīl ucına gül yağını (9) bulaşdurup gözün
 içinde kesdügi yire tolanduralar göreler kim (10) kapak
 mültehimeye yapışmışdur yāhūd yapışmamışdur eger yapışup

bitmiş (11) olursa mīl ucıla ol yapışan mevzī'ī şaḫ idüp yaralar tuzıla (12) kemmūn çeyneyüp şuyını t̄amzuralar eger kemmūn şuyın t̄amzurmağıla (13) çāre olmazsa üç güne degin ta'allül ideler üç günden sonra

150(a)

(1) bāsiliḫūn ve yāhūd şiyāf-ı dīzec yā şiyāf-ı aḫzar çekeler tā kim (2) sebelūn köki kesilüp arına pāk ola eger sebel şoḡına göz ağrısı yā (3) issi şiş 'ārız olacaḫ olursa remed ve şiş 'ilācına meşḡūl (4) olalar ba'dehu yine sebel 'ilācına meşḡūl olalar vallahu-a'lem (5) sekizinci bāb vedaḫa didüğümüz 'illetūn 'alāmetini ve 'ilācını bildürür (6) ammā vedaḫa didüğümüz bir ḫatı şişdür kim ḫabaḫa-i mülteḫimede 'arız olur (7) līkin bu şişūn ba'zısı aşaḡa kapagūn altında olur ve ba'zısı gözūn (9) ḫarasınūn dört yanında olur şol düzülmiş incü dānesi gibi ve (10) bu şişlerūnlevninde iḫtilāf vardur ba'zısı aḫ (11) olur daḫı ekser vaḫi' olur kim bu 'illet göz ağrısınūn ibtidāsında (12) 'arız olur 'ilācı oldur ki laḫīf tedbīrler buyuralar zürūr-i (13) melekāya çekeler anūn kim gözi ḫızıl ola evvel şiyāf-ı ebyaz

150(b)

(1) çekeler kim remed babında z̄ikr oldıdı üç güne degin ba'dehu (2) melkāya çekeler eger müddet uzanacaḫ olursa t̄iz edviyeler ist'imāl (3) ideler bāsiliḫūn ve şiyāf-ı aḫmer-i

leyyin ve hād gibi şıfatı (4) ibn-i 'alī yumurdanun kabını alalar yuyalar taşvīl ideler şöyle kim (5) remed bābında zıkr itdügidi bu taşvīl olmuş yumurda kabından (6) on dirhem yunmuş şāzenic-i 'adesi iki dirhem ikisini karışduralar (7) 'amele getüreler toközuncı bāb dem'anun enva'ını ve 'ilācını (8) bildürür dem'a bir 'illetdür kim ağlamadan ihtiyārsuz muttaşıl gözün (9) yaşı revān olur velī bu 'illet bazı gişilere lāzım ve bazı (10) gişilere 'arızī olur ammā şol kim lāzımdur iki nev' olur (11) biri cibillidür ya'ni andan bile toğmışdur ikinci el şişin (12) taşşirliğından kim sebel yā zafre getürmiş ola gözün (13) köşesindeki et bile kesilüp andan dem'a mütevellid olmuş

151(a)

[toğmış]

(1) ola velī şol kim andan bile kesilüp ola ana 'ilāc yokdur (2) bu ikinci nev' kim et kesilmişdür azacuk yirinde kalup çakı kesilmiş olsa (3) ana dağı 'ilāc yokdur anun kim çok yirinde kalup azacığı kesilmiş olsa (4) kâbil-i 'ilācdur zıkr ola mevzi'inde ammā 'arız olan dağı iki (5) nev'dür biri oldur ki evrām-ı dimāgiyyeden bir hastalık muṭaba'at (6) itmiş olur müte'affin demevī ısitmalar gibi ve hummā-i yevm-i seherī (7) gibi ve dağı vaqt olur kim dem'anun sebebi alın tamarları çekilmeden (8) olur kim ol 'illete temeddüd dirler ikinci gözün köşesindeki (9) etün nokşanlığından olur bu nokşanlığun sebebi iki nesneden

(10) olur biri oldur ki göze t̄iz ve akkāl edviyeler çok bırakmışlar (11) ola kim gözdeki nāzūk eti yer eridür ikinci gözi destārceyile (12) yā iri bezile silmekden elile mütevātır üşendürmekden müstevlī olup (13) gözün pınarındağı ete nokşanlık irişüp dem'a hāşıl olmuş ola

151(b)

(1) dağı şöyle bilesiz kim dem'anun menba'ı üç mevzi'den olur biri (2) kaḥf-ı dimāğun içindeki tamarlarıyla kapagun içindeki tamarlarda (3) olur ikinci şol tamarlardan olur kim kaḥf-ı dimāğun taşra (4) sında olur üçüncü gözün 'azalarınınun za'ifliğından olur (5) ammā şolkim kaḥf-ı dimāğun içindeki tamarlarınun içinden olur (6) dağı kapak içindeki tamarlardan gelür 'alāmeti oldur ki 'aled-devām (7) göz yaşı beyeste olup mütevātır aḫsurmak vāki' ola anun kim (8) kaḥfunun taşrağı tamarlarından müstevlī ola 'alāmeti oldur ki (9) elin tamarları ve şakaḫ tamarları mümtelī ve mümted ola ya'ni tolu (10) ve çekilmiş ola anun kim gözün 'azalarınınun za'ifliği sebebinden (11) ola 'alāmeti oldur ki gözi taşra kalkmış olup dem'a peyveste (12) olup kapak hemīşe ter ola fi'lcümle bu üç mebdēyi kim zikr eyledük (13) üç dağı bu'illete esbāb-ı sābıḫayıla gelür sebebi karīb ve muttaşıl

152 (a)

(1) oldur ki gözün burından yañağı köşesinün eti nākış olmuş (2) olsa eczā-i baқыyyenün olkadar kuvveti yokdur kim ruṭūbetleri saḳlayup (3) göze gelmekliginden ve göze yaş dökülmekliginden men' idüp girü döndüre (4) burından yaña sol menfez kim gözden buruna açılmış dur 'ilācı şol (5) dem'anun kim kaḥfun içindeki ṭamarlardan ola evvel teni dimāğı arıdalar (6) ğarğara ve 'aṭūsularıla şöyle kim dimāgun mizācı girü i'tidāle gele (7) laṭif rayihalarıla dimāğı kuvvetlendüreler iki günde ya üç günde (8) saçı bir kez kazıdalar eḡseden boyun ṭamarından ḥacāmat ideler anun kim (9) dem'ası kaḥfun ṭaşrasındaki ṭamarlardan ola zamādlar itmek gerekdür (10) kim ruṭūbetleri ḳurda taḥfif ide degirmen tozu gibi ezilmiş günlük gibi (11) böğürtlen dikenı suyu gibi e'l-ḥāşıl ḳābız nesneler bu bābda cem'i müfiddür (12) anun kim dem'asınun sebebi gözün 'azalarının za'if-lığından (13) ola göze kuvvet idici ve taḥlil idici edviyeler çekeler burūd- i ḥisrum

152 (b)

(1) ve bāsiliḳün ve rüşināy gibi anun kim sebebi göz köşesindeki (2) etün noḳşanlığından ola 'ilācı ki zürür-i aşfarıla (3) şabr ve günlük dütünile şiyāf-ı māmīşā ve za'ferānila müfred ve mürekkeb (4) et bitürücilerden mu'ālece ideler velikin yegreki oldur ki gözi evvel (5) üzüm şarābıla yuyalar ba'dehu gözün köşesine azacuk şabr

tamzurular (6) dağı varaku'l-b eyh kim türkce bağı yaprağı
 dirler üzüm şarābıla kaynadalar (7) şöyle kim muharra ola
 göze koyalar 'azīm fāyide ide veyāhūd süngeri (8) şarābıla
 ısladup mütevātır gözün üzerine komağ fāyide ider eger (9)
 şebi şarāba bırağup kaynadup göze tamzursalar gāyet müfīd
 düşe (10) ve illā çok olur kim dem'anun sebebi gözün
 dimāğun mizācı issiliginden (11) olursa 'alāmeti oldur ki
 gözün tamarları gālīz ve mümtelī ola ve (12) hem kızıl ola
 gözün hareketleri hafīf ve tīz ola gözden yaş (13) kim iner
 issi ve raķīk ola ve gāh olur kim dem'a gözün ve dimāğun
 mizācı

153(a)

(1) şovuklığından olur 'alāmeti oldur ki gözün tamarları
 ince ve belürsüz (2) ola gözün levni ağı olup hareket āheste
 ola gālīz şovuk yaş (3) müdām peyveste ola şıfat-ı sürme
 kim issi mizāclu gözlere fāyide ide (4) yunmış şāzenec-
 'adesi ve tūtiyā-yı mağsūl ve merkaşīşā her birinden bir
 dirhem (5) büsed ve incü her birinden bir buçuk denk
 yumşak dögeler göze çekeler şıfat-ı (6) sürme kim şovuk ter
 mizāclu gişilere fāyide ide fūlfül ve milh-i hindī her (7)
 birinden birdirhem dār-ı fūlfül iki dirhem kef-i deryā
 buçuk dirhem sürme-i ısfihānī (8) üç edviye kararınca ola
 dögeler eleyeler göze çekeler bāsiliķün (9) ve ruşināy dağı
 şovuk-ter mizāclu gişilere fāyide ide şıfat-ı sürme kim
 (10) gözün 'azalaları za'if-lığına fāyide ide şaruhelīlenün

çekirdegi (11) kim göyünmiş ola milh-i hindi ve mazu her birinden biş dirhem dögeler eleyeler (12) göze çekeler bir nev' dañı saru helile kabını bir hafta şuyıla ışladalar (13) elile becüd ovalar şöyle kim helilenün kuvveti şuya çıka sonra tütıyayı bu şuyıla perverde eleyeler kurudalar dögeler göze çekeler

153(b)

(1) gözün yaşına fâyide ide yaş mersin şuyıla perverde olmuş tütıyâ (2) hem göz yaşarduğın gidere şıfat-ı sürme kim gözün yaşını giderüp (3) 'azalalarını kuvvetlendüre tütıya sekiz dirhem sürme bir dirhem şâzenic (4) mağsül bir buçuk dirhem altun kılmıyası dört denk dükelerini dögeler (5) saru helile şuyıla koruk şuyıla sumak şuyıla her birinden bir cüzv (6) katup perverde ideler dögeler göze çekeler şıfat-ı sürme kim göz yaşın (7) giderür bir dane saru helile alup hamir içine şarup keremid üzerine (8) koyalar tennür içine birağalar bişüreler şöyle kim hamir kabı kızıl ola helileyi (9) hamirden çıkarup bir denk za'feran katup dögeler göze çekeler şıfat-ı kuhl-ı aşfar kim gözün yaşını giderür za'feran bir miskal kafür(11) riyahi buçuk denk ikisini dögeler çekeler şıfat-ı sürme kim şovuk mizaclu (12) gişıye fâyide ide gözünün yaşını kese tütıyâ-yı ma'deni alup hurma (13) içine koyup göyündüreler ba'dehu hurmadan ayıralar bir kaç kez yuyalar kurudalar

154(a)

(1) yine dögeler bu tütüyadan biş dirhem alup buçuğ dirhem kâkûle-i kibâr (2) içini katup ikisin yumşak dögüp göze çekeler şıfat-ı kuhl kim göz yaşına (3) fâyide ider tütüya on dirhem büsşed ve şaru helîle ve şabr-üşkütüri (4) her birinden dört dirhem fülful buçuğ dirhem dâr-ı fülful bir dirhem (5) dögeler eleyeler göze çekeler üçünci bâb mültehimede 'arız olan . (6) dübyelenün 'alâmetini ve 'ilâcını bildürür dübyele didüğümüz şol büyük qarğa (7) dur kim dibi gâyet derin olur irinlenür ekser vâki' olur kim gözün (8) ruṭubeti bu qarhadan seyelân olup aqar yâ nesne dokunmaq dan olur (9) tüferriku'l-ittişâl gibi yâhûd tîz aḥlatdan olur kim aqrı mülâzım olur (10) 'ilâcı budur ki 'ale't-ta'cil faşd ideler ba'dehu ishâl itdüreler şiyâf-ı (11) abâr çekeler ba'dehu şiyâf-ı eb-yağ afyon çekeler şıfat-ı şiyâf-ı abâr altun (12) kılmıyâsı isfidacu'r-reşâş rasüht sürme-i ışfihânî ve şamğ-ı 'arabî (13) keşira göyünmiş qurşun herbirinden sekiz dirhem mür-şâfî afyon her birinden

154(b)

(1) bir dirhem dögeler eleyeler yağmur şuyıla yoğurup şiyâflar ideler 'adedi (2) edviyenün tokuzdur zurür- i mu'teber kim fâyide ider tüşe 'illetine anzerüt (3) on biş dirhem şeker-i tabarzed biş dirhem demü'l-aḥveyn kızıl gül düğmesi (4) her birinden bir dirhem afyon dögeler eleyeler göze bırağalar nev'-i âḥer (5) kılmıyâ sekiz dirhem rüsüht

göyünmiş kurşun mür-şafî akâkıyâ her birinden (6) on dirhem afyon üç dirhem göyünmiş yaban şıgır başı on dirhem (7) dögeler yağmur suyıla yoğurular şiyâflar ideler 'adedi edviyenün (8) sekizdür nüsha-i aher göyünmiş kurşun rasüht sürme tutiyâ şamğ-ı 'arabî (9) kesîra her birinden sekiz dirhem afyon buçuğ dirhem 'adedi edviyenün (10) yedidür dögeler yoğurular şiyâflar ideler dağı tütüyâ-yı perverde (11) kim yukaru mu'alece bâbında zıkr oldıdı isti'mâl ideler eger müddet (12) uzanacak olursa şiyâf-ı ebyâz-ı gündüri isti'mâl ideler şıfat-ı (13) şiyâf-ı ebyâz-ı gündüri isfiddaci'r-reşâş sekiz dirhem afyon

155(a)

(1) anzerüt-ı perverde her birinden bir dirhem şamğ-ı 'arabî dört dirhem (2) günlük buçuğ dirhem dögeler eleyeler yağmur suyıla yoğurup şiyâflar ide (3) 'adedi edviyenün altıdur yumurda şarusını. dağı gözün üzerine urmağ fâyide ider (4) bâkî 'ilâc tabaka-i karineyyenün karhası 'ilâcında zıkr oluna vallahü-a'lem (5) on birinci bâb tabaka-i mültehimede 'arız olan tūse illetini bildürür (6) tūse bir yumşak etdür kızılığa mâyil velîkin igen dağı kızıl olmaz (7) ekser gözün burından yanağı köşesinde vâki' olur ve hem kızıl (8) tamarlar gözün köşesinden aña zafra gibi peyveste olur peyveste (9) faşid kandan olur kim mütahakkın olmışdur. 'ilâcı kıyfaldan kan (10) alduralar ba'dehu tenkiye idüp bedeni ishâlıla arıdalar bir kaç keret (11) tā kim mādde

tamām arına anuḥḥün kim bu ‘illeti ekser mu‘āvedet ider
ba‘dehu (12) tūseyi şunnārıla aheste tutalar nazüklügile
zīrā tūsenüñ eti şunnārdan (13) sıçrar çıkar e'l-ḥāşıl
tūseyi tamām tutduğından sonra altına mīl soğalar

155 (b)

(1) şöyle kim gözün köşesinden olan kızıl tamarlar mīlün
üzerinde (2) kıla anı kalduralar zufre kaldurur gibi
usturayıla yā maḥasıla (3) keseler tuzıla kemmün çeyneyüp
buruna tamzuralar üstine gül yağıla (4) yumurda şarusın
uralar üç günden sonra bāsilikūn ve yāhūd (5) yumurda
şarusın uralar üç günden sonra bāsilikūn veyāhūd (5)
ruşināy yā şiyāf-ı aḥzar çekeler fi'l-cümle sebel ‘ilācını
ideler müfiddür (6) on ikinci bāb lahmü'z-zāyid ‘illetini
bildürür lahmü'z-zāyid ḥurrāc şonında (7) ‘arız olur ya
mīlile göz açılduğından sonra yā karhadan sonra (8) yāhūd
esbāblardan birisile ‘arız olur ‘ilācı oldur ki evvel faşd
(9) ideler ba‘dehu tenkiye ideler ba‘dehu lahm-i zāyidi
şunnārıla aşalar (10) maḥasıla keseler zafrede olan
mu‘āleceleri ideler eger baḳıyye kalacak (11) olursa
edviyeyi ḥādde isti‘māl ideler bāsilikūn ve ruşināyı (12)
gibi ne kim bunlara benzer varısa on üçüncü bāb mülteḥimede
‘arız olan (13) tüferriku'l-ittişālı bildürür tüferriku'l-
ittişāl şol ‘illete dirler kim taş

156(a)

(1) zahmından ok ve kılıc zahmından yā cemi' buña benzer nesnelerden vāqif (2)ola sebebi issi hıltđan 'ārız olur ya şovuk hıltđan (3) ğāyet katı ağrımaktadır sancu ve göz yaşı ve gözi kıızıl olmaktadır şol (4) mevzi' kim tūferriku'l-ittişāl dur gözün beyazında 'ilācı evvel kıyfāldan (5) kan aldurup sonra müşhil içmekdür tā kim mādde anı ulaşa anı kim (6) kanı akmış olsa kanını arıdalar pāk ideler azacuk kâfūrıla yunmuş (7) şāzenic-i 'adesi ekeler kanı bağlayalar anı kim kanı akmamış olsa tūtıyā-ı (8) perverde ekeler gözün üzerine yumurda şarusın bağlayalar dāyim faşd (9) ideler müşhil içürelere tā kim maddenün mededi münkati' ola veli (10) şakınalar kim gözün ruṭūbeti cerāhatdan seyelān olup dökülmeye (11) qarḥada dübyelde olan 'ilāca meşgūl olalar altıncı makāle (12) hicāb-ı karneyyede 'ārız olan marāzların 'adedini bildürür karneyyede 'ārız (13) olan marāz on marāzdur velikin biz on bāb eyledük ba'zısı

156(b)

(1) biri biriyle müşterek olduğün ve'sselām evvelki bāb (2) qarḥanun ve dübyelenün enva'ını ve 'ilācını bildürür (3) ikinci bāb karneyyede 'ārız olan beşereleri ve 'ilācını bildürür (4) üçüncü bāb karneyyede düşen akun esbābını 'alāmetini 'ilācını bildürür (5) dördüncü bāb ṭabaḳa-i karneyyenün levn-i müteğayyir olduğunu bildürür (6) beşinci bāb ṭabaḳa-i karneyyenün ruṭūbetini bildürür (7)

altıncı bāb ṭabaḳa-i ḳaraniyyenūḡ yu ubetini bildürür (8) yedinci bāb ṭabaḳa-i ḳaraniyyede 'ārız olan seretānı bildürür (9) sekizinci bāb ṭabaḳa-i ḳaraniyyede 'ārız olan gümne 'illetini bildürür (10) toḳuzuncı bāb ṭabaḳa-i ḳaraniyyede 'ārız olan nütü 'illetini bildürür (10) toḳuzuncı bāb ṭabaḳa-i ḳaraniyyede 'ārız olan nütü 'illetini bildürür (11) onuncı bāb ṭabaḳa-i ḳaraniyyede 'ārız olan tüerriḳu'l-ittisālı bildürür (12) evvelki bāb ḳarḡanūḡ ve dübeylenūḡ envā'ını ve 'alāmetini (13) ve 'ilācını bildürür ammā ḳarḡa bir cerāḡatdur kim ṭabaḳa-i ḳaraniyyede 'ārız

157(a)

(1) olur yedi dürlüdür ḳarḡanūḡ dördü ṭabaḳa-i ḳaraniyyenūḡ zāhirinde (2) olur üçü bāḡınında olur baḡınında olur bu cümleden dört nev'kim ṭabaḳa-i (3) ḳaraniyyenūḡ zāhirinde olur yunan dilince evvelkisine aḡlayūs dirler (4) 'arabḡa fettāḡ dirler 'alāmeti oldur ki gözünḡ ḳarasınūḡ üzerinde büyük (5) noḡta zāhir olur düttün gibi ikinci nev' ḳarḡaya yunāniler bāfilün (6) dirler arabḡa ḡamām dirler ya'ni bulud dimek olur bu evvelkiden (7) 'amıḡrak olur 'alāmeti oldur ki gözünḡ ḳarasınūḡ üzerinde bir noḡta (8) zāhir olur evvelkiden giḡirek velikin andan aḡırak üçüncü nev' (9) gözünḡ ḳarasınūḡ kenārında olur bu mevzi'e ṭabībler iştılahında (10) iklili's-sevdā dirler yunāniler arḡāmün dirler bu ḳarḡanūḡ (11) ekseri karasaḡu olur azacuk aḡlıḡa māyil olur 'alāmeti oldur ki (12) aḡında olursa kızıl olur

kızıl gösterür karasında olursa (13) aq̄ gösterür ve illā cemi'i qarhalar kim tabaqa-i karaniyyede olur aq̄ gösterür

157(b)

(1) ol kim tabaqa-i mültehimede olur kızıl gösterür dördüncü nev'a yunāniler (2) yanquma dirler 'alāmeti oldur ki kara nesneleri aq̄ gösterür şol (3) kara bulud gibi ammā ol üç nev' kim tabaqa-i karaniyyenüñ batınında (4) olur evelkisine yunāniler būbrin dirler 'arabca cub dirler (5) türkçe kıyu demek olur 'alāmeti oldur ki uvaq taru dānesi (6) gibi olur içerüsine deriñ olur gitmiş olur ve illā büyük (7) olmaz rengi şāfī olur huşk rişesi çirigi az olur (8) ikinci nev'a nev' yunāniler fel'uşā dirler 'arabca müvellime dirler (9) türkçe aqrıgan demek olur 'alāmeti oldur ki evelkiden (10) büyük olur'umkı ondan az ırak olur üçüncü nev'ine yunāniler afikāvumā (11) dirler 'arabca inhirāk demek olur türkçe göyünmiş demek olur (12) 'alāmeti oldur ki kirlü qarha olur çürügi çok dögilür eger (13) üzerine müddet geçiçek olursa gözün ruṭubetleri andan sey lān

158(a)

(1) olur dökilür bu nev'lerün sebepleri issi ve tiz ruṭubetlerden (2) olur ve hem qarhanuñ dükeli envā'ı aqrıyla sācuyla olur ve illā (3) her qarha kim büyük ve çiriklü ola iriñi çok ola na dübyele dirler (4) anuñ 'ilācı

yuġaru bāblarda zıkr olundı 'ilācı oldur ne vaġt (5) bu 'alāmetleri zıkr eyledük bulunacaġ olursa 'ale't-ta'cıl kıyfāldan (6)ġan alduralar kuvvet miġdārınca ġaftada bir kez daġı yaġınraġda (7) fi'l-cümle kıyfāldan becid az az ġan alduralar ba'dehu matbūġ-ı (8) helile temr-i hindiyle ġıyār Őenberle bir kaġ kez ishāl ideler göze (9) Őiyāf-ı ebyaġ afyon çekeler sākılarından ġacāmāt ideler ıtrıflarını (10) baġlayalar ovalar eger ġarġa gözünġ burından yaġaġı köşesinde (11) olacaġ olursa Őöyle yatmaġ gerekdür ki ġarġada irinġ cem' olup (12) gözünġ köşesine zaġmet idüp yandurmaya eger ġarġa gözünġ (13) kuyrgından yaġa köşesinde olacaġ olursa Őöyle yata kim ol

158 (b)

(1) köşe yastuġa ola kim irinġ eglenmeye lġkin ġusmaġdan (2) aġsırmaġdan yaġasın düġmelemekden yastuġın olcaġ ġomaġdan (3) iġtirāz ideler kim ziyān ider ammā Őununġ ġarġaŐı kavı olup mādde (4) si muġriġ olacaġ olursa Őiyāf-ı ebyaġ çekmegi eksük itmemek (5) gerekdür ġatunlar südini ġamzurmaġ gerekdür eger Őiyāf-ı ebyaġı (6) ġatunlar südile ezüp ġamzursalar beġāyet fāyide ide eger ġabī'atda (7) ġabz bulunacaġ olursa iŐbu ġabbile ġabī'atı telyān ideler Őıfat-ı bulınacaġ (8) ġabb-ı müshil keŐıra ve ribb-i süsen her birinden iki dirhem sākımūniyā (9) bir dirhem yumŐaġ döġeler ġablur ideler Őerbeti buġuġ dirhem ola ve illā (10) issiden olan göz aġrısına olan mu'āleceleri ideler kim nāfi' (11)

düſe fi'l-cümle faşdlar idüp müshiller içdüginden ſonra eger (12) sancusı ağrısı zahmeti ſākin olmayacağ olursa bilesiz kim kābil-i (13) 'ilāc degüldür ve illā çok kim karhayıla gözün kapağı iri olup

159 (a)

(1) cerb ideler anuđ çün kim gözün tabağasında erlik(irilik) olmayına olmaz (2) hāşsa kim karha olduğı hāletde eger karha gic nużc bulup yaş olacağ (3) olursa boy ſuyını yā iklīl-i melik ſuyını tamzurmağ gerekdür ba'dehu (4) kim yaş olup ıſlasa ſiyāf-ı ebyaźkim kılmıyāyla terkīb ideler anı (5) tamzurmağ gerekdür ſıfat-ı ſiyāf-ı ebyaź kılmıyā-yı ſamđ-ı 'arabī ve keşira (6) ve nişasta her birinden iki dirhem isfidācur-reşāş biş dirhem (7) afyon gümüş kılmıyāası her birinden bir dirhem dögeler eleyeler yağmur ſuyıla (8) yoğurup ſiyāflar ideler 'adedi edviyenüğ altıdur velī anuđ kim irini (9) ğalīz ve çok ola ſiyāf-ı ebyaź-ı gündüri çekeler kim dübyele 'ilācında (10) zıkr oldıdı eger mādde henüz göze inerse mizācı dağı issi (11) olacağ olursa bu ſiyāf-ı ebyaź-ı gündüri kim zıkr eyledük hic veçhile (12) isti'māl itmeyeler ve illā ſundan ſonra kim karha arınmış ola ſiyāf-ı (13) abār çekeler kim mültehimede olan dübyele 'ilācında zıkr oldıdı ſöyle kim

159(b)

(1) cerāhatūn içini talduralar eti bitüre ve hem şādefi göyündürüp bir kaç (2) kez yuyup zurūr iderlerse qarhanun çirgini ve ruṭūbetini kūruda (3) ammā şundan sonra kim qarhanun eti bite gözün üzerine muttaşıl (4) şiyāf-ı aḥmer-i leyyin çekeler şiyāf-ı aḥmer-i leyyinden sonra kuḥl-i ağber (5) çekeler eger ḥācet olursa dükeli şiyāflardan sonra şiyāf-ı (6) aḥzar çekeler kim şavābluraḳdur eger qarhadan eşeri kalacak olursa (7) anun 'ilācını eşerler 'ilācı bābında isteyeler eger qarḥa yüksek olacak (8) olursa 'ilācını şol edviyelerle ideler kim ḳābız ola göze kuvvet (9) virüp sıḥḥatı şaklaya ikinci bāb karniyyede 'ārız olan beşereyi (10) bildürür esbābı ve 'alāmeti ve 'alāmeti ve 'ilācıla beşere kim ṭabaḳa-i karaniyyede (11) 'ārız olur göyündürücü müte'affin olmuş füzūnī tiz ruṭūbetdan (12) olur kim ṭabaḳa-i karaniyyenun derilerinun ortasında cem' olur zira (13) ṭabaḳa dört kaṭ-dur mürekkebdür dört kışrdan beşereler daḥı enva'dur

160(a)

(1) ba'zısı māddenun artuḳlığı ve eksükliginden döner ve ba'zısı māddenun (2) kıvamınınun raḳıḳlığı ve ḡalızlığı sebebinden döner ammā bu enva'larınun (3) her birisininun 'alāmeti vardır anun 'alāmeti kim gendü mevzi'i inun (4) sebebinden tayayyür olmuş ola şöyle kim beşerelerun ba'zısı ṭaşra daḡı (5) kışrunun altında ola anun 'ilācı sehl ve

selāmetdür levni siyāh ve şati (6) olur anuñ sebebi kim
 karaju sütre iki nev'dür biri tabaka-i karaniyye (7)
 karadur gözün görmekligini tabaka-i 'inebiyyenün
 görmekliginden men' idemez (8) zirā siyāhdur ikinci oldur
 ki görmekligün nūrı 'aşab-ı mücevvefenün (9) içinden gelür
 ırakrak olur şafī gösterdüginün sebebi oldur ki (10) şol
 ruṭūbet kim besere andan mütevellid olur bir gışā ardından
 gelür (11) ya'ni bir derinün ardından gelür bu sebebden
 şafī gösterür (12) ba'zısı ikinci derinün altından
 mütevellid olur bununuñ ağrısı ve korkusu (13) miyāne olur
 karalıkda ve şafılıkda hem miyāne olur

160(b)

(1) anuñçün kim iki gışānun ardından gösterür ıraklığı ve
 yakınlığı gör (2) meklikde anuñ miyānedür üçüncü gışānun
 içinde olur ağrısı (3) 'azīm e ḥaṭarnāk olur hem aq gösterür
 iki sebebçün biri (4) ol kim beserenün ruṭūbetleri şol
 sebeble kim üçüncü gışānun (5) ardından olur görmekligi
 'inebiyyenün görmekliginden girü tütücidur (6) ikinci ol kim
 görmekligün nūrı yakınrakdur ol nūr buña musallaṭ (7) olur
 ol sebebden aq gösterür bu tariķıla ma'lūm olmışdur (8)
 tabaka-i karaniyye dört katdur ve hem bu nesnelereñ
 'alāmetlerinde şöyledür kim (9) maddenün artuklığı ve
 eksükligile dahı gayrı nesnelereñ dönderdügi (10) oldur ki
 her kande mādde çok olsa āfet aqırı (11) ve sancu 'azīm çok
 olur anuñçün kim maddenün çoklığı biri birinden (12) çeker

tarancide kılar maddenün hiddeti ol mevzi'i cānever ısırur gibi (13) acıdur yaķar ammā ol yirde kim mādde ğalīz ola az ola bunun hilāfınca

161(a)

(1) olur līkin maddenün ğalīzlığı sebeble ğiç puhte olur velī şol (2) yirde kim mādde tatlu ola yunmaqlığı az olur aĝrısı ve acıtmaĝı mādde (3) nün örtüklığı ve eksükligi miķdārınca olur daĝı bu 'illetün her (4) nev'i kim göreler bu aşl üzerine kıyās ideler ve daĝı ma'lūm ola kim (5) bu beşerelerün koķulu olduĝına sebep oldur kim tabaķa-i karaniyyenün (6) gevheri şulbdür şol mādde kim tīz ve muħarrik olmaya anuĝ gevherine (7) eşer idemez anuĝ eczālarının ortasında gendüye yir idemez velī (8) şol yirde kim mādde bu şıfatlu cem' ola şek degüldür kim ol (9) mevzi'i yaķup ve yiyüp delük ide eger delik ğiçirek olursa ümiz (10) selametdür eger saķbenün berāberinde olursa her ğāh kim delük girü (11) bitecek daĝı olursa gözün görmekliginün yolu baĝlanur görmez (12) olur ol kim ikinci ve üçünci ğışā altında ola ve hem büyük ola (13) tabaķa-i inebiyenün berāberine yahūd yakında ola anuĝ āfeti 'azīm

161(b)

(1) ziyā de olur zīrā ayruķ ğışālar kim anuĝ üzerindedür muħrik (2) olup yinür gözyuķaru kaķkar nütü 'illeti 'arız olur ve hem mümkün (3) ola kim gözün ruķbetleri ol yoldan

dükeli seye. ola (4) ve gāh ol kim mādde az ola tabakayı delmeye mu'ālece eyleseler (5) taḥlīlile def'ola fi'l-cümle cemi'isinün mu'alecesinde şavāblu (6) 'ilāc oldur ki faşd ve ishāl ideler ğidālarda şovuk sezeler (7) yidüreler mārūl ve kāsni ve ısfınāḥ ve tuḥmegān ve semiz otı ve ḥıyār (8) ve kabak gibi ne kim bunlara beñzer varısa isti'ma idüp göze şiyāf-ı (9) ebyaź afyon ṭamzuralar ḥatun ğişilersüdile ve illā şunun kim (10) aĝrısı 'aẓim ola kaçan kim vaḳt-ı intihāya yetiše şiyāf-ı ebyaź-ı (11) gündüri çekeler kaçan kim inḥitātıla irişse şiyāf-ı aḥmer-i leyyin çekeler (12) kim 'ilet taḥlīle i'tidāl bula ve her gāh kim maraẓ müzmīn ola taḥlīl (13) olmaya tiz edviyeler çekeler ruşināya gibi daḥı ol edviyeler kim içinde

162 (a)

(1) sekbīnec ve ḥiltīf ve ferfiyūn ola daḥı her gāh kim açıcı tiz edviyelerden (2) çekseler yāḥūd k. sici demür gibi aña beñzer nesnelere tabaka-i karaniye degürseler (3) tabakayı cerāḥat eyleye şöyle kim taşradağı deri kazınsa ba'zısı (4) anuñ andan bir deri daḥı zāhir olur aña selḥ dirler ammā (5) her gāh kim cerāḥat üçünci deride olsa aña ḥafr dirler aña (6) isti'māl olan edviyenün fāyidesi şiyāf-ı abārdur yunmuş (7) ve göyünmüş şādef dūr üçünci bāb eserün ve beyaẓuñ esbābını (8) 'alāmetini ve 'ilācını bildürür ammā beyaẓ kim göze düşer iki nev'dür (9) biri tabaka-i karniyyenün ka'rına düşer aña beyaẓ dirler ğalīz olur (10)

ikinci tabaka-i karniyyenün üzerine aña eser dirler şehâb dağı dirler (11) e'l-hâşıl ikisinün dağı sebebi karhayıla besereden olur ekser vâki' (12) olur kim kati baş ağırlarından göze ak düşer 'ilâcı oldur ki (13) hic nev'ile göze ak düşmeginün 'ilâcında ne kan aldurmak gerek

162 (b)

(1) ne hod müşhil içmek gerekdür meger şundan ihtiyât ideler kim tiz edviye (2) ler kim istimâl eylemek sebebile harâret ziyâde olup māddeyi cezb ide (3) pes bu ihtiyât için ber sebil-i istizhâr faşd u ishâl şavabludur (4) ammā göz akınun 'ilâcında cilā eyleyüp pāk idici edviyeler isti'mâl (5) ideler ol kim raķik ola şakayı ku'n-nu'mân şuyın ve kantariyun şuyın (6) balıla isti'mâl ideler kim mücellâdur ve hem çok olur kim raķik beyazları (7) dilile koparurlar anun 'ameli şöyle olur kim şekerî tuzıla dil üzeride (8) koyalar biraz tura şöyle kim dil iri ola ba'dehu gözi dil ucıla avalar (9) bir kaç-gün her şabah işbu nev'ile mümkün-dür kim beyazı raķik 'ilâcıla (10) zâyil ola şadık perhizleriyle velî şol beyaz kim galiz ola kuvvetlü (11) edviyelerile mu'alece ideler rasüht büre nüşâdur milh-i enderâni zebedü'l-baħr (12) ve seretân şuyını ve sürmei ruşinâyı ve naṭrūn kim yumşak döğülmiş ola elenmiş (13) ola zeytun yağıla anunçün kim bu edviyeler galiz beyazlara fâyide idicidür

163(a)

(1) daḥı yereki oldur kim her vaḫt dileyeler bu nev' edviyelerle kim cilā viricidür (2) amel ideler evvel şiyāf-ı aḫzar çekeler kim gāyet nāfi'dür ba'dehu zurūr-i (3) müsekkın isti'māl ideler sıfat-ı zurūr-i müsekkın keler boḫı üç dirhem (4) naṫrūn biş dirhem sırça köpügi biş dirhem delinmedük incü üç dirhem (5) zencār bir dirhem büsset üç dirhem üşne buçuḫ dirhem deve kuşu yumurdası (6) ḫabı on dirhem tütıya-yı hindi iki dirhem müşk-i ḫāliş iki çekirdek (7) dögeler eleyeler 'adedi edviyenün ondur fi'l-cümle kırılaḫuç boḫın oḫul (8) balıla karışdurup göze çekmek göz aḫını giderür eger mükelles ölmüş (9) yumurda ḫabın bir dirhem alsalar bir dirhem nebāt şekeri ḫatup yumşak dögüp (10) göze bıraḫsalar beyazı giderür mücerreb dūr şıfat-ı daru-yı mu'attal kim (11) beyazın giderür kırılaḫuç boḫı 'āḫır-ḫarḫa anzerut zencār sırça köpügi (12) baḫır kılmıyāsı her birinden iki dirhem yumşak dögüp ḫubār idüp şāfi (13) balıla karışdurup göze çekeler şıfat-ı mu'attal-ı aḫer anzerut büre-i ermeni

163(b)

(1) kara tuz her birinden iki buçuḫ dirhem şır-zec bir dirhem dükeline (2) dögeler yigirmi dört dirhem şāfi balıla k fi alınmış ola karışdurup (3) her gün ḫammāndan sonra göze çekeler şıfat-ı zurūr-i aḫer kılmıyā ve seretān-ı (4) baḫri ve göyünmüş şādef ve mu'aşfer tütıyā her birinden biş

dirhem müşk (5) buçuk denk döğüp eleyeler 'amele g tûreler şıfat-ı şiyāf kim beyazı giderür (6) sırça köpüğü ve deniz köpüğü keler boğu ve şeker-i hicāzi her birinden (7) biş dirhem döğeler bir birine karışduralar ba'dehu on dirhem egir on (8) dirhem māmīrān-ı çini bunları dağı döğüp birbirine karışduralar bu ikisini (9) buçuk batman şuyıla kaynadalar üç bahşı gidüp bir bahşıkaınca süzeler (10) şāfi ideler ol edviyeleri bu hāşıl olan şuyıla ısladup yoğuralar (11) külekte kurudalar ikinci defa yine ısladup yine kurudalar hem bu şuyıla (12) fi'l-cümle dört keret bu tārīka perverde ideler yine yoğuralar ba'dehu hem (13) bu şuyıla yoğurup şiyāflar ideler göze çekeler müfid ola kuhl kim gālīz

164(a)

(1) beyazı zāyil ider günde-yi firengi polad pası uşak milh-i enderāni her (2) birinden tokuz dirhem şahm-ı hançal ve sıgar udı her birinden iki dirhem (3) kara büre bir mişkāl ak fülful kırk dāne şāfi bal oluz iki dirhem (4) edviyeleri döğeler balı kaynadup kefinçlup karışduralar şam ağacı (5) hoşka içine koyup göze çekeler gāyet fāyide ide bir nev' dağı yigirmi (6) yıllık beyazı giderür nitekim ebū yahya-yı şemāsi eydür bu kuhl nesnesni (7) bir havranlu gişiden dört yüz altuna şatun aldum tecribe itdüğünü (8) gördüğümde sonra dir şıfatı budur nūşādur deniz köpüğü zencār (9) anzerūt deve kuşu yumurdası kabı milh-i enderāni

kaalya şāzenec-i (10) 'adesi rasūht seretān-ı bahri her birinden dört dirhem za'ferān (11) iki dirhem karanfūl bir dirhem afyon dört dirhem kāfūr-ı kaysūm (12) tokuz çekirdek 'adedi edviyenūn on üçdür dögeler eleyeler şuyıla (13) yoğurup kurşlar ideler hācet vaktında şādef üzerinde ezüp göze

164(b)

(1) çekeler nafi' ola şıfat-ı sürme kim gözün akını giderür ve rengin ider (2) şöyle kim bilmeyeler māzū akākiyā her birinden bir dirhem kalkanad buçuk dirhem (3) dögeler eleyeler şakāyıkun-nu'mān şuyıla yoğuralar külekte kurudalar ikinci (4) def'a yine dögeler ısladalar yine kurudalar yine dögeler fi'l-cümle dört (5) biş kerret bu tarika idüp şiyāflar idüp göze tamzuralar göz akını (6) belürsüz ide ve hem taze eşek südi kim hennüz issi ola göze (7) tamzursalar gözün akını ve gözün göginün rengini tağyir ider yaş buğday (8) südi gözi kara iderinabü's-sa'leb suyu tatlu enār suyu gözi (9) kara ider göze çekseler yāhūd tamzursalar eger fındık göyündürseler (10) zeyt yağıla karışdurup genc oğlan başına dürteler kim gökgözlü (11) ola ol gök göz kara ola ve illā gerekdür kim beyni üzerine dürteler (12) hem şöyle rivāyet iderler kim eger yaş hançalı ortasınan milile (13) delseler ol mili göze çekseler gök gözi kara ide eger çetük gözine

165(a)

(1) çekselers anı dahı k̄ara ide dimişlerdür kim dahı za'ferān bu bābda gāyet (2) müfīddür şıfat-ı sürme belürmeye sürme-i işfihānī üç dirhem incü (4) bir dirhem müşk ve k̄afūr her birinden bir denk zeyt yağı yanmış çırak (5) dan dütünü ya'ni karası iki dirhem za'ferān bir dirhem dögeler (6) eleyeler göze çekeler 'adedi edviyenüñ altıdır dördünci bāb (7) tabāka-i karaniyenüñ levni müteğayyir olduğunu bildürür tabāka-i karaniyye tağayyür (8) olduğunuñ sebebi iki nev'dür biri çok keymūş -māliḥ ana irişdüğinden (9) ikinci keymūsuñ keyfiyyetinden olur 'alāmeti oldur ki cemi' nesneleri (10) dütün içinde gibi göre yāḥūd tuman içinde bunun 'ilācı tabāka-i (11) karaniyyenüñ terligi 'ilācı bābında zıkr oluna ve ol kim ne kadar nesne görse (12) gendü tabi'atında galebe iden aḥlat levninde göre meşelā eger keymūş (13) balğamī olursa aḥ göre eger demevī olsa kızıl göre eger safravī

165(b)

(1) olursa şaru göre eger sevdāvī olursa karasaḡu göre 'ilācı bu (2) nev'üñ ṭurfe 'ilācı ve yaraḡān 'ilācı gibidür evvel bedeni dimāḡı ol ḥıḷḷdan (3) arıdalar kim ḡalīb olmışdur dahı muvāfıḡ şerbetler virüp başı bābūnec (4) ve benefşe ve nılüfer gül ne kim bunlara benzer varsa ḡaynadup buḡarına (5) ṭutmak gerekdür yāḥūd sirkeyile şuyı ḡaynadup buḡarına ṭutmak gerekdür (6) l̄ikin intiḡāya irişecek şiyāf-ı

aḥmer-i leyyin çekeler kim bāk̄sini taḥlīl ide (7) beşinci bāb tabāka-i ḳaraniyyenūḡ terliginūḡ sebebini bildürür tabāka-i (8) ḳaraniyyenūḡ terliginūḡ sebebi ruṡūbetden olur kim anda cem' olur 'alāmeti (9) tabāka-i ḳaraniyyenūḡ zāhirinde bulut gibi dūr raḳīḳ nesne peydā olur (10) şöyledür kim bu 'illetūḡ ḥudāvendī her nesne kim baḳar dōrt ṡarafı (11) ḡüyā kim dūtün ve yāḥūd ṡumandur 'ilācı oldur ki evvel bedeni dimāḡı ḥabb-ı (12) ḳūkiyā ve ayāric-feyḳarāyıla ba'dehu şiyāf-ı merāret ve sūrme-i ruşināyı (13) çekeler ḡalīz ṡa'āmlardan perhīz idüp ḡıdāsın dārçinī ḳatalar

166(a)

(1) altıncı bāb tabāka-i ḳaraniyyenūḡ yubūsetini bildürür tabāka-i ḳaraniyyenūḡ (2) yubūsetinūḡ sebebi iki nev'dür biri oldur ki ruṡūbet-i aşlī anda azrık (3) ola ol kim anuḡ naşībīdūr andan taḥlīlile olup anuḡ bedelin girü (4) aḡa yetiştürmeye tabāka ol sebebden teşennüc eyleye ikinci oldur ki (5) ruṡūbet-i beyziyye az ola anda hem tabāka-i teşennüc ola ikisinūḡ (6) arasında fark oldur ol kim ruṡūbet-i beyziyye az olmaklıḡı sebebi (7) olmuş ola 'inebiyyenün saḳabesi ṡarraḳ olaḡnaḡ 'ilācı tabāka-i (8) 'inebiyye 'ilācında zıkr oluna ammā ol kim ruṡūbet-i aşlī az olmaklıḡı (9) sebebile olmuş ola şöyledür kim saḳabe gendü ḡalinde olup ne ḡiḡ (10) ola ne ḡod ṡar ola 'ilācı iki nev'inūḡ daḡı müşkildür velīkin aşl (11) oldur ki ruṡūbet

arturıcı tedbirler buyurular tatlu şulu hammām (12) lar gibi ve hem 'ilācī şavab oldur ki bu 'illetün hüdāvendine buyurular (13) tatlu şulu hammāma girüp gözini şunun içine açā ba'dehu benefşeyi

166(b)

(1) nīlüferile kaynadup abzen idüp içine otura hem ol şuya gözünü (2) açā kim gāyet fāyide ide ve hem benefşe yağın nīlüfer yağın badam (3) yağın hātunlar südile buruna tāmzursalar 'azīm fāyide ide dögülmiş arpa (4) kuru benefşe nīlüfer üçini suyla kaynadalar ol şuyı anuñ başına (5) dökeler gözine yumurda ağıla hātunlar südini tāmzuralar kim 'azīm fāyide (6) hāşıl ola yedinci bāb tabāka-i karaniyyeye 'arız olan seretān (7) 'illetini bildürür seretān sevdāvi bir katı şişdür ki cemī' a'zaya (8) düşer velī her mevzi'a kim vāki' olur anuñ hāli evvel gizlü ve (9) müşkil olur ve illā ahirinde zāhir olur ammā ol kim zāhir ola (10) bir kaç dāne bağıllā dānesi gibi olur levni tīre olur el ursan (11) üzerine azacuk issilige māyil olur ve hem bāzısı katı ağırkan olup (12) sanculu olup incidür ol kim ağırkan ola germ ter olur tiz açılıp (13) işlemege başlar ba'zısı sākin olur cerāhat olup işlemeden

167(a)

(1) beli şol kim tabāka-i karineyyede 'arız olur gāyet ağırkan olup (2) sanculu olur ve hem gözün tamarları kızıl

olup çekilmiş olur (3) ağrısı iki şakağlara muttaşıl olur
 her vakt kim hudāvedī 'illet hareket (4) idüp yürümese başı
 ağrısı depreşüp tîz ve rakîk mādde gözlerinden (5)
 dökülmeğe aşlar iştihā sākıt olur ta'ām arzūsından münkaṭi'
 (6) olur eger tîz edviyeler çekseler aşlā ṭākat getürmez ve
 bu 'illet (7) zāyil olmağa dağı sehl olur anuṣṣün kim bu
 'illete kuvvetlü edviyeler (8) gerekdür kim bu 'illetden
 kuvvetlü ola 'illeti def' ide imdi ne kadar (9) kuvvetlü
 edviye varısa hic bu 'iletten kuvvetlü degüldür bu sebebden
 (10) dür kim cüzām ve seretān 'illeti zāyil olmak müşkildür
 'ilacı bu 'illetün (11) oldur cehd ideler şol kim ağrıdur
 sākın oña ol kim mevcū' degüldür (12) ol kararda ṭura eyle
 olā teni dimāğı sevdāvī hıltādan tenkiye (13) idüp arıdalar
 şol 'ilaca meşğul olalar kim malihü' a bābında zıkr

167(b)

(1) olmışdur ve hem tāze sūd yimek bu 'illette gāyet de
 müfiddür (2) şıfatı sürme kim bu 'illete fāyide ider ṭatlu
 suyla pervede (3) olmuş tūtıyā kim yunmuş ola şāzenic
 'adesi nişasta her birinden (4) bir dirhem şiyāf-ı māmīşā
 tin-i mahtūm her birinden buçuḡ dirhem incü (5) iki denk
 dögeler eleyeler bırağalar 'adedi edviyenün altıdur lîkin
 her (6) gice yumurda ağını şarusıla gül yağını karışdurup
 gözün üzerine vurup (7) yatalar ve hem tāze sūd ṭanzurmak
 yaş kişnic urmak fāyide ide (8) sekizinci bāb ṭabaḡa-i
 karaniyyeye 'arız olan gümne 'illetini (9) bildürür gümne şol

'illete dirler kim tabaka-i karaniyyenün altında (10) iriñ
 kalmış ola bu 'illet iki nev' biri oldur ki (11) mādde
 müctemi' olmuş ola veyāhud az olup gendü mevzi'ini yemege
 (12) başlamış ola 'alāmeti oldur ki tabaka-i
 karaniyyenün altında zufre (13) şekli gibi olur ammā
 ba'zısının mādresi münbasit olur yāhud

168(a)

(1) çok olup gendü yirini büyüdür gözün karasını bi'l-
 külliye (2) ider bu 'illetün sebebi iki nev'dür biri ol kim
 karha arınmadan (3) iriñden cerāhat hatm olmuş ola yāhud
 cerāhat olmadın (4) sākin olup içine iriñ kalmış ola ikinci
 katı müşkil baş ağrısı (5) sebeble madde ol mevzi'a
 döğülmiş ola yā madde remedi kim ruṭubetden (6) 'arız olup
 sehelce anda kalup māddeye müsteḥil olmuş ola (7) 'ilācı bu
 'illetün beşere ve karha 'ilācı gibidür evvel badeni ve
 dimāğı (8) arıdalar kurş-ı benefşeyile ve ayāric-feykarāyıla
 ve ḥabb-ı kükıyāyıla ba'dehu (9) göze boy şuyını tamzuralar
 ta kim māddeyi öldüre ifzāc ide (10) ba'dehu şiyāf-ı ebyaz
 anzerūt ve gündüri ve zurūr-i melekeyā (11) çekeler kim
 fāyide ide ammā her gāh kim nuṣc ağāz ide şiyāf-ı (12)
 gündüri çekeler şıfat-ı şiyāf-ı ebyaz gündüri anzerūt uşak
 (13) her birinden biş dirhem günlük on dirhem za'ferān iki

168(b)

(1) dirhem dükeline boy lu'âbıla yoğurup şiyâflar ideler 'adedi (2) edviyenüñ dörttür ve hem şiyâf-ı aḥmer- i leyyin taḥlîl idicidür (3) şıfat-ı dâru kim bu 'illette isti'mâl ideler mür za'ferân şabr (4) her birinden on iki dirhem şarâb otuz altı dirhem (5) bal yetmiş iki dirhem evvel za'ferânı şarâbıla ḥal ideler ba'dehu (6) müri ve şabr döğüp karuşduralar balla yoğurup sırçada saklayalar (7) şıfat-ı şiyafu'l-verd müşkil göz ağrısına karḥaya besereye eski göz (8) ağrılarına göz yukaru kalkduğına gümneye fâyide idüp zâyil ider (9) māddeyi gözden men'ider tâze kızıl gül yaprağı yetmiş iki mişkâl (10) gümüş kılmıyâsı muḥrik ve mağsûl yigirmi dört mişkâl za'ferân (11) altı mişkâl sünbül-i hindî iki mişkâl sürme iki denk zencâr (12) iki mişkâl dükeline döğeler eleyeler yağmur şuyıla yoğurup şiyâflar (13) ideler 'adedi edviyenüñ toḫuzdur eger bu 'ilâclarıla zâyil olmayacak

169(a)

(1) olursa ṭarfe 'ilâcını ideler eger ol daḥı kifâyet itmeyecek (2) olursa şol edviyelerle mu'alece ideler göze şu indüğine fâyide (3) isti'mal iderlerdi eger bununla daḥı zâyil olmayacak olursa (4) mîlile gözdeki şuyı kadh ider gibi kadh ideler iriñi bu yoldan (5) kim mîlile mil yoldur ṭaşra çıkaralar ba'dehu cerâhate mu'alece (6) ideler calinûs eydür ben gendü ruzigârumda bir keḥḥâl gördüm kim

(7) bu 'illettün hudāvendini gendü öñinde buyurdı oturdı başını (8) iki elile tutdı depredüp ırğaladı katı-katı ol hareket (9) sebebile irin ol mevzi'den zāyil oldu ol yirde kim şuyı (10) indürürler indi anda karar eyledi didi toközuncı bāb (11) tabāka-i karineyyeye 'ārız olan nütü 'illettini bildürür nütü şol 'illete (12) dirler kim göz yukaru kalkmış ola fi'l-cümle her nesne kim gendü mevzi'inde (13) yukaru kalkmış ola 'arab ıstılahında nütü dirler ve ilā çok

169 (b)

(1) olur kim esbablardan birisile tabāka-i karaniyyede yukaru kalkmış olur (2) gözün ğayrı eczālarından şöyle kim beşere gibi görünür nütüyla beşere (3) arasında fark oldur ki nütü katı olur üzerine mīl basıcağ aşağa (4) oturmaz beşere yaşsuz olmak kızıllığınun levni aklıla amīhte (5) olur 'ilāc oldur ki nütüyı rifādeyile muhkem bağlayalar seriü'l-hazm (6) ğidālar buyuralar göze kâbız nesnelere çekeler şazenec-i 'adesi dağı ana (7) benzer nesnelere gibi onuncı bāb tabāka-i karineyyeye 'ārız olan (8) tüferriku'l-ittişālı bildürür tüferriku'l-ittişāl sebebi ekser vāki olur kim (9) qarha esbablardan birisile açılır tabāka-i karineyyeye tüferriku'l-ittişāl (10) müstevli olur tarik-ı şavāb oldur kim fi'l-hāl 'ilācına meşgūl (11) olalar öñün için kim ol vakt andan iki 'illet peydā olur biri (12) ol kim gözün rutubetleri andan dökülür ikinci müseric

'illeti (13) tevellüd ider 'ilāc-ı şavāb oldur ki kābız ve ter nesnelere mu'ālece

170(a)

(1) ideler mersin şuyıla perverde olmuş tūtüyā gibi şāzene-c-i mağsūl gibi (2) dağı rifādeler koyup muttaşıl bağı dutalar kıyfāldan kan alduralar (3) māddeyi cehd ideler kim başdan ayağı çekeler hafif gıdālar isti'mal (4) ideler fāyide ide yedinci maḳāle ṭabaḳa-i 'inebiyyeye 'arız (5) olan dağı müte'allik marāzları bildürür ṭabaḳa-i 'inebiyyeye 'arız olan (6) marāz bişdür biz dağı biş bāb eyledük va'llahu-a'lem bi's-şavāb (7) evvelki bāb ṭabaḳa-i 'inebiyyeye 'arız olan ittisā'ı bildürür (8) ikinci bāb 'inebiyyenün şakbesi ṭar olduğunu bildürür kim aña zik dirler (9) üçüncü bāb 'inebiyyeye 'arız olan nütü 'illetini bildürür (10) dördüncü bāb 'inebiyyeye 'arız olan tüferriku'l-ittişal-ı bildürür (11) beşinci bāb göze şu indüğünün esbābını 'alāmetini 'ilācını bildürür (12) evvelki bāb ṭabaḳa-i 'inebiyyeye 'arız olan ittisā'ı bildürür ya'ni ḥadeḳa (13) giğ olduğına dirler her gāh kim 'inebiyyenün şakbesi endāzeyi ṭabī'atdan

170 (b)

(1) gişrek olsa başiret perākende olur ol sebebden bu
 ‘illete (2) intişār dahı dirler bu ‘illetün sebebi biş
 nevdür biri esbāblardan (3) birisile zarbe ya‘ni nesne
 dokunmak ve nesne düşmek batmak gibi bunlara (4) esbāb-ı
 bādiye dirler ikinci katı baş ağrısı kim anuñ sebebile (5)
 dimāğdan mādde dökülüp gözün tabakalarına müzāhamet ide
 üçüncü (6) ol kim rutūbet-i beyziyye çok olup tabaka-i
 ‘inebiyyeye zahmet ide sakbeyi (7) giş ide ‘alāmeti oldur ki
 riyāzet ve açlık ana fāyide ide öyle (8) ıssisinde eyü ola
 tañlarda aḡşamda ziyāde ola hammām dahı ziyān (9) ide
 dördüncü oldur ki yubūset müstevli olup rutūbet-i beyziyye
 (10) kemrek olur ol sebebden şol rutūbet kim tabaka-i
 ‘inebiyyenün gevherindedür (11) neşf olur her gāh kim
 tabaka-i ‘inebiyye huşk ola çāre degül kim (12) saḡabe giş
 ola girmez miyin bir deriyi okıla ya bıçaqla delük delük
 (13) itseler yā şiken kaçan kim kurusa ol delükleri
 kenārları çekilüp

171(a)

(1) giğer büyük olur 'alāmeti oldur ki gözün karası giçirek olur açlık (2) hāletinde öyle ıssisinde ziyāde olur riyāzet ziyān ider hammām ve (3) hem ruṭūbet arturıcı ta'āmlar fāyide ider beşinci tabāka-i 'inebiyyeye bir şiş (4) 'arız olur 'alāmeti oldur ki intişār didüğümüz 'illet remedile sancuyıla (5) baş ağrısıyla hummāyla müşterek olur 'aunā ol kim zarbe ve sakta (6) didüğümüzden 'arız olmuş ola 'ilācı eger çi müşkildür līkin evvel kıyfāldan (7) kan aldurup eņseden ḥacāmat itmek gerekdür 'illet yirine şandal (8) ve şiyāf-ı māmīşā tılā ideler yüzi gülābıla yāḥūd şovuk şuyıla yuyalar (9) nīlüferi sügüd şuyıla ısladup gözün üzerine uralar kaçan kim ḥarāret (10) ola bakılā unını üzüm şarābıla ısladup üzerine uralar eger (11) ḥarāretten bakıyye kalıcağ olursa kabı şoyulmuş bakla unı arpa unını (12) sögüd şuyıla yāḥūd tuḥmekan şuyıla ısladup zamād ideler hem bir pāre (13) koyun yünı yumurda şarusıla gül yağıla azacuk şarābıla zamād itmek

171(b)

(1) müfıddür ve hem gögercin yavrusı kanını tamzuralar issi şişler (3) ve issi göz ağrısı 'ilācını ideler ve ol

kim katı müşkil baş ağrılarına (4) soına tevellüd ide
 mümkindür kim baş ağrısı 'ilâcıla zâyil ola andan (5) sonra
 kim şudâ 'zâyil ola şiyâf-ı merâret çekeler şıfat-ı şiyâf-ı
 merâret (6) turna ödi antuğ ödi herbirinden iki mişkâl
 za'ferân bir dirhem (7) fülful yüz dâne rib-i süs biş
 mişkâl dört denk uşak iki mişkâl (8) dükelerini râziyane
 şuyıla ezeler şâfî balıla yoğurup şiyâflar ideler (9)
 nüsha-i diğer yaban keçisi ödi bir mişkâl turna ödi iki
 mişkâl (10) keler boğı bir buçuk mişkâl natrûn buçuk
 mişkâl fülful iki mişkâl za'ferân (11) bir mişkâl uşak
 buçuk mişkâl ak harbak bir mişkâl dükelerini döğler eleyeler
 (12) râziyâne şuyıla ezüp şâfî balıla yoğurup şiyâflar
 ideler nüsha-i diğer (13) kerkes ödi bir dirhem timsâh boğı
 bir buçuk dirhem natrûn buçuk dirhem

172 (a)

(1) dükelerini râziyâne şuyıla balıla yoğurup şiyâflar ideler
 (2) nüsha-i diğer ak fülful bir dirhem rahme ödi bir dirhem
 za'feran (3) buçuk dirhem ak harbak buçuk dirhem dükelerini
 döğeler eleyeler turb şuyıla (4) yoğurup kurudalar ikinci
 yine ısladup kurudalar şaklayalar ammâ şol (5) intişâr kim
 rutûbet-i beyziyye çokluğu sebeble olmuş ola gözün köşe (6)
 sinden ve şakikâden kan alduralar sed bağlayalar kim 'azîm
 fâyide ide (7) ve hem ayâric-feyğara ile ıstıfrâğ itdürmek
 aşl 'ilâcdur şiyâf-ı (8) merâret çekmek e'l-hâşıl göze şu
 indüğünün 'ilâcı cemi' bu 'illete fâyide ide deniz şuyın ve

şūr sular başa dökmemek hāşşa eger sirke (10) karışduralar eyü 'ilāc-dur ve hem kafadan hacāmat itmek māddeyi gözden (11) inmekden men' ider ve illā şol intişāruñ kim sebebi yubūsetden ola ruṭūbet (12) arturıcı tedbīrler ve hammāma mülāzemet itmek ve hatun gişiler südini (13) başa saǵmak benefşe yaǵın nīlüfer yaǵın burnına tamzurmak fāyide ide

172 (b)

(1) ikinci bāb ṭabāka-i inebiyenūñ şakābesi ṭar olduǵın bildürür (2) ol 'illete ziyḳ-ı ḥaraḳa dirler 'inebiyenūñ şakābesi ṭar olduǵı iki nev'dür (3) biri aşılḳda kim anadan ṭoǵmış ola şöyle yaradılmış ola buna ṭabī'i dirler (4) ve hem merǵūb-dur anuñ çün kim göz ve nūrı cem' olup görmekligi (5) kuvvetlü olur ikinci 'arizī olur 'arizī olsa 'illet olur (6) bunūñ sebebi dört nev' olur biri ol kim ruṭūbet ḡalebesinūñ sebebile (7) ṭabāka-i 'inebiyye geñşek olur şakābe ol sebebden ṭar olur (8) şöyle kim bir ḡalbir ışladalar kuruyiken görürsin kim anuñ delükleri (9) geñşek olup şişer delükleri ṭaracak olur evvelki tedbīr ol (10) ruṭūbetūñ 'alāmetine ṭanuḳluk virür ikinci sebebi yubūset ḡalebesinūñ (11) sebebile ṭabāka-i 'inebiyye müteşennic ve pejmürde olur şakābe ol sebebden (12) ṭar olur ve daḫı vakt olur kim şakābe cemi' beste olur tedbīr (13) müteḳaddim ve 'alāmet-i yubūset ana tanuḳluk vire üçünci ol kim ruṭūbet-i

173(a)

(1) beyziyye eksükrek olur tabaka-i 'inebiyyenüñ mededi andan girü düşer (2) bu sebebden pejmürde olup giçirek olur bu nev' ekser pirlere ve issi (3) sersâm şoñına çok vâki' olup göz giçirek olur bu 'illetüñ (4) hudāvendi her nesneyi gölge gibi görür rengini ve şeklini temiz eyleyemez (5) eyle olsa tedbîr müteḳaddim ve 'alāmeti yubūset ve göz küçücek (6) olmak aña şāhid ola dördünci ol kim ḡalîz ve şulb keymūs şakābeye (7) cem' olup bağlanur füsürde olur 'alāmeti oldur ki tabîb nazār idüp (8) şakābeyi göremez 'ilācı anuñ kim şakābenüñ tarlıḡı sebebi yubūset ḡalebesinden (9) ola ruṭūbet arturıcı tedbîrler buyuralar başına ḡatunlar südin (10) şaḡmak gibi kulaḡına ve burnına mürettîb yağlar isti'māl ideler mārūl (11) şuyı tuḡmekān şuyı bezr-i ḡatūna lu'ābı başına tılā itmek cerb (12) ḡidālar ve yumşaq ḡidālar yimek fāyide ider vaḡt vaḡt issi nesnelər yimek (13) tılā eylemek māddeyi cezb itmegiçün be-ḡāyet müfīddür ḡammām şāfi ṡatlu

173(b)

(1) şu kim nīm germ ola içine oturmak şu içinde gözünü açmak ḡāyet (2) muvafıḡdur ammā anuñ kim sebebi ruṭūbet ḡalebesinden ola istifrāḡlar (3) ideler ayārec-i feyḡara ve ḡabb-i ḡuḡıyāyıla şiyāf-ı za'ferān çekmek daḡı (4) müfīddür şıfat-ı şiyāf-ı za'ferāni uşaq bir dirhem za'ferān bir dirhem (5) zencār bir dirhem aḡlat-ı za'ferān dört dirhem dögeler eleyeler şiyāf (6)lar (eyleyeler) bir nüşhada daḡı çāvşîr bir dirhem dimişler şıfat-ı aḡlat-ı za'ferān (7) za'ferān-ı şiyāf-ı māmīşā kızıl gül şabr mür nişasta şamḡ-ı

'arabî her (birinden) (8) iki dirhem dögeler eleyeler 'amele getüreler 'adedi edviyenüñ yedidür (9) şıfat-ı dârü-yı mu'assel uşak iki mişkāl (zencar) dört mişkāl keler boķı (10) üç mişkāl za'ferān iki mişkāl şamğ-ı 'arabi bir mişkāl dükelini (11) dögeler balıla karışdurup 'amele getüreler şıfat-ı mu'assel-i diğer fülful (12) uşak her birinden bir dirhem belesan yağı buçuk dirhem uşak rāziyāne (13) şuyıla hal ideler belesān yağını karışdurup bal katalar 'amele getüreler

174(a)

(1) üçünci bāb tabaka-i 'inebiyyeye 'arız olan nütü 'illetini (2) bildürür nütü 'illeti kim 'inebiyye tabakasına 'arız olur dört nev'dür (3) dört nev'ün daħı sebebi karıyyeye 'arız olan cerāhatdan olur (4) yā karħa sebebile yāhūd esbāb-ı bādiyeden ya'ni taşrağı esbāblardan (5) birisile nütü 'illetine ehl-i 'ām mür-i surħ dirler ehl-i şan'at līkin her (6) nev'ine bir ad virmişdür ammā nev'-i evvel şöyledür kim tabaka-i karıyyeye bir (7) āfet irişüp yaralar 'inebiyye ol yaruğdan çıkar sehelce karınca (8) başı miqdārınca bu sebepten ol nev'a re'sün-neml dirler veli te'emmül (9) idüp nazır ideler gözün karası tağyır olup dört taraf gendü niħādından (10) müteğayyir olmuşdur yāhūd degirmiligi bir dürlü daħı vażı'a dönmiş midür (11) eger dönmis olursa ma'lūm ola kim re'sün-nemldür biğere degüldür eger hem-reng (12) olup dört tarafında ak hat olacak olursa re'sün-nemldür bilesiz kim (13) ol ak

ķarniyyenüñ yaruķıdur ikinci nev'-i 'inebiyye evvelki miķdārından

174(b)

(1) daħı ziyāde çıkmış olursa aña resü'z-zübāb dirler ya'ni siñek başı (2) demek olur üçüncü nev'i daħı büyük olur řol üzüm dānesi gibi (3) ve hem derdnāk olur ol sebebden bu nev'a 'inebiyye dirler dōndüncü (4) nev'i büyük olur yüksek daħı olur andan taşra gelür miħ başı (5) gibi kim anı anlayup müdevver ideler ve hem şöyle olur kim gözün ħapađı (6) anı örtmez olur bu sebden aña mısmār dirler ba'zı keħħallar řālūk (7) dirler ve ba'zılar feleki dirler 'ilācı şundan öñdin kim ķarniyye yarıķunun (8) kenārları ğalız ola gözi muttasıl rifādeyile ħatı bağlamak gerekdür (9) anun çün kim yarığının kenārları olacağ olursa ķābil-i 'ilāc olmaz (10). řiyāf-ı abār çekmek gerekdür řāzenic-mağsül zürür eylemek gerekdür (11) eger şazenci zeytun yaprağı şuyıla ışladup ħal idüp isti'māl(12) iderlerse yegrek ola eger tutiyāyı zētun yaprağı şuyıla yā mersin (13) yaprağı şuyıla perverde iderlerse ğāet fāyide ide ammā üçüncü dōrdüncü

175(a)

(1) nev'ini bağlamağa yumşak rifāde ideler göz endāzesince (2) rifādenün üzerine ķurřun taħta ideler göz şeklinde şöyle kim (3) taħtanun vezni biş dirhem ola tā on dirheme

degin bağlayalar ed (4) viyelerden şiyāf-ı ab r ve zürūr-i verdi isti'māl ideler şıfat-ı (5) zürūr-i verdī isfidāc-ı erziz iki dirhem denk gümüş (6) kılmıyası iki dirhem iki denk şamg-ı 'arabī bir dirhem iki denk anzerūt (7) buçuğ dirhem raşūht iki denkiiki habbe şāzenic-mağsül dört (8) denk afyon iki denk dükelinei dögeler işe süreler şıfat-ı iksirin (9) kim bu bāb ola memdūh-dur isfidāc ı'r-raşāş sekiz dirhem gümüş kılmıyası (10) şamg-ı 'arabī her birinden dört dirhem rasūht nişasta afyon her (11) birinden iki dirhem dükelinei dögeler bezr-i kaṭūna lu'ābıla yoğurup (12) külekte kurudalar dögeler gubār idüp göze çekeler 'aded-i edviyenūğ altı dur (13) fi'lcümle cemī' 'ilāclar kim karḥa ve beşere bābında zikr olmışdur bu 'illete

175(b)

(1) kifāyet ider ammā ol kim eskimişdür kâbil-i 'ilāc degüldür ve illā çok (2) olur kim mür-i sürḥ kim eski ola vaḫt kanı boşanur ana (3) şāzenec ve kil-i maḫtum zürūr ideler ve aḫa kim dileyeler anuğ çirkinligin (4) zāyil ideler altına iplik geçüreler çekeler igneyile dört yanında bağlayalar (5) azacuk çekeler ol ziyāde kim gelmişdür anı keseler ya zurūr-i verdi (6) yā şāzenic mağsül kuhl-ı işfehāni talduralar gözün üzerine yumurda (7) şarusın urup bağlayalar dördünci bāb tabaka-i 'inebiyyeye 'ariz (8) olan tüferriku'l-ittisālı bildürür tüferriku'l-ittisāl kim tabaka-i 'inebiyyeye (9) ve ḡayr ı a'zaya vāki' olur ikiden

h̄āric degüldür e'lh̄āşıl tūferriku'(10) l-ittişāl yā az ola
 ʔabakanuñ cirminuñ geçmiş ola fi'l-cümle anuñ (11)
 mażarratı görmegine az olur ammā ol kim ʔabakanuñ egrü (12)
 yanına geçmiş ola ruṭbet-i beyziyye andan seyelān olup
 ʔaşra (13) dökilür ol sebebden dört ulu āfet mütevellid
 olur biri oldur

176(a)

(1) ruṭbet- i beyziyye kim ʔabaḳa-i 'inebiyyeyile
 celidiyyenüñ ortasında h̄āyildür (2) ol ortadan gider
 ʔabaḳa-i 'inebiyye ruṭbet-i celidi yyeye sürişür (3) ol
 ruṭbet kim celidiyyenüñ ğıdāsıdur anı neşf ider ʔurudur
 bunun (4) mücevvef içinden göze gelür celīdiyye içinde
 müctemi' olmaz fi'l-h̄āl (6) 'inebiyyenüñ saḳābesinden geçer
 perākende olur üçünci āfet oldur kim (7) ğalīb olup
 kuvvetini bāṭıl ider dördünci āfet oldur kim ruṭbet-i (9)
 beyziyye zevāli sebebile ruṭbet-icelidiyyenüñ ʔerligi
 tizcek taḫlīl (10) olup üzerine yubūset ğalīb olur
 tūferriku'l-ittişālun daḫı esbābı (11) üç nev'dür biri
 oldur kim tiz h̄ılt ʔabaḳayı göyündürür yir ikinci (12)
 h̄ıltun çoklığı sebebile ʔabaḳa zaḫmet çeküp gerilür gücinür
 birbirinden (13) üzilüp ayrılır üçünci ʔaşradan 'ārız olan
 esbāblarun

176(b)

(1) birisile olur nesne tokunmak gibi yā ok kılıc zahmı gibi kim vāki' olup (2) tü ferriku'l-ittısal 'ariz olur 'ilācı cümlesinüñ oldur kim evvel bedeni (3) füzūni yaramaz ahlātdan pāk idüp arıdalar ba'dehu kâbız ve muḳavvî (4) edviyelerle mu'ālece ideler muttasıl gözi rifādeyile baḡlu dutalar (5) beşinci bāb göze şu indüginüñ esbābını 'alāmetini ve 'ilacını (6) bildürür göze şu inmeklik bir marāzdur südde marāzlarınüñ cümlesinden (7) maddesi ḡalız ruḡūbetdür kim cem' olur ḡabaḳa-i 'inebiyyeyile ḡicāb-ı (8) ḡarineyyenüñ ortasında bu 'illete 'arab dilince mā dirler türk dilince (9) şu dirler her ḡāh kim bu nev'a ruḡūbet ol mevzi'a cem' olsa (10) 'inebiyyenüñ ṣaḳabesi kim içreki nūruñ menfezidür baḡlanur celidiyyeyile (11) ḡaṣraḡı nuruñ ortasında ḡicāb olur ol sebebden gözün (12) görmekligi bāḡıl olur calinūs eydür kim bu 'illetün sebebi ruḡūbet-i (13) beyziyye ḡalız olmaklıḡındandur ve hem şöyle degüldür kim ruḡūbet-i

177(a)

(1) beyziyyenüñ gevheri mecmu'ı ḡalız ola belki şöyle dür kim bir ḡarib (2) burūdet sebebile kim aḡa muttasıl olur ol ruḡūbet burūdet (3) kesb ider bu sebīl-i tereṣṣuḡ tedricile ḡabaḳ-i 'inebiyyenüñ ṣaḳabesinüñ (4) üzerine gelür ḡabaḳa-i ḡarineyyenüñ ardında cem' olur anda ḡalur (5) ve illā bu ruḡūbetün ḡālī ol mevzi'de bu iki ḡālden ḡāric (6) degüldür

eger sâhib-marażun mizâcî şovuklığından olursa (7) tonjar ruṭûbet gâlız olur harâret sebebile mütekerric olur (9) fi'l-cümle bu hâlün ikisi dağı menfez bağlanup görmeklik bātıl (10) olduğına sebebdür ammā bu ruṭûbet bu mevzide tonmağınun (11) iki sebebi vardur biri oldur kim ruṭûbet gendüsi şovuk ve (12) gâlız olur ikinci ma'deninden haric olup taşraya yakın (13) olduğıla içreki harâ^{re}tiden ba'îd olur velîkin tekerrüc

177(b)

(1) olduğının sebebi ruṭûbetün çoklığından ve harâretün za'îf (2) lığından olur şöyle kim görürüz yaş nesnelere yaşlığı sebebile (3) mütekkeric olur bu 'illetün sebebi altı dur dürlü nesneden olur biri (4) çok kusmakdan olur ikinci bir zaḥm yâ bir nesne tokınmağdan olur (5) üçüncü katı şovukdan olur dağı mizâcun şovuklığından olursa (6) şöyle kim bir kimse karda şovukda kalmış ola dürdüncü rûh-ı başıranun (7) za'îflığından olur şöyle kim pîrlerde vâki' olur dağı uzadu (8) hastalık çekmiş gişilere olur beşinci katı müşkil baş ağrılarından (9) olur altıncı şol ta'âmlardan kim andan gâlız keymûs tevellüd ide (10) ammā bu 'illet ekser kara gözlü gişilere vâki' olur zîra kara gözün (11) ruṭûbeti iri olur buna delîl bu ruṭûbet-i garîb kim tabâka-i (12) karineyyeyile 'inebiyyenün ortasında olur ekser vâki' olur kim tabîb (13) kaçan kim bu 'illetlü gişinün gözine nazar eylese şuyı görür tabâka-i

178(a)

(1) 'inebiyyenün öginde ve üzerinde cem' olur dirler giçilür yine açılır (2) büyük olur şöyle kim 'inebiyye ol şunun dört tarafından kenār (3) larından ve ortasında görünmez kaçan kim kađh ideler ya'ni mīlile gözi (4) açalar 'inebiyye selāmet gendü hālinde bulunur buna delil bir nev' dağı (5) budur kim ekser alet-i kađh ya'ni göz acıcağ mil tabaka-i 'inebiyyeye güzer (6) eyleyeydi ruṭūbet-i beyziyyeye iriṣürdi ṭabīb şuyın karargāhına (7) iletdügi vađt ruṭūbet-i beyziyye seyelān olup mīl güzer eyledügi (8) yirden ṭaşra dökilür di bu sebebdendür kim bu şan'atun üstādları (9) milün ucını müdevver iderler sertiz itmezler sebep ol kim 'inebiyyeye (10) zağmet ve mazarrat iriṣdürmeye mīl hareket idüp aṣađa yukaru (11) şuyi arıdurken 'inebiyye didigümüz ṭabakaı kazıyup çizmeye eger bu (12) ihtiyāđ olmayaydı mīlün ucını tiz iderlerdi fi'l-hāl göze (13) girsün diyü 'inebiyyenün gevheri hod yumşak ve tayancağdur yumşaklığı anuñçün

178(b)

(1) her nesne kim ana iriṣe anda yir idüp bitmeyen girü döne tayancağlığı (2) anuñçündür kim mīlün ucu ana degicek tayana eğer itmeye su'al (3) eger dirlerse kim şunun mevzi'i çün kim karniyyeyile 'inebiyyenün orta (4) sımış eyle olsa şuyı 'inebiyyenün himlinde mīlile nicesi yatururlar (5) cevāb budur kim kaçan mīl iki tabakanun arasına girse mīlün ucıla (6) şuyı aṣađa bağarlar mīlün ucu aṣađa enmegi sebebile 'inebiyyenün (7) altı giñ olup büyük

olur şu saḡabeden ayrılır aṡaḡa iner (8) 'inebiyyenüñ ħimli anı gendüye çeker ol şuya yir ider çün tabīb (9) mīli taṡra çıkara şu ol arada ḡalūr penhān olur ḡadeḡa (10) gendü hālinde selāmet ḡurtılır ve hem ba'zı tabībler eyitmişlerdür kim (11) şu 'inebiyyenüñ ħimlinde penhān olmaz ṡol yirde penhān olur kim ḡümmenüñ (12) mād̄desi anda penhān olur dirler velīkin muḡaḡḡiḡler ḡatında bunı (13) dürüst tutmazlar ammā ba'zıları eyitmişlerdür kim göze su indügi oldur ki

179(a)

(1) ruṡūbeti beyziyye bī-nefsihi ḡalīz olur dirler bu daḡı dürüst degüldür (2) anuñ çün kim ruṡūbet-i beyziyye ḡalīz olduḡı ikiden ḡāric degüldür (3) yā ba'zısı olmış ola yāḡud cemī'i bir kezden ḡalīz olmış ola eger (4) ba'zısı ḡalīz olacaḡ olursa mīlile ol ḡalīz olan cüzvi temīz itmek (5) mümkün degüldür bu taḡdīrce eger temīz daḡı olacaḡ olursa penhān eylemekligi (6) müşkildür zīrā bu cüzv bir cüzve daḡı muttaṡıldur bu muḡal-i 'aḡldur (7) olmasa gerekdür anuñçün kim mu'āvedet eylemez e'l-ḡaṡıl tutalum ki 'inebiyyenüñ (8) ħimlinde penhān olur ḡalūr mu'āvedet ider ve illā ṡek degüldür kim (9) ol sebebden beyziyye miḡdārı tabī'atdan eksükrek olur ol maḡarrat (10) lar kim anuñ eksük-liginüñ tabī'idür nāçār anlar tevellüd ider ṡöyle dür kim (11) ruṡūbeti beyziyyenüñ cemī'isi ḡalīz olacaḡ olursa anuñ cümlesini (12) mīlile zāyil eylemek mümkün degüldür olmaz edviyeyile daḡı olmaz ammā (13) üstād-ı ahmed-i ferrūḡ rahmetu'llahi 'aleyhi gendü kitabında ṡöyle dimişdür ki

179(b)

(1) su tabaka-i 'inebiyyeyile tabaka-i 'ankebutiyyenün ortasında olur yâhud (2) karniyyeyile 'inebiyyenün ortasında olur ya 'aşab-ı mücevvef içinde olur (3) velî şol kim 'inebiyyeyile 'ankebutiyye ortasında olur gözün (4) görmekligini bātıl ider hadëkanun ortasında dağı bulanuğ zâhir olur (5) asümânî bulud gibi aña mu'âlece yokdur ne mîlile ne hod edviyeyile (6) ve ol kim karniyyeyile 'inebiyye ortasında olur katı tonmuş ak olursa (7) kirec gibi yâ buz gibi aña dağı 'ilâc .yokdur ne mîlile ne edviyeyile (8) velî ol şu kim 'aşab-ı mücevvefde ola bir gözini yumalar zahmetli gözini (9) açup nazâr ideler açılıp dürilmeye hadağada dağı her giz bulanuğlık (10) zâhir olmaya eger olursa dağı az ola eyle ola aña kara şu dirler (11) ve hem üstâd ahmed-i ferrûh eydür müteğaddimler dağı muğâlefet itmezler (12) müttefekun 'aleyhdürler bu söze kim şunun mevzi'i yâ karniyyeyile 'inebiyye (13) ortasında olur ya 'ankebutiyye ortasında olur yâhud aşab-ı

180(a)

(1) mücevvef ortasında olur şek degüldür kim bu tarîkadur anlar bu sözi (2) gendülerden söylemediler kadîm üstâdların 'ilmüyle bilmegile işlemegile söylediler (3) ammâ şöyledür kim üstâd-ı ahmed eydür müteğaddimlerin sözi oldur ki (4) göze şu inse açılacağıla açılmayacağunun 'alâmeti vardur

'alāmeti oldur ki (5) şāhib-marāza buyura ol gözi kim açılacaktır açā ol bir gözini yuma (6) açılacak gözünün kapaklarınınun iki sini bir yere getüreler biraz tutalar dağı kapağı (7) birbirinden ayıralar tabīb nażar ide ol göze eger şakabe açılıp yumulup (8) giş olacak olursa kâbil-i 'ilacdur eger bu 'alāmet mevcud olmazsa (9) bilesiz kim süddedür 'aşab-ı mücevvef içindedür çün bu 'alāmet müteḳaddimlerün (10) sözile biline mümkün olmaya ki mīli 'inebiyyeyile 'ankebutiyye ortasında (11) gire yāḩūd 'aşab-ı müvevvefe iledebileler ve hem bilmek gerekdür kim bu ruṭūbetün (12) artuḳlığıla eksükliginde kıvāmında levninde ihtilāf vardur ba'zısı (13) artuḳ olur ba'zısı eksük olur ba'zısı rakik

180(b)

(1) olur ba'zısı şāfī ve ba'zısı bulanuḳ olur ammā eksikligile (2) artuḳlığında ihtilāf budur kim bāzısı şunun çok olur şakabenün (3) dükelisini örter görmekligini bāṭıl ider ba'zısı az olur şakabenün (4) yarusından çokını yāḩūd azını bağlar bākīsī açuḳ kalur velī her (5) nesne kim ol inmiş tarafda ola ol göz eyü görmeye velī şol kim (6) açuḳ tarafından ola ne dürlü nesne olursa görmeye kuvvet irişe (7) dağı ekser vāki' olur kim bu ruṭūbet şakābenün ortasında olur ḩadeḩanın (8) dört tarafı şudan ḩāli olup açuḳ olur bu sebeden ne kim görürse (9) ḩadeḩanın ortasından görür ammā ihtilāf şunun kıvamında şöyle (10)

dür kim bu ruḥbetün ba'zısı rakîk ve şafî olur şuyı daḥı ruşen (11) nesneleri örtemez gözün daḥı görmekligini men' eylemez ba'zısı ğalîz (12) ve bulanık olur güneşi görmekten ve ğayrı nesneleri görmekten gözi (13) men' ider ve hem çok olur kim ğalîzlığı şol ḥadde irişür kim şuluk

181(a)

(1) andan götürilür ammā elvān-ı muḥtelife şular kim zıkr olundı on bir (2) dürlü olur evvel hava levninde ikinci sırça levninde üçüncü incü levninde (3) dürdüncü aḳ kirec levninde beşinci buz levninde altıncı asümānî levninde yedinci (4) birūze levninde sekizinci yaşıl ze' erced levninde tokuzuncı şaru levninde (5) onuncı ağber levninde ya'ni ḳarasağu onbirinci müteḥarrık olur zıbaḳ (6) levninde ve illā su indüginün 'alāmeti oldur ki evvel gözün ileyinde (7) ḥayāller zāhir olur üvez gibi sinek gibi uzun kıl gibi yılduz (8) şu'lesi gibi işbu ṭarīḳa ine ine şu muḥkem olup gözün görmekligini (9) bātıl ider ḥadeḳanun levni müteḡayyir olur döner şol şularun (10) levnlerinün birisine kim zıkr oldıdı ve daḥı çok olur kim gözün (11) ileyine bu taḳrîr itdügümüz ḥayāller görünür şunun muḳaddimesi olmaz (12) ammā ḥayālet didügümüz şunun muḳaddime-i olduğına olmaduğına (13) fark vardır yedi veche üzerine biri oldur kim şunun muḳaddimesi

181(b)

(1) az az tadrīcile iner örter ziyāde olur gözün görmekliği
 (2) eksilmege başlar bir kezden iner görmeklik bātıl olur
 ekser bu (3) hayālat zāhir olduğunun evvelinden şu tamām
 olup göze (4) indüğünün miqdārı altı ay olur ziyāde olmaz
 altı aydan (5) geçse göz selāmet olup kırtılır galibā şu
 indüğünün havfından (6) emīn olur ikinci fark oldur ki
 şahib-i illete soralar bu hayālat (7) iki gözinde bile mi
 görünür yahūd bir gözinde mi görünür eger iki gözinde (8)
 bile görünürse nazār idüp göreler levnde büyüklükde
 giçilikde iksisi (9) bir midür yahūd ikisinin birbirinden
 farkı var mıdur artamı eksilür mi (10) eger artarsa gāh gāh
 eksilürse ma'lūm ola kim anuñ sebebi ma'denüñ (11)
 buharındandır muqāddime-i āb degüldür eger terakki idüp
 artacak ursa kim (12) hic eksilmeye hemişe bir levnde ola
 evvel bir gözinde olup sonra (13) bir gözinde dahı belüre
 ma'lūm ola kim şunun muqāddimesidür.

182(a)

(1) üçüncü fark oldur ki göreler hadēkanuñ levni bulanuñ
 mıdur (2) yā degül midür eger biri bulanuñ olup biri
 bulanuñ olmazsa şunun (3) muqāddimesidür eger ikisi bir
 levnde olup yeksān olursa şunun (4) muqāddimesi degüldür
 dördüncü fark oldur ki üç dört aydan sonra (5) nazār ideler
 gözün hadēkasında dütün gibi küdüret var mıdur yahūd (6)
 yok mıdur eger varısa muqāddime-i ābdur eger yoğısa ma'de

buhārının (7) hayāllerinin sebebi dūr muḳaddime-i āb degüldür beşinci fark oldur ki (8) şoralar ma'ḳde ta'āmdan ḫolu olduğı vaktin dağı haẓm olmazdan (9) öñdin hayāller ziyāde görürür mi veyāhūd görünmez mi eger ma'ḳde ḫolu (10) olduḳdan hayālleri ziyāde görünürse buḫārı ma'ḳdedür eger ta'ām (11) haẓm olduğından şonra ḫiffet ḫāşıl olursa muḳaddime-i ābdur (12) altıncı fark oldur ki çok olur kim hayāllerün sebebile gözün (13) ruḫbetleri ḫabaḫaların safılığı görmekligün hissini işitmegün (ve)

182(b)

(1) rāyiḫanın hissi tiz olup kavī olur velikin'ale'd-devām ḫulaḫdan (2) tanīn eksük olmaz dağı muttaşıl rāyiḫa eksük olmaz eger za'if (3) dağı olacaḫ olursa ḫabībler buḫa zükā'l-hiss dirler ḫastalıḫdan (4) şayılmaz yedinci fark oldur ki ba'zılara issi marāzlar şonına 'arız (5) olup hayāller gözünün ileyinde görünmege başlar sersām gibi evrām-ı (6) dimağıyye gibi zīrā kim dimāgun ruḫbetlerinin ba'zısı muḫterik (7) olup göynür anın iḫtirākından dütnün gibi bir karañulıḫ dimağa (8) çöker her vakt ol dütnün'aşab-ı mücevvefün içine gelüp gözün (9) ḫamarlarına mümtelī olsa gözün ileyine hayāller gelmege başlar eyle (10) olsa bu hayāllerün fark oldur kim emrāz-ı dimağıyyenün şonına (11) 'arız ola bu 'alāmetün ḫüdāvendi māliḫulyādan ali olmaya ve (12) illā gözleri şāfi ola ammā şol şuların 'alāmetleri kim (13) 'ilāca ḫābil midür ve yāhūd ḫābil degil midür dört

vechile bilinür biri

183(a)

(1) oldur ki şundan sonra kim şu tamām ola şunun rengi yine şu (2) rengi gibi ola yā havā rengi gibi ola şāfī ola gayet eyü ola (3) yāhūd gök demür renginde ola k̄ābil-i 'ilac ola velikin şunun (4) tamām itdüğünün 'alameti oldur ki bu 'illetün hüdāvendini güneşe (5) karşı oturdalar buyuralar gözini yuma tabīb gözünün kapagını (6) aşğa yukaru urup hareket virüp deprede ba'dehu gözini aca (7) nazar idüp bakalar eğer şu giçilüp büyük olacaķ olursa elhāsıl (8) hareket idüp açılup yumulacaķ olursa arkunlīgıla yine gendü (9) kararına gelürse ma'lūm ola kim şu tamām inmişdür k̄ābil-i 'ilācdur (10) eger aķ olursa buz gibi yā kirec gibi hiç nev'ile giçilüp büyümezse ve hem (11) vaz'ından şeklinden tağyir olmazsa bilesiz ki k̄ābil-i 'ilāc degüldür (12) ikinci veche oldur ki buyuralar ol gözi kim kadeh ideceklerdür (13) açuķ duta ol bir gözini yuma kapaķlarını birbirine sürüşdürüp

183(b)

(1) tabīb ol açılacaķ göze nazar ide eğer şakabe gendü hālinde тұrduğı (2) miqdardan sehelce büyükrek olacaķ olursa bilesüz şu 'ilāca (3) k̄ābildür eğer büyükrek olamazısa k̄ābil-i 'ilāc degüldür zira şukbe giñ (4) olmaduğınınun sebep oldur kim 'aşab-ı mücevvefde südde 'arız olmışdur (5) bu iki 'alameti kim zıkr eyledük bir yerde gerekdür ki kadh eylemekden fāyide (6) hāşıl ola elhāsıl bu iki 'alametün birisi şakabe giñ olmaķdur (ikinci şu demir renginde olmaķdur) (7) üçünci veche oldur ki şahib-maraźlara şoralar güneş şu'lesini yā (8) mum ısığınını bakup sizerse k̄ābil degüldür eğer sizmezse 'alaca (k̄ābil-i 'alācdur) (9) k̄ābil degüldür gözini aç a dört tarafına nazar ize eğer cihānı (10) tuman gibi görürse kim gendüsü bir tuman içinde gibi ola k̄ābil-i (11) 'ilācdur eğer tuman gibi değül karanulıķ içinde dursa k̄ābil-i 'ilāc degüldür (12)

dördüncü veche oldur ki buyuralar şāhib-marāz gözini açā gözünü (13) üzerine yumşaq atılmış panbuq, uralar üzerinde kuvvetele dem virüp

184(a)

(1) ya'ni nefes virüp oflayalar 'ale'tta'cil panbuqı götüreler kim nazar (2) ideler eğer şu hareket idüp deprenüp levni gökcek olursa kâbil-i 'ilâcdur (3) eğer deprenmese 'ilâca kâbil değüldür ve hem panbuqıla şınmaq anunçün (4)dir kim barmağıla çok dürlü imtihan ideler şınarlar şu müşevveş olub (5) katı eylemeğe müşkıl olur bu sebebden gerekdür kim elile gözi iğen (6) üşendürmeyeler dağı ne vaqt kim göreler şunun 'alâmetleri zâhir (7)olmağa başladı fi'l-ğâl muvafıq perhizlere ve şavâblu 'ilâclara (8) meşğül olalar kim mu'âlece muvafık olup fâyide ide eğer mu'âlece itmeğe (9) tekâsül ideler şu kuvvet tutup muhkem ola ol demde mu'âlece fâyide ide (10) ve yâhud eylemeye nitekim hoca 'ali ebü sinâ eydür rahmetu'llahi 'aleyh (11) ben bir 'âkil mu'teber gişi gördüm ki anuñ gözine şu inmeğe agaz (12) eyledi işbu tarîka gendüye mu'âlece eyledi ya'ni istifrag (13) itmeğile ta'am az yimeğile balgam arturur gıdâlardan ihtirâz itmeğile kalyalar

184(b)

(1) yeyüp muhallil sürmeler müneşşif edviyeler isti'mâl itmeğile şuyı gözine (2) inmekden men' idüp zâyil oldı görmeklik nûrı yine kararına (3) geldi dinlen imdi 'ilâc-ı şavâb şol nesneye dirler kim evvel dimağı (4) ve bedeni ħabb-ı kuqıyayıla ve ħabb-ı zehebile ve ayâric feykarayıla ve ħabb-ı (5) ıstamĥikûnıla arıdup pāk ideler her haftada bir şerbet ayâric (6) feyğara kim balıla yoğurulmuş ola matbûğ-ı kañariyün vereler (7) şıfât-ı matbûğ-ı kañariyün kañariyün baryik üç dirhem (8) mücevvef nîm-goft üç dirhem besfâyc nîm-goft yedi dirhem çekirdeği (9) çıkmış kıızıl üzüm yiğirmi dirhem dükelerini yüz elli dirhem şuyıla (10) kaynadalar elli dirhem kalınca ayâreci bu matbûğda ħal idüp

içeler (11) beğāyet şavāb ola şıfat-ı ḥabb-i zeheb şabr yigirmi dirhem şaru (12) helīle ve maştaki sakmūniyā keşirā za'ferān her birinden üç dirhem (13) kızıl gül biş dirhem dögeler rāziyāne şuyıla yoğurup

185(a)

(1) ḥablar ideler şerbet-i iki buçuk dirhemdür nev'i diger şabr yigirmi dirhem (2) şaru helīle ondirhem keşirā za'ferān her birinden bir dirhem (3) maştaki ve sakmūniyā her birinden üç dirhem dögeler eleyeler (4) kendene şuyıla yoğurup ḥablar ideler şerbet-i iki dirhem ola (5) issi şuyıla eger gice yerse dūn yarusından sonra yine (6) nev'i diger şabr sakmūniyā her birinden bir mişkāl türbūd yedi mişkāl (7) dögeler eleyeler yoğuralar ḥablar ideler serbeti iki buçuk dirhem ola şıfatı (8) ma'cūn kim şunuḡ ibtidāsında fāyide ider eger kāsni ve zencebīl (9) rāziyāne toḡmı her birinden biş dirhem dögeler eleyeler şafī balıla karışdurup (10) her taḡla bir mişkāl isti'māl ideler ve hem menzencūş yiylemek (11) yāsemīn ve çörek otı yiylemek ḡāyet fāyide ider şıfat-ı şiyāf kim (12) şunuḡ ibtidāsında fāyide ider aḡ ḥarbak on iki dirhem aḡ fūlfül (13) altı dirhem uşak bir dirhem dūkelini dögeler turb şuyıla yoğurup şiyāflar

185(b)

(1) ideler göze çekeler müfred şoḡan şuyını balıla göze çekmek göze (2) cilā virür göze iner şuyı kurıdur balıla

kāsni karışdurup yimek (3) dağı göze çekmek dağı fāyide ider
 kıurt ödi i sırtlan ödi kim (4) 'arab şebüt dir balıla göze
 çekmek fāyide ider ħorūs ödini birine (5) tamzurmak fāyide
 ider toy cigeri içinde kim yaşılca dericik olur (6) anı
 kurudup göze çekmek fāyide ide buħūr-ı meryemün şuyını
 yaprağını (7) balıla karışdurup göze çekmek şunun inmegini
 men' ider dāne (8) çādırı ayāric- i feyķarāyıla ya āb-
 kāmile ġarġara itmek ġāyet fāyide (9) ider ħāsa istifrāġdan
 sonra isti'māl ideler şıfat-ı şıyaf-ı (10) mücerreb kim
 göze iner şuyı zāyil ider şıġır ödini alalar üskürceye (11)
 koyalar bir dirhem kāsni bir pāre bize bağlayalar el urup
 üskürte içinde (12) şol kadar ezeler kim hemvār ola ba'dehu
 bir dirhem belesan yağın karışdurup (13) kurudup şiyāflar
 idüp göze çekeler şunun ibtidāsında intişāre beyāza

186(a)

(1) fāyide ider şıfat-ı şıyāf-ı merāret kim meşhürdur göze
 su indüğine (2) turna ödi yaban keçisi ödi şebüt ödi 'uķķāb
 ödi keklik (3) ödi her birinden iki dirhem ferfiyün bir
 dirhem şahmı 'l ħançal ve sekbīnec (4) her birinden bir
 dirhem dögeler eleyeler rāziyāne şuyıla yoġurup şiyāflar
 (5) ideler şıfat-ı dāru kim göze su indüğine gözün nūrı
 zā'if (6) olduġına fāyide ide kabı soyulmuş ħabbu'l-ġār on
 dirhem şamġ-ı 'arabī (7) bir dirhem ikisini bāliġ olmaduk
 oġlan sidüġile yoġurup göze çekeler (8) şıfat-ı daru-yı
 mu'assel sekbīnec iki dirhem ħaltīt aķ ħarbak her birinden

(9) altı dirhem bal kifāyet miqdārı dögeler balıla
 arışdurup göze çekeler (10) şıfat-ı dāru kim belesān
 yağıla terkīb ideler fūlfūl sekiz dirhem (11) ılımyā dōrt
 dirhem rasūht on altı dirhem mūr-řāfī iki dirhem (12)
 za'ferān siyek dirhem belesān yağı bir dirhem uru
 edviyeleri rāziyāne (13) şuyıla ezeler za'ferānı belesān
 yağıla arışdurup yoğurup bāı edviye

186(b)

(1)lere arışdurup on dirhem ezilmiş řamę-ı 'arabī
 arıřdurup göze çekeler (2) 'azīm fāyide ide ebū 'alī beyān
 eydür rahmetu'llahi 'aleyh aylī (3) mu'teber gişiler ef'ī
 ödini bu marāzuę ib'ıdāsında tecrube eylediler (4) andan
 hic veçhile zehr mażarratını görmediler bu tecribeden
 ma'lūm (5) ola kim aęuludur diyü andan ihtarāz itmeyeler
 dir fi'lcūmle göze (6) řu indüginüę 'ilācınüę tariı otlar
 içmekde göze edviyeler (7) çekmekde işbunlardur kim zıkr
 eyledük ve ammā adh itmek tedbiri (8) ya'ni mīlile göz
 açmak tedbirini beyān eyleyem airü'l-emr (9) bilindi kim
 su tamām indi ve muhkem oldu göreler kim buja hic (10) māni
 var mıdur yā yok mıdur baş ağrısı zükām ve öksürük (11)
 gibi ne kim bunlara beņzer varısa bu mevāni'lerden her
 kanęısı (12) bulunursa evvel gerekdür ki anuğ def'ine
 meřęül olup bedeni ve (13) dimāęı faşd u ishālıla pāk
 ideler ondan şonra kim gözi adh

187(a)

(1) ideceklerdür ol gün gerekdür kim havā şafī ve küşāde ve şimālī ola (2) şāhib 'illeti ilerü getürüp gölgede rüşen yire karşı buyuralar otura (3) yumşak yastuğ üzerine dizlerini göksine idüp ellerini baldurlarından (4) birbirine geçürüp gendüyi cem' ide keḥḥāl anuğ ileyinde kürsiye karşı (5) otura şöyle kim şāhib-maraẓdan yükşekrik ola eger bir gözi (6) görürse ol gözini rifādeyile yumşak bağlayalar zirā bu bağlu olmanuğ (7) iki fāyidesi vardur biri keḥḥāle ammā 'alīle fāyidesi (8) oldur ki eger gözi bağlamayalar hareket ider bu kadeḥ olacak gözi daḥı (9) harekete getürür kadḥ eylemek ol sebebden düşvār olur ṭabībe (10) fāyidesi oldur ki çün mīl urup gözün şuyını giderür göz (11) açıla ṭabīb dileye kim buña nesne göstere ol daḥı gördüğünü buña diye (12) töhmet eylemeyeler kim ol bir gözi açuğdur anuğıla görür dimeyeler (13) fi'l-cümle ṭabīb şöyle kim buyura 'alīl ṭarīka otura

187(b)

(1) bir gişiye buyuralar ardından başını bir elile tuta bir elile gözinün yukaru kapağını yukaru kaldura gözinün aşağı kapağını ṭabīb gendünün (2) bir elile aşağı çeke göz şöyle kim tamām açıla ba'dehu ṭabīb (3) buyura kim 'alīl gözün burundan yañağı köşesine bağa mīli (4) gözün kıyruğundan yañağı köşesinden 'amele getürüp mīlün (5) ucını şol mevzi'e koya kim gözi ol ṭarafdan açacağdur iki (6) vech için biri

sāhib-marazun şabrını sınağ içün kim ağrıya (7) ve zahmete tākāt getürür mi yāhud etürmez mi ikinci nişān eyledügi (8) mevzi' şakabenün berāberinden müdür yā degül mi ve hem mīlün mevzi'i şakabadan (9) sehelce yüksek gerekdür e'l-hağ geremez eger sağ gözi açmak dilerse (10) mīli sol elile tuta eger sol gözi açmak dilerse sağ elile (11) tuta ba'dehu mīle i'timād ide tamām kuvvetile şöyle kim mīl gözün (12) içine gire nazār ide mīl karaniyyenün içerü yanında göze nāzūkligile (13) mīli şakabenün berāberine getüre cehd ide kim mīli şakābeden içerü

188(a)

(1) geçürmeye beli eger yarum arpa miqdārı geçicek olursa revā olsa (2) eger ziyāde geçerse revā olmaya fi'l-cümle mīl çünkim yerine yetişe (3) şāhib maraža eyü söyleyüp beşāret haberile sevindüreler kim (4) 'alīl dahı ferah kesb idüp yüregi kuvvetlene zirā ekser vāki' olur kim (5) sāhib-marāža ol hāletde istifrāğ 'arız olur bu sebebden (6) gerekdür kim ol gün ta'am yememiş ola ol sāt eger başı (7) çekzinüp yā gönli dönerse azıcuğ koruğ yā enār şarābını vireler (8) tā kim gönül döndüğünü teskīn ide dahı atılmış panbuğı göz üzerine (9) koyalar nefes urup arkunlığıla uralar maşūd bundan oldur ki (10) göz asāyiş ola pes mīl aheste aheste hareket virüp döndere (11) şuyı mīlün ucıla aşāğa yatura çün göre kim şu aşāğa (12) oturdu 'inebiyenün himli şuyı gendüye çekdi bir zamān şabr ide mīli (13) fi'l-

hāl çıkarmaya nazār ide eger şu hareket idüp çıkacak olursa yine

188(b)

(1) aşığa yatura ve illā çok olur kim 'inebiyyenüñ himli lezc olur şuyı (2) düşvârlıgıla gendüye kabûl ider ve dağı çok olur kim şuyı mîlile (3) bir kez yaturmağıla her giz eşeri belürmez ve hem çok olur kim hayli (4) zahmet çekilür şunun dükelisi inüp gitmez ol mevzi'e kim maḥaldür anuñ (5) gibi perākende idüp her pāresi kanķı tarafa meyl iderse ol yaña (6) iletmek gerekdür eger şuyı indürmekde zahmet gāyet çok çekilürse (7) mîlüñ ucını gözün aşığa tarafında başmak gerekdür kim azacuk kan (8) zāhir ola şuyı ol kanıla yaturalar kim ne kadar müşkil şu olursa (9) yoğ iken kan 'arız olacak olursa ğam yimeye kim cemî'i müşkil şuları kan (11) yaturur eger şu müşkil dağı olmayacak olursa kanıla iner şu begāyet (12) müntehā olur zirā kanūn harāreti şunun ruṭubetini göyündürüp kan (13) kan ider ammā ol kan kim mîl ucıla zāhir olur ğam degül didük

189(a)

(1) velî kan zāhir olduğı vaktın anı ol halde komak gerekdür (2) belki aşığa yaturmak gerekdür mîl ucıla eger yaturmayacak olursa turfe (3) 'illet mütevellid olur taḥlîl eylemek düşvār olur fi'l-cümle ol hāletde (4) kim suyı tamām kararına iledüp yaturalar buyura kim 'alîl birkaç kez

(5) tenahnuh ide boğazıla burnıla eylemeye ve hem ağızıla
 suyunı yuda (6) boğazından aşığa meyl ide tabīb çün göre
 kim şu tamām karar (7) idüp yatdı mīli arkunluğıla taşra
 çıkara gül yağıla yumurda (8) şarusın atılmış panbukıla
 gözün üzerine uralar iki gözünü bile (9) muhkem bağlaya
 eger gözün köşesinde kan belürecek olursa (10) döğülmüş
 yumşak tuzıla gözi muhkem bağlayalar karañu evde yaturalar
 (11) kafası üzerine sağ yanına şol yanına yatmaya şol uyku
 uyur (12) gişiler meşābesinde hic vechile hareket itmeye
 söz söylemeye eger söz (13) söylemek dilese elile işāret
 ide gendüyi akşurmakdan öksürmekden

189 (b)

(1) saklaya şakağlarına şovuk muhaddir zamādlar ideler kim
 nāgāh baş ağrısı (2) tevellüd itmeye eger öksürmek vāki
 olursa badem yağıla cülāb içüreler (3) eger akşurmak 'arız
 olsa elini burnını ova kim akşurmağı zāyil ola gıdāyı (4)
 az yidürüp hiç vechile çeynecek nesne yidürmeyeler yā cevāv
 yāhūd (5) harīre içüreler ikinci gün arkunluğıla gözi
 açalar rifādelerini (6) āheste götüreler panbukı gül şuyıla
 ısladup gözi anuñıla yuyalar (7) şöyle kim panbukdan göze
 hic nev'ile zahmet irişmeye gözünü elile (8) açmaya tutmaya
 yine panbukla yumurda şarusın gözine bağlayalar üçüncü (9)
 gün yine açalar velīkin aḥşāma yakın açalar kim şavāb ola
 ol (10) (maraża) demde kızıl gül şuyıla kaynadup gözi ol
 şuyıla yuyalar sāhib (11) buyuralar otura arkasına ve dört

yanına yastuklar koyalar (12) şöyle kim dört tarafı cemi
yastuk ola i'timād idüp rahat ola (13) hiç nev'ile hareket
itmeye başından aşağıya kara destār ya bürüncek aşalar

190(a)

(1) gözine ot komak dilelerse yumuş şāzenic-'adesī yā
sürme-i ıṣfihānī (2) çekeler eğer iki üç günden sonra şu
yine mu'avedet iderse mīlile (3) girü yerine ilemeler zīrā
ṭabaḳa-i mülteḥime bu üç günde tamām ḥatm olmamışdur (4)
cehd ideler kim mīlün evvelki yirini bulalar mīli yine ol
menfezden (5) 'amele getüreler ve 'illā çok olur kim
mülteḥime yumşak ve geniş olur (6) mīlün evvelki mevzi'i
bulunmaz eyle olsa tiz nişterile bir menfez (7) dahı ideler
mīli ol menfezden isti'māl ideler evvelki 'adet (8) üzerine
şuyı yaturalar gözi yine bağlayalar nitekim zikr olundu (9)
ve ba'dehū vaqt olur kim mīlün mevzi'inden zīyade et 'arız
(10) olur anı ustūrayıla yāḥūd maḳasıla keseler hiç ihtiyāt
itmeyeler (11) dahı ba'zılar ḳarniyyenün altından yararlar
şuyı ṭaşra çıkarurlar (12) bu ṭarīḳa 'amel muḥaṭaradur
velikin bunu şol vaqt ideler kim (13) şu ḡalīz olur
rutūbet-i beyziyyeyi gendüye çekmez ḥāşıl-ı kelām

190(b)

(1) göz açılıp bu mu'aleceler olduğundan sonra nāḡāḥ vaḳi'
olur kim (2) göze şancu ve zarbān'arız olur iki nesneden ya
ṭabībün tamām (3) tenḳiye itmekde taḳşırılık itdüğünden olur
yāḥūd şāhib-marażun (4) şādīḳ-perhīz itmedüğünden olur

fi'l-cümle gerekdür ki 'ale't-ta'cîl (5) anuñ mu'älecesine mülâzemet idüp meşgûl olalar su'utlarıla (6) ğargaralarla zamâdlarıla kim ol sancu sâkin ola eger tekâşül idüp (7) mu'älece itmeyecek olurlarsa göze âfet-i'azîm müştavlî olup (8) ümidleri münkati' emekleri zâyi' olur şıfat-ı şıyâf-ı afyon kim (9) sancuyı sâkin ide göze uyku getüre şıyâf-ı māmîşâ sekiz dirhem (10) za'ferân ve afyon ve şamğ-ı 'arabî ve huzağ her birinden iki dirhem (11) keşîra ve anzerût her birinden dört dirhem cündîb-i dester bir dirhem (12) dögeler eleyeler yağmur şuyıla yoğurup şıyâflar ideler yumurda ağıla ezüp (13) panbuğıla gözün üzerine uralar nâfi' ola ve ammâ ğayrı hallerün

191(a)

(1) 'ilâcı kim muşâddime-i âb olmaya evvel gerekdür ki her birinün esbâbını (2) ve 'alâmetini bileler ol kim ma'deden ola ayârec-i feykarâyıla mu'älece (3) idüp ma'deyi gül beşekerile maştaki ve anisonile takviye ideler ol kim (4) muşâl.ih-i ma'dedür mürâ'ât ideler şöyle kim bu mu'âlecenün mevzi'inde (5) zîkr oluna eger ma'de issi olacağ olursa ma'deyi maţbüh-ı helîlele (6) pāk ideler enâr şarâbıla limon şarâbıla takviye ideler şol (7) buhârlar kim ma'deye dimağa ma'deden müteşâ'id olup müstavlî olmışdur (8) ol buhârları dimâğdan men' idüp māddeyi ayakdan yaña çekeler şandalıla (9) gülâbıla yiyledüp şakağlarına tılâ ideler va'llahu-a'lem sekizinci makâle (10) gözün şol illetlerini

bildürür kim anı hissile kimseler idrāk idmez (11) her birinüñ adını esbābını ve 'ilācını beyān idür bu maqālat on (12) bir bābdur her bābda bunca marāzlar vardur zikr iderüz inşa'allāh (13) evvelki bāb ruṭūbet-i beyziyyede olan marāzları bildürür

191(b)

(1) ikinci bāb ruṭūbet-i celidiyyeyile 'ankebūtiyyeye 'arīz olan marāzları bildürür (2) üçünci bāb rūḥ-ı bāşıraya 'arīz olan āfetleri bildürür (3) dördünci bāb şebkōrligüñ esbābını 'alāmetini ve 'ilācını bildürür (4) beşinci bāb zürkōrligüñ esbābını ve 'ilācını bildürür (5) altıncı bāb kardan şovukdan zaḥmet çekmiş gözün 'ilācını bildürür (6) yedinci bāb ruṭūbet-i zücaciyyenüñ marāzlarının 'adedini ve 'alāmetini bildürür (7) sekizinci bāb 'aşab-ı mücevvefe 'arīz olan marāzları bildürür (8) tokunzuncı bāb 'aşab-ı mücevvefenüñ istirḥa olduğunun esbābını ve 'ilācını bildürür (9) onuncı bāb gözün nūrı za'īf olduğunun esbābını ve 'ilācını bildürür (10) on birinci bāb envā'ı göz ağırlarına ve marāzlarına ḥācet otları bildürür (11) evvelki bāb ruṭūbet-i beyziyyede 'arīz olan marāzları bildürür (12) ruṭūbet-i beyziyyede 'arīz olan marāz altıdur levn tağayyür olmaqdur (13) cufūfdur cufūf cüzün-mihna ya'ni anuñ cüzünüñ ba'zısı kurumaqdur

192 (a)

(1) ruṭūbeti giçi olmaḡdur ruṭūbeti büyümeḡdür ḡalīzdür bu takrīr eyledüḡümüz (2) marāzlar kim ruṭūbet-i beyẓiyyede vāki' olur ikiden ḡāric degüldür yā kemiyyetile (3) düşer ya keyfiyyetile şol kim kemiyyetile düşer yā artuḡrak or ya eksülür (4) yā giçirek olur yā büyükrek vaḡt olur kim artuḡrak büyükrek olur (5) mikdāri ṭabi'iden ruṭūbet-i beyẓiyyenüḡ ortasıla ṭaşraḡı nūruḡ (6) ortasında ḡicāb olur ammā şol vaḡt kim azraḡ yāḡūd giçirek ola (7) ol āfetler tevell üd ider kim yukāru bāblarda zikr oldıdı ve ol kim (8) keyfiyyetle düşer ol daḡı üç dürlüdüdür yā bir āfet olur kıvāmında (9) yā bir āfet olur levninde yā bir āfet olur yubūsetde ve ammā ol kim kıvāmında (10) olur şöyle olur kim kıvāmı ba'zısı mu'tedil olur bāzısı ḡalīz (11) raḡ olur bu 'illetüḡ ḡüdāvendı her nesne kim ıraḡ ola anı göremez (12) ol kim yakın ola anı daḡı eyü görmez zīrā ba'zısının kıvāmı i'tidālden (13) beḡāyet çok döner ḡalīz olur yāḡūd dükeli merre-i vāḡide ḡalīz

192 (b)

(1) olur ve eger cemī' ḡalīz olacaḡ olursa gözüḡ görmekligi bāṭıl (2) olur ve anuḡ ḡükmele şü ḡükmi ikisi birdür eger eczālarının ba'zı (3) ḡalīz olursa ikiden ḡāric degüldür şol eczā kim ḡalīzdür peyveste (4) ola anuḡ daḡı (ḡāli) üç dürlüdüdür biri oldur ki evvel eczādan ḡalīz (5) olan anuḡ ortası ola eger bu ṭariḡa olacaḡ olursa 'alāmeti (6) oldur

ki bu 'illetün hüdāvendī bir nesneye kim naẓar ide ortasından (7) bir ƙara nesne Ʃaşrasına Ʃıkmıř gibi görür ikinci oldur kim anuñ (8) eczālarınınuñ ğalīz olan mevzi'i anuñ kenārları ola ol ƩarīƩa (9) olursa 'alāmeti oldur kim bu 'illetün hüdāvendī büyük nesneleri (10) bir kez naẓar itmegile tamām görmez meşelā şöyledür kim büyük cüſselü: cāneverlerün (11) endāmlarını ayru ayrı görür üçünci oldur kim eger ol eczā kim (12) ğalīz olmuşdur perākende olmuş olursa 'alāmeti oldur ki şāhib (13) marāzuñ gözinün ileyinde hayāller görünür ol cüzvün şeklinde

193 (a)

(1) zıkr eyledük sinek gibi üvez gibi yazılmış haƩlar gibi ne kim bunlara (2) beñzer varısa ammā ol kim levnlere düşer üç dürlüdür biri oldur ki (3) ruṩubetün cemī'isi levninden döner sāhib 'illet her nesne kim göre (4) ol levnde görür eger gördüğü levn Ʃara ise ol şol Ʃulūmat dütün gibi (5) görür eger Ʃızılısa yā şaru ise şol hālde göre kim gözinde Ʃurfası (6) olanlar yā yaraƩanı olanlar gördüğü gibi ikinci oldur ki ba'zıları (7) levninden döner ba'zısı yine Ʃabī'i levninde olur 'alāmeti budur kim (8) bu 'illetün hüdāvendinün ileyinde hayāller görünür ol eczānuñ (9) şeklinde ve levninde üçünci oldur ki şol buħārlarun sebebile kim dimāğa (10) müteşāi'd olur ol buħārun zıllı ruṩubet-i beyziyyeye düşer her (11) ğāh kim ol buħār gelmege başlaya görmeklik hāli Ʃabī'iden rüç'at (12) ider

cemi'i eşyayı ol mütesâ'id olan buḥārūn levninde gösterür
 (13) ol kim ruṭūbetün ve yubūsetün keyfiyyetinden düşe ya
 ruṭūbetile i'tidalden

193 (b)

(1) çıkmış ola yā yubūsetile ammā ol kim yubūsetile
 i'tidālden çıkmış ola (2) üç ḥālden ḥāric degüldür yā budur
 anuḡ dūkelisi yābis ola 'alāmeti (3) budur ki bu 'illetün
 ḥüdāvendinün gözi küçücek olur aṣlā görmez (4) olur ba'zı
 eczālarının ruṭūbeti yābis olur bu daḡı iki nev'dür (5)
 kuruluş eczāsı peyveste olur yāḥūd perākende anuḡ hükmi
 hemīn (6) ḡalīzlık hükmi gibidür ammā fark oldur kim
 yubūset olan gişilerün (7) gözi küçücek olur ve uykusuz
 olur ve ol kim i'tidālden ḥāric (8) olmuş ola anuḡ gözi
 gendü endāzesinden büyükrek ve ṭolurak (9) ola 'ilācı
 ruṭūbet-i beyziyenün terligi çoḡlının büyükliğinin ḡalīz
 (10) lıḡının 'ilācıdur bedeni dimāḡı arıdup pāk olur göze
 cilā virici (11) sürmeler isti'māl idüp taḡlil idici
 edviyeler çekeler ve illā gişiliginün (12) kuruluşunun
 eksükliginün 'ilācı yubūsetden olan baş ağrısı 'ilācı (13)
 gibi dūr ruṭūbeti arturıcı tedbīrler buyuralar vallahü-
 a'lem

194 (a)

(1) ikinci bāb ruṭūbet-i celidiyyeyile 'ankebutiyyeye 'arız
 olan (2) marāzları bildürür ruṭūbet-i celidiyyenün

marâzları on altı dur (3) biri zevālühā yümüne ikinci zevālühā yüsre üçüncü imtidāduhā (4) ila fevkin dördüncü imtidāduhā ilā esfelin beşinci tağayyürühā ileşşufreti (5) altıncı tağayyürühā ile's-sevād yedinci tağayyürühā ile 'lbeyāz sekizinci (6) tağayyürühā ile'l-humreti tokuzuncı inki'āruhā onuncı hucūcuṭuhā onbirinci sığāruhā (7) on ikinci kiberuhā onüçüncü yubūsetuhā ondördüncü ruṭubetühā onbeşinci (8) inki'āduhā onaltıncı tüferriku-ittişālīhā ma'lūm ola ki (9) ruṭubet-i celīdiyyenüḡ marâzları bunlardır ki zikr eyledük līkin (10) ruṭubet-i celīdiyyenüḡ marāzı dörd nev'dür biri afetlerdür ki vāz'ına (11) düşer ikinci afetlerdür ki kemiyetile düşer üçüncü afetlerdür ki (12) keyfeyyetile düşer dördüncü tüferriku'l-ittişāl dur amma evvelki nev'kim (13) vāz'ına düşer üç veche üzerine biri oldur kim mevzi'inden

194(b)

(1) zāyil olmuş ola sağdan yana yāhūd şoldan yana meyl eylemiş ola (2) ikinci oldur yukarı veyāhūd aşaga yana çekilmiş ola üçüncü oldur (3) içerü gitmiş ola yāhūd azacuk yukarı kalkmış ola ve illā celīdiyyenüḡ (4) sağdan yana yāhūd şoldan yana yukarı yana meyl eyledüginüḡ sebebi (5) 'aşab -ı mücevvefenüḡ azalaları teşennūc olduğındandır teşennūc dahı (6) ya imtilādan olur yā yubūsetden olur iki nev'üḡ dahı 'alāmetleri (7) ma'lūm-dur veli aşaga ka'rına gitmeḡinüḡ sebebi istifraḡdan olur (8) ve hem ruṭubetler

taşrasına kalduğının ve aşağıya yana çekildiğinin sebebi aşab-ı mücevveffenün (10) 'azalaları istirhâ olduğundan olur eyle olsa her gâh ki celīdiyye (11) sağ yana yâ sol yana meyl ide ol kimsenün gözi aḥvel görünür (12) ve daḥı vaḳt olur kim celīdiyyenün bir ta'alluḳ olan eczâsı yukaru (13) yana aşağıya meyl eylese ol kimse gerekdür ki bir nesneyi iki göre

195(a)

(1) eger iki gözün daḥı celidiyyesi gendü mevzi'inde zâyil olmuş (2) olsa biri yukaru çıkup biri aşağıya inmiş olsa buncılayın olur ve her (3) gâh kim celideyye inkışâr olmuş olsa göz elbette dimâğı ruḩbetleri (4) taḥlîli sebeble daḥı yubüset sebeble azrak ola ve hergâh kim göz taşrarak (5) otura füzünî ruḩbetlerün sebeble ekḥel göstere şöyle kim deryânun (6) içerüsünde kim baḥr-i bî-kırândur ol şu ol mevzi'leri kara gösterür (7) kaçan kim kenâra yakın olup yeri yuḳa olsa aḳ rüşen ve şâfi (8) görünür ilâcı imtilâdan olan teşennüce ve istirhâya oldur kim ruḩbetleri (9) istifrag itdüreler nuḩularıyla gargaralarla atüşelerle ve illâ kuru (10) teşennüce kim ruḩbetler taḥlîl olmaḳlığı sebeble olmuş ola ruḩbetleri (11) arturıcı tedbîrler buyurular ikinci nev'kim kemiyyetile düşer iki veche (12) üzerinedür biri oldur büyükrek olur ikinci oldur ki (13) giçirek olur büyüklüğün sebebi maddenün çoklığından olur

195(b)

(1) giçiliginün sebebi çok istifrāğıla kuruluşdan ve ruṭūbet taḥlīl (2) olduğundan olur ve her gāh kim ṭabī'i miqdārdan büyükrek olsa (3) nūr-ı bāşıra mükedder olur her nesneye kim baḳa gendü mevzi'inün miqdārından (4) ol nesnenün cūssesini giçirek görür sebebi ol kim bu ruṭūbeti celidiyyenün (5) gevherine perākende olur anuḡıla örtülür anuḡ kuvveti şöyle kim (6) gerekdür ṭaşrasına sirāyet eylemez ve her gāh kim giçirek ola mu'tedil (7) miqdārıla rūḡ-ı bāşıra kaviraḡ olur bu sebebden her ne kim naḡar ider (8) gendü miqdārından büyükrek-dür anuḡçün kim rūḡ-ı bāşıranuḡ miqdārı (9) anuḡ cirmini kıyās itmekde ziyāde ve ḳavī olur ḳaçan kim rūḡ-ı bāşıranuḡ (10) kuvveti endāzede olsa cümle emrāzlardan birisi olur 'alāmeti (11) ve ḳānun-ı 'ilācı iki nev'inün daḡı m'alūmdur ammā üçüncü nev'kim (12) keyfiyyetile düşer ol daḡı üç nev'dür biri celdiyyenün levni (13) taḡayyür olup yā ḳara yā ḳızıl olup ya ṣaru yā aḡ olur ikinci ruṭūbeti

196(a)

(1) bunun üzerine ḡālib olur üçüncü oldur ki yubūset ḡālib olur (2) velikin levni taḡayyür olmaḡlığının sebebi aḡlaṭ ḡalebesinden olur (3) ruṭūbet ḡālib olduğunun sebebile yubūset ḡālib olduğunun (4) sebebi ma'lūm dur bir kez yirlerde zikr olunmuşdur ve ol vaḡt kim anuḡ levni (5) taḡayyür ola ṭabī'atdan ḡāric bir levn anda ḡāhir olur ol

'illetün) (6) hüdāvendī her neye kim nazar itse ol hıltun levninde görür kim (7) gendüye müstevlī olmışdur ve dahı her vaqt kim ruṭūbet ğalebe ide göz (8) hıyre olup muttaşıl yaşı eksük olmaz ve her gāh kim yubūset ğalebe (9) ide ruṭūbet-i beyziyye müncemid olup müna'kid olur ol sebebden (10) görmeklik bāṭıl olur ve hem 'ilācı dahı müşkil olur amma celidiyye (11) müteğayyir olduğınun 'ilācı oldur ol hıltı istifrāğ itdüreler kim (12) anuṅ levninde 'alāmeti gözde zāhir olmuşıdı ve hem taḥlīl idici sürmeler (13) isti'māl ideler velī aṅa kim ruṭūbet ğalebe itmiş ola ayārec-i feykara

196(b)

(1) ve ḥabb-i kükıyāyıla istifrāğ itdüreler bedeni dimāğı bir kaç kez arıdalar (2) sürmelerde bāsiliḳun çekeler aṅa kim yubūset ğalebe itmiş ola ruṭūbeti (3) arturıcı tedbīrler ideler dördünci nev' kim tüferriḳu'l-ittisāl dur bunun (4) 'ilācı kuruḳ 'ilācı gibidür velīkin bu kuruḳdan müşkildür zirā tabībler (5) bu marāzları ḥissile idrāk itse olmaz dahı vaqt olur kim ṭabaḳa-i (6) anḳebutıyyeye tiz muḥarrık mādde sebebinden tüferriḳu'l-ittisāl mütevellid olur (7) anuṅ 'ilācı gözünj marāzlarından müşkil olur her kimse dileye kim aṅa (8) mu'āleceden fāyide ola meger ol maddeyi istifrāğ itmegile fāyide bula (9) üçünci bāb rūḥ-ı bāsıraya 'arız olan marāzlarınj ahvali (10) iki vechile zāhir olur yā kemıyyetden yā keyfiyyetden ol kim kemıyyetden (11)

'ārīz olur iki dürlüdür biri oldur ki rūḥ-ı bāşıra çok olur (12) çoklığı sebebile anuñ kuvvetinüñ mesāfeti ırağa düşer ol sebebden (13) ırağ nesneleri beğāyet eyü görür ammā yakından hırlu görmez ikinci

197(a)

(1) oldur ki rūḥ-ı bāşıra miqdār-ı tabi'iden eksükrek olur yakındağı (2) nesneleri eyü görür ırağdağıya kuvvet irişmez kim temiz ide ma'lūm oldı kim (3) rūḥ-ı başıranuñ kılletile za'if-liğından olurmış ve ol kim tariķi (4) keyfiyyetden zāhir olur iki dürlüdür biri oldur kim rūḥ-ı bāşıra ğalīz (5) olur ol sebebden her ne kim görürse düşvār görür bir şahkim görür (6) anuñ şuretini ve hey'etini taḥķik idemez ikinci oldur ki rūḥı laṭif (olur) (7) anuñ kuvvetinüñ mesāfeti ırağa düşer düşecek perākende olur dağı (8) ekser vāki' olur kim kemiyetün keyfiyyetün aḥvali mürekkeb olur ol (9) terkib dağı dört dürlüdür biri oldur ki ruḥ-ı başıra çok olur (10) ve ğalīz olur ikinci oldur ki az olur ve ğalīz olur üçünci oldur ki (11) çok olur ve laṭif olur dördünci oldur ki az olur ve laṭif olur (12) ammā ol kim çok olup ğalīz ola ırağdan her nesne kim göre gökcek (13) göre zira mesāfetün ırağlıyla hareketün kuvveti laṭif olur

197(b)

(1) yakındağı nesneleri gökcek görmez ilācı oldur ki ayārec-i feyķarāyıla (2) istifrāğ itdürüp sürme-i rūşināy

çekeler gice ta'âm yimekten perhîz (3) idüp lebeniyatdan ihtirâz ideler merzencûş yiyledüp ğıdasınun içine (4) dâr-ı çîni sa'ter 'ivaż ideler ve ol kim az olup ğalîz ola ırakdan (5) eyü görmez iki dürlü sebep vardur ya ruṭûbet mütekâşif olduğınınun (6) sebebledür yâhûd ruṭûbeti ğalîzlığınınun sebebledür bu 'illet ekser (7) pîrlerde olur bununun 'ilacı ğâyet düşvâr olur zîrâ azdur azdan (8) ğalîzdur buña ayârecden tenkıyeden çâre yokdur seri'ü'-hażm ta'âmlar (9) yedürmek gerekdür kim ruṭûbet arturıcı ola cevâv gibi kuzı eti şorbası (10) gibi semîz kuşlar eti gibi ve bunlara benzer varısa ve ol kim çok ola laṭîf (11) daĥı ola her neye kim nażar itse ırakdan yakından beğâyet gökcek (12) ve kuvvetlü göre ve ol kim az ve laṭîf ola yakından gökcek görür ve lîkin (13) ırakdan tahkîk idemez sebep oldur vaĥt olur kim rûḥ-ı bâsıraya

198(a)

(1) yubûset ğalebe ider vaĥt olur ki ruṭûbet-i celîdiyye büyükrek (2) olur 'ırak nesneleri gökcek görmez ve illâ celîdiyye büyük olduğınınun (3) 'ilâcı yubûset 'ilâcında zıkr olmışdur rûḥunun azlığı 'ilâcı (4) daĥı yubûset 'ilâcı gibidür vallahü-a'lem dördüncü bâb (5) şeb-körliğün esbâbını 'alâmetini ve 'ilâcını bildürür ammâ gice gör (6) memeligün sebebi üç dürlü biri rûḥ-ı bâsıranun ğalîzliğinden (7) olur ikinci gözünün eczâlarınınun ruṭûbetinden olur ve hem ruṭûbet (8) beyziyyenun ğalîz

olduğundan olur üçüncü güneşün harareti mütevâtır (9) eser eylediğinden olur zîrâ gündüzün havâsı 'ale'l-kıyâs gice (10) havâsından issi ve laţîfdür gündüz havâsınun ve hem güneşün (11) nûrı gözün ruţûbetini rûh-ı bâşıranun ve beyziyyenün galîzlığı laţîf (12) ider bu sebeblerile gündüz gökcek görür kaçan kim gice olur gündüz (13) havâsınun leţâfeti olur rûh-ı bâsıra dahı gözün ruţûbetleri

198(b)

(1) dahı galîz bu sebebden gice örmez olur ve ol kim mütevâtır güneşde (2) ola şöyle kim güneşün nûrı rûh-ı bâşıranun leţâfetini taħlîl ider olkim (3) galîzrakdur taħlîl pezir degüldür kaçan kim gice ola gice havâsınun (4) keşâfeti sebebile galîzlığı ziyâde olup hiç nesne görmez olur (5) ve hem çok olur kim şebkörüğüñ sebebi buħarı ma'deden olursa her kaçan kim (6) ma'de pāk ola 'illet za'if ola ve her vaķt kim ma'de mümtelî' ola (7) şebkörlik illeti kavî ola ekser bu 'illet büyük kara gözlü gişilere (8) vaķi' olur 'ilâcı anuñ kim kan galebesinden ola kıyfâldan ve gözün (9) köşesinden kim mâķin dirler kan aldurup ayârec-i feyķarayıla istifrağ (10) ideler laţîf tedbîr idüb gice ta'am yimekten ictinâb ideler ta'âmdan (11) öndin züfâ şarâbın içeler ve yâhüd züfâyı sezâbıla dügüp şuyıla (12) süfûf ideler ta'âmdan sonra azacuk eski üzüm şarâbın içeler eğer 'illet (13) eskimiş olursa tiz edviyelerle mu'alece ideler kim müfid ola şıfât-ı devâ kim

199(a)

(1) gece görmezlere fāyide ide geçinüñ bağrını alalar oda bırağalar ol şudan (2) kim andan ḥāşıl olur cem' ideler yumşak döğülmüş dār-ı fülful ile milḥ-i hindī (3) karışdurup ezüp kavurup göze çekeler 'azīm fāyide ide nev-i aḥer dār-ı (4) fülfuli döğüp nīm-goft ideler geçinüñ bağrını alup şerḥa idüp ocağa (5) bırağalar köpüklenüp sulandığı vaktin dār-ı fülfuli üzerine ekeler çıkaralar (6) kurudalar yumşak döğüp göze çekeler ve hem sürme-i rūşināy ve şıyaf-ı (7) merāret çekeler kim ḡāyet fāyide ide nev-i diğer belesān yağını alup azacuk (8) afyonıla kuvvetini sindüreler göze çekeler fāyide ide daḥı mürevvak balıla (9) rāziyāne şuyını karışdurup göze çekeler fāyide ide ve illā gerekdür kim (10) gözini yuma bir sāt kadarı açmaya fi'l-cümle geçinüñ bağrını bişürüp (11) dār-ı fülfulile şuyını çekmek ol bağı yimek gözünü anuñ buḥārına (12) tutmak 'azīm fāyide ide beşinci bāb gündüz körliḡün esbābını ve 'alāmetini (13) bildürür gündüz görmezlik gece görmezliḡün zıddı dur anuñçün kim gece

199(b)

(1) havāsı gündüz havāsından müreṭṭibdür gündüz havāsınun yubūsetinüñ (2) leṭāfeti rūḥ-ı bāşıranuñ leṭāfetini azacuk ziyāde ider bu sebebden (3) her kaçan kim gündüz ola göz ḥıyre olup görmeklik za'if olur (4) bu 'illet ekser gök güzlü gişilerde ve eşhel gözlü gişilerde vāḳi' olur (5)

'ilâcı oldur ki ruṭûbet arturucu tedbîrler ideler burnına hatunlar (6) südini ṭamzurup başına benefşe yağın dürteler ekşi ve ṭuzlu ve tîz (7) ṭa'âmlardan perhîz ideler ve hem çok kimseler kim olur dâyim şahrada ve (8) güneşde olurlar bu sebebden anların gözleri za'îf olup ıraḡdan (9) görmez olur ve anı kim yakında görürler anı daḡı istiḡşâyıla görmezler (10) ne ḡadar kim baḡarlarsa ḡaliba cemî' nesnenüḡ levni anların gözine aḡlıḡa mâyil (11) görünür 'ilâcı budur ki asümâni ṭonlar geyeler gözünüḡ ileyine ḡara bürüncek (12) aşalar kim muttaşıl anuḡ naḡarı ana düşe altıncı bāb (13) ḡardan şovukdan zaḡmet çekmiş gözünüḡ 'ilâcını bildürür ḡardan şovukdan

200(a)

(1) zaḡmet çekmiş gözünüḡ 'ilâcı buḡday şamanı şuyıla ḡaynadalar (2) ol şuyı ısıcakla göze ṭamzurular ve hem balıla şarmısak şuyını göze (3) ṭamzurular fâyide ide ve hem degirmen ṭaşını kızardup üzüm şarâbını (4) üzerine döküp gözi anuḡ buḡarına ṭutmak fâyide ider ve daḡı taḡlîl (5) eyleyici edviyeler züfâ ve bābūnec ve iklîl-i melik gibi şuya ḡay adup (6) başını buḡarına ṭutmak 'ilâc-ı kāmildür yedinci bāb (7) ruṭûbet-i zücâciyyenüḡ maraḡlarının 'adedini ve 'al̄metini bildürür ruṭûbet-i (8) zücâciyyenüḡ maraḡlarının 'adedi on birdür biri taḡayyür-
levniḡ ile'l-beyâzi
 (9) ikinci taḡayyür-ü levniḡ ile's-sufreti üçüncü taḡayyürü ha ile's-sevâdi dördüncü (10) taḡayyürüha ile'l-beyâzi

beşinci ruṭūbetūhā altıncı cūfūfuhā yedinci kebiruhā sekizinci (11) sıḡaruhā tokūncı cumūduhā onuncı ḡalīzuha on birinḡi tüferriku'l-ittişāluha (12) iş bu taḡrīr eyledüğümüz marāzlar kim ḡādīs olur cemī' ruṭūbet-i (13) celīdiyyenūḡ maḡarratlarından olur yābisdür yā mürekkeḡ şol kim

200(b)

(1) basitdür yā issidür yā şovukdur eyle olsa bu issile şovuk yā mādde (2) yile olsa gerekdür yāḡūd biḡayrı maddeler biḡayrı madde olursa (3) zararı ma'lūm dur eger maddeyle olursa levni taḡayyūr olmak ḡādīs olur (4) şol dört levnlerūḡ birisinden nitekim celidiyyeye 'arīz olur bu (5) mevzi'de daḡı 'arīz olur zücāciyyeye ammā taḡayyürlīḡa sebebi oldur ki (6) celīdiyye mürettib olursa zücāciyye daḡı mürettib olur eger yubūset (7) ḡālib olursa zücāciyye daḡı yabisdür eger harāretile ruṭūbet mürekkeḡ (8) olursa zücāciyyeye büyümeḡlik 'arīz olur kaçan kim büyük olsa (9) nūr munḡati' olur celidiyyeye muttaşıl olmaḡdan veyāḡūd ḡarāret (10) ve yubūset mürekkeḡ olur zücāciyyeye güçimeḡligi za'if olur sebebi (11) ol kim nūr muttaşıl olur celidiyyeye zücaciyyenūḡ ortasından yāḡūd (12) burūdetile ruṭūbetden zücāciyyeye ḡalīz 'arīz olur yāḡūd burūdetile (13) yubūsetden cumūd 'arīz olur yāḡūd issi ve tīz aḡlatdan te'ekkül

201(a)

(1) 'ārīz olur ve illā çok olur kim tūferriku'l-ittīṣāl 'ārīz olur zūcāciyyeye (2) ammā kaçan kim bir mādde munṣab olsa aḫalardan bir uzun eger mādde (3) müfred olsa 'illet daḫı müfred 'ārīz olur eger māddeye maḥlūt (4) olursa ğayrı hādīs 'illet mürekkeḫ olur nitekim zıkr eyledük calinūs (5) eydür issi marāzların sebebinden biş 'illet olur şovuk marāzların (6) sebebinden sekiz 'illet 'ārīz olur mürettib marāzların sebebinden biş (7) 'illet 'ārīz olur yābis marāzların sebebinden biş 'illet 'ārīz olur (8) fi'l-cümle bu marāzların 'ilācı kanġı aḫlaḫ ğālib olursa anuḫ 'ilācıdur (9) başda ve bedende istifrāġlar idüp maḫīndan kan almaḫ şakaḫlara (10) sülük yapışdurmaḫ gibi e'lḫāşıl māddeyi başdan aşıġa çekmek (11) gerekdür şol göze şu indüġi bābda olan mu'aleceleri itmekdür (12) ammā tūferriku'l-ittīṣāl kim evrāmlardan olmaya aşab binüp üzöldiġinden (13) ola alāmeti oldur ki göz iġerü düşmiş ola şolmiş ola görmeḫlik

201(b)

(1) bāḫıl olmiş ola buḫa 'ilāc yoḫdur vallahü a'lem sekizinci bāb (2) 'aşab-ı mücevvefe 'ārīz olan marāzları bildürür 'aşab-ı mücevvefe 'ārīz (3) olan marāzlar üç veche üzerinedür birisiden sekiz marāz olur müşabehe tü' (4) l-eczā ya'ni eczāları birbirine beḫzer issi şovuk yaş (5) kuru eger müfred eger mürekkeḫ bu marāzlar cümlesi aşab-ı

(6) mücevvefe hādīs olur ittisā' za'f gibi daḥı bundan ḡayrılarını evvel (7) 'arīz olur intiṣaru'l-kurūḥ ikinci emrāzu'l-'aliyye-isüdde gibi verem (8) gibi ne kim bunlara benzer varısa üçüncü inḥilālü'l-ferd nesne kesilmek (9) gibi fesḫ gibi ḥarḫ gibi ne kim bunlara benzer varısa e'lḥāşıl 'aşab-ı (10) mücevvefün cemī'i marāzları zārār ider görmeklige üç veche üzerine (11) eger marāz kavī olıcaḫ olursa 'azīm mażarratlar hādīs olur fi'lile (12) eger za'if olacaḫ olursa zārār azraḫ olur eger zārārı (13) mütevassıt olacaḫ olursa bi-hasebi i zalik fi'l-cümle dimāḡ içinden cārī

202(a)

(1) olur nūr munḫati' olmaḫlıḡıla görmeklik bāḫıl olur süddeden (2) ayru kıla 'aşab-ı mücevvef 'illetile daḥı ammā 'azalaların 'illeti iki nev'dür (3) biri istirḫādur biri teşennücdür velīkin teşennüc daḥı iki nev'dür biri (4) ve mefḥümdür illā şol vaḫt kim 'aşab-ı mücevvefün 'azalaları teşennüc ola (6) hadeḫa gendü mevzi'inden zāyil olur göz egilür aḫveller gözi gibi olur (7) ḡāḥ kim istirḫa ola göz taşrasına meyl ider eger istirḫa-yı (8) müfred olsa görmeklik bāḫıl olur anuḫün kim göz tamarları ḡāyet (9) taşra çıkar 'aşab çekilür anuḫ tecvīfi 'aşab çekilmegi sebebile (10) taracık olup nūruḫ yolu tūtıla 'ilācı istirḫanuḫ ve teşennüc-i imtilānuḫ (11) oldur ki dimāḡı pāk idüp arıdalar ayarec-i feyḫara ve ḥabb-i kḫıyāyıla (12) ve

ıtrı-ı fil ma'cunı ist'imāl idüp ğargaralar ve 'atūseler ideler (13) kuvvetlü sürmeler çeküp alınına ve şakaıklarına lāden tılā ideler

202 (b)

(1) ammā kuru teşennüce rutūbet arturıcı tedbīrlər ideler zīrā ekser vāki' (2) olur kuru teşennüc kim hādīs olur emrāz-ı dimāġiyyeden şar' ve seder (3) ve devvār ve baş ağrısı gibi bunlar hādīs olduġıla'aşab zāyil olur (4) ammā oġlancuklara kim aḥvellik 'arız olur karşusına gerekdür kim (5) gece mūm yandurular şöyle nazār dāyim ol mūma dürüst ola gündüz (6) bir kızıl nesne aşalar gözinüġ karşusına şol vechile kim gözünġ (7) egrisi kuyruġından yaña ola kızıl neşneyi burnından yaña aşalar tā kim (8) tā kim o nazārı kızıl nesneye māyil ola ve ya'ni müteḳaddimler eyitmişlerdür kim (9) eger koyun öykenini alsalar döġüp şuyını sıkşalar sürmeyi ol şuyıla (10) perverde idüp göze çekseler fāyide idüp aḥvelligi zāyil ola dimişler (11) tokuzuncı bāb 'aşabe-i mücevvef üġ istirḫa olduġınun esbābını (12) ve 'ilācını bildürür'aşab-ı mücevvef istirḫa olduġınun sebebi iki nev'dür (13) biri zaḫmetile kūsmağdan olur vaḳt olur kim ḫatunlar oġlan

203 (a)

(1) toġurmağdan istirḫa olur bükülür gözi taşra gelür 'ilācı şununġ kim (2) zaḫmetile kūsmağdan olur ve daġı ḫunak

hastalığından olur evvel kan (3) alduralar ba'dehu kurş-ı
 benefşeyile ishāl ideler gözini rifādeyile şarup (4) zeytun
 yaprağı şuyıla mersin yaprağı suyıla kabız edviyeler
 ısladup (5) göze çekmek gerekdür rifde üzerine gözün
 endāzesince kurşundan (6) tahta bağlayup kafası üzerine
 yaturup gıdayı az yimek gerekdür ol kim sebebi (7) oğlan
 toğurmakdan ola kan idrār idici mu'ālaceler ideler enşeden
 (8) hacamat idüp gözi muhkem bağlayalar şöyle kim zikr
 olundı vallahü a'lem (9) onuncı bāb gözün nūrı za'if
 olduğunun esbābını ve 'ilācını (10) bildürür ve dağı sol
 za'ifini bildürür kim anuñ sebebi muhkem olmamış ola (11)
 za'ifliği gāyet kuvvet tutmamış ola meselā eger bir adamın
 gözi çok (12) ağlamakdan yā buhārdan yā azacuk rutubetden
 za'if olup kuvvet (13) eksükrek olsa anuñ kânün-ı 'ilācı
 ta'am yidüğinden sonra şol kadar

203(b)

(1) otura kim ta'am ma'desinden yaru hazm olup ma'de
 ağzından aşığa (2) ine çok ta'am yimeye buhār-engiz
 ta'amlardan ihtirāz ide sirke ve zeytun (3) ve tuzlu şūr
 nesnelere yimeye soğan şarımşak gendene bāderūc turağ otı
 (4) kelem mercimek bağıllā gibi çok şarāb içmek çok cima'
 çok kan aldurmak (5) çok hacamat itmek çok uyumak gubar hağ
 okumak uvağ yazuya bakmak (6) arka üzerine yatmak dāyim
 esdügi yerde oturmak hāşşa şimālī şovuk (7) yeller ola
 şahrālarda kara çok bakmak güneş kurşına nazār itmek gün

(8) toğa dururken ine dururken ve tolanurken bunlar cemi göze ziyān (9) ider ve hem şu'lelü nesnelere bakmaq gözi çöngeldür dārçinī yimek ve (10) göze çekmek gözün nūrını arturur ayārec-i feyķara ve ıtrıfıl-şagīr (11) yimek göze ğāyet fāyide ider soğan şuyını oğul balıla göze çekmek (12) gözün karanlığını giderür ammā göze kim za'iflik hāşıl ekser pirlerde (13) olur tabi'atlarının yubūsetinden eyle olsa anların gözlerini şāfī

204(a)

(1) şunun içine bakmaq benefşe yağın kabak yağın burnına tāmzurmaq (2) fāyide ider ve hem abukrāt fāzıl eydür şalgāmın çigini ve bişmişini yimek (3) gözi kuvvetlendürüp nūr ziyāde ider neķadar za'if olmuş olursa (4) nitekim eydür eklü's-şekem neyyen ve maḥbūhan zāde 'aleyhi bāşarahu ve in kānet (5) kad kārebe'z-zehabe ve dahı mārūl ve tuḥmekān ve circir yimek gözi (6) za'if ider bāderūc yimek ziyān ider velikin şuyını göze çekmek fāyide (7) ider şıfat-ı şiyāf kim göz nūrın arturup görmekligine kuvvet virür (8) sekbīnec cāvşir milh-i enderāni zencār aķ fūlfül belesān yağı erkek (9) şıgır ödi dār-ı fūlfül zencebīl adedi edviyenün tokuzdur rāziyāne (10) şuyıla ısladup dögeler yoğurup şiyāflar ideler göze çekeler şıfat-ı (11) burūd-i rummāne kim gözün nūrını arturur ekşi enār şuyın alalar kaynadalar (12) yarusı kalınca enār şuyı miķdārı müravvaķ bal karışduralar yigirmi gün güneşe (13) koyalar

ba⁴dehu göze çekeler 'azīm fāyide ide şıfat- ı 'uzeyri kim
göz nūrın

204 (b)

(1) arturup kuvvet-i bāşıraya takviye ide altun kılmıyāsı
şabr baķır tūbal. (2) rasūht yunmış şazenic her birinden
bir dirhem fūlfül dār-ı fūlfül nūşādır (3) za⁴ferān her
birinden bir buçuk dirhem müşk bir denk dögeler eleyeler
'amele (4) getüreler şıfat-ı 'uzeyrī nev-i aher göz nūrın
arturup cerebi giciyigi (5) beyāzı giderür kılmıyā ve sürme
ve yunmış şāzenic-i 'adesi şādec-i hindi (6) ve şabr ve
şaru pirinci tūbalı yāhud bāķır tūbalı her birinden bir
dirhem (7) fūlfül dār-ı fūlfül nūşadır her birinden buçuk
dihem milh-i enderānī (8) felencemüşk deniz köpügi her
birinden iki denk za⁴ferān bir dirhem (9) dört denk müşk
buçuk denk dükeline dögeler rāziyāne şuyıla ezeler (10)
kurudalar tekrār ezeler göze bırağalar 'azīm fāyide ola ve
anun kim gözünün (11) za⁴fı çok ağlamakdan olmuş ola
benefşe yağın ve nilüfer yağın (12) ayağı altına dürtmek
gerekdür hāmāma girüp başını gözini şunun (13) buḡārına
yaşıl çemenlerde būstanlarda aķar şular katında oturmak
'ilāc-ı

205 (a)

(1) kāmildür on birinci bāb enva⁴ı göz ağrılarına ve
marāzlarına hācet (2) olan göz otlarını ve şiyāfları ve

zurūrları beyān ider şıfat-ı (3) burud-ı hişrūm tūtiyā-yı mürebbā on dirhem zerdeçūb on dirhem (4) şaru helīle kabı kābilī helīle kabı her birinden biş dirhem zencebīl biş (5) dirhem zencār-ı şāfī mūrrebbā büsşed muḥriḳ būre-i ermeni huzaāz-ı mekkī (6) mūr üşne māmīşā afş şahm-i ḥanḫal zāc-ı misrī muḥarriḳ mürebbā ḥazf-ı muḥriḳ (7) mūrre bākef-i deryā her birinden iki dirhem emlec bir dirhem kāfūr bir dirhem (8) māmīr ān biş dirhem fūlfül dār-ı fūlfül keler boḫı her birinden üç dirhem (9) milḫ- i hindī bir dirhem dūkelini dōgūp ḳoruk suyla biş kez perverde (10) idūp ḳurudalar göze çekeler 'adedi edviyenūḡ yigirmi dōrttür şıfat-ı (11) tūtiyā-yı cevheri la'l-i rūmmānī bir dirhem şaru yāḫūt buçuk dirhem (12) birūn dirhem duhne-i firengī üç denk delinmedük incü iki buçuk mişḳāl (13) kılmiyā-yı zehabi buçuk ^{mişḳāl} gūmiş kılmiyā-sı buçuk mişḳāl mer-ḳaşışā bir mişḳāl

205(b)

(1) büsşed buçuk mişḳāl sürme-i işfihānī altı mişḳāl tutiya-yı girmānī buçuk (2) mişḳāl anzerūt iki buçuk mişḳāl zebedü'lbaḫr bir denk zencebīl buçuk denk (3) kāfūr bir ḫabbe isfidāc buçuk mişḳāl nişasta buçuk mişḳāl ḳoruk (4) suyu on dirhem būre-i ermeni bir denk müşk buçuk denk cemī'ini (5) dōgeler eleyeler ḡubār ola göze çekeler 'adedi edviyenūḡ yigirmidür (6) şıfat-ı kuḫl-ı ebū sindī fāyide ider gözūḡ ḳaranḡılıḡına ve za'ifine (7) ve göz yaşardūḡına

sebeli ğışā veya sōru helīle zencebīl her (8) birinden biş dirhem aķ fūlfūl iki dirhem şadır bir dirhem şāzenic-(9) maġsūl on dirhem dōgeler eleyeler göze çekeler nāfi' ola sıfat-ı (10) kuĥlu'l-benefseci fāyide ider gözün yaşına zulūmatına gicidūġine şāzenic-i (11) 'adesi iki dirhem demū'l-aĥveyn bir denk mārīd bir dirhem rasūht bir (12) dirhem dār-ı fūlfūl ve sūnbūli-tıb her birinden buçuk dirhem şāzenic-i (13) hindī iki denk kākūle ve müşk her birinden bir denk kāfur buçuk denk

206(a)

(1) dōgeler eleyeler göze çekeler sıfat-ı kuĥlū'l-benefseci āĥer şāzenic-i 'adesi (2) iki dirhem rasūht bir dirhem sūnbūl dārçini her birinden buçuk dirhem (3) māzū bir dirhem şāzenic-i hindī iki kırat demū'l-aĥevyn kākūle müşk (4) her birinden bir kırat dōgeler eleyeler göze çekeler sıfat-ı ^{kuĥlu'z-za'ferānī} (5) fāyide ider gözün zulūmatına gicidūġine sūlāk 'illetine za'ferān sūnbūli (6) tıb her birinden iki dirhem dār-ı fūlfūl bir dirhem aķ fūlfūl bir buçuk (7) denk nuşadır buçuk dirhem māzū üç dirhem kāfūr buçuk denk dōgeler (8) eleyeler göze çekeler sıfat-ı kuĥlū'l-beyāz gözün aķını giderür kefi deryā (9) būre-i ermeni anzerūt sūkker-i t̄abarzed sıçan boķı beraber dōgeler eleyeler göze (10) bıraġalar sıfat-ı tūtıyā-γı aĥmer gözün nūrını arturur yaşını keser (11) şāzenic-i 'adesi altı dirhem rasūht dört dirhem büssed ve incü her (12) birinden iki dirhem şamġ-ı

'arabî kesîra her birinden biş dirhem isfidâcu (13) 'r-reşâş
bir dirhem za'ferân demü'l-aḥḥveyn her birinden buçuk
dirhem

206(b)

(1) dögeler eleyeler her birinden göze çekeler şıfat-ı
burūd-i esved (2) gözün yaşını giderür aḳına cilā virüp
arıdur sürme ve tütıyā (3) her birinden on iki dirhem incü
iki dirhem şāzenec-i (4) hindî bir dirhem za'ferân buçuk
dirhem merkāşîşā sekiz dirhem (5) müşk bir denk kâfūr bir
denk dögeler eleyeler göze çekeler (6) nāfi' ola şıfat-ı
kuhl-i mücerreb muhtarundür göz yaşını keser (7) ekşi enār
şuyı alalar kaynadalar nışfı kalınca ba'dehu huzaż māmîşā
(8) za'ferân şabr ve fîliz her her birinden bir mişkāl
müşk iki (9) denk cemî'isini ol şuya karışdurup şişeye
koyup kırk gün (10) güneşe aşalar ba'dehu isti'māl ideler
şıfat-ı zurūr-i aşfar (11) mışrî göz ağrısına ḡayet
mücerreb-dür uḳdetür-riḥ (12) anzerūt çeşm-zen kand şeker
her birinden biş dirhem dögeler (13) eleyeler göze
bırağalar şıfat-ı kuhlü'l-dem'a göz yaşını giderür

207(a)

(1) kuvvetile ḥarāreti sâkin ider şāzenec-i adesî maḡsül ve
tutiya-yı (2) maḡsül ve mārkaşîşā her birinden bir dirhem
müssed ve delinmekdük incü (3) her birinden buçuk dirhem
şiyâf-ı māmîşā ve şabr her birinden (4) bir buçuk denk

dögeler eleyeler göze çekeler nev-i diğer gözün (5) ruṭubetini yaşını giderür milḥ-i hindî fülful dār-ı fülful her birinden (6) bir buçuk denk dögeler eleyeler göze çekeler şıfat-ı zürür kim fāyide ider (7) gözün aḳına dehnec ve sükker nebāt her birinden bir dirhem kara (8) helīle anzerūt çeşm-zen şabr zencebīl tūtiyā her birinden buçuk (9) dirhem dögeler göze bırağalar şıfat-ı kuḥl kim göz aḳını giderür te'lifü'l (10) ahmerü'l-asḳalanī mükelles olmuş yumurda ḳabını biş dirhem abanos iki (11) dirhem zencebīl zencār kef-i deryā her birinden bir mişḳāl keler boḳı (12) bûre-i ermeni tūtiya-yı maḡsûl bunlar daḳı birer mişḳāl selḥu'l eḳ'i (13) ve şakāyıḳu'n-nu'mān ve 'aḳıḳ-i muḫriḳ ve mekkī bileḡü taşı ve nūşadır

207(b)

(1) ve yılan boncığı her biriden bir mişḳāl dögeler eleyeler göze çekeler (2) şıfat-ı kuḥlü's-sumāk gözün yaşını kesüp gicisini giderür ḥamīr içinde (3) göyünmiş şaru helīle ve tūtiyā her birinden biş dirhem sumākı gül (4) şuyıla ısladup gölgede ḳurudup dögüp göze çekeler şıfat-ı kuḥl kim (5) müzmin göz aḡrılarına fāyide ide çeşm-zen biş dirhem nebāt şekerı (6) iki dirhem demü'l-aḥveyn bir dirhem dögeler eleyeler göze çekeler nāfi' (7) ola şıfat-ı kuḥl kim beyāzı giderür dehneci ve ruşināyı ve tutiyāyı (8) ve sumāk ve incü ve l'al ve demü'l-aḥveyn nebāt şekerı her birinden bir dirhem (9) dögeler eleyeler

g ze bırağalar şıfat-1 kuhl kim beyāza cilā virür giderür
 (10) çeşm-zen anzerūt tūtiyā mer-kāşīşa zebedü'l-baħr
 rasūht dahnec (11) yedi yaşar oğlan dişi doñuz azusı nebāt
 şekeri her birinden (12) iki dirhem dögeler eleyeler göze
 bırağalar şıfat-1 kuhl dār-1 fūlfül dem'ayı (13) giderür
 tūtiyā on dirhem büssed ve şaru helīle ve şabr her

203(a)

(1) birbirinden dört dirhem fūlfül dār-1 fūlfül her
 birinden iki dirhem (2) dögeler eleyeler göze çekeler
 şıfat-1 zurūr kim mışr keħħālları isti'māl (3) iderler
 oğlancuqlar gözi ağrısına verdenic 'illette te'sīr
 nef'inüñ (4) fi'lhāl zāhir olur eşek sūdile perverde olmuş
 anzerūt (5) on dirhem çeşm-zen üç dirhem dögeler eleyeler
 göze bırağalar (6) şıfat-1 zurūr kim aşfar-1 ekber fāyide
 ide balgāmī nezlelü göz ağrılarının (7) kim eskimiş ola
 anzerūt on dirhem şiyāf-1 māmīşā biş dirhem (8) şabr^(ve)
 za'feran her birinden buçuğ dirhem afyon iki denk dögeler
 (9) eleyeler göze bırağalar(nāfi ola)şıfat-1 zurūr-1 aşkar-1
 aş gar fāyide ider göz (10) ağrısından bakıyye kalmış
 ağrılara anzerūt altı dirhem şiyāf-1 (11) māmīşā üç dirhem
 şabr iki denk zurūr-1 ebyaz altı dirhem dögüp (12) eleyüp
 göze bırağalar şıfat-1 zurūr-1 ebyaz şol göze fāyide ider
 (13) göz ağrısının hiddeti geçmiş ola anzerūt biş dirhem
 nişasta

208 (b)

(1) iki dirhem şeker-i tabarzed şamg-ı 'arabî her birinden bir dirhem dögeler (2) eleyeler göze bırağalar şıfat-ı kuhl kim za'if gözlerün nürünü kavî ider (3) tütüyâ ı mağsül on dirhem zencebîl fülful dâr-ı fülful māmīrān (4) her birinden bir dirhem nūşādır buçuğ dirhem dögeler eleyeler rāziyāne (5) şuyıla üç def'a perverde idüp yine dögüp göze çekeler şıfat-ı (6) şiyāfir-rīzeh sebeli eski cerebi gözün karanulıgını beyāz zufreyi (7) giderür altun kılmıyāsı gümüş kılmıyāsı şamg-ı 'arabî isfidācu (8) 'r-reşāş yunmuş rasüht sünbül-i hindî her birinden üç dirhem (9) mür afyon cündibî-deste havlān-ı hindî her birinden bir dirhem (10) dükelini dögeler eleyeler sezāb şuyıla yoğurup külekde kurudalar (11) şıfat-ı ş yaf-ı aşfar-ı raqıq beyāzı giderür anzerüt kızıl (12) zernîğ afyon şabr üskütürü za'ferān her birinden ikişer (13) dirhem dögeler eleyeler şuyıla yoğurup şiyāflar ideler

209 (a)

(1) şıfat-ı şiyāf kim gözün cerebini giderür zencār biş dirhem isfidāc (2) gümüş kılmıyāsı her birinden iki dirhem dögelereleyeler sezāb şuyıla (3) yoğurup şiyāflar ideler şıfat-ı şiyafu'l-ḥuble şol göz ağrılarına fāyide (4) ider kim ruḥbetler gözden seyelān ide ve cemī'i müşkil göz ağrılarına (5) kim avratlarda ve oğlancuqlarda 'arız olur ve hem kapağlar birbirine (6) yapışur ola boy tohmını alalar

şuyıla üç kez yuyalar ba'dehu ısıcağ şuyıla (7) ısladalar sabañdan öyleye degin elile şol kadar karışduralar kim (8) lu'ābı çıka sırça çanağ içine koyup güneşe koyalar boy tohmı (9) berāberince kettān tohmın alalar anı dağı üç def'a yuyalar güneşe (10) koyalar kurıya ba'dehu ol iki lu'ābdan alalar yarım cüz za'ferān (11) rüb' cüz' afyon katup karışduralar şiyāflar ideler şöyle kim mercimek (12) gibi ola miqdārda hācet vaktında birisini şuyıla ezüp göze (13) tāmzurdar 'azīm fāyide ide eger ağrıyan kulağa dağı tāmzursalar ağrısını

209 (b)

(1) fi'lhāl sākin ide bizznillāhi ammā gözi ağrıyan dağı gerekdür ki (2) şu içmeye ihtirāz ide şıfat-ı şiyāf-ı ıştāftıyān göze hādīs (3) olan istirhayı ve zulūmatı ve intişārı göze su indüğini giderür (4) altun kılmıyāsı kara fülful afyon her birinden iki dirhem belilec (5) ve şamğ-ı 'arabī ve şiyāf-ı māmişā her birinden dört dirhem anzerüt (6) milh-i hindi kızıl zernih her birinden buçuk dirhem dögeler eleyeler şarābı (7) reyhānıla yoğurup şiyāflar ideler şıfat-ı tarahmatikān sebeli (8) ve kirpükler yoğun olduğunı giderür göyünmiş kalkatār rasüht (9) zencār her birinden bir dirhem şāzenec-i 'adesi nişasta her birinden (10) üç dirhem afyon buçuk dirhem za'ferān bir denk şamğ-ı 'arabī iki dirhem (11) şabr buçuk dirhem dögeler eleyeler şiyāflar ideler şıfat-ı şiyāf-ı esved (12) gözdeki karhaya

cilā virür reşâş-ı muhrık sürme nüḥās-ı muhrık (13)
tütıyā ı muşavvel şamğ-ı 'arabî keşîrâ her birinden dört
dirhem

210(a)

(1) afyon bir dirhem dögeler eleyeler şiyâflar ideler
sıfat-ı ş yaf-ı mu'aşşer (2) issi göz ağrılarına fâyide ide
şişlerini taḥlîl ider hikkeye sülakâ (3) verdenice fâyide
ider ezüp gözün kapağı üzerine dürteler ak şanda (4) kızıl
şandal her birinden biş dirhem kızıl gül düğmesi on iki
dirhem (5) şamğ-ı 'arabî keşîra ḥavlân- ı hindî şabr māmîşâ
her birinden üç dirhem (6) dögeler gül yağıla yoğurup
şiyâflar ideler sıfat-ı şiyâf-ı sünbül hem (7) taşrasına
dürteler hem içine tamzuralar göz ağrısınınu bakıyyesini (8)
giderüp kirpükler ğalîzlığını zâyil ider gözün kuvvetini
arturur aḳaḳıya (9) ve şamğ-ı 'arabî ve rasüht ve bakır
tübâlı her birinden on dirhem sünbül-i (10) hindî üç dirhem
za'ferân bir mişkâl afyon bir dirhem dögeler (11) eleyeler
yağmur şuyıla yoğurup şiyâflar ideler sıfat-ı şiyafül-
ḳaḳıyâs (12) göze cilā virüp sebeli cerebi giderür ḥadeḳaya
kuvvet virür ğalîz (13) maddeler gözün tabakalarında
muḥtebis olmuş ola ḥuşk ider uzadı

210(b)

(1) göz ağrılarınınu bakıyyesini giderür gümüş kılmıyâsı
bakırübâlı rasüht (2) şamğ-ı 'arabî za'ferân her birinden

on iki dirhem afyon muḳallā (3) mür-i şāfi şāzenec-i maḡsūl
 sünbül-i hindī gül düğmesi her birinden (4) dört dirhem aḳ
 fūlfül yiğirmi dirhem dane gül döğüp saḫḫ idüp (5) taşvīl
 olacağını tasvīl ideler eski şarābıla yoğurular yāhūd
 rāziyāne (6) şuyıla yoğurup şiyāflar ideler şifāt-ı şiyāf-ı
 'anber gözi kuvvetlendirür (7) rāsüht ki dirhem sünbül
 za'feran aḳāḳıyā her birinden buçuk dirhem (8) şamg-ı 'arabī
 keşirā her birinden bir dirhem 'anber-i ḥām rub'ı dirhem (9)
 döğeler eleyeler şiyāflar ideler nev'-i aḫer şiyāf-ı 'anber
 gözün zulumatını (10) giderür za'ferān buçuk dirhem şabr
 bir dirhem ḥavlān bir dirhem (11) tūtiyā iki dirhem 'anber-i
 ḥām rub'ı şiyāf-ı māni' göz agrısunun 'ibtidāsında (13)
 isti'māl ideler kim göze inen māddeleeri men' ide tūtiyā on
 iki

211(a)

(1) dirhem şamg-ı 'arabī anzerūt keşirā isfidacu'r-reşāş her
 birinden (2) biş dirhem 'uduriḫ bir dirhem döğeler yağmur
 şuyıla yoğurup şiyāflar (3) ideler şifāt-ı şiyāf-ı aḫzār
 sebele cerebe zafreye fāyide ider kılmıya (4) şamg-ı 'arabī
 isfidac her birinden üç buçuk dirhem zencār biş dirhem
 (5) usaḳ üç dirhem uşaqı sezāb şuyıla ezeler edviyeleri
 anuḫıla (6) yoğurup şiyāflar ideler şifāt-ı şiyāfu'r-rasüht
 beyaza gışa veya (7) zufreye fayide ider rāsüht eylerler
 zencār her birinden bir miskāl (8) şeb-i yemenī şāzenec-i
 'adesi ḳalkaḫar muḫrik her birinden iki dirhem
 (9) şamg-ı 'arabī biş dirhem altun kılmıyası buçuk

dirhem afyon bir dirhem (10) döğeler şuyıla yoğurup şiyāflar ideler şıfāt-ı şiyāfü'l-kalkaṭar (11) sebele cerebe laḥm-i zāyide fāyide ide şāzenec-i 'adesi altı dirhem (12) şamg-ı 'arabî biş dirhem zencār üç dirhem rāsüht kalkaṭar her (13) birinden iki dirhem afyon mür her birinden bir dirhem za'ferān

211(b)

(1) buçuḫ dirhem döğeler eleyeler eski şarābıla yoğurup şiyāflar ideler (2) şıfāt-ı şiyāf kim eski beyāzı giderür tūtiyā altun kılmıyası deniz (3) köpügi zücāc-ıfir'avn her biriden bir dirhem za'ferān sādec-i hindî (4) milh-i enderānî nūşadır keler bokı her birinden buçuḫ dihem şenc-i (5) muḫriḫ bir dirhem incü buçuḫ dirhem müşk kāfūr her birinden buçuḫ denk (6) yoğurup şiyāflar şıfāt-ı şiyāf-ı āḫar gözüḡ köşeleri yandugını (7) ve yendüğünü giderür sürme aḫaḫıyā her birinden altı dirhem aḫ fūlfül (8) iki dirhem sūnbül-i hindî üç dirhem afyon za'ferān her birinden (9) bir dirhem ḫoruk şuyı üç dirhem şamg-ı 'arabî altı dirhem şuyıla (10) yoğurup şiyāflar ideler şıfāt-ı şiyāf-ı mūnevvin bu şiyāf göz ağrısını (11) giderüp zāyil ider uyḫu getirür māmişā dört dirhem afyon bir (12) buçuḫ dirhem za'ferān iki dirhem keşirā iki dirhem cündibî-destar (13) buçuḫ dirhem anzerūt iki dirhem ḫavlān-ı hindî iki dirhem

212(a)

(1) dükeline saḫ ideler ikl̄il-i melik şuyıla yoğuralar şiyāflar ideler (2) gözün̄ üzerine dürteler ağrısını s̄akin idüp fi'lḫāl uyku getürür (3) mücerreb dūr şıfat-ı şiyāf-ı nāfi' li'l-remed demi'l-aḫveyn şabr aḫāḫıya (4) māmīşa za'ferān herr birinden iki dirhem afyon bir dirhem şamğ-ı 'arabī (5) bir dirhem dükeline döğüp şiyāflar ideler kāsni şuyıla ezüp (6) göze çekeler 'azim fāyide ide mücerreb dūr şıfat-ı ḫuḫl kim yaşı keser (7) gözün̄ aḫını giderür demü'l-aḫveyn sekiz dirhem māmīrān-ı çinī (8) biş dirhem anzerūt dört dirhem çeşm-zen iki dirhem mer ḫaşışā-yı (9) zehebi bir dirhem keler boḫı buçuk dirhem kef-i deryā buçuk dirhem (10) incü buçuk dirhem marāzi buçuk dirhem dehnec-i firengi buçuk dirhem (11) büsed buçuk dirhem dükeline yumşak döğeler göze çekeler 'azim (12) fāyide ide mücerrebdür (13) temmet bi'avnillah

ORIJINAL METNİN FOTOKOPİSİ

4019

Handwritten signature or name in Arabic script.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
بِأَوْفَى السُّلْطَانِ الْعَلِيمِ الْوَدَّاعِ وَتَوْجِيعِ الْأَعْوَالِ الْعَالَمِ
الْمُطَّلِعِ عَلَى سُلْطَانِ الْإِسْلَامِ الْوَدَّاعِ الْوَدَّاعِ
عَالِمِ السُّلْطَانِ الْمُتَمَطِّعِ حَانَ عِظَمِ السُّلْطَانِ
مَادَامَ كَلِمَةُ السُّلْطَانِ الْعَلِيِّ وَجِيحُ الْوَدَّاعِ الْوَدَّاعِ
أَكْبَرُ أَرْكَانِ حَقِّ الْعِلْمِ الْوَدَّاعِ الْوَدَّاعِ
الْمُتَمَطِّعِ حَانَ عِظَمِ السُّلْطَانِ

RECEIVED	DATE	BY
	30/7/71	M. M. S. S. S.
	3585	

- 1 لظنوا يا ناصيةكم مجموع هذا هلاك وعنت ولك باطنك
- 2 مريباً ولو بينت طينة الخوم ما كان وجودك جوهري
- 3 وفقر نظرك ههنا هلاك ههنا ناسر الجسد بسبب
- 4 تخلف قولكم مؤثرين سيبك كناه غيره غيره واذوله
- 5 فزوا لشكر مطلع الخوي الحكاية شذوذكم كاه وصافينم
- 6 فتوراثة وتصريفاتك ههنا البوب بوكاب نالكم اذ
- 7 باوتنا هك سكاوتنا سببه كم زنتكم اولاً بود ارتكابه
- 8 اولاً نجد انواع فزير بولنه اعزرتكم ورك الوان مختلف
- 9 موقد نرك اناة واتع اوله ههنا سايه لا سوي وعز
- 10 ذرايم شوكم سيقدم جمع اوله جمع نكالات تجزى فزوا ليد
- 11 تجا نيكه اميد يا قنله وقب ضا حاطنه تندون اوله سبل
- 12 اميد وادو كه مكثف جيلكم متوا له نيكم اعشار
- 13 العلم والاسرار كل بيت ولا تندون ولا كفتاره لم يرب

كتاب مفتاح النور
ونزاهن السردور

- 1 نكزي حوادل خالوي نياز كبر واخيه قدي وحزبي عند
- 2 اول وجوده كبر متبع در عدي بوشكر الملك كم سقفي
- 3 اولاً حميه دخي صلوات بعبك اوددنه ودر سرك اذ
- 4 اولون خصوصاً افضل نيا اوددنه كم اول محمد زيبانه د
- 5 صادق در سولغه فوي وبسبب در اللهم دخي اصحاب
- 6 عباسي اذدنه اولكم كننا ودارد خويدي اولكم وصولكم
- 7 فالتور مرانته تعالى امة ايام دولة منزهة مظهره
- 8 شير الام وحمية العلوم ولكم شاهنا اعظم بالله رباب
- 9 الام موكملوا العبد العبد العبد العبد في الارضين المصنوع
- 10 سايه ريت لما يزل الطمان ابن الطمان سلطان مراد محمد
- 11 بزايه بظان غلظت دولته وبارت غلظته الي يوم الدين واذا كفتا

- 1 مع هذا بوسيد قصدا لدم بوخصه منيدم اذ
- 2 دوجوع معلك سله كلال انبا فيه بكم بوزلو با
- 3 اغر نرك علوجيكه كزمتا لانا اودنه يوزاوب نوبا ودرنه نام
- 4 ايلم انشاء الله تعالى وهم دلام معللا ايلم نا اوقيداره ملاك
- 5 ماصل اولكا ريرا اهل خصك صيني كاله خصه و تل سيدك
- 6 اهل علك ككابي نرم زمانه زده اشفا فوننه بيا دري مختل دري
- 7 بوعانا حجاب اخوان ضايع اولك دور ما يكر نقد اده و بسايب
- 8 غله عصبك ب غله اشاده و عمالك ولا نينه ميل كز حجابك
- 9 تربينه ضلال سوكي نرك كز نه ادي كز بري نعيم اهل كرك
- 10 سيد قم اهل و دوداك اولك دور عله كا دا اولك طلسي اذ
- 11 اولد و غنه ادي ككرا عجم تربينه ايرشيه نيكه زعبت بولك نينه
- 12 شه كمر نا غرايد. انا كه ديز زمانه حواظ خرد. با غف كمالا
- 13 با سيم و در نوبه ما نا كه بركت زفلك و كذند با ديز نيكه چرشت

ابرجه حوردم فلله لايكه و ديعت قوملوعله مستخنه تربت
 و طاقند الهامه هز بوخصه منيدمي صركه مكاله اليه شكولي
 بولوب هقد ربه مطلع اولد و بز صكر اميد ريم سهوفا صلا
 ايلك سوكه مشغولا قليك نمود با نيه مرانسيلا و القوه الغصيه
 دود و جي حوتكالي شوك كز نرك معلولي ميسر الاكلم بو شريف
 صنعتك غلده و غلده زري ايلك ملك اليه ذرا بو صنعتك نور
 و ادر عدي صا هضرا اودنه آله اولكا عظم كز نرك جميع
 قلعه و يسه اعتر كزي كد و بونوك صحنه صيخون زياد و كلي
 علم ملك فضيله تكلم سوا حضرت بود صلي الله عليه وسلم
 نعيم با علم مدرم علم الايمان وهم ادم اغل كز نرك
 تن در ست اهل و بوم دمي طيله دوز خرقا لي غر نانه انا كد
 شريف تنه يا هضدا تكلم بولوم فوننه انالك صيراني كد و
 عظيميه سنان ايلك قنار كنه لحن الحاقين و جي بيزده ايد

1 وَاَتَىٰ تَيْمَانَ بِبَنِي إِسْرَائِيلَ وَبَنِي كَنْعَانَ وَبَنِي كَنْعَانَ
 2 وَبَنِي كَنْعَانَ وَبَنِي كَنْعَانَ وَبَنِي كَنْعَانَ
 3 وَبَنِي كَنْعَانَ وَبَنِي كَنْعَانَ وَبَنِي كَنْعَانَ
 4 وَبَنِي كَنْعَانَ وَبَنِي كَنْعَانَ وَبَنِي كَنْعَانَ
 5 وَبَنِي كَنْعَانَ وَبَنِي كَنْعَانَ وَبَنِي كَنْعَانَ
 6 وَبَنِي كَنْعَانَ وَبَنِي كَنْعَانَ وَبَنِي كَنْعَانَ
 7 وَبَنِي كَنْعَانَ وَبَنِي كَنْعَانَ وَبَنِي كَنْعَانَ
 8 وَبَنِي كَنْعَانَ وَبَنِي كَنْعَانَ وَبَنِي كَنْعَانَ
 9 وَبَنِي كَنْعَانَ وَبَنِي كَنْعَانَ وَبَنِي كَنْعَانَ
 10 وَبَنِي كَنْعَانَ وَبَنِي كَنْعَانَ وَبَنِي كَنْعَانَ
 11 وَبَنِي كَنْعَانَ وَبَنِي كَنْعَانَ وَبَنِي كَنْعَانَ
 12 وَبَنِي كَنْعَانَ وَبَنِي كَنْعَانَ وَبَنِي كَنْعَانَ
 13 وَبَنِي كَنْعَانَ وَبَنِي كَنْعَانَ وَبَنِي كَنْعَانَ

1 اُولَئِكَ يَرْكُزُونَ اَوْلَادَهُمْ لِكَيْ يَكْفُرُوا بِهٖمْ
 2 وَرَاوِي وَرِثِي وَرِثِي وَرِثِي وَرِثِي
 3 وَرِثِي وَرِثِي وَرِثِي وَرِثِي وَرِثِي
 4 اَلَّذِي يَرَاوِي وَرِثِي وَرِثِي وَرِثِي
 5 وَرِثِي وَرِثِي وَرِثِي وَرِثِي وَرِثِي
 6 وَرِثِي وَرِثِي وَرِثِي وَرِثِي وَرِثِي
 7 وَرِثِي وَرِثِي وَرِثِي وَرِثِي وَرِثِي
 8 وَرِثِي وَرِثِي وَرِثِي وَرِثِي وَرِثِي
 9 وَرِثِي وَرِثِي وَرِثِي وَرِثِي وَرِثِي
 10 وَرِثِي وَرِثِي وَرِثِي وَرِثِي وَرِثِي
 11 وَرِثِي وَرِثِي وَرِثِي وَرِثِي وَرِثِي
 12 وَرِثِي وَرِثِي وَرِثِي وَرِثِي وَرِثِي
 13 وَرِثِي وَرِثِي وَرِثِي وَرِثِي وَرِثِي

- 1 محتاج اوليه لر زير كره انانك برني هيبشه برقرار مطرب نوزت
- 2 اولز سيب اولك خوتعالج دت ضد بري بره موكل ايلت آدم
- 3 بادر بداريدي لابه كره بود دت ضد بربريه يه مخالفت ايدرد
- 4 بر ايله اولسا معلوم اولدك طب علم كنه كركلر عيشه خصوصا
- 5 بلك نوك و سلاطنده زيرا ابرار دندرد و هموار و ناهلر و عادت
- 6 و دم شاد كره خزينه و سباح خاندلار دت تيلار خول كو بچكم ناهاه
- 7 ملكه بر دوشم بوزت قصدا ليكه خزينه اچوب سلاج خانديك
- 8 قننا دوبا اول كركم دمننه جواب برلر ايدرد و اچيدنك
- 9 طبياري ندر نيك و فنده ستيلار محتاج اولدوغي وقت كافند
- 10 بولنه تكم شاعر ايدرد و سلاج و رفقه نيز اولدوگره و دريغ
- 11 سوز نادر جوزكفت كار اددت برغوز كارلا سلاج خلك باه
- 12 كونه بيل جو كزوت ندر تايديت انا طبيع بچي كركم انا انا
- 13 و عارف زيرك و دانا اوله جوزك ايلد او قيب با نالكو خوجر اولد

خته لروك انواع مرضلردن خبره ادا اولد جو سحر به لانترا ولا ناهم
 و راست گوي و خند بدي اولا كز خوي اوله ساد و القولا اولد
 سحر الريح اولا كند و خينه امر اضحيف بولر علف سنوري اولسه
 كركم علاجيه صلواتيه كنده معالي نيك ما جز اولد بيتي رجه
 كركفا را ليكه نيك ناهم اعراب ندر سيب كه يانه دد دوي ادد اروي
 سغ دوي جوي مع هذا معالجه بايند كند و قينه مطلع اولسا
 نيك سر ليد و ب قيدي برود و و ايتا ليكه لطف خلق نيك
 و نيت جبي نيك حبات بجز اولد مع افزاي اوله اذ نيك طبع
 و خينده اوله كاهل و نكر اوليه شك كركم درويز اوله ائرد
 دنياوي جهته طمع ايلما سوي ايلوب صاحب ضرع معالجه سيبكه
 اصلاحه كوز نيك رفقه اولاستور نيك نفع با اولد ادا
 كران دت نغم قدم اوليا اكر چه علم و رضا عند انا و كا بل بطر
 اولود ساد و جبي كركم نيك و نسا اوليا معالجه ايلسا و جبي با اولد

1 كرك اوالذي كرك انوك كي طبيب خته اود دونه الفيل انوك
 2 قوله معاليه اقلتم زبركه حتى تقالي بزناي شهرنا زك
 3 يا فتى لطيف بادنا اودنا يا عاب ياتع شمر ليلنا اليه
 4 اوما معاليه منادجي خنك وقتك طبيعتك رايح كيدك وكرك
 5 كيم رايح داركيد خنك نيجك نكاه يا شاهه دشتر انيسه
 6 آرا اوا اولوسه الله اوقله اوقده آرا يافز اولوسه تكوم
 7 الكوي يافز اولوسه اليه فخر وير ولا اولوسه خنك لايجه اولوسه
 8 تربيت سافظ اولوسه تربيت سافظ اوجوا اولوسه فخر مضمود
 9 منفق دافله تربيله اولوسه طبيعتي ككككم خسته تربيله
 10 نظام وير شيله كرهه لوبصرك وقت استغراغ الميك آدويه
 11 ورميه شرايد برجك وقت جواد ويرميه جواد برصك وقت
 12 مروره ورميه على تربيت نظامه خت اده شويكم مرضك سيبه
 13 منع اليه دحي جهدا ليك شولا ستاري ويرمكم دفع مائه فلذ اوله

ار

1 كرك اوالذي كرك انوك كي طبيب خته اود دونه الفيل انوك
 2 قوله معاليه اقلتم زبركه حتى تقالي بزناي شهرنا زك
 3 يا فتى لطيف بادنا اودنا يا عاب ياتع شمر ليلنا اليه
 4 اوما معاليه منادجي خنك وقتك طبيعتك رايح كيدك وكرك
 5 كيم رايح داركيد خنك نيجك نكاه يا شاهه دشتر انيسه
 6 آرا اوا اولوسه الله اوقله اوقده آرا يافز اولوسه تكوم
 7 الكوي يافز اولوسه اليه فخر وير ولا اولوسه خنك لايجه اولوسه
 8 تربيت سافظ اولوسه تربيت سافظ اوجوا اولوسه فخر مضمود
 9 منفق دافله تربيله اولوسه طبيعتي ككككم خسته تربيله
 10 نظام وير شيله كرهه لوبصرك وقت استغراغ الميك آدويه
 11 ورميه شرايد برجك وقت جواد ويرميه جواد برصك وقت
 12 مروره ورميه على تربيت نظامه خت اده شويكم مرضك سيبه
 13 منع اليه دحي جهدا ليك شولا ستاري ويرمكم دفع مائه فلذ اوله

1 كرك اوالذي كرك انوك كي طبيب خته اود دونه الفيل انوك
 2 قوله معاليه اقلتم زبركه حتى تقالي بزناي شهرنا زك
 3 يا فتى لطيف بادنا اودنا يا عاب ياتع شمر ليلنا اليه
 4 اوما معاليه منادجي خنك وقتك طبيعتك رايح كيدك وكرك
 5 كيم رايح داركيد خنك نيجك نكاه يا شاهه دشتر انيسه
 6 آرا اوا اولوسه الله اوقله اوقده آرا يافز اولوسه تكوم
 7 الكوي يافز اولوسه اليه فخر وير ولا اولوسه خنك لايجه اولوسه
 8 تربيت سافظ اولوسه تربيت سافظ اوجوا اولوسه فخر مضمود
 9 منفق دافله تربيله اولوسه طبيعتي ككككم خسته تربيله
 10 نظام وير شيله كرهه لوبصرك وقت استغراغ الميك آدويه
 11 ورميه شرايد برجك وقت جواد ويرميه جواد برصك وقت
 12 مروره ورميه على تربيت نظامه خت اده شويكم مرضك سيبه
 13 منع اليه دحي جهدا ليك شولا ستاري ويرمكم دفع مائه فلذ اوله

1 رخان طند هناد خروبي بعد از جزو اكي نيون ياغ يك تزييلغ
 2 كپ ستيغ برينزادويه ديكه اسه وركب بياجده هه رطل منده
 3 هكچهد سنجه نومر مغل جندي سركب سنج شلا دويه دريم
 4 ماده حركنه كوز ر قظلا ساليوه كس مئين هردويه دريم هصفا
 5 كيشناري زابلادوب سست ايرينده جالي نيله دويه دريم
 6 اندامدوك سنجو نكوك اوردو ساملدوك اغزني غلظط رطوبت
 7 پاك اير سناك شولا دويه دريم و طوبناري پيال ورك ورك
 8 اوجيد ساملدوك اغزني موكري جاليه غتال اركيند ورك
 9 اولدك حالي موك ايدسه كدو قوت فاعيله اورد غتال هدمك
 10 اوردسه قوت منقوليله ادرن خين رادويه دريم عضوي مختلف
 11 اجزايه دندبر ميور كلاو بر ر عضوك سطنه كم اضاك ارك
 12 جاذب شولا دويه دريم خلاصه خريك ايد طند بر غتال اعضا
 13 سطنه كم اول غلظط منده جاتا ارك غاصيتك شلا ارك ايسنج

لاص

1 هات شلا دويه دريم دوس در لطف اير شولا ستمه مطلق
 2 برك خروبي ولا سنج هردويه دريم غلظط قوامي معتدل ايد
 3 ارفلظ اولسه رينو اير ارك رينو اولسه غلظط اير هه
 4 معلوم اوله كدو غلظط متغير اولدوج نوعه بري اولدك متغير
 5 اير فاقيت بوشله كم كركه اكا تغذيه هم در لرا ابي متغير ايد
 6 وليكن بر كوزن اكا تغذيه عنونت در لر معانه اولد بوشله ايله
 7 ياور متغير ايدنكم اكا تغذيه در لرا ابي تغذيه اولدويه دريم
 8 حركت غريزي مع اير طال اولقلا بوي تخم وكتان تخم ك
 9 هر كه ايت تغذيه اولد اوله در هر كه صورت تغذيه عرضله در
 10 سنج برادويه دريم اولد جهه ر غلظط رطوبت و اورد
 11 جريز سندن كه حركت غريزي اكا ازليله پلا وور اولد اولد
 12 اولد ر هر كه ديكه كپ ماس اير ايرغ شولا دويه دريم حركت
 13 غريزي كدو افعالنده تفصيل ايليه اولد تاركينده سدايك

غذاي

77

- 1 لا دُخَّ بَرَادٍ بِهِ دَرِيْمٌ مُتَمَلِّقٌ مُتَفَارِقٌ كَلْبَرٌ عَوْدٌ جَوْدٌ وَرُوضٌ
- 2 مُتَفَارِقٌ رَحْمَتٌ شَوْلٌ آدِيَةٌ كَمِ بِنِي إِسْبَاءٍ هَرَوَاتٌ كَلْبَرٌ
- 3 آيِي بَدَلِكُ ظَاهِرَةٌ جَهْلٌ أَوْلَسِيَّةٌ أَوْلَا أَعْضَابٍ نَزَلٌ أَوْلُو
- 4 حَكِيكٌ هَرَادِيَةٌ دَرِيْمٌ بَدِيْنٌ أَوْلُنْ بَرِيْمٌ نَزَلٌ خَلَطٌ نَزَلٌ مَطْرَةٌ
- 5 جَهْلٌ كَلْبَرٌ حَاصِلَةٌ أَيْ عَرَفْتُ كَيْفِيَّةٌ يَبِيْعٌ بَرَادٍ بِهِ دَرِيْمٌ
- 6 نَطْرَتِي فَايِي أَلْبَرِي كَلْبَرٌ أَلْمَلُ جَرَزْرُزْنَا نَأْنَسُ أَوْلُ
- 7 أَوْلَسِيَّةٌ جَرَحَا خَلُو وَرُضَلُ حَاصِلٌ أَوْلُو بَلَا وَرِيكٌ حَقِيْقَةٌ شَوْلٌ
- 8 أَوْلُو بِهِ دَرِيْمٌ نَزَلٌ خَلَطٌ حَالٌ بَلْبَةٌ طَلُوَاقَةٌ وَكَلْبَةٌ بَكْدَةٌ شَوْلٌ سِيْلَةٌ
- 9 كَلْبَرٌ خَلَطٌ طَلُوِيْبٌ كَلْبَرٌ خَلَطٌ أَوْلُ كَلْبَرٌ أَوْلُو فَرِيْمٌ رِيكٌ
- 10 أَمَّا نَزَلٌ بِهِ دَرِيْمٌ أَوْلُ كَلْبَرٌ هَرِيْمٌ شَيْهَةٌ خَلَطٌ أَلْبَرِيْمٌ حَوِيْ أَوْلُو
- 11 نَجَارٌ كَلْبَرٌ شَوْلٌ أَوْلُو بِهِ دَرِيْمٌ دَرِيْمِي كُوْنِيْمٌ رَخْنَا
- 12 أَلْمَلُ أَوْلُو مَوْضِعُهُ طَلُوِيْبٌ كَلْبَرٌ يُوْنِي بَعْدُ نَجَارٌ كَلْبَرٌ مَبِيْعِيْنٌ
- 13 مَبِيْعٌ كَلْبَرٌ بَرَدٌ كُوْنِيْمٌ نَطْرَتٌ فَنَّا أَمَّا مَبِيْعٌ كَلْبَرٌ

زردی

زَبِيْحٌ كَلْبَرٌ شَوْلٌ آدِيَةٌ دَرِيْمٌ ظَلَمٌ خَوَامِي غَلِيظٌ وَرُ
 أَلْبَةٌ شَيْهَةٌ كَلْبَرٌ دَرِيْمٌ بَرَادٍ بِهِ دَرِيْمٌ حَمَلٌ كَلْبَرٌ أَوْلُو
 بَأْغِيَا سَمِيْلٌ بَرَادٍ بِهِ دَرِيْمٌ دَرِيْمٌ أَوْلُو أَعْضَابٌ كَلْبَرٌ دَرِيْمٌ
 أَوْلُو آدِيَةٌ نَكٌ سِيْنِيَّةٌ أَوْلُو عَصُوِيٌّ بَرِيْمٌ مَبِيْعٌ نَطْرَتٌ كَلْبَرٌ
 مَبِيْعٌ شَوْلٌ آدِيَةٌ دَرِيْمٌ أَعْضَابٌ كَلْبَرٌ سَمِيْلٌ طَلُوِيْبٌ أَلْمَلُ
 أَمَّا لَوْلُو قِيْتَهُ فَلَازِمٌ سَمِيْلٌ بَوْلُتَهُ مَبِيْعٌ بَرَادٍ بِهِ دَرِيْمٌ
 أَعْضَابٌ كَلْبَرٌ أَوْلُو نَكٌ نَبِيْعٌ قَلْبٌ مَبِيْعٌ شَوْلٌ آدِيَةٌ دَرِيْمٌ
 طَلُوِيْبٌ كَلْبَرٌ أَوْلُو جَمْعٌ أَوْلُو طَلُوِيْبٌ كَلْبَرٌ أَوْلُو أَوْلُو
 بَرِيْمِي كَلْبَرٌ أَوْلُو بَصِيْفٌ لَوْلُو سَمِيْلٌ دَرِيْمِي كَلْبَرٌ سَمِيْلٌ بَرَادٍ بِهِ دَرِيْمٌ
 مَادَةٌ مَبِيْعٌ أَلْبَةٌ حَالٌ وَكَلْبَةٌ أَوْلُو كَلْبَرٌ بَرِيْمٌ أَلْمَلُ بَوْلُ كَلْبَرٌ
 هَرَادِيَةٌ دَرِيْمٌ طَلُوِيْبٌ كَلْبَرٌ أَوْلُو جَمْعٌ أَلْمَلُ فَايِي تَبِيْعَتُهُمْ
 كَلْبَرٌ وَطَبِيْعَتُهُمْ أَوْلُو دَرِيْمٌ كَلْبَرٌ بَرَادٍ بِهِ دَرِيْمٌ
 مَادَةٌ لَوْلُو أَلْمَلُ ظَاهِرَةٌ نَبِيْعٌ بَلْبَةٌ مَبِيْعٌ بَرَادٍ بِهِ دَرِيْمٌ شَوْلٌ

- 1 آدویه در دم اندک سودوزی خونی غنیمت و بیرون مازده اوله اغشاء
- 2 کبودند که عهده هر دو به در دم اغشاء ناک خونی لعل آلبه
- 3 غایت بود وقت بیخ واقیور که بیخ بر آدویه در دم تقوییم
- 4 شیخ الیرقایت سوز قنغلا ^{مطبوخ} شغل آدویه در دم معتدلا
- 5 اعضای زیاده آدویج حیوانی و لذایع و غیره سینه کت در
- 6 فیلند و قوی در افتاری در پی اوله قنک سینه که کدوبه تکر
- 7 الی در زیاده و کثرت بر آدویج در دم مزاج اقلینا که جف در
- 8 موشه نیشند و در شکله وجهه او در دم مزاج اعتدالک فالیک
- 9 دوشدر مزاج فالد سوزنج سوزنج الی مزاج سوزنج
- 10 شیخ شلتا آدویه در دم روح مزاجی فاده و دلد اوله و لیک
- 11 روصک غایت ارا قنقن کوزنک آدویج شغل آدویه در دم
- 12 قوت غریزی صفکر و روصک بسبب سوزنج و هم رهک
- 13 مضرتی شیخ الیجید سوزنج بر آدویه در دم حکمت او غریز

ببرینه کتور بود و شیخ شلتا آدویه در دم جرکت خونی
 زیاده آدویج مزاجی سوزنج مع الیرقایت هر آدویه در دم
 جرکت جرکت فرو در بالاد و سینه الی شغل آدویه در دم
 هر قانم جرکت کله صافی الیرصکه اوله فان فرود را تالید
 رامل بر آدویه در دم یل و در خطک اجزانه کم فساد
 و در سیدی بر سوزنج سینه شغل آدویه در دم اغشاء جف
 الیرصکه به کتور و اندر صکره بن سعه کتور و مع الیرقایت
 بر آدویج اغشاء چکر مع کتور و غیر سعه انکه قوس
 بقا و سینه شیخ الیرقایت اندر و کتور که کتور
 سید البول سدا و به در دم کتور ایسی الیرقایت کتور
 چکر کتور سینه الدم بر آدویه در دم قانی لطیف الیرقایت و
 بولد بلالینی اجز سینه شلتا آدویه در دم اغشاء لک
 اجز اوله و کتور بلالینی چکر بد کتور سینه چکر و

منع البري انك اهداه و به در كيم بول طعنه فو ت و برود
 قوت ما سكه متا بقت اير سوليني شولا ادر به در ضم
 انه زياده رطوبت فارد در حرارت و جي و ادر اول رطوبت
 حل الملكه بو مختلف كه قوت نيله و نال القلغونك سبب در
 نالغ اللاني هدر ادر و درم ايجي ادر و لغه و سن در سدايك
 افالا ادر به ضم ذكرا و لدري ايتولور انما لك كركم
 ادر به نك ما رجه احوال و ادر و درك و كبريت ريك
 كبر كويند ما ليك بو موزيك كين شولا ادر به كينف در
 كند و قوتني و درم غايت ما بجه ذكرا و ندر طويل و و نعا
 كينولا ادر به نك كيم ضم لطيفه قوتني نيز و در و بقتنه
 و ايقون كبر جي ادر به كرا و در كند و نك كيه قوت كيه
 مجموع كيه ذير و نك كيه حرارت كسب اير ادر و در كيه
 قوت امال اول و در كين كيم محمود و ادر و ربيع ايجي و جي سبب

1 سا ادر اچمه منبت براد و به در كيم كو كند جمع اولن
 2 اخلاط طينه كند و كوكي باك ايدر سندا هدر و در ضم
 3 شولا فاكيم حمله خا و نزل و اكله و نك غدا سدا فاقصر ايدر
 4 جوم اخلنه غدا ريشه اخلاط ضعيف اولوا و اضعيف وقت
 5 سيله اخلاط سا قط اولور منبت حضا شولا ادر به در ضم
 6 اخلاط قهين اير كيه در كرا و ادر لخط فيلظ و جي اولور سدا كرا و نك
 7 ادر و با و ادر ميد اللنت هدر ادر و درم ايريك ايدر و ليكين
 8 ايجر الله اول اير كيه سبب اولكم بلغم و انا ليله و ايريه
 9 اليه نالغ اللنت شولا ادر به در ضم هدر و در و جي و
 10 همه صور اليبوب مجتمعا ليك و عاقل نادر و به در كيه
 11 اعضاءه و كثافت سدا اير ليجر اعله اوله كثافت منع ايدر لفظ
 12 دغ اولغنه و الا سدا لدم براد و به در ضم نالك بول ادر
 13 طريف اير جود و نك غلظ اير اوله سبب و ادر و ادر اولغنه

كركه فوره لور و لكن ينه بلسن كره ادا و به اري غايت انتهايه
 جمع اليرك م عنوت كس اليه اما شوز كره معدنير و
 باله اده لاندن سكه استعال اده كرسونرك م جيون ايدرد
 كركه ك صيغ اللذاج اوله بقدر كرا نده استعال ادا ك كند
 اولنر شوز ميو اكدون اجناب ادا ك باقي هراد به نك اولنر
 استعال اولوغي بر كره و كرا اكه انشا الله تعالى الخوايب
 خنه لغورك و تنه رت لطفه و اولوك جنبني بلده رنتك م
 ايندم كبا نك اولنر طيبه كركه و رمض ارك اول سباري
 بله اندا سكاره معلله به منقول اوله و ميشدم في الجملة بلك
 كركه و كره مطلقا نده سنك شوكا و كركه ادا املده صد
 اندام مزاج بيسان اولانا قسه كم هدر يرفوك ادا و اعمال واد
 و في كركه و كره كبا ادا ملوك و كركيب و رت اولب كند
 انا منده اوله اول عده اول ادا اده اول شكان كره

1 وهم نيك كركه كم منغف انا نك بدندن انا نك عوصيه
 2 مثلا حمود انا نك خنركم انا نك صغدا اليه ادم انا نك
 3 بدندن صوقنق كا صلا اولو كره و منغف انا نك انا نك صوايني كي وقتل
 4 انا نك انا نك اولو انا نك نونك كم حرارت غريزي حصار انا نك
 5 اولفده منع انا نك بسرا نكه بر مرام حمود صوقنق اولو انا نك
 6 نيك انا نك صغدا اليه انا نك صغدا نك كركه في نيك انا نك انا نك
 7 صغدا انا نك اليه انا نك سي سسكه بته رطوبت مستوي اولو
 8 و في نيك كركه كم هراد به نك كم لطيفه قوتن بر
 9 باطلا اولو بر نيك انا نك و كركه ادا و به لطيفه و كركه جكاره
 10 و يوقل و انا نك نونك باغلوشنرد و نونك انا نك انا نك قوت
 11 باطلا انا نك و في شوز كم كركه و انا نك انا نك خراب اولو نونك
 12 و جوهله كم جمع كينف و دوه م طيبا انا نك انا نك انا نك انا نك
 13 و كره خراب اولو و في صغدا و ك قوتن انا نك انا نك و كره تغير اولو

مكر

- 1 كركبي اول ان نام كبري برينه بيسته كركبي بيسته اوله
- 2 اولم بيزنلدا اراق و اياق اولاشله كه جميع انا ملوك و فضل
- 3 و منفعت افتد و تفسير نورا و لا حور بنيه كه تدرسي و مطلق
- 4 بود و واجب اولاشه و دره و نبي مطلق و ترخيص اولاشه و راجح
- 5 هر ترتيب بنفلكه ياخته اوله يا نورا اوله اوله خسته كل
- 6 حاله بكنيه اناخته نورا اوله كه مطلقه و نورا اوله
- 7 انا ناك بدينه اوله انا نيشه و نورا اوله اوله اوله اوله اوله
- 8 بفرودك فوله اوله راجح و واجب اوله اوله اوله اوله اوله
- 9 حاله بكنيه بيا نورا يا طبعه و نورا اوله نورا اوله اوله اوله
- 10 اوله كه مطلقه خسته نورا اوله نورا اوله اوله اوله اوله
- 11 بكنه خسته نورا اوله نورا اوله اوله اوله اوله اوله
- 12 لوك نورا اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله
- 13 اليكه و نورا اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله

طبيعت و شكاف و عده و هندامه درست و جمع اوله اوله
 اضطرار خنده كما سوا ليه الا حسا الية و درا ابي اوله اوله
 شكاف انا ملوك كبري اجرا لوري بيسته كركبي بيسته
 اوليا اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله
 هر ترتيب ايشوا و ج خسته كل و منفعت انا ملوك
 راجحه نورا اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله
 و نورا اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله
 بركبي حاله طاهر اوله و نورا اوله اوله اوله اوله اوله
 كه خسته نورا اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله
 ركي ابي كبري اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله
 و لكن هر حاله جديد كم نورا اوله اوله اوله اوله اوله
 اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله
 سبب اري حور و لكن هر طرفه سبب مطلقه خسته نورا اوله

يبرهنون ارا او لول اول سببلا افولذ حتملا واقع اولود
 ايله اولسا بولكا فترقا لاقصال دولد سبب خططا اولدي عرض
 اخري اولدي ايدري به سببكم عرضكوري بلكه عرضكوري
 دوي بلك اولور عرضكوري بلكه كاي عرضكوري علامت
 دولدا اولديزه كه بيز ختلفاه تلخ اولب فاصدا اوله كالمز
 اولديزه كم سبب كما قلداوه اولور ختبه لغتي به كالمز
 دولدي بلكاه عرضكوري سبب او جي بي نا طبعي نه هميشه
 سببكم فصد ومرا اولدكم اولد ختبه لغتي زيلا ايليه
 غلذ وجهه كه طيب سبب كرا بلك كلكه سبب كرا اولسا
 عرضكوري زيلا اولور او جي ايدونك تده تكلني منلقا جي ايلور
 سببكم كلككم اولد يجمع الذبح اولب امراض ختلفه زيلا وين
 اولد كلككم جي اولسا اوقات يا صفت ميري ايلوب
 حقه اولقلا اختياف ايلور ذبح فضاوت مامل اولور

اولور كلككم عرضكوري ختبه لفاك تابعه شو كما كلككم برك سببكم
 1
 بدنتن عفونت اولور اول عفونت استا اولد ايشر اولسا
 2
 استادن بفرختلغ اولور اولور بفرختلغ اولسا استا
 3
 ريحي اولور نام ريخ اولسا بولكا مريض ريحي دولر عفونت سبب
 4
 اولور عرضكوري دولد كوكوي بفرختلغ اولسا اولور كلك
 5
 كلك كلكه نه وقت برك سببكم قو قند ملاز اولسا سببكم كلك بولي
 6
 ملاز مولا اولور اولور اوله اولسا ختبه اولور كلك بولي قافلك
 7
 سببكم اولور بولكا بيماري اولور موكب دولر بفرختلغ موكب
 8
 اناملا اولور ختبه لغتي دولر ملاز اولور ختبه سببكم بفرختلغ
 9
 اولور عرضكوري ختبه لفاك اولور سببكم نه وقت كلك
 10
 بريحي وي بفرختلغ بفرختلغ مامل اولور اولور خططا موكب
 11
 سببكم بفرختلغ بولور دولر ختبه لفاك اولور اولور اولور
 12
 بفرختلغ اولور ختبه لفاك اولور اولور اولور اولور
 13

آت در واغلاوات در همین تا اوقات در لطیف از بغای و
 خوب را بخورد خوش طعمه شراب سرد در جی حلوا در شول
 حلوا در ک کتک کند و مزاجنه موافق اولاد اما در ایترا باه
 استمال اولاد شکر کردیم بد نیک عجزی سغله دخی انات
 در کز شکر آدم میت متصرف اولاد اغدیری استمال الیکد
 فهم الیه به که تفرغ فدایم کند و به نالعد و تفرغ می مغرود
 زوای غدا به بزرگ در خد منازنه ما دست و در و زنبله در کت
 غرای و اجود کز اولاد طبعته موافق اوله کتی اولکم موافق
 اولیا و نسله خیریه معلوم اولود زوای العیادی بو مالک
 موضعی و ما جزه و اما هر کتک انانیتی کامل اوله مغرود کت
 متعنی و معنوتی خیریه کند و زنه معلوم اولدم ایترا کت
 الفان لایفیه فیکم انان بو مالک ضفا الیه کند و بنایک
 لغوی نالک و کله در کت سینه کند و بی بکرت اولاد دخی انان

عنه

اول فضل و موجب اخذات مرض اولد سفاقه که بر کز غدا لده
 2 پیش اولاد کت کرد ایدری نوع شر بنه کت کت کرد ایترا دخی
 3 غدای هم اولد تخمکی و خاری کز اولاد دخی البله شکر کت کرد
 4 دیکه لکم اندک بد تری و یا بختنه اولاد کت کرد کت
 5 غدای محمود بیه لر و بعد صبر الی لدر کت نام هم اولاد
 6 آرز بو مال اولد زنه مدا و متسا لیک اوله مرکز مرضه کت کرد اولاد
 7 دخی بزیکه تخمک موافق اولاد اولیکه سها لیکه اولد
 8 تدر بر تفرغ و دخی مرکز کت طبعی تفرغ ایدری اغدیری
 9 استمال ما د کتیکه شیه در کت اولد عجزته و کت بیعت
 10 البیا سفاقه اولد غدای استمال اولد اولد عجزت الیه
 11 تفرغ البیا دخی تفرغ کت بیکه الیکه سینی سینی سزای
 12 تفرغ تفرغ کت کت اولد کت یک نام بوزار کت کرد و اولد تفرغ
 13 خیمه عجزت صغله تا اولد عجزت و معتد کت کت اولد بوزاری

ادوم

- 1 كَذَّبْتُمْ بِكَيْدِ الْجِنَّةِ مَا دَرَيْتُمْ أَنَّهُ إِلَهُكُمْ أَنْتُمْ أَنْزَلْتُمْ
- 2 بِهِ نَصْحًا وَذَرْتُمْهُ مَسْتَقِيمٌ أَوْلَادِي أَوْلَادِي عَادَتِ سَفَالَةٍ
- 3 بَوَسَّيْنَا وَآمَنَّا بِكُمْ تَقْبِيرًا دَابَّ إِلَيْهِ زَيْبًا عَادَتِ عِيَالِي طَيْفِيَّةٍ
- 4 الْكُرْبَى وَرَسَمَهُ تَقْبِيرًا وَتَقْبِيرًا كَرِيمًا أَرَأَيْتُمْ بَعْجَاهُ أَدْرَأَيْتُمْ
- 5 بِرُضْرَتِي رُضْرَتَهُ دَفَعَهُ وَاجِدًا لِنِقَاتِ أُمَّتِكَ تَبَايَتِ مَعْبُودَاتُهُ
- 6 قَتَلِي وَجَهَ أَوْزُونَهُ تَقْبِيهِ أَوْلَادُهُ سَهَ إِلَيْهِ أَوْلَادِي مَرْمَرِ عِزَارِي
- 7 ذِي كِبَاكِ كِي تَرَاهُ أَيْلًا كَرِيمًا زَيْبًا بَعْجِي وَفَكَرَهُ كَأَجْرِي
- 8 لِحِيَاخِ أَوْلَادِي مَا صَدَّقْتُمْ تَرَاهُ كَرِيمًا بِرُضْرَتِي قَوْلُهُ لَوْ لَمْ تَخْذَلُونِي
- 9 رَسَا لَتِ بِي وَتَعَلَّقِيهِ الصَّلَابُ وَالْكَوْمُ الْكُفْرُ بَيْتُ الدَّاءِ وَالْحَيَّةُ
- 10 رَأْسُ الدَّاءِ وَبِحَيْ كَيْدِكُمْ كَيْدًا بَيْنَهُمَا دَابَّةٌ بِرُضْرَتِهِ مَعْتَادِي سَهَبُهُ
- 11 بِرُغَاوَتِكُمْ أَنْزَلْتُمْ حَيْثَا وَكَلَّ حَارَتُهُ بِنَحْيِ أَوْلَادِي حَارَتُهُ
- 12 تَقْلَابِيَّةٍ ذِي إِنْسَانٍ وَأَنْلَهُ كَرِيمًا فَيَلَامِي وَإِذَا خَافَ لَيْلَهُ
- 13 إِذَا مَا أَلَيْمُهُ تَأَسَّرَ أَخْلَا كَلِمَاتُهَا وَذَلَّ مَوْلَاهُ وَوَدَّ يَدِي

ملا

سَلَطَ أَوْلِيَاءًا مَثَلًا شَيْئًا كَمَا نَزَّيْتُ بَعْدَتْ وَبَالَؤُ وَطَرِبَ عِنْدَ كَرِيمٍ
 جَوْدِيَّةٍ أَنْذَرْتُ بَلْعًا مَوْتًا وَأَوْلَادِي بَعْجِي كَمَا زَيْبًا أَوْلَادِي بَعْدَتْ مَكَاظِمًا
 أَوْلَادِي بَعْجِي وَرَكِبْتُهُ فَرَوَاتِي وَكَيْبَتِي بَعْدَتْ لَوْ بَالَؤُ وَجَانِحَانِ
 وَبِجِي أَنْتِ جَوْدِيَّةٌ أَيْدِي سَعَاوِي لَخْلَامًا مَسْتَوِي أَوْلَادِي أَيْدِي
 كَرِيمًا كَمَا هَرَفْتَ فَصَلَّكَ أَخْرَجْتِي فِي وَكَيْبَتِي مَرْمَرِي كَرِيمًا كَرِيمًا
 مَوْتِي بُولُوبًا إِنْسَانًا إِلَيْهِ شَبَّوْهُ كَمَا نَبَاتُكَ عِنْدَ كَرِيمٍ
 كَرِيمًا كَمَا صَوَّدَتْ وَتَرَاهُ هَمَّ فَتَكَلَّمَ هَمَّ فَوْكَةً بِهَارِكِ وَكَيْبَتِي
 عِنْدَ كَرِيمٍ مَعْتَادِي كَرِيمًا نَبَاتُهُ زَيْبَانِ عِنْدَ كَرِيمٍ أَوْلَادِي
 فِي لَيْلَةٍ أَخْضِرَ فَرِحْتَ عِظْمِي عِنْدِي مَوْتِي سَلَطَ لَطَاؤُهُ نَبِيظًا
 أَوْلَادِي كَرِيمٍ ذِي مَرْمَرِي وَكَيْبَتِي بَعْجِي وَبَعْتَدَتْ تَانِ مَوْلَاهُ
 أَنْتِ عِنْدَ كَرِيمٍ فَرِي أَنْتِ لَطَاؤُكَ فَرِحْتِ أَيْدِي أَوْلَادِي وَأَوْلَادِي
 بِرُضْرَتِي وَبَعْجِي وَبَعْجِي وَبَعْجِي أَوْلَادِي ذِي شَبَّوْهُ كَرِيمًا كَرِيمًا
 فَخَاهُ وَبِعْرُودِي كَرِيمًا كَرِيمًا لَنْ إِخْرَجْنَا زَاوِي كَرِيمًا كَرِيمًا وَوَدَّ

- 1 غنبت ملائكة من نورها وبها البرد والحر والكلية خسته اوجده
- 2 دحي حجت بنه ايت بركتي نزلتو طعام بركت حكاية لطيفه
- 3 مشغولنا فليسا سيبا والتموم واجبا وكن مقدرون كائنا ك
- 4 زياده وبيه طبعيت كي همم اعلاه (عجالاته) حقا واصل اوله
- 5 دحي نه وقتكم طعام بيدوا و الحكم معدون نزول ايجيه برطام
- 6 دحي يمينا كندا و فالا و فليسا كتم شمع از سيبا ايت سفد نوزوا و ا
- 7 ما شيتا و خال مطعم علي مطعمه من ريق اهل الاموم كلك طعام
- 8 ليحي ذالترن مضغه فلا تلعنه و عوشتا اللطام دحي كركم
- 9 طعام علي الزيب سبلا و ذريع العضم بندل ايشي ايت سيبا نزل
- 10 اركا بود فريونا ايم كبريم بونله بگند و اديسا اندر سبيع القع
- 11 طعام بيلد فراج ايت دواج ايت كلك ارك اخلوا ريت كوي ايت
- 12 صكه اكر ايشتها اولو و با بندون غلظتو نزلتو سبلا و سبلا صكه
- 13 علوا زياد طعام و صكه و اذو صو بچا كرك ايت عتيد ايت ايت

سهر

مشغال اوليا همم اليا انما صكرو سبلا و بيدوا احنا و اللدحي
 هريكه كم طعام اختام تا دوزن صكه كركم انما اخرج بيرويه
 كركتاده طعام معدن اعزندن معدن نك فعيده نزلاده ايتوس
 لقد احنا اجنبا نزلوه و كرايتوس نزلوه همم ضاده و بيرون مفسر
 صفه خاصه ام اكر ايتوس نزلوه فكر و ايزيدك همم اولو دوي
 بانك كركم اهل حكت و فلا كنه اكر ايتوس خلاف يتقد كنه
 ايتانك بدي دوت عتودون مركبه اب و اشر ايه و مالك
 للاديه اغنفا و مزاجه و كركم نزلوه و نكالي ايجي غلظتو
 بر حيب هتود حرف كاف نونه مشغول اولو بدي تم اكي جه
 ياد و كركم ايتوس و بصره كركم و نك لطف حكيا به بندو
 و نك و دوي ايتوس ايتان اكر ايتوس جميع عالمه نزلوه ماله كرك
 نلام و دوي نزلوه و دوي ايتوس مختلف حيو نك ايتوس
 مجموع غدا به محتاج ايتوس هير برونك غدا بوي كركم ايتوس

اشا كركم ايتوس

عورت زینہ بونہ دلا خنری دارد یا اخی خنری کردی کی
 طبع او اجکی طبقه سی کی خمد شکله کم آک طغه غی طغه پی
 کجه ایجر و طغیت لوی ایتر سا ایزر کده کی دم اولو بری بری صاغ
 یکاری صول تکا بند حکمتا دادیم آکر برتر من کی غلار وجود
 کلان اولو سا هر برتر ساک عولسی ایزر اولو اما آک غلار
 آکر حرک صاغ یا نده اولو برتر غلار صول یا نده اولو شود
 وقتک ایزر نه عجتا ایسا ارجان خوری ایلر انا و ملک سینی
 ایجه اوزا غنری کرو یا ر شکله که اول تا عتد ایله که و من
 میلی ایجه صول اولو نطق صوبی حرک ایچید نالو
 عورت صوبی که ایجه اولو خنری صاغ وقتک نطق خنری
 صاغ تکا ایلر اولو سا وجود کلن آکر اوزا ن ارا غلار اولو
 آکر صول تکا ایلر اولو سا یقنا غلار اولو آکر نطق حوق اولو
 کی بکار ارا ایلر اولو سا ایزر نطق ایزر خنری صاغ ایزر نطق اولو

وجوده کتوردی کیتم بیلدا اول غدا دان حاصل اولان لطیف
 خطیله بدنه تشوعا صلا اولو هر یکم غدا تک کینید افاضله
 دیرلانی طیب کتودون دفع ایله بعضی شغلا بعضی
 اغرضوله بعضی سینه زیلا وادی فضلده صونکرمی علیه
 اادب زیاده اولسا ادم اغلنک طیب کینا سنیغ ایزر ایزر
 ایزر کی درلو غرضیون بری ایزر جمع اکلان فضلای بیزر
 صاخ الیب لطفه و که ایزر اولم ایزر بر حیوان و حی
 وجوه کله سا کینیه خنری ناک فریانیله زیلا و ایزر نطق
 می خنری جل جلاله حوتکر خنری نطقه ایزر اولو
 تا ایزر و هر یکم ایزر ایزر ایزر و جمع ایزر تک
 خنری هر یکم خنری کله و دی معلوم اولم خنری
 منانه مثالده در اولو خنری جمع و که منانه هر یکم جمع
 منانه ایزر و دی و که در اولو خنری کله ایزر

عورت

وبتك يا مديني نساكي ايجي ان مدينت وراك مدونت فزرت وحررت براك
 اولفقان اخلاصك وادرياني بلدي فحقكم ان اعلان بدي كيه
 لكف صغار يا تونكونه اولكر حركت الفخر كون في طيله لوز بيش
 كون تمام اولونك فزاغلاص اولون سا مدونت اوتوزت كونك
 تمام اولون حرمت بيشكون تمام اولني بونا وونكون اولون
 اكرا ان اعلان طعوت بين طبعي وارسا مدونت فزرت اولون
 اكرا فظف سا مدونت فزرت كون اولون اكرا باغلاص اولون
 ايرن لكفنا سا مدونت فزرت كون اولون حرمت لكفنا كون
 تمام اولني ايجي اكي بور بيشكون اولون اكرا فزا اولون سا مدونت
 التي كون اولون حرمت بونكون تمام اولني اوجون بونكون اولون
 اكرا فاخلاق سكارون لكفنا سا مدونت فزرت اولون سا مدونت
 حونا غلاص الهمدين بي ابق اولون حرمت ايردن اولون
 حكاي ستر اكرا كون اولون سا مدونت فزرت في حوت اولون سكرت

يعني بيان ات بارسي يك مدينت زند سكرت بخت اولون ات
 وكندون سكرت اولون سا مدونت فزرت اولون سا مدونت فزرت
 وكرت فلات اولون سا مدونت في دوي بونا مديني اوتوزت بون
 مذكونده دودن ابي اولون كون كجنا بان كلون بيه كوتوشنك
 حوت ابي كلوم قريبن بيدون ولدنا الفنا مدينت كون مدينت
 ثم جعلناه نطفة في ابرمكون ثم خلون العطفة عطفة فخلنا
 الولة مصنف فخلنا النصفه وعلما فكنا الوطام ايام النسا
 خلقا اخر فبنا لانا الله احد العاقلين فحقكم باطونيه ايردن
 كونهي اكر جين فاقب غير الذون اولون اكر انه بيه مديني
 فان ايرد حه كن تا اخلون اول فاقب غير الذون مدينت وكرت
 حوتكم ولودت وقت ايرش لساك رحم دور مدينت اولون
 اخلاصك يا سبي اشفا ايقدي كوتون اولون اولون اخلون اولون
 اولناج فكونك اولون فرك خلدنا اولون اولون بيه سكرت وخرت

رستم

اغلغ لطفاً جاعلاً غوراً غللاً هلاً جلمت وشملاً دكلم كند
 ولطندك آردند غچون وديكن بونسه حق تبارك و تعالي
 قدرتي نلكون وديكم شونك كي ترا كلفند و طار ليد
 كند آت منكان و وقت قرا آيكه خچكم اول قرا كو
 كلنك آبره و نه كرك اول مكانيچون آغله پس
 بونك بركه و ليل اوليكيم خدا و نه تارك و تعالي
 تا و نه در ديت نيك كركه ايرضا و ان الله علي كل شئ
 قدرتي و ابراهم اغلغونك منكانك متركيب في بيانه آيكه
 بونك خجايب و فرايب عكندر و كورد بليزيم آدم
 اغلغونك بدند كي منكانك تبارك و ديكي كيند اكد
 منكانك و لسوري منكانك ات اول و كونه منور بد بويوزي
 اتا اول منكانك بركدي و غلغدي منكانك كيندي و هم
 و دكل منكانك و اول منكانك و قدر و در و طبرانه و جوي

بويدي سيار فخره اولك اوزونه دورا غلغ اولور اكد
 ضيف اولور ساطك و چغدر پس بود نكلك خركله و چدر
 و ضيف اولور چون سكرنج آيد كلف و زلزل دير كه خسته
 طوغري طبعتمند اولغ و قوت بوغري كه انه حنك خنك
 كلروي وقت اوله و ايه لغال آيد بدي و دي اولونك
 سكرنج ايه و درنك صاخي زكاد زحل نخست من خالي در
 و دي سكرنج ايه نجوم حبانده بيت الموت در اما اغلغون
 طغوزايه طغارا اولور و سا و ديود سبب و كم و كي آيد
 نقد سرج و سستايي و ادرسه زابل اولن تي قزقوا اولور
 و دي بوايك خدا و ندر شتر بدي اراغلاون طغغ و فغغ و اغلغ
 صاحب طالع موبت بر خنده بولغونه يا طالع بوج خالي اولور
 يا خوركي سيار نك غورست ليخند بولغونه سكر لعد
 اولور غور بوسبب ارايه سكر ابراهم و دي بونك و قزق

افان

١ یعنی فضلكم آنچه اول و دوسه و مانع از برك اول و كلزنده نشود
 اول و تايم آدم اعظمي انواع مصلحت آميزه اول اعظمي
 اول در كيم ادمك الذي سلكي قفا سگوا كند ميتوق اول و در بركه
 بر سگوا كند بر ذيق بركه اول و سگوا كند و كلاك در ذي بوجوس
 سگوا كيم و اول و در ذي باشد اول و در جز اول و كلاك كند
 اعظمي اشتمك كلاك قلاك اعظمي سلك بركه سبغ جا شينيد
 و كلاك اول و بر جز كيم تا كلاك اول و در سگوا كند و كيم كيم
 و در كلك بركه و كلاك ايم اول و در ذي و كلاك بركه اول و
 فقط و در بانك سلكي كيم طبعيا نشود ستم و در ذي
 سگوا اول و بركه كند ليكن طبعيا كلاك انا اول و طبعيا در
 اند نشود و اول و در بود و در كلاك اول و طبعيا در كيم نشود
 و دره بركه كيم و در ذيق در ذي اول و در كلاك سگوا كند
 سگوا در كيم و كلاك اول و كند و دره و در بانك ايم و در سگوا

٢ حوفاي ابي محكم بر تود غنك سبب اول و كيم بفايت
 ٣ سترنيا ندامت و شله كيم اول انامه افتاد بركه اثر
 ٤ ايميه و ذي سگوا كند و كيم بر ذيق اول و كيم سگوا كند
 ٥ مدد ندر افت بركه اول و كيم سگوا كند يا متع يا متلك
 ٦ اول و در ذي كند و به سركه قول اول و در ذي مدد
 ٧ اول و غنه سبب اول و كيم اكي سگوا اول و كيم ايم در ذي
 ٨ انازه سلكي بر اثر اول و كيم سگوا كند اول و كيم
 ٩ اول و مدد سگوا كيم و در سركه بركه غنك و زياده اول و
 ١٠ يعني بيبي انده جوق غنك و كيم اول و در ذي بركه كند
 ١١ اول و در كيم ايم بركه در جمع بركه اول و كيم سگوا كيم
 ١٢ هر كند بر بركه ايم و در بركه كند ايم سگوا كند
 ١٣ اول و بركه بركه اول و كيم لطيف غنك اول و كيم سگوا
 ١٤ بيشتر بوسه كند اول و كيم ايم سگوا كند اول و كيم سگوا

بج

1 خيري ديدك بودي سكوطن چيه كنجن كلار ليكن افراليند
 2 سكوطنك ديدنه بويكي ياره سكوك شكلي كيم ذكرا اولدي مود
 3 طارقه باقند دودت ياره سكوك ديمي قاده دودت ويوان
 4 كيب تواتر سكو كيد اوند شكلي يانم واپر كيد اوند مود و
 5 اطينايك يوز و پايته دوا شغه ياي يوز ديدنه قاشك
 6 اينجا كچه دوز اطينايك اكي كئاره اولين صافند و
 7 صولك اكي ياره سكوك ديمي قاده بيم قونلك و لكرد اكي
 8 سكوك اينجا بويكي ياره دويكي ياره اوند قانق و بو
 9 سير اول اكنه الغلمان الحيران و دكر هريري دوز تريك
 10 اوند نلا دوز لا مينك البته كلور دوز اطينايك انا يه
 11 اولندي اكي ياره ديمي كيم قونلكي اينجا دوسكوك دوز ديمي
 12 ياره كيم اكو يكاد اوند صدي دوز لا مينه كلور اولين
 13 كئاره ديمي اولند بوزك دوز بيم كيم اوند مود و لوي

نوب

1 موصفد كيم زكك و اكي اولير انا اكا دوز اكله و ركوب
 2 دسه اولور و س اكنه اكو دهر ب ياد و ينده داله بگر
 3 يي ائين يا دوزيك لانه الله بگر شكلي بود لا طينايك
 4 اكا دوز لا يي ذكرا دوز ديمي قانق و ادر دوز اطينايك انا يه
 5 ياشك اولور ايه بقر انا دوز لا مينك دينه دكن اكا سوي
 6 و سوي ديمي دوز اطينايك انا يه اولور و ديمي قانق
 7 سكوك سكوك يي قانق و ليني بوسوي سكوك
 8 بوز دوز اطينايك انا يه بكا دوز لا مينك انا يه
 9 دوز تريمي قانق بكا دوز انا اينجا اولور و ك
 10 بود يه هر كچه ذكرا سكوك بوسوي انا يه سكوك ديمي
 11 اولور انا يه و انا انا انا انا بوز دوز اطينايك انا يه
 12 قنق دوز دوز و دوز قانق و بيم كيم دوز سوي انا يه
 13 انا و سوي انا و سوي انا و سوي انا و سوي انا و سوي انا

حکم کرد ای شیخ بگویم طغیان بانه از تو بگمانا و درین
 از فضلایم و ماغه مستوی اولاد بویولک کلور حکمراوی
 شدایم بوضعت اولدی فضلایم بوی هلاک ایلیک ای شیخ
 اولدیم اگر تریسه اول طغیان برفت صد کلمه کوند
 اولد کز حیدر کوند کوند اولد آفت اندک دغ راه اولد
 یکا اول کوزی بوقد بر عینکه واجب اولدیم بوسک صید
 اولابو فضلایم تبا آغه و حرمی شیفعلد ایکی یا تبه ای
 سکن قاره اولدی صید یعنی تریسه اولد قصص ایلم
 دماغه طغ و کلش سر عینتک فصله به اولما اولدی
 دیر و قیلد بوزایم از کونکونه الخینه به اوجی فاش
 اوجنه اولغوز بوی ایلم سیکه کوند و درک شفق اولد
 دلما بوسک ایلم تدر اولدی قه اولدی و اولسکلایم
 بهیج ایستیک تریسه بیلد و دهم بویلم حقیق

1 سگدا انوله بیدا اولوددی و تری سگدا و دگر شل
 2 سگدا تم فاعله دماغ و در یعنی ماغ اولک اولد و درک نزل
 3 ایلمد با شک و وکی سگدا ایلم اولد و در نه قلبه با غلب
 4 بونفید بر معلوم اولدیم با شک ماغه سگدا ایلم با غلب
 5 اما عظم و تریم بونفید با شک حال اولدیکن حوقداک و تا
 6 آدم اولدنتک باشی بوقد یاد اولدی بونفید بونفید
 7 بعینیه برفت طرافت اولسا جمله خراب اولما ایلم و ماغ
 8 غناری بوقه در اولد ایلم طغ و حوقب ایلم غنار اولدی
 9 باش حقیق اولدین طغ ایلم غناری معلی اما تویکم
 10 بییه طغیه اولک ایلم فاعله بییه حمت حکیه اوج بوقد
 11 لیلی سکر بوقه در اولدین طغ حقه با شک و رینه بر اولد
 12 اولد ایلم غنایم و تریم فاعله دماغ اولد ایلم اولد
 13 سگدا کله بوقه فایم بونفید ایلم اولدی بونفید بونفید

ع

بوجه در برت دگره کن مشق خوف دلوکلر وارد
 بالونه دلوکلری کی یعنی سزک بود لوکلر التیج
 سکلر دخی و آرخ داند همه دلوکلر و آرخ و بالونه کی
 ولیکن بود لوکلر کی راسته کی آریه بود لوکلر
 بیندین اراوه و سبب اولم آدم تقسنگار کی وقت
 صوق هوا پییه مضرت ایشده میه و بعد و ماغک
 دوی کی بر آری دلوکلر و ماغک آردند بطنک التیج
 بینیک یاد پیسه دگر و ایشده اوله سکلر کم بالونه
 و نالنده در آکا اولمشند منوعی اوله کم آدم اخلیف
 اغزینی میا نشینی اول آری دلوکلر و پردد اوله بقوه
 ویا اولفق دخی غروق حوریکه پییه متصله بورد
 غارضا اول آری بجه کم واره دلوکلر تک ایچین در
 دخی شله له سز پیی اوج ~~...~~ حکم بندله

1 و تعالی انانک بدنده اوج اعضا برین آکا ایلان ایشیه
 2 اعضا و دل انوکلر کم اندران افرای معنود و منتقله
 3 برینه آکلر یی بود آله بدنگ یاد فاهیه آخی بیی و دیگر
 4 و ذیره و فاجی با فخره بدنگ لمانی در و فاهیه و لیکن
 5 بیی تک سله باشه آکن فایین سو کو زاجوز و زبانه
 6 کوز بدنگ با تاینه کوزک دو مشانی با تک پیسه و زبانه
 7 بو کی خرق تعالی و کلک او ذوق انوکلر با تینه ایشیه
 8 اراوه کورسه آکره و اراوه آنگاه وصلت آلیه آکره
 9 و اوسه آکا اخلان ایه و لیکن طبیعت بیگ طبیعتی
 10 سو قدر در و جیمک اچیکه اراوه تک انا سنده در
 11 شله کم بو کی بوج تک بری اچر و بری طره در انا لک در
 12 بجه جیمک آنته او کور و پیچ نشینه اولمش کلر بری
 13 جیمک کلر تا دم بیی اقلان اراوه لیه و لیکن

1 وادعوني بوطون فانك في بوطون جميع سكر اولك وانك انده
 2 اولود اول بطون اول كي بطون ديكچيك كدويكم ذكر اولدي
 3 مديجكم بوطنه افن ايريشه جمله بدفك سكر كدي
 4 منيف وست اولود دوي نيشان عارض اولود شيله كيم
 5 كيني كدوا دوي اولدرا اولوع مرضد دوي حاصل اولود كالم
 6 ودهنه كي انجون بوعلند جميع امراض وماغنه درو كوز
 7 هر برسي بوطنه مخصوصه و شيله ام اوج بطون بوز كند
 8 اولدي ي باي بانك سكرني و شينيني برخه كربي بوعصب
 9 محوي لم ذكر اولك جلسك ميني كوز فصلك بيان ابيه و
 10 انشاء الله تعالى سكر بخار بانك انرا بومغارني بكونفكرني لدر
 11 بله سكر كيم بانك اجزاي دارت فلك دودوات و شينيني
 12 دماغ و شغاي صلب و شغاي ريقه و كاكاشيني و كوز
 13 كوز دماغ و نه في اولك بخونقاري و هر كيم بخونقارده

1 بلفن اول سكرت بطون و مياغ در بوطن دارك انجده
 2 فزيه لمده جلد و ادرسي مخر كيمي اكراميه شيله كيم
 3 ذكر اولدي اما بطون اول الذره بكاره بيوكراني
 4 بطون دوي و ادر اول كوز كوز مكلتك معديه و كوز
 5 رويش انك لار كوز انك سيب بوطن در عصب محكم
 6 و ادر كوز بوطنه متصل اولد كوز كوز نوري كوز
 7 بوعصب محويك ايجده كلود حنينت بلار كيم ادمك
 8 بيشه يوكي عصب محويك ادر اوجي محوي سكر بوز
 9 نچكم بوطن اوله برافن اريشه كوز كوز مكلتي باطل
 10 اولود اما انجي بطون بوطنه بويسه و در عتاك و اوط
 11 معدي و در هدر كيم بوطنه افن ايريشه ادمك جعلي
 12 ايل اولود سكرته و كوز عارض اولود اما اوجي بطون
 13 حفظه ادم كوزي و ايشيني شله ري اولدنه طفق

داوتمون

منفعل ولب حرکته محذوف مشغول اوليا دخی مبرود حکم
 بود که پوسته در بودیم معدوم حرکت در حرارت و مانع
 بیخیمه اولی که مبرود حرارت شکسته اولی غبار لب
 اولی اما ترکی آنچون بودیم حرکت و لب سبب پوست
 که اقیه دخی جرب در شفت جری آنچون در کبر
 سکریم اکا متعلا سبالودن بر سبب شکسته اولیا و لبیا
 پیشغولی آنچون بودیم محسوسات فی الحال اولیا و لب
 نشه لب آنی آنچون اولی که در ده دخی و مانع آنی
 جبره دم و در و سبب اولی که حنک حصناری آنرا اکا
 اولین در خصوصاً اولی که در ده دخی و اولی که جرب سبب
 تره و آنچون که مخزن سکراری مبرود ناکار سبب که کبر
 زیر حرکت در عصبان اولی که در ده دخی و مانع اولی که
 اولی که جرب اولی که در ده دخی و لب سبب اولی که

منشور

و ارسه اولی دخی اولی غنایم و ارسه و مانع اولی که در
 سبب که در کانه اولی که سبب که قاعه و مانع در فی لبه
 معلوم اولی که در مانع با شک اولی که در کانه اولی که
 اولی که جرب هر جرب غنایم و جرب غنایم اولی که در
 هر ای که جرب که بری بری که در هر یک آنچون دخی
 اولی که ظاهر اولی که جرب اولی که جرب اولی که
 اگر بر جرب سده کردن با اولی که در نرافت عارض اولی که
 اولی که در مانع جرب سبب که در و سبب که اولی که دخی
 به سبب که در مانع سبب که در و در و سبب که اولی که
 در دم حصناری حرکت سبب که در مانع متصل اولی که حرکت
 در فی متعلا اولی که اثر اقیه دخی حرارت محل محسوسات
 اثری که حرارت اولی که متعلا اولیا دخی حرارت محل جرب
 و سبب که پوسته حرکت در پوست حرکت سبب که

و ما فلک جله سوزانیت بی رویی در قیقتا نرود و ما سوزانیت و ما غنای
 بی صیقلیت بره و ما سوزانیت و ما سبب و ما سوزانیت و ما غنای و ما غنای
 حرم او دنا سوزانیت و ما سوزانیت و ما سوزانیت و ما سوزانیت و ما سوزانیت
 حرکتیاد آسایش و ما سوزانیت و ما سوزانیت و ما سوزانیت و ما سوزانیت و ما سوزانیت
 حائنه ما سوزانیت و ما سوزانیت و ما سوزانیت و ما سوزانیت و ما سوزانیت و ما سوزانیت
 اولاد و ما سوزانیت و ما سوزانیت و ما سوزانیت و ما سوزانیت و ما سوزانیت و ما سوزانیت
 اولاد و ما سوزانیت و ما سوزانیت و ما سوزانیت و ما سوزانیت و ما سوزانیت و ما سوزانیت
 تبارک و تعالی بوی و ما سوزانیت و ما سوزانیت و ما سوزانیت و ما سوزانیت و ما سوزانیت
 جوهری سوزانیت و ما سوزانیت و ما سوزانیت و ما سوزانیت و ما سوزانیت و ما سوزانیت
 ما سوزانیت و ما سوزانیت و ما سوزانیت و ما سوزانیت و ما سوزانیت و ما سوزانیت
 غنای و ما سوزانیت و ما سوزانیت و ما سوزانیت و ما سوزانیت و ما سوزانیت و ما سوزانیت
 هم غنای و ما سوزانیت و ما سوزانیت و ما سوزانیت و ما سوزانیت و ما سوزانیت و ما سوزانیت
 اولاد و ما سوزانیت و ما سوزانیت و ما سوزانیت و ما سوزانیت و ما سوزانیت و ما سوزانیت

1 بنویسند و ما سوزانیت و ما سوزانیت و ما سوزانیت و ما سوزانیت و ما سوزانیت و ما سوزانیت
 2 و ما سوزانیت و ما سوزانیت و ما سوزانیت و ما سوزانیت و ما سوزانیت و ما سوزانیت
 3 الی معصوم و ما سوزانیت و ما سوزانیت و ما سوزانیت و ما سوزانیت و ما سوزانیت و ما سوزانیت
 4 فان کلوت و ما سوزانیت و ما سوزانیت و ما سوزانیت و ما سوزانیت و ما سوزانیت و ما سوزانیت
 5 فاما غنای و ما سوزانیت و ما سوزانیت و ما سوزانیت و ما سوزانیت و ما سوزانیت و ما سوزانیت
 6 و ما سوزانیت و ما سوزانیت و ما سوزانیت و ما سوزانیت و ما سوزانیت و ما سوزانیت
 7 جمع اولاد و ما سوزانیت و ما سوزانیت و ما سوزانیت و ما سوزانیت و ما سوزانیت و ما سوزانیت
 8 او چینه بگذرد و ما سوزانیت و ما سوزانیت و ما سوزانیت و ما سوزانیت و ما سوزانیت و ما سوزانیت
 9 حائنی بو حائنی و ما سوزانیت و ما سوزانیت و ما سوزانیت و ما سوزانیت و ما سوزانیت و ما سوزانیت
 10 بر باری اضلاع و ما سوزانیت و ما سوزانیت و ما سوزانیت و ما سوزانیت و ما سوزانیت و ما سوزانیت
 11 اولاد و ما سوزانیت و ما سوزانیت و ما سوزانیت و ما سوزانیت و ما سوزانیت و ما سوزانیت
 12 بر باری و ما سوزانیت و ما سوزانیت و ما سوزانیت و ما سوزانیت و ما سوزانیت و ما سوزانیت
 13 اولاد و ما سوزانیت و ما سوزانیت و ما سوزانیت و ما سوزانیت و ما سوزانیت و ما سوزانیت
 14 اولاد و ما سوزانیت و ما سوزانیت و ما سوزانیت و ما سوزانیت و ما سوزانیت و ما سوزانیت

كَيْسَ لَأَكَا بَطْرِي دِمَاغٍ دَرْدَهْرِي بِيضِلِقْدِ اِي بَجْرُو
 اَو بَجْرُو بِيضِلِقْدِ دِمَاغٍ جَوهرِي دِي اَنو نَبْعَه اِي بَجْرُو
 نَبْعَه اِي دَرْدَهْرِي اَو اِي بَجْرُو مَثَوْرَه سَهْلَه وَتَبْعَه
 اَم بَرِيه دَرْدَهْرِي هَوَاي اَجْرُو بَجْرُو مَافَك فَضْلِي اِي بَجْرُو
 اَنو دَع اَدْر دِي رُوْح حَافَه اَعْضَايَه اَنو بَجْرُو
 اَو اَرْمَهْرَهْرِي فِيمِي اَعْضَايَه اَنو اَرْمَهْرَهْرِي مَصُوْرَه
 اَشْرِي اَنو ظَاوِرَه اَو اَرْمَهْرِي فِي بَجْرُو بَجْرُو اَنو
 صَكْنِي فِي بَجْرُو حَرَكْت اَرْمَهْرِي مَبْدَا دَرْدَهْرِي اِي
 اَعْضَاوَه اَنو بَجْرُو اَو اَرْمَهْرَهْرِي فِيمُو اَو اَعْضُو
 اَنو اَرْمَهْرَهْرِي اَرْطَه لَك دِي اَشْرِي اَنو ظَاوِرَه
 وَتَبْعَه دِمَاغٍ اَرْمَهْرِي بُو بَكْرُو اَدْر فِي بَجْرُو بَكْرُو
 صَكْنِي فِي بَجْرُو اَرْمَهْرِي بَكْرُو اَنو مَثَوْرَه مَثَوْرَه
 بِيضِلِقْدِ اَنو فَوْرِي فِي كَيْسَه وَلِيكِن اَدْر فِي بَجْرُو

طبرستان

1 اَو لَك دِمَاغٍ جَوهرِي مَلَا فَا ت اَو اَشْرِي رَقِيْقِي اَو اَبْرِي
 2 اَمَا بُو اِي فَا بَكْم وَا رُو وَا بِي دِمَاغٍ تَرْتِي كَه كَه اَو اَبْرِي
 3 نَمَك وَتَقْوِي وَا رُو لِيكِن سَكْرِي اِي دِمَاغٍ كَلْبَه اَبْرِي دِي
 4 بِيضِه كَيْسَه كِيم طَبْرِي كَدُو هَا وَا نَه مَافَك طَبْرِي دِي اَو
 5 صَلْبِ فَيَا كِيم نَمَك مَافَك فَيَا رَقِيْقِي اَو اَبْرِي اَبْرِي
 6 اَلْمَا دَه دَكْلَه اَنو اَشْرِي اَبْرِي اَنو دَكْلَه اَبْرِي اَبْرِي
 7 دِي دِمَاغٍ طَبْرِي وَا رُو دِمَاغٍ دِي بُو لِيكِن اَشْرِي
 8 اَشْرِي اَشْرِي اَو اَبْرِي فَيَا دَه كَلْبَه اَبْرِي فَيَا بَرِي
 9 اَو اَشْرِي بُو مَوْعَلَه طَبْرِي دِي دِي مَوْعَلَه مَوْعَلَه
 10 اَو جَو شَا خَلَه اَو اَبْرِي نَمَك فَيَا لَه تَبْرِي اَو اَبْرِي
 11 نَا كِيم اَنو اَشْرِي اَبْرِي فَيَا دَه كَلْبَه اَبْرِي فَيَا بَرِي
 12 نَمَك دَرْدَهْرِي طَبْرِي اَبْرِي اَو اَبْرِي دِي كَلْبَه نَمَك
 13 اَو اَبْرِي دِي دِمَاغٍ اَبْرِي اَبْرِي اَبْرِي وَا رُو

نيزا ابرو حفظ خزينيه احمد ذكر ايدك وقت اوله
 بيه استخر ابي محله كنوي و برو سوسيه نديم
 اجزاي دماق جزو لرك بر جزو لركه افت ايرتسه اول
 جزو ك مصالينه خلال ايش بر معلومينه بلذكم مدرد
 قني قونك محله دومي جزو لركه ايشا و قني
 كيم ابرو با غلغله مدد ماغ اويته ديشنه كلدا ابدت
 ازاد دوماق جمله بيه غلاف كيدت ناشلا تا كيدت
 ازوما غلغله در لاك بافته كين مر جزو لركه
 ملبه و كين صلابت غشاده مستغوي بدني شاكله
 دماقك جزونده بيدو بر جزو لركه باه باه دبر قن
 قونك بري بيه طوكتف طيبه ما كاتريد دبر جزو لركه
 ابرو جزو لركه دوج نقياني شياهم جزو لركه كند البرنج
 اول جزو لركه دومي كدر بولبلبلن مخر اوله دماقك

منفذ و اولي تجويدك صكرو في تجويده وارد دهليز
 كيدت ارك اوسي شول هوا بوم تجويدكوه دبر
 دوج جزو لركه جزو لركه اولي تجويدك ايجد جزو
 دومي شول اجزاي دوماق صكرو في تجويدك ايجد جزو
 اوله اوليشند جمله مضمومات كدر اوله اوله جزو
 اوله جزو اخده ايرتسه اوله اوله اوله اوله اوله
 كركنك يادونه كلوس صكرو في جزو لركه اولي جزو كلوس
 بوسيدت ندريم اوج تجويدك بري بيه ايلفد و لكرن اوله
 تجويدك اوله جزو دومي شطبي مدد و دوج جمع العبره جزو
 جزو لركه اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله
 و ماقدن يادونه اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله
 محسوسات كلي اولي تجويدك ايجد ايشا بوسيدت
 اوله تجويدك ايشا اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله

شَاخِذْهُ طَوْفِئْتَنْدَر تَدْرِيحَكْ شَاخِذْ دَر وَاسِعْ اَوْلُوْب
 بِرَاكَنْدْ اَوْلُوْر لِحَبْ بِرَاكَنْدْ اَوْلَقَنْكَنْ كَحْل بُوْنَلَقْدَه
 نَاچَا دَر مَسْوَر كِبِهَر بَا نَهِي اَوْلُوْ كُوْمَهَنْدَرَاكْ دِهْمَه يَاقَنْدَر
 كَاغِدْ سِي اَنْدْ دَر كِيْم شَاخِذْ لَكْ نِهَابْ وَيَمْنَكْ نِهَابْ دَر
 دِمَاغَكْ لِحَا سِيْم اَدَدَه نَحْوِيْنَكْ دَرْت يَاقَنْتَه طَوْفِئْتَنْدَر
 كِرْم عَقْلَنْكْ دَر نَهِي دَر نَحْفَنْدَر عَقْلَنْكْ دَر اَوْلُوْكَ مَا دَر لِهِي
 اَوْلُوْ دَر دَر نَا اَوْلُوْكَ اَوْلُوْ تَا سَه دَكْن كِيْم اَوْلُوْ دَه كَدُوْرِيْ
 اَوْلُوْ دَه اِدَه كَاهِي بَرِيْرِنَه اَوْلُوْر شَه فِي الْجَمَلَه وَمَا غَلَف
 لِحَا لَرِي بُوْر كِي حَرَكْت اَيْلُو بُوْسِيْدَنْ اَكَا دُوْرِيَه دَر كَرْمَنْدَر
 بَحِيْم بُوْر دُوْرِيَه كَدُوْرِي اَوْلُوْ دَه اَوْلُوْكَ نَحْوِيْ فَوْقْدَر
 اَوْلُوْر بَاغْلُوْ اَوْلُوْر بُوْكَ حَرَكْت اِنْبَاغْرُوْر دَر لِحِيْم بَرِيْرِنَه
 اَوْلُوْر شَه نَحْوِيْت لِحَا دَر نَحْفِي اَوْلُوْر بُوْكَ حَرَكْت اِنْبَاغْلُوْر
 اِنْمَا نَحْوِيْت لِحَا دَر مَسْوَر اَوْلُوْر دَر مَسْوَر كِبِهَر نَحْوِيْت

شاقه

1 مَسْرَا حَرْ طَوْفِئْتَنْدَر كَر كِيْلُوْر بِرَاكَنْدَر طَبْ دَرِيَه بِرَاكَنْدْ اَوْلُوْ
 2 سَخِيْلَا اَوْلُوْ مَكْرَدَر كِيْفُوْ طَوْفِئْتَنْدَرِي كِيْلُوْر كِيْم دِمَاغَكْ حَرْوَا اَوْلُوْ
 3 حَرْوَا اَوْلُوْ سَطْلَنْ حَرْوَا خَرْدَه نَبِيْ كَر كِيْم دَر دَرِي حَرْوَا اَوْلُوْ سَطْلُوْ
 4 حَرْوَا اَوْلُوْ سَطْلَه حَرْوَا خَرْدَا دَر تَا سَه اِي نَحْفَا مَكْ اَلْتِيْ
 5 اِي بُوْر كِي كَمَنْدَر اَوْلُوْ دَر شَاخِذْ اَوْلُوْ غَرْوَاي مِيْشِي كِي سَلَبْ
 6 شَاخِذْ نَه بَا فَنَدَر دِمَاغَكْ اَلْتِيْ بُوْر كِي طَبْ اَوْلُوْ كِيْم وَمَعْدُوْ
 7 دِيْمَنْدَم اَلْتِيْ اَنْدْ كِيْم نَحْرَنْ مَعْدُوْ دَر اِي طَبْ كِي سَخِيْ
 8 اَوْلُوْ دَر دِيْ كِيْم بُوْ شَاخِذْ نَه كَاه كَر كِيْم لِحِيْم اَلْتِيْ كَر كِيْم
 9 كَاه دِيْ كَر كِيْم بَارَه اَت بَارَه سِيْ كِي فَنَدَر حَيْثُ لُوْ شَاخِذْ لَكْ
 10 اَوْلُوْ تَا سَه قَوْنَه مَهْرَه بَرِيْرِنَه كَالِي اَوْلُوْ اَوْلُوْ دَر
 11 بَرِيْرِنَه سِيْ اِي طَوْفَا شَاخِذْ اَكَا اَعْمَاد اَلْتِيْ كِيْم تَا كِيْم كَر كِيْم
 12 قَالِيْ دَر دَرِي بُوْمَنْدَر لَرِي نَه اِي شَاخِذْ لَه نَه اِي سِيْ كَلَنْدَر
 13 حُوْر كِي شَاخِذْ لَه اَسْمِي بُوْر كِي كَمَنْدَر دَر بَرِيْرِنَه اَوْلُوْ فَوْقْدَر

قلب يا ربنا و ما فاك فحيت دارفسي فضله لري و ما فاك
 دفع اده و حي و ما غدا به فضله لطره كلارك سب ابح
 محمله و ديرج و ما فاك اول جزونه شلند يا فديك
 شرك اولند جزوا اولك اوتسي جزو و سطا پيله
 اكي جزو و سطا نيك جزوا جزواه مجري سطا جزو كلارك
 اكي سيله بري اولم اولك جزوم كيرلدا سا فاجرو و سطا پيله
 جزوم و اضرا نيك اوت اكي اولدنيهم اولك فضله لطره
 بقضي نخافدن يكادغ اولد اكي مجري اولك اكي
 تجويفدن ابترا دور اسي و ما فاك جزونه كيرلدا
 غماي و فضله لطره اولند بر سندا اولد و سطا
 ايترا سري اكي مجري دن سولدا اولد كيرلدا جزوا سري كلارك
 قم و سطا پيله اولك اكي و سطا پيله و ما فاك
 و سطا پيله اكي فاك جزوي اولد اكي اولد اكي اولد اكي

- 1 و ما فاك لدريدر شيله كيم و ما فاك اخر جزو نيك صرت
- 2 كين بو تجويفك منتوع اكي فاعد اولدونه قورلند و ما فاك
- 3 جزونده اوليق كلند سكلنك سيني نون اولد كيم كا
- 4 اكي بري بريله بزير كلور يا فستور اكا مان و لركا بريز
- 5 كا بريز نينه اولد هر كا كيم و وده خرك ايقا مراد
- 6 تجويف ننه اولد هر كا كيم خرك ايقا مراد و تجويف كلند
- 7 اولد ليكن بوا و لفاكه لبيب عتبان و لرك بولارده تزييد
- 8 بوقدر برباره و لرك بولارده كيم خرك ايقا مراد و ايقا
- 9 اولد بلفلغ ايلغنج تجويفك اولد سكلارده و مخم و فام
- 10 اوله اول سخلقكم تزييدن عارض اولد بولكي خركه و فضيه
- 11 سب اولكم و ما فاك قوت كافه سيقنده لري ايقا سلك
- 12 خركيله و غ ادي به بصر اكي و تارك و تارك و سلك
- 13 ناركلكلك سخلقكم سيني اولد سكلارده و ايقا مراد ادي

ددخي باب صوتك اولان باش اغريسي بلمد بکه ماده ساولو
 بئجي باب صوتا بلعي باش اغريزك علامتي وعلاجي بلدي
 البغي باب سوادوي باش اغريزك علامتي وعلاجي بلدي
 ددخي باب غليظ بدم متولد اولان باش اغريزك بلدي
 كاري باب بوسندن اولان باش اغريزك بلدي
 لطون باب معدن اغريزك ضعفتن اولان باش اغريز بلدي
 اديجي باب دماغ خستك خوندن اولان باش اغريز بلدي
 اديجي باب انقودن صكده ماض اولان باش اغريز بلدي
 اديجي باب جمعدن صكده ماض اولان باش اغريز بلدي
 اول ددخي باب باجلا دن مجار دن ماض اولان باش اغريز بلدي
 اول ددخي باب لطنه دومي بلادن اولان باش اغريز بلدي
 اول ددخي باب زخدن جمعدن اولان باش اغريز بلدي
 اول ددخي باب جمعل بلعدن متولد اولان و تخم سياه اولان باش اغريز

1 مهديك هر طرف هيج غالي حكايت بومهدر به بگذشايه
 2 تكو كنه كيم مصفات و نكوعني بالونه ادره طلق بولند
 3 لطنه خيانت دنج بخدي اول اكي فزون و نكوعن و ماغك البدي
 4 لطنه طلقه و بلعدن و بجه كنه انا كاخانا و دور اولوك
 5 القيد من عتك و ادره بالونه نكوعن مندي بونه اجلا
 6 بوسك كنه مصفات خيدرو ماغك بغير صلا دي بولدي
 7 اشغالان و السلام بوشنج بوقد بياك اولنك نكوعن
 8 اولديم كنيب اركا كوكور كيم امر صلا و ك انساني فليت
 9 باله اندن صكده معلجه مشغول اولان الله اعلم بالصواب
 10 اديجي مقاله بكم بيبايد اوق باش اغريزك انساني معلجه بلدي
 11 بايا اول سندن اولان باش اغريزك انساني معلجه بلدي
 12 انجيان صكدي ساي باش اغريزك انساني معلجه بلدي
 13 انجيان ساي فاون اولان باش اغريزك انساني معلجه بلدي

در ددخي

1 اوزيخي ياب خارلقدن اولان باش اغريز بيلدور
 2 اوزيخي ياب سخوربه اولان باش اغريز بيلدور
 3 اوزيخونج ياب مزمن اولان باش اغريز بيلدور
 4 ريخونج ياب ارشمدن اولان باش اغريز بيلدور
 5 ريخونج ياب ياب باش اغريز بيلدور نبيته ودر
 6 ياب اولان اولان باش اغريز بيلدور مادي سدا ولا
 7 ارشمدن اولان باش اغريز بيلدور مادي سدا ولا
 8 كوشن جوق طرمدن اولان باش اغريز بيلدور
 9 اولان اولان جوق اولان اولان جوق بيلدور
 10 جيا اولان اولان اولان اولان اولان اولان اولان
 11 دوزيخي اسي سدا بيلدور ويكلا اولان اولان اولان
 12 عادتنك ونيك بيلدور اولان اولان اولان اولان اولان
 13 اولان اولان اولان اولان اولان اولان اولان اولان

1 اولان اولان اولان اولان اولان اولان اولان اولان
 2 اولان اولان اولان اولان اولان اولان اولان اولان
 3 اولان اولان اولان اولان اولان اولان اولان اولان
 4 اولان اولان اولان اولان اولان اولان اولان اولان
 5 اولان اولان اولان اولان اولان اولان اولان اولان
 6 اولان اولان اولان اولان اولان اولان اولان اولان
 7 اولان اولان اولان اولان اولان اولان اولان اولان
 8 اولان اولان اولان اولان اولان اولان اولان اولان
 9 اولان اولان اولان اولان اولان اولان اولان اولان
 10 اولان اولان اولان اولان اولان اولان اولان اولان
 11 اولان اولان اولان اولان اولان اولان اولان اولان
 12 اولان اولان اولان اولان اولان اولان اولان اولان
 13 اولان اولان اولان اولان اولان اولان اولان اولان

اغريسي طوبى على التعجل بلوج اليندر نيزجك زان اوله اگر
 معلية تكالاده لرمشكلا اوله سيب اولكم بخاردي تحريك
 ايليب در ماغدن يكاكوردورخي شولر خطارو كان ادر در كيم
 زياده استيقنغ انكله ملوح ايليلر جاره اوليا بلله افدوي
 اوله كلر يقينه خاقون كيشدر سيري صو قله برينه طمندر لند
 فانه اليه اغديه واشديه ادره قابيله شكر و بره را با خود جود
 و بره را نيز كزله بر فظونا الكفي معلناو نادر صوبله مزدور ذوق
 صوي قاده اوله مزدوره بي مدهندي مزدور سي نوله جريك
 لمنبل تقى تخليه سي خيار چين و در له درخي صو تله بيدو له
 كيم تخكان بر فظونه جفدا ندر اولنر اوله ذوق صوبيندر و كوفي
 طمناو نادر صوبيندر اگر طبعيت خنك اولنر اولسا بويو ذوق
 بوي صو قاري الك صوبيله ذوق صوبيله دوز له اوجق باش
 بايق كم سركيله شير اوله فايد اوله اداك شفاك كيم بونوعه

يا باش قوش فغريسي ماغريسي اولور سا دوكدر بوكلر به سركيله
 كل يا غياله صاه اوليلدا كر حازف غاييت قوي اولنر اولور
 ادره قايون بر فظونا بله كل صوبيله ذوق صوبيله سكر صوبيله
 نكم بونيزه كوز و در سبه اصلدا ان كاشه اولنر نه بوقت كيم
 باشه اولنر يا فرسي اولو اكر حوزو لرترا يوقا افدوي اولور
 اتما بونو قاري كيم باشه ادره ان كاشه بايق افطصيلر
 اولكم لكسه عضلرك سبدر و در بونوعه باوقر صوبيله
 زيان اولورخي استيدن اولون باش اغريسيه كل صوبيله
 فاشيغله فليك اولور شوك و فتر كيم كل صوبيله جوف استيدن اوليلدا
 باش اغريسي اولور سبب اولور كيم خوارك بخاردي كيم بله
 متصاهدا و كر نام تكيون اولور اولور جيم بله اغريسي اولنر
 اوله بوضوف يا قاري اتمك كلكر بله ايلنج بايق قوش
 شله كم نه صوف ذيان اليه استوي بوي اظمن اولور بايق

وخی که ز برون فرو آید بیخی نبض سریع اولی البقی صدور
 زنگوخی آذکوزده گونک بونخی سهول نسبه بزنجک فاروق
 علیج اقل بوجرم استغذراع الیکله منفذ ناک حرکتی تکیون
 اولی که حرکات فایت قوی ایچوق اولدسه شکر ببنشیه
 یا سفوف بنشیه یا آذک شکر بیله یا عیند مویله یا غز هندیله
 یا آذکی و طفت نوانا مویله و شیر خنشه استهال اولد که شکر اولت
 کیم حرارت اولدله اولیا مطبخ ملیله نوق صبریله دخی
 بوندله بکوزنه وارسه و دمک ککله حرارت بکچینسه نوق
 شکر بیله تخمد مویله آذیا بیله شکر بیله تکیون الیک ککله
 اولدوق بوغذ و کوسراوی اوله بنشیه شکر بیله آذک
 شکر بیله آذیه جویله بز قطن ناما بیله تکیون الیک ککله
 اولدوقتم بخاری دریا غده مع الیک حاجتا وله حرارت
 تکیون الیک بز قطن اولد مرفق نسبه بقده با ما ذوق شیب

1 باشاغور سندن جمع نوزله خنط اولیا خنط مسول و بوند
 2 صینت خنط مغسول ایچی موق صوق یا طغده بون بر ساعت
 3 طده اول موی دو کل تازده موق صوق فویله بر ساعت بینه
 4 طوره اندون سکرو اولد ایچی آذنی لیران ایجه قویله یا خن
 5 آذنی نانا صوبینه قویله یا سکیه یا قوق صوبینه فی اللامه
 6 قوقی موجود اولد سا قویله بیدار دخی طوق عیند فایله ایچی
 7 ادمه الله اولد ایچی نانا قوق بون نکر بوند کوزنه وارینه
 8 اگر خیای تخم ایچی طندو قوق تخم ایچی تخم کله دوق بیکار فایله
 9 اده یا خنط اده قانی شکر بیله و سدر هم بایره ایچی طلاله
 10 ایچی آذک صفراوی اسقی باشاغور نیک اسراف و علامتی
 11 و طویجی بلد ناما صفت اولد اولدن باشاغور نیک عیب بوی
 12 نوق و بیری بکری صورو اولد ایچی صوق صوق ایچی اولد
 13 ذیلیاری اولد ایچی باشاغور اولد یا نوق و نوق ایچی اولد

X.O.

دی

1 بنفشه قزغله د وکلر شله کم و زده برابره اوله او چنگ
 2 مقدار نجبه شکر قدر مساج اختتام کبی قویم یا بیج در هم
 3 مقدار نجبه صورتی صوبله سفوف الیاس بخار مع اوجوب حرارت
 4 ساکن الیه انور کم طبعیت خندان اوله قزغله بی اوله قزغله
 5 الیه انجمنه شیا فزاده کوصا بوند کم طبعیت تلین الیه
 6 یاخو بوند طویله صوبله یا صوبی یا بوی اصله التکون قویم
 7 اندوه صکر کم استغذغ الیاس بنفشه صوبی نیلوفر صوبی
 8 سکر صوبی ما و صوبی کل صوبی ایسا و دم صوبی یا بنفشه
 9 او را رشک کم ذکر اولدی دخی شکر کم ایقوز لندله قزغله
 10 زخم اولسا بوسوری بنفشه یا غله نیلوفر یا غیله ارستمال
 11 الیاس اگر استغذغ اثر اولور سه کا تون کفند سوری طندله
 12 بقو یا غیله یاخو یا بنفشه یا غیله یا بنفشه یا غیله
 13 طندله زخم خود ما و صوبی طندله زخم یا غیله او ما اکا کم

زغول

1 زغول خنایت غلبه اغتر اولسا خا تون کینلر سوری با رشک
 2 او زده سفور دخی انگ سوری سفور اگر قوزت ضعیف اولدی
 3 اولور سه بیدک حور صوبی بنفشه و نیلوفر و خلم و خنایش
 4 و ای کل فادیه جوار و داغی یا بوج صوبه بنفشه و زغول
 5 اخی بوسوی زغول زلال یا بنفشه بوسویک بخار نه طهارت
 6 او زغول شیا کم بخار بیدک برکنده اوله هدر کم و نیلوفر
 7 الیاس او زغول بنفشه زغول کینک یا بنفشه زغول ذیلا اولسا بخار
 8 الیاس کینک و صوبله اوله یا بیج و خلیسکه اگر یا بنفشه
 9 اولیسی اوله زغول کینک شکر کم ما و زغول بنفشه یا غله
 10 یا غله زغول کینک اولور کم اغتر اوله بویا غله بوسوا
 11 اغتر اوله زغول کینک کینک کینک کینک کینک کینک کینک
 12 کینک کینک کینک کینک کینک کینک کینک کینک کینک
 13 کینک کینک کینک کینک کینک کینک کینک کینک کینک

مندري قوتله اسهالاده صدوهيله فابكر دم بربن
 صوبه قندالراكي جتريك بر جتري فاه الكه اوتب سداك
 كير دم بربن خشت قندال بربن دم بومطوبون حاملان
 صوبيا حلاله لرا جتري كرا خشت حاملان اوتدوم
 نر خشت قندال فابن ادمين بربن و هيله صدوهيله فاب
 اذك بربن دم فابك صوبي بوز اوتدوم هيله و كرا
 طن قندال اجندن اذك صوبي اذان طندال اذك هيله دم
 هيله اذك قوتله بعده سدا صالفاي اذك اوتدوم جلاب
 اوتدوم بربن بربن غلبنه سدا ايجاميرت شنه اكر
 صدوهيله و قرويدي هكروكي جتري قندال دم غاب و سدا
 هذ بربن اوتدوم اذك خا و شنب و قرويفه هربن نذراون
 اكر شتال فاره اذك اوتدوم اذك سران اذك بربن صوبه
 اصلان اوتدوم بربن هربن بربن دم بومطوبون سداك

ايجنه قويل صواج بربن اذك هيله قندال بربن
 الله اوتدوم صوبي بربن اذك صالفاي اذك اوتدوم
 ياكل صوبي قندال با صوبه موانك اوتدوم بربن
 كوتله اذك خشت و قندال اوتدوم اذك اوتدوم بربن
 خوف و كوتله صوبه و قوتله اذك اوتدوم بربن
 اذك اوتدوم اذك اوتدوم اذك اوتدوم بربن
 و كوتله اذك اوتدوم اذك اوتدوم اذك اوتدوم
 خرد اوتدوم اذك اوتدوم اذك اوتدوم بربن
 اذك اوتدوم اذك اوتدوم اذك اوتدوم بربن
 صواج بربن اذك اوتدوم اذك اوتدوم بربن
 قوتله اذك اوتدوم اذك اوتدوم اذك اوتدوم
 اذك اوتدوم اذك اوتدوم اذك اوتدوم بربن
 بربن صوبه اذك اوتدوم اذك اوتدوم اذك اوتدوم

صوبه

ائحی صوبه ائحی وال طبعیت تلین اده قصب صدرا ای سها لاک ده
 وینت مکا دیم بانرا غریبه فایده مانتدلی ای نیاف
 مائنا اول مندل اقصندک فونل هیرین دن برجز و افون ایم
 جدره و کلن و کلر زرشید الریب کله کل صوبه اهل اصلدک اده اینه
 ادرل فایده اده اما انوزیکیم بانرا غریبی غایت فقا اولدب حرارت
 علم اولنا افون کاسنی صوبه خلاد اول با نه درتلا کراسلا
 اولنجی اولر سانسکلیج کافوریه برکتلیج افون بنفنه دینه
 یاسکد بیله حل اده ب بود نه قولنه لمدرد بر بوع و کلنی استیز
 صکره استعما لالک ککده دخی غدی سول نومه ووزه لریکم
 بو تره باب و کرا اولدیدی دخی شکر کیندیرکم مندر سدر سدر
 اولنا غریبی معدن سنا کینه اکل و نولک اده علامت اولدیکم
 بانرا غریبه کولبی دونه لمام ارشها سی ساقل اوله ویدایک
 هم اوله اولب معدن لکمانک اولدوغی بانرا غریبی زیاده

1 یکیم ودهم ترکیب یا فکر قویب اچیلد صنت سهل لطیف
 2 طناعا ناصوبی کیم ایح ساریده دوکلن اوله سقلر بوذوم
 3 اللرا نوزد ودهم شکر به یا نین خشنه اچره لوصو یعلیق بنفنه
 4 عتاب کیزد انه بیاه دیب فریش و کلن اوله ودهم
 5 قرو بنفنه دیب ودهم جمله سن قید لالدر کیم ودهم شکر
 6 یکیم ددهم ترکیب کیم ددهم خیار نشیر قندینه سزال اچلد
 7 وینت بنفنه بید ودهم فیل کل بر نک محموده بر نک عشق
 8 دوکلر نر قطنو نالما بیله ایدب جلد اده لریک لرمینت
 9 نفع کاسیب صوبه سقن صبر استغوی کیم ودهم
 10 کربی بنفنه قویک کینه اصلد حاجت وینت کیم ودهم بالوز
 11 ودهم استعما لالدر دخی کسک معقودنه یا نق یا غوز اوله
 12 هر شدته بید ودهم دکلر کینا قنبر ویره لور اولدیکه حرارت
 13 رقی اوله بوغز نه کلیند خنوبی اعلیا سیرجه نرکه قنبر

غائب موانع اوله ايجي يارب ايسي فاندن اولان باش
 اغريسي ندر آنا فان عليك عدايت بش نوع ديري بائوز
 اغرا اولوز اندر كوشا و لغت ايجي اغوتون چون رنگ اشغلا
 ايجي اغر طنلا اولتدور ديجي يوز كوز قول اولب كلمت كوز
 ملكوا لغتدور بنجي اغزده بوز جقدر بوز كوشا امر اولتدور
 ديجي دوشنك قول دنگو سنك كوز مكدور باش كمراري حجاب
 بيزري كينب بوز فققدور ديزيريلري قفق مققدورن
 قان كلدر بوز اولدكم اول قينالده قان الكز يا خور
 كللدهن اگر قوت محمد و فصل ساعن ادهنه قاني حاجت
 مقدر رجه كين دگر اگر قوت ضعيف اولج اولسا اگر حجاب
 ادهن كضرا ليله كندن مكدو مكيوخ هيكه چوخ قيو سهلاليه
 كسبت كين اده كيم يوز بوز بان دكر اولدي شرب غذا نول
 سما دوكي اول نوعه دوزلك كركله اگر بوجمع تديريولر

اول موصوفان غلبه ادهوب اغري ايجي اوله بوز اولدي كيم
 اول قوتون تديريون اده بكنخيله اسي صويه اول اول ياغوز بالوح
 سويبا دوزنه اسي صويه سكينجا اجه سه خا و پيغني اول
 جيتسه استنداغ كاله اوله هر طكلا بوز قفه انگ قوز
 صويه يا انا دشرايله يا لوزن شدريله بزه غايت قايه اولد
 ديجي سكريله كل مويي كل غيله قرضدوب باشه ورتدرسه
 ميندا اوله تنك استهاله منفر الجابت يلو سا اول تديريون
 بوزابه شيله كيم ذكر ايدك اول طريقه معلله اده لدا سقدا غند
 سكره بوز مديس بوز غي قوز كل موله قنبدب ماشي اولد
 صويه بوز بوز يا غي مريده بغيله قرضدور بوسدور معني
 اولرك ايجده اولد باشه و لاول اولد كيم دوماغ قونددور اده
 سوز بوز اغن بوز بيلكوز قنبدب دتر كسه قايه اده ديجي
 استنداغ كيم اده موز و صيله ايج قنبد بوز بوز بوسدور

غائب

۱. بانه اوتوق ياخود طاروي قودب بانه اوتوق نايين
 ۲. ادر طوق اوتوي بابونجه موده ناييند اول موييله باشي
 ۳. يومتو عظيم فايين ادر دويجي سرتوتويك شك ييلكي سرتو
 ۴. اسيي كلكه دوگك اول اسيي كوله باشي اومتو موقدور اولان
 ۵. باش اغرينه فايين ادر اكر بوزن يرمز غلطا اوليچي اولورسه
 ۶. كورنه ورتو اوقودب باشي كورنه اجي فايين ادر دويجي
 ۷. ادم شربانه كازانه نيم ايسون نيزه دكرنن نيم قودب
 ۸. قيدر ايجك فايين ادر اكر معدن يند يرمز غلطا اوليچي
 ۹. اولرنا تخار ومانه منصاعدوله اول باش اغريسي صي
 ۱۰. موقدور ياتي موقدور مقدر اولر اولر له كرك ريكيم
 ۱۱. غداي از صبره كوردي سهل ويرو كورنيله كم كلبيت كنين
 ۱۲. اوله ا موق موق اجمكدرن موق يرمز جقمقدور جميع نساين
 ۱۳. مكرنوزن اندينه و تيقو و جماع يك سنكوزن برعبر ادر

۱. انكندنه صكده باش اغريندن يقيه فالتر اولرنا برون اوليند
 ۲. فان لتي كوكوز ياخود ايجي لمزندن ياخود ساقدندن بحامت
 ۳. ايفك كوكوز در دويجي كيب موقدن اولن باش اغرين بيلدويم
 ۴. ماده سز اوله خامته عكوتري اوچيدور دويجي اولدويم بانه
 ۵. و كوزده حرادت و اغرلي اوليا بروندن رطوبت كلينه ايجي
 ۶. فايين انديشكري جوق ادره مجموع يرمزلي بانه ايجي بول اولر
 ۷. ريق اوله علاج جالينوس انديشكيني مانعويم ماده سز اوله
 ۸. اكر اسيي كرك موقدور كلكه كلكه دويجي موقدور باش اغريسيك ماده سز
 ۹. اوله سذاب ياغي بانه سرتوب سوزنك كفايت ادر
 ۱۰. اما شول باش اغريند يك موقدور بقايت فايين اولر سذاب
 ۱۱. ياغيه كلكه ادر كركم فايين سي نيم كمانه اوله في امله سوزناري
 ۱۲. قضا ياغي يا سين ياغي مرمز جقمقدور ياغي ادر ياغي حت الفار
 ۱۳. ياغي مجموع فايين ادر جيهته دويجي ميقا طوزيب قودب

باشه

1 - غدا اخذ اب بكر زيت يا غيله كذبه سدا له خرد الله
 2 زبره ايله سعزليه كرو بايله نلغله مرستقاه بكم بونلكه بگذر
 3 وادسا اگر طيبغت بايرا و بكت اولرنا خذ الله بكنند
 4 و بركر ذي ماء العكاله قروا نجيري اهلنا و خذ كرسنا
 5 اوله بشيخ باب صوف بكني باش اغوزرك لك اتناخين
 6 و عكاستي و عولجي بدمنا بكني باش اغوزركه ما كرس
 7 بوي نوع و درمي باش كوز اغوزرا و كلسا كوي قتل اولوك
 8 ايش و كلسا كوي جوف او عوف جي ترف اغوزرا و عوف برك
 9 دد جي او تشعوا و كلسا كوي بكنه بايم يا شرب اغوزن
 10 بروندون رطوبت انگدن ايشي بولان و قو بوا و لقتد
 11 بد جي بنف ايشي و سفا و نك اولكند و ذي شياه و تدر كرس
 12 بكنم باش اغوزرك خذ و بوي بونلك كوزرك او نيدرك
 13 نلك اولور سيب اولك مرستقا و كلسا كوي بركد كرس

او جندنه زبون اولور ذي اخلاط چكلا اول طرفه متغيه
 اولور اول افضا اول خطا و نع اليمد بوسيد كند و كيم
 باش اغوزرك ما و سي بغيرن اولرنا فانه اولر موضعدن
 چكلا كيم اغوزر سوي كوزايه بونلك و كي قزلقه بايلا اولر الله
 لهما انوار كرس و تلح اولور كيم اولر بكم استغراغ اركه
 تر بوي اركه كرس ايسلجي بوعله و جيب فوينا و جيب شيا
 و اياج نيدا و شيم حنظله اركه كوز اولر بايلا بون حنظله اركه
 شله كيم بوز و بولدره و كرا اولر بوي ايسلجي اركه و كرس
 قدر مضر اولر باشته ايشي بيلار و بيب و بونه قولنه بلمر
 موافق نلور اولر اضره ذي اولر نيلدر اركه بوز اولر اوب
 باشته و بونه موافق نلور اركه ايشي حنظله اركه بولر بولر
 اولر اركه و بوم كايو و دن بوم مصلكي ايسلجي و بوم
 و ايل و ايسلجي و بوم حنظله اركه بوز و بوم كايو اركه

اكي شفاك اوله كه بود كر تيلك نون باي اياچ نيقلا
 بر درهم شحم حنظل و ملح هندى هر بر بندك اكي دنك شعريا
 و ايسون و عود خام هر بر بندك بره دنك مثل بر دنك شله
 و سدر حبل را در انا شوك كينك اركم بو حبل را بايه اغيه
 دوت درهم اياچ اذكفان ش برى درهم افيمون كرم درهم
 جگر دكي جشم فزا دم بر يمن صوبله قنده لى ارك و سب
 فالجه بره درهم اوي طويزه اياچ سونك اجنه قنار اجنار
 عظيم فاين اده من در دنك انا غريبه فاينه اده اياچ
 نيقلا عاقر قنار باه و دكلر كنجينه در بندرب غرغره اده
 نون غرغره من عاقر قنار و سقا و خردلكه و كبره و ب فاب
 دكله بر ابره و دكلر باله نيقلا الر يصل عصل بر كيه حاله لى
 غرغره ادر سنب فزا اغر مر جوش و سقا و كنج
 بر دنك و صهره بر بندك بنو درهم دكلن و دكلر كنجينه

لك

1 دوكلر اليدر شربى كى درهم اوله يا بنى و قند بوكلر يا ندر
 2 حينا سدر بر نوع دري صبا بر درهم بر بندكى درهم شحم
 3 حنظل بر بنى دنك ستمونيا بخود دنك مثل و كنبه بر بندك
 4 دوكلر اليدر را زيانه صوبله نيقلا الر بو حبله بر بندك
 5 عود اياچ و سب اياچ نيقلا بر درهم شحم حنظل بر بنى
 6 دنك افيمون اكي دنك ايسون بر بخود دنك مثل كنبه بر بندك
 7 دنك دوكلر اليدر بو حبله بر بندك ارك ارك اوله سا
 8 اياچ و خردلكه اياچ كالبوس و لوغنا ذيا و بروه لى سنب
 9 حب كرم بو حنار به ما سويه تركيب اياچ نيقلا بر بندك
 10 درهم كالبو و دوت درهم بلع هندى او جدرم كرفش شحم
 11 او جدرم فار يون بنياخ فرايسون او جدرم نيز
 12 اوان درهم ايسرغن شحم بر درهم افيمون دوت درهم و كبري
 13 دوكلر اليدر هر برى فلل فدرى حبل را در شربت اكي بر بندك

- 1 اجنح حلاوب غرغره ادر صفت نطوكم بانرا غرغره
- 2 فابن اده بيان نغراسي و در سيمه پونان با بوخ اكليلك
- 3 سعلر مودر نجوش ميصوم طرف اوت دنه پيرغي دري
- 4 ضنل لراباني اولاد بخارنده طونلر صكده اوله صوبيله بارني بوكر
- 5 صنت نجيب فرفيون با سيمه نغيله فرزندر ب مردم اود
- 6 باشه طلي ادر اغري ساكن اده صنت معني كيم برونه طلندر
- 7 جوبك اوت دود شدرم نونشا در تربد هير برندن بر
- 8 درم بعصي نخلر ده تربد بر نه بوده ايتلار دوكلن دوكلر
- 9 با سيمه نغيله يايي بادم نغيله فرزندر و ملر برك اينه طندر
- 10 ودي يايي با بوخ كايي هر فرفيون كاهرا اولر با سيمه نغيله بر
- 11 قولغه طندر سوي فابن ادر انا اندر كيم اغري غايب فرتي اوله
- 12 بجه نك جنر بي دشر بجه نك فرفيون سوز نغيله فرزندر
- 13 برونه طندر بزرگ مندا كله ودي مرز نجوش و در سيمه با بوخ

در سيمه

و ندرين بلك و كلي فابن ادر حيد مهم عود خيزري و
 سدر و وس و العون كچن بو عينا و كنگ و كنه بنق فابن
 ادر و دري نللا و كندس و خبر بي دست عناق و و كلر بيب
 ادر سكر فابن اده كاهمه كرب باشنه اسي مود و كب اسي
 با غلر و د تنه عظيم فابن اده سندن پير كيم موقنا اولان
 باشي اغري سي كيدن محمد بن و كز با نگر جنر بي ستر فرفيون
 خدر ل افبون د و كلي بو ابر اسي شراكيله ادر طلي اولر با هم
 توبد ق اوله نايق فرم ايدر صعب مود فرفيون هير برندن ادرم
 صغ عزيزي ز غلر ان هير برندن بريچني و درم جنر بي سلا
 بر و درم سطر اكي و درم كنگ او و درم هم انزوت بزني
 و درم افبون بر و درم ننگ شراكيله ادر طلي اولر با هم
 قوبو اولر ادر در نه فرخون قوبو انا سوزلر كيم و ماغ اسي
 و ضعيف اوله بو تر كيب موده اغبيله كلر يا غيله سركيله نغله

- 1 انزيم صوف بانن اغريسه اغريسي دمي ظله اوده طرف
 - 2 اوي ياغي ياغنه دنگر برينه طمزر لر يا خود طراف
 - 3 اوي سوسن كوكيله صوه قنده لر اولد صوي ياغنه فوله
 - 4 فاب اده غلجه كم بو معلوم فاب اولما سدا ملك كركد
 - 5 آرسه نعليب تاكن اوليكي اولسا اركينك اننه بونك
 - 6 اكي طمزر كوكو طمزر كرك او ذرين طمزر كيم عظيم فاب اده
 - 7 محذب در اشو صفتلو طمزر فوله صون بو در ، ، ،
-
- 8 اولد نيزينه اوزني اجدر بعد ديكه طمزر غدا نخواب
 - 9 دبره لر زيت ياغله يا خود نيزه و غنكه و دمي زيره كوكو يا
 - 10 داريني سمات فله كنده سرجه ان كوكو چن انيم ياري
 - 11 اوله نيزيان كلالي بي دنج ابي سكلن فله و اولد حربي
 - 12 كيم سيمنا دن چمزا اوله زيت ياغله قورن اوله بونديك

بدور

بدور اولد كيم حراريت ارتقدن حاجت اوله نور نيله فوله
 بدور كوكو دمي بال حلوا سن بدور كيم شكر كوكو دمي موافق
 دمي طعام چوق و رفع اولر كيم از بگدن بانن اغريك زجمت
 زياده اولسا اولدي بال اولد اولد اولد اولد ياغنه اسي صو
 ملك كوكو درسي ياغله نغله فلاغنه طمزر سني كوكو رانا
 شونك كيم بلغم ماده ننده اوله باش اغريسي معدنك شاكيله
 نولد اغزا اولر علاست اولد كيم باش اغريسه كوكو دنگ
 حاصل اولد اولد اغتفراغ ابا الكني شور بلغم كلب اغري
 طلو صوم اولد علاج اولد كيم اولد اغتفراغ اولد اولد
 طرف اوي صوبله فله بگجه صوبله ترب نيمه باله طوله
 شياه كيم عادن در اغتفراغدن صكو از چي كل انكين ايله
 انيون زيره مصطكي قنب بدور كوكو يازن سي كايچ بغير
 كيم بالله بجمون اولن اوله ادمر دم مودري نايح شغاله

1 وَكُنْ يَدُوكَ عَظِيمًا فَإِنَّهُ أَوَّلُهُ أَمَّا شَوْلُكَ لِنِكَ كَيْفَ بَأْسًا غَرَّيْسِي
 2 مَنُورًا وَإِلَهُ هَدِي طَهْلَهُ نِقُوعَ صَبْرِي وَرَبِّهِ نِقُوعَ نَفْسِي سَبْعَ سَعْدٍ
 3 سَبَلًا فَخْتِي بَيْنَ فَنَاحِ أَدْحُوكَ فَخَرِّجْ نَاخِي وَهَاجِ يَا نَهْ نَجْمَ زَيْدٍ
 4 هَدِي بِنُورِيكَ بِرَأْسِي دَوَّكُنْ قَبْلَهُ لِنَيْتِهِ كَيْفَ صَوْبِي قَوْلًا وَبِ
 5 أَدْوِيهِ نَكَّ قَوْلِي لَهُ سَوْدًا لِرِصَابِي إِدْوِي تَبْرُؤِيهِمْ بِوَعْدِي
 6 الدَّرَاجِي حِيَاهُ أَوْنٌ وَدِهْمٌ صَبْرًا سَطْوِي نَفْسِي بِرِيشَتِهِ إِجْبِي
 7 فَوَيْدُكَ كُنْتَهُ أَهْلًا بِرَأْسِي كَوْنُ طُورِهِ هَدِي سَاعَتِ رِيشَتِهِ دَبْرِي
 8 إِجْحُوكَ كَوْنُ دَهْمٍ هَدِي طَهْلَهُ أَوْنٌ وَدِهْمٌ مِقْدَارِي بِوَصُولِي
 9 الدَّرَاجِ دِهْمٌ كُنْتَهُ يَأْخُذُ بِأَرْجِي يَا غِيثُ قَبْلِي بِجَلْدِي
 10 شَوْلُ جَلْدِي لِي كَيْفَ ذِكْرًا وَنَيْدِي دَبْرِي لِي مَوْ قَوْلِي لِي إِسْمِي
 11 إِدْوِي لَنَا مَا شَوْلُكَ كَيْفَ كَيْفَ بِنُورِيهِ فَإِنَّهُ أَوَّلُهُ عِلَّتْ دِيحِي
 12 زَيْدًا وَإِلَهُ أَلْدُنْ دَاغِ الْبَلْدَةِ نَكْرًا مَعْلَكُهُ نِقْدُهُ نَيْدِي كَيْفَ
 13 حَضْرَتِ دَسْوَلِ صَلِي اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِمُورِدَانِ الْخِرَاتِ الطَّبِيبِي

N.O.

يَعْنِي دِيحِيكَ أَوَّلِي كَيْفَ جَمِيعَ مَعْلَمَتِكَ الْخِرِي دَاغْتَقْدُ بِسَبْرِي إِلَهُ
 أَفْلَسَا دَاغِ دِيحِي نَهْ دَسْمَهُ كَرْدِي بِيَانِ إِدْوِي لَمْ دَاغْتَقْدُ بِرِيشِي
 بِأَشَاكَ أَوْدَاتِي كَرْدِي كَرْدِي لِي كَيْفَ يَسْتَقْبَلُهُ لِرِيشِي بِرِيشِي
 أَلَهُ نَيْدِي كَرْدِي رِيحِيكَ إِجْحُوكَ دِي شَوْلُ طَرِيبَتِهِ وَدِهْمُكَ
 كَوَيْدِي كَيْفَ ذِكْرًا أَوَّلِي بِرِيشِي طَهْلَهُ نَكْرًا حَتْمًا نَكْرًا قَوْلِي
 دَبْرِي كَيْفَ مَوْ قَوْلِي لِي الْخِرَاتِ بِأَرْجِي سَبْعَ أَدْوِي أَفْلَسَا
 بِأَسْأَلِي غَرَّيْسِيكَ أَتَابِي عِلْمِي وَبِعِلْمِي نَيْدِي دَسْوَدَانِ
 بِأَسْأَلِي غَرَّيْسِيكَ عِلْمِي بِسَبْعَ نَوْعِ دَبْرِي دَسْوَرِيسَ فَإِنَّهُ
 وَتَبَاهُ أَدْوِي نَيْدِي دَوَّكُنْ لِي أَيْقُوْنَتِي كَيْفَ دَاغِي بِرِيشِي كَيْفَ نَكْرًا
 ذَلِكَ نِقْبَتِي أَوَّلِي لِقِي يَعْنِي نَكْرًا سَعْوًا أَلْفَتَهُ دَبْرِي بِأَشَاكَ
 الْخِرِي بِلِقَمِهِ بِأَسْأَلِي غَرَّيْسَتِي نَكْرًا كَرْدِيكَ أَوَّلُهُ بِرِيشِي بِرِيشِي
 وَأَوَّلِي جَلْدِي نَيْدِي لِي عَمْدِي وَأَسْأَلِي جَنَابِيكَ طَاهِلِي وَنَيْدِي
 طَاهِلِي وَأَوَّلُهُ نَاعِلِي بِوَيْدِي كَيْفَ سَوْدِي إِسْمِي لِي إِسْمِي لِي وَطَبِيبِي

1. ك علي اولدريم اولد بوقودون استغراغ ائند ورك
 2. اما سفال كنلرگيم استغراغ اليمك اوديلر قوتلوا اولغ
 3. دلدر تربي بركدان خربند اجنه فدلرا وكون طور ر
 4. اوكوندن صكس توب يارلر خربوجعير رلر طرف اولبله
 5. نوزلك بجهله قنده لر سنلر بگنجين عجلي قزئند بربلر
 6. بچ يارب غلظ بللده سنلر اولان باش اغر سنك
 7. اسايي وعلامتي وگلر جي بلدر نانا بله سغركم غلظ
 8. بللده ونگا دلدرن عارض اولان باش اغر لرك علي
 9. نر نوع ديري فاني اغر كيم نغلي اوليا اي نمدد سبي
 10. بچكلك ديكيم كوز و بگرس ظاهدا اولما ديجي علت وينب
 11. حكك ايلك اينتالانك يوردرن يوردي دوي و طلوزن
 12. نلق كولن مكد رينجي گلرغا رنجور و گلر اولرسانك
 13. طمديري سنجي كوزه خيالار عارض اولفند ديجي وقت

1. اقمولله ديجي شول جيلر كه كم سورا اسهال اليه جب
 2. لاجور دوجيت اقمول كي منجبت اقمول قرا هليله دوت
 3. ديهم اقمول بچو ديهم غار بوعولر كي ذك قرا لوز سيناچ
 4. نيمش جبرار مي قرا خديق هدير ندرن برودك دوكلر اليدر
 5. جيلر اكلر حله سي بر نيتيد بهفت نفع صبر قرا هليله
 6. اچ راز يانه دب كور قروب قبا ادر كوكي سوسن كوكي
 7. هدير ندرن اون دوهم بيل قصب ذرين هدير ندرن
 8. اچ ديهم شكاهه با ادر د هدير ندرن نيلد هم اچين
 9. بنن صويله قينه لر بچي بنن صويله قاله اون دوقم د وگلر
 10. صبر قلدر كنه اصلو جف وقتن اول دوهم د بگير
 11. دوهم كور استغال اده لرنا انوكيم سورا وي ما دوه سبي
 12. معده نند اوله باشي اغر جي جي معن منا كبله تولد
 13. اتمز اوله علامت ديجي سوره امز اچند اولور بللغيا علامت ادر

كب

لِحْوًا زَادَ صَنْعَ سَوْطِ كَيْمِ بِلَادِي تَخْلِيلًا دَاهِ مَوْبِيَا وَجَدِي
 رِي دَسْتِ وَشَكَّ وَفَرْيُونِ وَكَلِي بَرَابَرِ وَكَلَرِ مَسْجُوتِ
 صَوِيْبِه بَغْلَا لَرِ وَجِي صَبْلَا دَاهِ لَرِ زَيْقِ نَيْفَاهِ اَذَلَرِ بَرْزَه طَهْرِي
 صَنْعَ سَوْطِ اَخْرَجَ شَكَّ وَجَدِي دَسْتِ كَرِي وَكَلَرِي
 نَيْفَاهِ اَنْجِي اَذَلَرِ سَوْطِ اَدَاهِ لَسْتِ خَيْلِي اَلِي كَيْمِ صَوْفِي
 وَبِلَاهِ اَوْلَانِ بَانْزِ غَرِي لَرِي نَاهِ اِدَاهِ اِيْرَجِ نَيْفِي وَتَرْبِي
 بَرْيُونِ اَوْنِ دَسْتِ صَدِ هَلِي كَالِي جَلِي هَوِي بَرْزَه نَسْرِي
 اَيْسُونِ وَجِي صَبْرِي هَوِي بَرْزَه اَلِي دَسْتِ وَكَلِي وَكَلِي لِي
 وَاِذَا نَاهِ مَوْبِيَه يَا كَرِ فَرْ صَوِيْبِه بَغْرِبِ صَبْلَا اَذَلَرِ سَبْتِي اَلِي جِي
 وَدَهْدَنِ اَوْجِدِي هَمَّ دَكْنَدَ اَكْرَامَا دَه سَوْ اَوِي اَوْجِي اَوْلَانِ
 بَرْزَه هَمِ اَنْجِي هَوِي بَرْزَه كَيْمِ عَظِيْمِ نَاهِ اِدَاهِ اَنَا اَنْوِي كَيْمِ
 مَوْدَه مَوْئِدِ اَوْلَانِ اَوْلَانِ مَعْدَه نَاهِ اِنَّه كَلَهْ عَوْتِ بَرْزَه
 اَلِي كَلَدَنِ اَوْلَانِ بَانْزِ غَرِي مَعْدَه اَغْرِي لَهْ نَاهِ اَوْلَه مَعْدَه

M.C.

1 اَوْلَانِ كَيْمِ سَلَدِ دَسْتِ اَوْجِي بَانْزِ هَكْرِي نَاهِ كَوْنِ قَرِي عَارِضِ اَوْلَانِ
 2 اِيْرَجِ بَوِيْعَتِي نَدِي بَرِي صَوِيْبِ اَوْلَانِ كَيْمِ مَعْدِي وَبَدِي نَاهِي
 3 مَادَه كَيْمِ بِلَادِ وَجَارِ لَرِ فَوْ بَرِي اَلِي اَوْلَانِ جَبْ اِيْرَجِ وَجَبْ نَيْفِي
 4 وَنَيْفِي صَبْرِي لَهْ فِي الْجَاهِ بَدَلِ اَوْلَانِ غِنْدِ صَبْلَا مَرِ صَبْرِي اِيْرَجِ قَرِي
 5 حَمَاهِ كَيْمِ جَدِي اَوْلَانِ مَسْجُوتِ صَبْرِي دَسْتِ وَشَكَّ نَيْفِي
 6 كَرِي اِيْرَجِ نَيْفِي بَرْزَه دَسْتِ اِيْرَجِ اَوْلَانِ اِيْرَجِ بَرْزَه نَيْفِي
 7 طَهْرِي اَذَلَرِ دَسْتِ اَوْلَانِ سَوْطِ اَوْلَانِ اِيْرَجِ سَوْطِ كَيْمِ بَرْزَه طَهْرِي
 8 اِيْرَجِ نَيْفِي بَرْزَه هَمَّ وَبَرْزَه نَيْفِي دَسْتِ اَوْلَانِ هَمَّ بَرْزَه
 9 جَعْدِي هَمَّ بَرْزَه نَيْفِي اَوْلَانِ نَيْفِي اَوْلَانِ اَوْلَانِ دَسْتِ اَوْلَانِ
 10 مَسْجُوتِ وَكَلَرِ بَرْزَه نَيْفِي مَعْدِي بَرْزَه اَوْلَانِ اَوْلَانِ اَوْلَانِ
 11 سَبْرِي لَهْ اَوْلَانِ بَرْزَه طَهْرِي بَرْزَه نَيْفِي اَوْلَانِ اَوْلَانِ اَوْلَانِ
 12 اَلِي بَانْزِ غَرِي كَيْمِ جَارِ وَغَلِيْطِ بِلَادِ مَوْئِدِ اَوْلَانِ اَوْلَانِ
 13 نَاهِي اِدَاهِ اَنَا مَكْبِ مَرِضِي كَرِي كَيْمِ بَانْزِ لَرِي لَمَّا مَلَدَتِ

اصدا

دخي تجوزندون د واء الملك المردود واء الملك المالك
 ويرايا و فاروق و مؤذون و يطى و سحر و نينا هرقى
 حاضرا و لودسا هتندك و كذيبه دخي هر صباح معونه
 مصطكي ياغز درته حاتم كرم انجود وكي سوا مصطكي
 بر غه كلك كزيبه زير كه مصطكي بيله دخي از حق فرو
 كنجغ بيه كنان عجمه اندك في اللباه تكند كيم اوسيد
 تدبر لكه بخارند باندك سغ اوله سكون خي لاصب
 شوق ياغز اغز لري بدو كيم سوتك حاضرا اوله بله كيم
 بيوتك اولان ياغز اغز سوي نيك علامت درت درت
 هر يك ايقوز نغذ الكخي بودن و كذخندان اولكند
 او دخي باش غايت بيبي اولمكند دخي جوق اربع اولمكند
 باش شاه بيبي اولكيم هر ساعت صاحب مرض ياغز سوي
 شاهه صنود كيم اولك ما تلدي كند و انا نازدن قلند

وقت كيم باد الكز و بخار الكز طما مديربه باش اغز سوي نيك اوله
 بنجم طما هم اولكنا كين اوله دخي شاهه دوكيم باش اغز سوي
 بانك ادناين اغز اوده عوج اولدويم اوله معونه ايسغله
 فضله لرون اربك بعد اربح فقدا و دكرا يا اربصضك
 ابي آدم بيله ماه الاموال ويره كرا كرا حاجت داريا نفع صبر
 و ده كلكه خروج بيله صنت ماه الاموال و اذ يانه و بيب
 كذروب قبا ذخر كوي ايسون و مصطكي و ناخه و زودمانه
 و ايقون و يلخه و يا و بود و اسحق و دوس و غار يقون هر بيزند
 بشردويم و دكون قند كند نه هر صبح اوزدويم برود
 اولديري و دم كليليب و دوت و دم ابي آدم ياغز قانك
 ايسغله ايجلد كزيبه الاصوله اولدويم صبر قوت و دكون
 كنده نور كنده او بكوند نصك هر كون اولدويمه يا خور
 اولدويم هينه الكي منتا كنده ياغز طمرد بيلجند نينا اوله

دخي

مِزْجَلُوهُ اَنْتَ صَوْبِي اَنْكِي شَرَايِلَه وَبَالِيَلَه دَارِجِيَلَه
 دِيَه لَرِ مِيَه نَك اِيَه كِيَه دَب مَادِ مِيَه دِيَه بَرِو لَرِ بِنَفَه
 يَاغِي طَرَاتِي اَوِيَه يَاغِيَه قَرِشَدِ بَ اسْتِيْمَالِ اَنْك كَرَكِرِ
 قَرِش يَاغِيَلَه اَخَوِ اَلِيَه تَرَه يَاغِيَلَه بِيَه كَرَم بَ كَانَه دَوْتَبِ
 قَلَاغَه طَه زَرَكِرِ نَايَه اَدَه طَه زِيَه بَ اَنْتَ مَعَدِ اَغْرِ نَك
 مَعِيَه لِيَه نَدَانِ مَارِشِ اَوِيَه بَ اَنْتَ اَغْرِ نَكِ اسْتِ بَ اِيَه
 وَكَلِ مِيَه دِيَه مِيَه بِلَدِ مَعَدِ اَغْرِ نَكِ مَعِيَه لِيَه نَدَانِ
 اَوَانِ بَ اَنْتَ اَغْرِ نَكِ مَعَدِ اَوَلِدِ كِمِ كَلِ مَامِ بَ اَدِ نَدِ
 اَدِ تَوَقَرِ قِيَه يَاصْبَاحِ كَوْنِ كَفَدِ كَرِشَه نَه يَ اَنْتَ اَغْرِ بِ
 دِيَا دَه اَوَلَه دِيَه جِيَه كَرِشَه رَ اِيَه تَوَقَرِشَه بَرِيَه اِيَه بَ اِيَه
 جَلَدِ بَ كَوِيَه دَوْتَبِ اَغْرِ بِ حَرَكَتِ اَدِ مِزْجِ اَوَلِدِ جِيَه
 صَبَاحِ اَلِيَه نَايَه اَنَا تَرِ مَوِيَه يَدِ دَرِ دِيَه اَلَا اِيَه اَرِو دِ
 يَدِ دَرِ اَوَلِ نَايَه اَدَه فِي اَلِجَلَه اَكْتَرِ حَالِدِ دَه بُو

1 در دِيَه جِيَه كَوَلِ دِيَه غَايِبِ اِيَه جِيَه كَرِشَه مِزْجِ مِزْجِ دِيَه
 2 سِنَكِ اَوَلِدِ كِمِ رَطَوِيَتِ اَرِو دِيَه جِيَه غِذَالِ اِسْتِيْمَالِ
 3 اَدَه لَرِ مِيَه كَوِيَه لَرِ كِمِ طَبِيْعَتِ مِزْجِ مِزْجِ مِزْجِ مِزْجِ
 4 مِزْجِ حَرَا تَه وَ لَمَّا صَلَا مِزْجِ مِزْجِ مِزْجِ مِزْجِ مِزْجِ
 5 نَايَه اَنْشِ جَلَا بَ اِيَه جِيَه مِزْجِ مِزْجِ مِزْجِ مِزْجِ مِزْجِ
 6 اَنْتَ مَوِيَه اِيَه جِيَه مِزْجِ مِزْجِ مِزْجِ مِزْجِ مِزْجِ
 7 اَنَا مِزْجِ كِنَدِ كِمِ مِزْجِ مِزْجِ مِزْجِ مِزْجِ مِزْجِ
 8 مِيَه نَكِ مَادِ مِزْجِ مِزْجِ مِزْجِ مِزْجِ مِزْجِ
 9 كَلِ مِزْجِ مِزْجِ مِزْجِ مِزْجِ مِزْجِ مِزْجِ
 10 مِزْجِ مِزْجِ مِزْجِ مِزْجِ مِزْجِ مِزْجِ
 11 نَبِ مِزْجِ مِزْجِ مِزْجِ مِزْجِ مِزْجِ مِزْجِ
 12 بَدِ مِزْجِ مِزْجِ مِزْجِ مِزْجِ مِزْجِ مِزْجِ
 13 اِيَه سِنَه كَوِيَه مِزْجِ مِزْجِ مِزْجِ مِزْجِ مِزْجِ

مزامير

مجربى باک اوله علاج اولدیکیم غلیظ طعام لری برده لر
 قوی بائی و باججه کی بغدیکه اغلن انکه هر یسه کی
 زبرا بوغدر آردن و تاغ غلیظ اولوب جتر کوروا غندره که
 اما اولدیکیم حرادینغرتلر اوله اولدیک غدارت به ماکو
 کویک و یورایی و تخکان اغایی و باش کینغ قنکر شراب
 خنقاش و بیره که نازک بالو برودده لری غایت مؤلفند
 اولدورنجی باسب شمل باش اغریسینر نلدیکیم ابعون
 صکه عارض اولور ابقوه نه صکه عارض اولور اولدور باش
 اغریسینک علاج اولدیکیم کور کور بدنه قنغی غلط غایبد
 اولد غلطنه بدینی آرین لرنول اولدوبه که لیم بزجه
 ماکو قندون دخی سدیگله کلا اصداب آنته اولدور کور
 شغندر نه به اناکل دخی کلر کدیکیم ائجیرا غای کور اوله
 کورنی للال حرارت سنولوب کور اولدور ساتنه بیه باش

مجربى

صداعک علاج صفدان اولان باش اغدر لرنک
 اولدی کیدیکیم معده اغزنک تا اکتیکه اوله اولدور
 باش اغزیکیم معده اغزنک صغیناغندن اوله الیه
 لوتک بیل صوز اولور کلنگی و اینسون و مسکلی
 و شراب سبل مؤلفند بائی علاج بوه دیکیم کسب
 تلین اده لر ابارج نبعرالیه اکدر هر مننه بر
 منقال مصطکی کی منقال شکرکه دکب کجه بیوب باش
 معده و ماغ آریب طیب تلین اده معده اغزینی
 قونلدره اولنجی باسب و تاغ خینک قونندن عارض
 اولان باش اغزیرینک کلکین بلدرر علاقت
 اولدور کیم هر دو اولدور و هر دو کور اچیلر و حمت
 کجه اولدور قوی قنقه از اولور سارنی للال کویا
 و لکینه مافک بیج افعال کلا مت اولوب بوزینک

ايجي دو گب ائنگله جلا به يعذب از جن را زيانه بخله
 بدر مگدره دي سمنان واق شو با سي بي سمنان درك بزوي
 واغلو اين كم بونك بگوز وار با فايد االبجيد انا شو
 كنگون كم رنكلا از بي ظاهره داده كنگون كم بدري فزوي
 اخلاطه ن ارد كل اگ فصد ما جنا ولنا فصد لاه اناهك
 حاجت اولنا استهاله دي دما جي كل بغيره كتر بغيره
 بتوبه ادر مرتين پياغي كل پياغي صوبه قنرب
 بانته كمنز كوزي لكما يم يبه هضم اولما بجه حاجه
 شغول اولنا اكر فصل ناينا اولونسا بدنه اري اولب
 بيلد كشي اولنا صور صوبه غل املك كفايتا در برونه
 كل يقو طمرب آتبا دعوت ميند دلغا ديجي بايب
 شول باش اغر لوزي بلدو كم رايچك و بنجا ولو شول اولب
 طندون د مانغه ايرنه اوفك كم باش اغر سي بنجا دلون

1 اغر سي ساكن اوله وليكن فزوي خيلطه بربني ارتقلا
 2 غافل اولموق كنگون اولغون بايب جماعده مگوه غاير
 3 اولان باش اغر نيك آبايي و علايتيني و علايتيني
 4 جماعده مگوه غايرن اولان باش اغر نيك آبايب
 5 ابي نوع ديري قرولقند كم جور جماع ائلكده اولد
 6 ايني بدنه ناييد خيلط اولون جماع حركيله كم مگود
 7 تشايي و بدري حركيله اولون اول خيلط دلون بنجا
 8 قوبرد مانغه شصاعدا و كنج سق كنگون كم قوبر
 9 علايت نماهرا ولنا ائلك عراج قرولقده اولان
 10 باش اغر نيك علايت دي حفته كراغك كنگون غدا
 11 يم بريش برده صورين بدتلك در ناده باش باله
 12 قواغلي تورد كندر ب جلا به اضلاب بيلد
 13 با دام ايجي و خستق و كنگون ايجي و حبه لكطرا

ايجي

فَايَ صَوْرٍ لِلرُّدُونِ عَارِضًا أَوْ لِحِزْنًا أَوْ لِهَ بَلَكٍ كَرَّ كَرِّمٍ بِنَمَا
 فَايَ صَوْرٍ لِلرُّدُونِ عَارِضًا أَوْ لِحِزْنًا أَوْ لِهَ بَلَكٍ كَرَّ كَرِّمٍ بِنَمَا
 بِنَمَا دَلِكُنْدُونِ اِيْرِيْ نَشْتَدَبِ اِيْخُوْدُ فُوْدُوْكَ دَلِكُنْدُوْخِي
 يَأْخُوْدُ اَكُنْدُوْخِي لِهَ اِيْرِيْ نَشْتَدَبِ فِي اَلْجَلَلِ وَاِيْرِيْجِ شَتُوْكَدُوْ
 شَتُوْكَهَ جَنْدِيْ بِيْدِيْ سَتُوْ طَرَقَاتِيْ بِيْغِيْلَهَ خَيْرِيْ بِيْغِيْلَهَ
 بَايَتُوْنِ نِيْغَاهُ نَشْتِيْ مَوْجُوْدُ اُوْلُوْ سَا حَلِيْدُ وَاِيْرِيْ نَمِ كَرِّمٍ
 فُوْلَعْنَهَ بَرُوْدَهَ كَلْمَدُوْخِي كَرَّ كَرِّمٍ خَيْرِيْ شَتُوْكَهَ جَنْدِيْ بِيْدِيْ
 فَايَسِيْ سَتُوْخِي نَمِ بُوْنُوْرَهَ بَكُوْرَهَ فَايَسِيْ اِيْرِيْ جِيْدِيْ
 مَخْلُوْ اِيْجِيْ اِيْسِيْ صَاوَدُ كَرِّمٍ بُوْرُوْ بَا بَلُوْهَ دَرِكُوْ اِيْرِيْ نَشْتَدَبِ
 فَايَسِيْ اُوْدَا نَمَا شَتُوْكَهَ كَرِّمٍ بَايَسِيْ اِيْرِيْ جِيْدِيْ اِيْسِيْ بَلُوْدِيْ مَسْتُوْ
 اَوَّلُوْ اُوْلَهَ طَرَفًا وَاِيْرِيْ بَايَسِيْ كَلْمَدُوْخِي نَشْتَدَبِ بَرُوْدَهَ
 فُوْلَعْنَهَ كَلْمَدُوْخِي مَعْتَدُوْ لَهَ نَطُوْلُوْ اُوْلَهَ مَعْتَدُوْ اَلْمَعْمُوْلَهَ
 كَرَّ كَرِّمٍ فِي اَلْجَلَلِ بُوْ اِيْ نَوْعِ بَايَسِيْ اِيْرِيْ جِيْدِيْ كَرِّمٍ دَرِكُوْ اُوْلَهَ خَيْرِيْ

قائمه

1 وَايَسِيْ اِيْرِيْ جِيْدِيْ نُوْدَا اُوْدَهَ شَتُوْكَهَ وَنَشْتَدَبِ اُوْلَهَ اِيْسِيْ
 2 جَنْدِيْ دَسْتُوْ كَرِّمٍ خَيْرِيْ شَتُوْكَهَ مَعْتَدُوْ مَخْلُوْ اُوْلَهَ كَرَّ كَرِّمٍ
 3 نَشْتَدَبِ كَرِّمٍ بُوْنُوْرَهَ بَكُوْرَهَ فَايَسِيْ اِيْرِيْ جِيْدِيْ اِيْسِيْ
 4 مَعْتَدُوْ كَلْمَدُوْخِي نَشْتَدَبِ نَبُوْ فَرَسَكُوْ صُوْبِيْ وَفَرُوْ عِيْلُوْ
 5 صُوْبِيْ اِهَ مَعْلُوْ اُوْدَهَ كَرَّ اُوْرَا دَتِ بِيْغِيْلَهَ اُوْلَهَ كَرَّ اُوْرُوْ
 6 فُوْ نِيْغِيْلَهَ نَشْتَدَبِ نَبُوْ فَرَسَكُوْ بَرُوْدَهَ لَمَعْدُوْ
 7 دَرِكُوْ سَكُوْ نَبُوْ دَسْتُوْكَهَ نَبُوْ جِيْدِيْ فَوْتِ وَاِيْرِيْجِ بَايَسِيْ
 8 كَرَّ كَرِّمٍ كَلْمَدُوْخِي فَايَسِيْ اِيْرِيْ جِيْدِيْ اِيْسِيْ اُوْلَهَ اُوْلَهَ
 9 بَايَسِيْ اِيْرِيْ جِيْدِيْ فَرُوْ نَشْتَدَبِ نَبُوْ فَرَسَكُوْ اُوْلَهَ كَرَّ اُوْرُوْ
 10 مَخْلُوْ كَرِّمٍ خَيْرِيْ مَعْتَدُوْ مَخْلُوْ اُوْلَهَ اِيْسِيْ اُوْلَهَ شَتُوْكَهَ
 11 وَايَسِيْ نَشْتَدَبِ اُوْلَهَ اُوْدَهَ اُوْلَهَ خَيْرِيْ نَشْتَدَبِ اُوْلَهَ اُوْلَهَ
 12 اِيْسِيْ اُوْلَهَ اُوْلَهَ اُوْلَهَ اُوْلَهَ اُوْلَهَ اُوْلَهَ اُوْلَهَ اُوْلَهَ
 13 اُوْلَهَ اُوْلَهَ اُوْلَهَ اُوْلَهَ اُوْلَهَ اُوْلَهَ اُوْلَهَ اُوْلَهَ اُوْلَهَ

1 نَفَاحٌ وَنَحَّانٌ أَكْبَدُ لَهَا مَدْرُدُوهَ اجْرِيَانِ يَا لَوْدِي يَا لَيْسَعِي
 2 وَيَلِينِ اِدْرَاوَاوَا وَيَسْخِي يَا كَيْسَبُ زَمْعِدُونِ جِرَا هَتَدَه مَسْوَلِدَر
 3 اَوَلُونِ يَا نَشَا غَزَلِرِي بِلْدُو دَر زَمْعِدُونِ جِرَا هَتَدَه عَاظِر
 4 اَوَلُونِ يَا نَشَا غَزَلِرِي سَاكِرِي اَوَلِدِكِيمِ اَوَلْدَشَا تَقْدِيرِي
 5 اَوَلِدِكِيمِ وَمَا غَلَكْ دَمِيْتِ اَغْرِي سَاكِرِي لَه جِرَا هَتَدَه كَلَاغِر
 6 دَر نَزَكِيمِ اَغْرِي سَاكِرِي اَلَيْبِ وَيَا غِي فَوَلَدَدُونِ اَكْر
 7 اَغْرِي بَغَايَتِ سَهْطَا اَوَلُونِ اَوَلْدَمَا عَطَا بَغِيَالَه اَجْوَزِي كَه
 8 فِرْدَدُونِ اِسْتِمَالَا اَدْرَا اَكْر اَغْرِي هَدَدُونِ لَه تَدَه غَايَتِ
 9 قِيْتِ اَوَلُونِ اَوَلْدَمَا سِرَا كَه زِيَا نَه اَدْرَا سَبِيْبِ اَوَلْتِمِ سِرَا كَه
 10 يَا نَشَا دَر سِي دَر خِي سَاكِرِي سَبَسَا اَبْرَا تَدَه اَوَلْدَسَبِيْبِ
 11 اَوَلْدَمَا مَوْضِعَدِنِ نَلَقِي اَغْرِي زِيَا نَه اَوَلْدَمَا اَكْر جِرَا حَت
 12 زِيَا جِرَا نَحَّانِ اَوَلْدَمَا جِرَا حَت تَقْدِيرِي اِدْرَا نَشِيْلَه دَر سِي
 13 اَوَلْدَمَا جِرَا حَت دَر تِ يَا نَشَا مَزَا جِي اَغْرِي اَلله كَوَلْدَر كِيمِ

جرامت

1 جِرَا حَت زِيَا جِمَكِ حَتْمِ اَوَلَه اَكْر جِرَا حَت دَر دَر تِ طَرَفِ مَعَا
 2 اَوَلِيخُو اَوَلْدُوا سَاكِرِي كَر كَر كِيمِ جِرَا حَت دَر سَتَا اَوَلْدُو غِي
 3 شُو كَلِيْنِدِكِيمِ جِرَا حَت مَسْوَكِنَه اِسْمَا عَا رِيضِ عَقَا دِي سَوِي
 4 اَوَلْدَا وَمَا نَشَا نَشَا نَشَا اَوَلْتُو عَا مَسْوَكِرِي اَكْر نَصَا
 5 نِيلِ عَمْرُو فَرِيْتِ وَيَزِيحِ سَا عَدَا اِدْرَا اَوَلْدَمَا دَر مَالِ قِي نَالِدِ
 6 فَا نَه اَدْرَا كَر اَلْكَالِدَانِ اَكْر فَا نَه اَلْدَر مَعَه شَهْهَ مَانِعِ اَوَلْدِ
 7 اَوَلْدَمَا جَامَتِ اَوَلْدُو غِي طَبِيْعَتِ نِيلِينِ اَوَلْدَر حَتْمَه وَيَلِينَه
 8 حَتْمِيْتِ حَتْمَه اَيْنَه فَيِ مَوْجِيْتِيْنَا دَر بَه دَر بِنَشَه دَر خِيْمِ كِيمِ
 9 كِنَا نَه بَرِيَهَ بَغْلِيْنِ اَوَلْدَه مَرِيْبِيْنِدُونِ كِيمِ دَر مِ اَوَلْدِي بَر
 10 بِيخُو بِيخُو مَسْوَكِنَه كِيمِ اَكْرِي بُو زِيَا فَرِيْقِ اَلْدَر مِ اَوَلْدَر قِيْتَه اَكْر
 11 بِيخُو بِيخُو نَالِي كَه سَتَدَكْر مَسَا فَيِ اَوَلْدُوا اَوَلْدَر مِ كَلَا يَا غِنِ
 12 اَوَلْدَر مِ دَر مِ بِنَشَه يَا غِنِ اَوَلْدَر مِ اَكْرِي دَر مِ فَا نِيدِ بِيخُو دَر مِ
 13 بُو دَه يَا لَوْدَر حَلَا دَر تِ اِسْحَا كَه حَتْمَه اَدْرَا مَسْوَكِنَه اَحْسِ

زعفران حلاوت ایچورنا نوزکم شیزوله استیاسی
 اوله نآداد لدر صین هاز نزل مند ل فونل زعفران کل
 اری صوبی سینی کم صونک ادریزه اولور بائل بوسن
 دکلی جمع اولر عیب الغلب صوبله یغذالر با نوا ده لدر
 صوبی نهار لخر مزجک سماق کلنا نزل کل صوبین پیرا غی
 انار جب دکلی برابریم کنت دکلی برتین صوبله نند
 سز لری اوله صوبله اخلد لکل یغیه نآ د اده لدر
 صین هانلس صوبین پیرا غی آاد فی کلنا راجی صوبله
 قین لدر ارجن سک وعود خام وخصب الذریں دکلی
 ایکی شرا که یغذب بانه شوز اولر اکایم خیل مدت
 کلن اولر معدله نآ د استعال اولر نله کم تا یغول
 فونل وخی اوله تجلیل ارجی فونل وخی اوله صین هاز معدله
 صوبین پیرا غی نآ ده سدو پیرا غی سکد پیرا غی خطیم

زندان

1 جکندر پیرا غی نند لدر صوبین لیمز فونل سز لرا لدر
 2 سوز لرا اولر ودم خیار شوز اوله ودم بننه باغرتیب
 3 استعال اولر صین سننه فوی با بوج کلن اولر صوبین
 4 اولر ودم فروا یخو اولر شوز انه بنفشه ودم صوبین
 5 صوبین اولر ودم دکلی قند لدر سز لری ودم
 6 کلن بریز ودم بوده اولر ودم بال قنبا استعال اولر کلایم
 7 حنه کلن اولر ایچی سینی وخی اولر جب فونل لیه استمال
 8 اولر اکدر ادر سز لری اولر کلن اولر ایچی سینی اولر ای
 9 جب فونل اده نآ ده نند لکن ایچی سینی اولر فصد اولر
 10 فصد اولر صکر کاسینی صوبین یا عیب الغلب صوبین ودر
 11 پیر ودم سز لری نآ د استمال لیه اما اولر کلیم استیاسی
 12 لری کلر کلایم صوبین ودر عیب الغلب صوبله صوبین
 13 اولر ودم خیار شوز ایجه لکی ودم صوبین یخولر ندر

زندان

يا غندين زياده اذ لا انكحونكم كل باغي اغربري ساكن
 راوچيد بنفشه ياغي انبوگ کو چيد و ليکن خدا جلا و برتر
 ادا و نوبت زياده من بدوده که با دام ارجيله انا نونگيم دماغ
 دبرنه حرکت اليه کهي درهسم استخدر وس دوکب جلا به
 ايجور که غدا نون بيني من افلق بيني من بدود که بونوري
 بد کندن صکن گني و فلانوا ناز صوبون ايجور که کام فان
 جوق فان کو بيشراوله استراسي قليانم برينت بروه و صيد
 بدود که نون ارنبله رايحه که ده آلا و صند و آيو افزول کل
 بنفشه مزينين بياغين سگدا را دنج کا فوريه ا نو صکم
 جراحت جگر که اوله مزينين بياغين دوکل ميره فرزند که
 جراحت اقدر که ا نو صکم جراحت بويک اوله و ليکن
 سا که ايشراوله جراحتي کل نيفيله اواله دکل اوا نوريه
 زود و ا کيرين اکل صيفت دود که ليرين صبا نوز و دست

يا غندين

اكليل ملك و كلون و كلون قند که صوبون الکر بوسويه
 سوسن باغين قند کري سزا به فرزند با اذنج قند که
 اذنج مود صيب الذيرين و کل ارنجي صيب ينجي بن
 بغليب به قند که فرشتا و اذ بزي اصلد با انه بغل
 صيفت ها و جمال من بزدوم صبا و جدره هم که ناک برونم
 مرد نک بزدوم سوم بيشزدوم کل ياغي يکن دره سم
 سوم کل نيفيله ارنه را و تدرينش و کل اذنج و ايد صلا
 سوله ياغه فرزند ب مرم ادر کتا ن بزنه يا فنيته
 با نه بعود ادر انا اکلتم تخيل زياده ما جتا و له سکه
 بونه سزا با دل کل ياغي بونه سوسن ياغي ادر يا خود
 ناز و شبرد و غن ادر انا باغين غريبه اینه سز لوق
 عارض اوله کل نيفيله بنفشه ياغين فرزند با انه و
 اکلکم اغربي زياده عارض اوله کل ياغين بنفشه

كرك اولسون گلك اولسون دني باش اغريي كيم اولدورون
 كولدوريله بله اولور نندك كادرب دبرينه باش اغري
 زباده اولدوركي اولدوركي اولدوركي دماغ ياره مزاده
 ادين لحت قويا وچتر اصطخفون و ايارج فقرا اله دني
 نكم بونله بگوز و ادمه و هم ايارج فقراي اذب برينه
 طمدنلار فابن اده شتالو پراغن دوكت صفوق صبور
 برونه طمدنلار فابن اده نوت كوكتك صوبي صبريله
 قونددرب يك برونه طمدنق و اقدوق فابن اذب
 اولدوركي ايارج خادقندن عارض اولن باش اغريي
 ايدردن خادقندن عارض اولن باش اغريك بارج
 اولدوركي اولدوركي كوركيغينه ايني صوبله اولدور
 اويني نوب اغري صوق اقبذب بكنبي اولدوريله اذب
 ايجلا سنفراغ اولدوريله كيم معن تام اينا اگر عكرن

1 كلك هدريندن اولدورم دم الاخوين ومهر بريندن
 2 بيندورنهم دوكلن دوكلاريد اغباه بغورلر لوشن بونيكه
 3 قونددرب جراحتنه اولدور اگر جراحتك اوزره نوره كه
 4 اكرسه دني دوادوز دني جراحتك دورت يارينه
 5 مذكور نما لذون بقواد لر نيم كرم يا غلورن دوزلا كند
 6 شوكيندور كيم عقل نويين اوله جراحت بغابت بيواكه
 7 اولدور بونيك جراحت تدبير اده لرنيغا اوله اولدورنيا
 8 باش جنيتك ايجن سولرا اولان قونقد سيبه اولن باش
 9 اغريسي ايدرد معلوم اوله كيم بونوعه باش اغريسيك سيبه
 10 هندن ساندور غوي ايدور كيم جنون ايجن نوت سولرا
 11 اولدور كركنتك باشه عظم اغري عارض اولدور بو
 12 علويت اولدور كيم باش اغريسي اولدور اوله ديام عليلك
 13 بريندن وماغلك برينققا اكل اوليا ياقند برينننم

كرك

1 اولمچق اولورده بيزريم ايارم نيدا بجزدك ياند
 2 بزدنك نمودله ايجو اكر انبي و لملنا انا صوبيله ايجو
 3 بجزو صواب اوله مطبوخ هيله و بي كفايت اولور
 4 اينستماع مارغ اولجو اولورده اولوك كيكديم ايتو
 5 و في معددي شراب هم او ديكيدن كلكك
 6 علامت اولوركم بول اولكي عالنده برباله و في وند
 7 زكي نقيبو اولور اول اول ابي لوزيله بننه ياغيكه
 8 اولور صواب اوله و في اسي صوبيله الي اياغي اولور
 9 غايند ميند دن عاقه اكر بننه و بابيع قينا غش صو
 10 اولجو اولورده بگرن اوله و لكن بجز ايتو دن لوزيل
 11 كانه كرن باينه اسي صود و كلر سب اولكم شد ايتو
 12 باينه يقنه فلز بننه و ارسه غللا ده كلك ايتو
 13 كوتوه اما حاقنه بجز برباقت كنجيه بك بيبه برك

1 ما ليني جوارك اديرمي نسه نيه ناده باغوا ايتو بيه نيكه
 2 ناده اولور ايني باكا سوتيا نول كيه كم نياده و نيا نك
 3 حاجت اولور ايم برباقت يوده بيا نوق ايت و نيا ارن ايتو
 4 ارن بيا نوق صوبيله فريد كله سمعا و له نيم بولون بگريد و ارسه
 5 اكلريم سوبون غلله اده صوق صوبيله بگريم بعبون بغي
 6 ضيف اوله صوق صونك صوق نيتون ايجو اولور و اكلون انا
 7 هونر اله قنارون صوبيله نيشه بيا بچي كيه صوبيله نيشه
 8 ايجو نسه و غللا دن وهم بگنريم بجز و ايجو كرت صود صوبيله
 9 و بولور اكر كيه بوش كيكردن ايجو انا هله ايتو بجز و ايتو
 10 ايني بيم ريدون و صوق اوله صوبيله نيشه ايتو بجز ايجو كرت
 11 كيه با بجز وقت اديرمي و كيشنج نكريله اغزون لوزيل ايتو
 12 باينه كلر بجز و نه اكر بولور بولور ايله باغوا غش بجز
 13 اولمچق اولور اكلو كونه نيه عام و شراب و معلم بولور

- 1 او ذره نبودند چنانکه آن حق تا بدین ظاهر رسوا و آه تدریجیه
- 2 طمأنینه بود و در طمانندنا صندک اوج با هفت بیسیجه مد
- 3 اندر رسیدن فی الجمله و تزیینت جمیع اشیاء غیر از این که در
- 4 اما شادمانی و شادمانی از آن آید که سبب اولدند
- 5 بگردان و با آن آید و صفت سوزش که خاریانی زایل بلیک
- 6 کاسیای تخم کلم و زینک ستاق قی صولیزیر چک زرد
- 7 طمأنینه بود و در بریدن بیش در همه و بیان در کل در ذره
- 1 ایچ در غم شادمانی بواجب و در آن که در کافور
- 2 قاتب یا ذره صوبه یا شادمانی و طمانندنا صوبه ایچ در
- 3 ذبی شوق فجاج کیم آذینه صوبیدن و سنبله و حلزون اوله
- 4 موافقت معنی شد که بقیه سندن بود آنکه در نفاخته
- 5 اگر سهله طوز ناخوش اولدسه مستیدا و که آنکه در نفاخته
- 6 تدفق صوبیدن و در ذره خونی و بر کیمی اوله در غیب

را بیلده

را بیلده مندا و کلاب و کافور و دینار کیم او سینه
 شکره بیلین اوله غایتن تا بدین آه ذبی شوق کیم
 اولدگون شادمانی ایچکلدر صباح بر تزیینت شادمانی
 ایچسه هنر خندان اوله عین شادمانی آختین برون
 دورن آبی در همه صوبه کیم آبی بود آبی در همه
 صولیاخه سینه در صافی آه ل تدریش احدی اولد کیم
 صواب اوله کازونه مندر صوبه آبی در همه اللدر
 بید در غم شکر تا تب ذی در قوامه کوز در حاجت خنده
 اولد و بیز در صوبی استمال آه کیم شوق طعام هضم
 اولد شادمانی منع آه ذبی خواصاره کوز شادمانی
 صوبه کیم بیز در نه طابق و کتیه به اولد کوز نقد
 ایچته اولد کوز خارا قلبیه وهم ایچ بدم بک شادمانی
 منع ایچته در کوز ایچ جوق بک نسه اولد کوز ایچ

لطف اوله آياج نبتده بيله غرغز و اده لدا آرا ماده ايني
 ولطف اولده اوك نيتي بري يانس موالو خوش اولد
 كدور ديجي بالورده ن حجامتا نديت بايشه صوق مضاد
 اوسق كلكد حنتمها د بنفشه آق كل نيلور هر برينده اكي
 شتال با بوخ اكي شينا لر لطفيليك برك خورده و كلن اديپه
 اونه دم ديكلي دوكلر اكي درهم بنفشه ياغيه اللو درهم
 طلو صوبله قنده لر شيله كم صونك جوجي اكاه بواندي اكا
 قنربنه قنده لدا بالده و كبر اوكه نيم كم اديت بايشه يتلر
 و ديجي بري نيم كم اديت بايشه دوت يايشه طليب بنفشه
 ياغن نيلور ياغن آلتنه و شقلنده درتلكر بوتد بولديله
 زايلا اولما برون كمرنده قان اللوغ نيتي ايت منزين
 فلازم باش غرغز ليد بده منزين ولانم باش غرغز لوك عيلاج
 اولدريم ماده غليظ و عس اولورسه اول باجي قزيب

1 كيدند و ديجي صغدي ياغي شادلك تر يا قند و خورنول
 2 و جوله كم شادلك صونتي معده ن و نما غندن منع اديت
 3 اورنك نيتي ايت سنجيله اولن باش غرغز يي بله و د
 4 جالينس ايدر سنجيله اولن باش غرغز يي و نما غنك و درنول
 5 قارص اولدور سب اولكم هر قنده سنجو اوله كملر
 6 ميني اولدانه مناحت اديت قنوق لايصال كم اينلورن
 7 لازم اولد اولد قني اغري و سنجو كا تلوم اولور
 8 عيلاج اولدريم اولدور بولور نيتي لعل طله قارص
 9 اولدور اكر غليظ و صوق اولقي اولدورسه بلنجي
 10 و سوراوي باش غرغز لوك علامت ظاهر اوله استغذغ
 11 آياج متويله ايدن لر استغذغندن صكده ماء الاصول
 12 و درتكنه ياغيه ايجي بادم ياغيه فالله شك سنجو
 13 و جديريد متويلد ب لطف غرغز ليد و درت شيله كم ماده

استمالك سبيله نزلتند بولاق ورفوق اولون باغ
 اولدريم بولم چقدر سدر بولمي ياقه ياقه چار لاسيت
 اولدريم باشي اغريسي دختلر وقت اولدريم باش اغريسي
 زايلا اولن علامت اولد شيله كم ماده تحيلد بين اولدند
 يلح انوكم باش اغريسيك سيب ايسي و نوز غلظلك و ايسوي
 استمادن اوله نلخنك ايلدك صوكه سركيله كل باغيله
 باشه اولدك فصل زستان اولن اولسا استمادني ايسي
 اولن اولسا سوتله اولدك اغني قانتير نيشته نيلور
 و باويج صوبينه صندل نوز قطن ناليشته سركيله سكر قور
 كيشه نيشته قور كل اربه قان انباجو اركيم بخاري صافد
 منع اده دي نطرد ادب باشي متواتر قور كوشته باويج
 و خط سيب نما اولدك اركيم غايت فايد اده انا شكار اولدك
 باش اغريسيك سيب جو غلظلك اوله استمادغ تدوير اولدك

1 ضاد ايلك كركد صنت نماذ فرمودن اكي مشتال بوره و بيان
 2 سزاب واذلك تخ هر بيريدنه برمشقاله فكلد من بخوش
 3 صوبيله يغور لور يا قور اولدك اركي بولورون صوادت
 4 سويلي اوليا اولد بوري بوره اغيله كل غيبيله انجوسيكيله
 5 يقد صنت نماذ لخن قورون اولن ودهم صودم اولدريم
 6 زيت ياغي بوند بركم ودهم قوم زيت ياغيله اربه لور فريدن
 7 عسوق و ك مومله ياغيله و تصدب مرهم ادب باشه يقد
 8 بركنجي باش استمادن عارض اولن باش اغريسيك
 9 باش اغريسي كيم استمادن عارض اوله وقت اولدك استمالك
 10 نوبتون ظاهر اولد استمادنجو زايلا اولد وقت اولدك اركيم
 11 اغري باش غايت قوت طند غيزون قور قلد استمادنجو ايسي
 12 و نوا اولد وقت اولدك استمال زايلا اولد و ليكون باش اغريسي
 13 زايلا اولد غلظتند بولباش اغريسيك اكي نبع دونه اولدك اركيم

1. يَدِي بِمِخْرَاطٍ يَأْتِي بِأَمِّ بَاشِ غُرَيْبِي لِيَدِي كَيْمَ عَرَبِي صِيْلًا مِيْنَهُ
2. شَيْئَتُهُ ذِكْرٌ بَوَعَلَّتْ شَيْئَهُ دَرِيْعِي كَيْسَلِي نَبِيْعٌ عَارِضٌ أَوْلَى
3. بِيْنَهُ سَالِيْنٌ أَوْلَى تَوَاتَبٌ أَوْلَدِي وَفِي يَمِيْنِهِ كَوْتُهُ نِيْلُهُ بَلَدِي كَيْمَ
4. بَوْمَرَضِكَ مَا ذُو سِي الْكُفْرِ شَيْئَتِكَ عَضَلْتِكَ أَوْلَى عِلْوِي ح
5. أَوْلَدِي كَيْمَ أَوْلَى عِلْمِي قَانَ عَيْنِي تَوَاتَبٌ أَوْلَى كَلْبِي نِيْلِي
6. يَأْخُودُ بِيْرُونَ كَلْبِي نِيْلِي قَانَ أَوْلَدِي أَوْلَى كَيْمَ مَعْدٌ نِيْلِي
7. صَدْرِي مَا ذُو سِي أَوْلَى نَقِيعٌ صَبْرِي حِيْرِي كَيْمَ كَانِي صَوِيْلِي
8. فِي الْجَمَلِ أَيْبَ نِيْلِي شَيْئَتِكَ ذُو كَيْمِي نَوِيْلِي أَوْلَى أَوْلَى أَمَّا
9. كَيْمِي يَأْتِي بِأَمِّ غُرَيْبِي نَوِيْلِي كَلْبِي نَوِيْلِي أَوْلَى أَوْلَى أَوْلَى
10. أَوْلَى عِلْمِي مَا ذُو سِي نِيْلِي أَوْلَى كَلْبِي نَوِيْلِي حِيْرِي كَيْمَ
11. بَوْمَرَضِكَ ذِكْرٌ أَوْلَى بِيْرِي حِيْرِي مَا ذُو نَوِيْلِي أَوْلَى
12. أَوْلَى عِلْمِي وَنَوِيْلِي كَلْبِي نَوِيْلِي أَوْلَى أَوْلَى أَوْلَى
13. كَلْبِي كَيْمَ شَيْئَتُهُ أَوْلَى أَوْلَى كَلْبِي نَوِيْلِي حِيْرِي كَيْمَ كَلْبِي نَوِيْلِي

نظير

1. يَلِي بِنَاوِيْلِي كَلْبِي كَيْمَ كَلْبِي عِلْمِي نَوِيْلِي أَوْلَى أَوْلَى أَوْلَى
2. أَوْلَى نَوِيْلِي شَيْئَتُهُ أَوْلَى أَوْلَى أَوْلَى أَوْلَى أَوْلَى
3. نَوِيْلِي بَلَدِي كَيْمَ كَلْبِي عِلْمِي أَوْلَى أَوْلَى أَوْلَى أَوْلَى
4. أَوْلَى أَوْلَى كَلْبِي نَوِيْلِي وَنَوِيْلِي كَلْبِي نَوِيْلِي أَوْلَى
5. أَوْلَى أَوْلَى كَلْبِي نَوِيْلِي وَنَوِيْلِي كَلْبِي نَوِيْلِي أَوْلَى
6. كَلْبِي نَوِيْلِي نَوِيْلِي نَوِيْلِي نَوِيْلِي نَوِيْلِي نَوِيْلِي
7. كَلْبِي نَوِيْلِي نَوِيْلِي نَوِيْلِي نَوِيْلِي نَوِيْلِي نَوِيْلِي
8. كَلْبِي نَوِيْلِي نَوِيْلِي نَوِيْلِي نَوِيْلِي نَوِيْلِي نَوِيْلِي
9. كَلْبِي نَوِيْلِي نَوِيْلِي نَوِيْلِي نَوِيْلِي نَوِيْلِي نَوِيْلِي
10. كَلْبِي نَوِيْلِي نَوِيْلِي نَوِيْلِي نَوِيْلِي نَوِيْلِي نَوِيْلِي
11. كَلْبِي نَوِيْلِي نَوِيْلِي نَوِيْلِي نَوِيْلِي نَوِيْلِي نَوِيْلِي
12. كَلْبِي نَوِيْلِي نَوِيْلِي نَوِيْلِي نَوِيْلِي نَوِيْلِي نَوِيْلِي
13. كَلْبِي نَوِيْلِي نَوِيْلِي نَوِيْلِي نَوِيْلِي نَوِيْلِي نَوِيْلِي

كوزك كانا دلرني جمله لطفته بو قدر قدر آرد و دايحي كلبينه
 قويه و دلرا و در صافيند كيشتمس فاند رعنيته لك
 اللند دوددت فانت دهر بر فانتك بر لطيفت بربزاج واد
 اوحي كلبينه و سينه و دلرا آدم دانسه بگز طندره يانند
 المردو رطوبت ييضيكت اللند و دايحي كلبينه عنكبوتيه
 و دلرا و بجان اغنه بگز بو قدر اراق و صافيند بر لطوبت
 جليد نيك اللند و در يارم كلبه سي بندي كلبينه نيكه
 و در جملد قرقر عصب مجونه آندن صكدر بوبره طوشدر
 بالفراخي كب شتلك بر طفته اولودر ما بيناهه جليد نيك
 ادريند ايشو كرتيه و انهي كلبينه بنيمه و در لسب
 اولكم اغلان تبغنه بگرد بو كلبنتك بضيف سيبكه بلغم
 اولندس نيفيد جليد ييه بويي كلبينه صليته و در لسب
 ايلزيم جمع لطفته و بوندن فارتو كلبته بيد لوزانده

1 دايهم سلامت اوله اولكم لايب اولكوزك نهاردني بلدر
 2 بلنديم بو كوز بر عنقوشد نهاده حاسوحي كركلطك البته
 3 اولد سيدن و ديم حق تارك و نمالي كوزك مو صيغبي جيقنه
 4 البته و دايحي ان سكوي يوز سكويكلا بو كلبان البته سيب
 5 اولكم كوزك بجهان اوله هدره انشركم لطندره و ارق اوله
 6 ابي منع اراه و دايحي فاني كا خادم البته هرو نمك و ليه كوزي
 7 تقويه اده كوي كوزه بوز اوخو كم نوزدن ملو نونك بلن
 8 منليه و دايحي ملك نمالي جل جلاله كوزي بوي لطبلا اوج
 9 دلو بندن مركب افند ريشم ايدر العين مركبه مرسعه
 10 لطفايت فلفله بويان بله كم نللك حتر بويه بگز من
 11 انك جلاله قنبر ما بويي كلبنه كم ذكر ايلدك هدر نك اوي
 12 و بسبت و نعلي و غاصبتي و كورن و اردد بعد معلوم اوله
 13 اولد كلبنه كم نلا همرطبه و تا كما ليب لفته بجه و دلر

شكليه شذوذ دراني صتليه برنجي لطنتك منتعيت اولدويم
 سكهك تاوي لعنتك ايني كوندك مجموع لطنتك ندن مع ادب
 كوي كذوق قرائن صتليه انما اولدوج تلويتم ذكر اولدك
 اولوي تلويته جليده ذكرا لنگكم بوزك و درايام ولدت
 ايني رطوبته رجاويه ذر انوك درني بركي دارد و بيز
 اريش ترجمه كيدا درنجي تلويته بيضيه ذركوزك بيك
 اورانند اولدو شزل يرتقله رتمنديم بركار ك دايه سنله
 اودايند اوله روش مع شنافه در سب اولم نظدي بيضيه
 دسه في الحالا اولدك اولدو لوبك فداسي لوبت رجاويه
 انكديم رطوبت بيضيه رطوبت جليديك ادرين در شله يم
 ابي ترطونا هوانك بيستيني لنگه مع اده درني معلم اولكم
 بو دي كمتبه كم ذكرا لدم اوج كمتبه سي طوبت جليديه تلوي
 بيضيك اننده ذركوزك بيكي اوجج كمتك اودايند اولدو

بودي كوي اوج بايندن ربالملايه بيلفته رتم لمانر كاند
 لمتجه بيكند ابا اولطفه كم ذكرا لوك هريزبون بزكو
 منتعيت بوجوه دراني درني انك كندا اول منتعيت لطنتك
 اولدويم رطوبت جليده به كم اوج رطوبت بريسيه كوز انك
 دايه سي محكم لطنتك شله كم كوزك و كازنك لشدن خييه
 ايني لطنتك منتعيت اولدويم رطوبت جليده اقلادن
 درختلان مته اوجي لطنتك منتعيت اولدويم ايني لطنتك
 غذا و ير لدا لك تا لطفك ايني رطوبت جليده دمع ايلكه
 كوزك فودي داي صتليا درنجي لطنتك منتعيت اولدويم
 رطوبت جليده به نند فضله غذا مستوي اولدوه اولدو
 دمع اده ايني لطنتك منتعيت اولدويم رطوبت جليده به
 شريان كمد لداك حاروتيا كم كمتبه شكيب در صتليه ايني
 كمتك منتعيت اولدويم شكيب اولدو رطوبت جليده به كم

سینه صلب در بلیزیم عضلات دخی مطنه در لیکن عصب
 بخوف و ماغدن کم کوزک سگجنه انغلیظ اولود بوزیم
 کین اولود شله کم کوزک کلوینونک دایره سنی طورت و لی ازیم
 لطبته ظدیته اولاسیبا و دیکم روش معاینه بوزیم
 برده به دخی دورن شکله کزیم اذخن بعلفا یاله سبیم
 اوات سناری کر سکلک نصیب کایلا وله لیکن بوزیم
 طیده نیک روشن بر نکبت دخی وارد و قوام غلظتک اتر
 سر بکیده اکا طویت زجاجیه و در کورین نزل در صافیه
 مارنای بوزیم رطوبت طیده نیک فوسا کنه ند و نالی
 انجوزیم فاک کوهرنند و رطوبت طیده نیک ارون
 انجوزیم نخل خدایم و ماغدا لبتت سکتیه کلور اول
 غذا به مشق اولود هم رطوبت طیده نیک انده بوزیم
 دخی واره دیم و ای کیده بوسنیبا اکا رطوبت سینه

1 دخی اولای عصب مجوف کم بطن اولدن کوزه مطنه و نیت
 2 کوزد رطوبت طیده نیه رطوبت طیده نیک صکن کوزه نیت
 3 انج بایس کوزک نزع عیسان در کوزیم کوزک اخلا
 4 فناد و عصبه کلمات در کلویات در عضلاته رادیده
 5 شایزه و ما عصب کای دیزی حنجوز در اکا عصب مجوف
 6 دذیم حنجوز در جمع الود دورن شکل بود همه مد X
 7 بری صاغ کوزدن مول کوزه بکند بری مول کوزدن صاغ
 8 کوزه کینما نونک قزله صجج خنا دخی کای دیمی غنای
 9 صلب بری غنای رقیقده دخی هر عصبک و ماغدا سینه
 10 اولینند بوی غنای اولینند غنای صلب کوه اول
 11 غنای رنوزیم اولینند دخی رطوبت اوج دیکدی نجایه
 12 جلینه بیصیه ولیکن طبتله و مخالفت دار و اما جالوز
 13 قولده کلمته بری در سینه رزیه عینه عنکوبت سکتیه

يَنْسِي الْوَدَّ بِأَفْضَلِ مَا فَوْقَهُ تَرَادُفٌ جَلِيدٌ تَبَهُ أُرْشِدٌ رَعِيبٌ
 يُحَوِّثُكَ كَنَاءَتُهُ الْفُتْنَةُ دُكُوبٌ رُفَاعِيَةٌ تَلَكُ هَارِ بِسَبْ
 كَلْفَتُهُ هَلْدَةٌ بَكَادٌ شَقْلًا تَأْيَهُ دُرُكُكُمْ رُفَاعِيَةٌ تَلَكُ هَارِ بِسَبْ
 حِدْمَةُ فُتْنَةٍ دُونَ رُفَاعِيَةٍ تَبَعِيَةٍ أَوْ تَأْيَسُهُ خَوْلَاغٌ رَسْمِيَّةٌ
 تَبَاعِيَةٌ بَيْضِيَّةٌ أَوْ تَأْيَسُهُ الْفُتْنَةُ دُكُوبٌ تَلَكُ هَارِ بِسَبْ
 الْفُتْنَةُ تَأْيَسُهُ غَايَةُ الْفُتْنَةِ شَقْلًا أَوْ سَجْلًا عَكْبٌ بَرَبْرِيَّةٌ
 لَوْ لَيْسَتْ لَطِيفٌ مَسَاءَلَةٌ تَوَلَّدَتْ أَلَيْسَتْ بُوَسَّيْلًا الْكَلْبُ الْفُتْنَةُ
 دَوْلًا أَوْ خَوْلَاغٌ كَلْفَتُهُ سَمِيَّةٌ دُونَ عَقْبُورِيَّةٍ وَرُفَاعِيَّةٌ بُوَسَّيْلًا
 عَكْبُورِيَّةٌ كَأَزْدَةٌ دُونَ كَلْبُورِيَّةٍ تَلَكُ هَارِ بِسَبْ أَوْ تَأْيَسُهُ بُوَسَّيْلًا
 كَلْفَتُهُ أَوْ كَلْفَتُهُ كَلْفَتُهُ كَلْفَتُهُ كَلْفَتُهُ كَلْفَتُهُ كَلْفَتُهُ كَلْفَتُهُ
 كَلْفَتُهُ سَمِيَّةٌ كَلْفَتُهُ الْفُتْنَةُ كَلْفَتُهُ أَوْ كَلْفَتُهُ كَلْفَتُهُ كَلْفَتُهُ
 بَرَعِيَّةٌ مَسَاءَلَةٌ تَوَلَّدَتْ أَسْمَاءُ تَلَكُ هَارِ بِسَبْ أَوْ تَأْيَسُهُ
 الْكَلْبُ سَبْ وَأَوْ دُكُوبٌ أَوْلَادُهُمْ فُتْنَةٌ أَوْ تَأْيَسُهُ أَوْلَادُهُمْ

1 دَوْلٌ دُكُوبٌ هَلِيدٌ تَلَكُ هَارِ بِسَبْ أَوْ كَلْفَتُهُ دُكُوبٌ كَلْفَتُهُ
 2 شَعْلَةٌ سَبْ وَرَادُفَتُهُ دُكُوبٌ تَلَكُ هَارِ بِسَبْ حَرَا أَلْيَا
 3 تَلَكُ هَارِ أَوْلَادُهُمْ تَلَكُ هَارِ بِسَبْ تَلَكُ هَارِ بِسَبْ تَلَكُ هَارِ بِسَبْ
 4 بُوَسَّيْلًا أَوْلَادُهُمْ فِي الْجَمَلِ كَلْفَتُهُ دُكُوبٌ تَلَكُ هَارِ بِسَبْ دُكُوبٌ
 5 كَلْفَتُهُ أَوْلَادُهُمْ تَلَكُ هَارِ بِسَبْ تَلَكُ هَارِ بِسَبْ تَلَكُ هَارِ بِسَبْ
 6 رَادُفَتُهُ كَلْفَتُهُ سَمِيَّةٌ وَرَادُفَتُهُ أَوْلَادُهُمْ تَلَكُ هَارِ بِسَبْ
 7 صَلْبَةٌ دَوْلٌ كَلْفَتُهُ مَسْمُومَةٌ دُكُوبٌ تَلَكُ هَارِ بِسَبْ تَلَكُ هَارِ بِسَبْ
 8 مَسْمُومَةٌ دَوْلٌ تَلَكُ هَارِ بِسَبْ تَلَكُ هَارِ بِسَبْ تَلَكُ هَارِ بِسَبْ
 9 دُكُوبٌ كَلْفَتُهُ سَمِيَّةٌ دَوْلٌ تَلَكُ هَارِ بِسَبْ تَلَكُ هَارِ بِسَبْ
 10 بُوَسَّيْلًا دَوْلٌ تَلَكُ هَارِ بِسَبْ تَلَكُ هَارِ بِسَبْ تَلَكُ هَارِ بِسَبْ
 11 بُوَسَّيْلًا تَلَكُ هَارِ بِسَبْ تَلَكُ هَارِ بِسَبْ تَلَكُ هَارِ بِسَبْ
 12 بِالْفُتْنَةِ كَلْفَتُهُ تَلَكُ هَارِ بِسَبْ تَلَكُ هَارِ بِسَبْ تَلَكُ هَارِ بِسَبْ
 13 بُوَسَّيْلًا دَوْلٌ تَلَكُ هَارِ بِسَبْ تَلَكُ هَارِ بِسَبْ تَلَكُ هَارِ بِسَبْ

1 مَنِّيَم رَطَوِيَت بِيضِيَه كِلَانِ اِدَه اَوْتِي صَوِيَم كَوَرَه اَرِيَه
 2 سِلَالِه صَوِي فَتَح اِنْدَكَلَوِي وَت اَوْلَ حِلَاك اَنْتَه بِنَهَانِ اَوْلَ
 3 بِرَحْمَل فَوَتَرِيَم اَوْلَ مَوِيَنِه بُوَرُوَسِه نُوَجِه اِدَه وَغِيَتِك اَوْلَكِه
 4 لَهَرَه بَوَتَك لَهَرَه بُوَرِي هَلِيَه مِيلِيَه دَر فَنِيَتِك دَارِي سَوِي
 5 اَلِي رِيَجُوَرِي اَوْلَدِيَم هَلِيَه قَرِيَتِك مَارِيَتِه اَلِي
 6 اَوْلَدِيَم نَفِيَتِك كِنَار لَوِي دَا سَت لَوَنَا تَا كِيَم نَفِيَه اِحْر فَلا كِه
 7 سَت وَتِيَتِه اَلِي دِي نَفِيَه كَنَد وَحَالِدَه قَلِي اَلِي اَلِي دِي
 8 اَلِي دِي حِيَسَتِه اَوْلَدِيَم بُوَا كِي فَا نَد بُوَرِي اِحْر دَو دَنَد رِيَم تَو
 9 حِيَلِه كِه دَر بُوَرِي لَهَرَه دَنَد صَلَب تَرَه دَو بَعَد غِيَتِيَك
 10 كَلِنَد بُوَرِي طَوِيَت دَا دَو اَوْلَ رَطَوِيَت اَوْلَد وَغِيَه سَلِيَك
 11 فَنِيَتِك اَوْلَك اَلِي بِيضِيَه اَوْلَد هَلِيَت مَحَو اَوْلَد كِه نَفِيَتِك
 12 مَوْضِع طَلَبِيَه نَه دَسَمَه صَلَكِه نِيَه بَر مَرَه اَوْلَا رِيَجُو
 13 لَهَرَه بَر طَبِيَه دَرِيَم غِيَا ي مَلِك كِنَار دَه اَلِي غِيَتِيَك اَوْلَك

1 رَنَكَلَه رِيَه اِنْدَه مَعْدَل رَنَك بِيضِيَه دِي نُوَرَه بَا صِرَه اِنْدَه
 2 مَوَا فَيَنْدَر مَكَان بِيضِيَه سَبَبِ اَوْلَكَم اَفَلَو كَوَرَه رَنَكِي كِنَد اِدَه
 3 فَرَا لِي كَوَرَه اَيُو دَر هَم فُوَتَا اَلِي مَا اَسْمَا يِي نَتَك مَعْدَلِه
 4 نُوَرَه بَا طِي اِنْفِي دَا كِه جَمْع اِدَه رِيَجُو اَوْلَدِيَم نَفَا ف نَسَد
 5 اِنْدَه مَعْدَلِه اَوْلَد دُو دِي غِيَلِيظ اَوْلَد دِي اَنوَكُوَرِيَم بِيَا جِي
 6 رَكِب اَوْلَه رَطَوِيَتِلَه كِه هَلِيَتِلَه اَوْلَد تَا سِنَد اَوْلَد اَكْنَه دَرِيَم
 7 اَوْلَد هَلِيَتِه قَرِيَه دَر بُوَرِي نِيَه فَوَا ي بُوَمِيَنَا نَه اَسْمَا يِي
 8 بُوَلَد بُوَرِي صَفَا ف غِيَتِيَه اَنوَكُوَرِيَم اَوْلَك اَوْلَد تَا سِنَد كَوَرَه
 9 مَوْضِع بَر اَبَرِيَم بُوَرِي اَوْلَد خَلَا اَدَم دَا يِي دَلِكِي كَلِيَم نَه
 10 فَوَرَه لَر تَا نُوَرَه مَحَو مَصِيَب مَحَو فَتَه رَطَوِيَت طَبِيَه بِيَه كَلِيَم
 11 بُوَد لَكَدَه طَهَرَه كَلَو دَه وَتَرِيَم بُوَرِي نِيَه بَسَه اَوْلَا كَرِيَلَك
 12 بَا اَلَا اَوْلَد دُو دِي بُوَلَد اِنْدَه اِنْدَه خِيَلَا رَا دَر مَوْضِع اِدَج
 13 رِيَجُوَرِي بُوَرِي مَطَوِيَت بِيضِيَتِك مَارِيَتِه اَلِي نَهَرِيَم

ابي دحيي سبله معلوم اولايكم كوزك دنك دوت دوت دوت دوت
 اددوز اهلل اولل اما سباب بيوي دلدود اولاي
 ابي دوح باطوه ددرج باهو اوله نوه ددرلكيم نودو
 عصبه كوزك طبته لزه ارشد طلوه نودا ددوت كيم
 بونوران اوله يابولنوا كه كوزك بيكي اكلا دلدوسب
 اولكم نود شولن د بنمذ كيم كوزك كلبغاري لادد اوله
 دنك اولدنه غلبه اده كطه عنيك ركي بيدا اوله
 طبته عنيته نوزك اوينه اولدخي كلال كوز او حجي
 وددي سباب اولم جليل تيك بلكندره اولد بالخن كوزك
 تراولترا اولد بربود طوبت اينه كيدر بجه نقد سك ايله
 كوزينه ونتم كخي اوله حاجي تراوله كوز صناسي كنه
 اولد هم كلال ولترينخي النخي سباب اولايكم يار لوبت
 بيفتيك جملون اولد يا اولك بلفقون اولد اولونونكم

طبته اولك اردن دن يكاد شنا فديكم طننه اجر و باجي
 نه و ادرسه كوزين صلبه ماذك ماذك و شنا انكوز كيم
 كوزك نود نه بجابا نيه ملب انكوز كيم كوزك جله انواي
 لنا مينيك دكلك موفعي ارضه دوت قاندر شول
 دجهله كيم كوزين قانته افضا برنشه كوزن لادن سلاست نوله
 بيرنجي كلبته بن كلبته دريم جزبان اولك كوزك حجتك
 عضله لزه ايخنه اولترا لايحه دربو ملبتلك النغليغلك
 اولما و حقا طره ندي نياي ملب و دكفن دخي النمشه
 كوزك اليند فالك اوليند كوزك و كبي اجداري ارضه
 كلبته فزنيته استازا اولب لمام قولد ائنه بوسيت
 اكالم حتمه دوز بولطه لايكم صلبه نيك اليند ددهد
 برعي غداي اولد ملبتلك كدر لردن بولكم اكالم النمشه
 والله اعلم و دحيي كماله كركيم كوزك فاج دلدوزك و اولد

1 بو طوبيت طيب نيك البند دهره و فتم جوزف اوله باقايه
 2 صافي اولما د طوبيت طيب نيك صفايي روتز لغيره لکل
 3 کوستور و درجي سبب کفته عينک قرالفندا اولدور
 4 طينه بعني کوزلده گلار و بعني کوزلده اسمايي اولدور
 5 هسکند کيم غيبسي قز اوله لکل اولدور هرکاس کيم بود و کلي
 6 سبب جمع اوله کوزيسا اولدور اما اذنا اولدور غنک سبب
 7 بو سبب کيم صدي دهره کاس کيم و بع باصه نام صافي اوله
 8 د طوبيت طيب يه بو کيم اولدور کاسه کيم د طوبيت بيبيت
 9 صافي اولدور کيمي اندر زيله اذنا اولدور هرکاس کيم بعني
 10 سبب يه لکل اوله کزاشه اولدور هرکاس کيم لکلک اسباب
 11 زياده اوله اشعل اولدور حجي باب کله مزاجي اولدور
 12 حال کيم اما بغلي و اذنا کيمي بلور اما کونک خاصه مزاجي
 13 ريسيد تده در اينکله سبب اولدور کيم شديک اولدور و طوبيت

1 اما الخسده حرده نازيش اولدور نیکه سبب اولدور کيم طينه
 2 و بو طوبيت کيمي بري دماغه اينکله نريشان و حجي اولدور کيم
 3 حجي جوزف و بيه و طينه کيمي ظاهري نريش اولدور و در البته طينه
 4 ريسيد نريکله نشان اولدور کيم کيمي نريک اولدور و ظاهر
 5 اولدور حرکت نري و بيه اولدور و طينه صوف اولدور و در و نه
 6 نشان اولدور کيم اجرد و در کيمش اولدور طينه صلب اولدور
 7 و ياشور و کيم کيمي نري سبي اولدور کونک اسمايي کيمي نريک
 8 ابرق اولدور کيمي اينکله و نريکدن کيم اولدور سبب
 9 اولدور کيم هر کيم صوف يي به اذنا و طوبيت کيم اولدور
 10 اولدور کيم ابرق اولدور کيمي بکل کور اولدور کيم
 11 اولدور کيم هر کيم صوف يي به اذنا و طوبيت کيم اولدور کيم
 12 اولدور کيم هر کيم صوف يي به اذنا و طوبيت کيم اولدور کيم
 13 اولدور کيم هر کيم صوف يي به اذنا و طوبيت کيم اولدور کيم

1 صَوْنِكَ عَلَّتْ قَدِي عَلَّتْ كَيْمَ بَخَارِ جَعْلِيْنَ لِمَا مَسَلَا دَلِيْنَ
 2 نِيَادَهْ اَوْلَا لَا كَزَلْ وَ شَهْلَا كَزَلْ مَعْدِلَا اَوْلَا فِي اَلْمَكَلَهْ كَزَلْ
 3 تَكَلْتِكْ حَوْبِي اِعْتَدْلَانَهْ وَ قَوْتِنَهْ وَ لِيْلَهْ يَرْزُكْ لَكْ كَزَلْ
 4 ضَعِيْفَهْ وَ نَزْلُجْ اِعْتَدْلَا دَلْ خَارِجْ اَوْلَا وَ غِنَهْ جِلِيْلَهْ وَ دِي
 5 هَرْكَا كَيْمَ كُوْنَا جَهْ وَ اَقَا وَ خَطْ وَ اِرَا قْ اَوْ قِنْ نَسْلَبِي اَسَا
 6 كُوْدَهْ وَ دُشْ وَ شَنَافْ نَسْلَا دَلْ جَبِيَهْ قَوْتِنَا وَ اِعْتَدْلَا لَكْ
 7 عَلَا مَتَهْ وَ اَوْلَا كُوْنِيْمَ بُوْنَكْ جَلَا نِيَهْ اَوْلَا مَعْمِيْفْ لِيْفَكْ
 8 وَ اِعْتَدْلَا لَدَلْ خَارِجْ اَوْلَا وَ غِنَاكَ عَلَا مَتَهْ وَ دِي شَتْلَا كَزَلْ
 9 اِرَا تَقْدَهْ دَسْتَوَا دِي اَقْدَهْ اَسَا كُوْدَهْ اَوْلَا رِيْحْ بَا مَوِيَهْ
 10 لِيْطِيْفْ صَا فِي اَوْلَا سَبَبْ اَوْلَا كَزَلْ كَزَلْ كَزَلْ كَزَلْ كَزَلْ
 11 مَسَا قَهْ دُو شَرْفُوْرْ لِفَلْدَلْ بِيْلَا كَزَلْ اَوْلَا وَ اَوْلَا كَزَلْ دَسْتَوَا
 12 وَ اِرَا قَدَهْ اَسَا كَزَلْ اَوْلَا بَا مَوِيَهْ جَمْعْ اَوْلَا لِيْطِيْفْ
 13 صَا فِي وَ لِيْزْ كَزَلْ قُوْتَا اَوْلَا مَسَا قَهْ كَزَلْ دُو شَرْفَهْ رَجْعْ اَوْلَا

وَ لِيْطِيْفْ اَوْلَا وَ اَوْلَا اِرَا قَدَهْ وَ بِيْتِنَهْ اَسَا كَزَلْ رُوْحْ بَا مَوِيَهْ
 اَزَا دَلْ وَ بُوْلُوْقْ اَوْلَا وَ دِي جِيْ نَا كَبْ كَزَلْ خَسْلِيْلَتِكْ عَلَا رِيْحْ
 اَمُوْلِيْكْ اَطْلَعِيْنِي بِيْدَهْ مَعْلَمْ اَوْلَا كَزَلْ خَسَهْ لِيْغِي وَ
 جِيْنَهْ رِيْحْ سَوَّ اَلْمَرْجْ سَا دَهْ وَ دِي كَزَلْ سَوَّ اَلْمَرْجْ بَا مَوِيَهْ
 اَوْجِيْ تَبْرُوْ اَلْمَرْجْ جَرَا خَسَلْ وَ نِيْسَلْ كَزَلْ دِي رِيْحْ
 خَسَهْ لِعَلْمَرِيْبُوْ اَفْتَدِيْمَ كُوْ ذَا خَالِي رِيْحِيْنَهْ دُو شَرْفَهْ
 اَلِي كُوْرْمَكْ وَ لَمْنَهْ قَالِقْ وَ كَا كُوْدَهْ نَسْلَا كَزَلْ فِي اَلْمَهْلَهْ
 بُوْدُوْتْ جِيْنَكْ عِلَا جِيْنَكْ رِيْحِيْ نِيْرَجْ سَا دَهْ وَ نَدْرَكْ
 اَلْمَرْجْ مَادَهْ اَسْتَدَاغْ اَلْمَرْجْ نِيْرَجِيْ تَبْرُوْ اَلْمَرْجْ رِيْحِيْ
 كَزَلْ هِيَا نِيْرَجْ مَلَا حَهْ كَتُوْرْبْ وَ اَجْرَابِي رِيْحِيْنَهْ اَفْتَدِيْمَ
 زَا اَلْمَرْجْ اَسَا مَرْجْ سَا دَهْ هَنْدَهْ اَوْلَا رِيْحَكْ دُوْمْ وَ نِيْرَجْ
 مَرْجْ عَرِيْبْ اَوْلَا اَكْرَمَرْجْ عَرِيْبْ رِيْحِيْ اَلْمَرْجْ دُوْمْ وَ نِيْرَجْ
 عَسْبْ اَلْمَرْجْ وَ كَابِي مَوِيَهْ وَ سَا دَهْ مَوِيَهْ وَ كَابِي مَوِيَهْ

- 1 اق واکا بکدر نندر دود و آنریند مزاج صوف ابلج اولرسه
- 2 انوک ادویه لوی منک و میاموان و اگر و نفلد و بونا نندر
- 3 و اگریند مزاج تراولسه انوک ادویله سد و بادام بی
- 4 و بورد و رای و بوز قوطو العواب و بونا بکدر نندر دود و خیمه
- 5 کدریم نیم استندراغ ادرک بدی وجه اودرنه دود و لری بورد
- 6 طعام و شراب اذوق و بینک و لطیف و کلمند و هر عذراکم
- 7 همم اولیا بخاراده اندک انوزاد اقلد لخی اکبرین استلا
- 8 اوله اوله برین اخلاط اریغور اخی و بیغ سعوط لریله و
- 9 عطو سار لیه جیلریله عذره کله شوم لریله یالک اقلد و بی
- 10 حاکمتار و دبیتینا لکندر لک فالق و لکندر لکیم بآشده
- 11 اخی جمیع بو بایده فایده لود و اخیلیم نیم نرود ریجه ذکر اولک
- 12 دود بی اولک ماده برون بولک اشغه بککرتیوه کیم کزد
- 13 اریغور یا نغف بولک بود و صواب و امانی اوله بک

اده بیغ

اده لریم ماده قراده بولرینله مسلله اندک مشغول
 الالوی ماده برده و کندن اشغه بککرتیوه لریله بودیم
 اضر لریغور ادویه لریله که لغو علائیده و عیبی بریده ذکر
 اولند مزاج کوزک کوشه بی کبریت لمانا لخی نول
 ادویه لریله نیم یاق کتود ماده کزدن اشغه نندر بدی
 اولک ماده نول عذره لریله کز کلوا و لعنوی اوله ماده
 بالزاد اول عضلک بتدبینه مشغول اولد انا بولج نغور
 الیستک نول ادویه لریله اکر کیم رلویت از اوله و هم زیاده
 بولت ادریم و کوبند دوی اولیا سته و ععدان و تونیا
 و استیدج و نولج عدی کب ذیر همد ادویه نلکیم مزاج
 کوز مزاجه بکری اوله کوزه زیان دادد و هر نسته کیم
 اکاخالک اکا فایده لود و سب لک کوزک مزاج اسی و ندر
 اکثر حالده کمریط ادویه لادتر سلکوزه زیان دادد و هر

- 1 ادويه نك بطوبى اذوق اوله وكونيد ربي اوليك اذوقه قوت
- 2 ويدود وهذا غصناكه قوت بولر خسته لنى مائة سبي تدويه
- 3 فتولا الخذ ذرع ادر سلامت فتولود بومعني الوامل وادركك
- 4 الكفر جلوبون كم كلك هيمني صاحه كلكم تديز او
- 5 اذبلر اهل نك جزاسي تركينه وشرتك كلك يعفي فان
- 6 الملقنه وبعني قصينه وبعني دلوه دلى جيله لربه كمد
- 7 نرلور بنجه ذكرا وكدنا ملك كلك ديم كلك علاج فان
- 8 شله ديم حليب اذن الكونم كره علاج اناكه بئليه كره كيم
- 9 كذا اغربيه شير ويار صدمع وريم بوم كره شير او بخت
- 10 اولسه تشخيص اليه كره كيم شيرتك مائة سبي قني الخوط
- 11 دن و قني ظلمك علامت فلأهره در تعيين اده كره كيم مائة
- 12 جميع اعضاده مده ياخود باشن مده الكرمج بدس اوجوان اوله
- 13 استنواع كمي ادب بربي اوله مائة دن ادر لربعد ورماع

استنواعه كيم انما تشبه دماغ ودر كاستغفلا واذن اكر
 غليظ رطوبت مائة سبي بلو مائة به بوجنى اولسه مائة به
 مؤلفه هلا شيرينلو ودر حبت صبر وحب ابايح وحت ووفيا
 دمي بولكا بگذ ننداره به ورماع ادب بلرني بوزودن استغفه
 جكمه مشغولا واذن وبعن كوي بوي صوبيله ونازه سربه
 بولوك كره كيم بون ارنس مائة الكيلدي كره ادر به جكمه
 مشغولا واذن ورحام بيور كركر مائة دطوبت وقيز بيله يا
 فان يا صغرا اله ايجته اولسا اول فان الق بيور كر بعد
 سهارود مائة باشدن انفا جكلر بعد علاجنه اهنك
 اده كره في الجله جمع دجهله استغفلا عدن اول كره الذا
 ادويه جكمه ستر اغتيد كيم فانون علاج كلك خاضه ادويه
 محلا واذن كيم مائة سبي رومي اوله حنك وهر شير كيم محلا
 فايك ادر انما اول كيم مائة سبي فاندن اوله نك كلكم رومي

ذایلا ولبیگند ومانند اوله صوابطربیتند ذینک ککک
 ذیامکنده که ماده غلیظه و عدا اوله مدیت مدیت کککیم اوله
 ماده لطفنا اولب تخلیل بندوا له اما غلظت کینکیم کنز ایزیه
 قوت باش غریبی اوله انک کونده الاء و توفیق مکرشور و کورده
 کیم جو قود لوستیغ اربله بن و دماغ اربین لرد و شریان رلی
 صدم ادب دماغه قوی ماد اربله قوت و بره لرشیه کیم باش
 ایزیری باینن اکلند اگر استیغ ایزه مدین و بوشکلاری
 بینه کور میا کوز علاجیه متغولا اول کور ککک و بیغی نظم
 نیاده ادب اولو جنایت قلند اولور در فی الجملة کوزک باشک
 انواع مضر لرنه کیم ماده اوله حاصل اولر حفته انک بنایت
 میندر و بیخی **باب** استایدینی بدرد
 کیم ماده اوله اوله معلوم اولکم کوزک خستقلند کیم بیغ
 میندر اولور کیم کوندک بیضج ضعیف اولر ماده کیم دماغ لکینه

غلیظ اولر فصد انک ککک حمام و حما موی صکن لطف
 طعام سبب سهله شراب مویو فایح کککیم و ماغ کورده
 و بند لری اما قایی لطف و صافی اده لکین اکیغ فیده و حید
 قویا و بندک شایا فاحسرتون چکک و محلا نماذ لرا انک با
 ذایل و اولور کیم شینظ اهر اولیا ای و بی کرمک ککک انا
 ماده و حنف لطفه و سنه کلور سا انک بوندک قزلغنی و باشک
 الفک استکی و طمد لک و طویب کاکا نغزی و دب باش ککک
 اجرو شریان ستن مدیح انک و دماغ قوی و قوی ارجی انا
 استعما لرا انک فایده لورده و اگر حنف اچینده کلور سا بوندک
 و عدسی و جوی اخرین و ککک بوندک لکلی اکا لانا قوی
 علاج اولور کیم فان الود و لربعد استهلا ادب و ماغی اده
 و بی شغل علاج لری اده لرنیم سبب باینن و کرا اولور جمیع
 میندر اما شوق ککک کیم صوابطربیت اولر و کوز اغیری

سبعة سغولا وله الحنج اولم كوزك اوده لرنك
 هيريك وفلني وقوي بلمكي بيان ادر بردي بلمير كوز
 ادو بلري بومي خينه زيركوزك خستفادي دي بوجينه
 بريج اولد ادودو كيم باغو سفدي مارة لرمودين
 كوزون كوز طختند اوله بن دماغ ارمنله سيب اولم كوزين
 كاموز اسخن اولسا ياخورك طختارين مارة جور اولي
 اولسا شله وكيم مارة غبل اولد منع ادر دمي غورن
 ادودد تله كخته كويبندد بواد بگر فلما درا بسنج ونا
 مغسوله كوييز فلي وطن ناموس ويناسنه درانا سوزكيم
 كخته نويتين فرجي اوله اركم هودد استنداع اركم
 بودو بلري استعمال ايلارد اوله اي نوع بسوق ولج ويا
 ادويلد وبعضي غالدو وبعضي خدميه و حاجت بواقي
 دورت معي بوي بلري بو كيم هم بو نوع اولن ادوبه كرده

ايزدفع الماخجي اولدكيم دماغك ميراج فياسد ميرله و
 دي احنا ماز حيله ضعيف اولدخا كيم احنادو فوفوقاد
 فياسله كدمزاجيله فوفوقاه ابه اولسا مارة لري دفع ادر
 ويرتر دجي اولدكيم اولد موصدين كيم اخلاط جون اولر كند
 احتمالا بلز حمله اندامن يصب دير برديجي اولدكيم لرك
 قوت غاديسي ضعيف اولدغرا كيم احنا مزمهم بلز اولد
 سبيله نياده مارة لرانن جمع اولب خسه لغه سيب لريجي
 اولدكيم سفدي كيم اخلاط اولد بولكه كوزه كلور كيك اول اولد
 سبيله مارة لر جوفوز كلور اتقي اولد سفدي كيه فضلا كوزك
 اولد بولدن طنه دوكلور ماردق اولور اكلا كيم اكلار كند
 انرا نونك اجينه كالدون يخي اولدكيم كوز در ماغك الله د
 تيكير فضلا و ماعك ايزموز ترا و كر اكلين بربله اولسا ليه
 و احيدي كيم بوايا بلري استيه بوله ختني ليه بعد اولدك
 سنه

1 کوندری بفرمانی اولدمه قن اولکم ادویه کزده کج اریبه
 2 سیلان اغیه لرح اویونکیم کینوا وضع و نشاسته درای
 3 ادویه فرشته در کینا کیم اولاد ویدله به مصاحب و لغنی بیله
 4 کزده جنطه منفعت فلأصدا وله اذنی اولکم کونا و اولزنگ
 5 بعضی معوی طائره درای در کوز درخی عرضود حناس
 6 بمشوق ناکلد بوسعدی اویونک ملا فانه طانت کتوبه
 7 خصوصاً در دمنده درخی وله بونوعه بمشوق اویونک فرشته
 8 ککدیم اندر ملا فانا و کینی بیله کوز اغنیه درخی اولکم و قنار
 9 دوشه کیم کوزی بمشوق و لطیف نلر بیله اجلر کینی شلالد
 10 و کیم اچومند لری قلبه کیم اکا عدب دینجه مسره در لرد
 11 اوجینی شلالد و یوندر کیم کوزی صیفلا حلا و در دینی فایر
 12 اولدره ریشی کونک نوزن اویونک اویونک لرتی اچی
 13 اویونک ریشی مجله ادویه در بعضی معوی ایتره درخی بیله

1 ارجیه اغزه انما شولا اویونک اچومند لری بغلر کوز
 2 بعضی طرد دریدن کوز و بعضی یانند مشقه اولکم دردن کوز
 3 دیاده رطوبت لری اندر زاده ز شولا کوز کیم اسی یا شلار و کز
 4 انلن نایب کوزد نخاضه اگر کزده جهک و بولونق اوله و کز
 5 یور منلق استند اغزه صک ککک و بعد ماده کزده کز کز
 6 منع المنز اولر حاجت اولر بر اولکم اسی بولونق ماده لرون
 7 نقلد اولن اوله ز ایله کز بیباظنلک نزلک و در حین منع
 8 اده خاتون لری کب اولکم لطیف و ریفقه برده اغزه
 9 سد بوعیدر بریده اچی ماده نلر معوی ککد کوزی و کینو
 10 ارجیه بوی صوی دخی بمشوق حلا و بوجور و کینو شول
 11 بیلا سنی که در سنی و معینه در اچی جنک ادویه لری کیم
 12 بغلومند لری اجلر کیم نوع در اچی نوع اگر در اچی جنی و کینو
 13 و طلیت و کینو در بولرانن ایله کلر کیم طلته نرینه

بوسيدك ات بوجيدك اتا دودجي جينك دويدي ك مغيري
 بروج دودك سيند جينك دويدي دودجي كوي زنجاري كي صلب
 ظنره و مزيرن جوب كيد دوجي بيجي جينك دويدي كوي قايضه
 اكي نوع درقا بطنق قوتك ببعيضي صفتلك دودجي كلرك
 وانلك صوي كيسيلة انيسر صوي ك سبل زعقلك ماينا
 سراج هندي ك بونوع انده سركر ك اولد و دوند
 كوزن با نوازق و كله الكنجي نوع اقا قاي در قرف صوي د صفاق
 صوي ك خام ماده ركونك قاب بونوم بكونه و ادرسه
 بونوع منعت اولد كيم در مند اولن كوزلك ممتو نوي لانه
 بولر سائلن استعمال ادر كيم كوزلك اجزاي دوت و كوي
 اوله دوجي قوت با صو نيز اوله ياني كل اوله النبي جينر
 اويدي بولر ارجيد و عجيل ارجيد بوي صوي كي حصصه
 و بارز و آند و ن و اجيل ملك و جند بيد سادر كوزلك و ن

اوردن بوزله ماده غليظ اوله زير انيسر جي اويدي ك
 قوت و عجيل ارجيد قوت اكا از سمد و انزالنا يله اولسا
 بونوعه اولنه بيسر جي و عجيل ارجي اويدي بغير قير ك
 سمندر لاجله ايرق دويه لرك قوتك علك موضيفه ايشه
 اكي نوع كوز اويدي كوي اوند اوي دوزا يانه صوي ك
 اكي نوع بونون غوي اما سول دويه بيلر ك قوت اسي اولانده
 اولك قوت ايدر بواكي نوع صوصم كوده ايلاري مع ادر اويدي
 جينك اويدي هم كي نوع در بروج اولد كيم و مع اويدي
 قرحه جلا ادر كيد در فلپا در كوزلك در صلابه روم بولد
 بگذر و ايسه اكي نوع سول اويدي كيم سبل جرب نلفند
 كيد دوجي بونون بگذر مضر اري نونسا در زاج با قوت اولر
 و اسخت انكوتكم بوزله مجموع كيند جي دوجي ملك كدر كيم
 اويكي قوتك دويه لري فلپا بوي ايسلك و صوفلند معتدل

بآك اوكوركم نيهنه يايته يايته ادي زيانه خيلا
 ادي فوت وار دي ودي جوه كل كويته ساجي دي و كلار
 ايته سره در و صوق فود در نابند كرك و خركلر از در
 و جرا خيلدر سوري كيم كريكه و جمع اعضا سنه فوت و در
 محتي سندر سوج عيسته ياك و ادر استيخ صوفك فرود
 ستر و ستر ادر ايون صوق فرود و دي دربه
 مخذو ر اغورلي ساكاران اور ماده كرك كلور كرور
 ييغا قاي صوق راخي درجه فرود راخي دربه و ايلام
 بمرور و صوق را فله درجه كل و كلبي اجرا سنه فوت و در
 ماده كري كزون مع ادر اتق استي راخي درجه كرك جبه
 و قبلك غيلغا اينه فاب ادر سكل خيلد الا سنه ستر
 اينلك يا سلعده ركونتلا يي كره در كرك اجرا سنه فوت و در
 ادي فرود و ادر ايون استك لغبان ليب ستلا ر حيد

1 و سرك تانا خيلا ايلك مرگ فوت و كلنك زياده و در ستر
 2 ك فابضاق در ديلا و ويجه كوناك و دي جلا و ويجه دم
 3 اسي ر حيد بود به اري بنه و ارضه و فقه و ارضه و دي كر
 4 زينته اشته الله كرا و اريخ و سلكر خيم غليظ ركو تلاي و اركم
 5 كبنه و نيك اريس فلان اوله سندر غيلاد و بيخي جنك
 6 ادي لري اشد حيد الفاح و افور يي بو جسرل دويه اري ادر
 7 اشته سكر اكو فوكرم كوناك فوتي ضيعفا و در و فترا ايلك تبا
 8 دي ايلك ايلك اوله كم فرود تا و ليجه استغمالا ايلك مكر
 9 سلا و فكم كو نيد و يي عظيم حرارت سقوي اولور اولور اوله
 10 طبغدي تبا و نو انه استغمالا ايلك يدي ابي باب
 11 ادي موي موي بلو در كم كوناك و كلبي موي صغده و كر اولد لابه
 12 كل ك حروف الف اتر و ستر ابي و فرود و لو تلاي اندق ايلد
 13 كوناك جرا ختلري ادر و فقه قلن اغور سني كيه و دات بوق و دي

يا بني كيد و رعب تائب كل يوم قتلك اني كيد دبار و
 استي ارجي دجه قود و ارجي دجه بد و علبه و جرب
 فاب اذ يلع خطاري بمنه الله و بك اذ حار يا ابني انوك
 يا غي كونه جسدك كودك فكوني كيد دجتم غنا و جبار و
 بصال انوك موي كودك فكوني كيد غلبت لعلك انوك
 البس اوله جلا اذ بد و شر اذ و جني ابتدا ما به فاب اذ و لكن
 انوك ر مغفوت و اذ و كودك طمد كيدي ناك و جني كفا و
 اذ و جني غلبت كودك هم فليجك و لما يندك و تود و و ر و
 حار يا ابني ارجي دجه غلبت لعلدي لطيف اذ و ارجي كود
 اقدرني كيد دبد و اذ و جني با ريد و يا ابني اقل و دجه
 ربحك با ريد و طب و لرايخ دجه انه و يغلب ارجي قوت
 و اذ و جني خلك ارجي قوت و اذ و ارجي دوك هار اذ و اذ
 كرك نوك نفسي كيم دتم طوفت لك كلك و لراي اوله فاب اذ

يا بني

ارجي جرا خناري و كرك غلامين و رفق غناك صدق انظر
 اوله جلا اذ بد كيد و جيت ان طوبى كيد و جيت كود
 قوت و و جيت كودك يا بني منع اذ بد كود و كلن ما و
 منع ارجي انوك موي انه طلي اذ و كره با خور و و كرك
 نما و اذ و اذ ارجي كودك و كودك و اذ و اذ و اذ و
 اذ و كرك موق و ر قود و ر طبة و ر نيك جرا جني و جني
 دهن ارجي دجي و ربيع و ليني كيد و ر جيت ارجي ارك
 مكد و جود موق و قضا لکن معينه و قضا لکن اذ
 جود ر ارجي دجلا و ر جلا ارجي قوت اذ و كود و قوت
 و ر فضل ارجي دمع ارجي و ر جني بمنه غلبت خطاري
 بشر و اذ و كرك اذ و اذ و ارجي ارجي دجه قوت
 ارجي دجه غلبت خطاري و ارجي كيد و ر جيت ارجي ارجي
 اذ و جرف الباء و اذ و جرك و موق و ر قود و ر قود

صوتونكه نايب ادر جمع است او چي در جمع نوز در كنجي
 در جمع سينخ و ملطفند كوزه جلا و دندگركمكفي زياده ادر
 اگر صوبي كاله كوزه جگراسه كوزه فركو لطفه جلا و رور
 جدي سدر حاد يابسته او چي در جمع فزه در كنجي در جمع
 قابضه آلاله ملي ايلك نازل اولن ماده لري مع ادر
 صد و چيد مجفف جوز نوا حاد يابسته او چي در جمع قابض
 موي در سله نايب ادر حرف اللال دم الاموي بارو يابسته
 انجي در جمع قابضه موي در جمع حكري بنوده دا چي در
 حاد يابسته انجي در جمع بگرك اوله كم لطفه جلا و اوله غايب
 نزل اوله علم لطف اوله جگرا در كزي نيز ادر غايب اوله كوزه
 فركو لطفه كيد در دم الحار ايرت فانه اولن انركم موي در
 حاد يابسته نايب ادر كركه نيز ادر دم الحار باله فني
 كوزه جگراسه كوزه صغانه و كلك استياسنه نايب دمان الكند

بين آبي موقنقه معرك در موي مغري در نايب نوظظ
 كوزه مع ادر موي سوي كوزه ادر نه ادر كراهه لري
 كرو يفتد سينخ بار يابسته او چي در جمع ملطفه در انجي
 حاد ايلك كوزه سخي سوي كانه ادر ادر ادر حاد يابسته انجي
 در جمع اگر عصاده سوي كوزه جگرا كوزه كركمكفي نيز ادر
 ابي بگرك كوزي كنده ادر ادر حاد يابسته انجي در جمع
 ملطفه ملطفه جذب ايلك نخل ادر حاد يابسته ادر
 علمي كين در موي كوزه انجي نخل ادر نيز رطونا موقنقه
 اوله در جمع ندر كنج در جمع ايلك لعاب موي كانه ايلك
 ايلك اولن كوز انجي نفع ادر ادر ادر ايلك
 بار ادر اوله در جمع يابسته انجي در جمع ملطفه موي در
 كوزه يابسته مع ادر كنه جگرا در جمع حاد يابسته حاد
 يابسته انجي در جمع لطفه كوزه كوزه نيز ادر كوزه

- 1 کر تکله و کله و کله و کله فاین ادر کوز یا شنی حکله سلا و کله و
- 2 دینت ایند تیزد و غلیظ بطور تلو و د ماضک قدره کله
- 3 کوز کوز کوشنده اولن تا عودلری کیده هر دهان التوا بر ایند
- 4 تیزد و یا شنی ایند و غلیظ او جهید سلی جرو و کله کله
- 5 زیاده و ادر دار فلفل ایند قوه و کجه به جک اخرین ایند
- 6 رطوبت و آندوب تنگوری کیده در حرفه هله هلیج مودیر
- 7 صورت در دجه اوله یا شنی ایند و بده بکری اولدیم مود
- 8 اوله یا شنی ماله کوزک ایند فغانه فاین ادر یا شنی مع کله
- 9 مود مود مود مود مود مود مود مود مود مود مود مود مود
- 10 اچی درجه بنده جهید و کله کله کله کله کله کله کله کله
- 11 اوله درجه یا شنی ایند درجه بنده جهید و کله کله کله کله
- 12 غلطلری غلیظ ادر حرفه او و قح حار یا شنی او چینی
- 13 درجه محال و لطیفه جلا ادر در حمتد منبع و مود کله کله

اینه

اینی کیده در خانه مودیر اینستمال ادر قوح مخوز کوزک
 اینه جلا و بکری کله ارنکی کیده و درده ماده لری کوزد
 کوز کوز و در دینج عینه فاین ادر حرز ازل اولد کوزک ایند
 کیده و در دینج حار یا شنی او چینی درجه مودیر مودیر
 کوز و مودیر کوز ماز اولن فاین کیده در دینج حار یا شنی
 او چینی درجه تیزد و سختلری کیده و غلیظ ادر یا شنی انا ایند
 قور و در دینج منبع و مودیر و در فلفل یا شنی کیده بکری
 مودیر کله ادر در غلیظ ایند او چینی درجه قور و کله درجه
 غلیظ ادر جلا او جهید جهید دینی فاین ادر بنجیر ایند اچی
 درجه فایز و باذب و انا کوزک تیزد و ادر رطوبه عینی غلیظ
 فاین ادر بنجیر حار یا شنی درجه درجه ارنق ادری جهید
 جب کوز افرینی زایل ادر دینج کوز مودیر ادر قور و در دینج درجه
 فایز و کوز مودیر کوز مودیر ادر یا شنی ایند درجه اولدینج

1 - بادام نغيله بي فرق انغولوي اولده بخاكونك نوندي
 2 - ضعیف اولدندا توکوز قوتنه وکی از بی جلا و در کیم دی
 3 - حرف الاء سماءا حار یا کوی اوچی دیجه عیلا و بیع
 4 - سیکلی قوبور طعام اولدینه تک کوی قولک در حنفی
 5 - اند بر وقت وارد صورت و قود کچی دیجه ایتک قود کچی
 6 - ظامرد صدقیه سیلا و دند ایتک قوتنه صد قلز و لوق قوتنه
 7 - کوزه جلا و برود جمل مسن یا ضنه فایله ادر و هم ایتک
 8 - اولتر شیشه دیخی کلبه ایتدی کچی دیجه قود و اقل
 9 - دیجه اذخا ایت اولن شیشه عیلا اولدنه و عیله
 10 - تکلیله فایله ادر سکلون قود کوزک قود عیلا کینه
 11 - فایله ادر کلبه ایتدی دیجه قود اوچی دیجه دیجه
 12 - بیخی کوی عیلا کیندی ایتدی آبه فایله ادر حرف حار یا کوی
 13 - کلف و عیلا دیسه فایله ادر منتقل ایتدی اوچی دیجه

قود اوچی دیجه کوزه صورتکه بشلا غنه فایله ادر و الاء
 لیبنت مجوع صودی قود ضعیف ایتک ایتک صوری اولد
 دیجه قود اوچی دیجه فایله حریفدی بیله فایله ادر
 تازی شیخ ادر لیبنت مجوع جمل ایتک کین اوله یا بنددی
 بندق لیبنت صودی قود صیدی و قغیرله صید بقند اولان
 ایتک شیشه کاسی صودیله ادر در شله فایله ادر کیدی کوزدن
 ایت فایله کوزه حرف الاء ایتدی وح بارو یا کین اوچی دیجه
 عیله و ایتک فایله قودله مایله ایتک ایتک ایتدی کوزدی کوزدی
 حرف الاء کوز کوز بارو یا کین اوچی دیجه ایتدی ایتدی
 شیشه فایله ادر عود کوزک حور ایتدی فوی ایتدی فایله عیله
 تکلیله کوز کوز ایتدی کچی دیجه عیله کوزک عیله عیله
 کوزک کوز کوز کوز ایتدی ایتدی کوز کوز کوز عیله فایله
 کوز کوز کوز کوز فایله قود و عیله و عیله و عیله

۱ جیبوب زیت یاغنه فرزند رسته طرفه و انتاک اوزدنه
 ۲ طندسه اولجعت زایل آله دخی سلاطین کیم کلانند
 ۳ صکن طوزیه جیبوب کن طندسلا کز بی با شیفه صکنیا موی
 ۴ کوز برادره باش کوز بوب تک معوله فرزند رسته شعرا لایم
 ۵ اولور فوری به برینه لطی الیکه اول قلا بر نیته کتیره
 ۶ کوز فر اوز کوز اولد اوز عصا رینی طوزله سدر به کوز طندسلا
 ۷ اغدی سلا کوز اده بیغرن ضادا تلما ده لک سلا کوز الونی
 ۸ منع اده کتیر معذی و لکک حران نی کازن اده حرف سلا لام
 ۹ لاجور ایت بر ایچی دیم قوددا و جی دیم کوز کلبدی
 ۱۰ غایت کتیک اوزدی کوز ادر بوس اخیلان و ادر ایلد
 ۱۱ خامشیه درود لر بعضی اید کیم مراد ریح به جوق لیلیه
 ۱۲ در دلو ن ماریا تیب سقغ و بیغند و جلا در جلا متدن فایه
 ۱۳ راد لیا ز لکمال بارید یا نی بر ایچی دیم دروغ دجه اخلا اید

کوز

کوز اغریب فایه اوز کوز نیا غریب اولک مویله ازلک غایت
 فایه اده موی بارید یا تیب موی کوز لک موی صنت ادر
 بنشد جلا و جیب اخی فغین و ادر دد طوز لری غلیلا اید
 یکری موی کلسدی در بعد اناک موی صند موز در نور
 جلا و اغریب یاکاز ادر و ز لیم کازین موی و قوز در
 اوجی دیم باک اوجی جلا و جیب یا موی کلسدی در نور
 با موی نیک صنتک ماریا تیب ددی جی دیم کوز غلام
 کید و کوز کلسدی نیا و یا بندای به فایه ادر ایشار ز لیم
 ایشمال ایلد الا تیب اید کوز کلسدی مراد و ادر کلسدی
 اوجی دیم نیشا نصت و فغین و غلامی موی جیب اوجی
 قوز و فایه سنج جلا مای موی کوز و محرق و فغین محرق
 کوز قوز کلسدی صنت کوزی اناک ادر جلا اوجی فنت و ادر
 اول قوز کلسدی نیشا و طرفه غلیلا ادر کوز موی غلامی جیب

اجنہ ای کوئید ب بالہ قرشہ ب کون طلی اندر کیکوی
 کلک آدہ محلا دجوت و مرتکب انوک فوت بومہ فوت ب
 اذرق در بچ خلط لری لطیف اندر کوزک انبی کید ب
 نوناد طوز در لطیف در و کزک افتہ جلا و دد سعاجری
 فایضہ آنک پینشی جواختلری فندہ لکم زاید کید
 سوز آسین سذاب بوتاسنی کاربانہ برینی اندت
 قوردر آنک صوبی بالہ کودہ چک کوزک نوزی ریادہ اذ
 کوزکلی نوزاد محلا در غلیظ لخلو کید در برانتری ابہ فایضہ
 وادہ سکلای سوزی قوردر جلا و جرب فندہ کیندر جواختلری
 قوردر بالاندر فوت باصوہ بہ تقویہ ادب کزک باشی مع اذ
 سکر العتر معذول در حرارت کوی ای ادب سکلای آسند
 قوردر او جی در جلا در فایضہ کزک اخرالانہ فوت و
 ساذج سیدک لیقتدہ سبل کید در سبل آسند اولد و بچ قوردر

فویلا در سوز قوردر فادایب کزک دوجہ لطیفہ محلا ب
 ملطیفہ بلدی ساکن در سندر دسر جادایب کزک دوجہ
 منج و محلا فایضہ وارد جلا و دد قرصہ و بیاضہ و فی فایضہ
 اذ کوزک کلک اذ لکلی غلیظ اذ کوزک مادہ کوزک زخمند عیان کزک کید
 صوبی دبی غلیظ اذ و اندانک کزک فو لری ساذج جادایب
 سراج دوجہ جلا و وجیب محلا فایضہ و جیند سوز فایضہ
 و محلا کزک زاید فندہ و فی سایشا صوفد قوردر کزک دوجہ
 فایضہ کزک فوت و در سراجی دوجہ نوزد محلا و کزک کزک
 تلوی ادد دسرت محلا در کزک آقوی کید در سوز لریون ساذج
 قوردر با جری کزک اولد دوجہ سلا در سراجی فایضہ کزک کزک
 دوجہ منج کزک لطیف کزک لوقہ فایضہ اذ صوا اندر کزک و فی
 سفید ناخواہ طایب سراجی دوجہ لطیفہ آنک طوی کزک
 لمختلر بچ اولش فایضہ غلیظ اذ کوزک بوتاسنی ساذج کزک

۱ ارجی دجبل جلا در جیب من کزک تو کوفینه مو اند و گنه فایه ادر
 ۲ کلازیت اریته فرد در موی غلیل ادر آفرتما لیمقا کویند
 ۳ نورد اذک فوی ارجی عضلده ادرش کزک ایتو غایه فایه
 ۴ عدس اریته منیشده فایه ادر ناطقه نول کوز اغریه کیم
 ۵ اما لیبیلو در رخ ددر کز عدوق اریته ارجی دجبل و ماغنه
 ۶ قوت دنده در الفاء فز کز اریته من ارجی دجبل فرد ارجی
 ۷ منوع در ادر جید منقطع و مقوی در جلا و دند نلمال حا یا بید
 ۸ ارجی دجبل محلل و منقطع در جلا در جیب منوع در کوز این
 ۹ مویه فایه ادر بی اریته فرد در رخ کز دجبل کزک اغرا کز نه
 ۱۰ قوت و برود فو فل مو قوت فرد کزک ایتو غایه فایه ادر
 ۱۱ مقوی در طرفیه منیه در زینون لطیفه کند دجبل کز کز نه
 ۱۲ عاقل اولن موی کید دند در الفاء صبر حا یا بید ارجی
 ۱۳ دجبل فایضا محنت در جیب در جبهه جبهه فایه ادر کزک

۱ ارجی دجبل اولدن لطیفه بغل کزک و فایض لنگه خالی
 ۲ دکلد ماده لری کز نه رخ ادر رخ ارجی ای بالله ادر سکو
 ۳ کز جکد فیت با صوی فوی ادر سارا لید باره یا بید
 ۴ اذک منغف فویا منغف کزک کزک و لو بغل ادر سقا
 ۵ اذک سعو طله استعمالا و لوز کزک و جی فوی کز
 ۶ کسویه کار یا بید غلیل ادر جید شکر کز کز در حرف
 ۷ العز عقیق باره یا بید فوی کز فو کز و کز عقیق بی جلا و
 ۸ کز بی فو نلسد در مسر صوف و ادر دجبل فرد ارجی دجبل
 ۹ فایضه سیلان منع ادر کز کز بی کزک صوی فوی فرد
 ۱۰ کو بخش غایت فرد در ماده لری کز کز کز بغل صفت حاز و
 ۱۱ ارجی دجبل یا بید اولن مقوی در ماغنه هوا کز منع و ادر
 ۱۲ رخ زیاد ادر سکو کار یا بید ارجی دجبل مقوی لطیفه
 ۱۳ صوف صوف فایضه سیلان منع ادر سکو کار یا بید

موق در نه دنا بصلف ک خالی کله ریشلری ساکن اونه خاضه
 قیدخ عیلتی قلنکار زاهدیه فوبرق دقلنست غایت فایضه
 انی بر خوات و آردیم کزاک رطل بتلوی دیو د خاضه سر ایند
 لطیف و حیدر فایضه کو بندر چیرا ای کو بندر سکن غایت
 لطیف اولور کو بندر چیرا ای اولده زالدین نادخ عیو جار با بید
 ایو در جمن یینی صوق بر کوی دجه بخصفده و فایضه نوطری
 شوق بمرده اغیله استعما الیلد کزاک قیغیلر ایکنی کیدر
 دوی ایتمی شیلری زایل اود مویله اذسلا کزه فوت ویر کزاک
 فاه کله و کون قلع ادر کیم زایدی کیدر شولارن بار اید
 اوچی دجه سکرک تونین جار با بید اوچی دجه بخل
 و مویغ و مجلی دستمه معتدک دبرد عیلتی عیلمر شعیان مجد
 غللا ادر غم ایو کزه ارن مویب و قلیتیر و کیم مع امر شعیان
 التمان ایند اولد دجه انرجلا اوجی غفت وارود هم

بکاد نه اغرینه فاید ادر کیری نیر ادر صدف سوطیلری دیو
 انوک کو یینی نایم شریین قلی فوبرق رطلی انا اولد کزاک بید
 منع ادر صیغ و یغ صوق در دونه مغز عیلمر مع البسم ایندیر ایو
 در جمن لطیف و مجلا رطل ادر و فالدنا قلدن جار با بید
 یی ادر کزاک کبیه مویب و بخصفده ماده لیه مع ادر کزاک
 فوت ویر دونه سوطیلری دیو کزاک کونیم کویغیرا ای کطیر
 استلا کزاک افری کیدر کزاک غل جار با بید ایو دجه کوی
 نیر ادر کزاک النله فوت ویر غلیظ ماده لیه بخل ادر
 قلیسا فودد فایضه جلا و بیدر استلا مویقده معده
 ایو کو بندر ب یوسل کزاک بخل ختلری یو مویس اول قرون
 یخرف موق در دونه مجلا دور و مغز عیلمر فایضه لیا ادر کزاک
 دیو دونه مجلا و مجلی دونه غل ادر کزاک مویقده قزیه فاه اوله
 کیدر و شری نایم فایضه صوق در دونه مجلا و بیدر کله اولد انالفا

۱ تخلیل ادویه جراحی خوری پاک ادا نک بوغی نما دانند
 ۲ شیرازی ساکنان و کذاک انبیا که تند کبابی استند قند در
 ۳ اوله در جنگ دروغند فایضه شراب اوزم شربتک
 ۴ آریسی ایندند قند در اوچی درجه کنه وقت بود و غلیظانله
 ۵ تخلیل در حروف اناء نوباً صوفی در قند در جندت پیشی انصاف
 ۶ کز اغریسه فایه ادر بر من فضله لیلک منند لرند
 ۷ منع ادر و الکهدیه فایضه رطوبتی ازا در بر من جراحی ک
 ۸ اکل در نوبال کفاس کجمر زایه فایه ادر جمع نوبال ک کوبید
 ۹ حروف اناء شش باش باره با بست کجمر قند اغریزه است
 ۱۰ ایدل نزلدی منع ادر خطی استدر اغریزه اغریزه تخلیل ادر
 ۱۱ کز کلوی لطیف ادر حروف فایه ادر اوجی در جک کز ک
 ۱۲ غنا در لینه استمال ادر در حروف باره در جک کز ک
 ۱۳ طفا موغی در تل موغی فایه ادر سدری کز ک جک کز ک

۱ صغیر کیدب نوبی زیاد ادر حروف جید استدر قند
 ۲ ارجی در جلا در جید صولک کما در نوبی کز ک مع ادر ک
 ۳ افری باند سدر باله کز ک جک کز ک در نوبی در ایند افری افری ادر
 ۴ حروف اناء استدر غریب کطوبت کز ک مع ادر جلا در جید
 ۵ کز ک بود حروف آنک در کلو نوبی استمال ادر کز ک
 ۶ جلا در جید کز ک قند در حروف الراج ک مستدر در لطیف
 ۷ آنک ادر جی حروف اعلیه فایه ادر حروف کز ک در بر ک
 ۸ قند در اغریزه در حروف زایه کز ک جک کز ک قند در ج
 ۹ الحاق کیف جلا در جید کز ک اغریزه حروف انصاف کز ک
 ۱۰ کز ک اغریزه کز ک کز ک کز ک فایه ادر کز ک
 ۱۱ باب کز ک ادر و به لرجه مدبر کز ک کز ک
 ۱۲ شاه بکیم کز ک ادر تلک اغریزه کز ک کز ک ادر کز ک
 ۱۳ اصلا در نوبی لمله ادر کز ک کز ک ادر و به کز ک کز ک

شله ددیم ای صیلا تری بره قه فویل حکت بللیغله اغزیه
 یویون نفوز لیجه فویل یا شنه جیلره و دغایته فویل
 بیجه لوده ایچی کون چند تره دکلر سندن لوقویلا اولر
 شله نیم ذکر ایلدک ولیکن صدنی وکلندی دیخی بولره کلر
 ننه لری همدینه بو طریقه اولر تقارن بعد نقویلا اولر
 توپال راستخت دکلدن نایت بویکن بعد دکلر دندند
 نقویلا اولر ایستنج بوزک نقویلا اولر شله نیم اولکی التلیک
 کینه قلیا سنبل اولر مقامه کلر کندی یکن بعد هوآنه
 قویب ددکلر شله نیم هوآنه دملک فویل کونیه عیار اوله
 اشنه الکر شولقدن اولر کیم قرآ قتلاری آندن آویلا
 اولر اوله بعد هوآنه فیالر صود مرد لر ددکلر سوغم کپ اوله
 هوآله فرود لر نوزدن کتلا سا قتلر نوزدیوینییه ددکلر
 فرودن بکلر کوزغیا کپ اوله بوکا قرچیکه مهیا ددر

ترکیب اید کر ز اهر تر نوزک تد بوی نوز لودر اما بعضی
 لما نکلک تد بوی شادخ عویب نوز بامو قشیا وسنه کپ اولر
 کلدریم آب سود اولر آب سوه الیم اودیبه لری نیله یمنق کلر
 کیم عیار کپ اوله بعد صویه فویل اولر قلعله ازا برید نکوما
 یاخود چغنه فویلرینه اوزدنه صو صویب بویل نوز لدر اولر
 اوزدنه کلور صویله کیده اولر قیلغله ایچی قبه قید اولر عیسی
 ولطیفندینه صویه کیدر ایچی قده حاصل اولر ایچی قبه
 شولقدن لر متوک کلدیم اودیبه صودن اویله اولر شنه اولر غله
 اولر صویب فکلر کدیله کونه فویل نوزیه حکم اولر کیم اوزدنه
 نوز قنبه اولر کیم جنوق کلندیم ایچی کلیم دکلر بو طریقه بوز
 کیم بیاه اولر اوزد اولر بولر بوسولما قده بیلیک نقویلا یکن
 کین یمنق لاندک تد بوی قیلک نوز ک اولر اوزریم اولر ای
 کونیلر بعد نقویلا اولر انا موزاری کونیه صک لک اولر ای

شله کیم

1 زنجار تصولاد لادختر اسنيه اذجل جوز وقت
 2 زكيا دانا صنع كريم انتر وسكيب اوده لر صوبه اصلا
 3 غولقدريم عنبه ببه هوانه قيبا دبطلاده لر كبر
 4 جمع عذبي دخي بودسه اولوا صلاب حلاه لر بقا
 5 برباره بزودن سده لاد دويكري انكله فرشتك لانا انكليم
 6 زيانا ابصر بچند اينه جكلدر دصبع وكيتوادون كلك
 7 اولاد كيم اين عشتو و كلدر عيود افرن لمند لر حل اولد
 8 ادويكري كما فرشد لر سيب اولكم بوشاندر مع وكيتوا
 9 جنان شعلا اولرا برينا نكده فرشته بچون قوت بچون
 10 اكر اذدورخي اكلدا كفا بنا دانا فون ميكر بگرك باره
 11 اده لر بافر غنيتك اوزونه فوبر اذ فراده بال ابي كل
 12 اوزونه فالدر نيكله كيم غننه اسي اوله فلدر فرقه كيم
 13 اقبول اسي اوله كونه كليم انك فرقا وليا اندان انا اوله

اوله ادر ويكري اولكه فرشتك لر والله اعلم ويغفر
 ليك كوكريم اكل كونا اوزر برك نر كيبند منمود واردر
 واده ادر بيه دنم اولك منيعو اذك بابنه فاجده واركم
 اشنه بگنرك ومنيعت كونه واوله عمل ادر من فاولم
 اولك امل بچون وبار اچمور اوله اذوق كلكدور دخي كورنك
 كركدر بو ادر ويكريم بومنمود اچيندر اشنه سكر اوله كيبند
 نه اندازده در كرتيز نروي كيبند وارسه زنجار كيمي درنج
 كب اولك مصليته اليه نرا اولك امل بچون كلكه اسي بيلج
 اذغفرق اين سذنيكله كيم اولك نويكي ومنعوي اليه واكر
 اولك كيبنت اولنيز يكله ذكره منعت اولوه دونوي اي
 هندي واك بگنر نكده اولك منكر بجه اذوق ادر واولك
 قون بر سنيكله دخي منيعف ليما نرا اچليون كيم زنجار قون
 اسي بچون اوله وينتو ادر ويكريم اولك قون نرا وليا اسي بيلج

- ۱ کب انک سفیدارده ادر شرس صنع و کینو کیم اولک سنقوت نایب
- ۲ چند برمشدا راندن اذوق اده شرس کینج و حلینف مدارت
- ۳ شیانفد برمشدار نام انک ککده انکو کیم تخافض شیانف
- ۴ مدارتدن تخلیله رکینک و فی غلوص تخلیله قوی در
- ۵ قرف طوی و زیا نه صوی هبلله صوی سماق صوی مدخوش
- ۶ صوی بفسد صوی انکو کیم صم بونلا ذوبک قوق اولوک
- ۷ آله اولک بکیرکی اولد کیم اولک برنج کرا اوله اولد
- ۸ اصله ادر شله کیم بوصولک قوی اولک کده بده . منکله
- ۹ کلده منکله منکله عبادت اولد کیم اولک قونی کلده قوه
- ۱۰ لمبلر ادر بخنده ادر شند راکه اولک انک سفیداری اندازیه
- ۱۱ معتدل انک ککده اقیون و فی اولک قونی صغیرله در
- ۱۲ انک سفیداری و فی اندازیه معتدل انک ککده و فی ککده
- ۱۳ طریق اولد کیم اولک بکیرکی و در منی جمع اوله هوسه برین اولد

ابره و شکر لرسنک و ذوق کیم ششخه با زلف انقوش لرسنک ککده
 و فی بکین کیم کوزا اولتاری بکاکه هوا نه حبه ککده اولد
 کجه درسه خنکای علم اولد انکو کیم بیغ اولد اولد کیم
 بکاکه نام دوقکله اولک ککجه کاکه اولد اولد کیم برین ککجه
 برین نوز اولد ککجه اولک لکاف سینه و فی کیم ضد اولد
 کیم هد برینک و ذوق اولک اندازیه کیم با زلف انک اولد کیم
 و قیم اولد اولک غول ککجه کیم رسم اولدنه کل العاده و کل اولد
 انده منکله هوا نه قیاد قون برینه قرضه اولک اولد کیم
 اولجند ادرخ ادرخ صوطکله ب قرضه برین ککجه
 ربنا خا اولد فی کانت کلک قرضه ککده نوزده ککده منق
 ککده سبب اولک ککده اولک لکاف ککده و فی بکاکه اولک
 شیانفاری بیغ فعلیند دوده لسه و برین قرضه سبب انک
 دوز اولد انکو کیم بیغ فعلینک انقوشه اولد اولد اولد

۱ خنک اولدو تک ایلک اسان اولدو فی سئل اولدو بیکیم وزف
 ۲ صوبله راز نانه صوبله یاخوج غیر وصلکله ایلک کنگد کیم بیج
 ۳ فصلک ایدنم اولدو کلمنورجی یایب کوزی بیجه اجن کلد
 ۴ اوی کوزده بیجه چک کنگد اوی دلدر فی لکراه کزی لجنیندن
 ۵ نفل اولدو فلغه لونا بلدرسه اولنگد کدر فی صاغ لری صاغ
 ۶ ایله اچار میل وصلو نایسک اوجی کنگد بودندک یکار فی کوشه
 ۷ نایغوغدی کوشه کنی ایشنه بیل بویره نیله کم بیل حرکت
 ۸ ادب دونه کوزیه کنگد و کنگنه ایشنه شل کدی صول
 ۹ کوزی دی اخیلین صول الله اجه بیل صاغ ایله لفا شکه کیم
 ۱۰ اولدو کز اولدو بیدی لکین بیل نلدی جی وقت بر سئلدی کنگد
 ۱۱ قینک کیم اده کی قلدن میا نایله قلدن کیم کنگد قوی آهسته
 ۱۲ لکله بینه اولدو دی بیل نایسکجه کنگد ناهمه بیلک اوجی
 ۱۳ نفلد بیلک کنگد کیم اچی زیاده کوزده نفلد کوزیم قوی اغدر اولد

ال

۱ کانی اولدو تک کنگد اولدو اولت کلمنورجی سب اولدو بیلک
 ۲ اغری کوزده زحمت ایشنه دی فی شل کنگد کیم نزل اولدو
 ۳ بری بری اولدو بیجه چک کیم کوزده سئل ایشنه دی فی شل کوز
 ۴ اغری کیم سئل اولدو بنایب شکل اولدو اولدو کوزده اجن بیل
 ۵ اولدو چک کیم نایب اولدو فلان کوزده فلان کوزده فلان کوزده
 ۶ کوز اولدو کیم قوی اغدر اولدو ایلیا جیب و سئل و نفلد کیم نزل اولدو
 ۷ بولن چک کیم بولن فلان کوزده جیب و دی شل کوز کیم اولدو
 ۸ کوز تک ایشل اولدو بیل اولدو نیله کنگد کنگد کیم دودت
 ۹ باینه زحمت ایشنه اولدو بیل کوزی صغلفک ندر بیدی
 ۱۰ اولدو کیم دقت بیلک نوزدن ایشی هوادون موو هوادون
 ۱۱ کیم اغدر اولدو نیل اولدو صغلفک فی جوی نفلدو شفاف و
 ۱۲ دوش نفلن باینه اولدو شل کوز اولدو ایشنه نفلدو نفلدو
 ۱۳ اولدو ایشل اولدو کنگد کاه کاه بیاضت و چینی ایشنه اولدو اولدو

- 1 بختك له عام ايتدي بندنه جوق خرابه ايتكدن في الجملة نزلت
- 2 نزلتك تخاذاكم وناعه مصاصعا ولا يجمع نكلا برهون ادا كر
- 3 كذنه صفاه وري سويكي نكم بوتلوه بگزودا واره و في كسبت
- 4 و ايم يلين طوتريكم قضا اولق غايت نوردر بجهد كامله كرديك
- 5 جوق كان اللق جون حجات نك جوق اوين جوق ادينو كو دي
- 6 بربت له جنب جوه زمان بقق مزلو نسلوريك ايتلا به بويك و
- 7 كلكم يك جوق جيع ايتك غلنا بولوق نك ايتك جيع ايتو
- 8 ذكرا اولو نكلر كو ذنه بيان او جيتو اما مزلو نكلر ايتك معدن
- 9 اغزني ايتك كره و كذا كر مكلنه زيان او دعوا بجهه اولو
- 10 بانه ايتي مو فون كردي ايتي مو ايتك ايتك كو ذنه ايتك ادا
- 11 و في ستمه و تويناكم رايانه سويله و نر بوش سويله برود
- 12 اولتر اوله كره بلكر كردي فونك در بوزدي اولو در بقايت
- 13 يابن او دو ليكن مرگبار تده برود و يان رايانه سويي كنم نكلر

تفسير

فان اوله كور بلكر يابن اده ميتنه رويان كنم اكان حاصل اولو
 لنگو و كني انا لنگر فاني كيدر ب ايتك كورومه ساريله دار
 دوكلر سويي مصلو صافي ادر بريمون بوسونن الكم بوز فون
 دفت و نيم اوله بوز و نيم او ذكردنك مرقن بالله ما اوجمه
 قوب اهنه او ديله قنذب كنن لالو فوايه كور لوتام فوايه بلك
 كور لوتام ذكردنك بلكر كنم غلم يابن اده برينه و في ايتك جيع ايتك
 فوت اده ايتك بغي و مخر و خي صافي اده بلك و كند و نامه
 كورن مع اده ميت بويك ايلي هليله جب صبر ايلو ايدرد و
 هزيندن ايتك در هم صافي اولو ذكردنك ايتك كور بويك او شكر
 زعتك در سبل هيني نايخ عديي رايانه نيم سطران بويك
 بويك ايني نايك ايتك ايتك ايتك ايتك ايتك ايتك ايتك ايتك
 نيك ايتك ايتك ايتك ايتك ايتك ايتك ايتك ايتك ايتك ايتك
 هرك ايتك ايتك ايتك ايتك ايتك ايتك ايتك ايتك ايتك ايتك

- 1 صوبنك فونى اولن اترده بئدر كلك قوه درينه د و كلك
- 2 غبار اوله استغما لادو عظيم فون اده درونج - سيار
- 3 كلك قينه عاير اولن مرضوري وكونه ينك اولن وئلك
- 4 ابايى و علايى و علايى بيان اده مرضيم كوك قينه و
- 5 كونه ينه عاير اولن وئلك مرضيم بونناكه دري اولن اركي
- 6 بابت افونكوكم هراين بزم مرضيم موكله بويان اولنا كلك
- 7 و الا اولكم كلك عايره قينه دوشدا و نه بابت باقيني بركه
- 8 فاخله باشله مشفق دونا بيا بيا د و جلك علقا تا عايرى وكونه علايى
- 9 بجز عليك ابايى علايى و علايى بادر
- 10 اوجي اوجي اوجي علايى و علايى بادر
- 11 شوقه لك ابايى علايى و علايى بادر
- 12 شعيرنك ابايى علايى و علايى بادر
- 13 شعيرنك ابايى علايى و علايى بادر

كوردو

- 1 بويى بابت كلك بئر سنبلا و لدغتك ابايى علايى و علايى بادر
- 2 بويى بابت و دغ وئلك ابايى علايى و علايى بادر
- 3 طغور بويى بابت سلاق وئلك ابايى علايى و علايى بادر
- 4 بويى بابت بئناك ابايى علايى و علايى بادر
- 5 اوجي بابت جريك ابايى علايى و علايى بادر
- 6 اولن بابت سلك ابايى علايى و علايى بادر
- 7 اوجي بابت جنانك ابايى علايى و علايى بادر
- 8 اوجي بابت فلان وئلك ابايى علايى و علايى بادر
- 9 اوجي بابت وئلك ابايى علايى و علايى بادر
- 10 اوجي بابت فونك ابايى علايى و علايى بادر
- 11 اوجي بابت سلك ابايى علايى و علايى بادر
- 12 اوجي بابت فونلك ابايى علايى و علايى بادر
- 13 اولن بويى بابت بئناك ابايى علايى و علايى بادر

كوردو

بگویند ایست غلظت اسبابی علایمی و علایمی بلده
بگویند ایست سفنک اسبابی علایمی و علایمی بلده
بگویند ایست انتناک اسبابی علایمی و علایمی بلده
بگویند ایست سعلک اسبابی علایمی و علایمی بلده
بگویند ایست تاظک اسبابی علایمی و علایمی بلده
بگویند ایست ایترخانک اسبابی علایمی و علایمی بلده
بگویند ایست موتالزم و لافتم و بیدکمنز و لیت بلده
بگویند ایست قلاتنام و زواقم و بکلردینه و سنله و وشرای بلده
بگویند ایست ایشاه العدک اسبابی علایمی و علایمی بلده
بگویند ایست کربک اغر و غلظتکم بیا من الهدیه و زوقا و کنگلین
بگویند ایست غلظت اسبابی علایمی و علایمی بلده
بگویند ایست غده و دکنز و لیت بلده
بگویند ایست کونک کونته سیک عازم و اولور و علایمی بلده
بگویند ایست کونک کونته سیک عازم و اولور و علایمی بلده

ایست سیلان و بکنز غلظت اسبابی علایمی و علایمی بلده
ایست بو افور و ایست سمنم و کرا ایلک بونله ساد اولک بونله
ایست غلظت اسبابی علایمی و علایمی بلده سیک بلده بونله
بوغلظت بکونته دیم کونک قبتقن جمع اول غلظت اولور
لوگو بولوب کونک بید و عمرو اول اول سیک بونله بونله
ایست بو غلظت کونک قبتقن طنونه سید اول کونک اول کونک
دانه چا و دیا اغر یا تا سینی یا سیکیم هر قنفسی اول کونک
بوز سیکله اول اول غلظت اول کونک اول اول کونک اول کونک
ایست بالانند و سید سانی بوز سیکله قونک اول کونک اول کونک
بوز سیکله سید سانی بوز سیکله بوز سیکله اول کونک اول کونک
ایست اول کونک اول کونک اول کونک اول کونک اول کونک
بوز سیکله سید سانی بوز سیکله بوز سیکله اول کونک اول کونک
بوز سیکله سید سانی بوز سیکله بوز سیکله اول کونک اول کونک
بوز سیکله سید سانی بوز سیکله بوز سیکله اول کونک اول کونک

1 سوزنجه يار زينون يا غنك ديديه بغور ليليه لركرك بو
 2 او ديلر يه خيلا اولمخ اولر تا اوك فغوي مرارا اولعت
 3 ميلك كچه كه كوزه كر كر يارن يو بولغا و لغو اولر سه
 4 اوانيسه دكلر ذردو راصفد يا نهد لر معيدا اوله صيند
 5 دور اصفه انه وقت اوك سيدله بوردده اولر كركز
 6 درهم شاف ماينا كي درهم مبرو ايفون و نيا سه
 7 وكتان خم هر نرندك بجز درهم زعفران اوچده هم
 8 سر بجزق و كلبي د و كلر ايلر عكه كنده لر اكر بورد قنك
 9 ايجده اولر سه فغوي دندو لر يار لر بزي كوزه كوزدي
 10 اسي مويكه يور لر نينا اوله نغني يا ب — فغوي غنك سا بغي
 11 و علا ميني و علا جني بلور انا فخره و كوز بركت و قرايت
 12 نيشه كرك قيننده ما رمل اولر ماده مي سو و اي فضل اولر
 13 اولر ضرره اولر ضرره و كي كوزك قينك لقا فزوه اولر

لنا نش

للاف سياه اولم لطيفه ماده نك عيك خيلاه خرج اولر
 اولم نيك نك تصور اولر اوچي بر جندا اولر بفر ميسر
 بوعلته قدسه ديخه لر بر جكه كنده و يكون و — اولر كيم اولر
 قينالده فان الازنه اولر كيم علك اولر لادن در قاندرن
 مكن استغراغ اندوز رجب امنك بيمون و جت قويا و جت
 اياج بغير اكه متعرون فان المنك و جت قويا علك اولر كيم
 هاديره و موهنلر به خيلا بلكه اسان و كه اكر خيلا بيز
 اولمخ اولر ماده منفذ اولر غنندن مكن علاج و شكاراي
 اده كيم و ياده زعفران و ليا برهنه كرك كيم كوزي اسي مويكه
 يور كوزدي اسي مويكه اصلدب و نت فو لر مويجه مكن تا كيم
 و نك ماده مي غنك برهنه دن مكن سرهم و اخليلوز و لر
 ابي اوه اكر نشتا انا زسه كرك قينالده دن و لر ايلر
 شاهه كم علك بو با قنيا برك حلقه مي چند لر وقت اولر كيم

1 مَادَهُ إِذْ كَلَّمَ جَنَّتْ رَكِيذٌ أَكْرَقَتْ لِرَبِّهَا عِلَّتْ مَمَاتٌ وَتَاهَتْ جِهَاتُكَ
 2 كُنَّا رُبِّي أَسْوَدَ لَه كَمَا كُنَّا كَمِ مَه مَادَهُ رَجِيئًا كَلَّ بَدَنِ اسْمِ
 3 مَيُوبَهُ تَكْرِي إِصْلَادًا رَاسِيحِي سِيحِي أَوْدَدَهُ وَرَتَّ لَرِيئًا أَوَّلَهُ
 4 أَحْوَجِي كَتَبَ الْفِصَاقَ عِلَّتَكَ اسْمًا بِي عَلَا مَنِي وَعَلَا مَنِي
 5 الْفِصَاقُ فَمَوْلَا عِلَّتَهُ ذِكْرُ كِمِ كِي قَبِي بَرِيئَهُ يَأْتِيَا وَقْتًا وَكِرِيمِ
 6 كَوْنُكَ بَرَكُوْنَهُ سِي يَأْتِي وَرَدَتْ أَوْدَرُ كِمِ قَبِي كَرَكِ إِعْتِدَهُ
 7 كَلْبَتُهُ يَلْخَبُهُ لَهُ يَأْتِي كَاهُ أَوْدَرُ كِمِ صَدِيقَهُ لَهُ يَأْتِي سَبَبُ
 8 كِي نَوْعٌ دَرِيغِي أَوْلَادِي كِمِ كَرَدَهُ بِكَزْكَ قَبِيغَتَهُ قَرَحَهُ أَوْلَادِي
 9 عِلَاجُ إِدْبِ مَوَالِهِ جَرَاخًا نَفْكَاهُ جَرَاخَتْ قَبِيغَهُ يَأْخُودُ
 10 يَأْتِي شَرَّ أَوَّلِهِ خَلْفَهُ يَأْتِي كَمِ كَوْنُهُ مَوْلَا أَوَّلَهُ شَاهِدُ كِمِ لَوْزِيهِ
 11 كَلْبَتُهُ جَنِيغِي طَمَسَتْ دَرِيغِي كِمِ كَلْبَتُهُ دِيغِي بِي رِيغَتَهُ
 12 أَوَّلَهُ الْفِصَاقُ عَارِضٌ أَوْلَادِي أَوَّلَهُ عِلَجٌ بُوْعِلَّتَكَ أَوْلَادِي كِمِ
 13 أَوْلَادِي بِيَانِي رُبِّي مِيَالًا وَيَعِيْلُهُ لَجَلُ قَبِي بَرِيئَهُ مَبْرُودُهُ أَوَّلَهُ كَرَكِ

كوزن

كَرَكِ قَبِي يَلْخَبُهُ يَأْتِي شَرُّ أَوْلَادِي يَأْخُودُ مَعْدَنَهُ طَرِيغِي وَرَدَتْ كِرِيمِ
 أَرِيغِي قَبِي بُوْعِرُ وَتَلَدَتْ لَرِيئًا كِمِ كَرَكِ قَبِي جَوْنُ عَيْلَتِهِ أَوْلَادِي
 كِمِ رَجِيئًا طَرِيغَتَهُ ذَرِيئَهُ جَنِيغَهُ لَهُ قَلْبًا كَوْدَرِيغَتَهُ قَلْبَتَهُ
 عَيْلَتُهُ مَعْدَنَتُ حَامِلَاتُ أَوَّلِهِ أَمَّا شَرُّ كَوْدَرُ كِمِ كِي قَبِي لَهُ يَأْتِي شَرُّ أَوَّلِهِ
 مِيَالًا جَنِيغَتُهُ نَوْعٌ لَمَّا زَ نَاجِيغِي قَبِي مَسَارِكُهُ كَوْدَرِيغَتُهُ شَرُّ الْفِصَاقِ كِمِ
 نَاصِدًا وَرَدَتْ أَوْلَادِي يَأْتِي رُبِّي إِجْوَكِي كِمِ لَوْزِيهِ كَمَوْرُ جَنِيغَتِهِ
 مَوْرِيغِي مَعْدَنَتُ كِرِيمِ أَوْلَادِي بَرِيئَتُهُ لَمَّا لَمَعَتْ لَمَّا لَمَعَتْ لَمَّا لَمَعَتْ
 أَوْدَهُ لَرِيئًا كِمِ كِي قَبِيغَتُ جَنِيغَتُهُ كَرَدَتْ أَوْدَدَتْ مَبْرُودَهُ مَبْرُودِي
 أَوْدَبُ بَعْلِيغِي كِمِ كَوْنُ كِرِيمِ لَوْزِيهِ كَمَوْرُ جَنِيغَتِهِ مَبْرُودِي
 مَبْرُودُهُ مَبْرُودِيغَتُهُ بَعْلِيغَتُهُ وَجَنِيغَتُهُ كَمَوْرُ كَمَوْرُ لَمَّا لَمَعَتْ
 شَرُّ نَاصِدًا لَمَّا لَمَعَتْ كِمِ جَرَاخَتْ بُوْعِرُ كَمَوْرُ جَنِيغَتِهِ مَبْرُودِي كِمِ
 قَبِي بَرِيئَهُ يَأْتِي نَجِيغَتُهُ كَرِيئًا زَجِيغَتُهُ مَوْرُ كَمَوْرُ كَمَوْرُ لَمَّا لَمَعَتْ
 مَبْرُودُهُ مَبْرُودِيغَتُهُ عِلَجٌ أَوْلَادِيغَتُهُ وَرَدَتْ أَرِيغَتُهُ وَرَدَتْ أَعْلَامُ

1 ددیح یا سب شانزک اسپانی علامتی معلومی پذیر
 2 شغز ددکزک فنی خلعتت فنی ضلعانی سبیه شماره اولکم
 3 کینی اوبدی وقت کزلری اجوقا کوز کوزک بربرنه ابرنشد
 4 کزوانی کوزینود بو صنت کوزنه عرب اویلمد خند تریح الاز
 5 ددر ججه خواب خر کوز در زدن یعنی طوش اویلمد ددیگ اولو
 6 کاه اولریم ای فنی به شه اولود بو علناک سبکای نوع در
 7 برب قنک ماده بی نایضلیند دوزیم انبر که لغند ایچی
 8 درود در حواد لرون مایض اولو اما حادوت ددکز در حادوت
 9 نوع در برب بویم برعلت سبک لوی کسیندرینه درکنده اوله
 10 شله نیم مسخند بر نه کوز نمناک ایچی قنقه غده اولد انتر
 11 اوله یا ازنوائت نمناک اوله یا خود بر سبک قنقه اولتر اوله ایچی
 12 کوزلوی فنی دور لکوزینه دور لدر ترشغ اولد دور اما سبک که
 13 در برب قنق عضالوند بر بی صت دگنک اولد بر بواج

عضلاک بری فنی پوز کوز در صبر اولد و غنک سبک اولدیم
 ای عضله دیچی اولدیم فنی اشغنا اوزلای فنی حرکله ندرنه
 فوندر فنی اولد هو کا بکم عضله کوز لوق بربرنه نرینشد
 نه وقت اولد ای عضله کیم فنی اشغنا یا نور دگنک اولس
 انداک حرکتک قوز باطل اولر کوز ایما اولر نه وقت کیم
 تشغ مایض اولد اند دیچی فنی فلغند بولک عضلاک بر طرف
 کناک اولسا کوزک قینک اولد طر فی اجوقا لوز بوچ اولکیم
 اند ببه لغند اولد فالر علاج دکلا اولدیم فنی کس
 وکند کوزا لمدره ذکر انفلود اولد موصله کوز کزاد
 بینه کس دکلا کوز مرغوم استدر لاله ملامنه اوب بتر لاجد
 ندر لکه ملین تنک کوز کیم بته اما غندن خالی دکلا اولکم
 غن سبک اولتر اولسا یا ارنوائت نمناک اشغنا طریقه کیم
 بده یچوه ذکر اولدبری انجان علاج اولد لر لکی ارنوائت

عضلاک

غليظ سوداي فضله لدون اولرکم اولر موضع جمع اولد
 دم قاني اولر علاج بو دويم اگر باشد پاکده بالوک و اير
 حذرت اولر اولر اولر مکن فان اولر اولر اولر اولر
 اولر دماغ نام اير اولر اولر بنامينا وکل اير سي صوبه
 اير طلي اير کتکاله بو مو کدر اگر باشد و کدره سکاوت
 اولر اير صوبه کتکيد اولر کتکيد دره مکن بنو کتکيد سکلر
 شغابوه شتر شتر کتکيد کتکيد و اير کتکيد مبدوم اولر نه تو
 اير و کتکيد مو کتکيد کتکيد کتکيد کتکيد طلي اير و و
 اير و کتکيد کتکيد کتکيد کتکيد کتکيد کتکيد طلي اير مبدوم
 و صبر طلي اير کتکيد اير کتکيد کتکيد کتکيد کتکيد کتکيد
 دانه جا دله فر شدر ب شغابوه کتکيد اولر نه تو قاني اير
 اير اير اير دانه دانه کتکيد کتکيد طلي اير کتکيد کتکيد
 بو رسي قاني کتکيد کتکيد کتکيد کتکيد کتکيد کتکيد کتکيد

1 بنته بنوادد به ارباره بنان احتیوی به علاج اولر اولر اولر
 2 کتکيد اولر کتکيد کتکيد کتکيد کتکيد کتکيد کتکيد
 3 بو باشک اولر با نه دکن اسفود له با حق صله کتکيد به نیر
 4 اولر اير شغابوه اولر حلت معا و دت اعبه با حق لوی له کتکيد له
 5 کتکيد کتکيد اير کتکيد کتکيد کتکيد کتکيد کتکيد کتکيد
 6 بخا نه طوق م روغن بنفشه خطبه و زرد کتکيد کتکيد کتکيد
 7 قاني اير بو صوبه بو مو کتکيد اير کتکيد کتکيد سبب
 8 عضله کتکيد کتکيد اولر نایض و کتکيد کتکيد کتکيد کتکيد
 9 اقا با و کتکيد کتکيد کتکيد کتکيد کتکيد کتکيد اقا با
 10 ما مینا کتکيد کتکيد کتکيد کتکيد کتکيد کتکيد کتکيد
 11 کتکيد کتکيد کتکيد اير کتکيد کتکيد کتکيد کتکيد کتکيد
 12 علامت عاری کتکيد کتکيد کتکيد کتکيد کتکيد کتکيد کتکيد
 13 الک ديه بکوز بو عت کتکيد کتکيد کتکيد کتکيد کتکيد کتکيد

- ١ اسبابي علونيني وعلونيني بلور شمر الزا بدو كذا ترنق
- ٢ بندگنه ودر كرك بك با نند بنو كرك اولد كرك بركلوه كود
- ٣ اوق فلن بنز اوله لسبي نلان نخلان كور اجهه با نبا نخل كرك
- ٤ باش كا صلا د ب كركي طنز اده سبب جوق سفين اولنر طوبند
- ٥ اولر د جي كو بندي جي و بنوا اولمندن اولر اولر طوبت بنور
- ٦ كو بندي جي اولر بي نلك جمعي بنو كرك باطل دي ري مملر
- ٧ اولميدري كم فلي بي ري عليج اولدر كم استنغ ائده كرك
- ٨ اولر كو نوك ما ذ سبي بر اذ بركيه كم مزاجه لاي اوله بئنه
- ٩ و د ماغه فرغذ سوزنل اياج ميقدا كه اك بركر نندركه انا
- ١٠ انوك كم مزاج استلكه ما بلا اوله هر صباح هليله برودده و
- ١١ لطر فلن صغيد بر دورل و صرد هليله قاني هليله اغزه طوب
- ١٢ صودلو نماز اولر مزاج صولفته ما بلا اوله مصيكلر جوز و نزل
- ١٣ اغز بچيد طوبت صور غنبر خويكه و بوئد بنوردن مكره

دست كاوي عمله كود كود دست كاوي ري بزن فغله بر
 اذويه حلكه رايي زياده فلدي طبعي نلا اوزر نه جكس نلا
 اذوي فنوي نلك دني طغله ندي نك ري نهي نلا
 اما اولر كم حكور كركم بنوا اوله با بسنوك و در نياي و نرو
 نياي اخضر و نياي برك زي اولر نكوبنك سبب كم
 علكه نخل اده ميت نياي ديك كم بو علكه مخمومد
 سلاقه كوز اقه و جوبه و اذوق فلن بركه و اكي و سله
 فادن اذر سنج عوي و كندر كين فلن سبي استنغ مز صابر
 زنجار نزل ذرخ كو بنين مولد مزاج را سنجت نره فلن ارف
 فلن دار فلن نياي عديي نياي نه هر و الصباغين
 سكر العشر با نر نياي هر بركن كندر ذهم ائد و نر
 اذو در هم دم الاخوين انا نيا هر بركن نري نر
 نويي هذي و حضيض كي و سنك طيب و كو بنين ساو

1 هُوَ بَرِّئُونَ بَرِّئُوا دِيْنَهُمْ عَدُوًّا ذُو بَيْنِكُمْ يَوْمَ يُنْفَخُ هَوْبُ رَبِّي
 2 اِبْرًا وَارْتُودُوا دَكْلًا وَاجْتَبِهْتُمْ اشْتَقُّوا لَكَ سَدًّا بِصُوبِهِ اَذَلُّ
 3 اَوْ تَلَوِي فَرِيْدُوْا بِرِيْثًا فَاَلُوْا لَنْ نَأْتِعَ اَوْلَاهُ زُرْعَةً نِيْثًا زُرْعِي
 4 اَذَلُّنِي فَرِيْدُوْا وَكَيْفَ جَرَبَهُ كَيْفَ سَكَّهُ لَدَا قَهْ كَرَاكَ تَجْتَلِفُنَا
 5 قَائِلًا اَدَهَ مِيْنَتٍ رَجَا زِيْلَتٍ دَرَمٌ مَعَ عَوِيٍّ اشْتَقُّ هَوْبُ رَبِّي
 6 دَدْتُ وَصَعْمُ الْفَوْقِ فَلْيَا سِيْ اَلْفِيْوَهُ هُوَ بَرِّئُونَ اَلِيْ ذُرْمٍ دَاوَهُ
 7 جَاوِدِيْنِيْ دَرْمٌ سَدًّا بِصُوبِيْكَ بَعْدَ لَنْ نِيْثًا فَاَلُوْا لَنْ دَرْمِيْ
 8 بَا سِلْفُوكَ وَدَرْمِيْ نِيْثًا يَوْمَ عِلِيْجٍ ظُنُّوْهُ ذَكَرًا وَاَلَهُ مِيْنَتٍ دَرْمٌ
 9 ذَا كَرُوْا زِيْنِيْ فَا لِقَبْرِ لَرَا نُوْكَ بَرِّي نُوْشَا دُوْكَ لَهْ قَرِيْنٌ عَنَّمُ فَا يَهُ
 10 اِدَهَ بَا خُوْدِيْ بَا شَرِّكَ فَرِيْعَتِكَ قَائِيْ فَلَكَ بَرِيْهٌ سَرْمَتٌ لَرْمِيْدُ
 11 اَوْلَهَ وَشَوَّلَ حَوِيْاَنْ نَائِيْ كَيْمُ اَلْمَا وَرَا دَا اَلْكَلْبِ وَرَا لِعِيْ اَلنَّاسِ
 12 كَيْسِيْ وَرَمَا لَرَا نَائِيْ فَلَكَ بَرِيْهٌ لَهْدُنَا لَنْ نَائِيْ اَدَهَ جُوْبَهُ
 13 اَلْمَدْمُ نَكْرًا مَوْافِقٌ شَرِيْ هَدْمُهُ وَاوْدِيْ سَرْمَتِكَ اَلْمُوْدُو

1 بَا شَرِّ مَرْبَعَةٍ نَائِيْ كَيْفَ نَائِيْ نَا ذُوْا دِيْنِكُمْ اَلْمَلِيْ اَلْمَلُوْا عِلِيْ رَجَا
 2 اَوْلَاهُ كَرِيْ نَائِيْ كَرَا كَيْفَ اِدِيْ يَكْرِيْ اَدُوْكَ فَرِيْدُوْا بِرِيْثِكَ
 3 قَائِلًا اَدَهَ بَرِّئُوا دِيْنِيْ اَلْمَدْمُ وَرَا لِعِيْ وَرَا لِعِيْ اَدُوْكَ لَرْمِيْدُ
 4 هُوَ بَرِّئُونَ سَدًّا بِصُوبِيْكَ كُوْكَرِيْ جِيْنٌ قَائِلًا بَعْدِيْ رِيْثًا فَاَلُوْا لَرْمِيْدُ
 5 اَبُوِيْ صُوبِيْكَ اَدَبٌ لِيْ اِدَا كَرَامٌ سَا كَتَّ طُوْرُهُ عَنَّمُ نَائِيْ اَوْلَهَ
 6 بَرِيْعٌ جِيْ مَلُوْا سَلَاكُ الْاَلَا نُوْشَا دُوْكَ كُوْمِيْنُ اَشْتَقُّ لَمِيْنَعِيْهُ فَرِيْدُوْا
 7 وَكَلْمِيْ اِلَى اَدَلُّنِيْ فَا يَهُ اَدَهَ وَهَمُّ دِيْنُ كُوْكَرِيْ بَرِّيْ فَرِيْدُوْا لِيْ اَلْبَابِيْ
 8 فَرِيْدُوْا بِرِيْثِيْ اَتَمُّ اَتَمُّ فَلَكَ دِيْنِيْ يَشْدُوْا صُوقٌ اُوْدِيْلُ بَرِّيْ مَرْمِيْدُ
 9 وَخُوْدُهُ اَبُوِيْ نِيْثًا اَبِيْ صَفِيْعٌ قَائِيْ نَمُ قَاعُهُ دَرْمَتًا وَرَمِيْدُ
 10 اَتَا فَرُوْا زِيْنِيْ لَمِيْسِيْ فَا لَوْدِيْدُهُ عَقْدَانِكَ اَلْوَقْتُ اَوَّلِيْ كَيْمُ فَرُوْا
 11 بَرِّيْ لَكَ اَلِيْ فَا لَوَالَهَ شَلَهَ دَرْمِيْ فَرُوْا زِيْنِيْ فَرِيْسِيْ نِيْهُ اَزِيْنُ مَعَ كَالْمَلَا
 12 اِلَهَ بُوْلَشْدُوْا بِرِيْثِيْ اَوْلَفْتُ صِيْبَتِيْ كَرِيْكَ بَرِيْهٌ نَائِيْ مَعَ
 13 فَرُوْا بِرِيْثِيْ اَتَا فَلَكَ دِيْنِيْ دَاغٌ اَتَمُّ لَهْ لَمِيْنُ اَوْلِيْ كَيْمُ فَرُوْا زِيْنِيْ

١ اذادله وداغك اني اكنه اوله التوندن اكنك بانو احو
 ٢ اكلز اوله جوكان كي ايشودمه
 ٣ ايجي اوزدنه صوف خمير قيا خله كم داغك جراتم كند كي
 ٤ بطوبندك اوزدنه وعلته كره ازيغيه اكيخ فزه درك فني بيز
 ٥ جكلز فلي فوبز ليرينه ملاغ ادا نه وكيان اكي فله انتمه
 ٦ داغ ايلدا اولد هوز بوز بند اكي فلي بيز لفلدا وگلان اكي
 ٧ يينه فوزه لاشوشو شير طيله داغ اوب داغدن سكون داغ بيزه
 ٨ بوزه ايله كل باغبي فريش با اوزدنه اولد كمشود ما اولد
 ٩ اما خراب كوي خيله ديكيم بزيغيه اكنه ابا فز فلي بيز
 ١٠ فلي اكي فاشا دوتب اكنه صوقلا كويك وبنك اكنه فلي بيز
 ١١ جكلز خيله كم فلك وبي حلقه كوي كمنه وده فاه فلي بيز باش
 ١٢ فلي دن بو حلقه جكلز كم اكنه كلد كوي فلك وبي هم اكي فلي بيز
 ١٣ خيله كم ايجي فلك اكنه سوا نوكم اكنه ايجين ورحله سوي ايجيه

دشمن

دشمن اوله ايجي فلي بيزك ايج بايندن فزوي فلك لمنه باينه
 كوي بيل باينه فزوي فلي بوزلك حلقه سوي ايجيه اويوم اكنه
 ايجين ودا اكي اوزونجه تا كم حلقه ملا داله اذن سكون بيز
 جكلز فزوي فلي بوز حلقه ايجين كي فله لمنه كوي اولد اوج
 اولد سكام ايجي كز اكنه اولد اولد موضع اوزدنه وري بيز سيب
 اولكم مندن كيك اولد فلي حلكه طومنا ايله او كا اكي او كا
 موضعك بايندن ورمو كز كز جينكم فزوي فلي بيز به جين اوله
 اوله جيسي فلي اوزدنه بركنك كز اولد بيل اكنك منوي
 بيز كز سديك كز فلي انا با اولد ايجين فلي بوز حلكه
 نظم فلي انا سيمبر فلي و فله اكره اويوم فزوي فلي بوز اوله كز
 فلي بوز اولد اويوم لميب خنه اولد با نزه اولد فلي بيزك كز ايجي
 وبندن ينا اده اكره فله كز كز اكره وري بيله فلي بيز اده
 فله ايج بيزه سوا ودر فلي بيز سكون فلي بوز اولد اويوم بيز

قیلدوق اوله خنک ویشی بکرموم دوقون لیلای اولدو خنک
 دیش ویشی اکر حاجت اولدنا اسیداج مزعوم لیلای اولدنا کیم
 دوش اوله لکن چیلدک اذوی بوسمالکجه دستقد ویرمندر
 اول شاد و بک سبب بودر سفدک کیم ای جز قلبه بزجر
 نونا دیر بزور بودر ای جز دوسا بون سوی ای جز دکلر جمع
 اده کما بون سویله سفدک عمله کوند کراک باق اولدنا اولد
 سیرکیله سفدک و اده دیرنجی آسب کلد قلی منتقل اولد
 آسای و اولد حینی اده دوجوق و ایق اولد کیم کربک قلی زیاده
 اولدنا ای تربیب اولد کیمی کلد اینه اکلر کیمی کلد سینه
 کربک بعضی و فی سفد بوجکله ایتلاب اشعد و دل بویس
 کلد ایانی متواتر اولد کون ایتوز نایه قلمس اولد اولد و علیج
 بودیم اولد کیم منتقل اولد نیمی راسته و ب بزکون اولد کیم
 بودر بایب ذکا ولد بوی و هم کمالیدوس ایق اوجق مدلاری

۱ متاسله که فی الاما قوی ایشله بربرینه دکه ادرده اترود
 ۲ باخود دودر اصفدا سیمال اده اما کس کوی وقت سافنه کیم
 ۳ هضاکوم قوی اکلر بکلر اذوی بله کس کیم بکلر قوی سیمود
 ۴ اولد کیم قنک ادرین کی دیری ای برسته لمانا ساریکه اوجو
 ۵ قلدردر ای کیمه دور قندون اولد قندون کیمک میدا زجه
 ۶ خنجه قنک ای باندری بقله ایشو طریقه : $\text{H} \text{H}$ خنجه کیم
 ۷ قنک دیری سنجن اوله فدایک سد دیکما ایشیه اذوجوف
 ۸ اولد کون کله جرحنک اتری بوسیه جندرا اولد کیم دینکالک
 ۹ ایشنه لمانت کدر مزای بنی اده بیه لیکه نین اده لیشله کیم
 ۱۰ نین اذوی کیم یلا و بیله کوندر قون بوسیه اولد ایتوز اولد جکلر
 ۱۱ لیلی اده لمر سیم بنی سنجن ایشو سیمه \blacklozenge اولد اشد
 ۱۲ دیری بیه جرح اشد جرحنک اتری طاهر و بکلر اولد نین
 ۱۳ نین اعتا ایشو د کرا کلدن لیلی اده لمر بولدنه جرحنک اوله

نیدر

دعوى انك كوزنك نازكك ضعيف لعلنا عوام
اعليكم اكثر من اولسه كوزني اغرا اولدوز اول ياشي
جوز اولر اخر صنادوي اولدسه حوت اولديم شيرين
اولر اولي انا اولدو با يغلي زياد اولد ويكي شيع اوعلي
ماون كوزن شديم وديج علك كوزن طبعه ملحند اولر
زينك بويكي شوغند اولديم كوزني ابي عدي كوزن اولر
كوزن قبي زرينه ارخت ز جوح اولديم اول با نلندي
فان الدوز كوزن صغيرك فون صغيرنچ انا نلنديم
فان الدرنا صغند اوله آكه نندن جحان اولر اولر اولر
اي نوزنك انا نندن اكون اولر سه مطبخ ميله و طيزان
اجرا زاده لر لطيف نديم زيوته كوزن اولر ابي وان چي
كوزن عوز زبون كوزن با خودنا ايسيريه اذب
كوزن لر نيدا اوله نيا فاما حصف و صدي اولر اربي

كوزن دوز قطرا له بسر اولر اولر اولر كوزني نلري
برينه نوزن اولر نوزن اولر نوزن اولر نوزن اولر
نوع دعي اوي نوزن خامسبي اولديم نيا نوزن نوزن
برينه طلي انند نوزن نوزن نوزن نوزن نوزن نوزن
اسايي وعلايتي وعلاجي اولد نيله نوزن وديج وديج
دويي نوزن كوزن نوزن نوزن نوزن نوزن نوزن
اولد نوزن نوزن وديج وديج وديج وديج وديج وديج
دوزن سب نازه جتلفندن وديج وديج نوزن نوزن
دوكلو وقت اولديم بوشنجر صراحت اولد وقت اولد
كوزن نوزن اولد نوزن نوزن اولد وقت اولد نوزن
بشكندن كوزن نوزن ايرتور قنقوفان اقري ليله كوزن
شولند شند نوزن كوزن اجد كوزن ابي كوزه كوزن نوزن
علت اقرا غلا جندوه جوز اولر نازه جتلفنك نسيند

1 ضا د لآ و د لآ نيم ايجند با نكشيد و اطليل ملك انوز عندك
 2 بروه ما دويه مرهم ايتلا اوله با خود فركلر بخجناه بند
 3 بروه ما دويه بندب مرهم اوله استغمالا اولدور بوع دوي
 4 فركلر فركلر فركلر اذ به اوله كل مويه كل نيله بند
 5 بروه ما دويه مرهم اوله كرك اولدور نه اولدور كرك
 6 خردو يا فوي بروه ما دويه فرقه ب فرقه اوله عظيم نايون
 7 بجزب دوي كرك اولدور اوله فركلر و طلي لوز مشغول
 8 اوله او جونه كرك نويجه نايون لردند اوله اوله
 9 ننه استغمالا ايتلا و جكونده صكك ملكا اولدور ايتلا
 10 ملكا اولدور صكك برهنته كرك ذور نايون استغمالا ايتلا
 11 ميفت ذور ملكا ايتلا اوله ميفت نيشانه نكر بلر دوي
 12 عربي هدير بندن بندب مرهم بنق و نكر اوله كور لوز بوع دوي
 13 انزودت مديراون و دم شكر طبله ذوا و صدم نيشانه بوزم

كرك

1 دركلر بوي بخج ديم و نكر اوله كور لوز ميفت نيشانه
 2 ذور ملكا بخج ديم ذور اصغر صيفر بخج ديم كرك
 3 فرزند رب نيله كور لوز اصغر صيفر انزودت مديراون
 4 اوله و دم نايون ايتلا ايتلا اصغر كيرا و جدم نيشانه
 5 دوسه دم دكرن بخج و كلا استغمالا اولدور ميفت ذور
 6 اصغر كيرا اندودت مديراون ديم نايون ايتلا ايتلا
 7 صديراون نيشانه كل نيم هدير بندن بخج ديم زعفران ايتلا
 8 مبخج نيك اوله نيك نيك كرك ذور مبخج و نكر اوله كور لوز
 9 امانه و نيم نيك نيك اوله اصغر صيفر نيه سرو لوز
 10 لخطا ايتلا اصغر كيرا استغمالا اولدور نيك نيك نيك
 11 بخج اوله اوله كرك ايتلا ايتلا نايون ايتلا ايتلا
 12 ايتلا ملكا كرك ميفت ذور ايتلا نويون مفسول كو ميفت
 13 نيك مفسول اوله هدير بندن اولدور دم شكر طبله ذور ديم

ودر عروج سماق هویز لمندرم دودخی ضاد لرا نگردد
 ایشو طریقه آگنی انا رک تخمی کم مدوجه موجد لرا و لکل هویز
 بند لرا یا خوردی مویز سر حرم آگنی انا رک موجدینه نزل
 کلله کلر صدوله بند لرا یا خوردی بخججه خله کم حسید کوله
 هویزه کزک اودره اور لرا یا خود کاسنی پراغله تخکار سیکله
 برده اغیله کلر یاغیله زنده دکر کزک اودره اور لرا سباح
 حمامه کزک انا شونک کم علفی اگیز اوله آفلر نون حجات
 اندود لرا لرا لمندرم نون فان الدود لرا مکره کلامه کزک ایزم بزم
 فایده اده افضکم حرادت فوی و یما علنا خیزن نیان احر
 لقی و فرق تو تاسی و نیان فین کم کزک یا لاده کزک اولد کزک
 فایده اده یصیف نیان فیم کزک سادج مستدل اولد فیم
 رانخ برودم بشد و دکلند اجه نایج هیدی هویزین
 دود دودیم صغ عزیز و کینا و مرصافی هویزین اکر دودیم

MG

دکلر بمنق و دکلر عمه کفهر لرا بود و زک زک حرمت کزک
 ایشو سله و جره فایده ادر بودی دخی اکر دودم اتر بوت بند
 برده دم نیان فایده ادر نبه دورا لرا کزک اوله دخی بلیک
 کزک ایزم علنا بند لرا ندره او کزکون بلیجه جمع و جهله کزک
 اودت حکم کزک زکین مروتکم استعصا لرا لرا متقت لرا اوز
 برده بر قید ما کزک ما ختا وله علنا خیزن فنی و زک زک اوله
 زیا و ایزم کزک زک زک ما کزک لفلنه لفلن فنی باب سلاف
 علنا سانی و عارینی و عارینی بورد سلاف دود کزک فیلک
 کنا لری و کزک و بوری بویون اوله و زک اوله لفلن بوشول
 ولت زکیم اکر زک زک اوزنج اوله کزک کزک لری دود کزک زک
 و بوری کزک بویون کزک بوعلنا کزک زک کزک نه یاق اوله کزک
 برندن با کزک لاهی توغندن با کزک سبب غلیظ طویوتا اوله
 ایشو دویزین شله کم برده لمیعتن لفلن اوله بوکا و طویوتا بویون

103

انالعهوك ذرب حركنا ليد بوعلنا ادملاكون اشغينه
 بقض في لالا كوزي باشند متوازي اقبند اكر بوعلت دكاملو
 دنللو ومطوب مزاج كينده اولور خصوما الخنجند
 جوق اولور مزاج لرك ركو بننده ديجي نمانونه كند
 عروج بوعلتك لاشيدن كيز خطرده عالي كلد زرافتنك
 دويجي نكوزن كدرنق بنندن ايم واخبت انده از رولنا
 مقصود حاصل اولان اكر ز ياده بارنا قبتك عصفور بنند
 احيانا لده ناكاه به يار كه غول و جهله كم نزنان قبتك
 دويندن آبرو و كلكه بكم اولشفند آله اولان نام جنون
 ابي سفيدند في الجملة كالال اورب نزنان في جعفره عند
 نزناننده ننه يقينه نالمن اولر كه جرك خن ايجنه بنون
 طوز قوق كركم اول يقينه فلن نزنان و بيه كيدن و علقن
 برعبي كالاند و كيننده ابد ايز النشاءه نزنان عظيم و اربع

دم الاخوين وز عنده هير برندن برردم اديونك عداوند
 دوكلر البدا ايجي ادم شرايكه بقعب نيا خاوا لانا كالا لدر
 عادت نزناندي دودو زكوييه كيم برنرندن قون ارب بلدر
 بوشيا و اوزنه اده كوشيا ف احمد ما دم كيم اولك كيم يلنه
 صيبت رفو حيو م سلاقه كوز ياشنه كوز كيد و كنه سله يارنه
 نوبنا اوان ابي ددم زرد جوب اولوي ابي ددم صرود هلايه و ز
 هدر برندن بشرد دم دار ظلف و ما بين هير برندن كينر ددم
 درددنك طر هيدري برردم فرق سويكه نيقن اصيلد يارنه
 اديب كله كنده كن او نجي بايب نزنان انا يني و علا سني
 و عكوجي ليد د نزنان ف د كينر علك اولك ايم قينر ك
 اولر هم ايم اولو كرك ز ياني ايم اكلان اولك كالا نه وقتن
 شهادت برعيله و اوده برعيله كرك بو زو قهي كيم بقسا
 نزنان اولك برعيلك و تاشنده نلا هدر اولور د نزنان لنده

1 اولدی قوم فیلسی باغی اولدی کیم با در حقیقه کزین اکانمیزله
 2 دوریا غبرود دوریا صغیریه دینی اشجی لایله بنا لایم دوت
 3 صین بود صبرافا فایا حنضرتک شایا فراسینا انجور غزلان
 4 دویکی بربرینه نیت برین موکله یقندم علاج اکدم بوعلت
 5 زایلا اولدودوی اولدی نونجی باب جملک نایلی وعلونج
 6 وعلونجی بلور حور غزل کیک دکوزک قبعند غار واولر
 7 دورت نوع ددرینه یوان وکجه راکولیس ددریغی لایلا
 8 دملک اولدی نونجه جبهه طرا نونجی دور غایت قزلدی
 9 دملک اولدی نونجه سوغوتیس دورا انجور نونجی کدر
 10 بارلفند بو سینه نونجی دور کونجی نونجه هولوتیس دور
 11 یغی اری اولت خنک اولفند اما نوع اولدیله اولدی کیم
 12 قنعلی بی نونجی اولدی اری اولت با نونجی اولت کیم اولدی کونجی
 13 آنکوز انجور نونجی موکله اولدی کیم نونجی اولدی کونجی اولدی کونجی

اوله سبب شودر طوبندنه حاصل اولدودوی نونجه دورین
 کیم کونجه اولدی کیم اولدی کیم اولدی کیم اولدی کیم اولدی کیم
 جاننا نونجه اولدی کیم اولدی کیم اولدی کیم اولدی کیم اولدی کیم
 ما قینده قان اولدی کیم اولدی کیم اولدی کیم اولدی کیم اولدی کیم
 قینس لایلا کیم اولدی کیم اولدی کیم اولدی کیم اولدی کیم
 لیبعت غایت نونجه نونجه نونجه نونجه نونجه نونجه نونجه
 مودر هیلله کیم اولدی کیم اولدی کیم اولدی کیم اولدی کیم اولدی کیم
 دورم مودر اولدی کیم اولدی کیم اولدی کیم اولدی کیم اولدی کیم
 صین مودر کیم اولدی کیم اولدی کیم اولدی کیم اولدی کیم اولدی کیم
 اکی دملک مودر کیم اولدی کیم اولدی کیم اولدی کیم اولدی کیم اولدی کیم
 دکلمر یغند لایلا کیم اولدی کیم اولدی کیم اولدی کیم اولدی کیم اولدی کیم
 دوی دور کونجی انجور کیم اولدی کیم اولدی کیم اولدی کیم اولدی کیم اولدی کیم
 برنجک انجور کیم اولدی کیم اولدی کیم اولدی کیم اولدی کیم اولدی کیم

4 وَبَرَّكَرْدِي اَدِيه بَزَحَا جَتَاو لَو سَاوِيَا فَا حَنَرَا سَمْعَا
 2 اِدَه نَه يَا خُو سَتَرَه رُو شَا ي جَكَلَا اَنَا اَوِي كَم جَرِيَه كُو ز
 3 اَغْرِي يَه شَمَرَا نَا وَا لَه شَا فَا حَمَرَا نَه وَبَرَّكَرْدِي جَرِيَه بَرِي كَم
 4 بُو نُو عِلَه اَوَا ن جَرَب نَكْرِيَه وَنُو خَطَا دَرِي هَدِي جَمِي كَم وَنَدِي
 5 وَبَرَّكَرْدِي كَم اَدِي خِيَه بَه بِيَه اَلَه لَرَشَد وَنَم وَنُو خَمِي
 6 وَبَرَّكَرْدِي وَبَرَّكَرْدِي اَمِي اَوَا لَه دُو عَوَا غَبَر جَكَلَا كَرْدِي
 7 لَكِن بَمِصْر طِي بَرِي اَمِي كَم مَنِي دُو نَه ب مَنُو وَنَمِي مَزَا د
 8 اَكْدَرَا ج سَا عَف فَوَه نِيَه مَا وَا لَه طَرَبَه جَب زَا لَمَه
 9 فَبُو جَرِيَك مَا هِي قَوَا اَمِيَه دِي مَلُو كَمِي رُو ج جَرِي كَم
 10 اِرِي دَرِي وَنَم زِيَا د وَبَا خِي غَا ب جَمَلَا عِلُو اَوَا لَم
 11 اَوَا سَمِي نَا غَرَا بِيَه لَرِيَه كَم ذِكْرَا لَمَد مَكَن فَبُو شَا وَنَمِي
 12 حَا دَا لَه وَنِيَا فَا حَمَرَا نَه وَبَرَّكَرْدِي يَا خُو بَا سَمِي نُو جَكَلَا كَرْدِي بُو
 13 شَا لَمَد وَنَه مَاد سَمُو بِي اَوِي لَمَد نَا رُو ج عَدِي مَعِي مَعِي

اور

اَدِيَا سَمِي اَلَا دَرِي كَم حَا رَت سَا رِن اَوَا لَه بَعْدُ شَا فَا حَمَرَا نَه
 وَبَرَّكَرْدِي دَرِي اَغَبَر جَكَلَا نَه كَم نَرِي عَكَلَه نِيَه شَا فَا حَمَرَا نَه
 كَلَا اَوِي كَم جَرِي حَا رَت اَوَا لَمَه اَوَا لَم جَا حَت دِي اَوَا لَم
 مَنُو صَوَفَا دَرِي اَسَمَا اِدَه كَرِيَه كَم كَرْد جَا حَت عِلُو ج
 لَرِي ن ذِكْرَاو لَمَد اَنَا مَعِي مَلِي بَر جَرَبَك لَرِي يَا لَه بُو لَمَد دَر
 مَنُو اَوَا رُو يَا نُو يَم حَا رَت زِيَا د اَوَا لَه بُو عَا اَمَلَا كَرْدِي
 دِي مَعِي جَرِي نَا رُو ج عَدِيَه وَبَرَّكَرْدِي سَب اَوَا لَم نَا رُو ج
 عَدِيَك كَم اَدِي حَمَرَا نِيَه فَعِلَا د مَوِي وَنَم دَر سَمِي نَا رُو ج
 شَا فَا سَمِي نَا رُو ج اِرَا ق لَمَد كَرْدِي زِيَا بُو نَم جَرَب رِيَا د
 اِد مَعِي مَعِي مَعِي مَعِي مَعِي مَعِي مَعِي مَعِي مَعِي مَعِي مَعِي
 فَا نِدَا وَا لَمَرَا فَا نَا دَن دَم اَوَا لَم اَوَا لَم اَوَا لَم اَوَا لَم
 دِي مَعِي مَعِي مَعِي مَعِي مَعِي مَعِي مَعِي مَعِي مَعِي مَعِي مَعِي
 وَبَرَّكَرْدِي مَعِي مَعِي مَعِي مَعِي مَعِي مَعِي مَعِي مَعِي مَعِي مَعِي

برودنك و دكلرا البرغله كودلر عدد ادرينك اوز رصيفت
 يا ليتقود سله جربه ظفديه كنيه كوز ياشنه فايد ادر حيدل
 دارچيني فلغل صروهيله فن هيله هيريزدن بيزدم صبر
 بچودم دكوز كوكي الت دم زنجفر بيزدم سلخه و نيل
 هيريزدن دورت دم نوشا ادر بيزدم دوكلا البرغله كودلر
 عدد ادر بلك و زين بدميت ياف سماق جربه كوز كيت
 ياندوغنه قنقير برينه ياشد و غنه كوز نوور و نقتد و غنه
 فايد ادر سماق صافي موكه فرزندب ادر لوشول قنقير
 كيم غلظه او كه بعد اسفندله بعد زينا نادر ادر ما جت
 وقتن ياف فروضوله اذب اسفند ادر كيميت ياف
 زعفراني منقف كخو صولت جبه قليا و قنقير هيريزدن
 اكي دم زعفران بزددم موزنج بچودم فلغل ادر دم
 دوكلا البرغله خردا كه بعبت ياشد ادر عدد ادر بونك

1 نادر دم مسولا و دم صغ عوزي بيزدم راسخا ك
 2 دم كوزنج فلغل ادر اكي دم ايون بچودم صبر بچودم نجا
 3 اكي بچودم و زاج زعفران مرصافي هيريزدن بچودم
 4 دوكلا البرغله نادر ادر عدو ادر بونك كظفر اكي بچودم
 5 يغذ لصفين ياشد و لطف جربه سله كوز اقصه فايد ادر زجاج
 6 اوجدر صم كينر فلجاسي اشق مع عري اسفندج هيريزدن
 7 اكي دم سداب موكه يغذ زينا نادر ادر بوزنج و نجا
 8 اوجودم كوزنج فلغل ادر الت دم اشق بيزدم دوكلا سداب
 9 موكه يغذ زينا نادر ادر لصفين ياشد و نياي جربه ظفديه
 10 كوز مواند و كنه انشا و فايد ادر نوباي هيردي ك دم
 11 التون فلجاسي و كوز فلجاسي التون و نياي هيريزدن اوج
 12 دم سدره اسفند ادر لاف هيردي هيريزدن بزددم زعفران
 13 و ليدن ادر هيريزدن اكي دم كا كوز سلك خالفر هيريزدن

نجا

کدوس سیریزیم د وکلن نندنجو صوبه بعبت جملزاد کز
 قلند قندی عده اویسک اوردو حاجت وفتی بری اذکر
 بودند کهند لر عظیم بایده جریک جمیع ددو سینه بیکر اول
 کورده که استغفار غلریکه بدی غایت آید کریتار بار ادر
 سیب اولم برینر ماده لری کوز کوز قنی زنیق دخی بولکونیه
 کتدیلم ذکر اقلک آریا ف آجوله وشیاف لخصوبله فرزندت وای
 بولت بجان دلدا دکنز کونکله ویکر نبله تم تقی بولغول اوله اولد
 طویله کونوله طغلیکوا و سینه میده مدیرین کل یا غیله اولر
 او بکوند رنگ نادج قدی بیغیش اوله جکر آرزما جنت
 اولورسه ددور اهند جکر انا غلک لیکریم بوللا جنت
 حکدات زیاده اولیا اولم ایشند کازن اوله شیاف لخصوبله
 شیاف لخصوبله سبلکه ایدر کیم انا باه اوله دخی لکن طما سکر
 بدو کوز دخی یوغ جریکیم ذکر اولدی بویج بولغول فارغ

1 بیری دویزوغ نیانی دخی جریه ظفده یه فایده ادر استغ
 2 اوله اندیم فلک کوز دیم قلیما دورت دیم مصافی لکدیم
 3 نچار بیله هم صیغ عزلی بکیم دیم دکلر الکر بچور صوبه
 4 بعدتیشاندرا کوز عکرا وینک بیکر بد یزوغ منتعب
 5 مخصوص جریه کویغیش صبر دورت دیم نونا دزایکی دور هم
 6 ایکن فرزندت کوز جکلر اوجی یوغ جریک لکی نعتدنت
 7 سیکله دخی اولک اعراض فو یزوغ هر وقت قیغی دند کر
 8 کور کیم بادی اولک اوجی فیعی باریک علیج اولدیم
 9 استغفار اندب بلیک ایدر کوز ان کوزیک باخو کوز
 10 کوزنه بندنه فانه آلر سوط لرا د ب بودنه کندر کوز کوز
 11 کویت کیم اندر مینت عوطکم بودنه کهند کوز صبر صبر سید
 12 جا و شبر هدریزدن بچو دیم ستم باریع حصیر هندی زغدر
 13 نکر هدریزدن بچو دیم اچی ستمک اشدت بولدی بیزو دیم

1 عَلاَئِيتِ اَوْلَادِكُمْ نُوَلِّدْهُمُ وَفِيكُمْ فَمَنْ دَنَدَ لَنْ كُوْدَ لِرَقَبَتِكَ بِحَبِّ
 2 فَرَسٍ شَرِيَا سِرًا وَفِي رِجْلَيْكَ رِبِيْنَهٗ تُوَلِّدُكَ فَرَسًا فَرَسًا لَوْ سَرَجَ بَوَّلَكَ حَبِّ
 3 اَوْلَادِكَ يُوْعِ اَوْلَادَ جَبِّ عِيْلِيْحٍ كُوْدًا فَاَقْلَامًا سَتَمُرَّ غَدًا اِنْدُوْدَ
 4 اِيَاْحَ فَيَغِيْرُ اِلَيْهِ سَعُوْطًا لَدَا دَهْلَ نَجِيْحَةٍ كَمِ ذِكْرِ اَوْلَادِ عِيْلِيْحٍ
 5 اِنْدُوْدَ لِرَبِيْحِيْ فَيُزَلُّ غَدًا طَرِيْقَةً كَمِ بِيَانِ اِنْدَمِّ هَدِيْصِيْحٍ حَاكِمًا
 6 اِلَيْهِ لِكَيْمَ مَادَةٌ تَخِيْلُ اِلَيْكَ اِيَادَةً وَهٗ وَفِيكُمْ جَبِّ اِنْسِيْبِيْ
 7 رِيْحٍ دَسِيْرِيْ كَهٗ فَرَقَعْلًا يَكْرُكُ مَعَاكِهِ يَغْتَمُّ اَوَّلَكُمْ نَاذِرًا اَوْلَهٗ
 8 نِيَا فَاِخْرَجِيْلِيْزَ وَاِخْرَجَا دَهْلًا فَاِخْرَجِيْلِيْزَ فَرَقَعْلًا مَنَايْسِيْبِيْ
 9 فِي الْجَمَلِ كَمِ كَمِ مَنَا هَدِيْهِمْ صَوَابٌ كُوْدَرَسَهٗ كَلْفَايِيْزَ
 10 لَلْمَا صَلَّ فَرَقَعْلًا مَكْرَهٗ دُوْدَرًا غَدِيْمِيْبِيْزَ رَكْلًا مَكْلِيْ يُوْدَرُ
 11 اَلْبِيْحِيْ اَبِيْ عِيْلَايِيْنِيْ وَعِيْلَايِيْنِيْ
 12 كَلَهٗ نِيْعِيْنِيْ كَلَهٗ كُوْدَكَ كُوْدِيْلِيْزَ وَتَغْلِيْزَ اِيْحِيْدَ عَايِيْلِيْزَ
 13 عَلاَئِيتِ اَوْلَادِكُمْ تَغْلِيْزُ جِيْزِيْلًا وَاَلْسِيَايِيْزَ مُتَوَاكِرًا وَاَلُوْدَ

وَفَا اَوْلَادِكُمْ جُوْدِيْ كَمِ كُنْدِيْ مَكْرَهٗ اَوْلَادِيْ يَمْلِكُ سِيْلَهٗ بِحَبِّ
 اِدْرِيْزِيْ عِيْلِيْكَ سَبِيْبٌ خَدُّوْغِيْلِيْزَ لَطُوْبَتِكَ اَوْلَادِيْ عِيْلِيْحٍ بُوْتَهٗ
 حَاكِمَةٌ كَرِيْبَتِيْ اِيْحِيْ اِيْحِيْ اِدْرِيْزِيْ دَرَعِيْلِيْزَ سِرِيْحَ اَلْحَمِّ غَدًا لِيْبِيْ
 نُوَلِّدُكَ نُوَيْتًا اِلَيْكُمْ فَرَقَعْلًا كَمِ سَمَاوِيْزَ مَوِيْزَ تَرُوْدَهٗ اَوْلَادِيْزَ وَاَوْلَهٗ
 كُوْدَهٗ حَكْلَهٗ وِيْحِيْ فَرَقَعْلًا فَوَيْتًا يُوْعِيْكُمْ طَعْنِيْزِيْ اَبِيْ ذِكْرِ اَوْلَادِيْزَ
 غَايَتِ مِيْبِيْزَ رَشِيْلًا وِيْزِيْلِيْزَ كُوْدَرَهٗ اَبِيْزَ كُوْدَرَهٗ وَاَوْلَادِيْزَ
 لِيْمَا نِيْمَا اِيْحِيْزَهٗ وَاَوْلَادِيْزَ فَرَقَعْلًا مَوِيْزَ لِيْزَ كُوْدَرَهٗ اِيْحِيْزَ
 مِيْحِيْلَهٗ كَلَايِيْزَ اَوْلَهٗ اَوْلَادِيْزَ اَبِيْزَ حَاكِمًا
 اَسِيْبِيْزَ وَعِيْلَايِيْنِيْ وَعِيْلَايِيْنِيْ اِلْدُوْدَ جَاغِيْلًا مَقْدَرِيْزَ اَوْلَادِيْزَ
 كُوْدِيْلَكِ تَغْلِيْزِيْ فَمِيْزَ فَرَوَا اَوْلَادِيْزَ اِيْحِيْزَ اَوْلَادِيْزَ
 كُوْدِيْزَ اِيْحِيْزَ اَبِيْزَ اَبِيْحِيْزَ اَبِيْحِيْزَ اَبِيْحِيْزَ اَبِيْحِيْزَ
 وِيْحِيْزَ اَوْلَادِيْزَ كُوْدَرَهٗ كُوْدَرَهٗ فَرَقَعْلًا مَوِيْزَ اَوْلَادِيْزَ
 غَلِيْظًا خَلِيْلًا اَوْلَادِيْزَ فَرَقَعْلًا مَوِيْزَ اَوْلَادِيْزَ اَوْلَادِيْزَ

لطف تدبير پورب کوزک اوزر نه نياف تايسنا وز عرفان
 و مرطلي اب اجنه نياف احمد ليش جکلدر والله اعلم
 اوان نينجي آب دملر عيانتک آساينجي و علاينبي و علاينبي
 دملر نيزب شيفتدويم کوزک قيقنک منولدر اولر عامنا تخم اکا
 کوزک دوزر و بي ترکیبي چيان دملر اولور ديموي اوجن
 شيفتدوسيب غلظط طما لدر بکلده اولر کجه بيب بتمدن
 اولور باش کب و هو به کب عیج اولدیکم اولر قصدا و کوز
 بدک و ماع تقیه اولر مطبوخ فاکهله اوردب لطف غذالدر
 سوزب طيبوت ترطب و لر ايني صوزر بکه نظلدر اوردب کلر بيله
 سوم ایدب با فردا کوز نياف احمد ليش جکلدر کاکم اکتز اوله بو
 عیج کنا بتا لیه سر هود لخلينه اوره اولدغي نايه ايلک
 اسوزر که کوزده نايه غابت آده اندک مکن دوزر اصغر کلر
 نايه اوده کوز نياف نياف ليلتدويم کوزک دملر نياف ليلتدويم کوزک

مریجک سوزرات و آنران کیم نکر بولور بکلدر وارسه وقت
 اولدیم بو علف کوز اغلر نکر سوزکنه عازیر اولور تا اولر آب
 ندر بیر یله یا ریز مملکتدر سینه کد عیج اولدیم طیب عیج
 اولدکر ترطب ادر مریجک غذا لریده دکر خانه کوز ب با نیا
 راستی صونک بخا ده طنک کوز کوز ارجی راستی صوبله و کوز با نه
 راستی بغلدر دتب کوز ادر اجنه نياف احمد ليش جکلدر اوزر
 بتمنه قند ب یوز اولر کوز با نیا کوز نون اوله نانه علم
 اوله در در نیا کب غلظط عیانتک آساينجي و علاينبي و علاينبي
 غلظط بر عیانت کیم اختامدر مکن کعام بخا ده و بيب بتمدن
 حاصل اولور ددی بنولر کوز کیم اندک بار و در طب ماکه و
 بخا در مولد اوله اولر سیدون قوق غلظط اولور هدر کیم
 کوزده کما ادر کیم جرب عیانت نه و نیکم نینغوندر کوز کیم
 نینغی بکلدر ایدر دخی و نسا و کوز کیم قوق غلظط و تم نوز اولر

۱ کرد و ریم فان نام افه آرا ایجن اولسا ایستین کار اولدو
 ۲ دخت جکلو والله اعلم اولدو ایجن نونه ناسا ایجن
 ۳ علامتی بولسجی بلدر نونه نرا تو عشق قزل آدیلم اصلینز
 ۴ شکله اولر بعضی قیلنه مایله در بعضی قزل اولدو بعضی
 ۵ پانلغه مایله اولدو سب طبیعتن قاری قاندن سوکله اولد
 ۶ نیله کم زغریب حرارت دفع اولدو ایجن د مویینه مانع اولد
 ۷ کندر طینه سنک کمال مورینه موقود اولب فان اولدو
 ۸ ایتراف وجهله علیج اولدیم اولر قصدا اولد بعد با شو
 ۹ بدک تینه ادوب اشکاله اولد کمال ایجن نالقد ایست
 ۱۰ اده کریم ایجنه زنجار و ایسنف زنج نالقد اوله اولد
 ۱۱ بولدر حراد نندن انهار مستوی اولر نالقد ایسنف
 ۱۲ بیره ایغیه بویب و ترطیب ادر کوی قوندد دور ایغیه
 ۱۳ بخر طاماده ن ایغیا بولدر سوز کینج ایغیا اولر اولر

۱ حمله دن فاین اولسا صیاره ایصب سوزله گلنیه کم نونک
 ۲ کونکدن نینه ننه فالکا خوضیه لوزیه مکنور جیب صوبی طدر
 ۳ اوزده کل ایغیه بیره صومش اولر اولر نینه قیل اولر ایجن کل
 ۴ اوزده دایر ایجری خیر اولر ساحت بیره نین اولر
 ۵ اولر کریم بوقدر اولدو ذکر اولدی ایساعت اولر اولر
 ۶ اولر موضع قوره بعد اولر کیدی ذکر کوی نوجن نونر ساره
 ۷ بولر کم کونکله اولدو ایجن کجه عینک اناسی اولر
 ۸ قعلو سوز بلدر کجه نر غلظ بلدر کم کوزد قیغدن سوکله اولر سب
 ۹ سوز دی نغاره کونکدن دیم سوزله اولر کوز بولر ایسنف
 ۱۰ مکر غلبه اولر اولر کم کجه ایجنه ایسنف اولر غلظ اولر
 ۱۱ علامت اولر کم بولر کونکله کونکله وقتیم ایسنف اولر
 ۱۲ سوزیم کوزنه نوزیا قوم باکل قونکله علیج اولر کم لطف بولر
 ۱۳ بولر سوزیم ایسنف اولر ایسنف قونکله نالقد ایسنف

1 جگر یا خود نیاف دیدن صفتی نیا و طبعی لمینان صفتیه حبه بابه
 2 قوی اینها اولاد و غنه فایده آرد تا فرخ مغسول اولاد و دردم
 3 زخار بیز در دم را سخت دردت و دردم بیغ عربی اندر دم انور
 4 زعفران هر بر بند بر دم عددی آید نیک بدوی در دگر
 5 الی اکبری نیا بابه یا خود را زیاده صوبه بعد نیا فلان در
 6 بعضی نسخه لرد و اون در دم شب دردت کنیز با سی فیا و نیار
 7 بعد آورد نه نیا ف مخلوقی بخود نیا آسود جگر کیم ملجمه انفا
 8 علاوه بر ذکر اولاد و کزین پنج باب نولاد علیتی بدو زیاده
 9 تلاوت و کویجه نایل کیم عارض اولاد کوزک قینه کی نوع در
 10 معروف بم و کینه کندنه در لرد و کینه کزین در سب غلیظ
 11 سودای غلط در عروق اولاد بکودن مویک اولاد کیم فانه
 12 مایل اولاد کی نوع در برینه در برینه در برینه کزین کزین اولاد
 13 اگر کینه طبعه در لرد اولاد اولاد کیم بو نایل بو به نبغ

نراهی

1 مویخنی در دوزخ اولاد طبعی اما کزین غر اولاد منع آرد
 2 علاج اولاد کیم اینی بدوی اول غلطه آرد کیم مغین
 3 اولاد بری بعد اولاد اولاد کزین طبعی نون یا غنک در دم
 4 نخی نخی سر اولاد در دگر اولاد کزین اولاد کزین اولاد کزین
 5 سر کینه یغیب طبعی اولاد کزین اولاد کزین اولاد کزین اولاد کزین
 6 این منقشه کزین اولاد کزین اولاد کزین اولاد کزین اولاد کزین
 7 اولاد کزین اولاد کزین اولاد کزین اولاد کزین اولاد کزین
 8 اولاد کزین اولاد کزین اولاد کزین اولاد کزین اولاد کزین
 9 اولاد کزین اولاد کزین اولاد کزین اولاد کزین اولاد کزین
 10 اولاد کزین اولاد کزین اولاد کزین اولاد کزین اولاد کزین
 11 اولاد کزین اولاد کزین اولاد کزین اولاد کزین اولاد کزین
 12 اولاد کزین اولاد کزین اولاد کزین اولاد کزین اولاد کزین
 13 اولاد کزین اولاد کزین اولاد کزین اولاد کزین اولاد کزین

- 1 اکثر بوعلت که زیاده اولور سبب اولکم برز بخار و عجنش
- 2 اولوب سمانند ز اولور بوج اولدیم اوله فانه ادد
- 3 قینا لده بعد مطبخ هله و برول لطیف ندر لریسور
- 4 رغدا فرق صوی و انا صوی و انا درنگ بد وده لکوزی فرق
- 5 طریله بو بوز نازنج عیدی جکلارک صوی انا صوی بر صمک
- 6 صوی عتاب صوی کم صافی اوله سئل اوله لجهده لکوزی به کل
- 7 صوی کلمند لکوزنگ قیننه بر قطننا العاب کل صوی به اذ
- 8 طیاراج لکوزی نخی اذب نملک آسایینی علمینی علمینی اذ
- 9 نله بر علتد ریم کوزک قینده و غیر انا لده و جی صر اولر
- 10 او جی نخل اولر اولور کیند رچی از جی نخل لری اولور نخلک
- 11 جرحمت اولور سیور نزلده مایله اولور لکی نوع اولور نله انا
- 12 و غیر سابعیه سبب کومین صفر اده اولر کم کوزک قینده
- 13 عارض اولور عیون اولدیم کوزیکلری دور کوزک قیندک

کنا لری جتار کب اولوب کون قوزک اولور بوج بودر کم
 باشی بری ادر لرمطبخ فاکهینه مایه دیمانه کم اجندنه
 هلیج اوله فصده و جی اولر قینا لده اگر فان غلبه سوزیاده
 اولر ساعته هیدیه انا در مزود سوزی دور کوزنگ قیننه
 کاینی صوی به مایسنا در نکل یغاله اینسیر لچ اذخ ستر که
 کلارینی و حصفه در لرا یا خود بر طیاراج لکوزی نه نیا ف امر
 این جکلیم باقی قلان مایه لری تخلی اده والله اعلم
 بیز بر نخی با سبب سغفک آسایینی علمینی علمینی اذ
 سغفه بر علتد ریم کوزک و بوزنه واقع اولور مایه
 کوزک و بوزنه کک کی تنه مایه اولور نزل و بجه نکل
 جدر لرا لریم سوزک کی اولور ادر کلانبعن افکار وقت
 اولر کم کوزیکلر و کلور وقت اولر کم کوز کلر کوز سبب
 سوز اوی بخار دن اولر کم سغفک اولر اوله وقت اولر کم

تمام لیتک ازین سبب اولاً دل بملودن بلاستوگد اولور
 اچینی قلعوینی بوشنلا دوریم عارض اولور اولورک علیج سولر
 ولیکن اکادخی اینتخا سیمیه اینتخا علیت اولکم ریحی و خنید
 بیکدون حادنا اولور بیزیک کردو خیل اولور بمانایغ کورچی
 اولور ساین اولور کوز بوعلت بولن عارض اولور سولر سبب
 نیکه اکثر بیلرده اولور بواج بیلر اولور دطیف عین اولور
 عارض فضللا بو فضللاک دغانی خصایع اولور بوجی شینار
 مستوی اولور بوجی بوعلت ذکر بلرین حادنا اولور اتم بلغی
 ایکن قای اولور اولور ان اولور لاله طوسله بوردنه مایلدر
 اولکم سده ایچ رفانی اولور جکلی جکلی کلور غلیظ اولور
 طور بوجی موضع کیک اولور بولین ایلم اولور آجایی اولور اولکم
 دیوی دیوی کچی اولور بی الجمه عموم الانتخا کزه و نبقده
 اولور کوز اغزی صولکینه باخو جچیک صولکینه سبب اولکم

1 لوراق اولور اولورک سبب متغیر اولور بلغدن اولورکم
 2 بخاری کوزه متضاعفا اولور کج اولورکم اولورک
 3 متغیر اولور اخلاطدن باله اولورک سبب متغیر اولور بلغدن اولورکم
 4 باخو ذراغ قانی کوی بیدرب دوکلر کالیغیه اولور بیدرب
 5 طلی اولور باخو نرطایر حریر کالیغیه اولور بیدرب طلی اولور
 6 آدرلن اکیز اولورک سبب اولورک سبب اولورکم
 7 قوی کوزله اولور بوجی بیدرب اولورک سبب اولورکم
 8 جکلر یاب اولور بیدرب اولورک سبب اولورکم
 9 علم سوز اولور بیدرب اولورک سبب اولورکم
 10 اوج نوع اولور بیدرب اولورک سبب اولورکم
 11 تغصیر اولور اولورک سبب اولورک سبب اولورکم
 12 جنلیندن دیوی حرادوت غیرینک عاجز اولور تغصیر اولورکم
 13 تمام بوجی و هم بوجی اولور اولورک سبب اولورکم

- 1 جفت لردوست لکله اگر بنیته فلتی اولسا بغیر یاغنه بنز
- 2 اود بیل قنق کونک برینه اودن کیم باقنی قانده ودرک
- 3 کیده و بکرم دردی بکشد ناکل حلتک اکی بکشد
- 4 وعلیحی بلدر ناکل بر علتد و جراحی اولور یوزد و روتیا
- 5 بوید کی نوع دردی کونک قنق شیش اولور اکی جفت
- 6 اولب و در عجه زیاده اولوب نیکه بتلر بلج انوکم جانت
- 7 اولن اوله اگر قنک دردی برین اولسا اولن اولن اولن
- 8 بنزونه کونک قنق بر کیم باغ نوز اول جراحیته بننه اگر
- 9 جراحی سیله درده ن بقدره ننه اکلن اولسا و کک کرد
- 10 ناکا قنق جتی اولوب کین بکدی بوغن اولیا کیم بویم
- 11 نوزدی و انت نوزی اولن اگر نیکه کیم سیغله دردی بوور
- 12 اندوت و صبر کیم اگر جراحی اکلن اولسا بواد بیلر قاپیه
- 13 ایند مرم صوری سیغله اولن اولن مرم خاصینه م درود

هم بود بر نوات بود اولوه کونک زینت بریم صوری
 اکی جراحی صلا حینه کونک مره اول کونک دردم سجدت
 اولن سرکه بی درم ز بخاری دردم و کلر ایلله نیکه بنز
 اسیغله اولن اگر جراحی بنه اولن کیم قنق بندن بر کونک اوله
 مرم اسیغله اولن کونک مرم اسیغله اکی جراحی صلا حینه
 ایوات بود اقاموم اسیغله اکی جراحی صلا حینه کلایغی
 بشیر مرم کلینیه ارب اسیغله هو انن فرزند
 اکی جراحی زیاده اولسا اکی جراحی کونک اسیغله اولن
 بعد صبر اندوت کونک قنق دراش قان زعفران قنق
 مرم دوزل تا کیم جراحی دست اوله بواد بیلر کونک
 اولن کیم جراحی در نکل بطور صلا حینه اکی جراحی کیم
 جراحی نیکه قنق دردی اکی جراحی کیم کیم جراحی نیکه زیاده
 اکی جراحی امان کونک کیم جراحی باغ غیری عارض اولن اوله

- 1 اول بدي فضيده اسهاله باك انك كركه وروحه ناخه اول
- 2 فصد واسهاله لا بد كركه بعد معالجه صواب در زير كيه
- 3 ماده مقدنا اولو بركيم بنجي باشب انتر خا عايتك آساي
- 4 علامتو عايجي نهدر اسهاله بن علته كيم بقده عايط اولو
- 5 علامت اولده اول عضله كيم قبي پوژو و كوتود ست اولو
- 6 اول سبدن قواشفا دوشر قفني قلدب كوزي اجوز اولو
- 7 قوقخانه اشفا دوشم كوكو كوكو و بتوب و طوبت غلبه
- 8 نهدند اولو كيم عضلات مسوي اولب ستا فشته علاج
- 9 لليف تيم بركيه و طوبت كسانه جي فايض اولو قوق اولو
- 10 طلي اولو ماينا و زعفران افا قاسمه و كلخه و كب متريب
- 11 صوبله بقدب طلي اولو كرو اولو و بوردن فاب اولو تنه اولو
- 12 شلده كيم تنه اولو ذكر اولو صنف طلي كيم اسهاله قوق
- 13 ششند و كنه فاب اولو صبور بوردن افا قاسمه و دم ماينا

وايون هم بر بندن دوت ددم زعفران كي دلك و كوك ميب
 صوبله بقدب طلي اولو كوكو الخا ب موت الدم و المنفر
 و كوكو ب نهدر موت الدم و المنفر شكلا دوكيم كوكو بقدب
 كوكو يا اسهاله اولو ب سيب فنه طوبت ذم اولو اولو يا خود
 كدوني كوجنده ب زخمه فخر اولو علاج اگر حركات اولو
 اولو اولو فصد اولو بعد اسهاله اولو صند اولو و خنده اولو
 اولو طلي اولو حرارت زائل اولو صكره نفل اولو بجه بولنا اولو
 و كوكو اولو طلي اولو كوكو ب قوق با اولو ب برونه سوب اولو اولو
 طلي اولو با خود برب بنجي سديله و كوكو طلي اولو يا كوكو اولو
 البركي با صبور اولو ب قوق اولو اولو اولو فاب اولو يا خود
 كوكو ب كوكو اولو با سيب نله يا نيله قوق اولو ب بيلو بقدب
 كوكو يا اسهاله اولو كوكو ب بنجي با سيب اولو قوق و
 اولو كوكو ب برونه و فاشه و صقله دوشر اسهالي و علامتو

فوف ایلو درو علیج اولدیم بدن منغین اولن اولو کالین
 اویس لر بصر آکایج قیغریله حت صبریله غدره اولو منصل
 حنامه کیره لردی اولور کیکو کربک ذیلده کون موله یالور
 صوبله یولور چوید چکندی رصوبله یولور یاخود بویوج یاغور
 یاوده صوده قانیدب اولصوبله کربک ذیلین یولور برون
 دخی شب بای ایکی دیم بویوج بویوج اکیخدی وکلر یاغله ذیلده
 کربک ذیلر نه وکلر بویوج دیکر شب بای بویوج هدر برون بویوج
 صبر و یوده هدر برون بویوج دیکر صبر وکلر بویوج بویوج
 یغدی علی اولر یاخود صارد وکلر بویوج تبت یاغله اذب
 کربک ذیلر نه وکلر صده وکلر بویوج بکلر یاخود بویوج
 بود و بینه وکلر بویوج کربک ذیلر بکلر واکلام
 بویوج بکلر بویوج ایشار الهدب بکلر بکلر بکلر
 علوی بویوج بکلر بکلر ایشار الهدب کربک بکلر بکلر

1 وعلوی بکلر بکلر بکلر بکلر بکلر بکلر بکلر بکلر بکلر بکلر
 2 بکلر بکلر بکلر بکلر بکلر بکلر بکلر بکلر بکلر بکلر
 3 اکلر بکلر بکلر بکلر بکلر بکلر بکلر بکلر بکلر بکلر
 4 خکلر بکلر بکلر بکلر بکلر بکلر بکلر بکلر بکلر بکلر
 5 ایشکلر بکلر بکلر بکلر بکلر بکلر بکلر بکلر بکلر بکلر
 6 دینکلر بکلر بکلر بکلر بکلر بکلر بکلر بکلر بکلر بکلر
 7 کاندو بکلر بکلر بکلر بکلر بکلر بکلر بکلر بکلر بکلر
 8 اولور بکلر بکلر بکلر بکلر بکلر بکلر بکلر بکلر بکلر
 9 فوج آن هدر بکلر بکلر بکلر بکلر بکلر بکلر بکلر بکلر
 10 کربکلر بکلر بکلر بکلر بکلر بکلر بکلر بکلر بکلر بکلر
 11 غلیظ بکلر بکلر بکلر بکلر بکلر بکلر بکلر بکلر بکلر
 12 قشام بکلر بکلر بکلر بکلر بکلر بکلر بکلر بکلر بکلر
 13 جوق اولور بکلر بکلر بکلر بکلر بکلر بکلر بکلر بکلر

دلو بئرا لخالک محلا د خراکین کنزیندن عیلاج اقلو کردیم
 سبب آسایدن قیغی ورا اولاده فغنه منقولا اولور
 داء الغلب خیندن اولر آسایدن اولور اولور اولور
 سیله دوشنا یا دیا لبقول جکلر کما مده نین کندن اولر
 یسقا دود و بطول کر خراف یا بنا و خولان کوی بعدن بخرا لیب
 ولا جود جکلر کما یوسندن اولر آسایه جکلر کما یفاید
 یا خدی یمن بوغنی بالله تعذیب طایله کریدن و کور چینی بوغنی
 قیش کوی کوی بوغنی برآرد و کلا لکد کوزده جکلر فاید اده
 صیفیت سندیه کیم فی کرکی و کلا کد عقلا و اولم دیکلند
 نینه بوم خرا جکلر کلا کوی او خدیم سنایدی کوی درم
 یسقا و کلا کوزده جکلر کوزیک و برونه بولند لری ستمه
 اخر ستمه اینهای و تلفطار و داج هر بیزین بشرد و هند
 کونید بباله قرین کوز جکلر صیفیت سندیه و یکر

بوعلینا کی بوغ دین عیب اولدیم کربک دوکلر بق کندن
 قران اولور بوغنی اولر ای کربک و کوز بوز بوز بوز
 اولور بوغنی اولور سبب اوج بوغنی اوج بوغنی اوج بوغنی
 کر بکلر دینه دوکلر با خود با الفلب خیندن بیکس
 اولریم بیوست عارض اولور اعضا بو کربک کربک
 بق بوغنی اولر طبعه بقغه برفینا کما و ناولب فزلا اده
 و منقوع اولور حجب و سلاق و قرح الیده کوی اوج
 ماکلر منقوع اولور اولر موضک ماکه بی و قشتریم اولر
 ماکلری کلا جوادیدی فی الجملة فاند اولر لکلا کلا اولر
 کوزک قوغنه منصبا اولور سواک سبب ندیم کوزک بقلا کرب
 بوند مرضلری ایت بزی با و لب کلا دیه بقلا ادر جواک
 سبب اولم کوزک قیغی اغریک اشربک و ایشلا کلا اوج
 مستعان ادر بوغنی دوزخی یا فخذن و در ماغدن عیلاب

رولیندر

1 فلما برودم ريشن سسه برودم كو ريشن قلعي كم بوئز اوله زغدر
 2 هير برندن رنجو ذنك سنبل هندي اوجردم دوكين دوكر
 3 اليل كوزده چكار صفت سده و بكر كوكاري بوور ملنا غل
 4 كوزنه و غيري كوزنه فايه ادر سده كه كو ريشن قلعي هير برندن
 5 بجي دهم باقو تو بال زغدر ان كل ميريكي سنبل هندي كو انك
 6 دار فلما هير برندن رنجو ذنك كو ريشن خا باجكوي اوج ايدو
 7 قودي دوكرا اليل رنجو بال باغز فكل اكر بووعد اولسا
 8 عسكه كوز كر عدد ادر وينك يا غدر غوي اوله صفت سده
 9 و بكر كوكاري خا باجكويكي سنبل هندي لاجود طيني كو انك
 10 دويي و بجي بر ابره دوكرا اليل عسكه كوزنه لر صفت سده
 11 و بكر كوكاري بوور با ريشي كه كوزك صا غلغز صفلا نور
 12 قليا ريشي لاله دوكرا برودنه فويلر اغوزنه بر طاش قويا ده لر
 13 زغدر با بلغله عكم بكر فتلو رتاينه بر اولك خيله كم

معالده

1 جوالده مينه بووردي كهرا اوزونه فويلر خولغدي كم اجندن
 2 بنا دويي فكلدك ملنر جتا مسكر فويلر دوكرا دم سترابي
 3 بواد و بلك اوزونه سكر تا حق كند و به سكه ايجه بون برودن
 4 جعدن اوله اوله اوزونه دن رنجو ردا سخت با كم جزو ريشن سسه
 5 با دم جود و كل فوشن لر ستر اوبه سكر اوله بوئو كوئند
 6 كريك و ريگه ستر فايه اده سنبل و معدنه لاجو فايه اده انا
 7 انوكم علف سلاقه مشقك اوله شا ف ذين فايه اده اولكم
 8 كيدوكه فويلر و باغتلو اوله برنا لالوب بوئله سوكه ايجه فويلر
 9 محتر ابو ردا بعد دوكرا ادر كوزده چكاره ريشي با ريشي كينر سكر
 10 فويلر اوله دوكر ريشن فويلر و فويلر باغله فوشن ادر باجوا بو
 11 باغله طيلو اوله كوكي بوور و اده دويي كو ريشن طيش بوئي سكر
 12 و دم طاع كوي بوئي اوجردم دوكر كوزده چكل كوكاري بوور
 13 عظم فايه اده كيم طغوزي اكب سرك اعد غنك كم باجوا

- 1 ذرل و قاش و كلد و كلك اسابني و علا سيني و علا جيني لدر
- 2 كريك اغر و غنك سب اولدريم بلغم جو قلعينده بملح صولق قلعينده
- 3 موعلا اولدريم اولدريم بويه سنيبه اولد و يا سني ادر ادر
- 4 اياج فندريكه و جت سياريكه ايلر في صغيار بيدوك ملنگينيله
- 5 غلينا طهارلار برهيز ايدودور پيناويك بغيران و بوغرت
- 6 كيك بوزله بگند و ادرسه بده سنيان پيرغني اللرديت يا غيله
- 7 بالجي يا غيله يا او يا غيله فنديب ملك اولد كر بيلدي قداوه
- 8 الكركوزه سبله سويه و سنيان چكويه كر بيلدي ديه و دونه
- 9 كوزه فوت و سد بوزدي ايدودور اما قانع و كلد و كنه علاج
- 10 اولدريم كيني كند و برغني ناز يا غنه يا ديت يا غنه في الحاله مرد
- 11 سني يا غ حانور اولدور بولندوب قلوب يا فرسون اولدنه سولق
- 12 سونيم برغني قبا اولد بده قاشنه قنق سويه قلوب
- 13 غايت قايده ادره اولد سني يا غ سب غريب اسابني و علا سيني

و عقيب

و علاجني بلور غربه و دكونر غلنلو كچوك سينيديم چانه كوند
 كودوك بريندره يگاني كونه نده اولورنه وقت برمهله بصلور
 اويك چيند وقت اولدريم طشرون دلقرا نلو كودوك بريندره چك
 طردنه فصللا مع اولجور اولدي بقلور اول سبيده كوزه ماده
 سونجيا اولب كوز اغر بيري و سكه لردا دت اولور وقت اولدريم
 اجدر بريندره يگا اچار يارد من ايلور ادر برون دكوننده طشرون
 سنه افرسونل منند نديم برونه كوز ارا سندن اولور وقت اولدريم
 قنك انفا دريندن ايلور قنك عضور و سني خراب اولد برونه
 با سنجور اوي چنار كوز واقع اولور كيم اولد غلنك التني سني كوز
 خراب اولوب دلك ذلك اولور سب اولد اعضا زياده ماده
 ليري كند بيه قول دپ دفع ايند كند اولور علاج اولد برونه
 اولدور يا اولدور يا لفظله يا منقبله اما قانور علاج اولد برونه
 اولد قان اولوب سكي سلا ايجره كرونه دماغ بدك ادرنه

1 اَبَاحُ مَبْرُورَةٍ وَحَبِ قَوْثَانٍ وَابْرَاحَ لَوْغَانِيَا وَاطِرَ فَيْلِ صَفِيذٍ
 2 وَهَلِجَ مَبْرُورَةٍ أَكْرَ مَادَوسِيٍّ أَوْ لَجِيٍّ أَوْ لَسَا مَسْلُوبِيٍّ فَالْهَبَلَهُ
 3 وَفِيضَ شَيْئِهِ إِسْهَالِيَّةً لَمْ يَبْعُدْ مَا مِينَا وَزَعْنَدَانِ مَوْصَلِيٍّ
 4 كَوَيْتِيٍّ صَدَفٍ فِي الْجَهْلَةِ بَوَلَدِكَ فَنَفْسِي حَاطُوا بُوَلُوهُ إِسْرَافِيٍّ وَتَوَدُّهُ
 5 أَوْ بَطِيٍّ نَعْلِكَ فَايُنْ أَدْرِي إِغْتَابَ رَدِيمِ كَرَامِيٍّ يَبِيٍّ مَرْدِيٍّ
 6 جَنِيْبِ عَرَبِيٍّ أَوْ ذِيهِ طَلِيٍّ تَوَدُّ غَرِيْبَهُ زَائِلِيَّةً خَاطِبِيَّةً أَكْرَ
 7 بُوَسْمَالِيٍّ فَايُنْ أَيْتَانِيٍّ تَوَدُّ تَوَدُّ خَاطِبِيَّةً أَكْرَ كَرِيمِ كَوَيْتِيٍّ
 8 بُوَيْلِهِ بُوَغْرِيٍّ خَاطِبِيٍّ أَدْرِيٍّ أَوْ بَاكِيٍّ نَاحِيٍّ بَاكِيٍّ مَرَكَبِيَّةً أَدْرِيٍّ
 9 إِبْرَهِيمِيٍّ صَالِحِيٍّ غَرِيْبِهِ دَدُّكَ عِلْمُهُ أَجَبُ إِسْهَالِيَّةً كَرِيمَةً حَكِيمَةً بُوَدُّ
 10 بُوَدُّ بُوَدُّ فَايُنْ أَوْهَ أَوْلَادِيٍّ مَبْتَدِيٍّ وَرَشِيْقِيٍّ كَالْأَدْرِيَّةِ
 11 دَنْدِيٍّ وَرَأْدِيٍّ كَرِيمِيٍّ نَزْدِيٍّ رَشِيْقِيٍّ نَهْدِيٍّ أَدْرِيٍّ أَوْ بَاكِيٍّ مَبْرُورِيٍّ
 12 كَوَيْتِيٍّ تَابَهُ أَدْرِيٍّ كَرِيمِيٍّ أَيْلِيٍّ لَبْرِيٍّ لَبْرِيٍّ أَيْلِيٍّ مَبْرُورِيٍّ
 13 فَوَزِيْلِيٍّ مَبْرُورِيٍّ عَرَبِيٍّ أَوْ ذِيهِ أَوْهَ كَوَيْتِيٍّ أَدْرِيٍّ بَاكِيٍّ أَدْرِيٍّ

1 كَوَيْتِيٍّ رَجِيٍّ غَرِيْبِيٍّ إِخِيٍّ فَوَدُّ سَاغِيٍّ فَايُنْ أَدْرِيٍّ دَكْلِيٍّ مَبْرُورِيٍّ
 2 فَوَدُّ مَبْرُورِيٍّ وَرَبِيٍّ مَبْرُورِيٍّ كَبْرِيٍّ كَبْرِيٍّ مَبْرُورِيٍّ دَلْوَكِيٍّ مَبْرُورِيٍّ
 3 فَوَدُّ ذِيٍّ أَيْلِيٍّ كَرِيمِيٍّ أَيْلِيٍّ مَبْرُورِيٍّ مَبْرُورِيٍّ فَوَدُّ بُوَدُّ غَرِيْبِيٍّ تَوَدُّ
 4 فَوَدُّ بُوَدُّ إِسْهَالِيَّةً لَمْ يَبْعُدْ مَا مِينَا وَزَعْنَدَانِ مَوْصَلِيٍّ
 5 كَوَيْتِيٍّ صَدَفٍ فِي الْجَهْلَةِ بَوَلَدِكَ فَنَفْسِي حَاطُوا بُوَلُوهُ إِسْرَافِيٍّ وَتَوَدُّهُ
 6 أَوْ بَطِيٍّ نَعْلِكَ فَايُنْ أَدْرِيٍّ إِغْتَابَ رَدِيمِ كَرَامِيٍّ يَبِيٍّ مَرْدِيٍّ
 7 جَنِيْبِ عَرَبِيٍّ أَوْ ذِيهِ طَلِيٍّ تَوَدُّ غَرِيْبَهُ زَائِلِيَّةً خَاطِبِيَّةً أَكْرَ
 8 بُوَسْمَالِيٍّ فَايُنْ أَيْتَانِيٍّ تَوَدُّ تَوَدُّ خَاطِبِيَّةً أَكْرَ كَرِيمِ كَوَيْتِيٍّ
 9 بُوَيْلِهِ بُوَغْرِيٍّ خَاطِبِيٍّ أَدْرِيٍّ أَوْ بَاكِيٍّ نَاحِيٍّ بَاكِيٍّ مَرَكَبِيَّةً أَدْرِيٍّ
 10 إِبْرَهِيمِيٍّ صَالِحِيٍّ غَرِيْبِهِ دَدُّكَ عِلْمُهُ أَجَبُ إِسْهَالِيَّةً كَرِيمَةً حَكِيمَةً بُوَدُّ
 11 بُوَدُّ بُوَدُّ فَايُنْ أَوْهَ أَوْلَادِيٍّ مَبْتَدِيٍّ وَرَشِيْقِيٍّ كَالْأَدْرِيَّةِ
 12 دَنْدِيٍّ وَرَأْدِيٍّ كَرِيمِيٍّ نَزْدِيٍّ رَشِيْقِيٍّ نَهْدِيٍّ أَدْرِيٍّ أَوْ بَاكِيٍّ مَبْرُورِيٍّ
 13 كَوَيْتِيٍّ تَابَهُ أَدْرِيٍّ كَرِيمِيٍّ أَيْلِيٍّ لَبْرِيٍّ لَبْرِيٍّ أَيْلِيٍّ مَبْرُورِيٍّ
 14 فَوَزِيْلِيٍّ مَبْرُورِيٍّ عَرَبِيٍّ أَوْ ذِيهِ أَوْهَ كَوَيْتِيٍّ أَدْرِيٍّ بَاكِيٍّ أَدْرِيٍّ

1 راجعند نه طبعا بعد اتم شرايې قنبد كويند بر اجنه
 2 كهتد راز راز كنه دود بعد اوده فوكريم ميغند دنه دني
 3 نه ونيغ غرنك اغزي دويند اركي و جوك كلگ مژ و بخود و كلز
 4 خوبره فرزند بيا نك سديله يا خا فوه كنند سديله فرزند ب
 5 ازخي زعندان قنباغ قنباغ غرنك و در زنه اوده لرغند
 6 آبه ان بغداد ي انكي از ليش نلوكله صورت عيوله بغداد
 7 غرنك اوزنه ارسلد غرنك آبه في الجملة تدبيره و ابا و الام
 8 ميل و حيله اوك غورا نيزكي برك نديار ي نشتيراد كرده
 9 بعد بينو فين لادروي بولند بيا جنه صندرا دوب
 10 فرود لوده باش اولسا دوي بو طريقه بلك در كوزيب
 11 عياله بقليل اسم اوده صنت ريشا فمجبوب قنباغ
 12 و زاج و اهلك و نونسا خد و ذرايع و شب و كلي بر نورد و كلز
 13 البديع اولدق اغلان سركله بغداد لكان و در لرينه

دعوى

دوكلر غريبه الا فبايده اده نوع ديگر فزرايعن كم نوعه
 يا فخر بيلك آبه بر سينك اولورايي دوكلر غريب ايدو اركي
 خوي كيد و ديا خود اولد فخر بولني ياله فرزند لر غريبه و لني
 غزني ياله انهم نكركله بويدو ريچكن فخر بولني بو طريقه
 اولد لرا يابه اده هويت ذوريم غربه علفي انا اده معراج
 انزوت لولان كم كو فخر اوله شاف مايسنا هوز نيزد بيشردم
 دوكلر البديع غرنك اجنه انرا لخاصا جميع معالجه ده تدبير
 صواب اولدويم في الحال ادمرله علاج اده لوكم اودنه مدت
 كوتب كوكي ات فاده فدميه انام و موافقي غل غريبه كوك
 دريم شيني طنونه اقله اي مبصغله ياد چركي طنند
 سده دوكلر بليغي بغر ترااله بويلر انما سيبا و ديلا له معالجه
 راده لوكم ذكرا نوكدي اولكم اديته انام طنز اوله نامو
 اي اديت كوكي فاز بولور جمله معالجه اده ليا نولم كوكي

- 1 تباہ اولہ علمین اولدیم ایجنہ نیل صفہ قاری وقیر سبک
- 2 اوجنه اربی اربی طوقنا اولکم خراب اولمنا اولمنا اولدیم
- 3 نیل صفہ قاری وقیر نیل اوجی طوقنا اولمنا اولمنا اولدیم
- 4 بوردیم خراب اولمنا اولمنا اولمنا اولمنا اولدیم
- 5 بعد معلیبه مشغولا اولمنا اولمنا اولمنا اولمنا اولدیم
- 6 اولدیم بریل دوزه لره مردن اولمنا اولمنا اولمنا اولدیم
- 7 اولمنا اولدیم اوله ایشودیمه معمه اوجنه برغلرنا بابت
- 8 نزن جیفن لر غزینا ایجنه صفلا نیله کم دمت باتن فی الدننا بابت
- 9 لیکن اوله غزینک دقت بآئنه صوق خوق قو کوزک اولدیم
- 10 صوق کناه نزن اولمنا اولمنا اولمنا اولمنا اولدیم
- 11 دوطورنه مشورت اولدیمه بعد لمللرنا بابت قیدیم اولمنا
- 12 ضایع اولمنا فی الحماه نولمنا لمللرنا بابت اولمنا اولدیم
- 13 قبا اربله بعد ایشیدیم مره سبکله اولدیم اولمنا اولدیم

اکا قیصو بلن مرچمکله دو کین اکتی انار طلی اولدیم ایز روده
 ونیعی استاد مرزبانن نازک دوزل بوغمن جوالدن رینمند
 سیز غزینک دلکنه قدر نیله طوزلیم اناک سیرا نغانا بابت
 یکا اولدیم بریلدن یکا اولدیم ایشیدیم بریم مشینک اوجی
 جوالد دوزک اوجی نول مشینک دمنجه کم برله کوزک اولدیم
 اولدیم اولدیم مشینک اولدیم مشینک دلکنه اولدیم اولدیم
 مشینک بال اولدیم فی بریلدن یکا ایلا اولدیم ایشیدیم
 مشینک دمنج کوزک طیلرک کنا دلکنه اولدیم اولدیم
 فزیله ایشیدیم اولدیم ایشیدیم اولدیم اولدیم
 اوجندن اولن ناه ایشیدیم بریلدن دوان اوله جمع نولمه ایشیدیم
 ایشیدیم اولدیم ناه ایشیدیم بریلدن کناه اولدیم مشینک جیفن لر
 ایشیدیم سبکله ایشیدیم سبکله ایشیدیم ایشیدیم
 اولدیم اولدیم اولدیم اولدیم اولدیم اولدیم اولدیم

- 1 مَحْدُو فَايَلِه اَدْر اَكْرُوْدُو فَرُوْرِيَا كِم حَرَاوْدُ مَسْتِيْلَا وَاَلِه دِيُوْرِيَا كِي
- 2 بِنُو كِيَا بِيْت اَدُوْرِيَا مَهْر كُوْنُوْنِي رُوْرِيَا اِسْتِمَا لِي اَدُوْرِيَا لِه كِم سَك
- 3 اَرْنَا اَتَا شُوْلَا وَقْتِكُم بِنُو جَعْدُوْر كُوْدُوْ كِم سَكُوْر اَوْرِيُوْرِيَا سِنِيَا لِه
- 4 بِلِه جَعْدُم بَاخُوْدِي لِه جَعْدُوْم دَخِي كُوْر كِي كِم فَنِي كُوْم نَدُوْن كُوْنِه بُوْعَرُوْدُو كُو
- 5 تَا حَذُو جَا حَفْت بُوْعُو كُوْ اَوَلِه وَا مَهْر طَرُوْبُو صَوَاب اَدُوْرِيَا كِم سَك اَرُوْرِيَا
- 6 جَرَا مَفْت بُوُوْر مَنَك كُوْر اَدُوْرِيَا وَقْتِكُم جَرَا حَفْت مَنَك اِسْتِيَه مَسَا ب
- 7 وُوْدُو كَلِي كُوْر تَا ك جَرَا حَفْت جَا حَفْت فُوْرِيَا كِم جَرَا مَفْت فُوْرِيَا كُو مَنِيْر نَا ج
- 8 وُو كَلِي مَرُض جَرَا حَفْت فُوْرِيَا اَدُوْرِيَا جَرَا مَفْت مَنَك اِسْتِيَه مَسَا ب
- 9 بَلَدِيُوْرِيَا كِم كُوْر اَدُوْرِيَا كُوْم سَنَد عَارِض اَدُوْرِيَا مَفْت بَرُوْرِيَا اَدُوْرِيَا كِم
- 10 كُوْر اَدُوْرِيَا كُوْم يَكَا جِي كُوْم سَنَد اَدُوْرِيَا يَا دُوْرِيَا اِفْرَا لِه اَوَلِه
- 11 بُوْعَرُوْرِيَا مَرُضَه دِيُوْرِيَا كُوْم كُوْر اَدُوْرِيَا كُوْم يَكَا جِي اَدُوْرِيَا كُوْر اَدُوْرِيَا كُوْم
- 12 اَوَلِه سَبِيْدِه مَفْت نُوْلُوْدُوْرِيَا جِي اَوَلِه دِيُوْرِيَا اَفْرَا لِه اَدُوْرِيَا كُوْم
- 13 اَدُوْرِيَا لِه بَعْدُ طَلُوْدُوْرِيَا جِي اَدُوْرِيَا كُوْم اَوَلِه اَدُوْرِيَا اِسْتِمَا لِي اَدُوْرِيَا كُوْم

دُوْرِيَا يَه وَا بَا بِلِيُوْرِيَا اَفْرَا لِه اَدُوْرِيَا كُوْم سَلَا وُوْدُوْرِيَا كُوْم
 عِلِيْت بِلُوْدُوْرِيَا نُوْلُوْدُوْرِيَا عِلِيْتَه دُوْرِيَا كُوْم كُوْر اَدُوْرِيَا كُوْم يَكَا جِي كُوْم سَنَد
 سَلَا تَم طَبِيْعِي سَك اَفْرَا لِه اَوَلِه دِيُوْرِيَا مَعْدُوْرِيَا جِي مَنِيْر كِم
 بُوْعَرُوْرِيَا عَارِض اَوَلِه اَكُوْر اَدُوْرِيَا جِي اَفْرَا لِه اَنَكُه بَا نَدُوْرِيَا كِي سَفْت
 اَوَلِه اَكُوْر اَدُوْرِيَا بِيْن دُوْرِيَا مَنِيْرِي سَمِع اَدُوْرِيَا سَلَا نُوْلُوْدُوْرِيَا دُوْرِيَا مَنَك
 كُوْر اَدُوْرِيَا مَنُوْرِيَا اَوَلِه دُوْرِيَا سَبِيْب بُوْعَرُوْرِيَا اَج فُوْرِيَا دِيُوْرِيَا بُوْدُوْرِيَا كِم
 طَبِيْع طَلُوْدُوْرِيَا كُوْر اَدُوْرِيَا كُوْم سَنَد بِي اَدُوْرِيَا لِه كُوْم دُوْرِيَا اَفْرَا لِه
 شُوْر اَدُوْرِيَا كُوْم سَلَا طَلُوْدُوْرِيَا جَرَب عِلِيْتَه مَنَد كُوْر اَدُوْرِيَا وَا اَدُوْرِيَا
 جِيُوْرِيَا كُوْر اَدُوْرِيَا سَنَد بِي اَبِي مَنِيْر اَوَلِه دُوْرِيَا جِي كُوْر اَدُوْرِيَا كُوْم سَنَد
 فُوْرِيَا جِيُوْرِيَا اَوَلِه بَا جِي مَنَك جِيُوْرِيَا اَوَلِه بَرُوْرِيَا جِي اَوَلِه اَبِي مَنِيْر اَوَلِه
 اَوَلِه سَبِيْدِه سَلَا مَرُض اَوَلِه اَفْرَا لِه اَدُوْرِيَا كُوْم فُوْرِيَا اَدُوْرِيَا اَوَلِه
 مَعْلُوْدُوْرِيَا اَوَلِه اَفْرَا لِه اَفْرَا لِه اَدُوْرِيَا جِي اَدُوْرِيَا مَعْلُوْدُوْرِيَا اَدُوْرِيَا مَعْلُوْدُوْرِيَا
 بُوْدُوْرِيَا يَا بِنَا بَرُوْرِيَا مَرُض جِيُوْرِيَا مَنَك زَعْفَرُوْرِيَا اَدُوْرِيَا كُوْم دِيُوْرِيَا كُوْم بَرُوْرِيَا

1 بَرِّدْكَ كَوْنَكَ اِي دَنْكَ دَوَكْرَه وَكَلَر اِي شَرَاكَه بَعْدَ لَرِنَا فَارَ
 2 اَدَلَر شَرَاكَه اَدَبَ طَهْرَه زَرِنَا رَع اَوَلَه يَانَه شَكْرِي شَرَاكَه اَصْلَه
 3 فَوَلَر يَابَدَه اَدَه شَبَّ شَرَاكَه فَايَنْدَب شَكْرِي اَوَلَر شَرَاكَه اَصْلَه
 4 اَوَزَرَنَه فَوَقَّ عَلَيَّ كَا لَمَدَرَا نَا اَوَكْمَ مَا رَوَّعِي اِي بِالطَّلَبَه نَا
 5 اَوَلَر اَوَلَر اَوَلَر اَكَا جَا دَه بَوَقَّ دَوَانَه اَعْلَمُ يَشِي مَقَا كَه
 6 طَبَقَه مَلْحَمَه عَارُضَر اَوَلَر مَرَضِي يَدَر دَر طَبَقَه مَلْحَمَه
 7 عَارُضَر اَوَلَر مَرَضِي اَوَصَدُ بَوَسْبِدَه اَوَدَه اَوَجُ بَابُ اَنْدَكُ
 8 اَوَلَر بَابُ اَوْرَعُ كَوْرُ اَعْرُزَرَنَكُ اَسَا بِي عَلَوَسِي وَعَلَوَسِي بَلَدَر
 9 اَلْحَيَا بَ طَرَفَه عَلَيْنَكُ اَسَا بِي عَلَوَسِي وَعَلَوَسِي بَلَدَر
 10 اَلْحَيَا بَ طَهْرَه اَنْتَقَاخِ دَوَكْرَه عَلَيَّ اَسَا بِي عَلَوَسِي بَلَدَر
 11 دَر اَلْحَيَا بَ اَلتَّقَاخِ دَوَكْرَه عَلَيَّ اَسَا بِي عَلَوَسِي بَلَدَر
 12 اَلْحَيَا بَ جَا عَلَيْنَكُ اَسَا بِي عَلَوَسِي وَعَلَوَسِي بَلَدَر
 13 اَلْحَيَا بَ مَلِكُ اَسَا بِي عَلَوَسِي وَعَلَوَسِي بَلَدَر

1 بَرِّدْكَ اَبَ سَلَكُ اَسَا بِي عَلَوَسِي وَعَلَوَسِي بَلَدَر
 2 مَكْرِي بَابُ وَدَه عَلَيْنَكُ اَسَا بِي عَلَوَسِي وَعَلَوَسِي بَلَدَر
 3 عَطْرِي بَابُ دَمَسَكُ اَسَا بِي عَلَوَسِي وَعَلَوَسِي بَلَدَر
 4 اَوَلَر بَابُ دِيَلَكُ اَسَا بِي عَلَوَسِي وَعَلَوَسِي بَلَدَر
 5 اَوَلَر بَابُ نَوْنَكُ اَسَا بِي عَلَوَسِي وَعَلَوَسِي بَلَدَر
 6 اَوَلَر بَابُ لَمُ اَزَا يَدَكُ اَسَا بِي عَلَوَسِي وَعَلَوَسِي بَلَدَر
 7 وَنَ وَنَ نَقْرَه اَلْاِضَا لَكُ اَسَا بِي عَلَوَسِي وَعَلَوَسِي بَلَدَر
 8 اَوَلَر بَابُ دَر دَر دَر كَوْرُ اَعْرُزَرَنَكُ اَسَا بِي عَلَوَسِي وَعَلَوَسِي بَلَدَر
 9 اَوَلَر مَعْلُومُ اَوَلَه كَوْرُ اَعْرُزَرَنَكُ بِي جِيْنَتَا مَلْحَمَه مَلْحَمَه نَشِي
 10 كَه دَر كُنْ طَبَقَه مَلْحَمَه وَدَكْرَه كَوْرُ اَعْرُزَرَنَكُ بِي جِيْنَتَا مَلْحَمَه
 11 عَارُضَر اَوَلَر اَعْرُزَرَنَكُ اَعْرُزَرَنَكُ بِي جِيْنَتَا مَلْحَمَه مَلْحَمَه نَشِي
 12 اَوَلَر فِي لَمَلَه كَوْرُ اَعْرُزَرَنَكُ بِي جِيْنَتَا مَلْحَمَه مَلْحَمَه نَشِي
 13 عَامُ اَلْحَيَا بَ كَوْرُ اَعْرُزَرَنَكُ بِي جِيْنَتَا مَلْحَمَه مَلْحَمَه نَشِي

١ اول ارجي بتم صوت بلغم ارجي بلغم ارجي صوت اول ارجي
 ٢ ارجي بتم صوت بلغم ارجي بلغم ارجي صوت اول ارجي
 ٣ ارجي بتم صوت بلغم ارجي بلغم ارجي صوت اول ارجي
 ٤ ارجي بتم صوت بلغم ارجي بلغم ارجي صوت اول ارجي
 ٥ ارجي بتم صوت بلغم ارجي بلغم ارجي صوت اول ارجي
 ٦ ارجي بتم صوت بلغم ارجي بلغم ارجي صوت اول ارجي
 ٧ ارجي بتم صوت بلغم ارجي بلغم ارجي صوت اول ارجي
 ٨ ارجي بتم صوت بلغم ارجي بلغم ارجي صوت اول ارجي
 ٩ ارجي بتم صوت بلغم ارجي بلغم ارجي صوت اول ارجي
 ١٠ ارجي بتم صوت بلغم ارجي بلغم ارجي صوت اول ارجي
 ١١ ارجي بتم صوت بلغم ارجي بلغم ارجي صوت اول ارجي
 ١٢ ارجي بتم صوت بلغم ارجي بلغم ارجي صوت اول ارجي
 ١٣ ارجي بتم صوت بلغم ارجي بلغم ارجي صوت اول ارجي

١ ودر طوبتک ماده لندنه کوزي کندی و عینتک طایح اوز رسد
 ٢ اضیلاها طلقه ملجمه ارجی بتم صوت اول ارجی بلغم ارجی
 ٣ بوشینک ماده و می سوزد به باخه سبک به صوت اول ارجی
 ٤ بالذات تریه فان کیم خنک صدک بک باخه عذله به
 ٥ بلغم کلمک صوت فلونک و ام ذالک سفیر اولدون بلغم
 ٦ یا سیده سوز کبرلی و بی بوندک مویک اولدی کی توغله اذ
 ٧ ترکیب کشد نوع در اقام التیبه نظرا ب بک کرد
 ٨ فاله مینظر لظوظ و شین اول فان مستقیم اولن لبعاله در
 ٩ ارجی فان صوت بلغم ارجی ارجی فان سوز الیه در ارجی
 ١٠ فان صوت بلغم ارجی فان ریحله الی فان صد الیه بیز نظری
 ١١ صدراوی خلط و شریعه اول صد ارجی بلغم
 ١٢ ارجی صدرا صوت بلغم ارجی صدرا سوز الیه در ارجی صدرا
 ١٣ صوت بلغم ارجی صدرا ریحله درت نظر ارجی بلغم و شین اید

1 شوكندرك كوزي اغزيك ماده جي مرگ اوله قوز خيلكم
 2 غايلور اولر ساعلا ميندن طاهر اولور ايشونوعله انومك ماده
 3 سچينم و فانه مرگ اوله كه اوكي و قونن كوز بربنه يا بنم انومك
 4 صنرا اله سوه امگ اوله كوزي بربنه يا بنم اكر يا بنم
 5 اولور ساهون يا بنم انومك ايني كوز اغزيك فاندون
 6 صنرا ده اوله اوج اوج در برب اولوم كوز كوز اشنه
 7 لك عاير اولور فرجه مندره حاصل اولر آب بربله دون
 8 و نوز و كنه يا نوز كوزي بونوز بوز و اوسه بونوزك مابل
 9 بوزيم اغزيك سيب زابل اولر اغزي جي و لال زابل اولور
 10 ايني نوع اوليكه شگل رانوك سيمه فوكي در لدر بيا
 11 اوله نه و قنم مندره اولر سيبكوز كوز ايزم متول اولر
 12 جواد لانا ازي فوي اولور شول ماده كوزي مبلر اولر ايزم
 13 كوزك مبلر اولور نيا ارب حركته كوز ايني فوندي

1 ماده كوزي اغزي كيليكه و ساهه متسا اولور و ما في ملدر
 2 و ماغدره كوز و دوكلا فاهنه اكر كوزك مبلر سيبنا اولور
 3 و ماغ و افنك مبلر دي و سيمه مبلر فويله و سوز اولور
 4 جمله سياهه بولميه كوزديم طبعه و طبعه اوج نوع كوز
 5 نوزده شگل بونوك سيب اخلاطك چنلنك يار مزلفنك
 6 افر اولور و درم ايرق مبلر اولور بولميه كلور متوز اولور
 7 كوز ايني بونوك اوله قاندره و ايني اوج اولور كوزك
 8 فوي به بنم شله كم فنك اكي بربنه يا بنم اولر سيبك
 9 فابت شگل كندر كوزك فوي اولور بوز سيمه و سيمه اولور
 10 سيب محض و قنده اولر حركت اولوم كوز ايني اوله اولور
 11 اولوركي وقت بربنه يا بنه يا بنم دي و ساه اوله و اولور
 12 اولور نوع دي اولور اولور اغزيك نوبت جمعيه اولور
 13 اولور فونيك طولي بربي كوز اولور و ليكن درم سيمه اولور

- 1 اولود انا شو ليكينه كم ديميله حو قايض اوله خامنه ياي ليند
- 2 اولكوذا غويي نيزدك زابل اولود ليكي خلكا مده كم حوريله
- 3 فني كوز اغويي عايض اوله مشكلا كوز عظيم آفت علامت
- 4 عايح اولكي كوز اغويي كم اخلا سيب فوزه نونلا باغبر
- 5 نندونكم طندون عايض اولود يوز كر ابدكي نبله كم اولد
- 6 سيبني منع الملكه مشغولا اولد اوچونكم كوز عضونا اولد و نونلا
- 7 برك كوزكم الحايح اولودون موافقت ايدودود طوبى اولد
- 8 اديي بيمه اريكيب ونا نونلر سيريكيب واولچو كوزكي كيب بو
- 9 نوجله اولر كوز اغويي سيبني منع اعكله اغويي خوي اولد
- 10 بونك منديك فايضا اولد اوچون اولوي ايجي ايجي بو
- 11 صدقتم وادد عيول نبله ديم اقلدا شغوراغ ائدي ريبيغ
- 12 ايدول بعد سلكيه مشغولا اولد انا نونلا كوز اغويي سيب
- 13 فاندون اوله نبله كم فان مشغولا به مشكلا اوله يا نونلا سوز فاقانله

مذكر

مشكلا اوله با فان بلغله مشكلا اوله اولد فينادله فان الدر
 فقت فينداريغه ضلار عمد سويغيه نونلا مينداز كم برك نصد
 ادب قان كدمه كر كوي بويغ كوز كم صاخب برض ضيف اوليا
 وهم بو نوجله اولون دنده فصدرا غلان غوزراكي سيجوزدر
 برب اولد كم فان بوز امله ايجي اولد كم ماده افشه جكله
 ضد جدي اشو طربيله اولودوي جليفت اولد كم قانل اولد
 ايجي وادجني كوز تا خيل نيميل اكر ايد كلوندر نصكن استندراغ
 حاجتا اولد مطبوخ حليكه و بوز لر خيا دشنوبيله ترنجينه
 به سكريله يا نونلا نفع حليكه به ونيونخسته استندراغ ائدودر
 اما شرا بده غلنظ ونيون سوز طعام اولد و سوز كوز و حرامند
 به ما نداد لر با فنيك ككويي بركيب بستور فيكيك فدا يانر
 مينداده اينوزان ائدو كر انا اولد و نونلا قوتو فيكيك نونلا
 كوز و ادمه سيب اولكم معده و لوبت عايض اولد و لوب كوزك

دخی فزوم کدله میناخی اعتداله کتوده عورده نیجه آکه
 معتدله دودل بوارج در لودا ویدین تر کینه اده کرم کوزه
 صحن حاصل اده زیار اراج باشنده کوزه این ماده لیک
 انگدن شع اژد کاشف کوزک باشی قودوب اکتلدر
 معتدل کوزک میناخی معتدل ادر فوینی برینه کتودرسول
 فتنه کم کرم جمع اولودن ادر مرکب ادر لیکم بود کوز
 منتف لاین موجود اده اما منتف ملو بر یومه دیواد و کوز
 یعنی کوزی ترکیب اولاده کوزی دیک اولور انا بوشان
 لرد ترکیبی کی دودو دنگ کوز کوزی اولدیم انه دایع
 دکانیز و بکوز خورده لینی اولدیم معتدلا دیو لوله
 ماده عجل اده اینی استعمالا نیک طریقی اولدیم اگر
 فایض دیو لوله اده اولور سینه اینه یا خود عورده
 سیده با بوی صوبه ازی کوز نظمدر کوز اده کم فایض اوده

1 باغی زیاده اولور کوزدن یاغی زیاده افق کوزدن یاغی زیاده
 2 کوزکم کوزی اغریان کیند باشن اشفا لفته ادر بی نسبه
 3 بقتد جوف کلدن چاغز متدونه فتنه برهینا دلد یولر
 4 جمیع زیاده ادر غایب اچ اولور غایب له بنویسند و هم اوخو
 5 بیوی و اکر کوزک انتدی و بی ورا یا خوتک کوزک همدیاح
 6 بنسبه شکر بر نیور شراب یا خور کوزی انا شراب صوبه
 7 تخمد موزن اچک کوزک اکر بوش کوزی خنقا شرف ایه اچر
 8 باغی کوزی تحت ادر بوسنا اغریا فی اجمله برهینا نیک کوز
 9 و استغراق انگ تدیری اشبو خورم ذکر ادهم انا لکم تدیر
 10 صواب بوی کوزی نوعله اولور کوز اغریان اولدیم اولدیم بریا
 11 دوز کوزک ادر بکوز کله ماده کوزی کوز کوز و عورده
 12 اکر ادر دوز کوز اده دخی فزوم عاقر کوزی کوزی کوز
 13 آکیان عورده نیجه انا شیف در کوز عصفی عورده زیاده

- ١ لَوَاذِرُوا لَهُ مَنِيحًا بِأَعْيَالِهِمْ وَأَوْبَرْنَا نَظِيرًا لَهُ نِيَابًا فِي قُبُورِهِ
- ٢ أَذْبَابًا سَتِمْهَا لَأَوْ كَرِمْتِ نِيَابًا فِي بَرْتِيمَا كَيْمَ مَادَةَ كَرِمْتِ
- ٣ مَنِيحًا إِذْ بَرْتِيمَا كَيْمَ مَادَةَ كَرِمْتِ نِيَابًا فِي بَرْتِيمَا كَيْمَ مَادَةَ كَرِمْتِ
- ٤ نِيَابًا فِي بَرْتِيمَا كَيْمَ مَادَةَ كَرِمْتِ نِيَابًا فِي بَرْتِيمَا كَيْمَ مَادَةَ كَرِمْتِ
- ٥ دِدِيمَ زَعْنَدَانِ كَيْمَ مَادَةَ كَرِمْتِ نِيَابًا فِي بَرْتِيمَا كَيْمَ مَادَةَ كَرِمْتِ
- ٦ الْمَدَى بَعُورَ صَوِيحَةٍ يَغْتَدُّ نِيَابًا فِي بَرْتِيمَا كَيْمَ مَادَةَ كَرِمْتِ
- ٧ أَيْغِيْلَهُ أَذْبَابًا كَرِمْتِ نِيَابًا فِي بَرْتِيمَا كَيْمَ مَادَةَ كَرِمْتِ
- ٨ زَعْنَدَانِ كَيْمَ مَادَةَ كَرِمْتِ نِيَابًا فِي بَرْتِيمَا كَيْمَ مَادَةَ كَرِمْتِ
- ٩ دِدِيمَ صَوِيحَةٍ يَغْتَدُّ نِيَابًا فِي بَرْتِيمَا كَيْمَ مَادَةَ كَرِمْتِ
- ١٠ نِيَابًا فِي بَرْتِيمَا كَيْمَ مَادَةَ كَرِمْتِ نِيَابًا فِي بَرْتِيمَا كَيْمَ مَادَةَ كَرِمْتِ
- ١١ الْعَوْنُ لِيَغْتَدُّ نِيَابًا فِي بَرْتِيمَا كَيْمَ مَادَةَ كَرِمْتِ
- ١٢ دِكَّةً فَوَا فِي دِيغِيهِ لَوَدَّ دَوَّكِبَ الْبَلَّكَ كَرِمْتِ نِيَابًا فِي بَرْتِيمَا كَيْمَ مَادَةَ كَرِمْتِ
- ١٣ كَرِمْتِ نِيَابًا فِي بَرْتِيمَا كَيْمَ مَادَةَ كَرِمْتِ نِيَابًا فِي بَرْتِيمَا كَيْمَ مَادَةَ كَرِمْتِ

الغرض

النور فلما يروى ديدم يؤمنون أسخنة لكي ديدم صبور ديدم
 مدوا فأقبا هربوا من النور أيون بخودهم دوكور البلب
 يمدوا أغياله يقدت نيا فلدا كور خا تون لوسيريه أذب كور
 لمندرا ديدم نيا فلدا واندده كه اوجي نوب رمده مخصوص د
 برينه واددا يبرون كور كور نيني كين دد بخن كيم نيشن كين
 اولود ددور لصفه ايسنما لاد كن صنت ديدم كين فلما يسي
 ايسنما صابره يبرون اون ديدم ناز اكل النور ديدم نيا
 انور ديدم أيون اوندوم كين كين ديدم صغ عربي نوب ديدم
 دوكلي يسيق دوكور البلب يمد صويكه يقدت نيا فلدا واند
 صنت ددور لصفه سنيل هندي فلدا كل هربون كين ديدم
 بالوخيم ددور بخودهم زعندان دنت بخودهم عصا نيا مائنا
 كيم ديدم انور نيا لتيخودهم أيون كين ديدم كين نيا نيا
 هربون اون اون ديدم دوكور البلب نيا فلدا واد ايسنما لاد لانا

1 سَوَّلَ كَيْدَكَ اِنْ شَاءَ اَعْدَاكَ كُوَيْدِي وَتِ اَعْدِي اَوْ لِمَا بُوَيَا نَزَّ جَوْنُ
 2 عَمَلَهُ كُوَيْدَهُ لَرَأَوْكُمْ اَعْرَبِي سَهْلًا وَاَلَهُ اَيُّ نَزَّ وَاَوْجَزَ جَعَلَهُ
 3 اَبْجُوَيْبِي اَبْجُوَيْبِي صَوْبِي اَبْجُوَيْبِي صَوْبِي اَبْجُوَيْبِي اَبْجُوَيْبِي
 4 بُوَصُوْبِي اَبْصَلْبُ كُوَيْدَا وَاَوْجَزَ اَبْجُوَيْبِي فَهَذَا كَيْدِي فَتِي مَعْظَلُ كُوَيْدُ
 5 اَعْرَبِي نِكَ اَعْرَبِي اَبْجُوَيْبِي اَبْجُوَيْبِي اَبْجُوَيْبِي اَبْجُوَيْبِي اَبْجُوَيْبِي
 6 دَدْتِ دَدْتِ اَبْجُوَيْبِي اَبْجُوَيْبِي اَبْجُوَيْبِي اَبْجُوَيْبِي اَبْجُوَيْبِي اَبْجُوَيْبِي
 7 اَبْجُوَيْبِي اَبْجُوَيْبِي اَبْجُوَيْبِي اَبْجُوَيْبِي اَبْجُوَيْبِي اَبْجُوَيْبِي اَبْجُوَيْبِي
 8 اَبْجُوَيْبِي اَبْجُوَيْبِي اَبْجُوَيْبِي اَبْجُوَيْبِي اَبْجُوَيْبِي اَبْجُوَيْبِي اَبْجُوَيْبِي
 9 فَهَادَهُ عَوْرَدًا كَيْدِي فَهَادَهُ اَبْجُوَيْبِي اَبْجُوَيْبِي اَبْجُوَيْبِي اَبْجُوَيْبِي
 10 اَبْجُوَيْبِي اَبْجُوَيْبِي اَبْجُوَيْبِي اَبْجُوَيْبِي اَبْجُوَيْبِي اَبْجُوَيْبِي اَبْجُوَيْبِي
 11 اَبْجُوَيْبِي اَبْجُوَيْبِي اَبْجُوَيْبِي اَبْجُوَيْبِي اَبْجُوَيْبِي اَبْجُوَيْبِي اَبْجُوَيْبِي
 12 اَبْجُوَيْبِي اَبْجُوَيْبِي اَبْجُوَيْبِي اَبْجُوَيْبِي اَبْجُوَيْبِي اَبْجُوَيْبِي اَبْجُوَيْبِي
 13 صَوْبِي اَبْجُوَيْبِي اَبْجُوَيْبِي اَبْجُوَيْبِي اَبْجُوَيْبِي اَبْجُوَيْبِي اَبْجُوَيْبِي اَبْجُوَيْبِي

عائت

1 غَايِبِي اَوْ لِمَا اَبْجُوَيْبِي اَبْجُوَيْبِي اَبْجُوَيْبِي اَبْجُوَيْبِي اَبْجُوَيْبِي اَبْجُوَيْبِي
 2 مَدْرَهُ اَبْجُوَيْبِي دُوَيْدَا اَبْجُوَيْبِي اَبْجُوَيْبِي اَبْجُوَيْبِي اَبْجُوَيْبِي اَبْجُوَيْبِي
 3 زَعْفَرَانُ زَيْفَتِ جَامِ سَاوِيْبِي اَبْجُوَيْبِي اَبْجُوَيْبِي اَبْجُوَيْبِي اَبْجُوَيْبِي
 4 مَجْدَبِي دُوَيْبِي نِكَ وَاَبْجُوَيْبِي اَبْجُوَيْبِي اَبْجُوَيْبِي اَبْجُوَيْبِي اَبْجُوَيْبِي
 5 نَاعَمَهُ اَبْجُوَيْبِي اَبْجُوَيْبِي اَبْجُوَيْبِي اَبْجُوَيْبِي اَبْجُوَيْبِي اَبْجُوَيْبِي اَبْجُوَيْبِي
 6 اَبْجُوَيْبِي دُوَيْبِي اَبْجُوَيْبِي اَبْجُوَيْبِي اَبْجُوَيْبِي اَبْجُوَيْبِي اَبْجُوَيْبِي اَبْجُوَيْبِي
 7 مَسْنُوْ اَبْجُوَيْبِي اَبْجُوَيْبِي اَبْجُوَيْبِي اَبْجُوَيْبِي اَبْجُوَيْبِي اَبْجُوَيْبِي اَبْجُوَيْبِي
 8 نِيْلَهُ اَبْجُوَيْبِي اَبْجُوَيْبِي اَبْجُوَيْبِي اَبْجُوَيْبِي اَبْجُوَيْبِي اَبْجُوَيْبِي اَبْجُوَيْبِي
 9 دُوَيْبِي اَبْجُوَيْبِي اَبْجُوَيْبِي اَبْجُوَيْبِي اَبْجُوَيْبِي اَبْجُوَيْبِي اَبْجُوَيْبِي اَبْجُوَيْبِي
 10 دُوَيْبِي اَبْجُوَيْبِي اَبْجُوَيْبِي اَبْجُوَيْبِي اَبْجُوَيْبِي اَبْجُوَيْبِي اَبْجُوَيْبِي اَبْجُوَيْبِي
 11 كُوَيْدِي اَبْجُوَيْبِي اَبْجُوَيْبِي اَبْجُوَيْبِي اَبْجُوَيْبِي اَبْجُوَيْبِي اَبْجُوَيْبِي اَبْجُوَيْبِي
 12 اَبْجُوَيْبِي اَبْجُوَيْبِي اَبْجُوَيْبِي اَبْجُوَيْبِي اَبْجُوَيْبِي اَبْجُوَيْبِي اَبْجُوَيْبِي
 13 مَجْدَبِي اَبْجُوَيْبِي اَبْجُوَيْبِي اَبْجُوَيْبِي اَبْجُوَيْبِي اَبْجُوَيْبِي اَبْجُوَيْبِي اَبْجُوَيْبِي

1 جلا ارجي فوت دي و آردن اواجگوري کي کما بجمع عديدي
 2 رادعه هته اغديروي کي اوجي هتا تو اوسر به اولش
 3 ابضر کوز اغدي کونک ايند اين کوز ياره اوجي هت ني اوسر
 4 اسيدي اوج الرضا مکن در دم جمع عديدي دودت در دم انور و
 5 کتور اهد بريندن بر دم و کور ادر اوسر به اغياله بغدب نياندر
 6 ادر صفت ددور کي ايسندن و صکن کوز جکل برده و اوسر به
 7 لوز به صويه اضلذب شغل قدر تو کور کيم اغدي کي سا و دن
 8 ازيننا بعد لمنا و صويه تو کور کيم طوزي ازان بريندن اوسر به
 9 تو کور کيم اوسر به اوسر به اوسر به اوسر به اوسر به
 10 قدر کوز و کور عبا و اوله کوز جکل جمع دن بريندن کيم ماره اوسر به
 11 اولش بريندن کوز دن شع ادر صواب اولد کيم اوسر اخلدور
 12 صکن کوز بريندن يکان کوزنه نه اوسر به اوسر به اوسر به
 13 تو کور کيم عظم فايده ادر صفت روتاي بروده و تو تيا ي

1 کي ايفنک اوسر به ادر طلمو صويه هوان اوان کون نام ادر کوز
 2 هوان کوز بريندن اوسر به اوسر به اوسر به اوسر به اوسر به
 3 کوزنه و صکن در دم کوز جکل در دم معلوم اولد کوز بريندن اوسر به
 4 اوسر به اوسر به اوسر به اوسر به اوسر به اوسر به
 5 درجي کوز اغدي کونک ايند ايند شوله در در دم اوسر به اوسر به
 6 جکل کوز جکل اوسر به کوز کور کيم اغدي بريندن کوز کوز
 7 اوسر به اوسر به کيم اوسر به اوسر به اوسر به اوسر به
 8 ماره و اوسر به اوسر به اوسر به اوسر به اوسر به اوسر به
 9 زوت و عيت نياده اولد سيب او کيم کوز هوان اوسر به اوسر به
 10 دينا ي اوسر به اوسر به اوسر به اوسر به اوسر به اوسر به
 11 سيباه در دنک سايدي به اوسر به اوسر به اوسر به اوسر به
 12 کوز و سيباه او کوز کوز اوسر به اوسر به اوسر به اوسر به
 13 اولد و سيباه کوز کوز اغدي بريندن کوز کوز اوسر به اوسر به

- 1 لِّلْفَاحِ وَأَيُّورِهِ كِبِ صَدْرِهِ بِنَشْنِهِ نِيَاوُ فَرُ كَلَابِ كِي زِيَاوُ نَزَلِ
- 2 اَبْعُذُ كُو حِيِي بِبَعْضِي مُرْطَبِ وَبَعْضِي عِيِي دَرُجِي شَوْلِ
- 3 كِي نَدِك بَدْرِي وَيَاغِ اَوْنَاغِ لَه كُو ذِي اَغْوَرِي كَمَا ذِي نِيَاوُ اَوْنَا
- 4 ضَاوُ لِي اَتَاك كِرَكَلَه بِنَشْنَه نِيَاوُ فَرُ كَا سِيِي كَلَا لَه كُو ذَاوُ اَوْرِي
- 5 اَوْرِي كِرَكَلَه دِي عِيَا ذِي تِي لَه دَرِي كِم اَغْوَرِي كُو ذِي صَوْفِ صَوْبِه
- 6 يُو مَوْ نِيَاوُ اَبْتِ مَغْرَه رَسِيِبِ اَوْلَا كِي مَادَه نِيَاوُ اَوْلَا نِيَاوُ نَاوُ
- 7 كِرَكَلَه نِيَاوُ اَوْلَا نَاوُ اَوْرِي مَادَه اَتَاكَلَه مَتَوَعِ اَوْلَا قَا بِي
- 8 وَجِي لَلَه شِنَه لَرَا سِيْعِيَا لِيَا نِيَاوُ كِرَكَلَه نِيَاوُ اَبْتِي كِم اَجِي نَه
- 9 اَتَاوُ نَاوُ لَه صِيْفِي نِيَاوُ اَبْتِي اَسِي نِيَاوُ اَلْفَا مَوْ كِم اَتَاك
- 10 سِي دِي لَه رَه رَه اَوْنَا اَوْلَه كِرَكَلَه اَزْدَه كِي نِيَاوُ اَبْتِي
- 11 هُو بَرِي بَرِي بَرِي مَوْ مَوْ عِي رِي دَوْرِي دَرِي مَوْ كَلِي نِيَاوُ اَبْتِي وَكَلِي
- 12 يَغْمَرِي مَوْ يَلَه يَغْمَرِي نِيَاوُ اَللِي اَللِي حَا جِي وَفِي نَه لَه نِيَاوُ صَوْبِه
- 13 اَوْرِي كُو نِيَاوُ طَهْرِي بَرِي بَعْدَه مَتَا كَا جِي كَرِي مَوْ دَرُجِي بَا نِيَاوُ ذِكْرِي

اوله يدي دي بود دودو كرم كوزه برغور لوطر بوي اولده كرم
 كوزك اوانا ب برقيدي كرم كوزك اكي كونه نيك برقيدي اوانا
 اكي نايان اين بولن لره دوي الحله نول كير كرم حاور برغور
 ادي و بوانو اسنيرغ كرا اين كند نيك دج و زمنا كليل
 كند و مائند فالت فاني و ياشي منقطع اقلنا بيزم كوزك
 لبطن لري يار ماز ماز لرحمنه اناك كي عينه نوتنا اسنيرج
 و نيات جكوز دوي طلي لراه كرم يار ماز لوطر بوي نشفاده
 دوي خلك كير كرم كوزي اغوي صولكه شني فلز اقلنا انايا
 ماز عقداه راسنغ صوب طلي ادي كرم ماز جليلاده دوي
 هور قنم رطون لرك سيلان اولغني فيد جيفي بوق بيه يا نيني
 و ايل اوله ماز جمنه اولغنيك نناكه نياو احمير لير
 جكلر مانه كره كرام اوله وقتند ايد ادر كير نيك نياو
 احمير لير جكلر نند ايل اوله اسنمه اناك جكلر كرم بو ترو با لره

اغريك لم تخلص سوداوي اوله عويت اوله كه كوزيري
 اوله قولنا وكما كوكلو بقتلوا برينه اكن يا نبيه جنونا
 اوله يكاغي وكوزنك دوت ياي غايت كيكه نونوخله اولن
 كوز اغريه كا الاله مديا بروك ليعني فرد كوز اغريه كيك
 اولور عروج اوله كه اوله ترين صباغ سوداوي ماده اولون
 بالاولوب غايت اده لموتو از حتماه كن كوزه غل سس لوك
 چكوكم كوزدن باش كوزده لوكا الال اوله ستمون ادويه مصليه
 درلر بو طريقيه اولن كوز اغريك علوجده قصدا نك غايت
 ميكلدر في الجماله علوج موافق اولدوم بزج صباغ استيفاندر لوكه
 ايتغه مشغول اولدوغلا غلظت اولدوم بدنه غايت اوله نونوخي
 بلينك صابن كلك طيبينونام نلين صاب استيفاندر
 ايتدرك اوله صاب كوز اغريه كوزنك علوجده اغلا اولوكون
 اغريه اذكاره بلين ديد و اغراه دريب فانه محو يعنى

ذكر اولدي لياصل غل كندر كيم بو جمع تيب اولون ملكو ميه
 اقدن زاي اولوكا بلاركم كوزنك قبتن جنب وارد اوله اوله
 جنب علته مشغول اولدو اما اول كندر كيم كوزنك كوزنك
 اغريه غلظت بلقاع و يا خود بلده منقول اوله اوله اوله اوله
 اوله بايله ذكر اوله كيري غاصر اوله صباغ اوله كيه
 اوله بلغم استيفاندر اغلا لوطيف تيب ليعني كوزنك كوزنه تيب
 شادوخ عدي چكلر اصح صوبيه كيم اوله اوله بولون
 هر وقتك رنك مدي ترانديكه زيافا حمد بجز چكوكيم
 مفيد اوله بي نك نخرد او بولون بو نوع اولون علنك
 اغريه و نونوخي ياده اولدو بي حتماه كيم اوله اوله اوله
 اجمك بزبان فادو بيمك طلي نك ميه دوي شوكوز
 اغريه كيم نيك نونوخله اوله طايوي قله بيب ابي اولون
 كلك كوزنك اولدونه طام و في قايه ادب و الاغلا كوزنك

1 دَمَكْ أَوْ كَرِيهَ هَرِيكَيْدَه كُوَزَاغِرِييِ اَوْ لَمَا طَبِيْعَتِ بَلِيْنِ اَوْ لَمَا
 2 عِلَّتِ زَايِلًا اَوْ لَدَوغْنَه دَلَاكْتِ اَدُو زِيْرًا طَبِيْعَتِ تَلِيْنِ اَوْ لَمَا
 3 مَادَه اَوْ فَرُوْدَن اَشْعِيْنَه نَوْجَه اَغِيْرًا اَوْ لُوْدَا لَه اَوْ لَمَا بَكْرِي كِب
 4 اَوْ لَمَا كِبَه طَبِيْعَتِ دِيْمِ مَلِيْرِي اَوْ لَمَا رَهْمَمِ فَتَقْتِ نَدَا رِيْعَه اَسْفَلِغِ
 5 لَمَا اَنْدُو_D
 6 اَوْ لَمَا كِبِ مَرْكَبِ كُوَزَاغِرِييِ بِيْحِي اَسْفَلِغِ اَوْ لَمَا اَوْ لَمَا اَوْ لَمَا
 7 مَعْلُوْمِ اَوْ لَمَا قِيْزِ صَوْرَتِ بِلَا مَلُوْدَه اَوْ صَوْرَتِ نَهْرِي كُوَزَاغِرِي
 8 مَلُوْدَه اَوْ لَمَا اَوْ لَمَا اَوْ لَمَا اَوْ لَمَا اَوْ لَمَا اَوْ لَمَا اَوْ لَمَا اَوْ لَمَا
 9 مَلُوْدَه اَوْ لَمَا اَوْ لَمَا اَوْ لَمَا اَوْ لَمَا اَوْ لَمَا اَوْ لَمَا اَوْ لَمَا
 10 سَمَكْ كُوَزَاغِرِييِ طَبِيْعَتِ اَوْ لَمَا اَوْ لَمَا اَوْ لَمَا اَوْ لَمَا اَوْ لَمَا
 11 مَلُوْدَه اَوْ لَمَا اَوْ لَمَا اَوْ لَمَا اَوْ لَمَا اَوْ لَمَا اَوْ لَمَا اَوْ لَمَا
 12 جِيْمَقْتَه دَمَه كَلَدَرِ كَا اَلُوْدَه اَوْ لَمَا اَوْ لَمَا اَوْ لَمَا اَوْ لَمَا
 13 مَانَرًا اَوْ لَمَا اَوْ لَمَا اَوْ لَمَا اَوْ لَمَا اَوْ لَمَا اَوْ لَمَا اَوْ لَمَا

جوز

جَوْفِ اَوْ لَمَا اَوْ لَمَا اَوْ لَمَا اَوْ لَمَا اَوْ لَمَا اَوْ لَمَا اَوْ لَمَا
 مَانَرًا اَوْ لَمَا اَوْ لَمَا اَوْ لَمَا اَوْ لَمَا اَوْ لَمَا اَوْ لَمَا اَوْ لَمَا
 اَسْفَلِغِ اَوْ لَمَا اَوْ لَمَا اَوْ لَمَا اَوْ لَمَا اَوْ لَمَا اَوْ لَمَا اَوْ لَمَا
 طَلِي اَوْ لَمَا اَوْ لَمَا اَوْ لَمَا اَوْ لَمَا اَوْ لَمَا اَوْ لَمَا اَوْ لَمَا
 شُوْدِ كِيْنَتِكْ كَمِ كُوَزِي اَغْمَسَه رَهْمَمِي فِي لَمَا اَوْ لَمَا اَوْ لَمَا اَوْ لَمَا
 اَوْ لَمَا اَوْ لَمَا اَوْ لَمَا اَوْ لَمَا اَوْ لَمَا اَوْ لَمَا اَوْ لَمَا اَوْ لَمَا
 كُوَزَاغِرِييِ اَوْ لَمَا اَوْ لَمَا اَوْ لَمَا اَوْ لَمَا اَوْ لَمَا اَوْ لَمَا اَوْ لَمَا
 خَلِطِي بِيْحِي اَوْ لَمَا اَوْ لَمَا اَوْ لَمَا اَوْ لَمَا اَوْ لَمَا اَوْ لَمَا اَوْ لَمَا
 كَالُو اَوْ لَمَا اَوْ لَمَا اَوْ لَمَا اَوْ لَمَا اَوْ لَمَا اَوْ لَمَا اَوْ لَمَا
 كَالُو اَوْ لَمَا اَوْ لَمَا اَوْ لَمَا اَوْ لَمَا اَوْ لَمَا اَوْ لَمَا اَوْ لَمَا
 مَبْرِي اَوْ لَمَا اَوْ لَمَا اَوْ لَمَا اَوْ لَمَا اَوْ لَمَا اَوْ لَمَا اَوْ لَمَا
 قُوْلُ صَنْدَلِ هَرِيْبِيْدَه اَوْ لَمَا اَوْ لَمَا اَوْ لَمَا اَوْ لَمَا اَوْ لَمَا
 اَوْ لَمَا اَوْ لَمَا اَوْ لَمَا اَوْ لَمَا اَوْ لَمَا اَوْ لَمَا اَوْ لَمَا

- 1 شينان زابل ادر فزاد كل ظنلوا انا رفب فب سوبلتر بر حرك
- 2 اوجي صوره بشوره لرب كل باغيه ووب فزدره بر طلي ادر
- 3 ظرا وخر بر كم فز ز حنكو كونا غورسك سنجوي ساكن ايلبه
- 4 لريجده لو بتلري كونه انگدن منع اده كاسي اللاصويكه
- 5 بشوره كرينو فر بوعني بتتنه به فزدره رب و كلا كل بينه
- 6 جرب ادر ب نما ايلدر دبي جوف لو لريج صوفدن فاردر كونه
- 7 اغري صيارض اولود ولوج اقدري صيرض رب باشي اوندك
- 8 بخاده لو تولد حنا مه كينه لر اگر يقينه قلبي اولسا نيا وليد
- 9 لير جكلد برو د خيرم جكلو كيري دبي نافده انا جوف ايع
- 10 اولدريم بغير خاوندك در جملدك صوف قلبي دن تشكيل كونه
- 11 اغريلري اولود سولج كالا لدر اوندك عياد بخندن سنجوا اولود لر
- 12 سبب اولكم اهلاني لير همير كونه نا غوري تقود ادر جوج
- 13 اولدريم حفته ادر طرف اوينبه باويغ ايه بويله هند بنا

فدند

فوز باغيه نركر باغي سوسن باغي اسي اسي فاسو غنه
 دوتك فاين ادر جلي زابل ادر و هم جالبير ادر جمع كونه
 اغور لريك علامندن دبدن مجامعا علامندن بركك سته بوقنه
 وز شونون سكونه كم استغفا غلر ادر بدي اوغش اوله لر
 دبي اقترا لاه ايدر اوطاع القينون نكلها شرب الشراب الصوف
 اولكلام او انگيد او قصد العوق او نزل الود بعني اقترا لر
 ايدر فرد مزبور كونه اغور لري كيدد صوف غلر ادر برك با ملازم
 حنما كرمك يا خود نكب با لك با قصد املك با سهل اچلك
 در اميدي فرد كونه اغري شوك كونه اغرينه در ليم نزل اوله
 لكرن فرد اوله باشي اولسا شراب اچلك دبي شولوفت فاين
 ادر كم قصد ايدر كندنه سكونه استغفا لاه مابا ايونر ايدر
 هديك ماذه و ما غلندن كونه انه اگر بيتن ايتلا ري
 اولسا حنما كرمك فاين ادر و لي شولك لكرنكم ايتلا ري اوله

دبو باخود نواد اتر اوله گدگیم اوله فینالدهن فان الدرله
 بعان کوزلیجه خانونلر سوری طمندی کوزلیجه یوزک کوزغانه
 فزلا املی اولدولما بجه و اغنی طمندی کوزغانه ضا اولدیله
 انوزکم شینر اولما اول خانونلر سوری طمندی کوزغانه بعد
 کوزگیمین یوزیک فندی دیندی کی یوکلر قانی طمندی کوزغانه
 شلا قوزمک قانی طمندی کوزگیم عدیلر کاشفتین دینل کاشی
 بجه قانی طمندی کوزگیم کاشی کاشی کاشی کاشی کاشی کاشی
 طبرانی بجه بولور انوکله طمندی کوزگیم کوزگیمین یوزیک
 الوب قندی کوزگیم قان الوندن قان الوندن قانی طمندی کوزگیم
 عظیم قادی ادر بولور کوزگیم کاشی کاشی کاشی کاشی کاشی کاشی
 خانونلر سوری ادر طمندی کوزگیم کاشی کاشی کاشی کاشی کاشی
 باغچای شینر اندانیکه باخوندن قانی کاشی کاشی کاشی کاشی کاشی
 باغچای کاشی اول صوبله املدی کوزگیم ادرینه ادر کوزگیم

شراب ختام مخالده دن و الله اعلم بالبحر باب
 طرفه دین گدگیم عینک اسبابی علوی و علوی و علوی و علوی
 امیدی معلوم اولدولما طرفه و گدگیم شول و کاشی کاشی کاشی
 ملیحه نیک قدر عیندن کاشی طرفه عارض اولدولر فزلا
 کاشی کاشی کاشی کاشی کاشی کاشی کاشی کاشی کاشی
 اولدولر کاشی کاشی کاشی کاشی کاشی کاشی کاشی کاشی کاشی
 بوزم اف کاشی کاشی کاشی کاشی کاشی کاشی کاشی کاشی کاشی
 ملیحه کاشی کاشی کاشی کاشی کاشی کاشی کاشی کاشی کاشی
 ذم سیکه ملیحه کاشی کاشی کاشی کاشی کاشی کاشی کاشی کاشی
 اوچی اولدولر بوزم کاشی کاشی کاشی کاشی کاشی کاشی کاشی
 حد ندرن ملیحه کاشی کاشی کاشی کاشی کاشی کاشی کاشی کاشی
 ارشاد و بی کاشی کاشی کاشی کاشی کاشی کاشی کاشی کاشی کاشی
 علاج اولدولر کاشی کاشی کاشی کاشی کاشی کاشی کاشی کاشی کاشی

1 اكر بنوكله زابلا اوليجي اولوسا ترب صوي طمندر باخورد
 2 ترب قايبي انجق فروانله سلهجه كو كجين بوقيله دوگك
 3 فرسند ب كو زوا او درنه او درنا تا شونك كم سبب فخمه
 4 طبقه ملنجه برغزل اولسا زيري ياخورد كونه لوزيله جيبب
 5 صوي طمندر لدر باخورد فزله ذريخ صويلاه اذرك نعلويل ادر
 6 اول صوي سذب سذب فطله فطره كم كوزه طمندر كوم
 7 كوزيلكي غمدر تيره دوزد ووب كوزي اولد ووقه طمندر فطره
 8 علي زابلا دصيفت زياكم طمندر زابلا ادر تاخ مقل
 9 او صيد هم رانخت اكي دوزم بتد وليمك انجو هر بيريدن
 10 بيجوق دوزم صوغ عذري كيون هر بيريدن اكي بيجوق دوزم فطلد
 11 بيجي دنك سيبداج بوزم فزله ذريخ دم الاخوين زعفرانك
 12 كه با هر بيريدن بيجوق دوزم ووكلي عتوق وكلر اكلد تا وقت
 13 بوزينك وانيكه بفسبب نيا فزله ذريخ ادر تا وقت اذركونه

لمدر

طمندر مرقوب لمدرنك كم سبب اوج وريش خراج بيله اولد
 نيا زابلا سيمكه ونيان اباد كه مكله ادر مونت نياكم طمندر
 كوز اغذير كم ايتلا عاير اولمزلوله زابلا ادر التون فلياس
 راستخت هر بيريدن اكي دوزم دم الاخوين بتد انجو هر بيريدن
 دوزد دوزم كيون امر زعفران نياسته دوزد ووبا فاقا هر بيريدن
 بيجوق دوزم وكلر الدير نيا فزله ذريخ كم عا دوزد و صيفت زياكم
 طمندر وليمي زابلا ادر فزله ذريخ كوزاك مذر زعفران هر بيريدن
 بيزيدن دم وكلر الدير نيا فزله ذريخ وفتن باش كيشنج
 صوبله اذ ب طمندر لدر كرسكه كلايله يمه نم قنبد كوزي اولد
 بخا دونه طمندر نايين ادر بكيو كي بيجوق فزله ذريخ بونيله سوزيله
 اولمدر لدر سركيله ووكب ونيان سبب نيا ادر مذر فطره كيدنه دوزم
 نيا و احسن لدر بلك نايين ادر ادر ادر لدر كم دم الاخوين
 و سوزي كي قاي صوي لدر بچك زعفران كلر باغيله مذر

عاير او لور طيفه سلجوقه پاشنده سنتر كبر اولر شيله كم كوزك
 قايته ديمي اير سراسر ائين فرا واره وقت اولر كيم كوزك قايته
 كچوب صبه اتر كوزك اولر سنكلني باللا ادر اولر كيم كوزك
 اكي كوشه بندون به بن باشندن باشنه اودنر انا سلا اولر
 كلتر مصعب اولر كيم كوزي كند و حركتندن سغ ادر و بكر شليم
 ادر و دوقعت اولر كيم عالج اولر كم سلبه زلده اولر
 عالج سنكلد رانا سنكل كم بلكه طاهر اولر صراف و ريقته اولر
 عالج اولر كيم بديهي اولر بلكه سلاله اولر راسخ و نوناه
 و سغ اندر ابي كبر يا خور كبري اولر به ستره و دوتاي و شاف
 اخضر قيا ف دينا كوزون و با سلبه نك في الجملة بو شاف اولر كم
 ذكرا فلتني مجموع اف ريقه ظفده نايلا اوجيه و لي و سلا
 شاف اولر به بديهي اولر كيم كوزك معين اولر بلكه اولر كوزك
 لطيف نك اخلاقي كوزيند و معنود ادر و لي كوزك سلا اولر كم

1 صاير و سله و رشه رب خا ادر سلا و علف نايلا اولر هـ
 2 كيمك كوزينه دوش يا نوز زومت ابا عالج اولر كيم
 3 خا نولر سدر بلكه لملو و صومطه سدر لر نوزك و نونك زمتي نايلا
 4 ادره اتر نكاهم و دشمن اولر و ليكي كوزغه كوزك بديهي
 5 دندلر نايلا طاهر اولر كه سلا اوجيه اكو اولر يا خور برينه
 6 كناه بيزن صولر بر سلكه كبري اولر يا خور طوز بلكه اولر
 7 بديهي فليحي يا ادر به فليحي قبق ايتنه يا كوزك اغنه و دشمن اولر
 8 ابي شولا ابله كوزيه كيم جيفه اولر برينه فا نولر سدر
 9 طهر اولر يا خور عير و اغني لملو اولر يا خور
 10 طهر نللا سبابي علا سيني و علا سيني اولر معلوم اولر كيم
 11 ظن و دنگر لفظ عيريه عجي ناخنه و زلر بيز يا ده غليظ
 12 غشا و كيم كوز سركيزيه و دوقه بگر اولر ليكي كوز اجنه اولر
 13 كوزك تريكي سلكه بشق كبر اولر كوزك برنده و كايي كوشه نـ

- 1 فاندن تخمب او بنشتر کم سوس کوی طغنه زایلارد در دوهف
- 2 اولشتر کونک طغنه کرد که جمیع آرد برونه خنیف و سوزت
- 3 سندرابی از تک طریقی اولویم ای بر ساعتی صوبه
- 4 فویر طوره اولد کیند نضکی صوبی نه لر کوزه جکلر غلیم فای
- 5 ایده کبی اودی باله فرزندرب کوزه جکلر فایرد
- 6 سولاطغنه کم فنی غلیظ اولب صلب اولسا و هم گهسه اولسا
- 7 علاج دستکار برب طریقی علاج انه اولویم اولسا شلغ
- 8 ایند تب داغ بدی آر در بعد طغنه طغنه ملجمنک اوزرید
- 9 فوری لر بونی فوریغه عربا صیلا بوند کنتطا و لر وسلم زنی
- 10 دوز بوی فوری منق ندریحاه ککر زنگاهیم طغنه ملجمنک
- 11 ایدنه وریب دعت ایته خله ککر ککر کوره لر طغنه طغنه
- 12 ملجمنه یا بنشتر اولسا یا خود دکلر کر یا بنشتر اولسا سارک
- 13 طغنه صنایره کنور لر استودیله یا خود مقصلا ککر لیکر سبی

ادب ایضا این کریم طغنه در هیچ نوعه نعیه قلیه کیم
 افایینه سبلاه طغنه به نیبه زنی سفید و نر اکر
 سبیزن کبابی کوشه سینه در کامات اولد میدورید
 انک نضار سبیزن دهنه سوله اولور کور یا نیبه
 دچی طغنه که کوزک کوشه سینه کی انک فون اولور طغنه
 افاد اولور فای اولور اولد کوزات فون و سون اولور اولد
 ملجمنه یا بنشتر اولور اولسا اولد فایله باخام اریغله طغنه
 ملجمنه ایره لکرمکن اولجق اولور اولور فون بوی اکر اولور
 کونی طغنه انک الله صوقرا اولور طغنه فاور و زنی سبیزن
 ایره لکرا اولور کله دچی مکن اولسا سونه اولویله فاید لکرا
 هیچ مکن اولجق اولد سکر دوت بابی ملجمنه به یا بنشتر اولور
 فونرا بوجیله یا خود بر غیر ایله طغنه بز طغنه فونرا
 اده لر سونکم سیک اری جینه سغه به طغنه اولر طریقیله کنتط

مَلْحَمَتِكَ اَدْبِيَسْ بَرَبْرَهْ وَبِكِ اَوَّلَهْ فِي الْمَلَا مَسَا رَهْ اَمَّا مَسَلَرَهْ
 بَلَعْتُمْ بَلَاكْ دَاكُوخْ طَلْفَنَكْ وَبَلَعْتُمْ نَدَمِيَسْتْ كَلَاوْ دَوْنَاوْ
 سَلَهْ طَلْفَنِيَهْ جَرِيَهْ دَمْعِيَهْ كُوْنَكْ قَرُو كَلِيَسْتَهْ فَايَهْ اَدْبِ كُوْنَكْ
 اَوْتُو كَلِيَدَهْ زَنْدَاغْ عَدْبِي مَخْصُوْلَهْ دَوَاغْ حَنْ وَكُوْنِزْ قَلِيَسَا بُوِيَسْ
 هَنْدِي تُوْدَهْ اَوْتِي نَهْ خَا دَاوْ طَلْفَل مَوْبَرِيَسْتْ دَوْدَهْ دُوْدَهْمْ
 اَوْفَلَاوْ زَنْدَاغْ كُوْنَكْ كُوْنَكْ مَدْبَرِيَسْتْ كُوْنَكْ مَدْبَرِيَسْتْ
 وَبَلَعْتُمْ هَنْدِي وَتَدْنَا هَنْدِي بَرِيَسْتْ دَوْتْ دَرْمْ زَنْجِيَلْ اَلْحْ هَنْدِي
 بَرِيَسْتْ اَكْتُوْر دَهْمْ زَعْنَدَانْ وَنَاوْ دَهْمِيَسْتْ بَرِيَسْتْ
 دُو كَلِيَدَهْ مَكَلَرْ اَلْمَا كُوْنَكْ جَكَلَرْ نَاغْ اَوَّلَهْ عَدُوْ اَوْتِيَسْتْ اَوْتِيَسْتْ
 مِيَكْدَهْ مَسْفِيَسْتْ بَا لِيَسْتُوْ طَلْفَنِيَهْ اَنْشَا رَهْ كُوْنَكْ مَوْبَرِيَسْتْ
 كُوْنَكْ مَضْمُونِيَهْ مَكَلِيَهْ قُوْنِيَسْتَهْ فَايَهْ اَدْبِ نَجِيَسْتْ اَمَّا بَرِيَسْتْ
 طَلْفَل اَرَاوْ طَلْفَل مَدْبَرِيَسْتْ بَرِيَسْتْ مَوْدُو حِيلِيَهْ كَا بِي حِيلِيَهْ مَدْبَرِيَسْتْ
 بَرِيَسْتْ اَوْتِيَسْتْ مَسْفِيَسْتْ مَسْفِيَسْتْ اَنْدَرَا بِي مَدْبَرِيَسْتْ اَكْتُوْر دَهْمْ

مَلْحَمَتِكَ

1 اَدَهْ لَهْ مَسَا رِيَهْ بُو فَرُو قَلْدَبْ كَلْدَبِيَسْتْ لُو زِيَهْ كُوْنَكْ
 2 جِيَسْتْ مَوْبِي مَهَنْدَرْ زِيَهْ كَمْ طَلْفَنَكْ بَرِي طَلْفَنَا اَوْتِيَهْ
 3 كَلَا يَاغِيَهْ عَدُوْ مَوْدُو سِرْ اَوْتِيَسْتْ اَحْبِيَسْتْ اَوَّلَهْ نِيَسْتِيَهْ
 4 دُو بِي مَوْبَرِيَسْتْ كُوْنَكْ دَوْتْ وَتَدْنُو حَكْنْ اَلْيِيَهْ وَبِنْدَنْ تَاكْمْ
 5 كُوْنَكْ مَسْفِيَسْتْ قَانِيَهْ مَلْحَمَتِيَهْ يَابَسْتْ نِيَسْتِيَهْ بَارِيَسْتْ سِرْ اَحْبِيَسْتْ
 6 لُو زِيَهْ كُوْنَكْ جِيَسْتْ مَوْبِي مَسْتَدَلَا وَبُو كُوْنَدَهْ مَكَلَرْ كُوْنَكْ
 7 بَا لِيَسْتُو كْ دَوْتِيَسْتْ وَغَيْر مَو كُوْنِيَسْتْ نِيَا فَلُوْنَهْ جَكَلَرْ طَلْفَنَكْ
 8 كُوْنَكْ اَوْتِيَسْتْ بَا اَدَهْ اَنْزِيَهْ قَلِيَا وَغَيْرِيَهْ اَكْتُوْر وَبَاغْ اَوْتُوْر كِيَسْتْ
 9 مَلْحَمَتِيَهْ مَلْحَمَتِيَهْ تَا مَكُوْر مَسْتَرِيَسْتْ بَا قَا لُو بَا لِيَسْتُو زِيَهْ وَغَيْر
 10 نِيَا فَلُوْر بِلَهْ مَعْلِيَهْ اَوْتِيَسْتْ دُو كُوْنَكْ اَوْتِيَسْتْ بَرِيَسْتْ اَوْتِيَسْتْ
 11 بُو نِيَا فَلُوْر بِي اَوْتِيَسْتْ كَمْ كُوْنَكْ جَكَلَرْ مَكُوْنَكْ حَنَامَهْ كَرِيَهْ مَلْحَمَتِيَهْ
 12 جِيَسْتْ اَسْتِيَسْتْ اَلْمَا اَدْبِيَهْ فِي مَعْلُوْمْ اَوْتِيَسْتْ بُو لَمْعَتِيَهْ مَلْحَمَتِيَهْ مَلْحَمَتِيَهْ
 13 غَفُوْر وَفِي كَرِيَهْ مَسَا رَهْ اَمَّا اَسْتِيَسْتْ اَكْتُوْر اَوْتِيَسْتْ اَوْتِيَسْتْ اَوْتِيَهْ

نجار شوهر بریندن دوت دم زعفران کی دم مرقه
 بالائی ادویه قدیخه اذوبری دوکلر الکل بالیکه ورندر
 کونر جکلر یوسف کونر قلند بر دم نوتاد بر دم
 صغ عنبری صغ و رصم دوکلر الکل کی شکر له بوغوریا فلز
 اده لر ظندیبه فایله اده و در سیمار مند انش انتر غریبه
 اهدم بیاه دی بنش و کلر غبار اولیخه کوده جکلر قنظنه
 کیدر بر عجزی دروز انیرله بنش و کوب کوده جکلر لند
 کیدر در عجزی کب ملخه کارواش اینتخ بلور
 اینتخ دوکلر لفظ قریب اینتخ دم ده برید و مک
 اولور تزکله اولور مک اولور بوعلت دوت نوع درید
 اولدکه شکر اولور ماده سیلده اولور کلت اولور کیم
 ناکاه بودر شکر صغ اخولنی اولور اولور کوزک بریندن
 نکافی کونه سندن امولوی حاصل اولور شکر کم سکل اینتر

1 شادخ مغسول ذکر کوبی نوتایی هندی کمال صیغایی حجر
 2 بصیری مرقیای ذهی کتر قلمیای القند قلمیای قدر
 3 بریندن بر دم شادخ هندی اوجده هم نوکلر دی کلر
 4 الکر کوزه جکلر عدو ادونیک کلر بر دم صغ شادخ
 5 شادخ اولور کی دم صغ عربی الیه هم شادخ لند هم فلما
 6 محرق زنجار هور بریندن کتر رصم جمیع و کلر الکل کب
 7 شکر له بوغوریا با خود را با نه صویه بوغوریا نیا فلز اندر
 8 عدو ادونیک بنش سبت شادخ زنجار ظندیبه جله جبه
 9 فایله اده زنجار بر دم صغ هیلله جکر رصم باقر نوبال
 10 کاسخ هور بریندن دوت دم مک موصافی جکر دم زعفران
 11 بر دم شادخ بر دم کینور بر دم دار فلز الی دک کلر
 12 الکل شادخ اولور ادونیک اولور بر دم صغ کوبی مع کلر
 13 ظندیبه کوزاقه کوزاقه کوزاقه فایله اده مینا طشر

- 1 اسکا کون سٹول بقدرت ما عمل اولاد شينلو کون کي اولور
- 2 کتو ناسا نون سوتور اولور بئورد و کتو نوغنگ ماده سيب
- 3 بليو فضله لدر اولور عزت اولدر که شينه وني کوز اولور
- 4 بمتقله بصدر فلري وقت بئوتو باد بتمنگ ازي بيبر
- 5 ساعت فاله اوسبي نوغنگ ماده سي بناو فضله لدر اولور
- 6 عزت اولدر که بئوتو بئوي بيوا و بترطک بيه تلفه
- 7 اغري سنجوي اولبا کند و لو تله اوله ديه وي بوغ سجان
- 8 جيندن اولور اولور ماده سي غلظت سق اوي فضله لدر
- 9 اولور عزت اولدر که شيني فاي اوله و ليکن وي در اوله
- 10 اغربا کوزه نره اوله بوغنگ کم ذکر اولدري ملجنه دوشد
- 11 وهم کوزاک قبضه وني دوشد وقت اولدر کم شينک لک
- 12 فانه وني دوشد بوغده وني دوشد کتو کتو طغ مئجه
- 13 دوشد بعضي يانه اولور بعضي دوشد اولور دوشو لکر

بقعه

بقعه دوشد دوشد سزا اولور کي اولد نوغنگ کم ماده سي بادر
 اوله اولد بکوره کيلين ميغ و جهاله سئله اترک کرله سيب
 اولور بئوتو غللا اولدر اوني اوغنجي کون ننه قالق اولور
 ليليف بئوتو سبد کرا بو صوبه بولون بئوتو وني نوغنگ
 علاج شينلر علاج کي اولد اسينغ اوزد ب ميغ و غللا
 صواد لار ب غللا وني سئنگرا سينغ ماده لکر بلم کوز
 اغلدري علاجين ذکر اولدر ي کي نايين و رايغ اولدر
 ننه انه سئنگرا ناي اولدر ي کجوب ختامه کرلمک بولون
 نومه مغيه وني ننه صواد غللا بايوغ بنفته ني لور و نيني
 صوبه قنن لرا اولر صوبه بولون سگر ي باسقا اولر صوبه
 اصلد با سخته لره کوزله اولدر نه اولر کرامت اولر اولدر
 اکلر لک تکر بويغ وني از ليش مبري کوزله ليلی نلک کوز
 ليجنه طه نند من ماده کوزله نمن اولر کوزي ايد رانا قديج

- 1 نَوَعْنِكَ عَلِيح سَوَه اَوِي بَاشِ غَرِيبي عَلِيحي كَيْدَم تَكْبَرِي وَ
- 2 تَخْلِي اِدِي مَمَا دَلَا دَلْ شَهْه مَم سَكَا نَ عَلِيحِي دَكْرَا نَكْرِي
- 3 سِنْتِي رِي شَا فِ خَلَوِي بَلْ كَرِي طَا غَدَب تَخِي زَا لِيَا دَه رَا سَخْن
- 4 اَوِي دِي هَم اَفَا قِيَا اَلِي دِي هَم كِي تَا وِي مَع عَرِي كِي وَ زَعْفَرَان
- 5 وَ سِي لِي هَم بَرِي نِي دِي وَ بِي دِي هَم دَو كَلِي وَ كَلِ اَلْبَرِي سَمِي صَوِي لَه
- 6 بِنَسِي بَ شَا نَلَا دَه كَم عَدُو اَوِي نِي كِ اَلِي سِنْتِي رِي شَا فِ سَوَه
- 7 كَوِي نِي كِ بِنَسِي دِي وَ طَبَقْتُو نِي وَ بِي مَلِي دِي تَخْلِي اِدِي زَا لِيَا دَه
- 8 كَوِي نِي كِ اَلِي حِي دِي جَكَلِ طَنْ دَه دِي مَلِي اَو لَوِي دَا سَخْن بَر
- 9 بِي دِي دِي هَم زَعْفَرَان بِي دِي دِي هَم لِي شَا وَا بِي دِي هَم بَرِي نِي دِي
- 10 بِي دِي دِي هَم اَفِي وِي بِي دِي دِي هَم اَفَا قِيَا بِي شَرِي دِي هَم رِي شَا فِ رِي شَا
- 11 بِي دِي دِي هَم دَو كَلِي وَ كَوِي بِنَسِي صَوِي لَه بِنَسِي رِي شَا نَلَا دَه دَلْ كَرِي
- 12 اَوِي نِي كِ بِي دِي رِي سِنْتِي رِي شَا فَا كِ طَنْ دَه دِي طَلِي وَ كَرِي رَا سَخْن
- 13 اَلِي بِي دِي دِي هَم زَعْفَرَان بِي دِي دِي هَم نِي دِي اَلِي سِنْتِي رِي شَا فِ دِي دِي

رودیع

145 a
 بَرِي دِي هَم اَفِي وِي اَلِي بِي دِي دِي هَم اَفَا قِيَا نِي دِي هَم دَو كَلِ اَلْبَرِي
 رِي شَا فَا دَلْ كَرِي عَرِي اَوِي نِي كِ سَكَا نَ وَ رِي سِنْتِي رِي شَا فِ مَلِي حِي تَه عَا فِ
 اَو لِي وَ كَرِي عَرِي كِي لَدْرِي جَا وَا دَكْرِي عَرِي كِي مَلِي حِي
 مَلِي حِي وَ نَا لَوَا كِ سَبِي دَه كَوِي دِي هَم اَوِي دِي هَم نِي كِ كَوِي نِي
 جَمِي عِ سَوَكْرِي نَا مِي كَرِي اَو لَوِي دِي مَلِي حِي جَكَلِ نِي لِي وَ خَنْ كِ
 وَ اَعُو دُو اَلْوَدِ مَلَا نِي اَو لَوِي دِي كِي نِي اَفِي وِي دِي هَم اَوِي دِي هَم كَوِي نِي
 كَوِي حِي اَلِي عَا نِي بِي وِي سِنْتِي دِي وَ قِ اَو لَه كَم كَوِي نِي كِ كَوِي نِي
 رِي شَا فِ دِي جَمِي حِي جَمِ اَو لَه بُو عِي نِي كِ سَبِ اَلْوَدِ وَ غِي لَه اَلْوَدِ
 مَسُو لِي اَو لَوِي دِي اَو لَوِي كِه اَو لَوِي طَبِي عِي تَلِي دِي اَو لَوِي نَا فِ
 لَرِي كِه وَ خَنْ كِه لَرِي كِه وَ حِي تَه حَا نَه كِي وَ نَا بِي نِي نِي نِي
 نَخَا حِي هَم لَوِي نِي سَكْرِي اَلِي بِي صَوِي لَه اَصْلَابِ كَوِي نِي اَو لَوِي نِي
 فِلُو كَوِي نِي لَوِي نَه اَلِي صَوِي لَه لَوِي هَم كِي هَم مَوِي وِي نِي كَلِ
 بَا غِي لَه بَا آ دَه كِ بَا غِي لَه فَوِي نِي دِي كَوِي نِي اَو لَوِي نَه اَو لَوِي كَرِ

- 1 موق طماندن برهین ادر باشته ناز و برود و غز و ریل
- 2 کوزه کوزدن باغ کوزی اولمز و بلور برود و حیدم کوی باغ
- 3 و بنا فی احمد لوز و بنای احمد کا و سه و ده و حیدم کوی باغ
- 4 اینجی باب --- لطفه سلخته عاریف اولمز و حیدم کوی باغ
- 5 یکه بریک کوزیم طبقه سلخته عاریف اولمز و حیدم کوی باغ
- 6 فناده اولوزیم بوده طبعین طوت باغ کلاور کوز بود
- 7 شو کلاور کوز اولوزیم دخی طبقه سلخته کوزه دخی نزلده باغ
- 8 اولوز اولمز اولوزیم غایت کله کوزده کوزیم حیدم
- 9 اولوز اولمز اولوزیم طبعین اوله قبض اولمز اهد صباح
- 10 حانه کوزه عذالیه طوز لوز و بن طمان لوز برهین البیه کوز
- 11 بنز و جی اولمز ایضا اولمز و بنی باغ کوی باغ
- 12 اسبابی بلور و بنی بلور و بنی بلور و بنی بلور و بنی بلور
- 13 و دوزیم کوزده اولوزیم طبقه سلخته کوزه کوز اولمز کوزیم کوز

رنگ

و عینی اولوز غلیظ ناندون کوز ایچند کوزیم کوزیم عاریف
اولوز و بی بوعلی اکی نوع دخی اولمز کوزه کوزیم کوزیم
ایچند کوزیم کوزیم کوزیم کوزیم کوزیم کوزیم کوزیم
بر نوز اولوز کوزیم کوزیم کوزیم کوزیم کوزیم کوزیم کوزیم
اولمز اولمز باغ عاریف اولمز کوزیم کوزیم کوزیم کوزیم
کوزیم کوزیم کوزیم کوزیم کوزیم کوزیم کوزیم کوزیم
ایچند کوزیم کوزیم کوزیم کوزیم کوزیم کوزیم کوزیم
اولوز کوزیم کوزیم کوزیم کوزیم کوزیم کوزیم کوزیم
موزیم کوزیم کوزیم کوزیم کوزیم کوزیم کوزیم کوزیم
نوزیم کوزیم کوزیم کوزیم کوزیم کوزیم کوزیم کوزیم
بنه کوزیم کوزیم کوزیم کوزیم کوزیم کوزیم کوزیم
میلیم کوزیم کوزیم کوزیم کوزیم کوزیم کوزیم کوزیم
ایچند کوزیم کوزیم کوزیم کوزیم کوزیم کوزیم کوزیم

- 1 جوز اولدريم بلك سيب ايجي كوز اغرينك علاجينه اولمله
- 2 ايلكردن اولور صوقلو اورتوجي طلي لردن خاوردون تا غلظ
- 3 اولور طبيعت غلظ ايلكردن عاجيز اولور عوج اولكي نوسلك
- 4 اولديم اول فينا لردن قصدا لر بعد اياج فيقيه كه وجب
- 5 قويا به اسفراغ ائد كر اسفراغدن صكره غرغره ائد كر
- 6 اياج فيقيه له ايك ميا به نك بونله بكونه وارسه وهم چوق كند
- 7 افيغ له لر بعدن دماغ قونلند موق تن بين ايدن كوكلك قولار له
- 8 غلب ولادن كب ديجي نول لمام لردن برهين ائد كر كم نغا غما
- 9 مضاعف اوله باقلا مرجك مومسوق صفاه وگنده كب ديجي صو
- 10 غلظ لهما مددنه اخيرا زاده كر بالقرتت ديجي صيفرات سكه
- 11 ديجي لفتوننه لردن صفتكر كم زيان اورد نوددن دونلن
- 12 غابت صفتكوجي سكلدنه چاغرمندن نيز وياي ننه لردن
- 13 بشفندن خردا كر بعدن سعول اوله علاج اولدركينست مومسوق

دوخ و برك سوز اولاده كندس بوزيم موصافي كني د نك
 حشور عجمي نك صله دوت د نك دوكلنجي دوكلور موزنجوش
 صوبله بغند سخلورا كر مرجك قدنجيه اوچكود مترازمند
 صباغ رنجيني خاوند كر يديه بنفشه ياغيله حلاوب سوبنه
 طهند كر صيت سعول اخركندس قصب الزيره قول كل صند
 بربدن بيزوم اچيچ و كل بجز نك مقدار ي بريته اولد كر
 شاه ام برك ايجنه كره بعدن مزيجو نيشايد كوكم سنده دونلار
 و با سلبتون جكل و لي نول كيجور كم سلاله حركات اوله رحمت
 البته ائمه نيا ف اسوق جكلو زيت نيا ف اسوق بنيز انا فيا
 صغ عربى هدر بيزون سكر دوزهم را سخن بيزوم موان اولد
 هدر بيزون بروجوم دوكلر ايك بيسر صوبله بفتب نيا ف نلر
 اولد وهم سلاوكن كينلن ان كهر بيزون ناله ادموق و ايزيد
 قاه ادموق غلظ ناييه اده انا نجي نوع اولن سله قنالدن قان

مینوی محرف باخورد نواج بهی در جیل هر بزند آبی در هم
 دخال القواید و خرف محرفا هر بزند نه برود هم در کلا لیکر
 سنجوا اولی ستر که اصلاب کور کور در لیکلین در کلا سخن
 اده که کوزه چکوا تا اکتم بیکله ایی کوز اغیری عارض اول
 صوقا و بورد نه هیچ نه و موی کدک در ایما ایند غاغ ایلکه
 مشغورا او موی کدک هم ناده اشغه ایندین یکا صرب اده
 دخی در در اغیر سبک کوزک اندینه بره . مویس اوله کد
 اکوز اغیری غوی ایی اولقن اولر ای جمع وجهله نیاف اینص
 و ملکا با جکسک کدکد اغفاد بوغنی نادم عویبه انگل کدک
 صینت دوریم اینی بکله فایده ادمان تقدیم در لیا آلد
 طلو صوبله اسلدا آد صوبنی آلد سده که صافی لیکر کندن نوک
 فده نو بیکیم غلظت اولوب فوادله بعدی یغنیب نیاف اده کد
 کوزه چکوا اینی بکله ایندک اولی کوز اغیرنه فایده اده .

1 آدر موی کوز کدک بدین مایع ایاج بقدر که وحیت فریاله اید
 2 بعد غرغز لر عوطو سگ آک کدکیم فایده بیخ الما لفا اوله
 3 دخی کوز . نژاد و بیکیم فال رفیواد . طس لوی اید کوزک
 4 اجه نیاف احضار و بایستونه چکوایم بیغی اوله دور کد
 5 قنغک اجنی اوله زنگر اول اینک صیدی چکک دور کد
 6 چکوا صینت دور کد ماد ایملرا به جی بیزدیم نو بیای برید
 7 شیخ بر ورده بوغنی رفیق نو بال سده اصغی ای بر ورده هر
 8 بریند اول دور هم دو کل بشفق و کلنی آک کوز و بیکل بکله
 9 جریه دمعیه فایده اده وی اولت چکله کلر بندن صکره کد
 10 دوریم حنانه که کر غنوب دور کد صینت بر و الهیدی فایده
 11 اده بکله غناده دمعیه کوز اذنه کور بکلر بندن عارض اولن
 12 بیله راحن با فر نو کال زنجار هر بزند سکن دوریم بوده اینی
 13 صیبا سطر بی طر اند کرای هر بریند دورت دورم نفلک ناج

X.P.

مَنَادِيهِ دِيخِي كُو تُو تُو رُو لِوِي جَهَادِي دِيخِي مَنَادِيهِ جُهْنَةِ زِينَتِ
 اِدَاوِ اَوْلَه اَوْلَه بَلِكَم مَفْعَلِك دِيخِي بَا زِي اَوَّلَه اَكُو كُو تُو رُو كُو شَه
 بِنْدَه دِيخِي كَم فَلَغْدَه يِكَاغِي طِرِي دِيخِي مَنَادِيهِ دِيخِي لَوْجَرِ
 اُولُو دَسَا دَوَا دَب بَعْدَا ذَاك مَنَادِيهِ مَوَالِ اِلِيلَه طَنَا سَاغ
 اِلِيلَه يَا مَعْصِيَه يَا اسْتَوْدِيَه يَا بِي تَرِيَه يَا اَجْمَلَه فَتَغِي لَوْحَا
 بِلُو دَسَا لَوْحَا اَذَكُو ذَاك فَلَغْدَه يِكَاغِي كُو شَه بِنْدَه كَه عَد
 كَاهَه كَم بَلَاك لَمْتَرِي كَه كَه كَرِي تَه اَلْتَه بِي لَاجِي حَوَالَه
 اِدَه سِيَب اُولُوم كِي لَو بِي رُو بَلَاك طَمْتَرُو تُو تُو بِنْتَه نَه نَه طَيَا
 مِلْجُدَه يِكَاغِي اَيُو كَه اِيُو تَرِي سِيَه سِيَه كَوْدُو تُو بَارِي زِينَتِ
 يِكَاغِي كُو شَه بِنَه اِيُو شَه بَعْدَه مَنَادِيهِ بُو تَرِيِب اُو دَرِيَه
 كُو ذَاك اَشْفَا طَرِي تَه اَصْلَاهُم بِيَه اَوْل تَرِيِب اُو دَرِيَه كَلَر
 فَارِيغ اَوْل تَرِيِب زِينَتِ مَسْكَن نَقْدَاهَه تُو كُو دَه لَو كَم مِلْجُدَه
 سَلْدَه دَسَلَاك طَمْتَرُو تُو تُو بِنْتَه نَه نَه فَلَغْدِي بَاغْفِي نَه

مَفْتِ بِرِيَا فِ دِي بَار كُو دَه دِيخِي بَلِكَم دَرُو دَه جُوِب بِنْتَرِ
 2 شَا ذِيخ مَهَل بِيَا فِ مَابِيَا مَر بَرِي تُو لَه بِي شَرِي حَم دِي دَكَلَر بِنْتَرِ لَد
 3 رِيَا فَلَو اِد كُو كُو دَه جِكَلَر فَا بِي دَه اِدَه مَانَا فَلَو اِي كَم اِي كِنْدَه اَكَا
 4 كَسْمَا دَرِه اِرْتُو تَرِي بِي بِنْتَرِ كَم لَكَم اِي كَم دِيخِي شَرِي طِ اَوْل اِي كَم اَوْل
 5 فَصَادِي دَب بِنْدَه مَهَل اِيُو لَرِي شَه لَم دِي مَانَا بِي اِرْتَا كَم اِي كَم
 6 مَادَه بِي مَعْتَرِدَه اَوْلَه اِلَه دَسَا بِي اِي شَه لَم بِي وَفِي خَر مَادَه حَر
 7 اِرْتَه بِي اِلَه مَهَل مَسَابِي لَمِي كَم اَلَا وَكِرَه اِرْتُو اِي وَزِيَه يَا شَه
 8 بَعْدَه بَرِي كَرُو بَرُو اَتَرَا نَا كَه بِي دَه اَوْل سَلُو كُو دِي جَهَه بَرِي هَه
 9 شَه لَم كَم مَفْعَلِك كَنَا دَرِي دُو دَرِيَه اَفُو كَم نَم بَلِكَم اِدَه وَكِي
 10 وَفِي مَفْعَلِك كَنَا زِينَتَه نَه كَه كَه اَلَكَم اَوْل اَوْل سَا
 11 فَبُو حَلِي جِهَه يَا بَشَر بِي اَلِنَصَان تُو لَد اِدَه بُو حَسْبِي زِي كُو زِي
 12 اَجْمَه يَا دَرِي اِدَه اَشَا دَرِي دِي جِهَه كَر اِلَه لَو اَلَا حَلُو كُو ذَاك اَوْل
 13 يِكَاغِي كُو شَه بِنْدَه مَنَادِيَه كَم لَم كَوْدُو تُو ذَاك اَوْل اِي تَرِيَه بِن

با بسقون و باخود زبانه ریز یا بیاض اخضر چکار کنیم
 بک کوی کلبه و با آن آله اگر بمل موکینه کوز اغریه یا
 این شیخ فارض اوچی اولدو سادمد و شیخ علا حین
 اولدو بعد ینه سل علا حینه مشغول اولار والله اعلم
 کزنجی آب ده قه و دکن عینک علا وینی فعلی بیاید
 اما ده قه و دکن بزنی شیخ رویم طلقه ملخه عارض اولور
 لیکن بو شیخک بعضی کوزک بورند نه یکنای کوزنه نین
 اولور بعضی اشفا بقعک آتس اولور و بعضی کوزک
 قزایک دوت یا ننه اولور غلده دوزل ایچو دانی ک و یا
 بو شیخ لرد کوزنه اغتلاف و آدر بعضی قیلد و بعضی
 اولور وخی آتس وایع اولور کیم بو عینک کوز اغریه یا نین
 عارض اولور علا حین اولدو که لیکن تدیور بوده لددور
 تکا یا چکار اونک کوزی قزایک آله یا ایسی انز رویت

1 قلمی علامت اولدو کیم میل اولور و اولور و اولور و اولور
 2 اولور و اولور و اولور و اولور و اولور و اولور
 3 فی الحال یورنه لوزله کوز جنیب صوبی طمذد کوزک
 4 اولور نه کل بیضا یورده صادر وین وید کوز لیل اولور
 5 ولیکن یورده کوز طمذد کوزی اشغه یور و حرکت اولور
 6 اولور او کوزک قوز قاله طلقه ملخه یا نیت تیه و
 7 ارضی اولور نه یا ارضی کوزن آجب قوز قزایک صوبی
 8 قندب کوزی اولور صوبی یور بعد میل وینه کل یا نیت
 9 بوزدب کوزک ایچن کوزی یور طلقه کوزده کوزیم
 10 قوز ملخه یا نیت یا نیت یا نیت یا نیت یا نیت
 11 اولور میل اولور اولور یا نیت صوبی قزایک اولور
 12 کوز جنیب صوبی طمذد کوز کوز صوبی طمذد بیضا
 13 چاره اولور او کوزنه کوز قزایک اولور و کوز ندرت

اوله و بې خوگم انده به کلب اوله اکا علاج بقند
 کوږي نوغم اکلکله اوجا پيرنه فالور بوجي کيلاواک
 اکا درجي علاج بته انوگم جوت پيرنه فالو اچي کيلاواک
 فالو علاج وکړاوه موصوفنده انا عارضه وکي وږي ابي
 نوع دروږ اولدده که اقدام و ما غتلا برخنه لومناست
 اغيز اولور مستغن دويي استملک کب وختي يوم سهدي
 کب وږي و فن اوکوم د معنک سيب لڼ له کږي جکلکله
 اولوگم اولو علقه تڼ وږي لڼي کوزله کونه نينه کب
 اټک نقصان لڼو او لور بو نقصان لڼک سيب کي تڼ
 اولو پيري اولدده که کوزه پند واکالا او ويلو جوف پوښلو
 اولکم کوزدي ناداک ابي پير او در لڼي کوزي د شادجه
 ياري بوله ښکلده الله موان او شند مکلده مستور او
 کوزک پکار نه ږي آته نقصان لڼو اړيست د معه حاجلا او لڼو

1 جکلکرم دند پابنده ذکر اولوږي او جکلونه دکن بعتن
 2 مکلکبا جکلکرم دت انا جحو اولو ما نورا و د پکلا سينا
 3 اولو با پلسنونه و پناخ اخمر کڼو و ما و کيت و دت وږي
 4 ابن علي عميره نك فابني له لربوع بکي تقويلا و لوشاله کيم
 5 دمه پابنده ذکر ايت کړي بو بصويلا اولين عميره فابنده
 6 اور و دهم بنز نا ذبح عبي ابي و دهم کسي فابنده وږي
 7 عماله کتور کو طغز نجي باب د معنک الواعبي و لوي
 8 بلور د د معه نر علقه کيم اغلده اختيار سز معنک کوزک
 9 يا نجي د واک اولور و بې بو عکت بعضي کڼو لایم وږي
 10 کڼده عاري و لور اما شوگم لایم وږي کي نوع اولور
 11 پيري جلي و د معي انده به له لغين لڼي لڼي الاینيک
 12 تقصير لغندک لم بله با لظفد کتو پير اوله کوزک
 13 کونه ښکړي اټ به کلب انده د معه متولوا او لڼو

اولدرکه کوزک بورندن یکانی گوشه نیک ایت نامیرا لشر
 اولسا اجزا ویا فنیک اولغاق قوت بقولم رطوبندی صلیب
 کوزه کلمه کلندن وکوزه باش وکلکلیلا سغ اویسکیرودنده
 بورندن یکان شوله منقلم کوزدود بورنه اجلندون صلح شولر
 دمعنیک کم خنک اجندن کی طمدرزون اولنه اولتریز ویاغ ایزولر
 غنغره وطمولنلرله نلهکم وماغنک مزاجی کیرد اغندرله کلمه
 لطف رایجه اوله دماغی قوت لنده لوی کونک با اوچکونون
 ساجی یکنز فزه کراکندن بوین طمدرندن عجات اولن وکلند
 دمعنی خنک طنره ندرکی طمدرله اوله ضاد لراغن کرکد
 کم رطوبندی فزده تخنک اده دکرمن فوز کراکدن کوزک کرب
 بوکرنن دیکو صویب ک لفا صلا فایغ نلر بو با بن جمیع میند
 اولظمه دمعنیک سب کوزک عضلارنک ضعیف لفتند
 اوله کوزه قندوجی وخیل ادری اویلا کلاز برود حصار ۲

۱ دخی نیله بلیزکم دمعنک منعی اوج موضعد اولوب
 ۲ خنک دماغنک اجندن کی طمدرکه قنغک اجندن کی طمدرکوزن
 ۳ اولور ایکی شولر طمدرکوزن اولور کم خنک دماغنک طنره
 ۴ سنه اولور دخی کوزک عضله لرنک ضعیف لفتند اولور
 ۵ اتا شولم خنک دماغنک اجندن کی طمدرک اجندن اولور
 ۶ دخی منی اجندن کی طمدرکوزن کوزک اوله که علی الدوام
 ۷ کوزک باش بوسته اولوب منوزرا قندوز ویاغ اوله اولور
 ۸ خنک طنره فی طمدرکوزن مستوی اوله عدت اولدرکه
 ۹ این طمدرکی وشفق طمدرکی بملو ممتد اوله یعنی طلو
 ۱۰ وچکلن اوله اولکم کوزک عضله لرنک ضعیف لفتند
 ۱۱ اوله عدت اولدرکه کوزی طنره فلفوش اولوب دمعنه بو
 ۱۲ اولوب قنق ضعیفه تراوله ویاغ بو با بن جمیع میند
 ۱۳ اوج دخی بوعلنه اتاب سا نیله کلودس قریب ویشل

صوف قلندون اولور عينا اولدو کوزک لهدری ایجه و بوز
 اوله کوزک لون ان اولوب حركت امنه اوله غلظ صوف ایش
 بدم بوتنه اوله سینه سینه کم اینی مناجا کوزک یایه اده
 بوغش اذیح عدی د نونیا و مغسول و مر قینا همد بریدن بزم
 بند و ایجو هر بریدن برنجونک بشوق و کلر کوزک چکلر سیت
 سربه که صوف نوز بلو کینله یایه اده نللا و رخ هندی هر
 بریدن دار نللا کی در هم کینه دیاجوز دم سده اصفهان
 اوج ادر به قدیجه اوله دکلا الیر کوزک چکلر بالیفون
 و دوشنای دی صوف نوز بلو کینلن یایه اده سین سنه کم
 کوزک عضلاری ضیف لغنه یایه اده صوف هیلنک بکر دی
 کیم کویتیر اوله مع هندی و ناز و هر برندن پیش دم دکلا الیر
 کوزک چکلر نوز رخ دی صوف هیلله نایب مننه مو له اصلدر
 الیه بجا اولر شله کم هیلنک فوت صوبه چته صکره نونای

صدق الله

و با یلینتون و دروشنای کیک اونکم سب کوزکونه ندر کی
 2 انک نقصان لغندن اوله علیج اولدو که دور اصفدره
 3 صبر و کونک د شیهه شاف ما یینا و زعفرانله مقوق و کت
 4 ات بیو چیلدره د عطله ادر و کلر بکر کی اولدو که کوزی اولد
 5 اوزم شریسه بو یلو بعد کوزک کوزنه سینه اوج صبر طبلر
 6 دخی و زو الیج نر کجه ناک برنجی دی اولدم شریسه یقنده نر
 7 شله کم حتر اوله کوزه قور غلیم نایه اده و یاخو سکر کی
 8 شکر لکه انلاب متواتر کوزک و زرنه قوق یایه ادر ادر
 9 شب شرابه برنجب قندب کوزه طهر زکر نایب مقید و
 10 و لاجور اولر کم و معنک سب کوزک و ماغک منیج ایش کلنر
 11 اولدو عا مین اولدو که کوزک کوزک غلیظ و عیله اوله و
 12 هم قوز اوله کوزک کوزک کوزک خنیف و نوز اوله کوزک دن باش
 13 کم انرا یوز و قوز اوله و کاه اولر کم دمه کوزک و ماغک منیج

صدق الله

- 1 كوزك ياينه فاينه اده يا نتر مويين صوبله برورده اولنر تويا
- 2 هم كوز يا نتر و غزير كينه و صفت ستمه كوزك يا نتر كينه
- 3 عضلاوي بي فونله . فونبا نكرن درهم ستمه برورده نادر
- 4 مفسول برنجور دم القون فلبار بي دنت دنك دوكلينور ووكار
- 5 صر و هيله صوبله فرق صوبله سما و صوبله هدر برورن برنجور
- 6 قنب برورده اده لور و دكلر كوزه چكلر ستمه ستمه كوز يا نتر
- 7 كيدر برورده انه صر و هيله الب جنور اچينه صا تب كرديا فونله
- 8 فونلر نوندر اچينه بيغلر شود لرنيله كم خير برب فونل اوله هيله
- 9 جبرورن جبرورن برنجورنك زعفران قنب و دكلر كوزه چكلر صنت
- 10 كماله مفسول كوزك يا نتر كينه برورن زعفران برينفا اسما فونر
- 11 ريار چي چيوزنك كينه و دكلر كوزه چكلر صنت ستمه كم صر و فونلر
- 12 كينه فاينه اده كوزنك يا نتر كينه فونبا بي صوري الوب خدسا
- 13 اچينه فوب كويندر لور بعد خرم اودن ايره لر نچ كر نوبلر فوندر

بينه دوكلر بو فونبا دن بيرورده هم الب چيوزنك فونلر كيار
 اچي فونبا كين بيشور و كوز كوزه چكلر نيز كليم كوز يا نتر
 فاينه اور فونبا اولور درهم بتدر و صر و هيله و ستمه ستمه
 هر برورن دنت درهم فلنار چيوزنك دار نلار برورده هم
 دوكلر اكلر كوزه چكلر اوج يا نتر ملجون فاروس اولور
 د بيلك ملا سيني علاج چيوزنك ديه و دكلر سول بو بياك زفه
 دويم دني غايت دورك اولور اكلر اكلر و افع اولور كوزنك
 دطوبت بو رصون سياره اولور اقر يا نتر دو قنقوز اولور
 قنقوز لارضا كيمي ليخورد نيز اخلاطك اولور كم اغري بلونيم اولور
 علاج بو نيكه علي النعيرل قعدا دلر بعد افعال اقره لر ريار
 ابار چكلر بعد ريار فايف فونلر چكلر و نيز ريار با بار اولور
 فليسا بي ايميدارح الرضا م رايخت ستمه ايشه ياي جمع عذيب
 كينر كوزنك و شور هر برورن كوز درهم مرصافي ادين هر برورن

انزوت برود . هدر بریزن برود هم مع عینیت فودت برود هم
 کوناک بچود هم دکلا الیل بیس صوبله بغدب نیانل اول
 عددا دوزیک الیل . مین . صدوی بیجی کونک اودونه ادمون فایده
 باقی علیح طبقه زینیک فرجی علایجند ذکر اولنه و الله علم
 اور برنجی باریک طبقه ملخند عاوض اولن فونه وینتی بلای
 فونه بیخون اتد در زلفنه مایل وریکن اکن وخی فیل اولد
 آنکو کوزک بویدنه یکنای کونه زند وایع اولود هم فیل
 لمهدل کوزک کونه سندن اکا ظفدوبک پیونه اولد بچونه
 فاید فاندن اولریم متخفر اولش اولعج . فینا لدن قان
 الدودل بعدن تیقیه ادب بین سهاله اولد لریج کرت
 ناکم ماده نام اونا اولچونکم بوعلک اکثر معاود و تارود بعدن
 فونه سزاده اهه طوزنا دکلمله زبیرا فونک اولتارود
 بچد جتد لخال اول فونه نام طند فندن مسکن ایت بلای

۱ برود هم دکلا الیل بیس صوبله بغدب نیانل اولد
 ۲ اوزینک طلقه در بر مستوریم فایده اده فونه عینه ایتد
 ۳ اوز بر فود هم نکر بلوز دیش فود هم دم الاحویب فود کلایک
 ۴ هدر بریزن برود هم افیون دکلا الیل کوزک برخلز نوع ایتد
 ۵ فلیبا کوزک ودم راست کونیز فرخود مرصافی افاقی هدریزن
 ۶ اول ودم افیون اوجوریم کونیز بیان صیغد باقی اکن ودم
 ۷ دوکل بیس صوبله بغدب لریا فلر اولد غدر اولدینک
 ۸ سکره رسته اند کونیز فرخون راست سدره بویتا مع غوی
 ۹ کینوا هدر بریزن کین ودم افیون بچود هم عدو اولدینک
 ۱۰ لویج ده وکل بند لریا فلر اده لریجی فونیم برودده
 ۱۱ کیم فود وعلله بایند ذکر اولدیری استمال اولد کرسنت
 ۱۲ اوزنج اولدو سایشا ایسیر کندی استمال اولد کرسنت
 ۱۳ ریاف ایسیر کندی ایسیدراج الرصا مکر کوزک ودم افیون

- 1 شايه كم كوزك كوشه سندن اولون فزله طسدر كيميلك اوزون
- 2 قاله ابي فالدد در نظرده قالده در كي استويده با معمله
- 3 كسدر لوزيله كسوز چينيب برته كسندر او رينه اويغنه
- 4 ميره صدوسن اولون اوچكوندن صكن با ليقود وياخو
- 5 دوشناي باشناي اخضر چكدر في الجاه بتر علاه چيزه لر سندر
- 6 اون الخي يسه علم الزايد علمي ليدن علم الزايد يا خذ علم سوزده
- 7 عارض اولور يا مساله كوز اجدر غندر نصكن با قصد سكره
- 8 ياخود ابا بلدون بيهله عارض اولور عالج اولكده اولضده
- 9 اولر بعد يتنبه اده لر بعد علم زايدي مناوله اصلدر
- 10 معمله كسدر ظنده اولون معالجه لر يدر لر اكر يقته قلور
- 11 اولدسا اوديه عاده استغسالما اولر با ليقون وودينه
- 12 كيبكم بونكر بكنده اولر اونا اوچي ياب منجوه عارض اولون
- 13 تفريق لايضال بلدر در تفريق لايضال غولعنه وركرم لمانر

رغمدر

نجمدر ان ونيج زخمدر با جمع بو كاكوزنده اولون وانغ
 اوله سب ايجي خنطدر عارض اولور يا هو ظنطدر
 غايت قبي اغرموز و سنجو كوز يا نجي كوز نوز اولمده سوز
 موقع كسندر لايضالده كوزك يا ضندن اقل يقنالده
 فان الودب صكن سهلا اجمكدر تاكم ماده اكما اولنك اوزكدر
 فابي القواوله فابيه لده لراك اده لر انجي كا فوريه بوز
 نايخ عدي كسدر فابي بيلدر اوزكم فابي القواوله اوزناي
 برورده اكلر كوزك اوزدر نه بورد موزن بيلدر اوز نصدر
 اده لر سهلا انجي لر تاكم ماده نك مدي منفع اوله اولر
 مافيزكم كوزك دلوبت جراحتدر بيلان اولورده و كلابه
 مرضه دبيلان اولون علاجه منقول اولر الخي يقنالده
 حجاب ويندر عارض اولون مرضلدر عدري بلدر ويندر عارض
 اولون مرضلدر مرضلدر ويكن بز اولون باب الهمك بغيريب

- 1 بری برله شونک اولدیجی اوللام اولک آس
- 2 مته مته نرضک و دبیلنک انواعی و علاجی بلار
- 3 انجی آس قونین عارض اولن بده لوی و علاجی بلار
- 4 انجی آس قونین دوشن افاک انجی علاجی بلار
- 5 انجی آس طبقة قونینک لوی متعبدا و لدوغنی بلار
- 6 انجی آس طبقة قونینک لوی سنی بلار
- 7 انجی آس طبقة قونینک سنی بلار
- 8 انجی آس طبقة قونینک عارض اولن سکار بلار
- 9 انجی آس طبقة قونینک عارض اولن کمنه عیلمی بلار
- 10 انجی آس طبقة قونینک عارض اولن متوعیلمی بلار
- 11 انجی آس طبقة قونینک عارض اولن نفردا ایضا بلار
- 12 انجی آس قونینک و دبیلنک انواعی و علاجی
- 13 و علاجی بلار اما قومه نجراحت دیم طبقة قونینک عارض

اولدو

اولدو بری ر لودو لو قونینک و دوی لمبته قونینک نلام
اولدو اوجی بالین ایلور بوجلدن دودت نوعم لمبته
قونینک ظاهرین اولور بونان دینجه اذکرینه ایلور و دوز
عریجه فیاخ و دوز علامت اولدو که کوزک قونینک اوزین بو
نقله نلام اولدو و دوز کوزک قونینک بونان ایلور
دودر عریجه غنام دوز یعنی لود و دوز اولور بوا ذکرین
عیلمت اولدو و دوز اولدو که کوزک قونینک اوزین بونان
نلام اولدو اولدو اذکرین کوزک بونان اوز اولدو
کوزک قونینک کوزک اولدو بوموضمه طیبی اولدو ایلور
ایلمدو ایلور اولدو نونان ایلور بونان اولدو اولدو
اکوزی قونینک اولدو ایلور ایلور ایلور اولدو اولدو
افند اولدو اولدو اولدو اولدو اولدو اولدو
اولدو اولدو اولدو اولدو اولدو اولدو اولدو

اولدور دکلور بو نوعلرک سینه ایتی نین رطوبتلردن
 اولدور هم قرصنک دیکلی انواع اغزیله سنجوله اولور
 صدقه کم سوبک بجز کواقله ایکی جوف اوله اگاد سوله در
 اولدور عیوج بو قزو با بلره ذکر اولدی بلی اولدنه وقت
 بوعلایستلریم ذکر ایلدک بو بلجن اولر ساعلی التیجیل قینالدا
 فان الذاکر در وقت مقدار بجه هفتد برکز دخی با فوضد
 فی الجملة قینالده عید اذان فاه الودر ل بعد مطلوب
 قلیله عمر هیدر بیه خیاب شنبله نریخ کر انها لاد کر کوزه
 رشافا بیفر قیون بکلمه ساقدر نون حجات اده لر الیایر
 بیللی اولر آل کر قرصه کوز لوبور بندن یکا غمی کوشه سندن
 اولجوق اولدور ساشله بنق ککدر که قرصه ادرک جمع اولب
 کوزک کوشه سینه زحمت ادب آندر سیه اگر قرصه کوزک
 قور غنندن یکا کوشه سندن ابلج اولر ساشله نیکم اول

اولکم طبقه ملحده اولور قزل کور سوزدور بقرصه یونانیلر
 2 بنفوما ددر علایک اولدکه قران سزلی ان کور سوزوشول
 3 قرابولدی کی انا اولایح نوعکم طبقه قرینک بالیند
 4 اولور اولکینه یونانیلر یوزیرین ودرلر عریجه جب ودرلر
 5 نرجه قیومیک اولور علایک اولدکه اوانا لادور اسی
 6 کب اولور اجرو سینه دریک اولور کیمز اولور اولایوبک
 7 اولدی کی صافی اولور خنک رینه سب خنک ازا اولور
 8 اریخ نونه یوعینه یونانیلر قلموصا ودرلر عریجه مؤله ودرلر
 9 نرجه اغر غر درمک اولور علایک اولدکه اولکیرد
 10 بویک اولور عوز ذریف اولور اسی نوعنه یونانیلر انفا و
 11 ودرلر عریجه اغیران درمک اولور نرجه کوی نیشورمک اولور
 12 علایک اولدکه کوز قرصه اولور جبرک جوبن وکلور اگر
 13 اولدونه کچک اولور کور کور یونانیلر ادرک سایلان

اولر

- 1 كونه يا خوف اولم اذك الكفيه لكن فستفد
- 2 افرهمده يافه بين دوكه كلكه يا ستوق الحوق فتمتد
- 3 اجواز اذركم زياه ادا تا شونك قرحوي قوي اوليه
- 4 سي محرق اذحق اولسا نشاذا بيخ جلكي اذك انك
- 5 كوكدو خا تو نرسوي طمندا موك كوكدو اذ ريشا فابخر
- 6 خا تو نرسوي له اذ ب طمندا سلا بنفايت فابده اذ ا طمندا
- 7 قبض بولنجي اولسا ايشو جتله طبعيت لبين اولر سبت
- 8 حبت مسهل كندوا وديت سوس هر برتر لو كي ددم ستوق
- 9 بر ددم عيشوق وكلكر جلد اولر شرب بخت ددم اوله والا
- 10 ارسيدن اولن كوزا غورينه اولن معالجوري اذكم نافع
- 11 دونه في الجملة نصد لرا د ب مسهل ابر صكندن صكده اكر
- 12 سنجوي اغزوي ز حمت تاكن اولنجي اولر ابلتكم فابل
- 13 علاج وكلكر والا جوق اولكم قعياله كوندك قنغوي اولب

جيبا ورا اولو كوكم كوندك طمندا اولك اولنجي اولر
 حاصه كم قرضه اولدغي طالنه اكر قرحه كم نفع بولب كم باران
 اولر با بوي صويجي يا اهلل ملك صويجي طمندا كوكدو بعد
 كيم ياقا اولب ايشك ريشا ف ايش كم قنبا له نركيا وراي
 طمندا موك كوكدو ريشا ف ايشي قنباي ميع عويي وكندوا
 ورياشه كهر بريندن اكي ددم ايسيراج القاصي سيزدم
 ايله كتر قنباي هر بريندن بر ددم وكلكر ايدر بخر صوب له
 بوغذب ريشا قنبا ودر عدو اذونك آلت دروي اولدكم اركي
 غلظ و جوق اوله ريشا ف ايشي كندوي جكلر كم ديبه علاجه
 ذكر اولديدي اكر مائة هوند كوندك ازشه نروج دي اشي
 اولنجي اولر با بوي ريشا ف ايشي كندوي كم ذكر ايلك ميع جهله
 ايشنها لانياد والا نونون صكركم قرحه ايش اوله ريشا ف
 ايا جكلر كم ميعن اولن ديبه علاجه ذكر اولديدي ريشا ف

- 1 جراحك اجي ملدوره ايت بوند و هم صدف كو بند برب لمج
- 2 كز بوب ذدورا ددرسه فرحك جركي در طوبتي فرده
- 3 اما سوندن صك كم فرحك ايت به كوزك اوزنه منظر
- 4 يشا في احسرين چكلو يشا في احسرين در صك كمال اغبر
- 5 چكلو الكماجت اولورسا دوكلو يشا فلدون صكو يشا ب
- 6 انصو چكلو موبالور قردا كر فرودن انزفون اولورسا
- 7 الك علاجيني انزلو علاج بايند اسيلما كر فرعه بولك اولون
- 8 اولورسا علاجيني شولا دويبلو له اين لوم خاريف اوله كونده فوت
- 9 وذب يعقني مقلبه انجي بار ———— وزيده عارض اولو بنو
- 10 بلدر اسباب وعلويت و علاجيله بنو كم طبقة وزيده
- 11 عارض اولور كو بند رجي منعون اولوش فزوي بنو طوبند
- 12 اولو كم طبقة وزيده ودرلك اولورسا بن جمع اولور زيرا
- 13 طبته دوت فاف در مكنك دوت فرودن بنو روي انواع

منه

بعضي ياذنك ادرتيني واكلن كلكه دوزر و بعضي ياذنك
 فوايتك ريتيني و غلظاني سينك دوزر اما انواع لرلك
 هدر برسك علامت وارد اوند علامت كم كده و موضعك
 سينك نغوا و لوز اوله شله دويم بنو لك بعضي شلور
 فركه ايت اوله انلك علاج هلو كلومنه اون بيا و صافي
 اولور نوزر سينك وراكو سوزاكي نوع درسي طبقة وزيده
 ترادو كوزك و كوز مكلني طبقة عيبتك كوز مكلدن منع اون
 زير بيا ده وزيده اولور كه كوز مكلتك نوزي عصب جوفك
 اجنده كلور اوزون اولور صافي كو منع كلكه سين اولور كه
 شلا و طوبتم بنو اندن منلدا اولور ترينا ادرندن كلور
 يعني برع ورك ادرندن كلور بوسيدن صافي كو سترور
 بعضي اجي دوزن ايتنر منلدا اولور بوزنك اغري و نوز
 سيانه اولور وراقند و صافي لقند هم سيانه اولور

- 1 اُولَئِكَ الّٰهِي غِنَا نَكَ اودننك كو سترارا فلي ويا فلي كو
- 2 مَكْلَ اَنزَل مِيَا نه دوا چي غينا نك ليجه اولد اغزي
- 3 عظيم و خلد ناك اولد هران كو سو و و كي سيجي بر
- 4 اولم بو نك و طوي ندي سول سيله لم او چي خنا نك
- 5 اودننك اولد كو سكي غينا نك كو مكلننك كو طوي نك
- 6 ايجي اولم كو سكل نك نوي با نو و اول نور كا سكل
- 7 اولورا اول سندن اق كو سترور بو طوي نك معلوم اولنك
- 8 لطيفه نزيه دت فاند و م بو سندر ك علامت كنن نيلم
- 9 مَادَه نَك اَرَقْلَاقِي وَاكْثَرِكِ كِبِيه دِي غَيِر سَنَدَكِه و دندو
- 10 اقلد كِه هر قده مَادَه جَوَاقِ لِكَا دِي نِيَا وَاكْثَرِ اَغْزِي
- 11 وَاغْزِي عَظِيم جَوَاقِ لِكَا اُولُوكِ نَم مَادَه نَك جَلْفِي بِي بِي نِيَا
- 12 كَمَلِ طَيِّبِي نَل مَادَه نَك حِذِي اُول مَوْضِي كَوَا سِي نَك
- 13 اِحْد رِي قَرَانَا اُولِيَه م مَادَه غَلِيَه اُولَه اَنَا قَلَه بُولَك نِكَلَه

اولر ليك مَادَه نَك غَلِيَه اُولِيَه سِي لِكِ كَم جِنْتَه اُولد و لِي نَشَل
 بَرِه م مَادَه طَلْهَا اُولَه يَا نَغْلِي اَنَا اُولُورَا غْزِي كَم اُولِيَه مَادَه
 نَك اَرَقْلَاقِي وَاكْثَرِكِ مَقْدَارِ بَجَه اُولدِي بِي بُولَ نَك مَد
 نُوِي كَم كَوْدَه لَر بَوَا صِل اودننه قِيَا س اُولد و وِي معلوم اولم
 بو نوي لرك قَرَنُوا اُولد و غِنَه سِي اُولد نَم لَطِيفَه نَزِينَتِك
 كَم مَوْضِي لَه سُول مَادَه نَم نِيَا مَعْرُوفَا وَاكْثَرِكِ اُولد كَم مِيدَه
 اَشْرَاد مَزَا اُولد اَجْرَالِ نَك اُولد نَا سِنْدَه كَم مَوْضِي بِي اُولد و وِي
 شَلِيَه م مَادَه بُو صِنْتَا جَمِيع اُولَه نَك كَلْد رِي م اُول
 مَوْضِي يَا قَب وِسِيب دَلَا اَدَه اُولد لِكِي كَم اُولد اَمِيْد
 سَلَامَتَه اَكْرَفْتَنَك بَرَا بَرِيْن اُولد مَاهَا مَكَا م مَدَلِك كَرُو
 رِي نَك دِي اُولد مَه كَوْرَك كو مَكْلَنَك بُولِي بَمَلْدُو كَم سَر
 اولر اولم ايجي و ايجي خنا نك اوله و هم بولن اوله
 لَبَنَه غِينَتِك بَرَكْتِيْن يَا حُوْد يَا حُوْد اُولَه اَنَا قَلَد اَفْت عَظِيم

تکلیف و طینت و فریون اوله دینی هر کاسکم ایچی بنیاد و یازون
 کلسد یا خود کیم دسیرک اکا بکند نسلر لکنه قزینته دکر سار
 لکنه جرات ایله نوبکم طندری دیری قازنه بعضی
 انوله کلسر اندن بریری دینی ظاهر اولور کاسم دوز کلسر
 هر کاسکم جراتنا دجیمی رده اولسا اکا جند و در کاسکا
 ایستعما لادلی ادو نیک قایل سی بنیاد با دردی یونش
 و کویش صدق و دینی بسبب ازلک و بیانک اسما
 علامتی و علامتی لیدر انا بیان کیم کوزده و دخل کی نوع
 لکنه قزینک قعنه دوشد کاسم یامغ و لر غیظنا و لر
 ایچی لکنه قزینک و درنه اکا اندر کلسر سجا ایچی و لر
 انال کلسک دیمی سبب قعیه نودن او کور کلسر و فرغ
 اولریم قات باش اغر کلسر کوزده ان دوشر علاج افلاک
 بیخ نوبله کوزده ان دوشر علاج نه قان الیرتور کلسر

کینه

1 زیاد اولور زینا ابر غشا کیم انوک اوزون در حرق
 2 اولوب بیتر کوز یونور و قلف تنوع عین مافرا اولور و هم عین
 3 اولر کوزک ره طوبی اولور اولور دن دیکله سلان اولر
 4 و کاه اولر کاه ازا اوله طبقه دلیه مسالجه ایلسر
 5 تجلیله دنع اوله فی الجملة جمیعک معلله نده صواب
 6 و علی اولدر که ضد و اسهال اولور غدر اولور صوفی اولور
 7 بدور کاسم اولر کاسی و اسیناخ فتحکان و سبب اولور و حیا
 8 و تقوی کیم یونور بکنه و ارسه ایستعما لاد کوزده بنیاد
 9 ایض قوی طند لر غانا اولر کلسر سبب اولر اولر کلسر
 10 اغری عظیم اوله نخلیم و قزینته بنیاد بنیاد
 11 کلسر کلسر نخلیم ایض اولر ادرسه بنیاد ایض کلسر
 12 کیم عین تجلیله اقدال اولور و هر کاسکم مرض مزاجله تجلیله
 13 اولیا نوز اولور کلسر و بنیاد کیم دوشر اولور کلسر ایچنه

4 غُوْر سَهْلًا اَجْمَلُ كَكَدَّرْ مَكْرُوْنُوْنُوْدِنِ اِيْحِنَا مَا اِدْرِيْكُمْ يَنْزِ اِدْرِيْه
 2 لَوَكُم اِسْتِغْمَالًا اَيْلَك سِيَّكَه حَرَاةَتْ زِيَادَه اَوْلِيَا ذَهْ خَبْرِيَادَه
 3 بِيْس بُو لِيْحِنَا مَا اِيْحُوْن تَرْسِيْل اِسْتِظْهَار فَصْدُو اِيْحِنَا اَلْصَوَالُوْد
 4 اِنَاكُوْرَا فَنَك اِيْلِحْنَه جَلَا اَلْيَب بَاكُو اِدْرِيْ اِدْرِيْ اِيْحِنَا
 5 اِدْلُوْر اَو لَكُم دَرِيْ قَوْلُه سَفَاو اَلنَّهَان صُوْبِي وَفَطْرِيُوْن صُوْبِي
 6 بِاللَّه اِسْتِغْمَالًا اِيْلِكُم اِيْحِنَا جَلَا دَرُوْم جُوْر اَو لَكُم رَقِيُوْن يَا عَمَلِكُم
 7 وَبِيْلَه فَيَا دَرُوْر اَنُوْدُ عَلِيْ غُوْبِيَه اَو لَوَكُم نَكْرِيْ طُوْرِيَه وَبِيْل اَو لَكُم
 8 فَوَيْلُوْر مَنظُوْرَه شَهْلَه كَم دِل اِدْرِيْ اَو لَه بَعْدَ كُوْدِي وَرَل اِيْحِيْلَه اَو لَكُم
 9 بِيْر تَجْمُوْد هَمْد صَبْح اِيْشُوْ فُوْعَه مَكْرِي دَرِيْكُمْ بِيَا فُوْر فُوْر اِيْحِيْلَه
 10 زَايِل اَو لَه صَا دَرِيْ هِيْز رِيْه وَبِي شُوْر يَا فُوْر كَم غَلِيْظَه اَو لَه فُوْر
 11 اَدُوْ يَلِكُم مَعَالِيَه اَدْلُوْر دَا سَخْت بُوْدُوْه نَوْنَا دَرِيْخ اَنْدِيَا فُوْر ذِيْجُوْر
 12 وَرَطْلَان صُوْبِي وَرَسُوْه دُوْر شَا بِي وَفَلْدُوْ كَم يَنْفُوْج وَكَلِيْز اَو لَه اَلنَّشْر
 13 اَو لَه زِيُوْتُوْه بَاغِيْلَه اَنْجُوْر كَم بُوَا دُوْر يَلِيْظ يَا فُوْر فَا بِيْلُوْر اِيْحِنَا

دِيْجُوْر كِي اَو لَدِكُم هَمْدُوْت دِلْدُوْر بُوْرُوْع اَو بُوْر لَه كَم اِيْلُوْر رِيْحِيْد
 عَمَل اَدْلُوْر اَو لَ فَا ف اَحْفُوْر جِكَلِكُم غَا بَ تَا فُوْر بَعْدَ دُوْر
 مَكْرِي اِسْتِغْمَالًا اِدْرِيْ رَقِيُوْت دُوْر رَسِيْل كَلَر بُوْرِي اُوْجِدُوْر هَمْد
 نَفْدُوْر بِيْشُوْر مَ سِرْمَه كُوْ بِي بِيْرُوْر مَ دِيْذِك اِيْحُوْ اُوْجِدُوْر هَمْد
 زِيْحَار بُوْرُوْر مَ اُوْجِدُوْر مَ اَشَه بِيْحُوْر مَ دُوْر دُوْر فُوْر يِيْرُوْر بِي
 قَب اَو لَه دَرُوْم فُوْر يَا بِي هِيْرِي اِيْ دَرُوْم مَنَّا نَا لَمَر كِي جِكَلِكُم
 دَوَكَل اَلدِرْعُوْر اَو دِيْكَ اَو لَه دَرِيْ اِيْحِيْلَه وَبَلِيْغ فُوْر فُوْر اَو لَكُم
 بِاللَّه فَرِيْدُوْر بِي كُوْر جِكَلِكُم كُوْر اَفِيْ كِيْدُوْر اَز مَكَل اَو لَكُم
 مِيْرُوْر فَا بِي رُوْر هَمْد اَلدِرْعُوْر دَرُوْم نَا بَ نَكْرُوْت بِيْشُوْر كُوْر
 كُوْر زُوْر بِيْشُوْر يَا فُوْر كِيْدُوْر مَجْرِيْبُوْر رَسِيْل دَا رُوْبِي مَعَلِكُم
 بِيَا فُوْر كِيْدُوْر فُوْر لِيْغ بُوْرِي عَا فُوْر مَا اَلنَّهَوْت زِيْحَار بُوْرُوْر كُوْر
 بَا فُوْر طِيَا بِي هَمْدُوْر بُوْرِي اِيْ دَرُوْم بِيْشُوْر وَبِكُم غِيَا دَرُوْر مِيَا فُوْر
 بِاللَّه فَرِيْدُوْر بِي كُوْر جِكَلِكُم مَعَل اَلنَّهَوْت بُوْرُوْر بِي

- 1 نَزَّ لَوْزَهْرٌ يَرْزُدُنِ اِكِي بَحْجِي دِهْمِ شَبْرُجِ بَرْدِهْمِ دَوَكِي
- 2 دَوَكَلَرِ بَكِي دَوَدَتِ دِهْمِ صَافِي بِاللَّهِ كُنِ الْفَرْقِ وَتَرْزُدِي
- 3 هَدُكُونِ حَامِدُنِ مَكُونِ كَوْدَهْ جَكَلَرِ صَبْتِ دَوَدَرِ اخْرَقِيلِكَا وَطَارِ
- 4 بَحْرِي وَكُوَيْتِرِ صَبْرِي وَصَفْتِ تَوْتَا هَدِي زَرْدِي بَشَرِي مَهْمِ سَنَكِ
- 5 بَحْجِي نَكِ دَوَكَا لَبَرِ عَمَلَهْ كَوْدَهْ كَرِ سَبْتِ نَا فَا كَمِ يَا كَوَيْتِرِ دَرِ
- 6 بَرِجِهْ كَوَيْتِرِ وَكَرِ كَوَيْتِرِ كَلَرِ بُوْنِي وَكَلَرِ جَا زِي هَدِي زَرْدِي
- 7 بَشَرِ دِهْمِ دَوَكَلَرِ بَشَرِي وَزِي دَرِ لَو بَدُنِ اَوْنِ دِهْمِ كَلَرِ اَوْنِ
- 8 دِهْمِ مَآبِي بَرِي جِي نَبْرِي دِي دَوَكِي تَرِي نَهْ وَزِي لَو بَرِي كَلَرِ
- 9 بَحْجِي بَحْرِي صَوْبِهْ قِنْدَهْ لَرِ اَجِ بَحْجِي كَوَيْتِرِ بَرِي نَبْرِي قَانِي سَنَدَوِ كَرِ
- 10 صَافِي دَلَا وَدَا وَدَلِي بُو مَاطِلَا وَنِ مَوْبِهْ اَصْلَابِ بَعْدَهْ لَرِ
- 11 مَكَلَهْ فَوْدَهْ لَرِ اِكِي دَهْمِ نِهْ اَصْلَابِ نِهْ فَوْدَهْ لَرِ مِ بُو صَوْبِي لَهْ
- 12 فِي اَجْمَلَهْ دَدَتَكُنْتِ بُو طَبَقْتَهْ وَرَدَهْ اَدْرِي نَهْ بَعْدَهْ لَرِ مِ مِ مِ
- 13 بُو صَوْبِهْ بَعْدِ نَا فَا لَرِ اَدْرِي كَوْدَهْ جَكَلَرِ مَسْأَلَهْ وَهْ كَلَرِ مَسْأَلَهْ

M.O.

بِيَاخِ زَا بِلِ اَوْدَكُنْ وَزِي بُولَهْ دَا سِي اَشْتَقِ بِلِ اَنْدَا بِي مَهْمِ
 بَرِي نِ لَمَقُوْنِ دِهْمِ نَحْمِ حَنْطَلِ سَعِي وَوَدِي هَدِي زَرْدِي اِكِي زَمِ
 وَكَأَبُوْدَهْ بَرِي مَثَلَا قَانِ لَمَلِ فَرِي دَا نَهْ صَافِي بَا لَانُوْرِ اِكِي دِهْمِ
 اَدُوَيْتِرِي دَوَكَلَرِ بَالِي قِنْدَبِ كِنِ اَلْبِ وَزِي دَرِ نَا مِ اَجِي
 حَقَهْ اَجِيهْ وَبِ كَوْدَهْ جَكَلَرِ غَايْبِ فَا بِنِ اَدَهْ وَوَدِي دِي كِي
 بَلِي نِي بَا مَكِي دَرِ نِي مِ اَوْبَعِيَايِ شَا مِي لَبِهْ بُو كَلَرِ سَنَهْ بِي
 بَرِي حَزْ اَنُو كِنْدَهْ دَوَدَتِ بُو نِ اَلْوَزَهْ مَعْدَهْ اَلْمِ بَحْرِي اَبْرِي
 كَوْدَهْ مَكَلَرِ مَكُونِ دَرِ نِي نِي نُوْنَا دَرِ كَرِ كَوَيْتِرِ زِي جَا
 اَنْزَوَدَتِ دَوَهْ فَوْتِي مِ مِ مِ نَبْرِي نَبْرِي اَنْدَا بِي قَلِيهْ سَا دَرِ
 هَدِي بِي اَسْحَفِ طَارِ بَحْرِي هَدِي زَرْدِي دَوَدَتِ دِهْمِ زَعْفَرَانِ
 اِكِي دِهْمِ وَنَبْرِي دِهْمِ اَبُو نِهْ دَوَدَتِ دِهْمِ كَا فَرِ مِ مِ
 لَمَقُوْنِ كَرِ عَدُوْ اَدُوَيْتِرِ اَوْنِ اَجِيهْ دَوَكَلَرِ اَلْمِ مِ مِ
 بَرِي نِ وَفَوْرِ اَدْرِي اَجِيهْ وَفَوْدَهْ مَدْفَا وَدَرِ نِ اَدْرِي كَوْدَهْ

چکلر اینداجی قزاده وینلده کیم دیمی زعفرانک بوایدن نایب
 سفیده دوزن ستمه کوزی قزاده دیمی غلخان کیم وینلده
 ایزدن اوله اوده بوردیه ستمه ایشهای ایشیه هم ایش
 بیزده سنک دکا فود هیزیزون بونک تیت یا فی بیزیز حیران
 دان دوتی یعنی قزای اکی دهنده زعفران بیزده هم دکلا
 الدد کوزک چکلر عود اودینک التو دیمچی کاب
 کلتنه قزینک کون متفوا طلدو یعنی نلد کلتنه قزیه نایب
 اولدوغن سیر اکی نوع دیمی چون کیموس مالخ اکا بیزیکلا
 ایشی کیموسک کینینلا اولور عجب اولدو کیم جمع سنلری
 دوتن اجیزوب کوز یاخو لمان ایشیه بونک یلج کلتنه
 قزینک ترکی عیلاج باندن ذکرا وانا واکم نه قد نسته کوس
 کند و کینینده غلبه اذن لفلو لوتینده کور سدا آک کیموس
 بلقی اولور سه ان کور آک کوس اولما قزاکو د آک کوس کوزی

1 چکلر نایغ اوله زین ستمه کوزک ایشی کیدیز ویتکس ادا
 2 شله کیم بلیله مازا قاقا هیزیزون بیزدهم ظنندن عیجی دهم
 3 دکلا الیر شفاوی الغمان صویه بغده لروکلده فود لری
 4 دهنه بیه دکلا ایلدالریینه فود لریینه دکلا فی ایشیه دوت
 5 بیز کنت بو طریقه ایشی قازاده کوزده کلتد کوزک ایشی
 6 یلور سزاده و هم ناده انک سیم هیزیزون اوله کوز
 7 کلتد کوزک ایشی قزاکو کوزک کوزک کوزک کوزک ایشی
 8 سیری کوزی قزاده عیب الغلب صوی لمانا نادر صوی کوزی
 9 قزاده کوزده چکلر یاخو کلتد کوزک ایشی کوزک کوزک
 10 زینت یاغیله قزاده کیم اغلان بایشه دوت کوزک کوزک
 11 اوله اولور کوز قزاده اولور کوزک کوزک کوزک کوزک
 12 قهم شله و دایب اده کوزک ایشی غلخان اولور کوزک کوزک
 13 دکلا اولور کوزک کوزک کوزک کوزک کوزک کوزک کوزک

چکلر

البني ابي — طبقة فزينك بوسني لدر طبقة فزينك
 بوسنيك سب ابي نوع دوي اولدكه رطوبت حلي اذرف
 اوله اولكم انك نصيب دواندن تخيلله الوبانوك بولن كرد
 اكا يقينه صبه طبقة اول سيدن تنخ اليه بنجي اولدركه
 رطوبت بيفته اذ اوله انن هم طبقة تنخ اوله كينك
 ازانن كوز اوله اولكم رطوبت بيفته اذ اولمغني سيله
 اولن اوله عينيك نسي طادد اوله اوله اولج كيقته
 عينيه علاجندن ذكر اوله اولكم رطوبت حلي اذ اولمغني
 سيله اولن اوله نيله ديك نغنه كندو كاند اوله نه كيك
 اوله نحد طاد اوله اوله ابي نوعن حجي مغلدد ولكن اصل
 اولدككه رطوبت اذ تري نيز بوسور لطلو صلوحما م
 لريك وهم اولج مواب اوله كه بوعلنك نخل و نينه بوبو
 طلو صلوحما كيرب كوزني صونك اجنه ليه بوع بيفته

اولدسا هما و كوره اكر سوه اوي اولدسا نركوره بولر بو
 نوعك طرفه اولج و يرقان اولج كينه اذ اولدك و ماع اولمغله
 ايد لوكم غالب اولنك و نجي موافق شرتنل و يرب بانين اولج
 و بنفشه و نيلو و كل نيم بونله كندو اولده قندب بخارنه
 لطيف ككده ر يا خود ر كيله موي قندب بخارنه لطيف ككده
 ليكن اينته ايه ايشنك نانا احمقان جكككم باضي بخارله
 بنجي ابي — طبقة فزينك نريك سيني بله طبقة
 فزينك نريك سيب رطوبت اولدكم انن جمع اولد اوله
 طبقة فزينك ظاهرين بولت كيك در و قوقينه پير اولد
 نيله ديك بوعلنك نخل و نينه قندب كم بقدر دندت طرفه
 كوككم دوتن و يا خود طرفه اولج اولدكه اذ اولدك ماع جبه
 قوقيا و اياج بيفد بله بعد نياض مرادت و سره دوقياي
 جكك نغله طما اولدك ر بيه ايد و غداينه دار بوسني قنار

يٰ نُوْرُكُمْ طِبْعَةُ فُرَيْتِهٖ عَارِضٌ اَوْلُوْرٌ غَابَتْ اَنْزَعْنَ اَوْلُوْرِي
 سَخُوْا اَوْلُوْرِي وَهَمٌّ كُوْرُكُ طَسْدِي فِرَا اَوْلُوْبِ جَلَّزِ اَوْلُوْر
 اَغْرِي اَكِي شَغْنَهٗ مَسْمَلٌ اَوْلُوْرٌ هَدُوْرُكُمْ خَرَا وَاَنْدِ عِلَّتْ حَكَّتْ
 اِدْبٌ يُّوْدُوْسَهٗ اِيْنِيْ اَغْرِي يُّوْرِيْ نِيْرِيْ فِرَا فِرَا يُّوْرِيْ اَوْلُوْرِي
 دَوَكْلَهٗ اَشَا اَشِيْهَا سَا فِرَا اَوْلُوْرٌ طَمَامٌ اَزْ دُوْرِيْكَ مَسْمَلٌ
 اَوْلُوْرٌ اَكْرِيْهَا دُوْرِيْ جَلَّزِ اَصْلًا كُوْرُكُمْ مِّنْ وُّوْعِلَّتْ
 زَا اِيْ اَلْمَغَا دِيْ سَهْلًا اَوْلُوْرٌ اَفْجُوْرُكُمْ يُّوْعِلَّتْهُ فِرَا اَوْلُوْرِيْ
 كَلَّكُمْ يُّوْعِلَّتْكُمْ فِرَا اَوْلُوْرِيْ دَمَعٌ اِدْعُ اِدْعُ اِمْرِيْ نَهٗ فِرَا
 فِرَا اَوْلُوْرِيْ وَادِ سَا يُّوْعِلَّتْكُمْ فِرَا وَاَوْلُوْرٌ كَلَّكُمْ يُّوْسَبِيْكُمْ
 فِرَا جَنَامٌ وَّسَطَانَ عِلَّتْ زَا اِلْتَمَسْتُمْ اِيْلَيْكُمْ يُّوْعِلَّتْكُمْ
 اَوْلُوْرٌ جَهْدٌ اَوْلُوْرُكُمْ اَغْرِيْ رَسَا اَوْلُوْرٌ اَوْلُوْرٌ مَوْجِعٌ دَكْلَهٗ
 اَوْلُوْرٌ دَرْدَهٗ لُحْدَهٗ اِلَهٗ اَوْلَسَا اِنْ وِيْمَاغٌ سَخُوْا يُّوْعِلَّتْكُمْ نَقِيْبَهٗ
 اَوْلُوْرِيْ رِيْ اَشْخَلْ عَارِجَهٗ شَغُوْرٌ اَوْلُوْرُكُمْ مَالُوْرِيْ اِيْنِيْ دُوْرُكُمْ

1 زِيْلُوْرِيْ نَهٗ قِنْدِيْبِ اِنْزَا اِدْبِيْ اِيْحَهٗ اَوْلُوْرٌ هَمٌّ اَوْلُوْرٌ كُوْرُكُمْ
 2 اِيْحَهٗ كَمُ غَابَتْ فَايْبُهٗ اِدْعُ وَهَمٌّ بِنْفَهٗ يَّاغْرِيْ نِيْلُوْرِيْ يَّاغْرِيْ اَوْلُوْر
 3 يَّاغْرِيْ نِيْلُوْرِيْ يُّوْرِيْ هٗ يُّوْدُوْسَهٗ طَسْدِي لِرَعِيْلِمِ فَايْبُهٗ اِدْعُ دَوَكْلَهٗ اَوْلُوْر
 4 فِرَا بِنْفَهٗ نِيْلُوْرِيْ اِيْحَهٗ صُوْبِيْ هٗ قِنْدِيْ لِيْ اَوْلُوْرِيْ اَوْلُوْرٌ يَّاغْرِيْ
 5 دَوَكْلَهٗ كُوْرُكُ يُّوْرِيْ هٗ اِيْحَهٗ خَا اَوْلُوْرِيْ طَسْدِي لِرَعِيْلِمِ فَايْبُهٗ
 6 خَا يُّوْرِيْ اَوْلُوْرِيْ اِيْحَهٗ طِبْعَةُ فُرَيْتِهٖ عَارِضٌ اَوْلُوْرٌ طَمَامٌ
 7 عِلَّتِيْ يُّوْرِيْ سَطَانَ سَخُوْا اِيْحَهٗ يُّوْرِيْ نِيْرِيْ فِرَا جَمِيْعُ اَعْضَايِهٖ
 8 دُوْرُوْرِيْ هَدُوْرٌ صُوْعِيْكُمْ وَاقِعٌ اَوْلُوْرٌ اَفْجُوْرٌ اَوْلُوْرٌ كُوْرُكُمْ
 9 مَسْمَلٌ اَوْلُوْرٌ اَوْلُوْرِيْ اَخِيْرِيْنَ ظَاهِرًا وَاَوْلُوْرٌ اَوْلُوْرٌ اَوْلُوْرٌ اَوْلُوْرٌ
 10 يُّوْرِيْ دَمَعٌ اَوْلُوْرٌ اَوْلُوْرِيْ اَوْلُوْرٌ اَوْلُوْرٌ اَوْلُوْرٌ اَوْلُوْرٌ اَوْلُوْرٌ
 11 اَوْلُوْرِيْ هٗ اَخِيْرِيْ اَوْلُوْرٌ اَوْلُوْرٌ اَوْلُوْرٌ اَوْلُوْرٌ اَوْلُوْرٌ اَوْلُوْرٌ
 12 سَخُوْا اَوْلُوْرِيْ اَوْلُوْرِيْ اَوْلُوْرٌ اَوْلُوْرٌ اَوْلُوْرٌ اَوْلُوْرٌ اَوْلُوْرٌ اَوْلُوْرٌ
 13 اَوْلُوْرٌ اَوْلُوْرٌ اَوْلُوْرٌ اَوْلُوْرٌ اَوْلُوْرٌ اَوْلُوْرٌ اَوْلُوْرٌ اَوْلُوْرٌ

1 اولنيز دهم ناز سديك بوعلنده غابنده ميبه ر
 2 دويت سته كم بوعلنه فايله ادا كملو مويله برورده
 3 اولنيز قيناكم بوغش اوله شاوخ عدسي ناسنه هر برورده
 4 بز دهم نياف ماينا ليرن محنوم هر برورده بخوردم اجور
 5 اكي دنگ دوكلن ايدر غلر عدده اودنك ايدر ليكرن هر
 6 كه بمرده اغي صاديه كل باغني فرشردب كوكلك اوزيه
 7 بالور دهم نازه مني طنز تو باين كينجه اود موفايله اده
 8 باغني باب طبعته و نينه عارضا و لن كمنه علي
 9 بلور كمنه شولر عله ذر كيم كمنه و نينك التره
 10 اريك فالنر اوله بوعلن اكي نوع اولور برب اولدركه
 11 ماده و بجه اولنر اوله و يا خور اب كند مو صعي نيكيه
 12 بنلير اوله عله اولدكه طبعته و نينك ايتنه طنز
 13 نكلرك اولور تا بمضيك ماده سي مضيط اولور يا خور

چون اولب كندو بيري بود كوزك قوسني باللك به بوور
 ادر بوعلنك سيب اكي نوع دريب اولكم فرجه ادر نند
 اولدك جرح ختم اولنر اوله يا خور جرح اولنر
 ساكر اولوب اجند اريك قلنر اوله ايني قوتنكل باغني
 بيهله ماده اوله موضعه دكلر اوله باماده رديي كم رطو
 عارض اولب سله اند قلت ماده به مسخر اولنر اوله
 علوج بوعلنك بزه و فرجه عرج كيد اول بدين و درباغ
 ادر كن فرض بنشاه و باوي فقير به و حب قويا له بعد
 كوز بوي مويني طندنر ناكم ماده ادره افصاح ايد
 بعد نياف ايض اندوت و كندوي و درور ملكا يا
 چكلن كم فايله اده اما هه كاه كم نفع اغاز اده و نياف
 كندوي چكلو صيت نياف ايمر كندوي اتم و اوز
 هر برورده بيش درهم كوزك اوز در صمد زعفران اكي

اولودسه طرفه عاريجو اوان اكر اولد دني كتاب ايتك
 اولود سا اولد دوپوزله مقلله اول كوزه مو اوندك فائده
 ايتغمال اولدو اكر بو نكله دني زابل اولجور اولدو سا
 وينلله كودو ي موي قنق ايتريك قنق اولدو اكر بو اولد
 كم بيليله بيل اولدو طنق بختنه لر بعد جراته سالبه
 اولدو ايتريك اولدو كنندو روزه كارينه بريك اولدو سيمك
 بو عيقلن خدا دني كنندو اولدو بوري اوزوي باشي
 اكر ايله طنبي ديب ديب اولدو ي قنق ايتريك اولدو
 سيمك اولدو اول موعقلنه زابل اولدو اولدو ايتريك
 اولدو اولدو ايتريك اولدو اولدو ايتريك اولدو
 طنقه قونيه عارض اولن نو عيقلني اولدو نو عيقلني
 اولدو ايتريك اولدو اولدو ايتريك اولدو ايتريك
 اولدو اولدو اولدو اولدو اولدو اولدو اولدو اولدو

1 دوزم دوكلني بوي لعابيله يغضب شبا فلراد لر عك
 2 ادوينك دوزم دوزم دوزم دوزم دوزم دوزم
 3 صفت دادوكم بو عيقلنه ايتغمال اولدو موعقلنه صبر
 4 هير نندن اول اكر دوزم شراب اولدو ايتريك
 5 بال ايتريك دوزم اولدو زعقلنه شرابله طرادو بعد
 6 موي وصبري دوكب دوزم باله بغضب بوجده مقلله
 7 صفت زباف اولدو مقلله ايتريك اولدو ايتريك
 8 ايتريك اولدو اولدو اولدو اولدو اولدو اولدو
 9 ماده كودون منع اولدو اولدو اولدو اولدو اولدو
 10 كينر ظلماسي عيقلنه موعقلنه بولم دوزم زعقلنه
 11 ايتريك مقلله مقلله ايتريك اولدو اولدو اولدو
 12 اكر مقلله دوزم دوزم اولدو اولدو اولدو اولدو
 13 اولدو اولدو اولدو اولدو اولدو اولدو اولدو

اول مرتين موبله بر شده اولين تو تا كمي تا رنج مسو كرمي
 دمي رفاده كر و ب متقل بغلوه و نلر قباله فان الدرك
 مادة جهه اولكم باشنه اينه جكلر خنبت عدال اشتمال
 اولكم فابن اده بدخي مكاله كلنه عنيبه عارض
 اولي دمي سغان مرضوري بدرد طبعه عنيبه عارض اولن
 مرفين ب بدخي شرا ب ائلك والله اعلم بالتعواب
 اولي ارب طبعه عنيبه عارض اول اشاع بدرد
 الخ باب عنيك نسبي لارا دلخي بدردكم كما فيقول
 ارحي ارب عنيبه عارض اولن شو عنيبه بدرد
 دره خي ارب عنيبه عارض اولن نشرو الايصال بدرد
 بخي ارب كوزه مو ائلك اشابي عله شني عومجي بدرد
 اولي ارب كلنه عنيبه عارض اولن اشاع بدرد يعني صرته
 كلك اولدوغنه و دره مكاله عنيك نسبي ائله طبعه

1 اولكم اشبا بدرد بريله طبقه فزينه بوزو نلفه شرا اولن
 2 كوزك غير اجزا لوند شله كم بوه كب كوزو شو به باه
 3 اراينه فرق اولدو كه شو قاي اولن اولدونه ميل بصحن اشفا
 4 اوتومز بن بازش سبخون اولان في العتك كون اقله ارحي
 5 اولور بليخ اولدو كه شوي رفا ديه حكم فللو بربيع الهيم
 6 غير اليبوده كوزه كوزه فابن نندو جكلر تا رنج عدوي خي كا
 7 بكدن نندو كرم اولن ارب طبعه فزينه عارض اولن
 8 تفردو الايصال بدرد تفردو الايصال سب اكدوا رنج اولكم
 9 فزه اشبا بدرد بريله ايجور طبقه فزينه تفردو الايصال
 10 مشوي اولور طريق صواب اولكم في الحال عاجنه مشو
 11 اولدو تفردوكم اولدو نت ائله كي علك بيد اولور بربيع
 12 اولكم كوزك و طبعه ائله دوكلو تا رنج موبع عنيبه
 13 نولده و بليخ صواب اولدو كه فابن و تر نندو له معالجه

كبريونك اولو بصره براكند اولور اولو سید نه بو عتله
 حائنه اوله ایشندن زیاده اولور دیاضت زیاده اوجام و
 هم رطوبت ادری کهام لور فایده ادرینجه طبقه عینیه برش
 عارض اولور سحر اولدوکه ایشاده دکنز عتله رمدله سحروله
 باش اغریسه خیاکه منتک اولور اما اولکم صوبه وسفته
 دکوزون عارض اولور له علی الیمه سحر اولور اولر قیالده
 فان الارب اکنن حمان انک گکند عتله برنه سندر
 و نیان ماینا لالی لری یوزی کلوییه یاخود صوبه یویله
 زیلور سکر صوبله اصلدب کوزک اولدونه اولر جنم خراز
 اوله باغلا اوینی ادم سحریکه اصلدب اولدونه اولر اکنر
 خراز دن یینه فالق اولر ساق صوبله باغلا اولر اربه اوینی
 سکر صوبله یاخود سحران صوبله اصلدب صماد اولر هم زیاده
 فون یی برده صا وریسه کل یینه اوجوش بریسه صا اولنگ

4 کیکرک اولسا بصیرت براكند اولور اولو سید نه بو عتله
 2 اینشار در فی دولر بو عتله سببیش دفع دریبی اسبابلک نه
 3 ریسه صوبه یفونه و عتله و فنه و شک عتله کب بوندر
 4 اسباب باویه در لایخی فبی باغری بری کم اولر سیکله
 5 و ماغدن ماده و کت کوزک لکتارونه مزاجناده اوچی
 6 اولکم رطوبت یغینه جوق لب طبقه عینیه زحم اده فنه
 7 کیکرک اده عتله اولدوکه ریاضت و لعلی اکاید اده اوله
 8 اسیزیک ایواوله کطلک انخام زیاده اوله سحام و خیران
 9 اده دریبی اولدوکه یوست صوبی اولر رطوبت بیضیه
 10 کتک اولور اولو سید نه اولر رطوبتکم طبقه عینیه کوزک
 11 نشن اولور سحرانیم طبقه عینیه خنک اوله جان دکاکیم
 12 نغیه کیک اوله کوز منبرین دریبی اوله یاچنه اولر دک اولر
 13 ایلر یاکنن جنیم فوسه اولر اولر کوی کتاری کچکلب

کک

1 وکلجی دازیا نه صوبله اصلد بالله یغیب نیانلدا ده لدر
 2 ننه ویکر انا فلنلر بر دهم رنمه اودی برهم زغفلان
 3 بخر دهم انا خریق بخر دهم وکلجی دکلر الدر بر صوبله
 4 یغیب قوردی اخی بنه اصلد لرود لر منلدا انا شولر
 5 انشاریم رطوبت بیضه جویخی سیله اولشراوله کوزلا کورنه
 6 سنده دکسینندن نانه الدور لر سده بنیلاریم عظیم نایب ادا
 7 وهم ایاج فغیر الیه اینفداغ انترک اصل علوجه نیان
 8 مرادات بکلن انکار کوزده صوفا وکلک علج جمیع بوعلندن
 9 نایب اده دکر صوبون و شور صولن باینه دکک ناعه کوزیکه
 10 فرزندلن ابوعلج ددهم فنادن حجات انک ماده کوزیکه
 11 ایلدن منع اودر اولانل اینشار ادریم سبب یوسندن اوله رطوبت
 12 ادریخی مایر لر و خنامه مالدنم انک و نانون کینلر سبب
 13 بانه صغیر بنفشه یاغیر نیلور فریاغیر بوعدته لهندنق نایب ادا

1 مینب ددهم کوزکین یوریمی کهنه لدر کغایت اودر
 2 ویکر ادجی کوه ککه لدریم نانو لدر سدری لکسند لر اینی شندر
 3 واینی کوز اغیبی علوجی لدر و ادریم قی منکل بانر اغیر لدر
 4 صوکره تولدا ده مکز لدریم بانر اغیر سی علوجیه ز اوله اوله اند
 5 صکدیم صدغ ز اوله اوله نیان مراد ککلر مینت نیان اوله
 6 طرینه ادری انلق ادری هر برندن کیننلار و عذران لدریم
 7 فلنلر یوزده انه ریت سومیش مننلار ددرت دنک اشق اکی مننلار
 8 دوکلجی دازیا نه صوبله ادر صافی بالله یغیب نیانلدا لدر
 9 شخه ویکر بیان بکیمی اودی بر مننلار طرینه اودی اکی مننلار
 10 کلر یوقی بر بخر مننلار بظرون بخر مننلار فلنلر اکی مننلار ز عذر
 11 بر مننلار اشق بخر مننلار انا خدی بر مننلار وکلجی وکلک الیدر
 12 دازیا نه صوبله انب صافی بالله یغیب نیانلدا لدر شخه ویکر
 13 ککر اودی بر بخر مننلار بخری بخری بخری بخری بخری بخری بخری

دعوت

- 1 طبقة عينيك نسي طارا ولدو غزلدر
- 2 اولدولنه ضبور صفة درلر عينيك نسي طارا ولدو غزلدر
- 3 برب اضلا ده كم اندي لغير اوله نيله برديل اوله بو كاطيوي
- 4 وهم مرغوب دور اكون كم كودم نوزي جمع اولوب كويكلوي
- 5 قولوا اولوي عارضي اولور عارضي اوله علك اولور
- 6 بونك سيب درت نوح اولوي اولكم رطوبت غلبت سيبه
- 7 لمبنة عينيه كلنك اولور نضبه اول سيبه ن طارا اولور
- 8 نيله كم رغيبر اضلا لر قويك كود سيب كم انك دالدر
- 9 كلنك اولوب نيشدر لكوي طريخ اولور اولوي ندي اولور
- 10 رطوبت علونيه لافلق وروي سيب بيوت غلبت
- 11 سيبله لمبنة عينيه منبغ و بر مره اولور نضبه اول سيبه
- 12 طارا اولور دوي وقت اولور كم نضبه جمع سبه اولور نيز
- 13 منبغ و علامت بيوت اما لافلق و ده اوي اولكم رطوبت

بيينه اكلرك اولور طبقة عينيك موي اندي كودور
 بوسيدن بر مره اولوب كيرك اولور بونوح اكون سوره و سبي
 سر سام صوكنه جوت وايغ اولوب كوز كيرك اولور بوعلك
 خرا و نيزي هدر نسه كوكه كود و نكي و نكلني نيز اليمز
 ايله اولان نيز بيوت و علامت بيوت و كوز كوچك
 اولور انا هيد اوله ديجي اولكم غلظ و صلب كويوس نغيبه
 جمع اول بلفل فرده اولور نكل اولدر كه طيب نظر اولور
 نضبه كور نيز عوج انوكم نغيبك لمارني سيب بيوت غلبه نيله
 اوله رطوبت ادرجي نيز بوز سوزدر باينه خا نوندر سيز
 صفويك تلاغنه و بر نيه مرطب يا غدا سيبه لادر ما دور
 صويي نكلان صويي نوز فطر نالعايب باينه ليلي نك جرب
 غدار و عيش غدار نيك فاده ادر وقت و نسي نسلو نيك
 ليلي انك مازده جذب انكون نيات مفيد و نجام صافي نلو

- 1 صومك يم كم اوله اجينه او تو صوا چنده كو زني اجوق غا
- 2 معاقتدا اما انوكم سب بطوبت غلبه سنده اوله اسفند غلر
- 3 ساده لرا باج نيفه و حيت فويابله نيازي زعفران چكلك وحي
- 4 ميبند درصيت نيازي زعفران اسق برودهم زعفران برودهم
- 5 زنجابر و دم اخلاط زعفران دوت و دم دوكلر الليرينه
- 6 ليرن شخه وحي چا و نيا برودهم و نيا درصيت لئاظ زعفران
- 7 زعفران نيازي ماينا قول كل مبر من ناسنه صيغ عربي هند
- 8 اكي درهم دوكلر الليرينه كقول عدوا و بريك بديك در
- 9 صيفت داويي معتل اشق اكي منقاله دت منقال كلدو بوي
- 10 اوج منقال زعفران اكي منقال صيغ عربي بر منقال و كلني
- 11 دوكلر بالله فرزند و بعله كقول در صيفت معقله بكر نلفل
- 12 اشق ميريندن برودهم بسا يا غي بخودهم اشق را زياته
- 13 صوبله حل دل بسا يا غي فرزند بر بال قتل عمه كقول

او چيچي كايب لفته عينيه عارض اولن نوع علي
 بليد و نوع علي كم عينيه لفته عارض اولور دوت نوع در
 دوت نوع وحي سب فرنيته عارض اولن جراحت اولور
 يا فرجه بسيله يا خورا يا ب يا ديدن نيمي كنده في اسباب اولور
 برسيله تو قلمنه اهل عام مودسوخ و در اول صنف ليكن هند
 نوحه لكا و درصيت اما نوع اولن له دتم لفته فرنيته بر
 افن اربش يا دل عينيه اول يا رقدن چنار حمله فرجه
 يا نبي مودسوخ بوسيدنه اول نوعه راس الفل و اول و اول و اول
 ادب نظار و كوزك قريبي نيف اولب دوت طرف كدو نه اولور
 تنغير اولينده يا خور و كرمي بر دل و نبي وضعه دغنيته
 اولور غير اولر سا معلوم اولكم راس الفل و ريزه و كلده اولر هوزك
 اولب دوت طرفتن اؤضا اولون اولور سا راس الفل و اولور
 اولور قريشك يا رقدن و نبي نفع عينيه اولك مقدار اولور

1 دَخِي زِيَادَ جِيئَزْ اَوْرَسَا اَكَا رَا سَا اَلْزَابِ دَخِي بَعِي سَكْ بَا رِ
 2 دَمَكْ اَو لَو دِ جِي نَوْعِ دَخِي بَوِيكْ اَو لَو دِ سَوْلَا اَوْرَمْ وَا سِي كِي
 3 وَهَمْ دَر دَا نَا لَو لَو رَا وَا لَسِي بُو نَوْعَه عِي نِي بَه دُو دِ دِ جِي
 4 نَوْعِ بَوِيكْ اَو لَو دِ بَوِيكْ دَخِي اَو لَو دِ اَنَدَا مَنَه كَلَو دِ جِي بَا شَر
 5 كِي كِرَا يِي اَكَلِي مَدَدِ رَا دَر وَهَمْ نِي لَه اَو لَرِي كَم كَو دَكْ بَوِيكْ
 6 اِي نِي اَوْرَمْ اَو لَو دِ بُو سَبِي دَر اَكَا سَمَا رَا دَر بَوِيكْ اَلْوَا لَو كْ
 7 دَر دُو بَعِي لَر نَلَكِي دَر لَر بَوِيكْ شَوْنَدَه اَكَلِي كَم زَوْنِيه بَا رِيكْ
 8 كِنَا دَر يِي غَلَطَا اَو لَه كُو دِي مَنِي لَدِ فَا رُو بِي لَه وَفِ بَغْلَقِي كَر كَر دَر
 9 اَو لَو كُو نِي مَا رُو نِي كْ كِنَا دَر يِي اَو بَلَقِي اَو لَر سَا فَا رُو بَوِيكْ اَو لَر
 10 نِي اَو بَا نِي كْ كَر كَر دَر نَا دَر جِي مَسْوَلَه دَر دُو رَا بَلَكْ كَر كَر دَر
 11 اَكْر نَا فَا رُو جِي بَوِيكْ مَوِي لَه اَصْلَدَبْ حَالْ دَر بَا سِي مَنِي اَل
 12 اَو لَر سَا بَلَكْ اَو لَه اَكْر اَعْتَبَا رِي زَبُونِ بِي رُو مَوِي لَه مَوِي لَه بَا سِي
 13 بِي رُو مَوِي لَه بَر دُو دَه اَو لَر سَه غَا يَتِ فَا يَدِ اَو دَه اَمَا اَو جِي دَر

X.O.

1 نَا نَا نَوْعِي بَغْلَقِي مَسْوَلَه فَا دَر اَو لَر كُو دَا نَدَا اَو دَه نِي جِي
 2 دَا دَا ظَلَمْ اَو دَر نَه وَشَوْنِ مَخْنَه اَو لَر كُو زَكَلَدَه نِي لَه جِي
 3 مَخْتَكْ وَ زَوْنِ بِي رُو دِ مَو اَو لَه نَا اَو لَر دِي هَمَه دَر كِي بَقْلَا اَو اَو
 4 بَوِيكْ لَر نِي اَو اَبَا دَر دَر دُو رُو دِ جِي اِسْتِهَالَا اَو لَر صِي قِي تِ
 5 دَر دُو دَر دِي اِسْتِهَالَا اَو لَر بِي رُو دِي دَر هَمْ دَر دَر دَر دَر دَر
 6 فَا لِي سِي اَكِي دَر هَمْ اَكِي دَر نَكْ مَعِي عَرَبِي بَر دَر هَمْ اَكِي دَر نَكْ اَنَزَدَه
 7 بِي جِي دَر هَمْ رَا سِي خْتِ اَكِي دَر نَكْ اَكِي جِي نَه نَا دَر جِي مَسْوَلَه دَر دَر
 8 دَر نَكْ اَقْوَابِ اَكِي دَر نَكْ دَر كَلِي دَر كَلَا رَا نَه سَر كَر مِي نِي اَكِي رِي
 9 كَم بَوِي لَه مَدَدِجِ دَر اِسْتِهَالَا اَو لَر اَو لَر مَسْوَلَه مَسْوَلَه مَسْوَلَه
 10 مَعِي عَرَبِي مَسْوَلَه مَسْوَلَه مَسْوَلَه مَسْوَلَه مَسْوَلَه مَسْوَلَه
 11 بَر دَر دَه اَكِي دَر هَمْ دَر كَلِي دَر كَلِي دَر كَلِي دَر كَلِي دَر كَلِي
 12 كُو لَكْ دَر دَر دَر دَر دَر دَر دَر دَر دَر دَر دَر دَر دَر دَر دَر
 13 فَا لِي جِي مَعِي اَو لَر مَسْوَلَه مَسْوَلَه مَسْوَلَه مَسْوَلَه مَسْوَلَه

- 1 كُنَّابَتِ اِدْرَامَا اَوْلَكُم اَتَكْنِيكَ فَاِلْبَلِجِ وَكَلْدَرِ وَالْاَجْفِ
- 2 اَوْلَيْكَ مَدَسَخِ كَمِ اِيكِي اَوْلَه وَفَتِ وَفَتِ فَاِي بُونَنَّا كَا
- 3 نَادَخِ وَكَلِي مَخْتَمِ دَدُوْرَا دِهْ وَوَكَلَكُم دَلِيْمَا اَنَكْ جِيْكَ لِيْكَ
- 4 زَايِلْ دَرَا لِيْتَهْ اَبَلِكْ كَجُوْر كَرَجَكُوْر اَكْنِيَاهْ دَدَتِ يَا نِيْدَنْ بَلِيْلُوْر
- 5 اَزْجُوْر كَجَكُوْر اَوْلِ زِيَا دِهْ كَمِ كَلَنْتَمَرِ اِي كَلْدَرِ يَا دُوْرِ عِدْدِي
- 6 يَا نَشَا دِيْجِ مَخْسُوْر كَلِيْلْ اَسْنَهَا يِي مَلَاهْ دِهْ كُوْر كُوْر اَدُوْرَهْ عِيْرَهْ
- 7 مَدُوْرِسَرِ اَوْتَبِ بَغْلِيْلُوْر دِدِيْجِيْ بَا سِيْ طَبْنَهْ عِيْنِيَهْ عَارِيْضِ
- 8 اَوْلِي تَغْفِيْرَقِ الْاِنْفِصَالِ بَلِيْدُوْر نَغْفِيْرَقِ الْاِنْفِصَالِ كَمِ طَبْنَهْ عِيْنِيَهْ
- 9 وَغِيْرَا عَضَا بَهْ وَاقِعِ اَوْلُوْر كِيْدَرِ كَمِ مَخْرَجِ وَكَلْدَرِ اَكْمَا جَسَلِ نَغْفِيْرَقِ
- 10 الْاِنْفِصَالِ اِيَا اَوْلَهْ مَلْبَنَتِكْ جُوْرِيْكَ كَمِيْزِ اَوْلَهْ فِي الْيَحْمَاهِ اَوْلَهْ
- 11 مَخْدُوْرِيْ كُوْر كُوْر مِيْكَنَهْ اَزَا اَوْلُوْر اَمَا اَوْلَكُم طَبْنَتِكْ اَكْرُوْر
- 12 يَا نِيْتَهْ كَمِيْزِ اَوْلَهْ رَطُوْبِيْ تَبِيْمِيْتَهْ اَنْدَهْ سِيْلَا اَوْلُوْر طَبْنُوْر
- 13 دُوْر كَلُوْر اَوْلَهْ سِيْدَرِ دَدُوْر اَوْلُوْر اَفْتِ مَقُوْلَهْ اَوْلُوْر بِيْرِيْ اَوْلَهْ

رَطُوْبِيْ تَبِيْمِيْتَهْ كَمِ طَبْنَهْ عِيْنِيَهْ لَهْ جِلْدَهْ تَبَكْ اَدَا نِيْدَنْ مَارِيْ
 اَوْلِ اَوْلُوْر نَادُوْر كِيْدَرِ طَبْنَهْ عِيْنِيَهْ رَطُوْبِيْ جِلْدِيْ بِيَهْ سِيْرِيْ
 اَوْلَهْ لَطُوْبِيْ كَمِ جِلْدِيْ نِيْكَ غَدَا سِيْدَرِ اِي سَنَفِ اَدُوْر دُوْر بُوْر نِيْكَ
 مَخْدُوْرِيْ عِيْظَمِ اَوْلُوْر اِيْجِيْ اَفْتِ اَوْلَهْ نُوْر دُوْر اِيْجِيْ كَمِ عَصَبِ
 مَجِيْجِيْ اِيْجِيْدَرِ كُوْرَهْ كَلُوْر جِلْدِيْ بَهْ اِيْجِيْنِ مَجِيْجِيْ اَطْلُوْر فِي الْيَحْمَاهِ
 عِيْنِيْكَ تَبِيْمِيْتَهْ كَمِ جُوْر كَلْدَرِ اَوْلُوْر اِيْجِيْ اَفْتِ اَوْلَهْ دِدِيْجِيْ
 طَبْنَهْ عِيْ نُوْر جِلْدِيْ بِيَهْ غَا بِيْ بَقِيْ اَوْلُوْر نُوْر دُوْر اِيْجِيْ اَوْلَهْ
 غَا بِيَا دَلِيْ قُوْرِيْجِيْ بِالْمَلَا دِدِيْجِيْ اَفْتِ اَوْلَهْ دِيْجِيْ رَطُوْبِيْ
 بِيْضِيَهْ نُوْر اِيْ سِيْجِيْلَهْ رَطُوْبِيْ جِلْدِيْ تَبَكْ تُوْر كِيْ نِيْغِيْكَ نَغْفِيْرَقِ
 اَوْلَبِ اَدُوْرَهْ سِيْوَتِ غَا بِيَا دُوْر دَغْفِيْرَقِ الْاِنْفِصَالِ دُوْرِيْ اَسْبَا
 اَفْتِ نُوْر دِدِيْجِيْ اَوْلَهْ كَمِ نِيْغِيْلَطِ طَبْنَهْ كُوْرِيْدَهْ رِيْجِيْ اِيْجِيْ
 ظَلْمِجِيْ قَلْبِيْ سِيْجِيْلَهْ طَبْنَهْ زَحْمَتِ كَمِيْزِ كُوْر كُوْر كَمِيْزِيْ
 اَوْلَبِ اِيْرُوْر اِيْجِيْ طَبْنَهْ نِهْ عَارِيْضِ اَوْلِيْ اَسْبَا بَلِيْدُوْر

بَيْضَةُ نَكِ كَوْهَرِي مَجْمُوعٌ غَلِيظٌ أَوْلَهُ بَلَكُهُ شَهْلَةٌ دَرِيمٌ مُرْغَبِي
 بِرَقْدَتٍ سَيْبِيكُهُ كَمَا مَسْضَالٌ وَأَوْلَاهُ دَلْبُكَ بَرَقْدَتٍ
 كَبْ أَدْرَبُ سَيْبِلٍ مَرْتَبِحٌ بَرِيحِيكُهُ طَبَقَةٌ عَيْنِيكَ نَيْبِيكَ
 أَوْلَاهُ دَلْبُكَ كَلْوَرِيكُهُ قَرِيْبِيكَ أَوْلَاهُ جَمْعٌ أَوْلَاهُ نَائِيٌّ نَائِيٌّ
 قَائِلٌ بَدْدُكَ بَيْبِيكَ كَائِلِيٌّ أَوْلَاهُ تَوْصِيْفَتِي بَوَائِيٌّ كَائِلِيٌّ نَائِيٌّ
 دَكْلَاهُ أَكْرَامِيٌّ مَوْصَلِيٌّ مَرِيحٌ مَوْصَلِيٌّ تَرْوَانٌ أَوْلَاهُ دَسْ
 لَوْكُرِيٌّ طَوْبِيٌّ غَلِيظٌ أَوْلَاهُ أَكْرَبِيٌّ صَبِيحِيٌّ حَكَاةٌ مَسْوِيٌّ
 أَوْلَاهُ أَجْلِيٌّ أَوْلَاهُ دَسَا أَوْلَاهُ حَكَاةٌ سَيْبِيكُهُ مَكْرَبِيٌّ أَوْلَاهُ
 فَيْحِيكُهُ بَوَائِيٌّ أَكْبِيٌّ دَرِيٌّ مَنَعَةٌ بَغْلِيٌّ كَوْنِيكُهُ بَائِلِيٌّ
 أَوْلَاهُ غَنِيٌّ سَيْبِيٌّ زَائِيٌّ بَوْدُكَ بَوْدِيٌّ مَوْصَلِيٌّ لَوْكُرِيكُهُ
 أَكْبِيٌّ سَيْبِيٌّ وَأَوْلَاهُ بَوْدِيٌّ أَكْلَاهُ دَرِيمٌ كَنْدُو سَيِّ مَوْصَلِيٌّ
 غَلِيظٌ أَوْلَاهُ لَيْحِيٌّ مَعْدِنْدَرِيٌّ خَائِيٌّ أَوْلَاهُ طَنْدِيٌّ يَهْ يَائِيٌّ
 أَوْلَاهُ غِيكُهُ إِحْرِيكُهُ حَكَاةٌ تَرْوَانِيٌّ بَيْبِيٌّ أَوْلَاهُ بَوْدِيٌّ لَيْحِيٌّ كَنْدُو ح.

بَرِيحِيكُهُ أَوْلَاهُ دَسْنَةٌ طَوْغُوْرِيكِيٌّ بَائِيٌّ فَيْحِيٌّ خَرْبِيٌّ كَوَائِيٌّ أَوْلَاهُ
 نَعْوُوْرِيٌّ أَوْلَاهُ خَالِيٌّ كَائِيٌّ أَوْلَاهُ عَرِيحِيٌّ جَمْلِيكُهُ أَوْلَاهُ كَرِيمٌ أَوْلَاهُ
 فَرْوِيٌّ بَائِيٌّ مَرِيحٌ طَلْدَانٌ بَائِيٌّ أَوْلَاهُ بَرِيحِيٌّ كَرِيمٌ بَائِيٌّ وَمَوْصَلِيٌّ
 أَوْلَاهُ بَرِيحِيٌّ مَعْلَبِيٌّ أَوْلَاهُ مَتَّصِلٌ كَوْدِيٌّ بَائِيٌّ فَادِيٌّ بَلْدَانٌ وَدَسْ
 سَيْبِيٌّ بَائِيٌّ كَوْدِيٌّ مَوْصَلِيٌّ كَائِيٌّ مَسَائِيٌّ عَرِيحِيٌّ مَوْصَلِيٌّ
 بَلْدَانِيٌّ كَوْدِيٌّ مَوْصَلِيٌّ كَائِيٌّ مَرْمَرِيٌّ مَسَائِيٌّ مَرْمَرِيٌّ كَائِيٌّ
 مَاذِيٌّ عَرِيحِيٌّ طَوْبِيٌّ دَرِيمٌ جَمْعٌ أَوْلَاهُ طَبَقَةٌ عَيْنِيكُهُ جَائِيٌّ
 فَرْوِيكُهُ أَوْلَاهُ نَائِيٌّ بَوْدِيكُهُ عَرَبِيٌّ دَرِيحِيٌّ مَا ذَوْلِيكُهُ دَرِيحِيٌّ
 صَوْدِيكُهُ هَمْرِيٌّ كَرِيمٌ بَوْدِيكُهُ طَوْبِيٌّ أَوْلَاهُ مَوْصَلِيٌّ جَمْعٌ أَوْلَاهُ
 عَيْنِيكُهُ نَيْبِيٌّ كَرِيمٌ إِحْرِيكُهُ نَوْدِيكُهُ مَنَعِيٌّ دَرِيحِيٌّ مَعْلَبِيٌّ سَيْبِيكُهُ
 طَنْدِيٌّ فِي نَوْدِيكُهُ أَوْلَاهُ نَائِيٌّ جَائِيٌّ أَوْلَاهُ دَسْ كَوْدِيكُهُ كَوْدِيكُهُ
 كَرِيمِيكُهُ بَائِلِيٌّ وَلَوْ بَرِيحِيٌّ نَائِيٌّ أَكْبِيٌّ كَرِيمٌ بَوْدِيكُهُ سَيْبِيٌّ طَوْبِيٌّ
 بَيْضِيكُهُ غَلِيظٌ أَوْلَاهُ لَيْحِيٌّ نَائِيٌّ مَوْصَلِيٌّ مَرْمَرِيٌّ مَسَائِيٌّ كَلْوَرِيكُهُ طَوْبِيٌّ

عینیک اکنید و ادرین جمع اولور دیرلر کیمینه لیلور
 بولک اولور شایله کم عینیه اول صولک دنت طرفندن کنار
 کیندن و ادا ناین کورنر چیمکم قنح اولور عینی میلله کوزی
 ایلر عینیه سلاکت کندر معالندن بولور بولکا و لیلر نونج
 بودیم اکنایک قنح بوی کوز اچچو میل لیکنه عینیه کدر
 ایلیدی گلوت بینه ایرشیدی طیب صوبی قرا کاهنه
 الدوی وقت رطوبت بینه سلاک اولوب میل کدر ایلی
 رنه لطنه و کلوری بوسیده دویم بوسنتک انالوری
 میلک اوجی مدد و اولور سوزا نرسب اولکم عینیه
 ذمت سفتت ایرشندمه نیل حرکت ادب اشغه بوزر
 صوبی ادرکن عینیه و کز لیکنه قریب بوزره اکر بوب
 ایتمالا و لیبیری میلک اوجی نزا ذلوری فی الحال کوزده
 کیمور بوب عینیک کورنر عینق دلا یچقتو بسنغنی انکوز

۱ اولور عینک سبک رطوبت جی قنچندن و حارنک ضعیف
 ۲ لغندن اولور شایله کم کورنر یا شایله یا شایلی سبیلله
 ۳ سیکر اولور بوعینک سبک آتک ددر کورنر اولور سب
 ۴ جوق قنچندن اولور اوجی بوزخم یا نرننه کورنر اولور
 ۵ اوجی قتی صوفدن اولور دوجی میلک صولقونندن اولور سا
 ۶ شایله کم نیکسه فاره صوفدن فالق اوله در یچ روح باهده
 ۷ ضعیف لغندن اولور شایله کم بوزرعه و لرع اولور دوجی افرور
 ۸ خننه لوق جکیز کیکر اولور بونجی قتی سیکر یا شایله اولور
 ۹ اولور اوجی شغل لعل اولور نکر اندر غلیظ کیموس بولور ادا
 ۱۰ انا بوعینک اکثر قرا کوز کورنر و ارفع اولور بوزر اولور کوزک
 ۱۱ رطوبت ادری اولور بولکا و لیل بولر بوب غریب کم طیب
 ۱۲ قن شایله عینیک اقدنا ننده اولور اکثر ارفع اولور کم طیب
 ۱۳ جین بوعینک کورنر کوزنه نظر ایله صوبی کورنر طیب

عینک

رطوبت بيفته بيفته غليظ اولور دورلو بودي دست دكلد
 اولوگوركم رطوبت بيفته غليظ اولور في الكيدن خارج دكلد
 يا بعضي اولور اوله يا خرد جميع بركردن غليظ اولور اوله اكر
 بعضي غليظ اولور اولر سايله اول غليظ اولور جنون غليظ اولور
 كلر دكلد بو تغدير جه اكر غليظ اولور اولر سايله اول غليظ اولور
 شكلد رز اولور بودي بودي متصلد بو عقال عقالد
 اولسا اكر اكر اولوگوركم ساودت اولر انا حاصل اولوركم كه عينيك
 خيلن بنهان اولور قالدو ساودت اولور اولر اولر اولر اولر اولر
 اولر سايله بيفته بيفته مقدار ليغندن اكلور اولور اولر اولر
 اولر اولر اولر اكلور اكلور اكلور اكلور اكلور اكلور اكلور
 رطوبت بيفته نك جميع غليظ اولور اولر اولر اولر اولر اولر
 سايله زابل اولر اكلور اكلور اكلور اكلور اكلور اكلور اكلور
 انا اولر اولر اولر اكلور اكلور اكلور اكلور اكلور اكلور اكلور

1 هيرننه تم اكا ايريشه انه بيزاد بيشا اكر دورونه لايخيلد
 2 اولوگوركم ميلك اوجي اكا ميلك لايته اتراميه سوال
 3 اكر دورونه كم صونك موضوعي جوكم قريبنه عينيك اولر
 4 سيمز ايله اولسه صوي عينيك خيلد ميله محيي يا ندر
 5 جواب بودكم بچي ميل اكي طبتنك ادينه كرسا ميلك اولر
 6 صوي اشغه بصورن ميلك اوجي اشغه اكي بيه عينيك
 7 اذ كين اولوب بوبك اولور صونقيدن اولور اشغه اولر
 8 عينيك خيل ابي كندويه جكر اول صويه بيزاد دجك لميب
 9 ميل طنته جفته صوا اول اولر قالدو بنهان اولور صدف
 10 كندو حاليده سلامت و اولور وهم بعضي لميب اكر ايتن اولوركم
 11 صونعينيك خيلد بنهان اولر غليظ اولر بنهان اولر اولر اولر
 12 ماده بيزاد بنهان اولور دور دور و ليكن معتقد فائده بوليد
 13 دست طومر اولر انا بعضي اولر ايتن اولوركم كود صوا اولر اكله اولر

بحق اور تائید اولور تک کلا دیم بو طریقه در اند بویزید
 کند و در سوگند کرم انا دلک عیله بلیله اخلیکه تله
 اما ناله ویم انا و اجمایده مستقیم لک سوزی اولدیکه
 کوزه سوانه اچلیغیه اچلیغنگ علامت واد و عله اولدیکه
 صلیب مرضه بوی اول کوزی تم اچلیغه اجه اولدیگوزی بویه
 اچلی کوزیک قینرنگ کسوی بریر کوزلر برینلور دینی بوی
 بر بینه ابر لر لیب نکلده اولکده اکنغه اچک بولب
 کین اچلی اولد سانا لور اجه اکر بو علامت موجود اولدیا
 بلیتم سن دو عصب بحق لیزین در چون بو علامت منتقد
 سینه بینه مکن اولماکه سیر وینیکه عتکوتیه اوز تائید
 کوه باخو عصب بحق اذیه بلل هم بک کدیم بود لوبند
 اذقیغیه اکتکلاند و ایندن لوتدن اخلانی وارد بویب
 اذق اولور بعضی کالن اولور بعضی غلیظ بعضی کینق

1 صوطقه عینیه لهنته عتکوتینک اوز تائید اولور یاخو
 2 قزینیکه عینیک اوز تائید اولور یا عصب بحق لیزین اولر
 3 ویب سوزم عینیکه عتکوتیه اوز تائید اولور کوزک
 4 کوز عتکوتی باللا و در صفتک اوز تائید دینی بولنی لاهل اولر
 5 اسما یی بله کب اکا معلجه بقدر نه بیله نه خودا و دیکه
 6 واقم قزینیکه عینیه اوز تائید اولور قزینک اوز
 7 کزیک یا بوزک اکا دینی علاج بقدر نه بیله نه اوزیکه
 8 وی اول سوزم عصب مجوند اوله سیکوزی بیلر ذمتلور کوزین
 9 اچب نظردا در اچلیک و لیه صرغه دینی هرگز بولنی
 10 طایف اولیا اکر اولور سادینی اذاله ابله اولما اقا حویدر
 11 وهم انا و اخلانج ایدر متغیر لور دینی مخالفت ایز لدر
 12 متغیر علیه ددر بوسعد هم سوزک موضع یا قزینیکه عینیه
 13 اوز تائید اولور یا قنکوتیه اوز تائید اولور یاخو عصب

عوض

- 1 اولود بعضی صافی و بعضی بولنق اولور اما آلتیکلیکده
- 2 ازلن ایلدن ایلخان بوردیم بعضی صونک چوقه اولور قنقل
- 3 دوکلینی ایزر کورمکلینی باطل اولور بعضی ایزر اولور قنقل
- 4 بادویندره بونین یاخو ایزی باغلر باقیو اچوق نالور و لی قهد
- 5 شنه کم اول ایشیطر قن اوله اول کوزا کوکودسا وی شو کیم
- 6 اچو طرفیندره اوله ندر کونته اولود سا کوکده کورت ایش
- 7 دیجی کوزو ایلغ اولور کم بود طهت قنقل انا نیدن اولور قنقل
- 8 دور طرف صوقده نعلی اولب اچو اولور بوسسینر کم کورت
- 9 حدقلک اولر نایندنه کورد اما ایلخان صونک قوایندنه
- 10 دور کم بورتونک بعضی قنق و صافی اولور کهر بونین کورت
- 11 نلاری اولر نر کوزا کوزی کور بیکلینی منع ایلد بعضی غلیط
- 12 و بولوق اولور کوزنی کوز مکنده و غوی نلاری کوز مکنده کوز
- 13 منع اولور هم چوق اولور کم غلیط صافی قنقل ایشر کم صونق

اندز

اندز کوز بولور اما اوان مختلنه صولر کم ذکرا اولدی اول بر
 دول اولور ایزر ایزر اولور ایزر ایزر ایزر ایزر ایزر ایزر ایزر
 دیجی ایزر ایزر ایزر ایزر ایزر ایزر ایزر ایزر ایزر ایزر ایزر
 بیور ز کوزنن کوزی یا نلن برصد کوزنن لقتی صاده کوزنن
 اولدی ایزر کوزنن یعنی قرا سفوا ذریجی مختلک اولور ایزر
 کوزنن و ایل صولر ایزر کوزنن علوی اولدی که اول کوزنن ایزر
 خا لفظا هدا اولور ایزر کوزنن ایزر ایزر ایزر ایزر ایزر ایزر
 شلیجی ایشو طیبغه انه ان صوعکم ایل کوزا کوکلیک
 باطل اولور صدقل کوزنن متین اولور دور نول صولر اولر
 کوزنن کوزنن کوزنن کوزنن کوزنن کوزنن کوزنن کوزنن کوزنن
 اینه بونین بر ایزر کوزنن کوزنن کوزنن کوزنن کوزنن کوزنن
 اما خیالات دور کوزنن صونک متدیجی اولور و غنه اولور
 نول و ایزر ایزر ایزر ایزر ایزر ایزر ایزر ایزر ایزر ایزر ایزر

- 1 اَوَاوَرِيحِه اِنَا رَتَرِيَا دَه اَوَلُو كُو زَن كُو رَمَكَلِي كِي
- 2 اَنِي كَلَه بَانَاو تَرِكْرَه اَنَر كُو رَمَكَلَك بَالَمَل اَوَلُو اَنُو بُو
- 3 خِيَا لَات ظَا هِرَا وَاوَد وَاغِيَا اَوَلُو دَرَه صَوَا نَام اَوَلُو ب كُو دَه
- 4 اِنُو وَاوَد كِي مَقْدَرِي اَلِي اَنِي اَوَلُو دِيَا دَه اَوَلُو اَلِي يَا دِيَا
- 5 كِنَه كُو رَسَلَا تَا وَاوَلُو ب فَرِي كُو ر خِيَا صَوَا اِنُو كِنَا ك خُو نِيَا
- 6 اَمِي ن اَوَلُو وَاوَاغِيَا فَرُو اَوَلُو دَه كِه صَا حِي ب عِلَنَه صَوَا فَرُو بُو خِيَا دَه
- 7 اَنِي كُو زِي ن اِنِي كُو رِي نُو ب بَا خُو دِي ن كُو زِي ن اِنِي كُو رُو نُو اَكْر اَنِي كُو زِي ن
- 8 بَلَه كُو رِي نُو رَه نَظَر اَدَب كُو دَه لَو لُو ن بُو يُو كَلَدِي كِي لَكَل اَكْرِي
- 9 بَرِي دَر بَا خُو دِي كِنِي ك بَرِي نُو ن فَرُو دَا رِي دَه اَوَلُو اَم اَلِي لَم اَم
- 10 اَكْر اَدَا دَا سَا كَا هَا اَلِي لَم سَا مَعْلُو م اَوَلُو م اَوَلُو سَبَب نَقَد
- 11 مَخَارِنْد نَدَر مَقْدِي نَه اَب دَكَلَدَر اَكْر فَرِي دِي اَدَب اَنِي اَوَلُو اَم اَم
- 12 هِي ج اَلِي لَمَه هِي سَبَه بَرِي لُو ن اَوَلُو اَوَلُو زِي ن كُو زِي ن اَوَلُو ب مَكَلُو
- 13 بَرِي كُو زِي ن دَرِي بُو دَه مَعْلُو م اَوَلُو اَم صَوَا نَك مَقْدَر مَسِي دِي نُو

- 1 اَوَاغِيَا فَرُو اَوَلُو دَه كِه كُو دَه رَه صَدَفَنَك لُو ن بَلُو ن مِي دَر
- 2 يَا دِي كَلَدِي اَكْرِي رِي بُو لُو نُو اَوَلُو ب بَرِي بُو لُو ن اَوَلُو سَا صَوَا نَك
- 3 مَقْدَر مَسِي دِي دَا كْر اَكْرِي بَرِي لُو ن اَوَلُو ب تَكَا ن اَوَلُو سَا صَوَا نَك
- 4 مَقْدَر مَسِي دِي كَلَدَر دَرِي جِي فَرُو اَوَلُو دَه اَوَلُو دَرَه دَر ن اَبَدَن صَكُو
- 5 نَظَر اَوَدَه لَو كُو زَن مَد فَيَا ن دَوِي ن كِي كَدُو دَت دَا رِي دِي بَا نُو
- 6 يَغِي د اَكْر وَاوَا دَا مَقْدِي نَه اَب دَر اَكْر بُو غِيَه مَدَه بَخَار نَك
- 7 خِيَا لَتَنَك سَبَب دَر مَقْدِي نَه اَب دَكَلَدَر بَرِي جِي فَرُو اَوَلُو دَه كِه
- 8 صَوَا نَك مَعْلُو م كَلَمَا مَدَه لَمَلُو اَوَلُو دَرِي دِي دَرِي جِي هِي ج اَوَلُو دَر
- 9 اَوَلُو دَر خِيَا لَتَرِيَا دَه كُو رِي نُو م وَا بَا خُو دِي كُو رِي نُو م اَكْر مَعْلُو م لَمَلُو
- 10 اَوَلُو دَر خِيَا لَتَرِيَا دَه كُو رِي نُو رَه مَخَارِنْد مَعْلُو م دَر اَكْر مَلَمَا م
- 11 هِي ج اَوَلُو دَر مَقْدِي نَه صَكُو خِي جَف مَ اَوَلُو اَوَلُو سَا مَقْدِي نَه اَب دَر
- 12 اَنِي جِي فَرُو اَوَلُو دَه كِه جُو ن اَوَلُو م خِيَا لَتَرَك سَبَبَه كُو دَه
- 13 رَطُو بَرِي رِي لَمَعَلِي ك مَ اَنِي جِي كُو ر مَكَلَك خِيَا لَتَرِيَا مَقْدَر مَسِي دِي مَكَلَك

اولدريه شونون صكوتكم صوتام اوله صوتك دزيك بيه سو
 دنيكي كپ اوله باهورايكي كپ اوله ما في اوله غايت ابوالله
 باخودك دم دنگن اوله فابل عايح اوله وليكن صوتك
 تام اندكك عكلا اولدريه بوعلتك نما ديري كونسه
 قنوا د نره لري بوده لري كوزي بومه طيب كوزيك فيغي
 اشغه بوي قروا ووب حركت وييب د بده بعد كوزي با
 نظر ادب با فلر كوزوكلي بويك اولين اولسا الما فصل
 حركت ادب اجلوب بوجلي اولدسا انفيغاه بيه كند
 فزادنه كلودسا معلوم اولام صوتام انغوزو فابل علاج
 كرا فاولسا بويك با كرح كپ هج بوظه جلب بوينه وهم
 فضيفند نكندنه نغيب اولسا بلينكم فابل علاج دكلد
 ايغي وجه اولدريه بوده لري كوزي كم قح اوجكرد
 اجودونا اول بركوزي بوسا فقاريني برينه سرتدب

١ رايحك حني شراوب قوي اولود ويكي على الدوام ولفند
 ٢ لطبن آسك اولما دخي مضل كچه آسك اولانا كضعيف
 ٣ دخي اولج اولسا لميب لريوكا ذما انز ذر زخنه لفت
 ٤ حيلند بزي قرف اولدريه بعضله ايني مرضت صوكنه عايف
 ٥ اولوب خيال كوزيك البته كورنگه بندر سنام كپ اولام
 ٦ دماغنه كپ زير كم دماغك رطوب لريك بعضي صحيف
 ٧ اولوب كوزي انوك اخن اقتدن دوتن كي نر ووزو ما
 ٨ جوكه هروقت اول دون عصب مجونك ايجه كلوب كوزك
 ٩ طمد لونه ميني اولسا كوزيك البته خيال ككاهه بنار اليه
 ١٠ اولسا بوخيا لريك قرف اولدريكم امراض ماغنيك صوكنه
 ١١ عارض اوله بوعلامتك خدا و نيري ملو بايدن خالي اولسا و
 ١٢ الاكوزيري صافي اوله انا غفله صولك علوتت اريب كند
 ١٣ علاجه فابلد وينغوزو فابل دكلد دوتن صهله بلين بيب

یعنی نشو و پروب او فلیاد علی النبیال بانو بی کوزنه لوزم نظر
 ادلن اگر صور کن ادب دبیب لوزن کوزنک اولرا فایله علاج
 الرود برنه علاجه فایله دکلدرد وهم بانو قرله صغیر انو بکوزن
 دوزم برسته جود رولو ایخان ادلر صغیر لوزن شو نوز اولب
 قیح ایلمکه مشکلا اولر بو سیدن کر دکوزم الله کوزی اکن
 اولندن رملوردی نه و فکرم کورده لر صونک علامتدی نلاهد
 اولنه تلادی فی الخالوا موافق هر نوز لوز و صوابو علاجلد
 مشغول اولر کم معالجه موافق اولب فایله اده اگر معالجه ایتکه
 قطا اولر صورت طنب حکم اوله اول دمده معالجه فایله
 دیا خورد ایلمیه نغم خلیجه عکرا و سبیا ایله رحمة الله علیه
 بن بر عاقل معبر کینو کده م که اولر کوزنه صوانگه اغاز
 ایله ی ای شو طریقه کدرده معالجه ایله یعنی ایستفاد اغ
 ایلمکه لمام از ایلمکه بلغ ادر تر غدا اولد ایعترا نایلمکه فیلد

یعنی

1. لطیب اولر ایلمچی کوزده نظردا ده اگر نغبه کند و خاندن طردی
 2. منما دون سهلیه بیورک اولج اولر یا بله شردو علاج
 3. فایله را کر بیورک اولر نه فایله علاج دکلدرد بر نایلمه کیک
 4. اولد یخک سبب اولدیم عصب مجفد سنه عارض اولر
 5. بویک علامتتم ذکر ایلمک نوزده کلدکه قیح ایلمدن فایله
 6. حاصل اوله الخاصل بویک علامتک بریمی نغبه کیک اولفدن
 7. ایچنی وجه اولد که صاحب معالجه مود لر کفر نغبه یی یا
 8. موم ایستغنی با ف سنه سه فایله دکلدرد کوزنه علاج
 9. فایله دکلدرد یی کوزنی اجه دوت طرفنه نظردا ده اگر جهان
 10. طهارت کیک کوزنه تم کوزنی بر طهر ایچیده کیک اوله فایله
 11. علاج دوا کر طهرت کیک کوزنی اچند دونه فایله علاج
 12. درد یی وجه اولد که بیور لر صاحب مرض کوزنی اجه کوزنک
 13. اولدنه بنشق الخیز بانو اولد لوز اولدندن فایله دم و بریب

- 1 بيب حلالا سدر لمن شريف اذ و بيا استغما لا تكلمه صوي كوزنه
- 2 ارغادن منع ادب زايلا اولدي كور تحلك نوري ينه وارنه
- 3 كلاري ديك ايدري عيچ صواب سوال نينه ذلركم اولدماغ
- 4 و بديجا فرقايله و جتا ذمهله و اياج فيقدريله و جت
- 5 اصلكن يمزوله آره ب بالاد لدر باا هتند نرذرت اياج
- 6 فيقدركم بالله بغدر لزا له مطبخ قنطريونه و ده لدر
- 7 صيف مطبخ قنطريون قنطريونه باريك اوچدم هم نريله
- 8 جوتريم كورف اوچدم هم بسفاغ نيم كورف بيري ديدم جلك
- 9 جوتري اولدم بكم و درهم دوكلني يوز الاخي دم صويله
- 10 قند لراخي درهم طينه اياج بومطبوخه حلادب اجلار
- 11 نبات صواب اوله هربت جيت دوت صبر كورم و درهم حلاد
- 12 هليله و مصيكي سونينا كيترا عنبران هر نرندن اوچدم
- 13 قولاكل بنر درهم دوكلال ليلار لرايانه صويله بغرب

جلاد اول شريف اكي جوت درهم درد يوخ بگر صبر كورم درهم
 صويله اول درهم كيترا عنبران هر نرندن درهم
 مصيكي و ستمونينا هر نرندن اوچدم هم دوكلال ليلار
 كندنه صويله بوغرب جلاد اول شريف اكي درهم اوله
 اسي صويله اركيه برسه دون بار و نندن صكه ينه
 يوخ و بگر صبر ستمونينا هر نرندن برمنال نرند بوي نرمنال
 دوكلال ليلار بندر لرجلاد اول شريف اكي جوت درهم اوله هتند
 مجوت كم صونك انقار نندن فايده اذ ساك فاسيني درنجيبيل
 رانايانه خم هر نرندن بيز درهم دوكلال ليلار جافي بالله و نرند
 هرطكله نرمنال استغمال اولدم هم مرنجوش نيكلك
 باسبنه و جرك اوي نيك فايده ايد ادمعنت نيا و كم
 صونك ايتبا نندن فايده اذ ساك خوت اولدي اكي درهم اول ليل
 اليا درهم اشق بو درهم دوكلاني و كلار ب صويله بغرب نيا لار

- ١ اولدو کوزه چکل منده صوغن صونين بالله کوزه چکل کوزه
- ٢ چلو و بود کوزه و ابنه صوي قودرد بالله فاسني فرزندت بيک
- ٣ ديمي کوزه چکل ديمي فايله ادر زنت اودي سزيب اودي کله
- ٤ عرب شبوط و ذ بالله کوزه چکل فايله ادر خور و اودي برينه
- ٥ کسزد من فايله ادر طوي جگري اخنده کم باشله در بيک اولور
- ٦ ابي قودرب کوزه چکل فايله ادر عخور و بيک صونين ديمي
- ٧ بالله فرزندت کوزه چکل صونک انگي شمع اودر اونه
- ٨ چا دوي ابرج نيغريله يا آب کا سيله غنغره انگه فايله فايله
- ٩ ادر خاصه استغرا غنده مکره استغرا ادر صيف زيا ف
- ١٠ محبت کوزه اين صوي زابلا در صوغن و اودي ادر کسيه
- ١١ قودرب خرمه تاسيني تريا و برينه نعليلال اودرب تکجه ايجده
- ١٢ شلفند اده بيم صورا و اوله بعد برور هم بلسا نه يا غن و زنده
- ١٣ قودرب شافلا و کوزه چکل صونک ايندرا اينه ايشا و بيضا

فايله ادر صونين زيا ف مرارا اناکم مشهور در کوزه صورا و کوزه
 طرزه اودي بيا بکسي و اودي شبوط اودي عتاب و دي کلک
 اودي هديرين اكي و هم فرينون برور هم تخم الخنخل و برينج
 هديرينون برور هم و کلک الير ارا يا نه صوبيله بعدب زياتلر
 ادر ليمون دادور هم کوزه صورا و کوزه کوزلوک و اودي صعييف
 اولدغن فايله اده قب سيلتر حبت الغا و اونه و هم صوغ غريب
 برور هم کسي بالغه اولدق اغلن سکريله بعدب کوزه چکلر
 صيفت دا دوي عقل کينج اكي و هم حليبت اقرين مهرين
 الير هم بالکنايت و قدر بري دوکلر بالله فرزندت کوزه چکلر
 صيفت دارو کم بلسا نه يا غيله تر حيب اين لر فلعل کوزه هم
 فلپيا و صفت و هم راسخنا و نه ال و هم مرصا ف اكي و هم
 زغفدن بيک و هم بلسا نه يا غي برور هم قواد و پيري ارا يا نه
 صوبيله ادر زغفدن بلسا نه يا غيله فرزندت بعدب باقي ادر

اِدْجَلْدَه رَاوَل كُون كَرْدَكِرْم مَوَا مِيَا فِي وَكَنَادَه وَشِنَا اَوَلَه
 صَلْبِ عَلِي اَلْوَكُوْرُوْب كَوَلَك دَشْنِي رُوْتُو سِيُوْد لَوَاوُوْرُو
 بِنْتُو بَسْتُو اَفُوْدِنَه دِيْر لِيْرِي مَكْنَه اِدَب اَللِيْرِي بِالْدِيْرِيْ
 بُوْرِيْن مَكْنَب كُنْدُوِي جَمْع اِدَسْكَال اَنَك اَلْيَدِيْ كَرِيْه تَرُو
 اَوْن شِلَه كَم مَسَائِب مَرَضَدَه بُوَك كِرَاوَلَه اَكْر بُوَكُوْرِيْ
 كُوْدَسَه وَكُوْرِيْ رَنَادَه يَلَه بِنْتُو نِيْلِيْ دِيْرِيْ بُوَا غَلُوَا
 اَلُو يَابِيُوِي فَدِيْدِيْرِيْ عِيْلِيْه بِيْرِيْ كَمَاه اَنَا عِيْلِيْه يَابِيُوِي
 اَوَلْدِيْ كِه اَكْر كُوِي بِنْتُو كِر حَرَكْت اِدَب بُوَقَح اَوَلِيْ كُوْرِيْ دِيْ
 حَكْنَه كُوْدَر قَدَح اَبْلَك اَوَل سِيْدَن دَشُوَا رَاوَلُوْرُوْ طِيْبِيْ
 يَابِيُوِي اَوَلْدِيْ كِه جُوْن سِيَال وِدَب كُوْنَد صُوِيُوِيْ كِيْ دَر كُوْنَد
 اِبْلَه طِيْبِيْ وِيْه كَم بُوَكْنَه كَنُوْه اَوَل دِيْ كُوِيْ كُوِيْ نِيْ كَارِيْه
 تَمْت اَلْيَدِيْ كَم اَوَل بُوَكُوْرِيْ اَبُوْرُوَا بُوَكَلَه كُوْرُوْرُو دِيْ مِيْلُو
 فِر اِبْلَه طِيْبِيْ شِلَه كَم بُوِيُوْرُو عِيْلِيْ اَلْوَل طَبِيْعَتَه اَوَلُوْدُو

1 كَرُو فَرِيْدَرُوْب اَوَل دِيْدُوْم اَز لَش مِيْع عَرِيْب فَرِيْدَرُوْب كُوْرُوْ جَكَلَز
 2 عَظِيْم قَائِيْم اِدَه اَبُو عَلِيْ سِيْبَا اَبِيْرُو رَحْمَه اَهْ عَظِيْمه خَلِي
 3 مَعْتَبَر كُنِيْز اَبُو اَوْدِي بُو مَرَضَك اَبُو اَرِيْنَدَه كَجْرِيْه اَبْدِيْ
 4 اَنْدُوْن مِيْع وَجِيْهَه دَفْعَه صَفِيْرِيْ كُوْرُو مَدَلُو بُو جَرِيْدُوْن مَعْلُوْم
 5 اَوَلَكَم اَعْلُو كُوْرُو دِيْ اَنْدُوْن اَجْرًا زَا تَمِيْ كُوْرُو فِي اَلْجِيْهَه كُوْدَه
 6 صَوَا اِنْدُوْرُو كِنَك عِلْمِيْ جَكَلَز كَرِيْبِيْ اَوْتُوْرُو اَبْجَكَلَز كُوْرُو هُوْدُوِيْ كَرُو
 7 جَكَلَزَه اَشُوْرُو لَدُوْرُو كَم ذِكْر اَبْدِيْ كَوَلَا قَدَح اَبْلَك نَدُوْرِيْ
 8 تَقِيْرُو سِيْلَه كُوْرُو اَبْجَقْت نَدُوْرِيْ بِيْرِيْ يِيْ بِيَان اَلْيَم اَبْرَا لَامَد
 9 بِلِيْ دِيْ كَم صُوْتَمَام اَبِيْرِيْ وَتَحْكَم اَوَل دِيْ كُوْدَه كَرُو كَم بُوَكَا مِيْع
 10 مَانِيْع وَا رَمِيْنَد يَا بُو قِيْ دَنَد بَاش اَبْرِيْ كَم كَلَام وَا كَلْم كَرُو
 11 كِيْ يِيْ كَم بُوْنَدُوْ بَكْرُو دَار سَه بُو مَوَا فَا نَدُوْرُوْن هَدُوْ تَقِيْرُو
 12 بُو لُوْتُو اَوَل كَرُو كَرُو كِه اَوَلَدَه دَفْعَه مَنْعُوْل اَوَل بِيْرِيْ
 13 وَا مَانِيْع فَضُوْرُو اَسْهَالَه يَا اِدَا لُو اَنْدُوْرُو مَكْنَه كَم كُوْرُوِيْ قَدَح

کورسه بی اگر یادم آید به معنی او را در اول کلام
 آورده یا در آخر تا داد او را در اول جمله می آوریم
 صاحب مرفعه ابوسبک بنادت بیرونه سوخته و در
 علی روی فتح ادب بودی فزنته ذیر اکثر واقع ادب
 صاحب مرفعه اول حالتی استنداع عارض اولد بوسیدن
 کورده کم فلکوه تمام میز اوله اول ساعت اگر با شیب
 جگر نب با کوکبی دوزنده از جوق فریق با نادر را بی رویه
 تا که کور کله ندو کوی نگیس اده و بی انذار با بنوی کوز او زینه
 قویله نفس را در ب ارتقا فیه اوده لر متصو بوندن اولد که
 کوزا تایش اوله بر میل اهته اهته حرکت دیب دنده
 صوی میلک اوجیله اسغه یا زوجه کورده کم صوا شغه
 اندری غینتک خیل طوی کندیه کجد زمان صبر اوسیل
 فی الحاکم خدما نظر اده اکر صور حرکت ادب جی اولد باینه

۱ تراکنه بیور لرا دوندن باشی بر ایله کتا فتعنی لیب کتد
 ۲ نرالیکه اسغه بکه کوز شله کمر تمام ایله بعد لیب
 ۳ بیوره کمر علیل کوزک بوندن کجانی کوشه سه بقه میل
 ۴ کوزک قیرغندن کجانی کوشه بندن عمله کتوب میلک
 ۵ اوجی خول موضعه فیا که کوزی اول طرفندن اچدی رکی
 ۶ و جیچون بی صاحب مرفضک صبری صیاجی کم اغدیبه
 ۷ دزمتنه کافت کتودری یا خود کتود مزی انجی نانه ایله
 ۸ موضع نشتک بر اینده مدد یا دکلم وهم میلک موضع نشتک
 ۹ سهله بوکک کزد زلق کوز اکر صاع کوزی اچدی لیا
 ۱۰ میل سول ایله کونا اکر صور کوزی اچدی لیا صاع ایله
 ۱۱ کونا بقده میل افعی اده تام قوتله شله کم میل کوزک
 ۱۲ ارجنه کده نظردا میل قرینک اچویا نت کوز نا و کلیله
 ۱۳ میل نشتک بر اینده کتود جهل اده کم میل نشتک اچدی

لوب

ولي فان تلاه ادراد و في اي اوله االه قومو كو كدر
 بلكه اشنه يانترمو كو كدر سيل و جيله اگر يانترموني اولر ساطله
 علت سوزد اولود تخليل ايلك دشواد اولور في الجمله اولر اطلاند
 كم صوي تمام فرادنه ايلد يانتر لريود هم عليل ترغ كدر
 نخر ادراد بوغز يله بوزيله ايليه وهم اغز يله صوي بويا
 بوغز اندر ااشفا سيل ادراد طيب چول كود كم صوتام فراد
 ادب يانتر سيل ادراد غله طند و جماره كل يا غيله بيمد
 صادر سن ايلر يانتر فله كوز ادراد ادره ادر اكي كوز ييله
 محكم بليا اكر كوز كوشنه ينه فان بورجك اولود سبه
 دكلر عيشق طوزله كوز ي محكم بليا فر اكو ادراد بانورده لدر
 قلبي ادرده ساغ يانه مول يانه ييمه سولا بقوا وير
 كين اوشا بنين ميع و جيله حكك ايمه سوز يليميه اكر سوز
 بلك و ليه ايليه انا ادر ادره كندوي ادر مغل اكر كابل

1 اشنه يا نوره والا جود اولر كم عنينك خجل ايلر صوي
 2 دشق ايلغه كندويه قول ادر و جوي چون اولر كم صوي بيله
 3 بركنر يانتر غله هدر كن ايزي بلور من وهم چون اولر كم خجل
 4 زحمت جكلر صوتك دوكلي ايلب كيند اولر موضعه كم محار در ايلك
 5 كب بركاند ادب هيب ادره في طرفه بيل ادرده اولر باكا
 6 ايلك كركند اكر صوي ايلر ايلك زحمت غايت چون جكلر
 7 سيلك اوچيني كوزك اشفا طر فند بعق كركند كم اچق قار
 8 تلاه ادر اوله صوي اولر فانيله يا نوره لدر كم بقدر و جكلر صوا اولر سا
 9 فان اولر صوي في بريم توچه ادره اكر يي قصد ليميك ادر ايلر
 10 بوغز فان عارض اولر ادر ساغ ييمه كم جمع مشكل مور يانر
 11 يا ندر اكر صوي جكلر ديدي ليج اولر سا قلانه ايلر صوي غايت
 12 منها اولور زيبا فانك حراري صوتك بطونتي كو بندر قار
 13 فان اولر انا اولر فانكم سيل و جيله تلاه ادر اولور عدد كل ددر

- 1 صلیا شفتلونه صوف مخدر خداد لدا د گیم ناکه باش اغریب
- 2 نفلدایقه آل کسرمک ولوغ اولور بادام بغیله جلا بکوره
- 3 کرا قند من عارض اولما ای بو دینی اولکم افریغی زایل اوله غذا
- 4 ادرید رب هیچ وجهه چینجک ننه ید میله یا جاوا یا خوج
- 5 خدیو لجه لری کچی کون اذ قنوغله کوزی ایلمر فاده لریب
- 6 اهسته کوزلر یا نبونی کل صویله اصلدب کوزی اوله یولر
- 7 شله کم یا بقدرن کوزه هیچ نوغله زحمت ارنجه کوزی ایله
- 8 اجما لوطیاینه یا بنقله یدر صا نوس کوزنه بغیلمر اوزی
- 9 کوزینه ایلر لیکن اغنامه یقیس لیم کیم صواب اوله اولر
- 10 دمن قزل کل صویله قندب کوزی اول صویله یولر صاحب
- 11 بیده لیا ولورده اذ فاینه و دودت یا ننه یا ستقلر قویه لری
- 12 شله کم دوت طر خوج جمع یا ستق اوله اغمار ادب راعت اوله
- 13 هیچ نوغله حرکت اغیا یا شدره اشغه قرا د تا د یا برنجک اولر

کوزینه

کوزن اون و موز کوزر سا بوغوشنا فرنج عریسی کاسره اصفهانی
 چکل کوزی اول کوزند صکن سونیه معاد دت دسه بیله
 کوزی ربه الله کوزیز لطیفه مکنجه بواج کوزنه تمام ختم اولمدر
 جهاد کوزیم بیلک اولی بیوبن بکدر سینه اول سنندون
 عمله کوزدر و الاجوف اولم کلجه بمنوق کلنگ اولور
 بیلک اولی موضع بولغز آله اولما نوز نینتور که نر منند
 دخی د کوزیل اول منفردن استغلا اولر اولی عادت
 اوزدیه صوی کوزی کوزی بینه باغلیا و تنکم ذکر اولدور
 و بعد وقت اولکم بیلک موضعدرن زیاد ات غارض
 اولور ای استوز بیه یا خوز متصله کلر هیچ ایجا لایق بکر
 دخی بعضدا قزینک آلتدن یار کوزی کلر و بجا دت
 بو طریق عمل مخالفه دوز و لیکون بونی شولوت اولم
 صونلنا اولور و طوبت بیصیه کتدیجه چکلر کمال کلر

١ عوجي كم معرته اب اوليا اول كركد كه هيرينك ايشيا
 ٢ وعلا سني بلكرا ولكم معدة ن اوله ايارج بقعده له ساكبه
 ٣ رادب معدة كلبة كركله مقبلكي واي سونله تقوية ادر اولم
 ٤ مصحح معدة ر مراعات ادر شله كم بو معالجه نك مومنعده
 ٥ ذكر اولنا اكر معدة اسي اعلو اولنا ساعدي مطبوخ هليلجه له
 ٦ ياد ادر كسا نار شريكه ليمون شريكه تقوية ادر شول
 ٧ عالجكم معدة به دماغه معدة ن متصاعدا اول سونل اوليند
 ٨ اول بخا دري دماغه ن منع ادر بادة ابقدر بلكر صول
 ٩ كليله يلدب شفقينه طرا ادر انا علم كركي معالجه
 ١٠ كونك شغل عولوني بادر كم ابي خيله كه لراد اكر ادر
 ١١ هيرينك ادرني اسبابي و عوجي بيان ادر بو متالات ادر
 ١٢ نبابدد هرايد بوجبه مرضه و ادر ادر ادر ادر ادر الله
 ١٣ اولي ابر طوبت بيغيتره اوله سر ضروري بادر

١ كوز ايلب بو معاللا اولنخندن صكره نكاه وايغ اولر كمد
 ٢ كوزه سنجو ضرابان عارض اولور اكي نندك باهيسك عام
 ٣ نبتنه ايلان نيقير ن ايلكند ا اولور با خود صاحب مضك
 ٤ صادق برفين انكندن اولور في الجملة كركد كه عي النجيل
 ٥ اولك معالجه به مكر ديت ادر ب شعولا اولر سعوط لدر كه
 ٦ غدره لدر له ضاد كركه كم اولر ساكجوا ن اوله اكر نك ادر
 ٧ معالجه انجك اولور لدر ساكوي ايت عظيم سونل اولب
 ٨ اميد ري منقطع امكاري خايغ اولور صيف ريف اقبول كم
 ٩ ساكوي ساكن ادر كنده ايقو كود و ساكن اينا ساكن ديم
 ١٠ زعفران و انبوت و صيغ عربي و حنظل هيرينك ادر ديم
 ١١ كينوا و انزوت هيرينك دودت ديم خديب متور ديم
 ١٢ دوكلر ادر برفور صويله بقديب نيا فلر ادر عيمه انجيه ادر
 ١٣ بانو قله كوندك ادر و دونه ادر كونا ن اكله و انا عي الله

رطوبتي كحي اولمقد شعوي بيوتك غلظت بو تقير المذكر
 مرضولم رطوبت بيضيه وابع اولور اكدن خارج دكلد ياكينه
 دوش ياكينيله سوكم كينه دوش بار تغذره اولور اكلدك
 ياكرك اولور باسوكرك وقت اولكم اذغرف سوكرك اولور
 مغدار كسيرون رطوبت بيضتك اذ ياكه طبرغي نودك
 اذ ناسك حجاب اولور اناشول وقتك اذق باخون بجز اوله
 اول اقتد نوك اولكم بو قزو ياكوه ذكرا اولور يدي واولكم
 كينيله دوش اولور اصد لودر ياراف اولور قوايند
 ياراف اولور لوندن ياراف اولور بو سوك واما اولكم قوايند
 اولور نيله اولكم قوامك بعصي مغدار اولد بعصي غلظ
 وق اولور بو علتك ياردي هدرنكم اراق اوله ابي كين من
 اولكم ياقن اوله ابي ديجا بو كمن زيرا بعصتك قوايمي اغلظ
 نيات جوف دور غلظ اولور ياخود دوكلي سره وليم غلظ

1 الخياب رطوبت جليدينه عنكوتيه عار اول اول مرضلري بلدر
 2 اولمق ياك روح باصديه عار اول اول افن ابري بلدر
 3 درج ياك سب كوتلك اسبابي ملائتي وطر جني بلدر
 4 اغياب دور كوتلك اسبابي وعلو جني بلدر
 5 اغياب قادن موقدن زحمت كجرت كوتلك علوي بلدر
 6 رنج ياك رطوبت زماينتك مرضلر ك عدوي وعلوي بلدر
 7 سكر ياك عصب مجوفه عارض اولن مس ضرلي بلدر
 8 طنون ياك عصب مجوفتك اسبقنا اولدغنا اسبابي وعلوي بلدر
 9 اوج ياك كوزك نوري ضعيف اولدغنا اسبابي وعلوي بلدر
 10 اغياب انواع كوز اغزلونه ومرضلر نه حاجت وكر ي بلدر
 11 اغياب رطوبت بيضيه عارض اولن مرضلري بلدر
 12 رطوبت بيضيك عارض اولن مرضلر لوندن تغير اولفد
 13 جوف دور غلظ اولور ياخود دوكلي سره وليم غلظ

ذَكَرَ بِلَدِّكَ سَيَكُونُ بِكَ أَوْزُوكَ يَا زَيْنُشَ خَطَرَكَ بِكُمْ بَوْنُكُمْ .
 كَوْنُكُمْ وَأَدَامَا أَوْلَاكُمْ لَوْنُكُمْ دَوْنُكُمْ أَجْدَادُكُمْ دَوْنُكُمْ .
 رَهْطُكُمْ جَمِيعِي لَوْنُكُمْ دَوْنُكُمْ مَأْرَجُكُمْ عِلْفُكُمْ مَوْتُكُمْ كَوْنُكُمْ .
 أَوْلَاكُمْ لَوْنُكُمْ دَوْنُكُمْ كَوْنُكُمْ قَوَائِمَا أَوْلَاكُمْ لَوْنُكُمْ دَوْنُكُمْ .
 كَوْنُكُمْ دَوْنُكُمْ قَرِيبِي يَا صَرِيحِي شَخْلُكُمْ كَوْنُكُمْ كَوْنُكُمْ طَرِيفِي
 أَوْلَاكُمْ يَا بَرِيحَانِي أَوْلَاكُمْ كَوْنُكُمْ بِكُمْ كَوْنُكُمْ أَوْلَاكُمْ بَعِينِي
 لَوْنُكُمْ دَوْنُكُمْ بَعْضِي فِيهِ لَيْسِي لَوْنُكُمْ أَوْلَاكُمْ كَوْنُكُمْ بَوْنُكُمْ
 بَوْنُكُمْ خَدَا دَوْنُكُمْ كَوْنُكُمْ زَيْنُكُمْ خِيَالُكُمْ كَوْنُكُمْ زَوَالُكُمْ خِيَالُكُمْ
 شَكْلُكُمْ لَوْنُكُمْ أَوْنُكُمْ أَوْلَاكُمْ خَوَالُكُمْ لَوْنُكُمْ سَيْسِيكُمْ كَوْنُكُمْ
 مَصَافِيكُمْ دَوْنُكُمْ خِيَالُكُمْ لَوْنُكُمْ طَوْبِي بَيْضِي دَوْنُكُمْ
 كَأَوْلَاكُمْ خَدَاكُمْ نَلِيكُمْ نَلِيكُمْ كَوْنُكُمْ خَالُكُمْ لَيْسِيكُمْ رَجَعْتُمْ
 أَوْلَاكُمْ جَمِيعِي أَشْيَابِي أَوْلَاكُمْ مَصَاعِدِي أَوْلَاكُمْ خَالُكُمْ لَوْنُكُمْ كَوْنُكُمْ
 أَوْلَاكُمْ رَهْطُكُمْ دَوْنُكُمْ كَوْنُكُمْ كَوْنُكُمْ دَوْنُكُمْ يَا رَهْطِي نَهْ أَعْتَدَا

1 اولودو اگر جمع غلیظ اولین اولدسا کوزک کوزک سیکلی بالال
 2 اولودو اولوز حکیمله مورکم اکیچیز در اگر لایزال لایزال یعنی
 3 غلیظ اولدسا کوزک خایج دکلدت شوق لایزال غلیظ دویوسته
 4 اوله اولوز دینی اولودو کوزک دیری اولدکه اول لایزال غلیظ
 5 اولن اولوز اولدیرسی اوله اگر بو طرفیه اولین اولدسا لایزال
 6 اولدکه بوعلتک خدا و ندی بو نسیکم نظر اولد اولد اولد
 7 بوقرائسنه طنده نینه جینزیک کوزک لایزال اولدکم اولد
 8 اجزال لایزال غلیظ اولن موضع اولوز کوزک لایزال اوله اول طرفیه
 9 اولدسا لایزال اولدکم بوعلتک خدا و ندی بو لایزال
 10 بوزک نظر اولدکه تمام کوزک شایکم بو لایزال لایزال
 11 اولدسا لایزال اولد کوزک کوزک لایزال اولدکم اولد لایزال
 12 غلیظ اولوز لایزال اولد اولدسا لایزال اولدکه مایح
 13 مومک کوزک لایزال خیا لایزال کوزک اولد اولد لایزال لایزال

رطوبت جلیده تیله عنکبوتیه عارض اولس
 مرضی بیدرز رطوبت جلیه نیک مرضی اون الی در
 بیک ذوالها نیمه آغشی زوالها سیم آغشی اینداده
 الی فوفانه چی اینداده مالی اسفل بینی قنوعه الی الصفرة
 النخی قنوعه الی السواد بینی قنوعه الی البیاض سکرینی
 قنوعه الی حمرة قنوعه انقاده اوغشی حجومها اوزغ صفره
 اوزغی کبرها اوزغشی بیوستها اوزغشی رطوبتها اوزغشی
 ده ده انقادهها اوزغشی قنوق انقضاها معلوم اوله که
 رطوبت جلیه نیک مرضی بوندره که ذکر ابلاه کسریکون
 رطوبت جلیه نیک مرضی قنوعه افق دهری افق لرد که قنوعه
 دوش آغشی انقاده که کینتله دوش آغشی انقاده که
 کینتله دوش آغشی قنوعه الاتصاله انا اولک نغم
 کوصفه دوش آغش وجه اولد نه بریک اولد حیم موصوعه

1 جینش اوله یا سونخه انا اولکم بیوستله ایندالده جینش اوله
 2 اوج حالده علاج دکلد یا بود یا نفاک دوطیبی یا سیر اوله علاج
 3 بودده که بوعلینک منداوند ناک کوزی کوجوبان اولود اصلاکوز
 4 اولود بیغی جزالرنک رطوبت یا سیر اولود بودی کی نوبده
 5 قنوقن جزاسی بیوسته اوله یا خود بر آگنده انک حکم صیابن
 6 غلیظنی حکم کینه انا قنوق اولدردکم بیوست اولور کسکرت
 7 کوزی کوجوبک اولر واقوندا اولود اولکم ایندالده علاج
 8 اولس اوله اولد کوزی کنده انا زه نینک بوزکرت دکالون
 9 اوله علاج رطوبت بیضتک نوزکی جنلیقنک بیویکلیک غلیظ
 10 اینک علاج دده بندک دماغ ایدت پاک اولد کوزده جلاوری
 11 سیدلما اینشمالا ادب تجلی اوزچی دودیدر جلاک اولک کینک
 12 زور لوقنک انک کینک علاج بیوسته اولس با نراغی علاج
 13 کبیرن رطوبت اوزغشی بیوسر بیوسته کون الله اعلمکم

1 كوركي كوزك دخي جليدي نيمي كند و مويوندا نه زابل اوز
 اولسا بوي يوزور و جيبيري اشفا اوز اولسا بو جيلين اولور و
 كاهم جليدي نه انقار اولور اولكا اوز التاه و باغري بو جيلور
 جيل بيله دخي يوست سيبيله اوز اوله و هرگاه كم كوز لوز
 اولور و فوزي رطوبتلك سيبيله اكل كوزنه خله كم دنيانك
 اجور نيگ كم جيري كران در اول هوا اول موضعي قرا كوز
 جهر كم كاهه باق اولوب بوي نوقه اول اوز روضه صلاب
 كوز بوي اوز اولور اولن تنجه و اينقاه اولور و ضم زلور
 ايشق اوز اوز در كل نكوز له غوز كراهه عطر لاله ولا قرو
 تنجه كم رطوبتلك خليل و لفي سيبيله اولور اوله رطوبتلك
 اريجي تد بوزر بوزر كوزي لوزكم گيسته دوز كوزي و جب
 اولور نه ديمي اولور كه بو كرا اولور اوزي اولور كه
 جيلك اولور بو سكلنك سيب ما ذه نك جو خيلند نه اولور

1 زابل اولور اوله ساغدا نه يكا ياخوز مولد نه يكا سبال اوز اوله
 2 اوزي اولور يوزور و ياخوز اشفا يكا جيلور اوله اوزي اولور
 3 اجور كوز اوله ياخوز اوز يوزور و لغوش اوله ولا جيلك
 4 صاغدا نه يكا ياخوز مولد نه يكا يا قرو يكا سبال اولور سبب
 5 عصب جوتك عضلوري تنخ اولور و غندا نه دوزنخ دخي
 6 يا اينلور اولور يا يوستنه اولور كي نوزك دخي علامتري
 7 معلوم دوزي اشفه فومنه كوزك سبب ايشق اوز اولور
 8 وهم رطوبتلك خليل اولور و غندا نه اولور كم رطوبتلك راد
 9 طنز نه فلد غنك و اشفا يكا جيلك كوزك سبب عصب جوتك
 10 عضلوري اينور اولور و غندا نه اولور اوله اولسا هرگاه كه جليدي
 11 صاغ يكا باهور يكا سبال اولور اوزنك كوزي اولور كوزر
 12 دخي وقت اولور كم جليدي نك نغول اولور اوزي يوزور
 13 يكا باشفا يكا سبال اليه اولور كه كوزر كه نوزنه اوزي كوزر

بونك اوزدونه غاي اولور ديجي اولدر كه بونت غاي اولور
 ويكيون كون قنورا اولق ايئنيك سيب لظاظ غلبه بسدن اولور
 دوطب غاي اولور و غنك سيبكه سيبست غاي اولور و غنك
 سيب معلوم ددر تر كوز بوز كوزده دكر اولينده و و قنم انك كون
 نغبرا اوله كيلينده ن غناج بزكون انه نك اهر اولور اولينك
 خوز بوزي هر بيه كم نك نراته اول غلظك كوزنده كوزدر كم
 كنده به سوي اولينده و ديجي هر قنم رطب غلبه اده كوز
 خيره اولب مفضل ايني لك اولان و هر كا كم بونت غلبه
 اده دوطب بيضيه مجر اولب منقذ اولور اول سيبه ن
 كر سلك باطل اولور وهم عروج ديجي مشكل اولور لانا جليده
 متغير اولد غنك عروج اولدر كه اول غلظ استغراغ ايدور كم
 انك كونك علويت كونده نك اهر اوليندي دم غليل ديجي
 استغراغ اولور و اكام رطب غلبه استغراغ اياج صغور

1 بچي كليك سيب جوز استغراغله فولنده و رطب تحليل
 2 اولد غندان اولور و هر كا كم ليسيقي صغرا ددر بونك اولور
 3 نور با صوره نكدر اولور هر سيبه كم بنكند و موهوعنك بونك
 4 اول نك جغه بچي كرك كوزدر سيب اولكم بور رطب حليديك
 5 كوهينه بونك اولور اولور اولكه اولدر نك اول قوت نك كدم
 6 ككدر طنز ينه سرات ايلند و هر كا كم كرك اوله سيبه
 7 بغير له روح با صوره خور اولور بوسيد هر بيه كم نظردر
 8 كندر و بغير ندر بونك در اولور كم روح با صوره نك بغيري
 9 اولور بونك قيا س نكدر ايه و قوي اولور بونك روح با صوره
 10 قوت بونك اده اوله جمله امرا خلد و بونك اولور و غلظ
 11 و كاون عروج اكي بونك ديجي معلومدر اما اوجي بونك
 12 كينيكه دوش اول ديجي اوج بونك بونك بونك بونك
 13 نغبرا اولب با قيا غزل اولب با صوره باق اولور كيني رطب

اولدوکه روح باصرو شقار طبعينه الكرك اولدو يافند غي
 سلبوي اولدو در اكا ذريغنه قنت اديتموم غي نواه سلبوم اولدوم
 روح باصرونك فليله ضيف ليلندن اولدو شقار اولم طيرت
 كينندن نكاه اولدو در اكا اولدو در اكا اولدوم روح باصرونك
 اولدو اولدو سندن هر يك كوردونه شقار اولدو در اكا اولدو
 اولدو صوبونين و عياقونين اولدو در اكا اولدوم روح ليليف
 اولدو قوتلك ساقن اراغنه دوشردو شقار بركندن اولدو در اكا
 الكرو اراغ اولدو در اكا كينتك كينتك الحوالي سركب اولدو اولدو
 سركب ذري دوت دولدو در اكا اولدو در اكا اولدو در اكا اولدو
 و عيلظ اولدو در اكا اولدو در اكا اولدو در اكا اولدو در اكا
 چون اولدو و كين اولدو در اكا اولدو در اكا اولدو در اكا
 اما اولم چون اولدو عيلظ اولدو اراغنه هر نيم كود كوكب
 كود ذري سا قند ارا فليله سلك قوت ليليف اولدو

1 وَحَبَّ قَوْفًا لِيَلَهْ اسْتَفْلَخْ اِنْدَ وِ دَرِي دَهْ وِ دِمَاخْ زِيغَنَكْ اَوْدُكْ
 2 سَمَلَدَهْ بَا سَلِسْتُونْ جَكَلْ اَحْكَامْ بِيَمَسْتْ عَنَلَهْ اَنِزْ اَوْدُكْ دُطُوْبِ
 3 اَرِيغِي نَدِي نِهْرْ اَوْدُكْ دَرِي دَرِي نَوْعِمْ نَفْتَقْ اَلْاِنْفَا اَحْدَرْ بُولُكْ
 4 عِلَاجْ قَوْجْ عِلَاجْ كِي وَ لِيَكِيْنْ بُو قَوْجْ مَدَهْ شَكَلْ كَدَرِي زِيغَلِيَكِي
 5 بُو مَرْ صِكْرِي جِيْلَهْ اَدَا اَوْدُكْ اَتَهْ اَوْدُكْ دَرِي وَ قَتْ اَوْدُكْ لَهْمَقَهْ
 6 عَنَكُو شِيْطَهْ نَزْعُو مَرْمَا دَهْ سِيْنَتُو نَفْتَقْ اَلْاِنْفَا اَوْدُكْ اَوْدُكْ
 7 اَوْدُكْ عِلَاجْ كُو ذِكْ مَرْمَلْ نَدَهْ شَكَلْ اَوْدُكْ مَرْمَكْ دِي كِهْ اَكَا
 8 مَلَلَدَهْ نَهْ فَا بِيْنْ اَوْدُكْ مَكْرَا وِلْ مَادَهْ اسْتَفْلَخْ اَنِظْ كَهْ فَا بِيْنْ بُو كَهْ
 9 اَرِيغِي بَا سَبْ بِيْجْ بَا مَرْمَهْ يَهْ عَا رِيضْ اَوْدُكْ مَرْمَلْ اَوْدُكْ اَوْدُكْ
 10 اَكِي وَ جِهْلَهْ نَا مَعْرَا وَا كُوْرْ بَا كِيْتَبْدَهْ بَا كِيْتَبْدَهْ اَوْدُكْ كِيْتَبْدَهْ
 11 كَا رِيضْ اَوْدُكْ اَوْدُكْ دَرِي دَرِي اَوْدُكْ دَرِي دَرِي بَا مَرْمَهْ جُوْرْ اَوْدُكْ
 12 جُوْرْفِي سِيْطَهْ اَنَكْ قُوْتِكْ سَا قِنْ اَرَاغَهْ دُو شَرَا وِلْ سِيْطَهْ
 13 اَرَا كَهْ قَنْدَرِي بَغَا بَتْ اَوْدُكْ اَوْدُكْ اَمَا يَا قَنْدَهْ خِرْ كُوْرْ مَرْمَلْ اَوْدُكْ

يوت غلبه ادر وف اولدوله رگوبت جلد به بيورك
 اوروردن ندي كوكك كودن والا حليد به بويك اولد
 علاج يوت علاجين ذكرا وكنشدن روحك ازبني علاج
 دي يوت علاج كسيد والله اعلم درديجي آيت
 تب كورلك اسبانيني علاجيني وعلاجيني يلد را ناكه كور
 سلكن سيب اوج درلوري روح باعونه لك غلبه ليندن
 اولور كنجي كوزك اجزالريك رگوبتندن اولور وهم رگوبت
 بيشنك غلبه اولد غندن اولور اديجي كوزنك حذارينده
 ازا ابلد كندن اولور زير كندك ذك هواس عبي النبا ريكه
 هواسنده را بنوي كلفن در كند هواسنك وهم كوزنك
 نوري كوزك رگوبت علاج باعونه لك وبيشنك غلبه نبي لعين
 ادر بوسيله كند كوكك كورديجيتم كه اولور كندن
 هواسنك للاف باكل اولور علاج باعونه جي كوزك رگوبت ندي

1. با فزني ندي كوكك كورديجي اولدركه اوج قنبريكه
 2. استرخ اندر سيمه دوشناي جگلكه كمام عكده برغبر
 3. ادب لنيانده اجزا اذاه كورنر بخورنيلدب غداينك اجنه
 4. دايجو ستور عرو اولور واكم از اولب غلبه اوله اراقده
 5. ايوكر مزي درلوسيب وارد رگوبت تكايف اولدنينك
 6. سيبله در يا خود رگوبت غلبه لنيك سيبله در رگوبت اندر
 7. بيلرد اولور بونك علاج غايت دشوار اولد بيا ادر ادر
 8. غلبه بولكا ابا رجه ن يقينه دن جاره بده بروج الهف كلك
 9. بدمك ككوزم رگوبت اوزوج اوله جوكب فزاي غنبريكه
 10. كين جين فلانريك وبله بزر وارسه واقلم جولو اوله
 11. دي اوله هرنيه كم نظرانسه اراقده بافنده بقايت كوكك
 12. و فونلوكوده واقلم اذ و لطين اوله بافنده كوكك كورديجي
 13. اراقده جينور ادر سيب اولد وقت اولر كم بوج باعونه

١ كبريتك كبريتك كبريتك كبريتك كبريتك كبريتك كبريتك كبريتك كبريتك كبريتك
 ٢ كبريتك كبريتك كبريتك كبريتك كبريتك كبريتك كبريتك كبريتك كبريتك كبريتك
 ٣ كبريتك كبريتك كبريتك كبريتك كبريتك كبريتك كبريتك كبريتك كبريتك كبريتك
 ٤ كبريتك كبريتك كبريتك كبريتك كبريتك كبريتك كبريتك كبريتك كبريتك كبريتك
 ٥ كبريتك كبريتك كبريتك كبريتك كبريتك كبريتك كبريتك كبريتك كبريتك كبريتك
 ٦ كبريتك كبريتك كبريتك كبريتك كبريتك كبريتك كبريتك كبريتك كبريتك كبريتك
 ٧ كبريتك كبريتك كبريتك كبريتك كبريتك كبريتك كبريتك كبريتك كبريتك كبريتك
 ٨ كبريتك كبريتك كبريتك كبريتك كبريتك كبريتك كبريتك كبريتك كبريتك كبريتك
 ٩ كبريتك كبريتك كبريتك كبريتك كبريتك كبريتك كبريتك كبريتك كبريتك كبريتك
 ١٠ كبريتك كبريتك كبريتك كبريتك كبريتك كبريتك كبريتك كبريتك كبريتك كبريتك
 ١١ كبريتك كبريتك كبريتك كبريتك كبريتك كبريتك كبريتك كبريتك كبريتك كبريتك
 ١٢ كبريتك كبريتك كبريتك كبريتك كبريتك كبريتك كبريتك كبريتك كبريتك كبريتك
 ١٣ كبريتك كبريتك كبريتك كبريتك كبريتك كبريتك كبريتك كبريتك كبريتك كبريتك

١ ذبي غليظ اولب بوسبكي كه كرمزا اولود اولكم متوا كرمزا
 ٢ اوله غلبه كم كو ننگ نوبى دوح باصرتك لكافنو غليل اولكم
 ٣ غليظ روزه غليل نوبى كه رجبكم كه اوله كه هوا ربك
 ٤ كفاون سيبيله غليل نوبى زياده اولب ميع ننه كو نرنا اولود
 ٥ وهم جوفو كرم شكو اولك سب غار معده اولونا هوشكم
 ٦ معده بان اوله علك ميب اوله وهو قنكم معده ميب اوله
 ٧ شكو نراك علك قوبلكه الكو بوعك بوبك ذالكذ كرمزا
 ٨ واقع اولود علع اولكم فان غلبه ننه اوله قينالده وكلاذ
 ٩ كو نسته ن كم نافيرو ذك ناه الذب الكبح فقيريه اسفيلغ
 ١٠ اولر لطف ندي بريدت كه كمام علكه لجناب اولر كمام
 ١١ الكون نوما نكران ليجان و باخو نوماي سدا كه سوك سوكه
 ١٢ سغوب اولر كمام نكران اجي اكي اولم نكران ليجان كرمزا
 ١٣ ليجان اولر كرمزا نوبى كه معالجه اولر كرمزا ميب اوله ميب دوي

زحمت جگر کوزک علاج بود بقدری همان صوبه قند کرد
 او اصولی استخمله کوزه گشته زرقم بالله منسوخ صوبه کوزه
 لند ز نایب آده وهم ذکر مطرانی قزوب آندم شکرایی
 اودر نه دوک کوزی الک سخاوه طومق فایب ادعوی غلیل
 ایلی ادر زب زوناد با بوج و لیل لک یک صوبه قندب
 باشی اوزک سخاوه طومق علاج کاندن سیدی آب
 دگوبت زما جینک مرضانک عدوی و طومقین بدرد طوبت
 زما جینک مرضانک عدو آده بری بری بقدری بالجموع
 ایلی بقدری لونها الی الصفرة او جی بقدری الی سود ویدی
 بقدری الی لیل زینتی رویتها الذی جنودها یومی کدفا سکری
 صفحا لقتنی جموعها او یخه غلظها اوز بری بقدری لونها
 ایلی بقدری الی کز مرضانک خادث اودر جمع رگول بری
 جلد نیک مناز لندن اودر بایس در با مرکب شوکم

هوایی کنه مویندن مرطبه رگندن هوایک مویک
 2 لطاف روح با عزیزک لطافنی از جوی یاد ادر بوسیدت
 3 مدینم کذا آله کوزین اوتوب کوزک کاف صعیب اولور
 4 بوعین آله کک کوز کوزک زده و اشکل کوز کوزک زده و افع اولور
 5 علاج اولدی که دطوبت ادر بی بقدری ادر کوز کوزینه خا اولور
 6 مدین طندب باشنه بنفنه یاغزدن کز کزنی و طومقین
 7 کما ملاده برهین ادر وهم جوز کزک اودر ایم حله و
 8 کوزن اولور بوسیدن آله کوز کوزی صعیب اولور ادر
 9 کوز اولور و ایلی کوزنده کوزدن ایدنی استخمله کز
 10 نه قدر بقدری غلظت جمع سنتک لونه آله کوزنه اقلان
 11 کوزن علاج بود که اسمای لوز کز کوزک ایلی زابورک
 12 اسمک متصل نوز نظری کما دونه الفخ با
 13 کاردن صوقدن زحمت جگر کوزک علاجین بلدر کاردن صوقدن

عارض اولوز و لاجوز اولم تفر و لاجوز اولم عارض اولوز و لاجوز
 اما چنگم برناه منصب اولم اغفالده برعوض اولم ماده
 مندر اولم عك وحي منفق عارض اولوز اولم ماده به مخلوط
 اولم اغفور صريت عك مركب اولوز نيم ذكر اولم لاجوز اولم
 ادر اتي مرصلاك سينلو نيز عك عارض اولوز اولم مرصلاك
 سيندر نيم عك عارض اولوز مرطب مرصلاك سينلو نيم
 عك عارض اولوز مرصلاك سينلو نيم عك عارض اولوز
 في الحله بوسر صلاك عك نيم اولم اولم اولم اولم اولم
 باشند و بندن استغرا غلادوب مايشله قان الموقفق كدر
 سلك باشند و مركب الكامل ماده باشله انه ايه بلك
 كدر شوك كوده موافق كيه ايه اولم معالجه لري اتمكدر
 اما نقر و لاجوز اولم اولم اولم اولم اولم اولم اولم
 اولم اولم اولم اولم اولم اولم اولم اولم اولم اولم

1. سينط و نيا اينه يا صوف و آله اولم بواينه صوف و ايه
 2. يله اولم كرك و ياكور بغير ماده اتر بغير ماده اولم
 3. صوف معلوم در كرك ماده يله اولم اولم نقر اولم اولم
 4. شوله درت اولم كرك بريندر نيم كرك يله عارض اولوز
 5. موصوف وحي عارض اولوز نياينه اما نقر اولم سينط اولم
 6. بغير نيم مرطب اولم نياينه وحي مرطب اولوز بوسر
 7. غالب اولوز نياينه وحي ايشه اتر حلاله و كوت مركب
 8. اولم نياينه سينط عارض اولوز نيم بوسر اولم
 9. نوز منقطع اولوز بغير نيم سينط و لقا و ياكور حلاله
 10. و بوسر مركب اولوز نياينه كلك كيه صيف اولوز
 11. اولم نوز منقطع اولوز بغير نيم نياينه اتر اولم
 12. بوسر نيم نياينه غلط عارض اولوز اولم بوسر
 13. بوسر نيم نياينه اولم اولم اولم اولم اولم اولم

اوله نور منيحه اولو لغيله كوز تحلك باطل اولور سندن
 ابرونيله عصب بخوف عليه ديجي اما عضلك عنت كي نوعه
 بيكي ايتونا دريپ تيجنه وليكن تشيخ ديجي كي نوع دريپ
 تشيخ ايتولا دريپ تشيخ بايرلك ديجي علا نلاري معلوم
 و نهرهم دورا شولا دقكم عصب بخوفك عضلاري تشيخ اوله
 طاقه كنده مويضندن زابل اولور كوز الامور اخلاص كوز كوز
 سگايه كم ايتونا اوله كوز ملذونه بلاردا كرا ايتونا دريپ
 مندوا اولر تحلك باطل اولور انجونم كوز لميلاري غايب
 طنر چيار عصب بكارا نوك بخوب عصب جگليكي سيبيله
 طنج اولب نورك بوي لو نلاريچ ايتوناك و تشيخ ايتونا
 اولدرله دماغ باك ادب اركا اياج قيقو و جت قونيله
 و ايطر نيل تخون ايتونا ادب عرقه لرو عوطونلاراد لر
 قونور سرتلر عجب الله و شفقتنه لادن طلي باده لر

باطل اولن اوله بكا علاج نيقه و اته اعلم نلاريچ باس
 عصب بخوفه عارض اولن مرضاري لرد عصب بخوفه عارض
 اولن مضار اخ وجه اولدرنه ديمر نلر سكر نلر اولر مشاهبه
 الاجزا يعني لخراري نربرنه بكارا سني صوف بار
 فرو ان نمندو كرا مركب بومضار جليبي عصب
 بخوفه حادث اولور اشاع و منسوب ديجي بوندن غاربي اول
 عارض اولور ايتونا القدرع الخي المراض لاليه سذكركم
 كي بكم بولره بكارا وارسا و سني اخلاص القوتنه كالمك
 كي بكم فتوكب حرقب بكم بولره بكارا وارسا لامل عصب
 بخونك جميع مرضاري قدره كركم كله اوج وجه اولدرنه
 اندر مرضاري اولو سا كلر ساعليم مقدر نلر جانا اولور
 اندر ضيف اولو سا قدره ازرق اولور اكر مرضاري
 متوسعا اولو سا بخوفك في الجملة و دماغ ايجنه باكي

طغرتند انبختا اولود بوكلار كويدي طنزه كلور بلع شونلكم
 زجهيله فصفنده اولود قحني خناه خنه لغندنه اولرا اولقان
 الود لر بعد قومي بنشنيه يله انهارا اولر كوزي يناديله عرب
 زبون بوخي صوييله مزين بوخي صوييله تا بفران و بيل صلاب
 كوزه جلك ككده دفاوه اولدونه كوزك انك زبجي قرونونك
 خنه نغيب فناجي لونه باقوب غيايي ازيك ككده اولوم
 اعلان طغرتنده افله فانه اولرا او جي مكليل اولر ككده
 جمانا دب كوزي محكم بنفيلان نيله كم ذكرا ولدي وانه اعلم
 او جي بايت كوزك بو دي ضعيف اولدغلك اسبابي علاجي
 بلده بوخي نقل ضعيفي بلده كم افلك سيب حك اولم اوله
 ضعيف لغني غايب قوت فقايش اوله متلا اكثر بركلك كوزي محكم
 اعلفده با بخارده بالحق بكوننده ضعيف اولب قوت
 اككرا اوله اولق اولم قوت لهما يوم كنده صلك شولقت در

1 اما قرونجه ركوبت اوزجي تن مير اولر كوزي اولدواغ
 2 اولور قرونجه كمان اولور امراض ماغينه صنع وسد
 3 و دواز و باش اغري ك بونكر مانا اولدغياكه عصبنا اولور
 4 اما اغلغلان كم احوال ان عارض اولور قرونجه ككده كبر
 5 بجه موعم با ندر كوزيله نظره ايم اولدوموه دننا اوله ككده
 6 برونك تنه اسان كوزك قرونجه شول وجهله كم كوزك
 7 آريي قون غنده يكا اوله قول تنه بونندن يكا اصلا ناكم
 8 يام اول نظري قول تنيه يام اوله و بيه منفيلان بوندر كم
 9 آرقيونه اولينجى الينك و كب صويي صفتلر نه اول صوييله
 10 برونده ادب كوزه جلك نايه ادب اهل كي زابل وله دير
 11 طغرتي بايت عصبه جوقان اينرنا اولد و غلك اسباب
 12 و عيبي بلده عصب جوق اينرنا اولدغلك سيب كوزي
 13 برك زجهيله فصفنده اولود وقت اولوم فاقولر اغلن

طغرتند

صوتك لبعه اجب بقوتك باغن بق باغن بورينه كمنور
 فابن ادر وهم اقتدا فاضل به نمان كنون بنينيك
 كوري فولندوب نوري زاده ادر نقد رضينا انرا ادر
 نك ايه اكل النك نيا وسينها زاده عليه بصوه وان كانت
 قد فادبا انهاب ودي مادل و تخكان صخيريك كوري
 صغيف اهر بادرج بك زياره ادر وكن صويك وركه بك فابن
 ادر صغيف نيا كم كوز نوزن ادر تب كر تكينه قوت وپور
 سكيخ جا و نير تلخ اندراني زبخاران فلفل ببا باغن اكل
 صغير اوري دار فلفل زجيجل عدو ادر ونيك طغز در زياره
 صوتك اصلدب و كك بغيرب نيا فلفل ادر كوزه بکل صغيف
 بار و در نيا كم كوز نوري ادر در اكني ارا و پور اللاليندر
 بادوي فاليه ادر صوي صغير ادر و نيك فزدر لوري كور كونه
 فوبر بعد كوزه بکل عظم فابن ادر صغيف عوز نيا كم كوز نوري

1 ادر كم لمام منديك بار و هم اولب صد اغزدرن اشفا
 2 ايه جوز طعام يك نكارا كنن لمامان اجوز ادر سبه كوز
 3 و طوز نوزن نكره صغان مرسو كننه بادرج طوز ادر
 4 كلام رجزك بافلوك جوز ابر اجك جوز جماع جوز قل ادر
 5 جوز حجات ادر جوز اوبن عبار خط اوتو ادر ادر به نون
 6 ادره ادر نه ياغق و ايم اندر كوز ادر موز خنه نكلي سد
 7 يالوا و له صغير ادره فاره جوز نون كنز و منه نك ادر كور
 8 ملوغه و در در كن و ايه و در در كن و در در كن و در در كن
 9 ادر و هم نملو ننه كوه بق كوزي جوز نكلد و ايجيك و
 10 كوزه بكم كوزك نوري ادر در اراج فغرا و ادر صغير
 11 علك كوزه غايت فابن ادر صوغن صوي نيا باليه كوزه بكم
 12 كوز ادر ادر كوزي كوزي اما كوزه كم صغيف بق حاصل ادر
 13 اولور طين نيا نيك بو سيند ايه اولك ادر كوز نوري صغيف

1 کالته اول زنجیر آریب انواع کوز اغور کورنه و مر ضرله حاجت
 اول کوزا و نگرینی و نیا فوری و دود لاری بیان آرد صغین
 برود خصوم تو باری تریا اول و زهم ندر چوب اول و دهم
 صد و هیلله قی کالی هیلله قی هریندن بیزدم زنجیر
 دهم زنجار میانی سرب آت محرق بود آری خصوم
 ترانه هارینا عنص شخم حظل نواج بصوری بخوری با خور
 متاکت دنیا هیزیندن آری دهم اسلج بیزدم کافر بیزدم
 مایردن بیزدم فلغل دار فلغل کلر بونی هریندن اوچدم
 بیزم هندی بیزدم دویلی قویک قوصوبله بیزم بیزدم
 ادب وود کوزوده چکلن عدوا دینک کیم دندله صغین
 تو باری جو همی لعل تباری بیزدم صد باقون بیزدم
 بیرونه دهم و منه و تکی اوچدنک و لیلک انجی کویچو منقاد
 قلیای دویچو منقاد کوز قلیای بیزدم منقاد مرقینا بیزدم

1 آرتوب قیت باصوه به نیویه آده انون قلیای صبر باقونبال
 2 و سخن بیزم شایخ هریندن بیزدم فلغل دار فلغل نونال
 3 زعفران هریندن بیزم دهم شکر بیزم نک و کللا الیغله
 4 کنگد لوصفت عزیز بی نوع انگر کوزون آرتوب جریب کیک
 5 بیاق کیدتر قلیا و سره و بیزم شایخ عیبی و نجاج صیدک
 6 و صد و صد و بیخ نوبال باخود باقونبال هریندن بیزدم
 7 فلغل دار فلغل نونال هریندن بیزم دهم بیخ انزاک
 8 فلجنتک کوز کوی هریندن آری دنک زعفران بیزدم
 9 دوت دنک منک بیزم دنک دویلی قویک رازیانه صوبله آرد
 10 وود کوزا آرد کوزده بیزم عظیم ناید اوله و آنک کوز
 11 ضعیف جوق انقدن اولر اوله بقیقه باغن و نیو فریاغن
 12 آریغی الله درنک کوز خنامه کویب باغی کوز بی صونک
 13 نخاده باغل چنلده نونالده آرتوب قیت او بیزم علاج

دو کلا لیکر کوڑہ چکارو صیت کلا بنفیبھی لخر شاخ عزیب
 ایک درصم راسخ بزدم سنل دا چینی ہیر بندن بچو درصم
 ماد بزدم مارج ہندی کی تیرا ط دم الاخرین فاقولہ شک
 ہیر بندن بز قیوط دو کلا لیکر کوڑہ چکارو صیت کلا زغفری
 فابن اذ کوڑا زنگلا تہہ کیہ کیہ ملاق عینہ زعندان سنل
 الریب کھر بندن کی درصم وار ظلل زدم ان فلفل بز
 دنک نوخا درچی درصم ماد واوجر عم کاو بزچی دنک دو کلا
 الیکوڑہ چکارو صیت کلا لیا حق کوڑا کوئی کیدو کین دنیا
 نوڈہ اڑھی انزدوت سکر بخر در سخن بونی ترا بڑہ دو کلا لیکر کوڑہ
 بزغلر صیت قویای اختر کوڑا نوڑی اڑوڑیا نئی کید
 شاخ عزیب ک ذدم راسخ دنت دم بت و انجوسد
 بز بندن کی درصم مع عزیب کینا ہیر بندن بزدم انیب
 الرصاص بزدم زعندان دم الاخرین ہیر بندن بچو درصم

دو کلا

1 بند بختی نسال کرہ اسیہای الی نسال قویای کرای بخت
 2 نسال انزدوت کی بختی نسال زبدا لکیر دنک نچیل بخت دنک
 3 کاو بز بختہ اینفیب مارج بختی نسال نسال بختی نسال قوی
 4 صوبی اولہ درصم نوڈہ اڑھی دنک دنک بختی دنک جمیبی
 5 دو کلا لیکر غارا اولہ کوڑہ چکارو عدو وار دنک بکر بند
 6 صیت کلا بو بندن فابن اذ کوڑا کوڑا کوڑا وھو فونہ
 7 کوڑا یا ندر و غنہ جل غنا و بہ عدو ہیلہ زبچیل ہدر
 8 بز بند بختی دردم ان طفل کی درصم نوخا و بز درصم نا ذبح
 9 مغسول اولہ درصم دو کلا لیکر کوڑہ چکارو نافع اولہ صیت
 10 کلا بنفیبی فابن اذ کوڑا کوڑا کوڑا کوڑا تہہ کیہ کیہ شاخ
 11 عزیب کی دردم دم الاخرین بز دنک مارج بز درصم راسخ بز
 12 دردم وار طفل و سنل الطیب ہیر بندن بچو دردم سادج
 13 ہندی کی دنک فاقولہ دنک ہیر بندن بز دنک کاو بز بخت

فَوَيْلٌ لِلَّذِينَ هُمْ عَنْ صَلَاتِهِمْ سَاهُونَ
 وَمَنْ يُضَلِّمْ فَإِنَّ اللَّهَ كَرِيمٌ
 هَذِهِ بَرِيذَانِ اَوَّلَاكِي وَهَمَّ اِيْحَاكِي وَهَمَّ سَاذِيْح
 هِنْدِي بَرِيذَهَمَّ زَعْنَرَانِ مَجْرِدَهَمَّ بَرِيذِنَا سَكْرَهَمَّ
 مَنَازِيْرَهَمَّ كَا فَوْرِيْرَهَمَّ ذَاكَ دَوَكْلَا اَلِيْزْ كُوْزَهَ جَكْلَر
 نَاوَعِ اَوَّلَهَ مَيْنَتِ كَلَّ جَكْلَبْ خُنَا كُوْزَهَ بَا نِيْجِيْ كَسْم
 اَلْنِيْ اَنَارِ صَوْبِيْ اَلزَّقِيْهَ كَرِيْضِيْ فَا لِيْجَهَ بَعْدَهَ مَحْضَرِ بَا نِيْا
 زَعْنَرَانِ صَبْرٍ وَفِيْزِ مَبْحِ هَمَّ بَرِيْزْدَهَ بَرِيْثَقَالِ مَنَازَاكِي
 دَنَانِ جَمِيْعِيْ اَوَّلِ صَوْبِيْهِ وَنِيْزْدَهَ بَرِيْثَقَالِ فَوْرِيْ كُوْزَهَ
 كُوْزَهَ اَصْلًا بَعْدَ اَسْتِعْمَالِ اَوَّلِ مَيْنَتِ دُوْ دُوْ اَصْفَر
 مِيْهَوِيْ كُوْزَا غَرِيْبَهَ غَايِبِ مَجْتَبِ دَرِ عَقْدَتِ اَلْبَرِيْجِ
 اَنْزُوْتِ جَمَّ زَهَ قَنَدَا نَكْرَهَمَّ بَرِيْزْدَهَ بَرِيْزُوْمِ دَوَكْلَر
 اَلْبُوْ كُوْزَهَ بَرِيْغَلِ صَبْرٍ كَلَّ اَلَّذِيْ مَعَهَ كُوْزَا بَرِيْثَقَالِ كَيْسِيْ كَسْمِ

فَوَيْلٌ لِلَّذِينَ هُمْ عَنْ صَلَاتِهِمْ سَاهُونَ
 وَمَنْ يُضَلِّمْ فَإِنَّ اللَّهَ كَرِيمٌ
 هَذِهِ بَرِيذَانِ اَوَّلَاكِي وَهَمَّ اِيْحَاكِي وَهَمَّ سَاذِيْح
 هِنْدِي بَرِيذَهَمَّ زَعْنَرَانِ مَجْرِدَهَمَّ بَرِيذِنَا سَكْرَهَمَّ
 مَنَازِيْرَهَمَّ كَا فَوْرِيْرَهَمَّ ذَاكَ دَوَكْلَا اَلِيْزْ كُوْزَهَ جَكْلَر
 نَاوَعِ اَوَّلَهَ مَيْنَتِ كَلَّ جَكْلَبْ خُنَا كُوْزَهَ بَا نِيْجِيْ كَسْم
 اَلْنِيْ اَنَارِ صَوْبِيْ اَلزَّقِيْهَ كَرِيْضِيْ فَا لِيْجَهَ بَعْدَهَ مَحْضَرِ بَا نِيْا
 زَعْنَرَانِ صَبْرٍ وَفِيْزِ مَبْحِ هَمَّ بَرِيْزْدَهَ بَرِيْثَقَالِ مَنَازَاكِي
 دَنَانِ جَمِيْعِيْ اَوَّلِ صَوْبِيْهِ وَنِيْزْدَهَ بَرِيْثَقَالِ فَوْرِيْ كُوْزَهَ
 كُوْزَهَ اَصْلًا بَعْدَ اَسْتِعْمَالِ اَوَّلِ مَيْنَتِ دُوْ دُوْ اَصْفَر
 مِيْهَوِيْ كُوْزَا غَرِيْبَهَ غَايِبِ مَجْتَبِ دَرِ عَقْدَتِ اَلْبَرِيْجِ
 اَنْزُوْتِ جَمَّ زَهَ قَنَدَا نَكْرَهَمَّ بَرِيْزْدَهَ بَرِيْزُوْمِ دَوَكْلَر
 اَلْبُوْ كُوْزَهَ بَرِيْغَلِ صَبْرٍ كَلَّ اَلَّذِيْ مَعَهَ كُوْزَا بَرِيْثَقَالِ كَيْسِيْ كَسْمِ

بریدن درت درهم ظنل دار فلقل هر برندن ای درهم
 دوکلر الیز کوذه چکلر صینت دوزیم مینا کالاری ایستعنا
 ادر ل غلینچکلر کوزی اغرینه وریخ عیننه فانینغینک
 فالحال ناهرا اولور انک سدیله برودده اولور انزروت
 اولور درهم چیم زن اوچتی هم دوکلر الیز کوذه بر غلدر
 صینت دوزی اصغر اکبر فایده اده بلغیم اولور کوز اغزروت
 تم اکیز اوله انزروت اولور درهم نیانی مابینا بیز درهم
 صبردن عن آن صبر برندن بی درهم ایون ای ذک دوکلر
 الیز کوذه بر غلومست دوزی اصغر اصغر فایده اولور کوز
 اغزندن بینه قلنر اغزیر کوز انزروت الی درهم نیانی
 مابینا اوچتی هم صبر کی ذک دوزی ایقن الی درهم دوز
 البوب کوذه بر غلومست دوزی ایقن اولور کوذه فایده اولور
 کلور اغزیرک صینت چکلر اوله انزروت بیز درهم نیانی

1 ویسلی بوخی هر برندن برینقال دوکلر الیز کوذه چکلر
 2 صینت کلر انقال کوزاک باشی کب تکسوی کیده در خیر یخند
 3 کویتمن صبر و خلیله و توتیا هر برندن برین صم سماق کل
 4 سیله اصلدب کولکد قوروب دوز کوزه چکلر صینت کلیم
 5 موزین کوز اغزیر نه فایده اده چیم زن بیز درهم نبات شکر
 6 ایی درهم دم الاخوین برغ درهم دوکلر الیز کوذه چکلر نافع
 7 اوله صنف کلیم نیانی کیده دره هنج و در نیانی و توتیا
 8 دسماق و لیمو لعل و دم الاخوین نبات شکر هر برندن
 9 دوکلر الیز کوذه بر غلومست کلیم نیانیه جلا و بر و ریدیه
 10 چیم زن انزروت توتیا مر قیننا زبد الحمد و اسخنی و هنج
 11 بیی باشنا غلن و شکر کوزا زوی نبات شکر هر برندن
 12 ایی درهم دوکلر الیز کوذه بر غلومست کلیم اولور فلان مینه
 13 کیدر توتیا اولور درهم بند و صبر و خلیله و صبر هر

مَسِينَتِ رِيَابِ كَوْمِ جَوِي كِيدَرِ زَنجَارِ بِيَزْدَهَمِ اِسِينِيَا
 كِيَزِ فِلْيَا سِي مَهْرِي بِيَزْدَهَمِ اِكِي دِرَهَمِ دَكَلَا لِيَا سَنَابِ مَوِيلِه
 بَعْدِ رِيَابِ نَا فَا ذَا دَرِ مَسِينَتِ نِيَا فَالْحَمْلَه سَوَلَكُو ذَا غَرِيْبِه بَا يَدِه
 اَدِيْمِ رُو بُو شُو كُو دَرِ سَلَانِ اِدِه وَجَمِيعِ مَشْكَلِ كُو ذَا غَرِيْبِه
 كَمِ عَوْدِ تَرَه مَوَا اَعْلِي خَلْدَه عَارِضِ اَوَلُو دِرَهَمِ بَقْتَلِي بِيَزْدَهَمِ
 بَا يَسْتَا وَاوَلِه بُو يِ كِيَزِ فِلْيَا لَو مَوِيلِه اَوَجَزِ بُو يُو بَعْدِ اِسْتِجْمَاعِ
 اَمْلَه لَنْ صِلْحَتَه اَوَلِيْبِه دِكُنِ اَللّهُ سَوَلَفَه خَرِيْدَه لَو اِكِيْمِ
 لَهَا جِيْبِ حَيَا رِي جِه جَوِي لِي جِه وَيَبِ كُو نَنَه فُو يُو بُو يِ كِيَزِ
 بُو يُو بِيَجِه كِنَانِ كِيَزِ فِلْيَا لَو مَوِيلِه اَوَجَزِ بُو يُو بَعْدِ اِسْتِجْمَاعِ
 فُو يُو فُو يُو بَعْدِ اَوَلِي كِي لَمَا بَدَلِ لَو بَا يَمِ جَزَه زَعْفَرَانِ
 دِي جِه جَزَه اَنِيُونِ قَاتِبِ فُو يُو بُو يُو بَعْدِ اَوَلِي كِي لَمَا بَدَلِ لَو بَا يَمِ جَزَه
 كِي بَا وَاوَلِه مَقْدَارَه حَا جَتِ وَفَتْنَدِ بِي سِي مَوِيلِه اَنْبِ كُو دَرِ
 كِيَزِ دَرِ عَظِيمِ بَا يَدِ اِدِه اَكْرَا غَرِيْبَانِ فُو يُو بُو يُو بَعْدِ اَوَلِي كِي لَمَا بَدَلِ

اِكِي دِرَهَمِ شَكُو طَبْرَه دَمِ عَزِي مَهْرِي بِيَزْدَهَمِ بِيَزْدَهَمِ دَكَل
 اَلِي كُو كُو دَرِ بَرَعْلُو مَسِينَتِ كَلِمِ طَعِيفِ كُو اَرَا كِ فُو يُو بُو يُو
 فُو يُو يِ مَفْسُو لَو اَوَلِ دِرَهَمِ نِيَجْمِلِ نَطْلِ دَا يَطْفَلِ مَا يَمِرَانِ
 هِي بِيَزْدَهَمِ بِيَزْدَهَمِ فُو نَا وَاوَلِ مَجْرُو دِهَمِ دَكَلَا لِيَا رَا يَزِيَا
 مَوِيلِه اَوَجِ دَفْعَه بَرَقْدَه اِدِي بِنَه دُو كَبِ كُو دَرِ جَلَا مَسِينَتِ
 رِيَابِ الرِّيْحِ سَبَلِ كِي جِيْبِ كُو زَكِ دَكَلَا لِيَا مِيَا مَطْفَلَه
 كِي دَرِ اَلتَوْنِ فِلْيَا سِي كِيَزِ فِلْيَا سِي مَهْرِي بِيَزْدَهَمِ اَوَجِيدَه مِ
 الرِّصَا صِ بِيَزْدَهَمِ سَبَلِ هِي بِيَزْدَهَمِ بِيَزْدَهَمِ اَوَجِيدَه مِ
 مَوِيلِه مَوِيلِه مَسِينَتِ مَسِينَتِ مَسِينَتِ مَسِينَتِ مَسِينَتِ
 دُو كَلِمِي دَكَلَا لِيَا سَنَابِ مَوِيلِه بَعْدِ كُو كَلِمِ كُو دَرِ
 مَسِينَتِ رِيَابِ اَسْتَعِيْنِ رِيَابِ كِي دَرِ اَتْرَدُو فِ قَوْلِ
 دَرِيْعِ اَنِيُونِ هِي بِيَزْدَهَمِ اَسْتَعِيْنِ رِيَابِ كِي دَرِ اَتْرَدُو فِ قَوْلِ
 دِرَهَمِ دَكَلَا لِيَا مَوِيلِه بَعْدِ رِيَابِ كُو دَرِ اَتْرَدُو فِ قَوْلِ

1 أيون برزهم دكلو اليا لينا فلرا دكرسوت يناني سنند
 2 ليني كوز اغوز اذنه فابله اده ينش لوي تخليل وز حجاب فيه
 3 ودينجه فابله اذنه اذنه كوز كوز قبي اذنه ودينا وصد
 4 فوله مند ل هيريندنه ينش هم قول كل دكي اول اكي دهم
 5 صوع عزي كينوا نولان هندي صلا ماينا هيريندن اوجهم
 6 دكلو كل هوييله يغرب نيا فلرا ورسوت نيا نيل هم
 7 لهنونه ودينا هم ايجه طمدو كوز اغوز نيك يقين
 8 كيدر ب كر بكلو غلظ لغوي نيل ادر كوز ل فوي لدر افا
 9 وبع عزي قدا سنن قبا فو نوبال هيريندنه اده ودم نيل
 10 هندي اوجهم نبعدران برينفال ايوه برزهم دكلو
 11 البار يقدر هوييله يغرب نيا فلرا ورسوت نيا الفا فاس
 12 كوزه جل ووب سيل جرب كينه وصد قه قوت ويرد غلظ
 13 كوزه لوم كوزك لبقا نون مختار اول اوله نخلان اودا اذنه

1 في الحال ساكن اده باذن الله اما كوزي اغريان ديجي كوزك
 2 صواجه اغوز اذنه رسوت نيا في اصطفيا كوزه ما و
 3 اولن اغري نيا وطلان وابتكار و كوزه صواجه كوزي كيد
 4 التوه ظياري قوه فلغل ايون هيريندنه اكي ودم بيل ك
 5 صوع عزي ونيان ماينا هيريندنه وديت ودم اتر و
 6 نيل هندي قوله نيل هيريندنه بجزهم دكلو لولان نيل
 7 وخاله يغرب نيا فلرا ورسوت نيا في طرف الحيفان سيل
 8 وكر بكلو بوغن اولدوغني كيد در كوز نيل فلرا اسنن
 9 نيل هيريندنه برزهم نيل عزي نيا نه هيريندنه
 10 اوجهم ايون بجزهم رسوت نيل نيل عزي اوجهم
 11 صواجه بجزهم دكلو اليا لينا فلرا ورسوت نيا في اسو
 12 كوزي قهجه جل وور صواجه بجزهم نيل عزي
 13 توقياي مضمون صوع عزي كينوا هيريندنه وديت ودم هم

دِرْهَمٍ مِغْ عَرَبِيٍّ اَنْزَدَتْ كَثْرًا اِسْفِيْدَا حِ الرِّضَا صُ هَرِيْرِيْ رَدِ
 بِسَرِّ دِرْهَمٍ عَوْدِيْحٍ بَرْدِيْحٍ دَكَلَرِ يَمِيْر صَوِيْلَهٗ يَغْدِبُ نِيَا فَا
 اِدْوَلَرِ مِيْمِيْتِ نِيَا فِي اَخْفَا سَبَلَهٗ جَوِيَهٗ ظَهْرِيَهٗ فَا يَدِ اِدْوَلَرِ وِلْمِيَا
 مِغْ عَرَبِيٍّ اِسْفِيْدَا حِ هَرِيْرِيْ رَدِ اَوْحِ بَحْوِيْدِيْحٍ زِيْحَارِ بِيْرِيْدِيْحٍ
 اَسْقِ اَفْجِدِيْحِيْحٍ اَسْقِ مَكَا بِ صَوِيْلَهٗ اَذَلَرَا دُوْلَرِيْ اَوَكَلَهٗ
 يَغْدِبُ نِيَا فَا لَوَلَرِ مِيْمِيْتِ نِيَا فِي الرَّاسِخِ نِيَا مَهْ غَا وِيَهٗ
 ظَهْرِيَهٗ فَا يَدِ اِدْوَلَرِ رَا سِخِ اَلْوَلَرِ زِيْحَارِ هَرِيْرِيْ رَدِ بَرِيْنِيَا ل
 نِيْبِ عَرَبِيٍّ نَا ذِيْحِ عَرَبِيٍّ فَلَقَا حَرِيْرَا هَرِيْرِيْ رَدِ اِكِيْ دِرْهَمٍ
 مِغْ عَرَبِيٍّ بِيْرِيْدِيْحٍ اَلْوَلَرِ طَلِيْسِيْ بِيْحِيْ دِرْهَمٍ اَبِيُوْنِ بَرْدِيْحٍ
 دَوَكَلَرِ مَوِيْلَهٗ يَغْدِبُ نِيَا فَا لَوَلَرِ مِيْمِيْتِ نِيَا فِي اَلْقَلْعَا تِ
 سَبَلَهٗ جَوِيَهٗ نِيَا يَدِ فَا يَدِ اَدَهٗ نَا ذِيْحِ عَرَبِيٍّ اَلِيْبِ دِرْهَمٍ
 مِغْ عَرَبِيٍّ بِيْرِيْدِيْحٍ زِيْحَارِ وَا مَرِيْدِيْحٍ رَا سِخِ فَلَقَا رَهْبِ
 اِسْقِ اَكِيْ دِرْهَمٍ اَبِيُوْنِ مَرْمُوْرِيْ رَدِ بَرْدِيْحٍ زَعْفَرَا نِ

كُوْنَا غَرِيْرِيْلَكَ بِيْنِيْ كِيْدَهٗ دَر كَثْرِ طَلِيْسِيْ بَا وِرْوَالَهٗ رَا سِخِ
 مِغْ عَرَبِيٍّ زَعْفَرَا نِ هَرِيْرِيْ رَدِ اَوَلَوَكِيْ دِرْهَمٍ اَبِيُوْنِ مَقْلَا
 مِيْرَمَا فِي نَا ذِيْحِ مَسْكُوْلَهٗ سَبَلِ هَرِيْرِيْ كَلِ دَكَلَرِ هَرِيْرِيْ رَدِ
 دَوْرَتِ دِرْهَمٍ اَقَا فَلَقَلَرِ بِيْرِيْحٍ دِرْهَمٍ وَا نَهٗ كَلِ وَا كَلِ سَحْوَالَهٗ
 تَعْوِيْلِ اَوَجَلِيْنِيْ تَعْوِيْلِيْ اَوَلَوَكِيْ قَبَلَهٗ يَغْدِبُ نِيَا فَا حُوْرِيْ رَا
 مَوِيْلَهٗ يَغْدِبُ نِيَا فَا لَوَلَرِ مِيْمِيْتِ نِيَا فِي عَنَابِ كُوْرِيْ وَا حَلْدُوْرِيْ
 رَا سِخِ اِكِيْ دِرْهَمٍ سَبَلِ عَرَفَرَا نِ اَقَا فَا هَرِيْرِيْ رَدِ بِيْحِيْ دِرْهَمٍ
 مِغْ عَرَبِيٍّ كِنِيْدَا هَرِيْرِيْ رَدِ بَرْدِيْحٍ عَنَابِ خَا مِغْ دِرْهَمٍ
 دَوَكَلَرِ اَلْوَلَرِ نِيَا فَا لَوَلَرِ اَتْرِغِ اَخْرَ نِيَا فِي عَنَابِ كُوْرِيْ اَطْلَا تِيْ
 كِيْدَهٗ دَر زَعْفَرَا نِ بِيْحِيْ دِرْهَمٍ صَبِيْرِيْ رَدِ مِغْ خَوْلَا نِ بَرْدِيْحٍ
 نُوْتِيَا اِكِيْ دِرْهَمٍ عَنَابِ خَا مِغْ دِرْهَمٍ دَوَكَلَرِ يَمِيْر مَوِيْلَهٗ
 يَغْدِبُ نِيَا فَا لَوَلَرِ اَوَلَوَكِيْ مِيْمِيْتِ نِيَا فِي مَانِغِ كُوْرِيْ اَغْرِيْرِيْ كِ اَنْبِيْرَا نِيْدَهٗ
 اِسْفِيْدَا لَوَلَرِ كُوْرِيْ كُوْرِيْ اَبِيُوْنِ مَادِرِ مِغْ رَا دَهٗ نُوْتِيَا اَوَلَوَكِيْ مِغْ

دو کلي سخواره لرا حليل ملك هويگله بغدور بنا فلار اده
 کوندا اوده ده دوتلر اغري کون اوب زلال انقو کتور
 مجرب دوسين بنا في نافع لورند دم الاخير صبرا فادبا
 ما ينسا زعفران هيرينده ابي ددم افيون برچوم صغ عوي
 بر دهم د وکلي دوک بنا فلار اده کاييه هويگله اذب
 کوزه چکلو عظيم فابره اده مجرب دوسين کلام لاني گد
 کوندا اغري کور دم الاخير سکر دهم ما يوران جيني
 بنر دهم انزوت دوت ددم چشم زه ابي دهم مزنياب
 ديمي بر دهم کلر بوني بخت دهم کون دد با بخت دهم
 انجوني دهم مرادي بوي دهم د هير بوني بخت دهم
 بنر بخت دهم د وکلي بنق وکلر کوزه چکلر عظيم

فلار اده مجرب دوسين

صغ بون ابي

1 بخت دهم د وکلر ابي شکر له بغير بنا فلار اده
 2 صيت بنا في ابي يياض کينه در زينا القوه فلان سحر
 3 کويکي زجاج فرغوه هيرينده بر دهم زعفران کايه هنيک
 4 زنج اندرابي نو نادر کلر بوني هيرينده بخت دهم شمش
 5 محينه بر دهم انجوني دهم شکر کافور هيرينده بخت
 6 بغير بنا فلر صين بنا في اخذ کون کونه لويها زنج
 7 دوتلر کني کينه دونه افانبا هيرينده ابي دهم اولل
 8 ابي دهم سبل هيري اوچون افيون زعفران هيرينده
 9 بر دهم قوقوي اخذ صغ صغ عوي ابي دهم صويگله
 10 بغير بنا فلار اده صين بنا في بنوم بوني ابي کون اغري
 11 کيدت زابل ابي انقو کون دوتلر ابي دوت دهم افيون بر
 12 بخت دهم زعفران ابي دهم کيدت ابي دهم جند بخت
 13 بخت دهم انزوت ابي دهم بختلر هيري ابي دهم

ضعف البصر بعد تنقيه
الدماغ بهذا الكحل تزيال الخاكي
صير ما يرى ان من كل واحد نصف جزء
زيد بجزء نقل نشا در عنبر مسك
من كل ربع جزء سحق و يسيق بماء
العوسج اسبوغا ثم يحفف ويخل وهذا
الكحل يزيل ضعف البص مطلقا واثار
السيل والجرب واللاق والدمع والودعه
وتزول الما على ذلك عن تجربه تم

واذا اخذ صفار البيض المشوي مع الكمون
المسحوق و ربط على العين بقي ما فيها من الورد ثم

İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ
Sosyal Bilimler Enstitüsü
Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı

MÜ'MİN bin MUKBİL
MİFTÂHÜ'N-NÛR ve HAZÂİNÜ'S-SÛRÛR
(Dil Özellikleri-Metin-Söz Dizini)

II.Cilt
Söz Dizini

DOKTORA TEZİ
MEHMET ÜNAL ŞAHİN

MALATYA

1994

İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ
Sosyal Bilimler Enstitüsü
Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı

MÜ'MİN bin MUKBİL
MİFTÂHÜ'N-NÛR ve HAZÂİNÜ'S-SÜRÛR
(Dil Özellikleri-Metin-Söz Dizini)

II.Cilt
Söz Dizini

DOKTORA TEZİ
Hazırlayan:MEHMET ÜNAL ŞAHİN
Danışman: Yrd.Doç.Dr. GÜRER GÜLSEVİN

MALATYA

1994

SÖZ DİZİNİNİN HAZIRLANMASINDA UYULAN ESASLAR

1. Kelimeler, alabetik sıraya uygun olarak madde başı ve iç madde halinde sıralanmıştır.
2. Metinde yer alan Türkçe tamlamalarla diğer birleşik şekiller, madde başının iç kısmında ara madde olarak verilmiştir. Arapça ve Farsça tamlamalar tek kelime gibi düşünülerek bir yerde gösterilmiştir.
3. Ses ve şekilce birbirine benzeyen kelimelerde önce isimler, sonra fiiller verilmiştir.
4. Kelimelerin aldığı ekler, alfabetik sıra gözetilerek verilmiştir.
5. Madde başında yer alan kelimelerin metindeki değişik imlaları gösterilmiştir.
6. Madde başlarıyla iç maddelerin manaları, metinde ifade ettikleri mana esas olunarak açıklanmıştır.
7. Kelimelerin birden fazla taşıdıkları manalar rakamlarla gösterilerek verilmiştir.
8. Yardımcı fiiller hariç, bütün mastarlar madde başı olarak alınmıştır.
9. Aynı kelimelerin birden fazla bulunan imlaları sözlüğe alınmış ve birbirlerine atıfta bulunulmuştur.
10. Manası bulunamayan kelimelerin karşısına soru işareti (?) konmuş ve sıraya uygun olarak indeksin sonunda listelenmiştir.

SÖZ DİZİNİ

(a)

āb (آب): su.

a.16a.1, 17a.7, 41b.1, 44b.9

āb-ı kam (آب کام): gargara yapmakta kullanılan, ayran, süt, yarpuz, karıştırılarak elde edilen, hazmı kolaylaştıran bir sıva

a.ile 146b.6, 185b.8

āb-ı nuṭfe (آب نطفه) döl suyu, meni.

a.nün 18b.13

abanūs (ابنوس) kerestesi siyah sert bir ağaç ve bu ağacın kerestesi, abanoz ağacı.

a.207a.10

abār (آباز): su kuyuları

a.76b.5, 159a.13

‘abdu’llah bin ‘abbās (عبد الله بن عباس) : ?

‘a.dan 40a,5

āb- suḍ (آب سؤد): çeşitli maddeleri yumuşatmak için dövme, ezme.

a.85b.3,

abukrat (ابقرات) hipokrat.

a.135a.12, 137a.5, 137a.6, 204a.2

abzen (ابزن) küçük havuz, banyo.

a.166b.1,

‘acāyib (عجائب): 1. çok tuhafşey, anlaşılmaz

‘a. 17b.11, 21a.9

2. Çok, pek çok

‘a. 122a.7:

‘acem (اعجم): İran, Fars, İranlı, İran dili

‘a. 111b.10

‘a.de 143a.9

‘acemce (اعجمی) Farsça

‘a. 94b.5, 139b.11

acı (احي) 1. acı, tatlı olmayan, yendiğinde ağza yanma hissi veren

a.35b.12, 39b.1, 43b.9, 45b.9, 47b.5, 48b.5, 48b.10, 58b.12, 59a(1)12, 107b.13

2. Ağrı, sızı

a.s1 141b.3

a.sınun 147b.5

acıT-(أَجِدْ-): ağrı vermek, sızlatmak, acıtmak.

a.maz 89a.4

a.ur 7b.2, 160b.13.

acıtmak(أَجِثْ): ağrı verme, sızlatma

a.1 161a.2

'āciz (عَاجِزٌ): aciz, beceriksiz, eli ermez, kabiliyetsiz, zayıf, güçsüz.

'a. 5a.4, 6a.1

'a.dur 15a.10

'aciz ol-:gücü yetmemek, iyileştirememek

'a. 115a. 8, 146b.3

'acizlik(عَاجِزِيَّةٌ): gücü yetmeme hali

'a.inur 113b.13

acu-(أَجُو-) acılamak, sızlamak

a.r 112a.11

aç(أَج-): aç, tok olmayan

a.39a.13, 47b.4, 59a(1).12, 111a.13, 129b.4

aç-(أَجِبْ-): tıkanıklığı gidermek, kapalı bir durumdan açık duruma getir.

a.a. 47b.11, 71b.3, 88b.6, 88b.9, 122 a.6, 122b.6, 122b.7. 145a.7, 148b.8, 166a.13, 166b.2, 180a.5, 183a.6, 183b.9, 183b.12.

a. cakdur 187b.5

adar 44b.9, 70a.4, 74a.12, 93b.13, 99b.3, 178a.4, 189b.5, 189b.,9.

a,amaz 100 b,12, 116b.6.

a.ar 10a.12, 10b.1, 121b,11.

a.ıcak 178a.5.

a.masa 120 a.11.

a.maya 189b.8, 199 a.10.

a.up 4b.7, 61a.12, 94a.9, 141b.5, 149b.7, 179b.9, 204a.1,

açıcı (أَجِيحْ): tıkanıklığı giderici, ferahlatıcı.

a. 73b.12, 162a.1.

açıl-(أُجِلْ-): 1, tıkanıklığı gitmek

a.a. 74b.4,

2. kapalı dururdaan, açık duruma gelmek

a.a. 187a.11, 187b.3.

a.acaK 180a.6, 183b.1

a. acakdur 180a.5.

a.dı 121b.12.

a.dugından 155b.7

a.duginun 95a.1.

a.mayayıldı 66a.7.

a.mayacağınınun 180a.4.

a.maz 109 a.11

a.mışdur 29b.8, 32b.3, 152a.4

a.sa 95a,5

a.up 31a.2, 121b.9, 186b.12, 179b.9, 180a.7,

183a.8, 190b.1

a.ur 18a.7, 31a.12, 121a.6, 121a.8, 137b.11,

169b.9, 178a.1.

açılacaK (): açma aleti, açacak.

a.11a 180a.4.

açılmaklığı (): açılma, açılmış olma hali.

a. 31b.9,

açlık(): aç olma hali.

a.170b.7, 171a.1.

açmaK(): 1. kapalı durumdan açık duruma getirmek, açık olma hali

a.41a.6, 88b.3, 89b.10, 95a.7, 173b.1, 186b.8,

187b.9, 187b.10

2. tıkanıklığı gidermiş olmak.

a.69b.11, 71b.8

3. birbirinden (Yapışık iki nesneyi) ayırmak,

a. 94a.6

a. a.148b.12

açmaklık(): 1 kabarmaklık, şişlik (bkz. intifah)

a.143a.13

2. Açık olarak tutmak, durmak

a. da 88b.4

açuk (): açık olan, kapalı bir durumdan, açık bir duruma gelmiş bulunan

a.66a.6, 74a.1, 94b.3, 73b.10, 180b.4, 180b.6,

180b.8, 183a.13

a.dür 187a.12

ad(^أ) : isim, ad

a. ı 29b.9, 61b.11

a.in 117b.8

a.inı 6a.4, 17a.11, 26a.5, 191a.11

ad vir-: adlandırmak, isimlendirmek

a.ler 100b.7, 130a.7

a.dür 174a.6

'aded(^{أَدَدٌ}) : sayı, miktar, rakam, tane

'a. 24a.12

'a.de 12a.13, 13a.1

'a.i 8b.1, 97b.1, 102a.8, 103b.1, 106b.4, 107a.1, 107a.6, 107a.13, 107b.4, 103a.2, 111b.4, 119b.8, 142a.9, 142b.4, 142b.8, 142b.12, 144b.6, 144b.11, 145a.2, 154b.1, 154b.7, 154b.9, 155a.3, 159a.8, 163a.7, 164a.12, 165a.6, 167b.5, 168b.1, 168b.13, 173b.8, 175a.12, 200a.8, 204a.9, 205a.10, 205b.5

'a.ini 156a.12, 200a.7

adem (^{أَدَمٌ}) : adam, insan, kişi

a.17b.13, 23b.6, 25a.5, 25b.13, 29a.4

a.e 128b.2

a.i 1b.2, 4b.2

a.ler 104a.1, (gişiler A.E)

a.ün 18a.7, 22a.3, 25b.7, 25b.11, 66a.11, 98a.4, 109a.9, 203a.11

adem oğlanı: insanoğlu, insan

a. 3a.10, 4a.10, 6b.7, 11b.2, 13a.7, 13a.10, 17b.5, 21a.8, 21a.9, 22a.2, 25a.9

'ades(^{أَدَسٌ}) mercimek.

'a.83a.4

'adese (^{أَدَسَةٌ}) : mercimek şeklinde beliren bir hastalık

a. 93a.3.

'adesi (^{أَدَسِيٌّ}) : mercimeğe benzeyen nesne

'a.112b.5

'a.nün 106a.8

'adet (^{أَدَاتٌ}) : 1. görenek, usul; tabiat, alışkanlık,

'a.4b.5, 14b.9, 15b.3, 103b.3, 133b.5, 190a.7

'a.den 15b.11, 50a.8

'a.dür 45a.11, 139a.6

'a.i 15b.2, 15b.11

'a.ile 15b.11

'a.ini 15b.1

'a.inün 33b.12

2. Kadınların aybaşı hali

'a.19a.2

adım (**أَجْمَعُ**): yürüme amacıyla yapılan ayak atma hareketi ve bu hareket sonucu katedilen mesafe

a. 17a.2

aferiniş (**أَفْرِينِشُ**): yaratma, yaratılış ve bütün mahluklar

a.de 17b.11

afet (**أَفْتٌ**): zarar ziyan, felaket, bela

a. 12b.8, 23b.7, 24a.4, 24a.5, 25b.9, 25b.11,

26a.3, 26b.7, 26b.8, 27b.11, 30a.3, 35a.4,

66b.5, 128b.3, 137b, 160b.10, 174a.7, 175b.13,

176a.4, 176a6, 176a.8, 192a.8, 192a.9

a.i 21b.5, 161a.13

a.ile 13a.6

a.ine 82a.4

a.ini 62b.8, 63a.2, 82a.3, 84b..2

a.lerden 24b.13, 26b.7, 62b.6

a.lerdür 194a.10, 194a.11,

a.leri 9b.6, 191b.2

a.lerile 70b.5

a.süz 12b.3

afet-i 'azim (**أَفْتٌ عَظِيمٌ**): büyük hastalık, felaket

a. 190b.7

afet-pezir (**أَفْتٌ يَذِيرُ**): zarar verici, zararlı

a. 21b.4, 118b.11

a.100b. 3,

afikāvuma (**أَفِيكَاوَمَا**): yanmış kavrulmuş

a.157b.10

afitab (**أَفْتَابٌ**): güneş, dünyaya ve diğer gezegenlere eşi ve ısı veren gök cismi.

a.1b.11

- ‘afs (عَفْس): mazi bitkisi, mazi denilen dane.
a. 82b.8, 205a.6
- afyun (أَفْيُون): afyon, haşhaş bitkisinin çizilmesiyle elde edilen katılaşmış sütü, bu sütün sakızlaşmış hali
a.9b.3, 39a.3, 39a.6, 39a.7, 44a.7, 44a.11, 47b.8, 75b.8, 75b.6, 76a.6, 86b.13, 87b.11, 92b.6, 97b.6, 102a.7, 106b.2, 111b.3, 117a.1, 130b.5, 130b.8, 131a.2, 131a.8, 131a.12, 132b.4, 133b.1, 133b.10, 136a.11, 144a.11, 144b.10, 145a.1, 147a.10, 154a.13, 154b.4, 154b.6, 154b.9, 154b.13, 158a.9, 159a.7, 161b.9, 164a.11, 175a.8, 178a.10, 190b.8, 190b.10, 203a.8, 208b.12, 209a.11, 209b.4, 209b.10, 210a.1, 210a.10, 210b.2, 211a.9, 211a.13, 211b.8, 211b.11, 212a.4.
a.1 88b.10
a.11a 199a.8
- ağ (أَغ): seyrek olarak kafes şeklinde iplik, sicim, tel gibi malzemedan yapılan örgü
a. 65a.4
a.1 62a.9, 64b.12
- örümcek ağı: örümcek böceğinin özel salgısıyla ördüğü ağı
a.1 65a.6
a.1n1 92a.9
- ağ (أَغ): beyaz, beyazlık (bkz. ak)
a.1 64a.13, 69b.4, 74a.9, 128b.8
a.11a 44a.13, 56b.2, 59b.4, 84a.7, 98b.8, 103a.6, 110b.12, 130a.12, 130b.7, 130b.10, 131a.3, 131b.13, 132a, 1, 132b.5, 166b.5, 190b.12
a.1ndan 74a.8
a.1n1 138a.3, 139b.9, 167b.6
- ağaç (أَشْج): ağaç, sap ve dalları uzun sert betki,
a.1 51a.5, 51a.12
a.11a 106a.12
a.1n 44a.2, 164a.4
a.1na 130b,11
- ağar-(أَغْر): beyazlaşmak, ağarmak
a.1dığınun 91b.10, 120a.13, 120b.2

- a.mış 131b.1
- ağaz (أَغَاذُ): başlama
 ağaziT-: başlama, ortaya çıkma
 a.e 48b.3, 168a.11
 ağaz eyle-: (bkz. ağaz it-)
 a.e 184a.11
- ağber (أَغْبِرُ): çok tozlu, toz haline gelmiş
 a. 181a.5
- ağdiye (أَغْدِيَّة): yenilip içilecek şeyler
 a.6a.5, 35a.6
 a.leri 14b.8, 15a.5
 a.sini 16a.5
 a.nün 118b.12
- ağır (أَغْرُ): hafif olmayan, katı, yavaş
 ağır ol-: faaliyeti zayıf ol, yavaş hareket et-
 a. 40a.3, 41b.7, 127a.7, 127a.12
- ağır uyu-: uykusu derin ol-, zor uyan-
 a. 41b.8
- ağırğan (أَغْرَغَانُ): çok sancılı, fazla ağrıyan (bkz. ağırkan)
 a.157b.9, 167a.1
- ağırkan (أَغْرَقَانُ): çok sancılı, fazla ağrıyan (bkz. ağırğan)
 a.166b.11, 166b.12
- ağırlan- (أَغْرَلْتُ): şişmek, ağrımak, faaliyeti azol-,
 gücü azal
 a.a. 143b.3
- ağırlık (أَغْرَلِيَّة): ağır olma hali, sıkıntılı
 a.40b.5
 a.dan 126a.11
 a.i 28b.6, 89a.2, 127a.8, 143a.12
 a.ından 23b.10, 127a.9
 a.inı 28b.11
- ağ(ı)z (أَغْزُ): 1.ağız organı
 a.19b.2, 96b.13
 a.da 45a.5, 85a.8, 96b.11
 a.dan 41b.9, 124a.10, 124a.11
 a.ı 17b.4, 18a.1, 35b.12, 39b.1, 40a.4, 45a.8, 98a.5
 a.ııa 189 a.5
 a.ında 58a.11

a.ını 25a.10

2.giriş kısmı, ön taraf

a.l 18a.7

a.ına 119b.12

a.ından 7b.8, 17a.3, 203 b.1

a.ını 7b.6, 9a.11, 9b.13, 18a.8, 50b.8, 89b.9

a.ınınun 33a.6, 0a.5, 50a.7, 50b.2, 50b.3, 133a.12

a.l 122 b.3

a.ını 9a.2, 9a.8, 86a.1

ağla- (أغلا): üzüntü veya sıkıntıyı ve sesle dışarı vurmak,
belli etmek

a.r 21a.1

a.ya 21a.5

ağlama (أغلام): ağlama, göz yaşı dökme

a.dan 150b.8

ağlamak (أغلمت): göz yaşı dökmek, ağlama hali

a.dan 89a.11, 203a. 12, 204b.11.

ağrı (أغرى): ağrı, sızı, acı

a.14a.3, 43b.11, 50a.11, 53b.7, 53b.8, 55b.13,
56b.11, 58b.7, 59b.11, 98a.3, 101a.2, 103b.11,
127b.9, 128b.9, 146a.10, 154a.9, 160b.10

a.dan 74a.1, 126a.11

a.dur 47a.9, 167a.11

a.lar 14a.1

a.lara 208a.10

a.larda 84b.9

a.ları 47b.12, 56a.1, 72a.7, 76a.7, 80a.8, 81a.5,
89a.6, 121a.5, 132a.13, 132b.2, 134b.4, 135b.6,
136a.3, 136b.11, 144a.7

a.ların 33a.4, 33a.5, 33a.11, 59a.12, 59b.8

a.larına 48a.6, 168b.8, 171b.3, 191b.10, 205a.1,
207b.5, 208a.6, 209a.3, 209a.4, 210a.2

a.larında 58b.(1).3

a.larından 2a.8, 162a.12, 177b.8

a.larını 33b.3, 33b.6, 49a.8, 52a.12, 52b.13,
53b.3, 77b.8, 77b.10, 137a.7

a.larinun 2b.3, 32b.10, 33a.2, 33a.3, 41b.5,
 41b.12, 47a.8, 50b.1, 58b.10, 59a.12,
 104b.13, 109b.2, 125b.8, 126a.8, 131b.5,
 132a.12, 132b.3, 133a.5, 135a.12, 137a.3,
 210b.1

a.nun 127b.9

a.si 33b.7, 34a.2, 34b.11, 37a.7, 39a.5, 39a.11,
 39a.13, 40b.8, 41a.9, 45a.6, 45b.1, 46a.11,
 46b.12, 48a.13, 48b.1, 48b.2, 49a.9, 50a.9,
 50b.3, 51b.1, 52a.13, 52b.9, 52b.13, 53a.10,
 53b.5, 53b.5, 53b.11, 56b.12, 57a.1, 58a.12,
 58b.4, 59b.9, 59b.12, 60a.3, 60b.9, 71b.13,
 72a.4, 105b.3, 114a.13, 116ab13, 126a.9,
 127a.6, 127b.5, 128b.2, 128b.3, 131b.2, 131b.8,
 134a.8, 135a.4, 135b.1, 136a.7, 136a.8, 136b.7,
 136b.12, 137a.9, 139a.3, 143b.7, 144b.1, 148a.4,
 148a.4, 150a.2, 158b.12, 160a.12, 160b.2, 161a.2,
 161b.10, 167a.3, 167a.4, 168a.5, 170b.4, 171b.3,
 171b.4, 186b.10, 189b.1, 193b.12, 202b.3

a.sila 37a.8, 39a.12, 44b.1, 45a.7, 48a.13, 55b.11,
 70b.9, 72a.3, 89a.4, 171a.5

a.sin 33a.6, 33a.7, 33a.8, 33a.9, 33a.10, 33a.12,
 33a.13, 33b.1, 33b.2, 33b.5, 40b.3, 73a.1

a.sina 34b.8, 39a.2, 41a.5, 43a.8, 43b.1, 81a.1,
 83a.4, 83b.1, 84b.6, 105a.12, 130b.13, 135a.4,
 137a.9, 148a.13, 158b.10, 168b.7, 206b.11, 208a.3

a.sinda 40b.10, 128a.12, 134b.12

a.sindan 35a.1, 40b.1, 46a.11, 208a.10

a.sini 33a.1, 33b.4, 34b.10, 35a.1, 40a.2, 44a.2,
 44a.6, 51a.7, 53b.6, 56b.9, 57a.9, 58b.3, 60b.1,
 75b.13, 130b.3, 132a.12, 134b.10, 211b.10, 212a.2

a.sinun 32b.11, 32b.13, 35b.10, 35b.11, 42a.13,
 45a.3, 46a.7, 46a.8, 47a.8, 50a.6, 50a.8, 50b.10,
 51a.9, 51b.3, 51b.4, 51b.10, 53b.4, 56b.9, 57a.10,
 59b.13, 60a.5, 60a.13, 126a.12, 127a.9, 127a.11,
 127a.13, 127b.1, 128b.4, 128b.9, 128b.12, 129b.10,
 131b.10, 132a.10, 133a.7, 133b.3, 135a.1, 135a.8,
 136b.3, 146b.1, 150a.11, 208a.13, 210a.7, 210a.12

- a.ya
 a.yı 43b.6, 80b.7
 a.yıla 158a.2
- ağrı-(**أَغْرَى**): ağrımak, acımak, sızlamak
 a.r 88b.13, 89a.6
 a.rdı 42a.4
 a.yan 129b.2, 133a.6, 133a.13, 133b.5, 209a, 13,
 209b.1
- ağrımaya (**أَغْرَى**): ağrısı, sızısı kesil
 a. 143b.10
- ağrılı (**أَغْرَى**): ağrılı olma hali
 a. 145a.6
- ağrımağ (**أَغْرَفَ**): ağrı, acı hissetmek
 a. 38b.11
 a.dur 156a.3
- ağu (**أَغْوَى**): ağı, zehir
 a.ludur 186b.5
- ahek (**أَهَكَ**): kireç
 a.122b.12.
- aheng (**أَهَنْدَكَ**): uygunlak, düzen
 aheng iT-: uygun düşür-, alıştır-
 a.eler 71a.9
- aher(**أَخْرَى**): başka, diğer, ayrı
 a.31b.1, 27b.2, 112a.10 206a.1,
 a.e 29b.12
- āheste (**أَهْسَتْهُ**)1. kısık, ağır (ateş)
 a.90a.5
 2. Yavaş, ağır
 a. 153a.2, 155a.12, 189b.6
- āheste āheste: Yavaş yavaş, ağır ağır
 a. 188a.10
- āhestelik (**أَهْسَتْكَ**): son, sonraki, en sonu
 a.ile 46a.1
- āhir (**أَخِرَ**) son, sonraki, en sonu
 a.i 46a.1
 a.inde 78b.5, 88a.12, 88a.13, 88b.3, 102a.10,
 102b.6, 103a.9, 131b.5, 166b.9
- āhir-i dimāğ (**أَخِرَ دِمَاعَ**): beynin sonu, kafatasının

son kısmı

a.dur 30a.8

ahirü'l-emr (**أخِرُ الْعَمْرِ**): nihayet, sonunda

a. 186b.8

ahlat (**أَخْلَاطٌ**): iİnsan vücudunda varlığı farzolunan dört unsur veya usare, kan, safra, salya, dalak

a. 9a.8, 15b.13, 16a.4, 42a.1, 72b.4, 72b.8, 72b.10, 126b.8, 165a.12, 196a.2, 201a.8

a.dan 9a.6, 52a.5, 58b.8, 69b.8, 70b.10, 77a.5, 113b.3, 115a.9, 118a.1, 118b.9, 145a.8, 154a.9, 176b.3, 200b.13

a.1 7a.13, 7b.6, 8b.8, 10a.6, 10a.8, 10b.2, 10b.6, 10b.12, 82a.8, 84b.4, 135a.1

a.un 128a.5

ahlat-is za'feran (**أَخْلَاطُ الزُّعْفَرَانِ**) safran ahlatı, suyu

a.173b.5

ahlayus (**أَخْلِيُوسٌ**): Gözün saydam tabakasının dış yüzünde meydana gelen bir çeşit hastalık adı

ahmed (**أَحْمَدٌ**): ?

üsdät-ı ahmed 180a.3

astad-ı ahmed-i ferruh

a.179a.13, 179b.11

ahmerü'l-'aşkalāni (**أَحْمَرُ الْعِشْقَلَانِيَّةِ**): askalan kırmızısı adındaki ilācın yapımı

a. 207a.10

ahmer-i had (**أَحْمَرٌ حَادٌ**): keskin kırmızı

a. 108b.8

ahşa (**أَحْشَاءٌ**): vücutta bulunan bağırsaklar, ciğer gibi şeyler, içirik

a.72b.2, 114b.3

a.dan 72b.2

a.nun 113b.10

ahşam (**أَحْشَامٌ**): akşam, gecenin başlangıcı

a.17a.2

a.a 189b.9

a.da 170b.8

a.dan 109b.9

ahval (**أَحْوَالٌ**): haller, durumlar; oluşlar bulunuşlar.

- a.6a.10
a.1 11a.7, 127a.11, 196b.9, 197a.8
a.ını 6b.2, 15a.13
aḥvel (أَحْرَجَ): bir şeyi çift gören, şaşıl
a. 194b.11
a.ler 202a.6,
aḥvellik (أَحْوَالًا): şaşılık
a. 202b.4
a.i 202b.10
aḥz (أَحْزَى): alma, kabul etme
a.15b.12
ak (أَكَّ): Beyaz, ak
a. 15a.1, 19a.7, 19a.9, 37a.4, 40b.6, 41b.10,
47a.3, 59a.4, 60a.1, 62a.6, 66b., 86a.11, 89a.7,
90a.9, 97a.9, 113b.1, 62a.6, 66b. 6 86a.11,
89a.7, 90a.9. 97a.9, 113b.1, 114a.9, 116a.6,
117b.9, 117b.11, 122b.6, 131a.7, 139a.11,
140a.7, 140a.11, 141a.6, 142a.6, 150a.10,
153a.2, 157a.13. 157b.2, 60b.3, 160b.7, 162a.12,
162a.12 13, 164a.3, 165a.2, 165a.13, 172a.2,
172a.3, 174a.12, 174a.13, 179b.6, 181a.3,
183a.10, 185a.12, 186a.8, 195a.7, 195b.13,
204a.8, 205b.8, 206a.8, 210a.3, 210b.4, 211b.7
a. dur 62a.2, 62a.13, 140a.6
a.1 69b.1, 77b.1, 83a.9, 94b.4, 101a.6, 128a.7,
132a.11
a.1dur 126a.10
a.1la 169b.4
a.ın 49b.8, 86b.7
a.ına 79a.2, 81b.11, 97a.7, 106b.5, 142b.3, 147.11,
206b.2, 207a.7
a.ında 157a.12
a.ını 50a.2, 58a.10, 77a.1, 79a.1, 79a.12, 81b.9,
83b.7, 85a.9, 85a.10, 132a.11, 142a.4, 163a.8,
164b.1, 164b.5, 164b.7, 206a.8, 207a.9, 219a.7
a.ının 162b.4
a.larını 77a.10
a.ın 89a.8, 152b.4

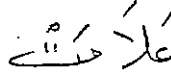
- ak-(اَك): akmak, seyelan olmak
 a.a 110a.12, 110b.1, 112a.7
 a.acak 112a.6
 a.ar 100 b.11, 121a.7, 154a.8
 a.mamış 156a.7
 a. mayacak 110b.1
 a.mış 156a.6
- akākīyā (اَكَاكِيَا): deve dikeninin yemişinden henüz ham iken alınmış usare
 a. 76a,8, 95b.9, 97a.12, 104b.3, 116b.10, 116b.13, 131a.2, 134a.8, 136a.11, 139a.5, 144b.4, 144b.10, 145a.1, 147a.9, 154b.5, 164b.2, 210a.8, 210b.7, 211b.7, 212a.3
 a.dur 75a.7
- akākīr (اَكَاكِيْر): ilaç yerine kullanılan nebati kökler.
 a.lara 3b.10
- akārsu (اَكَاْرْسُو): akarsu, ırmak, pınar veya nehir suyu
 a.lar 204b.13
- akça (اَكْجَا): Beyaza çalan, beyazca
 a. 123a.2
- akd (اَكْد)
 akd İT-: kurmak, yerleştirmek, bağlamak
 a. 98a.10
- ak(1)l (اَكْل): 1.beyin, us, insana düşünme yeteneğini veren merkez.
 a.4b.13, 7a.b, 54a.3
 a.1 25b.11, 56b.6
 a.uñ 25b.10
 2 Akıllı kişi
 a. 184a.11
 3. bir ilâç adı
 a.10b.10
- akırkarha (اَكِرْكَرْهَا): akırkarha, nezle otu kökü (yapışkan otu)
 a. 43a.10, 83a.2, 163a.11
 a. yı 118a.4
 a. 118a.4
 a. ayıla 43a.9

- aķıraq (أَقْرَقَ): daha beyaz
a. 157a.8
aķık-i muhrik:yakıcı akik
a.207a,13
- akkāl (أَكَّالٌ): etrafındaki etleri mahveden yara
a.7a.1, 8b.10, 110b.9, 151a.10
- aķlık (أَكْلَقَ): beyazlık
a.65b.2
a.a 157a.11, 199b.10
- aķmak (أَكَمَّ):akmak, sızmak; dökülmek
a.129b.1
a.a 136a.6
- 'aks (عَكَسَ): çarpma, çarpıp geri dönme
a.i 64b.3
a.idür 7a,8
- aķsām (أَكْسَامٌ): kısımlar, parçalar, bölümler
a.1 126b.7
- aķsırt- (أَكْسِرْتُ): aksırmasını sağlamak balgam
çıkartmak (bkz. aksurt-)
a.alar 146b.7
- aķsur- (أَكْسَرَ): nefes verdirici kasların ani
hareketiyle ağızdan ve burundan çıkan hava esnasında
yapılan gayrı ihtiyari hareket
a.146a.5
- aķsurt-(أَكْسَرْتُ): (bkz. aksırt-)
a.70a.3
a. salar 44a.4
a.ur 104a.2
- aķsurdıcı (أَكْسُرْدِجِي):aksırmaya yardımcı olan madde
a. 42a.10
- aķsurmak (أَكْسَرَمْتُ):nefes verme kaslarının ani harektiyle
bir anda havayı ağız ve burundan dışarı çıkarmak
a.57a.8, 71b.10, 11b.7, 189b.3
a. dan 158.2, 189a:13
a.1 189b.3
a.11a 29a.4,
- aķşām (أَكْشَامٌ) (bkz. aķşām)
a.36b.2

- al-(- أَلِ)1, almak, bir şeyden bir miktar almak
 a.alar 37a.12, 38b.3, 45b.6, 45b.9, 54b.1, 40b.8,
 48b.10, 58b.1, 86a.10, 90a.2, 90a.3, 90a.5,
 95b.10, 97b.2, 98a.3, 98a.6, 117a.10,
 119b.12, 120b.6, 133a.1, 134b.4, 141a.8,
 148a.10, 185b.10, 199a.1, 204a.11, 206b.7,
 209a.6, 209a.9, 209a.10,
 a.salar 163a.9, 202b.9
 a.up 37b.10, 120a.8, 138a.9, 153b.7, 153b.12,
 164a.4, 199a.4, 199a.7,
 a.ur 21b.8,
 2. ele almak
 a.up 98b.9
 3. zayıflatmak azaltmak
 a.a. 38a.8, 45b.5
 a.alar 55b.1
 4. saymak
 a.alar 150b.4
 a.up 132b.6
 5. içine olmak
 a.ur 18a.8
 6. çıkarmak
 a.ur 25a.10
- dayiresine al-: çevirmek
 a. mışdur 64b.12
- hissden al-: duyudan almak, algılamak hissetmek
 a.ur 29b.13
- kan al-: tevlavi amacıyla vücudun bir bölümünden kol olmak
 a.alar 40a.8, 59a.11, 93a.4, 107b.10, 138a.9
 a.mış 96a.3
 a.up 121a.13
- nasibini al-: Payını almak
 a.ur 65 a.1
- satun al-: satın almak
 a.dum 164a.7
- a'lā (أَعْلَى): yüce, āli, yüksek
 a. 2b.11
- 'ala kādri'l-ḥāceti (عَلَى قَدَرِ الْإِحْتِيَاجِ): ihtiyacı kadar,

gerektiği kadar

a.34a.12

‘alāmet (): iz, belirti, nişan

‘a.14a.4, 180a.9

‘a.i 35b.11, 39a.11, 40a.2, 41b.6, 45a.7, 46b.13, 46a.8, 47a.8, 48a.12, 49a.9, 50a.8, 50b.10, 51b.9, 56b.12, 57b.5, 58b.10, 59b.13, 60a.2, 60a.4, 60b.5, 70b.11, 96b.2, 101a.1, 101a.3, 103b.10, 108b.1, 108b.13, 111a.11, 111b.9, 112a.12, 113a.9, 114a.3, 115a.3, 116b.5, 128a.6, 128a.10, 135a.1, 136a.4, 123b.1, 123b.2, 127a.10, 127a.12, 127a.13, 143a.11, 143b.3, 143b.6, 143b.9, 145a.6, 149b.1, 151b.6, 151b.8, 151b.11, 152b.11, 153a.11, 157a.4, 157a.7, 157a.11, 157b.2, 157b.5, 157b.9, 157b.12, 159b.10, 160a.3, 165a.9, 165b.8, 167b.12, 170b.7, 171a.1, 171a.4, 173a.5, 173a.7, 180a.4, 181a.6, 183a.4, 183b.5, 192b.5, 192b.9, 192b.12, 193a.7, 193b.2, 195b.10, 196a.12, 201a.13

‘a.idür 54a.4, 68b.7, 68b.8, 128b.3, 132a.8, 125b.11

‘a.in 32b.11, 32b.12, 50b.10

‘a.inden 127b.2

‘a.ine 172b.10

‘a. ini 2a.9, 32b.10, 33a.2, 33a.3, 35b.10, 41b.6, 46a.7, 50a.7, 51b.3, 90b.8, 90b.9, 90b.11, 90b.12, 90b.13, 91a.1, 91a.2, 91a.3, 91a.4, 91a.5, 91a.6, 91a.7, 91a.8, 91a.8, 91b.4, 91b.5, 91b.6, 91b.9, 91b.11, 92a.1, 92a.3, 92b.11, 93b.4, 94b.1, 95b.12, 96b.1, 100b.5, 102b.8, 103b.9, 104b.5, 108b.11, 109a.9, 109b.8, 110a.3, 110b.3, 111a.7, 112a.8, 112b.8, 113a.8, 113b.9, 114b.11, 115b.3, 116b.4, 117a.13, 118a.13, 120b.1, 120b.13, 125b.8, 125b.9, 125b.10, 125b.12, 125b.13, 126a.1, 126a.2, 126a.3, 126a., 126a.5, 126a.6, 126a.7, 126a.8, 137b.2, 139b.10, 145b.12, 150a.5, 154a.6, 156b.4,

- 156b.12, 162a.8, 170a.11, 176b.5, 191a.2,
191b.3, 198a.5, 199a.12, 200a.7
'a.leri 33b.13, 40b.4, 46b.13, 134b.4, 158a.5,
182b.12
'a.lerinde 160b.8, 182b.11, 183b.6
'alāmet-i yubūset (عَلَامَةُ يَبُوسَتِ) kuruluk belirtisi
'a. 172b.13
alçak (اَلْحَقْف): yerden veya herhangi bir sathihtan
yüksekliği az olan
a.158b.2
aldur- (اَلدَّرْ -):
kan aldur-: kan aldır-(bkz. kan al-)
a.alar 54a.6, 60b.6, 71b.11, 101a.8, 103a.8,
105a.2, 105a.4, 112b.2, 112b.2, 129a.1,
129a.6, 138a.1, 155a.10, 158a.6, 158a.7,
170a.2, 172a.2, 172a.6, 203a.3,
a.up 156a.5, 171a.7, 198b.9
aldurmak (اَلدَّرْم):
kan aldurmak: kan aldırma işi
a.101a.9, 147a.12, 147a.13, 147b.1, 162a.13, 203b.4
a.a 54a.6
'ale-d-devam (عَلَى الدَّوَام): daimi sürette, boyuna,
sürekli olarak
'a. 132a.4, 151b.6, 182b.1
'aleka (اَلْعَلَقَة): pıhtılaşmış kan, pıhtılaşmış
'a.19a.4, 19a.13
'ale'l-'ade (عَلَى الْعَادَةِ): alışılmış, adet olduğu üzere
'a.88a.7
'ale'l-kıyas (عَلَى الْفِيْأَشِي) kıyasla, mukayese yoluyla
'a. 17a.11
'a. de 4a.10
alet (اَلْأَيُّ): vasıta, avadanlık, aygıt
a. 142a.2
a.i 98b.1
a
a.idür oa.9, 61b.2
a.ile 139b.8
a.lerine 83b.8

- a.ün 124a.3
 'alet-i kadḥ (^{آلَتِ كَدْح}): tababette gözü açmaya yarayan mil
 a. 178a.5
 'alet't-ta'cīl (^{عَلَى التَّجِيلِ}): acele ile, acele olarak
 a. 35a.1, 154a.10, 184a.1, 190b.4
 'alet't-tertīb (^{عَلَى التَّرْتِيبِ}): Sırasıyla, bir düzen üzere,
 a. 5b.12, 16b.9
 'aleyhi-basarahu (^{عَلَيْهِ بَصَرُهُ}): onun görme duyusunu
 artırmak
 a.176b.12
 'aleyhi's-selām (^{عَلَيْهِ السَّلَام}): selām ona olsun.
 a. 3b.4, 3b.12
 'aleyhi's-slavāt ve's-selām (^{عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَام}) ona selât ve
 selâm olsun
 a.15b.9
 al(1)n (^{الْأَيْنِ ، الْإِنِ}): Başın ön kısmı, alın
 a.60b.5, 61b.4, 151a.7
 a.a 78a.5
 a.dan 25b.3
 a.1 22a.3, 40b.3
 a.ına 51a.11, 59a.10, 202a.13,
 a.un 71b.7
 alın-(^{الْبِ}): Temizlen-, ayıklan
 a.mış 163b.2
 'ali bin 'isā (^{عَلِيٌّ بِنَ عِيْسَى}): 11.yy. ilk yarısında yaşamış..
 18.yy'ın ortalarına kadar islām dünyasının ve
 Avrûpanın en meşhur göz doktorudur. Tezkiretü'l-
 kahhalin adlı göz hastalıklarıyla ilgili eseri
 meşhurdur.
 a.104a.12
 'alī l (^{عَلِيٌّ}): kör, sakat, hasta
 a. 187a.13, 187b.3, 188a.4, 189a.4
 a.e 187a.7
 a.ün 56b.12
 Allah (^{اللَّهُ}): Allah
 a.a. 3b.6
 a.un 1b.5
 alma (^{الْأَلْمَا}): elma (bkz. elma)

a.34a.12, 56a.8, 129a.12

almak ():

kan almak: tedavi amacıyla kan alma işi

a.a., 40b.2, 69b.10, 71a.8, 89b.5, 201a.9

a.dan 27b.12, 93a.6

almaklığı ():

kan almaklığı: kan olma işi

a. 70b.6

alt (): Bir nesne veya varlığın alt kısmı, dip

a.1 27b.3

a.ına 23a.10, 95b.2, 131b.11, 139b.7, 141a.9,
149a.7, 155a.13, 17b.4, 204b.12

a.ında 22b.12, 24b.12, 25a.2, 25a.7, 28b.5, 30b.4,
30b.6, 32b.5, 44b.5, 66a.2, 103b.13, 150a.8,
160a.5, 161a.12, 167b.9, 167b.9, 167b.12

a.ındadır 17b.13, 22b.11, 26b.1, 62a.3, 72b.11

a.ındağı 121a.9, 129b.5

a.ından 21b.13, 115a.3, 138a.9, 160a.12, 190a.11

altı () altı sayısı

a. 21b.10, 23b.4, 54a.10, 97b.5, 106b.8, 107a.4,
131a.2, 142b.5, 142b.5, 142b.5, 168b.4, 168b.11,
177b.3, 178b.7, 181b.4, 185a.13, 186a.9, 168a.11,
205b.1, 206a.11, 208a.10, 208a.11, 211a.11,
211b.7, 211b.9

a.dır 107b.2

a.dur 64b.8, 126b.7, 144b.6, 155a.3, 159a.8,

165a.6, 167b.7, 175a.12, 191b.12, 194a.2

altıncı (): altıncı beşten sonra gelen, sıra
sayı sıfatı

a. 6b.6, 21a.8, 33a.3, 36a.1, 41b.10, 46a.6, 56b.7,
61a.9, 62a.10, 62b.12, 66a.12, 67a.12, 70a.4,
72b.9 73a.1, 73b.12, 75a.11, 90b.13, 96a.13,
125b.13, 126b.10, 145b.4, 156a.11, 156b.7,
166a.1, 177b.9, 181a.3, 182a.12, 191b.5, 194a.5,
194a.8, 199a.9, 199b.12, 200a.10,

on altıncı :on altıncı

a. 91b.10 110b.2

yigirmi altıncı: yirmialtıncı

a.91b.7, 117a.2,

altmış (**الْخَمْسِيْنَ**): altmış , altmış sayısı

a. 11b.13, 17a.2, 20a.3, 38a.12, 131a.2, 131a.7,

altmış altı: altmış altı sayısı

a. 6a.9,

altun: (**التُّون**): altın, altın madeni

a.a 164a.7,

a.dan 98 b.1

altun kılmıyası: altın madeninin toz haline gelmiş hali

a. 9b.6, 106b.11, 131a.1, 139a.3, 142b.2, 153b.4,

154a.11, 204b.1, 208b.7, 209b.4, 211b.2, 211a.9

a.nı 119b.11,

altun r şinası:

altın cilâsı

merhemi

a.106b.11

'amel (**عَمَل**): 1. iş, bir işin yapılış şekli, yapma

{ a. 190a.12

{ a.i 106a.6, 162b.7

2. hayat tarzı

{ a. inde 3a.6, 6a12

'amef iT-: 1.hazırlamak, ... şekilde yapmak

{ a.esin 87a.4

2. ishal etmek

i.eler 163a.2

'amele getir-: hazırlamak, kullanılacak hale getirmek

{ a.eler 92b.8, 97ab.1, 100a.6, 101b.12, 102a.1,

102a.3, 102.8, 102b.1, 103b.9, 107a.1,

107a.5, 115a.12, 119b.8, 119b.10, 131b.2,

150b.7, 163b.5, 173b.8, 173b.11, 173b.13,

190a.5, 204b.3,

{ a.üp 187b.4

'ami (**عَامِي**): ilimden uzak (avama mensup kişi)

{ a.ler 2b7

amihte (**أَمِيْحَةٌ**): karışmış, karışık olan

amihte ol-: birbirine karışmak, bulaşmak

a.mış 66b.7

a.ur 18a.10, 169b.4

a.ursa 71a.6
 'amīkraḫ (عَمِيْرَا):daha derin, daha çok derin

a. 155a.7
 amma (اَمَّا):amma, fakat, ancak, lakin, şukadar ki..

a. 4b.12, 7a.6, 11a.6, 11b.10, 12a.2, 12b.6, 13a.6, 13a.12, 14b.2, 14b.13, 15a.10, 15b.8, 18a.5, 29a.3, 20b.7, 21a.12, 22a.10, 14a.12, 14b.11, 15b.3, 15a.13, 15b.10, 25b.12, 26b.6, 17a.4, 23b.5, 27b.13, 28b.2, 29a.12, 30a.5, 31a.13, 34b.6, 35a.13, 35b.11, 36b.13, 37a.10, 39a.5, 39b.7, 40a.2, 40b.10, 41a.12, 41b.6, 43a.4, 43b.11, 44a.12, 54ab.5, 45b.1, 45b.11, 46a.13, 46b.11, 47a.2, 47a.7, 47b.13, 48a.11, 49b.7, 50b.2, 51a.4, 51a.12, 52b.8, 52a.3, 53a.10, 54b.11, 55b.9, 56a.3, 57b.13, 58b.(1).4, 60a.12, 60b.8, 61b.11, 62b.2, 63a.3, 63b.5, 63b.12, 65b.3, 67a.2, 67a.7, 67b.6, 67b.12, 68a.7, 68a.12, 69a.11, 69b.13, 70a.7, 70b.7, 71a.13, 71b.5, 71b.13, 72a.3, 73a.9, 74a.1, 74b.6, 75a.1, 75b.1, 80a.2, 85b.1, 85b.13, 86b.2, 86b.5, 89a.5, 89a.2, 92a.6, 92b.11, 94a.4, 94b.8, 95a.11, 95b.5, 96b.9, 97a.4, 98a.10, 98a.13, 98b.9, 99a.10, 99b.2, 101a.8, 102a.9, 103a.7, 103b.2, 104a.1, 104b.11, 105b.2, 106a.5, 108a.10, 114a.4, 115a.5, 116a.13, 120a.6, 120b.9, 121a.12, 121b.12, 122a.12, 123a.9, 123b.5, 124b.3, 125b.4, 126b.2, 127a.6, 127a.13, 128.,1, 129a.10, 129b.9, 130a.8, 131a.13, 133b.7, 134b.3, 135b.12, 136b.9, 138b.3, 140a.7, 140b.6, 143b.1, 143b.12, 144a.13, 147a.13, 148a.4, 148b.3, 150a.6, 150b.10, 151a.4, 151b.5, 156b.13, 157b.3, 158b.3, 159b.3, 160a.2, 160b.13, 162a.4, 162a.8, 162b.4, 166a.8, 166b.9, 167b.13, 168a.11, 171a.5, 172a.4, 173b.2, 174a.,6, 174b.13, 175b.1, 175b.11, 177a.,10, 177b.10, 178b.13, 179a.12, 180a.3, 180b.1, 180b.9, 181a.1, 181a.12, 182b.12, 186b.7, 187a.7, 188b.13, 190b.13, 192a.6, 192a.9,

193a.2, 193b.1, 193b.6, 194a.12, 195b.11,
196a.10, 196b.13, 197a.12, 198a.5, 200b.5,
201a.2, 201a.12, 202a.2, 202b.1, 202b.4,
203b.12, 209b.1

‘amme-i ‘acem (عَامَّةُ اَعْم): İnan halkı

a.110a.4
a(N)+(اِن): (ol) O, ora, III. teklik şahıs zamiri
a.a.(aşa) (): 8a.5, 8a.6, 8a.7,, 8a.11,
12b.2, 13a.4, 14a.5, 14a.6, 15b.7, 17b.2, 19a.4,
19a.4, 19b.11, 22b.1, 22b.4, 22b.11, 22b.5,
24b.1, 25a.9, 26a.12, 26b.11, 27a.6, 27a.9,
27b.5, 24b.1, 25a.9, 26a.12, 26b.11, 27a.6, 27a.9,
27b.8, 27b.13, 29a.1, 29a.13, 30a. 11, 30b.11,
31ab9, 31b.4, 32a.6, 32a.12, 32b.4, 34a.10,
34a.11, 34b.13, 45a.1, 49b.7, 54b.6, 55a.10,
55b.9, 55b.11, 55b.13, 56a.6, 58a.5, 59b.7,
59a.7, 60b.9, 61a.6, 61b.6, 61b.13, 63b.5, 64a.8,
64a.13, 65a.7, 66b.7, 66b.11, 66b.12, 67b.12,
68ab.1, 69a.7, 69b.1, 70a.12, 71a.1, 71b.7,
71b.10, 72b.6, 72b.10, 73a.6, 73b.10, 74b.2,
83a.8, 86b.8, 87a.11, 89a.1, 96b.9, 97b.11, 99b.7,
102b.6, 10b.1, 110a.4, 110a.10, 112a.1, 114a.3,
115a.1, 115a.2, 117b.4, 117b.10, 117b.11,
123a.11, 124a.1, 125a.12, 125b.2, 128b.7,
129b.12, 129b.3, 130a.1, 130a.7, 131b.12,
135b.11, 137b.12, 138b.6, 141a.3, 141b.13,
142a.1, 148a.4, 148b.3, 151a.1, 151a.3, 155a.8,
156a.5, 158a.3, 162a.2, 162a.4, 162a.5, 162a.9,
162a.10, 165a.8, 166a.4, 169b.6, 170a.8, 170b.7,
172b.13, 173a.6, 174b.1, 174b.6, 175b.2, 175b.3,
177a.2, 178b.1, 178b.2, 179b.5, 179b.7, 179b.10,
196a.13, 196b.2, 196b.7, 199b.12
a.da 11a.3, 13a.5, 21b.9, 22a.11, 27a.8, 27b.6,
29a.7, 29a.10, 29b.6, 30b.7, 32a.8, 32a.9,
43b.11, 65a.13, 65b.5, 68b.1, 72b.7, 74a.13,
75a.6, 75a.10, 76a.1, 77a.11, 79b.5, 84a.3,
84a.13, 95a.6, 108(A.E) a.11, 130a.9, 130a.13,

134a.3, 140a.2, 140b.7, 165b.8, 166a.5, 168a.6,
169a.10, 177a.4, 178b.1, 178b.12, 196a.5

a.dadur 31a.4

a.dağı 64a.3

a.dan 10a.7, 12a.3, 12a.4, 12a.9, 16a.2, 16b.10,
16b.11, 17a.1, 17b.7, 22b.11, 24a.5, 24b.9,
25b.3, 26b.2, 28b.6, 29a.5, 29a.6, 29a.7,
29a.9, 29a.10 30a.1, 30a.6, 32b.9, 35b.4,
36b.7, 49a.6, 59a(1).6, 62a.8, 63a.11,
65a.11, 65b.1, 69b.7, 70a.1, 70b.8, 74b.6,
86a.6, 86a.10, 86b.1, 86b.13, 87b.2, 88a.8,
96a.3, 99a.3, 104a.6, 106a.9, 106a.11,
108a.7, 109b.10, 110a.12, 117b.5, 122a.4,
122a.6, 138a.9, 150b.11, 150b.13, 151a.1,
157a.8, 157b.10, 157b.13, 160a.10, 162a.4,
166a.3, 169b.11, 169b.12, 171b.4, 173a.1,
174b.4, 175b. 12, 177b.9, 181a.1, 186b.4,
186b.5, 199a.2

a.dandur 64a.9

a.1 8b.3, 16b.4, 17b.3, 17b.5, 19b.9, 20a.2,
21b.1, 24a.7, 30a.2, 30b.11, 37a.12,
37a.13, 61a.5, 61a.6, 61a.8, 61a.11,
61a.12, 61b.6, 62b.3, 62b.10, 63a.1,
63a.11, 67a.1, 67b.12, 71b.5, 74b.7, 76b.5,
77a.12, 77b.3, 77b.6, 82a.1, 82b.2, 83b.6,
83b.10, 84a.4, 85a.3, 85a.11, 86b.7,
85b.10, 85b.12, 86a.1, 86b.5, 86b.13,
88b.4, 88b.13, 91b.8, 93a.12, 93b.11,
99b.9, 104a.10, 112a.6, 123a.2, 123a.10,
123b.5, 124a.1, 130a.11, 132a.6, 139b.8,
140b.6, 175b.5, 176b.2, 159a.4, 165a.1,
174b.5, 174b.6, 175b.5, 176a.3, 178b.8,
185b.6, 189a.1, 190a.10, 191a.10, 192a.11,
192a.12, 199b.9, 199b.9, 209a.9

a.lar 73b.8, 179a.10, 180a.1,

a.lara 45b.12, 52b.10, 56b.7, 74a.4,

a.lardan 5a.9, 16a.13,

a.ları 6a.10, 99b.3

a.larun 14b.4, 24b.2, 39b.11, 68a.10, 95a.5,
 101a.1, 133a.8, 199b.10, 203b.13,
 a.unj. 1b.3, 2a.8, 3b.5, 5b.1, 6b.3, 7b.13, 8a.9,
 8a.10, 8a.13, 12a.7, 14a.6, 14b.9, 15b.1,
 15b.11, 16a.11, 17b.12, 19a.10, 20b.1, 20b.5,
 22b.11, 23a.4, 23a.12, 23b.2, 23b.3, 23b.10,
 24a.5, 26a.13, 27a.5, 28b.5, 28b.6, 28b.11,
 29a.2, 29a.13, 30a.12, 31a.3, 31a.7, 31a.10,
 32a.6, 32a.7, 32b.4, 34a.9, 36b.4, 37a.10,
 37b.3, 38b.12, 39a.5, 39b.7, 43b.4, 44b.1,
 46b.11, 48a.11, 49a.13, 51a.4, 51a.4, 51b.9,
 52b.8, 52a.13, 54b.11, 55a.1, 56a.9, 56a.11,
 59a.2, 60a.5, 60b.5, 60b.6, 62b.8, 63a.5,
 63a.10, 64a.9, 64a.10, 65a.10, 65b.6, 65b.8,
 66b.1, 67a.13, 68b.9, 68b.10, 68b.12, 69b.2,
 69b.3, 69a.12, 71a.12, 71a.13, 71b.5, 72a.4,
 72b.11, 75a.5, 76b.4, 76b.8, 77a.3, 77a.5,
 77a.7, 77b.9, 79a.10, 80a.81, 81a.1, 81b.12,
 82a.2, 82a.5, 82a.7, 82b.4, 83a.3, 83b.2,
 84b.1, 85a.5, 85a.5, 85a.7, 87a.3, 87a.5,
 87a.6, 87a.8, 87a.9, 87a.10, 87a.11, 87a.13,
 87b.1, 87b.10, 87b.12, 88a.2, 89a.4, 90b.6,
 94a.2, 95a.7, 95b.7, 95b.13, 96a.2, 96b.10,
 96b.12, 97b.9, 98b.13, 99a.9, 103a.9, 105a.5,
 105b.2, 10a6.3, 107b.7, 112a.1, 113b.1,
 113b.11, 113b.13, 114a.2, 114b.3, 114b.9,
 115b.6, 117a.8, 117b.3, 117b.13, 119a.2,
 120a.7, 120a.7, 122b.8, 123a.13, 125b.4,
 127b.2, 127b.3, 127b.10, 128a.3, 128b.4,
 131b.2, 131b.8, 131b.12, 131b.13, 132a.1,
 132a.2, 134a.6, 136a.7, 136b.7, 136b.11,
 139a.9, 138a.4, 140a.4, 140a.6, 140a.7, 140b.7,
 141a.8, 141a.9, 143a.11, 143b.8, 150a.13,
 151b.1, 156a.5, 156a.7, 158a.4, 159a.8, 159b.7,
 160a.3, 160.13, 161b.1, 162a.4, 162b.7, 166a.3,
 166b.4, 166a.7, 166b.8, 170b.4, 172b.8, 173a.8,
 173b.2, 175b.3, 175b.10, 179a.10, 179a.11,
 181b.10, 182b.7, 184a.11, 186b.12, 187a.4,

188b.4, 190b.5, 191b.13, 192b.2, 192b.2,
192b.4, 192b.5, 192b.7, 192b.8, 193b.2, 193b.5,
193b.8, 195b.5, 195b.9, 196a.4, 196a.12,
196ab.7, 196b.12, 197a.6, 198b.8, 199b.12,
199a.11, 200a.4, 201a.8, 202a.9, 203a.10,
203a.13, 204b.10,

a. unçün 2a.2, 4a.4, 9a.10, 13b.1, 15b.1, 18b.3,
18b.5, 21b.3, 23b.6, 24b.2, 24b.7, 26a.6,
27a.11, 28a.8, 63a.4, 65b.8, 67a.13, 74b.12,
75b.7, 87b.3, 88a.3, 88a.13, 111a.10 128b.6,
132a.11, 133a.7, 135a.12, 135b.9, 148b.9,
149b.6, 155a.11, 159a.1, 160b.1, 160b.11,
162b.13, 167a.7, 169b.11, 172b.4, 174b.9,
178a.13, 179a.2, 179a.7, 195b.8, 199a.13,
202a.8

a. unçündür 11b.4, 19a.2, 26b.9, 27a.4, 27a.7,
28a.11, 31b.8, 64a.11, 64b.1, 65bb.5, 66b.2,
66b.3, 87b.6, 124a.4, 124a.7, 178b.2, 184a.3

a. unıla 23b.1, 24b.8, 29b.5, 86b.5, 87a.1, 138a.8,
141a.10, 187a.12, 189b.6, 195b.5, 211a.5

ana (^{أنا}) ana, anne, valide

a. 6b.5, 19b.5, 20a.12, 20b.4

a. dan 95a.8, 178b.3,

a. sına 18b.12, 18b.13,

a. sından 19b.12, 94b.7

anaru (^{أكره}): önce, evvel, geçmeden

a. 11b.9,

'anber (^{عنبر}): balık kardından çıkarılan, mişk
kabilinden güzel kokulu madde, amber.

a. 82b.10, 210b.11

'anber-i hām (^{عنبر حām}) kadınların kullandığı güzel
kokulu, özel bir krem.

ancak (^{أبغض}): sadece, yalnızca

a. 131b.3.

ancılayın (^{انجاليين}): 1. bundan dolayı

a. 69b.11, 87a.12

2. Onun gibi

a. 95a.13

- anıl- (^{أُكِّلَ}) : söylenmek, zikr edilmek
 a. ılmışdur 72a.7
- anison (^{أَنِسُون}) : anason, maydanozgillerden hamur işlerinde kullanılan bir bitki
 a. 41a.7, 42a.13, 42b.6, 43a.3, 45a.12, 48b.7, 48a.8, 50b.4, 76a.13
 a.1 143a.7
 a.ile 191a.3
- 'ankebutiyye (^{عَنْكَبُوتِيَّة}) : eski tıpta gözün tabakalarından birine verilen ad, (dördüncü tabaka)
 a. 62a.5, 63b.13, 65a.7, 65a.9, 179b.3, 179b.13, 180a.10
 a.ye 65a.8, 191b.1, 194a.1
- anla-(- ^{أَلَّا}) : anlamak, kavramak, akıl erdirmek
 a. mazlar 6a.6
 a. yup 85a.12, 174b.5
- anlamaklığı (^{أَلْمَاحِظ}) : anlama, kavrama bilgisi
 a.nı 69a.3,
- anıtık (^{أَنْطِقَ}) : sırtlan
 a.171b.6
- anzerüt (^{أَنْزُرُوت}) : anzurut, daha çok İran'da yetişen bir bitki ve bundan elde edilen zamk.
 a. 44a.10, 56a.13, 75b.12, 92a.9, 92b.5, 97a.11, 99b.1, 101b.11, 101b.13, 102a.3, 107b.13, 115b.12, 116a.9, 123a.6, 130b.4, 130b.10, 131a.12, 133a.5, 133b.9, 133b.10, 154b.2, 163a.11, 163a.13, 164a.9, 168a.10, 168a.12, 175a.6, 190b.11, 205b.2, 206a.9, 206b.12, 207a.8, 207b.10, 208a.4, 208a.7, 208a.10, 208a.13, 208b.11, 209b.5, 211a.1, 211b.13, 22a.8
 a.1 130b.10, 150a.13
- anzerut-ı müdebber ayarlanmış
 anzerut; Fars ve Kirman dolaylarında yetişen dikenli bir ağaca zamkı
 a. 101b.13, 102a.3, 102a.6, 102b.2
- anzerut-ı perverde: terbiye edilmiş anzerut
 a. 155a.1

- ara (اَرَا): İki şey arasındaki açıklık, mesafe, fark
 a.da 178b.9
 a.sı29b.2
 s.sına 178b.5
 a.sında 7b.8, 8ab.7, 17a.6, 114b.13, 121a.7,
 135b.13, 166a.6, 169b.3
- 'arab (عَرَب): Arap soyundan olan, Arap milleti
 a.12b.12, 13a.1, 13a.4, 22b.2, 60b.1, 73b.10,
 94b.4, 85b.11, 129b.11, 129b.13, 130a.1, 140b.9,
 169a., 13, 176b.8, 185b.4
 'a.lar 100b.7, 138a.6
- 'arabî (عَرَبِي): Arapça, arapların konuştuğu dil
 'a. 159a.5
 'a. de 143a.9
 'a.dür 139b.11
- 'arapça (عَرَبِيَّة): Arapça, Arap milletinin konuştuğu dil
 'a. 22b.10, 86a.13, 117b.10, 157a.4, 157b.4, 157b.8,
 157b.11,
- arāmide (اَرَامِيَّة): rahat olan, dinlenen, sükün halinde
 olan, rahatta bulunan
 a. 25b.2
- 'araz (عَرَض): 1 hastalık, felaket, hastalık
 belirtisi
 'a. 13a.8, 13a.9, 13a.13, 13b.1, 13b.5
 'a.ıla 126dur 8a.9
 'a.ıladur 8a.9
 'a. ılamıdur 11b.1
 'a.lara 13a.12
- a'rāz (أَعْرَاض) işaret, belirtisi
 a. 1 107b.7
- ard (اَرْد): arka, arka taraf
 a.ına 26b.3
 a.ınadur 22b.8
 a.ında 25a.7, 64a.7, 75b.5, 177a.4
 a.ındadur 63a.10, 64a.10
 a.dağı 27a.10, 27a.13
 a.ından 66b.1, 74b.1, 160a.10, 160a.11, 160b.1,
 160b.5, 187b.1

ardınca ol-: yolunu tut-, usulünü takip et

a. 5a.11

biri biri ardınca: Peş peşe, ard arda

a.89a.3

arḥāmūn (أرْحَامُونُ): gözün karasının kenarında denir ki,
tababette ikililü's-sevda diye adlandırıldı.

a.157a.10

arı (أَرِي، أَرِي): temiz, pak

a. 43a.7, 111a.4, 118a.3

arın- (- أَرِي): Temizlenmek, paklanmak

a. 57a.13, 69b.13, 108a.12, 121a.13, 123b.4,
124b.3, 132b.8, 148b.5, 150a.2, 155a.11

a. dugından 47b.4

a. madan 124b.5, 168a.2

a.mışş 96a.4, 159a.12

a.up 71a.6

arınmaḵ (أَرِنَاغِي): temizlenmiş

a.11a 133b.3

arıt- (- أَرِد): temizlemek, arındırmak

a.a.93a.12, 147b.3

a.alar 48b.4, 51a.10, 52a.5, 55b.757a.4, 59b.6,
70b.13, 71b.11, 72a.5, 93a.12, 107b.9, 108a.4,
110b.9, 112a.2, 113a.2, 114b.4, 115a.9, 118a.2,
120b.3, 124b.13, 128b.12, 135a.6, 140b.8, 152a.5,
155a.10, 156a.6, 165b.3, 167a.13, 168a.8, 176b.3,
196b.1, 202a.11

a.mış 137a.4

a.up 50b.8, 71a.4, 110a.8, 110a.10, 115b.2,
121b.13, 123a.13, 141b.8, 147b.1, 184b.5,
193b.10

a.ur 7b.6, 10b.7, 75b.13, 76b.3, 109b.13, 116a.11,
123a.2, 144a.13, 206b.2

arıtmaḵ (أَرِيغِي): temizlemek, arındırmak

a.60b.10, 132a.6

a.a.135a.10

a.dan 51b.1

a.dur 69b.8

arız (عَارِض): tabii ve aslından olmayıp, sonradan belirip

gelişen aksaklık, gelip yapışan

a.114a.7

arız ol-: yapışmak, sonradan ortaya çık-(bkz.ot-)

a.a 55b.12, 59b.9, 93b.12, 128b.1, 128b.3, 146a.6,
148a.4

a. acak 150a.3, 188b.10

a.an 33a.8, 33a.9, 33a.10, 47a.8, 50a.6, 50b.9,
51a.8, 51b.2, 51b.4, 53b.3, 57a.9, 57a.10,
59b.8, 79a.5, 83a.12, 90b.3, 125b.6, 125b.7,
129b.12, 143a.8, 145a.2, 145b.4, 147b.11,
151a.4, 154a.5, 155a.5, 155b.12, 156a.12,
156a.12, 156b.3, 156b.8, 156b.9, 156b.10,
156b.11, 159b.9, 166b.6, 167b.8, 169a.11,
169b.7, 170a.4, 170a.5, 170a.7, 17a.9, 170a.10,
170a.12, 174a.1, 174a.3, 175b.7, 176a.13,
191b.1, 191b.2, 191b.7, 191b.12, 194a.1, 196b.9,
201b.2,

a.d1 3b.5

a.mış 53a.1, 76b.1, 116a.13, 125a.11, 139a.3,
171a.6

a.mışdur 58b.8, 183b.4

a.sa 23b.7, 26b.7, 55b.13, 95a.6, 125a.4, 182b.11,
189b.3

a.up 54a.3, 110b.1, 168a.6, 182b.4

a.ur 25b.12, 26a.4, 27b.10, 31b.10, 47b.1, 51a.8,
56b.11, 58b.5, 60b.2, 90b.5, 91b.13, 92b.12,
94b.8, 104b.6, 108b.12, 109b.2, 111b.9, 112b.9,
112b.13, 114a.2, 114a.5, 114b.2, 116b.4,
118b.5, 126a.11, 127b.7, 128b.5, 136b.7, 137b.4,
137b.5, 140a.1, 145b.5, 146a.1, 146a.4, 150a.6,
150a.12, 155b.7, 155b.8, 156a.2, 156b.13,
159b.11, 161b.2, 167a.1, 171a.4, 174a.2, 176b.2,
188a.5, 190a.9, 190b.2, 196b.11, 200b.4, 200b.5,
200b.8, 200b.12, 200b.13, 201a.1, 201a.1,
201a.3, 201a.5, 201a.6, 201a.7, 201a.7, 201b.7,
202b.4, 209a.5,

arız olmak (عارض ادلق):peyda olmak

a. 47a.13

- arızî (عَارِضِي): geçici olan, sonradan artaya çıkan
 arızî ol-: geçici olmak, sonradan ortaya çıkmak
 a.sa 172b.5
 a.ur 150b.10, 172b.5
- arka (اَرْكَا): arka, arka taraf, sırt
 a.89a.13, 203b.6
 a.sı 148b.7, 149b.7
 a.sına 189b.11
- arkun (اَرْكُن): aheste, yavaş, ağır, sakin
 a.37b.10, 88a.8, 99a.3
 arkuncak: yavaşça, hafifçe dikkat ederek
 a.94a.2
- arkunlık (اَرْكُنِيَّة): yavaşlık sakinlik yavaş olarak
 a.11a 85b.4, 85b.6, 85b.8, 88b.5, 132a.7, 183a.8,
 188a.9, 189a.7, 189b.5
- armut (اَرْمُوت): armut, armut meyvesi
 a. 16b.10, 35b.7, 50a.12, 129e.12,
- arpa (اَرْبَا): arpa, arpa tanesi
 a. 54a.8, 59a.5, 166b.3, 188a.1
 a.ya 95b.13
- arpa cevâvı: arpa suyu (bkz. cevav)
 a. 37a.4
 a.11a 36a.11
- arpa kabı: arpa kabuğu
 a.1a 35a.6, 36a.9, 131b.13
 a.1n 34b.3, 60a.10
 a.1n1 35b.9
- arpa kılçığı: Dövülmemiş arpanın dikenli, sert kısmı
 a. 139b.7
- arpa unı: arpadan elde edilen un
 a. 101b.4, 171a.11
 a.1n 96a.12
- art- (اَرْت): şiddetlenmek, fazlalaşmak
 a.a. 181b.9
 a.acak 181b.11
 a.arsa 181b.10
- artuğrak (اَرْتُغْرَاك): daha fazla, çokça
 a. 45a.1, 50a.9, 68a.13, 87a.9, 192a.3, 192a.4,

- artuk (اَرْتُكْ): 1. başka
 a. 25b.8, 101b.8, 102b.5, 148b.4
 2. fazla, çok
 a. 79a.11, 87a.11, 94b.11, 96b.1, 96b.3, 95a.12,
 95a.13, 97a.7, 97b.4, 110b.3, 180b.3, 180a.13
 a.a 98b.5
- artuklık (اَرْتُكْلِيكْ): fazlalık
 a.1 160a.1, 160b.9, 161a.3,
 a.11a180a.12
 a.ında 180b.2
- artur-(اَرْتُرْ): fazlalaştırmak, miktarını artırmak
 a.asın 87b.1
 a.salar 70a.13
 a.up 204a.7, 204b.1, 204b.4,
 a.ur 34b.10, 73a.8, 87b.6, 89b.12, 120b.9, 184a.13,
 203b.10, 204a.11, 206a.10
- arturacı (اَرْتُرَاعِي): fazlalaştırıcı, çoğaltıcı
 a.49b.2, 58a.1, 73b.12, 14b.2, 166a.11, 171a.3,
 172a.12, 173a.9, 193b.13, 196b.3, 197b.9,
 195a.11, 199b.5, 202b.1
- arturma-(اَرْتُرْمَا): çoğaltmak, artırmak
 a.ya 70a.9
- aru (اَرُو): arı, bal yapan böcek
- arzū (اَرزُو): istek, iştihā
 a.sından 167a.5
- ās (اَسْ): mersin ağacı
 a. 76b.2
- aş- (اَشْ): Asmak, bir nesneyi bir yere boyalayarak
 veya raptederek aşağı doğru sarkıtmak
 a.alar 38b.10, 45b.7, 46b.10, 142a.1, 149a.11,
 155b.9, 189a.13, 199b.12, 202b.6, 202b.7, 206b.10
 a.ip 111a.1,
- 'aşab (اَشَابْ): sinir, damar
 a. 24a.8, 63b.9, 202a.9, 202a.9, 202b.3,
 a.dan 67a.4,
 a.dur 63b.5,
 a.1 63b.5
 a.lar 27a.12,

a.ları 27a.9

a.larun 26b.10, 34b.7

‘aşab-ı mücevvef: içi boş delik (bkz. asabe-i mücevvef)

a.25b.5, 26a.9, 63b.1, 63b.1, 64a.1, 176a.4,
179b.2, 180a.1, 180a.9, 202b.12

a.de 179b.8, 183b.4,

a.den 25b.8, 65b.10,

a.e 62a.8, 180a.11, 191b.7, 201b.2, 201b.2, 201b.5,

a.ün 25b.7, 65a.1, 160a.8, 182b.8, 191b.8, 194b.5,
201b.10, 202a.5

a.erün 194b.9

‘aşabe (عَصَبَة): bir tek sinir

a.lere 34b.7

‘aşabe-i mücevvef: içi delik ve boş olan sinir, damar

a.ün 202b.11

āsān (آسَان): kolay

a.dur 140b.12

āsān gör-: kolay gör-, rahat gör

a.e 68b.5, 68b.9, 68b.12

a.mez 69a.1

āsān ol-: kolaylaşma, imkân dahiline gir

a.a. 93a.7, 128a.11

a.ur, 90a.1, 88b.1

āşar (أَشَار): eserler izler

a.ını 79a.6

asārūn (أَسَارُون) kedi otu

a. 76b.11

asayiş (): rahat, dinlenme

a.19b.13, 188a.10

‘ased (عَسَد) ?

a.82b.13

‘asel (عَسَل): bal

sikencübin-i‘asel: bal ve sirke ile karıştırılarak elde
edilen şerbet

a.43a.13

aşhab (أَصْحَاب): dost, arkadaş

a.1b.5

- aş(ı)l: (أَصْل): asıl, temel, esas
 a. 87a.2, 161a.4, 166a.10, 172a.7
 a.da 7b.11, 172b.3
 a.dağı 125a.3
 a.dur 70b.3, 85a.13, 135a.12
 a.ı 30b.13, 127b.8
 a.ını 85a.12, 136b.12
- aşıl-: (أَصْل -): bir yere asıl-, yüksek bir yere bağlanıp
 aşağı sarkıtıl-
 a. maz 141b.13
 a. mış 110b.3
- aşılı (أَصْل): esaslı, ana prensip
 a.96a.13
- asır (عَاصِر) damakların ağızını büzüp vucuttaki
 rutubeti kurutan her ilâç
 a. 7a.2, 9a.10
- asîde (عَصِيدَة): bulamaç
 a. 103a.4
- asidi (عَصِيدِي): göz kapağının iç derisi ile dış derisi
 arasında oluşan urun katı ve kuru olanına denir
 a. 115a.2
- aşla (أَصْلَا): hiç bir şekilde
 a. 6a.4, 27b.10, 167a.6, 193b.3,
- asümani (أَسْمَانِي): 1.mavi renge çalan, gök renkli
 a. 65a.12, 65b.3, 67b.4, 114a.11, 181a.3, 199b.11
 a.dan 65b.7
 2.göğe ait, gökteki
 a. 179b.5
- aşağa: (أَسْفَلَا، أَسْفَلَا): aşağı, alt taraf.
 a. 2b.6, 19b.12, 22b.9, 23a.5, 27b.2, 28b.7, 28b.8,
 32b.7, 69b.12, 79a.2, 70a.5, 71a.4, 71a.9,
 95a.2, 95a.4, 99a.9, 116b.6, 116b.7, 121a.8,
 124a.3, 129a.5, 129b.2, 135b.3 146a.11, 148a.6,
 149a.11, 149b.5, 150a.8, 169b.3, 178a.10,
 178b.6, 178b.7, 183a.6, 187b.7, 187b.2,
 188a.11, 188b.1, 188b.7, 189a.2, 189a.6,
 194b.2, 194b.7, 194b.9, 194b.13, 195a.2,
 201a.10, 203b.1

- baştan aşağı: baştan sona
 a. 189b.13
 aşüftelik (أَشْفَتٌ): perişanlık, bozukluk
 a. 127b.6
 at (أَت): at
 a.141a.7,
 ata (أَب): baba
 a. 18b.11, 18b.13
 atebetan (عَتَبَات): eşik, merdiven, basamak
 a.31b.7
 ateş (أَش): ateş
 a.17a.7
 atıl-(أَتِل -): temizlemek, kabartmak, ayrıştırmak
 atılmış panbuk; temizlenmiş, kabartılmış pamuk
 a.183b.13
 a.1 188a.8
 a.11a 189a.8
 atuse) (عَطُوس): aksırtıcı şey, enfiye
 a.lar 147b.2, 202a.2
 a.lar1la 69b.9, 152a.6, 195a.9
 avāz(أَوْاز): ses, seda, ün
 a.dan 50b.11
 a.1 45a.4,
 a.11a 33b.10
 a.ları 50b.12
 avrat (عَوْرَت): kadın, dişi
 a.18a.1,
 a.a.18b.6
 a.11a 18a.7
 a.lar 17b.9, 19a.2, 101a.12
 a.larda 209a.5
 a.un 18b.4
 avrat menisi: kadınlık suyu
 a.den 18b.10
 avrat suyu: kadınlık suyu, kadın menisi
 a.18b.12, 18b.6,
 a.11a 18a.10
 a.nun 18b.2

- 'avratlar südi: kadın sütü
 'a.dür 81a.4, 130a.12
- 'avsec (عوصع): Latince adı "Lyceum europeum"olan sincan dikenli veya musa ağacı derin dikenli bir ağaç türü
 'a.82b.13
- avuç (أَوْج): avuç, elin kavrayabileceği miktar
 a.45b.4
- ay (أَيّ): zaman birimi, senenin onikide biri
 a.19b.4, 20b.6, 20b.7, 21a.4, 181b.4
 a.da 20a.2, 20ab6, 20a.8, 20a.11, 20b.1, 20b.8,
 20.b.8
 a.dan 181b.4, 182a.4,
 a.da 128b.1
 a.un 20b.10
- ayā (أَيّا): elin iç kısmı
 a.sıña 49b.13
- ayak (أَيْق): ayak, bacakların yere basan kısmı
 a.19b.2, 21a.11
 a.dan 191a.8,
 a.1 57b.7, 57b.8, 207b.12,
 a.ından 148a.6
 a.ını 60a.8
 a.ları 19b.12, 117b.13
- ayaqlı (أَيْقَل): ayaklı, ayağı olan
 a.118.1
 a.ya 79b.1
- başdan ayağa: baştan sona (bkz.başdan)
 a.170a,3
- ayaric (أَيّارِج): eski tıpta kullanılan müshil bir madde
 a. 43a.5, 43a.7, 58b.11,
 a.den 48b.4, 197b.8,
 a.i 184b.10
- ayaric-i calinus: calinüs müshili
 a.42b.8
- ayaric-i feykara: tıpta kullanılan müshil bir madde
 a.39b.13, 42a.7, 42b.5, 42b.9, 43a.1, 43a.8,
 45a.12, 47b.8, 48a.6, 48b.4, 50b.6, 57a.4, 57b.1,
 60b.8, 71b.3, 96b.9, 172a.7, 173b.3, 196a.13,

- 202a.11, 203b.10
a.yı 57a.5
a.yıla 59a.1, 108b.4, 113a.2, 120b.4, 121b.1,
146b.4, 146b.6, 147b1, 165b.12, 168a.8, 184b.4,
185b.8, 191a.2, 197b.1, 198b.9,
ayāric-i lugazıya:()?
a.121b.1
ayāric-i rūfes:()?
a.42b.3
ayet (آيَة): Kur'anın cümlelerinden biri
a.den 3b.1
a.ile 18b.1
'ay(1)B (عَيْب): eksiklik, kusur
a.ına 5a.6
a.larun 2a.12
ayır-(اَيِّر): ayırmak, koparmak, sokmak, uzaklaştırmak
a.alar 93b.13, 141a.8, 141a.10, 153b.13, 180a.7,
a. maya 7a.10
a.sa 18a.3
a.up.115a.13
ayırmaK (اَيِّرْتَف): ayırma, ayrı yere koyma işi
a.a 7a.11
ayine (اِيْنَه): ayna, gözgü
a.67a.10,
aylık (اَيْلِق): senenin onikide biri kadar geçen süre
a.20a.12,
ayran (اَيْرَان):yoğurdun sulandırılması, içilecek hale
getirilen sıvı hali
a.35b.4, 109b.1
ayrıl-(اَيِّرِل): ayrılmak, terk etmek,
a.21a.5, 85b.8, 86a.10, 123b.13, 149a.9,
a.maz21b.11
a.ur 13b.13, 31b.5, 176a.13, 178b.7
ayrıldığıçün (اَيِّرِلْدَوَغِيچُون):ayrıldığı için, dan dolayı
a.21a.2
ayrıtlan-(اَيِّرْتَلَنْد):ayıklanmak, temizlenmek
a.a132b.8
ayru (اَيْرُو): başka, diğer, ayrı'

- a.dur 27b.1, 28b.6, 104a.9
- ayru kıl-: Ayırmak, uzaklaştırmak
- a.a. 202a.2
- ayru.ayru (**أَيْرُو أَيْرُو**): başka başka, ayrı ayrı
- a.18a.5, 87b.13, 88a.1, 97b.2, 121b.4, 192b.11,
- a.dur 26b.4
- ayruk (**أَيْرُكٌ**): değişik, başka
- a.19a.9, 23b.12, 28b.11, 28a.8, 34b.5, 52b.8,
- 68a.8, 68a.10, 68a.13, 73b.2, 74b.4, 80b.5,
- 86b.9, 100b.2, 128a.6, 161b.1,
- ayrılık (**أَيْرُوكٌ**): ayrılık, uzaklık
- a.1 26b.5
- ayva (**أَيْرَا**): ayva, güz ve kış meyvesi
- a.34a.12, 35b.7, 50a.12, 56a.8, 128b.8, 129a.12,
- 131b.12, 132b.1
- a.y1 59a(1)6
- az (**أَزٌ**): az, kıt, eksik
- a.19a.2, 39a.12, 41a.11, 43a.5, 45a.3, 49bb.7,
- 117b.2, 184a.13, 189b.4, 197b.12, 203a.6,
- a.dan 197b.7
- a.dur 197b.7
- a.ını 180b.4
- az bul: zararını, tehlikesini az görmek
- a.urlarsa 75a.9
- az it-: azalt-, gider
- a.er 82b.4, 84b.7
- az ol-: azal-, eksil-, miktarı eksik ol-
- a.a 67a.5, 70a.8, 98bb.1, 127a.9, 135a.2, 160b.13,
- 161b.4, 166a.5, 179b.10, 175b.10
- a.dugına 2b.10
- a.sa 136a.7,
- a.ub 136a.7, 167b.11, 197b.4,
- a.ur 69a.2, 84a.5, 101a.4, 157b.7, 161a.2, 175b.11,
- 180b.3, 197a.10, 197a.11,
- a.ursa 50b.12,
- az olmaklık: Azlık, eksiklik
- a.1 166a.6, 166a.8
- az az: Azar azar, yavaş yavaş

a. 15b.4, 38a.7, 35b.4, 158a.7, 181b.1

az çok: biraz

a. 58b(1).1,

azacuk (*الزجج*): az, az miktarda

a.2a.5, 16b.13, 28b.2, 37a.4, 37a.5, 45a.11, 48a.5,
49a.5, 49b.10, 52a.1, 53b.7, 55a.9, 55b.2,
55b.3, 55b.7, 56a.9, 58a.11, 58b.(1)1, 59b.4,
64a.5, 68a.9, 76a.13, 78b.5, 79b.9, 81a.3,
86b.1, 88a.9, 99b.4, 101b.1, 104b.3, 112b.10,
113a.5, 116a.8, 119b.7, 122b.5, 127b.5, 131b.8,
136a.9, 138b.2, 149b.4, 151a.2, 152b.5, 156a.6,
157a.11, 166b.11, 171a.13, 175b.5, 188b.7,
194b.3, 198b.12, 199b.2, 203a.12,

a.1151a.3

azıcık (*الزجج*): az, biraz (bkz. azacuk)

azırak (*الزرك*): daha az (bkz. azrak)

azlık (*الزليق*): az olmak, darlık

a.1 198a.3,

azrak(*الزرك*): daha az, biraz daha az miktarda

a. 34a.11, 67b.6, 69b.6, 70b.1, 74a.3, 75a.7,
75b.6, 75b.12, 81a.12, 86b.10, 87b.2, 104a.6,
127a.8, 130b.1, 192a.6, 195a.4, 201b.12,

a.dur 67a.2, 82a.3,

azrık (*الزرك*): daha az (bkz. azrak)

a. 86b.11, 87a.5, 166a.2

a'zā (*اعضا*): organ, uzuv

a.8b.3, 24b.1, 42a.2, 70b.2, 121a.10,

a.da 13b.11, 70b.12

a.daki 7b.4

a.dan 9b.1,

a.lar 41b.13, 99b.3,

a.lara 29a.9

a.larda 10b.11,

a.lardan 201a.2

a.larınınun 151b.4, 151b.10

a.larun 10a.12

a.nun 7b.12, 9a,3, 9a5, 9a.7, 9b.2,

'azāla (*اعضاء*): vücutta hareketleri vayan sinirli etler,

kas adale

- {a.95a.2, 95a.4, 95b.8, 116b.5
 {a.lara 83a.3, 116b.8
 {a.ları 153a.10, 194b.10, 202a.5,
 {a.larına 94b.13
 {a.larını 153b.3
 {a.larının 152a.12, 202a.2,
 {a.nun 95a.1, 95a.6,
 {a.sına 24a.9
 {a.sında 60b.4
 {a.yı 95a.3
 {a.at 64a.1
 {a.atdur 63b.4
 {a.sına76a.4,
 {a.ya 29a.5, 29a.6, 118b.5, 116b.7, 175b.9,
 {a.yı 9b.5

{azala-yı külli (): bütün organlar
 a.den 128a.1

{azab (عذاب): şiddetli, ağır hastalık
 {a.77b.7

azāde (آزاد): hür, serbest, ayrı
 a.dür 30a.7

{azamet (عظمت): büyüklük
 {a.ile 3a.13

{azim (عظيم): 1, çok, pek
 a. 41a.3, 43a.8, 44a.5, 44b.6, 45b.1, 48a.11,
 90a.6, 90b.2, 94a.4, 97b.9, 98a.5, 101b.6,
 103a.8, 108a.3, 120a.3, 130b.12, 132b.13,
 138a.10, 140b.4, 147a.13, 152b.7, 166b.3,
 166b.5, 186b.2, 199a.3, 199a.12, 204b.10,
 204a.13, 209a.13, 212a.6, 212a.11,

2. büyük, ağır, zahmetli

{a.56b.11, 72a.8, 128b.3, 160b.3, 161b.10, 161a.13,
 176a.4, 201b.11

3. normalden fazla, yüksek

{a.39a.6, 75b.9

{azim iT-: Çok (hata, yanlış) yapmak
 a.erler 88.a.3

'azm-ı vetedi (عَظْمٌ وَتَدٌ): Temel kemiği

a.i23b.5, 23b.12

azu (أَزْو): azı dişi, azı

dağuz azusu: domuzun azı dişi

a.s1, 207b.11

-B-

bā (بَا): lı, li edatı

b.69a.4

bab (بَاب): bölüm, kısım, konu, mevzu

b.2b.3, 6a.13, 12a.6, 14a.10, 17a.5, 20a.1, 21a.8,
 24a.13, 26a.10, 32b.12, 32b.13, 33a.1, 33a.2,
 33a.3, 33a.4, 33a.5, 33a.6, 33a.7, 33a.8, 33a.8,
 33a.10, 33a.11, 33a.12, 33a.13, 33b.1, 33b.2,
 33b.3, 33b.4, 33b.5, 35b.10, 40a.1, 40b.3,
 41b.5, 46a.6, 47a.8, 47a.7, 50a.5, 50b.9, 51a.7,
 51b.2, 52a.11, 52b.1, 52b.2, 56b.7, 57a.9,
 58b.3, 59a.11, 59b.8, 60b.1, 61a.11, 61a.12,
 61a.13, 61b.1, 63b.3, 67b.11, 69a.2, 72a.11,
 73a.1, 75b.10, 85a.11, 88b.3, 89a.9, 90b.8,
 90b.9, 90b.10, 90b.11, 90b.12, 90b.13, 91a.1,
 91a.2, 91a.3, 91a.4, 91a.5, 91a.7, 91a.8, 91a.9,
 91a.10, 91a.11, 91a.12, 91a.13, 91b.1, 91b.2,
 91b.3, 91b.4, 91b.5, 91b.6, 91b.7, 91b.8, 91b.9,
 91b.10, 91b.11, 91b.12, 92a.1, 92b.10, 93b.4,
 94b.1, 95b.11, 96a.13, 100a.7, 100b.4, 102b.7,
 103b.9, 104b.5, 108b.11, 109a.8, 109b.8, 110a.3,
 110b.2, 111a.7, 111b.8, 112a.8, 112b.8, 112b.8,
 113a.8, 113b.8, 114b.11, 115b.3, 116b.3, 117a.2,
 17a.12, 118a.12, 120a.13, 120b.13, 124b.8,
 125a.1, 125b.7, 125b.8, 125b.9, 125b.10,
 125b.11, 125b.12, 125b.13, 126a.1, 126a.2,
 126a.3, 126a.4, 126a.5, 126a.6, 126a.7, 126a.8,
 137b.1, 137b.9, 143a.8, 145a.2, 145b.4, 145b.11,
 150a.5, 150b.7, 154a.5, 155a.5, 155b.6, 155b.13,
 156a.13, 156b.1, 156b.3, 156b.4, 156b.5, 156b.6,

156b.7, 156b.8, 156b.9, 156b.10 156b.11,
 156b.12, 159b.9, 162a.7, 165a.8, 165b.7, 166a.1,
 166b.6, 167b.8, 169a.10, 169b.7, 170a.6 170a.7,
 179a.8, 170a.9 170a.10, 170a.11, 170a.12,
 172b.1, 174a.1, 174b.7, 176b.5, 191a.12, 191b.1,
 191b.2, 191b.3, 191b.4, 191b.5, 191b.7, 191b.8,
 191b.9, 191b.10, 191b.11, 194a.1, 196b.7,
 198b.4, 199a.12, 199b.12, 200a.6, 201b.1,
 202b.11, 203a.9 ,205a.1,
 b.da 6b.1, 39a.10, 39b.8, 40a.12, 61a.2, 69b.11,
 87a.3, 90b.6, 100a.13, 109a5, 152a.11, 165a.1,
 175a.9, 191a.12, 202a.11,
 b.dur 32b.10, 90b.6, 90b.7, 191a.12,
 b.ında 5a.6, 40b.6, 71b.12, 72a.7, 116b.12,
 133b.13, 150b.1, 150b.5, 154b.11, 159b.7,
 165a.11, 167a.13, 175a.13,
 b.larda 42a.8, 53a.9, 60b 103a.111a.5, 134a.13,
 134b.15, 158a.4, 192a.7,

bāb-ı evvel: ilk bölüm, kısım

b.6b.1, 6b.10, 32b.1, 33b.6, 92a.2,

bābunec: (**بابونج**): papatya çiçeği

b. 7a.12, 37a.4, 37a.8, 39b.9, 43b.2, 43b.13,
 54b.3, 57b.9, 59a.5, 60a.9, 60a.11, 77b.6,
 136b.13, 144a.9, 165b.3, 200a.5

b.le 41a.2

babunec yağ(ı)n: papatya çiçeği yağı

b. 43b.12, 37a.9, 39b.10, 43b.10,

babunec suyu: papatya çiçeği suyu

b.la 131b.13,

bad (**باد**): rüzgar, soluk nefes

b.17a.7,

bād-averd (**باد اورد**): dikenli bir bitki türü, çakır
 dikenli

b.46b.8,

bād-engiz (**باد انگيز**): safran boya ilaç yapımında
 kullanılan bir çiçek, *Crocus sativus*

b.48b.1

badam (**بادام**): badem

badem içi: iç badem, bademin yenilecek kısmı

b.l 56a.3,ş Badam Yağı: Badem yağı

b.n 166b.2

ba'dāzan (بَعْدَ زَان): ondan sonra

b.149a.4

ba'de (بَعْدَ): Sonra

b.. 17a.10, 29a.11

ba'dehu (بَعْدَهُ): ondan sonra, ve devamla

b.14b.5, 19a.4, 25a.6, 37b.1, 38a.8, 44b.9, 48b.4,
61b.12, 64b.4, 66a.9, 70b.13, 71a.5, 71a.8,
71a.9, 71b.11, 72b.13, 74a.5, 81a.4, 85a.13,
85b.4, 85b.13, 86a.5, 86a.6, 86a.8, 86a.11,
86b.3, 86b.4, 87a.1, 90b.1, 93b.2, 105a.3,
106a.1, 107a.9, 107b.9, 110b.8, 111a.6, 111b.7,
112a.3, 112a.7, 112b.3, 113a.11, 113b.3, 113b.7,
116a.9, 116b.2, 117a.6, 117a.6, 118a.2, 119a.5,
120a.3, 120a.9, 120b.6, 120b.12, 121b.3, 122b.1,
122b.2, 122b.9, 123b.5, 123b.11, 123b.13,
124b.13, 128b.12, 131b.3, 132b.8, 132b.9, 133b.13,
138a.2, 138a.7, 147b.2, 148a.12, 148b.5, 148b.8,
149a.10, 149b.8, 150a.4, 150a.11, 155b.9, 155b.9,
158a.7, 159a.3, 163b.8, 163b.8, 163a.2, 163b.7,
163b.12, 165b.12, 166a.13, 168a.8, 168a.10,
168b.5, 169a.5, 176b.3, 183a.6, 185b.12, 187b.2,
187b.11, 190a.9, 203a.3, 204a.13, 206b.7,
206b.10, 209a.6, 209a.9, 203a.3, 204a.13,
206b.7, 206b.10, 209a.6, 209a.10,

badem (بَادَم): badem (Bkz. badam)

b.59a(1)12

badem içi: badem içi (bkz. badam içi)

b.51b.13

badem yağı: bademden çıkarılan yağ

b.69b.3

b.11a 43b.9, 48b.5, 58b.12, 79b.1, 189b.2,

b.n 45b.9, 47b.6, 48b.10

baderuc (بَادِرُوح): badruc (A.E): horoz ibiği denilen çiçek

b.77b.4, 203b.3, 204a.6

- badincan (بادينجان): patlıcan
b.16a.3
- bafilun: (بافيلون): Gözün karasının üzerinde küçük açık renkli bir leke halinde beliren bir hastalık
b. 157a:5
- baft (بافت): bağlanmış, örülmüş, dokunmuş
b.dür 30b.6
b.e 64b.10
- bağ (باغ)
bağ yaprağı: üzüm yaprağı
b.34a.13
- bağışla- (بئلا): ihsan etmek, ikram etmek
b.129b.8
- bağla- (بئلا): bağlamak, tutmak, sarmalamak
b.mayalar 187a.8, (bağlayalar A.E)
b.mışdur 62b.1, 62b.2
b.r 8b.12, 190a.1, 19a.3, 74a.1, 121a.4,
b.ya 9a.3, 73b.10, 99b.6, 189a.9,
b.yalar 94a.9, 94a.10, 117a.11, 122b.11, 149b.4,
156a.7, 156a.8, 158a.10, 169b.5, 172a.6, 175a.3,
175b.4, 185b.11, 187a.6, 189a.10, 189b.8, 190a.8,
203a.8
b.yup 44b.5, 55b.4, 203a.6,
- bağlamak (بئلا): bağlamak, zaptetmek
b.61a.1, 174b.8
b.a 175a.1,
b.dür 97a.2
- bağlan- (بئلا): bağlı bulundurmak, bir yere zaptedilmiş olmak
b.d1 21a,12
b.mış 54a.9
b.mışdur 25b.1
b.ur 19a.4, 19b.1, 133a.11, 161a.11, 173a.7,
176b.10,
- bağlanmaklığı (بئلا): bağlı olma durumu
b.31b.9
- bağlu (باغلو): bağlı, bağlanmış durumda bulunan
b.31a.11, 73a.4, 74a.12, 170a.2, 176b.4, 187a.6,

- bağ (i)r (**بَاغٍ**): göğüs, sine, karaciğer
 b.199a.11
 b.dur 24b.4
 b.ını 199a.1, 199a.4, 199a.10
- bağırsak (**بُغْرَسَاك**): bağırsak
 b.a, 10a.7, 10a.8,
- bahār (**بِهَار**): Kışla yaz arasındaki mevsim
 b.uy 16a.7
- bağış (**بَاغِش**): bağış, ihsan
 b.5a.8 ,
- bağ(ı)ş (**بَاغِش**): parça, kısım, pay
 b.26b.6, 26a.9, 29a.5,
 b.dur 25a.13, 26b.4, 29a.1, 29a.2,
 b.1 38a.2, 163b.9, 163b.9,
 b.ına 26b.7,
 b.uy 26b.4, 26b.5, 29a.8,
- bahr (**بَهِر**): Deniz
 b.ine 2a.4
 b.inde 2a.10
- bahr-i bi, giran (**بَهِرِ بِيْغِرَان**): sınırsız deniz
 b.dur 195a.6
- bağışgāh (**بَاغِشْغَاه**): ?
 b.uy 163b.3
- ba'id (**بَعِيد**):
 ba'idol-: () : uzak, uzak olmak
 b.a 28a.10
 b.ur 177a.13
- bak-(**بَاكَ**): görmek, bakmak, seyretmek
 b.a. 187b.3, 195b.3
 b.alar 183a.7,
 b.ar 165b.10
 b.arlarsa 199b.10
 b.arsan 67a.10
 b.ıcak 66b.1
 b.maya 146a.5
 b.maz 104a.2
 b.up 183b.8

- bağabil-: bakmaya muktedir olmak
 b.ür, 146a.11
- bağıla (^{بَاغِلًا} , ^{بَاغِلًا}): bakla
 b.77a.10, 146b.9, 166b.10, 171a.10, 171a.11, 203b.4
- bağır (^{بَاغِرٌ}): bakır, kırmızıya çalan maden
 b.86b.11
- bağır tubalı: metallerin kırıntısı ve talaşı, bakır ufağı
 b.74b.11, 97a.11, 119, b.9, 142b.9, 147b.7, 147b.12,
 204b.1, 204b.1, 204b.6, 210a.9, 210b.1
- bağır kılınıyası: bakır madeni tozu
 b.163a.12
- bağıyye (^{بَاغِيَّةٌ}): artan, geri kalan artık
 b.9a.6, 57b.12, 75b.13, 114b.1, 115b.1, 136b.8,
 141.1, 141a.2, 149a.8, 149a.13, 149b.2, 155b.10,
 171a.11, 208a.10
 b.si 90b.7
 b.sini 65a.1, 114b.2, 210a.7 210b.1,
 b.sinden 58b.(1).11
 b.ye 149b.2
- bāki (^{بَاكِيٌ}): 1. bundan başka, bundan sonra
 b.12a.5, 26a.8, 155a.4
 2.alt, alt taraf
 b.28b.11,
 3.daimi
 b.50b.5, 141b.9
 4.artan, artık
 b.93a.13, 186a.13
 b.si 180b.4
 b.sini 71a.4, 71b.4, 115b.2, 165b.6
- bağmak (^{بَاغَمٌ}): bakmak, görmek, seyir etmek
 b.89b.6, 127b.8, 203b.5, 203b.7, 203b.9, 204a.1,
 b.dan 89a.12, 129b.3, 146b.13,
- bal (^{بَالٌ}): bal, arının yaptığı tatlı madde
 b. 54b.6, 92a.9, 115a.1, 168b.5, 173b.13, 186a.9
 b.1 164a.4
 b.ıla 43a.11, 45a.10, 45a.13, 50a.1, 78a.12, 78a.3,
 82a.1, 82a.7, 82b.2, 85a.3, 90a.4, 106a.5,
 116a.3, 119a.7, 119a.13, 123a.3, 123a.4, 140b.5,

- 143a.2, 162b.6, 168b.6, 172a.1, 173b.11, 184b.6,
185b.1, 185b.2, 185b.4, 185b.7, 186a.9, 200a.2,
bal helvası(n): Bal karıştırılarak yapılan helva
b.45a.2
- müravvâk bal: Süzölmüş bal
b.116a2, 143a.2, 204a.12
b.11a 199a.8
- oğul balı: tabii olarak arıların herhangi bir peteğe
bağlı olmaksızın yaptığı bal
b.11a 163a.8, 203b.11
- safi bal: katışiksız, oğuldan alınan bal.
b.164a.3
b.11a 163a12, 163b.2, 171b.8, 171b.12 185a.9
- balçık: (بالچیک): çamur, bir yeri katapmak, sıvamak için
yapılan sulandırılmış toprak
b.11a 86a.1, 119b.13
- baldır (بالدر): Vücudun mak'ad kısmından dizlere kadar
uzanan arka kısmı,
b.dan 59a.3
b.larından 187a.3
- balgam: (بالغم): insan vücudundaki dört ana unsurdan
ağızdan dışarı atılan, solunum organlarının
salgıladığı sümüksü madde
b.16a.2, 45a.8, 46a.11, 113b.11, b.11, 120b.2,
126b.5, 126b.13, 127a.1, 127a.2, 127a.3, 127b.3,
184a.13,
b.dan 42a.3, 111b.11, 112a.12, 113b.1, 134b.4,
143b.1,
b.dur 114a.8,
b.1 10b.8, 42a.5, 45a.6, 107b.11, 112a.13, 134b.6,
144a.6
b.11a 126b.9, 126b.11, 126b.12, 127a.4, 129a.1,
b.11adur 126b.8
b.lardan, 114a.1
- balgami (بالغمی): balgamla ilgili olan, bünyesinde
balgam üstün olan
b.33a.2, 41b.5, 41b.6, 41b.12, 58b.9, 114b.6,
143b.3, 165a.13, 208a.6,

- balğam-ı mālîh (): tuzlu balğam
 b.126b.5,
- balğamlu (**بَلْغَمَلُو**): balgamı olan, balgam ihtiva eden
 b. 127a.1,
- balık (**بَالِيق**): balık
 b.16a.1, 18a.1, 62a.9, 64b.12, 100a.6146b.10
 yaş balık: taze balık
 b.16ab11, 35a.13, 39b.2, 51b.11, 58a.1
 taze balık: (bkz. yaş balık)
 b. 51a.6
- bāliğ (**بَالِغ**): yetişmiş, yetişkin
 baliğ olmaduk oğlan: erginliğe ulaşmamış genç erkek
 b.122b.13, 186a.7
- ban (**بَان**):
 ban. tohumı: boy söğüdü, sorgun ağacı tohumu
 b.131a.11
 b.yağı: boy söğüdü, sorgun ağacının tohumundan elde edilen yağ
 b.152b.6
- baña (**بَانَا**) bana, ben zamirinin edatı (bkz.be NT)
 b.a : 3b.6, 3b.9
- banbuk (**بَانْبُوك**): pamuk
 b.1 189a.8
 b.11a 189a.8
- bardaK (**بَرْدَق**): su şerbet ub, maddeleri içmek için kullanılan; camı kristal vb. maddede yapılan kap
 b.a86a.1, 119b.12
 b.dan 120a.3
- bārid (**بَارِد**): soğuk, soğuk tabiatlı
 b.77a.10
 b.dür 77b.11
 bārid-i raṭb: yaş ve soğuk, hem soğuk, hem yaş tabiatlı
 b.109b.10, 77a.11
 b. dur 83b.12
- bārid-i yabis : kuru soğuk, kuru ve soğuk tabiatlı
 L.776b.3, 78a.8, 79a.13, 80a.7, 80a.9, 80b.13,
 81a.2, 81b.10, 82b.3, 82b.7, 84b.9

barmaK (بَرْمَكٌ): elin unsurlarından biri, parmak

b.37b.1, 143b.4, 143b.6, 143b.6

b.a 139b.5

b.l 120b.12

b.ıla 98a.12, 99b.4, 103b.12, 121a.2, 121a.8,
139b.6, 143b.4, 184a.4

b.ını 120b.10

b.larını 88b.10

b.ıñ 103b.13, 143b.4

barzed(بَارَزِدٌ): sakız, sakız ağacı, zamk, aselbent
sakızı

b.75a.13, 77a.1

ba'ru'z-żabb (بِرُّوْزِ زَبَبٍ): kertenkele pisliği

baş-(-بَاشٌ): Herhangi bir madde veya sathı kuvvet

uygulayarak çökertmeye çalışmak, basmak

b.a 103b.12

b.alar 121a.2, 124a.9

b.ar 67b.2

b.arlar 178b.6

b.dukları 143b.4

b.ısak 1221a.9, 143b.6, 169b.3,

basal (بَسَالٌ): Yaban soğanı, kökü

b.77a.5

basal-ı unsul () : yaban soğanı, ada soğanı kökü

b.43a.11, 118a.8

basarahu (بَسَارَاهُ): onun görme duyusu

b.204a.4

bāşıra (بَاشِيرَةٌ): görme, görüş

b.sı 68b.12

bāsiliķūn (بَاسِيلِيكُونٌ): fesleğen veya reyhan

b.97a.4, 97b.8, 105b.12, 107a.2, 125a.1, 140a.10,
141b.7, 145b.2, 147a.8, 147b.4, 150a.1, 150b.3,
152b.1, 153a.8, 155b.4, 155b.11, 196b.2

basit (بَسِيطٌ): Sade, yalın

b.dür 200b.1

başiret (بَاصِيرَةٌ): öncede görüş, seziş

b.170b.1

basmak (بَسَمَكٌ): baskı vermek, basmak

- b.188b.7
baş (**باش**): baş, kafa
b. 35b.13, 40a.2, 41b.7, 49a.11, 49a.12, 89b.10,
110a.7,
b.a21b.12, 24a.1, 34b.4, 34b.6, 34b.5, 34b.10,
36b.8,, 37a.6, 39a.4, 39a.6, 39b.6, 39b.11,
40b.9, 41a.1, 42a.9, 42a.18, 43b.6, 44b.2,
48a.12, 50a.4, 55a.10, 55b.4, 55b.9, 56b.11,
55b.12, 57b.11, 57b.12, 59a.8, 59b.7, 60a.7,
95b.3, 109b.5, 115a.10, 133a.11, 145b.1, 172a.9,
172a.13
b.da 22a.5, 22a.10, 40b.4, 70b.12, 96a.2, 96a.5,
201a.9,
b.dadur 69a.10
b.dan 49a.7, 71a.9, 130a.3,
b.dur 24b.5,
b.l 19b.12, 31a.3, 39b.9, 41a.2, 41a.4, 43b.4,
43b.4, 51a.2, 59b.11, 60a.11, 96a.6, 98b.1,
109b.4, 110b.8, 112a.2, 113a.2, 114b.4, 115a.9,
120a.9, 120b.3, 129b.2, 129b.8, 136b.7, 145a.10,
154b.6, 165b.3,
b.ıla 90b.8, 99a.2,
b.ına 44a.4, 44b.3, 45a.4, 52a.8, 58a.12, 59a.3,
164b.10, 166b.4, 173b.9, 173a.11, 199b.6,
b.ını 23b.6, 37a.5, 41a.6, 95b.5, 169a.7, 187b.1,
b.ından 189b.13, 200a.6, 200b.4
b.inuğ 37a.1,
b.larını 99b.6
b.uğ 6b.9, 22ab.7, 22a.9, 22a.13, 22b.5, 23a.13,
23b.3, 23b.4, 35b.5, 23b.11, 24b.6, 26a.8,
26a.10, 26a.11, 26b.3, 34a.7, 46a.3, 48b.3,
53b.10, 59a.9, 71b.6, 72a.9
2. uç, nokta, bir mesafenin başlangıç yeri
başdan aşağı 201a.10
baş ayağa 170a.3
başdan başa 140a.4
baş ağrısı: başta ağrı olması, baş ağrısı
b.ları 47b.12, 72a.6

- b.ların 33a.4, 33a.11, 33a.5, 59a.12, 59b.1,
b.larına 48a.6, 171b.3
b.larında 58b.(1)3,
b.larından 162a.12, 177b.8
b.larını 33b.3, 33b.6, 49a.8, 52a.12, 52b.13, 53b.3
b.larının 2b.2, 32b.10, 33a.2, 33a.3, 41b.5, 41b.6,
41b.12, 41b.12, 47a.8, 50b.1, 58b.10, 59a.12,
b.sı 33b.7, 34a.2, 34b.11, 37a.7, 39a.5, 39a.11,
39a.13, 40b.8, 41a.9, 45a.6, 45b.1, 48a.13,
48b.1, 48b.2, 49a.9, 50a.9, 50b.3, 51a.13,
52a.13, 52sb13. 53a.13. 56b.12, 57a.1, 57a.2,
58a.12, 58b.4, 59b.9, 59b.12, 57a.1, 57a.2,
58a.12, 58b.4, 59b.9, 59b.12, 60a.3, 60b.9,
72a.4, 116a.13, 144b.1, 168a.4, 170b.4, 171b.4,
173b.12, 186b.10, 189b.1, 202b.3,
b.sıla 37a.8, 39a.12, 44b.1, 45a.7, 55b.11, 171a.5,
b.sın 33a.6, 33a.7, 33a.7, 33a.8, 33a.9, 33a.10,
33a.12, 33a.13, 33b.1, 33b.2, 33b.5, 40b.3
b.sına 34b.8, 39a.2, 41a.5, 43a.8, 43b.1,
b.sında 40b.10
b.sından 35b.1, 40b.1, 46a.11,
b.sını 33a.1, 33b.4, 34b.10, 34b.10, 34b.13, 40a.1,
44a.6, 51a.7, 56b.8, 57a.9, 58b.3, 60b.1
b.sının 32b.11, 32b.12, 32b.13, 35b.10, 35b.11,
42a.3, 45a.3, 46a.7, 46a.8, 47a.6, 50a.6, 50a.8,
50b.10, 51a.8, 51b.3, 51b.4, 51b.10, 53b.4,
56b.9, 57a.10, 59b.13, 60a.5, 60a.13
başı ağrısı: baştaki ağrı, ban ağrısı
b. 46b.12, 52b.9, 53a.10, 60a.3, 167a.4,
başın ağrısı: baştaki ağrı, baş ağrısı (bkz. b.ağrısı)
b.46a.10
baş çegzinmek (): baş dönmesi
b.47b.1
baş çegzin- (bkz. baş çegzinmek başı dönmek)
b.üp 50a.10, 188a.6
baş çenakı:kafatası
b.nun 23b.9, 56b.8
başını depret-: başını oynat-, kımlıdat-

- b.49a.12
baş kılı: baştaki kıl, saç
b.dan 98b.9, 98b.11,
baş tamarı: sağ kulak arkasından kan alınan damar
(bkz.tamar)
b.ından 101a.7
b.ları 40a.6
b.ların 71b.7
b.unları 47a.12
Karınca başı: karıncanın başı (miktar olarak)
b.174a.8
mıh başı: çivinin tepesindeki olan miktar
b.174b.4
sinek başı: hastalık ismi (bkz. re'süz-zab)
b.174b.1
başla-: bir olay veya kavramın önü, evveli; bir şeye etkisini göstermek
b.dı 184a.7
b.duğına 80a.1
b.mış 167b.12
b.r 115b.6, 125a.4, 166b.13, 167a.5, 182b.5,
181b.2, 182b.9
b.sa 136a.6,
b.ya 60b.13, 70b.8, 193a.11
bat- (- بُد): 1. gömmek, saplamak
b.a.99a.9
b.up 96b.3
2. yanmak, sancımak
b.duğu 127a.9
batmak (بُد): saplanmak, gömülmek
b.170b.3
batıl (بطل):
batıl eyle-: kesmek, önüne geçip bozmak
b.mek 3b.9,
b.ye 9b.2
batıl it-: kesmek, önüne geçip bozmak (bkz. b.ol-)
b.er 140a.3, 176a.8, 179b.4, 180b.3, 181a.9
b.eydi 96b.6

b.üp 121 b.10

bâtil ol-: başa gitmek, bozulmak, kaybolmak

b.maz 11bb.11

b.mış 201b.1

b.ur 11a.13, 11b.9, 25b.9, 65b.12, 95a.5 124a.7,
176b.12, 181b.2, 192b.1, 196a.10, 198a.13,
202a.1, 202a.8,

b.ursa 45a.4,

batî (باطی): yavaş, ağır hareketli

b.41b.11

batman (بتمن): iki okkadan sekiz okkaya kadar
değişebilen sıvı ve tahıl ölçüsü

b.37b.9, 37b.10, 37b.12, 37b.12, 37b.13, 38a.1,
38a.12, 38b.9, 43a.6, 46b.9

bat(ı)n (باطن): dehili, içe ait: başluk, karın

b.25b.4, 25b.10, 25b.12, 260a.1, 26a.2, 26a.7,
b.a 9a.13, 25b.6, 26a.3, 26a.7

b.dan 25b.6, 26a.2

b.dandur 25b.5

batn-ı evvel (بطن اول): ilk kısım, bölüm, ilk tabaka ilk
nesil

b. 25b.3

b.den 63b.1

b.e 25b.9

b.larun 25b.1

b.ından 157a.2, 157b.3,

batn-ı sālīs: üçüncü boşluk, karın

b.dedür 26a.1

b.un 25a.7

Bāyezid han (بابایزید خان): osmanlı padişahı, Sultan Fatih'in
oğlu

b.1b.10

bā-zehr (بازهر): zehir ile, zehirli

b. 7a,3

ba'zı (بعضی): kimi, bir kısmı, biraz

b. 15b.7, 32b.6, 43b.8, 60b.2, 67b.4, 67b.9, 70b.5,
70b.6, 70b.6, 74a.2, 74a.2, 85b.1, 85b.12,
88a.3, 93a.2, 105b.7, 106a.5, 106a.7, 106a.11,

- 111b.6, 123b.13, 124a.2, 136b.10, 137b.6, 150b.9,
174b.6, 178b.10, 193b.4,
b.lar 64b.7, 80b.11, 106a.12, 174b.7, 178b.13,
190a.11,
b.lara 182b.4
b.ları 193a.6
b.sı 32a.8, 73a.12, 73b.5, 75a.4, 100a.10, 11ab.4,
110b.4, 133b.2, 133b.2, 143b.13, 150a.7, 150a.8,
150a.8, 150a.13, 160a.1, 160a.4, 160a.12, 162a.3,
166b.11, 166b.13, 179a.3, 179a.4, 180a.12,
180a.13, 180b.1, 180b.3, 180b.10, 180b.11,
182b.6, 191b.13, 192a.10, 192a.10, 192b.2,
193a.7,
b.sına 23b.7
b.sını 17b.3, 17b.4
b.sının 167b.13, 192a.12
bebek (بَيْبَعٌ):
göz bebeği: gözün ışığa karşı büyüyüp küçülebilen kısmı
b.63a.13
b.nün 63a.13
becid (بَجْدٌ): Sık sık
b.89bb.4, 111a.13, 153a.13, 158a.7,
bedef'-i kavî rādi' (بَدْعٌ قَوِيٌّ رَادِعٌ): uzaklaştırıcı,
engelleyici ilaçların kuvveti ile izale etme
b.9a.13
bedel (بَدْلٌ): karşılık, bir şeyin yerini tutmak
b.in 166a.3
beden (بَدَنٌ): vücut, gövde, cisim, ten
b.15a.7, 47b.4
b.de 8b.4, 41a.5, 51a.9, 51b.6, 69b.7, 70b.12,
133a.11, 135a.10, 201a.9
b.den 17b.6, 60b.10, 73a.5,
b.e 11b.7, 15b.13, 16a.2, 16a.4, 17b.2, 19b.4,
19b.8, 24b.3, 96b.8
b.i 4b.1, 7b.2, 8b.2, 8b.2, 15b.2, 16a.12, 16a.13,
17a.7, 47b.2, 51a.10, 51b.1, 51b.7, 52a.4,
52a.9, 59a.3, 69b.8, 70b.13, 71a.6, 107b.9,
108a.4, 110a.8, 110b.9, 112a.2, 113a.2, 113b.2,

- 114b.4, 115a.9, 116b.1, 118a.1, 120b.3, 121a.13,
 133b.3, 137a.4, 140b.8, 147b.1, 148b.5, 155a.10,
 165b.2, 165b.11, 168a.7, 176b.2, 176b.2, 184b.4,
 186b.12, 193b.10, 196b.1,
 b. inde 11b.1, 11b.3, 12b.7, 13a.7, 13a.10, 13b.2,
 16a.10, 24b.1, 25b.8, 117b.3, 137a.12,
 b. indeki 21a.10
 b. ini 5a.4
 b. inün 3a.8, 15a.12
 b. leri 14b.4
 b. ün 6b.4, 8a.2, 8b.3, 8b.4, 10a.13, 14a.10, 15a.4,
 24b.3, 24b.4, 24b.6, 26a.3
 b. üzünde 4a.1,

beden-i insan: insan vücudu, insan gövdesi

b.1 5b.2

be-emr-i bāri-i ta'ālā (

(بِأَمْرِ بَارِي تَعَالَى): Yüce

Allah'ın emriyle

b.20a.1

bedid (بَدِيدٌ): açık, görünür

b.146a.5

be-gāyet (بَغَايَةٌ): oldukça, iyice, pek çok son, derece

b.6a.7, 15b.5, 21b.1, 40b.10, 53b.7, 56b.6, 72a.10,
 89a.4, 89b.12, 122a.10, 133b.6, 158b.6, 173a.13,
 184b.11, 188b.11, 192a.13, 196b.13, 197b.11

behağ (بَهَاغٌ): sam lekesi, abraşlık hastalığı; insanın
 derisinde pul pul beyazlık ve alaca bir renk
 meydana getiren hastalık

b.10a.6

behire (بَهِيرَةٌ): nefes sıkışıklığından dolayı
 yürümekte gülük çekmek, solumak

b.si 118b.12

belādūr (بَلَادُورٌ): habbu'l-fehm de denilen ve ilaç olarak
 kullanılan, Hindistan ve civarında yetişen bir
 meyve

b.8b.7,

belasān (بَلَسَانٌ): pelesenk ağacı, balsama ve bu ağacın
 yağı

b.77a.3

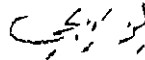
- belesan yağı(n):119b.7, 173b.12, 185b.12, 186a.12,
204a.8,
b.1 173b.13
b.11a 186a.10, 186a.13
b.1n1 199a.7
- beli (بَلِي): evet doğrudur manasında tasdik sözü
b.167a.1, 188a.1,
- belilec (بَلِيلَج): helile ağacının meyvesi
b.77b.10, 209b.4
- belki (بَلَكِي, بَلَكِي): 1. ihtimal, olabilir
b.24b.12, 35a4, 73a.8,
2.hattā
b. 34b.12, 177a.19, 189a.2
- belkim (بَلَكِيم): ihtimal, olabilir
b.4a.10, 11b.6, 104a.9, 149a.2
- belür-(بَلُور): çıkmak, görünmek
b.181b.13
b.meye 99b.8, 165a.3
b.meyecek 108a.7
b.mez 188b.3
b.se 116a.1
b.süz 153a.1, 164b.6, 168a.1
b.üp 4b.7
b.ür 143a.12
- belürT- (بَلُورْد): çıkartmak, ortaya koymak
b.e 87b.8
- belür-düğünleyin (بَلُورْدُ كُنْلِي): belirince, görüldüğü
vakit
b.144a.2
- ben: (بِن): ben, I.teklik şahıs zamiri
b.104b.1, 169a.6, 184a.11
b.üm 3b.6, 3b.9, 98a.9, 140a.13
- benc (بَنْج): "ban otu" denilen, uyku verici ve göz
bebeğini açan bir ot
b. 9b.3, 77b.3
- bend (بَنْد): Bağ, düğüm
b.leri 71b.3
b.lerle 25a.13

- benefşe (^أب^ن) : menekşe çiçeği
 b.11a.10, 34a.4, 37a.3, 52b.4, 54b.4, 54b.4, 56a.9,
 57b.9, 59a.4, 59a.6, 60a.10, 60a.11, 105a.3,
 105a.9, 109b.7, 133b.1, 133b.4, 144a.9, 165b.4
 b.yi 105a.6, 136b.5, 166a.13,
 b.yile 36b.1, 129a.8
- benefşe niğehi: menekşe kokusu
 b.37a.11
- benefşe suyu(n): Menekşe çiçeğinden elde edilen su
 b.l 36b.7
- benefşe şarabı(n): Menekşe şerbeti
 b.11a 36a.10, 60a.9
 b.1n 129b.6
- benefşe yağı(n): menekşe çiçeği yağı
 b.56a.2
 b.la 36b.10, 37a.4, 39a.7, 52b.6, 57b.7, 147a.4,
 b.n 54a.12, 54b.2, 55b.12, 59a.9, 166b.2, 172a.13,
 199b.6, 204a.1, 204a.1, 204b.11
 b.ndan 55b.13
 b.n1 34a.5, 50a.2
- kaynanmış benefşe: Kaynatılmış menekşe suyu,
 b.60a.8
- kuru benefşe: Kurutulmuş menekşe
 b.38b.5, 54a.8, 166b.4
 b.yi 105a.4
- ben(i)z:(^بن^ز) Beniz, yüz, çehre
 b.i 35b.12
 b.ün 46a.9
- ben(i)ze-:(^بن^ز) şekil ve muhteva olarak yakın olmak,
 b.dügi 93a.3 benzenek
 b.mez 61b.10
 b.r.13b.1, 13b.6, 14b.12, 16b.10, 19a.8, 22a.12,
 22b.2, 22b.3, 27b.8, 34a.4, 34b.4, 35b.7,
 36a.8, 37a.12, 41b.2, 52a.3, 52b.3, 53a.8,
 57a.5, 58a.4, 62a.4, 62a.6, 62a.11, 69a.7,
 69b.1, 69b.2, 69b.4, 71a.4, 74b.10, 74b.11,
 75a.8, 86a.4, 87a.11, 89b.3, 95b.9, 95b.13,
 96b.9, 109b.1, 120b.6, 121a.1, 122a.2, 127b.8,

129a.13, 139b.12, 146b.6, 155b.12, 156b.12,
156a.1, 161b.88, 162a.2, 165b.4, 169b.7,
186b.11, 193a.2, 197b.10, 201b.4, 201b.8,
201b.9

b.rdür 27b.6,

b.ye 12b.6, 18b.11, 18b.12, 18b.13

ben(i)zeyici (): uyumlu, benzemeye mutemayil
b.70a.11

ber (): ber-sebil:yoluyla
b.162b.3

berāber (): denk, eşit miktarda
beraber iT-: eşit miktar olmak
b.eleler 34a.10

beraber ol-: eşit hale getirmek
b.a 36b.1
b.acak 18a.13
b.sa 21b.7

2. Birlikte, bir arada

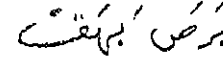
b. 43a.11, 44a.7, 48a.2, 55a.6, 95b.10, 119a.8
119b.10, 122b.12, 148b.8, 206a.9

b.ince 209a.9

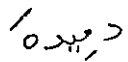
b.inde 65b.9, 161a.10, 161a.13

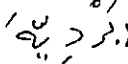
b.inden 187b.8

b.ine 187b.13

beraş-ı behağ () ciltte beyaz ve siyaha yakın
lekeler halinde beliren cüzam hastalığı
b.10a.6

berd (): göz kapağında oluşan dolu tanesine
benzeyen bir ur
b. 77a.2, 84a.11, 92a.2, 92a.3, 92a.5, 92a.11,
92b.8, 95a.13
b.i 92b.9

berdemide (): urulmuş, kabarma, şişme vücut
azalarından birinin şişmesi
b.143a.9

berdiyye () beyinden gökapaklarına doğru uzanan
sinirler denir.
b.143a.9

- beriyyi (بَرِيَّيْ): yabancı, ıslah edilmemiş
b.82a.6
- berhem (بَرِّهَمْ): Karışık, çapraşık
b.30a.10
- berkiT-(بَرِّكْتْ، بَرِّكْتْ): sağlamaştır-, güçlendir
b.e. 119b.13,
b.eler 100a.12
b.up 129a.11
b.ür 82b.9
- berkin-(بَرِّكِنْ): sağlamaştır-, güçlen-
b.23b.4
- bert (بَرْتْ): mayasıl ve uçuk gibi kabarcıklı bir
alt hastalığı
b.27b.11
- beriyuma (بَرِّيُومَه): eski tababette gözü kuvvetlendirmek,
yazını kurutmak için kullanılan muhtelif
maddelerden terkip edilmiş bir göz damlasına
verilen ad.
b.130a.7
- berz (بَرِّزْ "berd" A.E): Bkz. berd
b.90b.8
- beser(بَسْر): çıban, sivilce
b.ile 74b.1.
- besere (بَسْرَه): vücutta çıkan sivilce, ufak
çıban.
b.75b.3, 159b.10, 160a.10, 168a.7, 169b.2, 169b.4,
175a.13
b.den 162a.11,
b.ler 40a.5, 100b.10, 112b.10, 159b.13,
b.lere 80a.3
b.leri 156b.3
b.lerün 160a.4, 161a.5
b.nün 160b.4
b.ye 168b.7
b.yi 159b.9
- besfayic (بَسْفَايِجْ): pespaye, pespayendene muarreb kaya
eğreltisi
b.42b.11, 46b.3, 184b.8

- beste (**بَسْتَه**): kapalı bağlı bitiştirilmiş, donmuş,
b.31b.6, 65b.11, 172b.12
- beş (**بَسْ**): beş sayısı
b.22a.11, 43a.13, 46a.7, 46b.8, 47a.9, 48a.7,
48a.11, 54b.4, 102a.13
b.er 40a.2, 48b.9, 101b.12, 103b.7
- beşāret (**بَشَارَات**): müjde, muştı
b.188a.3
- beşinci (**بَشِيحِي**): beşincisi, beşinci sırada olan
b. 6b.5, 20a.1, 23a.2, 33b.11, 34a.3, 36a.1, 40a.5,
41b.5, 41b.9, 46a.11, 47a.12, 61a.8, 62a.7,
62b.11, 65a.10, 67a.12, 70a.4, 72a.11, 72b.7,
73b.12, 75a.3, 90b.12, 91a.9, 91b.6, 95b.11,
97a.3, 110a..3, 116b.3, 125b.5, 125b.12,
126b.10, 126b.13, 145a.2, 156b.6, 165b.7,
170a.11, 171a.3, 176b.5, 177b.8, 181a.3,
182a.7, 191b.4, 194a.4, 194a.7, 199a.12,
200a.10,
- betr-i iltisak (**بِتْرِ الْتِصَات**): iki organın kusurlu olarak
birbirine yapışması
b.148b.11
- bevärid (**بِرْأَرِد**): soğutulmuş şeyler, yemekler
b.leri 35a.11
- bevl (**بَوْل**): idrar, sidik, üre
b.10a.10, 34a.3, 40b.6, 40b.10, 57b.6, 60a.1, 60a.2
bevl tutmaklık: idrarını tutabilmek, sidiğini kaçırmamak
b.a 11a.1
- beyān (**بَيَان**):
beyan eyle+: açıklamak, tarif etmek ifade etmek
b.r 21a.8
b.yem 186b.8
b.yevüz 26a.9
beyan ey T-: söylemek, açıklamak
b.ür 186b.2
beyan iT-: açıklamak, tarif etmek, ifade etmek (beyan
eylemek)
b.dük 85b.11
b.düm 108b.5

b.düğümüzden 32b.7

b.elüm 46a.2

b.er 63b.3, 73a.2, 90b.4, 205a.2

b.ür 191a.11,

beyan ol- : açıkla-

b.sa 90b.6

beyan olun-: açıklanmak

b.a 30b.7

beyaz (**بَيَاضٌ**): 1.beyaz renk, ak

b.208b.6

b.ında 156a.4

2-gözde bir hastalık çeşidi

b.162a.8, 162a.9, 162b.10

b.a 79b.7, 81b.3, 185b.13, 207b.9, 211a.6,

b.ı 81a.6, 162b.9, 163a.10, 163b.5, 164a.1, 164a.6,

204b.5, 207b.7, 208b.11, 211b.2

b.ın 163a.11

b.ını 79a.7

b.lara 162b.13

b.ları 162b.6

b.uy 79a.6, 162a.7

beyazü'l-hedeb (**بَيَاضُ الْحَدَبِ**): kaş dökülmesi

b.91b.10, 120a.13

beyni (**بَيْنِي**): beyin, insan ve hayvanın kafatasındaki

hareket ve duyu merkezi

b.19a.7, 21b.9, 23b.10, 24b.13, 25a.13, 29a.13,

696b.13, 164b.11

b.e 23b.10

b.den 25a.5

b.dür 19a.12, 24b.3

b.iledür 24b.6

b.nün 6b.8, 24a.13, 24b.5, 24b.9, 25a.8,

b.sin 56a.5

b.ye 23b.10, 25a.6, 25a.11, 63b.9

beytü'l-mevt (**بَيْتُ الْمَوْتِ**): ilm-i nücūma göre sekizinci aya

verilen addır

b.dür 20b.7

beyveste (**بَيْتُ سَيْتِهِ**): ulaşmış bitişmiş (bkz. peyveste)

- b.151b.7
 beyza (بَيْضَان)
 beyza akı: yumurta akı
- b.77b.1
 beyziyye (بَيْضِيَّة): gözün tabakalarından biri, ağ
 tabaka
 b.63a.6, 65a.4, 65a.5, 179a.9
 b.nün 65a.9, 198a.8, 198a.11,
- bez (بَز): pamuk veya yünden örülmüş kuma parçası
 b.den 86b.5
 b.e 55b.3
 b.i 55a.7, 55b.4, 59a.9
 b.ile 117a.11, 151a.12
 b.in 123b.10, 139b.6
 b.ine 54a.9, 55b.8
 b.ün 132b.8
- bezr-i katūnā (بَزْرُ قَطُونَا): pire otu, boğa yaprağı gibi
 isimler verilen bitkinin taneleri
 b.35a.7, 36a.11, 37b.12, 38b.8, 60a.9, 69b.4,
 77b.8, 98a.7, 112b.7, 173a.11, 175a.11,
 b.dan 36a.13
 b.yıla 34b.3
- bıçaq (بِيحَاق): kesici, delici, yarıcı alet
 b.ıla 170b.12
- bınar (بِنَار): pınar, çeşme
 gözün bınarı: gözün burun yanındaki köşesi
 b.na 83b.1, 102b.11
 b.ındağı 151a.13
- bırak- (بَرَاك): 1. saklamak
 b.alar 167b.5
 2. katmak, ilâve etmek
 b.a 49a.5
 b.acaq 58b.(1)12
 b.alar 38a.9
 3.Koymak
 b.alar 123b.7, 134a.2, 147b.8, 153b.8, 154b.4,
 199a.1, 199a.5, 204b.10, 206a.10, 206b.13,
 207a.9, 207b.9, 207b.12, 208a.5, 208a.9, 208a.12,

- 208b.2,
 b.mışlar 151a.10
 b.salar 163a.10
 b.up 7b.12, 152b.9,
 b.ur 117b.3
 b.urlar 134a.1
- bırakma: - (بَرَقِيْلَ) koymamak
 b.yalar 102b.6, 134a.2
- bi-'avnillah (بِعَوْنِ اللّٰهِ): A. llah'ın yardımı ile
 b.212a.13
- bi-derd (بِحِي دَرْدٍ): dertsiz
 b.143b.9
- bi-elem (بِبِئْ اَلْمَ): dertsiz, üzüntüsüz
 b.128a.11
- biğayrı (بِبِغْيَارٍ): başkasıyla
 b.200b.2
- bī-girān (بِحِي كِرَانٍ): sınırsız (bkz. Behr-ı bi-gira)
 b.dur 195a.6
- bi-ḥaber (بِحِي خَبْرٍ): habersiz bilgisiz
 b.73b.13
- bi-haseb-i zalik (بِحَسَبِ ذٰلِكَ): bu hesapla bu hesaba
 göre böylece
 b.201b.13
- bi-iznillahī (بِاِذْنِ اللّٰهِ): A. llah'ın izni ile
 b.209b..1
- bi-kasd (بِحِي قَصْدٍ): istemeyerek
 b.188b.9
- bi-nefsiḥi (بِبِنَفْسِهِ): bizzat, kendisi, kendisi ile,
 b.179a.1
- bī-ṣek (بِحِي شَكٍّ): şüphesiz
 b.65b.3, 132a.4, 134b.9
- bī-tertīb (بِحِي تَرْتِيْبٍ): tertipsiz, düzensiz
 b.100a.9
- bī-ziyān (بِحِي زِيَانٍ): zararsız
 b.7a.7
- bil- (بِبِلٍ): Bilmek, anlamak, tanımak
 b.düm 3a.1
 b.e 6a.8, 6a.10, 12a.9, 14a.6, 15a.6, 15a.13,

- 32b.9, 67a.1, 96b.9, 134a.2,
b.eler 103b.3, 134b.2, 191a.2
b.esiz 12a.1, 12b.11, 14a.3, 17b.10, 21a.9, 24a.13,
25a.13, 26a.11, 26b.9, 30b.2, 47a.7, 49a.8,
58a.8, 60b.3, 61b.2, 63b.3, 64a.1, 73a.2,
85a.12, 88a.2, 105b.3, 127b.5, 129b.9, 132.8,
134a.5, 135a.11, 151b.1, 158b.12, 174a.12,
180a.9, 183a.11,
b.esüz 183b.2
b.meyeler 164b.2
b.meyeler 164b.2
b.mez 27b.10, 27b.13
b.mezler 6a.5, 6a.6, 136b.12
bildür-(): anlatmak, öğretmek, göstermek
b.ür 6b.1, 6b.2, 6b.3, 6b.9, 6b.4, 6b.5, 6b.6,
6b.7, 6b.8, 12a.7, 14a.10, 17a.5, 20a.2, 24a.13,
26a.10, 32b.10, 32b.11, 32b.12, 32b.13, 33a.1,
33a.2, 33a.3, 33a.4, 33a.5, 33a.6, 33a.7,
33a.8, 33a.9, 33a.10, 33a.11, 33a.12, 33a.13,
33b.1, 33b.2, 33b.3, 33b.4, 33b.5, 33b.6,
35b.11, 40a.2, 40b.3, 41b.6, 46a.7, 47a.7,
49a.8, 50a.7, 50b.10, 51a.7, 51b.3, 52a.12,
52b.13, 53b.3, 56b.9, 57a.10, 58b.3, 59a.12,
59b.8, 60b.1, 61a.3, 61a.4, 61a.5, 61a.6, 61a.7,
61a.8, 61a.9, 61a.10, 61a.11, 61a.12, 61a.13,
61b.1, 67b.12, 69a.3, 72a.11, 75b.11, 85a.11,
88b.4, 90b.8, 90b.9, 90b.10, 90b.11, 90b.12,
90b.13, 91a.1, 91a.2, 91a.3, 91a.4, 91a.5,
91a.6, 91a.7, 91a.8, 91a.9, 91a.10, 91a.11,
91a.12, 91a.13, 91b.1, 91b.2, 91b.3, 91b.4,
91b.5, 91b.6, 91b.7, 91b.8, 91b.9, 91b.10,
91b.11, 91b.12, 92a.1, 92a.3, 92b.11, 93b.4,
94b.1, 95b.12, 96b.1, 100a.8, 100b.5, 102b.8,
103b.10, 104b.6, 108b.11, 109a.9, 109b.8,
110a.3, 110b.3, 111a.8, 111b.8, 112a.9, 112b.8,
113a.8, 113b.9, 114b.12, 115b.4, 116b.4, 117a.3,
117b.1, 118a.13, 120b.1, 121a.1, 124b.9, 125a.2,
125bb.6, 125b.8, 125b.9, 125b.10, 125b.11,

125b.12, 125b.13, 126a.1, 126a.2, 126a.3,
 126a.4, 126a.5, 126a.6, 126a.7, 126a.8, 137b.2,
 139b.10, 143a.8, 145a.3, 145a.3, 145b.4,
 145bb.12, 150a.5, 150b.8, 154a.6, 155a.5,
 155b.6, 155b.13, 156a.12, 156b.2, 156b.3,
 156b.4, 156b.5, 156b.6, 156b.7, 156b.8, 156b.9,
 156b.10, 156b.11, 156b.13, 159b.10, 162a.8,
 165a.7, 165a.7, 165b.7, 166a.1, 166b.8, 167b.9,
 169a.11, 169b.8, 170a.5, 170a.7, 170a.8, 170a.9,
 170a.10, 170a.11, 170a.12, 172b.1, 174a.2,
 175b.8, 176b.6, 191a.10, 191a.12, 191b.1,
 191b.2, 191b.3, 191b.4, 191b.5, 191b.8, 191b.9,
 191b.10, 191b.11, 194a.2, 198a.5, 199a.13,
 199b.13, 200a.7, 201b.2, 202b.12, 203a.10,
 203a.10

bilin- (**يَلِينُ** -) : öğrenilmek, anlaşılmak

b.di 25b.7, 30a.4, 186b.9

b.düğinden 12b.10

b.e 12b.3, 103b.4, 142a.2, 180a.10

b.ür 182b.13

bile (**بِئَلٍ**) : 1. dahi, da, de

b.53a.4, 57a.2, 93b.7, 93b.7, 94b.6, 94b.6, 94b.7,
 95a.8, 99b.3, 104a.8, 105b.3, 125a.7, 140a.4,
 141a.11, 150b.11, 150b.13, 151a.1

2. birlikte, beraber, ile

b.49b.13, 51a.12, 55b.4, 94a.3, 124b.4, 136b.5,
 181b.7, 181b.8, 189a.8

b.dür 66a.9

bilegü (**بِئَلْغُو**) :

bilegü taşı: kesici aletleri keskinlemek için kullanılan
 özel bir taş

b.207aa.13 **حِرْبُ**

bi'l-küllîye (**بِئَلْطَبِيَّةٍ**) : tamamen, büsbütün

b.125b.4, 168a.1

bilmek (**يَلْدِكُ**) : bilgi sahibi olmak, tanımak

b.14a.4, 27b.8, 41b.13, 61a.3

b.ile 14a.3, 180a.2

- b.ligi 61a.9, 73a.2
 bilmekçün: bilmek için
 b.21a.3
bilmek gerek: bilmelidir, öğrenilmiş olmalıdır
 b.11a.6
 b.dür 11b.1, 11b.8, 12a.9, 17a.6, 53a.1, 54a.2,
 62b.3, 70b.7, 74b.12, 87a.2, 102b.3, 120b.2,
 126b.7, 180a.11
bimarhāne (بیمارخانه): hastahane
 b.lerde 4b.13
bimari endām-ı mürekkeb (بیماری اندام مرکب):
 mürekkep endamların hastalığı diye bilinen bir
 çeşit hastalık
 b.13b.8
bin (بن): oğul (ibn'den kasıltılmış)
 b.59a(1)13, 104a.13
bin- (-بن) binmek
 b.üp 201a.12
bir (بیر): 1 bir, bir sayısı
 b.4b.1, 11b.9, 12b.4, 17b.7, 18a.3, 18a.4, 21b.10,
 22a.4, 22a.13, 22b.4, 22b.8, 22b.11, 23a.4,
 23a.5, 24a.10, 24a.10, 25a.2, 26a.7, 26a.7,
 26b.7, 28a.11, 30b.9, 30b.11, 31b.4, 31b.8,
 34a.11, 35b.2, 35b.3, 37a.7, 37b.9, 37b.12,
 38a.1, 38a.2, 38a.13, 38a.13, 38b.7, 38b.9,
 38b.12, 39a.3, 39a.7, 42a.4, 42b.2, 42b.5,
 43a.2, 43a.3, 43a.6, 43a.7, 43a.13, 44a.10,
 44a.11, 45b.4, 45b.5, 45b.6, 46b.4, 47b.8,
 47b.9, 47b.10, 49a.3, 50b.6, 54b.5, 54b.6,
 54b.13, 55a.6, 55b.5, 55b.6, 57b.1, 57b.2,
 57b.13, 59a(1).3, 59a.5, 59b.2, 62b.2, 63a.7,
 63a.8, 64a.7, 64a.12, 66a.8, 66a.9, 66b.5,
 69a.6, 70b.9, 74b.8, 75a.2, 77a.7, 78a.11,
 85b.1, 86a.3, 86a.7, 86b.4, 87a.12, 89b.6,
 90a.12, 90b.6, 92a.10, 92a.13, 93a.9, 93a.11,
 93b.6, 95a.6, 96a.10, 97a.1, 97a.1, 97b.1,
 97b.7, 98a.6, 98b.9, 98b.11, 99a.3, 99b.13,
 100a.4, 100a.5, 100a.5, 100b.2, 101b.3, 101b.10,

101b.12, 101b.13, 102b.2, 102b.3, 103a.12,
 103b.1, 103b.8, 105b.12, 101b.13, 102b.2,
 102b.3, 103a.12, 103b.1, 103b.8, 105a.9,
 105a.10, 106b.12, 106b.7, 107a.1, 107a.5,
 107a.12, 107b.1, 107b.4, 107b.13, 114a.4,
 116b.13, 117b.9, 118a.5, 118a.6, 118a.7, 119b.1,
 120a.4, 122b.2, 124a.7, 124b.2, 125a.10,
 125a.13, 125a.13, 125b.1, 127a.5, 128a.9,
 128a.12, 129a.2, 130a.8, 130b.4, 131a.1, 131b.6,
 132b.5, 133a.2, 133b.11, 136a.6, 138b.11,
 140b.3, 140b.5, 141a.12, 142a.8, 142a.13, 142b.9,
 142b.11, 143a.3, 143b.4, 144a.12, 144b.5,
 144b.10, 145a.1, 147a.1, 147a.4, 148a.2, 149a.2,
 153a.4, 153a.7, 153a.12, 153b.5, 153b.7, 153b.9,
 153b.10, 154a.4, 154b.1, 154b.4, 155a.1, 158a.6,
 158b.9, 159a.7, 163a.5, 163a.9, 163b.1, 163b.9,
 164a.3, 164a.5, 164a.11, 164b.2, 165a.4, 165a.5,
 167b.4, 170b.12, 171a.12, 171b.6, 171b.9,
 171b.11, 171b.13, 172a.2, 172b.8, 173b.4,
 173b.5, 173b.6, 173b.10, 173b.12, 174a.10,
 175a.6, 178a.6, 179a.3, 179a.6, 179b.8, 180a.5,
 180a.6, 181b.2, 181b.7, 181b.12, 181b.13,
 183a.13, 183b.5, 184b.5, 185a.2, 185a.6,
 185a.10, 185a.13, 185b.11, 185b.12, 186a.3,
 186a.4, 186a.7, 186a.12, 187a.5, 187a.12,
 187b.1, 187b.2, 188b.3, 190a.6, 190b.11,
 192b.10, 194b.13, 196a.4, 196a.5, 199a.10,
 204b.2, 204b.3, 204b.6, 204b.8, 205a.7, 205a.7,
 205a.9, 205a.11, 205a.13, 205b.2, 205b.3,
 205b.4, 205b.8, 205b.11, 205b.13, 206a.2,
 206a.3, 206a.4, 206a.6, 206a.13, 206b.4, 206b.5,
 206b.8, 207a.2, 207a.2, 207a.7, 207a.11, 207b.1,
 207b.6, 207b.8, 208b.1, 208b.4, 208b.9, 209b.9,
 209b.10, 210a.1, 210a.10, 210b.8, 210b.10,
 211a.7, 211a.9, 211a.13, 211b.3, 211b.4, 211b.9,
 211b.11, 212a.4, 212a.9
 b. i 8a.4, 12b.11, 17b.6, 18a.3, 18a.4, 21b.12,
 23b.13, 24b.3, 24b.11, 28a.1, 28a.2, 32a.3,

32a.6, 33b.7, 33b.13, 35b.12, 40a.2, 40b.4,
 41b.7, 46a.8, 47a.9, 49a.10, 51b.5, 59b.13,
 63b.5, 63b.6, 63b.7, 63b.8, 63b.9, 65a.13,
 65b.13, 66a.5, 69a.4, 69b.5, 72a.13, 73a.4,
 73a.13, 93b.8, 94b.7, 94b.9, 95a.1, 97a.1,
 115b.5, 117b.9, 118b.1, 118b.3, 125a.6, 127b.6,
 127b.10, 129a.5, 130a.9, 137b.5, 143a.10,
 146a.2, 150b.11, 151a.5, 151a.10, 151b.1,
 156b.1, 160a.6, 160b.3, 160b.11, 162a.9, 165a.8,
 166a.2, 167b.10, 168a.2, 169b.11, 170b.2,
 172b.3, 172b.6, 175b.13, 176a.11, 177a.11,
 177b.6, 175b.13, 176a.11, 177a.11, 177b.3,
 181a.13, 182a.2, 182b.13, 187a.7, 187b.6,
 191b.10, 192b.4, 193a.2,, 194a.3, 194a.10,
 194a.13, 195a.2, 195a.12, 195b.12, 196b.11,
 197a.4, 197a.9, 198a.6, 200a.8, 202a.3, 202a.4,
 202b.13

2. yalnız, sadece

b.148b.8,

3. Başka

b.34b.5, 57b.6, 99b.3, 97b.3

4. az, azıcık

b.87b.2, 87b.3,

5. öyle, öylesine

b.66a.13, 79b.5, 84a.3,

6. aynı, farksız

b.105a.11, 181b.9, 181b.12, 182a.3

b.dür 8b.13, 192b.2

7. herhangi bir

b.1b.2, 1b.11, 2a.7, 3a.13, 3b.4, 4a.2, 4a.4,
 4a.13, 4b.7, 5a.3, 7a.8, 7a.10, 7a.13, 7b.2,
 7b.5, 7b.10, 8a.10, 8b.1, 8b.5, 8b.10, 9a.2,
 9a.4, 9a.6, 9a.9, 9a.112, 9b.3, 9b.7, 9b.13,
 10a.8, 10a.11, 10b.1, 10b.10, 10b.12, 10a.5,
 12b.5, 12b.6, 12b.8, 12b.8, 13a.6, 13a.6, 13a.8,
 13a.11, 13b.1, 13b.6, 13b.11, 14a.5, 14b.7,
 15a.8, 15b.5, 15b.5, 15b.11, 16a.1, 16a.3,
 16b.2, 16b.5, 21b.9, 22a.7, 23a.12, 23a.12,

23b.7, 24a.4, 24b.7, 25a.7, 25b.9, 26b.7,
 27a.13, 27b.10, 28a.13, 28b.2, 30a.3, 32a.10,
 32b.5, 37a.5, 37a.13, 42b.7, 47a.11, 61b.2,
 62a.3, 62a.9, 64b.5, 65a.12, 65b.9, 66a.10,
 66b.6, 68a.2, 73b.5, 74a.6, 77a.11, 85b.4,
 86a.1, 87a.7, 90a.6, 92a.4, 94b.9, 95b.12,
 96b.8, 98b.9, 102b.10, 105a.7, 108b.12, 109a.11,
 109b.9, 110a.4, 110b.3, 110b.6, 111a.8, 112a.9,
 112b.9, 113a.9, 113b.9, 115b.4, 116b.4, 117b.4,
 117b.5, 118b.4, 118b.6, 119b.12, 119b.13,
 120a.8, 121a.1, 123b.6, 124a.6, 124b.9, 124b.11,
 129b.10, 129b.12, 129b.13, 130b.7, 132b.8,
 135b.11, 137b.4, 137b.7, 137b.8, 137b.8,
 137b.10, 139b.11, 141a.12, 142a.1, 143a.7,
 145a.3, 145b.5, 146a.4, 146a.8, 148b.13, 149a.3,
 150a.6, 150b.8, 151a.5, 155a.6, 156b.13, 157a.7,
 160a.10, 160a.11, 162a.4, 164a.7, 166b.6,
 169a.6, 171a.3, 174a.6, 176b.6, 177a.1, 177a.7,
 177b.4, 177b.6, 183b.10, 184a.11, 188a.12,
 192a.8, 192a.9, 192b.6, 192b.7, 194b.12, 197a.5,
 201a.2, 202b.,6, 203a.11

b.ine 7a.7, 94b.10, 104b.7, 111b.2, 131a.5, 147a.6,
 185b.4

b.ini 97b.9, 108a.2

b.inüy 113b.10

b.isi 46a.2, 46a.3, 69a.8, 88a.4, 88a.5, 94b.13,
 183b.6, 195b.10

b.isile 27a.6, 94b.11, 115b.8, 169b.1, 169b.9,
 170b.3, 174a.5, 176b.1

b.inden 164a.2, 200b.4, 201b.3

b.isidür 62b.4

b.isine 181a.10

b.isini 209a.12

b.isinüy 2a.9

biraz (): bir miktar, biraz

b.22a.4, 98b.4, 116a.4, 129a.5, 131bb.8, 162b.8,
 180a.6

bir(i)biri (): biri ötekini, öteki de onu

b.89a.6

b.nden 7a.11, 12b.2, 14a.1, 18b.12, 21b.11, 31b.4,
31b.5, 93b.13, 103b.3, 176a.12, 180a.7, 181b.9,
b.ne 4b.2, 4b.3, 10a.1, 12b.1, 13b.13, 25a.13,
28b.8, 29b.8, 30a.11, 30b.13, 31a.8, 31a.11,
31b.4, 32a.10, 61b.10, 62a.8, 65a.6, 76a.1,
88a.8, 93b.5, 94a.12, 94b.3, 95a.2, 95a.3,
98a.12, 99b.1, 101a.7, 104b.4, 107a.7, 115b.8,
117a.8, 127b.3, 127b.4, 128a.8, 128a.11, 135a.2,
163b.7, 163b.8, 183a.13, 187a.4, 201b.4, 209a.5

b.yile 92a.9, 156b.1

b.yiledür 26b.5

bir buçuk (): bir tam, bir yarım

b. 42b.3, 42b.5, 42b.6, 44a.9, 44a.10, 54a.9,
92b.8, 97a.12, 105a.8, 105a.10, 107a.3, 107a.4,
119b.2, 119b.6, 138b.10, 144b.8, 144b.10,
144b.13, 147a.2, 147a.2, 147a.11, 153a.5,
153b.4, 171b.10, 171b.13, 204b.3, 206a.6,
207a.4, 207a.6

birer(): bir tane, bir tane alacak şekilde

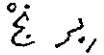
b. 42b.3, 42b.6, 43b.7, 107b.13, 207a.12

birinci (): ön sırada, ilk sırada

on birinci: 91a.5, 104b.5, 126a.5, 155a.5, 181a.5,
194a.6, 200a.11, 205a.1

yigirmi birinci: 60b.1, 91b.2, 113a.8

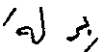
atuz birinci: 91b.12

birinç (): birinç

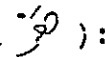
b.204b.6

birkaç (): birden fazla, bire yakın, üçü beşi
geçmeyen

b.23b.13, 39b.4, 60b.2, 87b.7, 99a.9, 103b.8,
105a.13, 111a.6, 114a.4, 122a.5, 123a.4, 129a.3,
134a.12, 152a.8, 153b.13, 155a.10, 158a.8,
159b.1, 162b.9, 166b.10, 189a.4, 196b.1

bir(i)le: (): beraber, birlikte

b.71a.7

her bir (): herhangi bir, teker teker

b.i 23a.9, 42b.13

b.inden 38a.11, 39a.3, 42a.13, 43a.2, 43a.3,
 43a.13, 43b.7, 44a.8, 44a.9, 45b.4, 44b.4,
 46b.7, 46b.8, 47b.8, 48a.7, 48a.7, 48a.8, 48b.8,
 54a.9, 54b.3, 54b.4, 54b.5, 54b.12, 56b.1,
 59a.4, 59b.2, 59b.(1).7, 62b.2, 90a.9, 90a.12,
 92a.12, 92b.7, 97a.11, 97a.12, 97b.1, 97b.5,
 97b.6, 101b.12, 102a.7, 102a.13, 103a.12,
 103a.13, 103b.1, 103b.7, 106b.3, 106b.6,
 106b.11, 106b.12, 106b.13, 107a.3, 107a.5,
 107a.11, 107b.12, 107b.13, 111b.4, 116a.6,
 117a.1, 118a.7, 118a.8, 119a.12, 119b.2, 119b.4,
 119b.6, 123a.6, 130b.4, 130b.8, 131a.2, 131a.7,
 131a.10, 131a.13, 132b.5, 133b.11, 136a.12,
 138b.9, 138b.10, 138b.12, 139a.4, 139a.5,
 139a.7, 142a.5, 142a.6, 142a.7, 142a.8, 142a.12,
 142a.13, 142b.3, 142b.6, 142b.10, 143a.1,
 144b.5, 144b.9, 144b.9, 144b.13, 147a.6,
 127a.10, 147a.11, 147b.8, 147b.12, 147b.13,
 148a.1, 148a.2, 148b.2, 153a.4, 153a.5, 153a.6,
 153a.11, 153b.5, 154a.4, 154a.13, 154b.4,
 154b.5, 154b.9, 155a.1, 158b.8, 159a.6, 159a.7,
 160b.11, 163a.12, 163b.4, 163b.6, 164a.2,
 164a.10, 164b.2, 165a.4, 167b.3, 167b.4,
 168a.13, 168b.4, 171b.6, 173b.12, 175a.10,
 175a.11, 186a.4, 184b.12, 185a.2, 185a.3,
 185a.6, 185a.9, 186a.3, 186a.8, 190b.10,
 190b.11, 204b.2, 204b.3, 204b.6, 204b.7, 204b.8,
 205a.4, 205a.7, 205a.8, 205b.8, 205b.12,
 205b.13, 206b.3, 206b.8, 206a.12, 207a.2,
 207a.3, 207a.7, 207a.8, 207a.11, 207a.11,
 207b.1, 207b.3, 207b.8, 207b.11, 208a.1, 208a.8,
 208b.1, 208b.4, 208b.8, 208b.9, 208b.12, 209a.2,
 209b.4, 209b.5, 209b.6, 209b.9, 209b.13, 210a.4,
 210a.5, 210a.9, 210b.12, 210b., 209b.13, 210a.4,
 210a.5, 210a.9, 210b.12, 210b.3, 210b.7, 210b.8,
 211a.1, 211a.4, 211a.7, 211a.8, 211a.13, 211b.3,
 211b.4, 211b.5, 211b.7, 211b.8, 212a.4

b.ni 87b.13, 97b.1

- b.inün 12a.11, 26b.5, 34a.7, 61b.11, 73a.2, 88a.6,
191a.1, 191a.11
- on bir (**اثن عشر**): ondan sonra gelen sayı
b.181a.1, 191a.12
- b.dür 142b.12, 200a.8
- yigirmi bir (**يَكْرَم**): yirmiden sonra gelen sayı
b.dür 142b.4
- birşit (**بِرْشَيْت**): pişmiş
nīm birşit: yarısı pişmiş
b.49b.5, 49b.7, 51b.11, 56a.7, 58a.3
- birün+ Ø (**بِرْ وَحْن**): paylardan bir pay
b.34a.11
- birūze (**بِرْ وَرْز**): zümrüte benzer, yeşil renkte bir taş
b.181a.4
- biryan (**بِرْ يَان**): tava, tepsi gibi şeylerde susuz veya az
suda pişirildikten sonra kızartılan et kebabı
b.44. 12
- bisāt (**بِسَاط**): döşeme, kilim, minder
b.ında 2a.1
- bişere (**بِشْرَة**): sivilce (Bkz. besere)
b.174a.11
- bi'ş-savāb (**بِالصَّوَاب**): sevap ile
b.6a.13, 32b.9, 170a.6,
- biş (**بِش**): beş sayısı
b.23a.6, 33b.7, 33b.13, 42b.12, 54b.11, 55b.6
56b.2, 58b.(1)7, 59a.(1).b, 59a(1)11, 106b.1,
107a.3, 107a.4, 107b.3, 108a.1, 111b.3, 119a.12,
126b.10, 130b.7, 136a.12, 139a.8, 142b.3,
144b.10, 147a.6, 147a.10, 147b.6, 148b.2,
153a.11, 154a.1, 154b.3, 154b.3, 159a.6, 163a.4,
163b.4, 163b.7, 164b.5, 168a.13, 170a.6, 170b.2,
171b.7, 175a.3, 184b.13, 185a.9, 201a.5, 201a.6,
201a.7, 205a.4, 205a.4, 205a.8, 205a.9, 205b.8,
206a.12, 206b.12, 207a.10, 207b.3, 207b.5,
208a.7, 208a.13, 209a.1, 210a.4, 211a.2, 211a.4,
211a.9, 211a.12, 212a.8,
- bişer (**بِشْرَة**): Beş birinden, beş başka birinden
b.116a.7

biş on (): beşle on arası

b.59a.(1)6,

on biş: on beş sayısı

b.59a(1)9, 105a.8,

b.dür 107a.6

bişicek: (بِشِيعَ): (Bkz. bişicek)

b.77a.11

b.33b.1

b.miş 35a.13, 109a.8, 119b.1

b.mişini 204a.2

bişür- (- بِشُرْ): pişirmek, olgunlaştırmak hoştur-

b.eleler 37a.4, 103a.3, 103a.4, 120a.9, 136b.2,
136b.5, 138a.12, 153b.8

b.üp 37b.13, 60a.12, 96a.9, 101b.4, 101b.2, 116a.3,
136b.7, 199a.10

b.ür 76b.11

bişürmek (بِشُرْمَك): pişir-, olgunlaştır-

b.11a.7

büşürücü (بِشُرُوعِي): Olgunlaştırıcı, ısıtıcı

b.74b.1, 74b.3,

b.dür 74a.10

bit (بِت): bit (haşeresi)

b.117b.6,

b.i 79b.1, 83b.5

b.leri 81b.9

bit- (- بِت): 1. tükenmek, kaynağı kurumak
2. bitki, kıl us. çıkıp yetişmek

b.düğine 96b.2, 97a.7, 97b.4,

b.düğünü 83b.2, 84a.12

b.e 93b.2, 95a.11, 159b.3,

b.ecek 53b.12, 77a.8, 161a.11

b.ene 95b.1

b.er 96b.2, 116b.7, 140a.4

b.eyidi 96b.7

b.mege 116a.12

- b.meye 80b.5, 94a.12, 100b.2 116a.13, 141a.2,
141b.5, 149b.6, 178b.1
- b.miş 83b.2, 94b.11, 95a.12, 96b.3, 100b.3, 149b.10
- bitmek (**بِتْمَكَ**): bitmek, tükenmek, sona ermek
b.124b.6
- bitür- (**بِتْرُ -**): 1. çıkarmak, yetiştirmek
b.e 115b.11, 119a.10, 120a.11, 120a.12, 120b.12,
159b.1
b.meye 100b.4
b.mez 98a.8, 124b.6
b.ür 10a.1, 75b.13, 77a.8, 79a.8, 85a.5, 116a.6,
119b.3, 119b.11
2. Sona erdirmek, tüketmek
b.ür 76a.4, 78a.8, 80a.5, 80a.11, 83b.10, 84a.7,
94a.11, 116a.1
- bitürücü: 1. çıkartıcı, yetiştirici
b.115b.11, 125a.12,
b.dür 75a.1, 152b.4
2.Sona erdirici, bitirici, tüketici
b.83a.13
- biz(**بِزْ**): 1. I. Çokluk şahıs zamiri
b.156a.13, 170a.6
b.üm 2b.6
2. Bez, çaput
b.e 59a.(1)6, 185b.11
- bi'z-zät (**بِذَاتٍ**): kendi, kendisi
b.12b.8, 126b.4
- boğaz (**بُوْغَزٍ**): boğaz, boynun ön kısmı
b.36a.10
b.11a 189a.5
b.ında 38b.13
b.ından 189a.6
b.un 37b.6
- bağazla- (**بَغَزَلٍ**): boğazını keserek öldürmek
b.yalar 12a.4
- bok (**بُوْقٍ**): hayvan veya insanın katı dışkısı
b.1 120a.11, 120a.12, 163a.3, 163a.11, 163b.6,
171b.10, 171b.13, 173b.9, 205a.8, 206a.9,

207a.11, 211b.4, 212a.9

b.1dur 77a.1

b.1la 121b.8, 138b.2

b.1n+ø 163a.7

b.1nı 119a.7, 119a.8

boncuK (**بجنج**):

yılan boncuğu: yılan boncuğu bitkisi

b. 207b.1

boşan- (**بوشن**): gayri ihtiyari akmak, dökülmek

b.141a.4, 175b.2

boy (**بوی**): boy biktisi, yoncagillerdedir

b.1la 136b.13

boy lu'abı: boydan elde edilen usare, su

b.1a 168b.1

boy şuyı: boy bitkisiden elde edilen su

b.74a.10, 75a.12

b.1a 71a.5, 95b.7, 130a.13, 131b.3

b.nı 159a.3, 168a.9

boy tohımı: boy çiçeği tohumu

b.8a.8, 209a.8

b.nı 209a.6

boy(1)n (**بویون، بویون**): boyun, gövdenin başla omuz arasında kalan kısmı

b.a 152a.8

b.1 17b.13

b.uy 44b.5

boyun tamarı: boyundaki ana damar

b.ndan 152a.8

boynuz (**بویوز**): bazı hayvanların tepesinde çıkan tırnak gibi bir maddeden oluşan korunma organı.

b.111b.12

bögreK (**بزرک**): böbrek

b.den 19b.6

b.dür 19a.10

b.i 10a.10

bögrülce (**بکرلجہ**): bögrülce, göbeği koyu benekli birçeşit

ufak fasulye

b.8a.12, 45a.5,

bögürtlen (بُوْكَرٌ تَالِيٌّ): gülgillerden, bahçe çitlerinde, yol kenarlarında kendiliğinden yetişen, dikenli bir çalı ve bunun ahududuna benzeyen mayhoş meyvesi

b.152a.11

böyle (بُوْئِيْلٌ): bunun gibi

b.85b.11

bu(n) (بُوْءٌ): 1. işaret sıfatı, bu; yerde ve zamanda en yakın olanı gösterir

b. 1b.2, 2a.6, 2a.7, 2b.1, 2b.7, 3a.2, 3a5, 3a.6, 3b.1, 3b.4, 3b.6, 3b.10, 4b.3, 6a.7, 6a.8, 6a.12, 11a.4, 11a.13, 13a.4, 14b.6, 15a.9, 15a.12, 15b.3, 17b.8, 18b.1, 18b.6, 17b.8, 19a.11, 19b.3, 20b.1, 20b.2, 20b.8, 20b.10, 20b13, 21a.2, 21b.11, 21b.13, 22a.4, 22a.11, 22b.1, 22b.7, 22b.10, 22b.12, 23a.1, 23a.2, 23a.8, 23a.13, 23b.6, 23b.8, 23b.10, 22b.11, 24a.1, 24a.2, 24a.3, 24a.6, 24a.7, 24a.11, 24a.12, 24b.7, 24b.11, 25a.1, 25a.2, 25a.4, 25a.11, 25b.1, 25b.5, 25b.6, 25b.7, 25b.8, 25b.9, 25b.10, 25b.11, 26a.1, 26a.3, 26a.8, 27b.3, 28a.2, 28a.4, 28a.8, 28b.2, 28b.9, 29b.8, 29b.12, 30a.2, 30a.4, 30a.11, 30a.13, 30b.6, 30b.8, 30b.12, 30a.13, 31a.2, 31a.3, 31a.9, 31a.10, 31b.2, 31b.7, 31b.10, 31b.13, 32a.10, 32a.12, 32b.6, 32b.7, 34b.6, 34b.7, 34b.12, 35a.11, 35a.12, 35a.13, 36b.10, 37a.5, 37a.6, 37a.10, 38a.3, 38a.13, 39a.8, 39b.8, 39b.12, 40a.13, 42a.2, 43a.4, 44a.2, 44a.13, 44b.4, 45b.5, 45b.8, 45b.11, 47b.2, 48a.12, 48b.9, 48b.11, 49b.13, 50a.13, 51a.3, 53a.13, 55b.1, 56b.9, 58a.9, 58a.12, 58a.13, 58b.8, 58b.(1)3, 58b(1)8, 59a.7, 59a.10, 59b.3, 60b.2, 60b.4, 61b.2, 61b.11, 62a.11, 62b.1, 62b.2, 63a.12, 63b.6, 63b.10, 64a.6, 64a.13, 64b.6, 64b.7, 64b.8, 64b.10, 64b.11, 64b.12, 64b.13, 65a.7, 65a.8, 65a.9, 65b.7, 65b.8, 65b.11, 65b.12, 66a.3, 66b.7, 66b.10, 66b.11, 67a.3, 67a.5, 67a.10, 67b.5, 67b.7, 68a.13,

69a.8, 69b.11, 70a.1, 70b.3, 72a.7, 72b.13,
 73a.8, 73a.11, 73a.12, 73a.13, 73b.7, 74b.3,
 75a.1, 75a.6, 75a.9, 75b.3, 75b.6, 81a.13,
 85b.10, 86a.5, 86b.4, 86b.8, 87a.6, 87a.6,
 87b.8, 90b.5, 92a.2, 92a.5, 92a.6, 93a.3,
 93b.12, 94b.4, 94b.13, 95a.6, 95b.3, 95b.13,
 97a.6, 98a.3, 98b.12, 99a.2, 99a.9, 99b.13,
 100a.3, 100a.10, (A.E), 100a.10, 100b.2,
 100b.7, 100b.9, 100b.12, 102a.11, 102b.1,
 102b.11, 103b.4, 104a.1, 104a.2, 104a.5,
 104b.4, 104b.10, 104b.12, 105a.11, 105b.4,
 105b.12, 106a.6, 106a.9, 108a.5, 108a.10,
 108a.13, 109a.2, 109a.6, 109b.2, 110a.10,
 111a.9, 110b.13, 111a.11, 111b.13, 112a.5,
 112b.1, 114a.5, 114a.7, 114a.8, 115a.11,
 115b.12, 115b.13, 116a.10, 116b.11, 117b.3,
 117b.6, 117b.8, 117b.12, 118b.11, 118b.11,
 120a.3, 120a.4, 121b.7, 121b.9, 121b.10,
 122a.4, 122b.10, 123a.4, 123b.4, 124a.8,
 124b.11, 125a.4, 125a.6, 125b.7, 126a.10,
 126b.3, 127b.8, 128a.4, 128a.6, 128b.8, 129a.4,
 129b.7, 129b.10, 130a.2, 130a.6, 130a.8,
 131b.1, 131b.4, 131b.8, 133a.3, 133a.13,
 134a.1, 134b.1, 134b.9, 135a.3, 135a.8,
 138a.10, 140a.10, 140a.11, 141b.11, 141b.12,
 143a.10, 143b.10, 144a.8, 144a.11, 146a.2,
 146a.9, 146a.10, 148b.11, 149a.11, 150a.7,
 150a.10, 150a.11, 150b.5, 150b.9, 151a.2,
 151a.9, 151b.12, 151b.13, 152a.11, 154a.1,
 154a.8, 155a.11, 157a.2, 157a.9, 157a.10,
 158a.1, 158a.5, 159a.11, 160a.2, 160a.11,
 160b.7, 160b.8, 161a.3, 161a.4, 161a.5, 161a.8,
 162b.3, 162b.13, 163a.1, 163b.8, 163b.10,
 163b.11, 163b.12, 163b.12, 163b.13, 164a.6,
 164b.5, 165a.1, 165b.1, 165b.10, 166a.12, 167a.
 6, 167a.7, 167a.8, 167a.9, 167a.10, 167b.1,
 167b.2, 167b.10, 168a.2, 168a.7, 168b.3,
 168.13, 169a.4, 169a.7, 170b.1, 170b.2, 172a.8,

173a.2, 173a.3, 174a.8, 174b.3, 174b.6, 175a.9,
 175a.13, 176b.8, 176b.9, 176b.12, 177a.3,
 177a.5, 177a.9, 177a.10, 177b.10, 177b.11,
 177b.13, 178a.8, 178a.11, 179a.6, 179b.12,
 180a.1, 180a.8, 180a.9, 180a.1, 181b.3, 180b.7,
 180b.8, 180b.10, 180b.11, 181b.3, 181b.6,
 182b.10, 182b.11, 183a.4, 183b.5, 183b.6,
 184a.5, 184b.10, 186b.3, 186b.4, 186b.11,
 187a.6, 187a.8, 188a.5, 190a.3, 190a.12,
 191a.4, 191a.11, 192a.11, 192.11, 192a.1,
 192.11, 192b.5, 192b.6, 192b.9, 193a.8, 193b.3,
 193b.4, 195b.4, 195b.7, 195b.10, 196b.4,
 196b.5, 197b.6, 198a.12, 198b.1, 198b.7,
 199b.2, 199b.4, 199b.8, 200b.1, 200b.4, 201a.8,
 201b.5, 211b.10,

2. işaret zamiri olarak bu, en yakın bulunan şeyin yerine geçer

b.27b.9, 32b.1, 42b.4, 42b.7, 66a.8, 67b.1, 73a.13,
 74bb.7, 94b.9, 102b.9, 105a.11, 157a.6, 179a.1,
 179a.5, 179a.6

b.a 13b.4, 13b.8, 14a.2, 19a.11, 22b.13, 31a.11,
 31a.12, 69b.2, 69b.4, 71a.4, 86a.13, 102b.13,
 156a.1, 160b.6, 172b.3, 177b.11, 178a.4, 182b.3,
 186b.3, 186b.9, 187a.11, 197b.8, 201b.1

b.ca 6b.1, 191a.12

b.cılayın 195a.2

b.da 13b.10, 18a.4, 21a.9, 28a.12, 31b.3, 80b.10,
 b.dan 12b.5, 21a.6, 62a.13, 74b.6, 188a.9, 201b.6

b.dur 4a7, 12b.3, 22b.3, 23b.10, 36a.3, 44b.7,
 46a.13, 50b.5, 65b.13, 69b.13, 70a.2, 90a.8,
 94a.1, 96a.2, 100a.4, 100a.12, 104b.3, 108b.10,
 113a.1, 115b.10, 125a.6, 125a.13, 127b.9,
 154a.10, 164a.8, 178a.5, 178b.5, 180b.2, 193a.7,
 193b.2, 193b.3, 199b.11, 200a.1

b.l 24a.3, 140b.9, 178b.12, 192a.12,

b.lar 15a4, 196b.1, 74a.13, 87b.6, 89a.7, 107b.13,
 129b.3, 133b.1, 202b.3, 202b.3, 203b.8, 207a.12,

b.lara 14b.12, 16b.10, 17a.10, 19a.8, 30a.13,

34a.4, 34b.4, 35b.7, 36a.8, 37.a11, 41b.2,
52a.3, 52a.3, 52b.3, 53a.8, 57a.5, 58a.4, 64b.3,
64b.3, 64b.4, 74b.9, 74b.11, 74b.12, 75a.8,
86a.4, 89a.7, 89b.3, 95b.9, 109b.1, 120b.6,
122a.2, 127b.8, 129a.12, 146b.6, 155b.12,
161b.8, 165b.4, 170b.3, 186b.1, 193a.1, 197b.10,
201b.8, 201b.9

b.larda 31b.7,

b.lardan 16b.12, 17a.12

b.lardur 64b.4, 92a.2, 194a.9

b.ları 19a.10, 44b.13, 56a.5, 85b.13, 163b.8

b.larun 23b.6, 61b.10, 110b.11, 121b.4, 126b.6

b.larunla 17a.11

b.nun 5b.7, 6a.1, 19a.13, 49a.9, 64b.3, 64b.12,
66a.4, 68b.7, 108b.2, 128a.5, 128b.10, 160a.12,
160b.13, 165a.10, 172b.6, 176a.3, 196b.1, 196b.3,
197b.7

b.unla 138a.11, 138b.1, 169a.3

bubrin (بوبرين): eski tababette göz karasının içinde
darı tanesi gibi açık ve derin bir leke halinde
beliren bir hastalık adı

b.157b.4,

buçuk (بوجك): buçuk, yarım

b.42b.2, 42b.3, 43b.12, 46b.3, 46b.9, 47b.9,
54a.10, 54a.11, 54a.12, 54b.13, 57b.1, 92a.12,
92a.13, 92b.7, 92b.8, 102a.1, 102a.2, 102a.7,
102a.8, 105a.8, 105a.10, 106b.2, 106b.2, 106.3,
107b.12, 118a.8, 119b.5, 125a.13, 30b.5, 131a.5,
138b.12, 139a.6, 142b.9, 142b.10, 143a.4,
144b.9, 144b.11, 147a.6, 153a.5, 153a.7,
153b.11, 154a.4, 154b.9, 144b.11, 147a.6,
153a.5, 153a.7, 153b.11, 154a.4, 154a.4, 154b.9,
155a.2, 158b.9, 163a.5, 163b.5, 163b.9, 164b.2,
167b.4, 171b.10, 171b.11, 171b.13, 172a.3,
173b.12, 175a.7, 204b.7, 204b.8, (A.E 134a.15),
205a.11, 205a.13, 205b.1, 205b.2, 205b.2,
205b.3, 205b.3, 205b.4, 205b.12, 205b.12,
205b.13, 206a.2, 206a.7, 206a.13, 206b.4,

207a.3, 207a.8, 208a.8, 208b.4, 209b.6, 210b.7,
209b.10, 209b.10, 209b.11, 211a.9, 211b.1,
211b.4, 211b.5, 211b.13, 212a.9, 212a.10,
212a.11

bir buçuk: bir tam, bir yarım

b.97a.12, 107a.4, 107a.12, 119b.2, 119b.6, 138b.10,
144b.9, 144b.10, 144b.13, 147a.2, 147a.11,
153b.4, 171b.10, 171b.13, 174a.2, 204b.3, 206a.6,
207a.4, 207a.6, 211b.12

dört buçuk: dört tam, bir yarım

b.131a.11, 138b.11

iki buçuk: iki tam, bir yarım

b.106b.3, 138b.10, 144b.13, 145a.1, 163b.1, 185a.1,
185a.7, 205b.2

üç buçuk: üç tam, bir yarım

b.211a.4

bu'd (بئرد): uzak

b.i.7b.1

buğday (بئرداي): ekmek vb. yapmaya yarayan insanların
başlıca gıda maddesi olan tahıl tanesi ve bunun
bitkisi

b.15a.1, 50a.12, 122b.6, 139b.7, 164b.7, 200a.1

b.11a.51a.2

buhār (بئهار): buhar, gaz, buğu

b.21b.13, 41a.9, 68b.1, 69b.7, 79b.1, 133a.11,
146b.8, 193a.11

b.dan 47b.12, 133a.13, 203a.13,

b.1 34b.10, 36a.12, 36b.3, 37a.6, 52b.10, 60a.10,
85a.8, 89b.2, 113b.2, 182a.10, 198b.5

b.ına 37a.5, 43b.4, 95b.6, 109b.5, 136b.8, 139a.10,
145a.11, 165b.4, 165b.5, 199a.11, 200a.4, 200a.6,

b.ındandur 181b.11, 204b.13

b.ınuy 182a.6

b.lar 21b.12, 47a.12, 47b.3, 49a.7, 51b.7, 52a.12,
72b.2, 109b.11, 112b.1, 133a.10, 191a.7,

b.lardan 33a.10, 47a.8, 52a.13, 52b.2

b.ları 35a.2, 191a.8

- b.larun 193a.9
 b.un 111a.9, 193a.10, 193a.12
 b.larun 193a.9
 b.un 111a.9, 193a.10, 193a.12
 buhar-engiz: ısı verici buğ veren
 b. 47b.13, 48b.1, 53b.1, 203b.2
 buhūr: (بخور):tütsü
 buharlar iT-: tütsü yapmak, tütsü yakmak
 b.üp 42a.10
 buhūr-ı meryem : (بخور مريم) eski tıpta safradan
 başı ağrıyan, gözleri kararan, midesi bulanık
 kişilere meryemana eli çiçeği, bal ve sirkeyle
 yapılan ilâç
 b.ün 185b.6
 bul-(بول): ulaşmak elde etmek erişmek
 b.a 72b.13
 b.acak 71a.2
 b.alalar 190a.4
 b.asın 3b.11
 b.mamış 113b.13
 b.mışlardur 18b.8, 134a.3
 b.up 3a.3, 16a.6
 b.ur 65b.8, 66b.12,
 b.ursa 19a.1, 19a.3
 b.larsa 75a.10
 fayide bul-: faydalanmak, istifade etmek
 b.a 196b.8
 güzer bul-: geçmek, geçmek için yol bulmak
 b.up 30a.13
 i'tidāl bul- : iyileşmeye başlamak
 b.a. 161b.12
 kuvvet bul-: güçlenmek, kuvvetlenmek
 b.ur 70b.2
 nüzç bul-: pişmek, kıvam bulmak
 b.up 136a.4, 159a.2
 b.ur 13b.12
 rağbet bul-: önemsenmek
 b.doğına 2b.11

- bulan(I)l(I)K(بُولِنَقْ لِقْ): göze kan oturma, iyi seçememe
b.74a.4, 179b.9
- bulan: nuḳ (بُولِنَقْ): açık seçik olmayan, bulutlu ve
buğulu gibi olmak (Göz)
b.67a.5, 69a.2, 74a.6, 89a.7, 179b.4, 180b.1,
180b.12,
182a.1, 182a.2,
b.ından 67a.13
- bulaşdur-(بُولَا سَدْرُورْ -) sürmek, bir sıvı ile sürmek,
bulaştırmak
b.alar 119a.11
b.up 98a.12, 120b.11, 122b.9, 124a.13, 149b.9,
b.uralar 106a.5
- bulın-(بُولِنْ -): bulunmak, var olmak (bkz. bulun)
b.a. 4bb.10
b.ur 178a.4
- bulun-(بُولُنْ -): bulunmak, var olmak (bkz. bulın-)
b.a 2a.8
b.acak 158a.5, 158b.7
b.an 117a.7
b.maz 190 a.6
b.ur 114b.1, 138a.8
b.ursa 9a.6, 20b.11, 20b.12, 34b.1, 121b.4,
186b.12,
- bulut (بُولُوتْ، بُولُودْ): bulut, gökyüzündeki buhar kütleleri
b.146a.4, 157a.6, 157b.3, 165b.9, 179b.5
- bur-(بُولُورْ -): dördürüp kıvırmak, bükmek
b.a 88b.7
- burak (بُولُورْ قِ): nebat şekeri, kuyumcuların kullandıkları
tuza benzer bir madde, natron
b.77a.8
- burc (بُولُوجْ): bir yıl boyunca güneşin gök küresi üzerinde
çizdiği dairenin bulunduğu on iki eşit
bölükten her biri
b.unda 20b.11
- burc-ı haki (بُولُوجْ حَاكِي): toprak burcu
b.20b.11
- bure (بُولُورْ): nebat şekeri, natron, kuyumcuların

kullandıkları tuza benzer madde

b.43b.8, 54a.13, 54b.6, 59b.1, 82a.2, 92a.13,
96a.10, 100a.5, 102b.13, 118a.8, 145b.6, 162b.11,
164a.3,

b.yi 36b.6, 118a.5, 118a.11

büre-i ermeni: bir tür nebat şekeri natron (Bkz. ermeni)

b.142a.5, 147b.12, 163a.13, 205a.5, 205b.4, 206a.9,
207a.12

bur(I)n: (بُرُون، بُرُون): burun, koku alma organı

b.22a.1, 25a.1, 27b.12, 27b.13, 29a.4, 34a.1,
36a.1, 36b.6, 40a.7, 40b.1, 49a.10, 53a.3,
59a.11, 60b.6, 69b.12, 70a.2, 121a.6

b.a 32b.5, 36b.12, 39a.8, 42a.9, 43b.6, 43b.10,
43b.13, 37b.6, 47b.10, 47b.11, 48a.3, 52a.10,
52b.6, 53a.7, 53a.11, 57a.7, 57a.8, 107b.10,
107b.11, 108a.3, 147a.4, 152a.4, 155b.3, 166b.3

b.dan 40b.5, 41b.10, 102b.12, 124a.3, 124a.4,
124a.7, 124a.10, 124a.11, 124b.10, 124b.10, 125a.2,
132b.12, 139b.13, 141a.3, 143a.12, 148b.12,
149a.9, 150a.7, 152a.1, 152a.4, 155a.7, 158a.10,
187b.3

b.ıla 121a.7, 124a.5, 189a.5

b.ları 27b.10

b.ına 35a.5, 44b.2, 47b.6, 49b.12, 50a.10, 57a.5,
172a.13, 173a.10, 199b.5, 204a.1

b.ından 56b.13, 88b.6, 121a.2, 121a.3, 121a.6,
202b.7,

b.inı 189b.3

b.inun 50b.13

b.un 27b.7, 43b.9, 71b.9, 71b.10, 147a.1, 147a.7

b.undur 22a.6

burūd-i esved (بُرُودِ اسْوَد): siyah sürme

b.206b.1

burūd-i hişr (I)m (بُرُودِ حِشْرَم): göz kaşınmasına göz

yaşına faydalı hısrım sürmesi

b.103b.5, 136b.9, 145b.2, 152a.13, 205a.3,

burūd-i rummān (بُرُودِ رُمَّان): nar sürmesi

b.89b.13, 204a.11

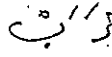
- burūdet (بُرُودَةٌ): soğuk, soğukluk
 b.171a.2
 b.e 18b.9, 49b.3
 b.ile 200b.12
 b.inten 9b.3
- būstān (بُوْسْتَان): çeşitli sebzenin yetiştiği bahçe
 b.larda 204b.13
- būstānī (بُوْسْتَانِي): horoz ibiği (bitki adı)
 b.si 82a.6
- bu ṭāne (بَطَّانَة): boşluk, oyuk
 b.ler 31a.13
 b.leridür 31b.1
- buṭūn-ı dimāğ (بَطُونِ دِمَاغ): kafanın boşlukları
 b.25b.1 29a.1,
- buyān (بِيَان):
 buyān dibi: meyan kökü
 b.38b.4
 b.ni 143a.6
- buyur-(بَيُورُ -): Tavsiye etmek, söylemek; tatbik etmek
 b.a 148b.8, 180a.5, 187a.13, 187b.3, 189a.4
 b.alar 49b.4, 58b.(1).1, 71a.7, 71a.8, 96b.9,
 101a.11, 112b.3, 134b.6, 141b.4, 144a.4, 149b.5,
 150a.12, 166a.11, 166a.12, 169b.6, 173a.9,
 183a.5, 183a.12, 183b.12, 187a.2, 187b.1,
 189b.11, 193b.13, 195a.11
 b.dı 169a.7
 b.duğu 120a.1
 b.up 11a.1, 110a.9, 111a.13
 b.ur 3a.9, 15b.9, 45b.13,
- buyurmaklık (بَيُورُ مَقْلَق) ilaç vs. yi tatbik etmek, uygulamak
 b.74a.5
- buz (بُوْز): soğuktan donmuş su
 b.9a.10, 63a.4, 64a.4, 179b.7, 181a.3, 183a.10
- bükül-(بُوْكُل -): burulmak Vücudun gevşemesi, düzlüğünü kaybetmesi
 b.ur 203a.1
- būnyād (بِيْنِيَاد): esas, temel, anıç dayanak

- b.23b.13
 b.ları 2b.6
 b.larun 21a.10
- bürke (بَرَكَة): su birikintisi, gölcük, havuz
 b. 27b.3
- bürüncek (بُرُنْجَك): ham ipekten yapılmış ince bez, örtü
 b.189b.13, 199b.11
- büssed (بَسْد): mercan (taş)
 b.76b.13, 103a.12, 138b.9, 139a.4, 144b.9, 144b.13,
 153a.5, 154a.3, 163a.5, 205a.5, 205b.1, 206a.11,
 207a.2, 207b.13, 212a.11,
- bütünle (بُوْتُنْلَه): tam olarak
 b.120a.8
- büyü- (- بُوْيُ): büyümek, gelişmek
 b.mezse 183a.10
 b.r 112b.11
 b.se 111b.13
- büyüemek (بُوْيُءَك): büyük olmak, gelişmek
 b.dür 192a.1
- büyüemeklik (بُوْيُءَكَلِك): arızı olarak büyüemek, irileşmek
 b.200b.8
- büyük (بُوْيُءَك): büyük iri, çok
 b.30b.5, 56a.11, 56b.6, 56b.7, 57b.8, 92b.3,
 114a.5, 114a.11, 124b.5, 132a.9, 138a.2, 154a.6,
 157a.4, 157b.6, 157b.10, 158a.3, 161a.12, 171a.1,
 174b.2, 174b.4, 178a.2, 178b.7, 183a.7, 192b.9,
 192b.10, 198a.2, 198b.7, 200b.8
 b.dür 29a.11, 30b.11
- büyüklik: (بُوْيُءَكَلِك): büyük olma hali
 b.de 181b.8
 b.i 101a.6
 b.inden 100b.11, 146a.13,
 b.inün 193b.9, 195a.13,
- büyükrek: daha büyük
 b.25b.3, 88b.13, 117b.11, 183b.2, 183b.3, 192a.4,
 193b.8, 195a.12, 195b.2, 198a.1,
 b.dür 195b.8

- cālī (جَالِي): mizrak ağacı
 c.7b.5, 7b.9, 81a.11
 c.1e 7b.8
- cālīnūs (جَالِينُوس): ilkçağların, ipokrat ile beraber en büyük Grek hekimi, Galen (131-210)
 c.40b.7, 58b.4, 63b.12, 100a.13, 137a.2, 137a.11, 140a.13, 169a.6, 176b.12, 201a.4
 c.uñ 63b.8
- cāmīd (جَامِيْد): donmuş, donuk, cansız
 c. 6b.11, 7a.9
- cān (جَان): ruh, hayat
 c.19b.8
 can gel-: canlanmak, hayat bulmak
 c.ur 19b.4
- cānever (جَانِزَر): vahşi, zararlı hayvan
 c. 74b.5, 160b.12
 c.lerün 192b.10
- cari (جَارِي):
 cari ol-: meydana gelmek
 c.ur 201b.13
- cavşir (جَاوَشِيْر): opoponaks, zamkı, opoponaks ağacının köklerinden elde edilen zamk,
 c.47b.8, 204a.8
- cāzib (جَاذِب): eski hekimlerin insan vücudunda var saydıkları safra, sevda, dem ve balgam gibi unsurları harekete getirip azanın dışına atma özelliği olan ilâçlara denir.
 c.6b.13, 7b.12
 c.dür 79a.10
- cehd (جَهْد):
 cehd eyle-: çalışmak, çabalamak, garet etmek (bkz.)
 c.3b.11
 c.ye 5b.13
- cehdi T-: (bkz. cehd eyle)
 c.e 140a.1, 187b.13

- c.eler 115a.13, 167a.11, 170a.3, 190a.4
cehd itmek gerekdür: çalışmalıdır
c. 133a.6
cehl-i nādān (جهل نادان): kaba ve bilgisiz
c.lıġından 6a.3
cekzin- (جَكْزَن -): dönme, dolanmak
c. up 188a.7
celīdiyye (جَلِيدِيَّة): eski tababetde gözün bir tabakasında verilen ad, rutubetlerden ikincisi
c.63a.4, 64a.4, 176a.5, 194b.10, 195a.3, 196a.10, 198a.2, 200b.6
c.nün 62a.9, 66b.11, 67a.9, 176a.1, 176a.3, 194b.3, 198b.12
c.si 195a.1
c.ye 62a.12, 65a.1, 200b.4, 200b.9, 200b.11
c.yile 176b.10
celle (جَلَّة):
celle ve âlâ: Yüce ve aziz olan, manasında dua sözü
c.3b.3
celle celaluhu: Allah anı anıldığında tazim maksadıyla söylenir
c.3b.7, 61b.8
cem⁴ (جَم): bir araya getirmek, karıştırmak, toplamak
cem⁴ eyle-: bireştirmek, karıştırmak
c⁴.di 121b.12
c⁴.r 9a.11
c⁴.yeler 12a.2
cem⁴it-: birbirine karıştırmak, birleştirmek, katmak
c.e 187a.4
c.eler 55a.4, 87b.13, 100a.5, 199a.2
c.er 65b.4
c.üp 9a.8
cem⁴ ol-: Karışmak, içice girmek, biraraya gelmek
c.a. 65a.13, 67b.6, 145a.8, 161a.8
c.an 10b.1, 17b.6
c.dugı 7a.13,
c.magcün 27b.4
c.sa 176b.9

- c.up 72b.7, 92a.4, 158a.11, 172b.4, 173a.7
c.ur 27b.7, 68b.13, 130a.6, 159b.12, 165b.8,
176b.7, 177a.4, 178a.1
cemi' (جمع): bütün, hep
c.3a.7, 12b.2, 12b.11, 17a.11, 21b.10, 26a.1,
26a.6, 40a.13, 41a.12, 46a.1, 49b.1, 50b.13,
62a.13, 70b.12, 71b.12, 76a.4, 81a.10, 84b.8,
123a.7, 127a.11, 127a.12, 128a.3, 132a.10,
132b.10, 134b.1, 137a.2, 140b.2, 156a.1, 165a.9,
166b.7, 172a.8, 172b.12, 175a.13, 189b.12,
175a.13, 189b.12, 192b.1, 199b.10, 203b.8
c.i 58b.(1)3, 69b.11, 89b.7, 90a.6, 108a.3, 112a.9,
128b.7, 129b.4, 145a.5, 152a.11, 157a.13, 179a.3,
188b.10, 193a.12, 200a.12, 201b.10, 209a.4
c.ini 142b.6, 205b.4
c.isi 179a.11, 193a.3
c.isinden 89b.2
c.isini 26b.8, 96b.6, 102a.8, 206b.9
c.sinün 161b.6
cenāyet (جنایت):
cenayet kıl-: büyük suç işlemek
c.mış 72a.9
cenk (جنگ): savaş, vuruşma
c.5b.4, 5b.5
cerahat (جرح): irin, yara iltihap
c.27b.11, 53b.11, 53b.12, 54a.1, 54a.2, 54a.3,
56a.10, 56a.11, 56b.6, 56b.7, 93b.9, 94a.11,
111a.4, 115b.9, 115b.13, 116a.4, 116a.8, 116a.10,
116a.11, 124b.7, 124b.7, 162a.5, 168a.3,
c.a 10a.4, 53b.5, 56a.11, 56b.3, 115b.8, 169a.5
c.da 116a.12,
c.dan 33a.12, 53b.2, 53b.3, 116a.11, 156a.10,
174a.3,
c.dur 156b.13,
c.i 10a.2, 98b.3, 106a.4, 124b.8
c.ıla 116a.13
c.inı 56a.12, 76b.6
c.lar 8b.7, 69a.5

- c.lara 80b.12, 80b.13,
c.ları 76b.1, 78a.8, 80a.4, 82a.9, 84b.1, 84b.7,
116a.2, 116a.5
c.ların+θ 76a.4
c.larına 102b.1
c.larını 75b.13, 83b.10
c.uy 9b.13, 10a.1, 53b.13, 54a.1, 56b.3, 56b.4,
93b.1, 99b.8, 99b.12, 104a.11, 115b.7, 159b.1,
cerāhat aç-: yaranın başını açmak irni akıtmak
c.a 122a.6
cerāhat bitmek: iltihap, irin oluşmak
c.e 116a.12
cerāhat bitür: iltihap, irin oluşturmak
c.memek 124b.6
cerāhat eyle-: iltihaplanmasia sebep olmak
c.ye 162a.3
cerāhat-iT- (bkz. c.eyle-)
c.e 99b.12
cerāhat ol-: iltihaplanmak, irin toplamak
c.a 99b.13, 115b.6
c.sa 106a.3
c.up 115b.5, 166b.13
c.ur 13b.12, 100b.9, 112b.11, 115b.4
cerb (): sulu, suyu fazla
c.66b.6, 173a.11
cereb (): kaşıntı, uyuz hastalığı, uyuzluk
c.74b.10, 82a.9, 89a.6, 104b.6, 105b.9, 107b.6,
108a.13, 108b.3, 108b.6, 109b.12, 118b.7, 125a.8,
134b.2, 134b.3, 136b.6, 159a.1
c.de 106 a.3
c.e 77a.2, 83a.13, 97a.7, 97b.4, 102b.2, 104b.8,
106a.13, 106b.5, 106b.9, 107a.6, 107a.11, 107b.1,
107b.5, 111b.1, 113b.7, 142a.3, 142b.8, 147b.9,
211a.3, 211a.11
c.eye 79a.9,
c.i 75b.3, 105b.4, 105b.8, 106a.9, 204b.4, 208b.6,
210a.12
c.ile 105b.2

- c.ine 76a.10,
c.ini 209a.1
c.leri 106a.7
c.ün 91a.5, 104b.5, 105b.9, 106a.5, 108a.3
cesa (**جَا**): eski tababette göz kapaklarının sat ve
karu kendini gösteren hastalığa verilen ad
c.109a.9, 125b.12, 145a.3
c.nun 91a.7, 109a.8,
cevab (**جَوَاب**): bir söze, bir soruya, bir yazıya veya
ihtiyaca verilen karşılık
c.114a.6, 118b.11, 178b.5
cevāb vir-: söz veya ihtiyaca karşılık vermek
c. eler 4b.8
cevāv (**جَوَار**): arpa suyu
c.5b.11, 35a.6, 56a.2, 189b.4, 197b.9
c.l 37a.4
c.11a 36a.11
cevher (**جَوْهَر**): maya, öz, esas
c.i28a.5, 28a.9, 29a.2, 76b.8, 76b.9
c.inde 8a.10
c.ine 27b.6, 28a.11, 28b.1
c.ini 8b.10
c.inün 28a.7
c.leri 2a2
cevşen (**جَوْشَن**): örme zırh
c.30a.10
ceviz (**جَوَز**): ceviz, ceviz ağacının meyvesi
c.96b.12
cevzi bevā: küçük hindistan cevizi
c.78a.6
cezb (**جَذَب**): kendine çekme, çekilme
c.i 129a.6
cezb eyle-: kendine çekmek
c.medin 77b.7
c.r 10a.6
cezb iT-: kendine çekmek (bkz. cezb eyle-)
c.megiçün 173a.13
cezv (**جَزْو**): cüz parça

- c.i 7b.1
c.leri 7a.10
- cibil** (جِبِل): yaratılış, anadan doğma
c.lüdür 150b.11
- cift** (جِفْت): orkide salebgillerden iç kabuğu,
özellikle mazı meşesinin iç kabuğu
c. 139b.8
- ciger** (جِكر): akcigerle karaciğerin ortak adı. Ciğer eti
c. 19a.9
c.dür 19a.13
c.i 185b.5
c.ün 30b.1, 30b.2
- cihān** (جِهَان): dünya, alem, felek
c.17a.9
c.1 183b.9
- cihet** (جِهَت): yön, taraf
c.5a.10
- cilā** (جِلَا): parlaklık, cila
cilā eyle-: parlatmak, cilalamak
c.yüp 162b.4
- cilā** iT: temizlemek, aydınlatmak, parlatmak
c.er 74b.9, 77a.4, 78b.13, 83b.4
c.ci 84a.13, 132b.1
c.icidür 75a.12, 79a.9, 81a.3
- cilā** vir-: parlaklık vermek, temizlemek
c.e 80b.4
c.ici 193b.10
c.icidür 75b.2, 81a.6, 81b.6, 83a.1, 83a.8, 83b9,
83b.13, 85a.2, 85a.6, 85a.9, 163a.1
c.üp 206b.2, 210a.12
c.ür 7b.11, 10a.5, 73b.11, 78a.2, 78a.3, 79a.2,
79b.2, 79b.6, 79b.7, 81b.3, 82a.4, 82a.9, 82b.7,
83a.7, 85a.4, 185b.2, 207b.9, 209b.12
- cilt** (جِلْد): deri, ten
c.ün 10a.5
- cimā** (جِمَاع): cinsi ilişki
c. 18a.10, 41a.13, 203b.4
c.a 52a.8

- c.dan 33a.9, 51b.2, 51b.2, 51b.4, 129a.10
 cimā^c hareket i: cima ederken ortaya çıkan hareketler
 c.ile 51b.5
 cimā^c iT-: (bkz. cima eyle-)
 c.mek 89b.7
 cimcime: (حَمِيمَةٌ): kafatası
 c.56b.10
 cins (جنس): çeşit, tür, nev'
 c.12b.4, 12b.11, 75a.11, 75b.6, 118b.4
 c.dür 69a.4, 73a.3
 c.inden 30b.9, 118b.4, 119a.3, 143b.8
 c.ini 6b.3, 12a.7
 c.ün 13a.5, 69a.8, 74a.11, 74b.8, 75a.1, 75a.3,
 75b.5
 circir (حِرْجِير): roka otu, Eruca
 c.204a.5
 cirm (حِرْم): hacim, oylum, iç yapı
 c.i 11a.10, 11b.12, 17b.12, 28a.3, 32a.6, 64b.10
 c.inde 30a.10, 31b.3
 c.ini 195b.9
 c.inün 175b.10
 cirm-i vāhid (حِرْمِي): bir cisim, hacim oylum
 c.32a.7
 cism (جِسْم): varlık, vücut
 c.ine 5a.3
 c.ün 14b.13
 c.ünüze 3b.5
 cub (حُب): kuyu (bkz. bübrin)
 c.157b.4
 cu^cda (حُذْر): ciğdem, türlü renklerde çiçek açan, çok
 yıllık yumurtalı bir kır bitkisi
 c.78a.1
 cufuf (حُفُوف): göz alanın kuruması şeklinde baş gösteren
 hastalık
 c.191b.13
 cuğrat (حُرَات): yoğurt
 c.35a.10
 cufūfuhā: (حُفُوفُهَا): onun göz hastalığı

- c.200a.10
cuhūzuha (جَهْرُ صَا): gözün gözbebeğinin büyüklüğü,
gözün aşırı derecede yumru ve büyük olması
- c. 194a.6
cumūd (مَجُور): eski tıpta gözün zücaciye tabakasına arız
alın donukluk tarzındaki bir hastalık
- c. 200b.11, 200a.13
cüdā (جَدَا): ayrı
- c.dur 24b.13
cüdā eyle- : Ayrı bırakmak
- c.meyeler 4a.12
cüdā ol-: ayrı kalmak
- a.ur 19b.12
cūḥḥāl (جَاهَال): cahiller
- c.ün 2b.8
cüllāb (جَلَاب): gülāb, gül suyunun bir çeşidi, müşhil
olarak kullanılan gül usaresi,
- c. 38a.8, 49b.5, 105a.3, 189b.2
c. 11a 51b.12, 52a.1, 56a.4, 105a.3
cüllāb-ı benefşe: menekşeden elde edilen sıvı usare,
menekşe gülsuyu
- c. 105a.4
cümcüme (جُمُومَة): kafatası (bkz. cimcime)
- c.den 24b.13
c.nün, 24b.10, 24b.12, 33a.13
cümle (مَجْلَة): tamam, hepsi bütün
- c.23b.7, 26a.3, 42b.4, 42b.7, 62a.1, 66b.3, 72b.5,
105a.11, 195b.10
c.den 157a.2
c.si 46b.5, 128a.4, 201b.5
c.sin+0 38a.12, 38b.5
c.sinden 176b.6
c.sine 30a.7
c.sini 19a.8, 28a.1, 179a.11
c.sinün 26a.9, 176b.2
c.yile 6a.7, 13a.4
cümle-i maḥsusat (مَجْلَة مَحْسُوتَات): hislerin tamamı

- c. 29b.5
 cündibi-âster (جندیبہ آستر): kudret helvasına benzer bir
 zamk (kunduz hayası bitkisi)
 c.43b.12, 44a.3, 44a.6, 44a.9, 47b.5, 47b.8,
 48a.1, 48a.4, 52b.2, 53a.5, 53a.7, 58b.13,
 75a.13, 78a.4, 98a.4, 107b.11, 132a.2, 190b.11,
 208b.9, 211b.12
- cürm (جرم): cisim, hacim, oylum
 c.ine 32a.9
- cüşse (جسہ): gövde, beden, kalıp
 c.lü 192b.10
 c.sini 195b.4
- cüz (جز): bölük, parça
 c.100a.4, 209a.10, 209a.11
 c.dedür 29b.10
 c.i 27a.9, 27a.10, 29a.11
 c.inün 191b.13
- cüzün-minhâ:..... den bir parça
 c.191b.13
- cüzam (جزام): elleri ve cücuda soran kabartılar halinde
 ortaya çıkan bir hastalık, cüzzam
 c. 167a.10
- cüzv (جزء): kısım, parça, bölük (bkz. cüz)
 c.30a.4, 30a.8, 39a.3, 39a.4, 100a.5, 120a.4,
 120a.5, 153b.5, 179a.6
 c.e 29b.7, 179a.6
 c.i 8a.2, 29a.11, 29a.12, 179a.4
 c.ile 27a.12
 c.ilerden 29b.7
 c.ilerine 30a.3
 c.ilerinün 8b.6, 30a.3
 c.inün 27a.13, 27b.2, 31b.1
 c.leri 7a.11
 c.ün 30a.4, 30a.5, 192b.13
- cüzv-i âher: diğer parça, diğer bölüm, kısım
 c.30b.4
 c.den 30b.3
 c.e 29b.6

- c.ile 32a.5
cüzv-i evsaṭ: orta kısım, orta parça
c.30b.3
c.ıla 30b.4
cüzv-i evvel: ilk kısım, ilk parça, bölüm
c.30b.3
c.den 29b.5
c.i 30b.2
c.ün 32a.4
cüzv-i pesin: enson cüz, en son parça
c.29b.11
cüzv-i şulb: katı olan bölüm, parça
c.27b.1
cüzv-i vusṭā: ortadaki bölüm, parça, kısım
c.ıla 32a.4
c.inun 32a.5
c.iye 32a.6

-Ç-

çādir (چَادِر): çadır biçiminde açan bir çiçek, mahmude
kaplumbağa otu, tarla sarmaşığı

ç. 92a.7, 97b.7

dāne çadırı: çadır çiçeği tanesi

ç.96a.9, 185b.8

ç.11a 96a.11, 96a.12

çağır- (چَاغِر): yüksek sesle konuşmak, bağırarak

ç.salar 28a.6

ç.ur 21a.1

çağırmaK (چَاغِر مَعْنَى): bağırarak, yüksel sesle konuşmak

ç.dan 129b.3, 146b.12

çam (چَام):

çam sakızı: çam reçinesi, çam akidesi (bkz. sakızı)

ç.132a.3

çanak (چَانَق): topraktan yapılmış kap, çanak, tabak

ç. 117a.8

ç.a 85b.5

sırça çanak: cam çanak, tabak

ç.209a.8

baş çanağı: kafatası

ç.nun 56b.8

çapak (چَابَق): göz kenarlarında ve kirpiklerde birikip
kuruyan birikinti

ç.109a.12, 127a.7, 127a.11, 132a.5, 132a.8,

135a.2, 145a.8

ç.75b.13, 125a.4, 127a.9, 132a.9, 134a.10,

136a.7,

ç.lardan 132a.9

ç.11a 124b.11

ç.1n1 132a.4, 132a.7

çāre (چَار): tedbir, bir zorluğu aşmak için seçilen
yol, yöntem

ç. 54b.9, 129b.5, 170b.11, 197b.8

çāre ol- : bir meselenin, derdin halli içi yol bulmak

ç.maya 35a.4

- ç.mazsa 149b.13
- çaşni (چاشنی): lezzet, tat
ç.6b.11
ç.dür 22a.6
- çatla- (چاتلا): derinin yarılması, açılması
ç.r 113a.1
- çavşir (چاوشیر): maydanoz türünden bir bitki
ç.77b.12, 107b.12 173b.6
- çegzin- (چگزين): dönmek, dolaşmak (bkz. çegzinmek)
baş çegzinmek: baş dönmesi
ç. 47b.1
başı çegzin-: başı dönmek
ç.üp 50a.11
- çek- (چک): 1. emmek, boşaltmak
ç.e 8b.3, 8b.5, 120a.3,
ç.eler 42a.4
ç.er 7b.3, 10a.8, 10a.13, 19b.9, 29a.4, 78b.2,
160b.12, 178b.8
ç.di 188a.12
ç.mez 190a.13
2. bir şeyi sokulu olduğu yerden çıkarmak
ç.e 99a.3
3. germek, uzatmak
ç.e 187b.2
ç.eler 69b.12, 98b.5, 111a.3, 146a.11, 175b.5
ç. mege 71a.5
ç.meye 70a.2
4. dönderip katlamak
ç.eler 98b.11
5. sürmek, ilâç amacıyla hazırlanan nesnelere hastalıklı bölgelere yaymak, dokundurmak
ç.düklerinden 147b.9
ç.eler 71a.9, 89a.2, 89a.5, 89a.7, 90a.6, 94a.11,
95b.11, 97a.4, 98b.12, 99a.4, 100a.11, 105b.2,
105b.12, 106a.2, 107b.6, 108a.9, 108a.10,
110a.10, 111b.1, 111b.7, 112b.5, 113a.7, 113b.8,
118a.10, 118a.11, 119a.4, 199a.6, 119a.8,
119a.11, 119a.13, 119b.3, 120a.9, 120a.12,

130b.12, 131b.2, 132b.10, 133a.3, 133b.13,
 134a.7, 134a.12, 134a.13, 134b.7, 134b.8, 135a.7,
 136b.9, 140b.4, 140b.5, 141b.11, 142a.9, 142b.4,
 143a.3, 143a.6, 144b.8, 147a.8, 147a.9, 147b.4,
 147b.6, 148a.4, 148a.13, 148b.3, 150a.1,
 150a.13, 150b.1, 150b.2, 152a.13, 153a.5,
 153a.8, 153a.12, 153b.6, 153b.9, 153b.11,
 154a.2, 154a.5, 154a.11, 155b.5, 158a.9, 159a.9,
 159a.13, 159b.4, 159b.5, 159b.6, 161b.11,
 161b.13, 163a.2, 163a.12, 163b.3, 163b.13,
 164b.1, 165a.6, 165b.6, 168a.12, 169b.6,
 165b.13, 170a.3, 171b.5, 175a.12, 185b.1,
 185b.13, 186a.7, 186a.9, 186b.1, 190a.2, 191a.8,
 193b.11, 196b.2, 197b.2, 199a.3, 199a.6, 199a.7,
 199a.8, 199a.9, 204a.10, 204a.13, 205a.10,
 205b.5, 206a.1, 206a.4, 206a.8, 206b.1, 206b.5,
 207a.4, 207a.6, 207b.1, 207b.4, 207b.6, 2208a.2,
 208b.5, 212a.6, 212a.11,

ç. erlerse 78a.3, 78a.13

ç. erse 120b.8

c.mek 61a.12, 71b.4, 88b.4, 102a.12, 105b.6,
 139a.12, 143a.7, 163a.8, 172a.8, 173b.3, 174b.10,
 185b.1, 185b.3, 185b.4, 185b.6, 185b.7, 199a.11
 201a.10, 203a.5, 203b.10, 203b.11, 204a.6

ç.seler 77a.4, 77b.5, 77b.12, 78b.10, 78b.11,
 82a.7, 82b.3, 84b.13, 85a.3, 85a.8, 89b.12,
 90a.1, 134a.3, 162a.2, 164b.9, 164b.13, 165a.1,
 167a.6, 202b.10

ç.mekde 186b.7

ç.mekdür 94a.12, 158b.4

ç.mege 71a.6, 71a.11

ç.megi 94a.12, 158b.4

ç.memek 102b.5, 133a.6, 148a.9

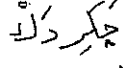
ç.meyeler 89a.3

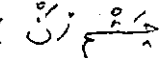
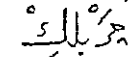

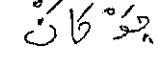
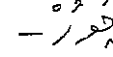

ç.üp 97a.2, 109b.6, 144a.8, 148a.7, 202a.13

hastalık çek-: hastalık geçirmek

ç.miş 177b.8

nefesin çek-: nefes almak

- ç.dügi 25a.5
zahmet çek-: katlanmak, zorluk görmek
ç.e 50b.12
ç.meye 23b.10
ç.miş 191b.5, 199b.13, 200a.1
ç.üp 176a.12
çekil- (-): 1. kasılmak, batmak
ç.diginün 194b.9
ç.e 129a.5
ç.miş 194b.2
ç.ür 42a.1
2. büzüşmek, toplanmak
ç.meden 151a.7
ç.meği 202a.9
ç.mekçün10a.11
ç.mekdür 47a.9
ç.meye 94a.2
ç.miş 146a.7, 151b.10, 167a.2
ç.üp 170b.13
ç.ür 13b.13, 202a.9
3. her hangi bir ilaç vb. yi sürmek, bulaştırmak
ç.ür 113b.3, 145a.5
çekili çekili gel- : bir noktadan gerilerek ayrılmak,
kopmak
ç.ür 114a.10
zahmet çekil-: zahmete katlanmak, zorluk görmek
ç.ür 110b.2 188b.4
ç.ürse 188b.6
çek irdek (): 1. beş santigrama karşılık olan
ağırlık ölçüsü
ç.58b.(1).8, 163a.6, 164a.12
2. çigit, çekirdek, meyve tohumu
ç.i 38a.10, 43a.6, 119b6, 139b.a10, 184b.8
ayva çekirdeği: ayva meyvesinin çekirdeği
ç. 128b.8, (bkz. ayva)
ayva çekirdeği lu'ābı: ayva çekirdeğinin bal veya
şekerle kaynatılıp süzülmesiyle elde edilen sıvı madde
ç.132b.1

- hurma çekirdeği: hurma meyvesinin çekirdeği
 ç.119b.9
 ç.inün 119a.10
- saru helilenün çekirdeği: sarı halile tohumunun çiğiti
 ç. 153a.10
- çemen ():
 Yaşıl çemen: yeşil ve kısa otlar, yani çimle örtülü yer,
 yeşillik
 ç.lerde 204b.13
- çenak ():
 baş çenak: kafa taşı (bkz. baş çenakı)
 ç.nun 23b.9
- çerāğ (): mum, fitil
 ç.146a.11
- çerb (): yumuşak
 ç.79a.12
 ç.dür 27a.5
- çeşm-zen (): göz ağrılarına iyi gelen küçük siyah
 bir tohum
 ç.206b.12, 207a.8, 207b.5, 208a.5, 207b.10, 212a.8
- çerblik (): yumuşaklık
 ç.i 27a.5
- çetük (): kedi
 çetük gözi: kedi gözü
 c.ne 164b.13
- çevgan (): ucu eğri değnek, bostan, çevgen
 ç.98b.2
- çevür- (): döndermek, dolandırmak
 ç.eler 124a.9
- çeyne- (): çiynelemek
 ç.rse 39bb.4
 ç.yecek 189b.4
 ç.yüp 80b.1, 80b.3, 93b.11, 94a.6, 94a.9, 111a.2,
 121b.5, 121b.6, 138b.4, 141b.2, 141b.6, 149b.3,
 149b.12, 155b.3
- çıban (): deride kızarıklık ve şişkinlik şeklinde
 beliren, gitgide irileşerek ağrı ve ateşe yol
 açan iltihap birikmesi

ç.110a.5

ç.a121a.1

çık- (- جف): 1. dışarı atılmak, ayrılmak, dışlanmak

ç.a 23b.11, 93b.2, 120a.2

ç.ar 32b.3, 60a.2, 93b.1, 121a.3, 121a.9, 155a.13,
174a.7, 202a.9

ç.ıcağ 57b.13, 141b.12

ç.maya 62b.5

ç.maz 20b.2

ç.mış 99a.7, 192b.7, 193b.1

ç.up 23b.8

2. zuhur etmek, ortaya çıkmak, belirerek büyümek

ç.ar 22b.5

ç.mış 85a.7, 125a.10, 174b.1

3. ayrışmak, alınmak

ç.a 209a.8

ç.mış 38a.10, 43a.6, 44b.13, 139a.10, 184b.9

4. buluşmak, özelliği yansıtmak

ç.a 153a.13

5. gidermek, giderilmek

ç.ar 124b.4

ç.maz 124b.4

6. akmak, fıskırmak

ç.acak 188a.13

ç.an 138a.9

7. yükselmek

ç.up 195a.2

çıkar- (- حفر): 1. bir nesne v.b yi sokulu veya takılı olarak bulunduğu yerden almak, ayırmak

ç.a 178b.9, 189a.7

ç.alar 93a.13, 124a.11, 124b.3

ç.maya 188a.13

2. bir nesne v.b bir şeyi kapatılan bir yerden almak, ayırmak

ç.alar 86a.3, 120a.4, 123b.8, 199a.5,

ç.up 153b.9

ç.ur 10a.13

ç.urlar 47a.4

3. dışarı atmak, temizlemek

ç. alar 104b.1, 115b.1, 119a.5

ç.düğünden 104a.10

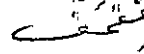
ç.maya 7b.3

ç.ur 7b.1, 9b.7

ç.urlar 190a.11

çıkarmak (): dışlamak, dışarı almak

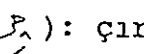
ç.7b.13, 104a.9

çıkmak (): kapalı yerden açık havaya, yere çıkmak

ç.dan 41a.12

çıkmaçlık (): ayrılmak, uzaklaşmak

ç.11a 80b.11

çırak (): çıra, ateş, ışık, kandil

ç.dan 165a.4

çi (): ne

eğer çi: gerçi, her ne kadar

ç.171a.6

her çi kim: her ne ki, her ne kadar

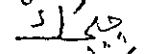
ç.172b.2

her çi ki: her ne ki

ç.8a.9

çibn (): çıban, yara

ç.114a.12

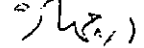
çiçek (): 1. çiçek, bitkinin üreme organlarını taşıyan kokulu, renkli bölümü

ç.114a.13

ç.lerdür 11b.9

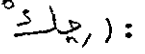
2. çiçek hastalığı, irinli kabarcıklar dökerek yüzde iz bırakan, ateşli ve bulaşıcı hastalık

ç.125a.10

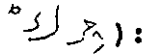
çihar ():

çihar-su: dört yön dört yol ağzı, çarşı pazar

ç.21b.7

çig (): çiğ, pişmemiş, olgunlaşmamış

a.ini 204a.2

çir(I)k (): kir pas, yarada olan kan ve irin

ç.den 10a.3

ç.i 157b.7

ç.ini 10a.1, 123a.3, 123a.10, 159b.2

ç.lerin 76a.3

çirkin (چيركىن): hoş, güzel olmayan

ç.50a.10

çirkinlik (چيركىنلىك): güzel olmama

ç.in 175b.3

çiriklü (چيرىكلو): yaralı, çürümüş özellikli

ç.158a.3

çiz- (چيز -): çizmek, delmek, deşmek

ç.meye 178a.11

çok (چوق): 1. keyfiyet olarak fazla, ziyade

ç.4b.13, 16a.2, 16a.4, 18a.12, 18b.10, 21b.9, 33b.8,
34b.9, 40a.3, 41b.8, 45a.3, 47a.12, 49a.11,
51b.5, 58b.(1)1, 68b.12, 71b.10, 72b.4, 73a.6,
73b.4, 86b.9, 89a.11, 89b.1, 89b.5, 89b.6,
89b.7, 94a.2, 99a.10, 100a.8, 100b.13, 101a.3,
104a.3, 109a.1, 109a.12, 112a.6, 117b.13,
127a.7, 127a.11, 127b.12, 130a.10, 131b.1,
136a.1, 136b.6, 136b.9, 146b.1, 146b.6, 151a.10,
152b.10, 157b.12, 158a.3, 158b.13, 159a.9,
160b.10, 162b.6, 168a.1, 169a.13, 170b.6,
173a.3, 175b.1, 180b.2, 180b.13, 181a.10,
182a.12, 188b.1, 188b.2, 188b.3, 188b.6, 190a.5,
191a.13, 196b.11, 197a.9, 197a.11, 197b.10,
198b.5, 201a.1, 203a.11, 203b.4, 203b.5, 203b.7,
204b.11

ç.1 151a.2

ç.lar 99b.8

2. miktarca, sayıca ziyade, fazla

ç.4b.13, 5a.1, 25a.1, 37b.5, 60a.13 67b.13, 72a.5,
76a.2, 151a.3, 165a.8, 195b.1, 199b.7, 203b.2,
203b.2, 203b.4

ç.dur 8b.1, 13a.13, 87b.2, 105b.10

ç.l 59a.7

ç.inı 180b.4

ç.lar 62a.8

3. şiddetli, etkili

ç.56a.7, 160b.11

4. sık sık, defaetle
 ç. 68a.3, 89b.5, 177b.4
5. çeşitli
 ç.136a.3, 184a.4
6. aşırı derecede
 ç.96b.4
- azu çok: az veya çok
 ç.99b.7
- çok iT-: çok işlemek, bir işi sık tekrar etmek
 ç.e 40b.6
- çok söyle-: çok konuşmak (bkz.söyle-)
 ç.59a.(1)13
 ç.meden 146b.12
 ç.mekden 33b.9, 129b.3
- çokluk (جَمَلٌ): fazlalık bolluk
 ç.1 160b.11, 172a.5, 176a.12, 196b.12
 ç.ından 67a.13, 68b.1, 113b..12, 120b.2, 177b.1,
 195a.13,
 ç.ındandur 100b.8
 ç.ının 46a.12, 100b.13, 128a.5, 193b.9
- çokrak (جَوْرًا):daha çok, daha fazla
 ç.67b.1, 72b.9, 86b.1
- çök- (جَدَّ -):ağırlık olarak bir yeri kaplama
 ç.er 182b.8
- çömlek (جَوْرًا): küçük kap
 ç.e 90.a4
- çöngel- (جَوْرًا): zayıflamak
 ç.dür 203b.9
- çörek (جَوْرًا):
 çörek otı: çörek otu
 ç.43b.7, 47b.5, 185a.11
 ç.nı 112a.4
- çukur (جَوْرًا):yükseltisi az, etrafı yükseklikle kapalı
 mahal
 ç.da 61b.3
- çuvalduz (جَوْرًا):büyük şeyleri dikmeye yarayan, yassı,
 iri iğne
 ç.120a.1, 124a.2,

- ç.un 124a.5
 çükündür (چۆكۈندۈر): pancar
 ç.41b.3
 çükündür sayı: pancar syı
 ç.118a.4
 çükündür yaprağı(n): pancar yaprağı, pezik
 ç.54b.1
 çün (چۈن): için, "+den dolayı"
 ç.12b.3, 12b.9, 19b.3, 20a.12, 20b.3, 21a.2,
 22b.10, 23b.13, 65b.13, 66a.5, 93a.3, 139b.12,
 156b.1, 160b.3, 178b.8, 187a.10, 188a.11, 189a.6
 ç.dür 21a.3, 87b.11
 çüncim (چۈنكى): şundan dolayı zira
 ç.10b.4, 19b.11, 19a.13, 30b.13, 178b.3, 188a.2
 anuñ çün: ondan dolayı (bkz. anun)
 ç.4a.4, 23b.6, 24b.7, 26a.6, 65a.10, 65b.8,
 178a.13
 anuñ çün kim: ondan dolayı ki (bkz. anun)
 ç.18b.3, 18b.5, 20b.5, 24b.2, 27a.11, 28a.8, 29a.2,
 56a.1, 63a.4, 63a.10, 65a.10, 67a.13, 74b.12,
 75b.7, 87b.3, 88a.3, 88a.13, 90b.6, 94a.2,
 111a.10, 128b.6, 132a.11, 133a.7, 135a.12,
 135b.9, 139a.1, 148b.9, 149b.6, 155b.9, 172b.4,
 179a.2, 179a.7, 195b.8, 199a.13, 202a.8
 ç.dür 19a.2, 27a.7, 31b.8, 66b.2, 26b.9, 27a.4,
 27a.5, 28a.11, 30a.12, 64a.9, 64a.10, 64a.11,
 64b.1, 65b.5, 66b.3, 87b.6, 124a.7, 124a.7,
 178b.2, 184a.3
 çürük (چۈرۈك): bozulma, sağlıksız olma, çürük bozulmuş
 ç.74a.4, 121b.12
 ç.i 122b.3, 157b.12
 çürü-(چۈرۈ -): bozulma
 ç.ür 21a.15
 çürü T- (چۈرۈت -): bozmak, niteliğini zozarak değiştirmek.
 ç.ür 78b.4

-D-

- dafi (دافِع): defeden, savan 2. Eski tıpta maddeleri giderici olan maddelere verilen ad
d.7a2, 9a.12
- dağ (دَاغ): kızgın demirle, ateşle yarayı pişirmek; açmak. bu işlem sonucu oluşan yara
d.46a.2, 71b.8, 98b.7
d.dan 98b.7
d.un 46a.2
- dağ eyle-: hastalıklı bölgeyi kızgın demir vb. bir ateşle pişirmek
d.mekden 45b.12
d.seler 98b.6
- dağ iT-:(bkz. dağ eyle-)
d.e 98a.13
d.üp 98b.7
- dağun 'aleti: dağlama yapılan alet
d.98b.1
- dağun cerehatı: dağlama sonucu oluşan irin, iltihap
d.98b.3
- dağdağa (دَاغِدَاغَا): ıztırap, acı (patırdı gürültü)
d.s1 71b.10.
- dağlamak (دَاغَلَمَك): dağlama fiili, yaranın kızan bir demirle açılması
d.1 23b.5
d.dur 46a.1
- dahı (دَاهِي): 1. da, de, dahi
d.1b.3, 1b.5, 3a.11, 3b.10, 4b.12, 9a.9, 9b.6,
13a.8, 13a.12, 13b.5, 14a.4, 14a.7, 14a.10,
14b.2, 15b.7, 17b.12, 18a.13, 18b.4, 18b.12,
19a.3, 21b.6, 22a.8, 22b.6, 23a.3, 23a.7, 24a.8,
25a.3, 25b.4, 27b.13, 28b.3, 29a.10, 29b.9,
30a.13, 32a.9, 32a.12, 34a.1, 34b.5, 34b.13,
37b.5, 42b.2, 44b.1, 46a.2, 46b.12, 46b.13,
51a.12, 54a.3, 54b.7, 55a.12, 56b.4, 57b.3,
57b.5, 59b.11, 60a.7, 60b.13, 62b.3, 63a.5,

63b..8, 64a.1, 64a.5, 64a.7, 64a.13, 64b.7,
 64b.7, 64b.11, 66b.8, 67a.1, 67a.8, 67b.9,
 68a.2, 68a.11, 71b.5, 73a.3, 73b.5, 74a.10,
 75b.2, 76a.2, 79a.9, 79b.5, 79b.8, 81b.3, 81b.5,
 81b.11, 82b.5, 82b.7, 86a.4, 86b.4, 87b.4,
 87b.11, 88b.9, 90a.6, 90b.5, 92a.10, 93a.3,
 95a.2, 95a.6, 97a.1, 97b.3, 98a.6, 98b.11,
 99b.3, 100a.10, 100b.3, 101b.3, 101a.1, 101b.3,
 101b.12, 102b.2, 104a.4, 105a.12, 106a.12,
 106b.7, 107b.1, 107b.13, 108b.2, 110a.11,
 112a.10, 112b.9, 113a.3, 114a.3, 115a.6,
 117b.12, 118a.6, 118b.2, 124a.7, 126b.10,
 127a.2, 127a.4, 127a.5, 127a.9, 127b.9, 127b.10,
 128a.3, 128a.9, 128a.11, 128a.12, 128b.9,
 129b.12, 129b.13, 130a.1, 130b.7, 132a.13,
 132b.1, 134b.13, 135b.5, 135b.8, 135b.11,
 136a.4, 136b.9, 137a.10, 138a.11, 140a.2,
 140b.5, 140b.9, 141a.10, 143b.3, 143b.11
 143b.12, 144a.12, 144b.8, 145b.7, 145b.7,
 145b.7, 146a.8, 146a.9, 148b.4, 149a.1, 149a.3,
 151a.3, 151a.4, 151b.13, 153a.9, 153a.12,
 155a.3, 158a.6, 159a.10, 159b.13, 160b.9,
 162a.4, 162a.10, 162a.11, 163b.8, 164a.5,
 165a.1, 166a.10, 166b.13, 167a.7, 169a.1,
 169a.3, 170a.5, 170a.6, 170b.2, 170b.2, 170b.8,
 173b.3, 173b.3, 173b.6, 174a.3, 174a.10, 174b.1,
 174b.2, 174b.4, 176a.10, 177a.9, 178a.4, 179a.1,
 179a.6, 179b.4, 179b.7, 179b.9, 179b.10,
 180b.10, 180b.11, 181b.13, 182a.8, 182b.3,
 185b.3, 187a.8, 187a.11, 188a.4, 188b.11,
 190a.7, 192a.8, 192a.12, 192b.4, 193b.4, 194b.5,
 194b.6, 195a.1, 195a.4, 195b.11, 195b.12,
 196a.10, 197a.9, 197b.11, 198a.4, 198a.13,
 198b.1, 199b.9, 200b.2, 200b.6, 200b.7, 201a.3,
 202a.3, 202a.4, 207a.12, 209a.9, 209a.13,
 209b.1,

2. Ayrıca, buna ilâveten

d.26a.4, 6a.9, 9b.1, 11a.11, 11b.11, 11b.13, 14b.8,

15a.2, 15a.4, 16a.12, 17b.11, 20b.5, 22a.9,
 24a.7, 26b.12, 27a.5, 27a.8, 27a.12, 27b.2,
 27b.4, 27b.6, 28b.7, 28b.13, 29a.5, 30a.9,
 30b.3, 35a.9, 36a.1, 36b.9, 37a.2, 38b.11,
 39a.10, 39b.6, 39b.12, 40a.6, 40b.13, 41a.3,
 41a.6, 41a.11, 41b.4, 43b.13, 45a.2, 46a.4, 46b.1,
 49a.1, 49a.3, 49a.5, 49b.3, 49b.11, 50a.10,
 50a.12, 51a.11, 51b.10, 52a.2, 52b.7, 52b.10,
 52b.11, 53a.7, 53a.12, 53b.1, 54a.2, 54a.7,
 57a.4, 58a.7,, 59a.(1)10, 59a.(1)12, 59a.3,
 60a.11, 60b.11, 70a.2, 71b.12, 74b.6, 74b.11,
 74b.12, 75a.11, 76b.7, 77a.6, 77a.8, 77a.12,
 77b.1, 77b.8, 80b.2, 80b.10, 84a.8, 88a.2,
 88a.5, 88a.11, 89a.2, 89a.3, 89a.7, 89a.11,
 89b.3, 89b.11, 94a.11, 96b.5, 101a.13, 103a.1,
 104b.2, 105a.1, 105a.3, 105b.1, 106a.7, 107b.7,
 108a.12, 109a.5, 109a.7, 109a.12, 109b.10,
 109b.13, 112a.4, 114a.8, 114b.8, 116a.12,
 188b.13, 120a.9, 120a.11, 121b.5, 124b.4,
 128a.7, 131a.4, 132a.9, 133a.3, 133a.5, 133b.5,
 134a.7, 134a.8, 134b.11, 135b.5, 135b.6, 136a.3,
 136b.6, 137a.5, 138a.5, 141a.2, 141a.5, 141b.12,
 143a.5, 146a.13, 146b.8, 146b.9, 146b.10,
 148a.7, 150a.11, 151b.1, 151b.6, 152b.5,
 154b.10, 161a.3, 161b.13, 162a.1, 163a.1,
 165a.2, 165b.3, 170a.2, 177b.5, 177b.7, 180a.6,
 180b.7, 182b.2, 184a.6, 188a.8, 190a.11, 196b.5,
 197a.7, 199a.8, 201b.6, 202a.2,

3. Bile, hatta

d.3b.2, 3b.7, 3b.11, 4a.4, 4a.5, 5a.13, 5b.4, 5b.9,
 5b.13, 6a.10, 6a.11, 7a.7, 10b.6, 11a.3, 11a.7,
 12b.11, 15a.13, 15b.3, 15a.9, 15b.7, 16b.6,
 17b.4, 17b.7, 19a.3, 20a.13, 23a.13, 26a.5,
 41b.8, 45b.11, 52a.6, 55a.1, 55a.12, 57b.6,
 62b.1, 73b.7, 75b.8, 81a.13, 81b.7, 86b.10,
 87a.12, 87b.12, 106a.3, 132b.1, 137b.8, 144b.8,
 149a.3, 155a.6, 161a.11, 179a.5, 179a.12,
 179b.11,

4-o halde, öyleyse

d.12a.12, 14b.7, 14b.11, 15b.12, 16a.10, 16b.2,
 16b.5, 16b.8, 17a.1, 18a.1, 18a.10, 18b.1,
 19b.3, 20b.7, 20b.10, 21b.5, 25a.13, 26b.1,
 26b.8, 27a.1, 30b.2, 30b.12, 34b.8, 35a.3,
 35b.6, 36a.7, 40b.8, 41b.11, 45b.9, 48b.2,
 49a.11, 52a.8, 59a(1)2,, 63a.11, 63b.11, 75a.3,
 88b.1, 88b.12, 102b.3, 105b.3, 105b.4, 122b.2,
 122b.10, 126b.6, 129b.1, 132a.7, 134a.1, 134a.9,
 135a.10

4. buna göre, böylece

d.13b.7, 20b.13, 21b.3, 21b.9, 22a.4, 22a.12,
 23b.12, 26b.11, 28a.10, 28b.4, 29b.4, 30a.5,
 32a.2, 33b.13, 39a.9, 45a.3, 47a.13, 52b.2,
 57a.1, 57b.8, 58b.(1).10, 58b.(1) 13, 63b.1,
 63b.9, 65b.1, 69b.4, 88b.5, 129a.6, 141b.4,
 147b.3, 165a.1,

5. ile, ilâveten

d. 2b.6, 3a.13

6. buna karşılık

d.5b.7, 7b.8, 18b.10, 22a.7, 27b.9,

7. daha, daha da

d. 4a.2, 22b.4, 23a.11

8. işte

d. 11a.13, 23b.1, 25a.11, 108a.5,

9. ve

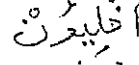
d. 53b.10, 71a.4, 75b.3, 113b.12, 169b.6, 185b.3

10. yani

d. 26a.13

ve dahil: ayrıca, buna ilâveten

d.3a.5, 22b.6, 43b.10, 44a.3, 44b.10, 56b.4, 58b.1,
 59a.9, 61b.4, 61b.6, 61b.8, 65b.5, 65b.12,
 66b.13, 68b.1, 68b.4, 68b.8, 69b.9, 72b.2,
 87a.5, 97b.7, 132a.10, 141b.8, 151a.7, 161a.4,
 172b.12, 181a.10, 188b.2, 194b.12, 196a.7,
 200a.4, 203a.2, 203a.10, 204a.5

dahliyün ():terzileyici bir merhem adı (bkz.
 merhem-i dahlim)

- d. 93a.11
- ḍakīḳ (>دَكِيكٌ): ince, ufak, aka
d. 2a.3, 81b.5
- d.dür 28a.1
- ḍal (>دَالٌ): arap allfabesindeki ḍal harfi
d.a 22b.2
- ḍamil (>دَمِيلٌ): çıbanların iyileşmesini sağlayan ilaçlara denir
d.7a4
- ḍam(I)zur- (>دَمَزْرٌ): damlatmak (bkz.tamzur-)
d.alar 86a.11
- ḍānā (>دَانَا): alim, usta, bilgili
d.4a.11, 4b.13
- ḍāne (>دَانَةٌ): tane, adet
d.38a.12, 38b.4, 54b.4, 59a(1)11, 164a.3, 166b.10, 171b.7
2. habbe, tohum
ḍ.si 150a.9
d.sini 90a.2
- ḍāne çadır: çadır çiçeği tahumu, habbesi (bkz. çadır)
d.92a.7, 97b.6
d.1- 96a.9, 185b.7
d.1la 96a.11, 96a.12
- ḍāne gül: gül tohumu, gülburnu (bkz.gül)
d.210b.4
- bağılla ḍānesi: bakla habbesi, tanesi (bkz. bağılla)
d. 166b.10
- ṭaru ḍānesi: Darı, darı habbesi (bkz. taru)
d.157
- üzüm ḍānesi: üzüm habbesi (bkz. üzüm)
d. 65b.9, 174b.2
d.ine 62a.4,
- ḍārçini (>دَارْچِينِي): tarçın güzel kokulu bir bitki kabuğundan mamül madde (bkz. dar-ı çini)
d. 44b.11, 74a.12, 78a.8, 165b.13, 203b.9, 206a.2, d.ile 50a.1
- ḍār-ı çini (>دَارْچِينِي): yakıcı, lezzetli bir tada sahip güzel kokulu bir bitki kabuğu (bkz. ḍārçini)

- d. 11b.12, 107a.3, 197b.4
- dār-ı fenā (دَارُ فَنَاءٍ): Bitişi olan yer, dünya
d.da 2a.7, 7, 7
- dār-ı fülful (دَارُ فُلْفُلٍ): karabiberin uzunca çeşidi
d.78b.5, 97a.10, 103b.7, 119b.6, 142a.5, 142a.12,
142b.11, 153a.7, 154a.4, 199a.2, 204a.9, 204b.2,
204b.7, 205a.8, 205b.12, 206a.6, 207a.5, 207b.12,
208a.1, 208b.3
d.i 199a.3, 199a.5
d.ile 199a.11
- dārū (دَارُ): ilāç, tedavi maddesi
d.186a.5, 186a.10,
d.dur 10a.8, 10b.2, 10b.2, 10b.7, 11a.5
d.lardur 73a.4
- dārū-yı mu'assel (دَارُ أَبِي مُعَسَّلٍ): ballı ilaç
d.186a.8
- dāüs-sa'leb (دَارُ السَّلْبِ): saç döken hastalılı, saçkıran
d.118b.4, 119a.2,
- da'va-yı tıbb (دَعْوَى طِبِّ): tıp davası, doktorluk, hekimlik
iddiası
d.6a.7
- da'vi (دَعْوَى): mesele, iddia
d.56b.10
- dayim (دَائِمٌ): devamlı, sürekli
d.41b.9, 56b.12, 60b.13, 61b.1, 62b.9, 63a.4,
89b.4, 103b.11, 135a.11, 135b.4, 156b.4, 156a.8,
199b.7, 202b.5, 203b.6
- dāyima (دَائِمًا): sürekli olarak
d. 14b.4, 148a.5
- dayire (دَائِرَةٌ): yuvarlak daire çember
d.23a.4, 111a.4
d.sidür 66a.4
d.sinde 96a.2
d.sine 64b.6, 65a.2
d.sini 64b.5, 64a.3, 64b.12,
d.sinün 63a.7,
- de (دِه): dahi, de
d. 3b.3, 28a.4, 57b.9, 60a.12, 167b.1, 195a.3,

- de- (د) : isimlendirmek, ... diye zikretmek, söylemek
(bkz. di-)
- def' (دَفْع) : giderme, ortadan kaldırma
d.ine 3b.5, 119a.2, 186b.12
- def' eyle-: izale etmek gidermek (bkz. defiT-)
d.mez 72b.1
d.r 10a.7, 10a.9, 17b.3
d.ye 62b.8
d.yicidür 9b.8
d.yimez 42a.2
- def' iT-: ortadan kaldırmak, gidermek (bkz. def'eyle)
d.e 24a.5, 32a.2, 62b.11, 167a.8
d.emez 114b.2
der 29a.5, 70b.3, 76b.10, 130a.6,
d.medügünden 121a.11
- def' idibil-: ortadan kaldırabilmek, giderebilmek
d.e 31b.12
- def'ol-: giderilmiş olmak, savılmak
d.a 106a.11, 161b.5
d.mağından 10b.12
d.ur 32a.8, 110b.6
- def'li maye-i fillet: hastalık maddesinin, kaynağının
giderilmesi
d.5b.13
- def'a (دَفْعًا) : kere, defa kez (bkz. gez)
d.163b.11, 164b.4, 208b.5, 209a.9
- def'aten (دَفْعًا) : bir defada, birden
d.15b.5
- defne (دَفْنَة) : yaprakları güzel kokulu küçük bir ağaç
defne yaprağı: defne ağacı yaprağı (bkz. yaprak)
d.43b.3
- deg- (دَغ) : dokunmak, temas etmek
d.icek 178b.2
d.irmemek, 89a.1
- degil (دَغِيل) : yüklem veya başka kelimelere olumsuzluk
anlamı katan edat (bkz. degül)
d.182a.2, 182b.13
- degin (دَغِين) : "-e kadar", süresince

d.4a.10, 11b.13, 19b.9, 19b.10, 22b.5, 25a.1,
25a.8, 26b.3, 30a.7, 30a.8, 31a.7, 31b.2, 45b.1,
46b.11, 65a.3, 88b.7, 95b.3, 101b.8, 101b.10,
149b.13, 150b.1, 175a.3, 209a.7

d.dür 48a.10

degirmen (> دَكْرٍ عَنْ):

degirmen taşı(n): çakmak taşı türünden sert bir taş

d. 81a.13

d.i 200a.3

degirmen tozu: d eğirmende un öğütülürken etrafta biriken un
zerrecikleri.

d.152a.10

d.la 132a.1

degirmi (> دَكْرِم): yuvarlak, dairevi, toparlak

d.21b.3, 22a.8, 103b.4, 123b.7

d.dür 64a.5

değirmilik (> دَكْرِيَّة): yuvarlaklık

d.i 174a.10

d.in 22a.7

degül (> دَكْرٌ): Degil, yok, olmaz (bkz. degil)

d.140b.12, 170b.11, 183b.11, 187b.8, 188b.13,

d.di 18b.5

d.dür 8b.13, 15a.13, 17b.11, 22a.4, 22a.8, 22a.19

24b.12, 23a.1, 28a.12, 28a.12, 28b.6, 30a.6,

32a.5, 32b.1, 40b.8, 71a.11, 76a.2, 82b.2,

84a.1, 95a.8, 95a.11, 104a.5, 104a.9, 135b.12,

158b.13, 161a.8, 167a.9, 167a.11, 174a.11,

175b.1, 175b.9, 176b.13, 177a.6, 179a.1, 179a.2,

179a.5, 179a.8, 179a.12, 180a.1, 181b.11,

182a.4, 182a.7, 183a.11, 183b.3, 183b.8, 183b.9,

183b.11, 184a.3, 192a.2, 192b.3, 193b.2, 198b.3

degür- (> دَكْرٌ): değdirmek, dokundurmak

d..seler 162a.2

dehliz (> دَهْلِيْز): tünel, boşluk

d. 29b.1

dehnec (> دَهْنِيْع): zümrüt gibi kıymetli bir taş

d.207a.7, 207b.10

d.i 207b.7

- dehneç-i firengi: (دهنج فرنگی): bakır taşı, malakit
 1. 212a.10
- delâlet (دَلَالَةٌ):
 delalet iT-: delil olmak, göstermek, işaret etmek
 d.er 135b.2
- del- (دَلَّ): delmek, delik açmak
 d.meye 161b.4
 d.seler 164b.13
- delik (دَلِيكٌ): küçük açıklık, çapı küçük boşluk (bkz. delük)
 d.161a.9
 d.i 23a.11
 d.süz 103a.11
- delil (دَلِيلٌ): ispat edici gösterici, klavuz
 d.21a.6, 177b.11, 178a.4
 d.dür 68b.3, 68b.4
- delin- (دَلِيذٌ): delik açılmak, oyulmak
 d.ür 121a.3
- delinmedük incü: delik açılmamış, tabii inci
 (bkz.incü)
 d.90a.9, 106b.13, 138b.9, 163a.4, 205a.12,
 207a.12
- delmek (دَلَّ): delme işlemi
 d.den 124a.6
- delük (دَلِيكٌ): delik, bir şeyin ortasındaki çapı küçük boşluk (bkz. delik)
 d.119b.13, 121a.10, 161a.9, 161a.10, 170b.12,
 d.den 25a.10, 65b.11, 120a.2
 d.dür 25a.7, 65b.9
 d.i 25a.7, 65b.9
 d.inde 66a.10
 d.inden 29a.4, 53a.3, 70a.2
 d.ine 25a.1, 122a.2, 124a.3
 d.inün 66b.4
 d.ler 25a.1, 25a.4
 d.leri 23a.7, 25a.2, 170b.13, 172b.8, 172b.9
 d.lerinden 22a.1
 d.lerün 25a.2, 25a.4

- dem (ديم) : 1. soluk, nefes
 d. 183b.13,
 d.an,, zaman
 d.e 4a.10,
 d.de 184a.9, 189b.10
- demfa (دمفا) : bir damla gözyaşı, gözyaşı damlası
 d.141a.4, 150b.8, 150b.13, 151a.13, 151b.11,
 152b.13
 d.nun 126a.3, 150b.7, 151a.7, 151b.1, 152a.5,
 152b.10
 d.sı 152a.9
 d.sınuş 152a.12
 d.suz 143b.13, 144a.1
 d.ya 142a.3, 147b.9, 147b.11
 d.yı 207b.12
- dem-be-dem (دمبدم) : Zaman zaman, orada bir
 d.96b.7
- demevi (دموي) : kanla ilgili, kanı çok
 d.110a.5, 112a.11, 112a.13, 137b.5, 151a.6, 165a.13
 d.dür 114a.12, 114b.9
 demevi şiş: fan dolu, şiş, kan birikintisi
 d.dür 100b.6
- demir (ديمر) : demir (bkz: demür)
 d. 183b.6
- demü'l-ağaveyn (دم الانوين) : iki kardeş kanı bitkisi
 d.56b.1, 78a.7, 97a.12, 103b.1, 138b.11, 139a.4,
 139a.12, 154b.3, 205b.11, 206a.13, 207b.6,
 207b.8, 212a.3, 212a.7
- demü'l-himār (دم الحماره) : eşek kanı
 d.78a.11
- demü'l-ı- huffaş (دم الحفاش) : yarasa kanı
 d.78a.12
- demür (ديمر) : demir, demirden yapılmış
 d.18a.8, 110a.13, 123a.9, 148b.6, 162a.2, 183a.3
 d.den 123b.6
 d.ün 123b.10
- denk (دنك) : dirhemin dörtte biri, ağırlık ölçüsü

d.37b.5, 38b.7, 42b.3, 42b.6, 42b.7, 43a.2,
 43a.3, 43a.13, 43b.12, 46b.3, 46b.4, 47b.9,
 47b.10, 54b.13, 57b.1, 57b.2, 96a.10, 102a.8,
 103b.8, 105a.10, 106b.3, 107a.112b.4, 117a.1,
 119b.2, 119b.6, 125a.13, 125b.1, 138b.11,
 142b.10, 142b.11, 147a.1, 147a.2, 147a.6,
 153a.5, 153b.4, 153b.9, 153b.11, 163b.5, 165a.4,
 167b.5, 168b.11, 171b.7, 175a.5, 175a.6, 175a.7,
 175a.8, 204b.3, 204b.8, 204b.9, 205a.12, 205b.2,
 205b.4, 205b.11, 205b.13, 206a.7, 206b.5,
 206b.9, 207a.4, 207a.6, 208a.8, 208a.11,
 209b.10, 211b.5

deniz ():

deniz köpüğü(n): lüle taşı (bkz. köpük)

d.90a.9, 98a.7, 102a.1, 107a.4, 142a.6, 142b.1,
 163b.6, 164a.8, 204b.8, 211b.2

d.le 108a.7

deniz suyu(n) deniz suyu (bkz.su)

d.172a.9

d.11a 118a.3

depe (): tepe, kafanın üst tarafı

d.den 137a.3

depren- (): sarsılmak

d.mese 184a.3

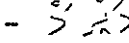
d.se 56a.4, 57a.2

d.üp 104a.1, 184a.2

d.ür 20a.12

depreş- (): yeniden harekete geçmek,
 başlamak

d.üp 167a.4

depreT- (): kımıldatmak, sarsmak; çalkalamak

d.e 183a.6

d.eler 45b.7

d.üp 169a.8

d.ür 83b.1, 83b.6, 84a.3

derd (): dert, hastalık

d.e 4a.1, 4a.4

d.i 4a.3,

d.lere 4a.8

derdnak (دَرْدَنَاق): dertli, kardeşli, üzüntülü

d.2b.10, 174b.3

derdümend (دَرْدُمَنْد): dert sahibi, tasalı, kaygılı,

d.73b.7, 75a.6, 75a.9

derdümendlik (دَرْدُمَنْدَلِك): dert sahibi olmak; tasalı,
kaygılı olmak

d.i 41b.13

derece (دَرَجَة): basamak, kerte, sınıf, mertebe

d.76a.6

d.de 76a.8, 76a.9, 76a.10, 76b.11, 76b.12, 77a.2,
77a.9, 77a.10, 77a.11, 77b.3, 77b.5, 77b.6,
77b.9, 77b.13, 78a.1, 78a.2, 78a.4, 78a.6,
78a.8, 78a.9, 78b.7, 78b.9, 78b.10, 78b.11,
78b.13, 79a.4, 79a.6, 79a.8, 79a.10, 79a.11,
79a.12, 79a.13, 79b.3, 79b.5, 79b.8, 79b.9,
79b.11, 79b.13, 80a.1, 80a.3, 80a.7, 80a.9,
80a.11, 80a.13, 80b.9, 80b.13, 81a.6, 81a.7,
81b.2, 81b.6, 81b.7, 81b.8, 81b.10, 81b.11,
81b.12, 82a.12, 82a.13, 82b.8, 82b.11, 82b.12,
83a.1, 83a.5, 83a.5, 83a.8, 83a.9, 83a.13,
83b.4, 83b.7, 84a.6, 84a.13, 84b.4, 84b.9,
84b.11 85a.2,

d.nün 78b.5, 82b.1, 84b.3

derece-i evvel: ilk derece, birinci sıra

d.de 78b.7,

derhāl (دَرْحَال): hemen, o anda

d. 54a.5

deri (دَرِي): deri, vücudu örten ince tabaka

d. 19b.3, 22b.9, 115b.11, 123b.12, 162a.3, 162a.4

d.de 162a.5

d.den 115b.9

d.dür 26a.11

d.leri 8b.11

d.lerinün 159b.12

d.nün 13b.12, 103b.13, 133a.11, 144b.13, 160a.11,
160a.12a,

d.si 99b.7, 115b.7

- d.sile 114b.13
d.sinden 104a.9, 121a.8
d.sine 23b.11
d.sini 53b.10, 104a.6, 115a.13
d.ye 22b.10
d.yi 99b.4, 99b.12, 170b.12,
- dericik** (**دِرِجِكْ**): ince deri, derinin üstünde cluşan kabuk
d.185b.5
- derin** (**دِرِينْ**): satıhtan aşağıya doğru mesafesi, fazla olan, çukur
d. 68a.6, 154a.7, 157b.6,
- derince** (**دِرِينَكِيَهْ**): dipten, aşağıdan
d.44b.9
- dermān** (**دِرْمَانْ**): ilaç, hastalığa karşı kullanılan iyileştirici madde
d.dur 4a.8
dermān eyle-: ilaç yapmak, hazırlamak
d.n 4a.1
- derviş** (**دِرْوِشِي**): allah için gurur, kibir vb. dünya nimetlerini terkeden kimse
d.5a.9
- deryā** (**دِرْيَا**): deniz, derya
d.nün 195a.5
- derz** (**دِرْز**): yiv, dikiş yivi; aralık
d.22a.11, 22a.13
d.e 22a.12
de 22b.4, 22b.11, 22b.12, 28b.7
d.i 22b.4, 22b.11, 22b.12, 28b.7
d.idür 23a.5, 23a.13
d.inden 28b.12
d.lerden 23b.11
d.lerün 22a.11, 22a.12, 23b.8
- derz-i akilil**: alın çatısı, alın kemiğinin eklem yeri
d.22b.1
d.ün 22b.1, 22b.4, 22b.8, 23a.4, 23a.6, 23a.10
- derz-i kışri** : kafatası kemiğinin şakakta birleştiği eklem yeri
d.22b.11, 22b.13

- d.dür 22a.12
d.nün 23a.9
derz-i lâmi : art kafaya ait eklem yeri
d.nün 22b.5, 22b.8, 23a.10
d.uy 30a.8
d.ye 23a.12
derz-i lâyi: (bkz. derz-i ikلیل)
d.22b.4
derz-i sehmi: alınından çıkıp başın ortasından geçip
artkafa tasını ortaya bölerek aşağıya doğru
inen eklem yeri
d.22b.9
d.nün 22b.12
destār (دستار): mendil, sarık, tülbent
d.189b.13
d.11a 37a.5
destārce (دستارچه): tülbent parçası
d.yile 151a.11
destur (دستور): izin, müsaade
d.100a.3
destkārī (دستکاری): göz hekimliği, operatörlük
d.97a.1, 115a.12
d.dür 140b.7
destkārī iT-: ameliyat etmek
d.eleer, 93a.8
destkārlik (دستکاری): operatörlük
d.99b.8
deş- (دش):deşmek, yarayı açarak akıtmak
d.er 7b.3
devā (دواء): ilaç, hastalıklara karşı hazırlanan
müessir madde
d.47a.11, 198b.13,
d.dur 58a.8, 100a.7
d.lar 4a.2
devāü'l-miski'l-hulv (دواء المسك الحلو): tatlı misk ilacı
d.49a.1
devāü'l-miski'l-mürr (دواء المسك المر): acı misk ilacı
d.49a.1

- devekuşu (دَوَّكُشِي): devekuşu, büyük yabani kuş
 deve kuşu yumurtası: Deve kuşu yumurtası
 d.164a.9
 deve kuşu yumurtası kabı: Devekuşu yumurtasının kabuğu
 (bkz. yumurda, kab)
 d.163a.5
- devr (دَوَّر): 1 zaman
 d.inün 20b.6
 devr iT-: bırakmak, koymak, terk etmek
 d.miş 20b.1
- devril- (- دَوَّرِل): yıkılmak, durumunu kaybetmek
 d.ür 94b.2, 94b.12
- devvār (دَوَّار): çok veya devamlı dönen
 d.202b.3
- dıbk (دَبْك): ökse otu, bürc dedikleri nesne ki,
 ağaçta biter; yazda ve kışta gitmez
 d.78b.2, 122a.2
- dır (دَر): bildirme eki (bkz.dUr)
 d.107b.2
- dırnağ (دَرْنَق): tırnak
 d.a. 139b.12
 d.larun 79a.7
- di- (- دِي): 1 söylemek, konuşmak, demek
 d.di 3b.11, 104b.5, 169a.10
 d.diler 3b.5
 d.dük 22a.8, 188b.13
 d.dügidi 63b.11
 d.dügümüz 130a.6, 141a.6
 d.dügümüzden 171a.6
 d.meyeler 187a.12
 d.mişdüm 12a.9
 d.mişdür 179a.13
 d.mişler 105b.9, 111b.6, 173b.6, 202b.10,
 d.mişlerdür 165a.1
 d.r 58b.5, 100b.2, 104b.2, 137a.4, 140b.1, 164a.8,
 184a.4, 186b.5
 d.rār 6a.8, 64a.4, 65b.8, 117a.3, 157a.4
 d.rlerse 178b.3

d.ye 187a.11

d.yü 3b.10, 6a.7

2... diye tarif etmek, ismini vermek,
adlandırmak

d.düğümüz 11b.9, 12b.9, 13a.6, 13a.8, 13b.5, 15a.5,
23b.1, 30b.9, 37b.9, 90b.8, 91b.7, 91b.12,
92a.1, 92a.2, 92a.3, 92b.11, 94b.2, 94b.8,
95b.12, 96b.1, 100b.5, 102b.8, 103b.10, 112a.3,
112a.8, 112a.9, 114b.2, 117a.3, 118a.12, 121a.1,
121b.9, 10, 124b.8, 125a.1, 125b.11, 126a.10,
136a.2, 137b.2, 139b.11, 143a.9, 145a.3, 150a.5,
150a.6, 154a.6, 171a.4, 178a..11, 181a.12,

d.üğümüzden 27b.1

d.üğümüze 27b.11, 66b.8

d.üğümüzle 27b.9

d.mezler 135b.12

d.mişdüm 30b.7

d.mişlerdür 21a.1

d.r 185b.4

d.rler 8a.5, 8a.6, 8a.7, 12a.10, 12b.13, 13a.2,
13a.4, 13b.4, 13b.8, 13b.9, 14a.2, 14a.4, 14a.5,
14a.7, 19a.4, 19a.12, 22a.9, 22b.1, 22b.4,
22b.5, 22b.6, 22b.10, 22b.12, 23a.1, 23a.9,
23b.2, 24a.11, 24b.2, 26a.12, 27b.8, 29a.1,
29b.3, 29b.10, 30a.11, 31a.9, 31a.11, 31a.12,
31b.4, 31b.7, 32a.12, 32b.2, 32b.4, 32b.6,
33b.5, 58b.1, 60b.2, 61b.13, 62a.2, 62a.4,
62a.6, 62a.8, 62a.10, 62a.12, 63a.4, 63a.5,
63a.6, 63b.6, 63b.6, 64a.5, 64a.8, 64b.1, 64b.7,
64b.8, 64b.9, 64b.11, 65a.8, 66b.7, 66b.11,
67a.3, 69b.5, 71a.1, 73b.10, 80b.11, 83a.5,
85b.11, 86a.13, 91b.10, 92a.5, 93a.3, 93b.5,
94a.6, 94b.5, 96b.2,, 97b.11, 99a.10, 100b.8,
103a.1, 104b.7, 104b.8, 104b.9, 104b.10,
105a.12, 110a.5, 109a.7, 111b.10, 111b.12,
111b.13, 113a.11, 115a.1, 115a.2, 115a.3,
117b.10, 117b.12, 117b.13, 118a.1, 118a.13,
120b.1, 125a.2, 126a.10, 126a.12, 129b.12,

129b.13, 130a.2, 131a.5, 135a.4, 135a.8,
 135b.11, 135b.12, 137a.9, 138a.6, 139b.8,
 139b.11, 140b.9, 140b.10, 145b.13, 151a.8,
 152b.6, 155b.13, 157a.3, 157a.4, 157a.6,
 157a.10, 157b.2, 157b.4, 157b.8, 157b.11,
 158a.3, 162a.4, 162a.5, 162a.9, 162a.10, 167b.9,
 169a.12, 170a.8, 170a.13, 170b.2, 170b.4,
 172b.2, 172b.3, 174a.5, 174a.8, 174b.1, 174b.3,
 174bb.6, 174b.7, 176b.8, 176b.9, 178a.1,
 178b.12, 179a.1, 179b.10, 182b.3, 184b.3, 198b.9
 d.yü 26a.7, 56b.11, 64b.9, 93b.11, 100b.7, 124b.1,
 126a.9, 128b.5, 130a.7, 138a.1, 148b.12, 178a.13,
 186b.5

dib (دِب): alt, kök, bitkilerin toprak altında kalan
 kısımları, yumrukları

d.i 98b.11, 154a.7

d.İNde 117b.6, 117b.10

d.İnden 22b.12, 98b.10, 99a.12,

d.İndeki 138a.5

d.İne 22b.5, 31a.3, 91b.8, 117a.13, 118a.11,
 118b.4, 120b.8, 147b.11, 149a.2

d.İni 97a.3, 98a.8, 98a.13, 98b.12, 143a.6,

d.İleri 40a.7, 102b.9, 102b.11, 115b.10

d.İlerinde 47a.10, 95b.13,

d.İlerin+0: 118a.3

d.İlerİe 113a.9, 113a.10, 118a.7, 118a.10, 119a.11,
 120a.6

d.İlerini 113b.6, 118a.5

buyan dibi(n): meyan kökü, meyan ağacı (bkz. buyan)

d.38b.4

gebere gibi kabı: gebre kökü kabuğu, kedi tırnağı otu
 kabuğu

d.43a.10

kerefüs dibi: kereviz kökü

d.46b.6

kerefüs dibi kabı: kereviz köklü kabuğu

d.48b.7

raziyane dibi kabı: Rezane kökü kabuğu

d.48b.6

dik- (- دك) : 1. igne ipliklikle iki şeyi birbirine
iliştirmek raptetmek

d.e 99b.1.1

d.eler 115b.8

d.memek 115b.9

d.mişler 94b.9

d.mişlerdür 95a.8, 95a.9, 95a.9

2. Bir nesneyi dikine duracak şekilde koymak

d.e 130b.11

diken (دكن) : bazı bitkilerin yüzeyinde veya tohumunda
bulunan sert batıcı kısım

d.i 8b.5,

dikmek (دك) : iğneye geçirilmiş iplikle iki nesneyi
birbirine tutturmak, iliştmek

d.95a.10, .98b.9

dikmeklik (دكلك) : dikme işi

d.e 99a.9

bögürtlen dikenî suyu: bögürtlen suyu (bkz. bögürtlen)

d.152a.11

dil (دل) : 1. dil organı

d.162b.7, 162b.8

d.i 35b.13,

d.ile 162b.7

d.üdüdür 22a.7

2. Konuşma, lisan

d.ince 12b.12, 13a.4, 73b.10, 85b.11, 104b.7,

111b.10, 113a.10, 117b.13, 129b.11, 129b.13,

130a.1, 176b.8

dile- (- دل) : temenni etmek, istemek

d.düm 2b.4

d.rlerse 190a.1

d.rse 15b.4, 16a.10, 148a.10, 187b.9, 187b.10

d.rsin 3b.9

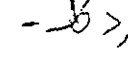
d.se 189a.13

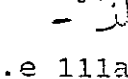
d.seler 47a.3, 75b.4, 122a.13,

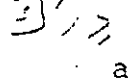
d.ye 61b.6, 187a.11, 189b.7,

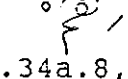
d.yeler 14a.11, 14b.4, 17b.3, 17b.3, 163a.1,

- ^{175b.3,}
 dimāg (^{عَلَمٌ}): beyin, akın (beyni), kafanın içi
 d.23b.2, 26b.3, 28a.10, 30a.6, 33a.7, 44a.12,
 50b.9, 56a.3, 69b.8, 72a.13, 128a.3, 201b.13
 d.a 24a.2, 26b.10, 27a.2, 27b.6, 28b.6, 28b.3,
 41a.9, 51b.8, 52a.13, 53a.1, 72a.6, 82b.11,
 83a.5, 89b.2, 96b.9 128a.1, 146b.8, 182b.7,
 191a.7, 193a.9
 d.da 27b.4, 28b.7,
 d.dan 24a.9, 27b.2, 29b.11, 32a.1, 32a.2, 35a.3,
 36a.12, 56b.13, 58b.2, 60a.10, 63b.9, 64a.2,
 64a.11, 72b.12, 100b.8, 107b.10, 118b.13, 128a.2,
 170b.5, 191a.8
 d.dur 28a.1, 30a.6, 68a.2
 d.ı 39b.11, 50b.8, 52a.6, 53b.6, 57a.3, 70b.13,
 71a.4, 71b.2, 71b.11, 72a.5, 73a.5, 96a.4,
 110a.8, 121a.13, 124b.12, 128a.1, 128b.11,
 133b.3, 135a.5, 135a.9, 140b.8, 146b.7, 147b.1,
 148b.5, 152a.5, 152a.7, 165b.2, 165b.11, 167a.12,
 168a.7, 164b.3, 186b.13, 193b.10, 195a.3, 196b.1,
 202a.11
 d.ından 137a.12
 d.ıñ 23b.7, 25a.6, 25a.7, 26b.1, 26b.5, 26b.8,
 26b.9, 27a.8, 27a.12, 27b.2, 27b.4, 27b.6, 27b.7,
 28a.1, 28a.2, 28a.3, 28a.5, 28a.7, 28a.8, 28a.11,
 28b.1, 28b.13, 29a.2, 29a.4, 29a.11, 30a.7,
 30a.10, 30a.13, 30b.2, 30b.6, 31a.5, 31a.8,
 31b.1, 31b.2, 31b.11, 31b.12, 32a.1, 32a.3,
 32a.9, 32b.3, 32b.6, 34a.7, 50b.13, 52b.7, 53b.5,
 58b.4, 72b.1, 72b.11, 78b.2, 146a.12, 152a.6,
 152b.10, 152b.13, 182b.6
 dimek (^{أَمَرَ}): söylemek, adını vermek
 d.126a.12
 dimek ol-: anlamına gelmek
 d.ur 3b.9, 3b.13, 4a.3, 21b.9, 46a.1, 94b.5,
 97b.12, 104b.8, 104b.9, 110a.5, 114b.12, 130a.8,
 135a.4, 135b.1, 143a.9, 143a.10, 157a.6, 157b.5,
 157b.9, 157b.11, 174b.2

dinle- (): işitmek, duymak, kulak vermek
d.n 184b.3

dinlen- (): dinlenmek, istirahat etmek
d.e 111a.7

direk (): bir nesne veya sathı üstte tutmak için
alttan verilen destek
d.i 21a.10

dirhem (): eski okkanın dörtyüzde biri, üç gram
d.34a.8, 34a.9, 36b.2, 38a.1, 38a.3, 38a.4, 38a.6,
38a.8, 38a.9, 38a.13, 38b.1, 38b.2, 38b.3,
38b.4, 38b.5, 38b.6, 38b.7, 38b.9, 38b.10,
38b.11, 38b.12, 42a.12, 42a.13, 42a.13, 42b.1,
42b.2, 42b.5, 42b.10, 42b.11, 42b.12, 43a.2,
43a.5, 43a.7, 43a.13, 43b.7, 43b.8, 44a.8,
44a.9, 44a.10, 44a.11, 45a.13, 45b.3, 45b.5,
45b.6, 45b.8, 45b.9, 46b.3, 46b.7, 46b.8, 46b.9,
47b.9, 48a.7, 48a.8, 48a.11, 48b.9, 48b.10,
48b.11, 54a.4, 54a.9, 54a.10, 54a.11, 54a.12,
54b.1, 54b.2, 54b.4, 54b.6, 54b.11, 54b.13,
55b.5, 55b.6, 56a.4, 56b.1, 56b.2, 57b.1,
58b.(1).7, 58b.(1).8, 59a.(1).4, 59a.(1)5,
59a.5, 59a.(1).7, 59a.(1).8, 59a.6, 59b.5,
59b.6, 90a.4, 90a.9, 90a.12, 92a.13, 92b.6,
92b.7, 97a.11, 97a.12, 97b.1, 97b.2, 97b.5,
97b.6, 97b.7, 101b.12, 101b.13, 102a.1, 102a.2,
102a.4, 102a.5, 102a.6, 102a.7, 102a.13, 102b.2,
102b.3, 103a.11, 103a.12, 103a.13, 103b.1,
103b.6, 103b.7, 103b.8, 105a.6, 105a.7, 105a.8,
105a.9, 106b.7, 106b.1, 106b.2, 106b.3, 106b.6,
106b.8, 106b.10, 106b.12, 106b.13, 107a.3,
107a.4, 107a.5, 107a.12, 107b.2, 107b.3, 107b.5,
107b.12, 107b.13, 108a.1, 111b.2, 111b.3,
111b.4, 111b.6, 116a.2, 116a.3, 116a.6, 116a.7,
116b.13, 117a.1, 118a.6, 118a.7, 118a.8,
119a.10, 119a.12, 119b.1, 119b.2, 119b.5,
120a.12, 123a.6, 125a.5, 125a.13, 130b.5,
130b.7, 130b.8, 130b.9, 130b.13, 131a.1, 131a.2,
131a.7, 131a.8, 131a.10, 131a.11, 131a.12,

131b.5, 131b.6, 131b.7, 132b.4, 132b.5, 133b.10,
133b.11, 136a.12, 138b.9, 138b.10, 138b.11,
138b.12, 139a.4, 139a.5, 139a.6, 139a.8, 142a.5,
142a.6, 142a.7, 142a.8, 142a.12, 142a.13,
142b.3, 142b.5, 142b.6, 142b.9, 142b.10,
142b.11, 143a.1, 143a.3, 143a.4, 144b.4, 144b.5,
144b.9, 144b.10, 144b.11, 144b.13, 145a.1,
147a.1, 147a.6, 147a.10, 147a.11, 147b.6,
147b.8, 147b.12, 147b.13, 148a.1, 148a.2,
148b.2, 150b.6, 153a.4, 153a.7, 153a.11, 153b.3,
153b.4, 154a.1, 154a.3, 154a.4, 154a.13, 154b.1,
154b.3, 154b.4, 154b.5, 154b.6, 154b.9, 154b.13,
155a.1, 155a.2, 158b.8, 158b.9, 159a.6, 159a.7,
163a.3, 163a.4, 163a.5, 163a.6, 163a.9, 163a.12,
163b.1, 163b.2, 163b.4, 163b.7, 163b.8, 164a.2,
164a.3, 164a.10, 164a.11, 164b.2, 165a.3,
165a.4, 165a.5, 167b.4, 168a.13, 168b.1, 168b.4,
168b.5, 171b.6, 171b.13, 172a.2, 172a.3, 173b.4,
173b.5, 173b.6, 173b.8, 173b.12, 175a.3, 175a.5,
175a.6, 175a.7, 175a.9, 175a.10, 175a.11,
184b.7, 184b.8, 184b.9, 184b.10, 184b.11, 184b.12,
184b.13, 185a.1, 185a.2, 185a.3, 185a.4, 185a.7,
185a.9, 185a.12, 185a.13, 185b.11, 185b.12,
186a.3, 186a.4, 186a.6, 186a.7, 186a.8, 186a.9,
186a.10, 186a.11, 186a.12, 186b.1, 190b.9,
190b.10, 190b.11, 204b.2, 204b.3, 204b.6,
204b.7, 204b.8, 205a.3, 205a.3, 205a.4, 205a.5,
205a.7, 205a.8, 205a.9, 205a.11, 205a.12,
205b.4, 205b.8, 205b.9, 205b.11, 205b.12, 206a.2,
206a.2, 206a.3, 206a.6, 206a.7, 206a.11,
206a.12, 206a.13, 206a.13, 206b.3, 206b.4,
206b.12, 207a.2, 207a.3, 207a.7, 207a.9,
207a.10, 207a.11, 207b.3, 207b.5, 207b.6,
207b.8, 207b.12, 207b.13, 208a.1, 208a.5,
208a.7, 208a.8, 208a.10, 208a.11, 208a.13,
208b.1, 208b.3, 208b.4, 208b.8, 208b.9, 208b.13,
209a.1, 209a.2, 209b.4, 209b.5, 209b.6, 209b.9,
209b.10, 209b.11, 209b.13, 210a.1, 210a.4,

210a.5, 210a.9, 210a.10, 210b.2, 210b.4, 210b.7,
210b.8, 210b.10, 120b.11, 211a.1, 211a.2,
211a.4, 211a.5, 211b.8, 211a.8, 211a.9, 211a.11,
211a.12, 211a.13, 211b.1, 211b.3, 211b.4,
211b.5, 211b.7, 211b.9, 211b.12, 211b.13, 212a.4,
212a.5, 212a.7, 212a.8, 212a.9, 212a.10,
212a.11,

d.den 42b.13, 46b.10, 48a.10

d.dür 37b.9, 185a.1

d.e 46b.11, 48a.10, 175a.3

d.ine 48b.12, 48b.13

d.ini 59a(1).9

diri (دِی): diri, canlı hareketli

d.20a.11, 20a.13

diril- (دِرِل): canlanmak, can bulmak

d.mez 20b.3

d.ür 20b.8,

diş (دِش): diş, yiyecekleri öğütmeye yarayan çene
kemiği üzerindeki organlardan her biri

d. 40a.7

d.i 207b.11

dişi (دِشِی): dişi, erkek olmayan, müennes

d.ler 13b.12

divān (دِیْوَان): ecclis, topluluk

d.da 75b.10

divār (دِیْوَار): duvar, mekânları birbirinden ayırmak için
taşı tuğla vb. nesneden yapılan set

d.23a.3

diz (دِز): bacak ile baldırların bağlanma yeri

d.lerini 187a.3

dokunmak (دُكُن): temas etmek, ilişmek, incitmek

d.170b.3

nesne dokunmak: bir maddenin bir organa zarar vermesi

d.dan 154a.8

doğuz (دُكُوز):

doğuz azusu: domuz hayvanının azı dişi

d.207b.11

dost (دُوسْت): sevilen kimse, sevgili

d.larınınun 1b.3

dö- (- دَوَّ): dövmek, ezip ufaltmak veya inceltmek

d.eler 34b.1, 36b.1, 38a.6, 38b.8, 39a.4, 42b.1
 42b.4, 42b.7, 42b.13, 43a.9, 43a.11, 43a.13,
 43b.8, 44a.3, 46b.4, 47b.10, 48a.2, 48a.4,
 48a.8, 55a.6, 55b.1, 55b.7, 56a.10, 56a.12,
 56b.2, 58b.(1).7, 59a.6, 59b.2, 76b.4, 85b.3,
 85b.10, 86a.3, 86a.6, 86a.9, 86a.11, 86a.12,
 86b.7, 90a.3, 90a.12, 90b.1, 92a.13, 92b.4,
 92b.8, 95b.10, 97b.2, 98a.3, 98a.7, 100a.11
 101b.12, 102a.1, 102a.5, 102a.8, 102b.1, 103b.2,
 103b.2, 105a.4, 105a.11, 106b.4, 106b.8, 107a.1,
 107a.5, 107a.13, 107b.3, 111b.4, 112a.4,
 112a.4, 113b.4, 114b.5, 116a.3, 118a.6, 118a.8,
 118a.11, 119a.8, 119a.11, 119b.2, 119b.7,
 119b.10, 119b.12, 120a.9, 122b.3, 112b.12,
 123a.1, 123a.7, 125b.1, 130b.5, 131a.13, 132b.5,
 132b.10, 136a.10, 136b.5, 136b.2, 138b.12,
 139a.6, 139a.6, 139a.8, 142a.9, 142b.3, 142b.6,
 142b.11, 143a.2, 143a.4, 143a.6, 144b.5,
 144b.11, 145a.1, 147a.2, 147a.6, 147a.11,
 147b.8, 148a.3, 148b.2, 153a.5, 153a.8, 153a.11,
 153b.4, 153b.6, 163b.9, 153b.11, 154a.1, 154a.5,
 154b.1, 154b.4, 154b.7, 154b.10, 155a.2, 158b.9,
 159a.7, 163a.7, 163b.2, 163b.7, 164a.4, 164a.12,
 164b.3, 164b.4, 165a.5, 167b.5, 171b.11, 172a.3,
 173b.5, 173b.8, 173b.11, 175a.11, 175a.8,
 175a.12, 184b.13, 185a.3, 185a.7, 185a.9,
 185a.13, 186a.4, 186a.9, 190b.12, 204a.10,
 204b.3, 204b.9, 205b.5, 205b.9, 206a.1, 206a.4,
 206a.4, 206a.7, 206a.9, 206b.1, 206b.5, 206b.12,
 207a.4, 207a.6, 207a.9, 207b.1, 207b.6, 207b.9,
 207b.12, 208a.2, 208a.5, 208a.8, 208b.1, 208b.4,
 208b.10, 208b.13, 209a.2, 209b.6, 209b.1, 21a.1,
 210a.6, 210a.10, 210b.9, 210b.11, 211a.2,
 211a.10, 211b.1, 212a.11

d.meyeler 88a.2,

d.se 59a.(1).11

d.üp 35b.8, 50b.7, 52a.1, 55a.9, 56a.4, 57a.6,
59b.7, 77a.12, 77b.4, 78b.10, 78b.11, 80b.4,
116b.10, 117a.1, 117a.8, 117a.9, 120a.12,
121b.13, 122a.8, 123a.2, 130a.2, 130b.9,
130b.12, 131a.2, 131b.7, 133b.11, 136a.12,
136b.2, 139a.11, 143a.7, 154a.2, 163a.9,
163a.12, 163b.5, 163b.8, 168b.6, 198b.11,
199a.4, 199a.6, 202b.9, 205a.9, 207b.4, 208a.11,
208b.5, 210b.4, 212a.5

dögmek (> كَلَّ): bir nesneyi küçülme, ufaltmak amacıyla
sert bir aletle ezme

d.11a.7, 86a.9, 88b.1, 97a.3,

d.ile 11a.11, 11a.12

dögül- (- > كَلَّ): dövülme, ufaltılmak, ezilmek

d.ünce 38a.4,

d.medin 88a.6

d.miş 38b.2, 38b.4, 38b.12, 46b.9, 59a.5, 88a.7,
105b.7, 121b.8, 122a.1, 122a.1, 124b.7, 124b.8,
138a.10, 162b.12, 166b.3, 168a.5, 189a.10, 199a.2

d.mişdür 85b.10

dök- (- > دَكَّ): 1. dökmek, aktarmak, boşaltmak

d.e 17b.7,

d.eler 35b.3, 57b.11, 85b.9, 123a.11, 166b.5,

d.üp 41a.4, 44a.4, 200a.4,

2. skıtmak, inmek

d. 68a.7

3. hastalık dolayısıyla, insanoğlundaki organ vb.
şeylerin eksilme (saç dökülmesi gibi)

d.er 102b.10, 112b.13

d.üp 96b.6

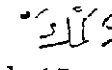
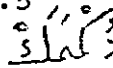
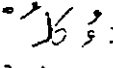
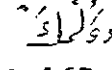
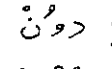
dökil- (- > دَكَّ): 1. inmek, düşmek, bir yerde toplanmak
(bkz. dökül-)

d.en 76b.3,

d.ür 72b.10, 100b.9, 118b.4, 128a.2, 157b.12,
158a.1, 169b.12, 175b.13

d.ürdi 178a.3

2. bir hastalıktan dolayı kirpik, deri vs.
dökülmesi

- d.üp 118b.5
d.ür 113a.12, 118b.2
dökme (): boşaltmak, aktarmak işi
d.45a.5
dökme mek (): aktarmamak, boşaltmamak
d.172a.9
dökül- (-): 1. İnme, akmak, binyerde toplanmak.
(bkz. dökil-)
d.meye 156a.10
d.mişdür 119a.9
d.se 88a.4
d.üp 170b.5
2. Bir hastalıktan dolayı kirpik, kaş, deri vb.
dökülmek, (bkz. dökül-)
d.dügin 78b.1, 118a.13, 120b.9,
d.düginün 91b.10, 120b.1
d.ür 118b.1
dökülmek (): yerinden akmak, inmek
d.e 167a.5
d.liğinden 152a.3
2. Bir hastalık dolayısıyla kirpik vs. dökülmesi
d.den 119a.9
dön- (-): 1. ayrıldığı yere gelmek, avdet etmek
d.e 21a.5, 178b.1
d.memek 72a.1
2. Ekseni etrafında hareket etmek
d.e 88b.8
d.er 160a.1, 192a.13
d.mez 145a.4
3. Özelliği, yapısı değişmek
d.er 57 b.6, 160a.2, 174a.11, 181a.9, 193a.3,
193a.7
d.miş 174a.10
4. Yönünü değiştirmek
d.er 19b.11, 94b.12
gönli dön- : mide bulantısı, kusma (bkz. gönül)
d.e 39a.12
d.erse 188a.7

d.üp 50a.11

göñül dön- : mide bulantısı (bkz. gönli dön-)

d.düğini 188a.8

göñül dönmek: kusma, mide bulantısı (bkz. gönli dön-)

d.45a.7

dönder- (دَوَّرَ): 1. döndürmek, avdet ettirmek

d.e. 129b.11

d.ür 121b.11

d.ereler 93a.2

d.mege 9b.2

2. çevirmek, eksen etrafında döndürmek

d.e 188a.10

d.meğün 20b.2

3. altını üstüne çevirmek, etrafında döndürmek

d.105a.13, 107b.7, 108b.1

4. değiştirmek, bir halden bir hale sokmak

d.dügi 160b.9

d.mekdür 69a.8

d.ür 7b.11, 8a.1, 11a.5

döndür- (دَوَّرَ): 1. ters-yüz etmek (bkz.dönder)

d.e.eler 92b.9, 139b.5

d.seler 109b.12

d.üp 105b.7

döndürmek (دَوَّرَ) 1. değiştirmek (bkz. dönder-4)

d.e 69a.11

2. avdet ettirmek, geri çevirmek

d.e 9b.2

kabak dönmüşle: kapak dönmüş durumda.

d.105b.8

dörder (دَوَّرَ): dört dört olacak şekilde

d.103a.13, 103b.8, 142a.5

dördüncü (رَبِيعِي): sıra olarak üçten sonra gelen dördüncü

d.6b.4, 17a.5, 22a.6, 23a.11, 33a.1, 33b.11,

33b.13, 40a.4, 40b.3, 41b.9, 46a.10, 47a.11,

49b.11, 61a.7, 62a.5, 62b.9, 65a.5, 67a.9, 69a.2,

69a.5, 69a.9, 69b.12, 72b.5, 73b.8, 73b.11,

75a.1, 76a.6, 79a.11, 79a.12, 79b.11, 81a.7,

81b.10, 90b.2, 90b.11, 91a.8, 91b.5, 94b.1,

94b.13, 97a.3, 104b.10, 108a.13, 109b.8,
 125b.11, 126b.9, 126b.12, 127a.2, 137b.12,
 143a.8, 143b.7, 144b.1, 156b.5, 157b.1, 165a.6,
 170a.10, 170b.9, 173a.6, 174b.3, 174b.13,
 175b.7, 176a.8, 177b.6, 181a.3, 182a.4, 183b.9,
 183b.12, 191b.3, 194a.4, 194a.12, 196b.3,
 197a.11, 198a.4, 200a.9

d. inde 84b.3

on dördüncü: on dördüncü

d. 194a.7

yıgirmi dördüncü: yirmi dördüncü

d. 115b.3

dört (دُورْت، دُورْت): dört sayısı

d. 4b.2, 4b.3, 17a.7, 19b.4, 23a.2, 23a.3, 31a.5,
 42a.12, 42b.10, 42b.12, 43a.5, 43b.7, 46b.2,
 48b.10, 49a.9, 53b.13, 54a.1, 56b.4, 59a.9,
 62a.3, 66b.4, 69a.3, 69a.8, 73a.13, 89a.8,
 90a.4, 94b.8, 96a.10, 97b.6, 102a.5, 104b.7,
 107a.5, 107b.2, 107b.5, 111b.3, 111b.6, 115b.4,
 117a.1, 123b.3, 123b.9, 126b.13, 130b.13,
 131a.1, 131b.6, 132b.4, 133b.11, 135a.3, 137b.5,
 139a.5, 141a.11, 142a.7, 142b.10, 143a.1,
 143a.10, 147a.2, 147b.13, 150a.9, 153b.4,
 154a.4, 155a.1, 157a.2, 159b.13, 160b.8, 163b.2,
 163b.12, 164a.10, 164a.11, 165b.10, 171b.7,
 172b.6, 173b.5, 173b.9, 174a.2, 174a.3, 174a.9,
 174a.12, 175a.5, 175a.7, 175a.10, 175b.4,
 175b.13, 178a.2, 180b.8, 182b.13, 183b.9,
 186a.11, 189b.11, 189b.12, 190b.11, 194a.10,
 197a.9, 200b.4, 204b.9, 206a.11, 208a.1, 209b.5,
 209b.13, 210b.4, 211b.11, 212a.8,

d. dür 67a.1, 168b.2, 205a.10

d. i 22a.5, 157a.1

dört buçuk: dört tam, bir yarım. (bkz. buçuk)

d. 131a.11, 138b.10

dörtde bir: dört parçadan bir parça (bkz. bir)

d. 34a.11

dört biş: dörtle beş arası, (bkz. biş)

- d.164b.4
dört yüz: dört adet yüz
d.164a.7,
dört yüz elli: dört yüz elli
d. 59a.(1).5
üç dört: üçle dört arası.
d. 182a.4
Yigirmi dört: yirmi dört
d. 168b.10
döş (دُوش) : göğüs, sine
d.inde 40a.6
döşe (- دُوشَنَد) : yaymak, düzenli olarak dizmek,
d.rler 88a.1
döşek (دُوشَك) : döşek
d.i 129b.5
döşen- (- دُوشَنَ) : yayılmış, dizilmiş.
d.miş 140a.1
döşenil- (- دُوشَنِلَ) : yayılmış, dizilmiş olmak
d.miş 9a.3
düde (دُودَ) : kurtçağız, küçük solucan, böcek
d.31b.5
d.ye 31a.7
dūdhāne (دُودُ خَانَه) : duma: , buhar: yeri
d.sine 86a.2
dūdiye: (دُودِيَه) : karda aid, böcekle ilgili
d. 31a.9, 31a.10
duhān (دُخَان) : tütün, duman
d.e 144a.7, 13
duhānī (دُخَانِي) : tütünlü, dumanlı, dumana ait
d.133a.10
duhānū'l-kavārir (دُخَانُ الْكَوَارِيرِ) : sırça (cam) isi, dumanı
d.78b.3, 148a.2
duhānū'l-kendir (دُخَانُ الْكَنْدَرِ) : kendir isi, dumanı
d.78a.13
duhne-i firenği (دُخْنَه فِرَنْكِي) : firenk darısı
d.205a.12
dūn (دُون) : gece, akşam
d.185a.5

dur-(- />): beklemek, bir süre durmak

d.a 47b.6, 122b.2

d.ur 24b.10

d.urken 203b.8

+dur (, />) :+Dir bildirme eki

d.1b.1, 1b.2, 1b.4, 1b.5, 1b.5, 1b.6, 2a.1, 2a.2,
 2b.6, 2b.7, 2b.8, 3a.3, 3a.5, 3a.9, 3a.11, 4a.5,
 4a.7, 4a.8, 4a.9, 4a.11, 4b.3, 4b.6, 4b.8,
 4b.12, 11a.1, 12a.2, 12a.3, 12a.8, 12a.10,
 12a.12, 12b.2, 12b.4, 12b.6, 12b.7, 12b.101,
 3a.7, 13a.8, 13b.1, 14a.7, 14a.9, 14a.12, 14b.2,
 14b.4, 14b.9, 15a.1, 15a.2, 15a.3, 15a.4, 15a.5,
 15a.6, 15a.7, 15a.10, 15a.11, 15a.13, 15b.1,
 15b.2, 15b.3, 15b.7, 15b.12, 16a.5, 16a.7,
 16a.8, 16a.9, 16a.13, 16b.1, 16b.3, 16b.5,
 16b.8, 17a.2, 17a.6, 17b.2, 17b.2, 17b.4,
 17b.11, 18a.1, 18a.2, 18a.4, 18b.2, 18b.3,
 18b.3, 18b.4, 18b.6, 18b.7, 18b.8, 19a.1, 19a.2,
 19a.6, 19a.10, 19a.11, 19a.12, 19a.13, 20b.6,
 20b.7, 20b.10, 21a.3, 21a.7, 21a.9, 21a.10,
 21a.13, 21b.1, 12b.2, 21b.3, 22a.5, 22a.6,
 22a.7, 22a.9, 22a.10, 22a.11, 22a.12, 22a.13,
 22b.3, 22b.4, 22b.7, 22b.8, 22b.11, 23a.1,
 23a.3, 23a.4, 23a.7, 23a.8, 23a.11, 23a.12,
 23a.13, 23b.2, 23b.3, 23b.4, 23b.5, 23b.5,
 23b.6, 23b.12, 23b.13, 24a.1, 24a.3, 24a.5,
 24a.6, 24a.8, 24a.12, 24b.2, 24b.3, 24b.4,
 24b.5, 24b.6, 24.10, 24b.12, 24b.13, 25a.1,
 25a.3, 25a.4, 25a.5, 25a.7, 25a.8, 25a.9,
 25a.11, 25a.12, 25a.13, 25b.1, 25b.1, 25b.2,
 25b.3, 25.4, 25b.5, 25b.6, 25b.8, 25b.10,
 25b.11, 25b.13, 26a.1, 26a.2, 26a.6, 26a.11,
 26a.12, 26a.13, 26b.1, 26b.2, 26b.3, 26b.4,
 26b.5, 26b.6, 26b.9, 26b.10, 26b.13, 27a.2,
 27a.4, 27a.5, 27a.7, 27a.9, 27a.10, 27a.11,
 27a.12, 27a.13, 27b.1, 27b.3, 27b.5, 27b.6,
 27b.8, 28a.1, 28a.2, 28a.9, 28a.9, 28a.11,
 28a.12, 28b.2, 28b.3, 28b.4, 28b.5, 28b.6,

28b.7, 28b.8, 28b.9, 28b.10, 28b.12, 28b.13,
29a.2, 29a.3, 29a.7, 29a.8, 29a.11, 29a.12,
29a.13, 29b.1, 29b.2, 29b.3, 29b.4, 29b.5,
29b.8, 29b.11; 29b.13, 30a.5, 30a.6,
30a.7, 30a.8, 30a.9, 30a.10, 30a.11, 30a.12,
30b.3, 30b.5, 30b.7, 30b.8, 30b.12, 30b.13,
31a.1, 31a.3, 31a.4, 31a.5, 31a.6, 31a.7,
31a.13, 31b.1, 31b.2, 31b.8, 32a.3, 32a.4,
32a.5, 31a.6, 32a.7, 32a.9, 32a.10, 32a.11,
32a.13, 32b.1, 32b.13, 32b.4, 32b.5, 32b.8,
32b.10, 33b.7, 33b.13, 34a.12, 34a.13, 34a.7,
34a.13, 34b.7, 34b.12, 34b.6, 35b.12, 36a.3,
36a.8, 36a.9, 36a.11, 36a.13, 37a.8, 37b.9,
39a.9, 39a.11, 39b.1, 39b.10, 40a.2, 40a.3,
40a.4, 40a.5, 40a.6, 40a.7, 40a.8, 40a.13,
40b.2, 40b.3, 40b.4, 40b.8, 40b.13, 41a.10,
41b.7, 41b.8, 41b.9, 41b.10, 41b.11, 42a.2,
42a.5, 42b.7, 43a.4, 44a.1, 44b.4, 44b.7, 45a.2,
45a.5, 45a.9, 45a.11, 45b.1, 45b.12, 46a.1,
46a.2, 46a.3, 46a.4, 46a.5, 46a.6, 46a.7, 46a.9,
46a.10, 47a.9, 47a.10, 47a.12, 47a.13, 47b.13,
48a.10, 48a.13, 49a.10, 49a.11, 49a.13, 49b.3,
49b.11, 50a.3, 50a.8, 50a.11, 50b.2, 51a.6,
51a.9, 51a.11, 51a.12, 51b.2, 51b.3, 51b.5,
51b.6, 51b.10, 51b.11, 51b.12, 52a.2, 52a.3,
52a.4, 52a.11, 52b.3, 53a.1, 53a.4, 53a.7,
53a.8, 53a.9, 53b.12, 54a.2, 54a.4, 56a.2,
56b.4, 57b.4, 57b.6, 58a.8, 58b.9, 58b.(1).3,
58b.(1).11, 59a(1).3, 59a.(1).10, 59a.3, 59a.4,
59b.1, 59b.13, 60a.3, 60a.4, 60b.2, 60b.10,
61a.1, 61a.2, 61a.3, 61a.6, 61a.10, 61b.2,
61b.4, 61b.6, 61b.7, 61b.9, 61b.12, 61b.13,
62a.1, 62a.2, 62a.3, 62a.5, 62a.6, 62a.13,
62b.1, 62b.3, 62b.4, 62b.5, 63a.1, 63a.4, 63a.5,
63a.6, 63a.8, 63a.9, 63a.10, 63a.13, 63b.1, 63b.4,
63b.5, 63b.5, 63b.6, 63b.8, 63b.10, 63b.11,
63b.12, 63b.13, 64a.1, 64a.4, 64a.5, 64a.7,
64a.8, 64a.9, 64a.10, 64a.11, 64a.13, 64b.1,

64b.4, 64b.5, 64b.6, 64b.8, 64b.9, 64b.10,
64b.12, 65a.2, 65a.3, 65a.3, 65a.3, 65a.4,
65a.7, 65a.8, 65a.10, 65a.11, 65a.13, 65b.2,
65b.3, 65b.6, 65b.7, 65b.9, 65b.12, 65b.13,
66a.4, 66a.5, 66a.8, 66a.9, 66a.10, 66a.13,
66b.1, 66b.2, 66b.3, 66b.4, 66b.6, 66b.8, 66b.9,
66b.10, 66b.12, 66b.13, 67a.1, 67a.2, 67a.3,
67a.10, 67b.1, 67b.7, 67b.12, 67b.13, 68a.1,
68a.2, 68a.3, 68a.4, 68a.6, 67b.7, 67b.12,
67b.13, 68a.1, 68a.2, 68a.3, 68a.4, 68b.1,
68a.6, 68a.11, 68a.13, 68b.3, 68b.4, 68b.7,
68b.8, 69a.4, 69a.8, 69a.9, 69a.11, 62b.2,
69b.4, 69b.5, 69b.6, 69b.7, 69b.8, 69b.9,
69b.10, 69b.11, 69b.13, 70a.11, 70a.12, 70a.13,
70b.3, 70b.7, 70b.11, 70b.12, 71a.11, 71a.12,
71b.1, 71b.2, 71b.5, 71b.9, 71b.13, 72a.1,
72a.2, 72a.4, 72a.7, 72a.11, 72a.12, 72b.11,
73a.3, 73a.4, 73a.8, 73a.9, 73a.12, 73a.13,
73b.1, 73b.2, 73b.5, 73b.6, 73b.8, 73b.10,
73b.12, 73b.13, 74a.1, 74a.2, 74a.3, 74a.4,
74a.5, 74a.8, 74a.9, 74a.10, 74a.11, 74a.12,
74a.13, 74b.5, 74b.8, 74b.9, 74b.10, 74b.12,
74b.13, 75a.1, 75a.2, 75a.3, 75a.4, 75a.7,
75a.8, 75a.9, 75a.12, 75b.1, 75b.2, 75b.3,
75b.6, 75b.12, 76a.2, 76a.3, 76a.5, 76a.6,
76a.7, 76a.9, 76a.10, 76a.11, 76a.13, 76b.2,
76b.3, 76b.4, 76b.6, 76b.7, 76b.8, 76b.9,
76b.10, 76b.11, 76b.13, 77a.1, 77a.2, 77a.3,
77a.7, 77a.9, 77a.10, 77a.12, 77b.1, 77b.3,
77b.4, 77b.6, 77b.7, 77b.8, 77b.9, 77b.11,
77b.13, 78a.1, 78a.2, 78a.4, 78a.5, 78a.6,,
78a.7, 78a.8, 78a.9, 78a.10, 78a.11, 78a.12,
78a.13, 78b.2, 78b.3, 78b.4, 78b.5, 78b.6,
78b.7, 78b.8, 78b.9, 78b.10, 78b.11, 78b.12,
78b.13, 79a.4, 79a.5, 79a.6, 79a.7, 79a.8,
79a.9, 79a.10, 79a.11, 79a.12, 79a.13, 79b.3,
79b.5, 79b.6, 79b.8, 79b.10, 79b.11, 79b.12,
79b.13, 79b.13, 80a.1, 80a.2, 80a.3, 80a.5,

80a.7, 80a.8, 80a.9, 80a.11, 80a.13, 80b.8,
80b.9, 80b.10, 80b.11, 80b.12, 80b.13, 81a.2,
81a.3, 81a.4, 81a.5, 81a.6, 81a.7, 81a.10,
81a.12, 81b.1, 81b.2, 81b.3, 81b.4, 81b.5,
81b.6, 81b.7, 81b.8, 81b.9, 81b.10, 81b.11,
81b.12, 81b.13, 82a.2, 82a.3, 82a.4, 82a.5,
82a.6, 82a.7, 82a.8, 82a.9, 82a.11, 82a.12,
82a.13, 82b.1, 82b.2, 82b.3, 82b.6, 82b.7,
82b.8, 82b.9, 82b.10, 82b.11, 82b.12, 82b.13,
83a.1, 83a.2, 83a.3, 83a.4, 83a.5, 83a.6, 83a.7,
83a.8, 83a.9, 83a.10, 83a.11, 83a.12, 83a.13,
83b.3, 83b.4, 83b.5, 83b.7, 83b.9, 83b.11,
83b.12, 83b.13, 84a.1, 84a.2, 84a.3, 84a.4,
84a.5, 84a.6, 84a.9, 84a.10, 84a.11, 84a.13,
84b.1, 84b.2, 84b.3, 84b.4, 84b.5, 84b.7, 84b.8,
84b.9, 84b.10, 84b.11, 84b.12, 85a.1, 85a.2,
85a.4, 85a.5, 85a.6, 85a.13, 85b.1, 85b.3,
85b.7, 85b.8, 85b.10, 86a.1, 86b.7, 86b.9,
87a.2, 87a.3, 87a.4, 87a.5, 87a.6, 87a.7,
87a.10, 87b.2, 87b.3, 87b.4, 87b.6, 87b.7,
87b.11, 87b.12, 88a.1, 88a.3, 88a.4, 88a.5,
88a.6, 88a.8, 88a.9, 88a.10, 88a.11, 88b.2,
88b.3, 88b.4, 88b.5, 89a.1, 89a.8, 90a.9, 90b.5,
90b.6, 90b.7, 90b.8, 92a.4, 92a.11, 92b.12,
93a.1, 93a.2, 93a.4, 93a.6, 94a.3, 94b.7, 94b.9,
94b.10, 95a.8, 95a.9, 95a.10, 95a.11, 95b.8,
95b.12, 96a.5, 96a.7, 96a.8, 96a.9, 96a.10,
96a.12, 96a.13, 97a.1, 97a.2, 97a.3, 97a.6,
97b.8, 97b.13, 98a.9, 98a.11, 98b.9, 98b.13,
99a.7, 99a.8, 99a.9, 99a.12, 99b.9, 99b.10,
100a.4, 100a.7, 100b.6, 100b.8, 101b.5, 101b.7,
102a.8, 102a.12, 102a.12, 102b.4, 102b.5,
102b.9, 103a.1, 103b.1, 103b.10, 104a.5, 104a.6,
104a.8, 104a.9, 104a.10, 104a.12, 104b.3,
104b.6, 104b.7, 104b.10, 104b.11, 105a.11,
105b.4, 105b.10, 106b.4, 106a.6, 106a.8, 106a.9,
106a.10, 107a.6, 107b.1, 107bb.4, 107b.5,
107b.7, 107b.8, 108a.2, 108a.4, 108a.6, 108a.11,

108a.13, 108b.1, 108b.3, 108b.7, 108b.8, 108b.9,
108b.10, 108b.12, 109a.3, 109a.5, 109a.6,
109b.9, 109b.13, 110a.2, 110a.4, 110a.6, 110b.1,
110b.4, 110b.8, 111a.9, 111a.12, 111b.4, 111b.9,
111b.11, 111b.12, 112a.2, 112a.10, 112b.9,
113a.9, 113b.9, 114a.2, 114a.3, 114a.8, 114a.9,
114a.10, 115a.4, 115a.5, 115a.12, 115b.4,
115b.5, 115b.9, 116b.1, 116b.4, 116b.5, 116b.8,
117b.9, 118b.1, 118b.10, 118b.13, 119a.1,
119a.2, 119a.9, 119b.8, 120b.2, 121a.1, 121a.12,
121b.5, 121b.10, 121b.11, 122a.12, 123b.1,
123b.6, 123a.9, 124a.4, 124a.7, 124b.6, 124b.11,
125a.3, 125a.6, 125a.6, 125a.8, 125a.13, 125b.4,
125b.5, 125b.7, 126a.9, 126a.10, 126a.13,
126b.2, 126b.3, 126b.4, 126b.5, 126b.6, 126b.7,
126b.8, 126b.9, 126b.3, 126b.4, 126b.5, 126b.6,
126b.7, 126b.8, 126b.9, 126b.10, 126b.11,
126b.12, 126b.13, 127a.1, 127a.2, 127a.3,
127a.4, 127a.5, 127a.6, 127a.7, 127b.6, 127b.9,
127b.10, 127b.11, 128a.1, 128a.4, 128a.5,
128a.6, 128a.12, 128b.3, 128b.6, 128b.7, 129a.4,
129a.5, 129b.2, 129b.4, 129b.5, 129b.7, 129b.9,
129b.10, 130a.4, 130a.9, 130a.10, 130a.11,
131a.4, 132a.4, 132a.8, 132a.9, 132a.13, 132b.1,
132b.2, 132b.3, 133a.6, 133b.2, 133b.4, 133b.5,
133b.6, 133b.8, 134a.3, 134a.6, 134b.2, 134b.5,
134b.11, 134b.13, 135a.1, 135a.5, 135a.9,
135a.10, 135a.12, 135b.8, 135b.10, 135b.11,
135b.13, 136a.8, 136b.13, 137a.3, 137a.8,
137b.1, 137b.5, 137b.6, 137b.7, 137b.10, 139a.6,
139b.2, 139b.2, 139b.11, 139b.12, 139b.13,
140a.5, 140a.6, 140a.7, 140a.11, 140a.12,
140b.1, 140b.3, 140b.7, 140b.10, 140b.11,
140b.12, 141a.3, 141b.10, 141b.12, 141b.13,
142a.10, 142a.10, 142b.4, 142b.8, 142b.12,
143a.7, 143a.9, 143a.10, 143a.11, 143b.6,
143b.9, 144a.2, 144a.5, 144a.9, 144b.1, 144b.6,
144b.12, 145a.2, 145a.3, 145a.6, 145b.5, 145b.9,

146a.2, 146a.7, 147b.1, 147b.2, 147b.10, 148a.5,
148a.6, 148a.9, 148b.3, 148b.4, 148b.11, 149a.3,
149a.4, 149b.1, 149b.10, 150a.6, 150a.10,
150a.12, 150b.10, 150b.11, 151a.1, 151a.2,
151a.3, 151a.4, 151a.5, 151a.10, 151b.6, 151b.8,
151b.11, 152a.1, 152a.4, 152a.9, 152a.11,
152b.2, 152b.4, 153a.1, 154a.7, 154b.2, 154b.2,
154b.8, 154b.10, 155a.3, 155a.6, 155a.9, 155b.5,
156a.3, 156a.4, 156a.5, 156a.13, 157a.1, 157a.4,
157a.7, 157a.11, 157b.12, 158a.4, 158a.11,
158b.5, 158b.13, 159a.3, 159a.5, 159a.8,
159b.13, 160a.3, 160a.6, 160a.7, 160a.8, 160b.2,
160b.5, 160b.6, 160.7, 160b.8, 161a.5, 161a.6,
161a.8, 161a.10, 161b.1, 162a., 162a.7, 162a.8,
162a.12, 161b.6, 162b.1, 162b.3, 162b.6, 162b.9,
162b.13, 163a.1, 163a.2, 163a.7, 163a.10,
164a.8, 164a.12, 164b.11, 165a.2, 165a.6,
165b.2, 165b.3, 165b.5, 165b.9, 165b.11, 166a.3,
166a.4, 166a.6, 166a.9, 166a.10, 166a.11,
166a.12, 166b.7, 167a.8, 167a.9, 167a.10,
167b.1, 167b.10, 168a.2, 168a.7, 168b.2,
168b.13, 169a.5, 169b.3, 169b.5, 169b.10,
170a.6, 170b.2, 170b.9, 170b.10, 171a.1, 171a.6,
171a.7, 171b.1, 171b.2, 171b.4, 172a.7, 172a.10,
172b.2, 173a.7, 173a.13, 173b.2, 173b.4, 173b.8,
173b.8, 174a.2, 174a.6, 174a.10, 174a.11,
174b.8, 174b.10, 175a.9, 175a.12, 175a.13,
175b.1, 175b.5, 175b.9, 175b.13, 176a.1, 176a.4,
176a.6, 176a.11, 176b.6, 176b.7, 176b.10,
176b.13, 177a.1, 177a.10, 177a.11, 178a.5,
178a.13, 178b.2, 178b.10, 178b.13, 179a.1,
179a.2, 179a.5, 179a.6, 179a.7, 179a.8, 179a.10,
179a.12, 179a.13, 179b.5, 179b.7, 179b.12,
180a.1, 180a.3, 180a.4, 180a.8, 180a.9, 180b.10,
181a.13, 181b.6, 181b.9, 181b.11, 181b.13,
182a.1, 182a.2, 182a.3, 182a.4, 182a.5, 182a.6,
182a.7, 182a.10, 182a.11, 182a.12, 182b.4,
182b.10, 182b.10, 182b.13, 183a.1, 183a.4,

183a.9, 183a.11, 183a.12, 183b.4, 183b.5,
 183b.6, 183b.7, 183b.8, 183b.9, 183b.11,
 183b.12, 184a.2, 184a.3, 185a.1, 186a.1,
 186b.12, 187a.1, 187a.7, 187a.8, 187a.12,
 187b.5, 187b.9, 188a.6, 188a.9, 188b.4, 188b.6,
 188b.7, 189a.1, 189a.2, 190a.3, 190b.4, 191a.1,
 191a.4, 191a.7, 191a.12, 191b.12, 191b.13,
 192a.1, 192a.2, 192a.8, 192b.2, 192b.3, 192b.4,
 192b.6, 192b.7, 192b.12, 193a.2, 193a.6, 193a.9,
 193b.2, 193b.3, 193b.4, 193b.6, 193b.10,
 193b.13, 194a.12, 194a.10, 194a.11, 194a.12,
 194b.2, 194b.5, 194b.7, 194b.13, 195a.6,
 195a.12, 195b.6, 195b.8, 195b.11, 195b.12,
 196a.4, 196a.7, 196b.3, 196b.4, 196b.11, 197a.1,
 197a.4, 197a.6, 197a.9, 197a.10, 197b.1, 197b.5,
 197b.6, 197b.7, 197b.8, 197b.9, 197b.13, 198a.3,
 198a.4, 198a.10, 198b.3, 199a.9, 199a.13,
 199b.1, 199b.5, 200a.1, 200a.1, 200a.6, 200a.8,
 200a.13, 200b.1, 200b.2, 200b.3, 200b.3, 200b.7,
 201a.8, 201a.11, 201a.13, 201b.1, 201b.3,
 202a.2, 202a.3, 202b.4, 202b.8, 202b.12, 203a.5,
 203a.6, 204a.9, 204b.12, 205a.1, 205a.10,
 205b.5, 206b.11, 209b.1, 212a.3, 212a.6, 212a.12

durüş-(- دُرُوشْ): bekleyerek öğrenmek, tecrübe görmek

d.mış 4b.13

dut (دُوْتُ):

günlük dutı: günlük bitkisinin dutu, meyvesi

d.nı 119b.10

dut- (- دُوْتُ): 1. hastalık nöbeti tutmak

d.acakdur 60a.3,

d.ıcak 59b.10

2. kaplamak, örtmek

d.a 27b.4

3. ilâç tatbik etmek

d.alar 112a.7

d.up 42a.9

4. bekletmek, durumunu korumak

d.a 183a.13

d.alar 115a.4, 170a.2, 176b.4

5. bir işleme tabi tutmak

d.118a.7, 118a.10

ağzı dutıl-: çıkış yolu tıkanmak

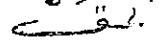
d.up 122b.3

mekân dut-: yer tutmak, yer etmek; terketmemek

d.up 21a.4

yakasından dut-: hesap sormak

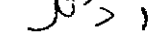
d.up 2a.11

dutmak (): 1. bekletmek

d.85a.8

2. tutma hassası, tutma kuvveti

d.lıkdur 22a.7

dutul- ():

yolu dutul-: yolu engellenmek, tıkanmak

d.duginun 13b.7

dübyele (): irinli küçük bir tümör, apse, bir göz hastalığı

d.154a.6, 158a.3, 159a.9, 159a.13,

d.de 156a.11

d.nün 154a.6, 156b.2, 156b.12,

dübeyle (): (A.E) dümbel) dübeyle

d.nün 126a.4

düğme (): elbisenin yakasını birleştirmeye yarayan tutturmalık

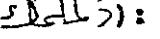
d.lerini 129a.11

gül düğmesi: gül goncası

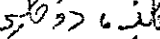
d.210b.3

kızıl gül düğmesi: kırmızı gül goncası

d.154b.3, 120a.4

düğmelemek (): yakayı iliştmek, tutturmak

d.den 158b.2,

dükeli(n) (): her nevi, tamamı, bütün

d.3a.8, 4a.8, 16b.1, 21a.13, 23a.8, 23a.8, 23b.3,

40a.13, 42b.12, 43a.11, 44a.1, 44a.7, 47b.9,

48a.2, 60b.8, 61a.10, 66b.9, 67b.5, 75b.11,

76a.9, 119b.10, 158a.2, 159b.5, 161b.3, 192a.13,

d.(n)+0 43a.13, 43b.8, 45b.4, 48b.9, 55a.4, 55a.6,

- 55b.1, 56b.2, 100a.5, 102a.5, 102b.1 108a.1,
119b.2, 120a.5, 125b.1
- d.nden 16b.12, 75b.1
- d.(n)i 39a.4, 39a.8, 43b.3, 48a.8, 54b.5,
58b.(1).7, 59a.6, 90a.12, 92a.13, 92b.8, 104b.4,
116b.10, 122b.12, 130b.5, 131a.9, 131b.7,
133b.11, 136a.10, 136a.12, 138b.12, 142a.9,
142b.3, 144b.5, 144b.11, 147a.2, 147b.8, 153b.4,
163b.1, 168b.1, 168b.12, 171b.8, 171b.11, 172a.1,
172a.3, 173b.10, 175a.8, 175a.11, 184b.9,
185a.13, 204b.9, 205a.9, 208b.10, 212a.1, 212a.5,
212a.11
- d.nün 24b.7
- d.si 188b.4, 193b.2,
- d.sine 88b.8
- d.sini 180b.3
- dümmel (): çıban
d.110a.3, 110a.4,
d.ün 91a.9
- dünyāvi (): dünyevi, dünya ile ilgili, dünyaya
ait
- d.5a.10
- dür (): ikinci şahıs faktitif emir eki
d.3b11
- dürd (): törtü
d.ile 92b.1, 112a.3,
- dürlü (): Türlü, çeşitli
d.2b.2, 6a.9, 17b.6, 37b.5, 47b.7, 50b.11, 50b.11,
61a.11, 62b.2, 66b.13, 70b.6, 72a.5, 130a.2,
130a.9, 174a.10, 177b.3, 180b.6, 181a.2, 184a.4,
197b.5, 198a.6,
d.dür 40b.4, 49a.9, 67a.2, 85b.1, 127b.10, 157a.1,
192a.8, 192b.4, 193a.2, 196b.11, 197a.4, 197a.9,
d.sine 108a.3,
d.sinün 49b.1
- dürlü dürlü: çeşit çeşit
d.47b.7, 70b.6, 94b.8, 103b.3, 126a.8
- dür- (-): katlamak, toplamak

- d.eler 147b.4
- dürül- (دُرُّل): Katlanmak, toplanmak, (bkz. dürül-)
- d.ür 128a.9
- d.meye 179b.9
- dürre (دُرَّة): eti gevrek, keklik cinsinden bir kuş; çil kuşu turaç kuşu
- d.16b.11, 44b.12, 58a.3
- dürt- (دُرَّت): sürmek, bulaştırmak
- d.e 49a.4, 58a.12,
- d.eler 34a.7, 39a.6, 44b.2, 49b.13, 53b.6, 55b.1?, 56b.5, 59a.10, 113a.5, 113a.6, 115a.10, 145b.1, 164b.10, 164b.11, 199b.6, 210a.3, 210a.7, 212a.2
- d.elerse 39b.6, 39b.12,
- d.se 120b.8,
- d.şeler 80a.6, 84b.13,
- d.üp 40b.9, 50a.4, 109b.6
- dürtin- (دُرَّتْ): kendi kendine birşey sürünmek: (bkz. dürtün-)
- d.e 37a.10
- dürtmek (دُرَّتْ): sürmek, bulaştırmak, yaymak
- d.137a.2, 204b.12,
- d.dür 109a.3
- dürtün- (دُرَّتْ): kendi kendine birşey sürünmek (bkz. dürtin-)
- d.se 44a.5
- dürül- (دُرُّل) (bkz. dürül-)
- d.meye 148b.9
- +dürür (دُرُّر): bildirme eki (bkz. dUr)
- d.4b.5, 80b.12
- dürüst (دُرُّسْت): sağlıklı, sağlam
- d.12a.12, 13a.1, 54a.2, 75a.10, 76b.7, 78a.9, 100a.3, 116a.10, 178b.13, 179a.1, 202b.5,
- dürüstlik (دُرُّسْتَلِك): sağlıklı, sağlam
- d.ile 115b.1
- düş- (دُش): 1. inmek, düşmek, ayrılmak
- d.e 73b.9, 193a.13
- d.er 116b.6, 116b.7, 132a.6, 173a.1,
- d.icek 124a.6, 197a.7

d.ince 100a.2

d.meye 124a.5

d.miş 30a.6, 99a.1, 139b.4, 139b.7, 201a.13,

2. kuvvetli azalmak

d.er 68b.11, 68b.13, 192a.2, 192a.3, 192a.8,
194a.11, 194a.12, 195a.11, 195b.12,

d.meye 31b.10

3. uygun gelmek

d.er 69a.6, 69a.10

4. yerleşmek, yer tutmak

d.er 6b.5

5. isabet etmek

d.er 90b.7, 193a.10, 194a.11

6. esas, orijinal hali bozulmak

d.en 156b.4,

d.er 91b.8,, 162a.2, 193a.2, 194a.13

7. yapışmak, dolanmak, ilişmek, yerleşmek

d.en 81b.8

d.er 117a.13, 143b.10, 143b.11, 143b.12, 143b.13,
144a.1, 162a.8, 162a.9, 166b.8

ıraq düş-: uzak kalmak

d.er 9b.9

ırağa düş-: (Bkz. Irak. düş-) uzakta kalma

d.er 196b.12, 197a.7

muvâfık düş-: uygun gelmek, uygun olmak (bkz. muvaffık)

d.di 97b.13

müfid düş-: faydalı olmak, (bkz. müfid)

d.e 122b.2, 152b.9

nâfi' düş-: faydalı gelmek, yararı olmak (bkz.nafi')

d.e 158b.11

nazarı ağa düş-: bakışı birine isabet etmek

d.e 199b.12

nazarı bir nesneye düş-: bakışı bir nesneye isabet
etmek, takılmak

d.e 63a.9

düşmek (): inmek

d.170b.3

d.inün 162b.13

- düşürmek (>> دُشْرَكَ <<): uygun hale getirmek
d.70b.5
- düşmen (>> دُشْمَن <<): düşman, yağlı
d.4b.7, 5b.3, 5b.5, 5b..8
d.e 4b.8
- düş var (>> دُشْوَار <<): güç, zor
d.68b.9, 68bb.11, 187a.9, 189a.3, 197a.5, 197b.7
- düşvarlık (>> دُشْوَارْلِيْكَ <<): zorluk içinde
d.11a 188b.2
- dütüm (>> دُتُّم <<): duman, ateşin alevi ile birlikte çıkan is
d.127b.7, 139b.2, 146a.2, 157a.5, 165a.10, 165b.11,
182a.5, 182b.7, 182b.8, 193a.4
d.den 89a.10, 105a.1, 146b.11
d.e 138b.7
d.i 120a.2, 165a.5
d.ile 152b.3
d.ün 139b.3
- dütüz- (- >> دُتُّوْز <<): koku vermek için bir şey yakıp
tüttürmek, tütsülemek (bkz. dütüzdür-)
d.e 47b.6
- dütüzdür- (- >> دُتُّوْزْدُور <<): koku vermek için bir şey yakıp
tüttürmek, tütsülemek
d.eleler 147b.10
d.üp 138b.7,
- düz-(- >> دُوز <<): dizmek yapmak
d.e 99b.5
d.eleler 35a.12, 39a.9, 88a.12, 88a.13, 116a.10,
123b.6, 129b.11, 131b.13, 132a.2
d.erler 124a.2
d.erlerse 58b.(1).13
d.üp 131b.11
- düze (>> دُوز <<): şekil
d.dür 19a.6
- düzenlik (>> دُوزْنَلِيْكَ <<): intizam, rahatlık
d.130a.9
- düzmek (>> دُوزْمَك <<): dizmek, sıralamak
d.17a.11
- düzül-(- >> دُوزُل <<): dizilmek, düzenlemek
d.miş 58b.(1)10, 150a.9

düzülmek (دُوْرُ الْمَلِكِ): düzenlenmek, dizilmek
d.40a.13

-E-

ebhîre (الْخَيْرَةُ): bularlar, dumanlar
e.111a.10

ebū 'alî (أَبُو عَلِي): ibn-i Sina
e.186b.2

hoca ebū 'alî: bkz. ibn-i sina
e.122a.8

hoca ebū 'alî sîna: Bkz. ebū 'alî
e.98a.9

şeyh ebū 'alî: bkz. ebū 'alî
e.101a.4

ebū yahyâ-yı şemâsî (أَبُو يَحْيَى شَمَاسِي): ?
e.164a.6

eb Yaz (أَبْيَض): beyaz
e.131a.5

e.den 132b.6

şiyâf-ı ebyâz-ı gündür: beyaz gündürden yapılan göz
damlası

e.159a.9, 159a.11

zürür-ı ebyâz: beyaz toz, sürme

e.208a.11, 208a.12

ecel (أَجَلَ): ömrün sonu, hayatın son anı
e.i 66a.11

eczâ (أَجْزَا): 1. hastalıkların tedavisinde kullanılan
çeşitli maddeler

e.192b.3, 192b.11

e.dan 192b.4

e.ları 13a.3

2. parçalar, kısımlar

e.ları 13b.13, 31a.9, 63b.3, 69a.6, 75a.10, 201b.4,

e.larına 10a.5, 82a.12, 83a.9, 90a.6, 169b.2

e.larını 6b.9, 9a.7, 20a.10, 66b.9, 140a.13

e.larının 161a.7, 192b.8, 193b.4, 198a.7

- e.larur 192b.2
 e.nun 193a.8
 e.sı 31a.5, 32a.11, 69a.10, 70b.5, 193b.5, 194b.12
 e.sına 76a.9, 76a.12
 e.sını 66b.3
 e.ya 7b.11
 eczâ-i bâkıyye: artık ilaç
 e.nün 152a.2
 eczâ-i demevî: kana ait ilaç
 e.sine 110b.6
 eczâ-yı dimâğ: beynin bölümleri
 e.un 30a.3
 eczâ-yı rûh: beyin boşluklarından biri
 e.29b.3
 e.ıla 29b.4
 eczâ-yı zât: esas, ana bölüm; unsur
 e.1 26a.11

edna (ادنی): aşağı, bayağı

e.2b.9, 2b.11

edviye (ادویة): ilâç, ilâçlar:

e.4a.4, 5b.10, 6b.2, 9b.10, 11a.9, 47b.9, 71a.5,
 71a.11, 73b.1, 73b.3, 85b.3, 88a.4, 88b.3, 97a.2,
 105b.1, 119b.6, 121b.10, 121b.11, 122a.13,
 122b.2, 122b.9, 129b.12, 129b.13, 143a.2, 153a.8,
 167a.9

e.de 6a.10

e.den 120a.4, 130a.2

e.dendür 87a.3

e.dür 7a.9, 7a.10, 7a.11, 7a.12, 7a.13, 7b.2, 7b.3,
 7b.4, 7b.5, 7b.7, 7b.10, 7b.12, 8a.1, 8a.2, 8a.7,
 8a.10, 8a.12, 8b.1, 8b.2, 8.4, 8b.5, 8b.8, 8b.10,
 8b.11, 9a.1, 9a.2, 9a.3, 9a.5, 9a.6, 9a.7,
 9a.9, 9a.11, 9a.12, 9b.1, 9b.2, 9b.3, 9b.7,
 9b.10, 9b.13, 10a.2, 10a.3, 10a.5, 10a.6, 10a.10,

10a.11, 10a.12, 10b.1, 10b.1, 10b.5, 10b.10,
10b.12, 11a.1, 11a.2, 73b.13

e.le 121a.12

e.ler 11a.11, 47a.2, 69a.11, 70a.13, 73b.2, 74b.3,
74b.6, 87a.6, 87a.13, 87b.9, 88a.3, 88a.7,
88a.13, 88b.1, 95b.8, 98a.3, 105b.6, 106a.4,
109a.6, 111a.4, 115b.2, 115b.12, 116b.9, 119a.3,
119a.5, 121b.9, 121b.10, 125a.8, 130a.6, 130a.10,
130a.12, 130a.13, 130b.1, 134b.9, 140a.12,
147b.3, 150b.2, 151a.10, 152a.13, 161b.13,
162b.1, 162b.4, 162b.13, 167a.6, 167a.7, 186b.6,
184b.1, 193b.11, 200a.5, 203a.4

e.lerde 73a.13, 87b.8

e.lerden 116b.11, 128b.7, 129b.11, 140b.2, 144a.7,
148.5, 162a.1, 175a.4,

e.lerdür 9b.11, 10a.11, 10b.9, 73a.12, 73b.9,
73b.11, 73b.12, 73b.13, 74b.10

e.lere 109a.6, 186a.13

e.leri 12a.1, 47b.9, 59b.4, 69a.12, 69b.2, 69b.3,
73a.3, 73a.8, 73a.11, 73b.7, 74a.11, 74b.5,
74b.5, 74b.8, 74b.13, 75a.1, 75a.3, 75a.12,
75b.3, 75b.6, 85a.13, 85b.3, 86b.5, 86b.8, 87a.1,
87b.7, 89a.6, 99b.10, 122a.4, 124b.13, 143a.2,
163b.10, 164a.4, 186a.12, 211a.5

e.lerile 70a.3, 70a.5, 70a.8, 73b.3, 92b.2, 95b.1,
96b.8, 99b.9, 140a.12,

e.lerini 85a.11

e.lerinün 73a.1

e.lerle 51a.10, 95b.1, 123a.11, 125a.11, 125a.12,
159b.8, 162b.11, 163a.1, 169a.2, 76b.4, 198b.13,

e.lerün 73b.6, 74b.1, 74b.4, 87b.11, 87b.13,
116a.10, 125a.8,

e.nün 9a.4, 11a.7, 11a.10, 11b.8, 12a.5, 45b.5,
70a.10, 70b.1, 87b.6, 88a.5, 88a.11,, 97b.1,
100a.4, 102a.8, 103b.1, 106b.4, 107a.1, 107a.6,

107a.13, 107b.4, 108a.2, 111b.4, 119b.8,
120a.3, 122a.5, 142a.9, 142b.4, 142b.8, 142b.12,
144b.6, 144b.12, 145a.2, 154b.2, 154b.7, 154b.9,
155a.3, 159a.8, 162a.6, 163a.7 164a.12, 165a.6,
167b.5, 168b.2, 168b.13, 173b.8, 175a.12, 204a.9,
205a.10, 205b.5

e.yi 3b.2, 85b.9, 85b.11, 122b.9, 155b.11

e.yile 179a.12, 179b.5, 179b.7

edviye-i laṭīf (ادوية لطيفة): hoş, güzel ilaçlar

e.11b.9

edviye-yi müfred (ادوية مفردة): müfred ilâçları terkibi
tek cihetli te'sir icra ettiği içi çok iyi hasaplanması
gereken, bu yüzden mürekkep ilaçlara nazaran hazırlanması
daha zor olan ilaçlar (bkz. edviye-i müfrede)

e.i 75b.11

edviye-i müfrede (ادوية مفردة): (bkz. edviyey-i müfred)

e.yi 61a.10

edviye-i muḥallil: (ادوية محلل): yumrular şişleri veya
bir iltihabı iyi eden ilaçlar

e.71a.11

edviye-i muṣāḥibe (ادوية مصاحبة): gözden yaş etirmek
temizleyen sürme

e.135a.7

ef'āl (أفعال): işler, ameller

e.6a.10

e.i 24b.2, 50b.13

e.inden 8a.13,

e.ini 6b1

ef'āl-i edviye (أفعال ادوية): ilâçların işi; ilâçların
etkisi

e.11a.6

ef'ā (أفعى): alaca derili engerek yılanı

e.100 b.3

efi'i öd: engerek yılanı ödü.

e.186b.3

- efsentiin (اَفْسَنْتِيْن): pelin otu, aprı yavsanı, afsentini
 e.45b.3, 59a.(1).1
- eftimun (اَفْتِيْمُوْن): eftimon, bostanbozan, bağbozan,
 gelinsaçı gibi isimlerle ifade edilen kekiğin bir türü
 e.46b.3
- efzal (اَفْضَل): en la, üstün
 e.dür 84b.5
 e.idür 3a.9
- efzal-i enbiyā (اَفْضَلِ اَنْبِيَا): peygamberlerin fazileti
 e.1b.4
- efzal-i ğidā (اَفْضَلِ غِدَا): gıdanın yararı faydası
 e.16a.9
- eger (اَكْرَ): eğer, şāyet (bkz. egerçi)
 e.5b.6, 5b.7, 8a.3, 9a.5, 10b.6, 14b.6, 15b.4,
 16b.12, 17a.5, 18a.2, 18a.4, 18a.12, 18b.8,
 18b.9, 18b.11, 18b.12, 19a.2, 20a.4, 20b.6,
 20a.7, 20a.9, 20a.11, 20a.13, 20b.1, 20b.10,
 21a.10, 21b.4, 21b.13, 24a.4, 24b.8, 26b.7,
 32b.8, 34a.12, 34b.2, 35a.1, 35a.11, 35b.8,
 36a.4, 36b.11, 37a.2, 37a.8, 37b.7, 37b.8,
 37b.11, 38a.4, 39a.6, 39b.2, 39b.11, 40a.9,
 40a.10, 40a.13, 40b.8, 41a.5, 41a.8, 41b.3,
 42a.7, 42b.7, 44b.5, 45a.8, 45a.12, 47a.12,
 48a.10, 48b.5, 48b.11, 50b.6, 51a.113, 52a.5,
 52a.9, 52b.5, 53b.6, 53b.8, 53b.11, 54a.1,
 54a.4, 54a.6, 54b.8, 56b.3, 57a.11, 57a.13,
 57b.2, 57b.3, 57b.9, 58a.7, 58a.9, 58a.12,
 58b.9, 58b.(1).12, 59a.1, 59a.10, 59b.3, 60a.7,
 66a.6, 66b.5, 69a.12, 69b.1, 69b.3, 69b.7,
 70b.9, 70b.12, 71a.1, 71a.7, 73a.5, 73a.10,
 74a.4, 77b.5, 78a.3, 78a.5, 81b.5, 86b.10,
 87a.7, 92b.1, 92b.3, 92b.8, 93b.1, 93b.13,
 94a.10, 94a.12, 95b.1, 96a.2, 96a.5, 96b.5,
 97b.9, 99a.4, 100a.2, 100a.6, 101a.2, 101a.10,
 102b.10, 104a.2, 104a.7, 105b.1, 105b.12,

108a.6, 108a.9, 109b.7, 110b.1, 110b.10,
 110b.13, 112a.5, 113a.3, 113b.6, 115a.2,
 115a.11, 115b.1, 115b.8, 115b.11, 115b.12,
 116a.4, 116a.8, 116b.11, 117a.5, 117b.6, 119a.2,
 119a.4, 119a.6, 119a.7, 120a.5, 120b.8, 121b.2,
 121b.5, 121b.6, 122a.1, 122a.3, 122a.7, 122a.10,
 124a.6, 124b.1, 125a.11, 127b.4, 128a.2, 129a.7,
 129b.7, 130a.11, 132a.5, 134a.12, 136b.8,
 137a.12, 137b.7, 138a.2, 138a.8, 138a.10,
 138b.1, 139a.9, 139b.4, 140b.12, 141a.6, 141a.8,
 141a.10, 141b.13, 144a.11, 148a.8, 148b.10,
 149a.2, 149b.2, 149b.10, 150a.2, 150b.2, 152b.8,
 154b.11, 155b.10, 157b.12, 158a.10, 158a.12,
 158b.5, 158b.6, 158b.11, 159a.2, 159a.10,
 159b.5, 159b.6, 159b.7, 161a.9, 161a.10, 163a.8,
 164b.9, 164b.12, 164b.13, 165a.12, 165a.13,
 165b.1, 167a.6, 168b.13, 169a.1, 169a.3, 171a.6,
 171a.10, 172a.9, 174a.11, 174b.11, 174b.12,
 175b.11, 177a.7, 178a.11, 178b.3, 179a.3,
 179a.5, 179b.10, 180a.8, 181b.7, 181b.10,
 181b.11, 182a.2, 182a.3, 182a.6, 182a.9,
 182a.10, 182b.2, 182b.10, 183a.10, 183b.1,
 183b.3, 183b.8, 183b.9, 183b.11, 184a.2, 184a.3,
 184a.8, 185a.5, 185a.8, 187a.5, 187a.8, 187b.9,
 187b.10, 188a.2, 188a.6, 188a.13, 188b.6,
 188b.9, 188b.11, 189a.9, 189a.12, 189b.2,
 189b.3, 190a.2, 190b.6, 191a.5, 192b.1, 192b.2,
 192b.5, 192b.11, 193a.4, 193a.5, 195a.1,
 198b.12, 200b.3, , 200b.6, 200b.7, 201a.2,
 201a.3, 201b.5, 201b.11, 101b.12, 202a.7,
 202b.9, 203a.11, 209a.13

egerçi (اكرج): eger, şayet, olsa da (bkz. eger)

e.5a.12 ,

egil- (- اكل): bükülmek, yamulmak

e.miş 98b.2

- e.ür 202a.6
 egir (أَكْرَهَ): eğir, karın ve bel ağrısına iyi gelen bir kök, andız
 e.69b.2, 74a.12, 163b.7,
 eglen- (- أَكَلَنَ): Beklemek
 e.meye 158b.1
 egri (أَكْرَى): bir tarafa doğru bükülen, çarpık, doğru olmayan (bkz. egrü)
 e. 25a.7, 25a.10, 100a.12, 100b.1, 111b.12,
 e.dür 25a.4
 e.si 202b.7
 egrü (أَكْرَى A.e): (bkz. egri)
 e.175b.10
 egül- (- أَطَلَّ): egilmek, bükülmek
 e.ür 100a.9
 eh(i)l (أَهْلٌ): sahip, ehil, bir işin ustası
 e.i 2b.10
 e.inün 2a.1, 2a.3
 eh1-i ām : (أَهْلٌ عَامٌّ): halktan kişiler
 e.174a.5
 eh1-i hikmet (أَهْلٌ حِكْمَةٍ): hikmet ehli, ilim ve fen sahipleri
 e. 17a.6, 19a.11, 21a.1, 25b.1
 eh1-i 'ilm (أَهْلٌ عِلْمٍ): ilim sahipleri
 e.ün 2b.6
 eh1-i şan'at (أَهْلٌ صِنَاعَتٍ): sanat sahipleri
 e. 174a.5
 eh1-i taḥşīl (أَهْلٌ تَحْصِيلٍ): tahsil, ilim sahipleri
 e.ün 2b.5
 eh1-i tecrube (أَهْلٌ تَجْرِبَةٍ): tecrübeli kişiler
 e. 187b.7, 136a.2
 ek- (- أَكَّ): ekmek, dökmek; ilaç tatbik etmek
 e.eler 56a.13, 110a.12, 123a.1, 123a.7, 156a.7,
 156a.8, 199a.5
 e.erlerse 56b.4,

- e.seler 105b.8,
e.üp 112a.7,
ekābir (أَكْبَرُ): büyük, ulu kişiler
e.ler 4a.11
ekḫāl (الْكَيْلُ): orta damar, tıpta kan alınan bir damar
e.2b.2
e.dan 40a.9, 54a.6
ekḫel (أَكْهَلُ): çok sürme kullanan; sürmeli, (karanlık)
e.67a.5, 67a.8, 67a..12, 67b.2, 67b.4, 67b.5,
67b.10, 195a.5
e.dür 67a.1
e.lik67b.10
eklīl-i melik (أَكْلِيلُ مَلِكٍ) koç boynuzu, kroton tohumu
(bkz. iklil-i melik)
e.55b.1
eklü'ş-şelcem (أَكْلُ الشَّلْجِ): şalgam, brassica rapa
e. 204a.4
ekşer (أَكْثَرُ): en çok, daha ziyade
e. 18a.6, 18a.11, 22a.8, 24b.5, 27a.9, 50a.13,
60b.4, 70a.13, 70b.4, 82b.5, 95b.13, 100b.13,
102b.11, 104b.13, 111a.9, 112a.13, 114a.5,
114a.6, 121a.9, 126b.6, 128a.7, 134a.3, 135b.5,
139b.13, 141b.8, 143b.2, 145a.8, 145b.8,
150a.11, 154a.7, 155a.7, 155a.11, 162a.11,
169b.8, 173a.2, 177b.10, 177b.12, 178a.5,
180b.7, 181b.2, 188a.4, 197a.8, 197b.6, 198b.7,
199b.4, 202b.1, 203b.12,
e.i 30b.7, 92a.6, 100a.3, 157a.11
eksil- (- أَكِيلُ): azalmak, hafiflemek
e.de 129b.13
e.di 71a.6,
e.dür 130a.4
e.e 59a.7, 87a.9, 129a.5
e.mesi 11b.7
e.meye 181b.12

- e.meyüp 134a.4
 e.mez 72b.12, 104b.12
 e.miş 115b.9, 115b.12,
 e.ür 181b.9
 e.ürse 181b.10
eksüldüci (اَكْتَدِي): azaltıcı, eksiltici
 e.116b.9
eksiklik (اَكْفَالِك): azlık, eksiklik
 e.ile 180b.1
eksilmek (اَكْتَلِك): azalmak, eksilmek
 e.e 181b.2
eksül- (اَكْلُ): azalmak, eksilmek (bkz., eksil)
 e.ür 192a.3
eksük (اَكْر): az, eksik
 e.56b.13, 88a.6, 103b.11, 125a.3, 146a.10, 158b.4,
 180a.13, 182b.2 196a.8,
eksüklik (اَكْرَالِك): azlık, noksnlık
 e.i 161a.3
 e.ile 160b.9
 e.inde 180a.12
 e.inden 160a.1
 e.inün 179a.10, 193b.12
eksükrek (اَكْرَاك): daha az, daha eksik
 e.46a.11, 173a.1, 179a.9, 197a.1, 203a.13
eksürek (اَكْرَاك): daha az, daha eksik (bkz. eksükrek)
 e.68a.8
ekşi (اَكْشِي): ekşi, mayhoş
 e.35a.7, 35a.10, 36a.6, 56a.6, 57b.2, 58b.(1).9,
 199b.6
ekşilik (اَكْشِيْلِك): ekşi olmak, ekşilik
 e.i 86a.7
 ekşi ayran: ekşimiş ayran
 e.35b.4
 ekşi enar: ekşi nar
 e. 35b.7, 43a.12, 90a.2

e.un 103a.2, 103a.3

ekşi enar suyu(n): ekşi nar suyu, esaresi

e.206b.7

e.n+Ø 58a.6, 204a.11

e.n+1 122a.9

ekşi enar şarabın suyu:ekşi nar şarabı suyu

e.la 129a.6

ekşi şūr balgām: ekşi tuzlu balgām

e.45a.8

el (): el, el organı

e.19b.2

e.i 57b.8

e.ile 2a.11, 37b.2, 38a.2, 42a.4, 52b.3, 68a.3,

88b.6, 88b.9, 94a.5, 114a.9, 115a.3, 115a.6,

141a.12, 148b.6, 149a.4, 149a.5, 169a.8, 151a.12,

153a.13, 184a..5, 184a.5, 187b.1, 187b.2,

187b.10, 189a.13, 187b.10, 189b.7, 209a.7,

e.in 23a.4, 24a.10, 103a.8, 107b.9, 147a.12,

151b.9,

e.ine 5b.6, 5b.7, 76b.4

e.ini 189b.3

e.lerini 187a.3

e.üñdür 22a.7

el altı: elin altı, elde bulunan

e.indan 115a.3

el işi : el yapımı

e.dür 104a.5

el şişi: elde peyda olan şiş

e.nün 150b.11

el ur-: el vurmak, dokunmak, müdahale etmek

e.duğun 115a.5

e. mayalar 71a.10

e.sağ 166b..10

e.up 104a.10, 185b.11

el urmak: dokunmak, müdahale etmek

- e.72a.4
elā (**أَلَا**)
 ela göz: açık mavi göz
 e.ler 68b.2,
elbetde (**الْبَتَّةُ**): Mutlaka, kesinlikle
 e.28a.4, 195a.3
ele- (**أَل-**): elemek, elekten geçirmek; fazlalıklardan arındırmak
 e.yeler 42b.1, 42b.4, 42b.7, 42b.13 46b.4, 48a.8, 90a.12, 92b.8, 103b.2, 106b.4, 107a.1, 107a.5, 107a.13, 107b.3, 111b.5, 119a.8, 119b.3, 119b.7, 119b.10, 122b.13, 123a.7, 130b.5, 130b.6, 130b.12, 131a.9, 131a.13, 132b.5, 138b.12, 139a.6, 139a.8, 142a.9, 142b.4, 142b.6, 142b.12, 143a.2, 143a.4, 144b.5, 145a.1, 147a.11, 147b.8, 148a.2, 153a.8, 153a.11, 154a.5, 154b.1, 154b.4, 155a.2, 155a.7, 163a.7, 163b.5, 164a.12, 164b.3, 165a.6, 167b.5, 168b.12, 171b.11, 172a.3, 173b.5, 173b.8, 184b.13, 185a.3, 185a.7, 185a.9, 186b.4, 190b.12, 204b.3, 205b.5, 205b.9, 206a.1, 206a.4, 206a.8, 206b.1, 206a.9, 206b.5, 206b.13, 207a.4, 207a.6, 207b.1, 207b.6, 207b.9, 207b.12, 208a.2, 208a.5, 208a.9, 208b.2, 208b.4, 208b.10, 208b.13, 209a.2, 209b.6, 209b.11, 210a.1, 210a.11, 210b.9, 211b.1,
 e.yüp 130b.9, 131a.2, 208a.12
elen- (**أَلَد-**):elenmek, elekten geçirilmek
 e.miş 88a.1, 162b.12
e'l-hāsibsu'd-dem (**الْحَاسِبُ الدَّم**): kan yollarını daraltarak, acık kanı katılaştıran bir ilaçtır
 e.10b.12,
e'l-ḥaḳ (**الْحَقُّ**):doğrusu, hakikaten
 e.187b.9
e'l-ḥāletü ḥazihi (**الْحَالَةُ هَذِهِ**): şu halde
 e.3a.2

e'l-ḥamdü-lillahi (^{الْحَمْدُ لِلَّهِ}): allah'a şükür
e.17a.8

e'l-ḥāşıl (^{الْحَاصِلُ}):hasılı, netice itibariyle, sözün
kısası
e.49b.4, 89b.8, 105a.12, 108b.10, 134b.1, 121b.9,
123a.7, 124a.8, 140a.4, 148b.12, 152a.11,
155a.13, 162a.11, 172a.8, 175b.9, 179a.7, 183b.6,
183a.7, 201a.10, 201b.9,

e'l-kābs (^{الْقَابِضُ}):şişleri indiren, kabızlık veren bir
ilaç
e. 83b.13

elli (^{الْأَلْفُ}): elli, sayı adı

e.20a.10, 59a.6, 59a.(1).7, 184b.10

dört yüz elli: dört yüz ve bir elli (dört yüzelli)

e.59a.(1).5

yüz elli: bir yüz, bir elli (yüzelli)

e.184b.9.

elma (^{الْمَاءُ أَلْمَاءُ}): elma, elma meyvesi

e.35b.7, 50a.12

elma suyu: elma meyvesinden elde edilen su, elma usaresi

e.49b.9

elma şarabı(n): elma şarabı

e.no 58a.7

e'l 'uzmān-i e'l-ḥacer yan (^{الْعُضْمَانُ الْجَرِيَّةُ}): eski tıpta
kafatasında kulak deliklerinin içinden geçtiği
kemiklere denir.

e. 23a.9

elvān-ı muhtelif (^{الْوَانُ مُخْتَلِفٌ}): çeşitli renklerde

e. 2a.8, 17a.12

elvān-ı muhtelife (^{الْوَانُ مُخْتَلِفَةٌ}): (bkz. elvan-ı muhtelif)

e.181a.1

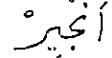
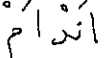
emcek (^{الْجَدُّ}):göğüs, meme

e.den 138a.4

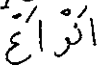
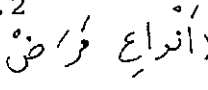
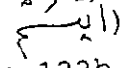
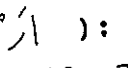

emcek ucu: meme ucu

e. 32b.4

- e.na 27b.7
- emek** (اَمَكٌ): emek, çaba, çalışma
e.190b.8
e.leri 190b.8
- emin** (اَمِينٌ):
emin ol-: güvenilir halde olmak; korkmamak, rahat olmak
e.a. 22a.2, 105b.6
e.alar 14a.11
e.ur 181b.6
- emlec** (اَمْلَجٌ): bir tür kış kavunu
e. 46b.6, 205a.7
- emles** (اَمَلَسٌ): düz, pürüzsüz, cilalı
e.dür 62a.5
- emrāz** (اَمْرَاضٌ): hastalıklar
e.lardan 195b.10
e.uy 32b.8
- emrazu'l- aliyye (اَمْرَاضُ الْاَلِيِّه) şüdde ve verem gibi
sinirlere arız alan hastalıklara verilen ad
e. 201b.7
- emrāz-ı dimāgiyye (اَمْرَاضُ دِمَاغِيَّه): beyin hastalıkları
e.den 202b.2
e.dür 26a.6
e.nün 182b.10
- emrāz-ı muhtelif: (اَمْرَاضُ مُخْتَلِفَه): çeşitli hastalıklar
e.den 5a.3, 14a.11
e.şine 3b.1
- enar** (اِنَارٌ): nar, içinde kırmızı tanecikler olan meyve
e. 112b.4, 120a.8
- dögülmiş enar: ezilmiş nar
e.124a.1
- ekşi enar: ekşi nar
e.35b.7, 43a.12, 90a.2
e.uy 103a.2, 103a.3
- ekşi enar şuyı(n): ekşi nar suyu
e.206b.7,

- e.n+0 58a.6, 204a.11
e.na 35b.5
e.n1 122a.10
enar kabı: nar kabuğu
e. 55a.6, 55a.8, 136b.1
enar müzevveresi: nar suyu ile sapılan çorba
e.113a.4
enar şuyı: nar suyu
e.112b.4, 112b.5, 204a.12
e.la 50a.12, 122a.11
enar şarabı(n): hardan mamul şarab
e.la 39b.5, 191a.6
e.n+0 129b.6
e.n1 188a.7
tatlı enār kabı: tatlı nar kabuğu
e. 83b.13
tatlı enār şuyı(n): tatlı nar suyu, usaresi
e. 38b.2, 164b.8
e.la 35a.7, 36a.6, 57b.2, 58b.(1),9
e.n+0 56a.6
e.ndan 35a.11
encir (): incir meyvesi
encir ağacı: incir ağacı
e.51a.12
e.la 106a.12
encir kabığı: incir meyvesinin kabuğu, cidar
e. 104b.9, 107b.8
kuru encir: kurutulmuş incir meyvesi
e.i 41b.4
endam ():beden vücut (organlar)
e.12b.1
e.a 21b.2
e.dur 21b.2
e.i 9b.1
e.indan 12a.13

- e.lar 19b.2, 19b.3, 40a.3
e.lara 72b.5
e.larda 12a.10, 17b.10, 19a.7, 19a.9, 112a.9, 112b.9,
e.lardan 13a.5
e.ları 19b.3
e.larını 192b.11
e.larun 7b.6, 8b.6, 12a.12, 12b.2, 12b.7, 12b.11, 12b.13, 13a.3, 13b.9
e.uy 12a.11, 17b.10
endaze (**أَنْزَا زَه**):ölçek, mertebe, derece
e. 21b.7
e.de 12a.13, 195b.10
e.dedür 87a.7
e.den 88a.6
e.since 175a.1, 203a.5
e.sinden 193b.8
e.yi 170a.13
e.yile 67b.9, 87b.10, 87b.12
endişe (**أَنْدِيْشَه**):bir takım fikirlere saplanmak vehme kapılmak (şüphe korku)
e.41a.13
e.ler 17a.5
e.lerdür 46a.9
e.leri 40b.6
endüh (**أَنْدُوْه**):üzüntü, tasa
e.11a 2a.4
enecek (**أَنْجَلَك**)
enecek mahal: inilebilecek, yerleşilecek yer
e. 119a.1
engiz (**أَنْجِيْز**): koparan, karıştıran; veren
buhar-engiz: buhar, sıcaklık veren (bkz. buhar-engiz)
e.53b.1, 203b.2
enmek (**أَنْمَلَك**):inmek, aşağılara düşmek
e.i 178b.6

- enşe (): ense, boynun aşka kısmı
 e.34b.7,
 e.de 22b.2
 e.den 23a.12, 24a.5, 53a.4, 152a.8, 171a.7, 203a.7,
 e.sinde 46a.4
 e.sinden 101a.9
 e.ye 34b.6
- envā (): çeşitler, cinsler, türler
 e.a 73a.12
 e.dur 159b.13
 e.1 2a.8, 5a.1, 26a.5, 32b.10, 72a.10, 85b.13,
 125b.8, 158a.2, 191b.10, 205a.1
 e.ını 150b.7, 156b.2, 156b.12
 e.larun 160a.2
- envā'-ı marāz (): çeşitli hastalıklar
 e.dardan 22a.2
- epsem (): sessiz, sakin
 e.122b.11
- er (): er, erkek
 e.18a.7,
 e.e 18b.6
 e.ün 18b.3, 18b.8
- er adam: erkek insan
 e.17b.13
 e.un 18a.7
- er oğlan: erkek çocuk
 e.18a.11, 18b.8, 20a.2, 20a.6, 20a.7, 20a.11
- er menisi: erlik suyu (bkz. er suyu)
 e.18b.10
- er şuyı(n): erlik suyu (bkz. er menisi)
 e. 18b.6
 e.dur 18b.3
 e.na 18b.2
- eri- (-): erimek, sıvı hale gelmek
 e.miş 63a.6, 64a.7

- e.ye 73b.2
- erin- (- اَرَز): bir mayinin inde çözülmek, erimek
e.e 37a.13
- eri T- (- اَرَز): eritmek, sıvı hale getirmek
e.üp 116a.7
e.ür 151a.11
- eriTici- (اَرِجِي): eriten, eritme gücü bulunan
e.dür 83a.7
- erlik (اَرَلِك): erkeklik
e.74b.7
- erkan (اَرْكَان): büyükler, üstler, ileri gelenler
e.2b.6
- erkek (اَرَكَا):
erkek oğlan: erkek çocuk
e. 18a.5
- erkek sığır ödi: erkek sığırın öd kesesi
e. 204a,8
- erük (اَرُك): erik, gülgillerden, çoğu ceviz büyüklüğünde sarıdan, kırmızı, mora kadar her türlü renkte; tadı mayhoş veya tatlı eti sulu, tek ve sert ekirdekli bir meyve
e. 16b.10, 56a.3
- erük şuyı(n): erik meyvesinden elde edilen su, usare
e.37b.2, 38a.6, 112b.5
e.la 35a.12
e.n1 38a.7
- erük şarabı: erik şarabı
e.la 36a.5, 36a.10
- kara erük: kara erik
e. 38a.12
e.i 37a.12
- kara erik müzevveresi: kara erik müzevveresi
e. 35a.8
- es- (- اَسْب): havanın hareket etmesi, rüzgar esmek
e.dügi 203b.6

esbāb (اسباب): sebepler

e. 67a.2

e.1 51b.4, 67b.10, 159b.10, 176a.10,

e. 11a 125b.11

e.1n1 2a.9, 32b.8, 32b.10, 32b.11, 32b.12, 35b.10,
41b.5, 46a.7, 50a.6, 51b.3, 90b.4, 90b.8, 90b.9,
90b.10, 90b.11, 90b.13, 90b.13, 91a.1, 91a.2,
91a.3, 91a.4, 91a.5, 91a.6, 91a.7, 91a.8, 91a.9,
91a.10, 91a.11, 91a.12, 91a.13, 91b.1, 91b.2,
91b.3, 91b.4, 91b.5, 91b.6, 91b.9, 91b.11, 92a.1,
92a.3, 92b.10, 93b.4, 94b.1, 95b.11, 96b.11,
96b.1, 100a.8, 100b.5, 102b.8, 103b.9, 104b.5,
108b.11, 109a.9, 109b.8, 110a.3, 110b.2, 111a.7,
112a.8, 112b.8, 113a.8, 113b.8, 114b.11, 115b.3,
116b.3, 117a.13, 118a.12, 120b.1, 120b.13,
125b.8, 125b.9, 125b.10, 125b.12, 125b.13,
126a.1, 126a.2, 126a.3, 126a.4, 126a.4, 126a.5,
126a.6, 126a.7, 126a.8, 137b.2, 139b.10,
145b.12, 156b.4, 162a.7, 170a.11, 176b.5,
191b.3, 191b.4, 191b.8, 191b.9, 198a.5, 199a.12,
202b.11, 203a.9,

e.11a 111b.8

e.lardan 27a.6, 27b.10, 119a.2, 115b.8, 169b.1,
169b.9, 170b.2, 174a.4

e.ları 72b.13,

e.larıla 127b.7

e.larını 72a.11

e.ların 176a.13

esbāb-ı bādiye (اسباب بادية): göze çarparak göz
bozulmasına sebep olan her hangi bir şey

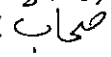

e.170b.4

e.den 174a.4

ebāb-ı sābiqa (اسباب سابقه): geçen sebepler, mezkur nedenler

e.yıla 151b.13

esfelin (اسفل): aşağı, alt

- e.194a.4,
eşer (): iz belirti, işaret
 e. 162a.10
 e.i 27a.8, 52a.4, 74b.8, 79b.2, 99b.8, 99b.12,
 114a.1, 127b.12, 141b.8, 143b.4, 159b.6, 188b.3
 e.inden 165a.3
 e.ler 83b.12, 159b.7
 e.leri 78a.11
 e.ünj 162a.7
eşer eyle-: iz belirlemek, işaret belirlemek, yer etmek
 (bkz. eser iT-)
 e.düğinden 198a.9
 e.meye 21b.2
 e.mez 74b.2
 e.mişdür 23a.1
 e.ye 8a.11
eşer iT-: iz bırakmak, işaret belirlemek yer etmek (bkz.
 eser eyler)
 e.e 7a.7, 90b.1
 e.emez 161a.7
 e.üp 117b.4
 e.meye 26b.11, 178b.2
eşer götürmek: belirtiyi yok etmek, ortadan kaldırmak
 e. 89a.7
eşer pezir-i harāret ol-: hararet, ateş verici tesir
 bırakmak
 e. 26b.12
eşhāb (): arkadaş, dost
 e.i 2b.7
eski (): eski, eskimiş; yer etmiş
 e.77a.9, 89a.5, 97a.7, 106b.4, 116a.2, 124a.12,
 124a.13, 124b.1, 125b.1, 175b.2, 208b.6, 211b.2
 e.si 84b.4
eski baş ağrıları: müzmin, geçmeyen baş ağrısı
 e. 47b.12

- eski göz ağrıları(n): müzmin, geçmeyen göz ağrısı
e.na 168b.7
- eski peynir: eskimiş peynir, salamura peynir
e. 16a.3
- eski şarāb : eskimiş şarap
e.11a 44a.7, 50a.1, 55a.10, 55b.2, 111b.5, 142b.6,
143a.4, 210b.5, 211b.1
- eski üzüm şarābı(n): bekletilmiş üzüm şarabı
e.11a 103b.2
e.n+ø 198b.12
- eski zeytin yağı: eski, bekletilmiş zeytin yağı
e.7b.1
- eski- (- اَسَكَ): eskimek, tazeliğini kaybetmek
e.miş 103a.7, 110a.10, 113b.6, 198b.13, 208a.7,
e.mişdür 148b.3, 175b.1
e.ye 108b.6
- eş'al (اَشْرَج): daha aydınlık, daya parlak
e. 67b.11
e.dur 67a.2
- eşedd (اَشَد): şiddetli
e. 112a.13
- eşek (اَشَك):
eşek südi: eşek sütü
e. 164b.6
e.dür 81a.4
e.le 92b.5, 122b.4, 133b.9, 208a.4,
e.ni 37a.2
eşek toynağı: eşek tırnağı
e.la 98a.6
- eşel (اَشِيل): koyun gözlü, ela göz; kırmızıile karışık
koyu mavi, ela
e. 67b.10, 199b.4
e.dür 67a.2
- eşilmek (اَشِيل): eşilmek, derinleşmek
e.ile 11b.10

- eşribe (أَشْرِبَةٌ): içilecek şeyler, içkiler
 e.6a.5, 35a.6
 e.nün 118b.12
 e.sini 16a.5
- eşya (أَشْيَاء): nesne, varlık
 e.yı 193a.12
- eşyāf (أَشْيَاف): şiyafılar, göz damlaları, göz ilâçları
 e. 2b.2
- et (أَت): et, canlıların bedenindeki kemik ve deri arasındaki madde
 e.10a.4, 19a.9, 19b.1, 30b.9, 75a.1, 115b.11,
 125a.9, 125a.12 141a.2, 141a.6, 150b.3, 151a.2,
 152b.4,
 e.den 125a.7
 e.dür 26a.11, 155a.6
 e.e 151a.13
 e.i 75b.13, 125a.9, 125a.10, 125b.4, 151a.11,
 152a.1, 155a.12, 159b.1, 159b.3
 e.ile 58b.6
 e.inden 116a.4
 e.ler 123b.8
 e.leri 79a.11
 e.ün 8b.10, 13b.12, 44b.12, 141a.4, 141a.5, 151a.9,
 152b.2
- ak et: gözde peyda olan beyazlık, beyaz et
 e.den 66b.6
- artuğ et: hastalık belirtisi olarak vücutta beliren normal dışı yumrucaklar
 e. 94b.11, 95a.12, 95a.13
- dürrāc eti: turaç eti, çil kuşu eti, keklik eti gibi gevrek bir ettir
 e.16b.11, 44b.12, 58a.3
- et suyu(n): et suyu
 e.n+0 49b.6
 e.na 49b.8

- e.nı 50a.1
 eyü et: iyi huylu et, iyileşen yara
 e. 116a.6
 farārec eti: piliç eti, piliç cinsi tavuk, horoz vb. eti
 e. 16b.11
 ferūc eti: piliç eti
 e. 16a.11
 gögercin eti: güvercin eti
 e. 44b.11
 göz eti : gözün etrafındaki et tabakası
 e.nün 62b.4
 kan eti: kanın pıhtılaşarak deri üzerinde oluşturduğu et
 e. 110b.7
 katı et: yağsız, kızıl et
 e. 115a.2
 keçi eti: keçi eti
 e. 16a.4
 keklik eti: keklik eti
 e.16b.11, 44b.12
 kızıl et: yağsız, kırmızı et
 e.dür 110b.3
 koyun eti: koyun eti
 e.dür 15a.1
 kuru et: kurutulmuş et
 e.16a.3
 kuzı eti: kuzu eti
 e.16a.11, 197b.9
 nāşūr eti(n): derinin üzerinde, çeitli baskılardan
 dolayı sertleşerek yoğunlaşan et
 e.ni 123a.13
 oğlak eti(n): oğlak eti, yavru keçi eti
 e. 16a.11, 16b.11, 52a.3
 e. dür 15a.1
 e.le 51a.2
 e.n+0 58a.4

- semiz et: besili, hayvan eti
e.den 44b.13
- semiz kuşlar eti: beslenmiş körpe kuşların eti
e.197b.10
- serçe eti: serçe kuşunun eti
e. 44b.11
- siğır eti: büyük baş hayvan eti
e. 109b.1, 120b.5, 146b.10
- tavuk eti: tavuk eti
e.58a.3
e.dür 15a.1
e.le 56a.8
- yaramaz et: vücutta oluşan hastalıklı et şişkinliği
ziyāde et: vücutta oluşmuş normalin dışındaki et
çıkıntıları
e. 116a.13, 190a.9
e.dür 124b.9
- eṭibba (اطباء): hekimler, doktorlar
e. 15a.9, 24b.1
- etmek (أكل): ekmek
e. 39b.4
e.i 35b.2, 35b.4
e.ile 52a.1
- buğday etmeği: buğdaydan mamul ekmek
e. 122b.6
- ışlanmış etmek: islatılmış ekmek
e. 131b.7
- İssi etmek : sıcak ekmek
e. 96a.7
- ķuru etmek: kurutulmuş ekmek
e.i 51b.12
- ev (أو):
karanlı ev: ışıksız, karanlık ev
e.de 189a.10
- evkāt (أو قات): zaman, vakit

e.da 18a.11

e.inı 14b.10

evkat-ı riyazet : riyazet vakiteri diyet, programı

e.i 14a.12

evram (^وا^ور^ام) : vücutta peyda olan şişler yumrular

e.lardan 201a.12

evrām-ı dimağiyye: dimag hastalıkları, burun iltihapları

e.182b.5

e.den 151a.5

evride (^وا^ور^اد) : siyah kan damarları, toplar damarlar;
boyunun iki tarafında olan damarlar

e. dūr 63b.4

e.ler 27b.5

e.lerden 27b.3

evvel (^وا^ول) : evvel, önce, ilk olarak

e.4b.8, 12a.8, 12b.8, 13a.7, 16b.9, 19a.12, 21a.12,

36a.3, 39b.2, 39b.2, 40a.8, 42a.5, 44b.9, 45a.9,

47a.1, 48b.3, 53b.4, 53b.13, 57a.3, 57a.11,

57b.7, 57b.7, 58b.8, 59a.13, 61b.1, 61b.3,

61b.13, 62b.3, 62b.10, 69b.8, 69b.13, 71a.8,

71a.10, 76a.9, 76b.9, 77a.10, 77b.9, 77b.11,

78b.9, 78b.11, 79b.8, 80a.2, 81b.10, 82a.13,

82b.8, 84a.13, 84b.3, 85a.13, 85b.2, 85b.12,

86a.8, 87a.3, 88b.10, 93a.3, 99a.8, 101a.7,

101a.11, 101b.7, 105a.2, 105b.11, 108a.3,

108b.3, 110a.7, 110b.8, 112b.2, 113b.2, 116b.1,

117a.6, 119a.1, 121a.13, 122a.4, 122a.6, 123b.9,

124b.12, 126a.9, 126b.8, 126b.11, 127a.1,

127a.3, 127a.4, 128b.5, 128b.11, 129a.1,

132a.10, 134b.5, 135a.5, 138a.1, 138a.4, 140b.7,

143a.12, 144a.1, 144a.2, 144a.5, 145a.9, 146b.4,

147b.4, 147b.5, 148b.4, 148b.8, 149a.6, 150a.13,

152a.5, 152b.4, 155b.8, 156a.4, 163a.2, 165b.2,

165b.11, 166b.8, 168a.7, 168b.5, 171a.6, 176b.2,

181a.2, 181a.6, 181b.12, 184b.3, 186b.12,

191a.1, 192b.4, 201b.6, 203a.2

e.de 82b.11

e.i 32a.3, 66b.8

e. inde 12a.8, 82b.1, 131b.10

e.inden 181b.3

evvelki (اَوَّلِكِي): ilk olan, ilki

e.29a.3, 29b.1, 29b.3, 29b.7, 29b.10, 29b.12,
57b.6, 61a.4, 61b.1, 63a.4, 64b.5, 66a.13, 67a.2,
74a.12, 74b.13, 90b.8, 125b.8, 126a.8, 128b.4,
146b.3, 156b.12, 170a.7, 170a.12, 172b.9,
174a.13, 190a.4, 190a.6, 190a.7, 191a.12,
191b.11, 194a.12

e.den 127b.10, 157a.6, 157a.8, 157b.9

e.sine 157a.3, 157b.4

eyd- (اَيَدُ) söylemek, anlatmak, (bkz. eyit-)

e.ür 2b.12, 3a.13, 4a.2, 4b.10, 5a.5, 16b.6,
22b.13, 40b.7, 44a.8, 58b.4, 59a(1).13, 61b.9,
98a.9, 100a.13, 104a.13, 122a.5, 122a.8, 137a.12,
137a.5, 137a.7, 137a.11, 140a.13, 164a.6, 169a.6,
176b.12, 179b.11, 180a.3, 184a.10, 186b.2,
201a.5, 204a.2, 204a.4,

eyi (اَيَّ)

eyi iT-: iyileştirmek

e. 82a.11

eyiT- (اَيَّتْ): söylemek, ifade etmek, anlatmak (bkz. eyd-)

e.di 3b.5, 3b.12, 135a.13,

e.diler 3b.4

e.dük 117b.8

e.miş 143a.5

e.mişdüm 12a.8

e.mişler 105b.7

e.mişlerdür 2a.12, 15a.11, 121b.5, 178b.10,
178b.13, 202b.8

eyitmek: (اَيْتَمَنَ): söyleme fiili

e.e 11b.5

eyle (^{أَيْلًا}): öyle, o şekilde
e. 67a.10

eyle olsa: o halde, öyle ise

e.3a.7, 4a.11, 4b.4, 5b.3, 5b.9, 6a.12, 13b.7,
14a.2, 15b.6, 28a.7, 33b.13, 46a.1, 68a.9, 72b.9,
72b.12, 74b.2, 87b.7, 87b.10, 99a.6, 104.9,
134b.2, 135b.3, 167a.12, 173a.5, 178b.4, 179b.10,
182b.9, 190a6.10, 194b.10, 200b.1, 203b.13

eyle- (- ^{عَلَّمَ}): yapmak, kılmak

e.di 17a.11

e.dük 156a.13, 170a.6

e.düklerinden 129a.7

e.meye 184a.10, 189a.5

e.mişdür 61b.4

e.r 31a.9, 75b.8

e.seler 88b.2

e.yesiz 87a.8

e.yi 111a.4

‘adet eyle-: alışkanlık haline getirmek

a.meye 15b.3

e.se 14b.9

‘ağaz eyle-: başlamak, başlama durumunda olmak

e.di 184a.12

ağz eyle-: alma, kabul etme

e.mege 15b.2

azrak eyle- azaltmak, etkisini daha aza indirmek

e.r 75b.12

batıl eyle-: boşa çıkarmak, yalan olmak

e.mek 3b.9

e.ye 9b.2

beyān eyle- açıklamak, tarif etmek

e.r 21a.8

b.yem 186b.8

e.yevüz 26a.9

- büyük eyle-: irileştirmek, iri hale getirmek
e.r 114a.11
- cehd eyle-: uğraşmak, didinmek
e. 3b.11
e.ye 5b.13
- cem⁶ eyle-: toplanmak, bir araya gelmek
e.di 121b.12
e.r 9a.11
e.yeler 12a.2
- cerāhat eyle-: iltihaba sebep olmak, irin toplamak
e.ye 162a.3
- cezb eyle-: çekmek, kendine doğru hareket ettirmek
e.medin 77b.7
e.r 10a.7
- cilā eyle-: temizlemek, parlatmak
e.yüp 162b.4
- cimā eyle-: cinsi ilişkide bulunmak
e.mekden 51b.5
- cüdā eyle-: ayrı bırakmak
e.meyeler 4a.12
- dağ eyle-: hastalıklı bölgeyi kızgın demir vb bir aletle
pişirmek (bkz. dağ)
e.mekden 45b.12
e.seler 98b.6
- def⁶eyle-: atmak, vücuttan çıkarmak
e.mez 72b.1
e.r 10a.7, 10a.9
e.ye 17b.3, 62b.8
e.yicidür 9b.13
- dermān eyle-: ilaç yapmak, tedavi uygulamak
e.n 4a.1
- düşmen eyle-: düşmanlığa sebep olmak
e.mişdür 5b.3
- e⁶ser eyle-: Nişane belirlemek, iz bırakmak
e.düğinden 198a.9

e.meye 21b.3

e.mez 74b.2

e.mişdür 23a.1

e.ye 8a.11

et eyle-: yarayı kapatmak, normal et haline getirmek

e.r 10a.4

fānī eyle-: geçici hale getirmek

e.r 8b.6

faşd eyle-: damar kesmek yolu ile kan almak

e.düğinden 137a.11

e.mek 137a.8

fāyide eyle-: iyi gelmek, yarar sağlamak

e.mese 110 a.11

e. mez 5a.13, 27b.13

e.r 35b.9

e.ye 35a.6, 59a.(1).2

e.yicidür 52a.3

feh̄m eyle-: farkına varmak

e.ye 15a.6

ğalīz̄ eyle-: kokutmak

e.r 8a.3, 10b.13

giriftār eyle-: düşkün hale gelişmek

e.meye 5a.5

güzer eyle-: geçmek, bir yerden geçme durumunda olmak

e.dügi 178a.7

e.r 30a.12

e.yeydi 178a.6

ğusl eyle-: Boy abdesti almak

e.mek 52a.10

ğādīm eyle-: Hizmet etmek

e.mişdür 61b.6

ğal eyle-: yok etmek, ortadan kaldırmak

e.ye 8b.8

e.mege 11a.4

ğareket eyle-: vücudun tamamının veya organlarından

- birinin faaliyet göstermesi
 e.mez 104a.1
 e.r 20a.12
 e.ye 56a.4
 e.yüp 47a.11, 141b.4
 h̄āric eyle-: dışa atmak, dışlamak
 e.yüp 17b.7
 haşr eyle-: hareketini durdurmk, engellemek
 e.r 11b.4
 haẓm eyle-: sindirmek
 e.ye 17a.1
 e.yimez 72b.6
 e.yüp 59a(1).10
 helāk eyle-: yok etmek, öldürmek
 e.meyeydi 24a.3
 hemvār eyle-: devamlı kılmak
 e.r 83b.10
 hicāb eyle-: perde olmak, örtü olmak
 e.di 28a.8
 e.meye 65a.10
 himmet eyle-: çalışmak, çaba göstermek
 e.yüp 2a.6
 hitāb eyle-: seslenmek, söylemek
 e.di 3b.11
 huşk eyle-: kurutmak
 e.r 8b.12
 ırak eyle-: uzaklaştırmak
 e.ye 24b.13
 ıṣlāḥ eyle-: iyileştirmek, düzeltmek
 e.yeler3a.4
 icābet eyle-: yerine getirmek
 e.rse 39b.7
 ictināb eyle-: sakınmak, çekinmek
 e.yeler 14a.13
 idmān eyle-: spor maksadıyla beden hareketi yapmak

- e.meye 15b.13
iḥtimāl eyle-: bir hadisenin olabilirlik düşüncesini taşımak
e.72b.5
iḥtiyāt eyle-: tedbirli davranmak
e.yeler 137b.13
iḥtirāz eyle-: çekinmek, sakınmak, korunmak
e.58b.(1).4
iḥtizā eyle-: gerekli olmak, gerekmek
e.di 28a.13
‘ilāc eyle-: tedavi uygulamak
e.düm 104b.4
e.seler 35a.1
e.yeler 35a.4
ishāl eyle-: amel etmek, vucuttaki herhangi bir maddeyi barsakta yumuşatarak dışarı atmak
e.ye 46b.1
issi eyle-: ısıtmak, sıcaklaştırmak
e.r 10a.10, 11a.5
issilik eyle-: sıcaklık vermek
e.r 10b.7, 11b.4
istifrāḡ eyle-: kusmak, kusarak vücuttan madde çıkarmak
e.medin 133a.4
e.mege 148a.5
e.megile 36a.3
e.se 45a.8
e.yecek 5b.10, 47a.2
e.yeler 36b.7
isti‘māl eyle-: kullanmak
e.mek 39a.9, 162b.2
e.mekde 15a.5
e.meyeler 75b.8
e.seler 75b.10
e.ye 16a.6
e.yeler 34b.9, 36b.11, 59a.(1).9, 84a.7

- i'timād eyle-: dayanmak, güvenmek
 e.r 27b.2
 e.ye 30b.11
 e.yeler 30b.8
- ķabūl eyle-: razı olmak, müsaade etmek
 e.mez 9b.7, 70b.3
 e.mişdür 66b.10
 e.rdi 21b.5
- ķadħ eyle-: mil ve benzeri aletlerle gözde ameliyat yapmak, yarmak, delmek
 e.mek 187a.9
 e.mekden 183b.5
 e.meye 184a.5
- ķan eyle-: kan çıkarmak
 e.r 19b.10
 e.ye 10b.8
- ķarār eyle-: bir yerde durmak sabitleşmek
 e.di 169a.10
 e.mişdür 23b.3
 e.ye 21a.4
- ķaşd eyle-: niyetlenmek, karar vermek
 e.düğinden 40a.11
 e.düm 2b.1
 e.ye 4b.7
- ķatı eyle-: pekleştirmek, katılaştırmak
 e.r 145a.4
- ķesb eyle-: Elde etmek, edinmek
 e.meye 12a.2
 e.r 11a.12
- ķifāyet eyle-: yetmek, kafi gelmek
 e.meye 11a.11
- ķurķur eyle-: guruldamak, kurkur diye ses çıkarmak
 e.ye 36b.5
- ķuvvet eyle-: güçlenmek, kuvvet vermek
 e.r 65b.3

laḥlaḥa eyle-: güzel kokular vermek

e.ler 60a.6

laṭīf eyle-: iyileştirmek, tatlandırmak

e.r 8a.1, 10a.11, 82a.3

e.yüp 76a.13

men^ç eyle-: mani olmak, engellemek

e.mek 36a.12

e.mege 128b.6

e.mez 180b.11

e.miş 74a.6

e.r 8a.8, 9b.4, 10a.2, 10b.11, 11a.1, 11b.5,

59a.(1).13

e.ye 5b.13, 9a.10, 59a.(1).10

meri^ç eyle-: riayet etmek, geçerli kılmak

e.yüp 14a.12

meyl eyle-: yönelmek, eğilim göstermek

e.düginün 194b.4

e.miş 194b.1

e.mişdür 2b.8

e.se 194b.13

mu^çālece eyle-: ilâçla tedavi etmek

e.di 184a.12

e.rse 5a.13

e.seler 161b.4

e.yeler 3b.2

mu^çavedet eyle-: geri dönmek

e.mez 179a.7

mu^çayyen eyle-: belirlemek

e.ye 14b.10

muḥtāc eyle-: her hangi bir şeye gerek duyar halde olmak

e.di 17a.13

muṭavvel eyle-: eksiksiz, tam yapmak; uzatmak

e.yem 2b.4

muṭṭalī^ç eyle-: bilgili kılmak, bilgi vermek

e.di 2a.5

- müdāvet eyle-: devam etmek
 e.yeler 14b.6
- mün cemid eyle-: dondurmak, buz haline getirmek
 e.r 9a.10
 e.yicidür 10b.10
- mütāba‘at eyle-: tabi olmak, uymak
 e.meye 14b.10
 e.r 11a.2
- mütālā‘a eyle-: tetkik etmek, araştırmak
 a.se 3a.2
- müteğayyir eyle-: değiştirmek, bozmak
 e.r 8a.5
- müvekkel eyle-: vekil etmek yerine birini bırakmak
 e.yüp 4b.2
- müyesser eyle-: kolay yapmak, kolaylamak
 e.şün 3a.5
- nākış eyle-: eksik bırakmak, eksiltmek
 e.r 10b.3
- nażar eyle-: bakmak, dikkat etmek
 e.se 177b.13
- nişan eyle-: belirlemek, belirti koymak
 e.dügi 187b.7
- nuṭfe eyle-: cinsiyet, döl suyu oluşmak
 e.r 17b.9
- nuṭul eyle-: bir ilaç veya her hangi bir madenin özüyle
 bir uzvu ovmak, ilaç sürmek
 e.95b.7
- pāk eyle-: temizlemek
 e.r 7b.7, 10b.2
 e.yeler 58(b).11
 e.yüp 122a.11
- penhān eyle-: gizlemek
 e.mekliği 179a.5
- perākende eyle-: dağıtmak; aza indirmek
 e.r 7a.13, 27b.6

- perhîz eyle-: sağlık için yiyecek ve içeceklerle belirli bir sınır getirmek
e.ye 145b.10
- perverde eyle-: bir maddeyi başka bir maddeyle kullanılır hale getirmek., terbiye etmek.
e.yeler 100a.10 (A.E)
- peydā eyle-: meydana getirmek
e.r 10b.11
- raķîķ eyle-: inceltmek
e.r 8a.3
e.ye 7a.12
- rasūht eyle-: rastık çekmek
e.rler 211a.7
- rivāyet eyle-: söylemek, anlatmak
e.meye 5a.7
- riyāzet eyle-: Perhiz etmek, nefse hakim olmak
e.mekden 117b.2
- şabr eyle-: sabır göstermek
e. yeler 14b.5
- şaf eyle-: arıtmak, yabancı maddelerden temizlemek
e.yeler 59a.(1).6
- şāfī eyle-: temizlemek, arıtmak (bkz. saf eyle)
pürüzünü gidermek
e.r 10.a.4
- şafra eyle-: safra haline getirmek
e.se 11b.2
e.yüp 11b.6
- sākin eyle-: teskin etmek, dindirmek
e.r 77b.9
e.ye 36b.4, 136b.3
e.yüp 53b.6
- sa'y eyle-: çalışmak, çaba göstermek
e.yüp 5a.10
- sed eyle-: engel koymak; bir hareketi önleyecek mani oluşturmak

- e.mek 44b.4
e.ye 10b.8
sirāyet eyle-: bulaşmak, geçmek
e.mez 195b.6
sitāyiş eyle-: övmek, yüceltmek
e.r 3a.13
şoĥbet eyle-: konuşmak
e.se 18a.7
şovuĥ eyle-: serinletmek, sovutmak
e.yüp 10b.10
şovuĥluĥ eyle-: serinlik vermek
e.r 11b.5
su‘utalar eyle-: enfiye yapmak,
e.ye 47b.7
süfuf eyle-: ezmek, eritmek
e.seler 36b.3
süst eyle-: kıraklık yapmak, halsizleştirmek
e.r 7b.5, 53b.10
şiyāflar eyle-: göz damlası haline getirmek
e.seler 133b.12
e.yeler 173b.6, 211b.8
şükr eyle-: teşekkür etmek
e.mek 1b.2
ta‘dil eyle-: deĥiştirmek
e.r 10b.6
taĥyir eyle-: deĥiştirmek, başkalaştırmak
e.meye 146b.11
taĥlil eyle-: gevşetmek, çizmek, çözümlüp dağılmasını
saĥlamak
e.mek 37a.8. 189a.3
e.mekde 75b.1
e.mekden 146b.3
e.meĥe 93a.7, 108b.6
e.r 8b.10, 76a.11
e.yici 200a.5

- e.yüp 79a.10
taḥrik eyle-: harekete geçirmek, fazla madde durumundaki
hıtları vücuttan atmak için sökücü,
harekete geçirici ilaç kullanmak
- e.r 7b.12, 35a.3
taḫdīm eyle-: tanıtmak, sunmak
- e.dükleri 2b.9
taḫrīr eyle-: anlatmak; yazmak
- e.dügümüz 200a.12
taḫşīrlık eyle-: kısaltmak
- e.ye 8a.13
ṭaleb eyle-: istemek, arzu etmek
- e.ye 3a.6
ṭama'eyle-: doymuzluk, çok istemek
- e.meye 5a.10
ṭamām eyle-: bitirmek, tamamlamak
- e.yem 2b.4
ṭār eyle-: darlaştırmak, çapını azaltmak
- e.ye 9a.8
ṭaracuk eyle-: çapını iyice ufaltmak, küçültmek (bkz.
tar eyle-)
- e.r 10b.13
tecribe eyle-: denemek
- e.diler 186b.3
e.düm 97b.13, 143a.6
tedārikin eyle-: hazırlık yapmak
- e.ye 6a.13
tedbīrler eyle-: hastalık vs.yi önleyici çarelere
başvurmak
- e.yeler 37a.7
tekmīd eyle-: pansuman yapmak
- e.mek 137a.8
te'līf eyle-: yazmak, bir eseri vücuda getirmek
- e.düm 2a.6
telyīn eyle-: yumuşatmak gerginliği gidermek,

rahatlatmak

e.se 37b.4

e.ye 3b.5, 37b.6

temiz eyle-: temizlemek, arıtmak (bkz. saf eyle-)

e.r 30a.1

e,yimez 173a.4

ter eyle-: ısıtmak nemlendirmek

e.ye 9a.2

terakki eyle-: ilerlemek

e.megi 3a.6

terk eyle-: ayrılmak, bırakmak

e.memek 15b.7

e.meye 15b.1

terk-i fevāki buḳūl eyle-: yemiş ve sebze türünde yiyecekleri terk etmek

e.14b.11

tertīb eyle-: düzenlemek

e.r 9a.5

te'sīr eyle-: etkilemek

e.yicidür 2a.3

teskīn eyle-: durdurmak, yatıştırmak, sakin eylemek

e.mek 36a.9, 36a.11

e.mege 36a.13

e.r 11b.6

teşennüc eyle-: kasılmak

e.ye 116a.4

teşhīs eyle-: seçmek, tanımak

e.ye 70b.10

teşmīr eyle-: sıvamak

e.mek 97a.3

tevekkül eyle-: kadere razı olmak

e.megile 3b.10

tevellüd eyle-: doğmak, sebep olmak

e.miş 77a.6

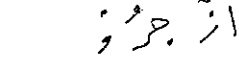
e.r 58b.7, 77b.7

- tıla eyle-: sürmek, dürtmek; macun vb. ilaçları sürerek tedavi uygulamak
 e.mek 60b.12, 173a.13
 e.rlerse 76b.4
 e.se 80b.5
 e.seler 78a.5, 98a.1,
- tımār eyle-: iyileştirmek, tedavi etmek
 e.düm 104b.2
- töhmet eyle-: suçlamak, zann altında bırakmak
 e.meyeler 187a.12
- vaḥy eyle-: allah tarafından bildirilmek
 e.di 3b.7
- vuşlat eyle-: kavuşturmak birleştirmek
 e.ye 24b.8
- yağ eyle-: yağlamak, yağlı kılmak
 e.yeler 34a.11
- yüksek eyle-: yüksek tutmak, yüksekte meydana getirmek
 e.mişdür 61b.4
- zabṭ eyle-: anlamak, kavramak
 e.ye 15a.12
- zahmet eyle-: zorluk, eziyet vermek
 e.se 139b.2
 e.ye 147a.9
- za'if eyle-: kuvvetten düşürmek güçsüzleştirmek
 e.meyesiz 87a.12
- zamād eyle-: ilaç veya merhemi tatbik etmek yaraya lapa veya macun gibi ilaçları koymak sargı sarmak
 e.mek 59b.1
 e.seler 139a.11
 e.yeler 34b.2
- zamādlar eyle-: yara veya göze band ve sargı türünde şeyler sarmak, bağlamak
 e.yeler 138a.3
- zāyil eyle-: sebebi ortadan kaldırmak, yok etmek
 e.mek 14a.9, 179a.12

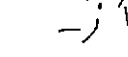
- e.r 9a.13, 122a.3
 e.ye 14a.8, 58b.(1).5
z̄ikr eyle-: anlatmak, söylemek, bahs etmek
 e.dük 39b.8, 69b.11, 63a.3, 86a.4, 92a.2, 105b.11,
 116b.12, 148b.12, 151b.12, 158a.5, 159a.11,
 183b.5, 186b.7, 193a.1, 194a.9, 201a.4,
 e.dügidi 128b.5, 134b.5
 e.dügümüz 6a.8
 e.dügümüzden 48a.13
 e.düm 20b.13, 63a.12, 129b.9
 e.dümididi 14b.13, 88b.10
 e.yem 2a.10
ziyān eyle-: zarar vermek
 e.r 58b.(1).5
 e.ye 34b.13
zurūr eyle-: toz pudra halinde ilâç yapmak
 e.mek 174b.10
eylemek (**أَيْلَعَكَ**): icra etmek; yapmak, kılmak,
 e.den 146b.2
eyü (**أَيْرُ**): 1. güzel, hoş
 e. 8a.5, 8a.6, 188a.3
 2. iyi, kaliteli
 e.120a.10, 120b.7
 e.sini 133a.1
 3. müsbet, fayladı
 e.11b.a.6, 172a.10,
 e.ce 14b.7
 e.dür 65b.5, 80b.13, 96a.8, 96a.10, 97b.13, 171b.1
eyü gör-: sağlıklı rahat görmek
 e.meye 180b.5
 e.mez 192a.12, 197b.5
 e.ür 196b.13, 197a.2
eyü ol-: faydalı olmak, fayda sağlamak
 e.a 170b.8, 183a.2
eyyam (**أَيَّامٌ**): zaman, mevsim

e.123a.12

e.larıla 11b.11

ez-cüzuv (): parçadan

e.7b.1

ez- (): 1. ezmek, ufaltmak

e.eler 90a.6, 108a.2, 120a.4, 120a.9, 133a.1,
185b.12, 204b.10

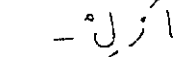
e.seler 82b.2

2. Eritmek, katı bir maddeyi sıvı bir madde ile
kıvama getirmek

e.eler 38a.7, 44a.7, 44a.11, 44a.12, 47b.11, 48a.3,
48a.5, 97b.2, 120a.10, 133a.2, 138b.5, 171b.8,
186a.13, 211a.5, 204b.9

e.seler 81a.1, 84a.8

e.üp 57a.5, 57a.12, 60a.10, 80a.6, 86b.3, 92a.8,
96a.5, 98a.5, 101a.12, 107a.10, 112b.7, 114b.7,
114b.10, 117a.7, 117a.8, 118a.9, 121b.5, 121b.8,
125b.2, 130a.13, 130b.2, 130b.7, 131a.3, 133b.13,
138a.11, 138b.13, 139a.9, 158b.6, 164a.13,
171b.12, 190b.12, 199a.3, 209a.12, 210a.3, 212a.5

ezil-(): erimek, incelmek

e.düğinden 140b.4

e.miş 13a.4, 89a.1, 98a.11, 122b.6, 132b.2,
140b.2,

e.144a.12, 152a.10

e.ür 137b.6

ezmek (): eritmek, ufaltmak

e.ün 140b.3

-F-

fākihe (فَاكِهَة):

matbūh- fākihe: pişmiş, haşlanmış meyve

f.iye 113a.2

falic (فَالِج) : felç, yarım inme, vücudun yarısına inen
inme

f.26a.5

fani (فَانِي):

fāni eyle-: geçici kılmak

f.r 8b.6

fanid (فَانِيد) : bayat şeker

f.54a.14

fāriğ (فَارِغ):

fariğ ol: işi bitirmek, rahatlamak

f.duklarından 149a.12

farīza (فَرِيضَة) : borç, vazife

f. 3a.8

fark (فَارِق) : ayrılık, başkalık; iki veya daha çok şey
arasındaki ayrılıkf.7b.8, 135b.13, 166a.6, 169b.3, 181a.13, 181b.6,
182a.1, 182a.4, 182a.7, 182a.12, 182b.4, 182b.10,
193b.6

f.1 141a.5, 181b.9

fark iT-: ayrılık olmak, ayırmak; seçmek

f.mezler 6a.5

f.üp 103b.3

faşd (فَاشِد) : kan alma

f. 116b.2, 161b.6, 162b.3

f.dan 54b.10

f.11a 116b.1

f.un 129a.6

faşd eyle-: damar kesme yoluyla kan almak

f.düğinde 137a.11

f.mek 137a.8

faşd iT-: bkz.faşd eyle

f.eler 54b.9, 117a.6, 146a.6, 146b.4, 154a.10,
155b.8, 156a.8,

f.mek 135a.8

f.mekden 129a.4

f.üp 129a.2, 148b.5, 158b.11

fāsīd (فَاْسِيْد): kötü fena, yanlış bozuk

f. 40b.6, 47b.2, 51b.6, 155a.9

fasid ol-: bozulmak

f.muş 106a.11, 118b.9

faşl (فَاشِل): 1. zaman, sevsim

f. 40a.9, 54a.4

f.ında 88a.12, 88a.13

f.ınun 88b.3

f.un 16a.5

2. Bölüm, kısım

f.ında 26a.9

fasl-ı 'ömr: hayat, hayat mevsimi

f.129a.2

fasl-ı rebi' bahar mevsimi

f.ün 88a.12

fasl-ı t̄ābistān: yaz mevsimi

f.52a.9

fasl-ı zimistān: kış mevsimi

f.60a.7,

fāyide (فَايِدَة): yarar, kazanç, fayda

f.169a.2

f.dür 78a.13

f.lüdür 69b.11, 70a.12, 71b.9, 74a.4

f.si 24b.5, 31a.4, 40b.11, 82a.8, 122a.6, 147b.2,

162a.6, 187a.7, 187a.10

f.yi 134a.3

f.yiçün 23b.13

fayide belür-: yararı belli olmak, görünmek

f.meyecek 108a.6

fayide bul-: yarar, fayda görmek

f.a.196b.8

fāyide eyle-: fayda sağlamak, yararlı olmak

f. mese 110a.11

f.mez 27b.13

f.r 35b.

f.ye 35a.6, 59a.(1).2

f.yicidür 52a.3

fāyide iT-:bkz. fayide eyle-

f.e 35b.8, 36b.13, 37b.5, 37b.7 38a.5, 39a.2,

39a.5, 39b.12, 43a.8, 43b.2, 44a.4, 44a.5,

44b.4, 44b.6, 47b.13, 48a.6, 48a.11, 50a.5,

50a.13, 57a.6, 57a.7, 60a.12, 81a.2, 90a.1,

90a.6, 90b.2, 97b.5, 97b.9, 97b.12, 98a.7,

103a.9, 103b.5, 106b.10, 108a.3, 110a.13,

113b.8, 117a.10, 119a.8, 120a.6, 120a.7,

120a.13, 120b.13, 121b10, 122a.1, 122a.8,

123a.1, 123a.5, 125b.3, 130b.12, 131b.9,

132b.13, 138a.10, 139a.10, 140b.4, 140b.5,

143a.5, 147a.13, 147b.9, 147b.10, 148a.13,

148b.3, 152b.7, 153a.3, 153a.6, 153a.9, 153a.10,

153b.1, 153b.12, 158b.6, 164a.5, 166b.2, 166b.3,

167b.7, 168a.11, 170a.4, 170b.7, 172a.6,

172a.13, 184a.8, 184a.9, 185b.6, 186a.6, 186b.2,

199a.1, 199a.3, 199a.7, 199a.8, 199a.12, 200a.3,

204a.13, 207b.5, 208a.6, 209a.13, 210a.2,

211a.11, 212a.6, 212a.11, 212a.12,

f.er 34b.9, 35a.13, 39b.5, 41a.1, 41a.3, 41a.5,

41a.6, 41a.8, 43b.11, 44a.2, 53a.10, 57a.8,

60b.12, 71a.13, 76a.1, 76a.5, 76a.11, 77a.3,

77a.6, 77a.13, 78a.1, 78a.7, 78a.12, 78b.1,

78b.8, 79a.3, 79a.9, 79a.11, 79b.7, 79b.10,

79b.11, 79b.12, 79b.13, 80a.1, 80a.3, 80a.6,

80a.10, 80a.12, 80b.12, 81a.1, 81a.8, 81b.3,

81b.11, 83a.1, 83a.3, 83a.4, 83a.9, 83a.10,

83a.13, 83b.1, 84b.6, 84b.8, 84b.13, 85a.3,

85a.7, 85a.10, 89b.10, 89b.13, 92a.12, 96a.11,
 97a.8, 95b.7, 98a.3, 101b.6, 102b.2, 103a.11,
 105a.12, 106a.13, 106b.5, 107a.2, 107a.8,
 107b.1, 111b.2, 116b.13, 119b.4, 121b.5, 122a.5,
 122a.10, 122a.11, 124b.1, 134a.12, 134b.13,
 137a.10, 137a.13, 139a.12, 142a.11, 142b.9,
 142b.13, 148a.10, 152b.8, 154a.3, 154b.2,
 155a.3, 167b.2, 171a.3, 173a.12, 174b.13,
 185a.8, 185a.11, 185a.12, 185b.3, 185b.4,
 185b.5, 185b.8, 186a.1, 200a.4, 203b.11, 204a.2,
 204a.6, 205b.6, 205b.10, 206a.5, 207a.6, 208a.9,
 208a.12, 209a.3, 210a.3, 211a.3, 211a.7
 f. icidür 35b.6, 40b.13, 44a.1, 53a.8, 132b.3,
 162b.13,

f. mese 115a.12, 121b.7,

f. meye 43a.4, 45b.11

f. mez 102a.11, 115b.12

f. üp 137a.2, 142a.3, 168b.8, 202b.10

fāyide ḥāşıl ol-: fayda ortaya çıkmak, yarar elde etmek
 f. a 166b.5, 183b.5

fāyide ol-: yarar sağlamak, faydalı olmak

f. 45b.1, 98a.5, 196b.8, 204b.10,

f. masa 116b.11

f. maya 44b.4, 111a.1

f. maz 124a.6

fayide zāhir ol-: fayda, yarar görünmek

f. 58b.(1).1,

fazalāt (فَضَالَات): necasetler, pislikler

f. 14a.13

fāzıl (فَاضِلٌ): faziletli, erdemli, faik, üstün

f. 204a.2

fazīlet (فَضِيلَةٌ): güzel huy; yaratılıştan gelen iyilik

f. i 52b.8

fazıl (فَضْل): iyilik, erdem, fazilet

f. 2b.9

f.11a 17a.13
faẓla (**فَضْلًا**): vücudun dışarı atması lazım gelen zararlı maddeleri

f.17b.2, 130a.6

f.dan 145b.6

f.dur 124b.11

f.lar 14b.1, 22a.1, 24a.2, 24a.3, 24a.7, 32a.2, 72b.9, 72b.12, 121a.4

f.lara 114a.7

f.lardan 48b.4, 92b.12, 96a.1, 143b.3, 143b.5, 143b.8

f.lardandur 17b.4

f.ları 31b.11, 32a.1, 32b.6, 76b.10, 17b.6, 84b.6

f.larun 114a.7

f.sını 29a.4

f.sınun 32a.7

feh̄m (**فَهْمٌ**):

feh̄m eyle-: anlamak, kavramak, farkına varmak

f.ye 15a.6,

felāsife (**فَلَاسِفَةٌ**): felsefeciler, düşünce sahipleri

f.17a.6

feleki (**فَلَکِیٌّ**): gökbilgisine ait

f. 174b.7

felence-müşk (**فَلَنْجُ مِشْکٍ**): yemenden getirilen hoş kokulu sarı renkli bir tohum besbase yaprağı

f. 204b.8,

felgamūnī (**فَلْغَمُونِيٌّ**): göz kapağına arız olan ur şeklindeki bir hastalıktır

f.114a.2

fenā (**فَنَاءٌ**):

fenā iT-: yok etmek, ortadan kaldırmak

f.mekde 8b.13

ferah (**فَرَحٌ**):

ferah kesb iT+:rahatlık kazanmak, rahatlamak

f.üp 188a.4

- ferārec (فَرَارِج):
 ferārec eti: piliç eti
 f. 16b.11
- ferasiyun (فَرَّاسِيُون): köpekayası, kavkas denen bitki
 marribium vulgare
 f. 42b.11, 83a.6
- ferc (فَرْج): dişilerde tenasül organı; avret, ud yeri
 f.ine 18a.1
- ferfiyūn (فَرْفِيُون): ferfiyun, sütleğen otunun bir alt türü
 f.8b.9, 40b.11, 43b.5, 43b.12, 44a.6, 44a.8, 48a.2,
 59b.1, 59b.5, 74a.12, 83a.11, 162a.1, 186a.3
 f.1 59b.6
- fermān (فَرْمَان): emir buyruk; irade
 f.11a 4a.5, 17b.8
- ferūc (فَرْوُج):
 ferūc eti: piliç eti
 f.16a.11
- fesād (فَسَاد):
 fesāde vir-: bozmak, yaramaz hale getirmek
 f.en 16a.13
 f.meye 123a.9
 f.mişdi 10a.5
 f.üp 26b.8, 115b.2
 f.ür 9b.10, 16a.13, 17a.4, 112a.1
- fesq (فَسَق) yola gitmek
 f.201b.9
- feṭera (فَطْرَة): koruk mantar
 f.7b.4
- fetil (فَتِيل): fitil (bkz. fetile)
 f.i 124b.4
- fetile (فَتِيلَة): fitil, bükülmüş ince sicim
 f. 122a.13
- fettah (فَتَّاح): göz karası üzerinde duman gibi beliren
 bir hastalık adı
 f. 157a.4

- fevāyid (فَوَائِد): faydalar yararlar
f.2a.8, 6b.1
- fevķın (فَوْق): yukarı üst
f.194a.4
- fındık (فِنْدِق): fındık
f.164b.9
f.1 120a.10
- fıstık (فِسْتِك): fıstık
f.51b.13
- fızz a (فِزْزَا): gümüş
f.81a.10
- fikāh-ı idħir (فِتْحَاخِ اِدْحِر): mekke ayrığının çiçeğine
denir. Veya her bitkinin yeni açmış çiçeğine denir.
f. 45b.3
- fikr (فِكْر): fikir, düşünce
f.17a.5
- fi'1 (فِعْل): iş, amel, hareket
f.13a.5
f.i 12b.2, 61b.12, 81b.1, 87b.4
f.ile 16a.7, 201b.11
f.inde 9b.6
f.ine 12b.8
f.ini 61a.9, 73a.2
- fi'1-ıdemevi: kanla ilgili hareket
f.si 106a.8
- fi'1-cümle (فِی الْجُمْلَةِ): bütün, her türlü, hepsi
f.3a.1, 6a.3, 6b.10, 12a.9, 14a.7, 14b.3, 16a.9,
20a.3, 26b.2, 31a.8, 35b.5, 40b.11, 47b.4, 49a.6,
50a.13, 53a.4, 53a.13, 58b.(1).3, 60b.8, 64b.4,
67b.4, 68b.2, 69a.7, 71a.10, 72a.9, 85a.13,
88b.4, 88b.1, 100b.11, 104a.10, 108b.9, 114a.12,
118b.9, 120b.10, 121b.4, 122b.7, 123b.12,
126a.12, 127a.12, 129b.8, 134a.3, 135a.9,
140a.10, 148b.7, 149a.5, 151b.12, 155b.5, 158a.7,
158b.11, 161b.5, 163a.7, 163b.12, 164b.4,

169a.12, 175a.13, 175b.10, 177a.9, 186b.5,
187a.13, 188a.2, 189a.3, 190b.4, 199a.10, 201a.8,
201a.13,

fi'l-hāl (فِي الْحَال): derhal, hemen; şimdi

f. 7a.7, 27a.7, 50b.12, 51a.13, 63a.9, 104a.2,
115b.7, 123a.8, 127b.9, 136a.5, 142a.1, 147b.2,
149b.3, 169b.10, 184a.7, 176a.5, 178a.12, 188a.13,
208a.4, 209b.1, 212a.2

filiz (فِيلِيز): erimiş bakır

f.206b.8

filzehrec (فِيلَزْ هَرْج) kadın tuzluğu denen bitki

f. 206b.8,

firengi (فِرَنْجِي): cinsi münasebet sonucu oluşan inme,
körlük, akli bozukluk gibi rahatsızlıklara
yol açan hastalık

f.164a.1

fitil (فَيْتِل): fitil (bkz. fetile)

f.122b.9

füfel (فَوْفَل): doğu Hindistanda yerlilerin çignediği
fındığa benzer bir yemiş

f.39a.3, 83a.10, 138b.10

fükā (فُقَاع): bira boza, bir çeşit içki

f.58b.(1).10, 58b.(1).12

fülfül (فُلْفُل): biber, karabiber

f.42b.13, 44a.3, 69b.2, 83a.7, 97a.9, 107a.3,
107a.12, 107b.2, 108a.2, 117a.7, 119b.1, 142b.13,
147b.13, 153a.6, 154a.4, 171b.10, 173b.11,
186a.10, 204b.2, 204b.7, 205a.8, 207a.5, 208a.1,
208b.3

f.ile 41b.2

ak fülful: beyaz karabiber (griye çalan rengiyle
karabiberden ayrılır)

f.97a.10, 142a.6, 164a.3, 172a.2, 185a.12, 204a.8,
205b.8, 206a.6, 210b.4, 211b.7

qara fülful: karabiber

f. 142a.6, 209b.4

fülüs (فُولُوس): eski bir Yunanlı tıp ālimi

f.112a.5

füsürde (فُسْرُورٌ): donmuş

f.92b.13, 173a.7

f.ligi 92b.13

füzūni (فُزُونِي): çok, fazla

f.51b.1, 52a.4, 97b.9, 98a.10, 98a.11, 98a.13,
99a.1, 99a.2, 99a.4, 99a.7, 99a.10, 127b.13,
159b.11, 176b.3, 195a.5

f.dür 32b.3

-G-

- ğabā (غَابَا): kalın, sert zar tabakası
g.28b.2 /
- ğafil (غَافِل): dikkatsiz, ihtiyatsız
ğafil ol-: dikkatsiz davranmak
g.mamak 51b.2
- ğāh (غَاہ): 1. zaman, vakit
g.25b.11, 28a.11, 31b.5, 31b.6, 67b.5, 67b.7,
67b.9, 67b.10, 68b.5, 95a.3, 149a.7, 161a.10,
161b.12, 162a.1, 162a.5, 168a.11, 170a.13,
170b.11, 176b.9, 193a.11, 194b.10, 195a.3,
195a.4, 195b.2, 195b.6, 196a.8
2. bazan, ara sıra
g.31b.3, 31b.4, 31b.5, 93b.7, 94b.6, 152b.13,
161b.4, 202a.7
ğāh ğāh: bazı bazı, ara sıra
g. 89a.13, 181b.13
- ğahi (غَاهِي): bazan, ara sıra
g.14a.4, 31a.8, 102b.11, 102b.12, 138a.6, 138a.7,
- ğalbīr (غَلْبِير): kalbur, kevgir elek
g. 172b.8
- ğalebe (غَلْبَة): üstün gelmek, çoğalmak
g.nün 40a.2
g.si 113a.3
g.sinden 60b.5, 173a.8, 173b.2, 196a.2, 198b.8
g.sindendür 116b.7
g.sinün 172b.6, 172b.10
- ğalebe iT-: üstünlük sağlamak, çoğalmak
g.e 44b.1, 58a.5, 67a.7, 196a.7,, 196a.8,
g.en 165a.12
g.er 111a.10, 194b.8, 198a.1
g.mekdür 34a.2
g.miş 37a.1, 196a.13, 196b.2
g.mişlerdür 2b.8
g.üp 17b.4, 39b.1, 112a.6

ğalib (غَالِبٌ) üstün, çok fazla

g.dür 51a.9

ğalib ol-: hakim olmak, artmak, yükselmek

g. dugınun 196a.3,

g. mayacak 18b.12

g.mişdur 135a.10, 165b.3

g.sa 40b.10

g.üp 176a.8

g.ur 112a.12, 176a.10, 196a.1

g.ursa 18b.11, 200b.7, 201a.8

ğaliba (غَلِيْبًا): her halde, muhtemelen

g.181b.5, 199b.10

ğalibrağ (غَالِبْرَاقٌ): daha üstün, daha çok

galibrağ ol-: daha üstün, daha çok olmak

g.ursa 127b.2

ğaliye (غَالِيَةٌ): misk ile anberden yapılmış siyah renkli kokulu bir madde olup boya olarak kademlerca saçlara ve başlara sürülür

g.58b.12

ğalız (غَالِيزٌ): yoğun, bulaşkan, katı; yapışkan ve fena

g. 7b.6, 8a.10, 9a.1, 10b.6, 16a.9, 21b.13, 33a.4,

47a.6, 47a.7, 47b.12, 51a.1, 58b.9, 59a.13,

65a.12, 71a.2, 72a.2, 75b.4, 76b.10, 76b.12,

77a.5, 77a.9, 78b.2, 82a.8, 83b.8, 84b.4,

89b.7, 92a.4, 96a.1, 102b.12, 109a.2, 109a.13,

109b.10, 109b.13, 110a.6, 111a.8, 111b.10,

115a.1, 115a.2, 115a.7, 115a.8, 117b.2, 120b.5,

129a.10, 134b.4, 139b.11, 143b.8, 145a.8, 146a.1,

152b.11, 153a.2, 159a.9, 162b.13, 163b.13,

165b.13, 173a.6, 176b.7, 177b.9, 180a.13,

180b.11, 200b.12, 210a.12

g.dür 18b.3, 64a.7, 93a.2, 192a.1, 192b.3, 192b.3,

197b.8

ğalız eyle-: koyulaştırmak, yoğunlaştırmak;

g.8a.3, 10b.13

ğalīz ol-: koyulaşmak, yoğunlaşmak, kötüleşmek

g.a 18b.8, 107a.9, 160b.13, 162b.10, 174b.8,
177a.1, 197a.12, 197b.4

g.acak 179a.4, 179a.11, 192b.1

g.an 179a.4, 192b.4, 192b.8

g.duğı 65b.5, 179a.2

g.duğından 198a.8

g.maklığındandır 176b.13

g. mış 179a.3

g.mışdur 192b.12

g.up 51a.3, 177b.12, 140b.6, 148a.12, 198b.1,

g.ur 64a.2, 71b.1, 92a.4, 109b.11, 114a.10, 146b.2,
162a.9, 177a.7, 177a.12, 179a.1, 190a.13,
192a.13, 197a.4, 197a.10

g.ursa 8a.3,, 192b.3

ğalīzlık (غليظلق): koyuluk, bulaşıklık; yaramazlık

g.193b.6

g.1 161a.1, 180b.13, 198a.11, 198b.4

g.ına 76a.11

g.ından 198a.6

g.ını 210a.8

g.ının 193b.9, 197b.6

ğalīzrak (غليزر): daha yoğun, daha katı

g. 16b.12, 117b.11, 192a.10,

g.dur, 198b.3

ğalīzuha (غليظها): katısı, katı ve sert olanı

g.200a.11

ğam (غم): kader, tasa

g.2a.4, 188b.13

ğam yime-: endişelenmek, tasalanmak

g.e 188b.10

ğamam (غمام): bulut, buğı

g.157a.6

ğaraz (غرض): maksat, gaye, hedef

g.136b.10, 14a.2, 14a.4, 14a.5, 14a.7, 17b.6,

g.a 14a.4

g.ları 14a.3

2 maksat, gaye

g.129a.4

ğarbe (غَرَبَة): gözde burun yakımında ortaya çıkan, iltihaplı çıbana benzeyen şişlik

g. 121a.1, 121b.9, 123a.5

g.nün 91b.11, 120b.13, 121b.6, 121b.13, 122a.1, 122a.2, 122a.9, 122b.3, 122b.5, 122b.7, 123a.7, 123b.8, 123b.9, 124a.3

g.ye 122a.3, 122a.10, 122a.11, 122a.12, 123a.1, 123a.2, 123a.3, 123a.9

g.yi 121b.6, 122b.5, 122b.7, 123a.2, 123a.4

ğarğara (غَرَّارَة): ağızla birlikte bir mayi ile boğazı çalkalama

g. 96b.9, 152a.6

g.lar 147b.2, 202a.12

g.larıla 69b.9, 195a.9

ğarğara iT-: gargara yapmak, ağız ve boğazı çalkalamak

g.eleler 43a.9, 43a.12, 43b.1, 59a.1, 118a.2

gargaralar iT-: birkaç sefer gargara yapmak

g.eleler 42a.9

gargara itdür-: gargara yaptırmak

g.eleler 108b.4, 146b.5

gargara itmek: gargara yapmak

g.185b.8

ğarib (غَرِيب): tuhaf, acayip, bambaşka, alışılmamış

g.9a.4, 13a.10, 85a.4, 110b.6, 118b.13, 177a.1

ğarikūn (غَارِيقُون): katran köpüğü, katran göbeği gibi isimleri de bulunan çayır mantarlarından şapkaya benzer bir mantar

g.42b.11, 46b.3, 46b.8

ğark (عَرَق):

ğark ol-: batmak, boğulmak

g.mışken 2a.5

g.mışları 2a.10

ğaşb (غَاشِب):

ğaşb iT-: zorla olmak, haksız olarak bir şeyi elde etmek

g.up 2b.8

ğassāl (غَسَّال): yıkayıcı, temizleyici: bir ilaç adı

g.6b.13, 7b.7, 7b.8, 7b.9

g.dur 73a.12

ğavr (غَوْر): dip, esas, hakikat

ğavr iT-: yer etmek

g.122b.8

ğāyet (غَايَة): çok, fazla, oldukça son derece

g.7a.8, 8a.5, 9a.11, 9b.3, 9b..4, 9b.8, 9b.11,
11a.9, 12a.1, 32b.8, 34b.2, 34b.9, 36a.4, 37a.1,
37b.11, 39a.5, 39b.5, 40a.1, 43b.11, 49a.11,
49b.1, 51a.6, 52b.11, 53b.8, 57b.9, 59b.11,
59a.(1).2, 60a.12, 65a.6, 78a.9, 80b.10, 81a.1,,
81b.6, 82b.10, 84a.4, 86a.6, 87b.1, 88b.12,
89b.4, 92a.11, 104b.8, 105a.6, 108a.4, 109a.6,
110a.12, 117b.7, 117b.9, 120b.13, 122a.13,
123b.7, 123b.11, 128a.9, 128b.10, 129b.4,
131b.9, 132a.1, 132a.3, 135a.3, 135a.6, 135a.8,
138a.2, 145a.7, 145b.8, 145b.12, 152b.9, 154a.7,
156a.3, 163a.2, 164a.5, 165a.1, 167a.1, 167b.1,
171b.1, 173b.1, 174b.13, 176a.7, 183a.2,
185a.11, 185b.8, 197b.7, 199a.7, 202a.8,
203a.11, 203b.11, 206b.11

ğayr (غَيْر) : başka, ayrı (bkz.gayrı)

g.141a.12

ğayrı (غَيْرِي) başka ayrı (bkz. gayr)

g.3a.7, 4a.3, 4a.13, 5a.7, 17a.12, 40a.11, 70a.3,
74b6, 88b.2, 112b.9, 112b.12, 119b.4, 119b.8,
128b.4, 141b.9, 160b.9, 169b.2, 175b.9, 180b.12,
190b.13, 201a.4

g.ları 201 b.6

ğayr-ı muḥarrik (غَيْرِ مُحَرِّق): yakıcı olmayan

- g.81a.11
- ğayr-ı muvâfık (غَيْرٌ مُّوَافِقٌ): uygun olmayan
g.141b.7
- ğazab (غَضَبٌ): dargınlık, kırgınlık; öfke
g.dur 16b.1
- ğazrûf (عَضْرُوفٌ) kıkırdak
g.141b.13
- gece (لَيْلٍ، لَيْلٍ): gece, akşamdan sonra
g. 38a.13, 43a.1, 58a.11, 112b.1, 138a.8, 199a.1
- geç (كَبَّحَ): geç normal zamandan sonra
g.7a.8, 93b.2
- geç- (كَبَّحَ، كَبَّحَ): 1. geçmek, arkada kalmak, geçmişte kalmak
g.e. 37a.6 134b.8
g. er 19a.13, 19b.4
g.icek 157b.13
g.meyince 57b.13
g.miş 46a.12, 55a.11, 123a.12
g.se 181b.5
g.üp 123a.9
- 2. Her hangi bir yere yakın bulunkak veya temas ederek devam etmek**
g.er 22b.12, 23a.6, 32b.1, 176a.6
g.mişdür 28b.8, 28b.12
g.üp 65b.10, 140a.3
- 3. Bulaşmak, sirayet etmek**
g.er 32a.9
g.erse 188a.2
g.se 12b.5
- 4. Yer değiştirmek, başka bir halegirmek**
g.er 136a.6
g.miş 175b.10, 175b.12
g.mişdür 63b.7, 63b.8
- 5. Hafiflemek, iyileşmek**
g.icek 147b.5

g.mez 11b.9

g.miş 208a.13

6. ... içine girmek, sokulmuş olmak

g.miş 23a.1

7. sırtmak, aşmak

g.icek 188a.1

vakt geç-: zaman geçmek, belirli bir süre beklemek

g.düğinden 33b.12

geçi ():keçi

geçinin bağı: Keçi yüreği

g.nı 199a.1, 199a.4, 199a.10

geçi bokı: keçi pisliği

g.nı 119a.8

tağ geçisi bokı: dağ keçisi pisliği

g.120a.12

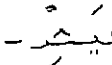
geçi ödi: Keçinin öd kesesi

g.ile 140a.9

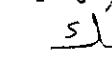
g.ni 140b.5

geçi yağı: keçinin iç yağı

g.la 120a.10, 120b.7

geçiş-(): birbirine girmek, karışmak

g.üp 40a.7

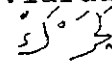
geçmek (): eskimek, gücünü yitirmek

g.i 71b.10

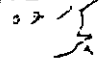
geçmiş ():

geçmiş bab: önceki, evvelki

g.larda 103a.10

geçrek (): daha geç, daha sonraki bir zamanda

g.133b.7

geçür-(): 1. içine girdirmek, sokmak

g.eler 86a.13, 175b.4

g.meye 188a.1

g.üp 27b.5, 187a.4

2. Süre geçirmek, vakti atlatmak

g.mekden 33b.12

gedged (كَرَكْر):çıban, kan çıbanı (bkz. dümmel)

g.110a.5
gel-(- كَر) :1. gelmek, bir yere yerleşmek, mekan tutmak,
ulaşmak

g.mişdür 3b.3, 63b.1, 65a.2, 175b.5

g.üp 125a.5, 182b.8

g.ür 10a.4, 19b.4, 23a.10, 23a.12, 24a.2, 25b.7,
29b.7, 31b.4, 64a.11, 70a.6, 72b.8, 76a.7,
128a.6, 145b.7, 151b.6, 151b.13, 160a.9, 160a.10,
160a.11, 177a.4, 176a.5

g.ürse 71b.6, 71b.9

2. çıkmak, akmak

g.mese 122b.3

g.ür 72b.9, 85b.9, 145b.6

3. ...sırasına gelmek, ulaşmak

g.dük 64b.4, 87b.9

g.eleler 106a.3

4. gelmek, hastalık peyda olmak

g.e 60b.9

azıraq gel-: az az gelmek, azar azar akmak

g.e 75a.7

balğam gel-: başa kafaya ulaşmak

g.üp 45a.8

baş gel-: başa kafaya ulaşmak

g.e 48a.12

çekili çekili gel-: sançmak, çekilir gibi bakmak

g.ür 114a.10

dimāğa gel-: beyne ulaşmak

g.mişdür 28b.3

hayâller gel-: gerçek olmayan şeyleri görmek

g.mege 182b.9

işe gel-: kullanılır hale gelme, bir şeye yaramak

g.e 98b.12

g.mişrek 87a.4

g.ür 74a.13

i'tidāle gel-: Normal hale gelmek

g.e 152a.6

g.ür 51a.6

kan gel-: kan akmak, kan çıkmak

g.dügin 84a.9

g.mekdür 40a.8

g.üp 27b.4

kararına gel-: normal haline gelmek, dönmek

g.di 184b.3

g.ürse 183a.9

kıvāma gel-: istenilen sıvınlık veya pekliğe ulaşmak, en elverişli duruma gelmek

g.icek 90a.5

rutūbet gel- :yaşlık, ıslaklık inmek, gelmek

g.ecek 8b.12

g.meye 40b.5

taşra gel : dışarı çıkmak, akmak

g.dügi 20b.5

g.mek 20a.13

g.meginün 32a.2

g.mişdür 24a.9, 28b.12, 32b.4

g.ür 65b.11, 174b.4, 203a.1

üzerine gel-: üstüne ulaşmak

g.e 37b.1

vücuda gel-: meydana gelmek, doğmak

g.e 17b.8, 18b.9, 18b.10

g.ecek 18a.5

g.en 18a.11

yadına gel-: aklına gelmek, hatırlamak

g.ür 29b.7

yaş gel-: yaş çıkmak, yaş akmak

g.meyince 109a.11

zarār gel-: eksikli olmak, ziyan vermek

g.se 24a.4

gelmek (): gelmek, akmak, hareket etmek

- g.e 124a.11, 193a.11
- gelmeklik (): hareket etme, ulaşma
- g.inden 152a.3
- genç (^{لَبَّح}): genç, delikanlı
- g.164b.10/
- gendene (^{لَنْزَنَة}): pırasa, Allium Porrum
- g.89b.3, 146b.9, 203b.3
- gendü (^{لَنْزَر}): kendi kendisi
- g.3a.8, 3a.12, 5a.3, 7b.9, 8a.13, 9a.9, 9a.12, 9a.13, 9b.5, 11a.9, 12a.4, 12a.11, 12a.12, 15a.3, 15a.3, 15a.12, 16a.5, 17a.13, 19a.5, 21a.1, 26a.5, 28b.4, 30b.4, 49a.13, 62b.5, 63a.3, 64b.b13, 66a.7, 72a.1, 72b.4, 104a.13, 110b.7, 118b.1, 120b.10, 134a.5, 140a.5, 143a.3, 148b.8, 160a.3, 165a.12, 166a.9, 167b.11, 168a.1, 169a.6, 169a.7, 169a.12, 174a.9, 178a.4, 178b.10, 179b.10, 179a.13, 183a.8, 183b.1, 193b.8, 195a.1, 195b.3, 195b.8, 202a.6
- g.den 17b.3
- g.lerine 2b.9
- g.lerinden 4a.12, 18a.2
- g.nün 17a.10, 113b.13, 187b.1
- g.sü 15a.13, 177a.11, 173b.10,
- g.süne 10a.9
- g.ye 9b.6, 15a.6, 21b.5, 70b.2, 118b.11, 120a.3, 121a.11, 161a.7, 178b.8, 184a.12, 188a.12, 188b.2, 190a.13, 196a.7
- g.yi 187a.4, 189a.13
- gendüzün (^{لَنْزَرُون}): kendisini
- g.e. 15a.11
- g. 31a.7, 31a.10, 117a.5, 117b.7
- gendüme (^{لَنْزَمَة}): sigil (gözde peyda olan)
- g.111b.10
- gene (^{كَد}): it genesi: köpeklerde görülen kene böceği

g.97b.12

gene yaprağı: kene otu yaprağı

.114b.5

genehe (كَنْه): bkz. kene otu

genehe yağı: kene otu, yağı

g.n+0 45b.9

geñsek (كَنْسَك): genişçe, gevşekçe

g.94b.13, 95a.4, 95a.7, 172b.7, 172b.9, 190a.5

geñse- (كَنْسَ): genişlemek gevşemek

g.95b.8,

ger (كَر): eğer, şayed

g.74a.3, 94a.8, 96b.7

gerek (كَرَك): olmak, lazım, gerekir

g.3b.5, 97a.4, 129a.3, 134a.1, 148b.12,

g.dür 4b.8, 4b.12, 5a.4, 5b.9, 6a.9, 6a.12, 8a.5,

9a.2, 11b.1, 12a.4, 12a.8, 12a.12, 14a.12,

14b.2, 14b.4, 15a.4, 15b.1, 15b.4, 15b.12,

16a.5, 16a.7, 16a.8, 16a.13, 16b.8, 17a.2,

17a.6, 24a.1, 27a.12, 28a.4, 30b.8, 32b.8,

34a.10, 34a.11, 41a.10, 46a.2, 46a.3, 46a.4,

47b.13, 51a.12, 52a.4, 58b.(1).3, 59a.3, 66b.13,

69a.11, 72a.2, 74a.5, 75b.12, 85a.13, 85b.3,

87a.5, 88b.2, 88b.13, 90b.6, 93a.9, 101b.5,

105b.5, 108a.4, 108a.6, 116b.2, 123a.9, 124b.4,

128b.7, 129b.2, 129b.5, 133a.13, 135b.8, 138a.1,

140a.12, 140b.10, 140b.11, 147b.9, 167a.8,

171b.2, 179a.7, 183b.5, 184a.5, 186b.12, 184a.1,

187b.9, 188a.6, 190b.4, 191a.1, 194b.13, 195b.6,

199a.9, 200b.2, 202b.4, 209b.1

g.idi 12b.1, 13a.3, 129a.3

g.i.niş 11a.13, 27a.11

g.mez 88b.12, 187b.9

g.se 21a.7, 87a.8

gerek... gerek....: ise....ise, olsun... olsun...

g.ise g.ise. 57a.1

-mAK gerek:- mAlIdIr

g.70b.5, 94a.6, 94a.7, 131b.12, 162a.13,
 g.dür 11b.8, 12a.10, 14a.9, 14b.2, 36a.8, 36a.9,
 36a.11, 37a.8, 39a.9, 40a.13, 40b.2, 40b.3,
 44b.4, 45a.5, 45a.5, 46a.5, 49b.11, 50a.3,
 51b.10, 53a.1, 53a.7, 54a.2, 57b.4, 59a.4,
 59b.1, 60b.10, 61a.1, 62b.3, 70b.7, 71b.1,
 71b.2, 71b.5, 73b.8, 74b.12, 85b.8, 87a.2,
 87a.6, 87b.3, 87b.11, 87b.12, 88a.1, 88a.8,
 88a.9, 88a.11, 88b.4, 88b.13, 89a.8, 95a.10,
 95a.11, 95b.8, 96a.5, 96a.7, 99a.8, 99a.9,
 99a.12, 102a.12, 102.b.4, 104a.6, 104a.12,
 105b.6, 106a.9, 110b.1, 116b.1, 122a.5, 126b.2,
 126b.7, 129b.2, 129b.5, 129b.7, 130a.9, 132a.4,
 133a.6, 133b.4, 133b.5, 133b.8, 134b.13, 147b.1,
 147b.2, 148a.6, 148a.9, 152a.9, 158a.11, 158b.5,
 159a.5, 162b.1, 64b.11, 165b.5, 171a.7, 174b.8,
 174b.10, 180a.11, 188b.6, 188b.7, 189a.1,
 189a.2, 197b.9, 201a.11, 203a.5, 203a.6,
 204b.12,

-mAmAK gerek:-mAmAlIdIr

g.dür 15b.7, 34b.12, 51b.2, 72a.1, 89a.1, 102b.5,
 106a.6, 115b.9, 124b.6, 133a.6, 144a.2, 148a.5,
 148a.9, 158b.5

gerekli (گَرْكُ): gerekli, lüzumlu

g. 112a.1

g.yimiş 4b.4

geri (كَرْ): art, arka

g.sine 94b.12

geril-(- كَرْ): gergin halde açılmak, uzamak

g.ür 176a.12

germ (كَرْ) sıcak

g.71b.2, 166b.12

nīm germ: yarı sıcak, ılık

g.50a.4, 53a.6, 56b.5, 59a.8, 59a.9, 117a.11,

- 134b.7, 173b.1
 getir-(- كثر): 1. getirmek, ulaştırmak,
 g.e 99a.2, 187b.13
 g.e.eler 15b.8, 28b.11, 34b.5, 53b.13, 90a.6, 180a.6
 g.memişlerdür 94b.10
 g.mezler 141b.9
 g.üp 187a.2
 g.ür 10a.1, 10a.7, 10a.8, 35a.3, 63b.2, 108a.5,
 115b.5
 2. sebep olmak yapmak
 g.e 57b.13, 70a.5, 190b.9
 g. icidür 56a.2, 133b.2
 g.üp 80b.4
 g.ür 80a.8, 109a.6, 211b.11, 212a.2
 3. çıkarmak, meydana getirmek
 g.e.eler 135a.7
 g.ici 145b.2
 g.miş 150b.12
 4. söylemek, ifade etmek, buyurmak
 g.mişdür 59a.(1).10, 101a.5
 5. yanaştırmak, iliştirmek
 g.üp 115b.8
 6. dayanmak, tahammül etmek
 g.mez 187b.7
 f.amele getir-: kullanılır, yararlı hale getirmek
 g.e.eler 92b.8, 97a.1, 100a.6, 101b.12, 102a.1,
 102a.3, 102a.8, 102b.1, 103b.9, 107a.1, 107a.5,
 115a.12, 119b.8, 119b.10, 131b.2, 150b.7, 163b.5,
 173b.8, 173b.11, 173b.13, 187b.4, 190a.5, 204b.4
 harekete getir-: harekete geçirmek, hareketlendirmek
 g.ür 7b.4, 127b.13, 187a.9
 işlaħa getir-: iyileştirmek, sağaltmak
 g.ici 130a.8
 g.mek 5a.11
 g.ür 116a.1

i'tidāle getir--: normale döndürmek, eski vasat haline avdet ettirmek

g.e 130a.1

ķıvāma getir--: belirli bir olgunluğa eriştirmek, kullanılacak duruma getirmek (Bkz. kıvama gel.)

g.eler 37b.4, 37b.11, 37b.13, 59a.(1).8, 90a.5

řalāha getir--: iyileştirmek yararlanılacak hale getirmek

g.mek 70b.4

g.üp 69a.10

tākāt getir--: dayanmak tahammül etmek

g.e 5a.4

g.ür 116a.2

řalāhiyyete getir--: iyileştirmek, şağaltmak

g.icidür 89a.7

g.meye 73b.6

g.mez 89a.5, 99b.9,, 167a.6,

g.ür 187b.7

taşra getir--: dışarı çıkarmak

g.eler 99a.4

g.ür 10b.2

vücūda getir--: yapmak, meydana getirmek

g.di 176b.1

g.üp 19a.5

yerine getir--: 1. eski halini bulmak, şağlığına kavuşmak

g.ür 130a.5

2. Her hangi bir iş için hazırlığı tamamlamak

g.medin 72a.8 //

getürivir-((تَوْرِيْبِيْرِيْر)): çabucak yerie ulaştırmak

g.ür 30a.2

getürmeklik ((تَوْرِيْبِيْرِيْر)): bir işi yapma hali

g.de 52b.8

gevher ((كُوْرَه)): bir şeyin aslı, esası

g.i 161a.6, 177a.1, 178a.13

g.indedür 170b.10

g.indendür 64a.10

- g.ine 161a.6, 195b.5
 gevher-i dimag (): Dimağın, aklın, beynin
 esası, aslı
 g.dur 26a.13
 gey- (گے) 1. giymek, giyinmek
 g.eler 199b.11
 2. kuşanmak, takınmak
 g.dürmiş 5b.4
 gez (گز) çentik, delik
 g.den 99a.3, 114a.4
 gıda (غذا) : gıda, insanı besleyen şeyler yiyip içilen
 şey
 g.10b.4, 15a.6, 15a.7, 40a.12, 41b.1, 44b.9,
 51b.10, 56a.2, 56a.5, 62b.10, 64a.11, 69b.6,
 72b.6, 112b.4,
 g.dan 15b.13,, 17b.1, 64b.13, 101a.10, 112a.1,
 g.lar 16a.1, 16b.2, 58b.13, 109a.3, 109b.10,
 110a.8,114b.4, 169b.6, 170a.3, 173a.12
 g.larda 145b.10, 161b.6
 g.lardan 51a.3, 184a.13
 g.ları 14b.1, 15b.6, 16a.6, 16a.8, 19b.9, 109b.4
 g.larınınun 16a.8
 g.nun 10a.11, 15a.10, 17b.2, 99b.7,
 g.sı 16a.11, 18a.5, 18b.3, 61a.5, 63a.9, 64a.9,
 g.sıdur 10b.3, 176a.3
 g.sına 51a.4, 165b.13
 g.sını 17a.13, 115a.10
 g. sını 197b.3
 g.ya 17a.13, 64a.12
 g.yı 8a.1, 14b.3, 14b.10, 16a.9, 39a.9, 39a.12,
 41a.11, 64b.13, 65b.7, 66b.12, 189b.3, 203a.6
 gıdā-yı mahmūde: mahmude bitkisinden elde edilen gıda
 (bkz. muhmude)
 g.14b.13
 g.yi 14b.5

ġidā-yı vahid: tek bir gıda

g.15a.8, 15b.12

ġidā vir-: beslemek, yemek yedirmek

g.e1er 62b.8

ġidā yimek: yiyecek içecek şeyleri yemek, yemek yemek

g.58a.2

ġidālan- (- غَدَالَنَ): beslenmek, gıda almak

g.ur 19b.9, 19b.10

ġilāf (غَلْف): kılıf, muhafaza

g.30a.7

ġilāz (غَلِظ): koyuluk yoğunluk, göz kapağının şişmesiyle görülen hastalık

g.91a.8, 109b.8, 109b.9

ġiṣā (غِشَا): örtü, perde; zar, deri

g.26b.1, 27b.13, 28a.2, 28a.11, 28a.13, 28b.8, 63b.8, 64b.8, 76b.1, 146a.4, 146a.8, 147b.11, 160a.10, 161a.12, 211a.6

g.dan 28b.8, 28b.9, 28b.12, 30a.9, 31a.13, 63b.4, 115a.13,

g.dur 139b.12

g.lar 161b.1,

g.lara 23b.8, 28b.11

g.ları 23b.99, 26b.4

g.larına 84b.12

g.larını 6b.9, 26a.10

g.nun 64b.10, 160b.1, 160b.2, 160b.4

g.sında 54a.4

g.ya 63b.10

g.yı 28a.8

g.yıla 28b.10

ġiṣā-yı meṣimi: son perde

g.30b.5

ġiṣā-yı raḳiḳ: ince perde; ince sert zar, başta bulunur

g. 28b.5, 30a.5, 63b.11

g.dür 26a.12, 32a.10, 63b.9

g.ün 64b.9

gıṣā-yı şulb: kemik örtü, sert örtü; başta blunan
kemikle beyin arasındaki sert zar

g.32a.13, 63b.10, 66b.8

g.dür 26a.12, 63b.8

g.u 64b.5, 66a.13

gıṣāvi (غِصَاوِي):

gıṣāvi göz: perdeli, perde inmiş göz

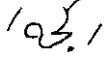
g.ün 78a.10

gibi (كَبِي، كَبِي): benzer, misaline uygun

g. 4a.9, 5a.8, 5b.1, 5b.2, 7a.7, 7a.13, 7b.1, 7b.2,
7b.3, 7b.4, 7b.8, 7b.13, 8a.8, 8a.12, 8a.13,
8b.5, 8b.7, 8b.9, 8b.11, 8b.12, 8b.13, 9a.1,
9a.10, 9b.3, 9b.7, 10a.9, 11a.7, 11a.8, 11a.9,
11a.10, 11a.11, 11a.12, 14b.12, 16b.10, 16b.11,
17b.11, 17b.12, 17b.13, 18a.1, 19a.3, 19a.8,
19b.1, 19b.3, 21a.3, 22b.9, 23a.4, 25a.2, 25a.3,
26a.6, 27b.11, 28b.2, 30b.9, 31a.3, 32b.4,
41a.13, 46b.2, 47a.1, 51a.2, 52b.2, 52b.3,
52b.10, 59a.8, 62a.9, 64b.3, 64b.12, 65a.6,
65b.6, 65b.9, 65a.5, 69a.7, 70a.10, 75a.2,
75a.4, 75a.5, 75a.6, 75a.8, 75a.12, 75b.6,
79b.12, 85b.2, 85b.4, 85b.12, 86a.11, 86a.13,
87a.7, 87a.8, 87b.1, 88a.3, 89a.4, 89a.6, 89b.3,
92a.5, 93a.13, 97a.5, 98b.2, 98b.11, 100b.6,
103a.4, 104a.1, 104b.9, 107b.8, 109b.1, 110a.7,
111b.12, 112a.11, 113a.1, 113a.10, 113a.11,
113a.12, 113b.7, 114a.12, 115a.1, 115a.2,
115a.4, 115a.6, 115a.7, 115b.12, 117b.6, 118b.7,
119a.5, 120b.5, 120b.6, 123a.2, 125a.1, 126b.4,
126b.4, 26b.5, 126b.6, 127b.8, 128a.12, 128b.8,
129a.12, 131b.7, 133b.1, 134a.6, 140a.1, 140a.9,
140a.10, 142a.1, 143a.13, 143b.1, 145b.2,
145b.3, 145b.7, 146a.1, 146a.4, 146a.8, 146a.12,
146b.8, 146b.8, 146b.9, 146b.10, 150a.9, 150b.3,

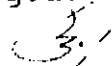
151a.7, 152a.10, 152a.11, 152b.1, 154a.9,
 155a.8, 155b.2, 155b.12, 157a.5, 157b.6,
 160b.12, 161b.8, 161b.13, 162a.2, 166a.12,
 166b.10, 167b.13, 169a..4, 169b.2, 169b.7,
 170a.1, 170b.3, 173a.4, 173a.10, 174b.2, 174b.5,
 176b.1, 176b.5, 179b.7, 181a.7, 181a.8, 182a.5,
 182b.5, 182b.6, 182b.7, 183a.2, 183a.10,
 183b.10, 183b.11, 186b.11, 188b.5, 192b.7,
 193a.1, 193a.4, 193a.6, 197b.9, 197b.10, 200a.5,
 201a.10, 20b.6, 201b.7, 201b.8, 201b.9, 201b.9,
 202a.6, 202b.3, 203b.4, 209a.12

g.dür 5b.4, 5b.5, 9a.9, 21a.10, 23a.4, 28b.4,
 29a.13, 29b.2, 30a.7, 50b.2, 63a.4, 63a.6, 64a.4,
 64a.8, 64a.13, 67a.10, 82a.13, 82b.4, 108b.3,
 139b.12, 139b.13, 141b.13, 144a.5, 1 4 4 b . 1 ,
 162b.9, 165b.5, 168a.7, 193b.6, 193b.13,
 196b.4, 198a.4

gice (): gece, akşamdan sonra

g.50b.7, 68a.9, 68a.10, 86a.3, 103a.5, 110b.127b.3,
 133a.7 133a.10, 145a.12, 167b.6, 185a.5, 197b.2,
 198a.5, 198a.9, 198a.12, 198b.1, 198b.3, 198b.10,
 199a.13, 202b.5

g.de 136a.6

gici (): gicik, kaşınma, kaşıntı

g.67a.11

g.sinü 207b.2

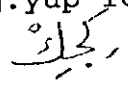
gici- (-): kaşınmak, gicik olmak

g.dügi 127a.10

g.düğinden 109a.1, 145b.8

g.düğine 103b.5, 205b.10, 206a.5

g.yüp 107a.6

giciK (): kaşınma ile kendini gösteren bir cilt hastalığı, uyuza benzer bir hastalık

g. 146a.1

g.dür 145b.5

- g.i 112a.12
- gicil-(-): küçülmek, ufalmak
g.üp 183a.7, 183a.10
- gicilik (): kaşıntı hastalığı (bkz. gicik)
g.inden 67a.9
g.inün 193b.11, 195b.1
- gicimek (): kaşınmak (bkz. gicik)
g.109a.1
g.den 126a.11
g.ine 142a.11
- giciş-(-): kaşınmak (bkz. gici)
g.e 135a.3
g.ür 112a.10
- giciyik (): kaşınma, kaşıntı, uyuz hastalığı
(bkz. giciyük
g.8b.5
g.i 204b.4
- giciyük (): (bkz. giciyik)
g.dür 104b.6
g.ile 120a.8
- giç (): 21a.13, 73b.1, 89b.6, 132a.8, 159a.2,
161a.1,
- giç- (-): geçmek, vakit geçmek
g.meyince 58b.(1).2
- giçi (): küçük, ufak
g. 192a.1
g.dür 29a.11
- giçilik (): küçüklük, ufaklık
g.de 181b.8
- giçil-(-): küçülmek, ufalmak
g.ür 178a.1
- giçirek (): küçücük, küçükce; daha küçük ufacık
g. 56a.10, 86b.10, 121a.1, 157a.8, 161a.9, 171a.1,
173a.2, 173a.3, 192a.4, 192a.6, 195a.13, 195b.4,
195b.6

g.dür 26a.2, 29a.2, 29a.12, 32a.6

gider-(كِيرْز): 1. tesirini azaltmak; iyileştirmek, sağaltmak

g.e 37b.7, 44a.6, 81b.4, 104a.12, 139a.11, 153b.2

g.eler 40a.10, 139b.6

g.üp 85a.1, 90a.2, 130b.3, 153b.2, 210a.8, 211b.11,

g.ür 10b.6, 11b.6, 58b.1, 74b.9, 75a.3, 75b.13,

77a.1, 77a.4, 77a.10, 77b.8, 78a.11, 78b.1,

78b.3, 78b.4, 78b.6, 79a.1, 72a.2, 79a.4, 79a.5,

79a.6, 79a.7, 79b.2, 79b.12, 80a.6, 81a.6, 81a.8,

81b.8, 81b.9, 82a.3, 82a.5, 82a.8, 82b.6, 80a.6,

81a.6, 81a.8, 81b.8, 81b.9, 82a.3, 82a.5, 82a.8,

82b.6, 83a.12, 83b.7, 83b.13, 84a.7, 84a.9,

85a.7, 85a.9, 85a.10, 131a.5, 137a.7, 142a.4,

143a.7, 148b.1, 153b.7, 153b.10, 163a.8, 163a.10,

163a.11, 163b.5, 164a.6, 164b.1, 187a.10,

203b.12, 204b.5, 206a.8, 206b.2, 206b.13, 207a.5,

207a.9, 207b.2, 207b.7, 207b.9, 207b.13, 208b.11,

209a.1, 209b.3, 209b.8, 210a.12, 210b.1, 210b.10,

211b.2, 211b.7, 212a.7

2. temizlemek, ayıklamak

g.e 115b.3

g.eler 111a.6

g.ür 74b.11, 76a.12, 77a.1, 82a.9, 82a.11, 123a.3,

143a.8, 208b.7

3. ayıklamak, ayırmak

g.üp 49b.8, 50a.2

giderici (كِيرْزِي): iyileştirii, sağaltıcı,

g.dür 76b.2

gin (كِين): geniş

g.64a.3, 68a.4, 72b.8, 77a.13, 99a.6, 114a.11,

116a.9, 170a.13, 170b.7, 170b.12, 178b.7, 180a.8,

183b.3, 183b.6,

- gin- (گین): genişlemek, satıhça büyümek
g.er 171a.1
- gine (گینه): yine, tekrar
g. 126a.10
- ginrek (گینرک): genişçe, daha geniş
g.170b.1
g.dür 32a.11
- gir- (گير): 1. bir işe koyulmak, muamele olunmak
girmek, sökulmak
g.e 47b.5, 135a.6, 145b.10, 187b.12,
g.eler 53a.13, 57b.11, 103a.7, 103a.8, 118a.3,
134a.12, 136b.8, 145a.10, 147b.10,
g.meyecek 61b.7
g.se 178b.5
g.sün 178a.13
g.üp 44a.4, 109a.3, 109b.4, 141b.11, 166a.13,
204b.12,
g.ür 19b.4, 19b.8
2. bulunmak, içini kaplamak, doldurmak
g.e 180a.11
- girān-dest (گران دست): eli ağır, işini ağır gören
g.5a.12
- girek kim (گيرکيم): gerek ki
g.11a.6,
- giriftar (گيرفتار): düşkün, tutulmuş
g.5a.5, 14b.6
- girinmek (گيرنمک): vücudu germek, gerinmek, gerneşmek
g.40a.3
- girmek (گيرمک): tan içeri girmek, bir işe
koyulmak, muameleye başlamak
g. 89b.4, 95b.5, 134b.10, 137a.8, 137a.13, 144a.8
g.dür 49b.1

girü (گِرُو): 1. geri, ters taraf

g.9b.2, 18a.8, 19b.3, 21a.5, 44b.6, 51a.3, 73a.55,
74a.9, 76a.7, 77b.3, 121b.10, 129b.11, 130b.3,
131b.10, 152a.3, 160b.5, 178b.1

2. Tekrar

g.83b.6, 114a.4, 152a.6, 161a.10, 166a.3, 190a.3

3. Uzak

g. 79a.3, 82b.10, 173a.1

girü kalan: başka diğer öbürleri

g.66b.5

gişi (گِشِي): insan, fert

g.3a.8, 15a.8, 16a.5, 16b.2, 26a.5, 52a.10, 94b.3,
120b.10, 184a.11

g.den 164a.7

g.ler 2b.11, 14a.11, 14b.3, 35a.5, 36b.11, 37a.1,
47b.10, 49b.7, 58b.(1)4, 59a.(1).2, 111a.11,
122b.4, 129b.2, 133a.6, 133a.8, 134a.3, 161b.9,
172a.12, 186b.3, 189a.12,

g.lerde 104a.3, 104a.4, 199b.4

g.lere 47a.2, 51b.8, 52b.13, 54a.3, 56b.6, 60b.2,
108a.10, 116a.13, 133a.13, 147a.12, 150b.9,
150b.10, 153a.6, 153a.9, 177b.10, 198b.7

g.leri 2b.9

g.lerün 2b.9, 3a.5, 39a.10, 127b.1, 131b.1, 133b.3,
134a.8, 134b.1, 134b.3, 146a.9, 147a.8, 193b.6,

g.nün 13b.6, 15a.3, 29b.7, 44a.2, 45b.1, 72a.3,
102a.10, 136a.5, 177b.13

g.ye 4b.4, 101a.8, 128b.1, 153b.12, 187b.1

giT- (گِئْ): 1. kaybolmak, yok olmak, iyileşmek

g.e 38a.2, 86a.8, 132b.9,

g.er 11a.11, 66a.11, 88a.5

g.mez 188b.4

g.miş 116a.4

2. İzi silinmek, eseri kalmamak giderilmek

g.er 85b.6, 85b.7 102b.11

3. yol bulmak, ilerlemek; girmek

g.er 176a.2

g.miş 68a.6, 157bb.6, 194b.3

4. Ayrılmak, çıkmak

g.93b.2

g.er 93b.1

g.üp 163b.9

kan git-: kan akmak, kan çıkmak

g.erse 129a.3

gidecek: Bitince, iyileşine

g.8b.9,

gitmek (گیت): gitmek, ilerlemek, yol bulmak

g.99a.8

g.inün 194b.7

giy-(- گیه): giymek, giyinmek

g.eler 118a.3

giz (گیز): her giz: her zama, her sefer

g.14b.6, 20a.11, 21b.11, 59a.(1).4, 179b.9, 188b.3

gizlü (گیزل): görülmeyen, saklı

g.166b,8

göbeK (گوبك): göbek, karnın göbek kısmı

g.ine 49b.13

gögercin (گögerجین): güvercin

gögercin bokı: güvercin piliği

g.la 121b.7, 138b.2

gögercin eti: güvercin eti

g.44b.11

gögercin kanı: güvercin kanı

g.ıa 98a.4

gögercin yavrisın: Güvercin yavrasu

g.138a.8

g.un 138a.5

gögercin yavrisı kanı: yavru güvercin kanı

g. n 96a.12

- g. n1 171b.1
gög(ü)s (گۆگۈس): gögüs, insanın göğüs kısmı
g.36a.10
g.i 10b.2
g.inde 10b.1, 38b.13
g.ine 187a.3
g.ün 37b.7
gök (گۆك): mavi, gök rengi
g.68a.12, 117a.4, 129b.5, 137b.5
g.i 117a.12
g.inün 164b.7
gök demür: mavi demir
g.183a.3
gök göz: mavi göz
g.164b.11
g.i 164b.13
g.lü 199b.4
g.ün 68a.7
gökcek (گۆكچك): 1. güzel, sevimli, hoş
g.57b.12, 79a.8, 80b.10, 82a.2, 146b.7, 197a.12,
197b.1, 197b.11, 197b.12, 198a.2, 198a.12
2. mavi, maviye çalan
g.184a.2
gölge (گۆلگه): gölge, yarı karanlık
g.173a.4
g.de 88a.10, 90b.1, 122b.13, 132b.9, 187a.2,
207b.4,
göm-(- گۆم): bir şeyin içine kapatmak, sookmak, bir yere
kapatarak üstünü örtmek
g.ür 59a.(1).7
gönder- (گۆندەر): yollamak, salmak
g.ür 19b.10, 128a.4
gön(ü)l (گۆنۈل): 1. gönül, hatır, iç yürek
g.i 16b.1
gön(ü)l. dön-: mide bulanmak

- g.düğini 188a.8
g.e 39a.12
g. erse 188a.7
g.mek 45a.7
g.üp 50a.11
gör- (- gör) : bakmak, görmek, teşhis etmek
g.dügi 25b.13, 193a.4, 193a.6
g.düğini 187a.11
g. düğümden 164a.8
g.düm 169a.6, 184a.11
g.e 24a.5, 68b.6, 68b.9, 68b.12, 70b.8, 70b.8,
70b.10, 70b.11, 165a.10, 165a.12, 165a.13, 165b.1,
188a.11, 189a.6, 193a.3, 193a.5, 194b.13,
197a.12, 197a.13, 197b.12
g.eler 49b.3, 51.9, 71a.6, 96b.2, 107b.8, 108b.1,
119a.1, 124a.11, 124b.3, 140b.11, 149a.12,
149b.9, 161a.4, 181b.8, 184a.6, 186b.9
g.mez 192a.11
g.meseler 94a.12
g.meye 180b.5
g.mez 69a.1, 100b.12, 161a.11, 192a.12, 192b.10,
193b.3, 196b.13, 197b.1, 197b.5, 198a.2, 198b.1,
198b.4, 199b.9
g.mezler 199b.9
g.se 24b.8, 109b.2, 165a.11
g.ür 173a.4, 177b.13, 180b.9, 187a.12, 192b.7,
192b.11, 193a.4, 193a.5, 195b.4, 196a.6, 196b.13,
197a.2, 197a.5, 197b.12, 198a.12
g.ürler 109b.12, 199b.9
g.ürse 108b.9, 180b.8, 183b.10, 187a.6, 197a.5
g.ursin 172b.8
g.ürüz 177b.2
2. Farkına varmak, bulmak
g.eler 58b.8, 119a.1, 122b.8, 182a.1
g.emez 173a.8

- g.mez 11b.3, 170b.12
- ‘adet gör-: kadınların adet görmeleri
g.mezler 19a.2
- gece görmez: gece körlüğü bulunan kimse
g.lere 199a.1
- gece görmezlik: gece körlüğü
g.ün 199a.13
- gündüz görmezlik: körlük, gündüz görme zayıflığı
g.199a.13
- mażarratını gör-: zarar görmek, ziyana uğramak
g.186b.4
- od görmedün muravvaķ bal: Petek balı
g.90a.4
- yegrek gör-: iyi görmek
g.ür 68a.10
- görin-**(- كورِن): görünmek, belirlemek
g.ür 66b.2, 67a.11, 94b.4, 117b.13, 169b.2,
181a.11, 181b.7, 182a.9, 192b.13, 193a.8,
194b.11, 195a.8, 199b.11,
g.ürse 181b.8, 182a.10
- görmek** (كور ملك): 1. görmek
g.87a.5
g.dür 40a.6
g.den 180b.12
g.ine 175b.11
g.ini 77b.13
- 2. bilmek öğrenmek**
g.71b.5
- iki görmek: Bir şeyi iki görme hastalığı
g.69a.7
- görmeklik** (كور ملك): görme, görme hali
g.65b.11, 177a.9, 181b.2, 184b.2, 193a.11, 196a.10,
199b.3, 201a.13, 202a.1, 202a.8
g.de 64a.6, 160b.1
g.dür 22a.5

g.e 201b.10

g.i 25b.9, 78b.4, 82a.8, 160b.5, 172b.4, 176b.12,
181b.1, 192b.1

g.inden 160a.7, 160b.5

g.ine 89b.9, 204a.7

g.ini 77b.5, 78a.2, 81a.8, 140a.3, 160a.7, 179b.4,
180b.3, 180b.11, 181a.8

g.inün 25b.4, 161a.11

g.ün 160a.8, 160b.6, 182a.13

görmeklik aleti: görme aracı

g.61b.2

görmemelik (كور مملك): görememe hali

g.ün 198a.5

görün-(- كورن): görünmek (bkz. görünmek)

g.mese 139b.4

g.mez 178a.3, 182a.9,

görünmek (كور نك): görünmek

g.36a.2

g.e 182b.5

göster-(- كستر): 1. görülmesini sağlamak

g.diginün 160a.9

g.ür 67b.3, 157a.12, 157a.13, 157b.1, 157b.2,
160a.11, 160b..1, 160b.3, 160b.7, 193a.12, 195a.6

2. öğretmek, anlatmak

g.e187a.11, 195a.5

g.ür 67a.8

göt (كوت): kış

g.ini 141a.9

götür-(- كوتر): götürmek, gidermek (bkz. götürül-)

g.e 80b.4, 88b.13, 110a.12

g.e1er 36b.6, 92b.3, 92b.9, 95a.3, 95b.2, 99b.10,
112a.6, 139b.5, 139b.8, 140b.13, 148b.13, 149a.1,
149a.9, 184a.1, 189b.6

g.meyince 94a.5

g.mişler 93b.10

- g.ür 84b.2, 95a.1, 125a.7
g.ürken 125a.7
götürici (كَوْتِرِي): giderici, izale edici
g. 23b.13
götürül- (كَوْتِرُ) giderilmek, götürülmek
g.r 181a.1
götürmek (كَوْتِرُ): gidermek, ortadan kaldırmak
g.89a.8
göy(ü)n- (كَوْيُون): yanmak, ileri derecede, pişmek
g.e 86a.9, 86b.13
g.miş 56a.7, 73a.9, 97a.9, 97a.13, 98a.6, 102a.12,
102b.13, 106b.2, 106b.8, 107b.5, 112b.12, 119b.1,
119b.4, 119b.6, 119b.9, 120a.10, 120a.11, 121b.4,
123a.6, 124b.7, 125a.13, 153a.11, 154a.13,
154b.5, 154b.6, 154b.8, 157b.11, 162a.7, 163b.4,
207b.3, 209b.8,
g.i 79a.12, 82b.7 82b.10, 83b.2
g.ür 102b.11, 182b.2
g.ürdi 18b.6
göyündür- (كَوْيُونُ): yakmak, ısıtmak; pişirmek
g.eler 76b.5, 85b.13, 153b.13
g.mesi 84a.5
g.seler 84a.4, 164b.9
g.üp 51b.12, 82a.1, 83b.10, 100b.1, 113b.4,
119a.13, 120a.5, 122a.4, 122b.1, 159b.1, 188b.12
g.ür 8b.11, 73a.8, 140a.13, 176a.11
göyündürici (كَوْيُونِي): yakıcı, pişirici
g.70a.9, 70b.1, 73b.1, 75b.9, 76a.2, 84a.4, 96b.5,
96b.6, 112b.10, 132a.12, 159b.11
g.dür 75a.2, 79a.13, 83a.2, 83a.11, 84b.8
göyündürmek (كَوْيُونُ): yakmak, pişirmek
g.11a.8
göyündürmeklik (كَوْيُونُ): yakma, pişirme hali
g.85b.13
göz (كَوْر): göz, görme organı

- g. 19b.2, 24a.4, 24b.5, 24b.6, 26a.9, 34a.1, 36a.1, 40a.2, 40a.4, 41b.7, 41b.9, 47a.10, 49a.10, 61a.9, 61a.11, 61b.2, 62b.2, 67b.9, 67b.10, 68b.5, 68b.7, 68b.8, 72b.11, 73a.2, 73b.4, 73b.5, 73b.8, 76a.1, 89a.7, 94a.3, 94a.4, 95a.5, 95b.6, 96b.3, 100a.11, 100b.11, 107a.7, 111a.7, 121a.7, 127a.12, 128a.10, 138a.2, 139b.12, 145a.4, 146a.1, 146b.1, 152b.1, 155b.7, 161b.2, 168b.8, 169a.12, 172b.4, 173a.3, 173a.5, 175a.1, 175a.2, 180b.5, 181b.5, 188a.8,, 187b.2, 195a.3, 195a.4, 196a.7, 199b.3, 201a.13, 202a.6
- g.de 24a.5, 40b.5, 60b.13, 73b.1, 73b.4, 74a.4, 93b.8,, 96a.2, 96a.5, 114a.12, 130a.6, 196a.12,
- g.deki 98b.3, 151a.11, 169a.4, 209b.12
- g.den 63b.7, 69b.5, 69b.12, 70a.5, 73a.5, 74a.5, 75a.7, 76a.10, 77b.2, 79a.2, 80a.6, 81b.4, 82b.2, 82b.10, 84a.8, 85a.2, 85a.4, 90a.8, 109a.6, 124b.11, 129b.1, 129b.11, 129b.12, 130b.2, 131b.10, 132b.11, 135a.7, 144a.13, 145b.2, 152a.4, 152b.12, 168b.9, 172a.10
- g.e 25b.6, 36a.2, 47a.13, 61a.1, 61a.3, 61b.7, 63b.1, 63b.2, 63b.7, 63b.3, 65b.8, 66a.1, 68a.13, 70a.6, 70a.11, 70a.13, 70b.1, 70b.8, 71a.6, 71a.10, 72b.3, 72b.8, 74b.7, 76a.7, 76b.2, 76b.3, 76b.9, 76b.13, 77a.4, 77b.5, 77b.12, 77b.13, 78a.2, 78a.3, 78a.13, 78b.10, 78b.11, 79a.5, 79b.7, 80a.1, 80b.3, 80b.6, 81b.8, 81b.12, 82a.1, 82a.7, 82b.3, 83a.8, 83b.5, 84a.8, 84a.12, 84b.4, 84b.12, 85a.3, 85a.6, 85a.8, 85a.10, 88b.4, 89a.2, 89a.3, 89a.4, 89b.8, 89b.9, 89b.10, 89b.12, 90a.1, 90a.6, 94a.11, 94b.4, 95b.11, 96b.3,, 100a.11(A.E).101b.8, 102b.4, 105a.2, 106b.10, 107b.6, 108a.5, 109a.5, 113b.2, 119a.8, 119a.11, 119a.13, 119b.3, 120a.9, 120a.12, 120b.8,

120b.9, 121a.4, 126a.10, 128a.2, 128b.3, 129b.1,
 130a.3, 130a.13, 130b.7, 130b.12, 131a.3,
 131b.4, 132a.11, 132b.3, 132b.3, 132b.6,
 132b.10, 133a.3, 133a.4, 133a.5, 133a.12,
 133b.13, 134a.1, 135a.6, 136b.4, 137b.7,
 137b.10, 138b.6, 138b.13, 140b.5, 141b.6,
 141b.11, 142a.9, 142a.10, 142b.4, 143a.3,
 143a.6, 143a.7, 144a.12, 145b.2, 147b.3, 148a.4,
 148a.13, 148b.3, 151a.10, 152a.3, 152a.13,
 152b.7, 152b.9, 153a.5, 153a.8, 153a.12, 153b.6,
 153b.9, 153b.11, 154a.2, 154a.5, 154b.4, 158a.8,
 159a.10, 159b.8, 161b.8, 162a.8, 162a.12,
 162a.13, 163a.8, 163a.10, 163a.12, 163b.3,
 163b.13, 164a.5, 164a.13, 164b.5, 164b.5,
 164b.6, 164b.9, 164b.13, 165a.6, 168a.9, 169a.2,
 169b.6, 170a.11, 172a.8, 175a.12, 176a.5,
 176b.5, 176b.6, 178a.12, 178b.13, 180a.4,
 180a.7, 181b.3, 183b.1, 185b.1, 185b.2, 185b.3,
 185b.4, 185b.6, 185b.7, 185b.10, 185b.13,
 186a.1, 186a.5, 186a.7, 186a.9, 186b.1, 186b.5,
 186b.6, 187b.12, 189b.7, 190b.2, 190b.7,
 190b.9, 193b.10, 199a.3, 199a.6, 199a.8, 199a.9,
 200a.2, 201a.11, 202b.10, 203a.5, 203b.8,
 203b.10, 203b.11, 203b.12, 204a.6, 204a.10,
 204a.13, 204b.10, 205a.10, 205b.5, 205b.9,
 206a.1, 206a.4, 206a.8, 206a.9, 206b.1, 206b.5,
 206b.13, 207a.4, 207a.6, 207a.9, 207b.1, 207b.4,
 207b.6, 207b.9, 207b.12, 208a.2, 208a.5, 208a.9,
 208a.12, 208b.2, 208.5, 209a.12, 209b.2, 209b.3,
 210a.12, 210b.13, 212a.6, 212a.11
 g.i 61a.12, 61a.13, 61b.6, 61b.8, 62b.1, 63a.3,
 68b.10, 73b.9, 71a.5, 73b.9, 73b.11, 74a.7,
 77b.6, 78a.10, 79b.4, 80b.3, 82b.5,, 82b.8,
 82a.11, 83b.7, 85a.3, 88b.3, 88b.4, 88b.8,
 88b.9, 88b.12, 89a.9, 89b.5, 89b.10, 89b.12,

92b.9, 93a.9, 94b.9, 96b.4, 101a.2, 104a.2,
 109a.11, 111a.6, 114b.8, 112b.4, 122b.10,
 126b.1, 127b.1, 127b.4, 129b.2, 129b.8, 130a.8,
 130b.3, 131b.1, 133a.6, 133a.13, 133b.3, 133b.5,
 134a.8, 135a.1, 136a.5, 138b.7, 139a.9, 140a.5,
 144a.13, 148b.8, 148b.11, 149b.8, 150a.13,
 151a.11, 151b.11, 152b.4, 156a.3, 162b.8,
 164b.8, 164b.13, 165a.2, 174b.8, 176b.4, 178a.3,
 180a.5, 180b.12, 183a.12, 186b.13, 187a.5,
 187a.8, 187a.12, 187b.5, 187b.9, 187b.10,
 189a.10, 189b.5, 189b.6, 189b.10, 190a.8,
 193b.3, 193b.7, 193b.8, 194b.11, 202a.6, 203a.1,
 203a.8, 203a.11, 203b.9, 204a.3, 204a.5, 208a.3,
 209b.1, 210b.6,
 g.ile 90b.7, 112b.6
 g.in 149b.7
 g.inde 181b.7, 181b.12, 181b.13, 193a.5
 g.inden 109a.11
 g.ine 72a.4, 101a.12, 111a.13, 113a.6, 119b.4,
 134b.6, 137a.12, 139b.2, 164b.13, 166b.5,
 177b.13, 184a.11, 184b.1, 189b.8, 190a.1, 199b.10
 g.ini 100b.12, 102a.11, 116b.6, 141b.4, 145a.6,
 149b.5, 166a.13, 166b.1, 173b.1, 179b.8, 180a.5,
 183a.6, 183a.13, 183b.9, 183b.12, 187a.6, 189a.8,
 189b.7, 192a.10, 199a.11, 203a.3, 204b.12
 g.inü 41b.12, 101a.1, 109a.10, 112b.7, 113a.4,
 114b.5, 123b.9, 135a.3, 145a.7, 146a.6, 150b.8,
 153b.12, 180a.6, 182b.5, 183a.5, 183b.12, 187b.1,
 192b.13, 193a.8, 199b.11, 202b.6, 204b.10
 g.ler 68b.2, 74a.3
 g.lerde 67b.4
 g.lerden 68a.10, 68a.13
 g.lere 89a.2, 119b.4, 153a.3
 g.leri 49b.1, 94b.3, 182b.12, 199b.8,
 g.lerinden 167a.4

g.lerini 203b.13

g.lerini 68a.11, 134b.3

g.lerini 68a.8, 75a.9, 208b.2

g.ü 2a..8, 24b.6, 25b.4, 25b.6, 25b.9, 42a.4,
 61a.4, 61a.5, 61a.6, 61a.7, 61a.8, 61a.10,
 61b.1, 61b.3, 61b.5, 62a.1, 62b.9, 63a.2, 63a.6,
 63a.13, 63b.3, 64a.2, 64a.3, 64b.4, 64b.8,
 65a.10, 65a.11, 65b.2, 65b.8, 66b.3, 66b.6,
 66b.9, 67a.1, 67a.4, 67a.5, 67a.11, 67b.5,
 67b.11, 67b.12, 68a.7, 68a.12, 68b.2, 68b.3,
 69a.2, 69a.3, 69a.10, 70a.4, 70a.10, 70b.3,
 70b.4, 70b.5, 70b.7, 71a.13, 71b.6, 71b.10,
 72a.9, 72a.11, 72a.12, 72a.13, 72b.5, 72b.9,
 73a.3, 73a.6, 73b.12, 75a.10, 75b.7, 75b.11,
 75b.13, 76a.3, 76a.9, 76a.10, 76a.12, 76b.1,
 76b.3, 77a.1, 77a.4, 77a.5, 77a.7, 77a.13, 77b.
 77b.4, 77b.5, 77b.8, 77b.12, 77b.13, 78a.3,
 78a.10, 78b.3, 78b.8, 79a.1, 79a.3, 79b.1,
 79b.10, 80a.11, 80a.12, 80b.8, 81a.2, 81a.7,
 81a.12, 81a.13, 81b.9, 81b.11, 82a.3, 82a.4,
 82a.7, 82a.10, 82a.12, 82b.4, 83a.1, 83a.3,
 83a.9, 83a.10, 83a.13, 83b.6, 83b.7, 83b.8,
 83b.10, 84a.3, 84a.7, 84b.2, 84b.11, 84b.13,
 85a.9, 85a.10, 85a.11, 87b.9, 88b.6, 88b.8,
 88b.10, 88b.11, 89b.9, 90a.6, 90a.7, 90b.3,
 90b.4, 90b.7, 91a.1, 91b.13, 92a.4, 92b.2,
 92b.12, 92b.13, 93a.12, 93b.6, 93b.6, 93b.8,
 94a.1, 94a.2, 94b.2, 94b.4, 94b.12, 95a.7,
 98b.2, 97b.4, 100a.7, 100a.9, 100a.11, 100b.6,
 100b.8, 100b.10, 100b.11, 100b.12, 101a.5,
 101a.6, 101a.7, 101b.5, 102b.1, 102b.11, 103a.5,
 103a.6, 103b.11, 103b.12, 104b.6, 106a.4,
 106a.8, 107b.9, 108b.12, 109a.7, 109a.12,
 109b.5, 109b.6, 110a.1, 110a.4, 111a.8, 111b.9,
 112a.9, 112b.9, 112b.12, 112b.13, 114b.9,

114b.12, 115b.5, 116b.7, 118b.10, 118b.12,
119b.11, 121a.2, 121a.3, 123b.10, 124a.5,
124a.8, 124b.9, 124b.10, 124b.11, 125a.2,
125a.4, 125a.7, 125a.9, 126a.10, 126a.13,
127b.6, 127b.13, 128a.2, 128a.7, 128a.9,
129a.13, 130a.1, 130a.4, 130a.5, 131a.5, 131b.7,
132a.4, 132a.5, 132a.7, 132a.9, 132b.12,
133a.12, 133b.4, 134a.2, 134a.5, 134b.2,
134b.11, 134b.13, 135b.10, 138a.13, 138b.3,
139b.13, 140a.1, 140a.3, 140a.12, 141a.2,
141a.5, 141b.5, 142a.3, 142a.11, 142b.13,
143a.12, 143b.11, 144a.11, 144a.12, 144b.7,
144b.8, 145a.4, 145a.11, 145a.12, 145a.13,
145b.7, 145b.8, 145b.13, 146a.4, 146a.6,
146a.13, 147b.3, 148b.12, 148b.13, 149a.2,
149a.6, 149a.11, 149b.3, 149b.9, 150a.7, 150a.8,
150b.12, 151a.8, 151a.13, 151b.4, 151b.10,
157a.4, 152a.1, 152a.12, 152b.5, 152b.8,
152b.10, 152b.11, 152b.12, 152b.13, 153a.1,
153a.2, 153a.10, 153b.1, 153b.2, 153b.10,
154a.7, 155a.3, 155a.7, 155a.8, 155bb.1, 156a.4,
156a.8, 156a.10, 157a.7, 157a.9, 157b.13,
158a.12, 158b.13, 159a.1, 159b.3, 160a.7,
161a.11, 161b.3, 164b.1, 164b.7, 167a.2, 167b.6,
168a.1, 169b.2, 169b.12, 170b.5, 171a.1,
171a.9, 172a.5, 174a.9, 174b.5, 175b.6, 176b.11,
177b.10, 179b.3, 172b.3, 180b.11, 181a.6,
181a.8, 181a.10, 181b.1, 182a.5, 182a.12,
182b.8, 182b.9, 186a.5, 187a.10, 187b.3, 187b.3,
187b.11, 188b.7, 189a.8, 189a.9, 190b.13,
191a.10, 191b.9, 191b.5, 191b.9, 192b.1, 195a.1,
196b.7, 198a.7, 198a.11, 198a.13, 198b.8,
199b.13, 200a.1, 202b.6, 203a.5, 203a.9,
203b.10, 203b.12, 204a.11, 205b.6, 205b.10,
206a.5, 206a.8, 206a.10, 206b.2, 207a.4, 207a.7,

207b.2, 208b.6, 209a.1, 210a.3, 210a.8, 210a.13,
210b.9, 211b.9, 212a.2, 212a.7

eşhel gözlü: elâ gözlü

g. 199b.4

gök göz: mavi göz

g.164b.11,

g.lü 177b.10, 164b.10, 199b.4

göz aç-: gözü açmak, bakmaya başlamak

1.ıcak 178a.5

göz açıl-: görmeyen gözün görmeye başlaması

g.a 187a.10

g.up 190b.1

göz açmak: görmeyen gözü açmak, görür hale getirmek

g.186b.8

göz ağırlan-: hastalık sebebiyle gözün az görmesi

g.a 143b.3

göz ağırları: gözde hastalık dolayısıyla peyda olan

g.89a.6, 121a.5, 135b.6, 136a.3, 136b.10, 144a.6,

g.na 168b.7, 191b.10, 205a.1, 207b.5, 208a.6,

209a.3, 209a.4, 210a.2

g.nı 77b.10

g.nun 104b.13, 109b.2, 125b.8, 126a.8, 131b.4,

132a.11, 132b.3, 133a.5, 135a.12, 137a.2, 210b.1

göz ağrısı: Göz ağrısı, hastalık sebebiyle gözde ortaya

çıkan rahatsızlık.

g.71b.13, 105b.2, 114a.13, 126a.9, 127a.6, 127b.5,

128b.2, 128b.3, 135a.4, 135b.1, 135b.7, 136a.7,

136b.6, 136b.12, 137a.9, 139a.3, 148a.4, 148a.8,

150a.2, 171b.3,

g.la 70b.9, 72a.3, 89a.3

g.na 81a.1, 83a.4, 84b.6, 105a.12, 130b.13, 135a.4,

137a.9, 148a.13, 158b.10, 168b.7, 206b.11

g.nda 128a.12,

g.ndan 208a.9

g.nı 211b.10

g.nun 126a.12, 127a.8, 127a.11, 127a.13, 128b.4,
128b.9, 128b.12, 129b.10, 131b.9, 132a.10,
133a.7, 134b.13, 135a.8, 136b.3, 150a.11,
208a.13, 210a.7, 210b.12

göz aķı: gözde görülen ve hastalık belirten beyazlık

g.na 97a.7, 106b.5, 142b.13, 147b.11,

g.nı 78b.13, 79a.12, 163a.8, 164b.5, 207a.9

g.nun 162b.4

göz aķları: Gözde hastalık sebebiyle beliren beyazlıklar

g.nı 77a.9

göz asāyış ol-: gözün tıbbi mudahale ile iyileşmesi

g.a 188a.10

göz eczāları: göz ilaçları. (bkz. göz edviyeleri)

g.69a.6

göz edviyeleri: göz ilaçları (bkz. göz eczaları)

g.74b.5

göz eti: göz yerleştii oyukluğun etrafını saran et

tabaka

g.nün 62b.4

göç gici-: gözün hastalık sebebiyle kaşınması

g.düğine 103b.5

g.yüp 107a.6

göz ilācı: göz için kullanılan ilaç (bkz. göz eczaları)

g.na 72a.8

göz işi(n): Göz tedavisi

g. 110a.13

göz kapağı(n): göz kapağı

g.nda 117a.3

göz kararmak: Gözün görmesinde azalma olmak, göz ışığı

azalmak

g.47b.1

göz mizācı: gözün alışılmış hali, özelliği

g.la 72b.3

g.na 70a.11

göz nürü: gözün ışığı, görme gücü

- g.n+0204a.7, 204a.13, 204b.4,
göz otları: gözü tedavi etmek amacıyla, ilaç niyetine
kullanılan otlar
g.na 76b.5
g.n1 88a.2, 205a.2
g.nun 85a.12, 87a.2
göz şişi: gözde hastalık sebebiyle peyda olan şiş
g.nde 75b.3
göz şiyāfları: göz damlaları, göze damlatılan ilâçlar
g.n1 81a.1
göz tamarları: gözün damarları
g.202a.8
göz taşrası: gözün dış kısmı
g.na 202a.7
göz 'uzvı:göz, göz organı
g.128b.8
göz yaşardıcı otlar: gözde yaş çıkarıcı ve ilâç
maksadıyla kullanılan otlar
g.145b.10
göz yaşar-: hastalık sebebiyle gözde yaşlılığın bollaşması
ve akması
g.dugın 153b.2
g.dugına 205b.7
göz yaşı: göz yaşı, gözün akması.
g.125a.6, 141a.4, 151b.7, 156a.3,
g.na 103b.5, 107a.2, 154a.2,
g.n1 78b.1, 153b.6, 206b.6, 206b.13
gözbere (كوزبره)
küzbere: kişniş otu, kişniş; coriandrum sativum
g. 80b.5
gözci (كوزبي): gözleyen, tehlikeyi haberveren, bertaraf
eden
g.24a.6
g.sidür 24a.5
kara gözlü: kara gözlü, gözü siyah olan

- g.198b.7
ğubār (غُبَار): toz
g.85b.4, 86a.13
- ğubār ḥaṭ: bir yazı sitili
g.203b.5
- ğubār iT-: toz haline getirmek, dövmek,
g.üp 163a.12, 175a.12
- ğubār ol-: toz haline gelmek, ufalmak
g.a 86a.9, 90b.2, 132b.10, 205b.5,
g.uñca 143a.6
- ğudde (عُدَّة): vücutta deri ile et arasında ve en çok
boyunda kasıkta çıkan şiş, bez (bkz. guded)
g.91b.12, 94b.10, 95a.12, 124b.9, 124b.11, 124b.12
- guded (عُدَّة): bezler (bkz. gudde)
g.30b.9
g.lerden 30b.10
- gusl (غَسَلَ): gusl eyle ,yıkanmak, temizlenmek;
cünüplükten arınmak
g.52a.10
- güc (كُوْف): güç, kuvvet
g.ile 18a.8
- güçendür- (كَرَّجَنْدُر): zorlamak, darıltmak
g.üp 117a.5
- gücin-(كَرَّجَنْدُر): zorlanmak, zora gelmek
g.ür 176a.12
- güç (كَرَّج): güç, kuvvet (bkz.güç)
g.ile 145a.7, 145a.8
- güçilmeklik (كَرَّجَانِيَّة): ufalamak, küçük olmak
g.i 200b.10
- gül (كَلْب): gül, gül çiçeği
g. 100b.6, 109a.8, 113a.12, 165b.4,
g.e 100b.7
g.ilé 98a.1, 122a.3, 133b.4
- gül düğmesi: gül tomurcuğu
g.210b.3

gül suyu: gül suyu, gül usaresi. gül yağının yan ürünü
 g.34b.8, 37a.11, 37b.3 69a.13, 112b.6,
 g.la 34b.3, 37b.13, 39a.4, 60a.6, 101b.4, 103a.2,
 103a.4, 112b.7, 189b.6, 207b.3,
 g.n=0 34b.9, 49b.9,
 g.n1 36b.8, 39b.6

gül toh(u)mı: gül tohumu
 g.102a.7

gül yağı: gülden elde edilen yağ, gül yağı

g.55b.6, 55b.10, 56a.1, 116a.6,
 g.la 34b.2, 35a.5, 39b.6, 44a.13, 52a.6, 53a.11,
 53b.7, 55a.7, 55b.7, 55b.12, 56a.12, 59b.4,
 60a.6, 92a.10, 94a.7, 94a.12, 101b.4, 103a.6,
 108a.8, 110a.9, 111a.3, 113a.5, 113b.4, 116a.7,
 136b.2, 136b.5, 139a.13, 141b.3, 145a.12, 149b.4,
 155b.3, 171a.13, 189a.7, 210a.6,
 g.n+0 54a.11, 58a.12
 g.ndan 34a.9
 g.n1 34a.5, 52a.11, 53b.5, 55b.13, 98b.8, 149b.8,
 167b.6.

gül yaprağı: gülün çiçeği etrafındaki yeşil yapraklar

g.66a.12
 g.n1 52a.7

ağ gül: beyaz gül

g.37a.4, 59a.4, 131a.7

dāne gül: gül tanesi

g.210b.4

kamuş güli: kamuş bitkisi gülü

g.ni 119a.8

kızıl gül: kırmızı gül

g.38b.7, 42a.13, 55a.5, 56a.8, 58b.(1).7, 60a.10,
 75a.4, 90a.12, 105a.10, 131a.10, 136b.1, 147a.5,
 173b.7, 184b.13.

g.i 101b.2

g.ile 36b.1, 103a.4

- kıvıl gül düğmesi: kırmızı gül tomurcuğu
 g.154b.3, 210a.4
- kıvıl gül kabı: kırmızı gül kabuğu
 g.101b.4
- kıvıl gül suyu: kırmızı gül suyu
 g.1a 39b.9, 189b.10
- kıvıl gül yaprağı: kırmızı gül yaprağı
 g.168b.9
- kuru gül: kurutulmuş gül
 g.136a.9
- taze gül: yeni açmış gül
 g.130b.7
- gülāb (گلاب): gülsuyu
 g.34a.4, 34a.8, 52b.4, 58b.(1).11, 133b.1
 g.1la 34a.6, 34b.1, 117a.6, 139a.9, 171a.8, 191a.9,
- gül beşeker (گلبشكر): Bir çeşit gül tatlısı
 g.49a.5
 g.ile 191a.3
- güldemek (كولدء ملك): uğuldamak
 g.dür 47a.12
- gü lengübin (گل انكبينى): bal ile yapılan gül mürabbası, bal
 ile gül yaprağından meydana gelen bir tatlı
 g.45a.11, 48b.10, 50b.4
 g.ile 120b.4
- gül-i mür-i mekki: Mekke'de yetişen güzel kokulu bir çiçek
 g.119b,5,
- gülnar (گلنار): nar çiçeği
 g.55a.5
- gülnar içi: nar çiçeği içi
 g.ni 55a.8
- gümān (گمان): zan, sanma, sezme
 g.lar 4a.9
- gümān iT-: şüphe itmek
 g.er 109b.12
 g.erler 35a.3

gümiş (كُنْز):

gümiş kılınıyası: gümüş madeni tozu

g.97a.8, 106b.6, 106b.11, 111b.6, 131a.6, 142a.4,
142b.2, 159a.7, 168b.10, 175a.5, 175a.9, 205a.13,
209a.2, 208b.7, 210b.1.

gün (كَوْن): 1. gün, 24 saatlik zaman

g.3b.4, 4b.6, 19a.13, 19b.4, 38a.13, 45b.7, 47a.3,
48b.11, 48b.12, 50a.9, 58a.13, 59a(1)3,
59a(1).11, 59a.(1).12, 60b.2, 86a.3, 94a.9,
101a.11, 102b.4, 103a.8, 104a.1, 114a.4, 128a.13,
128b.10, 129a.7, 133a.1, 141b.11, 144a.3, 147a.3,
162b.9, 163b.3, 171b.2, 187a.1, 188a.6, 189b.5,
189b.9, 204a.12, 206b.9

g.de 19a.4, 20a.3, 20a.4, 20a.5, 20a.6, 20a.7,
20a.8, 20a.9, 20a.10, 99b.8, 124b.2, 130a.8,
130b.4, 133a.2, 152a.7, 190a.3

g.den 45b.8, 47a.4, 48b.12, 101b.9, 108a.9, 124b.4,
133a.3, 141b.6, 149b.13, 155b.4, 190a.2

g.e 101b.8, 124b.4, 149b.13, 150b.1

g.lerde 114a.8

2. güneş

g.203b.7

günah (كُنْاه): dinen yapılması yasak olan şeylerin
sonucu ortaya çıkan suç

g.2a.4

gündüs (كَنْدُوش): deniz kenarında yetişen ve eskiden
camcılıkta kullanılan tuzlu bir bitki

g.44a.3, 108a.1, 147a.1, 147a.5

gündüz (كَنْدُوز): gündüz, günün aydınlık yarısı

g.198a.12, 199b.3, 202b.5

gündüz görmezlik : gündüz bakma zayıflığı, ışığa
bakamama. (bkz. gündüz karlığı)

g.199a.13

gündüz havası: gündüzün havanın durumu, özelliği

g.ndan 199b.1

g.nun 133a.9, 198a.12, 198a.12, 199b.1

gündüz körlig: (bkz. gündüz görmezlik)

g.ün 199a.12

gündüzün (كُنْدُزُ): gündüz vakti

güneş (گُنَاشُ): güneş, gezegenlere ve dünyaya ışık ve ısı veren büyük gök cismi

g.88a.11

g.de 33b.8, 198b.1, 199b.8

g.den 86a.12, 99a.10

g.e 38b.10, 41a.6, 45b.7, 46b.10, 48b.2, 85b.9,
127b.8, 146a.5, 146a.10, 148a.11, 183a.4,

204a.12, 206b.10, 209a.8, 209a.9

g.i 180b.12

g.ün 64b.1, 198a.8, 198a.10, 198b.2

güneş kursı: güneşin yuvarlağı

g.na 203b.7

güneş şuflesi: güneş ışığı

g.ni 183b.7

günlük (نَلَّك): bir çeşit ağaç sakızı, günlük bitkisi

iltihap gidermede yakmak suretiyle kullanılır.

g.44a.10, 55b.5, 56b.1, 75a.13, 75b.2, 92a.12,

116a.9, 119b.5, 123a.6, 125b.1, 132a.1, 139a.7,

155a.2, 168a.13

g.dür 74b.9

g.i 138b.7

günlük dutı: günlük dutu

g.nı 119b.9

günlük dütüni: günlük tütsüsü, dumanı

g.le 152b.3

dögülmüş günlük: Dögülmüş günlük (tohumu) (bkz. ezilmiş günlük)

g.124b.7

g.i 138a.10

ezilmiş günlük: (bkz. dögülmüş günlük)

g.140b.2, 152a.10

g.ile 122b.6

gür-(- كُر): girmek gitmek (giT-A.E)

g.e 147a.7

güşade (كُشَادَةٌ): açılmış, açık, ferah

g.31b.6

güvüldü (كُؤُؤُؤُؤُؤُ): ugultu hışırtı, gürültü

g.sile 57a.2

güya (كُؤُؤُؤُ): sanki

g.165b.11

güzer (كُؤُؤُ):

güzer bul-: geçmek yol bulmak

g.30a.13

güzer eyle-: geçmek

g.dügi 178a.7

g.r 30a.12

g.yeydi 178a.5

-H-

hab (حَوَاب)

ḥāb-ı ḥargūş: tavşan uykusu, hafif ve kuşkulu uyku

h.94b.5

ḥab (b) (حَب): utulmak suretiyle kullanılan,
yuvarlak taneler halindeki ilaç, hap

h.a 105a.11

h.ını 147a.4

h.ıla 158b.7

h.lar 43a.4

h.lardan 45b.10

h.larıla 46b.1, 60b.10, 69b.9

ḥablar iT-: Hap şeklinde ilaç yapmak

h.eler 38b.8, 42b.13, 43a.4, 46b.5, 48a.3, 48a.9,

105a.11, 108a.1, 147a.3, 158b.9, 185a.1, 185a.4,

185a.7

ḥabb-ı ayāric (حَبِّ أَيْرَج): müshil habı, ayaric tohumu

h.47b.3

ḥabb-ı ayārec (حَبِّ أَيْرَج): (bkz. ḥabb-ı ayaric)

h.71a.3

ḥabb-ı ayāric faykara: (حَبِّ فَيْكَرَا): ayaric, faykara
tohumu (bkz. ḥabb-ı ayaric)

h.93a.6

ḥabb-ı eftimūn (حَبِّ أَيْتَمُون): bostan bozan, gelinsaçı
(kekliğinin) tohumu

h.46bb.2

ḥabb-ı istamhıkun (حَبِّ إِسْتَمْحِكُون): ?

h.57a.4, 93a.5

h.ıla 42a.6, 184b.5

ḥabb-ı kukiba (حَبِّ كُكَيْبَا): ilaç yapımında kullanılan
bir ot ve bunun habı

h.42a.6, 47b.3, 57a.4, 71a.3, 71b.3, 93a.5, 93a.6,

121b.1, 165b.11

h.dan 54b.9

h.yıla 54b.7, 146b.4, 147b.1, 168a.8, 173b.3,
184b.4, 196b.1, 202a.11

ḥabb-1 lacüverd: (حَبُّ لَاقُورِدٍ): gök mavisi renginde bir taşın tanesi

h. 46b.1

ḥabb-1 sabr (حَبُّ صَبْرٍ): safra ve balgam temizleyici, eklem rahatsızlıklarına iyi gelen bir ilaç olup, sabr kökü, helile kabuğu ve ravend kökü dövülüp bal vb. ile yoğrulduktan sonra badem yağıyla haplar haline getirilir.

h.71a.3

h.11a 118a.2

ḥabb-1 şebyār (حَبُّ شَبْيَارٍ): sarsabir, ödagacı Aloexylon agallocum

h.11a 120b.4

ḥabb-1 şibyar (حَبُّ شَبْيَارٍ): (bkz. ḥabb-1 şebyar)

h.42a.6

ḥabb-1 zehēb: (حَبُّ ذَهَبٍ): altın hapı, muhletif maddelerin karışımından elde edilen bir ilaç, hap

h.184b.11

h.ile 184b.4

ḥabbu'l-ğār (حَبُّ الْغَارِ): defne tanesi

h.186a.6

ḥabbu'l-ğār yağı: defne danesinden çıkarılan yağı

h.40b.12

ḥabbu'ş-şabr (حَبُّ الصَّبْرِ) (bkz. ḥabb-1 sabr)

h.42b.2

ḥabbe (حَبَّةٌ): tane, tohum

h.175a.7, 205b.3

ḥabbetü'l-ḥazra (حَبَّةُ الْحَضْرَاءِ): çiflenbik tanesi

h.51b.13

ḥaber (خَبْرٌ): olan bir şeyin bildirilmesi; bilgi,
haber

h.3b.3

h.ile 188a.3

h.leri 6a.4

haberdar ol-: haberli olmak

h.up 5a.1

habis (حَابِس): hapseden, tutan

h.7a.6

habsu'l-fār (حَبْسُ الْفَار): göze parlaklık veren ve rutubeti kurutan bir çeşit ilaç

h.85a.4

hacāmāt (حَجَامَات): boynuz veya şişe ile vüdüden bir organına kanı topladıktan sonra nişter ve mence ne denilen aletlerle kan alma

h.40a.6

hacāmāt iT-: kan almak

h.eler 40a.10, 54a.7, 152a.8, 158a.9,

h.üp 69b.10, 113b.6, 203a.8

hacāmāt itdür-: kan aldirmek

h.eler 101a.9, 103a.7, 105a.3

h.üp 59a.3

hacāmāt itmek: kan alma fiili.

h.40b.2, 89b.5, 171a.7, 172a.10, 203b.5,

h.den 137a.3

hacer-i basari (حَجَرِ بَصْرِي): Türkçe küfeki taşı dedikleri çabuk kırılan, yer yer beyazlığı olan bir taş, sünger taşı

h.142b.1

hacer-i ermeni (حَجَرِ ارْمَنِي): ermeni taşı denilen kırmızı ve mavi çeşitleri bulunan bir çeşit taş olup ilaçta toz haline getirilerek kullanılır

h.46b.4, 119a.5

hacerü'l-misen (حَجَرُ الْمِيسِن): bileği taşı

h.79b.7

hacet (حَاجَت): ihtiyaç, lüzüm, gereklik, muhtaçlık

h.40a.9, 73a.12, 191b.10

h.i 102b.6

ḥācēt ol-: ihtiyaç olmak, gerek olmak

h.a 36a.12, 45a.1, 55b.9

h.an 205a.1

h.sa 52a.5

h.ur 74a.6

h.ursa 37a.13, 42b.7, 48b.5, 52a.6, 58a.3, 99a.4,
100a.2, 105b.1, 108a.9, 129a.8, 144a.11, 159b.5.

ḥācēt vaktı: ihtiyaç, vaktı, ihtiyaç zamanı

h.nda 37b.4, 38b.10, 46b.10, 59a.(1).8, 107a.9,
108a.2, 130b.6, 133b.12, 139a.8, 164a.13,
209a.12,

ḥāciz (حَاجِز): ayıran, bölen; perde, zar

h.dür 65a.9

ḥadeḡa (حَدَقَة): gözün siyahı, göz bebeği

h.170a.12, 178b.9, 202a.6

h.da 76b.1, 179b.9

h.nun 179b.4, 180b.7, 180b.9, 181a.9, 182a.1,

h.sında 182a.5

h.sını 90a.7

h.ya 79b.6, 93b.7, 94a.1, 210a.12

h.yı 101a.6, 140a.3

ḥād (حَاد): aç ve ekşi olan şey

h.150b.3

ḥād(d) (حَدّ): sınır, derece; bir şeyin nihayeti, sonu

h.e 155b.11

h.en 53b.8

h.i 22b.8, 23a.4, 23a.12, 23a.13, 65a.4, 120a.3,

h.ile 105a.13

h.ine 31b.1

ḥadde iriş-: sınıra gelmek

h.ür 22b.10, 180b.13,

ḥadd-i cerahat: iltihapın sınırı, çevresi

h.124b.5

ḥaddihi (حَدِّيهِ): sınırı son haddi sonu

h.94a.5

hadidi (حَدِيدِي): demir, demirden, demire ait
h.81a.10

ḥādīm (خَادِم):

hadim eyle-: Hizmet etmek, yardımcı olmak
h.mişdür 61b.6

ḥādīs (خَادِيس):

ḥādīs ol-: çıkmak, meydana gelmek; ortaya çıkmak
h.an 209b.2

h.đuğıla 202b.3

h.mışdur 78a.12

h.up 118b.6

h.ur 114a.4, 114a.8, 121a.5, 200a.12, 200b.3,

201b.6, 201b.11, 202b.2

ḥādīs olmaqlık: ortaya çıkma, meydana gelme hali

h.ınun 11a.4

ḥafaḳān (خَفَّان): yürek oynaması, çarpıntı

h.c 85a.7

ḥafīf (خَفِيف): 1. vücuda ağırlık, zorluk vermeyen
hazmı kolay

h. 140b.2, 170a.3

h.dür 114a.3

2. yavaş, cılız

h.152b.12

ḥafīf-rūḥ: ruhu hafif olan, hoş sohbet

h.5a.9

ḥafr (خَفَر): kazma, kazılma; oyulma

h.162a.5

hafta (هَفْتَة): hafta, yedi gün

h.37a.7, 50b.6, 93a.9, 153a.12

h.da 49a.3, 158a.6, 184b.5

h.dan 93a.11

h.ya 101b.10

ḥaḳ(ḳ) (حَق): Allah (c.c)

h.1b.6

ḥaḳ ta'ālā: cenab-ı hak, Allah (c.c), yüce Allah

h.3a.5, 4a.3, 4a.5, 4b.2, 19a.4, 19b.5, 21b.1,
24b.7

h.nun 17b.8

ḥaḳ ta'ālā 'azz. şanuhu: şanı aziz yüce Allah (c.c)

h.3a.11

ḥaḳ ta'ālā celle celahıhu: Allah (c.c)

h. 17bb.9

ḥaḳ tebārek ve ta'ālā: Allah (c.c)

h.17a.8, 23b.5, 24a.13, 61b.3

h.nun 3b.2, 21a.2

ḥāk (خَاك): toprak

h.17a.7,

hākī (خَاكِي): toprağa ait, toprakla ilgili

h.dür 20b.6

ḥaḳīkat (حَقِيْقَة): gerçek, doğru

h.25b.7, 66a.8

h.da 135b.12

ḥaḳīkata (حَقِيْقَاتَا): doğrusu, gerçekten

h.126a.9

ḥakim mü'min bin muḳbil sinobī: miftaḥü'n-nūr ve

ḥazāinüs-sürūr adlı kitabın müellifi

h.2a.4

hal (حَال): durum, keyfiyet; içinde bulunulan şartlar

h.12b.7, 12b.9, 13a.8, 14b.6

h.de 6a.3, 12b.5, 188a.1, 193a.5

h.den 177a.5, 193b.2

h.dür 12b.6, 13a.8, 13a.10,

h.e 57b.6

h.i 126a.12, 166b.8, 177a.5, 193a.11

h.inde 28a.5, 66a.7, 72a.1, 134a.5, 166a.9, 178a.4,
178b.10, 183b.1

h.inden 57b.6

h.ine 12b.6

h.ler 16b.1, 61a.6, 67b.12

h.lerde 50a.13, 70a.13,

- h.lerün 190b.13
h.ün 177a.9
ḥāl-i cedīd: yeni durum, yeni hal
h.13a.11,
ḥalās (حَلَّاسٌ):
halas ol-: kurtulmak
h.ur 19b.13
ḥalel (حَلَّلٌ)
halel iriş-: bozukluğa, eksikliğe uğramak
h.ür 30a.1,
ḥalemetān (حَلَمَتَانٌ): meme başları
h.27b.8, 27b.9, 27b.12, 32b.4
ḥalet (حَالَةٌ): durum, şart, nitelik
h.de 45a.4, 58a.1, 88a.10, 159a.2, 188a.5, 189a.3,
h.i 15a.12
h.inde 171a.2
h.ün 15a.9
ḥalezon (حَلَزُونٌ): kabuklu sümüklü böcek, sümüklü böcek
kabuğu
h.79b.10
h.i 122a.7, 122a.8
ḥālī (حَالِيٌّ): boş, içi boşanmış, aç; uzak
h.30b.10, 32b.1, 82b.1, 84a.1, 95a.11, 104a.5,
126a.11, 180b.8, 182b.11
ḥalīk (خَالِقٌ): yaratıcı, Allah (c.c)
ḥālīk-i bī niyaz: Allah (c.c)
h.1b.1/
ḥālīş (خَالِصٌ): katıksız, saf, temiz
h.106b.13
ḥalk (حَلْقٌ): halk, ahali, insanlar
h.a 3a.8
ḥalqa (حَلْقَةٌ): yuvarlak, çember
h.98b.11, 99a.3, 99a.4
h.larını135b.10
h.s1 93a.13, 98b.13, 99a.2

- h.ya 98b.12
hall (حل): çözme, çözülme, ortadan kaldırma
h.i 11a.13
hall eyle-: eritmek çözmek
h.ye 8b.8
hall eylemek: eritmek, çözmek
h.e 11a.4
hall iT-: eritmek, çözmek, (bkz. hall eyle)
h.eler 38a.4, 39a.6, 43a.11, 86b.3, 86b.4, 86b.7,
168b.5, 173b.13
h.üp 39a.8, 43b.1, 53a.6, 54a.13, 55a.1, 92a.10,
96a.8, 147a.4, 174b.11, 184b.10
hall ol-: erimek, çözülme; ısı etkisiyle sıvılaşma
h.a 87a.1
h.maz 8a.11
hall olmak: çözmek, eritmek
h.dan 8a.8, 9a.10, 116.4
haltit (حلتيت): haltit, seytantersi, çadıraşağı otu,
kötükokulu bir sinir ilacı, narthex
asafetida
h.74a.13, 79b.11, 87b.2, 186a.8,
halva (حلوا): helva, un, yağ ve şekerden yapılan bir
tatlı
h.lar 16B.13
ham (حَام): pişmemiş, olgunlaşmamış, çiğ
h.133b.6
ham cüllāb: pişmemiş gülab
h.105a.5
hām ibrişim: işlenmemiş ibrişim
h.ile 141a.7
ham mazu: olgunlaşmamış mazu
h.dur 75a.8
hamlık: olgun almamak, hamlık (حَامِل):
h.132a.8
hāmile (حَامِلَة) gebe

- h.19a2,
hamd (حمد): şükür, teşekkür
- h.ine 1b.3
hamd-i bi-ad (حمد): sonsuz, sayısız hamd
- h.19a.2
hamile hatun: gebe kadın
- h.larun 10b.3
hamir (خمير): hamur, su katılarak cıvıklaştırılmış un
- h.98b.3, 153b.7, 153b.8, 207b.2
h.den 153b.9
h.ile 122b.4
arı hamir ur-: temiz hamur sürmek, tetbik etmek
- h.alar 111a.4
şovuk hamir koy-: soğuk hamur tatbik etmek, koymak,
- h.123b.9
hammal (حمال): yük taşıyan, taşıyıcı
- h.1dur 23b.5
hammam (حمام): 1. hamam, yıkanılacak yer
- h.58a.13
h.a 44a.4
h.47b.5, 49a.4, 53a.12, 57b.11, 89b.4, 95b.5,
103a.7, 103a.8, 108b.5, 109a.3, 111a.13, 115a.9,
117b.7, 118a.3, 134a.12, 134b.10, 135a.6, 136b.8,
137a.8, 137a.13, 141b.11, 144a.8, 145a.10,
145b.10, 147b.10, 169b.4, 172a.12, 204b.12
h.da 33b.8, 37a.9, 52b.11
h.dan 57b.13, 71b.1, 141b.11, 163b.3
h.lar 166a.11
2. Banyo yapmak
h.71a.7, 71a.12, 71b.1, 134a.12, 134b.13, 137b.1,
170b.8, 171a.2, 173a.13
- hanazir (خنازير): vücutta meydana gelen çatlak ve
şişlikler
- h.115a.4
hande-rüy (هندة): güler yüzlü

- h.5a.2
 ḥāne (حَانَة): ev, barınak
 h.ler 4b.6
 h.leri 4b.7
- ḥanḏal (حَنْظَل): ebucehil karpuzu da denilen, portakal büyüklüğündeki meyvası çok acı iç sürdürücü olan bir bitki
 h.79b.13
 yaş ḥanḏal: hazalın yaşı tazesi
 h.1 164b.12
- ḥaps (حَبْس)
 ḥaps iT-: hapsetmek, bırakmamak; engel olmak
 h.er 80a.3
- ḥarāb (حَرَاب):
 ḥarāb iT-: bozmak, sıhhatine dokunmak
 h.er 121a.8
 ḥarāb ol-: bozulmak, yaramaz hale gelmek
 h.mamış 123b.2
 h.maya 23b.7, 64b.2
 h.maz 11b.11, 11b.13
 h.up 121a.10
- ḥarāret (حَرَاة): sıcaklık, ısı; vücut sıcaklığı
 h.11a.3, 11a.12, 27a.2, 34b.2, 36a.7, 36b.3,
 37b.11, 39a.5, 40b.5, 51a.13, 52b.5, 54b.8,
 58a.1, 59b.3, 68a.1, 75b.9, 84a.3, 96a.3, 96a.5,
 103a.9, 105b.13, 106a.1, 106a.6, 108a.11, 110b.6,
 117a.5, 117b.4, 124b.1, 146a.10, 147a.8, 162b.2,
 171a.9, 177a.7, 177a.8, 200b.9
 h.de 37b.8, 82a.11,
 h.den 37b.8, 171a.11, 177a.13
 h.e 49b.4
 h.i 11a.12, 36a.8, 36a.12, 38b.12, 45a.1, 51a.4,
 79b.9, 106a.3, 136a.8, 188b.12, 198a.8, 207a.1
 h.ile 133a.9, 137b.10, 200b.7
 h.inden 62b.12, 64b.2, 110b.11

h.ini 36a.3, 80b.8

h.inün 123b.10

h.ün 34b.10, 126a.13, 177b.1 //

harāret-i füzūni (حرارة فؤادية): fazla ısı, fazla sıcaklık

h.26b.11

harāret-i ğarizī (حرارة غريزية): vücudun normal ısısı, sıcaklığı

h.7a.6, 8a.8, 8a.11, 8a.12, 11b.4

h.nün 113b.12

harāret şikeste ol-: hararetin kırılması, azalması

h.up 27a.3

harāret zāyil ol-: hararetin bitmesi, durması

h.a 117a.7

harbak (حرباق): karaca ot, zanbak fasilesinden biri ak çöpleme diğeri kara çöpleme adında iki çeşit olan zehirli otun adı

h.1 47a.4

kara harbak: kara çöpleme harbak

h.46b.4

ak harbak: ak çöpleme harbakı

h.47a.3, 172a.3, 185a.12, 186a.8

harbak-ı sepīd (حرباق سپيد): ak harbak (bkz. akh)

h.85a.1

harc (حرج):

harc ol-: karışmak,....nin içine dahil olmak

h.ur 93a.1, 133a.10

hardal (حردال): turgillerden bir veya birbuçuk metre boyunda, acı ufak taneleri olan bir yıllık bitki

h.43a.10, 44a.7, 84b.11

h.11a 41b.1, 41b.3

hareket (حركت): hareket, kıvılcıktanma; vücudun faaliyeti

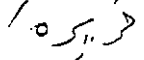
h.20a.3, 20a.5, 26b.13, 63b.6, 68a.5, 153a.2, 169a.8,

- h.dür 26b.13
h.den 27a.1
h.e 31b.10
h.i 6b.6, 20a.1, 20a.8, 26a.10, 26b.10, 68a.3,
131a.9
h.ile 20b.2, 31b.12, 51b.6, 51b.7, 68b.10, 95a.2
h.inden 56b.11, 140a.5
h.inün 28a.4, 68b.13, 95a.5, 119a.1,
h.lerde 31b.9, 31b.13
h.lerden 41a.13
h.leri 68a.7, 145a.5, 152b.12
h.lerinün 29a.8
h.lerün 27a.4
h.ün 197a.13
hareket eyle-: hareket yapmak, hareket halinde olmak
h.mez 104a.1
h.r 20a.12
h.ye 56a.4
h.yüp 47a.11, 141b.4
harekete getir-: harekete geçirmek, hareket ettirmek
h.ür 7b.4, 127b.13, 187a.9
hareket iT-: (bkz. hareket eyle-)
h.e 17a.3, 50a.11
h.en 27a.12
h.er 187a.8
h.meye 148b.6, 189a.12, 189b.13
h.meyeler 16b.13
h.üp 57a.2, 88b.7, 145a.4, 149b.5, 167a.3, 178a.10,
183a.8, 184a.2, 188a.13
hareket itdür-: hareket yaptırmak
h.meyeler 58b.(1).2
hareket vir-: kuvvet tatbik ederek, hareket ettirmek
h.üp 183a.6, 188a.10
hareket-i inbisat: açılma hareketi
h.28a.6, 31a.12, 31b.6

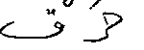
- ḥareket-i inḳibāz : Toplanma hareketi
h.31a.11, 31b.5, 31b.8
- ḥareket-i ŧiryān: atardamar hareketi
h.6a.6
- ḥarfu'l-'ayn: (حُرُفُ الْعَيْنِ): ayın harfi
h.82b.6
- ḥarfu'l-bā (حُرُفُ الْبَاءِ): ba harfi
h.76b.13
- harfu'l-cim (حُرُفُ الْجِيمِ): cim harfi
h.77b.12
- ḥarfu'd-dāl (حُرُفُ الدَّالِ): dal harfi
h.78a.7
- ḥarf-u elif (حُرُفُ الْاَلِفِ): elif harfi
h.75b.12
- ḥarfu'l-fai (حُرُفُ الْفَاءِ): fa harfi
h.83a.6
- ḥarfü'l-hā (حُرُفُ الْحَا): ha harfi
h.78b.6
- ḥar u'l-hai (حُرُفُ الْحَاِ): ha harfi
h.84b.9
- ḥarfu'l-hai-haḣa (حُرُفُ الْحَاِ حَاِ): Haḣa kelimesinin ilk
harfi olan ha harfi
h.79b.3
- ḥarfi-i kaf (حُرُفُ كَاَفِ): kaf harfi
h.17a.9, 83b.4
h.1 80a.9
- ḥarfu'l-lāmi (حُرُفُ اللَّامِ): lam harfi
h.80b.8
- ḥarfu'l-mīm (حُرُفُ الْمِيْمِ): nim harfi
- ḥarfu'l-mīm (حُرُفُ الْمِيْمِ): mim harfi
h. 81a.5
- ḥarfu'l-nūn (حُرُفُ النُّوْنِ): nun harfi
h.81b.9
- harfu'ḣ-ḣād (حُرُفُ الصَّادِ): sad harfi

- h.83a.12
ḥarfū's-sīn (حَرْفُ السِّينِ): sin harfi
- h.82a.6
ḥarfū'ş-şīn (حَرْفُ الشِّينِ): şın harfi
- h.84a.5
ḥarfū't-tāi (حَرْفُ التَّاءِ): ta harfi
- h.84b.5
ḥarfū'l-vāv-ı vec (حَرْفُ الْوَاوِ عَج): cev'in vavı
- h.78b.12
ḥarfū'l-yāi (حَرْفُ الْيَاءِ): ya harfi
- h.80a.7
ḥarfū'z-zād (حَرْفُ الضَّادِ): zad harfi
- h.85a.9
ḥarfū'z-zal (حَرْفُ الزَّالِ): zal harfi
- h.85a.6
ḥarfū'z-zai-ziblü'l verl (حَرْفُ الزَّائِرِ زَيْلِ الْوَرْدِ): ziblu'l-ver kelimesinin harfi
- h.79a.3
ḥāric (خَارِج): dışarıda dışarı, ayrı
- h.110b.5, 117b.2, 117b.4, 175b.9, 177a.5, 179a.2, 192a.2, 192b.3, 193b.2, 196a.5
- h.den 11a.7
- h.dür 12b.6, 25a.12
- ḥāric eyle-: dışarıda bırakmak, dışında tutmak,
- h.yüp 17b.7
- ḥāric iT-: (bkz. haric eyle-)
- h.er 125b.1
- ḥāric ol-: bir şeyin dışında olmak, dışına çıkmak
- h.a 89a.11
- h.duğına 68b.4
- h.duğınun 68b.8
- h.mış 193b.7
- h.up 177a.12
- ḥarīr (حَرِير): ipek, ipekböceğinin ördüğü kozalardan dokumacılıkta kullanılan ince ve parlak tel

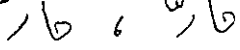
h.den 86a.13

harire (): un çorbası çorba. (Badem unu süt ve yağla pişirilir, bulamaca benzer)

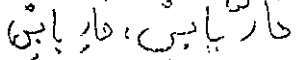
h.189b.5

hark (): yakma

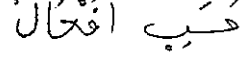
h.201b.9

har(r) (): sıcak, sıcaklık veren gıda

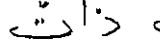
h.dur 82b.10

har(r) yābis (): kuru sıcak, kuru ve sıcak tabiatlı, yapılı

h.dür 77a.3, 77a.9, 77b.4, 77b.6, 77b.12, 78a.4, 78a.6, 78a.9, 78b.12, 79a.4, 79a.5, 79a.11, 79b.3, 79b.12, 80a.13, 80b.12, 81a.7, 81b.1, 81b.2, 81b.5, 81b.10, 81b.12, 82a.6, 82b.6, 82b.12, 82b.13, 83a.7, 83a.12, 83b.4, 83b.7, 84a.5, 84a.9, 84a.10, 84b.11

haseb-i ef'al (): fiillerin, hareketlerin özelliği

h.dür 6a.11, 6b.12,

haseb-i zat (): kişiye ait asli özellik

h.dur 6a.11, 6b.10

hased (): kıskançlık, çekememezlik

h.6a.7

hasıl (): hasule gelen, olan, çıkan; biten

h.203b.12

hasıl ol-: husule gelmek, meydana gelmek, teşekkül etmek

h.a 16b.4, 17b.2, 17b.1, 49a.8, 94a.4, 98b.8, 130a.3, 166b.6, 183b.6

h.acakdur 132a.8

h.an 17b.1, 38a.3, 127b.7, 143b.1, 163b.10

h.mağıçün 21b.11

h.maya 2b.1, 135b.5,

h.maz 104a.7

h.mış 151a.13

h.mışdı 17a.10

h.sa 13b.11

h.up 129a.13

h.ur 8b.7, 11b.3, 14a.13, 22b.11, 26a.5, 48a.8,
72a.10, 85b.7, 90a.1, 109a.13, 109b.10, 113a.10,
115a.8, 143a.13, 195a.1, 199a.2

h.ursa 182a.11

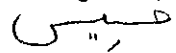
ḥaṣıl iT-: meydana getirmek, husule getirmek

h.e 8b.5

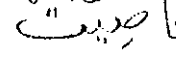
h.üp 96b.4

ḥaṣıl-ı kelām (): sözün kıyası

h.190a.13

hāsis (): alçak, değersiz

h.117b.5

ḥāsiyyet (): hususiyet, kendine has tabiat,
özellik

h.i 61b.12, 100b.3

h.idür 7b.13

h.ile 115b.13, 121b.6

h.iledür 80b.11

ḥasr ():

ḥasr eyle-: baskıya almak, bir sınırdaki tutmak

h.r 11b.4

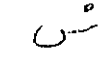
ḥaṣṣa (): 1. hasusiyet, bir şeyde bulunup başka
bir şeyde bulunmayan

h.12a.11, 14b.10, 17a.5, 20b.4, 57b.9, 58b.(1).11,
67b.12

h.23b.4, 71a.11, 74a.4, 79a.1, 83a.4, 84a.1,
88b.12, 90b.7, 117b.6, 128a.2, 128b.1, 132a.5,
159a.2, 185b.9, 172a.9, 103b.6

2. özel, ana, temel

h. 23b.4

ḥassās (): çok hisseden, kolay müteessir olan

h.61b.2, 73b.5

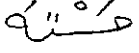
h.dur 128b.6

ḥāsse (): bir şeye mahsus olan kuvvet ve hal,

duygu

h.leri 49a.13

h.si 27b.9

h̄asta (): hasta, sihhatini kaybetmiş olan

h.5b.1, 20b.3

h.lar 12b.5

h.larun 5a.1

h.nün 6a.2

h.ye 5b.9

h.yi 99a.11

h̄asta iT-: hasta eden, hastalığa sebep olan

h.icidür 16b.1

h̄asta ol-: hastalanmak, hasta düşmek

h.a 12b.5

h.dı 3b.4

h.maya 61a.13,

h̄astalık (): hastalık, maraz, rahatsızlık

h.12b.6, 12b.10, 12b.11, 13a.6, 13b.7, 40b.7,

70b.2, 151a.5, 177b.8

h.a 72b.7

h.dan 13a.9, 182b.3

h.dur 12b.10, 13a.13

h.l 3b.6, 6b.3, 13b.9, 14a.8, 69a.3

h.ından 203a.2

h.inı 14a.6

h.ıla 14a.5

h.lar 61a.7, 61a.8, 69a.6

h.lara 13a.12

h.ları 73a.12

h.ları 73a.3

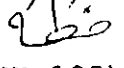
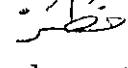
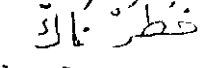
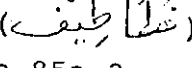

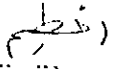

h.larınun 69a.2, 72a.11, 72a.12

h.larun 13a.12

h.un 12.7, 13b.1

h̄aşa (): asla, katiyyen; Allah korusun

h.3b.5, 7a.13

- haşhāş** (): haşhaş, kapsülgillerden afyon, tohumlarından yağ çıkarılan bir bitki
h.37a.3, 84b.9
- haşhāş kabı**: haşhaş kabuğu
h.131b.8
- haşhāş şarabı**: haşhaş şarabı
h.11a 129b.7
- haṭa** (): hata, yanlış, kusur
h.dur 105b.5
h.y1 88a.3
- haṭar** (): tehlike
h.dan 104a.5
- hatar ol-**: tehlike arz etmek, tehlikeli olmak
h.maya 35b.1
- haṭar:ak** ():
hatarnak ol-: hatalı olmak (bkz. hatar ol-)
h.ur 160b.3
- haṭatīf** (): kırlangıçlar
h.85a.2
- ḥatm** ():
ḥatm ol-: bitmek, sona ermek
h.a 54a.1
h.mamışdur 190a.3
h.mış 168a.3,
- hatm(i)** (): ebemgümeceye benzeyen, ondan daha büyük olup kök ve çiçekleri hekimlikte kullanılır; hatme çiçeği
h.37a.3, 54a.8, 54b.4, 55a.13, 60a.12, 84b.10, 114b.5
h.ile 37a.8, 95b.6
- haṭ(t)** (): 1. yazı, el yazısı
h.68b.5, 203b.5
h.lar 193a.1
2. sınır, çizgi
h.174a.12

ḥatun (خاتون): kadın, dişi cinsinden erişkin insan

h.lar 202b.13

h.larun 10b.3, 136b.10

ḥatun gişi: kadın (bkz.hatun)

h.lerde 104a.4

ḥatun gişiler südi: kadınların sütü. emzikli kadın sütü

h.le 47b.10, 122b.4, 161b.9

h.ni 35a.5, 36b.11, 37a.1, 172a.12

ḥatunlar rah(i)mi: kadınların cinsiyet organı

h.17b.11

ḥatunlar südi: (bkz. hatun gişiler südi)

h.74a.8, 128b.8, 132a.13

h.le 80b.6, 111a.6, 131a.3, 132b.2, 138a.11,

138b.13, 139b.3, 147a.4, 158b.6, 166b.3, 173a.9

h.nden 101b.8

h.i 138a.2, 138a.4, 139b.8, 158b.5, 166b.5, 171b.2,

199b.5

hava (هواء): hava, solunumu sağlayan renksiz, kokusuz,
alışkan

h.88a.13, 181a.2, 183a.2, 187a.1

h.nun 63a.11, 133a.10

h.sı 68a.11, 198a.9, 199b.1

h.sından 198a.10, 199b.1

h.sını 80a.10

h.sınıḡ 68a.9, 133a.9, 198a.10, 198a.13, 198b.3,

199b.1

h.ya 20b.5, 29b.2

h.yı 29a.4

h.yıla 86a.12

issi hava: sıcak hava

h.dan 89a.10

şovuk hava: soğuk, serin hava

h.25a.6, 33b.13

h.dan 89a.10

yābis hava: kuru hava

- h.lu 59a.2
havādis (**حَوَادِث**): hadise
 h.94b.8
 h.lerden 94b.8
- havale** (**حَوَالَة**):
 havale iT-: Bir iş veya meseleyi, başka biri veya alete bırakmak, ısmarlamak
 h.e 149a.7
- havan** (**حَوَان**): havan, içinde maddeleri dövüp ufaltmaya yarayan derin kap
 h.a 86a.8, 86a.11, 86b.3, 88a.2, 88a.8,
 h.da 86a.9, 116a.7, 133a.1
 taş havan: taştan mamul havan
 h.38a.7
- havass** (**حَوَاس**): duygular, hisler
 h.a 82b.11
 havass-ı hāmse: (**حَوَاسِ خَمْسَة**): beş duyu
 h.22a.4
 havass-ı maḥall-i maḥsusat (**حَوَاسِ مَحَلِّ مَحْسُوسَات**): hassas bölgenin duyuları
 h.26b.11 /
- havass** (**حَوَاسِ ص**): muhterem, saygın olanlar
 h.59a.51).36b.6
- havf** (**حَوْف**): korku, endişe
 h.ından 181b.5
- havlān** (**حَوْلَان**): topalan ağacı veya cehri ağacı
 h. 119a.5, 210b.10
 havlān-ı hindi: hint havlanı
 h.208b.9, 210a.5, 211b.13
- havran** (**حَوْرَان**): şam diyarından bir yerin adı
 havranlı gişi: havranlı bir adam
 h.dan 164a.7
- ḥayāl** (**حَيَال**): insanın zihninde canlandırdığı şey
 h.ler 36a.2, 181a.7, 181a.11, 182a.9, 182b.5,
 182b.9, 192b.13, 193a.8

h.leri 182a.10

h.lerinün 182a.12, 182b.10

h.lerün 182a.12, 182b.10

ḥayālat (خَيَالَات): hayaller, hulyolar

h. 47a.13, 181b.6, 181a.12

ḥayāt (حَيَات): hayat

hayat-bahş: hayat veren

h.5a.8

ḥayil (حَائِل): iki şey arasında veya bir şey önünde

perde olan, mani olan, arayı kapayan engel

h.dür 176a.1

ḥayil ol-: engel olmak, mani olmak

h.a 64b.3

ḥayli (حَيْلِي): epeyice, çoktan

h.55a.10, 186b.2, 188b.3

hay(1)r (حَيْر): yarar, fayda

h.24b.8

ḥayvān (حَيَوَان): hayvan, muhtelif canlılar

h.17b.7

h.lar 17a.12, 117b.8

h.lardan 12a.5

ḥayvān-ı ḥāsīs: haşarat, küçük zararlı parazitler

h.117b.5

ḥayvān kanı: hayvanların kanı

h.n1 97b.11

ḥayz kanı: kadınların aybaşı kanı

h.ndan 19a.1

h.n1 19a.6, 19b.9

ḥayvānī (حَيَوَانِي): hayvana ait, hayvan gibi

h.lerdür 12a.3

ḥazer (حَزَر): hazer iT-: sakınmak, kaçınma

h.eleler 146b.13

ḥazf (حَزْف): çömlek, çanak

h.85a.5

- hazf-1 muhrik () : yanık çömlek
 h.148a.2, 205a.6
- hāzīm (هَاذِيم): hazmettiren, sindiren, sindirici
 h.6b.13, 8a.1
- hāzīr (هَاذِير):
 hāzīr bulın-: hazırda gözönünde bulunmak
 h.a 4bb.9
 h.ursa 34b.1, 121b.4
- hāzīr ol-: istenilen duruma gelmek
 h.maya 38a.4
 h.ursa 34a.6, 43b.10, 49a3, 120b.11
- hazīne (هَاذِينَة): devlet mal ve parasının saklandığı yer
 zenginlik
 h.4b.6
 h.sine 30a.1
 h.yi 4b.7
- hāzm (هَاذِم): midedeki yiyecekleri eritme, sindirme
 h.c 7a.7, 9b.3, 17a.4, 113b.11
- hāzm bul-: hazm edilmiş olmak
 h.mamış 13b.13
- hāzm eyle-: yenilen ve içilen şeyleri sindirmek (bkz.
 hāzm iT)
- h.ye 17a.1
 h.yimez 72b.6
 h.yüp 59a.(1).9
- hāzm iT-: (bkz. hazm eyle)
 h.e 39a.13
 h.er 14b.3, 57b.5
- hāzm itmek: sindirme hali
 h.den 115a.8
 h.e 16b.4
- hāzm ol-: sindirilmek, hazm edilmek
 h.a 14b.5
 h.duğından 182a.11
 h.maya 69b.7

h.mayınca 52a.8

h.mazdan 182a.8

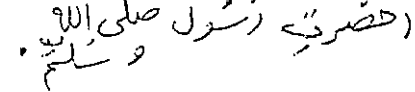
h.sa 48b.2

h.up 203b.1

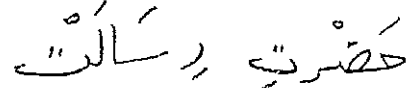
h.ur 7a.8

tağayyür-ü hażm: hażmın başkalaşması

h.8a.5

hażret-i resūl şallalahu vesellem ()
Hazreti Muhammed

h. 45b.13

hażret-i risālet (): Peygaberimiz
Hz. Muhammed'in bir ismi

h.15b.8

hekim (): alim, bilgin, tabip (bkz. hakim)

h.4a.13, 5a.13, 5b.5, 6a.7, 108b.9

h.ün 6a.3

dana hekim: bilgin tabip

h.4a.11

helak ():

helāk eyle-: ortadan kaldırmak, yok etmek

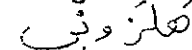
h.meyeydi 24a.3

helāk iT-: bkz. helak eyle-

h.meye 26b.8

helāk ol-: bozulmak, ortadan kalkmak

h.mağınun 6a.2

helezoni (): helezon şeklinde olan (sümüklü böcek)

h.86a.4

helile (): halile, tohumları mushil olarak kullanılan bir bitki

h.38a.6, 184b.12

h.nün 38a.8, 153a.13

y.i 96b.10, 96b.11, 153b.8

kābilī helile: kabil helilesi

h.48a.7

kābili helile kabı: kabil helilesi kabuğu

h.90a.8, 205a.4

ķara helile: tohumları siyah bir helile çeşidinin tohumlarıdır; taneleri olgunlaşmadan önce kurutulan iğ biçimli tanelerdir

h.46b.2, 46b.5, 107a.3, 207a.8

maṭbūh helile: kaynatılmış helile

h.40a.11

h.yile 36a.7

sarū halile: sarı ağaç kavunu, daha çok kabuğu kullanılır

h.38a.10, 39b.13, 48a.7, 90a.12, 103b.6, 105a.7, 107a.3, 142a.12, 142b.9, 153a.12, 153b.3, 153b.7, 154a.3, 185a.2, 205a.4, 205b.7, 207b.3, 207b.13

h.nūn 153a.10

sarū helile kabı: sarı helile kabuğu

h.38a.1, 38a.5

h.nı 96b.11

helile şuyı: helile suyu

h.87b.5

helilec (): heliler, kabili helile, kara helile, sarı helilenin ortak adı

h.113a.3

helilec-i esved: kara helile (bz. kara helile)

h.78b.9

helilec-i murabba: dört helile

h.yıla 121b.2

helilec sarusı: helilelerin sarısı

h.78b.6

helvā (): unlu, yağlı ve şekerli maddelerden yapılan tatlı. (bkz. halva)

h.dan 45a.2

h.lardan 15a.2, 15a.3

h.sın+θ 45a.2

hem (): bir de şu kadar var ki; ayrıca...de

h.2b.4, 3a.10, 3b.12, 4a.9, 4b.5, 10b.9, 10b.10,
 16a.7, 17b.10, 24a.13, 28a.11, 28a.12, 28b.9,
 35b.9, 44a.1, 57a.5, 58a.8, 59a.(1).12, 64a.12,
 65b.3, 67a.12, 70a.8, 74b.8, 75b.2, 79b.7,
 84a.13, 86a.5, 96a.2, 98a.7, 98b.12, 99b.13,
 100a.13, 103b.11, 109b.13, 115b.13, 116a.1,
 122a.1, 124b.5, 129a.4, 129b.4, 132b.2, 135b.4,
 137a.2, 138b.6, 139a.11, 140b.1, 140b.6,
 143b.11, 146a.13, 146b.6, 147a.12, 149a.11,
 149b.6, 152b.12, 153b.2, 155a.7, 158a.2, 159b.1,
 160a.13, 160b.3, 160b.8, 161a.12, 161b.2,
 162b.6, 163b.11, 163b.12, 164b.6, 164b.12,
 166a.5, 166a.12, 166b.1, 166b.2, 166b.11,
 167a.2, 167b.1, 167b.7, 168b.2, 171a.3, 171a.12,
 171b.1, 172a.7, 172a.10, 172b.4, 174b.3, 174b.5,
 176b.13, 178b.10, 179b.11, 180a.11, 180b.13,
 183a.10, 184a.3, 185a.10, 187b.8, 188b.3,
 189a.5, 194b.8, 196a.10, 196a.12, 198a.7,
 198a.10, 198b.5, 199a.6, 199b.7, 200a.2, 200a.3,
 203b.9, 204a.2, 209a.5, 210a.6, 210a.7.

hem reng (هم رنگ): aynı renk

h.174a.11

hemin (همین): tıpkı bu, bu bile

h.81a.13, 136b.12, 193b.5

hermişe (همیشه): her zaman, daima

h.4b.1, 14a.7, 145a.10, 151b.12, 181b.12,

hemvār (هموار):

hemvār eyle-: düzeltmek, düz hale getirmek

h.r 83b.10

hemvār ol-: düzleşmek, düzgün olmak

h.a 185b.12

henüz (هنوز): henüz, daha, yeni, ancak

h.17a.9, 159a.10, 164b.6

her (هر): 1. hep, bütün hepsi, hangisi ise

h.2a.3, 2a.9, 3a.2, 3a.8, 4a.1, 4a.3, 4b.4, 6b.1,

7a.9, 7b.4, 7b.9, 8a.2, 8a.9, 8b.2, 8b.4, 10b.2,
 11b.8, 12a.5, 12a.10, 12a.11, 12b.4, 12b.5,
 13a.5, 13a.11, 14b.6, 14b.8, 15a.10, 15b.10,
 16a.5, 17a.2, 17a.13, 17b.2, 17b.4, 18a.5,
 18b.11, 18b.13, 22b.6, 22b.9, 23a.9, 25b.11,
 26a.3, 26a.7, 26a.13, 26b.4, 26b.5, 27a.7,
 28a.6, 29a.1, 29a.6, 29a.9, 29b.6, 30a.4, 30a.5,
 30a.6, 30a.8, 30b.10, 31a.9, 32b.1, 34a.7,
 38a.13, 38b.12, 39b.4, 42a.13, 42b.13, 45b.2,
 45b.7, 45b.8, 47b.4, 48a.3, 48a.13, 48b.9,
 48b.12, 49a.12, 50b.6, 50b.11, 58a(1)11, 61a.2,
 61a.5, 61b.6, 63b.9, 67b.1, 69b.6, 70a.10,
 70a.11, 70a.13, 70b.2, 71a.12, 88a.6, 90a.13,
 90b.6, 96b.10, 102b.5, 103a.5, 103a.8, 105b.4,
 107b.7, 108b.5, 109b.11, 124b.2, 129b.5, 130b.8,
 133a.2, 134a.10, 134b.8, 135b.1, 137a.12,
 139b.1, 141b.11, 143a.12, 145b.9, 146a.11,
 147a.3, 149a.5, 158a.3, 160b.10, 161a.3, 162b.9,
 163a.1, 163b.3, 165b.10, 166b.8, 167a.3, 167b.5,
 169a.12, 173a.4, 174a.5, 175a.10, 178b.1,
 180b.4, 182b.8, 185a.10, 188b.5, 191a.12,
 192a.11, 193a.3, 195b.3, 195b.7, 196a.6, 196a.7,
 196b.7, 197a.5, 197a.12, 197b.11, 198b.5,
 198b.6, 199b.3.

her bir: herhangi bir, hepsinden birer birer (bkz.) bir
 mad)

h.37b.12, 62a.3, 85b.1, 98b.6

h.i 117b.9

h.inden 38a.11, 39a.3, 43a.2, 43a.3, 43a.13, 43b.7,
 44a.8, 44a.9, 45b.4, 46b.4, 46b.7, 46b.8, 47b.8,
 48a.6, 48a.7, 48a.8, 48b.8, 54a.9, 54b.3, 54b.4,
 54b.5, 54b.12, 56b.1, 58b.(1).7, 59a.4, 59b.2,
 62b.2, 90a.9, 90a.12, 92b.7, 92a.12, 97a.11,
 97a.12, 97b.1, 97b.5, 97b.6, 101b.12, 102a.7,
 102a.13, 103a.12, 103a.13, 103b.1, 103b.7,

106b.6, 106b.11, 106b.12, 106b.13, 107a.5,
 107a.11, 107b.12, 107b.13, 111b.4, 116a.6,
 117a.1, 118a.7, 118a.8, 119a.12, 199b.2, 199b.4,
 199b.6, 123a.6, 130b.8, 131a.2, 131a.7, 131a.10,
 131a.13, 132b.5, 133b.11, 136a.12, 138b.9,
 138b.10, 138b.2, 139a.4, 139a.5, 139a.7, 142a.5,
 142a.6, 142a.7, 142a.8, 142a.12, 142a.13,
 142b.2, 142b.6, 142b.10, 143a.1, 144b.5, 144b.9,
 144b.13, 147a.5, 147a.10, 147a.11, 147b.7,
 147b.12, 147b.13, 148a.1, 148a.2, 148b.2,
 153a.4, 153a.5, 153a.6, 153a.11, 153b.5, 154a.4,
 154a.13, 154b.4, 154b.5, 154b.9, 155a.1, 158b.8,
 159a.6, 159a.7, 163a.112, 163b.1, 163b.4,
 163b.6, 164a.1, 164a.2, 164a.10, 164b.2, 165a.4,
 167b.3, 167b.4, 171b.6, 173b.7, 173b.12,
 175a.10, 184b.12, 185a.2, 185a.3, 185a.6,
 185a.9, 186a.4, 186a.3, 186a.8, 190b.10,
 190b.11, 204b.2, 204b.3, 204b.6, 204b.7, 204b.8,
 205a.4, 205a.7, 205a.8, 205b.7, 205b.12,
 205b.13, 206a.2, 206a.4, 206a.6, 206a.11,
 206a.12, 206a.13, 206b.1, 206b.8, 206b.12,
 207a.2, 207a.3, 207a.5, 207a.7, 207a.8, 207a.11,
 207b.1, 207b.3, 207b.8, 207b.11, 207b.13,
 208a.1, 208a.8, 208b.1, 208b.4, 208b.8, 208b.9,
 208b.12, 209a.2, 209b.4, 209b.5, 209b.6, 209b.9,
 209b.13, 210a.4, 210a.5, 210a.9, 210b.2, 210b.3,
 210b.7, 210b.8, 211a.1, 211a.4, 211a.7, 211a.8,
 211a.12, 211a.13, 211b.3, 211b.4, 211b.5,
 211b.7, 211b.8, 212a.4

h.ini 87b.13, 97b.1

h.inün 61b.11, 73a.2, 88a.6, 191a.1, 191a.11

h.isi 66b.11

h.isinün 160a.3

her gāh kim: her zaman ki

h.28a.5, 31b.5, 31b.6, 37a.6, 67b.5, 67b.7, 67b.9,

67b.10, 68b.5, 95a.3, 149a.6, 161a.10, 161b.12,
162a.1, 162a.5, 168a.11, 170a.13, 170b.11,
176b.9, 193a.10, 194b.10, 195a.2, 195a.4, 195b.2,
195b.6, 196a.8

her giz: her sefer, her kez

h.20a.11, 21a.11, 59a(1).4, 179b.9, 188b.3

her k̄ān kim: her hangi biri ki

h.10a.4

her k̄anda: her nerede

h.58b.5

her k̄aṅḡi her hangi

h.120b.10

h.s1 34a.5, 35b.5, 43b.10, 186b.11

h.sını 92a.6, 92a.7

her kim: her hangi biri

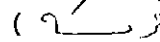
h.16a.10

her neyi kim: her ne ki

h.29b.13

2.Öyle, öyle bir....

h.9a.11, 9b.2, 10a.2, 10a.10, 10b.7, 11a.1, 11a.5,

herise (): keşkek yemeği

h.51a.2, 110a.7

heyet (): unsur, öge; şekil, suret

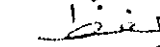
in+0 69a.10, 70b.4

h.ini 197a.6

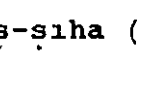
hezimet ():

hezimet eyle-: bozguna vermek, bozguna uğramak

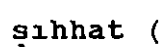
h.r 6a.2

hıfz (): koruma, muhafaza etmek, saklamak

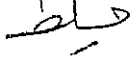
h.30a.1

hıfzı's-sıha (): sağlığı korumak için alınan tedbirlerin bütünü

h.dan 6b.1

hıfz-ı sıhhat (): sağlığın korunması

h.16a.9

hilt (): Eski tıbbın insan vücudundaki varlığını kabul ettiği dört ana unsurdan sevda, dem safra, kan ve balgamdan herbiri

h.7b.2, 8a.1, 8a.4, 10b.6, 13b.11, 14a.2, 41a.5, 41a.8, 51a.9, 51b.6, 58b.9, 76b.12, 126b.11, 127b.1, 176a.11

h.dan 51a.10, 51b.1, 60a.5, 60a.13, 109a.13, 112a.2, 156a.2, 165b.2, 167a.12

h.dur 111b.11

h.1 7b.12, 7b.13, 8b.4, 42a.2, 77b.1, 196a.11

h.1la 17b.2

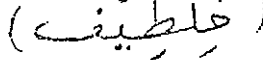
h.1nı 136a.8

h.lara 35a.3

h.lardan 51b.7, 135a.10,

h.ları 176b.10, 77a.3, 77a.9, 78b.12, 82a.3

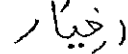
h.un 7a.12, 8a.2, 8b.9, 9a.1, 13b.11, 70b.11, 74a.7, 176a.12, 196a.6

hıltif bkz. hiltit ()

h.162a.1

hırlu (): iyi, güzel

h.196b.13

hıyār (): hıyar, salatalık

h.161b.7

hıyār çekirdeği yağı: salatalık çekirdeğinin yağı

h.la 36b.12

hıyār için: hıyarın iç gövdesindeki biraz çekirdekli kısmı

h.35a.9

hıyār tohumı içi(n): hıyar çekirdeğinin içi

h.i 35b.8

hıyār yaprağı(n): hıyar yaprağı

h.l 39b.3

hıyārşenber (): hint hıyarı meyvesi tıbda kullanılan bir ağaç, hıyarşenbih de denen bir

- ağaç meyvesi
 h.38a.11, 38b.6, 54b.2, 54b.11
 h.ile 129a.8, 158a.8
- hıyarşenber içi: hint hıyarı içi
 h.le 54b.13
- hıyre (خَيْرَه): kamaşık, donuk, fersiz (göz)
 h. 169a.8, 199b.3
- hıyri (خَيْرِي): sarı şebboy, cheirathus cheiri
 hıyri yağı: sarı şebboy yağı
 h.la 53a.5
- hicāb (حِجَاب): perde, örtü
 h.27a.13
 h.a 27b.2
- hicāb eyle-: perde, örtü yapmak
 h.di 28a.8
 h.mege 65a.10
- hicāb iT-: (bkz. hicab eyle-)
 h.meye 66b.3
- hicāb ol-: perde örtü olmak
 h.a 28a.3
 h.176b.11, 192a.6
- hicāb-ı karaniyye: güzün tabakasının üstündeki ince zar
 h.de 156a.2
 h.nüñ 176b.7
- hiç (هَيْح): yok denecek kadar az olan, yok olan;
 kesinlikle
 h.17b.10, 24b.12, 32b.1, 35b.1, 73a.13, 101b.8,
 108b.7, 124a.10, 141a.1, 141a.11, 143a.12,
 148a.5, 162a.13, 167a.9, 181b.12, 183a.10,
 186b.4, 186b.9, 192a.12, 189b.7, 189b.13,
 190a.10, 198b.4
- hiç vechile: hiç bir surette, katiyyen
 h. 71a.10, 102b.4, 144a.2, 148a.8, 159a.11, 189b.4
- hiddet (هِدْدَت): 1. kuvvetli tesir
 h.i 125a.9, 147b.5, 160b.12

h.ini 58b.2, 74a.9, 132a.13

2. Şiddet, kuvvet

h.i 208a.13

h.inden 137b.11

h.ini 80a.10

hiffet (^سخِفَّتْ): hafiflik

h.182a.11

hikāyet (^سحِكَايَات): anlatma, sohbet, konuşma

h.16b.2

hikke (^سحِكَّة): kaşıntı, gicik; kaşıntılı bir deri hastalığı (bkz. gicimek, gicik)

h.108b.12, 145b.5

h.ler 121a.5

h.nün 91a.6, 108b.11, 125b.13

h.si 112a.13

h.ye 210a.2

h.i 78b.1, 145b.4,

hikmet (^سحِكْمَت): gizli, bilinmeyen sebep; ilim, bilme

h.18a.4, 21b.9, 24a.6, 86a.1

h.ler 21a.9

h.ümi 3b.9

hikmet-i ilāhi: ilahi hikmet, güç

h.24a.2, 28a.12

hilāf (^سحِلَاف): karşı, zıt, anlaşmazlık

h.17a.6, 84b.12

h.5b.7, 6a.1, 68b.7, 127a.11, 127a.13, 160b.13,

hile (^سحِيلَة): yalan, düzen

h.lerile 70b.6

him(i)l (^سحِمْل): yük

h.66a.3

h.i 178b.8, 188a.12, 188b.1

h.ile 66a.9

h.inde 178b.4, 178b.11, 179a.8,

h.ler 65b.12

h.ün 66a.2

- himmet (**هَمَّة**): gayret, emek, çalışma; yordım
h.i 2b.5, 15a.5
himmet eyle-: gayret etmek, çalışmak
h.yüp 2a.6
- hindüstan (**هِنْدُستَان**): Hindistan, Hint ülkesi
h.136b.13
- hindüstānī (**هِنْدُستَانِي**): Hindistanlı
h.ler 56b.10
- ḥir va' (**خِرْوَج**): keneotu, ricinus communis
hirva' yağı: Hint yağı
h.la 48b.6
- ḥisāb (**حِسَاب**):
nücum hesabı: yıldız hesabı
h.nda 20b.7
- his(s) (**حِس**): his, duygu
h.22a.7, 51a.3, 63b.5
h.den 29b.13,
h.i 61b.10, 182b.1
h.ile 191a.10, 196b.5
h.ini 9b.2, 182a.13
h.inün 33a.7, 50b.9
h.ün 27a.9
- ḥiss-i evvel: ön, ilk duygu
h.22a.5
- hişş (**هَيْش**): şen, keyifli
h.6b.11
- ḥiṭāb (**حِطَاب**):
ḥiṭāb eyle-: seslenmek, söylemek
h.3b.11
- ḥoca ebū ali sina (**فَوَاحِشَةُ ابْنِ عَلِيٍّ سِينَا**): İbn-i-Sina
h.98a.9, 184a.10
- ḥoca ebū ali (**فَوَاحِشَةُ ابْنِ عَلِيٍّ**): İbn-i Sina
h.122a.8
- ḥod (**حَوْر**): kendi, bizzat, tam
h.162b.1, 166a.10, 178a.13, 179b.5

hokka (حُقَّة): içine ürekkep vb. konan maden, cam veya topraktan yapılmış küçük kap

h.164a.5

hor (حُر): bayağı

h.136a.1

horus (حُرُوس): horoz

horus ödi: horozu ödü

h.ni 185b.4

horus yağı: horozun yağı

h.ni 101b.6

hoş (هُوس, هُوس): güzel, hoş iyi

h.7a.10, 15a.2, 58b.(1).13

hoş ol: iyi, güzel olmak

h.59a.2

hub (هُوب): güzel kokulu

hub rayihalu: güzel kokulu

h.15a.2

hubz-ı maşsul (هُبْزُ مَشْضُول): yakanmış ekme, soğuk su, doku, sonra ekşi ayran ve sirke içinde bekletilmiş ekme başağrılarına faydalıdır

h. 35b.1, 35b.2

hūdā (هُدَا): Allah

hūdā-yı tebārek ve ta'ālā: yüce ve aziz Allah

h.31b.12

hudāvend (هُدَاوَنْد): efendi, sahip, malik

h.i 20b.10, 21a.6, 165b.10, 167a.3, 173a.4,

182b.11, 192a.11, 192b.6, 192b.9, 196a.6

h.ine 166a.12

h.ini 41b.12, 169a.7, 183a.4

h.nuḡ 193a.8, 193b.3

huḡne (حُغْنَة): tenkiye aleti veya sırınga ile kan alma, su veya başka ilac vücuda verip ishal ettirme ya da tedavi etme: bütün bunlara verilen ortak isim

h.54b.7

h.ile 145a.10

- hukne iT-: kan almak, insan vücudundan aletle kan almak
 h.eler 42a.7, 54a.13, 136b.13
 h.mek 72a.10
- hukneler iT-: birden fazla insan vücudundan kan almak
 h.mek 51b.10
- hukne-i leyyine: bedeni yumuşatmak için kan almak
 h.54a.7
- hulbe (حَلْبَةُ): hububattan olan boy
 h.79b.8
- hulk (حُلْك): huy, tabiat, ya
 h.5a.7
- humār (حُمَار): içki içmek, içki içmekten doğan baş ağrısı
 humār ol-: içkili olmak
 h.maya 59a(1).4, 59a.(1).12
- humārlı gişi: içkili kişi, içki içmiş insan
 h.58b.(1).4
- humarlık (حُمَارِيَّة): içki içmiş olmak ve bu hal
 h.dan 33b.1, 57a.9, 57a.10
 h.1 58.b.(1).10, 59a.(1).5, 59a(1).12, 59a.(1).13
- hümarilik (حُمَارِيَّة): (bkz. humarlık)
 h.i 14b.3
- humma (حُمَّى): yüksek ateş, yüksek ateşli hastalık,
 humma, sıtma
 h.37a.8, 128a.12, 128b.1
 h.sı 54b.7, 54b.8, 54b.9
 h.yıla 128a.13, 128b.2, 171a.5
- humma-i yevm-i seheri (حُمَّى يَوْمِ السَّهْرِ) sabah vakitleri
 gelen nöbet
 h.151a.6
- hunāk (حُنَّاق): boğaz iltihaplanması ile boğazda şiş
 hasıl olmak, bademcikleri şişmek şeklinde zuhur
 eden hastalık
 h.203a.2
- huruf (حُرُوف): üzerlik tohumu

h.79b.12
 hurmā (خرماء): çeşitli cinsleri bulunan sıcak iklim
 meyvesi (nahl, temr vb)

h.46a.5, 153b.12

h.dan 153b.13

hurmā çekirdeği: hurma meyvesinin çekirdeği;

h.nün 119a.10

göyünmiş hurmā çekirdeği: kavrulmuş hurma çekirdeği

h. 119b.6, 119b.9

hurrāc (خراسان): çıban

h.137b.11, 139a.1, 155b.6

huşūsa (خشو صا): başkaca, ayrıca, özellikle

h.1b.4, 4b.4, 27a.10, 73b.7, 81b.8, 104a.3,

huşk (خشك): kuru, rutubetsiz, kuruluk

h.100a.1, 108b.2, 126b.4, 145a.5, 157b.7,

h.dur 28a.9

huşk eyle-: kurutmak

h.r 8b.11

huşk iT-: bkz. huşk eylemek

h.er 210a.13

h.ici 77a.12

huşk ol-: kurumak, rutubetini kaybetmek

h.a 36b.4, 170b.11

h.makdur 49a.10, 104b.11

h.up 8b.9, 115a.2

h.ur 88b.1, 115a.1

h.ursa 35a.11

huşūnet (خشونت): sertlik, katılık

h.i 38b.13

h.inde 106a.8

hużaz (حوضان): bir ilaç ismi olup iki çeşittir.

Huzaz-ı Arabî havlan adındaki bitkinin özüdür.

Huzaz-ı Hindi filzehrec dedikleri bitkinin

üsaresidir

h.90a.12, 101a.13, 104b.3, 113a.6, 136a.11, 147a.2,

190b.10, 206b.7

h.11a 131b.11.

ḥuzaẓ-1 hindi (حُضِضٌ هِنْدِيّ): bkz. Huzaz hindi

h.79b.4, 107b.12

ḥuzaẓ-1 mekkî (حُضِضٌ مَكِّيّ): bkz huzaz (arabi)

h.75a.12, 97a.13, 205a.5

hüdhüd (حُدُودٌ): çavuşkuşu

hüdhüd ödi: çavuşkuşu ödü

h.n1 97b.13

hükm (حُكْمٌ): teşhis, karar

h.i 192b.2, 193b.5, 193b.6

h.ile 192b.2

hükm-i müşāhede (حُكْمٌ مَشَاهِدَةٌ): görülen karar

h.de 108b.9

hüner (هُنْرٌ): marifet, bilme, ustalık

h.lerine 2a.3

hüner ehli: bilgili usta, kişi

h.nün 2a.1, 2a.3

hüzün (حُزْنٌ): gam, keder, sıkıntı

h.16b.1.

-I-

ıldurıcı (الدُّرَجِي): parlayıcı

1.129b.2

ılgun (الغُون): ılgın gillerden Akdeniz bölgesinde yetişen
bir ağaçcık

1.44a.2

1.na 130b.11

ıraK(اِرَاق): uzak, yakın olmayan

1.68b.5, 196b.13, 198a.2

1.a 196b.12, 197a.7

1.dağ1ya 197a.2

1.dan 24b.8, 68b.9, 68b.12, 69a.1, 197a.12, 197b.4,
197b.11, 197b.13, 199b.8

1.dur 12b.2, 25a.5

ıraK düş-: uzak kalmak

1.er 9b.8

ıraK eyle-: uzaklaştırmak

1.ye 24b.13

ıraK ol-: uzakta bulunmak

1.a 12b.2, 149a.2, 192a.11

1.ur 14a.1

1.ursa 5b.6

ıraK tut-: yaklaştırmamak, uzakta bulundurmak

1.106a.9

ıraKlık (اِرَاقِي): uzaklık

1.1 160b.1

1.11a 197a.13

1.11ğından 9b.11

ıraKraK (اِرَاقِي): uzakça, daha uzak

1.160a.9

ırgala-(اِرْغَلَا): sallamak

1.d1 169a.8

ısābe (اِسَابَة): yaraları sardıkları bağ, sarđı
bağı, bant

- 1.yile 122b.11
- ısfihānī** (اِسْفِهَانِي): İsfehan'a nisbet edilen bir sürme çeşididir. İsfehan sürmesi
- 1.130b.13, 147b.7
- ısfīnāh** (اِسْفِينَاخ): İspanak
- 1.49b.11, 161b.7
- ısıcak** (اِسِيْقَت): Sıcak, ısı, kızgın
- 1.la 43b.10, 48b.11, 54a.13, 144a.11, 200a.2
- ısıcak ısıcak: sıcak sıcak, sovuılmadan
- 1.93b.3
- ısıcak şu: ısıtılmış, sıcak su,
- 1.yıla 39a.1, 134b.7, 209a.6
- ısır-**(اِسِيْر): ısırma, dişlemek; incinmek
- 1.ur 7b.2, 143a.13, 160b.12
- ısrğan** (اِسِرْغَن): kaşındırıcı bir madde ihtiva eden ot
- ısrğan dikenini: ısırğan otu dikenini
- 1.8b.5
- ısrğan tohumu: ısırğan otu tohumu
- 1.42b.12
- ısıtma** (اِسِيْتَمَا): sıtım hastalığı, ateşli hastalık
- 1.13b.2, 13b.3, 54a.3, 60a.7, 59b.10, 59b.11, 59b.12,
- 1.dan 13b.2, 59b.8, 59b.9, 60a.6, 33b.4,
- 1.lar 151a.6
- 1.nun 59b.9, 60a.1
- 1.sı 54b.11, 55a.1, 56a.7, 37a.10
- ıslad-**(اِسْلَاد): ıslatmak, kuru bir şeyi su ile nemlendirmek
- 1.alar 34b.4, 36b.6, 38a.13, 39a.4, 55a.7, 55b.7, 86b.2, 86b.13, 87b.8, 93b.3, 148a.11, 153a.12, 164b.4, 172b.8, 209a.7
- 1.up 41b.4, 51a.11, 55b.4, 86b.4, 93a.10, 94a.7, 103b.8, 114b.9, 117a.10, 117a.11, 125b.2, 125b.3, 131b.4, 132a.7, 138a.13,, 144a.11, 145a.11, 148a.3, 152b.8, 163b.10, 163b.11, 171a.9,

171a.10, 171a.12, 172a.1, 172a.4, 174b.11,
189b.6, 203a.4, 204a.10

ıslāh (اِصْلَاحٌ): iyi bir hale koyma, iyileştirme,
düzeltme

1.1 12a.5

1.çün 87a.5, 87a.8

ıslah eyle-: Düzeltmek, iyileştirmek

1.yeler 3a.3

ıslah iT-: bkz. ıslah eyleş

1.eler 115a.10

ıslaha getir-: iyi hale getirmek, iyileştirmek

1.ici 130a.8

1.mek 5a.11

1.ür 116a.1

ıslan- (اِصْلَانٌ): ıslatılmış, suya batırılmış

1.mış 123a.4, 131b.7

ısmarla-(اِصْرَارٌ): göndermek

1.r 30a.1

ıstılāh (اِصْطِلَاحٌ): ilim sözü, tabir, terim

ıstılaḥan (اِصْطِلَاحًا): ıstılah olarak

1.112a.11

ısur-(اِسْرٌ): bkz. ısr

1.ur 112a.11

ışık (اِشْقٌ):

çerağ ışığı: çıra ışığı

1.na 146a.11

gün ışığı: güneş ışığı

1.na 104a.1

mum ışığı: mum ışığı

1.n1 183b.8

ışla-(اِشْلَاٌ): ıslanmak, yaş olmak

1.sā 159a.4,

ıtrıf (اِطْرَافٌ): etraf

1.larını 158a.9

ıtrıfıl (اِطْرَافِيلٌ): yonca

ıtrıfıl-i kebîr: helile ve balın ve başka otlarla
karılarak meydana getirdiği ilaç

1.114b.7

ıtrıfıl ma'cūnu: helile meyvesi ve balla yapılan ilaç

1. 202a.12

ıtrıfıl-i saġir: helile meyvesi kabuġu vb. otları yaġ
ile yaġurup bal ile kıvama getirmekle
yapılan ve muhtelif rahatsızlıklara iyi
gelen macun şeklinde bir ilaç

1. 96b.11, 120b.4, 121b.1, 203b.10

ıttısā' (اِتْسَاع): bollaşmak, gnişlemek

1.1 170a.12

-i-

i.: ve ile....(>)

i.78a.9, 78b.12, 79a.4, 79a.5, 79a.13, 79b.3,
79b.12, 80a.7, 80a.9, 80b.13, 81a.2, 81a.7,
81b.1, 81b.2, 81b.5, 81b.10, 81b.12, 82a.6,
82b.3, 82b.6, 82b.7, 82b.12, 82b.13, 83a.7,
83a.12, 83b.4, 83b.7, 84a.5, 84a.9, 84b.9, 84a.10,
84b.11

(i-) (.)

1. imek fiili (cevheri fiil)

i.miş 3a.8

2. olmak

i. düğü 127b.3

ibaret (عِبَارَات): bir veya birkaç şeyden meydana gelmiş

i.87b.9

ibn-i ali (ابن علي): bkz. ibn-i sina

i.150b.4

ibn-i baytār (ابن بيطار): Ölm. 1248, Şam. Ortaçağ
İslam bilgini olup bitki ilmi
ve tıbbi bilgiler üzerinde
derin bilgisiyle tanınmıştır.

i.143a.5

ibn'l-ḥiṣāme: (ابن الحشامه) ?

i.104a.13

ibn-i māsūyā (ابن ماسوية): ?

i.42b.9

ibrişim (ابريشيم): kalınca bükülmüş ipek iplik

i.ile 99b.1, 141a.7

ibtidā (ابتداء): başlangıç, başlama; ilk

i.77a.6

i.dur 32a.9

i.gıda 131b.1

i.sı 32a.11

i.sında 78a.13, 81b.5, 131b.3, 133a.5, 150a.11,
185a.8, 185a.12, 185b.13, 186b.3, 210b.12

- i.sından 102b.4
 ibtidā-yı āb (اِبْتِدَائِي آب): gözde sulanmanın başlangıcı
 i.a 79b.12, 81a.8, 82a.8, 85a.3
 icābet (اِجَابَت): uyma, bir isteği yerine getirme
 icābet eyle-: uymak, yerine getirmek
 i.rse 39b.7
 ictima' (اِجْتِمَاع): toplanma, birikme
 i.10b.11
 ictinab (اِجْتِنَاب)
 ictintāb eyle-: sakınmak, çekinmek
 i.yeler 14a.13
 ictināb iT-: bkz. ictinab eyle
 i.e 17a.4
 i.seler 12a.5, 110b.13, 198b.10
 iç (اِئْتِج): içeri, iç iç kısım, dahili
 i.27b.7, 62b.1, 99a.1
 i.i 25b.8, 38b.2, 67a.11, 98b.3, 121b.12
 i.inde 2a.8, 10a.13, 18a.9, 20b.12, 23a.8, 24b.10, 25b.1, 31a.13, 32a.13, 33a.13, 38a.7, 39b.11, 43b.1, 56b.8, 56b.10, 65b.12, 72b.11, 82a.1, 86b.6, 87a.6, 89b.10, 92b.9, 93b.6, 96a.8, 96a.9, 96b.13, 99a.9, 101b.1, 108b.12, 109a.7, 110b.10, 113a.2, 115a.5, 115a.6, 115b.5, 117a.7, 122b.1, 123a.1, 126a.13, 127b.6, 130b.11, 133b.8, 138a.2, 138a.8, 139b.12, 140b.3, 146a.1, 146a.4, 149b.9, 160b.2, 161b.13, 165a.10, 173b.1, 176a.5, 179b.2, 183b.10, 183b.11, 185b.11, 207b.2
 i.idedür 23a.11, 25a.12, 29b.3, 29b.4, 98b.13, 99a.3, 180a.9
 i.indeki 64b.10, 67a.9, 99a.4, 115a.1, 120a.1, 132b.7, 146a.3, 151b.2, 151b.2, 151b.5, 151b.6, 152a.5
 i.inden 23a.6, 23b.8, 25b.7, 71b.9, 87b.10, 151b.5, 160a.9, 176a.5, 201b.13,

i.ine 18a.8, 18a.9, 23a.1, 35b.4, 37b.1, 43a.7,
 43b.9, 45b.6, 45b.6, 47a.3, 86a.2, 89b.9, 94a.5,
 94a.8, 96b.3, 98b.13, 99a.2, 100a.9, 104a.11,
 105a.7, 109b.6, 116b.7, 120a.8, 122a.1, 122a.9,
 122a.13, 122b.1, 122b.9, 123a.7, 123b.1, 123b.8,
 124a.13, 124b.7, 132a.6, 132b.8, 141a.13,
 144a.13, 144b.8, 145a.12, 147a.7, 147b.4, 153b.7,
 153b.8, 153b.13, 164a.5, 166a.13, 166b.1, 168a.4,
 173b.1, 182b.8, 187b.12, 197b.3, 204a.1, 209a.8,
 210a.7

i.ini 100b.12, 109b.5, 121b.13, 123a.11, 159b.1,
 bādām içi: bademin kabuğu kırıldıktan sonra çıkar
 meyvesi

i.ni 51b.13,

i.le 56a.3

gūlnār içi: narçiçeği içi

i.ni 55a.8

ḥabbetü'l hażra içi: çitlenbik tenesi içi

i.ni 52a.1

ḥıyār içi: salatalığın içi, hıyarın iç kısmı

i.in+035a.9

ḥıyārşenber içi: hint hıyarı içi,

i.le 54b.13

ḥıyār toḥımı içi: salatalık çekirdeğinin içi

i.ni 35b.8

kabağun içi: kabak içi

i.104b.12, 108b.1, 108b.13

i.ni 147b.5

kaḳule-i kibār içi: zencefilgillerden, sıcak iklimlerde
 yetişen ıtırılı bir bitki tohumunun içi

i.ni 154a.2

koz içi: ceviz içi

i.ni 122a.1

köknar içi: köknar çamında yetişen meyvenin içi

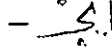
i.ni 51b.13

mārūl içi: marulun iç yaprakları

i.39a.2

tatlı kabak tohumı içi: balkabağı çekirdeğinin içi

i.ni 35b.8

iç- (): içmek, sıvı bir maddeyi veya suyu yutmak

i.dügi 49a.4

i.e 59a(1).4, 120a.3

i.eceklerdür 59a.(1).3

i.eler 16b.13, 37b.11, 38a.4, 38a.9, 38b.1, 38b.6, 43a.7, 45b.9, 47a.5, 48b.11, 48b.13, 57a.13, 57b.2, 58a.7, 73b.9, 184b.10, 198b.11, 198b.12

i.erse 39b.3, 57b.2, 58a.8, 59a(1).12, 129b.7

i.meye 209b.2

i.meyecek 58a.9

i.miş 96a.3

i.se 59a.(1).12

içerü (): iç, iç taraf, içeriye doğru

i.18a.3, 24b.11, 29a.4, 49b.1, 66b.1, 68a.6, 98b.1, 98b.10, 114b.13, 121a.6, 123b.6, 187b.12, 187b.13, 194b.3, 201a.13

i.dendür 66a.8

i.sinde 195a.6

i.sine 157b.6

içil- (): içilmek

i.58a.5

içir (): sıvı bir şeyi içmeyi sağlamak

i.üp 49b.

içmek (): içmek, sıvı bir şeyi içmek

i.41a.8, 46a.4, 71b.2, 89b.7, 129b.7, 134b.11, 137a.7, 137a.10, 162.1, 203b.4

i.de 186b.6

i.den 14b.7, 41a.12, 89b.1,

i.dür 137a.8

i.inde 156b.1

- içreki** (**اِخْرَاقِي**): içindeki, içerideki
 i.18a.2, 23b.9, 83a.3, 132b.9, 132b.9, 176b.10,
 177a.13
- içün** (**اِخْتِصَانًا**): 1. için, uğruna, hakkında
 i.4a.13, 4b.6, 187b.6
 i.dür 24b.5, 63b.5, 63b.6, 73a.13
 2...diye gayesiyle
 i.3a.8, 17b.6, 17b.10, 21a.5, 27b.4, 162b.3,
 173a.13, 187b.6
- içür-** (**اِخْرَاقًا**): içirmek, içilecek bir maddeyi içmesini
 sağlamak. bkz. içir
 i.eleler 38b.3, 39a.1, 49b.6, 49b.9, 55a.1, 56a.5,
 56a.6, 58a.10, 58b(1).9, 60a.10, 60b.7, 105a.5,
 105a.8, 112b.6, 121a.13, 148b.5, 156a.9, 189b.2,
 189b.5
 i.üp 49b.5
- idhāl** (**اِدْخَالًا**):
 idhal ol-: girmek, dâhil olmak
 i.maya 16b.6
- idmān** (**اِدْمَانًا**):
 idmān eyle-: cimnastik yapmak
 i.meye 15b.13
- idrāk** (**اِدْرَاكًا**): Anlama, anlayış
 i.63a.9
 idrāk iT-: anlamak, kavramak
 i.e 27a.7
 i.mez 191a.10
 i.se 196b.5
- idrāk. o lun-**: anlaşılmak
 i.ur 29b.5
- idrār** (**اِدْرَارًا**):
 idrār iT-: bevl etmek, içmek
 i.içi 203a.7
- ifrāt** (**اِفْرَاطًا**): aşırılık, gereğinden fazla olma
 i.11a 36a.7, 106a.3, 124b.10, 125a.4, 146b.1,

- i.ındandur 128a.6
- ifzāc (اِفْضَاعٌ): yarayı ağızının veya içinin yarılıp
açılması veya suyun süzülüp akması
- ifzāc iT-: yarayı açmak, iltihabını çıkarmak
- i.e 168a.9
- igen (اِيْگِنٌ): pek, çok
- i.22a.8, 114a.9, 135a.2, 155a.2, 184a.5
- igne (اِنْنَةٌ): ucu sivri, iplik geçirilebilen, acu sivri
araç
- i.95b.2, 98b.1, 98b.9, 98b.13, 99a.5,
i.nün 98b.1, 99a.8
- i.si 99a.2
- i.ye 98b.10
- i.yi 98b.4, 99a.1, 99a.3, 99a.6
- i.yile 98b.10, 175b.4
- ihtilaf (اِخْتِلَافٌ): anlaşmazlık, uyuşmazlık;
ayrılık
- i.20a.2, 80b.10, 150a.10, 180a.12, 180b.2, 180b.9,
i.ın+ø 6b.6
- ihtimāl (اِخْتِمَالٌ): ihtimāl eyle-: beklemek, ummak
- i.mez 72b.5
- ihtimāl iT-: beklemek, ummak, düşünmek
- i..eyidi 20b.5
- i.meye 16b.4
- ihtirāḫ (اِحْتِرَافٌ): yanma yanma gibi acı verme
- i.110b.8
- i.ından 182b.7
- ihtirāz (اِحْتِرَازٌ): ihtirāz eyle-: sakınmak, korunmak, çekinmek
- i.yeler 58b.(1).4 (bkz. ihtiraz iT-)
- ihtirāz iT-: bkz. ihtiraz eyle
- i.e 24b.9, 48a.1, 58a.6, 203b.2, 209b.2
- i.ler 16a.13, 53b.1, 89a.13, 101a.11, 116a.12,
146b.10, 158b.3, 197b.3

i.mekdür 69b.7

i.megile 184a.13

i.meyeler 186b.5

ihtirāz itdür-: sakındırmak, çekindirmek

i.eler 129a.12

ihtiyāc (اِخْتِيَاًج):

ihtiyac olun-: gerekmek, lüzumlu olmak

i.ur 15b.8

ihtiyār (اِخْتِيَاًر): seçme, tercih etme kabiliyet

i.suz 150b.8

ihtiyāt (اِخْتِيَاًط): sakınma, tedbirli davranma

i.162b.3, 178a.12

i.dur 94a.3, 104a.8

ihtiyāt eyle-: sakınmak, tedbirli davranmak

i.yeler 137b.13

ihtiyāt iT-: bkz. ihtiyat eyle-

i.eler 141a.1, 162b.1

i.meyeler 124a.10, 190a.10

ihtiyāt-ı erzāni: gerekli ihtiyat

i.31b.13

ihvan (اِخْوَان): eş dost

i.1 2b.7

iken (اِيْكِن): iken

i.188b.1

iki (اِكِي): iki, iki sayısl

i.11a.4, 13a.10, 17a.9, 17b.6, 18a.1, 18a.2, 18a.3,
18a.4, 18a.13, 20b.8, 20b.12, 21b.6, 23a.2,
23a.6, 23a.7, 23a.8, 23a.11, 24a.7, 24a.11,
24b.10, 24b.11, 25b.3, 25b.8, 26a.2, 26b.2,
26b.4, 26b.5, 26b.6, 27a.3, 27b.6, 28a.2, 28a.8,
28a.10, 28b.2, 28b.8, 29a.1, 29a.2, 30b.4,
30b.5, 30b.6, 30b.7, 30b.13, 31a.9, 31b.2,
31b.10, 32a.6, 32a.8, 32a.11, 32b.3, 34a.9,
36b.2, 38a.2, 42a.13, 42b.1, 42b.6, 42b.13,
43a.1, 43a.2, 44a.8, 44a.10, 44b.6, 46a.3,

46b.3, 47b.9, 48a.8, 48b.13, 50b.7, 51a.11,
51b.5, 53a.13, 54a.10, 54a.12, 54b.13, 56a.4,
58b.(1).8, 59a.4, 59a.5, 59b.1, 59b.13, 63b.1,
63b.10, 65a.13, 66a.8, 66a.5, 69a.7, 74a.12,
74b.8, 75a.4, 90b.5, 92b.6, 93b.5, 93b.8, 94b.6,
95a.2, 95a.4, 95a.6, 97b.6, 98a.11, 98b.5,
98b.6, 98b.10, 98b.12, 99b.5, 99b.6, 100a.4,
100a.5, 101a.10, 102a.4, 102a.6, 102b.2, 103b.6,
103b.13, 105a.9, 105a.10, 106b.1, 106b.2,
106b.3, 106b.7, 106b.10, 106b.13, 107a.12,
107b.2, 107b.5, 111a.5, 111b.2, 111b.9, 111b.12,
112b.11, 115b.5, 116a.3, 116b.13, 117a.1,
117b.12, 118a.6, 118b.1, 119a.10, 125a.13,
125b.1, 126b.6, 127a.4, 127b.10, 129a.4,
129b.10, 130a.9, 130b.5, 131a.1, 131a.12,
131b.2, 133a.2, 138b.9, 138b.10, 139a.4, 140a.4,
142b.5, 142b.11, 143a.1, 143a.2, 144a.8, 144b.4,
144b.13, 146a.2, 146a.4, 146a.9, 147a.1, 148a.1,
150b.6, 151a.4, 151a.9, 152a.7, 153a.7, 158b.8,
159a.6, 160a.6, 160b.3, 162a.8, 163a.6, 163a.6,
163a.12, 164a.2, 164a.11, 165a.5, 165a.8,
166a.2, 166a.10, 167a.3, 167b.5, 167b.10,
168a.2, 168a.13, 168b.11, 168b.12, 169a.8,
169b.11, 171b.6, 171b.7, 171b.9, 171b.10,
172b.2, 173b.8, 173b.9, 173b.10, 175a.5, 175a.6,
175a.7, 175a.7, 175a.8, 175a.11, 177a.5,
177a.11, 178b.5, 181b.7, 183b.5, 183b.6, 185a.4,
186a.3, 186a.8, 186a.11, 187a.7, 187b.5, 189a.8,
190a.2, 190b.2, 190b.10, 193b.4, 194b.6,
194b.13, 195a.1, 195a.11, 195b.11, 196b.10,
196b.11, 197a.4, 197b.5, 202a.2, 202a.3,
202b.12, 204b.8, 205a.7, 205a.12, 205b.2,
205b.8, 205b.11, 205b.13, 206a.2, 206a.3,
206a.6, 206a.12, 206b.3, 206b.3, 206b.8,
207a.10, 207b.6, 207b.12, 208a.1, 208a.8,

208a.11, 208b.1, 209a.2, 209a.10, 209b.4,
209b.10, 210b.11, 211a.8, 211a.13, 211b.8,
211b.12, 211b.13, 212a.4, 212a.8

i.den 175b.9, 179a.2, 192a.2, 192b.3,

i.dür 63b.5, 63b.8

i.si 8b.13, 13a.10, 18a.13, 18b.4, 18b.12, 22a.11,
28b.3, 31b.4, 32a.9, 46a.3, 126b.6, 136b.9,
177a.9, 181b.8, 182a.3, 192b.2

i.sinden 18b.7, 29a.12, 95b.10

i.sine 23a.9

i.sin : 48a.4, 102a.2, 107b.6, 154a.2

i.sini 24b.7, 38b.10, 118a.6, 150b.6, 153b.8,
180a.6, 186a.7

i.sinüy 21b.6, 29b.2, 30b.5, 44b.5, 162a.11,
166a.5, 181b.9, 202.4

iki buçuk: iki tam, bir yarım

i.46b.8, 48a.9, 145a.1, 163b.1, 185a.1, 185a.7

iki yüz: iki yüz sayısı

i. 59a(1).5

iki yüz yetmiş: iki yüz yetmiş sayısı

i.20a.9

on iki: on iki sayısı

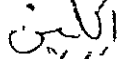
i.168b.4, 185a.12, 206b.3, 210a.4, 210b.2, 210b.13,

otuz iki: otuz iki sayısı

i.90b.5, 92a.2, 164a..3

yetmiş iki: yetmiş iki sayısı

i.168b.5 /

ikileyin (): iki kez, iki defa

i.85b.10, 99b.13, 148a.3

ikinci (): ikinci, birden sonra gelen sıra

i.6b.2, 8a.5, 12a.6, 12b.13, 15b.3, 17b.7, 22a.2,

22a.6, 23b.7, 24a.1, 24b.3, 25a.12, 25b.10,

32a.5, 32a.7, 32b.10, 32b.12, 33b.9, 34a.1,

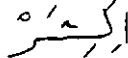
35b.10, 35b.12, 40a.3, 40b.5, 41b.7, 46a.9,

47a.9, 49a.10, 56a.13, 58a.13, 60a.1, 61a.4,

62a.1, 62b.6, 62b.7, 63a.5, 63b.3, 64b.9, 65b.4,
 65b.13, 66a.5, 67a.3, 69a.4, 69a.9, 69b.7,
 72b.1, 73a.11, 73b.9, 74a.11, 74b.5, 74b.7,
 74b.10, 75a.7, 76a.8, 76a.10,, 76b.10, 76b.12,
 77a.2, 77a.9, 77a.11, 77b.4, 77b.6, 77b.9,
 77b.13, 78a.1, 78a.4, 78a.8, 78a.9, 78b.7,
 78b.10, 78b.11, 79a.8, 79a.9, 79a.13, 79b.5,
 79b.8, 80a.1, 80a.3, 80a.11, 80a.13, 80b.9,
 80b.13, 81b.1, 81b.2, 81b.6, 81b.7, 81b.12,
 82b.11, 82b.12, 83a.1, 83a.6, 83a.9, 83a.12,
 83b.3, 83b.7, 84a.6, 84b.9, 85a.2, 85b.7, 86a.3,
 90b.9, 91b.3, 91b.13, 92b.10, 93b.10, 94a.9,
 94b.7, 94b.10, 97a.2, 98b.12, 98b.13, 99a.5,
 101a.11, 104b.8, 105b.9, 107b.6, 108b.11,
 113b.8, 113b.11, 115b.5, 117b.10, 118b.2,
 118b.5, 125a.1, 125a.7, 125b.9, 126a.6, 126b.9,
 126b.12, 127a.1, 127a.3, 127a.5, 127b.10,
 127b.13, 128a.4, 128a.8, 128b.10, 129a.5,
 129a.7, 130a.10, 137b.1, 143b.2, 144a.3, 144a.4,
 146a.7, 147a.13, 150b.10,, 150b.11, 151a.2,
 151a.8, 151a.11, 151b.3, 155b.6, 156b.3, 157a.5,
 157b.8, 159b.9, 160a.8, 160a.12, 160b.6,
 161a.12, 162a.10, 163b.11, 164b.3, 165a.8,
 166a.4, 168a.4, 169b.12, 170a.8, 170b.4, 172a.4,
 172b.1, 172b.5, 172b.10, 174a.13, 176a.4,
 176a.11, 177a.12, 177b.4, 181a.2, 181b.6,
 183a.12, 183b.6, 187b.7, 189b.5, 191b.1, 192b.7,
 193a.6, 194a.1, 194a.3, 194a.7, 194a.11, 194b.2,
 195a.11, 195a.12, 195b.13, 196b.13, 197a.6,
 197a.10, 198a.7, 200a.9, 201b.7

i.nün 137b.8

i.sine 111b.13

ikişer (): ikişer, iki iki olacak şekilde

i.90a.9, 92a.12, 97a.11, 103a.13, 103b.7, 116a.6,
 126b.7, 130b.8, 142a.8, 142a.13, 142b.6, 208b.12

- ikiz (اِكْبِر): iki adet, ikisi bir arada
i.18a.13
- iklil-i melik (اِكْلِيلِ مَلِك): bir tür kokulu yonca, koç boynuzu,
kroton tohumu
i.43b.2, 59a.5, 75a.13, 76b.7, 101b.1, 131b.5,
139a.12, 144a.12, 159a.3, 200a.5, 212a.1
- iklīli's-sevdā (اِكْلِيلِ السُّودَا): göz karasının kenarı
i.157a.10.
- iklim (اِقْلِيم): bir yerin hava şartları
i.inün 68a.11
- 'ikrū'z-zeyt (عِكرُ الزَّيْت): zeytinyağı tortusu
i.83a.2 .
- ikṭizā (اِكْتِضَا):
ikṭizā eyle-: gerekmek, lüzumlu olma,
i.di 28a.12
- ilā (اِلَى): ...ye, ...ya kadar; dek, değin
i.194a.4
- 'ilāc (اِعْلَاج): ilaç, hastalıkları tedavi etmek için
kullanılan maddelerin genel adı
'i.34a.3, 35a.1, 35a.4, 40b.7, 42a.5, 52b.11, 70b.8,
93b.9, 94a.13, 95b.1, 95a.13, 104b.4, 112a.5,
120b.9, 123a.8, 135a.9, 135b.8, 151a.1, 151a.3,
155a.4, 161b.6, 169b.5, 179b.7, 201b.1
'i.a. 156a.11, 167a.13, 182b.13, 183b.2, 183b.8,
184a.3,
'i.dan 108a.10
'i.dur 172a.7, 172a.10
'i.1 36a.3, 39b.1, 40a.8, 45a.9, 46a.13, 47a.1,
47b.2, 48b.3, 49b.1, 50a.11, 50b.1, 50b.2,
50b.5, 51a.1, 51a.9, 51b.8, 51b.9, 52b.3, 53a.4,
53b.4, 58b.8, 59a.12, 57a.3, 57a.10, 60a.5,
60b.4, 61a.7, 69a.2, 70a.7, 70b.7, 71b.11,
92a.6, 93a.3, 93a.8, 93b.12, 95a.2, 96a.2,
96b.7, 97b.8, 98a.1, 100a.11, 101a.7, 103a.1,
104a.5, 105a.2, 105b.10, 107b.8, 108b.2, 108b.3,

109b.3, 110a.7, 110a.11, 110b.8, 111a.12,
 112a.2, 112b.2, 113a.1, 113b.2, 114a.2, 114b.3,
 115a.9, 115b.6, 115b.10, 116b.8, 117a.5, 118a.1,
 119a.1, 120b.3, 121a.11, 123b.3, 124b.12,
 125a.11, 128b.4, 128b.11, 134b.4, 135a.5,
 136b.7, 136b.12, 137b.13, 139b.2, 140a.6,
 140a.7, 140a.8, 140b.7, 144a.1, 144a.5, 144b.1,
 145a.9, 145b.9, 146b.3, 150a.12, 152a.4, 152b.2,
 154a.10, 155a.9, 155b.8, 156a.4, 158a.4, 159b.7,
 160a.5, 162a.12, 165a.10, 165a.11, 165b.1,
 165b.2, 165b.2, 165b.11, 166a.7, 166a.10,
 166a.12, 167a.10, 168a.7, 171a.6, 172a.8,
 173a.8, 174b.7, 176b.2, 191a.1, 193b.9, 193b.12,
 195a.8, 196a.10, 196a.11, 196b.4, 196b.7,
 197b.1, 197b.7, 198a.3, 198a.4, 198b.8, 199b.5,
 199b.11, 200a.1, 200a.6, 201a.8, 202a.10,
 203a.1,

‘i.1dur 51b.10, 193b.10, 201.8

‘i.1la 2b.3, 5a.4, 91b.13, 111b.9, 159b.10, 162b.9,
 171b.4,

‘i.1n+: 32b.11, 32b.12, 32b.13, 33a.2, 33a.3

‘i.1na 71a.9, 72a.8, 114b.3, 150a.3, 150a.4, 169b.10

‘i.1nda 70a.3, 75b.3, 111b.8, 124b.13, 125a.8,
 129b.10, 132a.10, 135a.8, 135a.12, 136b.11,
 137a.3, 144a.7, 144b.2, 146b.1, 155a.4, 159a.9,
 159a.13, 162a.13, 162b.4, 166a.8, 198a.3

‘i.1ni 2a.9, 32b.10, 35b.11, 41b.6, 46a.7, 50a.7,
 51b.3, 90b.4, 90b.8, 90b.9, 90b.10, 90b.11,
 90b.13, 91a.1, 91a.2, 91a.3, 91a.4, 91a.5,
 91a.6, 91a.7, 91a.8, 91a.9, 91a.10, 91a.11,
 91a.3, 91a.4, 91a.5, 91a.6, 91a.7, 91a.8, 91a.9,
 91b.1, 91b.2, 91b.3, 91b.4, 91b.5, 92a.3,
 92b.11, 93b.4, 94b.1, 95b.12, 96b.1, 100a.8,
 100b.5, 102b.8, 103b.10, 104b.6, 108b.11,
 109a.9, 109b.8, 110a.3, 110b.3, 111a.8, 112a.8,

112b.8, 113a.8, 113b.9, 114b.12, 115b.4, 116b.4,
 117b.1, 118a.13, 120b.1, 121a.1, 125b.8, 125b.9,
 125b.10, 126a.2, 126a.3, 126a.4, 126a.5, 126a.6,
 126a.7, 126a.8, 125b.12, 125b.13, 126a.1,
 137b.2, 139b.10, 145b.12, 150a.5, 150b.7,
 154a.6, 155b.2, 156b.3, 156b.4, 156b.5, 156b.13,
 159b.7, 159b.8, 162a.8, 169a.1, 170a.11, 171b.3,
 176b.5, 191a.11, 191b.3, 191b.4, 191b.5, 191b.8,
 191b.9, 198a.5, 199b.13, 202b.12, 203a.9

‘i.ınınuñ 186b.6

‘i.lar 71b.13, 104b.13, 175a.13,

‘i.lara 184a.7

‘i.ları 71b.12,

‘i.larıla 138a.10

‘i.larında 70b.4

‘i.larıdan 106a.4

‘i.larla 168b.13

‘i.ün 135b.9

‘ilāc-ı kāmīl: iyi ilaç

‘i.dür 125b.4, 205a.1

‘ilāc-ı şavāb (): doğru ilac

i.169b.13, 184b.3

ile (أَيْلًا، أَيْلًا): ile, birlikte, beraber

i.3b.10, 4a.12, 8a.6, 13a.11, 14a.9, 15a.7, 16a.7,

18a.8, 18b.1, 19a.5, 19.1, 20b.2, 20b.13, 41b.2,

45a.11, 50b.6, 54a.7, 54b.11, 57a.4, 71a.8,

72a.12, 93a.6, 96b.9, 98a.12, 135b.13, 136b.13,

172a.7, 199a.2

ile T-: (الذِّ، الذِّ): götürmek, ulaştırmak

i.dügi 178a.7

i.eler 75b.4, 105b.5, 108b.6, 111a.13, 190a.3,

i.meyeler 5b.1

i.üp 189a.4,

iledibil-(الذِّ بِذِّ): götürebilmek, ulaştırabilmek

i.eler 180a.11

- iletmek (^{١٥١}التَمَكُّ): götürmek, ulaştırmak
i.188b.6
- ilerü (^{١٥٢}الرَّوْءُ): ileri, öte
i.27a.12, 187a.2
i.gi 27a.8, 29a.11
- ile'l-beyāz (^{١٥٣}إِلَى الْبَيْضِ): beyaza kadar
i.194a.5
i.1 200a.10
- ilel-humreti (^{١٥٤}إِلَى الْحُمْرَةِ): kızılığa kadar kırmızıya kadar
i.194a.6, 200a.8
- ile's-sevād (^{١٥٥}إِلَى السَّوَادِ): siyahlığa kadar
i.194a.5, 200a.9
- ile's-şufreti (^{١٥٦}إِلَى الصُّفْرِ): sarılığa kadar
i. 194a.4, 200a.9
- iley (^{١٥٧}إِلَيْهِ): huzur, ön, kat, yan, karşı taraf
i. inde 27b.7, 64a.12, 64b.1, 66b.9, 181a.6, 182b.5,
187a.4, 192b.13, 193a.8,
i. indedür 22a.13, 62a.5, 62a.7, 63a.13, 66b.11,
67b.1
i. inden 32b.3
i. ine 181a.11, 182b.9, 199b.11
- ilham (^{١٥٨}إِلْهَامٌ): gönle doğan şey
i. 11adur 3b.3
- ilik (^{١٥٩}إِلِكٌ):
oğlak iligi: keçi yavrusunun kemiğinin içi, sıvısı
i. ni 50a.4
- iliş-(^{١٦٠}إِلْتِصَانٌ): yaklaşmak, yanaşmak
i.ür 149b.2
- illā (^{١٦١}إِلَّا): mutlaka, bihlassa ancak, yalnız
i.5b.7, 81a.9, 90b.7, 134b.13, 152b.10, 157a.13,
157b.6, 158a.2, 158b.9, 158b.13, 159a.12, 161b.9,
164b.11, 166b.9, 169a.13, 172a.11, 175b.1,
177a.5, 179a.8, 181a.6, 182b.12, 188b.1, 190a.5,
193b.11, 194b.3, 195a.9, 198a.2, 199a.9, 201a.1,
202a.5,

‘illet (^وعلت): hastalık, rahatsızlık

‘i.3b.4, 4a.13, 5a.3, 6a.2, 14b.9, 45b.11, 47a.10,
60b.2, 61a.1, 68b.1, 80b.2, 93a.4, 93b.1, 94b.9,
95b.4, 95b.13, 100b.13, 102b.11, 103a.9, 104a.2,
104b.12, 111a.9, 112b.1, 113b.6, 114a.5, 114a.8,
114b.2, 118b.1, 120a.7, 125a.4, 135b.2, 136a.2,
139b.1, 143a.10, 143b.10, 146a.2, 150a.11,
150b.9, 161b.12, 167a.3, 167a.6, 167b.10,
169b.11, 171a.4, 171a.7, 172b.5, 177b.10,
189a.3, 193a.3, 197b.6, 198b.6, 198b.7, 198b.12,
199b.4, 201a.3, 201a.4, 201a.7, 201a.5, 201a.6,
201a.7

‘i.de 47b.2, 168b.3

‘i.den 93a.13, 167a.8, 167a.9

‘i.dür 92b.11, 97a.6, 102b.10, 109a.9, 109b.9,
112a.9, 112b.9, 113a.9, 113b.9, 115b.4, 116b.4,
121a.1, 145a.3, 150b.8,

‘i.e 92a.5, 93a.3, 93b.5, 97a.6, 100a.10, 121b.9,
125a.2, 134a.6, 145b.12, 151a.8, 151b.13,
155b.13, 167a.7, 167b.1, 167b.2, 167b.9, 169a.11,
170b.1, 172b.2, 175a.13, 176b.8

‘i.ai 91b.7, 91b.12, 92b.2, 93a.1, 101a.5, 102a.9,
103a.7, 109b.2, 112a.3, 117a.3, 124b.8, 125a.2,
125b.11, 133a.9, 137a.2, 145a.3, 155a.11, 161b.2,
167a.8, 167a.10, 169b.12, 174a.2, 187a.2, 198b.7,
202a.2

‘i.idür 109b.12

‘i.ile 202a.2

‘i.in+0113b.7

‘i.indendür 142a.2

‘i.ine 76a.5, 77a.2, 79a.3, 80a.12, 85a.7, 134b.3,
154b.2, 174a.5, 206a.5, 208a.3

‘i.ini 76b.7, 77b.8, 79a.10, 79b.9, 81b.8, 84a.2,
84a.11, 111b.8, 123a.5, 138b.8, 139a.7, 155a.5,
155b.6, 156b.9, 156b.10, 166b.6, 167b.8, 169a.11,

- 170a.9, 174a.1
- 'i.inün 80b.1, 90b.9, 90b.10, 91a.2, 91a.3, 91a.8, 92b.10, 93b.4, 100b.4, 102b.8, 109b.8, 110a.3, 111a.7, 113b.8, 115b.3, 116b.3, 125b.9, 125b.12, 126a.2, 145b.11
- 'i.ler 26a.6, 68b.1
- 'i.lere 4a.1
- 'i.lerini 191a.10
- 'i.lerün 90b.3, 134b.9
- 'i.ün 60b.10, 74b.4, 90b.8, 92a.1, 92a.3, 92a.6, 92a.8, 93a.11, 93b.12, 94b.6, 102b.4, 102b.6, 103b.10, 104a.5, 109a.2, 112a.8, 117b.6, 118a.12, 121a.9, 125a.6, 137b.2, 145a.8, 146a.10, 146a.10, 146a.12, 150a.5, 161a.3, 165b.10, 166a.12, 167a.10, 168a.2, 168a.2, 168a.7, 170b.2, 173a.3, 176b.12, 177b.3, 177b.3, 183a.4, 192a.11, 192b.6, 192b.9, 193a.8, 193b.3, 196a.5
- 'illetlü (*عائتلو*): hastalıklı, hasta olan
- 'i.44a.2, 104a.1, 111a.11, 177b.13
- 'ilm (*علم*): ilim, bilgi, irfan
- 'i.2b.10, 3a.1, 5a.12
- 'i.inde 3a.6
- 'i.inün 6a.12
- 'i.ün 2b.7
- 'i.üyile 180a.2
- 'ilm ehli: ālim, bilgi sahibi
- 'i.2b.10
- 'ilm-i tıb: tıb ilmi, tabiplik bilgisi
- 'i.4a.7, 4a.9
- ilmek (*اللك*): dikmek, bitişirmek
- i.88b.1
- iltihab (*التيهاب*): vücudu bir tarafına kan hücumuyla, oranın şişip kızırması, yanğı
- i.110b.11
- iltişāk (*التصاف*): bitişme, iki organın birbirine

- bitişmesi, yapışması
i.90b.10, 93b.4, 93b.5, 93b.12
- imdi (اِندِي): şimdi, artık
i.3b.10, 3b.11, 4b.13, 4b.8, 14a.3, 14b.2, 14b.2,
16a.4, 24b.6, 66a.8, 73a.2, 136a.1, 137a.9,
137b.3, 167a.8, 184b.3
- imtidāduha (اِئْتِدَادُكَا): uzama, uzanma, uzun sürme
i.194a.3, 194a.4
- imtiḥān (اِمْتِحَان): deneme, sınama, imtihan
i.184a.4
- imtilā (اِمْتِلَا): dolgunluk, kan toplanma
i.52a.4, 69b.8, 69b.7
i.dan 58b.6, 194b.6, 195a.8
i.nun 118b.12,
i.sı 137a.12, 137a.13
i.sından 89b.1, 146a.13
i.yıla 89b.6, 129b.4
- in (اَيْن): bu
i.204a.4
- in- (اَيْنَ، اِنْ): 1. inmek, yukarıdan aşağı doğru akmak
i.e 203b.2, 203b.8
i.en 80a.7, 84a.12, 125a.5, 210b.13
i.er 22b.1, 22b.9, 24a.1, 24a.2,, 27b.2, 32b.7,
64a.2, 72b.11, 72b.12, 74b.7, 83a.8, 124b.11,
130a.3, 152b.13, 178b.7, 181b.2, 188b.11,
188b.13
i.miş 180b.5, 195a.2
i.mişdür 28b.8, 64b.6, 183a.9
i.üp 188b.4
2. kaplamak, yer tutmak, geçmek
i.dügi 178b.13, 201a.11
i.düğine 78a.1, 81b.11, 83a.1, 106b.10, 142a.10,
169a.2, 186a.1, 186a.5
i.düğini 209b.3
i.düğünü 78a.13, 170a.11, 172a.8, 176b.5, 181a.6,

181b.4, 181b.5, 186b.6

i.en 85a.10

i.er 66a.1, 72b.1, 181b.1, 185b.2, 185b.10,

i.erse 159a.10

i.se 137a.12, 180a.4

ine ine: tedricen bir duruma girmek

i.181a.8

inbisāt (انبساط): yayılma, genişleme, açılma,
ferahlık

i.31b.8

i.1 28a.4

i.un 28a.4

ince (انجوه): ince, kalınlığı az

i.68b.5, 88b.12, 89a.12, 90a.2, 98b.9, 153a.1

i.dür 65a.6

incecük (انجلك): çok ince, daha ince

i.22b.9

incerek (انجرك): oldukça ince, daha ince

i.124a.12

incin-(انجن): ağrımak, sızlamak

i.e 36b.5

i.meye 73b.8

i.ür 100a.11

i.ürlerse 37b.8

incir (انجیر): bir çeşit tatlı meyve

ķuru incir: kurutulmuş incir

i.54b.4, 96a.9

ici T-: (انجد-): ağrıtmak, sızlatmak, dokunmak

i.89b.9, 147a.9

i.üp 96b.3

i.ür 166b.12

incü (انجو): inci, kabuklu deniz hayvanlarının
içinden elde edilen beyaz renkli süs taşı

i.139a.4, 144b.9, 144b.13, 150a.9, 153a.5, 163a.4,
165a.3, 167b.4, 181a.2, 206a.11, 206b.3, 207b.8,

211b.5, 212a.10

delinmedük incü: işlenmemiş, delik açılmamış inci

i. 90a.9, 106b.13, 138b.9, 207a.2, 205a.12

deliksiz incü: bkz. delinmedik incü

i.103a.12

indi (**اِنْدِي**): şimdi

i.169a.10, 186b.9

indür-(**اِنْدُرُ** -): 1. kabaran bir şeyi eski haline
getirmek

i.e 107b.11

2.boşaltmak, tahliye itmek

i.eler 169a.10

i.mekde 188b.6

i.ürür 78b.4

'inebiyye (**عِنْبِيَّة**): gözün üçüncü tabakası

'i.62a.4, 63b.13, 174a.2, 174a.7, 174b.3, 178a.2,

178a.4, 178a.11, 179b.6

'i.nün 62a.2, 66a.3, 66a.9, 66b.4, 160b.5, 166a.7,

170a.8, 170a.13, 172b.2, 176a.6, 176b.10,

177b.12, 178a.13, 178b.3, 178b.4, 178b.6, 178b.8,

178b.11, 179a.7, 179b.2, 188a.12, 188b.1.

'i.si 67b.5

'i.ye 170a.9, 170a.10, 178a.9

'i.yile 179b.3, 180a.10,

'inebü's-ša'leb (**عِنْبٌ لِّتَلْبٍ**): it üzümü, tilki üzümü

i. 34a.13, 54b.10, 54b.12, 55a.4, 69a.13, 164b.8

inḥilālū'l-ferd (**اِنْحِلَالُ الْفَرْدِ**): ferdin çözümü

i.201b.8

inḥirāk (**اِنْحِرَاقٌ**): yırtılma, yırtık olma

i.157b.11

inḥi at (**اِنْحِيْطٌ**): düşme, aşağı inme, şişin inmesi

i.102a.10, 136a.6

i.da 34b.11, 102a.9

i.11a 161b.11

inḫi 'āduhā (**اِنْحِيْءُ حَا**): onun bağlanması

- i.194a.6, 194a.8
 inkıbāz (اِنْقِبَازٌ): büzülüp toplanma, çekilme
 i.1 28a.4
 i.un 31b.11
 inkılabu'ş-şa'r (اِنْقِلَابُ الشَّعْرِ): saç dönmesi kılın ters
 bitmesi
 i.100a.10
 inkışār (اِنْقِصَارٌ): kırılma
 i.195a.3
 inmek (اِنْجَدَ): inme, akma, uzuvlara her hangi bir
 madde akma
 i.68b.1,
 i.den 130a.4, 133b.7, 136b.4, 172a.11, 184b.2
 i.dür 41b.10
 i.e 10a.8, 80a.1, 125a.4, 131b.11, 184a.11
 i.ini 185b.7
 inmeklik (اِنْجَدَالٌ): inme, akma, hali
 i.176b.6
 insan (اِنْسَانٌ): insan, kişi birey
 i.15a.4, 15a.12, 15b.12, 17a.11, 19a.6
 i.2a.9, 15a.13
 i.da 19a.12
 i.dan 3a.11
 i.uy 3a.12, 3b.1, 4b.1,65, 11b.1, 12b.7, 17a.7,
 24b.1
 insāniyyet (اِنْسَانِيَّةٌ): insanlık, insana yakışır
 i.i 15a.10
 inşallah (اِنْشَاءَ اللّٰهِ): Allah isterse
 i.191a.12
 inşallahata'ālā (اِنْشَاءَ اللّٰهِ تَعَالٰى): yüce Allah'ın izniyle
 i. 2b.4, 12a.6, 26a.10
 intifāh (اِنْتِفَاحٌ): şişme, kabarma, şişkinlik, vücut
 azalarından birinin büyümesi
 i.11b.7, 113b.8, 113b.9, 114.2, 114a.3, 125b.11,
 143a.9,

- i.dur 143a.9
i.1 143a.8
i.ün 91b.3.
intihā (انتِهًا): son bulma, tükenme
i.sında 12a.1
i.ya 165b.6.
intikāl (انتِقال): geçme, birinden diğerine geçme
intikal itmek: yer değiştirmek
i.15b.5, 47a.11
intişār (انتِشار): yayılma, dağılma
i.61a.1, 170b.2, 171a.4, 172a.5,
i.a 106b.10, 142a.10, 185b.13
i.1 81a.8, 209b.3
i.ün 172a.11
intişāru'l-hedeb (انتِشار الهدب): kirpik dökülmesi hastalığı
i.118a.12, 118a.13
i.ün 91b.9
intişāru'l-kurūḥ (انتِشار القروح): yara veya çıbanın yayılması
i. 201b.7
iplik (ايلك): iplik, ince ip
i. 175b.4
irādet (ارادته): istek, ihtiyar
i.i 188b.9
ir-(ار-): ulaşmak yetişmek
i.er 36b.2
i.memiş 56a.12
iri (اري): büyük
i.35b.13, 36a.10, 104b.11, 104b.12, 128a.10,
135a.1, 151a.12, 158b.13, 162b.8, 177b.11
i.dür 73b.5, 105b.10
i.sine 87b.13
iri iri: büyükçe, belirgin olarak büyük
i.123b.2
irilik (اريك): kabartı, kabartı kümesi, büyüklük

- i.74a.6, 104b.7, 104b.8, 159a.1
i.86a.7
i.in+0 36b.7, 79a.2
i.ini 81b.4, 84a.7
irin (اَرِيحُ ، اَرِيحُ) : cerahat, yara, akıntı (bkz. cerahat)
i.75b.4, 76b.12, 121a.6, 121b.12, 158a.11, 158b.1, 167b.10, 18a.4, 169a.9
i.den 168a.3
i.i 121a.3, 121a.9, 122b.3, 158a.3, 159a.8, 169a.4,
i.ini 121b.13, 123a.2
irinlen- (اَرِيحُ) : iltihaplanmak, cerahat olmak
i.ür 93b.1, 133a.11, 154a.7
iriş- (اَرِيشُ) : yetişmek, kaplamak, dokunmak
i.düğinden 165a.8
i.e 25b.9, 25b.11, 26a.3, 30a.3, 52a.13, 64b.4, 74b.4, 88b.7, 88b.8, 178b.1, 180b.6
i.ecek 73a.6
i.icek 165b.6
i.ince 94a.13, 149a.10
i.meye 89a.3, 89a.9, 98b.4, 99b.7, 124a.8, 189b.7,
i.mez 10b.4, 74b.2, 94b.3, 101a.7, 197a.2,
i.mişdür 25a.8, 53a.3, 53a.4
i.se 4a.4, 5b.5, 50a.10, 66b.5, 161b.11,
i.üp 2b.11, 64b.6, 151a.13, 174a.7
i.ür 4a.5, 19b.11, 21a.7, 22b.10, 27b.12, 29a.6, 29a.10, 29b.6, 29b.12, 30a.4, 67a.4, 72b.6, 72b.10, 83a.3, 105a.2, 137b.10, 140a.2, 180b.13
i.ürdi 178a.6
irişdür- (اَرِيشُ) : 1. yetiştirmek, dokundurmak
i.meye 25a.6, 89a.2, 123b.11, 178a.10
i.meyeler 141a.3
2. ulaştırmak, geçirmek
i.ür 64b.13, 65a.1, 87b.10
i.ürler 68a.1

- irtesi (*إرتسي*): başka, diga
i.149b.7
- 'isā (*عيسى*): Hz. İsa, dört büyük peygamberden biri
i.5a.8
- 'ali bin 'isā: bkz. 'ibn-i Sina
i.104a.13
- ise (*إيسا*): şu veya bu durumda olmak
i. 193a.4, 193a.5
- isfidāc (*إسفداج*): üstübeç, kadınların da kullandığı bir tür boya, zehirli kurşunkarbonat
i.70a.10, 73a.8, 76a.5, 86a.7, 86b.1, 87a.13,
90a.11, 97a.8, 100a.2, 106b.6, 113a.5, 116a.6,
123b.13, 131a.7, 134a.6, 138b.11, 205b.3, 209a.1,
211a.4
i.1 87a.8, 116a.7
i.11a 87a.13, 95a.10, 107a.9
- isfidāc-ı erziz (*إسفداج ارزيز*): kalay karbonat
i.175a.5
- isfidacu'r-raşāş (*إسفداج الرصاص*): kurşun karbonat
i.132b.4, 133b.9, 154a.12, 154b.13, 159a.6,
175a.9, 206a.12, 208b.7, 211a.1
- ishāl (*إسهال*): ishal, amel, mülayim büyük abdest yapma
i.52a.5, 116b.2, 162b.3
i.i 37b.6
i.ile 11b.7, 39b.7, 52a.6, 116b.1, 110b.9, 155a.10,
186b.13
- ishāl eyle-: vücuttaki yaramaz maddelerin sürgün,
aksırma vb. yollarla dışarı atılması, dışarı
atmak
i.ye 46b.1
- ishāl iT-: vücuttaki bir maddeyi ilaç müşhil vb.
kullanarak, herhangi bir yolla dışarı atmak
i.e 38a.1, 39a.1
i.e1er 36a.6, 46a.13, 54b.7, 117a.6, 121b.3,
158a.8, 161b.6, 203a.3

- i.üp 71b.11
 ishāl itdür-: barsaklarını yumuşatmak
 i.eleler 154a.10
 ishāl-i şafra eyle-: safrayı ishal ederek dışarı atmak
 i.se 11b.2
 i.yüp 11b.6
 isit- (اِسْتِد): ısıtmak, ılıtmak
 i.üp 138b.6
 işmid (اِسْمِيد): sürmetaşı, antimün
 i.76a.3
 issi (اِسْسِي): sıcak, sıcaklık, sıcaklık veren
 i.11b.3, 13b.11, 18b.4, 18b.8, 32b.13, 33b.8,
 33b.11, 39b.2, 39b.3, 40a.1, 40b.8, 41a.4, 41a.4,
 44a.12, 44a.4, 45a.4, 45a.5, 52b.11,
 52b.11, 53a.9, 57a.11, 57b.8, 57b.11, 59a.1,
 59b.11, 60a.5, 70a.12, 74a.3, 74a.6, 74a.11,
 75b.12, 77b.1, 81a.10, 86b.11, 89b.10, 92b.10,
 93a.9, 93a.10, 93b.2, 95b.5, 96a.6, 102b.2,
 102b.13, 109b.5, 109b.5, 114b.8, 118b.3, 126b.3,
 131b.12, 140b.3, 144a.4, 145a.10, 145a.11,
 145a.12, 148a.10, 148a.13, 152b.13, 158a.1,
 185a.5, 198a.10, 200b.13, 201b.4
 i.den 32b.11, 33b.6, 33b.7, 34b.8, 34b.13, 77b.10,
 79b.7, 80a.9, 105a.12, 132a.11, 139a.3, 148a.13,
 158b.10
 i.dür 8a.9, 11b.2, 18b.3, 67b.13, 68a.4, 76a.10,
 76a.13, 76b.9, 76b.11, 77a.2, 78a.1, 78a.11,
 78b.2, 78b.3, 78b.5, 79a.8, 79a.9, 79a.12, 79b.8,
 79b.11, 79b.13, 80a.11, 80b.9, 81b.8, 82a.11,
 82a.13, 83a.2, 83a.4, 83a.5, 83a.6, 83a.9, 83b.3,
 83b.11, 84a.3, 84a.3, 84b.2, 84b.2, 84b.4,
 84b.10, 85a.1, 85a.4, 200b.1
 i.le 55b.8, 200b.1
 i.si 34b.13
 i.sinde 170b.8, 171a.2

- issi balġam: sıcak balgam
 i.126b.13, 127a.1, 127a.2
 i.11a 126b.11
- issi baş ağrısı: vücuttaki ateşten kaynaklanan baş ağrısı
 i.nun 32b.12, 35b.10
- issi cerāhat: hararet veren, yakan iltihap
 i.ları 116a.5
- issi etmek: sıcak ekmek (bkz. etmek)
 i.96a.7
- issi gişi: vücudundaki kan, diğer üç unsura göre fazla olan kişi (bkz. issi mizaclu)
 i.lerün 2b.9
- issi göz ağrıları: yakıcı göz sancısı, ağrıları
 issi göz ağrısı: bkz. isisi göz ağrıları
- i.210a.2
 i.127b.5, 171b.3
 i.nun 132a.10, 14b.1
- issi havā: sıcak hava
 i.89a.10
- issi hılt: vücutta varlığı kabul edilen sıcak dört unsur
 i.dan 156a.2
- issi issi: sıcak sıcak
 i.134b.12, 137a.1
- issi maraž: ateşli hastalık
 i.lar 182b.4
 i.larun 201a.5
- issi mizaclu: sıcak tabiatlu
 i.153a.3
- issi nesne: sıcak, ısıtılmış şey
 i.173a.12
- issi rāyiha: sıcaklık veren, yakan koku
 i.52b.1
- issi ruṭūbet: vücutta oluşan sıcak nem

- i.leri 136b.4
 issi sersām: ateş ile kendini gösteren baş dönmesi (bkz. sersam)
 i.173a.2
 issi sevdā: ateşli sevgi aşk
 i.yıla 127a.1
 issi şarāb: sıcak şarap
 i.ıla 107a.13
 issi şiş: ateşli, yakıcı şiş, vücutta oluşan kabartı
 i.126b.2,150a.3
 i.ler 171b.2
 i.lere 80a.6
 i.lerdür 114a.2
 i.leri 84a.8, 136a.13
 issi yağ: ısıtılmış, sıcak yağ
 i.lar 42a.9, 44a.4, 109b.6
 issi yel: sıcak rüzgâr
 i.lerden 53a.10
 issi eyle-: ısıtmak, sıcaklık vermek (bkz. issi iT-)
 i.r 10a.10, 11a.5
 issi iT-: (bkz. issi eyle-)
 i.e 8b.2
 i.icidür 75b.3
 i.üp 109a.3
 issi ol-: ısınmak, sıcak olmak
 i.a 34b.5, 86b.12, 86b.13, 164b.6,
 i.acak 60a.7, 148a.8, 159a.10, 191a.5
 i.ana 37b.7
 imaya 54b.12, 132a.1
 i.sa 69a.12
 i.up 35b.13
 i.ur 42a.5
 issilik (اسْئَالِي): ateş, vücuttaki sıcaklık
 i.de 74b.13, 76a.12, 83b.9
 i.e 10b.8, 96b.10, 166b.11

- i.edür 74a.11
 i.i 11b.3, 68a.7, 68a.12, 71b.7
 i.ile 60a.1
 i.inden 68a.8, 152b.10
 i.ine 67b.13, 68a.2
 issilik eyle-: sıcaklık vermek, ateşe sebep olmak
 i.r 10b.7, 11b.4
 issilik kuvveti: ateşin şiddeti, gücü
 i.79b.5
 i.ile 79b.6
 issirek (اِسْرَاكٌ): sıcakça, daha sıc ak
 i.88a.13
 iste-: (اِسْتَدَّ): 1. arzu etmek, bir işe yönelmek
 i.r 17b.6, 20a.13, 30a.2
 i.ye 72b.13
 i.89a.8, 123b.5
 i.ye 16b.2
 2. durumunda olmak
 i.ye 124b.6
 istemek(اِسْتَمَكْتُ): istemek, yönelmek; arzu etmek
 i.dür 40a.13
 i.e 4a.13,
 isti'dād (اِسْتِيَادَار):
 isti'dad ol-: eğilimli, meyilli olmak
 i.up 117b.5
 istifrāğ (اِسْتِفْرَاغٌ): kuşma, kay, vücuttaki artık bir
 maddeyi ağızdan boşaltmak
 i.17b.8, 39b.4, 39b.13, 57b.4, 60a.13, 129a.9,
 188a.5
 i.dan 39a.8, 39b.8, 42a.8, 45a.11, 58b.11, 71a.10,
 74a.5, 105a.13, 146b.5, 185b.9, 194b.7
 i.l 58b.10
 i.1la 48b.3, 124b.12, 135b.6, 136a.3, 195b.1
 i.1na 71a.1
 i.lar 105b.11, 108b.3, 134a.4, 135a.11, 135b.4,

- 137a.4, 173b.2, 201a.9
i.lardan 132b.11
i.larılıla 72a.5, 108a.4, 135a.9
istifrāğ eyle-: kusmak, kay etmek, vücudun kabul
etmediği maddeleri ağız yoluyla boşaltmak
i.medin 133a.4
i.yecek 5b.100, 47a.2
i.yeler 36b.7
i.se 45a.8
istifrāğ eylemek: kusmak, kay etmek (bkz. istifrag eyle)
i.e 148a.5
i.ile 36a.3
, istifrāğ iT-: bkz. istifrag eyle
i.eler 57a.13, 198b.9
i.erler 69b.5
i.miş 36b.11
istifrāğ itdür-: kusturmak, kusmasını sağlamak
i.e 96b.7,
i.eler 45a.9, 47a.1, 93a.5, 105a.3, 114b.7, 129a.9,
134b.6, 146b.6, 195a.9, 196a.11, 196b.1
i.medin 72a.7
i.üp 60b.9, 107b.9, 128b.11, 140b.7, 144a.5,
197b.2,
i.ür 10a.9
istifrāğ itdürmek: kusmasını sağlamak
i.172a.7
istifrāğ itmek: kusmak, kay, midedeki yaramaz maddeleri
ağız yoluyla boşaltmak
i.17b.5, 42a.5, 129b.9
i.dür 69a.9
i.ile 35a.4, 184a.12, 196b.8
istifrāğ-ı külli iT-: her şeyi kusmak, çıkarmak
i.üp 70b.13
istikṣā (استقصا): bir şeyin künhüne varmaya çalışma,
inceden inceye araştırma

- i.yıla 199b.9
- isti'māl (اِسْتِمال): kullanmak (bkz. isti'mal iT-)
- i.meyeler 75b.8
- i.seler 75b.10
- i.ye 16a.6
- i.yeler 34b.9, 36b.10, 59a(1).9, 84a.7
- isti'māl eylemek: kullanmak
- i. 39a.9, 162b.2
- i.de 15a.5
- isti'māl iT-: kullanmak (bkz. isti'mal eyle-)
- i.e 16a.12, 99b.2, 137a.11
- i.eler 12a.3, 12a.4, 15a.4, 37b.4, 38b.11, 45b.10, 46b.11, 49b.2, 53b.8, 54b.3, 54b.6, 55a.1, 60b.11, 75a.10, 90b.2, 95b.4, 101b.3, 101b.10, 102a.5, 102a.10, 105b.1, 106a.1, 106a.4, 107a.10, 110b.9, 110b.13, 115b.13, 116a.4, 116a.4, 116a.8, 124b.2, 124b.13, 130b.2, 131a.6, 131a.13, 131b.10, 131b.10, 141b.12, 144a.6, 145b.11, 150b.2, 154b.11, 154b.12, 155b.11, 162b.4, 162b.6, 163a.3, 168b.3, 170a.3, 173a.10, 175a.4, 185a.10, 185b.9, 190a.7, 196a.13, 206b.10, 210b.13
- i.erler 84b.9, 84b.12, 85a.5, 208a.2
- i.erlerdi 169a.3,
- i.erlerse 174b.11
- i.meyeler 37a.11, 81a.9, 101b.9, 159a.12
- i.seler 73a.11, 79a.1, 102b.5
- i.üp 161b.8, 193b.11, 202a.12
- isti'māl itmek: kullanmak
- i.50a.3, 71b.9, 95b.8, 22a.5, 133a.4, 133b.8
- i.de 14b.10
- i.ile 184b.1
- i.ün 130a.11
- isti'māl ol-: kullanılmak
- i.an 162a.6

i.duğı 12a.6

i.unur 82b.5

i.ur 86b.9

istiḥmām (اِسْتِحْمَام): hamama girme, yıkanma

istiḥ .mām itdür-: banyo yaptırmak

i.eleler 52b.12

istirḥā (اِسْتِرْحَا): Rahavet gelme, gevşeme

i.111b.2, 116b.3, 116b.4, 191b.8, 194b.10, 202a.7,
202b.11, 202b.12, 203a.1

i.dur 202a.3

i.nuḡ 91b.6, 202a.10

i.sına 78b.8, 83a.3, 83a.10

i.ya 116b.12, 195a.8

i.yı 209b.3

istirha-yı müfred:gözün birinin sınırlarının gevşeyerek
aşağı sarkması

i.202a.7

iş (اِشْي):1. Amel, hareket, davrama, vazife

i.41b.8

i.i 30a.5, 123a.9, 148b.6

i.idür 104a.5

i.in+0 110a.13

i.inde 124a.2

i.ine 99b.9

i.leri 29a.7, 29a.10

i.lerinden 49a.13

2.iş, meşgāle, fonksiyon, kullanma

i.e 74a.13, 75a.6, 75b.7, 76b.6, 87a.4, 87a.6,
98b.12, 102a.9, 120a.5, 144a.8, 175a.8

işāret (اِشَارَات):

işāret iT-: göstermek

işbu (اِشْبُو): bu, işāret edilen, söylenen

i.3b.10, 4a.10, 13a.5, 22a.9, 22b.6, 22b.13, 34a.8,
44b.7, 49a.6, 62a.10, 89b.7, 98b.2, 98b.7, 99b.6,
99b.11, 103a.2, 104b.2, 123b.7, 127b.2, 129a.6,

- 149a.9, 158b.7, 162b.9, 181a.8, 184a.12, 200a.12,
i.dur 129b.9
i.nlardur 11a.6, 186b.7
- işit- (اِشْتَدَ -): duymak
i.dügi 25b.13
- işitmek (اِشْتَمَكَ): duyma
i.ün 182a.13
- işitmeklik (اِشْتِمَاكٌ): duyma, işitme hali
i.dür 22a.6
- işle-: (اِشْلَى): 1. cerahatlanmak, yara büyümek
i.r 13b.12, 121a.3, 137b.12
i.düğinden 121b.9
i.memek 106a.6
i.yenler 110a.13
- işlemek (اِشْلَمَكَ): 1. cerahat olmak, yaranın büyümesi
i.e 93b.9, 166b.13
2. yapmak, tatbik etmek
i.ile 180a.2
- işlen-: (اِشْلَنَ -): yapılmak, yapılmış olmak
i.dügi 148b.6
- iştihā (اِشْتِهَاءٌ): iştihā, yemek yeme isteği
i.16b.12, 167a.5
i.sı 39a.12
- it (اَيْتٌ): it, köpek
it genesi: köpek vücudundaki asalak hayvan, kene
i.97b.11
- it üzümü: patlıcangillerden, tilki üzümü, köpek üzümü
gibi isimleri de olan bir yıllak, ota benzer bir
bitki
i.ile 131b.13
- itüzümü suyu: it üzümü bitkisinden çıkarılan su, usare
i.la 136a.12
i.nı 36b.8
- iT-: (اِذْ - اِذْ - اِذْ): yapmak, etmek (bkz. eyle)
i.dük 125b.7

- i.eceklerdür 86b.6
- i.eleler 34a.12, 55b.10, 58b.11, 60a.12, 88b.3,
99a.10, 103b.3, 113a.3, 159b.8, 190a.7, 190a.12
- i.er 7b.9, 7b.10, 39b.13
- i.erlerse 88a.3
- i.erse 7b.9, 7b.10
- i.mek gerekdür: melidir 148a.9
- i.memişler 93b.11
- i.mişdür 108a.11
- i.üp 131b.7, 164b.5
- abzen iT-: havuz oluşturup, banyo yapmak (bkz. abzen)
i. üp 166b.1
- ağāz iT-: başlamak (bkz. ağaz)
i.e 48b.3, 168a.11
- aheng iT-: uygun hale getirmek (bkz. aheng)
i.eleler 71a.10
- ‘ağd iT-: kurmak, yerleştirmek, bağlamak. (bkz. akd)
i.mek 98a.10
- ‘amel iT-1. ishal etmek (bkz. amel it-)
i.eleler 163a.2
2. hazırlamak, şekilde yapmak
i.esin 87a.4 (bkz. amel it-)
- artuğ iT-: fazlalaştırmak, çoğaltmak
i. esiz 87a.11
- artuğrak iT-: çokça etmek, daha fazla yapmak
i.siz 87a.9
- ‘atus(e)lar iT-: aksırtmak, aksırtıcı ilac vermek (bkz.
atus(e)
i.eleler 202a.12
i.mek gerek: melidir 147b.2
- az iT-: azaltmak, gidermek. (bkz. az)
i.82b.4, 84b.7
- azrak iT-: daha azaltmak (bkz. azrak)
i.sin 87b.2
i.er 74a.3

- i.erler 88a.3
- bāṭıl iT-: kesmek, önüne geçip bozmak, azaltmak (bkz. batıl)
- İ.er 140a.3, 176a.8, 179b.4, 180b.3, 181a.9
- i.eydi 96b.6
- i.üp 121b.10
- belürsüz iT: kaybetmek, silmek, görünmez yapmak
- i.e 164b.6
- i.er 168a.2
- berāber iT-: bir araya getirmek, karıştırmak
- i.eler 34a.10
- beyān iT-: açıklamak, söylemek (bkz. beyan)
- i. ügümüzden 32b.7
- i.dük 85b.11
- i.düm 108b.5
- i.elüm 46a.2
- i.er 63b.3, 73a.2, 90b.4, 205a.2
- i.ür 191a.11
- bī-ḥaber iT-: kendinden geçirmek
- i.icidür 74a.1
- buhār iT-: tütsü yapmak, tütsü yakmak
- i.e 69b.7
- buhurlar iT-: (bkz. buhar it)
- i.üp 42a.10
- būre iT-: bure ilacını tatbik etmek (bkz. bure)
- i.mişler 43b.8
- cehd iT-: gayret etmek (bkz. cehd)
- i.e 149a.1, 187b.13
- i.eler 115a.13, 167a.11, 170a.3, 190a.4,
- cehd itmek: çalışmak, çaba göstermek
- i.133a.6
- cem⁶ iT-: bir araya getirmek, toplamak (bkz. cem)
- i.e 187a.4,
- i.eler 55a.4, 87b.13, 100a.6, 199a.2,
- i.er 65b.4

- i.üp 9a.8
cerāḥat iT-: iltihaplanmasına sebep olmak (bkz. cerahat)
i.e 99b.12
cerb iT-: sulandırmak, sıvılaştırmak
i.üp 136b.6
cezb iT-: çekmek (bkz. cezb)
i.e 148a.6, 162b.2
cezb itmek: çekmek, çıkarmak
i.içün 173a.13
cila iT-: parlatmak, aydınlatmak, parlak hale getirmek
i.er 74b.9, 77a.4, 78b.13, 83b.4
i.üp 76b.2, 77a.6
cilā idici: parlatıcı parlak hale getirici
i.84a.13, 132b.1
i.dür 75a.12, 79a.9, 81a.3
cima^f itmek: cinsi münasebette bulunmak (bkz. cima)
i. 89b.7
çok iT-: miktarını arttırmak, fazlalaştırmak
i.e 40b.6
dağ iT-: dağlamak, yakarak tedavi itmek (bkz. dağ)
i.üp 98b.7
dağ itmek: dağlamak suretiyle iyileştirmek
i.e 93a.13
da^fvā iT-: iddia etmek, öne sürmek (bkz. da^fva)
i.erler 56b.10
def^f iT-: dışlamak, atmak (bkz. def)
i.e 24a.5, 32a.2, 62b.11, 167a.8
i.emez 114b.2
i.er 29a.5, 70b.3, 72b.3, 76b.10, 130a.6,
i.medüğinden 121a.11
def^fidibil -: uzaklaştırabilmek, atabilmek
i.e 31b.12
degirmi iT-: yuvarlaklaştırmak, (bkz. degirmi)
i.e.eler 103b.4
delālet iT-: göstermek, ispat etmek (bkz. delalet)

- i.er 135b.2
delük iT-: delik açmak
i.e 119b.13, 161a.9
i.seler 170b.13
destkārī iT-: tedavi ve ameliyat etmek
i. eler 93a.8
devr iT-: bırakmak, koymak. (bkz. devr)
i.miş 20b.1
dürüst idici: sağlığa kavuşturucu, iyileştirici (bkz. dürüst)
i.dür 76b.7
edviyeler iT-: ilaçlar yapmak (bkz. edviye)
i.eler 98a.3
eksük iT-: azaltmak, az yapmak
i.memek gerekdür mamalıdır
eser iT-: iz, belirti bırakmak (bkz. eser)
i.e 7a.7, 90b.1,
i.emez, 161a.7
i.meye 26b.11, 178b.2
i.üp 117b.4
eyi iT-: iyileştirmek, tedavi etmek
i.er 82a.11
farğ iT-: ayırmak, seçmek
i.üp 103b.3
faşd iT-: kan almak (bkz. faşd)
i.eler 54b.9, 110a.7, 110b.8, 114b.10, 117a.6,
146b.4, 154a.10, 155b.9, 156a.9,
i.mekden 129a.4
i.üp 129a.3, 148b.5
faşd itmek: kan almak
i. 71b.1
faşdlar iT-: birden çok kan almak
i.üp 158b.11
fāyide iT-: fayda vermek, hastalığa faydası dokunmak
i.e 35b.9, 36b.13, 37b.5, 37b.7, 38a.5, 39a.2,

39a.5, 39b.12, 43a.8, 43b.2, 44a.4, 44a.5, 44b.4,
 44b.6, 47b.13, 48a.6, 48a.11, 50a.5, 50a.13,
 57a.6, 57a.7, 60a.12, 81a.2, 90a.1, 90a.6, 90b.2,
 97b.10, 97b.5, 97b.12, 98a.7, 103a.9, 103b.5,
 106b.10, 108a.3, 110a.3, 113b.8, 117a.10, 119a.8,
 120a.6, 120a.7, 120a.6, 120a.13, 120b.13,
 121b.10, 122a.1, 122a.8, 123a.1, 123a.5, 125b.5,
 130b.12, 131b.9, 132b.13, 138a.10, 139a.10,
 140b.5, 140b.5, 143a.5, 147a.13, 147b.9, 147b.11,
 148a.13, 148b.3, 152b.7, 153a.3, 153a.6, 153a.9,
 153a.10, 153b.1, 153b.12, 158b.6, 164a.5, 166b.2,
 166b.3, 167b.7, 168a.11, 170a.4, 170b.7, 172a.6,
 172a.9, 172a.13, 174b.13, 184a.8, 184a.9, 185b.6,
 186a.6, 186b.2, 199a.1, 199a.3, 199a.7, 199a.8,
 199a.9, 199a.12, 200a.3, 204a.13, 207b.5, 208a.6,
 209a.13, 210a.2, 211a.11, 212a.6, 21a.12
 i. er 34b.9, 35a.13, 39b.5, 41a.2, 41a.3, 41a.5,
 41a.6, 41a.8, 43b.11, 44a.3, 53a.10, 57a.8,
 60b.8, 60b.12, 71a.13, 76a.1, 76a.5, 76a.11,
 77a.3, 77a.6, 77a.13, 78a.1, 78a.7, 78a.12,
 78b.1, 78b.8, 79a.3, 79a.9, 79a.11, 79b.7,
 79b.10, 79b.11, 79b.12, 79b.13, 79b.13, 80a.1,
 80a.3, 80a.6, 80a.10, 80a.12, 80b.13, 81a.1,
 81a.1, 81a.8, 81b.4, 81b.11, 83a.1, 83a.3,
 83a.4, 83a.9, 83a.10, 83a.13, 83b.1, 84b.6,
 84b.8, 84b.13, 85a.3, 85a.7, 85a.10, 89b.10,
 89b.13, 92a.12, 95b.7, 96a.11, 97a.8, 98a.3,
 101b.6, 102b.2, 103a.11, 105a.12, 106a.13,
 106b.5, 107a.2, 107a.8, 107b.1, 111b.2, 116b.13,
 119b.4, 121b.5, 122a.5, 22a.10, 122a.11, 124b.1,
 134a.12, 134b.13, 137a.11, 137a.13, 139a.12,
 142a.11, 142b.9, 142b.13, 148a.10, 152b.8,
 154a.3, 154b.2, 155a.3, 167b.2, 171a.3, 173a.12,
 185a.8, 185a.11, 185a.12, 185b.3, 185b.4,
 185b.9, 186a.1, 200a.4, 203b.11, 204a.2, 2x4a.7,

205b.6, 205b.10, 206a.5, 207a.6, 208a.9,
208a.12, 209a.4, 210a.3, 211a.3, 211a.7

i.mese 115a.12, 121b.7

i.meye 43a.4, 45b.11

i.mez 102a.11, 115b.13

i.üp 137a.2, 142a.3, 168b.8, 202b.10

fāyide idici: fayda sağlayıcı, tedavi edici

i.dür 35b.6, 40b.13, 44a.1, 53a.8, 132b.3, 162b.13

fenā itmek yok etmek, ortadan kaldırmak

i.de 8b.13

fi'ili iT-: hareketi yapmak

i.er 81b.1

fitil iT-: fitil haline getirmek

i.eler 122b.9

ğalebe iT-: üstün gelmek, kaplamak (bkz. galebe)

i.e 44b.11, 67a.7, 196a.7, 196a.9

i.en 165a.12,

i.er 111a.10, 194b.8, 198a.1

i.miş 37a.1, 196a.13, 196b.2,

i.mişlerdür 2b.8

i.üp 17b.5, 39b.1, 112a.6

ğalebe itmek: üstün olma, yenme hali

i.dür 34a.2

ğarğara iT-: ağzı çalkalamak. (bkz. gargara)

i.eler 43a.9, 43a.12, 43b.1, 59a.1, 118a.2

ğarğara itdür-: gargara yaptırmak

i.eler 146b.5

ğarğaralar iT-: ağzı çok çalkalamak

i.eler 42a.9

ğarğaralar itdür: gargaralar yaptırmak

i.eler 108b.5

ğarğara itmek: ağzı çalkalamak

i.185b.8

ğasb iT-: zarla almak, elde etmek

i.üp 2b.8

- ğavr iT-: yer etmek (bkz. gavr)
i.dügi 122b.8
- germ iT-: sıcaklaştırmak
i.e 71b.2
i.üp 59a.8, 59a.9, 117a.11
- giñ iT-: genişletmek
i.e 170b.7
- gökcek iT-: güzelleştirmek
i.e 82a.2
i.er 79a.8
- gökçek iT-: (bkz. gökcek T-
i.er 80b.10
- göksine iT-: göğsüne çekmek, yaklaştırmak
i.üp 187a.3
- ğubār iT-: toz haline getirmek
i.üp 163a.12, 175a.12,
- gümān iT-: 1. güvenmek
i.er 109b.12
2. şüphe etmek
i.erler 35a.3
- ḥab(lar) iT-: hap yapmak, birçok hap yapmak (bkz.. hab)
i.eler 38b.8, 42b.13, 43a.4, 46b.5, 48a.3, 48a.9,
105a.11, 108a.1, 147a.3, 158b.9, 185a.1, 185a.4,
185a.7
- ḥacāmat iT-: şişe veya boynuzla kanı vücudun bir yerine
topladıktan sonra, buradan kesmek yoluyla
kan almak (bkz. hacamat)
i.eler 40a.11, 54a.7, 152a.8, 158a.9
i.üp 69b.10, 113b.6, 203a.8
- ḥacāmat itdür: kan aldirmek
i.eler 101a.9, 103a.8, 105a.3
i.üp 59a.3
- ḥacāmat itmek: kan almak
i.40b.3, 89b.5, 171a.7, 172a.10, 203b.5
i.den 137a.3

hāl iT-: eritmek, ısı vasıtasıyla sıvılaştırmak

i.eler 11a.13, 38a.4, 39a.6, 43a.11, 86b.3, 86b.4,
86b.7, 168b.5, 173b.13

i.üp 39a.8, 43b.1, 53a.6, 54a.13, 55a.1, 92a.11,
96a.8, 147a.4 174b.11, 184b.10

haps iT-: bir yerde tutmak, mani olmak (bkz. haps)

i.er 80a.3

harāb iT-: bozmak (bkz. harab)

i.er 121a.8

hareket iT-: bedenen hareket etmek, davranmak (bkz.
hareket)

i. 17a.3, 50a.11

i.en 27a.12

i.er 187a.8

i.meye 148b.7, 189a.12, 189b.13,

i.meyeler 16b.13

i.üp 57a.2, 88b.8, 145a.4, 149b.5, 167a.4, 178a.10,
183a.8, 184a.2, 188a.13

hareket itdür: hareket ettirmek

i.meyeler 58b(1).3

hāric iT-: dışarıda bırakmak

i.er 126b.1

hāşıl iT-: meydana getirmek, husule getirmek (bkz.
hasıl)

i.e 8b.5

i.üp 96b.4

hāsta idici: hastalığa sebep olucu

i.dür 16b.1

havāle iT-: başka birine bir işi bırakmak (bkz. havale)

i.e 149a.8

hāzer iT-: sakımak (bkz. hazer)

i.eler 146b.12, 146b.13

hāzm iT: sindirmek, hazmetmek. (bkz. hazm)

i.e 39a.13

i.er 14b.3, 57b.5

- hażm itmek: sindirmek
 i.den 115a.8
 i.e 16b.4
 helāk iT-: yoketmek bozmak
 i.n meye 26b.8
 hicāb iT-: perde etmek
 i.meye 66b.3
 huķne iT-: kan almak, rahatlatmak (bkz. hukne)
 i.eler 42a.7, 54a.13, 136b.13
 huķne itmek: kan almak (bkz. hukne)
 i.72a.10
 huķneler itmek: birçok defa hukne yapmak
 i.51b.10
 huşk iT: kurutmak (bkz. huşk)
 i.er 210a.13
 ışlāh iT: iyileştirmek, düzenlemek (bkz. ıslah)
 i.e 115a.11
 ic̄tināb iT: çekinmek, sakınmak (bkz. ictinab)
 i.e 17a.4
 i.eler 12a.5, 110b.13, 198b.10
 içine iT: içine koymak, içine tesir etmek
 i.e 99a.2
 idrāk iṭ-: anlamak, kavramak (bkz. idrak)
 i.e 27a.7
 i.mez 191a.10
 i.se 196b.5
 idrār idici: idrar söktürücü, idrar artırıcı
 i.203a.7
 ifzāc iT: damlamak, süzülme, içine nufuz etmek
 i.e 168a.9
 ihtimāl iT-: beklemek, ummak, düşünmek (bkz. ihtimal)
 i.meye 16b.4
 i.eyidi 20b.5
 ihtirāz iT-: çekinmek, sakınmak (bkz. ihtiraz)
 i.e 24b.9, 48a.1, 58a.6, 203b.2, 209b.2

- i.eleler 16a.13, 53b.1, 89a.13, 101a.11, 116a.12,
146b.10, 158b.3, 197b.3
i.meyeler 186b.5
ih̄tirāz itdür-: sakırdırmak, korumak
i.eleler 129a.12
ih̄tirāz itmek: sakınmak, çekinmek
i.dür 69b.7
i.ile 184a.13
ih̄tiyāt iT-: sakınma, tedbirli olma (bkz. ihtiyat)
i.eleler 141a.1, 162b.1
i.meyeler 124a.11, 190a.10
'ilāc iT*: ilaç vermek, tedavi etmek (bkz. ilaç)
i.eleler 52b.11, 94a.13, 95a.13, 95b.1, 123a.8,
146b.13,
i.en 135b.8
i.üp 93b.9
'ilāc itmek: ilaç yapmak, tedavi etmek
i.e 70b.8
'ilācını iT-: ilacını yapmak
i.eleler 155b.5, 169a.1, 171b.3
'ilāclar iT-: ilaçlar yapmak, tedaviler uygulamak
i.mişler 104b.13
'ilācları iT*: belirli ilaçları vermek, tedavini uygula
i.eleler 71b.12
iki kat iT-: ikiye katlamak
i.98b.12
i.üp 98b.10
imtiḥān iT-: sınamak, denemek (bkz. imtihan)
i.erler 184a.4
inbisāt iT-: yayılmak genişlemek (bkz. inbisat)
i.e 31b.6
inkıbāz iT-: bzülüp, toplanma, çekilme (bkz. inkıbaz)
i.e 31b.5
intikāl itmek: geçme, yer değiştirme
i. 15b.5, 47a.11

- ishāl iT-: iç sürdürmek, içi temizlemek (bkz. ishal)
 i.e 38a.1, 39a.1
 i.eler 36a.6, 46a.13, 54b.8, 117a.6, 117a.6,
 121b.3, 158a.8, 161b.6, 203a.3
 i.üp 71b.11,
- ishāl itdür-: ishal ettirmek
 i.eler 154a.10
- issi iT-: ısıtmak (bkz. issi)
 i.üp 109a.3
- issi idici: ısıtıcı, sıcaklık verici
 i.dür 75b.3
- istifrāġ iT-: kusmak (bkz. istifrag)
 i.eler 57a.13, 198b.10
 i.erler 69b.5
 i.medin 73a.10
 i.miş 36b.11
- istifrāġ itdür-: kusturmak
 i.e 96b.7
 i.eler 45a.9, 47a.1, 93a.5, 105a.3, 114b.7, 129a.9,
 134b.6, 146b.5, 195a.9, 196a.11, 196b.1
 i.medin 72a.7
 i.üp 60b.10, 107b.9, 128b.11, 140b.8, 144a.5,
 197b.2,
 i.ür10a.9
- istifrāġ itdürmek: kusturmak
 i.172a.7
- istifrāġlar itdürmek: bir çok defa kusturmak
 i.135a.12
- istifrāġ itmek: kusmak
 i.17b.5, 42a.5, 129b.9
 i.dür 69a.9
 i.ile 35a.4, 184a.13, 196b.8
- istifrāġlar iT-: bir çok defa kusmak
 i.düğinden 134a.4
 i.eler 105b.11, 173b.3

- i.üp 137a.4, 201a.9
 istifrāğlar itdür-: bir çok defa kusturmak
 i.eler 108b.3, 135b.5
 istifrāğ-ı külli iT-: tamamen kusmak
 i.üp 70b.13
 istiḥmām itdür: banyo yaptırmak (bkz. istiḥmam)
 i.eler 52b.12
 istiḥmāl iT-: tedavi amacıyla kullanmak (bkz. istiḥmal)
 i.e 16a.12, 99b.2, 137a.11
 i.eler 12a.3, 12a.4, 15a.4, 37b.4, 38b.11, 45b.11,
 46b.11, 49b.3, 53b.8, 54b.3, 54b.6, 55a.11,
 60b.12, 75a.10, 90b.2, 95b.4, 101b.3, 101b.10,
 102a.5, 102a.10, 105b.2, 106a.1, 106a.4, 107a.10,
 110b.10, 110b.13, 115b.13, 116a.4, 116a.8,
 124b.2, 124b.13, 130b.2, 131a.6, 131a.13, 131b.5,
 131b.10, 141b.12, 144a.6, 145b.11, 150b.3,
 154b.11, 154b.12, 155b.11, 162b.5, 162b.6,
 163a.3, 168b.3, 170a.4, 173a.10, 175a.4, 185a.10,
 185b.9, 190a.7, 196a.13, 206b.10, 210b.13
 i.erler 84b.10, 84b.12, 85a.5, 208a.3
 i.erlerdi 169a.3,
 i.erlerse 174b.12
 i.meyeler 37a.11, 81a.9, 101b.9, 159a.12
 i.seler 73a.11, 102b.5
 i.üp 161b.8, 193b.11, 202a.12
 istiḥmāl itmek: kullanmak
 i.50a.3, 71b.9, 95b.8, 122a.5, 133a.4, 133b.8,
 i.de 14b.10
 i.ile 184b.1
 i.seler 79a.1
 i.ün 130a.11
 işāret iT-: göstermek (bkz. işāret)
 i.e 189a.13
 iḥtimād iT-: dayanmak (bkz. iḥtimad)
 i.e 187b.11

- i.eler 124a.9
i.üp 189b.12
- ‘ivaż iT-: ilave etmek, eklemek
i.eler 37b.5, 48a.11, 131b.9, 197b.4
- ķabaķ iT-: kapak yapmak
i.eler 119b.12
- ķabūl iT-: kabullenmek
i.er 72b.2, 118b.11, 188b.2
i.meye 105b.9
i.üp 121a.11
- ķabz idici: tutucu, peklik yapıcı
i.dür 80a.5
- ķadh iT-: çekmek, somurmak
i.dükleri 66a.2
i.eceklerdür 183a.12, 187a.1
i.eler 169a.4, 178a.3
- ķadh itmek: çekmek, germek
i.186b.7
- ķara iT: karartmak, siyahlaştırmak (bkz. kara)
i.e 120a.11, 120b.7, 164b.13, 165a.1, 165a.2
i.er 164b.8, 164b.9
- ķarār iT-: durmak, sabitleşmek (bkz. karar)
i.e 27a.8, 70a.1
i.er 140a.2
i.üp 189a.7
- ķat‘ iT-: kesmek, mani olmak (bkz. kat‘)
i.er 84a.9
- ķavī iT-: kuvvetlendirmek, kuvvet vermek (bkz. kavi)
i.er 80a.10, 82b.3, 82b.5, 208b.2
- ķavi idici: kuvvetlendirici
i.71b.8
- ķesb iT-: edinmek, ... şekil kazanmak. (bkz. kesb)
i.e 115a.11
i.er 68a.9, 177a.3
i.meye 27a.5

- i.üb 188a.4
- keşf idici: bulucu, kaşif
i.lerdür 1b.6
- keşt iT-: gezdirmek, dolaştırmak
i.eler 141b.1
- kısmet iT-: nasip olmak
i.e 5b.12
i.üp 4b.8
- kıyās iT-: karşılaştırmak (bkz. kıyas)
i.eler 161a.4
- kıyās itmek: karşılaştırmak
i.de 195b.9
- kifāyet iT-: yetmek, kafi gelmek (bkz. kifayet)
i.er 32a.7, 40b.9, 52a.10, 57b.3, 86b.10, 108b.9,
119a.6, 122a.9, 124b.2, 175b.1
i.meyecek 169a.1
- kisb iT-: bkz. kesb iT-
i.e 27a.4
- kör iT-: körleştirmek
i.er 80b.10
- kurslar iT-: yavarlaklar yapmak
i.eler164a.13
- kuvvet iT-: kuvvet vermek, güç katmak (bkz. kuvvet)
i.e 90a.7
- kuvvet idici: kuvvetlendirici
i.152a.13
- küft iT-: ezmek, döğerek ezmek
i.eler 199a.4
- künd iT-: biçimsiz etmek
i.er 65b.2, 77b.6
- küşāde iT-: açmak, ferahlatmak
i.er 77a.8
- laṭīf iT-: güzelleştirmek (bkz.latif)
i.er 76b.13, 77a.9, 84b.11, 198a.12
- laṭīf idici: güzelleştirici, iyileştirici

- i.dür 81a.10, 84a.4
mağsūl iT-: yıkamak (bkz. magsul)
i.üp 106a.1
ma'lūm iT-: bilmesini temin etmek. (bkz. ma'lum)
i.er 15a.11
mažarrat iT-: zarar vermek (bkz. mazarrat)
i.er 140a.13
mecrūḥ iT-: yaralamak, zedelemek. (bkz. merüc)
i.er 109a.2
memzūc iT-: mezcetmek, karıştırmak
i.üp 58a.10
men' iT-: engel olmak, önlemek
i.e 60a.11, 61b.6, 63a.a.11, 74a.8, 80b.8, 90a.8,
136b.4, 210b.13
i.emez 125a.5, 160a.7
i.er 58b.2, 73a.7, 74b.7, 76a.10, 77b.2, 77b.12,
78a.5, 78b.8, 80a.4, 81b.10, 82a.10, 82b.2,
82b.9, 82b.13, 83b.3, 83b.5, 84a.12, 84b.7,
84b.10, 85a.2, 85a.4, 112a.1, 116a.11, 130a.4,
132b.11, 140a.5, 144a.13, 168b.9, 172a.11,
180b.13, 185b.7
i.üp 36b.3, 63a.2, 76b.3, 130b.3, 152a.3, 184b.2,
191a.8
men' idici: engelleyici, önleyici
i.dür 76b.4
men' itmeK: engellemek, önlemek
i.ile 128b.9
menfez iT-: oyuk açmak, yer açmak, (bkz. menfez)
i.eler 141a.13
merhem iT-: merhem yapıp sürmek (bkz. merhem)
i.eler 55b.8
i.mişler 101b.2
i.üp 43b.5, 59b.7, 101b.3, 101b.5
meyl iT-: yürümek, eğilmek
i.e 189a.6, 194b.11

- i.er 202a.7
i.erse 188b.5
i.meyeler 71a.11
mu'ālece iT-: ilaç tatbik etmek, tedavi etmek (bkz.)
mu'alece)
i.eler 39b.8, 52b.5, 108a.12, 123b.13, 125a.12,
139a.2, 140a., 141b.10, 152b.4, 162b.11, 169a.2,
169a.6, 170a.1, 176b.4, 198b.13,
i.en 61a.3
i.memek 144a.2
i.meyecek 190b.7
i.meyeler 5b.2
i.üp 191a.3
mu'ālece itdür-: ilaçla tedavi yaptırmak
i.3b.11
mu'ālece itmek: ilaçla tedavi etmek
i.e 184a.8
mu'āleceler itmek: ilaçlar yapmak, uygulamak
i.eler 123a.12, 203a.7
mu'āleceleri iT-: ilaçları tatbik etmek
i.eler 155b.10, 158b.10
mu'āleceleri itmek: ilaçları tatbik etmek
i.dür 201a.11
mu'āvedet iT-: tekrarlamak, geri dönmek (bkz. muavedet)
i.er 155a.11, 179a.8
i.erse 190a.2
i.meye 95b.4
mu'āvenet iT-: yardım etmek (bkz. mu'avenet)
i.e 93b.1
muḥālefet iT-: karşı koymak
i.mezler 179b.11
muḥālefet idiser: muhalefet etmek itiraz etmek
i.lerdür 4b.3

muḥallil zamadlar itmek: çözücü sargılar merhemler
yapmak, kullanmak

i.71b.4

mutāba'at iT-: tabi olmak, uygulamak

i.miş 151a.6

mu'tedil iT-: orta halli, mulayim etmek (bkz. mü'teadil)

i.er 8a.2, 9b.4, 130a.5

mu'tedil itmek gerek: mulayim etmeli

i.dür 87b.11, 87b.12

muvafaqat itdür-: kabul ettirmek razı ettirmek (bkz.
muvafakat)

i.eler 128b.7

müdebber iT-: tedbir almak

i.eler 61a.11, 85a.11, 85a.13

müdevver iT-: döndermek (bkz. müdevver)

i.eler 174b.5

i.erler 178a.9

mülaṭafa iT-: latif hale getirmek, iyileştirmek (bkz.
mülatafa)

i.üp 95a.10

mülāzemet iT-: uğraşmak, ilgilenmek (bkz. mülazemet)

i.eler 135b.9, 190b.5

mülāzemet itmek: uğraşmak, ilgilemek

i.172a.12

mülāzimet iT-: bkz. mülazemet iT-

i.üp 115a.10

müleyyin iT-: yumuşatmak

i.eler 53b.2, 135b.4

müleyyin itmek: yumuşak hale getirmek

i.95a.11

mūra'āt iT-: korumak, gözetmek (bkz. mūra'at)

i.eler 191a.4

mürekkeb iT-: birleştirmek (bkz. mürekkep)

i.mişdür 61b.9

müsā'ade iT-: izin vermek, yol açmak

- i.cek 54a.5
 i.erse 40a.9
 mütekāşif iT-: sıklaştırmak
 i.er 135b.10
 müzāhemet iT-: zahmet vermek
 i.e 170b.5
 i.er 58b.6
 naql iT-: götürmek, yer değiştirmek
 i.meye 15b.12
 nazār iT-: bakmak, muayene etmek
 i.e 14a.6, 180a.7, 183b.1, 183b.9, 187b.12,
 188a.13, 192b.6
 i.eler 149a.12, 174a.9, 179b.9, 182a.5, 184a.2
 i.er 195b.7
 i.se 196a.6, 197b.11
 i.üp 126b.7, 173a.7, 181b.8, 183a.7
 nazār itmek: bakmak
 i.203b.7,
 i.den 89a.13
 i.ile 192b.10
 neşf iT-: kesmek, kurutmak
 i.e 134a.7
 i.er 176a.3
 nişan iT-: belirlemek
 i.eler 99a.12
 nūr iT-: ışık vermek
 i.er 67a.4
 nuṭūllar iT-: hasta bir uzvu bir ilaç veya bitki
 usaresiyle oğmak
 i.eler 42a.10, 53a.12
 i.üp 60a.11, 110a.9
 nużc iT-: kıvamına gecirmek, olgunlaştırmak
 i.üp 77b.10, 121b.11
 nużc itmek: olgun hale getirmek
 i.136a.8

- nuzûl iT-: inmek (bkz. nüzul)
 i.e 17a.3
 i.meyince 16b.5
- pâdişâh iT-: en üst dereceye getirmek
 i.üp 5b.3
- pāk iT-: temizlemek, arıtmak (bkz. pak)
 i.e 121b.13, 141b.8
 i.eler 12a.3, 47b.3, 70a.1, 102b.6, 113b.3, 156a.6,
 184b.5, 186b.13, 191a.6
 i.er 10a.3, 10b.7, 76a.1, 82a.10, 84b.1
 i.üp 70a.7, 135a.6, 176b.3, 202a.11
- pāk idici: temizleyici
 i.162b.4
 i.dür 81a.6
- pāk itmek: temizlemek
 i.116b.1
 i.dür 69b.9
- pāre iT-: ufaltmak, parçalamak
 i.eler 86b.11
- perākende iT-: bölmek
 i.üp 188b.5
- perde iT-: örtmek
 i.mişdür 61b.7
- perhîz iT-: sağlık için, bazı şeyleri yemekten ve
 yapmaktan sakınmak (bkz. perhiz)
 i.eler 41a.13, 89b.2, 129a.11, 129b.3, 145b.1,
 199b.7,
 i.medüğinden 190b.4
 i.üp 165b.13, 197b.3
- perhîz itdür-: perhiz yaptırmak (bkz. perhiz)
 i.eler 120b.5
- perhîz itmek: (bkz. perhiz iT)
 i.129b.8
- perhîzler iT-: çeşitli perhizleri yapmak
 i.üp 134a.4

perverde iT-: maddeyi kıvama getirmek için terbiye etmek

(bkz. perverde)

i.eler 153b.6, 163b.12

i.erlerse 174b.13

i.üp 103b.9, 202b.10, 205a.10, 208b.5

rāḥat iT-: vücudun iyi durumda olması

i.üp 129b.8

raḳīḳ iT-: inceltmek

i.e 147b.3

rāst iT-: düzeltmek, iyileştirmek

i.üp 100a.12

red⁴ iT-: geri çevirmek, men etmek, döndermek

i.er 77b.10

rengin iT-: renklendirmek

i.er 164b.1

revān idici: akıcı, rahat hareket edici (bkz. revan)

i.dür 7b.8

rifāde iT-: (sargı) bağlamak

i.eler 175a.1

rivāyet iT-: nakletmek, birinden duyduğunu anlatmak

(bkz.rivayet)

i.düğümüz 117b.8

i.erler 164b.12

rüc⁴at iT-: dönmek, eski halini bulmak

i.er 193a.12

rūšen iT-: parlatmak

i.er 77a.6, 85a.3

şabr iT-: beklemek, sabretmek

i.e 188a.12

şabr itmek: bkz. şabr iT-

i.110a.13

şad⁴ iT-: yarmak, çatlatmak

i.üp 72a.6

şad⁴ itmek (bkz. şad⁴it-)

i.71b.8

- şāfī iT-: süzmek, aratmak
 i.e 71b.3, 90a.7
 i.eler 37b.2, 38a.8, 45b.5, 54a.11, 90a.3, 148a.11,
 163b.10
- şaḫ iT-: dövüp yumuşatma, dövme, ufaltma
 i.eler 148a.4
 i.üp 120a.5, 210b.4, 212a.1
- sākin iT-: durdurmak, kesmek
 i.e 43b.6, 80b.7, 80b.8, 130b.3, 136a.9, 190b.9,
 209b.1
 i.er 76a.7, 77b.4, 80a.8, 81a.5, 81b.2, 84a.1,
 84b.2, 207a.1
 i.üp 132a.12, 212a.2
- sākin idici: azaltıcı, durdurucu
 i.dür 56a.2, 132b.2
- sa'y iT-: çalışmak, gayret etmek
 i.üp 141a.1
- şaykal idici: cilalayıcı, cila verici
 i.76a.13
- sebükserlik iT-: hafif düşünceli davranmak
 i.üp 5a.7
- sertiz iT-: sivriltmek (bkz. sertiz)
 i.mezler 178a.9
- seyelān iT-: akmak
 i.e 66a.1
 i.meye 73b.2
- şovuk iT-: sovutmak
 i.er 98a.8
- su'ūt iT-: enfiye yapmak (bkz. su'ut)
 i.eler 48a.5
- su'ūtlar iT-: enfiyeler yapmak
 i.eler 108b.4
 i.üp 107b.10
- süfūf iT-: düzmek, ilâç terkiplerini bir araya getirmek

(bkz. sūfuf)

i.eleler 198b.12

süst iT-: gevşetmek

i.mişdür 116b.8

şak iT-: ayırmak, yarmak

i.üp 149b.11

şarāb iT-: şarap ilacını vermek

i.eleler 55b.10

şerha iT-: dilmek, dilim dilim ayırmak

i.üp 199a.4

şiyāf iT-: göz damlası yapmak

i.eleler 36b.5, 103b.2

şiyāflar iT-: göz damlaları haline getirmek

i.eleler 97b.3, 98a.4, 106b.4, 106b.7, 106b.9,
107a.9, 107a.13, 107b.4, 111b.5, 125b.2, 130b.6,
130b.10, 131a.3, 131a.9, 132b.6, 138b.13, 139a.6,
139a.8, 142b.7, 142b.11, 143a.5, 144b.6, 144b.11,
145a.2, 147a.12, 148a.12, 148b.3, 154b.1, 154b.7,
154b.10, 155a.2, 159a.8, 163b.13, 168b.1,
168b.13, 171b.8, 171b.12, 172a.1, 185b.1, 186a.5,
190b.12, 204a.10, 208b.13, 209a.3, 209a.11,
209b.7, 209b.11, 210a.1, 210a.11, 210b.6, 210b.9,
210b.12, 211a.3, 211a.6, 211a.10, 211b.1,
211b.10, 212a.1, 212a.5

i.üp 131a.13, 185b.13

ta'allül iT-: ... ten kaçınmak

i.eleler 149b.13

tağ iT-: dağlamak, yakmak yoluyla tedavi etmek

i.eleler 98b.5

tagyir iT-: değiştirmek, başkalaştırmak

i.er 164b.7

tahfif iT-: hafifletmek, azaltmak

i.e 152a.10

taḥkik iT-: araştırmak

i.e 72b.13

- i.emez 197a.6, 197b.13
tahl̄l̄l iT-: çözmek, açmak
i.e 42b.11, 48a.1, 57b.12, 81b.5, 97a.6, 113a.7,
130a.11, 134a.9, 165b.6
i.er 75b.5, 76b.11, 77b.7, 77b.8, 78b.12, 79a.6,
79b.9, 81a.3, 81a.13, 81b.4, 81b.13, 81b.4,
81b.13, 83a.2, 83b.8, 84a.12, 84b.5, 84b.10,
144b.7, 198b.2, 210a.2
i.üp 79a.9
tahl̄l̄l idici: çözücü
i.53a.9, 55a.12, 74b.3, 76a.2, 77a.11, 144a.6,
144b.2, 152a.13, 152a.13, 193b.11, 196a.12
i.dür 75a.12, 76b.9, 78b.4, 82b.6, 84b.1, 168b.2,
i.lerün 74b.2
tahl̄l̄l itmek: çözmek, ayrıştırmak
i.den 73a.7
tahta iT-: inceltip, düzleştirecek plâka haline getirmek
i.eleler 175a.2
taqd̄r iT-: kararlaştırmak
i.e 99a.12
takr̄r iT-: anlatma
i.düğümüz 181a.11
taqs̄r̄rlık iT-: çekinmek, eksik yapmak
i.düğinden 190b.3
takviye iT-: kuvvetlendirmek, ek güç sağlamak(bkz.
takviye)
i.e 204b.1
i.eleler 52a.7, 191a.3, 191a.6
i.üp 82a.10
tamām iT-: eksiğini gidermek, tamamlamak
i.düğünün 183a.4
tamām itmek: tamamlamak
i.87b.3
taracık iT-: darlaştırmak
i.erdi 118b.9

- tarīka iT-: yola koymak, usulle yapmak
i.e.ler 86a.5
- taşaddur iT-: başa geçmek, başa oturmak (bkz. taşaddur)
i.üp 2b.7
- taşarruf iT-: sahip olmak
i.mezler 6a.6
- taşavvur iT-: düşünmek, zihinde kurmak
i.erler 136b.12
- taşvil iT-: bir şeyi su ile arıtıp temizlemek, su ile
pirincin taşını çıkarmak gibi
i.e.ler 85b.13, 86a.3, 86a.5, 86a.7, 86a.13, 86b.1,
138b.5, 150b.4, 210b.5
i.üp 133a.2
- ta'yin iT-: ayırmak, seçmek
i.70b.11
- tāze şīr-ruğan iT-: taze susam yağı tatbik etmek
i.e.ler 55b.11
- tebāh iT-: bozulmak, çürümek
i.e 121b.12
i.meye 24a.7
i.üp 127b.13
- tecribe iT-: denemek
i.düğini 164a.7
- tēcribeler iT-: denemeler yapmak
i.miş 5a.1
- tedbīr iT-: tedbir almak
i.e.ler 146b.7
i.üp 198b.10
- tedbīrin iT-: tedbirini almak
i.e 39b.2
i.e.ler 53b.12, 56b.7, 60a.13
- tedbīrini iT-: tedbirli olmak, önceden hazırlamak
i.e.ler 42a.6
- tedbīrler iT-: önceden hazırlıklar yapmak
i.e.ler 196b.3, 199b.5, 202b.1

- tedb̄irleri iT-: çareleri hazırlamak
 i.düğinden 40b.1
 i.e.eler 53b.5
- tedr̄icile iT-: azar azar yapmak
 i.e 15b.4
- teemmül iT-: iyice düşünmek
 i.üp 174a.9
- teftiş iT-: muayene etmek, araştırmak
 i.e.eler 122b.8
- te'hir iT-: geciktirmek
 i.meyeler 129a.7
- tekāsül iT-: üşenmek (bkz. tekasul)
 i.e.eler 35a.2, 184a.9
 i.üp 190b.6
- teklis iT-: kireçleştirme
 i.seler 83b.7
- tekmid iT-: su ile pansuman yapmak
 i.e.eler 96a.6
- telyin iT-: yumuşatmak, yumuşaklık kazandırmak
 i.e 50b.8
 i.e.eler 40a.12, 50b.6, 54a.7, 145a.9, 158b.7,
 i.üp 39a.1, 135a.11,
- telyin idici: yumuşatıcı
 i.14b.8
- temiz iT-: temizlemek, arıtmak
 i.e 197a.2
- temiz itmek: temizlemek, arıtmak
 i.179a.4
- tenehnuş iT-: öksürmek suretiyle boğazı temizlemek,
 boğazı hrıldatarak temizlemek
 i.e 189a.5
- tenkiye iT-: vücuda şırınga ile su, ilaç vererek madde
 veya hıtları temizlemek
 i.düklerinden
 i.e.eler 110a.8, 120b.3, 155b.9

- i.üp 110b.9, 155a.10, 167a.13
tenkiye itmek: temizlemek (bkz. tenkiye iT)
i.de 190b.3
terakki iT-: ilerlemek, artmak
i.üp 181b.11
terk itmek: ayrılmak
i.14b.12
terkib iT-: meydana getirmek, birden fazla bir şeyi bir araya getirmek
i.eler 85b.1, 86b.2, 130a.2, 159a.4, 186a.10,
terkibini itmek: muhtevasını hazırlamak
i.85a.12
tertib iT-: düzenlemek, düzmek
i.eler 109b.4, 110a.9, 110b.12
tertib idici: düzenleyici
- i. 109b.4
teskin iT-: yatıştırmak, dindirmek
i.e 188a.8
i.eler 36a.4
i.er 80a.11, 132a.13
i.üp 79b.10
teskin idici: yatıştırmacı, dindirici
i.128b.8
i.dür 132a.13
tesmiye iT-: adlandırmak
i.mişler 114a.3
teşmîr iT-: sıvamak, sıvanmak
i.eceklerdür 99b.10
i.eler 99b.9, 116b.11
teveccüh iT-: yönelme, çevrilme
i.e 66a.3, 188b.9
i.miş 135b.3
tevellüd iT-: meydana gelmek, ortaya çıkmak
i.e 39a.11, 52b.1, 137b.13, 171b.4, 177b.9

- i.er 65a.12, 124b.12, 125a.5, 128a.13, 137b.11,
148b.11, 169.13, 179a.10, 192a.7
- i.meye 61a.1, 189b.2
- i.miş 13b.2, 45a.7, 46b.13, 94b.10, 108b.2, 138a.1
- tılā iT-: sürülecek ilaç merhem yapmak
- i.eler 39a.11, 40b.11, 43b.6, 44a.7, 44a.11, 92a.8,
92a.9, 92a.11, 92b.1, 98a.5, 98a.7, 99b.11,
99b.11, 99b.13, 100a.1, 100a.2, 100b.2, 101a.13,
112a.5, 112b.8, 113a.6, 113b.5, 114b.8, 114b.10,
116b.10, 116b.11, 117a.2, 117a.7, 117a.8, 117a.9,
118a.9, 119a.5, 119a.7, 120a.11, 120b.7, 124a.1,
132a.3, 134a.9, 136a.10, 136a.13, 136b.2,
136b.2, 144b.12, 171a.8; 191a.9, 202a.13
- i.seler 82a.1, 83b.2, 100b.4, 121b.6, 122a.7,
- i.üp 96a.5, 110a.2, 110a.2, 119a.3
- tılā itmek: bkz. tıla it:
- i.96a.8, 96a.9, 96a.10, 96a.12, 98a.8, 121b.5,
131b.12, 132a.3, 134b.11, 144a.12, 173a.11
- tılālar iT-: merhemler yapıp sürmek
- i.42a.11, 134a.7
- tiz iT-: çabuklaştırmak, keskinleştirmek
- i.er 77b.5, 77b.13, 78a.10, 81a.7, 81a.8, 82a.8,
83b.8
- i.erlerdi 178a.12
- tonuk iT-: donuklaştırmak, bulanıklaştırmak
- i.e 96b.4
- uzun iT-: uzatmak, uzun süre kullanmak
- i.e 31a.8, 31a.10
- i.eler 103b.4
- yakın iT-: yaklaştırmak
- i.üp 4a.12
- yaqu iT-: ısıtıcı maddelerle tedavi etmek (yaku eyle-)
- i.eler 55a.4, 55a.10, 55b.4, 55b.9, 56b.5, 59b.3,
59b.7, 109b.7, 110a.10, 114b.6, 121b.9
- yaquları iT--: yakılar yapmak

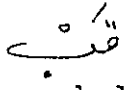
- i.memek 34b.12
- yardım iT-: yardım etmek
 i.e 108b.6
 i.en 148b.12
- yaş iT-: yaşartmak, nemlendirmek
 i.üp 90a.13
- yir iT-: iz bırakmak
 i.e 143b.6
 i.emez 161a.7
 i.er 178b.8
 i.üp 143b.4, 178b.1
- yoğun iT-: kalınlaştırmak
 i.eler 124b.4
- yortar iT-: yürütmek
 i.er 65a.1
- yumşak idici: yamuşatıcı
 i.dür 74a.10, 95a.10
- yumşak idicirek: daha yumuşatıcı
 i.74a.10
- zahmet iT-: zorluk vermek, rahatsızlık vermek
 i.e 170b.6
 i.er 132a.6
 i.meye 140b.11
 i.üp 158a.12
- za'if iT-: zayıflatmak, kuvvetten düşürmek
 i.er 75b.7, 79b.2, 204a.6
- zamād iT-: yara veya hastalık olan yere ilacı kalınca sürmek
 i.eler 55a.2, 55a.7, 76b.5, 114b.5, 121b.7, 121b.8,
 131b.8, 171a.12
 i.erlerse 77a.12
 iseler 77b.7, 80b.7, 84b.1, 139b.1
 i.sen 77b.4
- zamād itmek: ilaç sürmek
 i.101b.6, 171a.13

- z̄amādlar iT-: ilacı bir kaç defa sürmek
 i.e.eler 101b.1, 144b.2, 189b.1
 i.üp 144a.6
- z̄amādlar itmek: bkz. zamadlar iT-
 i.133b.4, 152a.9
 i.dür 103a.1
- z̄arar iT-: eksiklik zorluk vermek
 i.er 201b.10
- z̄āyil iT-: yok etmek, ortadan kaldırmak
 i.e 74a.7, 105b.8, 117a.12, 121b.6, 123a.5, 139a.3,
 139b.4, 144b.3, 147a.1
 i.e.eler 175b.4
 i.er 14b.3, 71b.5, 78a.12, 79a.12, 81a.8, 84a.8,
 85a.8, 122a.4, 136b.1, 137a.2, 138b.8, 139a.7,
 140b.1, 144b.7, 164a.1, 168b.8, 185b.10, 210a.8,
 211b.11.
 i.üp 7b.5
- z̄āyil idici: ortadan kaldırıcı, yok edici
 i.140a.11
- z̄āyil itmek: yok etmek ortadan kaldırmak
 i.dür 69a.11
- z̄ikr iT-: anmak, söylemek
 i.digidi 123a.12
 i.dük 26a.9, 108a.6
 i.dügidi 144b.2, 150b.5
 i.düm 127b.11
 i.erüz 191a.12
 i.icek 30a.1
- z̄iyāde iT-: arttırmak, fazlalaştırmak
 i.e.eler 34a.10, 56a.1
 i.er 10a.2, 78a.2, 78b.5, 82a.7, 82b.12, 85a.1,
 106a.10, 108a.4, 134b.10, 199b.2, 204a.3
 i.üp 72a.9
- z̄iyān iT-: zarar vermek, sıhhatine dokunmak
 i.e 170b.9

- i.er 34b.8, 53b.9, 89b.9, 129b.1, 129b.4, 133a.4,
146b.11, 158b.3, 171a.2, 203b.9, 204a.6,
ziyān idici: zarar verici
i.89b.8
- zurūr iT-: sürme, tutiya gibi gözde kullanılan tozlar
haline getirmek, pudra yapmak
i.eler 101b.9, 175b.3
i.seler 102b.3
i.erlerse 159b.2
- i'tidāl (اِعْتِدَالٌ): orta oluş, aşırı olmama, ölçülülük
i.18b.7
i.den 9b.7, 9b.8, 68b.4, 68b.8, 89a.11, 192a.12,
193a.13, 193b.1, 193b.7
i.e 51a.3, 52b.7, 65b.4, 152a.6
i.ıla 10b.8, 15a.3, 53b.13, 84b.10, 115a.11
i.i 12a.11, 27a.3, 68b.3
i.inün 68b.6
i'tidāl bul: normal hale gelmek, şiddetini yitirmek
i.161b.2
- i'tikād (اِعْتِقَادٌ): inanç, inanma
i.umuz 17a.8
- i'timād (اِعْتِمَادٌ): dayanma, güvenme
i.148a.9
- i'timād eyle-: güvenmek, emniyet etmek
i.r 27b.2
i.ye 30b.11
i.yeler 30b.8
- i'timād iT--: bkz. 'itimad eyle
i.eler 124a.9
- ittisa' (اِتِّسَاعٌ): bollaşma, genişleme
i.201b.6
i.r 170a.7
- 'ivaż (عِوَاضٌ): bedel, karşılık
i.inı 37a.3
- 'izzet (عِزَّةٌ): değer, ululuk, şeref

i.ile 4a.12

-K-

kaḅ (): 1. kap, içine yemek vb. koymak için kullanılan çukur, yayvan eşya, tabak

ka.a 85b.4, 85b.6

ka.da 85b.7

2. Kabuk, meyve, tahıl vs. kabuğu

ka.1 80a.8

ka.ından 132b.9

ka.inı 132b.6, 150b.4

arpa kaḅı: arpa kabuğu

ka.la 35a.6, 36a.9, 131b.13

ka.n0 34b.3, 60a.10

ka.n1 35b.9

buğday kaḅı: buğday kabuğu

ka.n1 50a.12

deve kuşu yumurdası kaḅı: deve kuşunun yumurtasının kabuğu

ka.163a.6, 164a.9

enār kaḅı: nar kabuğu

ka.55a.6, 55a.8

günlük kaḅı: günlük bitkisi kabuğu 5bkz. günlük)

ka.dur 75a.8

hamīr kaḅı: hamurun dış yüzeyi, cidar kısmı

ka.153b.8

haşhaş kaḅı: haşhaş bitkisinin kabuğu

ka.n1 131b.8

helile kaḅı: helile kabuğu (bkz. helile)

ka.205a.4

kābilī halile kaḅı: kabil helilesi kabuğu

ka.90a.8

kaḅa ağaç kaḅı: kara ağaç kabuğu

ka.n1 113b.4

kebere dibi kaḅı: kebere otu (kedi tırnağı) atunun kökünün kabuğu

ka. 43a.10

- kerefus dibi kabı: kereviz kökü kabuğu
 k.46b.6, 48b.7
- raziyane dibi kabı: rezene kökü kabuğu
 k.48b.6
- şaru helile kabı: sarı hindiba kabuğu, sarı helile kabuğ
 k.38a.1, 38a.5, 205a.4
 knı 96b.11, 153a.12
- summāk kabı: sumak meyvesi kabuğu (bkz. summak)
 k.58b.(1).6
- süsen köki kabı: süsen kökü kabuğu (bkz. süsen)
 k.139a.13
- tatlu enār kabı): tatlı nar kabuğu
 k.54a.11 (A.E)
- turb kabı: turp kabuğu
 k.nı 138b.2
- mükelles olmuş yumurda kabı: sönmemiş kireç ile sıvanmış
 yumurta kabuğu
 k.n+ø 163a.9
 k.nı 207a.10
- taşvil olmuş da kabın: su ile arındırılmış yumurta
 kabuğu
 k.dan 150b.5
- kabı soyulmuş arpa: kabuğu soluymuş arpa
 k.54a.8
- kabı soyulmuş bakla unı: kabuğu soyulmuş bakla unu
 k.171a.11
- kabı soyulmuş habbu'l-gār: kabuğu soyulmuş habbu'l-gār
 (bkz. habbu'l-gār)
 k.186a.6
- kabı soyulmuş mercimek : kabuğu soyulmuş mercimek
 k.101b.4, 136a.9, 136b.1
 k.le 124a.1
- taş kabın: taşlaşmış kabuk
 k.90a.2
- ķabak (كَبَاق): kapak, göz kapağı

93b.5, 93b.6, 94a.12, 94b.2, 95a.1, 95a.2, 95a.3,
 95a.6, 99b.10, 103b.10, 105b.8, 105b.9, 107b.9,
 107a.7, 108a.7, 109b.11, 109b.13, 111b.2, 113b.9,
 115b.10, 116a.4, 116b.6, 116b.7, 116b..9,
 116b.12, 117a.10, 118b.1, 118b.2, 118b.6,
 119b.12, 119b.13, 134a.10, 139b.7, 142a.11,
 149b.10, 148b.11, 151b.6, 151b.12, 161b.8, 204a.1
 93b.9, 99a.13, 114b.6, 115a.10, 118b.6, 144a.1
 80a.5, 94b.10, 114a.12, 116b.4
 dan 99b.5, 102b.5, 115b.9
 dağı 117a.11
 1 88b.11, 92b.93b.13, 94a.1, 94a.2, 94a.4, 94b.2,
 94b.6, 94b.12, 95a.1, 95a.4, 95a.8, 98b.2, 98b.4,
 99a.13, 99b.1, 99b.3, 100b.11, 101a.7, 102b.6,
 102a.10, 103b.12, 104b.9, 105a.13,
 105b.7, 105b.11, 106a.10, 107b..7, 108a.5,
 108b.1, 108b.5, 109a.1, 109b.12, 111a.3, 113b.7,
 114b.8, 116b.5, 117a.11, 118b.12, 120a.2, 128a.9,
 141b.5, 145b.8, 147b.4, 158b.13, 174b.5, 180a.6,
 210a.3
 11a 61b.7, 94a.3, 128a.8
 ın 146a.11
 ına 90b.3, 90b.4, 90b.7, 100b.8, 112b.7, 114b.5,
 113a.4, 114b.8, 118b.10, 143b.11
 ında 92a.4, 92b.12, 93b.8, 100b.6, 104b.6,
 110a.4, 111a.8, 111b.9, 112a.9, 112b.9, 112b.12,
 115b.5, 117a.3, 134b.2
 ındağı 144b.7
 ından 88b.11, 93a.12
 ını 90a.7, 92b.2, 116b.6, 139b.4, 183a.5, 187b.1,
 187b.1
 ınınuğ 84a.7, 92b.13, 95a.7, 100b.10, 112b.13,
 lar 135a.2, 209a.5
 ları 109a.10, 118b.10
 larını 183a.13

ķ.larınıuğ 180a.6

ķ.uuğ 76a.11, 92a.6, 92b.9, 94a.8, 94b.7, 94b.13,
99a.1, 99a.1, 99a.11, 99b.4, 99b.7, 102b.8,
104a.5, 104a.7, 104a.8, 104b.12, 108b.1, 108b.12,
108b.13, 111b.13, 114b.12, 115a.13, 115b.7,
119a.3, 121a.8, 128a.8, 147b.5, 148b.9, 148b.10,
149a.2, 150a.8, 151b.2

ķabak (قَبَق): kabak sebzesi

ķabak ķalyası: kabak tuzu

ķ.35a.9

ķabak müzevveresin: kabaktan yapılan müzevvere yemeği

ķ.56a.3

ķabak suyu: kabak suyu, kabak usaresi

ķ.49b.9

ķabak şorbasın: kabak şorbası

ķ.49b.11

ķabak tođımı ići: kabak çekirdeđi ići

ķ.ni 35b.8

ķabak yağı: kabak yağı

ķ.11a 52b.6

ķ.1n 49b.12

tatlı ķabak yağı: tatlı kabak yağı

ķ.1a 36b.12

ķabarcuķ (قَبْرَجُك): kabarcuk

ķ.125a.10

ķabıķ (قَبِيْخ): kabuk

encir ķabıđı: incir kabuğu

ķ.107b.8

ķābız (قَابِز): kabz edici olan gıda, yiyecek ve ilaç gibi nesnelere (tutat, çeken, ishali kesen)

ķ.73b.11, 79a.10, 81b.6, 84a.4, 95b.8,

116b.9, 123a.11, 130a.10, 130a.12,

130a.13, 133b.7, 144a.7, 152a.11, 169b.6, 169b.13,

176b.3, 203a.4

ķ.dur 76a.3, 78a.5, 78a.6, 78a.8, 79a.13, 80a.13,

81a.11, 81b.8, 82a.5, 82a.12, 82b.9, 82b.13,
83a.13, 83b.9, 84a.2, 84a.6, 84b.3, 84b.7

ḳābız ol-: peklik olmak

ḳ.a 159b.8

ḳābızlık (قَابِضٌ لِقَ): peklik, kabız olma hali

ḳ.55a.11, 75a.4, 75b.2

ḳ.da 76b.8

ḳ.dan 82b.1, 84a.1

ḳ.1 81b.3

ḳ.ından 9a.9

ḳābil (قَابِلٌ): müsait, elerişli, mümkün

ḳ.182b.13, 183b.8, 183b.9, 184a.3

ḳ.dür 183b.3

ḳābil-i 'ilāc: tedavisi mümkün, tedavi edilebilir
cinsten

ḳ.95a.8, 158b.12, 174b.9, 175b.1, 183a.3, 183a.11,
183b.3, 183b.11

ḳ.dur 151a.4, 180a.8, 183a.9, 183b.10, 184a.2

ḳābil-î imtidād: uzaması mümkün

ḳ.7a.10, 7a.11

ḳābile: aşiret, topluluk (قَبِيلَةٌ)

ḳ.si 104b.1

kabili (قَابِلِيٌّ): helilesin bir cinsi

ḳ.42a.12, 42b.10

ḳābili helile: kabil ağaç kavunu, helilenin bir cinsi

ḳ.48a.7, 142a.12, 205a.4

ḳabḳara (قَبْ قَرَا): karaya bulanmış, kapkara

ḳ.100a.1, 120b.12

ḳablu (قَبْلُو):

kablu sülük: kabuklu sülük

ḳ.98a.6

ḳabuk (قَبُوكٌ): kabuk, meyve sebzenin duş kabı

ḳ.ları 86a.10

ḳabul (قَبُولٌ): isteme, alma; razı olma

ḳ.117b.4

ķabūl eyle: razı olmak

ķ.mez 9b.6, 70b.3

ķ.mişdür 66b.10

ķ.rdi 21b.5

ķabūl iT-: bkz. kabul eyle

ķ.er 72b.2, 118b.11, 188b.2

ķ.meye 105b.9

ķ.üp 121a.11

ķabz (قَبْض): tutmak, tutulmak, büyük abdestini yapamamak

ķ.76a.13, 158b.7

ķ.dan 76b.8

ķ.1 81a.3

ķ.ından 9a.11

ķabz ol-: kabız olmak, vücutta peklik hasıl olmak

ķ.maya 145b.9

ķabz idici: peklik yapıcı, peklik verici

ķ.dür 80a.5

ķabz olmak: kabız olmak, peklik çekmek

ķ.89b.4

ķaç (كَأْ): soru sıfatı, kaç

k.66b.13

k.dur 87a.3

bir kaç: bir veya birden fazla, bir kaç

k.39b.4, 60b.2, 87b.7, 99a.9, 103b.8, 105a.13,

111a.6, 114a.4, 122a.5, 123a.4, 129a.3, 134a.12,

152a.8, 153b.13, 155a.10, 158a.8, 159b.1, 162b.9,

166b.10, 189a.4, 196b.1

ķaç (كَأْ): kaçmak, uzaklaşmak

ķ.ar 115a.3

ķ.maya 68b.6

ķaçan (كَأْ): ne zaman, ne zaman ki, şayet

k.4a.4, 22b.9, 57b.10, 178b.5

ķaçan kim : ne zaman, ki, şayet, vakta ki

ķ.8a.11, 11b.2, 13a.5, 15a.12, 16a.2, 19b.8, 20a.2,

21a.4, 25b.9, 26a.3, 31a.10, 31a.11, 34b.11,
48b.2, 58b.(1).1, 66a.11, 99a.7, 105b.4, 110a.13,
111b.13, 121b.12, 125a.3, 131a.5, 145a.6,
161b.10, 161b.11, 170b.13, 171a.9, 177b.13,
178a.3, 195a.7, 195b.9, 198a.12, 198b.3, 198b.5,
199b.3, 200b.8, 201a.2

ḳadar (قَدْرٌ): miktarı ölçüsüde, biraz

ḳ.19a.7, 20b.4, 20b.9, 23b.6, 32a.3, 32b.7, 34a.8,
37a.13, 50b.12, 57a.2, 59a.(1).11, 62b.10, 67a.6,
85b.8, 86a.10, 86b.3, 88b.5, 88b.13, 98a.12,
99a.12, 100b.2, 101a.6, 107a.8, 112a.4, 118b.11,
120a.1, 120b.11, 123b.4, 123b.12, 132b.7, 147a.3,
148a.10, 152a.2, 165a.11, 167a.8, 185b.12,
188b.8, 199b.10, 203a.13, 204a.3, 209a.7

ḳ.1 42b.13, 108a.2, 199a.10

ḳ.inca 143a.2

ḳadh (قَدَحٌ):

ḳadh eylemek: yarmak, delmek

ḳ.187a.9

ḳ.den 183b.5

ḳ.e 184a.5

ḳadh iT-: bkz. kadh eyle

ḳ.dükleri 66a.2

ḳ.eceklerdür 183a.12, 186b.13

ḳ.eleler 169a.4, 178a.4

ḳ.er 169a.4

ḳadh itmek: bkz. kadh eylemek

ḳ.186b.7

ḳadh ol: yarılmak, delinmek

ḳ.acak 187a.8

kādī (كَادِي): bir ilâç adı, deriyi kütup rutubetini
giderici bir ilâç

k.8b.11

ḳadīm (قَدِيمٌ): eski

ḳ.180a.2

- kâdir (كَادِرٌ): gücü yeten
 k.dür 21a.7
- kafa (كَفَا): kafa, baş
 k.dan 172a.10
 k.sı 189a.11, 203a.6
 kafa sünügi: kafa kemiği
 k.di 21a.12
 k.inden 22a.3
- kâfūr (كَافُورٌ): uzak doğuda yetişir bir çeşit taflandan
 elde edilen ve hekimlikte kullanılan, beyaz,
 yarı saydam, kolaylıkla parçalanan ıtırı
 kuvvetli bir madde
 k.34a.4, 37a.11, 52b.3, 58b.(1).8, 59a.(1).1,
 80a.9, 90a.11, 106b.13, 116a.8, 136a.10, 165a.4,
 205a.7, 205b.3, 205b.13, 206a.7, 206b.5, 211b.5
 k.1 52b.5
 k.11a 56a.9, 156a.6
 kâfūr hoşusu: kafur ıtırı, kafur kokusu
 k.52b.9
- kâfūr-ı kaysūm (كَيْسُومٌ): kaysam marsama denilen
 bir ot
 k.164a.11
- kâfūr-riyāhī (رِيَّاهِيٌّ): kâfur kokusu
 k.153b.10
- kâhel (كَاهِلٌ): ağır, durgun, gayretsiz
 k.5a.9
- kaḥf (كَحْفٌ): kafatası, beyin
 k.28a.5, 28a.7, 28a.9, 71b.6, 71b.9
 k.a 28a.12, 28a.13, 28b.12
 k.un 28b.5, 28b.7, 28b.10, 28b.12, 152a.5, 152a.9
 kaḥf sünügi: kafatası kemiği
 k.28a.13
 kaḥf-ı dimāğ: kafadaki dimağ boşluğu
 k.dür 26a.11
 k.un 151b.2, 151b.3, 151b.5, 151b.7,

- k̄ā'ide (^قأَعْدَهُ) : Esas, temel, dayanak
 k̄.31b.2
- k̄ā'ide-i dimāg (^قأَعْدَهُ دِمَاجٌ) : beynin, kafanın dayanağı
 k.23b.2
 k̄.dur 23b.12, 26b.2
- k̄akı- (^قأَقْرَبُ -) : öfkelenmek, kızmak
 k̄.sōlar 28a.6
- k̄akımak- (^قأَحْقَبُ) : öfke, sinirlilik, asabiyet
 k̄.36a.2
 k̄.dan 33b.10
- k̄akūle (^قأَقْوَلُهُ) : zencefilgillerden sıcak memleketlerde
 yetişen ıtırılı bir bitki
 k̄.205b.13, 206a.3
- k̄akūle-i kibār (^قأَقْوَلُهُ كِبَارٌ) : ?
 k̄.154a.1
- k̄akunc (^قأَكْجُ) : kanbel otu denilen bitki
 k.54b.12,
- k̄al- (^قأَلَّ - ، ^قأَلَّ) : 1. beklemek, durmak, varlığını devam
 ettirmek
 k̄.a 46b.9, 66a.6, 98b.11, 143b.5, 155b.2
 k̄.aydı 66a.7
 k̄.duğınun 194b.9
 k̄.ıp 134a.5
 k̄.maya 28a.10, 86a.8, 98a.13
 k̄.mayalar 30b.12
 k̄.mış 40b.1, 75b.5, 134a.8, 167b.10, 168a.4,
 177b.6, 208a.10
 k̄.mışdur 49a.13
 k̄.mıya 99a.9
 k̄.up 151a.2, 151a.3, 168a.6
 k̄.ur 18a.9, 22a.7, 72b.11, 88a.4, 94b.3, 133a.11,
 133b.6, 141b.9, 177a.4, 178b.9, 179a.8, 180b.4
 2. arta kalmak, belirtilen miktarda bulunmak
 k̄.a.38a.2
 k̄.acak 104a.11, 111a.3, 115b.1, 144a.3, 155b.10,

159b.6,

ķ.an 19b.3, 66b.5, 75b.13, 104a.12, 113a.7

ķ.dı 149a.13,

ķ.dıysa 149b.2

ķ.ıca 171a.11

ķ.inca 43a.7, 54a.11, 59a.(1).6, 163b.9, 184b.10,
204a.12, 206b.7

ķ.madı 149b.1,

ķ.madıysa 149b.2

ķ.maya 111a.2, 122b.1, 141a.1, 141b.8, 149a.8

ķ.mış 9a.o, 57b.12

ķ.mışsa 132b.9

ķ.ur 114b.1

3. Aciz kalmak, yapamamak

ķ.ur 27b.12, 29b.6,

ķalb (قلب): kalp, yrek

k.i 32a.1,

kaldur- (قلدور): 1. kaldırmak, ykseltmek

ķ.a 99a.13, 187b.1

ķ.alar 94a.2, 99b.5, 120a.2, 141a.9, 141a.10,
155b.2,

ķ.ıca 88b.10

ķ.maya 88b.11

ķ.up 116b.6

ķ.ur 98b.2, 155b.2

2. Ayırmak, saklamak

ķ.a 86b.12, 88b.11

ķalıñ (قلك): kalın, apı geniş

k. 103b.10

ķal'i (): kalay

ķ.120b.11

gynmiş kal'i: ısıtılmış kalay

ķ.73a.9, 119b.1, 199b.4

ķalk- (قلك): ykselmek, yukarıya çekmek

ķ.a 94a.3, 143b.6

ķ.ar 161b.2

ķ.dugına 107a.7, 168b.8

ķ.maz 95a.6

ķ.mış 151b.11, 169a.12, 169a.13, 169b.1, 194b.3,

ķ.up 94a.3

ķalkadis (كالكاديس): bir demir sülfat çeşidi

k.84a.3,

ķalkanat (كالكانات): bkz. kalkadis

ķ.84a.2, 107a.11, 143a.3, 164b.2

ķalkařar (كالكافار): bkz. kalkadis

ķ.84a.2, 119a.12, 142b.5, 211a.8, 211a.12

göünmiş ķalkařar: yanmiş kalkadis

ķ.106b.2, 106b.8, 209b.8

ķalmaķ (كالمك):

taşra ķalmaķ: dışarıda ķalmaķ

ķ.69a.7,

ķaluķ (كالك): kalın, yoğun

ķ.66b.9

ķal'usa (): elem veren

ķ.157b.8

ķalya (كاليا): kavurma, et yemeği

k.44b.11, 44b.12

ķ.lar 184a.13

ķabaķ ķalyası: deniz ķabaķ kavurması

ķ.35a.9

ķalya' ():deniz nebatlarının yakılmasıyla
meydana gelen tuz, sodyum oksit

k.100a.4, 164a.9

ķamķam (ككام): bir hastalık adı

ķ.91b.8

ķamiř (كالميش): sulak yerlerde yetişen içi boş, yumuşak
ve boğumlu bitki, şaz

ķ.123a.1

ķ.dan 99b.5

ķamiř güli: ķamiř gülü

k.ni 119a.8

ķamıř pıılı: ķamıř kabuğundan çıkarılan puy şeklinde parça

ķ.nı 123a.3, 123a.4

şeker ķamıřı: buğdaygillerden, çiçekleri salkım halinde başaklar meydana getiren on metrelik boya erişebilen, usaresinden şeker elde edilebilen nebat

ķ.129a.12

yaş ķamıř: kurumamış, taze ķamıř

ķ.34b.1

kāmıl (كَامِل): alim, bilgin, olgun

ķ.5a.12

kāmıl ol-: mükemmel, eksiksiz olmak

ķ.a 15a.10, 37b.6, 39b.4, 64a.6, 98a.1

'ilāc-ı kāmıl: mükemmel ilā

ķ.dür 200a.6

ķamķām: (كَمَّام): kalabalık, izdiham, bir çeşit göz hastalığı kamam

ķ.117a.12, 117b.1, 117b.8, 117b.12

ķamle (كَمَلَة): bir göz hastalığı

ķ.91b.8

ķamu (كَمُو): bütün, hep

ķ.2b.10

ķan (كَان): insan vücudunda damarların içerisinde dolaşan ve hayat iksiri durumunda bulunan, insan vücudunda varlığı kabul edilen dört hılttan balgam, safra ve sevdanın dışında kalan dördüncü unsur, kan

k. 8b.2, 10a.4, 10b.3, 16a.10, 19a.4, 40a.2, 56a.6, 56a.7, 60b.5, 71a.8, 110b.1, 112a.6, 112a.7, 113a.3, 124a.11, 126b.4, 126b.9, 126b.8, 126b.9, 126b.10, 127b.3, 128b.13, 129a.1, 129a.5, 137b.9, 137b.12, 188b.7, 188b.9, 188b.10, 188b.12, 188b.13, 189a.1, 198a.1, 198b.8, 203a.7

ķ.a 111b.11

ķ.dan 32b.13, 40a.1, 71a.13, 93a.4, 101a.2, 110b.5,
127a.6, 127a.8, 127a.13, 127b.5, 128b.13, 146a.1,
155a.9

ķ.dandur 61a.5

ķ.ı 10a.4, 10a.11, 10b.8,, 10b.13, 19b.10, 27b.5,
40a.9, 42a.3, 71b.3, 79a.5, 80a.3, 80a.7, 81b.13,
98a.2, 98a.9, 106a.11, 110a.12, 134a.5, 138a.9,
143b.9, 147b.3, 156a.6, 156a.7, 175b.2

k.ıla 78a.11, 98a.4, 126b.8, 127a.5, 128b.13,
138b.13, 141b.5, 149b.6, 188b.8, 188b.11

k.ını 97b.12, 138a.5, 138a.6, 138a.7, 156a.6,

k.un 10b.12, 64a.10, 80a.10, 137b.10

gögercin yavrısı kanı(n): güvercin yavrusu kanı

ķ.n+θ 96a.13

ķ.nı 171b.1

hayvan kanı: hayvan kanı

k.nı 97b.11

hayz kanı(n): kadınların adet görmesinde rahim den gelen kan

ķ.dan 19a.1, 19a.10

ķ.nı 19a.6

kan eti: kan birikmesiyle oluşan et

ķ.110b.7

ķardaş kanı: baklagillerden addedilen ve bakla gibi
meyvesi olan bir ağaçtan alınan koyu rekte
bir sakız olup sözkonusu nebatın adı ile
anılır. İki kardeş kanı (bkz. demü'l-
ahaveyn)

ķ.116a.9

şiryān kanı: atardamar kanı

ķ.19a.11

yaşıl kurbağa kanı: yeşil kurbağa kanı

ķ.nı 98a.1

ķ.un 97b.10

kan ak-: kan akması

- .ar 100b.11
 an al-: tedavi amacıyla, vücudun muhtelif yerlerinden
 ve değişik usullerle kal akıtmak
 .alar 40a.8, 50a.11, 93a.4 107b.10, 138a.9
 .mış 96a.3
 .up 121a.13
 an aldur-: tedavi amacıyla vücuttan kan akıttırmak
 .alar 54a.6, 60b.6, 71b.11, 101a.8, 103a.8,
 105a.2, 105a.4, 112b.2, 129a.1, 129a.6, 138a.1,
 155a.9, 158a.6, 158a.7, 170a.2, 172a.6, 203a.2,
 .up 156a.5, 171a.7, 198b.9
 an aldurmak: tedavi amacıyla vücuttan kan akıtmak
 .101a.9, 147a.12, 147a.13, 162a.13, 203b.3,
 .a 54a.6
 an almak: tedavi amacıyla vücuttan kan almak
 .40b.2, 69b.10, 71a.8, 89b.5, 201a.9
 .dan 93a.6
 an almaqlık: kan alma işi
 .a 70b.5
 an eyle-: kan yapmak,
 .r 19b.10
 .ye 10b.8
 an gel-: hastalık sebebiyle kan akmak
 .dügin 84a.9
 .üp 27b.4
 an gelmek: hastalık sebebiyle kan akmak
 .dür 40a.7
 an giT-: kan akmak
 .129a.3
 .revān ol: bolca kan akmak
 .a 124a.10
 an revān olmak: bkz. kan revan ol
 .ığından 10b.13
 an iT-: kan akmasına sebep olmak
 .188b.12

kanad (كَنْد): kuş cinsi hayvanların uçmasını temin eden organ

ķ.1 138a.5

ķ.1nuḡ 138a.9

kanamak: kanamak, kan akmak

burun kanamak: burundan kan gelmek

ķ.dur 40a.7

diş dibleri kanamak: diş etlerinin kanaması

ķ.40a.7

ķand (كَنْد): şeker, şeker kamışının donmuş usaresi

ķ.206b.12

ķande (كَنْد): nerede,

ķ.58b.5, 160b.10

ķanķı (كَنْجِي، كَنْجِي): hangi

ķ.15a.16, 15b.6, 30a.5, 51a.9, 58b.8, 70b.10,

70b.11, 126b.8, 127b.1, 188b.5, 201a.8

ķ.s1 15a.6, 34b.1, 53a.6, 121b.4, 149a.5

ķ.sıdur 119a.2

her ķanķı: herhangi

ķ.s1 34a.6, 35b.6, 43b.10, 49a.2, 92a.7, 120b.11,

186b.11

ķanşatü'l ḡabāri (كَنْصَةُ الْغَبَارِي): hubara kuşunun avcıları

ķ.83b.11

hubara kuşu: ahmaklıkta örnek verilen, tavukdan büyük

boyunu uzun bir kuştur

ķantariyūn (كَنْطَرِيُون): kantariyon, kantaron dağlarda ve

kırlarda yetişen zeytinyağına konarak güneşte

bekletildiği zaman bıçak yaralarına iyi gelen bir

cins sarı çiçek, kılıç çiçeği, eşek kulağı

ķantariyūn suyu(n): kantariyon suyu

ķ.162b.5

kantariyun-baryik (كَنْطَرِيُون بَارِيك): ?

ķ.184b.7

ķānūn (كَانُون): nizām, kaide, kural

- k.da 101a.5, 122.8
k.1 71a.11
k̄anun-ı 'ilāc: ilacın usulü, kaidesi
k.71a.11, 121a.12
k.1 6a.4, 195b.11, 203a.13
kapak (): bkz. kabak
k̄ar (): kış mevsiminde yağın suyundun donmuş hali
k̄.a 203b.7
k̄.da 177b.6
k̄.dan 136b.6, 191b.5, 199b.13
k̄a'r (): çukur, dip, derinlik
k̄.ına 17a.13, 87b.9, 162a.9, 194b.7
k̄.ında 146a.6
k̄.ından 78b.2
kara (): kara, siyah
k̄.86a.10, 129b.5, 157b.2, 192b.7, 193a.4, 195b.13,
k̄.dur 160a.7
k̄.sı 78b.9, 165a.5, 171a.1, 174a.9
k̄.sına 140a.2
k̄.sında 157a.12
k̄.sından 128a.7, 140a.2
k̄.sını 168a.1
k̄.sınıñ 150a.9, 157a.4, 157a.7, 157a.9
k̄ara ağaç kabı(n): kara ağaç kabuğu
k.1 113b.4
k̄ara bure: kara tuz
k.164a.3
k̄ara bürüncek: ipekböceği kozası telinin silah
k. 199b.11
k̄ara destar: kara örtü, sarık
k.189b.13
k̄ara erük: kara erik
k.38a.12
k.i 37a.12
k̄ara erik müzevveresi: kara erik hoşafı

- .35a.8
 ara erük suyu: kara erik suyu
 .38a.6
 ara fülful: kara biber (bkz. fülful)
 .97a.9, 142a.6, 209b.4
 ara göz: siyah, kara göz
 .e 68a.13
 .ün 68a.12, 177b.10
 ara gözlü gişiler: siyah gözlü insanlar
 .e 177b.10, 198b.7
 ara harbak: zenbakkillerden siyah renkli bir bitki
 cinsi
 .46b.4
 ara helile: olgunlaşmadan toplanan ve kurutulan 3 cm
 boyunda iğ biçiminde siyah sert taneli
 helilerinin kara olanı, hindi helile, kara
 ağaç kavunu
 .46b.2, 46b.5, 107a.3, 207a.7
 ara su: gözün körlüğüne sebep olan su
 .179b.10
 ara tuz: karatuz
 .4b.3, 163b.1
 ara gör-: berrak görememek, koyu görmek
 .e 165b.1
 ara göster-: kara renkli görünmesine sebep olmak
 .ür 195a.6
 ara iT-: rengini siyaha döndermek
 .e 120a.11, 120b.7, 164b.13, 165a.2
 .er 164b.8, 164b.9
 ara ol: kara, siyah renkli olmak
 .67b.5, 164b.11
 araca (ر): karaya yakın, siyaha çalan
 .s1 44b.12
 aralık (ر): koyu renklilik, siyahlık
 .65b.3

- k.a 110b.4
k.da 160a.13
k.ından 67b.3
karanfül (قَرْنَفُل): daha çok Hindistan bitkisi olarak bilinen kuyruklu tane, habbe; kokusundan hastalıkları ferahlatıcı olarak kullanıldığı gibi çok kere, dövülerek ilaç ve macun terkiplerinde kullanılan bir baharat
k.83b.7, 96b.12, 107a.4, 142a.7, 164a.11
karanı (قَرَانِي): karanlık
k.21a.4, 129b.5, 160a.6, 189a.10
karanlık (قَرَانِي): karanlık olma hali
k. 80b.6, 182b.7, 183b.11
k.da 21a.3
k.dan 19b.13
k.ına 78a.3, 83a.1, 142a.3, 142b.13, 205b.6,
k.inı 77a.4, 77a.5, 78a.11, 203b.12, 208b.6,
k.inun 25b.5
karar-(قَرَر): kararmak, siyahlaşmak
k.mış 108b.2
kararmak (قَرَر):
göz kararmak: gözün görme gücünün azalması
k.47b.1
karār (قَرَار): 1. durmak, yerleşmek, yatışmak
k.a 4b.1
2. Orta hal, kıvam
k.da 167a.12
k.dur 82b.9
k.ı 119b.7
k.ına 183a.9, 184b.2, 189a.4
k.inca 47b.9, 153a.8
k.ında 63a.3, 118b.2
karār eyle-: belirli bir yerde yerleşmek, sabitleşmek
k.di 169a.10

ķ.miřdūr 23b.2

ķ.ye 21a.4

ķarār iT-: bkz. karar eyle-

ķ.e 27a.8, 70a.1

ķ. er 140a.2

ķ.üp 189a.6

ķarār kıl: bir yerde durmak, tesbit olmak

ķ.maz 59b.11

ķarar-: ķararmak, siyahlaşmak (قَرَّرَ -)

ķ.a 111a.6

ķarārgāh (قَرَارَ كَاهٍ): bir yerde oturup, dinlenicek, yerleşilecek ortam

ķ.ında 178a.6

ķarasāġu (قَرَّاسِغُو): karamsı, karaya çalan, siyaha yakın

ķ.46a.10, 117b.11, 157a.11, 181a.5

ķarcař- (قَرَّجَشَن): karışmak, birbirine girmek

ķ.ur 127b.7

kardmane (قَرْدَمَانِي): Karaman kimyonu, yabancı sedef otunun kökünden elde edilir.

ķ. 48b.7

ķarġa (قَرْحَا): yara, çıban, ülser

ķ.75b.3, 93b.8, 156b.13, 157b.12, 158a.3, 158a.10, 158a.12, 159a.2, 159a.12, 159b.7, 168a.2, 168a.7, 169b.9, 174a.4, 175a.13

ķ.da 156a.11, 158a.11

ķ.dan 154a.8, 155b.7, 159b.6

ķ.dur 154a.6

ķ.lar 8b.7, 157a.13

ķ.larını 80a.11

ķ.nuġ 156b.2, 156b.12, 157a.1, 157a.10, 158a.2, 159b.2, 159b.3, 165a.2

ķ.sı 73a.10, 158b.3

ķ.ya 81b.3, 83a.13, 157a.5, 168b.7, 209b.12,

ķ.yı 74b.9, 118a.4

ķ.yıla 43a.9, 159b.13, 162a.11

‘akır karha: yapışkan otu

ķ.43a.10, 163a.11

ķar(1)n (قَرْن): karın, vücudun kaburga kenarlarından kasıklara kadar uzanan kısmı

ķ.1nıda 36b.4

aç ķar(1)n: yemek yememiş, aç

k.47b.7, 111a.13

k.1na 59a(1).12

ana ķarnı(n): ana karnı

k.da 20a.12

ķarınca (قَرْنِيح): zar kanatlılardan, çok türü bulunan böceklerin genel adı

k.174a.7

ķariş-(قَرِش): karışmak, bir birinin içine girip dağılmak

ķ.dığıludur 126b.11, 126b.13, 127a.3, 127a.4

ķ.duğınuğ 18b.2

ķ.maz 95a.3

ķ.mışdur 65a.8, 126b.8

ķ.ur 62a.8

ķarişdur (قَرِشْدُ، قَرِشْدُور): katmak, birden fazla şeyi iç içe katmak, karışdırmak

ķ.alar 34a.6, 34b.12, 37a.5, 37b.8, 37b.10, 39a.4, 39b.10, 43b.9, 56a.10, 58b.(1).7, 85b.5, 86b.5, 86b.8, 87a.1, 92a.9, 103a.6, 116a.7, 120a.5, 123a.3, 150b.6, 163b.7, 163b.8, 164a.4, 168b.6, 172a.10, 186b.1, 104a.12, 109a.7, 209a.11

ķ.sa 80b.6

ķ.up 39b.6, 43a.9, 43b.5, 43b.12, 47a.5, 50a.3, 53a.11, 53b.8, 55b.2, 55b.8, 55b.12, 56b.3, 57a.8, 58a.7, 59b.7, 76b.5, 78a.12, 82a.1, 88a.9, 95b.6, 96a.11, 96a.12, 97b.3, 98a.2, 98a.6, 98a.8, 98b.8, 101b.6, 102a.3, 105a.5, 107a.8, 107b.6, 113b.4, 114b.8, 118a.6, 119a.13, 120a.10, 120b.7, 122a.3, 122a.7, 122a.11, 122b.4, 136b.2,

136b.5, 138b.3, 139a.11, 139b.1, 140b.5, 143a.2,
145a.13, 163a.8, 163a.12, 163b.2, 164b.10,
167b.6, 173b.11, 173b.13, 185a.9, 185b.2, 185b.7,
185b.12, 186a.9, 186a.13, 186b.1, 199a.3, 199a.9,
206b.9

ķ.urlar 73b.3

ķ.ursa 80b.4

ķarışdurmak (**قَرَشَدُرَقْتُ**): karıştırmak, birbirine katmak

ķ.73b.7, 88a.8

ķ.içün 86b.9

ķarīb (**قَرِيبٌ**): yakını yakın olan

ķ.151b.13

ķarn-ı muhrik (**قَرْنٌ مَحْرُوقٌ**) yanmış boynuzdan
yapılan

ķ.83b.10

ķarniyye (**قَرْنِيَّةٌ**): gözün saydam tabakası

ķ.62a.2, 63b.13, 65b.7, 174b.7

ķ.de 156a.12, 156b.3, 156b.4, 159b.9

ķ.deki 79b.2

ķ.nün 174a.13, 187b.12, 190a.11

ķ.ye 174a.3

ķ.yile 178b.3, 179b.2, 179b.6, 179b.12

ķarpuz (**قَرَبُوزٌ**): karpuz

ķ.16b.10

ķarşu (**قَرَشْرُ**): 1. karşı, muhalif

ķ.55b.4

ķ.sına 202b.4, 202b.6

2. karşı, yakın,.... e doğru

ķ. 41a.6, 183a.5, 187a.2, 187a.4

ķarūniyye (**قَرُونِيَّةٌ**): gözün ikinci tabakası

k.11b.12

ķarūre (**قَارُورَةٌ**): sırça cam, pul şişe, özellikle
kimyevî terkiplerde kullanılır

ķ.6a.6

ķaşabu'l-zerire (**قَصَبُ الزَّرِيرَةِ**): kazyağı otu

- 46b.7, 55a.9, 55b.3, 147a.5
 4şad (كَاشِدٌ): niyet etmek, yapmak
 52a.5, 113a.3
 1 14a.8
 11a 52a.5
 4şad eyle-: niyet etmek, yapmaya karar vermek
 4.duginden 40a.11
 4.düm 2b1
 4.ye 4b.7
 4şad iT-: bkz. kasd eyle-
 k.eler 110a.7, 110b.8, 114b.10
 4şad itmek: niyet etmek, bilerek yapmak
 k. 71b.1
 kasnî (كَاشِنِي): hindiba, beyaz hindiba; büyükçe
 yaprakları salata olarak kullanılabilen,
 hekimlikte usaresinden faydalanılan bir kaç
 yıllık otsu bitki
 k. 39a.6, 52b.1, 53a.8, 60b.7, 133b.4, 161b.7
 k.yi 136b.4
 kasnî şuyı(n): kasni usaresi, hindiba suyu
 k.54b.10, 69a.13
 k.1a 80a.6, 96a.4, 113a.5, 114b.10, 136a.10,
 212a.5,
 kasnî tohnı: kasni tohumu
 k.58b.(1).6
 kasnî yaprağı: kasni yaprağı
 k.1a 103a.5
 4kasnî (كَاشِنِي): baldırgan zamkı, şeytan teresi, çadıruşağı
 gibi ağaçlardan alınan zamk
 4. 58a.2, 92a.7, 185a.8, 185b.2, 185b.11
 4kassām (كَاسَام): kısımlar, bölümler
 4.1dur 24b.4
 kasu K (كَاسُ): vücudun karın ile oylık arasında kalan
 kısmı
 4.1na 137a.1

kaş (كَأَش): gözlerin üstünde yay biçiminde şekil
oluşturan kıllar

.24a.10, 91b.10, 120b.1, 120b.9

ka.a 117a.13, 143b.12

ka.1 61b.6, 120b.12

ka.1la 90b.8

ka.larında 146a.9

ka.un 23a.5, 146a.4

kaşcağ (كَشْحَاغ): eski tababette kullanılan milin yassı
olan tarafı

k.1la 106a.12

kāşir (كَاشِر): kabuk ve deriyi soyan ilaç

k.7a.4

kat (كَات): 1. kat tabaka

ka.dur 62a.3, 66a.8, 66b.4, 159b.13, 16b.8

ka.1na 66b.5

ka.1nun 62a.3

iki kat iT--: ikiye katlamak

ka.eler 98b.12

ka.üp 98b.10

kat kat sür--: tabaka tabaka sürmek, üst üste sürmek

ka.120b.12

2. huzur, makam, nezd, yan

ka.ında 33b.9, 136a.2, 178b.12, 204b.13

ka.umda 98a.9, 140b.1

kaṭ' (كَطْع):

kat iT--: kesmek, durdurmak, iyileştirmek

k.er 84a.9

kat- (كَات): katmak,, karışdırmak, iyileştirmek

ka.a 111b.6

ka.alar 36b.2, 37b.3, 38a.3, 38a.5, 38b.6, 43a.7,

46b.10, 51a.5, 59a.8, 105a.8, 116a.8, 119b.7,

129b.12, 130a.1, 144a.12, 165b.13, 173b.13

ka.1 66a.8, 66a.9

ka.mayalar 74b.3

- 37b.11, 37b.13, 38b.1, 38b.12, 38b.13, 45a.12,
 45b.6, 45b.9, 48b.10, 48b.11, 49b.9, 49b.11,
 54b.2, 54b.6, 55b.2, 58b(1).9, 59a(1).8, 86b.1,
 98a.4, 102b.3, 104b.4, 115b.2, 116a.9, 122b.5,
 153b.6, 153b.9, 154a.2, 163a.9, 209a.11
1. şiddetli, ağır, ileri derecede
 2. sert, katı yoğun
3. fazla, çok
4. sağlam, kuvvetli
1. sert, hızlı ve sert
2. ağır ve şiddetli
- iyice, pek çok (bkz. igen)
- sertlik, peklik
- katmak, ilave edip karıştırmak
- daha sert, katıca, daha pek
- südü kesip kurutan ilâçlar

q.7a.5, 10b.9
 qatı'u-l-meni (قاطع المنى): meniye kesen ilaqlar

q.11a.5
 qatil (قاتل): öldürücü maddelere verilen ad

q.7a.3
 qatran (قاتران): çam ağacından veya maden kömüründen çıkarılan, sanayide ve tapta kullanılan koyu ağır kokulu ve yapışkan bir sıvı

k.11a 83b.4 100b.1, 100b.2
 qatre (قطرة): katre katre: damla damla, damlalar halinde

q.138b.6
 qattāl (قتال): çok öldürücü, zehirleyici

q.9b.7
 qaviş-(قوئب): kavuşmak, ulaşmak, birleşmek
 q.duğı 95a.3

kāvi (كافي): dağılıyan, yakan, yakıcı
 k.7a.1

qavi (قوي): kuvvetli, güçlü, tesirli
 q.72a.6, 87a.7
 q.dür 9b.6, 87b.4

qavi iT-: kuvvetini arttırmak, güçlendirmek
 q.er 80a. 10, 82b.3, 82b.5, 208b.2

qavi idici: kuvvetlendirici
 q.71b.8

qavi ol-: kuvvetlenmek, gücü artmak

q.a 35a.4, 75a.10, 198b.7

q.acak 34b.2, 36a.4, 37b.11, 54b.8, 128a.3

q.ıllacak 201b.11

q.maya 103a.9

q.up 31b.8, 158b.3

q.ur 127b.12, 182b.1, 195b.9

qaviraq (قویراق): daha güçlü, kuvvetlice

q.72b.3, 195b.7

q.dur 84a.2, 107b.7

- kavı (قَوْلٌ): söz, lakırdı, görüş
 k.11a 5b.2
 k.63b.8
 k.ında 63b.13
- kavm (قَوْمٌ): kavim, halk, bir yerin sakinleri
 k.104b.1
- kavrul- (قَوْرُلٌ): kavrulmak, pişmek
 k.mış 44b.13
- kavuk (قَوْغٌ): erlik bezi
 k.ında 13b.6
- kav(u)r- (قَوْرٌ): Bir şeyi susuz olarak sacda vb.
 şeyin üzerinde kızartmak
 k.alar 12a.1
 k.up 40b.13, 41a.1, 45a.1, 134b.12, 199a.3
- kaygu (كَيْغُ): Kaygı, endişe korku
 k.41a.13
- kayna- (كَيْزٌ): 1. yüksek ısı neticesinde kaynamak,
 pişmek
 k.mayınca 11a.9
 2. yapışmak, birleşmek
 k.ya 10.
- kaynan- (كَيْنَانٌ): kaynatılmış
 k.mış 49b.5, 57b.9, 60a.8
- kayna T- (كَيْنَدٌ): pişirmek, su veya başka bir sıvı
 içerisinde kaynatarak pişirmek
 k.alar 37b.1, 37b.10, 38a.2, 38b.5, 43a.6, 43b.4,
 44b.3, 45b.4, 47a.5, 48b.9, 54a.10, 54b.1, 54b.5,
 55a.6, 55a.9, 55b.1, 55b.2, 55b.4, 59a.7, 59a.8,
 59a.(1).5, 105a.5, 107a.8, 144a.10, 152b.6,
 163b.9, 166b.4, 184b.10, 200a.1, 204a.11, 206b.7
 k.up 39b.9, 39b.12, 41a.2, 41a.8, 52a.7, 57a.12,
 59a.(1).5, 90a.5, 109b.7, 118a.5, 122b.1, 125b.3,
 139a.9, 149b.8, 152b.9, 164a.4, 165b.4, 165b.5,
 166b.1, 189b.10, 200a.5
- kayşum (كَيْشُومٌ): marsama denilen ot

- k.43b.3
 kaz (کاز)
 kaz yağı(n): kaz yağı
 k.a 120b.10
- kazı-(کاز -): yontmak, ufak parçalar halinde sıyırmak
 k.1r 113b.7
 k.1rlar 106a.12, 106a.13
 k.yalar 97b.9, 99b.12, 102b.6, 102b.7, 105b.1,
 105b.3, 105b.5, 105b.12, 106a.2, 106a.7, 108a.7,
 108b.5, 113b.7, 123a.13, 123b.4, 147b.5
 k.yıp 140b.11
 k.yup 178a.11
- kazı T- (کاز -): kazıtmak, tıraş etmek
 k.alar 60a.11, 152a.8
 k.up 59a.13
- kazımak (کازم): kazımak, traş etmek
 k.105b.4, 108a.5, 108b.7, 108b.8
 k.da 108a.6
 k.dan 106a.10, 108b.10,
- kazın- (کازن): traş edilmek soyulmak
 k.mış 38b.4
 k.sa 162a.3
- kazınmak (کازنم): traş edilmiş, soyulmuş olmak
 k.105 b.5
- kebce (کبجی): kepçe, sıvı bir maddeyi almaya yarayan
 çukur ağızlı, saplı eşya
 k.sile
- kebere (کبره): kebere gebere otu, kedi tırnağı
 kebere dibi kabı: kebere bitkisinin kökünün kabuğu
 k.43a.10
- kebiruğa (کبره غا): onun büyüklüğü
 k.200a.10
- keçi (کچی): keçi
 keçi eti : keçi, oğlak eti
 k.16a.4

yaban keçisi ödi: yabani keçinin ödü

k.171b.9, 186a.2

kef (كَفْ): köpük, sıvı üzerinde kaynatılma esnasında oluşan, çoğu kere ayıklanması uygun görülen köpüğe benzer madde

k.i 163b.2

k.in+Ø 37b.10, 90a.5, 164a.4

kef-i deryā: Deniz köpüğü, hafif ve beyaz bir taş olup marangozluk gibi şeylerde kullanılır.

k. 153a.7, 206a.8, 207a.11, 212a.9

kehḥāl (كَهَّال): göz hekimi

k.32b.8, 103b.11, 104a.10, 104a.13, 148b.7, 169a.6 187a.4

k.e 61a.3, 66b.13, 187a.7

k.lar 103b.2, 135a.4, 135a.7, 135b.12, 136b.11, 174b.6

k.ları 208a.2

kehriba (كَهْرِبَا): kehribar, süs eşyası yapımında kullanılan fosilleşmiş reçine

k.138b.12

keklik (كَكْلِك): keklik, sülüngillerden güvercin büyüklüğünde tüyü boz, ayak ve gagaları kırmızı, eti lezzetli bir kuş

keklik eti: keklik eti

k.16b.11, 44b.12

keklik ödi: keklik ödü

k.186a.2

kelām-ı kadīm (كَلَامٌ قَدِيمٌ): Kur'an-ı Kerim

k.inde 3a.12, 19b.5

kelām-ı külli (كَلَامٌ كُلِّي): süzün tamamı

k.108b.10

kelem (كَلَم): lahana, bir çok türü bulunan sebze

k.203b.4

kelem tohumı: kalem sebzesi tohumu

k.58b.(1).6

- keler (كَلَرٌ): bir tür kertenkele
 keler boku: kertenkele boku, pisliği
 k.163a.3, 163b.6, 171b.10, 173b.9, 205a.8, 207a.11,
 211b.4, 22a.9
 k.dur 77a.1
- kelimat (كَلِمَاتٌ): kelimeler, lakırdılar, sözler
 k.a 2a.5
- kem (كَمٌ): fena, kötü, bozuk
 k.67a.11
- kemāl-i şuret (كَمَالٌ صُورَةٌ): yüz, surat olgunluğu
 k.ine 110b.7
- kemiyyet (كَيْفِيَّةٌ): miktar, sayı, nicelik
 k.196b.10
 k.dan 196b.10
 k.ile 192a.2, 192a.3, 194a.11, 195a.11
 k.ün 197a.8
- kemmün (كَمُونٌ): kimyon, yemeklere konan-bahar
 k.80a.13, 94a.6, 94a.9, 141b.1, 141b.6, 149b.3,
 149b.12, 149b.12, 155b.3.
- kemnun (كَمْنُونٌ): bkz. kemnun, kimyon
 k.93b.11, 111a.2
 k.1 138b.4
 k.11a 95b.4, 108a.8
- kemrek (كَمْرَكٌ): kötüce, kötüye yakın
 k.170b.10
- kemter (كَمْتَرٌ): hakir, itibarsız; eksik, noksan
 k.140a.5
- kenar (كِنَارٌ): kuytu kıy, yan taraf
 k.a 23a.13, 195a.7
 k.ına 23a.6, 23a.10, 64b.5, 64b.9, 65a.2, 65a.5,
 65a.11, 66a.13
 k.ında 157a.9
 k.indan 148b.10
 k.ları 102b.9, 113a.1, 148b.9, 148b.9, 170b.13,
 174b.8, 174b.9, 192b.8

k.larına 119a.3, 124a.8

k.larından 178a.2

k.larını 62a.1, 66a.6, 93.b.2, 115b.7

kencud (کَجُود): (aslı: küncüd) yeşil susam

k.10a.9

kendene (کَنْدَنَه): pırasa, zambakgillerden sapından yararlanan çok yıllık kış sebzesi

k.44b.11,

kendene şuyı: pırasa suyu

k.la 185a.4

kene (كَنْه): kene otu

k.48b.6

kene yağı: kene yağı

k.n+0 48b.13

kend (كَنْد): şeker

k.ile 41b.1

kepek (كَيْك): çeşitli tahıllardan elde edilen kabak, kepek

k.113a.10

k.i 88a.4

kerkes (كَرْكَس): akbaba, leş yiyen yırtıcı büyük kuş

kerkes ödi: akbaba ödü

k.171b.13

kerkese ödi: Bkz. kerkes ödi

k.ni 98a.2

kerefüs (كَرْفَس): kereviz, maydanozgillerden, kökleri ve yaprakları sebze olarak kullanılan bitki

kerefüs dibi: kereviz kökü

46b.6

kerefüs dibi kabı: kereviz kökü kabuğu

k.48b.7

kerefüs şuyı: kereviz suyu

k.la 48a.9

kerefü tohumı: kereviz tohumu

k.41a.7, 42b.10, 45b.10

keremid (كَرَمِيد): kiremit
k.130b.11, 153b.7

keret (كَرَات): kerne, sefer, kez
bir kaç keret: bir kaç defa
k.155a.10

dört keret: Dört defa
k.163b.12

kereviyyā (كَرَوِيَّة): karaman kimyonu, karaman kimyonunun
yapıldığı bitki ve çekirdeği

k.44b.10

k.yıla 41b.2

kerret (كَرَرَات): Bkz. keret

dört biş kerret: dört beş defa

k.164b.5

kes- (كَس): 1. durdurmak, bitirmek, sindirmek,
iyileştirmek

k.e 153b.12

k.er 80a.7, 80a.12, 119b.11, 206a.10, 206b.6,
212a.6,

k.üp 207b:2

2. Kesmek, doğramak, biçmek

k.dügi 99b.2, 149b.9

k.dügince 149a.7

k.düklerinden 80b.2

k.e 99b.1, 149a.6, 149a.7

k.e.eler 59b.3, 86a.8, 93b.2, 95b.3, 111a. 1,
112a.6, 140b.3, 141b.1, 149a.11, 155b.3, 155b.10,
175b.5, 190a.10

k.mişler 94b.9

k.üp 95a.8, 95a.9, 95a.10

kesād (كَسَاد)

kesād ol-: yok olmak, kıtlaşmak

k.up 2b.10

kesāfet (كَسَافَت): sıklık, yoğunluk

k.10b.11

- k.i 198b.4
- kesb (كَسْب): bkz. eyle
- kesb eyle-: edinme, peydahlama, ortaya çıkma
- k.mye 12a.2
- k.r 11a.12
- kesb iT-: bkz. kesb eyle
- k.e 115a.11
- k.er 68a.9, 177a.3
- k.meye 27a.5
- k.üp 188a.4
- kesb olın-: çalışmak, kazanmış, edinmiş olmak
- k.a 18b.7
- kesici (كَسِي): k.162a.2
- kesif (كَشِيف): sık, yoğun
- k.6b.11, 7a.8
- k.dür 11a.8, 11b.12, 62a.2
- k.idür 17b.2
- kesil- (كَسِيل): 1. kesilmek, yırtılmak
- k.dügi 148b.9
- k.ecek 99b.5
- k.e 99b.8
- k.ecek 148b.10
- k.en 94a.7, 149a.8
- k.meye 148b.10
- k.miş 80a.4, 96a.6, 120a.9, 151a.2, 151a.3
- k.mişdür 151a.2
- k.üp 150a.2, 150b.13, 151a.1
- k.ür 162a.4
3. bitmek, ardı gelmemek
- k.meye 17b.8
- kesilmek (كَسِيل): kesilmiş olmak
- k.201b.8
- kesira (كَسِير): şam vb. yerlerde yetişen bir ağacın kökünden çıkan zamk cinsinden madde, kitre zamkı

k.38b.12, 42a.13, 42b.3, 42b.6, 73b.2, 80b.8,
 86b.3, 86b.8, 87b.1, 97a.8, 98a.11, 103a.13,
 105a.10, 131a.8, 131a.12, 132b.5, 133b.10,
 138b.10, 139a.5, 142b.11, 144b.4, 154a.13,
 154b.9, 158b.8, 159a.6, 184b.12, 185a.2, 190b.11,
 206a.12, 209b.13, 210a.5, 210b.8, 211a.1, 211b.12

kesmek (كَسَمَ): kesmek, yarmak k.den 86b.6

k.99a.12

k.den 106a.10, 148b.4

kesmeklik (كَسَمَكْلِك): kesme hali

k.ün 148b.4

kesret (كَثْرَت): çokluk, bolluk

k.den 119a.1

k.dendür 11a.9

keşf (كَشَف):

keşf idici: araştırmacı, bulucu

k.lerdür 1b.6

keşkab (كَشَاب): yoğurt kurusu, keş, kurut

k.11a 96a.5

keşt (كَشَط): kesmek, koparmak

k.140b.9

keşt iT-: fazlalığı kesmek, koparmak

k.eler 141a.13

kettan (كَتَان):

kettan bezi(n): keten bezi

k.1 54a.9, 55b.8

sovuk kettān bezi: sovutulmuş keten bezi

k.123b.10

yumuşak kettān bezi(n): yumuşak keten bezi

k.139b.6

kettān tohumu: Lifleri dokunmacılıkta kullanılan, mavi
 çiçekli, beş yapraklı bir bitki olan keten

bitkisinin tohumu, keten tohumu

k.8a.8, 92b.7

k.la 49a.6

k.n+0 209a.9

keyfiyyet (كَيْفِيَّة): nitelik, durum; bir şeyin iyi veya kötü olma hali

k.87a.7

k.den 196b.10, 197a.4

k.i 87a.6, 87a.10

k.ile 192a.3, 192a.8, 194a.12, 195b.12

k.inden 165a.9, 193a.13, 197a.8,

keylus (كَيْلُوس): yemeklerin mide özüsüne karıştıktan sonra, bağırsaklardan geçerek içinde yağ damlacığı bulunan kanın ak hali (bkz. keymus)

k.30b.1

keymus (كَيْمُوس): bkz. keylus

k.165a.12, 173a.6, 177b.9

k.un 165a.9

keymūs māliḥ: tuzlu ak kan

k.165a.8

kez (كَز): Defa, kere yol

k.49a.3, 86a.7, 87b.7, 99a.5, 103b.8, 105a.13, 111a.6, 122a.5, 123a.4, 124b.2, 129a.2, 129a.3, 133a.2, 131b.2, 131b.2, 134a.12, 146b.6, 152a.8, 153b.13, 158a.6, 158a.8, 159b.2, 188b.3, 189a.4, 192b.10, 196a.4, 196b.1, 205a.9, 209a.6.

k.den 179a.3, 181b.2

ķıb-kızıl (كَيْبُ كَزِيل): kapkırmızı

ķ.8b.3, 137b.12

ķıdemi (كَيْدَمِي): başlangıcı olmayacak kadar eskilik

ķ. 1b.1

ķıl (كَيْل): vücudun çeşitli yerlerinde çıkan tüy, saç

ķ.80b.5, 98a.10, 98a.11, 98a.13, 98b.6, 98b.11, 99a.2, 99a.7, 99a.8, 99a.9, 99a.10, 100b.2,

181a.7

ķ.dan 98b.5

ķ.dur 26a.11

ķ.1 82b.9, 91a.1, 97b.9, 98b.5, 98b.6, 98b.10,
99a.4, 99a.6, 100a.7, 100a.8, 100a.12, 100b.3,
119a.9, 120b.12

ķ.ıla 99a.4, 141a.7

ķ.ından 98b.9, 98b.12

ķ.inı 83b.2

ķ.lar 97a.2

ķ.lara 96b.3

ķ.ları 97a.2, 100b.1

ķ.ların 117b.5

ķ.ın 83b.2, 96b.6, 97a.3, 97b.10, 97b.12, 98a.8,
98a.13, 98b.11, 98b.12, 98b.12, 98b.13, 99a.1,
99a.2,

ķıl bit-: ķıl çıkmak, vücudun çışitli bölgelerinden ķıl
çıkması

ķ.düğine 96b.1, 97a.7, 97b.4

ķ.düğini 84a.12

ķ.ecek 77a.8,

ķ.eydi 96b.7

ķ.meye 100b.2

ķ.miş 83b.2, 96b.3

ķ.ürmeye 100b.4

ķ.ürmez 98a.8

ķıllan- (- ٲٲ) : ķıl çıkmak
ķıl- (ٲٲ) : yapmak, etmek

ķ.alar 61a.11

ķ.ar 160b.12

ķ.up 32a.1

ķ.urlar 6a.7

Āadet ķıl-: alışkanlık haline getirmek

ķ.a 15b.4

- ayru kııl-: ayrı bırakmak
 kı.a 202a.2
- ictimā' kııl-: toplamak, bir araya getirmek
 kı.a 9a.7
- karâr kııl-: bir yerde durmak tesbit olmak
 kı.maz 59b.11
- tabi'î kııl-: normal hale getirmek
 kı.a 98a.11
- ulu cenāyet kııl-: büyük cinayet işlemek
 kı.mış 72a.9
- kılçık (کَلِج):
 arpa kılçığı: arpa başağının uç kısmında bulunan sert
 lifler
 kı.139b.7
- buğday kılçığı: buğday başağının uç kısmında bulunan
 sert lifler
 kı.139b.7
- kılıc (کَلِج): kılıç, uzun ve keskin savaş aleti
 k.5b.7
- kılıc zahmı: kılıç yarası
 k.176b.1
- k.ından 156a.1
- killet (کِلْت): azlık, kıtlık
 kı.ile 197a.3
- kılmıya (کَلْمِيَا): madenlerin toz haline gelecek kadar
 ufaltılmış hali
 kı.74b.13, 83b.9, 85b.12, 107a.11, 107b.2, 154b.5,
 159a.5, 163b.3, 186a.11, 204b.5, 211a.3,
 kı.dur 73a.8, 74b.9
- altun kıılmıyası: altın tozu, altın zerresi
 kı.90a.11, 97b.6, 106b.11, 131a.1, 139a.3, 142b.2,
 153b.4, 154a.12, 204b.1, 208b.7, 209b.4, 211a.9,
 211b.2
- kı.nı 119b.12
- kı.yıla 159b.12

- bakır kılmıyası:bakır tozu, bakır zerresi
 k.163a.12
- gümüş kılmıyası:gümüş tozu, gümüş zerresi
 k.97a.8, 106b.8, 106b.11, 111b.6, 131a.6, 142a.4,
 142b.2, 159a.7, 168b.10, 175a.6, 175a.9, 205a.13,
 208b.7, 209a.2, 210b.1
- kılmıya ı samg-ı arabi:toz haline gelmiş Arap zamkı
 k.159a.5
- kılmıya ı zehebi:bkz. altun kılmıyası
 k.205a.13
- kırāde (كِرَادَة): kırk ayaklı
 k. 117b.13
- kırādu'l-kelb: (كِرَادَةُ الْكَلْبِ): it kenesi
 k.97b.11
- kıraṅ (كِرَاك): kanar, kıyı, uç, sınır, çevre
 k.1 22b.1
 k.1arını 119b.13
- kırāt (كِيرَات): Orta büyüklükte beş arpa ağırlığında olan
 ve kuyumcular arasında kullanılan miskalin
 yirmi dörtte biri kadar bir ağırlık ölçüsü
 k. 206a.3, 206a.4
- kirdān (كِرْدَان):keneler, kene haşereleri
 k.91b.8, 117a.13, 117b.9
 k.un 117b.1
- kırk (كِرْك): kırk, kırk sayısı
 k.19a.13, 20a.6, 131a.8, 164a.3, 206b.9
- kırk altı: kırk altı sayısı
 k.54a.10
- kırk beş: kırk beş sayısı
 k.20a.7, 20a.8
- kırk dört: kırk dört sayısı
 k.90a.3

kırk ayaklu: iki yanında pek çok ayağı bulunan çiyandan daha küçük zararsız bir böcek

ķ.118a.1

ķ.yu 79b.1

ķırlaġuġ (كِرْلَاجُ): ķırlaġıġ geniş gagalı, ġatal kuyruklu küçük göçebe kuşu

ķırlaġıġ boķı: ķırlaġıġ pisliġi

ķ.163a.11

ķ.n+θ 163a.7

ķısa (كَسَا): ķısa, uzun olmayan

ķ. 94b.6

ķısacık (كَسِجَات): Boyu kısaca, boyu küçük

ķ.31a.12, 115b.10

ķısdur- (كَسَدَ): kıstırmak, sıkıştırmak

ķ.up 99b.6

ķısılmak (كَسِيلَ): ġapı ufalmak, bzşmek, falmak

ķ.dur 94b.2

ķ.liġı 94b.2

ķıs(ı)m (كَسِم): bölüm, kısım

k.dur 18a.2

ķismet (كَسِمَت): nasip, kader, talih; Allah tarafından takdir edilen şey

ķismet iT-: nasip olmak, talihe mazhar olmak

ķ.e 5b.12

ķ.p 4b.8

2. bölüm, kısım

ķ.i 29a.6, 29a.9

ķ.ini 26a.8

ķıř (كَشَش): ķıř mevsimi

ķ.114a.8

ķıřın (كَشَشِن): ķıř mevsimi zamanı

ķ.135b.7

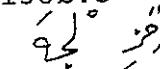
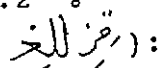

ķıř(ı)r (كَشِشِر): kabuk, deri

ķ.22b.10

ķ.dan 159b.13

- k.uñ 160a.5
 kışr-1 rümmāni'l-ḥāmiz (فِشْرُ رُمَانِ الْحَامِضِ): ekşi narın kabuğu
- ķ.83b.13
 kıvām (قَوَامٌ): her hangi bir sıvının kullanılacağı işte koyuluk ve yoğunluk durumu
- ķ.1 3a.11, 64a.7, 126b.5, 192a.12
 ķ. 1çün 87a.5
 ķ.içündür 86b.9
 ķ.ında 180a.12, 180b.9, 192a.8, 192a.9,
 ķ.ını 7a.12, 8a.2, 9a.1
 ķ.inuñ 160a.2
 ķ.uñ 192a.10
- ķivāma gel-: kıvamını bulmak, istenilen duruma geçmek, en müsait hale girmek
- ķ.ilecek 90a.5
- ķivāma getir-: istenilen duruma gelmesini sağlayacak işleme sokmak
- ķ.eler 37b.3, 37b.11, 37b.13, 59a(1).8, 90a.5
- ķiyāmet (قِيَامَتٌ): dünyanın sonu, bötün ölülerin dirilerek mahşerde toplanacakları zaman
- ķ.e 4a.10
- ķiyas (قِيَاسٌ): karşılaştırma, örnekseme
- ķ. da 72b.1
 ķ.ıla 72b.3
- ķiyās iT-: karşılaştırmak, mukayese etmek
- ķ.eler 161a.4
 ķ.de 195b.9
- ķiyfāl (قِيْفَالٌ): Baş damarı
- ķ.69b.10
- ķ.dan 40a.3, 54a.5, 93a.4, 105a.2, 112b.3, 113a.3, 114b.9, 129a.1, 138a.1, 146b.4, 147a.13, 155a.9, 156a.4, 158a.5, 158a.7, 170a.2, 171a.6, 198b.8
- ķiymet (قِيَمَتٌ): kıymet tut : değer bulmak

- kı.mışdur 2a.2
 kız (كِز): kız, dişi çocuk
 kı.20a.7, 20a.9
 kız oğlan: bakire kız, kız çocuğu
 kı.18a.12, 18b.9, 20a.4
 kız-(كِز -): ısınmak, ısı kazanmak
 kı.a 123b.8
 kızar- (كِز -): kızarmak, ısı neticesinde
 kırmızılaşmak pişmek
 kı.ar 112a.10
 kızart-: kızartmak, ateşte ısıtarak pişirmek
 kı.up 200a.3
 kızdur- (كِز -): ısıtmak
 kı.alar
 kızgın (كِز عِن): sıcaklık, ısı
 kı.1 123b.10
 kızıl (كِزِل): kırmızı, al; kırmızıya yakın
 kı.40a.4, 40a.6, 45b.4, 78a.10, 100b.6, 101a.2,
 102b..9, 104b.12, 108b.13, 109b.13, 110b.4,
 113a.1, 118b.6, 127a.7, 135a.2, 137a.9, 137b.4,
 138a.3, 141a.6, 145a.5, 145b.13, 146a.3, 146a.4,
 146a.7, 146a.9, 150a.10, 150a.13, 152b.12,
 153b.8, 155a.6, 155a.7, 156a.3, 157a.12, 157a.12,
 157b.1, 165a.13, 167a.12, 195b.13, 202b.6,
 202b.7, 202b.8,
 kı.dur 64a.8, 140a.6
 kı.sa 193a.5
 kızıl bögrülce: kırmızı bögrülce (bkz. bögrülce)
 kı.yile 47a.5
 kızıl bögrülce şuyı: kırmızı bögrülce suyu (bkz. bögrülce)
 kı.d.45a.10
 kızıl gül: kırmızı gül
 kı.38b.7, 42a.13, 55a.5, 56a.8, 58b(1).6, 60a.10,
 75a.4, 90a.12, 101b.4, 105a.10, 131a.10, 136b.1,
 147a.5, 173b.7, 184b.13

- kı.i 101b.2
 kı.ile 36b.1, 103a.3
 kıızıl gül düğmesi: kırmızı gül tomurcuğu
 kı.154b.3, 210a.4
 kıızıl gül suyu: kırmızı gül suyu
 kı.39b.9, 189b.10
 taze kıızıl gül yaprağı: yeni açmış kırmızı gül
 kı.168b.9
 kıızıl et: kırmızı, yağsız et
 kı.110b.3
 kıuru kıızıl kil: kıuru kırmızı kil toprağı
 kı.i 149b.7
 kıızıl mercimek: kırmızı mercimek
 kı.35a.8
 kıızıl şandal: kırmızı şandal bitkisi (bkz. şandal)
 kı.38a.3, 55a.2, 136a.9, 136a.12, 210a.4
 kıızıl üzüm: kırmızı üzüm
 kı.38a.10, 43a.6, 184b.9
 kıızıl üzüm: yaprağı: kırmızı üzüm yaprağı
 kı.1a 139a.10
 kıızıl zernih: kırmızı renkli bir zırnık çeşidi (bkz.
 zernih)
 kı.97a.9, 122b.11, 138b.11, 139a.7, 208b.11, 209b.6
 kıızıl zernih suyu: kırmızı zırnık suyu
 kı.138b.5
 kıızılca (): kırmızıya yakın
 k.25b.2
 kıızıllık: (): kırmızılık, kızarıklık
 kı.a 42a.4, 112a.13, 112b.11, 126a.13, 145b.7,
 155a.6
 kı.adur 68a.3
 kı.1 64a.9, 71b.6, 101a.4, 120a.8,
 kı.1nuş 169b.4
 kızmağ (): ısınmak, hararetli olmak
 kı.146a.10

kiberuha (كِبْرُهَا): onun büyüklüğü

k.194a.7

ki (): ki kibağlama edatı (bkz. kim)

1. yüklemelerden ve fiillerden sonra

k.2a.12, 3a.1, 3b.2, 33a.1, 43a.1, 81b.4, 108a.4, 125a.6, 126a.9, 131a.4, 132a.6, 132a.10, 133a.3, 134a.1, 134b.5, 135a.1, 135a.5, 135b.1, 135b.4, 135b.13, 136a.2, 136a.3, 143a.11, 143b.3, 143b.6, 143b.9, 145a.6, 151a.5, 151a.10, 151b.6, 151b.8, 151b.11, 152a.1, 152b.2, 152b.4, 152b.11, 153a.1, 154a.10, 157a.4, 157a.7, 157a.11, 157b.2, 157b.5, 157b.9, 157b.12, 160a.8, 160a.9, 160b.10, 161b.6, 165a.9, 166a.4, 166a.11, 166a.12, 166b.7, 167b.10, 167b.12, 169b.3, 169b.5, 169b.13, 170b.7, 170b.9, 171a.1, 173a.7, 178b.13, 179a.7, 179a.13, 180a.3, 180a.4, 180a.10, 181b.6, 182a.1, 182a.4, 182a.7, 182a.12, 183a.1, 183a.4, 183a.12, 183b.5, 183b.7, 183b.12, 184a.11, 187a.8, 188a.9, 191a.1, 192b.4, 192b.6, 192b.12, 193a.2, 193a.6, 193a.9, 193b.3, 194a.8, 194a.9, 194a.10, 194a.11, 194b.13, 195a.12, 195a.12, 196b.11, 197a.1, 197a.6, 197a.9, 197a.10, 197a.10, 197a.11, 197b.1, 198a.1, 199b.5, 199b.11, 201a.13, 209b.1

2. isimlerden sonra

k.2a.7, 3a.2, 3b.2, 5b.2, 5b.2, 6a.10, 15b.10, 16b.3, 20b.3, 22a.3, 24a.6, 24b.5, 25a.11, 29b.10, 61b.2, 61b.2, 69a.10, 72b.9, 117b.8, 114a.6, 116b.2, 129b.11, 145a.9, 146a.2, 150a.12, 158a.11, 194b.10, 162a.12, 165b.11, 166a.2, 181a.6, 186b.12, 187a.10, 190b.4, 202a.11,

k.194a.7

kifāyet (كِفَايَتُهُ): yetmek, kafi gelmek

k.186a.9

kifāyet eyle-: yetmek, kafi gelmek

k.meye 110 a.11

kifāyet iT-: yetmek, kafi gelmek

k.er 32a.7, 40b.9, 52a.10, 57b.3, 86b.10, 108b.9,
119a.6, 122a.9, 124b.2, 175b.1

k.meyecek 169a.1

kifāyet ol-: yeterli olmak

k.mazsa 95b.2

kīḡānis (كِيغَانِس): meşhur bir hekimin adı

k.43a.5

kil (كِل): yumuşak, yağlı, toprak türü

kil-i ermeni : Eczacılıkta kullanılan bir çeşit kırmızı

kil

k. 55a.3, 55b.3, 96a.4

k.le 138a.7

ķuru kıızıl kil: kurutulmuş, kırmızı kil

k.i 149b.7

kil-i maḡtum: limni adasında bulunan açık renkli çamur,
beyaz leke gidermekte kırmızısı ise ilâç
için kullanılır.

k. 175b.3

kilalık (كِلَالِك): saklayan, koruyucu

k.idür 24a.11

kim (كَيْم): 1. Soru zamiri, kim

k.3b.10

2. Bağlama edatı "kim" (bkz. ki) yüklemelerden ve fiillerden sonra

k.1b.6, 2b.4, 3a.5, 3b.7, 3b.9, 3b.11, 4a.1, 4a.3,
4a.7, 4a.11, 4b.4, 4b.8, 4b.12, 5a.4, 5b.13,
6a.8, 6a.11, 6b.5, 8b.6, 8b.10, 11a.5, 11a.11,
11a.13, 11b.8, 12a.1, 12a.2, 12a.10, 12b.3,
12b.4, 12b.10, 12b.11, 13b.1, 13b.6, 13b.10,
14a.3, 14ab.4, 14b.5, 15a.6, 15a.8, 17a.4,
17a.6, 17a.9, 17b.1, 17b.10, 17b.11, 18b.5,
20b.4, 20b.12, 21a.1, 21a.3, 21a.6, 21a.9,

22a.12, 23a.7, 23a.7, 23b.4, 23b.6, 23b.8,
23b.9, 24a.13, 24b.7, 25b.7, 26a.11, 26b.3,
26b.9, 28a.13, 29a.12, 30b.2, 30b.11, 32a.1,
33b.6, 33b.12, 35a.3, 35a.10, 39a.9, 40a.12,
40b.3, 40b.11, 42a.4, 44a.4, 44b.6, 45a.2,
45a.3, 46a.1, 47a.7, 47a.10, 47b.1, 48a.11,
49a.8, 49a.11, 49a.12, 49a.13, 49b.3, 51a.7,
52a.12, 53b.5, 53b.6, 53b.13, 54b.8, 56b.9,
56b.10, 56b.12, 58a.8, 59a(1).9, 59a(1).10,
59b.3, 59b.9, 59b.10, 59b.12, 60a.3,, 63a.10,
60a.12, 60b.1, 60b.3, 61a.3, 61a.10, 61a.13,
61b.2, 61b.7, 62a.13, 62b.4, 63b.3, 64a.1,
64a.4, 64b.8, 65b.8, 65b.13, 66a.1, 66a.3,
66a.8, 66a.13, 66b.12, 67a.1, 67a.3, 67a.6,
69a.3, 70a.1, 70a.8, 70b.8, 70b.10, 70b.11,
71a.6, 71a.11, 71b.12, 72a.12, 73a.2, 73b.9,
73b.10, 74a.13, 75a.6, 75a.10, 75b.4, 75b.7,
75b.11, 76a.4, 80b.11, 84a.3, 85a.12, 85b.4,
85b.9, 85b.11, 86a.10, 86b.12, 88a.2, 88b.11,
89a.5, 89a.7, 89b.4, 90a.3, 92a.3, 92a.6, 93a.9,
93a.13, 93b.2, 93b.5, 93b.6, 93b.7, 94a.11,
94b.2, 94b.6, 96a.1, 96b.7, 98a.10, 98a.12,
98b.12, 99a.2, 99a.5, 99a.10, 99a.12, 99b.2,
99b.8, 100a.8, 100b.9, 100b.10, 100b.12, 101a.5,
101a.6, 106b.1, 103a.8, 103b.3, 103b.4, 104b.1,
104b.11, 104b.13, 105b.3, 105b.5, 107a.9,
107b.8, 108a.12, 108b.6, 109a.1, 109a.12,
109a.13, 109b.2, 109b.12, 109b.13, 110b.10,
111a.5, 111a.12, 111b.7, 111b.11, 112a.2,
112a.7, 112b.12, 113a.7, 113a.13, 113b.1,
113b.10, 115a.5, 115a.8, 115a.13, 115b.2,
115b.8, 116a.4, 116a.12, 116b.7, 116b.8, 117a.3,
117b.2, 118b.5, 118b.9, 119a.1, 119a.6, 120b.12,
121a.3, 121a.5, 121a.7, 121a.9, 121b.5, 121b.7,
121b.11, 122b.2, 123a.12, 123b.4, 123b.11,

123b.12, 124a.1, 124a.3, 124a.5, 124a.11,
 124b.3, 124b.7, 124b.9, 125a.2, 127b.5, 128a.4,
 128a.7, 129a.6, 129b.9, 129b.12, 130a.1,
 130a.2, 131b.9, 132b.7, 132b.13, 134a.2, 134a.5,
 134a.7, 134a.13, 134b.2, 134b.6, 135a.7,
 135a.11, 135b.6, 135b.7, 136b.6, 136b.10,
 137a.9, 137a.11, 137b.3, 138a.6, 139b.8,
 139b.10, 140a.2, 140a.3, 140b.1, 141a.1,
 141a.11, 141b.3, 141b.4, 141b.7, 141b.8,
 141b.10, 141b.11, 141b.12, 142a.2, 143b.11,
 144a.6, 145a.7, 145b.6, 145b.8, 145b.12,
 145b.13, 146b.8, 146b.8, 146b.11, 147a.7,
 147b.4, 148a.12, 149a.1, 149a.12, 149b.9,
 150a.11, 150b.1, 151a.7, 151a.8, 151a.11,
 151b.1, 151b.3, 152b.10, 152b.13, 154a.7,
 154a.9, 155a.9, 155b.13, 156a.10, 158a.13,
 158b.1, 158b.3, 158b.10, 158b.12, 158b.13,
 159a.9, 159a.13, 159b.6, 159b.12, 160b.13,
 161a.4, 161b.3, 161b.12, 162a.12, 162b.1,
 162b.6, 162b.7, 163a.2, 164b.10, 164b.12,
 165a.1, 165b.3, 165b.6, 165b.8, 166b.2, 166b.5,
 167a.13, 167b.9, 168a.2, 168a.11, 169a.12,
 169b.1, 169b.8, 170a.3, 170a.8, 171b.1, 172a.6,
 172b.8, 172b.12, 174a.11, 174a.12, 174b.5,
 175b.2, 176b.12, 177b.12, 178b.3, 178b.10,
 178b.11, 178b.13, 180a.9, 180b.7, 180b.13,
 181a.10, 181b.10, 181b.11, 181b.13, 182a.12,
 183a.9, 183b.10, 184a.1, 184a.8, 184b.3, 184b.6,
 185a.8, 185a.8, 185b.12, 186b.5, 186b.9,
 187a.11, 187a.12, 187b.3, 187b.5, 187b.13,
 189a.3, 188a.4, 188a.11, 188b.1, 188b.2, 188b.3,
 188b.8, 188b.9, 188b.10, 189a.4, 189a.6, 189b.1,
 189b.3, 189b.9, 190a.4, 190a.5, 190a.9, 190a.12,
 190b.1, 191a.10, 192a.4, 192a.7, 192a.10,
 193a.5, 194b.8, 194b.8, 194b.12, 196a.6,

196a.11, 196b.5, 196b.7, 197a.2, 197a.7,
 197b.13, 198b.5, 198b.13, 199a.7, 199b.12,
 202b.8, 202b.13, 203a.10, 203b.1, 209a.4,
 209a.7, 210b.13

isimlerden sonra

k.1b.1, 1b.2, 1b.4, 2a.1, 2a.4, 2a.9, 2b.1, 2b.5,
 3a.3, 3b.4, 3b.6, 4a.8, 4a.9, 4a.13, 4b.1, 4b.2,
 4b.3, 4b.6, 5a.9, 5a.13, 5b.1, 6a.9, 6a.12,
 6b.10, 6b.12, 7a.6, 7a.9, 7a.10, 7a.12, 7a.13,
 7b.2, 7b.4, 7b.5, 7b.7, 7b.9, 7b.10, 7b.11,
 7b.12, 7b.13, 8a.1, 8a.2, 8b.4, 8b.8, 8b.9,
 8b.11, 9a.1, 9a.2, 9a.3, 9a.5, 9a.6, 9a.7, 9a.9,
 9a.11, 9a.12, 9b.1, 9b.2, 9b.3, 9b.4, 9b.7,
 9b.10, 9b.11, 9b.13, 10a.1, 10a.2, 10a.3, 10a.5,
 10a.6, 10a.8, 10a.10, 10a.11, 10a.12, 10b.1,
 10b.2, 10b.5, 10b.7, 10b.8, 10b.9, 10b.10,
 10b.12, 11a.1, 11a.2, 11a.6, 11a.10, 11b.8,
 11b.10, 11b.11, 12a.2, 12a.3, 12a.4, 12a.10,
 12a.11, 12a.12, 12a.13, 12b.1, 12b.2, 12b.5,
 12b.6, 12b.11, 12b.13, 13a.2, 13a.3, 13a.7,
 13a.9, 13a.10, 13a.11, 13b.1, 13b.10, 14a.5,
 14a.6, 14a.8, 14a.9, 14a.11, 14a.12, 14b.1,
 14b.4, 14b.8, 14b.9, 14b.10, 14b.13, 15a.3,
 15a.4, 15a.5, 15a.6, 15a.7, 15a.13, 15b.1,
 15b.3, 15b.4, 15b.11, 15b.12, 15b.13, 16a.1,
 16a.5, 16a.7, 16a.10, 16a.12, 16a.13, 16b.3,
 16b.5, 16b.6, 17a.2, 17a.5, 17a.6, 17a.8, 17b.4,
 17b.7, 18a.2, 18a.4, 18a.7, 18b.1, 18b.2, 18b.3,
 18b.5, 18b.6, 18b.7, 18b.8, 18b.11, 18b.13,
 19a.1, 19a.2, 19a.4, 19a.7, 19a.8, 19a.11,
 19a.12, 19b.9, 20a.2, 20a.11, 20b.5, 20b.13,
 21a.12, 21b.1, 21b.3, 21b.6, 21b.8, 21b.10,
 21b.12, 22a.2, 22a.3, 22a.5, 22a.7, 22a.9,
 22a.13, 22b.1, 22b.10, 23a.2, 23a.11, 23a.12,
 23a.13, 23b.2, 23b.5, 23b.10, 23b.12, 23b.13,

24a.1, 24a.2, 24a.3, 24a.4, 24a.8, 24a.12,
24b.2, 24b.13, 25a.5, 25a.8, 25a.9, 25a.12,
25b.2, 25b.5, 25b.10, 25b.11, 26a.2, 26a.3,
26a.9, 26b.1, 26b.2, 26b.6, 26b.10, 27a.1,
27a.2, 27a.4, 27a.6, 27a.7, 27a.9, 27a.11,
27b.1, 27b.4, 27b.5, 27b.10, 27b.13, 28a.2,
28a.4, 28a.5, 28a.6, 28a.8, 28a.9, 28a.10,
28a.11, 28b.2, 28b.3, 28b.4, 28b.5, 28b.11,
29a.2, 29a.3, 29b.2, 29b.3, 29b.4, 29b.5, 29b.6,
29b.8, 29b.12, 29b.13, 30a.2, 30a.4, 30a.6,
30a.7, 30a.9, 30a.12, 30b.1, 30b.6, 30b.7,
30b.8, 30b.10, 30b.13, 31a.4, 31a.5, 31a.7,
31b.3, 31b.5, 31b.6, 31b.8, 31b.10, 31b.11,
32a.3, 32a.6, 32a.7, 32a.8, 32a.9, 32a.10,
32b.2, 32b.3, 32b.8, 33b.7, 34a.3, 34a.7, 34a.9,
34a.10, 34a.11, 34b.4, 34b.6, 34b.7, 34b.9,
34b.10, 34b.11, 34b.13, 35a.2, 35a.13, 35b.7,
36b.7, 36a.3, 36a.7, 36a.12, 36b.4, 36b.7,
36b.9, 36b.13, 37a.10, 37b.6, 38b.2, 38b.12,
39a.2, 39a.5, 39a.10, 39a.11, 39b.1, 39b.11,
39b.13, 40a.8, 40b.4, 40b.7, 40b.8, 40b.10,
41a.9, 41a.10, 41b.13, 42a.2, 42a.5, 42b.9,
43a.4, 43a.8, 43b.1, 43b.6, 43b.11, 44a.5,
44a.12, 44b.1, 44b.4, 44b.11, 44b.13, 45a.1,
45a.6, 45a.7, 45a.9, 45a.13, 45b.1, 45b.10,
45b.11, 46a.5, 46a.13, 46b.1, 46b.11, 47a.1,
47a.2, 47a.9, 47a.11, 47b.2, 47b.3, 47b.7,
47b.12, 47b.13, 48a.1, 48a.5, 48a.11, 48a.13,
48a.13, 48b.1, 48b.3, 49a.6, 49b.2, 49b.7,
50a.8, 50a.11, 50b.2, 50b.3, 50b.5, 50b.11,
51a.1, 51a.4, 51a.9, 51a.10, 51a.12, 51b.5,
51b.6, 51b.8, 52a.4, 52a.8, 52a.13, 52b.3,
52b.8, 52b.13, 53a.1, 53a.8, 53a.9, 53a.10,
53a.13, 53b.4, 53b.9, 53b.12, 54a.2, 54a.3,
54a.8, 54a.10, 54b.6, 54b.11, 55a.1, 55a.3,

55a.10, 55b.9, 55b.11, 55b.13, 56a.1, 56a.3,
56a.6, 56a.9, 56a.11, 56b.6, 57a.1, 57a.3,
57a.11, 57b.4, 57b.6, 57b.11, 58a.2, 58a.5,
58a.10, 58b.2, 58b.2, 58b.5, 58b.5, 58b.6,
58b.8, 58b.(1).4, 58b.(1).5, 58b.(1).10,
59a.(1).1, 59a.(1).2, 59a(1).11, 59a.13, 59b.9,
59b.13, 60a.2, 60a.3, 60a.5, 60a.12, 60b.5,
60b.6, 60b.9, 60b.10, 60b.13, 61a.1, 61a.6,
61a.8, 61b.3, 61b.5, 61b.6, 61b.10, 61b.11,
61b.13, 62a.11, 62b.2, 62b.4, 62b.6, 62b.7,
62b.9, 62b.11, 62b.12, 62b.13, 63a.1, 63a.3,
63a.4, 63a.7, 63a.8, 63a.10, 63a.11, 63b.1,
63b.9, 64a.2, 64a.5, 64a.9, 64a.10, 64a.11,
64b.1, 64b.5, 65a.3, 65a.10, 65a.13, 65b.2,
65b.4, 65b.5, 65b.6, 65b.9, 65b.11, 65b.13,
66a.1, 66a.5, 66a.6, 66a.13, 66b.1, 66b.2,
66b.2, 66b.3, 66b.5, 66b.6, 66b.11, 66b.13,
67a.4, 67a.6, 67a.9, 67a.11, 67a.11, 67a.12,
67a.13, 67b.1, 67b.5, 67b.12, 67b.13, 68a.1,
68a.2, 68a.4, 68a.6, 68a.9, 68a.13, 68b.1,
68b.5, 68b.7, 68b.8, 68b.10, 68b.11, 68b.13,
69a.1, 69a.6, 69a.11, 69b.5, 69b.6, 69b.10,
69b.11, 69b.12, 70a.2, 70a.3, 70a.5, 70a.6,
70a.10, 70a.11, 70a.12, 70a.13, 70b.2, 70b.4,
70b.6, 70b.7, 70b.8, 71a.1, 71a.12, 71a.13,
71b.2, 71b.11, 71b.13, 72a.2, 72a.3, 72a.5,
72a.10, 72a.13, 72b.1, 72b.2, 72b.4, 72b.5,
72b.6, 72b.8, 72b.10, 72b.11, 72b.13, 73a.4,
73a.5, 73a.9, 73a.13, 73b.1, 73b.2, 73b.4,
73b.8, 73b.10, 73b.11, 74a.1, 74a.2, 74a.3,
74a.6, 74a.8, 74a.11, 74b.3, 74b.6, 74b.7,
74b.8, 74b.10, 74b.12, 75a.1, 75a.9, 75b.2,
75b.2, 75b.4, 75b.7, 75b.8, 75b.9, 76a.1, 76a.7,
76a.8, 76b.1, 76b.12, 77a.5, 77a.8, 77a.13,
78a.9, 78a.11, 78b.7, 80a.4, 80b.4, 83a.4,

83b.12, 85a.13, 85b.3, 85b.6, 85b.8, 85b.10,
86a.1, 86b.2, 86b.3, 86b.5, 86b.5, 86b.7, 86b.8,
86b.12, 86b.13, 87a.2, 87a.3, 87a.4, 87a.6,
87a.12, 87a.13, 87b.1, 87b.3, 87b.6, 87b.7,
87b.9, 87b.13, 88a.1, 88a.3, 88a.4, 88a.5,
88a.6, 88a.7, 88a.8, 88a.11, 88a.13, 88b.1,
88b.2, 88b.13, 89a.1, 89a.2, 89a.4, 89a.6,
89a.7, 89a.10, 89a.11, 89b.2, 89b.8, 89b.11,
89b.13, 90a.1, 90b.4, 90b.6, 90b.7, 91b.8,
91b.10, 92a.2, 92a.4, 92a.11, 93a.1, 93a.2,
93a.3, 93a.4, 93a.6, 93a.9, 93a.10, 93b.8,
93b.10, 93b.12, 94a.1, 94a.3, 94a.4, 94a.5,
94a.7, 94a.8, 94a.11, 94b.7, 94b.9, 95a.1,
95a.2, 95a.4, 95a.5, 95a.7, 95a.8, 95a.11,
95a.12, 95b.5, 95b.7, 96a.2, 96b.2, 96b.7,
96b.8, 96b.10, 96b.12, 97a.4, 97a.5, 97a.6,
97b.8, 97b.11, 98a.13, 98b.13, 99a.3, 99a.6,
99a.11, 99b.3, 99b.4, 100a.2, 100a.12, 100b.3,
100b.8, 101a.2, 101a.3, 101a.7, 101a.8, 101b.7,
102a.9, 102a.13, 102b.4, 102b.5, 102b.6, 102b.7,
102b.10, 103a.2, 103a.7, 103a.9, 103a.10,
103b.10, 103b.11, 103b.12, 104a.6, 104a.8,
104a.12, 105a.2, 105a.2, 105a.5, 105a.7,
105a.12, 105b.2, 105b.5, 105b.7, 105b.9,
105b.10, 106a.1, 106a.3, 106a.6, 106a.7,
106a.10, 107b.8, 107b.11, 108a.5, 108a.6,
108a.10, 108a.11, 108a.13, 108b.1, 108b.4,
108b.5, 108b.6, 108b.7, 108b.12, 108b.13,
109a.4, 109a.5, 109a.6, 109a.7, 109a.9, 109b.3,
109b.12, 110b.3, 110b.8, 111a.8, 111a.9,
111a.10, 111a.11, 111a.12, 111b.9, 112a.2,
112a.9, 112a.12, 112b.1, 112b.2, 112b.9,
112b.13, 113a.1, 113a.2, 113a.9, 113a.11,
113a.12, 113b.2, 113b.9, 114a.2, 114a.3, 114a.8,
114a.10, 114a.11, 114a.13, 114b.3, 114b.6,

114b.9, 115a.1, 115a.3, 115a.4, 115a.9, 115b.4,
115b.6, 115b.10, 116a.10, 116a.11, 116a.13,
116b.4, 116b.5, 116b.12, 117a.13, 118a.1,
118b.1, 118b.3, 118b.10, 118b.12, 119a.9,
119b.1, 120a.1, 120a.7, 120a.9, 120a.13, 120b.2,
120b.3, 124b.1, 124b.3, 124b.4, 124b.5, 124b.6,
124b.9, 124b.11, 124b.12, 125a.8, 125b.4,
120b.10, 121a.1, 121a.7, 121a.12, 121b.10,
121b.11, 122a.6, 122a.12, 122a.13, 122b.3,
122b.7, 123a.5, 123a.1, 123a.5, 123a.8,
123a.10, 123a.12, 123a.13, 123b.1, 123b.2,
123b.4, 123b.5, 123b.6, 123b.10, 124a.4, 124a.7,
126a.10, 126b.2, 127a.6, 127a.8, 127a.10,
127a.12, 127b.1, 127b.2, 127b.3, 127b.5, 127b.6,
127b.9, 127b.11, 127b.12, 128a.6, 128a.9,
128a.10, 128a.12, 128b.1, 128b.2, 128b.4,
128b.5, 128b.6, 128b.7, 128b.11, 128b.12,
129a.2, 129a.3, 129a.5, 129a.13, 129b.2, 129b.9,
129b.10, 130a.6, 130a.9, 130a.10, 130a.11,
130a.13, 130b.2, 131b.2, 131b.4, 131b.8, 131b.9,
131b.12, 131b.13, 132a.2, 132a.8, 132a.11,
132b.6, 132b.8, 132b.11, 133a.5, 133a.6, 133a.7,
133a.8, 133a.9, 133a.13, 133b.6, 133b.7, 133b.8,
133b.9, 134a.1, 134a.3, 134a.3, 134a.8, 134a.10,
134b.1, 134b.3, 134b.4, 134b.7, 134b.8, 134b.12,
135a.1, 135a.9, 135a.10, 135b.8, 135b.9,
135b.10, 135b.11, 136a.5, 136a.8, 136b.3,
136b.7, 136b.12, 136b.13, 137a.4, 137a.13,
137b.6, 137b.6, 137b.7, 137b.10, 137b.13,
138a.1, 138a.4, 138a.7, 138b.3, 138b.8, 139a.1,
139a.2, 139a.3, 139a.6, 139b.2, 139b.5, 139b.12,
140a.5, 140a.6, 140a.8, 140a.10, 140b.3, 140b.6,
140b.7, 140b.11, 141a.i, 141a.2, 141a.5,
141a.13, 141a.13, 141b.4, 141b.10, 141b.11,
143a.11, 143b.6, 143b.10, 143b.12, 143b.13,

144a.1, 144a.3, 144b.12, 145a.3, 145b.5, 145b.6,
145b.9, 146a.11, 146b.4, 146b.13, 147a.8,
147b.2, 147b.3, 147b.10, 148a.4, 148a.6,
148a.10, 148b.3, 148b.4, 148b.9, 149a.8, 149a.9,
149b.1, 149b.6, 150a.1, 150a.6, 150a.13, 150b.8,
150b.10, 150b.12, 151a.1, 151a.2, 151a.3,
151b.5, 151b.7, 151b.10, 151b.12, 152a.2,
152a.4, 152a.5, 152a.8, 152a.10, 152a.12,
152b.1, 152b.6, 152b.13, 153a.3, 153a.6, 153a.9,
153a.11, 153b.2, 153b.6, 153b.10, 153b.11,
154a.2, 154a.7, 154b.2, 154b.11, 155a.11,
155b.8, 156a.4, 156a.5, 156a.7, 156a.9, 156b.13,
157a.2, 157a.13, 157b.1, 157b.3, 158a.3, 159a.1,
159a.2, 159a.4, 159a.8, 159a.11, 159a.12,
159b.3, 159b.8, 159b.10, 160a.3, 160a.6,
160a.10, 160b.1, 160b.4, 160b.6, 160b.11,
161b.9, 161a.2, 161a.4, 161a.5, 161a.6, 161a.8,
161a.12, 161b.1, 161b.4, 161b.13, 162a.8,
162b.2, 162b.5, 162b.10, 163a.10, 163b.5,
162b.12, 162b.13, 163a.1, 163b.13, 164b.1,
164b.6, 164b.11, 165a.2, 165a.11, 165b.10,
166a.6, 166a.8, 166b.8, 166b.9, 166b.12, 167a.1,
167a.3, 167a.7, 167a.8, 167a.10, 167a.11,
167b.2, 167b.3, 168a.5, 168a.9, 168b.3, 169a.5,
169a.6, 169a.12, 169b.10, 169b.11, 169b.12,
170b.4, 170b.6, 170b.10, 170b.11, 171a.5,
171b.2, 171b.3, 171b.4, 171b.5, 172a.5, 172a.11,
172b.3, 172b.4, 172b.6, 172b.13, 173a.6, 173a.8,
173b.1, 173b.2, 174a.2, 174b.5, 174b.7, 174b.9,
175a.9, 175a.13, 175b.1, 175b.2, 175b.3, 175b.5,
175b.8, 175b.11, 176a.1, 176a.3, 176a.4, 176a.6,
176a.8, 176a.11, 176b.1, 176b.2, 176b.7,
176b.10, 176b.13, 177a.1, 177a.2, 177a.11,
177b.9, 177b.11, 178a.5, 178a.8, 178a.9, 178b.1,
178b.2, 178b.3, 178b.5, 179a.2, 179a.7, 179a.8,

179a.10, 179b.3, 179b.6, 179b.8, 179b.12,
 180a.1, 180a.3, 180a.5, 180a.11, 180b.2, 180b.5,
 181a.1, 181a.10, 181a.13, 182b.4, 182b.10,
 182b.12, 183a.1, 183a.12, 183b.4, 183b.5,
 184a.4, 184a.5, 184a.6, 185a.11, 185b.3, 185b.5,
 185b.10, 186a.5, 186a.1, 186a.10, 186b.7,
 186b.13, 187a.1, 187b.6, 188a.2, 188a.6, 188a.8,
 188b.4, 188b.7, 188b.13, 189a.4, 190b.6, 190b.8,
 191a.1, 191a.2, 191a.3, 191a.7, 192a.2, 192a.3,
 192a.6, 192a.7, 192a.9, 192a.11, 192a.12,
 192b.3, 192b.6, 192b.7, 192b.9, 192b.10, 192b.11,
 192b.13, 193a.2, 193a.2, 193a.3, 193a.7, 193a.9,
 193a.13, 193b.1, 193b.6, 193b.7, 194a.12,
 194a.13, 195a.6, 195a.8, 195a.10, 195a.11,
 195b.3, 195b.4, 195b.7, 195b.8, 195b.11, 196a.1,
 196a.4, 196a.6, 196a.7, 196a.13, 196b.2, 196b.3,
 196b.10, 197a.3, 197a.4, 197a.5, 197.12, 197b.4,
 197b.9, 197b.10, 197b.11, 197b.12, 198b.1,
 198b.2, 198b.6, 198b.8, 198b.9, 198b.13, 199a.2,
 199a.9, 199a.13, 199b.7, 199b.9, 199b.10,
 200a.12, 200a.13, 200b.5, 200b.11, 201a.1,
 201a.12, 202a.5, 202a.8, 202b.2, 202b.4, 202b.6,
 202b.7, 202.8, 203a.1, 203a.6, 203b.12, 204a.7,
 2204a.11, 204a.13, 204b.10, 207a.6, 207a.9,
 207b.4, 207b.7, 207b.9, 208a.2, 208a.6, 208a.7,
 208b.2, 209a.1, 209a.5, 211b.2, 212a.6,

gāh kim: bazan, bazan ki

k.202a.7

her gāh kim: her ne zaman ki,

k.37a.6, 67b.5, 67b.7, 67b.10, 95a.3, 149a.7,
 161a.10, 161b.12, 162a.1, 162a.5, 168a.11,
 170a.13, 170b.11, 176b.9, 193a.11, 195a.3,
 195a.4, 195b.2, 195b.6, 196a.8

güya kim: sanki, zannettik ki

k.165b.11

her kim: her hangi biri ki

k.109b.11

her ne kim: her ne ki, her neyi ki

k.26a.13

kaçan kim: durumunda, şayet

ķ.13a.5, 19b.8, 31a.10, 31a.11, 48b.2, 58b.(1).1,
66a.11, 99a.7, 105b.4, 110a.13, 111b.13, 125a.3,
121b.12, 131a.5, 145a.6, 161b.10, 161b.11,
170b.13, 171a.9, 177b.13, 178a.3, 195a.7, 195b.9,
198a.12, 198b.3, 198b.5, 199b.3, 200b.8, 201a.2

mādām kim: madem ki, o halde

k.15a.3

meğer kim: meğer ki, oysa ki

k.12a.1, 19a.10, 58a.5

ne kim: her ne, her hangi

k.34a.4, 52a.3, 52b.3, 57a.5, 58a.4, 74b.9, 75a.8,
89b.3, 95b.9, 108b.9, 109b.1, 118b.8, 120b.6,
122a.2, 127b.8, 129a.12, 146b.6, 155b.12, 161b.8,
165b.4, 180b.8, 186b.11, 193a.1, 201b.8, 201b.9

şöyle kim: o durumda ki, şu şekilde ki

k.2a.7, 2a.10, 5b.10, 6a.9, 8a.5, 16a.6, 18a.8,
19b.4, 21b.2, 21b.10, 24b.11, 26a.4, 26a.7,
31b.1, 36b.1, 36b.9, 37a.6, 37a.13, 38a.7,
39b.8, 41a.11, 42a.8, 43a.3, 44a.7, 45a.11,
45b.4, 55a.11, 57a.13, 58b.13, 59a.7, 60a.4,
62b.5, 63a.10, 64a.3, 64b.3, 69b.12, 72a.6,
73b.3, 86a.4, 86a.7, 86a.9, 86b.12, 87a.9,
87b.8, 88b.7, 88b.9, 90a.13, 93a.13, 93b.10,
94a.2, 94b.10, 98b.3, 98b.11, 98b.13, 99b.6,
100a.12, 102b.13, 103a.4, 105b.11, 106a.2,
106a.4, 108a.7, 109a.10, 110b.6, 111a.1, 111a.5,
114b.4, 115b.11, 116b.12, 119b.13, 124b.2,
123b.8, 124a.9, 128a.8, 128b.13, 131b.10,
132b.9, 139a.6, 140a.1, 140b.10, 141b.2,,
143a.13, 144b.2, 147a.7, 148b.5, 148b.9, 150b.4,

152a.6, 152b.7, 153a.13, 153b.8, 155b.1,
 159a.13, 160a.4, 162a.3, 162b.8, 164b.2, 169b.2,
 172b.8, 175a.2, 177b.2, 177b.6, 177b.7, 178a.2,
 178b.7, 178a.2, 187a.5, 187a.13, 187b.2,
 187b.11, 189b.7, 189b.12, 191a.4, 191a.4,
 195a.5, 195b.5, 198b.2, 203a.8, 209a.111

şöyledür kim: bu şekildedir ki, bu durumdadır ki

k.4b.6, 12b.7, 41b.11, 48b.2, 64b.11, 70b.8, 73a.7,
 98a.11, 98b.9, 99b.9, 100b.5, 115a.6, 115a.12,
 128b.5, 128b.11, 133b.5, 146a.7, 160b.8, 165b.10,
 166a.9, 174a.6, 180b.10

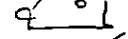
zirā kim: çünkü, sebebiyle

k.20a.13, 28a.3, 30b.8, 182b.6

kimi (): bazısı,, kimisi

k.25a.4, 25b.2

k.si 100a.9

kimse (): kişi, kimse

k.14b.8, 15b.4, 16a.1, 16a.3, 18a.3, 18a.8, 35a.13,
 58a.9, 59a.1, 100b.12, 177b.6, 194b.13, 196b.7

k.de 135b.1

k.ler 5a.9, 27b.9, 137a.13, 191a.10, 199b.7,

k.lerde 60a.12, 60b.13

k.lere 6a.8, 43a.4, 45b.11

k.lerün 5a.6

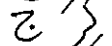
k.nün 13b.1, 15a.10, 38b.11, 137a.12, 139b.2,
 194b.11,

k.ye 14b.7, 24a.4, 44b.4

kine ():

kine yağı: kene otunun yağı

k.la 58b.12

kirec (): kireç; kükürt dioksit maddesini ihtiva eden, beyaz renkte ve alçıya benzer bir tür boya

ağ kireç: beyaz kireç

k.181a.3

söyünmedük kireç: sönmemiş kireç

k.100a.4

kirlü (كِرْلُو): kirli, kir, pislik tutmuş

kirlü karha: kirli çıban

k.157b.12

kirm (كِرْم): kurt, böcek

k.31a.6

kirpi (كِرْبِي): kirpi, derisi dikenli memeli bir hayvan

kirpi ödi: kirpinin ödü

k.le 98a.2.

kirpük (كِرْبُكْ, كِرْبُكْ): kirpik ,göz kapaklarının ucunda bulunan koruyucu kıllar

k.94b.3, 95b.13, 98a.12, 98b.10, 102b.9, 102b.10,
113a.9, 113a.10, 113b.6, 115b.10, 118a.3, 118a.5,
118a.7, 118a.10, 118a.11, 119a.11, 120a.6,
120a.13

k.e 81b.8

k.i ^{61b.7} 85a.5, 99a.11, 119a.9, 120a.11

k.ler 78b.1, 98b.8, 116b.7, 117a.13, 117b.10,
118b.4, 135a.2, 147b.11, 209b.8, 210a.8

k.lerde 96b.2

k.leri 79a.7, 80b.9, 82a.1, 82b.9, 84b.11, 102b.10,
112b.13, 119b.3, 119b.11, 120a.12, 120b.7,
120b.8

k.lerün 79a.2, 81b.4, 117b.6

k.ün 96b.2, 100a.8, 100a.10

k.üne 76a.4

kirpük aġar-: kirpik beyazlaşmak, aklaşmak

k.dıġınun 91b.10, 120b.2

kirpük dökül-: kirpik dökülmesi

k.dügine 118a.13

k.üp 118b.5

k.ür 118b.1, 118b.2

kisb (كِسْب):

kisb iT*:almak, kazanmak (bkz. kesb iT-):

k.e 27a.3
 kişnic (كَشْنِج): kişniş; tüysüz yaprakları maydanozu
 andıran, yaklaşık yarım metre boyunda, mavi
 çiçekli bir ot

k.110b.13

k.le 49b.10

ķuru kişnic: kurutulmuş kişnic

k.36a.13, 49a.6, 58a.11, 60a.10

yaş kişnic: taze kişnic

k.51a.5, 101b.1, 131b.6, 167b.7

yaş kişnic suyu: taze kişnic usaresi

k.la 139a.8

kitāb (كِتَاب): kitap

k.2a.6

k.ında 179a.13

k.lar 4b.13

k.larda 95a.9

k.ında 104a.13

k.ıñ 12a.8

ķo-(كَوْ - قَوْ): 1. müsaāde etmek, imkân tanımak

ķ.maya 131b.11

ķ.mayalar 115b.8

ķ.maz 7b.3, 10a.8, 65b.13, 66a.1, 66a.3, 121b.11,

ķ.mazdı 116a.12

2. eklemek, ilâve etmek

ķ.mamak 148a.5

ķ.larsa 122a.1

ķ.salar 122a.3

3. terk etmek, bırakmak

ķ.maz 10a.2, 188b.9

ķ.rlar 47a.3

ķ.rlarsa 48b.12

ķoĥu (كَوْحُو): koku

ķ.sı 53b.10

ķoĥula- (كَوْحُول): koklamak

- k.ya 96b.1
- koğu (كُوْغُو): koku, ıtır
 ę.27b.12, 27b.13
 ę.ları 50b.12
 ę.larıla 146b.7
 ę.larından 52b.9
- yaramaz koğu: Yaramaz, hoş olmayan koku
 k.56b.13
- koğulu (كُوْغُلُو): koğulu, koku yayan, kokan
 ę.161a.5
- koğ (كُوْغُل): kol, omuzdan ele kadar uzayan organ
 ę.dan 93a.4
- koğak (كُوْغَاك): koğak, bırakmak
 ę.71b.8, 94a.5, 95b.6, 96a.7, 96a.11, 122a.9,
 122a.13, 123a.2, 125b.4, 152b.8, 189a.1, 190a.1
 ę.dan 158b.2
- koğalık (كُوْغَالِيك): bırakma, koyma hali
 ę.3a.1
- koğ-(كُوْغَز): 1. bırakılmış, yerleştirilmiş olmak
 ę.mışdur 30b.10
 ę.ılmışdur 23b.3
 ę.ulmuşdur 2b.6, 24a.10, 28b.5, 30b.13, 31b.2,
 32a.13,
 ę.ılıp 30a.11
- koğak (كُوْغَاك): sağ veya kirpik aralarında olan kepek
 ę.113a.10
- koğ (كُوْغ): koğmak, çıkmak, ayrılmak
 ę.a 123b.13
 ę.acak 68a.2
 ę.ar 51b.8, 72a.2, 74a.2
- koğar- (كُوْغَار): koğarmak, bir yerden söküp çıkarmak
 ę.alar 65b.10, 97b.9, 98b.5, 98b.7, 140b.9
 ę.sa 80b.5
 ę.up 100b.1, 100b.3
 ę.ur 47b.3, 79a.7, 79b.4, 83b.2

ķ.alar 37b.3, 85b.5, 105a.6, 105a.8, 122b.2,
123b.9,

ķ.up 41a.7, 133a.2, 153b.13, 170a.2

3. **bir muameleye tabi tutmak**

ķ.a 98b.3

ķ.alar 123b.11, 145a.12, 145b.2, 162b.8, 188a.9

4. **şürmek, dökmek, bulştirmek**

ķ.alar 35b.3, 44a.12, 44b.3, 123a.3, 132b.13,

152b.7

ķoymaq (قَوَيْفَ): eklemek, ilave etmek

ķ.89b.10, 104a.12

ķoyul- (قَوَيْلَ -): üzerine bırakılmak, eklenmek

k.mışdur 111a.12, 115a.5

ķoyu (قَوَيْرَ): 1. renk olarak açık olmagan, siyaha yakın

ķ.41b.10

2. **yoğun, akışkanlığı oz olan**

ķ.44a.12, 148a.12

ķoyurak (قَيْوَرَاك): daha koyu, koyuca

k.44a.8, 130b.1

ķoyun (قَيْوَيْنَ): koyun

ķoyun eti: koyun eti

ķ.dür 14b.13

ķoyun öygeni: koyun akciğeri

ķ.ni 202b.9

ķoyun yünjü: koyun yünü

ķ.171a.13

ķoz (قَوَز): ceviz

ķoz içi: ceviz içi

ķ.ni 121b.13, 122a.1

ķoz yağı: cevizden çıkarılan yağ

ķ.la 45a.1, 137a.1

ķöhne (كَيْنَه): eskimiş, yıllanmış

ķ.140b.6

ķök (كَوَاك): kök, bitki vs. kökü, dip

k.lerdür 11b.11

- idhîr köki: (aslı izhir) bataklık sazının kökü
k.48b.7
- mārūl köki: süsen köki, susam çiçeği kökü
k.46b.6, 139a.13, 140b.1
k.1e 44b.3
- tut köki: dut ağacı kökü
k.nün 57a.7
- sebelün köki: gözde oluşan perdenin dibi
k.150a.2
- tütenün köki: gözde çıkan arpacığın kökü, dipi
k.nden 111a.2
- zufrenün köki: tırnağın dibi
k.141b.8
- kök nar (كوكنا): köknar, çamgillerden yüksek bölgelerde yetişen, iğne yaprakları kısa yassı olan, reçineli bir orman ağacı
köknar içi: köknar çamı meyvesinin içi
k.ni 51b.13
- kömür (كور): kömür, kömür ateşi
k.120a.1, 139b.12
- köpük (كور):
deniz köpüğü: lüle taşı
k.90a.9, 102a.1, 107a.4, 142a.6, 142b.1, 163b.6,
164a.8, 204b.8, 211b.3
k.ile 108a.7
k.n+Ø 98a.7
- sırça köpüğü: sıvı haldeki camın köpüğü
k.163a.4, 163a.11, 163b.6
- köpüklen- (كورلن): sıvılaşılarak hava kabarcıkları oluşmak
k.üp 199a.5
- kör (كور): kör, göremeyen, ama
kör iT-: körleştirmek, göremez hale getirmek
k.er 80b.10
- körlik (كورلي): görememe, körlük hali

k.ün 199a.12
 köşe (كوشه): iki sathın kesiştiği yer, uç, kenar

k.158b.1

k.leri 211b.6

k.lerinde 108b.12

k.si 70a.4, 93b.6

k.since 149a.10

k.sinde 78b.3, 90b.3, 91b.13, 109a.12, 121a.2,
 124b.9, 124b.10, 124b.11, 125a.9, 134a.2,
 139b.13, 145a.7, 150a.7, 155a.7, 158a.10,
 158a.13, 189a.9,

k.sinden 107b.10, 140a.4, 143a.13, 148b.13, 149a.2,
 149a.6, 155a.8, 155b.1, 172a.5, 187b.4, 198b.9,
 k.sindeki 125a.7, 125a.9, 141a.5, 150b.13, 151a.8,
 152b.1

k.sindedür 141a.3

k.sine 88b.6, 90b.5, 132b.12, 152b.5, 158a.12,
 187b.3

k.sinün 125a.2, 152a.1

k.ye 88b.7

kuşret (قُوْرَت): güç. kuvvet, iktidar

k.i 21a.7

k.ile 19a.5

k.ini 21a.3

kuhl (كحل): göze çekilen sürme, göz ilacı

k. 163b.13

k.ler 81b.13

kuhl-i ağber: toz, ince sürme

k.159b.4

şıfat-ı kuhl: sürmenin özelliği, niteliği

k.207a.9, 207b.4, 207b.7, 207b.9, 207b.12, 208b.2,
 212a.6

şıfat-ı kuhl il benefseci:menekşe sürmesinin özelliği
 tarifi

k.205b.10

kuḥlu'l-benefseci-aḥer: diğer bir çeşit menekşe sürmesi

k. 206a.1

sıfat-ı kuḥlu'l-beyaz:beyaz sürme tarifi

k.20b.a.8

sıfat-ı kuḥlu'l-dem'a: gözyaşı sürmesi özelliği

k.206b.13

sıfat-ı kuh-i ebu sindi:Ebu Sindi'nin yaptığı sürmenin tarifi

k.205b.6

kuḥl-i isfehānī: isfehan sürmesi

k.142b.1, 175b.6

kuḥl-i mücerreb: denenmiş, bilinen sürme

k.130b.10, 206b.6

sıfat-ı kuḥlü's-sumak:sumak sürmesi tarifi

k.207b.2

sıfat-ı kuhlu'z-za'ferānī: safran sürmesi tarifi

k.206a.4

ḳul (قَوْلٌ): yaradılmış insan, kul

ḳ.2a.4

• k.1 1b.5

ḳulak (قَوْلٌ، قَوْلٌ): kulak, işitme organı

ḳ.a 39a.8, 42a.9, 43b.11, 50a.5, 53a.7, 209a.13

ḳ.dan 149a.3, 149a.6, 182b.1

ḳ.ına 45a.5, 47b.6, 49b.12, 53a.12, 173a.10,

ḳ.uḡ 22b.12, 23a.7, 27a.10

ḳ.uḡdur 22a.6,

ḳulak ağrısı: kulakta peda olan ağrı

ḳ.53b.11

ḳulak delügi: kulağın içine giden yol, delik

ḳ.23a.11

ḳ.ndan 53a.3

ḳulak güvülde-: kulak uguldaması

ḳ.mekdür 47a.12

ḳulak güvüldüsü: kulak uğultusu

ḳ.57a.1

- kulunc (كُولُنْج): Bağırsak ağrısı, bağırsaklarda peyda olup omuz başlarına ve vücuda gelen ağrı
k.37b.7
- kum (كُمْ): kum, çok küçük toz halindeki taş
k.139b.4
- kuml (كُمْل): bit, kehle
k.117a.12, 117b.1, 117b.8
- kur'an-ı mecîd (كُرْآنِ مَجِيد): Allah'ın kur'anı
k.4a.8
- kurbağa (كُرْبَاغَا): kurbağa, gelişini durgun sularda tamamladıktan sonra karada yaşayan, sıçrayarak yürüyen küçük hayvan
k.nun 97b.10
yaşıl kurbağa kanı: yeşil kurbağa kanı
k.n1 98a.1
- kurbet (كُرْبَيْت): yakınlık
k.3a.1
- kurkur (كُرْ كُر):
kurkur eyle-: guruldamak, kurkur diye ses çıkarmak
k.ye 36b.4
- kurs (كُرْ ص): yuvarlak, yassı nesne, teker, ağırsak güneş kurşu: güneşin yuvarlak görüntüsü
k.na 203b.7
- kurş-ı benefşe: yuvarlanmış menekşe şeklinde hap
k.105a.11
k.yile 121b.3, 168a.8, 203a.3
- kurşlar iT-: yuvarlamak, yuvarlak haplar yapmak
k.eler 164a.13
- kurşun (كُرْ شُون): kurşun maddesi, yumuşak, bükülgen, mavimtrak renkte bir element
k.44a.12, 120b.11
k.dan 203a.5
göyünmüş kurşun: kavrulmuş, pişirilmiş kurşun
k.154a.13, 154b.5, 154b.8
- kurT (كُرْت): parazit, böcek

- .56b.10
 .un 56b.11
 urt di: urt d
 .185b.3
 urtcuaz (): kurtuk, kcuk parazit
 k.31a.6, 33a.13, 56b.8
 urtl- (): kurtulmak, atlatmak
 .a 66b.5
 .up 19b.13
 .ur 70b.3, 178b.10, 181b.5
 uru (): kuru ıslak olmayan, susuz
 .109b.7, 137a.7, 201b.5
 .dur 74a.2, 75b.12, 76a.3, 76a.5, 76a.6, 76a.8,
 76b.6, 76b.11, 76b.13, 77a.2, 78a.1, 78a.4,
 78b.5, 79a.8, 79a.12, 79b.5, 79b.8, 79b.10,
 79b.11, 80a.1, 80a.3, 80b.9, 81a.5, 81a.11,
 81b.7, 81b.8, 82a.9, 82a.12, 82a.13, 82b.8,
 82b.10, 83a.2, 83a.6, 83b.3, 83a.9, 83a.10,
 83b.9, 83b.11, 83b.12, 83b.2, 84b.4, 84b.5,
 85a.1, 85a.5
 .la (iken) 56b.3
 .s 77a.10, 78b.10
 .yiken 172b.8
 uru bense: kurtulmu meneke iei
 k.38a.11, 38b.5, 54a.8, 166b.4
 k.yi 105a.4
 uru apak: gz kenarında kurumu apak
 .109a.12, 132a.8, 145a.8
 . 134a.10
 uru edviye: kuru ila
 .leri 186a.12
 uru et: kurutulmu et
 .16a.3
 uru etmek: kuru ekmek
 .i 51b.12

ķuru encir: kurutulmuş incir

ķ.54b.4, 96a.8

ķ.i 41b.4

ķuru ġalīz aħlat: kuruyarak bozulmuş vücudun dört unsuru
(bkz.ahlat)

k.dan 145a.8

ķuru ġalīz ħilt: bkz. kuru galiz ahlat

k.dan 109a.12

ķuru göz ağrısı iltihapsız, yaşsız göz ağrısı

k.135a.4, 137a.9

ķuru gül: kurutulmuş gül çiçeği

k.136a.9

ķuru kıızıl kil: kurutulmuş kırmızı kil (bkz. kil)

k.i 149b.7

ķuru kişnic: kurutulmuş kişniş (bkz. kişnic)

k.36a.13, 49a.5, 58a.11, 60a.9

ķuru madde: kuru madde

k.sile 94b.12

ķuru mersin: kurutulmuş mersin bitkisi

k.122a.2

ķuru nesne: kuru nesne, madde

ķ.nün 52b.9

ķuru sovk ta'ām: soğuk; kuru yiyecek

ķ.lardan 109a.13

ķuru şumak şuyı(n): kutulmuş şumak suyu

k.1 122a.12

ķuru teşennüc: adalelerde kuru kasılmalar

ķ.202b.2

ķ.e 195a.9, 202b.1

ķuru üzüm: kurutulmuş üzüm

ķ.le 138b.2

ķuru yemişler suyu: kuru yemişlerden çıkarılan su

ķ.la 52b.4

ķuru ol-: kurumuş olmak

ķ.a 137a.10

ķ.up 132a.5

ķ.ur 109a.10

ķ.ursa 122b.10

ķuru olmak: kuru halde bulunmak

ķ.36a.1, 132a.9

ķuru-(قَرُوْ): kurumak; rutubeti, nemi kalmamak

ķ.mış 120a.10

ķ.sa 170b.13

ķ.ya 85b.9, 98a.13, 124b.7, 209a.10,

ķ.yıcaķ 86a.12

ķ.yınca 130b.12

ķurulık (قُرُوْلِيْ): nemsiz, kuru olma hali

ķ.37a.1, 51b.8, 79b.6

ķ.a 68a.5

ķ.dan 36b.9, 51b.9

ķ.dur 51b.5

ķ.1 68a.12

ķ.1nuĝ 193b.12

ķuruluk (قُرُوْلِيْ): bkz. kurulık

ķ.193b.5

ķ.a 11a.5, 80a.8

ķ.dan 128a.10, 195b.1

ķ.1 133a.10

ķurumak (قُرُوْمَا): kurumuş olma hali

ķ.a 10a.2

ķ.dur 191b.13

ķuruT-(قُوْرُوْ، قُوْرُوْز): kurutmak, nemini dūřürmek

ķ.a 124a.1, 152a.10, 159b.2

ķ.alar 86a.12, 90b.1, 95b.10, 98a.3, 100a.11, (A.E)

122b.13, 132b.10, 148a.3, 153b.13, 163b.11,

164b.3, 164b.4, 172a.4, 175a.12, 199a.6, 204b.10,

205a.10, 208b.10

ķ.up 122a.4, 130a.4, 133a.3, 185b.6, 185b.13,

207b.4,

ķ.ur 9a.12, 10a.3, 10a.4, 82a.10, 115b.13, 122a.3,

124b.8,, 176a.3, 185b.2

kurudıcı (قُرُوْدَجِد): kurutucu, nemini azaltıcı
k.80a.5

k.dur 10b.9, 80a.2

kuruducu (قُرُوْدُوحِي): bkz. kurudıcı
k.115b.11

kurutmak (قُرُوْتَمَك): kurutmak, nemini gidermek
k.88a.10

kurūḥ (قُرُوْح): yaralar, ülserler, çıbanlar
k.196b.4

k.a 116b.1

k.dan 196b.4

k.ları 84a.6

k.larının 79b.10

kurūḥu'l-ernebiye (قُرُوْحُ الْاَرْنَبِيَّة): tavşan uykulu denen
bir tür göz hastalığı

k.94b.4

kurūḥu'r-reddiye (قُرُوْحُ الرَّدِّيَّة): göz kapağında meydana
gelen bir çeşit hastalık

k.118b.7

kus- (قُس): kusmak, ağız yolu ile madde çıkarmak
k.mış 117a.5

kusdur-(قُسْدُر): sağlığa iyi geleceği düşüncesi ile
kusmasını sağlamak

k.alar 57a.11

kusmak (قُسْك): kusma, sağlığa iyi geleceği fikri
veya rahatsızlık sonucu ile ağızdan madde
çıkarmak

k.39b.2

k.dan 129b.3, 158b.1, 177b.4, 202b.13, 203a.2,

k.ıla 70b.6

kusmuk (قُسْمُك): kusma esnasında çıkarılan madde
k.dan 137b.12

kuṣṭ (قُسْط): kunduz hayası bitkisi
k.44a.10

- kuş yağı: kunduz hayası bitkisi yağı
 k.40b.12
- kuş (قَوْش): kuş, uçan hayvamların genel adı
 k.lar 197b.10
 k.ün 138a.6
- kuş yağı(n): kuş yağı
 k.la 50a.4
- kuş yünü(n): kuş yünü
 k.i 141a.8
- deve kuşu yumurdası: deve kuşu yumurtası
 k.163a.5, 164a.9
- kuşuru'l-beyz (قُورَالْبَيْض): yumurta kabuğu
 k.83b.5
- kuvvet (قُوَّة): güç, kudret, takat; sıhhat, sağlamlık
 k.11a.4, 40a.10, 54a.5, 55a.12, 76a.2, 77a.11,
 79b.5, 81a.12, 81a.13, 84a.13, 129a.2, 135b.4,
 158a.6, 203a.12
 k.i 1a.11, 11a.13, 11b.8, 11b.10, 11b.13, 20b.4,
 37a.2, 40a.9, 55a.12, 68b.13, 74b.2, 75b.1,
 79b.5, 82a.2, 83a.3, 86b.13, 87a.13, 87b.8,
 90b.1, 95a.5, 101a.8, 114b.1, 132b.1, 135b.5,
 152a.2, 153a.13, 195b.5, 195b.10, 197a.13,
 k.ile 16a.7, 38a.1, 76b.9, 79b.6, 86a.9, 124a.9,
 183b.13, 187b.11, 207a.1,
 k.in+ø 87b.6
 k.inden 33a.7, 50b.9, 82a.2
 k.ine 68b.3
 k.ini 11a.9, 11a.10, 19a.5, 38a.8, 45b.5, 61a.9,
 73a.2, 75b.7, 87a.12, 87b.9, 87b.11, 130a.5,
 176a.8, 199a.8, 210a.8
 k.inün 68b.6, 75a.4, 81a.12, 196b.12, 197a.7
 k.lerinden 12b.7, 113b.11
 k.ün 9b.6, 12b.8, 30a.5, 74b.4,
 kuvvet bul-: güçlenmek, gücüne erişmek
 k.ur 70b.2

kuvvat eyle-: güç, kuvvet vermek, sağlıklı yapmak

ķ.r 65b.3

kuvvat iriş-: güç, takat yetmek, kafi gelmek

k.e 180b.6

k.mez 197a.2

kuvvat iT-: güç vermek, tesir etmek

ķ.e 90a.7

kuvvat idici: güç, takat verici

ķ.152a.13

kuvvat tut-: kendi gücüne erişmek

ķ.ar 6a.2

ķ.mamış 203a.11

ķ.up 184a.9

kuvvat vir-: güçlendirmek, güç kazandırmak

ķ.eleler 72a.6

ķ.üp 52b.7, 159b.8

ķ.ür 9b.1, 11a.1, 70b.1, 76a.4, 76a.9, 76a.12,

76b.9, 76b.13, 81b.8, 82a.12, 83a.6, 83a.10,

83b.6, 83b.8, 84a.8, 84b.4, 85a.6, 120b.9,

204a.7, 210a.12

kuvvat virici: güç verici, takat getirici

k.dür 76b.3

kuvvat-i bāřıra: görme kuvveti, gözdeki görme gücü

ķ.75a.11

ķ.ya 82a.10, 204b.1

ķ.yı 81b.6, 82b.3

kuvvat-i dāfi'a: defetme, savma kuvveti

ķ.31b.11

ķ.sı 32a.1

kuvvat-i fā'il: hareket, eylem gücü

ķ.le 7b.9

kuvvat ğādiye: gıdayı alıp hazmeden kuvvet

ķ.si 72b.6

kuvvat-i ğariz: içgüdü, huy, tabiat gücü

ķ.i 9b.12

- kuvvet-i hafıza: hafıza, akılda tutma gücü
 k.nun 29a.10
- kuvvet-i mahall-i muhayyele: beyindeki hayal gücünün
 merkezi
 k.26b.12
- kuvvet-i māsike: yapışma gücü, tutma gücü; eski tababete
 göre vücuttaki tutmayı sağlayan güç
 k.ye 11a.2
- kuvvet-i meyl: güç, kuvvet tarafı
 k.i 18a.10
- kuvvet-i musavvire: tasvir edivi, şekil verici güç
 k.19a.12
- k.nün 29a.6
- kuvvet-i münfa'il: etkilenen bir başkasının tesiriyle
 hareket edin kuvvet
 k.ile 7b.10
- kuvvetlen- (قَوِّتْلَزْ -): güçlenmek, kuvvetlenmek
 k.e 188a.4
- kuvvetlendür- (قَوِّتْلَنْدُرْ -): güçlendirmek,
 kuvvetlendirmek, güçlü hale getirmek
 k.e 39b.11, 50b.9, 53b.6, 153b.3
- k.e.eler 152a.7
- k.üp 204a.3
- k.ür 10a.10, 79b.4, 82b.7, 82b.8, 85a.8, 89b.12,
 110b.12, 210b.6
- kuvvetlendürmak (قَوِّتْلَنْدُرْ مَكْ): güçlendirmek, güçlü
 kılmak
 k.146b.7
- kuvvetlü (قَوِّتْلُ): güçlü, kuvvetli fazla
 k.18b.10, 20a.13, 20b.9, 27a.12, 47a.2, 51a.4,
 162b.10, 167a.7, 167a.8, 167a.9, 172b.5, 197b.12,
 202a.13
- k.dür 21a.13, 82a.7
- kuyruk (قَوِّيرُوكْ): kuyruk
 k.1 29a.13

ķ.ındağı 88b.7

ķ.ından 102b.12, 137b.7, 158a.13, 187b.4, 202b.7,

ķuyu (كُوِي): kuyu; kazılmış delik, ukur

ķ.157b.5

ķuzı (كُوِي، كُوِي): kuzu, koyun yavrusu

ķuzu başı: kuzu başı, kuzu kellesi

ķ.51a.2

ķuzu eti: kuzu eti

ķ.16a.11

ķuzı eti şorbası: kuzu etinden yapılan orba

ķ.197b.9

ķuuk (كُوِي): kukuk, ufak

k.117b.9

ķuucek (كُوِي): kucucuk, daha kukuk

k.173a.5, 193b.3, 193b.7

ķudret (كُوِي): bulanıklık, koyuluk, kesiflik

k.182a.5

ķuft (كُوِي):

nīm ķuft doç-: yarım duglmuş, ezilmiş

k.55a.6

nīm ķuft iT-: yarım ezmek, dgmek

k.199a.4

nīm ķufte: yarım ezilmiş

k.184b.8

ķukurd (كُوِي): kukurt, tıp ve kimya sanayiinde

kullanılan renkli bir element

k.52b.2

k.i 118a.9

ķl (كُوِي): ķl, yanan maddenin arta kalmış hali

k.8b.9, 51a.11, 51a.12, 111a.12

k.e 8b.8, 41a.4

k.i 51a.12, 119a.10

k.ile 41a.4

issi ķl: sıcak ķl

k.86b.11

- külek (كُؤلَك): kulplu, derin kova
 k.de 148a.3, 163b.11, 164b.3, 175a.12, 208b.10
- küllü (كُؤلَى): tamamı, hepsi
 k.29b.12
- külermeni (كُؤلَارْمَنَى): eczacılıkta kullanılan, kırmızı
 renkli bir çeşit kil (bkz. kilermesi)
 k. 113a.6
- kümne (كُؤْمَنَة): (aslı: kemne) karasu denilen bir göz
 hastalığı
 k.111a.7, 111a.8, 156b.9, 167b.8, 167b.9
 k.nün 91a.11, 178b.11
 k.ye 97b.4, 106a.13, 107a.2, 111b.1, 168b.8,
- kündey-i frengi: bir çeşit sert firenk birası
 k.164a.1
- kündür (كُؤْدُر): günlük, buhur veya tütsü
 k.i 80a.11
- künd (كُؤْد):
 künd eyle-: biçimini bozmak
 k.er 77b.6
 kündiT-: biçimsiz hale getirmek
 k.er 65b.2
- kürsi (كُؤْرْسَى): kürsü, içinde ateş bulunan bir çeşit
 mangal
 k.ye 187a.4
- küşāde (كُؤْشَادَة): açık
 k.187a.1
 küşāde iT-: açmak
 k.er 77a.7

-I-

lābud(d) (لَابُدْ): gerekli, elbette

1. 75b.11, 116b.2

1.dür 4b.3

lāciverd (لَاجِيرْد): içinde düzenli olarak dağılmış halde
kükürt, sodyum ve aliminyum silikat bulunan,
süs eşyası olarak da kıymeti bulunan, koyu
mavi, lacivert taş; hekimlikte ilaç
terkibinde toz halinde kullanılır

1. 80b.9

lācüverd (لَاجُورْد): bkz. laciverd

1. 119a.6, 119b.9, 120a.6

lāden (لَادَنْ): laden otu, Akdeniz ülkelerinde
yetişen yapışkan yapraklı beyaz ve pembe
çiçekli, reçinesi hekimlikte kullanılan bir
bitki

1. 81a.3, 92a.12, 146b.8, 202a.13

lādıġ (لَادِغْ): birbirinden ayıran parçalayan ilaçlara
denir

1. 7a.1, 8b.1

laf(1)z (لَفِظ): söz, lakırdı

1.139b.11, 143a.9

laġlaġa (لَخْلَاخَا):

laġlaġalar eyle-: güzel koku yaymak, hastaya koklatmak
amacıyla anber, misk, kafur, laden gibi
şeyleri bir araya getirmek

1. yeler 60a.6

laġmi (لَخْمِي): etle ilgili, vücutta peyda olan ura
benzer, deri altında kaygan yumru

1.115a.3

1.dür 115a.3

laġm-i ṭabi'ī: tabii et(vucut) şekli

1. si 125a.3

laġm-i zāyid: vücutta hastalık çıkan fazla et

- 1.e 84b.8, 211a.11
 1.i 81b.7, 84a.9, 95b.2, 155b.9
 laḥmi'z-zāyid: bkz. laḥm-i zayid
 1.ünj 126a.6
 laḥmu'z-zāyid: bkz. laḥm-i zayid
 1.155b.6
 laḥmiyye (لَحْمِيَّة): ete ait, etli
 1.sinün 110b.7
 laḥza (لَحْظَةٌ): an, zamanın küçük parçası
 1.122b.2, 149b.5
 lakin (لَكِنَّ): fakat, ancak, ama
 1.137a.10
 laḫvā (كَفْرًا): ağız çarpılması, ağız ve yüzde inme
 hali
 1.25b.12
 1.sı 37b.7
 lakve (اِلْوَار): lakve hastalığı için kullanılan ilaç
 1.70a.3
 la'1 (لَعْلٌ): kırmızı renkte, değerli bir süs
 1.207b.8
 la'1-i rümmānī: yakut
 1.205a.11
 lama-elif (لَامَةُ اَلِف): lam elif harfi şekli
 1.e.22b.3
 laṭīf (لَطِيف): güzel, hoş, ince, yumuşak
 1.6b.11, 7a.6, 15a.1, 17b.1, 21b.12, 27a.13, 58b.13,
 65a.7, 68b.10, 68b.10, 68b.12, 69b.6, 71b.3,
 73b.9, 74a.8, 78a.9, 83b.4, 101a.11, 108a.12,
 110a.1, 110a.8, 11a.12, 112b.3, 14b.4, 116b.9,
 134b.6, 144a.4, 150a.12, 152a.7, 187b.10,
 198b.10
 1.dür 8b.2, 11a.10, 11b.8, 77b.13, 81b.1, 81b.11,
 81b.12, 82b.1, 82b.12, 83a.2, 83a.11, 85a.6,
 85b.7, 93a.1, 198a.10
 1.ünj 7a.8

laṭīf eyle-: güzelleştirmek; iyileştirmek

1.r 8a.1, 10a.11, 82a.3

1.yüp 76a.13

laṭīf iT-: güzelleştirmek; iyileştirmek (bkz. latif eyle-)

1.er 76b.12, 77a.9, 84b.11, 198a.11,

laṭīf idici: güzelleştirici, iyileştirici

1.dür 81a.9, 84a.14

laṭīf ol-: güzel, hoş olmak; iyileşmek

1.a 59a.1, 78a.10, 197b.12

1.up 72a.3

1.ur 69a.1, 84a.5, 197a.6, 197a.11, 197a.13,

1.ursa 59a.2

laṭīf ta'ām yi-: güzel yemekler yemek

1.yüp 71b.1

laṭīfraḡ (لطيفرق): daha hoş, iyice

1.dur 82a.4

laṭīfe (الطفه): şaka, yarenlik

1.ye 16b.2

lāyık (الايق):

lāyık ol-: yakışmak, uygun olmak

1.a 96b.8

lāzım (الزيم): 1. gerekli, gerek

1.dür 150b.10

2. devamlı sürekli

1.150b.9

lāzım baş ağrıları(n): devamlı, müzmin baş ağrısı

1.0 59a.12

1.1 33b.3

1.nun 59a.12

lāzım ol-: devam etmek sürmek

1.56b.12

lāzum ol-: bkz. lazım ol-

1.58b.7

leben (اللبن): süt, kadınların ve memeli dişi hayvanların

yavrularını beslemek için göğüslerinden gelen süt

1.81a.3

lebeniyāt (لَبْنِيَّات): sütlü nesnelər

1.dan 197b.3

ledüpe (لَدُيْه):

ledüpe şuyı(n): arpa suyu

1.dan 58b.(1).10

letāfet (لَطَافَت): hoşluk, güzellik

1. 93a.1

1.i 88a.5, 198a.13, 199b.2

1.ile 16a.9

1.in+088a.11

1.inden 92b.13

1.ini 198b.2, 199b.2

levn (لَوْن): renk

1..191b.12, 193a.4, 196a.5

1.de 181b.8, 181b.12, 182a.3, 193a.4

1.i 61b.12, 64a.8, 100b.6, 113a.1, 113a.12, 13b.1,
114a.9, 114a.11, 126a.13, 143b.1, 143b.10,
145b.7, 153a.2, 156b.5, 160a.5, 165a.7, 166b.10,
169b.4, 181a.9, 182a.1, 184a.2, 195b.12, 196a.2,
196a.4, 199b.10, 200b.3

1.inde 143b.7, 150a.10, 165a.12, 180a.12, 181a.2,
181a.3, 181a.4, 181a.5, 181a.6, 192a.9, 193a.7,
193a.9, 193a.12, 196a.6, 196a.12

1.inden 41b.12, 193a.3, 193a.7

1.lere 193a.2

.lerinün 181a.10

1.lerün 200b.4

levnlü (لَوْنَلُو): renkli

1.68a.8, 68a.10, 68a.13

lezc (لَزَج): kaygan, çekilip uzayabilen

1. 6b.11, 73a.11, 188a.1

lezeci (لَزَج): yapışkanca, kayganca

1.dür 29b.9

- lezic (لَزِج): yapışkan, kaygan
1.7a.9, 22a.1, 73b.2, 77a.3, 82a.3
- lezzetlü (لَذِيذٌ): tatça güzel, lezzetli
1.16b.2
- lifî (لَيْفِي): life benzer, lif gibi, tel gibi
1.23b.11
- lihām (لِحَام): lehimleşme
1. 66b.10
- lih̄et-üt-teys (لِحْيَةُ النَّبِيِّ):
lih̄et-üt-teys suyu: keçisakalı bitkisi suyu
1. 75a.5
- lîkin (لَيْكِن): yalnız, ancak fakat
1.11a.8, 22a.10, 23a.1, 28b.3, 29b.8, 31b.7,
49b.13, 50b.13, 54b.9, 64a.1, 64a.6, 71b.3,
74a.10, 76b.8, 77a.6, 82b.5, 85b.12, 86a.4,
88b.10, 95a.13, 100a.3, 102b.5, 104a.5, 105b.7,
108a.3, 122a.4, 123b.9, 126a.10, 128b.2, 136a.6,
139b.12, 140b.13, 144a.4, 144a.7, 150a.7, 158b.1,
161a.1, 165b.6, 167b.5, 171a.6, 174a.5, 194a.9
- li-l-remed (لِلرَّمَدِ): ramad için (ramad bir göz hastalığıdır)
1.212a.3
- limon (لَيْمُون): limon, trunçgillerden, bol vitaminli sarı kabuklu ekşi meyve
1.35b.7,
limon şarābı: limon şerbeti
1.1a 39b.5, 191a.6
- lisānū'l ḥamel (لِسَانُ الْحَمَلِ): sınırlı otu 90cm yüksekliğinde, küçük çiçekleri gövdenin ucunda başak şeklinde toplanan bitki
1.80b.13,
- loḳma (لَوْحَةٌ): ağıza bir defada götürülen yiyecek miktarı
1.39b.4
- lu'āb (لُعَاب): herhangi bir bitkinin (tohum, çekirdek,

meyve, yaprak) bal veya şekerle pişirilip süzülmesiyle elde edile yapışkan, kalın, yarı sıvı kıvamında madde, lu'ab

1.dan209a.10

1.1 77b.9, 209a.8

ayva çekirdeği lu'abı: ayva çekirdeği ile balın pişirilerek süzülmesiyle elde edilen sıvı

1. 132b.1

bezr-i katūna lu'abı: pire otu tohumundan elde edilen luab şerbeti

1. 69b.4, 173a.11

1.1a 36a.11, 37b.12, 38b.8, 98a.7, 175a.11

1.n+ø112b.7

boy lu'abı: boy çekirdeği ile yapılan luab şerbeti

1.1a 168b.1

luġāziya (لُوغَازِيَا) : ?

1.42b.8

luṭf (لُطْف) : hoşluk güzellik

1.5a.7

luṭf-ı hikmet: O'nun hakim güçlü olarak verdiği güzellikle

1.17a.10

lüf (لُؤْف) : danayağı otu, arum maculatum

1.80b.12

lüffah (لُفَّاح) : büyük ve geniş yapraklı, kokulu bir bitki olup, evvelce büyücülükte kullanılırdı.

1. 75b.6, 133b.1

lü'lü (لُؤْلُؤ) : inci

1.81a.2

-M-

mā (مَاء) su

m.176b.8

mā-i rummān (مَاءِ رُمَّانٍ): nar suyu

m.11a 113a.2

ma'a-hazā (مَعْ هَذَا): böyle iken, bununla beraber

m.2b.1, 5a.6

ma'cūn (نَجْوَنَ): hamur kıvamına getirilmiş ilaç

m.45a.13, 185a.8

m.lardan 49a.1

itrifil ma'cūnı: bkz. itrifil

m.202a.12

mādām (مَا دَامَ):

mādām ki: öyleyse, o halde

m.4a.10

mādām kim: bkz. badam ki

m.15a.3

mādde (مَا دُو): eski tıbda, hepsine birden hılt ahlat adları verilen ve vücutta bulunan dört ana unsur olarak vasıflandırılan kan, safra, sevda ve balgamdan birinin veya fazlasının, değişik uzuvlarda, muhtelif hal ve mikdarlarda bozulmasıyla hastalıklara sebep olan irin kabilinden madde

m.47b.3, 48a.10, 53b.10, 58b.13, 59a.1, 59a.13,
 60a.4, 70a.1, 70b.11, 71a.6, 71a.7, 72a.2, 72a.3,
 72a.10, 72a.12, 72a.13, 73a.6, 93a.8, 93b.1,
 100b.8, 100b.13, 109b.10, 116b.3, 118b.8, 119a.4,
 129a.5, 133b.6, 133b.7, 134a.11, 137a.12, 135b.3,
 146b.2, 148b.6, 155a.11, 156a.5, 159a.10,
 160b.10, 160b.13, 161a.2, 161a.6, 161a.8, 161b.4,
 167a.4, 167b.11, 168a.5, 170b.5, 196b.6, 200b.2,
 201a.2

m.den 70a.6, 70b.13

m.dür 69a.4

m.ler 72b.7, 72b.9, 73a.4, 74a.5, 76a.7, 93b.2,
121a.4, 127b.12, 128a.1, 134a.6, 135b.10, 200b.2,
210a.13

m.lerden 57a.3, 74a.6, 135a.5

m.leri 9a.13, 72b.3, 76a.10, 76b.3, 77b.2, 78a.5,
79a.2, 82b.2, 82b.10, 83b.5, 83b.8, 108a.5,
113a.7, 121a.10, 129b.11, 130a.3, 132b.10,
210b.13

m.lerinden 126b.1

m.lerün 80b.7, 132a.12

m.nün 74a.9, 93a.1, 114b.2, 132a.8, 156a.9, 160a.1,
160b.9, 160b.11, 160b.12, 161a.1, 161a.2, 195a.13

m.si 42a.3, 46b.11, 60b.b4, 60b.7, 70b.10, 71a.12,
71a.13, 92b.12, 93a.11, 94b.7, 112a.11, 117b.10,
117b.12, 118b.8, 121b.2, 126b.3, 127b.1, 127b.2,
131b.12, 131b.13, 132a.2, 133a.8, 133a.12,
133b.3, 143a.11, 143b.2, 143b.5, 143b.8, 144a.1,
148b.6, 158b.3, 167b.13, 176b.7, 178b.12

m.sile 94b.12

m.sinde 45a.6, 60b.6

m.sini 60b.10, 70b.2, 71a.2, 85a.2, 90a.7, 96b.8,
105b.9

m.süz 33a.1, 33b.6, 33b.7, 40b.4, 40b.7, 40b.8,

m.ye 71a.2, 168a.6, 201a.3

m.yi 7b.4, 9a.6, 71a.9, 73a.7, 81b.4, 108b.6,
128a.4, 130a.11, 130b.2, 131b.10, 134a.9,
144a.13, 138a.6, 162b.2, 168a.9, 168b.9, 170a.3,
172a.10, 173a.13, 191a.8, 196b.8, 201a.10.

m.yile 71a.2, 200b.1, 200b.3

m.yiledür 61a.8

madde-yi ğalīz: yoğun, bulaşkan madde (bkz. galiz)

m.74b.1

ma'de (مَعْدَة): mide, sindirim sisteminin yemek borusu
ile oniki parmak baırsağı arasında
kalan geniş kısmı

m.39a.11, 39a.13, 46b.12, 57a.13, 182a.8, 182a.9,
191a.5, 198b.6

m.dağı 57b.5

m.de 48a.12

m.de 129a.13

m.den 16b.5, 21b.12, 48a.12, 58b.2, 191a.2, 191a.7,
198b.5

m.dür 182a.10

m.nün 17a.3, 45a.6, 181b.10

m.si 58a.5

m.sinde 39a.10, 41a.8, 46b.12

m.sinden 203b.1

m.sine 49a.3

m.ye 10a.7, 10a.8, 191a.7

m.yi 47b.2, 50b.8, 58b.(1).11, 48b.3, 191a.3,
191a.5,

m.yile 72b.1

ma'de buharı: midede peyda olan gaz

m.nun 182a.6

ma'de ağrısı: mide ağrısı

m.la 48a.13

ma'de ağızı(n): midenin uc, üst, giriş kısmı

m.dan 17a.3, 203b.1

m.ı 50b.8, 89b.8

m.un 33a.6, 50a.5, 50a.7, 50b.2, 50b.3

ma'den (مَدَن): 1. maden (demir, kalay, kükürt vb.)

m.52b.2

m.ler 52b.10

2. asıl, kaynak, menba

m.i 24b.5

m.idür 25b.4, 25b.11

m.inden 177a.12

ma'den-i harāret: ısının, sıcaklığın kaynağı, menbaı

m.dür 27a.2

ma'den-i hıfz: hafızanın kaynağı menba

- m.dur 25b.12
- ma'denī (مَادِنِي): madenle ilgili, madene ait
m.73b.5, 73b.6
m.lerdür 73b.6
- mağsūl (مَغْسُول): guslolunmuş, yıkanmış
m.168b.10
- mağsūl iT-: yıkamak, temizlemek
m.üp 105b.13
- mağsūl ol-: yıkanmış, temizlenmiş olmak
m.a 102a.13
- maḥa(1) (مَحَل): yer, kısım
m.de 6a.5
m.dür 119a.1, 188b.4
m.i 29b.11
m.idür 30a.5
m.ine 30a.2
- maḥall-i idrāk-i maḥsūsāt: duyguların algılandığı
kısım
m.29b.10
- maḥfūz (مَحْفُوز):
maḥfūz ol-: korunmak
m.a 15b.11
- maḥlūkāt (مَخْلُوقَات): varlıklar, yaratılmışlar
m.21a.11
m.da 27b.9
m.uḡ 17a.8
- maḥlūṭ (مَخْلُوط):
maḥlūṭ ol-: karışmak, katılmak
m.ursa 201a.3
- maḥmūde (مَحْمُودَة): sakmunya, bingöz otu, çift
sarmaşıkgillerden, yaprakları ok ucu biçiminde
çiçekleri soluk renkte çok yıllık otsu bir bitki
m.11a.12, 11b.2, 11b.5, 38b.7, 57b.3, 58a.8
m.yi 11a.13
m.yile 57b.2

maḥrūr (*محرور*): içi hareretli olan, ateşli

m.larun 80a.10

maḥrūr-ı mizāc: mizacı ateşli, ateşi düşmeyen (kişi)

m.49b.7

maḥsūs (*مخصوص*): başkasında bulunmayan yalnız birine ait olan

m.dur 26a.7, 97a.6, 107a.11, 107b.5, 131a.4

maḥsusat (*مخصوصات*): insanın, kendisi dışındaki dünya ile temasında, idrak mekanizmasını meydana getiren tepkileri ve bu tepkileri sağlayan uzuvları deri ile dokunma, göz ile görme, kulakla işitme...gibi

m.27a.7

maḥv (*محو*):

maḥv ol-: yok olmak

m.ur 8b.10, 66a.11

maḥʿad (*مقعر*): oturak yeri, dübür, kıç

m.dan 40a.7

m.ına 49b.13

m.ında 38b.11

maḳālāt (*مقالات*): makaleler; bilgi ihtiva eden bölümler

m.2b.3, 191a.11

maḳāle (*مقالة*): söz, bilgi ihtiva eden ve bir konuyu izah eden yazılı metin

m.32b.10, 61a.2, 90b.2, 90b.5, 125b.5, 156a.11, 170a.4, 191a.9

maḳāle-i evvel: birinci makale

m.6a.13

maḳām (*مقام*): yer, özellik

m.ındadur 81b.13

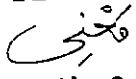
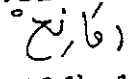
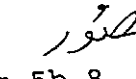
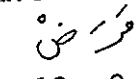
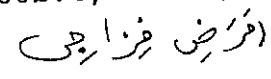
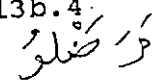
maḳaṣ (*مقصر*): yumuşak nesnelere kesmeye yarayan alet

m.ıla 86a.8, 95b.3, 99b.1, 140b.13, 149a.5, 155b.2, 155b.10, 190a.10

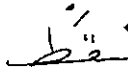
maḳ (*مق*): mak, mak göz pınarı gözün burun tarafındaki ucu

m.dağı 125b.4

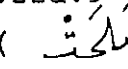
- maḳīn (مَأْقِين): gözün köşe kısmı
 m.198b.9
 m.dan 105a.4, 147a.12, 201a.9
- maḳlūb (مَقْلُوب): maḳlūb ol-: deęişme, başka hale gelme
 m.ur 19b.11
- maḳşūd (مَقْصُود): istek, meram, istenilen şey
 m.32b.7, 87a.2, 87a.6, 93a.6, 98b.8, 104a.7,
 106a.10, 188a.9
- māliḥ (مَالِيح): tuzlu
 m.112a.13, 165a.8
- malihulyā (مَالِحُولِيَا): vesvese, melankoli hastalığı
 m.46b.13, 167a.13
 m.dan 182b.11
- ma'lūm (مَعْلُوم): bilinen, belli, bilgi
 m.13b.9, 181b.10, 202a.4
 m.dur 194b.7, 195b.11, 196a.4, 200b.3
- ma'lūm iT-: açığa çıkarmak, belli etmek
 m.er 15a.11
- ma'lūm ol-: bilinmek, tesbit edilmek
 m.a 8a.4, 12b.9, 17b.11, 56b.9, 61b.12, 63a.11,
 67a.1, 69a.3, 72a.12, 126a.9, 133a.3, 135b.7,
 137b.3, 139b.10, 141b.12, 145b.12, 161a.4,
 174a.11, 181b.13, 183a.9, 186b.4, 194a.8
 m.dı 3b.1, 4b.4, 23b.4, 197a.2,
 m.mışdur 26b.3, 136a.2, 160b.7,
 m.ur 15a.9
- māmīrān (مَامِيرَان): kırlangıç otu, chelidonium majus
 m.69b.2, 81a.5, 90a.8, 103b.7, 142a.11, 205a.8,
 208b.3,
- māmīrān-ı çini (مَامِيرَانِ چيني): çin kırlangıç otu
 m. 147b.6, 163b.8, 212a.7
- māmīṣā (مَامِيسَا): kırmızı gelincik sapı veya şark
 gelincigi, papaver orientale mamisa
 m. 75a.5, 81b.7, 95b.9, 95b.10, 113a.5, 116b.10,

- 116b.13, 121b.3, 190b.9, 205a.6, 206b.7, 210a.5,
211b.11, 212a.4
- ma'ni (): mana, akıl, akla yakın sebep
m. 70b.3, 73a.13
m.si 4a.7, 31b.3
- māni' (): engel, özür
m.186b.10
- māni' ol-: engel olmak
m.acak 54a.6, 57b.4
m.ur 110b.6
- mansūr (): üstün gelmiş yenmiş
m.5b.8
- maraz (): hastalık, illet
m.13a.9, 14a.9, 14a.10, 90b.4, 92a.2, 125b.7,
156a.13, 161b.12, 170a.6, 191b.12, 201b.11
m.a 14b.6, 188a.3, 188a.5
m.dan 187a.5
m.dur 90b.5, 156a.13, 176b.6
m.1 194a.10
m.lar 26a.5, 182b.4, 191a.12, 192a.2, 200a.12,
201b.3, 201b.5
m.lara 37b.5
m.ları 74b.11, 90b.3, 118b.11, 125b.6, 170a.5,
191a.12, 191b.1, 191b.7, 191b.11, 194a.2, 194a.9,
196b.5, 201b.2, 201b.10
m.larına 72a.10, 191b.10, 205a.1,
m.larından 2a.9, 5a.1, 196b.7,
m.larının 176b.6, 200a.7, 200a.8
m.ların 12a.8, 156a.12, 196b.9, 201a.5, 201a.6,
201a.7, 201a.8,
m.ın 5b.12, 60b.4, 90b.6, 186b.3, 187b.6,
- maraz-ı mizācī (): mizac hastalığı
m.13b.4
- marazlu (): Hastalıklı, illetli
m.41b.13, 146a.9

- mārid (*مَارِد*): yumuşatıcı bir ilâç adı
 m.205b.11
- marifet (*مَعْرِفَةٌ*): bilme, ustalık
 m.inden 15a.10
- ma'rūf (*مَعْرُوفٌ*): her kesçe bilinen, belli
 m.111b.10
- ma rul (*مَارُولٌ*): yaprakları salata olarak kullanılan
 yeşil, otsu bir sebze
 b.14b.12, 37a.9, 161b.7, 204a.5
- mārūl içi: marulun iç yaprakları, orta göbeği
 m.39a.2
- mārūl köki: marul kökü
 m.51a.4
- mārūl şuyı(n): marul suyu,
 m.49b.9, 69a.13, 173a.10
 m.1 36b.8, 36b.13
- mārūl yaprağı(n): marul yaprağı
 m.34a.13
 m.n+0 49b.10, 58a.2
- ma'şara (*مَشْرَاةٌ*):beyinde süzme vazifesi yapan damarlar
 m.27b.3, 30b.6
 m.đur 27b.3
- māşerā (*مَاشِرَاءٌ*):kış mevsiminde göze arız olan ağrısız
 ve yaşsız bir hastalık
 m.135b.11, 135b.13, 136a.2
 m.nun 136a.1
- māsikū'l-bevl (*مَاسِكُ الْبَوْلِ*): idrarı tutan ve azaltan
 ilaçlara verilen ad
 m.7a.6, 11a.1
- maşkab(a) (*مَشْكَبٌ*): çeşitli orğan veya eşyayı delmeye
 yarayan burgulu alet, matkap
 m.124a.8
 m.1 124a.11
 m.11a 121a.12, 124a.6
 m.nun 124a.4, 124a.8, 124a.9

maskat (): düşülen yer, düşecek yer

m.22a.9

maşlahat (): ehemmiyetli iş, iş madde, durum

m.1na 87a.8

maştakī (): köknar sakızı veya reçinesi.

m.42a.12, 45a.2, 48b.7, 49a.4, 50b.4, 50b.7,
96b.12, 184b.12, 185a.3, 191a.3

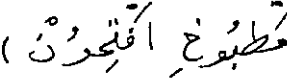
m.yi 49a.5

m.yile 49a.5

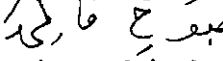
maṭbūḥ (): kaynatılmış ilaç

m.da 184b.10

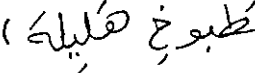
m.dan 38a.3

maṭbūḥ-ı eftimun (): maṭbuh-ı fakihenin
eftimuna ilave edilip haşlanarak,
kaynatılarak kıvama getirilmesiyle
hazırlanan mürekkep bir ilaç

m.1la 46a.13

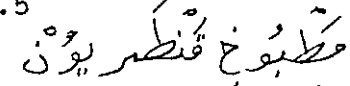
maṭbūḥ-ı fākihe (): erik, unnab,
temrihindi, kuru menekşe, sinameki hatmi gibi otları
dövüp, ıslatıp nilüfer veya gül yaprağı vb. katarak
şerbetlerle karıştırılarak yapılan müşhil bir ilaç

m.yile 110a.8, 113a.2, 121b.2

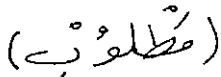
maṭbūḥ-ı helile (): kaynatılıp, pişirilmiş
helile

m.40a.11, 57b.3, 101a.10, 112b.3, 129a.8, 158a.7,

m.le 36a.7, 191a.5

maṭbūḥ-ı kaṭarıyūn (): kaynatılmış,
pişirilmiş kantaron

m.184b.6

maṭlūb: istenilen, arzu edilen şey ()

m.1n1 3a.5

māü'l-âsel (): balsuyu

m.37b.8

m.ile 41b.4

māü'l-uşul (): kaynak suyu

- m. 48b.5, 58b.11
m.e 48b.11
- māvi (مَآوِي): su renginde, gök, mavi
m.dür 112a.10
- māye (مَآي): maya, asıl ve lüzumlu madde
m.19a.3, 77a.6
m.si 19a.11
- māye illet: hastalığın mayası, hastalığın aslı
m.5b.3.
- māyil (مَآيِل): eğimli, yönelmiş
m.49b.3, 67b.8, 115a.6, 119b.10,
m.dür 2b.5, 64a.5, 78b.8, 80a.8, 110b.4, 114a.9
- māyil ol-: meyletmek, yönelmek
m.a 96b.10, 96b.12, 111b.12, 202b.8
m.đuđı 124ā.7
m.ur 42a.4, 110b.5, 112a.13, 112b.11, 145b.7,
157a.11, 166b.11
m.ursa 18b.9
- māyil olmak: yönelmek, benzemek
m.dur 126a.13
- mažarrat (مَآْزَرَات): zararlar; zarar verme, dokunma
m.1 77a.7, 87a.9, 140a.5, 175b.11, 176a.4,
m.ından 58a.6, 200a.13
m.ını 15a.11, 75a.9, 186b.4
m.lar 179a.9, 201b.11
m.larını 9b.13
m.suzdur 140b.2
- mažarrat iE: zarar vermek, dokunmak
m.er 140a.13
- mažarrat iriř-: zarar dokunmak
m.meye 89a.3
- mažarrat iriřdür-: zarar bulařtırmak
m.meye 25a.6, 123b.11, 178a.10
- mažarrat ĥařıl ol-: zarar vermek, zarar ortaya çıkmak
m.a 94a.4

- māzeryun (مَازَرِيُون): mazaryun bitkisi
m.98a.1
- māzu (مَازُ): pelit ağacının gövde ve dallarında
yetişen fındık büyüklüğündeki kozalağı
m.97a.13, 105b.7, 153a.11, 164b.2, 206a.3, 206a.7,
m.dur 75a.8
m. yıla 105b.8
- mabda' (مَبْدَأ): evvel, başlangıç baş
m.i 27a.11
m.idür 29a.8, 34b.7
m.yi 151b.12
- mabzağ (مَبْضَاغ): mebzā', neşter
m.11a 123a.10
- mecāre (مَجَار): mecralar
m.1erün 9a.2
- mecma'annūr (مَجْمَعُ النُّور): göz sinirlerinden biri
m.63b.6
- mecma'u'l-bahreyn (مَجْمَعُ الْبَحْرَيْن): göze ait sinirlerden biri
m.29b.9
- mecmū' (مَجْمُوع): toplam, hepsi, bütün
m.1 2a.1, 2b.2, 17a.8, 40b.6, 40b.13, 63a.2,
74b.12, 80a.2, 140a.11, 177a.1,
m.4ına 126a.12
m.4ından 21b.8
m.4ını 17a.13
- mecrā (مَجْرَى): bedendeki ahlatın akıştığı yol
m.32b.3
m.sı 32a.13, 51a.1
- mecrūḥ (مَجْرُوح): yaralanmış, yaralı
m.102 a.11
mecrūḥ iT-: yaralamak, yaralanmasına sebep olmak
m.er 109a.1
mecrūḥ ol-: yaralanmak, yaralı hale gelmek

- m.ur 118b.3, 145b.8
meded (مَدَد): yardım, imdat
m.i 99b.7, 156a.9, 173a.1
m.ini 73a.4, 74a.5
meded iriş -: yardım ulaşmak
m.ecek 73a.6
mefhūm (مَفْهُوم): mana, anlam
m.dür 202a.5
meger (مَكْرَه): şayet, şu var ki, ancak
m.56b.5, 72a.4, 75b.8, 162b.1, 196b.8,
meger kim: şu var ki, şu kadar ki
m. 12a.1, 19a.10, 58a.5
mekān (مَكَان): yer, bulunulan yer
m.65b.2
m.ından 62b.5
m.içün 21a.5
mekān dut - : yer etmek, yerleşmek
m.up 21a.4
mekkī (مَكِّي): güzel kokulu bir ot
m.207a.13
mekşūf (مَكْشُوف):
mekşūf 'ayıplar: bilinen, açık ayıplar
m.um 2a.12
melālet (مَلَالَة): sıkılma, sıkıntı
m.2b.4
m.dür 16b.1
melekāyā (مَلَكَايَا): bir ilaç adı (merhem şeklinde)
m.101b.9, 101b.11, 133b.13, 148a.9, 150b.2
m.dan 101b.10

- melik (مَلِكٌ): padişah, hakan, hükümdar
m.lere 4b.5
- melik-i ta'ālā (مَلِكٌ تَعَالَى): Sultan olan Allah celle
celāluhu
m.3b.7, 61b.8
- melik-i tebārek ve ta'āla (مَلِكٌ تَبَارَكَ وَتَعَالَى): yüce ve azametli
Allah
m.28a.8
- melūl (مَلُولٌ):
melūl ol-: üzölmek, mahzun olmak
m.mayalar 135b.9
- memdūh (مَحْرُوحٌ): övölmüş, methedilmiş
m.dur 175a.9
- memleket (مَمْلَكَةٌ): öлке, memleket
m.den 4a.13
m.e 4b.7
- memzūc: (مَمْزُوجٌ):
memzūc iT-: mezc etmek, kavuşturmak
m.üp 58a.10.
- men' (مَنَعٌ): önleme, engel olma, bırakmama, durdurma
m'ine 73a.1
- men' eyle-: engel olmak, durdurmak, önünü almak
m'i mez 180b.11,
m'miş 74a.6
m'r 8a.8, 9b.4, 10a.2, 10b.11, 11a.1, 11b.5,
59(1).13,
m'ye 5b.13, 9a.10, 59a(1).10
- men' eylemek: engel olmak, durdurmak
m.36a.12
m.e 128b.6
- men' iT-: durdurmak, engel olmak (bkz. men' eyle)
m.e 60a.11, 61b.6, 63a.11, 74a.7, 80b.8, 90a.8,
136b.4, 210b.13
m.emez 125a.5, 160a.7
m.er 58b.2, 73a.7, 74b.7, 76a.10, 77bb.2, 77b.12,

- 78a.5, 78b.8, 80a.4, 81b.10, 82a.10, 82b.2,
82b.9, 82b.13, 83b.3, 83b.5, 84a.12, 84a.12,
84b.7, 84b.10, 85a.2, 85a.4, 112a.1, 116a.11,
130a.4, 132b.11, 140a.5, 144a.13, 168b.9, 172a.11,
180b.13, 185b.7,
m.üp 36b.3, 63a.2, 76b.3, 130b.3, 152a.3, 184b.2,
191a.8
- men' idici: engelleyici, durdurucu
m.dür 76b.4
- men' itmek: engellemek, durdurmak
m.ile 128b.9
- men' ol-: engellenmek, durdurulmak
m.a 49a.7
m.acağ 121a.4
m.mayacak 58a.12
- menāşīb-ı 'ilm (مناصب علم): ilm hizmetleri,
menba' (مناصب علم): kaynak, çıkış yeri, asıl, merkez
m.1 17b.12, 151b.1
- menfa'at (منفعت): fayda, kâr, yarar
m.12b.3, 13a.5, 18b.2, 73b.4,1
m.1 11b.1, 25a.9, 26b.6, 31b.2, 62b.3, 62b.6,
62b.7, 62b.9, 62b.11, 62b.13, 63a.1, 75a.9,
82b.4, 87a.3, 87a.10, 107a.11, 107a.11, 107b.4,
116a.10, 124a.7
m.ını 15a.11
m.lardan 130a.7
m.ları 3b.10, 24b.2
- menfa'atlırak (منفعت لورثه): daha faydalı, faydalıca
m.dur 87a.4
- menfez (منفذ): ağız giriş, delik, yarık
m.32a.10, 99a.6, 152a.4, 177a.9, 190a.6,
m.den 121a.7, 190a.4, 190a.7
m.dür 29b.1,
m.1. 124a.5, 124a.6,
m.i 32b.5

- m.idür 176b.10
 m.ine 99a.8
 m.ler 32a.12, 72b.8, 72b.9, 74b.4,
 m.leri 73a.4, 73b.10, 74a.1, 74a.12,
 m.lerinden 84b.6
 m.ün 32a.10
 menfez iT-: ağız açmak, yol açmak
 m.eler 141a.12
 meni (مَنِي): erlik suyu, döl suyu
 m.17b.4, 17b.9, 18b.5
 m.le 17b.4
 m.si 18b.10, 18b.11
 m.sinden 18b.11
 m.sini 18.7
 merāret (مَرَارَات): acılık, tatsızlık
 m.den 87b.4
 m.i 87b.2
 merāretü'l-bakar (مَرَارَةُ الْبَقَرَةِ): ?
 m.1 81a.9
 mercān (مَرْجَان): denizde geniş resif meydana getiren
 ve mercanlar takımının örneği olan hayvan
 ve bunun kalkerli yağından çıkarılan çoğu
 kırmızı renkte ve ince dal şeklinde bir
 madde
 m.dur 76b.13
 mercimek (مَرْجَمَك): beyaz çiçekli sarı ve kahverengi
 taneleri olan bir baklagil çeşidi
 m.8a.12, 55a.5, 58b(1).6, 101b.4, 103a.3, 109b.1,
 136a.9, 136b.1, 139a.13, 146b.9, 147a.3, 203b.4,
 209a.11
 m.e 93a.3
 m.le 109a.8, 124a.1
 acı mercimek: acı mercimek
 m.107b.13
 kızıl mercimek: kırmızı mercimek

m.35a.8

mercimek şuyı: mercimek suyu, mercimek usaresi

m.112b.5

merdümek (مَرْدُومٌ): mercimek

m.121b.5

mergüb (مَرْغُوبٌ): rağbet edilmiş, beğenilmiş, sevilmiş

m.đür 172b.4

mergüb ol-: beğenilmek, rağbet edilmek

m.up 2a.2

merhem (مَرْحَمٌ): melhem, deriye içirilerek veya sürülerek kullanılan yumuşak, yağ kuvamında ilaç

m.86a.11, 115b.13, 131b.7

m.ile 123a.13

m.in+Ø 100a.2

m.ine 124a.12

m.lerile 93a.7

merhem-i dahliyyün (مَرْحَمٌ دَاهِلِيَّيُونٌ): dahliyyun merhemi

m..93a.11, 110a.11

merhem-i isfidac (مَرْحَمٌ إِسْفِدَاجٌ): üstübeç merhemi (bkz. isfidac)

m.116a.5

m.11a 95a.10

merhem-i mışri (مَرْحَمٌ مِصْرِيٌّ): mısır merhemi

m.115b.13, 116a.1

merhem düz-: çeşitli maddelerden merhem hazırlamak

m.eler 116a.10

merhem iT-: merhem hazırlamak ve tatbik etmek

m.eler 55b.8

m.mişler 101b.2

m.üp 43b.5, 59b.7, 101b.5, 107b.3,

mer'i (مَرْعِيٌّ):

mer'i eyle-: gözetmek, yürürlüğü koymak

m.yüp 14a.12

merkaşışā (مَرْكَاشِشَا): demir sülfid

m.81a.10, 85b.2, 97a.4, 153a.4, 205a.13, 206b.4,

- 207a.2, 207b.10
merkaşîşā-yı zehebi (مَرْكَاشِيْشَايْ ذَهَبِيْ): altın sülfür
m.142b.2, 212a.9
- mermer (مَرْمَر): büyük oranda kalsiyum karbonat ihtiva
eden bir taş, billurlaşmış kireç taşı
m.le 138a.7
- merre-i vāhīde (مَرْرَةُ وَاحِدَةً): bir defa
m.192a.13
- mersin (مَرْسِيْنِيْ): Güney ve batı Anadolu'da yetişen
yaprakları yılboyu yeşil kalan beyaz çiçekli
bir ağaç, as ağacı
- mersin şuyı: mersin tohumunun suyu, mersin usaresi
m.la 95b.10, 104b.4, 116b.10, 117a.1, 170a.1
- mersin şarābı(n): mersin şerbeti
m.59a(1).12
- mersin yaprağı: mersin ağacı yaprağı
m.39b.9, 55a.5, 55a.8, 55a.13, 95b.9, 99b.11,
m.n+0 56a.9, 56a.10
m.n1 52a.7
- mersin yaprağı şuyı: mersin ağacı yaprağının suyu
m.la 174b.12, 203a.4
- mersin yağı: mersin tohumundan elde edilen yağ
m.la 39b.10, 52a.6
- dögülmüş kuru mersin: Dövülmüş kuru mersin tohumu
m.122a.2
- yaş mersin şuyı: taze mersin yaprağından çıkarılan su
m.la 153b.1
- mertebe (مَرْتَبَةٌ):
a'la mertebe: yüksek deree, üstünlük
m.ye 2b.11
- mertüb (مَرْطُوْبٌ): rutubetli, nemli, ıslak
m.104a.3
- merzencūs (مَرْزَنْجُوْسٌ): mercan köşk, sıçan kulağı otu
m.43a.12, 43b.3, 43b.13, 47b.5, 58b.12, 81b.1,
147a.7, 185a.10, 197b.3

- merzencūş suyu: merzencuş otundan elde edilen su
m.87b.5
m.la 48a.2, 59b.2, 89b.11, 108a.1, 147a.2
- merzencūiş yağı: merzencuş, sıçan kulağı otundan çıkarılan yağ
m.40b.12,
- meşābe (مَشَابِع): derece, rütbe
m.sinde 189a.12
- mesāfet (مَسَافَتٌ): uzaklık, ara
m.e 68b.11, 68b.13
m.i 196b.12, 197a.7
m.ün 197a.13
- meşāliḥ (مَصَالِيح): işler, ameller
m.ine 30a.4
- mesāme (مَسَامِع): ter çıkmasına ve bedenin teneffüs etmesine yarayan deri üzerindeki küçük delikler
m.ler 112b.2, 118b.8
m.leri 10b.1, 118b.9, 133a.11
m.lerün 7b.6, 7b.8
- mesāne (مَسَانِع): sidik kavuğu, sidik torbası
m.17b.12, 17b.13
- mesdūd (مَسْدُودٌ):
mesdūd ol-: sed olmak, kapanmak
m.ur 12b.2
- meşelâ (مَشَالَا): mesela, misal olarak
m.11b.2, 16a.1, 87b.8, 105a.12, 192b.10, 203a.11
- mesrūdītūs (مَسْرُودِيْتُوس): ?
m.49a.2
- mestūr (مَسْتُوْر): örtülü, kapalı, gizli
m.5a.11
mestūr ol-: kapalı kalmak, gizlenmiş olmak
m.a 2a.12
- meşğul ol-: uğraşmak, bir işi yapmaya çalışmak (مَشْغُوْر)
m.a 12a.9, 32b.9, 73a.1

m.alar 70a.1, 70a.7, 71a.1, 71a.5, 71a.7, 101b.7,
114b.4, 119a.2, 123b.5, 128b.6, 128b.12, 134b.3,
135a.10, 150a.3, 150a.4, 156a.11, 167a.13,
169b.10, 184a.8, 190b.5

m.maya 16b.3, 52a.9

m.mayalar 3a.4

m.salar 72a.8

m.up 186b.12

meşğul olmak: uğraşmak, çaba sarf etmek

m.148a.6

meşhūr (مشهور): bilinen, şöhretli

m.dur 4a.9, 186a.1

meşīme (مشيمه): dölyatağı, ana rahmi, son

m.19b.13, 28b.4

m.nün 31a.4, 64b.10, 65a.11

meşimi (مشيمي): bkz. meşime)

m.26a.12

meşīmiyye (مشيميك): gözün altıncı tabakası

m.62a.10, 64a.1, 64b.9

mevād(d) (مواد): maddeler

m.in 114b.1

mevādd-i reddiye (مواد ردييه): kötü, pis maddeler

m.80b.11

mevāni (موانع): maniler, engeller

m.lerden 186b.11

mevcū (موجود): ağırlı hastalık

m.167a.11

mevcūd (موجود): var olan, bulunan

m.dur 4a.11, 62b.3

mevcūd ol-: bulunmak, hazırda olmak

m.a 130a.7

m.mazsa 180a.8

m.ursa 35b.6, 53a.6, 119b.7

mevcūd-ı kadīme: eskiler, eski varlıklar

m.e 1b.2

mevizec (فَوَيْزَج): yaban üzümü

m.81b.8, 118a.4, 118a.6, 118a.7

m.ile 118a.10

mevtü'd-den ve'l-ḥazre (عَوْتُ الدَّمِّ وَالْحَصْرَة): göz

kapağında bir madde değmesinden dolayı

meydana gelen yara ve şekil bozukluğu

m.91b.7, 117a.2, 117a.3

mevzi' (مَوْضِع): yer, mevki, mevzi

m.99a.5, 111a.6, 114a.11, 149b.11, 156a.4, 187b.8,

m.a 8b.12, 166b.8, 168a.5, 176b.9

m.de 22b.1, 53b.11, 72b.4, 96a.1, 177a.5, 177a.10,

200b.5

m.den 42a.3, 95a.9, 151b.1, 169a.9

m.dür 122a.7

m.e 122a.7,

m.i 13b.11, 65b.9, 66a.12, 112a.10, 160b.12,

161a.9, 178b.3, 179b.12, 187b.8, 190a.6, 192b.8

m.idür 34a.7

m.inde 37b.8, 75b.11, 151a.4, 169a.12, 191a.4,

m.inden 190a.9, 194a.13, 195a.1, 202a.6,

m.ine 74b.4, 111a.2

m.ini 61b.3, 66b.4, 167b.11

m.lerde 28b.9

m.leri 195a.6

m.ün 99a.7, 114b.1, 118b.8

m.inün 160a.3, 195b.3

mey-i puḥtāc (مَيْ مَحْتَاَج): kaynamış şarap

m.ıla 101b.2, 103a.4, 131b.6

meyl (مَيْل): yönelme, eğilme, yakın olma

m.74a.11

m.i 49b.3, 50b.4, 68a.3, 124a.3

meyl eyle-: yönelmek, eğilmek

m.düginün 194b.4

m.miş 194b.1

m.mişdür 2b.8

- m.se 194b.13
- meyl iT: yönelmek, eğilmek (bkz. meyl eyle)
- m.e 194b.11, 189a.6
- m.er 202a.7
- m.erse 188b.5
- m.meyeler 71a.11
- mez̄kür (مَذْكُورٌ): adı geçmiş, anılmış, söylenmiş
- m.56b.5
- m.dan 19b.4
- m.dur 61a.10, 125a.8
- mı (مِ / مِ): mı soru edatı
- m.70b.9, 124b.4, 149a.13, 149b.1, 181b.9,
- m.dur 70b.12, 126b.3, 126b.4, 126b.5, 129b.9,
- 126b.10, 126b.11, 126b.12, 126b.13, 127a.1,
- 127a.2, 127a.3, 127a.4, 127a.5, 182b.9, 182a.1,
- 182a.5, 182a.6, 186b.10
- mıknātıs (مِقْنَاتِيسُ): mıknatıs, demir oksit
- mıknātıs taşı: mıknatıs madeni
- m.142b.13
- mışr (مِشْرٌ): mısır keh̄hālları: mısırlı göz tabipleri
- m.208a.2
- mışrî (مِشْرِيٌّ): mısır'a ait, Mısır'la ilgili
- m.206b.11
- merhem-i mışrî: Mısır merhemi
- m.115b.13
- mi (مِ / مِ): soru edatı
- m.3b.9, 53a.3, 71a.6, 140b.12, 181b.7, 181b.9,
- 182a.9, 187b.7, 187b.8
- m.dür 49b.3, 126b.3, 126b.4, 126b.6, 126b.10,
- 127a.2, 127a.6, 174a.10, 181b.9, 182a.2,
- 182b.13, 187b.8
- m.sin 11b.3
- m.yin 170a.12
- miftāhiyye (مِفْتَاحِيَّةٌ): başlangıç, başlamış (ilaçları)

m.109a.7

miḥ (مِخْ): (حَفَّاحُ النَّوْزِ وَخَزَائِنُ السُّرُورِ):

Sinoplu Mü'min bin mukl il adlı hekimin

II. Bayezid Han adına yazdığı göz

hastalıklarıyla ilgili incelediğimiz

kitap

m.2b.1-2

miḥ (مِخْ): mih, çivi, ucu sivri ahşap veya demir

m.79b.12

miḥ başı: çivinin ucunda yuvarlak, yassı kısım

m.174b.4

mikdār (مِقْدَار): parça, kısım, bölük; kıymet, değer

m.34a.8, 87b.2, 87b.3, 104a.6, 129a.2

m.da 209a.12

m.dan 16b.3, 183b.2, 195b.2

m.1 45a.13, 45b.8, 47b.10, 54b.1, 54b.11,

58b.(1).8, 96a.10, 147a.6, 179a.9, 181b.4,

186a.9, 188a.1, 192a.5, 195b.8, 204a.12.

m.11a 195b.7

m.1n 87b.1

m.1nca 36b.2, 36b.3, 37b.2, 40a.10, 87a.11, 99b.5,

105a.5, 129a.2, 135b.4, 158a.6, 161a.3, 174a.8,

m.1ndan 125a.3, 174a.13, 195b.3, 195b.8,

m.1nı 87b.10, 87b.12, 122b.8

m.larının 104a.4

mikdār-ı tabi'î: tabii, kendi mikdarı, kadarı

m.den 197a.1

mīl (مِيل): kemikten veya fildişinden yapılan uzun
ince alet, göze sürme çekmek, yaraları açmak
vb. için kullanılır.

m.88b.7, 88b.12, 89a.1, 93b.13, 94a.5, 99a.2,

99a.8, 99b.10, 122b.8, 123b.1, 123b.3, 123b.6,

132a.6, 139b.5; 149a.7, 149b.1, 149b.2, 149b.8,

149b.11, 155a.13, 169a.5, 169b.3, 178a.5, 178a.7,

178a.10, 178b.5, 187a.10, 187b.11, 187b.12,

- 188a.2, 188b.13, 189a.2
 m.e 124a.12, 187b.11
 m.i 18a.8, 88b.6, 88b.9, 88b.10, 164b.13, 178b.9,
 180a.10, 187b.3, 187b.10, 187b.13, 188a.10,
 188a.12, 189a.7, 190a.4, 190a.7
 m.ile 66a.2, 99a.12, 118a.11, 119a.4, 120b.8,
 155b.7, 164b.12, 169a.4, 169a.5, 178a.3, 178b.4,
 179a.4, 179a.12, 179b.5, 179b.7, 186b.8, 188b.2,
 190a.2,
 m.ünj 88b.6, 88b.12, 89a.1, 92b.3, 106a.12, 141a.3,
 155b.1, 178a.9, 178a.12, 178b.2, 178b.6, 187b.4,
 187b.8, 188a.11, 188b.7, 190a.4, 190a.6, 190a.9
- milḥ (ملح): tuz
 m.81b.5
- milḥ-i enderāni (ملح اندرآنی): ebu cehil karpuzundan
 elde edilen ve tababette kullanılan bir toz
 m.140a.9, 142a.13, 147b.13, 162b.1, 164a.1, 164a.9,
 204a.8, 204b.7, 211b.4.
 m.ila 138a.12
- milḥ-i hindi (ملح هندي): karatuz, karataş tuzu
 m.42b.10, 43a.2, 48a.8, 103b.8, 142a.4, 142a.13,
 153a.6, 153a.11, 199a.2, 205a.9, 207a.5, 209b.6,
- minḳāş (منقاش): cımbız
 m.11a 112a.6
- mişāl (مثال): örnek, benzer
 m.i 5b.4
 m.inde 30a.10,
 m.indedür 17b.12, 25a.9
- mişāl-i diger (مثال دیگر): başka örnek
 m.13b.10
- misen(n) (ميسن): bilegi taşı
 m.81b.9,
- mişkal (ميسكال): bir buçuk dirhemlik yani yaklaşık
 dört buçuk gramlık ağırlık ölçüsü
 m. 38a.11, 38a.12, 43a.1, 48b.13, 50b.7, 59a.5,

59b.1, 153b.10, 164a.3, 168b.9, 168b.10, 168b.11,
 168b.12, 171b.6, 171b.7, 171b.9, 171b.10,
 171b.11, 173b.9, 173b.10, 185a.6, 185a.10,
 205a.12, 205a.13, 205b.1, 205b.2, 205b.3, 206b.8,
 207a.11, 207a.12, 207b.1, 210a.10, 211a.7

m.e 45a.13

mismār (حَسْمَاْر): çivi, mih

m.174b.6

mişk-i` tara: mişi` (مِسْكَ طَرَّ مَشِيْع): ?

m.7b.13

miyāne (مِيَاْنَه): orta, kıvam

m.8a.6, 34a.10, 160a.13

m.dür 160b.2

miyāncı (مِيَاْنِحِي): orta, ortacı, ayırıcı

m.65b.5

mizāc (مِزَاَج): tabiat, yapı; vücudun karakteri;
 insandaki dört unsurun oranına göre meydana
 çıkan yaratılış

m.12b.4, 46a.11, 54a.5, 104a.3, 120b.2,

m.a 49b.4, 51a.10, 96b.8

m.1 9b.7, 9b.8, 12a.11, 12b.9, 12b.12, 62a.3,

67b.12, 68a.11, 70a.10, 70a.12, 72a.13, 72b.1,

96b.10, 152a.6, 152b.13, 159a.10, 177a.6.

m.11a 72b.2, 72b.3

m.1n+0 27b.4, 30b.1,

m.1na 15a.3, 16a.5, 52b.7, 70a.11

m.1nda 46b.13

m.1n1 9b.10, 53b.13, 67b.11, 61a.6, 112a.1, 130a.1,

130a.5

m.larda 135b.7

m.uñ 68b.4, 177b.5

mizāc-ı fāsīd (مِزَاَج غَرِيْب): kötü mizaçı ruh bozukluğu,
 dengesizlik

m.9b.10

mizāc-ı ğarīb (مِزَاَج سَادِه): normal dışı, hastalığı

olan insan tabiatı

m.69a.12

m.i 69a.12

mizāc-ı sāde (مزاج سادہ): normal sağlıktaki insan yapısı ve tabiatı

m.yi 69a.8, 69a.11

mizāclu (مزاج جَلْو): herhangi bir yapıda karakteri olan

m.153a.3, 153a.6, 153a.9, 153b.11

m.lara 50a.1

mu'addil (مُعَدِّل): denkleyen, denk ve eşit duruma getiren

m.130a.2, 130a.5

mu'affin (مُعْفِن): kokmuş, kokuşmuş

m.7a.1, 140a.12

m.dür 75a.1, 79a.4

mu'aḳḳin (مُعْكَقِن): ?

m.8b.12

mu'ālece (مُعَالَجَة): tedavi, ilaç verme, ilaç tatbik etme

m.3b.5, 5b.4, 27b.13, 45b.12, 108b.7, 115a.11,
116b.2, 154b.11, 179b.5, 184a.8, 184a.9

m.de 123a.7

m.den 44b.4, 111a.1, 125a.12, 196b.8

m.ler 102a.11, 109b.3, 121b.7, 123a.11, 190b.1,
203a.7

m.leri 155b.10, 158b.10, 201a.11

m.nün 46a.1, 191a.4

m.si 90b.6

m.sile 5a.10

m.sinde 161b.5

m.sinden 5a.4

m.sine 190b.5

m.ye 12a.9, 32b.9, 35a.2, 70a.1, 100a.3, 123b.5,
128b.12

mu'ālece ele-: tedavi etmek, ilaçla tedavi etmek

m.di 184a.12

m.rse 5a.13

m.seler 161b.4

m.yeler 3b.2

mu'ālece iT-: ilaçla tedavi etmek (bkz. mu'alece eyle)

m.dür 3b.11

m.eler 39b.8, 52b.5, 108a.12, 123a.13, 123b.13,

125a.12, 139a.2, 140a.8, 141b.10, 152b.4,

162b.11, 169a.4, 169a.5, 169b.3, 176b.4, 198b.13,

m.en 61a.3

m.memek 144a.2

m.meyecek 190b.7

m.meyeler 5b.2

m.üp 191a.2

mu'ālece itmek: ilaç kullanmak, tedavi etmek

m.e 184a.8

mu'ālic (مُعَالِج):

mu'ālic kehhal: ilaç tatbik eden göz hekimi

m.lar 136b.11

mu'allak- (مُعَلَّق): asılmış, askıda olan

m.23b.9

mu'arra (مُعْرَى): çıplak, soyulmuş

m.9a.9

mu'aşfer (مُعْشَفَر): yalancı safran denen ot ile boyanmış

m.163b.4

mu'āvedet (مُعَاوَدَت):

mu'āvedet eyle-: dönmek, tekrar etmek

m.mez 179a.7

mu'āvedet iT-: dönmek, tekrar etmek (bkz. mu'avedet eyle)

m.er 155a.11, 179a.8

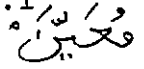
m.erse 190a.2

m.meye 95b.4

mu'āvenet (مُعَاوَنَت):

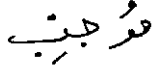
mu'avenet iT-: yardım etmek

m.e 93b.1

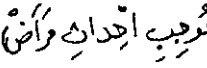
mu'ayyen ()::

mu'ayyen eyle-: belirlemek, belirli kılmak

m.14b.10

mūcib (): icab eden, gereken

m.ince 89a.13, 129a.2

mūcib-iḥdās-ı maraḏ (): hastalığın çıkmasına sebep olmak

m.14b.1

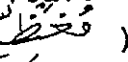
muḡarri ():bedendeki mevraların ağzını bağlayıp kapatan ilaç

m.9a.2, 77b.1

m.dür 80b.8

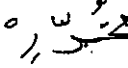
muḡazza ():bkz. mugazzi`

m.dur 76a.6

muḡazḏi (): besleyici, besleyen

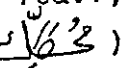
m.80b.12

m.dür 83b.3, 83b.11

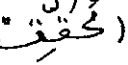
muḡaddir ():uyuşturan, uyuşturuocu ilaçlar

m.7a.3, 9b.2, 73b.13, 133a.13, 134b.9, 189b.1,

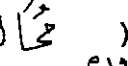
m.dür 76a.7, 77b.3, 80a.8, 133b.2

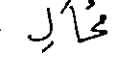
muḡakkik (): eski tıpta vücuttaki fazla hitları çekip dışarı atan ilaçlar,ısırgan dikenini gibi.

m.7a.1, 8b.4

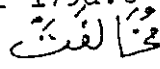
muḡakkik (): tahkik eden, araştıran

m.1er 178b.12

muḡāl (): olmayan, almaz, olmayacak

muḡāl-i 'akl (): akla uygun olmayan

m.dur 179a.6

muḡālefet ():uymaz, karşı koymak, aykırılık

m.63b.12

muḡālefet iT-: karşı koymak, direnmek

m.iserlerdür 4b.3

m.mezler 179b.11

- muḥālif (مُخَالِفٌ): zıt, ters, uymaz
 m.de 96b.3
 m.dür 70a.12
- muḥallil (مُخَلِّلٌ): yumruları, şişleri veya bir iltihabı
 iyi eden ilaç
 m.6b.12, 7a.13, 79b.3, 81a.11, 81b.1, 82a.2, 83a.8,
 83b.12, 84a.10, 115a.10, 130b.1, 144a.5, 184b.1
 m.dür 71a.12, 79b.13, 81b.6, 81b.7, 82a.8, 82a.12,
 83b.4, 133b.8
- muḥammed bin 'abdu'llah (مُحَمَّدٌ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ): Hz. Muhammet,
 İslām peygamberi
 m.dür 1b.4
- muḥammed bin zekeriyyā (مُحَمَّدٌ بْنُ زَكَرِيَّا): ?
 m.59a.(1).13
 m.nunđur 44a.6
- muḥammir (مُحْمِرٌ): kızdırıcı ilaç
 m.7a.1, 8b.2
- muḥarrā (مُحْرَبٌ): kaynamış, kaynatılmış,
 ısıtılmış
 m.120a.9
 muḥarrā ol-: kaynamış olmak, ısınmak
 m.a 152b.7
- muḥarriḳ (مُحْرِقٌ): ahlatı, maddeleri tahrik edici
 olarak kullanılan ilaç
 m.7a.1, 8b.7, 79a.1, 81a.11, 81b.6, 82a.4, 196b.6,
 205a.6.
 m.dür 79a.4
- muḥarriḳ ol-: tahrik eden, yakan
 m.maya 161a.6
 m.up 18b.5
- muḥaşşin (مُحَشَّشٌ): uzun muhtelif parçalara dönderilen
 ilaçlara denir
 m.6b.13, 7b.10
- muḥāṭara (مُخَاطَرَةٌ): zararlı sıhhati bozma tehlikesi olan
 ilaç, zarar, ziyan, tehlike

- m.dur 133a.4, 137b.1, 190a.12
- muḥkem (*مُحْكَمٌ*): sağlam, iyice sıkı, pek
 m.24a.1, 25a.13, 31b.9, 62b.5, 73a.10, 85b.9,
 99a.6, 119b.13, 169b.5, 189a.9, 189a.10, 203a.8
- muḥkem ol-: sağlam olmak
 m.a 184a.9
 m.dı 186b.9
 m.mamış 203a.10
 m.up 181a.8
- muḥkim (*مُحْكِمٌ*): kuvvetli, kuvvet veren
 m.21b.1
- muḥriḳ (*مُحْرِقٌ*): yakın, yakıcı (ilac)
 m.83b.11, 142b.6, 148a.1, 168b.10, 205a.5, 211a.8
- muḥriḳ ol-: yakıcı olmak, yakmak
 m.acaḳ 158b.4
 m.up 161b.1
- aḳiḳ-i muḥriḳ (*عَقِيقَ مُحْرِقٍ*): yakıcı akik taşı
 m.207a.13
- muḥtāc (*مُحْتَاجٌ*): ihtiyacı olan
 m.dur 18b.7
- muḥtāc eyle-: ihtiyaçlı hale getirmek
 m.di 17a.13
- muḥtāc ol-: ihtiyac halinde bulunmak
 m.mayalar 4b.1
- muḥtāc olun-: ihtiyac haline girmek
 m.duḡı 4b.9
- muhtarun (*مُحْتَارُونَ*): ?
 m.dür 206b.6
- muḥtaṣar (*مُخْتَصَرٌ*): özet, kısaltılmış
 m.a 2b.5
- muḥtaṣar-ı müfīd (*مُخْتَصَرٌ مُفِيدٌ*): faydalı özet
 m.2b.1
 m.i 3a.2
- muhtaṣ-ı şiyāf (*مُخْتَصِرٌ شِيَاْفٌ*): hazır göz damlası
 m.87b.3

- muhtebis (^{مُخْتَبِسٌ}): hapsolmuş, bir yere sıkışmış
m.111a.10, 112b.1, 210a.13
- muhtelif (^{مُخْتَلِفٌ}): türlü, çeşitli
m.7b.10, 11a.4, 13b.3
muhtelif olmak: çeşitlilik, çeşitli olmak
m.dan 13b.5
- muhterik (^{مُخْتَرِكٌ}): yanmış, yanık
m.27a.1
muhterik ol-: yanmış, ısınmış
m.mış 111b.11
m.up 182b.6
- mukaddim (^{مُقَدِّمٌ}): eskiler, eski tabibler
m.ler 179b.11
- mukaddime (^{مُقَدِّمَةٌ}): başlangıç, hastalığın başlamamış
belirtisi
m.si 181a.11, 181a.12, 181a.13, 182a.4,
m.sidür 181b.13, 182a.3
- mukaddime-i āb (^{مُقَدِّمَةُ آبٍ}): suyun başlangıcı, ilk su
m.181b.11, 182a.7, 191a.1
m.dur 182a.6, 182a.11
- mukallā (^{مُقَلَّلٌ}): pişirilmiş
m.210b.2
- mukarrer (^{مُقَرَّرٌ}):
mukarrer ol-: kararlaştırılmış, belirtilmiş olmak
m.a 148b.6
m.duğından 93a.8
m.ur 116b.3
- mukarrih (^{مُقَرِّحٌ}): yara açan ilaç
m.7a.1, 8b.5, 8b.13
- mukatta' (^{مُقَطَّعٌ}) bir ilâç adı
mi.7b.2
- mukatti' (^{مُقَطَّعٌ}): kat edilmiş, kesilmiş, kesik ayrı;
hastalığı durduran ilaç
m.6b.12, 83a.7, 84a.11
m.dür 79b.3, 80a.13, 83a.8

- muḳavvī (*مُقَوِّى*): kuvvet için verilen ilaç
 m.7a.3, 9b.4, 82b.12, 83b.5, 176b.3
 m.dür 77a.11, 77b.11, 78a.7, 78a.8, 78b.9, 81a.2,
 81a.11, 82b.11, 83a.7, 83a.11
 m.yile 58b.11
- muḳayyi (*مُقَيِّى*): kay ettiren, kustıran
 m.7a.4, 10a.7
- muḳḳabiz (*مُقَبِّى*): kabız yapan, eden ilaç
 m.9a.6
- mukaşşer (*مُقَشِّر*): kabuğu soyulmuş
 m.105a.7
- muḳl (*مُقَل*): Mekke belasan ağacı (Umman Denizi ve
 Hindistan'da yetişir)
 m.42b.3, 42b.6, 43a.3
- muktezi (*مُقْتَضِى*): icabeden gereken
 m.dür 1b.2
- mullaṭif (*مُلَطِّف*): yumuşatıcı, yumuşatan
 m.6b.12, 7a.12
- mūm (*مُوم*): mum, iç yağı
 m.55b.6, 92a.10, 92a.13, 110a.10, 202b.5
 m.a 202b.5
 m.1 55b.7, 59b.6, 116a.7
 m.1la 55b.8, 59b.7
- aḳ mūm: beyaz mum
 m.116a.6
- mūm ışığı(n): mum ışığı
 m.i 183b.8
- mūm-ı rūḡan (*مُوم رُوعِن*): mumla yağ eritilerek yapılan
 sürülerek kullanılan karışım
 m.1 95b.6, 100a.1
- mūmiyā (*مُومِيَا*): İran'da bir mağarada damlayan ve
 batı denizlerinin sahillerinde bulunan sıvı bir madde
 m.48a.1
- munḳaṭi' (*مُنْقَطِع*): kasık, kesilmiş
 m.200b.9, 202a.1

- munşab(b) (مُنْشَب): dökülen, kavuşan, karışan
m.118b.10, 201a.2
- munzam (m) (مُنْزَم)
munzam ol-: katılmak, eklenmek
m.17a.5
- murabba' (مُرَابَّع): kare
m.21b.4
- murād (مُرَاد): dilek, istek; amaç
m.106a.10
m.1 14a.8 ب
- murakḳik (مُرَقِّق): ince , ince yapılı
m.dür 78b.13, 82a.2
- Mūsa (مُوسَى): Hz. Musa (peygamber)
m.3b.3, 3b.5, 3b.7, 3b.9,
- muşafāt (مُصَفَّات): süzülen, temizlenen
m.32b.2, 32b.6
- muşāhib (مُصَاحِب): birlikte bulunan
m.73b.3
- muşālih-i ma'de (مُصَالِحِ مَعْدَم): midenin dostu
m.dür 191a.4
- musallaṭ (مُسَلِّط):
musallaṭ ol: birine sataşmak, bulaşmak
m.maya 16a.1
m.ur 16a.2, 160b.6
- muşakḳiṭ (مُسَقِّط): düşüren
m.7a.5
- muşallib (مُصَلِّب): katlaştıran
m.7a.2, 9a.9
- mūse (مُوسَى): arı
m.9b.8
- mūseric (مُوسِرِج): (gözde) bir hastalık adı
m.76a.5, 169b.12
- muşabbak (مُشَبَّك): kafes şeklinde, delikli
m.25a.1
- mutaba'at (مُتَابَعَات):

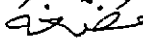
- mutaba'at it-: tabi olmak, uymak
 m.151a.5
- mu'tād (مَعْتَاد): alışılmış alışlagelen
 m.15b.10
- mutaşarrıf (مُتَشَرِّف):
 mutaşarrıf ol-: kullankak, malik olmak
 m.a 15a.5
- mutavassıt (مُتَوَسِّط): orta, ortalama
 m.201b.13
- m.dur 16a.9
- muṭavvel (مُطَوَّل):
 muṭavvel eyle-: uzatmak
 m.yem 2b.4
- mu'teber (مُعْتَبَر): itibar gören, beğenilen
 m.184a.11, 186b.3
- m.dür 24b.2
- mu'tedil (مُتَدَل): aşırı bir tesiri ve yönü olmayan,
 tesiri bakımından orta halli
 m.14b.13, 16a.8, 16a.10, 53a.12, 55a.11, 65b.1,
 130a.10, 195b.6
- m.dür 65b.3, 74a.11, 76a.11, 76b.8, 77b.1, 82a.11,
 83b.9, 84a.11, 85a.6
- mu'tedil iT-: orta halli yapmak, şiddetini azaltmak
 m.er 8a.2, 9b.4, 130a.5
- mu'tedil itmek: şiddetini azaltmak (bkz. mu'telil iT-)
 m.87b.11, 87b.12
- mu'tedil ol-: orta halli olmak aşırılıktan uzaklaşmak
 m.maya 12b.12
- m.mayacak 54a.1
- m.ur 65b.5, 68b.2, 192a.10
- mu'tedilrek (مُتَدَلِّر): orta hallice
 m.dür 75a.4
- mu'temed (مُتَمَد): itimad edilen güvenilen (kişi)
 m.4a.11
- muṭlak (مُطْلَق): kayıtsız, şartsız

- m.12a.10, 12b.3, 12b.4, 12b.10, 13a.13,
muṭṭali' (^{مُطَّلِح}):
muṭṭali'eyle-: bilgilendirmek, aydınlatmak
m.2a.5
- muṭṭali'ol-: öğrenmiş, haber almış olmak
m.duklarından 3a.3,
m.sa 5a.6
- muttaşıl (^{مُتَّصِل}): devamlı, ara vermekden
m.8b.1, 17a.9, 25b.6, 26b.10, 27a.6, 118a.2,
127b.11, 132b.12, 150b.8, 151b.13, 159b.3,
167a.3, 170a.2, 174b.8, 176b.4, 182b.2, 196a.8,
199b.12, 200b.9, 200b.11
m.dur 25a.11, 29a.13, 179a.6,
muttaşıl ol-: devamlı olmak
m.ur 177a.2
- muvāfaḳat (^{مُؤَافَقَات}):
muvāfaḳat itdür: kabul ettirmek
m.eler 128b.7
- muvāfıḳ (^{مُؤَافِق}): uygun, münasip
m.36a.13, 42a.10, 42a.11, 45b.10, 49b.4, 71a.3,
134a.4, 135a.9, 165b.3, 184a.7
m.dur 46a.6, 50b.5, 51a.6, 51a.11, 58b.(1).11,
173b.2
m.inı 16a.6
- muvāfıḳ düş-: uygun bulunmak, uymak
m.di 97b.13
- muvāfıḳ ol-: uygun olmak, uygun bulunmak
m.a 15a.3, 15a.8, 40a.1
m.maya 15a.8
m.up 184a.8
- muvāfıḳrak (^{مُؤَافِقْرَاق}): daha uygun, uygunca
m.65b.2
m.dur 45a.2
- muẓabbıḳ (^{مُضَبِّق}): bir ilâç adı
m.9a.7

muẓaffer ():

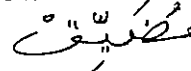
muẓaffer ol-: kazanmak, üstün gelmek

m.ur 5b.9

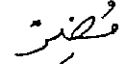
muẓğa ():

muẓğa ol-: et haline gelmek, ete dönüşmek

m.19a.13

muẓayyık ():daraltan

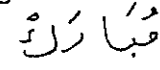
m.7a.2

muẓır (): zararlı, zarar veren

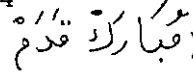
m.dur 15a.6, 15b.5, 133b.6

muzlık (): kaydıran

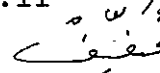
m.9a.5

mübârek (): uğurlu, hayırlı, kutlu

m.2a.2, 3b.4

mübârek-kağem (): ayağı uğurlu

m.5a.11

müceffif (): kurutucu, sıcak ve rutubetsiz

m.82a.2, 110b.9, 129b.13

m.dür 78a.6, 80a.11, 80a.13, 81b.6, 81b.6, 83a.13,

83b.5, 84a.6, 84b.5

mücellā (): cilalı, parlatılmış, parlak

m.6b.13

m.dur 76b.9, 78a.10, 80b.12, 81a.5, 81b.8, 81b.9,

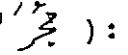
83b.11, 83b.12, 84a.11, 162b.6

mücerreb (): tecrübe olunmuş denenmiş

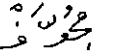
sınanmış

m.44b.7, 101b.7, 132a.4, 143a.7, 163a.10, 206b.11,

212a.3, 212a.6, 212a.12

mücerred (): yalnız, karışksız

m.124b.1, 135b.6, 138a.7

mücevvef (): oyuk, içi boş

m.25b.8, 184b.8

mücr. ():kanal

m.32a.8

m.iledür 32a.3

- m.isi 32a.5
 müctemi' (جُمُعَة):
 müctemi' ol-: toplanmak, birikmek
 m.maz 176a.5
 m.mış 167b.11
 m.ur 96a.1
 müdām (مُدَام): devamlı, sürekli
 m.153a.3
 müdāvet (مُدَاوَمَة):
 müdāvet eyle-: devam etmek, aralıksız bir işi yapmak
 m.15a.7
 m.seler 14b.6
 müddet (مُدَّة): zaman, vakit
 m.55a.10, 93a.12, 102b.10, 123a.8, 134b.1, 150b.2,
 154b.11, 157b.13
 m.i 134b.8
 m.ile 19b.1, 93b.9, 104b.1
 m.inün 128b.10
 müddet-i medid (مُدَّة مَدِيد): uzatılmış zaman
 m.72a.2
 müddet-i zamān-ı şūret-i ferzend: (مُدَّة زَمَانِ صَوْرَتِ فَرْزَنْدِ)
 çocuğun şekillenmesinin zamanının müddeti
 m.20a.1
 müdebber (مُدَبِّر): tedbir alınmış, düşünce ile hareket
 edilmiş
 m.101b.11, 101b.13, 102a.3
 müdebber iT-: tedbir almak
 m.eler 61a.11, 85a.11, 85a.13
 müdevver (مُدَوَّر): yuvarlak, tekerlek şeklinde, değirmi
 m.21b.4, 21b.5, 21b.8
 m.dür 21b.3, 29b.9
 müdevver iT-: yuvarlak hale getirmek
 m.eler 174b.5
 m.erler 178a.9
 müddirü'l-arak (مُدِّرُ الْعَرَاكِ): ter döktüren

- m.10a.12
müddirü'l-bevl (مُدِيرُ الْبَوْلِ): sidik döktüren
- m.7a.4, 10a.10
müddirü'd-dem (مُدِيرُ الدَّمِ): kan döktüren
- m.7a.5, 10a.11
müdirrü'l-leben (مُدِيرُ اللَّبَنِ): süt döktüren
- m.10b.7
müfeccic (مُفَجِّعٌ): açtıran gerdiren
- m.7a.3
müferri (مُفَرِّقٌ): bölümlere ayıran
- m.7a.2
müfehhih (مُفَهِّحٌ): koku veren; uyku halinde nefes verdiren
- m.9b.3
müfekkire (مُفَكِّرٌ): düşünme kuvveti ve kudreti
- m.26b.13
müfetteti'l hazā (مُفَتَّتِ الْحِضَا): hareketi dağıtan
- m.7a.5
müfettiḥ (مُفَتِّحٌ): açan, geçirten (ilaç)
- m.6b.12, 6b.13, 7b.3, 78a.2, 78b.13, 81b.3,
m.dür 77b.6, 80b.12, 81b.11, 83a.7, 83a.8
müfid (مُفِيدٌ): faydalı, faydalı olan şey
- m.dür 52a.11, 57b.9, 71b.13, 72a.11, 81b.12,
83a.11, 92a.11, 95b.7, 96a.12, 97b.8, 108b.10,
109a.6, 122a.12, 134b.11, 144a.9, 152a.11,
155b.5, 165a.2, 167b.1, 171b.13, 173a.13, 173b.4,
müfid düş-: faydası uygun olmak
- m.e 122b.2, 152b.9
müfid ol-: fayda vermek, faydalı olmak
- m.a 39b.7, 43b.13, 48b.13, 58b(1).12, 92b.4,
97b.10, 101a.13, 134b.9, 163b.13, 198b.13
müfred (مُفْرَدٌ): basit ve mürekkep olmayan yiyecek veya ilaç maddesi (tek, yalnız)
- m.120a.6, 122a.8, 126b.3, 127a.5, 152b.3, 185b.1,
201a.3, 201b.5

- müfredāt (مُفْرَدَات) : ibn-i Baytar'ın kitabı
m.ında 143a.5
- müfsid (مُفْسِد) :
müfsid-i hażm (مُفْسِدِ هَضْم) : hazım bozucu
m.dur 17a.4
- müheyyā (مُهَيَّأ) : hazırlanmış olan
m.86a.13
- mühre (مُهْر) : omurga kemiği
m.den 32b.1
m.nünj 32b.1
- mükedder (مُكَدَّر) :
mükedder ol-: üzölmek, hasta olmak
m.ur 195b.3
- mükelles (مُكَلَّس) : yakılarak tezhaline getirilmiş
m.163a.8, 207a.10
- mükessif (مُكْسِف) : kesif hale koyan, koyulaştıran
m.7a.1, 9a.1
- mülākāt (مُلَاكَات) : kavuşma, buluşma, birleşme
m.ına 73b.6
mülākāt ol-: kavuşmak, birleşmek
m.acağıdı 28a.13
m.ısardı 28b.1
m.up 28a.11
mülākāt olmak: kavuşturmak, birleştirmiş olmak
m.28a.12
m.1 73b.8
- mülātafa (مُلَا طَفَا) :
mülātafa iT-: güzel muamele etmek, sürmek
m.üp 95a.10
- mülattif (مُلَطِّف) : yumuşatıcı
m.77b.11, 79b.13
m.dür 77b.7, 78a.2, 78b.13, 81b.2
- mülāzemet (مُلَا زَمَتْ) :
mülāzemet iT-: meşgöl olmak, bir işi işlemek
m.eler 135b.9

- m.üp 190b.5
mülāzemet itmek: iş işlemek, bir işi yapmak
m.172a.12
mülāzım (مُلَازِم): gerek, lüzum
m.137a.7
mülāzım ol-: çalışmak
m.ur 154a.9
mülāzimet (مُلَازِمَت):
mülāzimet iT-: çok meşgul olmak, sıkı bağlanmak
m.üp 115a.9
müleḥḥim (مُلْهَحِم): yaranın daha çabuk kapanmasını
sağlayan ilaçlar
m.7a.3
müleyyin (مُلَيِّن): yumuşatıcı, yumuşaklık veren
yumuşaklık verici, ishal eden
m.7b.4, 53b.2, 89b.4, 95a.11, 135b.1, 135b.4,
145b.9
m.dür 77b.7, 79a.7
mülḥim (مُلْحِم): (yarayı) kaynaştıran
m.9b.13
mülteḥim (مُلْتَحِم):
mülteḥim ol-: yapışmak, kaynaşmak
m.mışdur 62a.11
mülteḥime (مُلْتَحِمَةٌ): gözün bir bölümü, tabakası
m.62b.2, 63b.13, 66b.7, 66b.11, 190a.5
m.de 111b.7, 137b.11, 137b.12, 149a.12, 154a.5,
155b.12, 159a.13
m.den 141a.8, 141a.9, 141b.9, 149a.9,
m.nüḡ 137b.8, 137b.9, 140b.8, 142a.1, 146a.12,
149b.1
m.ye 94a.1, 141a.7, 141a.11, 141b.5, 143a.8,
143b.10, 145a.2, 148b.11, 149b.10
mümā(s) (مُمَّاس): temas eden, dokunan, ilişen, teget
m.31b.4
m.i 26b.5, 28a.1, 28a.2, 28a.5, 28a.7, 28a.10, 30a.6

- m.idür 28b.5, 65b.13, 66a.5
mümellis (مُلِّس): pürüzsüz hale getiren
m.7a.2, 9a.3
- mümkün (مُمَكِّن): olabilir, olabilen
m.18b.5, 22a.4, 28a.12, 42a.7, 54b.7, 57a.13,
94a.10, 96b.6, 101a.10, 112a.4, 141a.8, 141a.10,
141a.11, 161b.2, 179a.5, 179a.12
m.dür 42a.2, 49a.6, 72a.2, 81b.4, 162b.9, 180a.10,
m.miş 3b.2
- mümted (مُتَد): mümted ol-: uzamak, sürekli olmak
m.a 151b.9
- mümteli (مُتَلِي): dolu, dolğun dolmuş
m.151b.9
- mümteli ol-: dolgunlaşmak, dolu olmak
m.a 146a.3, 152b.11, 198b.6
m.mayalar 14a.12
m.sa 182b.9
m.ur58b.6, 146a.1
- mümteni' (مُتَنِي): olamaz, olması mümkün olmayan
m.dür 1b.2
- mümtetic (مُتَتِج): mümtetic ol-: içine girmiş olmak, kaynaşmak
m.ur, 114a.6
- münāferet (مُنَافَرَات): aykırılık, soğukluk
m.ile 15a.7
- mün'akid (مُنَاقِد): mün'akid ol-: bağlanmak, düğümlenmek
m.up 110b.7
m.ur 196a.9
- münakki (مُنَاقِي): temizleyici, pak edici
m.7a.4, 10a.2
- münāsib (مُنَاسِب): uygun, yararışlı
m.123a.11
m.dür 108b.8

münbasit (مُنْبَسِطٌ):

münbasit ol-: yayılmak, açılmak, genişlemek

m.ur 167b.13

münbitü'llahm (مُنْبِتِ اللّٰه): yaraya gelen kanı temizleyip
et haline getiren ilaç

m.10a.3

müncemid (مُنْجَمِدٌ):

müncemid eyle-: soğutmak, dondurmak

m.r 9a.10

m.yicidür 10b.10

müncemid ol-: donmak, katılaşmak

m.miş 81b.13

m.up 196a.9

müneccir (مُنْجِرٌ) : karıştırılmış yoğrulmuş

m.110b.13

müneffih (مُنْفِعٌ) : koku yayan, (damardan kan akıtan,
def eden, gideren)

m.8a.10

müneffis (مُنْفِيسٌ) : nefes verdiren, rahat ettiren ilaç

m.7a.5, 10b.1

müneşşif (مُنْشِفٌ) : kurutan, kurutucu

m.184b.1

münfa'il (مُنْفَعِلٌ) :

münfa'il ol-: tesir altında kalmak

m.maya 26b.12

m.up 27a.1

münkalib (مُنْقَلِبٌ)

münkalib ol-: değişmek, geri dönmek

m.dugınun 91a.1

m.mış 100a.12

münkati' (مُنْقَطِعٌ) : kesik, kesilmiş, bitmiş

m.190b.8

münkati' ol-: kesilmek, ayrılmak, bitmek

m.a 156a.9

m.masa 134a.5

- m.sa 133b.7
m.ur 167a.5
mühteḥā (مُتَهَيَّا):
müntehā ol-: sona varmak, bitmek
m.ur 188b.12
münzic (مُنْضِج): hazmettirici, sindirici
m.6b.13, 8a.2, 79a.7, 130b.1, 144a.5
mür(r) (مُر): Arabistan, Somali ve Habeşistan'da
yetişen küçük ağaç
m.55b.3, 55b.5, 56b.1, 81b.2, 92a.12, 92b.8, 97a.8,
102a.8, 110a.2, 113a.6, 116b.10, 121b.3, 122a.1,
122a.7, 122b.3, 131a.2, 134a.9, 139a.5, 139a.7,
147a.10, 168b.3, 173b.7, 205.6, 208b.9, 211a.13
m.i 168b.6
m.ile 56a.10
m.ünj 75b.1
mür-azi (مُرْ أَدِي): bir madde adı
m.212a.10
mür-i safî (مُرْ صَافِي): Bkz. mür(r), saf mür
m.103a.13, 106b.3, 107b.2, 142b.10, 147a.1,
154a.13, 154b.5, 186a.11, 210b.3
mür-i surḥ (مُرْ سُرْح): gözde kızarmış, kanlı bir nokta
halinde beliren hastalık
m.174a.5, 175b.2
mürā'at (مُرَاعَات):
mürā'at iT-: gözetmek, korumak
m.eler 191a.4
mürdeseng (مُرْدَسَنْج): tabii kurşun oksidi
m.55b.6, 117a.6
mürebbā (مُرْبِي, مُرْبَا) (A.E): terbiye olunmuş, terbiye
görmüş, terbiye edilmiş
m.205a.5, 205a.6
m.yıla 121b.2
mürekkēb (مُرْكَب): 1. boya, mürekkep
m.60b.12

2. **terkibedilmiş, iki veya daha çok şeyin karışmasında meydana gelen (şey)**

m.75b.1, 126b.3, 135b.6, 152b.3, 200a.13, 201b.5

m. dür 17a.7, 51b.6, 76b.8, 159b.13

mürekkeb edviye: terkipli, birleşik ilaçlar

m.ler 130a.6

mürekkeb endām: sağlıklı beden

m.larun 12a.12, 12b.13, 13b.8

mürekkeb ol-: bir kaç şeyden oluşmak

m.a 127b.1, 127b.3, 127b.4, 128b.13, 129a.1, 129a.1

m.ur 197a.8, 200b.10, 201a.4

m.ursa 200b.7

mürekkeb iT-: biraraya getirmek, birleştirmek

m.mişdür 61b.9

mürekkebāt (مَرْكَبَات): karışımlar

m.dan 89b.13

müreṭṭib (مُرْتَب): rutubet veren

m.133b.2

m.dür 199b.1

müreṭṭib edviye: rutubet verici ilaç

m.ler 70a.13

müreṭṭib ğidā: rutubet verici gıda

m.lar 16a.1

m.ları 109b.4

müreṭṭib marāz: rutubet verici hastalık

m. larun 201a.6

müreṭṭib yağ: rutubet verici, nemlendirici yağ

m.lar 115a.10, 173a.10

müreṭṭib ol-: rutubetli, nemli olmak

m.ur 200b.6

m.ursa 200b.6

mürevvak (مُرْوَق):

mürevvak bal: süzme bal

m.116a.2, 143a.1, 204a.12

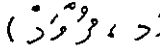
m.11a 90a.4, 199a.8

mürevvak ol-: süzölmek, süzölmüş olmak

m.a 58a.10

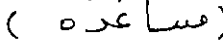
mürre ():Arap beldesinde bir ağacın zamkı

m.205a.7

mürved () (A.E)

mirved ucu: mil ucu

m.la 141a.10

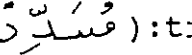
müsa'ade iT-: izin vermek, fırsat vermek ()

m.ecek 54a.5

m.erse 21b.4

müseddes (): altıgen

m.21b.4, 21b.7

müseddid ():tıkayan, set yapan

m.7a.2, 9a.9, 73b.10, 76a.6

müeffetit ()

müeffetit hasa: ?

m.10b.5

müsehhil ():teshil eden, kolaylaştıran

m.7a.4

müsekkın (): teskin edici, uyuşturucu,
yatıştırıcı

m.6b.12

müsekkın (): teskin edici, uyuşturucu, yatıştırıcı

m.6b.12

m.dür 84a.10

müselles (): üçgen (şeklinde)

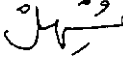
m.21b.4

müselles şarab: üç kere tasfiye okınarak çekilmiş bir
cins şarap

m.44a.11

müsellesrek (): üçgene benzer

m.dür 23a.11

müşhil (): kabızlığı giderici ishal veren,
bağırsakları temizleyen, kazuratu
kolaylıkla dışarı attıran ilaç

m.5b.10, 10a.6, 14b.7, 41a.11, 71a.3, 71a.9, 96a.3,
105a.6, 121a.13, 137a.8, 148b.5, 156a.5, 156a.9,
162b.1

m.ler 158b.11

m.lerile 40a.11

sıfat-ı müşhil-i diger: diger müşhilin özelliği

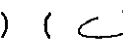
m.105a.9

müstagni (): ihtiyaçsız, ihtiyacı olmayan

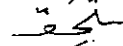
m.dür 30a.9

müstakim (): doğru, düz, dik

m.15b.2

müsteħak (k) (): hak eden, hak etmiş, layık

m.dur 94b.10

müsteħik (): (bkz. müstehak)

m.ına 3a.1

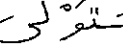
müsteħil ():

müsteħil ol-: dönmek, dönuşmek, mahiyet veya yapı
değiştirmek

m.ur 30a.13, 30b.12, 168a.6.

müstakani (): huni şeklinde alet

m.32a.12

müstevli ():

müstevli ol-: kaplamak, istila etmek

m.a 4a.13, 124b.1, 151b.8

m.acak 51a.13, 105b.13

m.maya 59b.4

m.mış 53a.10, 177a.7

m.dur 191a.7, 196a.7

m.sa 5a.3

m.up 116b.8, 121a.5, 151a.12, 170b.9, 190b.7

m.ur 11b.7, 16a.4, 24a.2, 75b.9, 111a.9, 145a.9,

169b.10

m.ursa 62b.10, 110b.11

müşābehētü'l-eczā (مُشَابَهَةُ الْعِزَاءِ): benzer ilaçlar

m.201b.3

müşāreket (مُشَارَكَةٌ): ortaklık, birliktelik

m.ile 39a.11, 45a.6, 46b.12, 50b.2

müşāşī (مُشَاشِي): omuz başı, yumuşak kemik

m.32b.1

müşebbek (مُشَبَّبٌ): şebeke şekline sokulmuş ağ ve kafes
gibi örülmüş olan

m.62a.9

müşevveş (مُشَوِّشٌ):

müşevveş ol-: karışmak, birbirine girmek

m.sa 54a.3

m.up 184a.4

müşk (مُشْكٌ): Asya'nın yüksek dağlarında yaşayan bir
cins ceylanın karı derisinin altındaki bir
bezden çıkarılan güzel kokulu madde, miskm. 7b.13, 41a.3, 47b.5, 48a.2, 48a.2, 48a.4, 52b.1,
52b.10, 53a.7, 58b.12, 69b.2, 81a.7, 106b.13,
163b.4, 165a.4, 204b.3, 204b.8, 205b.4, 205b.4,
205b.13, 206a.3, 206b.5, 206b.8, 211b.5

m.den 87b.9

m.e 87b.9

m.ile 53a.5

müşk-i hāliš (مُشْكٌ فَالِصٌّ): saf misk

m.163a.6

müşkil (مُشْكِلٌ): engel, güçlük, zorluk, çetinlik

m.35a.2, 40b.8, 53b.7, 89a.4, 131b.4, 135b.8,
136b.10, 166b.9, 168a.4, 168b.7, 171b.3, 177b.8,
184a.5, 188b.8, 188b.10, 188b.11, 196a.10,
196b.7, 209a.4m.dür 107b.7, 127b.10, 128a.5, 128b.3, 135a.9,
136a.8, 140a.7, 166a.10, 167a.10, 171a.6, 179a.6,
196b.4,

- müşkilāt (مُشْكِلَاتٌ): güçlükler, zorluklar
m.1n1 3a.2
- müşkillik (مُشْكِلَةٌ): zorluk, güçlük durumu
m.inden 128a.9
- müştağil (مُشْتَغِلٌ):yananı tutuşan, ateş alan
m.27a.1
- müştemil (مُشْتَمِلٌ): saran, karayan, içine alan
m.17a.1, 61a.2
m.dür 6a.13
- müşterek (مُشْتَرِكٌ): ortaklaşa, beraber
m.32a.4, 64a.12, 105b.3, 120a.7, 156b.1, 171a.5,
m.dür 29a.3, 63a.1, 53a.4, 65a.4, 90b.8
- müşteri (مُشْتَرِيٌّ): jüpiter yıldızı, erendiz
m.20b.10
- mütāba‘at (مُتَابَعَاتٌ)
mütāba‘at eyle-: tabi olma, uyma
m.r 11a.2
m.meye 14b.9
- mütāla‘a (مُطَالَعَةٌ):
mütāla‘a eyle: okumak, tetkik etmek
m.se 3a.2
- müte‘affin (مُتَعَفِّفٌ): bozuk, bozulup kokmuş
m.151a.6
- müte‘affin ol-: kokuşup bozulmak
m.maduk 126b.5
m.mış 96b.4, 113a.13, 113b.1, 113b.3, 115a.7,
118a.1, 126b.8, 159b.11
m.mışıdı 112a.2
- müte‘allik (مُتَعَلِّقٌ): ilgili, bir şeyden kaynaklanan
m.170a.5
- müte‘azzir (مُتَعَزِّرٌ): meydana gelmesi zor, zor olmak
m.dür 104a.10
- müte‘azzir ol-: zorlanmak zor olmak
m.a 101a.9
- mütefāriḳ (مُتَفَارِقٌ): ayırmak, farklı kılmak

- m.r 8b.1
mütefāvit (مُتَفَاوِتٌ):
mütefāvit ol-: fark etmek, farklı olmak
m.makdur 41b.11
- müteğayyir (مُتَغَيِّرٌ): değişen, bozulmuş
m.8a.6, 8a.7
müteğayyir eyle-: değiştirmek, bir halden başka bir hale sokmak
m.r 8a.4, 8a.5
müteğayyir ol-: değişmek
m.duğını 156b.5, 165a.7,
m.duğınuy 196a.11
m.mışdur 174a.10
m.up 126a.13
m.ur 8a.4, 181a.9
- mütehaqqın (مُتَعَقِّبٌ):
mütehaqqın ol-:şırınga vurunmak, lavman olmak; tenkiye olmak
m.mışdur 155a.9
- mütehalhil (مُتَهَلِّلٌ): kabarık, kabartılmış olan
m.dür 2b.6
- müteharrik (مُتَهَرِّكٌ): kımıldayan, hareket eden
m.25b.2, 27a.11, 66b.6, 181a.5
- mütehayir (مُتَهَيِّرٌ): hayrette kalan, şaşmış, şaşırmış
mütehayyir ol-:şaşmak, şaşırmak
m.urlar 136b.11
- mütekaddim (مُتَقَدِّمٌ):eski, önceki (insanlar, tabibler)
m.172b.13, 173a.5
m.ler 130a.7, 202b.8
m.lerün 180ab3, 180a.9
- mütekarib (مُتَقَارِبٌ): yaklaşan yakın olan
m.dür 8b.2
- mütekarrih (مُتَقَرِّحٌ): yaralı, çibanlı, çerehatli
m.118b.7
- mütekāşif (مُتَعَايِشٌ):

- mütekāşif iT-: yoğunlaştırmak, sıklaştırmak
m.er 135b.10
- mütekāşif ol-: yoğunlaşmak, sıklaşmak
m.düğünün 197b.5
- mütekebbir (مُتَكَبِّرٌ):
mütekebbir ol-: büyüklenmek, kibirlenmek
m.maya 5a.9
- mütekerric (مُتَكَرِّرٌ):
mütekerric ol-: küflenmek
m.ur 177a.8, 177b.3
- mütemekkin (مُتَمَكِّينٌ):
mütemekkin ol-: yerleşmek, karar kılmak
m.up 27a.8
- müterekkib (مُتَرَكَبٌ):
müterekkib ol-: birleşmek
m.ur 126b.6
- müteşā'id (مُتَشَاعِدٌ):
müteşā'id: yukarı çıkmak, ağmak
m.a 41a.9, 146b.9
m.acak 118b.13
m.an 193a.12
m.up 191a.7
m.ur 34b.11, 51b.8, 89b.2, 113b.2, 114a.7, 128a.1,
133a.12, 193a.10
- müteşennic (مُتَشَنَّجٌ):
müteşennic ol-: buruşmek, büzülmek
m.ur 172b.11
- mütevātır (مُتَوَاتِرٌ): sık, hızlı
m.104a.2, 117b.7, 135a.6, 146a.5, 147a.3, 151a.12,
151b.7, 152b.8, 198a.8, 198b.1
- mütevātır ol-: hızlanmak, sıklaşmak
m.a 45b.2
m.sa 14b.7
m.ur 72b.12, 100a.11, 104b.12, 108b.13
- mütevātır olmak: hızlı, sık olma hali

- m.dur 125a.6
 müteveccih (مَتَوَجَّحٌ):
 müteveccih ol-: yönelmek
- m.ur 42a.1
 mütevellid (مَتَوَلَّى):
 mütevellid ol-: meydana gelmek, sebep olmak, doğmak
- m.a 16a.10, 109b.11
 m.an 33a.4, 33a.13, 47a.6, 52b.12, 53b.2, 56b.8
 m.mış 47b.12, 48a.12, 134b.4, 150b.13,1
 m.up 16b.11, 52a.12,
 m.ur 13a.9, 16a.2, 15b.13, 32a.11, 56b.10, 100a.11,
 104b.13, 110a.4, 110b.5, 111a.8, 111b.11, 114a.1,
 117b.3, 120b.3, 141a.4, 143b.2, 160a.10, 160a.12,
 175b.13, 189a.3, 196b.6
 müttefekun 'aleyh (مُتَّفَعُونَ عَلَيْهِ): üzerinde ittifak
 edilmiş herkesçe kabul görülmüş
- m.dürler 179b.12
 müttesi' (مُتَّع):
 müttesi' ol-: genişlemek
- m.118b.8
 müvellidü'l-meni (مُوَلِّدُ الْمَنِيِّ): meniyi üreten
- m.11a.2
 m.dür 7a.6
 müvessih (مُوَسِّحٌ):kirleten
- müyesser (مُيَسِّرٌ)
 m.7a.3, 10a.1
 müyesser eyle-:kolay etmek, nasip etmek
- m.sün 3a.5
 müzāhamet (مُزَااحَمَةٌ):
 müzāhamet iT: zahmet vermek, sıkıştırma
- m.170b.5
 müzamehet (مُزَامَهَةٌ):
 müzamehet iT: zahmet vermek, acı vermek sıkıştırmak,
 daraltmak
- m.er 58b.6

- müzekkire (^ومَذَكَّرَةٌ): hatırlama, hafıza merkezi
m.26b.13
- müzellik (^ومُزَلِّقٌ): kaydırıcı, kaygan hale getirici
m.7a.2
- müzevvere (^ومُزَوَّرَةٌ): içinde et bulunmayan her türlü aş;
etin ancak suyu katılabilen, sebze ile
yapılan bol sulu çorbaya benzer aş
m.5b.12
m.de 35a.7
- enār müzevveresi(n): nar taneleri ile yapılan müzevvere
m.113a.4
- ķabak müzevveresi(n): kabak müzevveresi
m.56a.3
- ķara erik müzevveresi: kara erikle yapılan müzevvere
m.35a.8
- temr-i hindi müzevveresi: hint hurması müzevveresi
m.35a.8
- müzmin (^ومُزْمِنٌ): süreğen, üzerinden zaman geçmiş, devamlı
(hastalık)
m.33b.3, 59a.11, 59a.12, 75a.3, 89a.5, 137a.7,
161b.12, 207b.5

-N-

- nabz (نَبْضٌ): nabız, kalp vuruşu basıncıyla bilekteki damarda hissedilen hareket, atış
n.13b.3, 13b.5, 27a.11, 36a.1, 41b.11
- nāçār (نَاجِرٌ): çaresiz
n.31a.3, 179a.10
- nādānlık (نَادَانَلِک):
cehl-i nadanlık: kaba ve bilmezlik nobran
n.1ndan 6a.3
- nādir (نَادِرٌ): seyrek, az, kıt bulunan
n.128a.3
- nāfi' (نَافِعٌ): menfaatlı, faydalı, karlı, faydası olan
n.dür 15a.6, 136b.9, 163a.2
- nāfi' düş-: iyi gelmek, fayda vermek
n.e 158b.10
- nāfi' ol-: faydalı olmak, fayda vermek
n.a 95b.11, 97b.3, 125b.2, 142a.9, 164b.1, 190b.13, 205b.9, 206b.6, 207b.6, 208a.9
- nāgāh (نَاجِهٌ): ansızın, aniden, birdenbire
n.4a.13, 4b.6, 5b.5, 104a.8, 115b.10, 139b.4, 143a.12, 189b.1, 190b.1
- naḥīf (نَاحِفٌ): zayıf, cılız, arık
n.2a.4
- naḥna (نَاحِنَةٌ): tırnak denen bir çeşit hastalık
n.139b.11
- naḥs (نَاحِسٌ): uğursuzluk, yümünsüzlük
n.dür 20b.6
- nākış (نَاقِشٌ):
nākış eyle-: eksiltmek
n.r 10b.3
- nākış ol: eksilmek, azalmak
n.mış 125b.4, 152a.1
n.sa 13a.6
n.ur 27b.12
- nākışlık (نَاقِشَلِک): eksiklik, azlık

- n.indandur 94b.7
 nakl (نَكَلَ):
 nakl it: bir şeyi başka bir yere götürme
- n.meye 15b.12
 naqş (نَقَشَ): herhangi bir satıh üzerndeki ince işleme
- n.lara 89a.12
 naqş-ı süret-i insan (نَقَشَ صُورَةَ إِنْسَانٍ): insan yüzündeki şekil, biçim
- n.19a.6
 namāz (نَمَّاز): dua, zikir, Kur'an, kunut, rüku^ salat, şükür, tesbih, secde, Allah'a ibadet ile müslümünların günde beş vakit yaptığı ibadet
- n.indan 17a.2
 nā-muvāfiq (نَا مُوَافِق): uygun olmayan
- n.104b.13
 nā-mümkin (نَا مُمَكِّن): imkânsız, olamaz
- n.145a.5
 na'nā (نَانَا):
 yaban na'nası: yabani nane
- n.43b.2.1
 nānḥāh (نَانَحْوَاه): bir tür kimyon
- n.45b.3, 48b.7, 81b.12
 n.1 138a.12
 nā-ṣavāb (نَا صَوَاب): yarayıssız, yanlışı
- n.109b.2
 naşib (نَصِيب): pay, kismet,, hisse
- n.i 64a.6
 n.idür 166a.3
 n.ini 65a.1
 naşih (نَاصِح): nasihat eden
- n.5a.1
 nāşūr (نَاصُور): ellerin ve ayakların üstünde meydana gelen kalın ve sert tabaka
- n.ları 78b.3
 nāşūr eti: nasırlaşmış et

- n.ni 123a.12
naşūrā (نَاصُورًا): (bkz. nasur)
n.94a.6
nāşif (نَاشِفٌ): kurudan
n.129b.13, 130a.4
nā-tabi^{fi} (نَاطِبِيٌّ): tabii olmayan
n.dür 12b.9, 13a.8, 14a.7
naṭrūn (نَظْرُونٌ): nebat şekeri, kuyumcuların kullandıkları
tuza benzer bir madde; hidratlı tabii
sodyum-karbonat
n.82a.2, 162b.12, 163a.4, 171b.10, 171b.13
nazar (نَظَرَ): bakmak, görmek
n.126b.10, 126b.13, 127a.2, 127a.4, 127a.5, 202b.5
n.1 63a.8, 199b.12, 202b.8
n.larıla 2a.3
nazar eyle-: bakmak, teşhis için muayene etmek
n.se 177b.13
nazar iT-: (Bkz. nazar eyle -)
n.e 14a.6, 180a.7, 183b.1, 183b.9, 187b.12,
188a.13, 192b.6
n. eler 149a.12, 179b.9, 182a.5, 174a.9, 184a.1
n.er 195b.7
n.se 196a.6, 197b.11
n.üp 126b.7, 173a.7, 181b.8, 183a.7
nazar itmek: bakmak, muayene etmek
n.203b.7
n.den 89a.12
n.ile 192b.10
nāzil (نَازِلٌ):
nāzil ol-: inmek
n.an 78a.5
naẓm (نَظْمٌ): dizme, tertib etme
n.99a.10
nāzūk (نَازِكٌ): ince; güzel, zarif
n.5a.8, 128b.6, 151a.11

- n.dür 28a.9, 73b.6
- nāzüklik (نازُكَلِك): incelik, kibarlık, dikkatli
n.ile 187b.12
- n.inün 31b.13
- nāzüklik (نازُكَلِك): (bkz. naziklik)
n.ile 155a.12:
- nāzük-ṭabʿ (نازُكٌ طَبِيع): güzel, kibar huylu
n.5a.8
- ne (نَ ، نِ) : ne, kim, hangi
n.6a.5, 13b.6, 13b.10, 14b.2, 16b.5, 19a.7, 20b.9,
34b.4, 34b.13, 36a.8, 37a.13, 46a.2, 50b.12,
57a.2, 59a(1).11, 61a.11, 62b.10, 65b.11, 66a.12,
66b.2, 67a.11, 74b.9, 87a.7, 88b.5, 88b.13,
95a.4, 95a.5, 99a.12, 102a.9, 103b.11, 108b.6,
109b.12, 111a.11, 112a.4, 121a.2, 122a.12,
122b.3, 124b.6, 127b.11, 133b.7, 148a.10, 158a.4,
165a.11, 166a.9, 166a.10, 167a.8, 180b.6, 184a.6,
188b.8, 199b.10, 204a.3
- n.dür 6a.5, 30a.5, 114a.6, 118b.10
- n.ye 21a.7, 195b.7, 196a.6, 197b.11
- her ne: ne çeşit, her ne ki
n. 30b.10
- her ne kim : her neyi, neyi... ise
n.7b.9, 26a.13, 197a.5
- her neyi kim: her neyi, hangisi... ise
n.29b.13
- ne... ne...: ne (o) ne (bu), hiç biri
n. 18b.13, 34b.13, 136a.1, 146a.10, 146a.11,
162a.13, 162b.1, 179b.5, 197b.7
- ne kim: her ne, her hangi
n.14b.12, 16b.10, 19a.1, 19a.8, 34a.4, 34b.4, 41b.2,
52a.3, 52b.3, 53a.8, 57a.5, 58a.4, 75a.8, 89b.3,
95b.9, 108b.9, 109b.1, 120b.6, 122a.2, 127b.8,
129a.12, 146b.6, 155b.12, 161b.8, 165b.4, 180b.8,
186b.11, 193a.1, 201b.8, 201b.9

- nabāt (نَبَات): bitki, bitkilerin genel adı
n.207a.7
- nebāt şekerî: nebat şekerî, ham şeker; beyaz, tuza benzer tatlı madde
n.163a.9, 207b.5, 207b.8, 207b.11
- nebiyyellaḥ (نَبِيِّ اللَّهِ): Allah'ın peygamberi
n.3b.4
- necāt (نَجَات): kurtulma, kurtuluş
n.2a.11
- nefes (نَفَس): soluk soluma
n.5a.8
n.in+8 25a.5
n.ini 25a.10
- nefes ur-: nefes vermek, üfleme
n.up 188a.9
- nefes vir-: nefes vermek, oflamak
n.üp 184a.1
- nef' (نَفْع): menfaat, fayda, çıkar
n.i 82b.11
n.inüp 208a.3
- neffaḥ (نَفَّاح): kokulu, kokusu çok; gaz yapan
n.53b.1
- nefḥ (نَفْح): şişkinlik, vücudun bir yerindeki şiş
n.1 84b.10, 144b.3
- nefsānī (نَفْسَانِي): nefse ait; canlılığın uyandırdığı arzularla ilgili
n.41a.12, 51b.7
- neft (نَفْط): neft yağı, organik maddelerin ayrışmasından oluşan tutuşur sıvıların bir çoğuna verilen ad
n.81b.10
n.ile 45a.5
- nemle (نَمْلَةٌ): vücutta olan karıncalanma
n.112b.9, 112b.11
n.nün 91b.1, 112b.8

- nerkes (نَرْكَسِي):
 nerkes yağı(n): nergis yağı
 n.1 137a.1
- nerm (نَرْم): yumuşak, rahat
 n.27a.9, 28a.9, 66a.8
- nesl (نَسْل): nesil, soy
 n.17b.8
- nesne (نَسْنَه): şey, bir şey, nesne, varlık
 n.3a.12, 19a.9, 21a.2, 21b.6, 21b.11, 27b.10,
 33b.10, 36a.13, 37a.12, 37a.13, 50a.9, 50a.10,
 51a.13, 54a.6, 57b.12, 58a.1, 59a(1).13, 70a.11,
 84b.12, 101b.9, 104a.11, 111a.2, 113a.10, 115a.7,
 115b.9, 117a.4, 122b.1, 129a.4, 132b.9, 133a.13,
 137a.3, 144a.3, 144a.8, 146a.1, 148a.5, 148b.10,
 149a.8, 149a.13, 154a.8, 165b.9, 165b.10, 165a.11,
 169a.12, 170b.3, 176b.1, 177b.4, 178b.1, 180b.5,
 180b.6, 187a.11, 189b.4, 192a.11, 192b.7, 193a.3,
 197a.12, 198b.4, 201b.8, 202b.6
 n.den 137b.5, 151a.9, 177b.3, 190b.2,
 n.dür 6a.5, 13a.6
 n.ler 4a.8, 15a.9, 16a.12, 16b.12, 19a.7, 21b.4,
 40a.6, 65b.4, 69a.7, 71a.12, 87a.11, 89b.8,
 106a.9, 133b.8, 152a.11, 162a.2, 169b.6, 169b.7,
 173a.12, 177b.2
 n.lerden 41a.13, 64b.2, 68b.6, 128b.5, 146b.11,
 156a.1
 n.lerdür 69b.1, 69b.2, 69b.4
 n.lere 89a.12, 146b.12, 203b.9,
 n.leri 5b.13, 6a.8, 25b.13, 33b.11, 61a.3, 64a.6,
 68b.5, 86a.5, 89b.6, 96b.9, 157b.2, 165a.9,
 80b.11, 180b.12, 192b.9, 196b.13, 197a.2, 197b.1,
 198a.2, 203b.3
 n.lerile 52b.11, 71a.4, 73b.9, 95a.11, 160b.9,
 169b.13
 n.lerünj 64b.3, 89b.2, 160b.8

- n.nün 27a.8, 29b.6, 52b.9, 195b.4, 199b.10,
n.si 109b.13
n.sini 164a.6
n.ye 21b.8, 24b.12, 36a.2, 63a.8, 129b.2, 184b.3,
192b.6, 195b.3, 202b.8
n.yi 24b.7, 65b.13, 66a.5, 69a.6, 173a.4, 194b.13,
202b.7
n.yile 87a.12
nesrīn (نَسْرِينَ): yabancı gül, ağustos gülü
n.44a.1
neşan (نَشَان): nişan iz, belirti
n.1dur 134a.11
neşf (نَشْف):
neşf it-: kurutmak, suyu kendine doğru çekmek
n.e 134a.7
n.er 176a.3
neşf ol-: kurumak, suyu çekilmek
n.ur 44b.9
neşter (نَشْتَر): hekim bıçağı
n.ile 44b.9
neşvünümā (نَشْوُنْمَا): yetişip büyüme; yetişip çıkmış
n.17b.2
nev^t (نَوْع): tür, çeşit
n.42b.2, 53a.13, 73a.11, 73a.13, 74a.12, 74b.5,
74b.7, 74b.8, 74b.10, 75a.7, 92a.10, 97b.3,
98a.6, 100b.3, 101b.3, 101b.12, 102b.2, 105b.9,
106b.7, 107b.1, 107b.4, 107b.6, 108b.3, 112b.11,
113b.10, 113b.11, 118a.5, 121a.11, 128a.4,
128a.12, 128b.10, 130b.7, 131a.4, 135b.11, 140b.5,
143a.7, 144a.12, 146a.7, 147a.13, 150b.10, 151a.2,
153a.12, 157a.2, 157b.3, 157a.5, 157a.8, 164a.5,
167b.10, 172b.6, 173a.2, 178a.4, 194a.12, 195a.11,
195b.11, 196b.3
n.a 35a.13, 39a.9, 40a.13, 56b.9, 73b.7, 74b.3,
104b.8, 144a.9, 157b.1, 157b.8, 174b.3, 176b.9

- n^ı.den 107b.6, 108a.13, 117b.12, 128a.5
- n^ı.dür 33b.13, 35b.12, 40a.2, 41b.7, 46a.8, 47a.9, 51b.5, 59b.13, 72a.12, 74a.1, 74a.12, 74b.8, 75a.2, 75a.4, 93b.8, 94b.6, 94b.9, 97a.1, 104b.7, 111b.9, 111b.12, 115b.5, 117b.9, 118b.1, 118b.3, 125a.6, 126b.6, 127b.7, 143a.10, 162a.2, 151a.5, 160a.6, 162a.8, 165a.8, 166a.2, 168a.2, 170b.2, 172b.2, 174a.2, 176a.11, 193b.4, 194a.10, 195b.12, 202a.2, 202a.3, 202b.12
- n^ı.‘i 75a.6, 108a.13, 127b.10, 128a.9, 143b.7, 161a.4, 174b.2, 174b.4
- n^ı.‘idür 33b.7
- n^ı.ile 8a.4, 35b.1, 101b.8, 105b.4, 124a.10, 126b.6, 127b.2, 128b.9, 129a.4, 129b.10, 135a.3, 141a.1, 162a.13, 162b.9, 183a.10, 189b.7, 189b.13
- n^ı.iledür 22a.13
- n^ı.ilen 134b.9
- n^ı.ine 60b.8, 104b.9, 104b.10, 157b.8, 157b.10, 174a.6,
- n^ı.ini 175a.1
- n^ı.inüñ 143b.2, 144a.1, 144b.1, 146b.3, 166a.10, 195b.11
- n^ı.lerüñ 158a.1
- n^ı.üñ 74b.13, 75a.9, 85b.1, 127b.8, 143b.5, 144a.4, 165b.2, 174a.3, 194b.6
- nev^ı-i-aşer: diğ er çeş it
n.154b.4, 199a.3, 204b.4, 210b.9
- nev^ı-i diğ er: baş ka çeş it, baş ka nev^ı
n.118a.7, 119a.7, 123a.1, 130b.13, 185a.1, 185a.6, 199a.7, 207a.4
- nev^ı-i-evvel: önce ki çeş it, tür
n.104b.11, 174a.6
- nev^ı-i-‘inebiyye:üzümün bir cinsi
n.174a.13
- nevā (نَوَا): bir sürme çeş idi

- n.81b.13
nevlet (نَوْبَت): nöbet; zaman zaman ortaya çıkan aynı
cinsten fizyolojik bozuklukların hepsi
n.60b.3, 128a.12
n.de 98b.6
n.den 60b.9
n.ile 60b.9
n.inde 59b.10
n.inün, 128a.13
neyyen (نَيْيَان): çiğ, soğuk algınlılı, burun akması
n.leri 80a.4, 84b.10
nezlelü (نَزْلَلُو): nezleye yakalanmış (kişi)
n.104a.3
nezlelü göz ağrıları(n): nezleden dolayı ortaya çıkan
göz akması ve ağrısı
n.a 208a.6
niş(1)f (نَيْسِف): yarım, yarı
n.72b.5
n.1 62a.11, 62a.12, 206b.7
nice (نَيْس): 1. ne şekilde nasıl
n.6b.5, 67a.10, 88b.3, 88b.4
n.dür 61a.12
2. bir çok, çok
n.61a.11, 61a.12, 85a.11, 147a.3
n.si 178b.4
niçe (نَيْح): 1. çok, bir çok
n.2a.10
2. bazılar, bir çok
n.ler 6a.4
nigeh (نَيْغ):
benefşe nigehi:menekşe kokusu
n.37a.11
nigihbān (نَيْغِبَان): gözcü, bekçi, koyucu
n.1 61b.5
nihād (نَيْهَاد): tabiat, huy, yaratılış

- n.1 30b.12
n.ında 28b.4, 30b.11, 174a.9
n.ını 61a.4, 61b.1
nihāyet (نِهَائِيَّت): son, bitiş
n.i 31a.4
n.idür 31a.4, 65a.3
nīlüfer (نِيلُوْفَر): yaprakları yuvarlak ve geniş çiçekleri sarı, mavi ve pembe renkli, durgun sulara ve havuzlarda yetişen bir su bitkisi
n.34a.4, 34a.5, 36b.7, 36b.10, 36b.12, 37a.3, 52b.4, 52b.6, 59a.4, 59a.10, 60a.8, 133b.1, 133b.4, 165b.4, 166b.4
n.i 171a.9
n.ile 166b.1
nilüfer şarābın: nilüfer şerbeti
n.129b.6
nilüfer yağın: nilüfer çiçeği yağı
n.166b.2, 172a.13, 204b.11
nilüfer yaprağın: nilüfer çiçeği yaprağı
n.1 136b.5
nim (نِيْم): yarı, yarım
nīm-birşit (نِيْمِ بَرِشِيْت): yarı pişmiş, rafadan (yumurta)
n.49b.5, 49b.7, 51b.11, 56a.7, 58a.3
nīm-germ (نِيْمِ كَرْم): yarı sıcak, yarı ısıtılmış
n.50a.4, 53a.6, 56b.5, 59a.8, 59a.9, 117a.11, 134b.7, 138b.6, 173b.1
nīm-goft (نِيْمِ كَرْفَت): yarı dövülmüş, yarı ezilmiş
n.55a.6, 184b.8, 199a.4
nīm ü birşit yumurda: yarı pişmiş yumurta
n.16a.11
nīmā-nīm (نِيْمَا نِيْم): yarıya kadar
n.101b.10, 102a.1
nīme nīm (نِيْمِ نِيْم): (bkz. nīmā-nīm)
n.139a.9

- nisbet (نِسْبَةٌ): çokluk, oran, nisbet
n.i 61b.12
- nisyān (نِسْيَانٌ): unutmama, unutkanlık
n.26a.4
- nişān (نِشَانٌ): iz belirti
n.68a.2, 68a.4, 68a.6
- nişān eyle-: belirlemek, hedeflemek
n.dügi 187b.7
- nişān iT-: belirlemek: iz koymak
n.eler 99a.12
- nişāsta (نِشَاسْتَةٌ): nişasta, baklagillerden özel
usullerle elde edilen un
n.81b.9, 92b.6; 97a.10, 101b.11, 101b.13, 102a.4,
102a.7, 131a.7, 131a.12, 134a.7, 139a.5, 142b.11,
159a.6, 167b.3, 173b.7, 175a.10, 205b.3, 208a.13,
209b.9
n.dur 73a.9, 73b.2
n.yı 106a.8
- nişter (نِشْتَرٌ): neşter, hekim bıçağı
n.141a.12
- nitekim (نِيتَهُ كَيْمٌ): nitekim, misaldeki gibi
n.ile 113b.6, 149a.5, 190a.6
n.2a.12, 2b.12, 3a.9, 3a.12, 3b.3, 4a.5, 4a.8,
4b.10, 5a.5, 12a.7, 15a.11, 15b.8, 16b.6, 29a.3,
45b.12, 61b.9, 62b.1, 144a.9, 164a.6, 184a.10,
190a.8, 200b.4, 201a.4, 204a.4
- niye (نِيَّةٌ): neye, hangi şeye
n.4b.3
- nizām (نِظَامٌ): düzen, usul, tertip, kaide
n.11a 5b.12
- nizām vir-: düzene, tertibe sokmak
n.di 17a.12
n.e 5b.10
- noḥūd (نَحْوُدٌ):
noḥūd āb: nohut suyu

- n.16a.12, 41b.1, 44b.9
noğşan (نُغْشَانٌ): eksik, kusur, eksiklik
n.1 141a.4
noğşanlıq (نُغْشَانِلِقٌ): eksiklik, azlık; hastalık
n.151a.13
n.ından 151a.9, 152b.2
n.uy 151a.9
noğta (نُغْطَا): nosta, benek, leke
n.157a.5, 157a.7
n.dur 137b.5
nuķū (نُكُوعٌ): şurup şeklindeki ilaç
nuķū-1 helile (نُكُوعٌ هَلِيلَه): helile eriyigi şurubu
n.yile 129a.9
nuķū-1 şabr (نُكُوعٌ صَبْرٌ): sabır şurubu
n.45b.2, 48b.5, 60b.7
n.11a 36a.7, 47b.4
nūn (نُونٌ): nun harfi
n.a 17a.9
nūr (نُورٌ): nur, ışık, aydınlık
n.67a.3, 67a.4, 67a.5, 67a.6, 68b.13, 160b.6,
200b.9, 200b.11, 202a.1
n.a 67a.3,
n.1 25b.6, 68b.11, 160a.8, 160b.6, 172b.4, 184b.2,
186a.5, 191b.9, 198a.11, 198b.2, 203a.9, 204a.3
n.ın+θ 73b:12, 204a.7, 204b.4
n.1na 65a.10, 66b.3
n.1nı 62b.9, 79b.1, 82a.7, 85a.1, 89b.12, 120b.9,
203b.10, 204a.11, 204a.13, 206a.10, 208b.2,
n.1nuğ 77a.13
n.uy 67a.8, 176b.10, 176b.11, 192a.5, 202a.10
nūr-1 başar (نُورٌ بَصَرٌ): göz nuru
n.65b.10
nūr-1 başıra (نُورٌ بِأَصْرِهِ): gözün nuru, ışığı
n.65a.13, 195b.3
n.ya 65b.1

- n.y1 65b.4
nūr-ı celidiyye (نُورٌ جَلِيدٌ): celidiyye tabakasının ışığı
- n.ye 176a.7
nūr-ı dimāğ (نُورٌ دِمَاقٌ): zihnın ışığı
n.1 176a.4, 176a.7
- nūşādır (نُوشَادِرٌ): (bkz. nusadur)
n.100a.5, 107a.5, 107b.5, 140a.8, 142a.8, 204b.7, 205b.8, 206a.7, 208b.4, 211b.4
n.11a 97b.9, 98a.6
- nūşādur (نُوشَادُورٌ): nişadır, amonyak, tuzu denilen tuzlu ve yakıcı beyaz bir madde
n.43b.7, 74b.11, 82a.4, 122b.12, 143a.3, 162b.11, 164a.8, 204b.2, 207a.13
- nuṭfe (نُطْفَةٌ): döl suyu, meni, rahimde iki yarım ve ayrı cinsten hücrelerin birleşmişi
n.18a.12, 19a.2,
n.nūj 18a.9, 18a.10
n.yile 19a.4, 19a.6
- nuṭfe suyu(n): döl suyu
n.dan 19a.8
- nuṭfe eyle+: sperma haline getirmek
n.r 17b.9
- nuṭul (نُطُولٌ): öz, usare, bir şeyi kaynatıp özünü elde et
n.40a.12
n.larıla 195a.9
- nuṭul eylemek: özünü çıkarmak
n.95b.7
- nuṭullar iT-: Bkz. nutul eylemek
n.eler 42a.10, 53a.12,
n.up 60a.11, 60b.11, 110a.9
- nużc (نُضَجٌ): pişmek, kıvamında olmak, olgunluk
n.8a.7, 8a.9, 9b.3, 113b.13, 168a.11
- nużc bul+: olgunlaşmak, pişmek, kıvamına ulaşmak

- n.up 136a.4, 159a.2
n.ur 13b.12
nużc iT-: pişirmek, olgunlaştırmak, kıvama getirmek
n.üp 77b.10, 121b.11
nużc itmek: pişirmek, olgunlaştırmak
n.136a.8
nużc ol+:pişmek, olgunlaşmak, kıvama gelmek
n.maz 133b.6
n.ur 133a.8
nücūm (نجوم): yıldız
n.20b.7
nüḥā (نَحَا): mundar ilik
n.dan 32a.8
nüḥās (نحاس): bakır
n.82a.4
n.1 81a.10
nüḥās-ı muḥriḳ (نحاس محرق): yakıcı bakır
n.209b.12
nüḥūset (نحوست): uğursuzluk
n.20b.12
nüṣṣā (نصوص): nüsha, kitap, başkasından kopye ile yazılan rizale; yazılmış şey
n.da 88a.1, 173b.6,
n.larda 43b.8, 111b.6
nüṣṣā-i aḥer: diger nüsha, ayrı nüsha
n.154b.8
nüṣṣā-i diger: başka nüsha
n.171b.9, 171b.12, 172a.2
nütü (نطو) yumru, çıkıntı
n.169a.11, 169a.13, 169b.3
n.yı 169b.5
n.yıla 169b.2
nütü illeti: yumru, ür teşekkülü ile olan hastalık
n.161b.2, 174a.2
n.ne 174a.5

n.ni 156b.10, 169a.11, 174a.1
nüzūl (نُزُولٌ):
nüzūl iT; aṣağl inme, aṣağl indirmek
n.e 17a.3
n.meyince 16b.5

-O-

- o(n)+(و): üçüncü teklik şahıs zamiri
 o.dan 186b.13
 o.larun 199b.13
- ocaK (اوجان): ocak, ateş yakmaya yarayan, pişirme,
 ısıtma ve ısınma gibi amaçlarla kullanılan yer
 o.a 123b.7, 199a.4
- od (اود): ateş, yanıcı maddelerinin yanmasıyla ortaya
 çıkan ısı ve ışık
 o.33b.9, 90a.4
 o.a59a.(1).7, 86b.11, 199a.1
 o.11a 37b.10, 90a.5
 o.inı 97b.13
- ofla- (اوفل): nefes vermek, üfleme
 o.yalar 184a.1
- oğlaK (اغلاق): keçi yavrusu
 oğlaK beynisi(n): keçi yavrusu, oğlaK beyni
 o.56a.5
- oğlaK eti(n): keçi yavrusu eti
 o.16a.11, 52a.3
 o.dür 15a.1
 o.le 51a.2
 o. 58a.3
- oğlaK iligi(n): keçi yavrusu iligi
 o.i 50a.4
- oğlan (اعلان): oğlan, delikanlı, genç
 o.10b.4, 10b.5, 18a.4, 18a.5, 18a.11, 18a.13,
 18b.11, 18b.13, 19b.10, 20a.12, 20b.7, 20b.10,
 21a.1, 62a.11, 119b.3, 164b.10, 202b.13, 203a.7,
 207b.11
 o.a 10b.4
 o.nun 19b.12, 20b.10
- oğlan südiği: oğlan, erkek çocuk sidiği
 o.le 122b.13

- oğlan sidügi: (bkz. oğlan südiği)
o.1e 100a.6, 186a.7
- er oğlan: erkek çocuk
o.18b.8, 20a.2, 20a.6, 20a.7, 20a.11
- ķız oğlan: kız çocuk
o. 18a.12, 18b.9, 20a.4
- adem oğlanı: insan oğlu
o. 4a.10, 22a.2, 25a.9
o.nun 6b.7, 11b.2, 13a.7, 13a.10, 17b.5, 21a.8,
23b.6
o.larınınuğ 3a.10
- adem oğlı: (Bkz. adem oğlanı)
o.nun 21a.10
- oğlancık (اَعْلَجِيك): körpe, küçük çocuk
o.larda 104a.3
- oğlancuk (اَعْلَجِيك): (bkz. oğlancık)
o.lar 208a.3
o.lara 202b.4
o.larda 100b.13, 209a.5
o.larınınuğ 10b.3
- oğul balı (اَعْلُ بِالِي): oğul arılarının balı, petek
o.la 163a.7, 203b.11
- ok (اَوْقِ، اَوْق): ok, ucu sivri fırlatma yoluyla fırlatılan silah
o.156a.1, 176b.1
o.11a 5b.6, 170b.12
- okı-(اَوْقِي -): okumak
o.yanlara 2b.4
- okımak (اَوْقِيْمَك): okuma
o.dan 89a.12
- okı(اَوْقِ -): okuma (bkz. okı)
o.yup 4b.13
- okumak (اَوْقِيْمَك): okumak, kitap vs. okumak
o.59a.5(1)13, 203b.5
o.dan 33b.10

ol (أول): 1. üçüncü tetlik şahıs zamiri durumunda (o)

o.3b.7, 4b.2, 11b.4, 13a.7, 13b.10, 17b.6, 17b.7
 19b.13, 20b.8, 22a.10, 23a.12, 24a.8, 25a.5,
 25b.4, 26a.2, 26b.2, 27b.11, 28a.2, 28a.13,
 28b.1, 28b.4, 28b.8, 31b.11, 32a.6, 32b.3,
 34b.7, 35a.2, 35a.2, 35b.3, 41b.13, 53b.9,
 53b.10, 57b.11, 58b.5, 61b.5, 62a.11, 63a.8,
 64a.5, 65b.2, 65b.7, 67a.6, 67a.8, 67a.9, 68a.9,
 68b.11, 69a.1, 69b.12, 70a.6, 70a.12, 73a.5,
 73b.1, 73b.4, 73b.8, 74a.2, 74a.8, 76a.8, 86b.8,
 87a.3, 87a.4, 88a.8, 88a.11, 89a.1, 90b.7,
 93a.1, 93a.2, 95a.8, 95a.11, 95b.5, 99a.6,
 106a.7, 108a.5, 108a.11, 108b.7, 110a.11,
 112b.1, 114a.3, 114a.8, 114a.10, 114a.11,
 114a.13, 115a.1, 115a.3, 115a.4, 118b.12,
 119a.9, 123a.12, 123b.2, 123b.10, 125a.5,
 129a.13, 133a.9, 144a.3, 149a.8, 157b.1, 160b.4,
 160b.6, 161a.12, 162b.5, 165a.11, 166a.3, 166a.6,
 166a.8, 166b.9, 166b.12, 167a.11, 169a.1,
 169b.12, 170b.6, 171a.5, 171b.3, 172b.6,
 172b.13, 173a.6, 174a.13, 175b.1, 175b.11,
 178a.9, 179b.6, 180a.5, 183a.13, 187a.11,
 192a.7, 192a.8, 192a.9, 192a.12, 193a.2,
 193a.13, 193b.1, 193b.7, 195b.4, 195b.12,
 196b.10, 197a.3, 197a.12, 197b.4, 197b.10,
 197b.12, 198b.1, 198b.2, 200b.11, 203a.6

o.dur 5b.1, 7a.6, 8a.4, 10b.8, 12b.11, 12b.13,
 13a.2, 14a.8, 16b.8, 18b.2, 18a.4, 19a.1,
 20a.11, 21b.1, 21b.6, 21b.10, 21b.12, 22a.3,
 23b.13, 24a.4, 25a.9, 26b.6, 26b.13, 27a.9,
 27b.10, 30b.6, 31b.3, 32a.7, 32b.8, 34a.3,
 34b.10, 39b.1, 39a.11, 40a.8, 40b.4, 42a.5,
 45a.7, 45a.9, 47a.1, 47b.2, 48a.13, 48b.3,
 49b.2, 50a.8, 50a.11, 50b.11, 51a.1, 51a.9,
 52b.3, 53b.4, 57a.3, 57a.11, 57b.6, 58b(1).4,

58b.8, 59a.13, 59b.13, 60a.2, 60b.5, 62b.6,
62b.7, 62b.9, 62b.9, 62b.11, 62b.13, 63a.1,
65a.13, 65b.4, 66a.5, 66a.6, 66a.10, 67a.12,
67b.13, 68a.1, 68a.2, 68a.4, 72b.11, 74b.8,
75a.9, 75b.8, 78a.9, 78b.7, 85b.3, 85b.6, 85b.9,
85b.10, 86b.7, 87b.7, 87b.9, 87b.13, 88a.5,
88a.11, 89a.10, 92a.6, 93a.3, 93a.6, 93b.8,
93b.12, 95a.1, 95a.2, 95a.3, 95a.8, 96b.2,
96b.7, 98a.13, 99a.11, 99b.4, 100b.3, 101a.2,
101a.3, 101a.7, 101b.7, 103b.10, 105a.2,
105b.10, 106a.10, 107b.8, 108b.1, 108b.13,
109b.3, 110a.7, 110b.8, 111a.11, 111a.12,
112a.2, 112a.12, 112b.2, 112b.13, 113b.2,
115a.9, 116a.11, 116b.5, 118a.1, 118b.1, 120b.2,
120b.2, 120b.3, 120b.10, 121a.2, 122a.6,
122a.13, 122b.7, 123b.2, 123b.2, 123a.8, 123b.1,
123b.6, 124b.5, 124b.12, 127a.8, 127a.10,
127a.12, 127b.6, 127b.11, 128a.6, 128a.9,
128a.10, 128a.12, 129a.5, 129a.5, 129b.10,
130a.9, 130a.10, 130a.11, 132a.6, 132a.10,
132b.11, 133b.6, 134a.1, 134b.5, 135a.1, 135a.5,
135a.9, 135b.13, 136b.7, 136b.12, 136b.13,
137b.6, 137b.7, 137b.10, 137b.13, 139b.2,
140a.5, 140a.6, 140a.8, 140b.3, 140b.7, 141a.5,
141a.3, 141b.10, 143a.11, 143b.3, 143b.6,
143b.9, 145a.6, 145a.9, 145b.9, 146a.2, 146b.4,
148b.4, 149b.1, 150a.12, 151a.5, 151a.10,
151b.6, 151b.8, 151b.11, 152a.1, 152b.2, 152b.4,
152b.11, 153a.1, 155b.8, 157a.4, 157a.7,
157a.11, 157b.2, 157b.5, 157b.9, 157b.12,
158a.4, 160a.8, 160a.9, 160b.10, 161a.5, 161b.6,
162a.12, 163a.1, 165a.9, 165b.11, 166a.2,
166a.4, 166a.6, 166a.11, 166a.12, 167a.11,
167b.10, 167b.12, 169b.3, 169b.5, 169b.10,
169b.13, 170b.7, 170b.9, 171a.1, 171a.4, 173a.7,

175b.13, 176a.4, 176a.6, 176a.8, 176a.11,
 176b.2, 177a.11, 178b.13, 180a.3, 180a.4,
 181a.6, 181a.13, 181b.6, 182a.1, 182a.4, 182a.7,
 182a.12, 182b.4, 182b.10, 183a.1, 183a.4,
 183a.12, 183b.4, 183b.7, 183b.12, 187a.10,
 187a.8, 188a.9, 192b.4, 192b.6, 192b.7, 192b.9,
 192b.11, 192b.12, 193a.2, 193a.6, 193a.9,
 193b.6, 194a.13, 194b.2, 195a.8, 195a.12,
 196a.1, 196a.11, 196b.11, 197a.1, 197b.13,
 199b.5, 201a.13, 202a.11

o.mış 62a.13

2. işaret sıfatı durumunda

o.1b.1, 1b.2, 1b.11, 2a.6, 2a.11, 3b.6, 4a.4,
 6b.12, 7b.13, 8a.11, 8b.3, 8b.7, 8b.12, 9a.4,
 9b.1, 9b.5, 9b.6, 9b.10, 10a.4, 10b.4, 10b.8,
 10b.11, 10b.13, 11a.3, 11a.12, 12a.13, 12b.1,
 12b.2, 12b.5, 12b.7, 12b.8, 13b.2, 13b.2,
 13b.11, 14a.1, 14a.5, 14a.6, 14a.8, 14b.7,
 14b.10, 15b.2, 15b.11, 15b.13, 16b.5, 17b.4,
 18a.8, 18a.9, 18b.7, 19a.2, 19a.5, 19a.6,
 19a.13, 19b.9, 19b.10, 20b.4, 20b.5, 221a.4,
 21a.5, 21a.13, 21b.2, 21b.8, 22a.7, 22b.1,
 22a.12, 23a.7, 23a.9, 24a.4, 24a.5, 24a.6,
 24a.8, 25a.10, 25a.12, 26a.2, 25a.8, 26b.1,
 26b.8, 27a.3, 27b.1, 27b.5, 27b.12, 27b.13,
 28b.12, 29a.9, 30a.3, 30b.10, 31a.7, 31b.9,
 31b.13, 36a.10, 35b.4, 36a.12, 39b.8, 39b.9,
 40a.13, 41a.2, 41a.4, 41a.9, 42a.1, 42a.2,
 42a.3, 43b.4, 44b.3, 45a.4, 46a.12, 51a.10,
 51b.7, 52b.11, 55a.7, 56b.11, 57a.12, 59a.(1).3,
 59a.(1).11, 59a(1).12, 61a.6, 63a.3, 63a.9,
 63b.1, 64a.4, 64a.11, 64b.13, 66a.2, 66a.3,
 66a.10, 66a.11, 66b.12, 67a.3, 67a.6, 67b.11,
 68b.7, 68b.10, 68b.13, 70a.6, 70a.7, 70b.13,
 72a.2, 72b.4, 72b.6, 72b.8, 72b.8, 72b.9,

72b.10, 72b.13, 73a.4, 73b.3, 75a.6, 75b.4,
80b.2, 80b.5, 81a.13, 83b.2, 87a.10, 87b.7,
88a.6, 88b.5, 92a.5, 92a.8, 92b.2, 93a.4,
93b.13, 94a.6, 94a.7, 95a.4, 95a.7, 95b.3,
96a.1, 96b.5, 97a.5, 98a.10, 98a.12, 99a.5,
99a.6, 99b.5, 99b.10, 99b.11, 100a.4, 100a.12,
100b.1, 103b.13, 104a.12, 108b.3, 109a.1,
109b.11, 111a.6, 112a.2, 112a.3, 113b.2, 114a.1,
114b.1, 114b.2, 115b.8, 116b.5, 116b.6, 118a.5,
118b.8, 121a.4, 121a.9, 121a.10, 121b.10,
21b.11, 122a.7, 123a.13, 123b.6, 124a.6,
124b.12, 125a.8, 125a.10, 125a.11, 125b.3,
127a.6, 128a.12, 128b.2, 132b.11, 134a.12,
134b.3, 135a.7, 135b.10, 137b.10, 137b.11,
137b.13, 138a.13, 138b.6, 138b.7, 141a.3,
144a.10, 145a.4, 149a.11, 149b.2, 149b.8,
149b.11, 151a.8, 152a.2, 157b.3, 158a.13,
160b.6, 160b.7, 160b.12, 160b.13, 161a.8,
161b.3, 161b.4, 161b.13, 163b.10, 164b.11,
164b.13, 165b.2, 166a.4, 166b.1, 166b.4,
167a.12, 168a.2, 168a.5, 169a.8, 169a.9,
169b.11, 170b.1, 170b.10, 170b.13, 172b.2,
172b.7, 172b.9, 172b.11, 174a.7, 174b.3, 176a.2,
176a.3, 175b.5, 175b.13, 176b.9, 176b.11,
177a.2, 177a.5, 177a.8, 178a.2, 178b.8, 178b.9,
179a.4, 179a.9, 179b.8, 180a.5, 180a.7, 180b.5,
180a.7, 180b.5, 182b.8, 183a.12, 183b.1, 184a.9,
184b.3, 187a.1, 187a.6, 187a.9, 187a.12,
187a.13, 187b.5, 188a.5, 188a.6, 188b.4, 188b.5,
188b.8, 188b.9, 188b.13, 189a.1, 189a.3, 189b.9,
190b.6, 190a.4, 190a.7, 191a.2, 191a.3, 191a.8,
192a.7, 192b.8, 192b.11, 192b.13, 193a.4,
193a.8, 193a.10, 193a.11, 193a.12, 194b.11,
194b.13, 195a.6, 195b.4, 196a.4, 196a.5, 196a.6,
196a.9, 196a.11, 196b.8, 196b.12, 197a.5,

197a.8, 199a.1, 199a.11, 200a.2, 202b.5, 202b.8,
202b.9, 206b.9, 209a.10

ol (أَلْ - أَوْلَ): 1. olmak, gerçekleşmek

o.a 2a.7, 5a.11, 7a.11, 12b.4, 12b.11, 18a.11,
18a.12, 18a.13, 34a.8, 35a.13, 36b.1, 37a.6,
39a.11, 54a.9, 100a.3, 102b.13, 134b.12, 141b.13

o.lalar 137a.4

o.an 105b.4

masa 179a.7

o.masun 57a.1

o.mayacak 138b.1, 188b.11

o.maz 13a.11, 21b.4, 88a.4, 94a.5, 95a.5, 95a.7,
98b.6, 103b.11, 146a.10, 159a.1, 169b.4, 179a.12,
179a.12, 196b.5

o.mış 56b.12, 93b.8, 166a.9, 172a.5, 177a.8,
179a.3,

o.sa 13b.2, 14a.2, 33b.13, 68a.10, 72b.3, 152a.2,
156a.6, 156a.7

o.sun 1b.4, 1b.6, 57a.1

o.up 6a.1, 48a.12, 127a.11

o.ur 3b.9, 4a.1, 4a.3, 6a.11, 6a.12, 9a.3, 13a.7,
21b.9, 27b.9, 34b.11, 46a.1, 62b.4, 67a.12,
97b.12, 101a.6, 104b.8, 104b.9, 104b.11, 110a.5,
116b.8, 117a.4, 118b.5, 125a.9, 130a.8, 135a.5,
135b.1, 135b.3, 136a.4, 140a.3, 143a.10, 144a.3,
144b.8, 146b.1, 151a.6, 152b.10, 152b.13,
157a.6, 157b.5, 157b.9, 157b.11, 159a.1,
160b.11, 161a.1, 161a.2, 161a.12, 162b.6,
167b.10, 169b.1, 174b.2, 175b.1, 188b.1, 188b.2,
188b.3, 190a.5, 195b.10, 198b.1, 198b.4, 198b.5,
199b.9, 201a.1

o.urlar 72a.9

o.sa 5b.7, 6a.1, 53b.12, 58b.(1).12, 117b.7,
137b.8, 179b.10, 189a.9

2. bir durum üzere bulunmak, bir hale girmek

- o.a 12b.3, 28a.5, 34b.12, 36a.10, 37b.6, 38b.2,
 39b.1, 39b.4, 43b.11, 44a.13, 46a.11, 51a.1,
 55a.12, 55a.12, 56a.11, 56b.6, 59a.8, 67a.5,
 67b.1, 67b.10, 70a.8, 70b.1, 72a.2, 72a.3,
 73b.7, 74b.6, 75a.11, 80a.4, 86b.12, 86b.13,
 88a.7, 88b.13, 89a.4, 96a.4, 97a.4, 98a.13,
 98b.2, 99a.3, 99a.7, 99b.13, 102a.9, 103a.7,
 109a.8, 110a.10, 112b.6, 113b.13, 114b.3,
 119b.1, 120a.8, 120a.10, 123a.6, 124b.5, 127a.8,
 130a.10, 130b.1, 131b.8, 131b.12, 132a.2,
 132b.10, 134b.7, 135a.2, 135a.3, 137a.10,
 143b.7, 142a.1, 148a.12, 151b.10, 152b.12,
 153a.2, 153a.11, 158a.3, 159a.9, 159a.12,
 161a.2, 161a.12, 161b.4, 162b.8, 162b.12,
 162b.13, 163b.2, 164b.11, 166a.3, 166a.10,
 167a.8, 169a.12, 169a.13, 173b.1, 173b.2,
 175a.3, 175b.2, 177b.6, 181b.12, 183a.2, 183a.3,
 184b.6, 187a.1, 188a.6, 189b.12, 193b.9, 194b.2,
 194b.3, 195a.4, 197b.10, 197b.11, 197b.12,
 201a.13, 205b.5, 208a.13, 209a.6, 209a.12
- o.acağ 60a.8, 69b.1, 70b.9, 92b.3, 148a.8, 159a.2,
 159a.11, 179a.5, 180a.8, 182b.3, 183a.7, 187a.8,
 191a.5
- o.an 75a.9, 79b.9
- o.ana 37b.7, 54b.9, 74b.3
- o.aydı 18b.4, 18b.5, 21b.5, 24a.3, 28a.13, 66a.7,
 96b.6
- o.duğı 12b.10
- o.duğın+ø 172b.1
- o.duğına 2b.11, 66a.10, 68b.4, 111b.2, 161a.5,
 170a.13
- o.duğından 194b.10
- o.duğını 170a.8
- o.duğınun 198a.2, 202b.11, 202b.12
- o.madığınun 183b.4

- o.mışdur 107b.8
- o.manuñ 187a.6
- o.maya 20a.1, 36a.7, 40b.5, 54b.12, 56b.13,
59a.(1).4, 59a.(1).12, 67b.2, 70b.1, 86b.13,
87a.13, 89a.6, 96a.6, 132a.1, 143b.7
- o.maz 68a.4, 68a.5, 114a.9, 157b.7,
- o.mazsa 182a.2
- o.mazısa 183b.3
- o.mış 75b.9, 77a.13, 135b.4
- o.mışdur 66b.9
- o.sa 38b.11, 95a.4, 95a.7, 112a.12, 113b.6, 115b.7,
131b.1, 134a.8, 136a.7, 138b.4, 139b.4, 139b.7,
140b.6, 151a.2, 151a.3, 170b.1, 195b.2, 200b.8,
203a.13
- o.up 35b.12, 35b.13, 39a.5, 39a.13, 41b.7, 104b.11,
113a.1, 114a.9, 115a.4, 115b.10, 117b.11, 132a.5,
132a.9, 135b.13, 136a.7, 151b.11, 153a.2,
158b.13, 166b.11, 166b.12, 167a.1, 167b.11,
168a.1, 170b.6, 172b.6, 173a.2, 178b.7, 182a.2,
182a.3, 195a.7, 197a.12, 197b.4, 202a.10,
- o.ur 14a.4, 19b.12, 20a.13, 20b.1, 20b.9, 22a.3
22b.9, 31a.11, 31a.12, 31b.6, 42a.5, 50b.4,
60a.4, 64a.3, 67b.9, 68a.13, 68b.7, 69a.2,
72b.8, 84a.5, 88a.6, 88a.13, 91b.13, 94b.6,
95b.13, 96a.2, 99a.6, 101a.3, 101a.4, 103a.2,
103b.11, 104a.4, 104b.12, 106a.6, 109a.12,
110b.4, 111b.12, 111b.13, 113a.11, 114a.5,
114a.10, 114a.11, 117b.9, 117b.11, 121a.10,
121a.12, 123b.3, 128a.8, 129b.1, 140a.1,
143b.13, 144a.1, 150a.11, 154a.7, 157a.7,
157b.6, 157b.10, 166b.10, 167a.2, 167b.13,
169b.1, 169b.3, 172b.5, 172b.7, 172b.9, 172b.11,
173a.1, 173a.2, 173a.3, 173a.7, 174b.2, 174b.3,
174b.4, 175b.11, 176a.7, 177b.11, 178a.2,
178b.7, 180a.13, 180b.1, 180b.2, 180b.3, 180b.8,

180b.12, 180b.13, 181b.10, 182a.12, 190a.5,
 192a.3, 192a.4, 193b.3, 193b.4, 193b.7, 195a.12,
 195a.13, 195b.13, 197a.1, 198a.2
 o.ursa 10b.6, 18b.10, 47a.12, 50b.12, 58a.9, 94a.1,
 108a.7, 110b.1, 114a.5, 115b.1, 122b.10, 124a.6,
 140b.12, 148b.10, 149a.4, 149b.11, 150b.2,
 154b.12, 155b.11, 157b.13, 158a.5, 158b.7,
 161a.9, 161a.11, 174a.11, 179b.6, 181b.11, 183a.8,
 183a.8, 183a.10, 183b.2, 184a.2, 188a.1, 188a.13,
 198b.13.

3. sebebine dayanmak, kaynaklanmak

o.a 5b.13, 60a.6, 60a.13, 60b.5, 61b.5, 71a.13,
 72a.12, 74b.1, 95b.8, 108b.2, 113b.11, 114b.6,
 127a.6, 127b.6, 128b.13, 135a.1, 138a.1,
 139a.3, 144a.2, 150b.12, 151b.11, 152a.5, 152a.9,
 152a.13, 152b.2, 165a.3, 172a.11, 172b.3,
 173a.9, 180b.6, 191a.2, 198b.8, 201a.13, 203a.7
 o.an 32b.11, 32b.13, 33a.1, 33a.5, 33a.6, 33a.7,
 33a.11, 33a.12, 33a.13, 33b.1, 33b.2, 33b.4,
 33b.6, 33b.7, 34b.8, 34b.13, 35b.11, 40a.1, 44a.5,
 40b.3, 41a.4, 46a.6, 48a.6, 49a.9, 50a.8, 50b.1,
 51b.9, 58b.3, 58b.4, 59b.8, 77b.10, 127a.8,
 127a.13, 127b.11, 132a.11, 148a.13, 158b.10,
 193b.12, 195a.8
 o.dığı 39a.13
 o.duktan 182a.10
 o.maya 201a.12
 o.mış 35a.10, 79b.8, 80a.9, 95a.12, 105a.12,
 125a.12, 166a.7, 195a.10, 204b.11
 o.sa 69a.12, 134b.4
 o.up 106a.3, 166a.3, 167a.2
 o.ur 6a.3, 13a.12, 13b.5, 13b.8, 33b.8, 33b.9,
 33b.10, 33b.11, 51b.5, 51b.7, 52b.9, 67a.9,
 67a.13, 67b.3, 68a.8, 68b.1, 72b.7, 92b.13,
 93a.1, 96a.1, 96b.5, 102b.12, 104b.12, 109a.2,

109a.13, 110a.6, 110a.7, 112a.12, 112b.12,
 113a.13, 113b.1, 115a.8, 117b.2, 118b.9, 121a.11,
 128a.10, 137b.5, 143a.11, 143b.1, 143b.3, 143b.5,
 143b.6, 146a.13, 146b.2, 151a.8, 151a.9, 151a.10,
 151b.1, 151b.3, 151b.4, 151b.5, 153a.1, 154a.8,
 154a.9, 155a.9, 158a.2, 159b.12, 162a.11, 165a.9,
 165b.8, 172b.6, 172b.7, 174a.3, 176b.1, 177b.2,
 177b.3, 177b.4, 177b.5, 177b.7, 177b.9, 190b.3,
 190b.4, 194b.6, 194b.7, 194b.8, 194b.10, 195a.13,
 195b.2, 196a.2, 198a.7, 198a.8, 198a.9, 200a.13,
 202b.13, 203a.2

o.urmuş 197a.13

o.ursa 42a.3, 101a.2, 119a.4, 119a.6, 152b.11,
 177a.6, 177b.5, 198b.5

4. dönüsmek, özelliğini kazanmak

o.a 5a.2, 5a.3, 5a.8, 5a.9, 13a.4, 49b.7, 65b.6,
 70a.11, 78a.9, 78a.10, 78b.8, 85b.4, 86a.9,
 86a.11, 86a.13, 100a.1, 108a.7, 120b.12, 137a.9,
 145b.9, 150a.13, 152b.12, 153b.8, 164b.11,
 194b.1, 201a.13

o.ocakdur 88a.9

o.maya 135a.2

o.maz 155a.6

o.up 40a.4, 45b.4, 118b.6, 127a.7, 146a.9, 195b.13

o.ur 8b.3, 8b.9, 67a.10, 67b.4, 67b.6, 67b.8,
 68a.12, 100b.7, 101a.2, 108b.13, 109a.10,
 109b.13, 110b.4, 110b.7, 113a.1, 113a.12, 113b.1,
 114a.11, 114a.12, 123a.2, 141a.6, 146a.12,
 157a.11, 157a.12 166b.10, 171a.1, 172b.12,
 174b.6, 202a.6

5. bir durum veya yerde bulunmak

o.a 37b.9, 93b.10, 94a.4, 187a.5,

o.acak 18a.11, 18a.12, 48a.10, 58b.9, 132a.5,
 138a.3, 158a.11, 158a.13, 159b.7, 192b.5

o.cağdur 6a.6, 78b.3, 80a.5, 90b.3, 124a.10,

- 155b.1, 191a.12, 201a.11
o.đuđı 124a.4, 171b.2
o.đuđıla 177a.13,
o.mışdur 65a.5
o.sa 21b.7, 195a.7, 195b.10, 200b.2
o.up 181b.12
o.ur 8b.6, 18a.6, 22a.5, 22b.2, 22b.6, 22b.13,
24b.12, 26a.2, 55a.3, 60b.4, 63a.7, 63a.13, 68a.6,
86b.4, 92a.6, 101a.5, 112a.9, 114a.6, 114a.13,
114b.13, 121a.2, 121a.7, 124a.4, 124a.6, 124b.9,
124b.10, 127b.13, 150a.8, 150a.9, 151b.4, 157a.2,
157a.3, 157a.9, 157a.13, 157b.1, 157b.4, 160b.2,
160b.5, 177b.12, 179b.1, 179b.2, 179b.2, 179b.3,
179b.6, 179b.13, 180a.1, 180b.7, 192a.10, 197b.7,
203b.13,
o.ursa 5b.6, 5b.7, 20b.11, 159b.8, 161a.10,
171a.11, 183b.11, 189a.2

6. Var olmak, mevcut bulunmak

- o.a 7a.9, 8a.2, 15a.8, 18a.5, 28a.3, 30b.10, 36b.4,
37a.10, 39a.11, 45a.6, 46b.12, 47b.9, 51a.12,
55a.1, 55a.2, 63a.8, 67b.5, 71a.12, 72a.4,
73a.10, 76b.12, 98a.11, 98b.1, 99a.10, 108b.7,
110b.10, 113a.3, 123a.10, 127a.9, 127a.12,
127a.13, 128a.7, 130a.10, 133b.9, 137a.13, 143b.9,
147a.8, 158a.3, 158b.1, 158b.9, 160a.5, 161a.12,
161a.13, 166a.5, 167b.10, 171a.10, 179b.8,
180b.5, 161a.12, 161a.13, 166a.5, 167b.10,
171a.10, 179b.8, 180b.5, 202b.7, 203b.7
o.acağ 22a.1, 47a.12, 70b.12, 73a.6, 174a.12,
o.an 4a.1, 8b.4, 10a.13, 62b.13, 78a.11, 108b.3,
147a.13, 155b.10, 156a.11, 150a.13
o.anlar 193a.6
o.diğı 139b.12, 159a.2, 182a.8,
o.đuđına 181a.12,
o.đuđından 112a.5

- o.đuđını 209b.8
o.đuđınun 13b.9, 26b.6, 67b.6, 68b.8
o.madugına 181a.12
o.madun 168a.3
o.masa 137a.13
o.masaydı 21a.11
o.maya 38b.13, 47a.9, 54b.7, 54b.8, 56a.7, 137a.10,
138a.4, 191a.1
o.mayacak 37a.9, 41a.5, 41a.8
o.mayınca 159a.1
o.maz 143a.12, 181a.11, 182b.2, 196a.8
o.sa 13b.6, 21b.6, 52a.10, 58b.5 60b.7, 65b.11,
106a.3, 115b.9, 127b.12, 135b.1, 160b.10,
162a.5
o.up 18a.12, 18b.10, 21b.13, 159a.4
o.ur 8a.11, 22a.10, 22a.11, 22b.2, 27b.9, 30b.5,
45a.9, 46b.13, 51b.6, 54a.10, 57a.2, 62a.9,
68b.12, 72b.4, 100b.10, 104a.3, 112a.10, 112b.11,
113b.10, 115b.4, 115b.5, 117b.13, 136a.1,
136b.11, 137b.6, 143b.8, 143b.9, 145a.6, 146a.8,
150b.10, 157b.7, 161a.3, 179a.9, 181a.2, 185b.5,
196b.11, 197a.9, 197a.10, 197a.11, 199b.7
o.urdı 18a.3
o.urlar 199b.8
o.ursa 19a.3, 19a.7, 37a.9, 40b.1, 92a.7, 104a.11,
117b.13, 119a.3, 144a.3, 157a.12, 159b.6, 180b.6,
188b.8, 200b.2
- 7.vāki olmak, vuku bulmak**
- o.a 14b.2, 33a.1, 33b.6, 33b.7, 40b.4, 40b.7,
40b.9, 59a(1).2, 67a.11, 67a.11, 74a.4, 87a.5,
94b.11, 95b.5, 96b.3, 99a.1, 99a.8, 116a.4,
117a.5, 125a.10, 141a.11, 151a.1, 168a.5, 172b.3,
194b.9
o.acağ 96a.3, 174b.9
o.acağdur 123b.7

- o.alar 74a.6
o.an 56b.8, 128b.9, 129a.4, 129b.10, 134b.9,
135a.3, 135a.8
o.dı 14a.2,
o.duğundan 182a.11, 190b.1
o.duklarından 149a.12
o.sa 37a.1, 115b.12, 195a.2, 195a.3
o.up 173a.3
o.ur 13a.6, 13.b.12, 45a.7, 57a.1, 80b.5, 93a.2,
93b.7, 94b.2, 94b.5, 94b.6, 99b.8, 103b.11,
112a.12, 114b.12, 136b.6, 143b.13, 157b.12,
158a.2, 162b.7, 174b.5, 177b.8, 192a.10, 195a.2,
196a.1,
o.ursa 18a.5, 20a.4, 20a.6, 20a.9, 22a.1, 71a.2,
73a.6, 102b.10, 105b.13, 112a.7, 116a.4, 174b.1
8. bir haslet veya yeteneğe sahip bulunmak
o.a 4b.13, 5a.9, 5a.11, 12a.4, 15a.10, 69a.12,
o.ana 15b.12,
o.maya 5a.12, 5a.13
o.ur 6a.11
9. tabii halinde bulunmek
o.a 12a.13, 14b.4, 72a.1
o.up 166a.9
o.ur 118b.2, 193a.7
10. uygun ve mümkün durumda bulunmak
o.a 23b.12, 24a.7, 34b.5, 153a.8, 183a.3
o.maz 174b.9
o.up 70b.4
o.ur 34b.5
11. gerekmek, olmak
o.56a.12, 56b.12, 73a.5, 102b.6
o.ur 41b.13,
12. bir özellikte bulunmak
o.a 44b.12, 44b.13
o.an 73a.13

o.duğının, 65a.12

o.maduğ 100a.6, 186a.7, 122b.13,

o.ur 115a.1, 115a.2, 115a.7

13. teşekkül etmek, vücuda gelmek

o.a 56b.6, 58b.(1).13, 125a.10, 139a.1, 140a.12

o.sa 77a.8, 96a.3

o.up 115b.6

o.ur 70a.8, 88a.5, 109a.12, 112b.10, 112b.11,

124b.10, 129a.6

o.ursa 200b.3

14. îmâl edilmek, yapılmak

o.a 58b.(1).10, 105a.1, 130b.1, 125a.11,

o.an158b.10,

o.mış 45a.13, 100b.2, 116a.3, 148a.3

15. zamanı gelmek, çatmak

o.a 195b.6, 198b.3, 199b.3

o.acak 60a.7, 68a.10

o.sa 133a.10

o.up 181b.3

o.ur 20a.3, 20a.4, 20a.5, 20a.6, 20a.7, 20a.8,

20a.9, 20a.10, 20a.12, 198a.12

o.ursa 20b.8

16. geçmek, zaman geçmiş olmak

o.a 75b.5, 123a.12, 183a.1, 192a.6

o.alalar 96a.3, 96a.4

o.sa 55a.11

o.ur 128a.13, 128b.10, 181b.4

o.ursa 52a.9

17. durmak, beklemek

o.a 198b.2

**18. çeşitli ekler ve kelimelerle bir arada,
değişik mana ve fonksiyona sahip gruplar
teşkil eder**

eyle ol-sa: o halde, öyle ise

o.3a.7, 4a.11, 4b.4, 5b.4, 5b.9, 6a.12, 13b.7,

15b.6, 46a.2, 72b.12, 74b.2, 87b.7, 87b.10,
 99a.6, 104a.9, 125a.12, 134b.2, 135b.3, 167a.12,
 173a.5, 178b.4, 179b.10, 182b.10, 190a.6,
 194b.10, 200b.1, 203b.13

AcAğ olursa: olacaksa, ise

o.5a.12, 5a.13, 5b.8, 18a.11, 18a.12, 18a.13,
 34b.2, 35a.11, 36a.4, 36b.11, 37a.3, 37b.12,
 40a.10, 41b.3, 48a.10, 51a.13, 53b.7, 53b.9,
 54a.5, 54a.7, 54b.4, 54b.8, 57b.10, 58b.9, 60a.7,
 60a.8, 69b.1, 70b.10, 70b.12, 73a.7, 86b.10,
 92b.3, 117a.6, 117b.11, 121b.2, 128a.3, 132a.5,
 138a.3, 141a.7, 148a.8, 150a.3, 158a.11, 158a.13,
 158b.4, 159a.3, 159a.11, 174a.12, 174b.9, 177a.8,
 179a.4, 179a.5, 179a.11, 180a.8, 182b.3, 183a.7,
 188b.10, 191a.5, 192b.1, 192b.5, 201b.11,
 201b.12, 201b.13

-mAyAcAğ olursa: Olmayacaksa

o.18b.13, 39a.7, 41a.5, 41a.9, 44b.5, 54a.2, 57b.1,
 58a.13, 92b.2, 93a.8, 138a.10, 138a.11, 138b.1,
 141a.8, 141a.11, 158b.12, 169a.1, 169a.2, 169a.3,
 188b.11

-mAyAcAğ olurlarsa:...- mayacaklarsa

o.190b.7

-mİş ola:-mAlI

o.90a.4, 90b.2, 94b.11, 162a.1, 164b.6, 166a.10,
 175b.10, 185a.4, 185a.7, 208a.7

-mİş ola: -mAlIdIr

o.45a.13, 87a.4, 90a.1, 93b.10, 94b.9, 101b.2,
 133b.10, 153b.8, 175b.10, 175b.12

-mİş ola: mİştIr

o.35a.10, 41a.10, 47b.12, 53a.1, 53a.11, 74a.7,
 75b.9, 76b.2, 77a.13, 89b.12, 93b.8, 94b.11,
 102a.11, 105a.12, 109a.4, 113a.13, 115b.7,
 116a.13, 117a.4, 123b.2, 125a.11, 151a.1,
 151a.13, 160a.4, 166a.7, 166a.9, 167b.11, 168a.3,

168a.6, 171a.6, 172a.5, 179a.3, 193b.8, 194b.1,
195a.10, 201b.1, 203a.10, 204b.11, 210a.13

-mAmİş ola:-mAmİştİr

o.203a.10

-mİş olsa:-mİşsa

o.95a.12

-mİş olursa:- mİşsa

o.125b.5, 192b.12, 204a.3

ola: +Dİr

o.5a.1, 42b.1, 43a.1, 44a.8, 46b.13, 50b.2, 50b.3,
51a.4, 77a.6, 89a.11, 93b.12, 103a.4, 125a.10,
151a.11, 166a.7, 167b.12, 168a.4, 192b.5, 192b.8,
193b.1, 196a.13, 196b.2, 203a.11

-mİş olur:+Dİr

o.12b.8, 13b.3

âciz ol-: gücü yetmemek

o.up 5a.4

o.ur 146b.3

âfet ol-: önlenmesi güç zorluk ortaya çıkmak

o.ur 192a.8, 192a.9

âfet pezîr ol-: felaketi, zorluğu kabul edecek halde
bulunmak

o.ub 118b.11

ağrı ol-: ağrımak, ağrılı halde bulunmak

o.dı 14a.3

o.ur 101a.2

aheste ol-: yavaş hareket etmek, yavaşlamak

o.a 153a.2

amiḥ ol-: karışmak, iç içe girmek

o.mış 66b.7

o.ur 18a.10, 169b.5

o.ursa 71a.8

âsan ol: kolaylaşmak, imkân dahiline girmek

o.a 93a.7, 128a.11

o.ur 88b.1

asāyīş ol: temizlenmek, temiz halde bulunmak

o.a 188a.10

arı ol-: temizlenmek, temiz halde bulunmak

o.up 52a.9

arız ol-: ortaya çıkmak, hastalık belirlemek

o.a 55b.12, 55b.9, 128b.1, 128b.3, 146a.6, 182b.11,

o.acak 150a.3, 188b.10

o.an 33a.8, 33a.9, 33a.10, 47a.8, 50b.10, 51a.8,

51b.3, 51b.4, 53b.4, 57a.9, 57a.10, 79a.5,

83a.12, 90b.3, 125b.6, 125b.7, 129b.12, 143a.8,

145a.3, 145b.4, 147b.11, 151a.4, 154a.5, 155a.5,

155b.12, 156a.12, 156a.13, 156b.3, 156b.8,

156b.9, 156b.10, 156b.11, 159b.9, 166b.6, 167b.8,

169b.7, 170a.5, 170a.7, 170a.9, 170a.10, 170a.12,

174a.1, 174a.3, 175b.8, 176a.13, 191b.1, 191b.2,

191b.7, 191b.11, 191b.12, 194a.1, 196b.9, 201b.2,

201b.3

o.dı 3b.5

o.mış 53a.1, 76b.1, 93b.12, 116.13, 125a.11,

139a.3, 171a.6,

o.mışdur 58b.9, 183b.4

o.sa 23b.7, 26b.7, 55b.13, 95a.6, 125a.4, 148a.4,

172b.5, 189b.3

o.up 54a.3, 110b.1, 168a.6, 182b.5

o.ur 25b.12, 26a.4, 27b.11, 31b.10, 47b.1, 51a.8,

56b.11, 58b.5, 60b.2, 91b.13, 92b.12, 94b.8,

104b.6, 108b.12, 109b.2, 111b.9, 112b.9, 112b.13,

114a.2, 114a.5, 114b.2, 115a.8, 116b.4, 118b.5,

126a.11, 127b.7, 128b.5, 136b.7, 137b.4, 137b.7,

140a.1, 145b.5, 146a.2, 146a.4, 150a.6, 150a.12,

155b.7, 155b.8, 156a.2, 156a.2, 157a.1, 159b.11,

161b.2, 167a.1, 171a.4, 174a.2, 176b.2, 188a.5,

190a.10, 190b.2, 196b.11, 200b.4, 200b.5, 201a.6,

201a.7, 201b.7, 202b.4, 209a.5

arızî ol-: gelip geçici olmak sonradan çıkma

- o.ur 150b.10, 172b.5
 'azīm ol-: ağır geçmek, zor geçmek
 o.a 161b.10
 o.sa 39a.6
 o.ur 176a.4
 azrak ol-: az miktarda olmak, azca bulunmak
 o.ur 201b.12
 baḥş ol-: parça haline gelmek, parçalanmak
 o.ur 29a.6, 29a.9
 ba'īd ol-: uzakta bulunmak, uzaklaşmak
 o.a 28a.10
 o.ur 177a.13
 baḳıyye ol-: arıtmak, arta kalmak
 o.ursa 136b.8
 balḡamī ol-: balgam ihtive etmek
 o.ursa 165a.13
 bārid-i raḥb ol-: yaş ve soğuk tabiatlı ol-mak
 o.ur 77a.11
 bāḫıl ol--: boşa gitmek, kaybol-mak, bozulmak
 o.dugına 177a.10
 o.maz 11b.11
 o.mıṣ 201b.1
 o.ur 11a.13, 11b.9, 25b.10, 65b.12, 95a.5, 124a.7,
 176b.12, 181b.2, 192b.2, 196a.10, 198a.13,
 202a.1, 202a.8
 o.ursa 45a.4
 beste ol-: kapanmak, bağlanmak
 o.ur 172b.12,
 beyān ol-: açıklamak söylemek
 o.sa 90b.6
 bī-derd ol-: dertsiz durumda bulunmak
 o.a 143b.9
 bī-elem ol-: dertsiz üzüntüsüz olmak
 o.maya 128a.12
 bī-tertib ol-: düzensiz halde bulunmak

- o.ur 100a.9
- bī-ziyān ol-: zarar vermemek
o.a 7a.7
- cāri ol-: geçerli halde bulunmak, cereyan etmek
o.ur 202a.1
- cem⁴ ol-: birleşmek, toplanmak
o.a 65a.13, 67b.6, 145a.8, 161a.8
o.an 10b.1, 17b.6
o.đuđı 7a.13
o.sa 176b.9
o.up 72b.7, 158a.11, 172b.4, 173a.7
o.ur 27b.7, 68b.13, 130a.6, 159b.12, 165b.8,
176b.7, 177a.4, 178a.1
- cerāḥat ol-: iltihaplanmak
o.mış 115b.7
o.up 166b.13
o.ur 100b.9
- cūdā ol-: ayrılmak, ayrı kalmak
o.ur 19b.12
- ḩāre ol-: hall olmak, hastalığa derman olmak
o.maya 35a.4
o.mazsa 149b.13
- daḩiḩ ol-: incelemek
o.ursa 81b.5
- dāyim ol-: sürmek, devam etmek
o.a 60b.13
- def⁴ ol-: uzaklaşmak; geçmek, atlatılmak
o.a 123b.7
1.ur 32a.8, 106a11, 110b.6
- delīl ol-: ispatlayıcı halde bulunmak
o.maya 21a.6
- demevī ol-: kanlı hale gelmek
o.sa 112a.13
o.ursa 165a.13
- derdnāk ol-: kederlenmek

- o.mışlardur 2b.10
- durıŝmıŝ ol-: tecrübe kazanmış, alıŝmıŝ olmak
- o.a 4b.13
- dürüst ol-: sağlıklı halde bulunmak
- o.maz 54a.2
- o.a 116a.10, 202b.5
- o.mamışdur 98a.9
- o.maz 98a.9
- o.up 12a.12
- düŝvār ol-: gü hale gelmek
- o.ur 187a.9, 197b.7
- ekh̄el ol-: sürmeli hale gelmek, kararmak
- o.ur 67a.5, 67a.12, 67b.5
- em̄in ol-: güvenmek, inanmak, rahat olmak
- o.a 22a.2, 105b.6
- o.alar 14a.12
- o.ur 181b.6
- eş ʿal ol-: daha parlak, şu'leli, aydınlık olmak
- o.ur 67b.11
- eşedd ol-: şiddetli hale gelmek
- o.up 212a.13
- eŝhe] ol-: mavi gözlü olmak
- o.ur 67b.10
- eyü ol-: iyileşmek, iyi gelmek
- o.a 170b.8, 183a.2
- fāsıd ol-: bozulmak, işe yaramaz hale gelmek
- o.mış 106a.11, 118b.9
- fāyide ol-: yarar sağlamak, iyileştirmek
- o.a 45b.1, 98a.5, 196b.8, 204b.10
- o.masa 116b.11
- o.maya 44b.4, 111a.1
- o.maz 124a.6
- füsürde ol-: donmak
- o.ur 92b.13
- ğālib ol-: üstün gelmek, tesir altına almak

o.đuđınuđ 196a.3
 o.mayaca` 18b.12
 o.mışdur 135a.10, 165b.3
 o.sa 40b.10
 o.up 176a.8
 o.ur 176a.10
 o.ursa 18b.12, 200b.7, 201a.8

đalibrađ ol-: tesiri, g¼c¼ biraz ¼st¼n olmak

o.sa 127b.2

đalĩz ol-: kalınlışmak, koyulaşmak

o.a 18b.8, 107a.9, 160b.13, 162b.10, 174b.8,
 177a.1, 197a.12, 197b.4
 o.acağ 179a.4, 179a.11, 192b.1
 o.an 179a.4, 192b.5, 192b.8
 o.dığı 65b.5, 179a.2,
 o.đuđından 198a.8
 o.mış 179a.3
 o.mışdur 192b.12
 o.up 51a.3, 117b.12, 140b.6, 148a.12, 198b.1
 o.ur 64a.2, 71b.1, 92a.4, 109b.11, 114a.10, 146b.3,
 162a.9, 177a.7, 177a.12, 179a.1, 190a.13,
 192a.13, 192b.1, 197a.5, 197a.10
 o.ursa 8a.3, 192b.3

đalĩzrađ ol-: koyuca hale gelmek

o.ur 192a.11
 o.ursa 117b.11

đark ol-: bir şeyin iğine dalmış halde bulunmak

o.mışken 2a.5
 o.mışları 2a.10

geņřek ol-: geniş halde bulunmak

o.ur 94b.13

giçirek ol-: k¼c¼lmek, ufalmak

o.a 56a.10

giņ ol-: geniş halde bulunmak

o.a 170b.12

- giriftār ol-: tutulmak, yakalanmak
o.mayalar 14b.6
- göyünmiş ol-: yanmış durumda bulunmak
o.a 56a.7
- güşāde ol-: açılmak
o.ur 31b.7
- haberdār ol-: haberlenmek, haberi olmak
o.up 5a.1
- hācet ol-: gerekmek, ihtiyaç haline gelmek
o.a 36a.12, 45a.1, 55b.9
o.an 205a.1, 205a.2
o.sa 52a.5
o.ur 74a.6
o.ursa 37a.13, 42b.7, 48b.5, 52a.6, 58a.3, 99a.5,
100a.2, 105b.1, 108a.10, 129a.6, 129a.8, 144a.11
159b.5
- hādīs ol-: meydana çıkmak, teşekkül etmek
o.an 209b.3
o.duğıla 202b.3
o.mışdur 78a.12
o.up 118b.6
o.ur 114a.4, 114a.8, 121a.5, 200a.12, 200b.3,
201b.6, 201b.11, 202b.2
- hāḳīkat ol-: gerçekleşmek
o.dı 66a.8
- hāl ol-: erimek, giderilmek
o.a 87a.1
o.maz 8a.12
- hālī ol-: boş, تنها, uzak olmak
o.maya 182b.11,
o.maz 126a.12
o.up 180b.8
- hāmīle ol-: gebe olmak
o.an 19a.2
- harāb ol--: bozulmak, sıhhatına zarar verir hale gelmek

- o.mamış 123b.2
o.maya 23b.7, 64b.2
o.maz 11b.11, 11b.13
o.up 121a.10
ḥarāret ol-: ateşlenmek, ateş yükselmek
o.acak 117a.5
o.up 26a.12
ḥarc ol-: birbirine karışmak
h.ur 133a.10
ḥāric ol-: bir şeyin dışında kalmak, ..den başka olmak
o.mış 193b.8
o.up 177a.12
ḥāşıl ol-: oluşmak, meydana gelmek
o.a 16b.4, 17b.2, 49a.8, 94a.4, 98b.8, 130a.3,
166b.6, 183b.6
o.acakdur 132a.8
o.an 17b.1, 38a.3, 127b.7, 143b.1, 163b.10,
o.maya 2b.5, 135b.5
o.maz 104a.7
o.mış 151a.13
o.mışıldı 17a.10
o.sa 13b.11
o.up 129a.13
o.ur 8b.7, 11b.3, 14a.13, 22b.11, 26a.5, 45a.8,
72a.10, 85b.7, 90a.1, 105a.1, 109a.13, 109b.10,
113a.10, 143a.13, 199a.2
o.ursa 182a.11
ḥasta ol-: hastalanmak
o.a 12b.5
o.dı 3b.4
o.maya 61a.13
ḥatar ol-: tehlike arz etmek, tehlikeli olmak
o.maya 35b.1
ḥatarnak ol-: tehlikeli halde bulunmak
o.ur 160b.3

hāt̄m ol-: bitmek, tükenmek, sona ermek

o.a 54a.1

o.mamışdur 190a.3

o.mış 168a.3

ḥayāt bahş ol-: hayat verici, sıhhat verici olmak

o.up 5a.8

hāyil ol-: engellemek

o.a 64b.3

ḥāzır ol-: hazır halde bulunmak

o.maya 38a.4

o.ursa 34a.6, 43b.10, 49a.3, 120b.11

haẓm ol-: sindirilmek, hazmedilmek

o.a 14b.5

o.maya 69b.7

o.mayınca 52a.8

o.mazdan 182a.8

o.sa 48b.2

o.up 203b.1

o.ur 7a.8

ḥelāş ol-: kurtulmak, iyileşmek

o.ur 19b.13

hem-reng ol-: aynı renge girmek

o.up 174a.12

hemvār ol-: düzgün halde bulunmak

o.a 185b.12

hicāb ol-: örtü meydana gelmek

o.ur 176b.11, 192a.6

ḥıyre ol-: kamaşmak, donuklaşmak

o.up 196a.8, 199b.3

ḥoş ol-: iyileşmek, sağlıklı olmak

o.ur 59a.2

ḥuşk ol-: kurulaşmak, rutubeti azalmak

o.a 36b.4, 170b.11,

o.acaḳ 35a.11,

o.up 8b.9, 115a.2

- o.ur 88b.1, 115a.2
- ıraq ol-: uzaklaşmak, uzakta bulunmak
o.a 12b.2, 149a.2, 192a.11
o.ur 14a.1
- ıraqraq ol-: uzakça olmak
o.ur 160a.9
- idhāl ol-: girmek, dahil olmak
o.maya 16b.6
- ihtiyāt ol-: terbirli durumda bulunmak
o.mayaydı 178a.12
- ‘illet ol-: hastalık meydana çıkmak
o.ur 172b.5
- imtilā ol-: dolmak, toplanmak
o.a 69b.8
- inkıśār ol-: kırılmak, arızalanmak
o.mış 195a.3
- isti‘dād ol-: eğilimli meyilli olmak
o.up 117b.5
- isti‘māl ol-: kullanılmak
o.an 162a.6
o.đugı 12a.6
o.ur 86b.9
- istirħa ol-: gevşeme
o.a 202a.7,
o.đuginun 191b.8
o.ur 203a.1
- iřtiħā ol-: iştahı bulunmak
o.ursa 16b.12
- ķāb(1)ż ol-: tutulmak, vücutta peklik olmak
o.a 159b8
o.maya 145b.9
- ķaħf ol-: kafatası kemigi, dimağ kemigi olmak
o.ur 28a.7
- ķāmil ol-: olgunlaşmak, kemal bulmak
o.a 64a.6, 98a.2

- atı ol-: ağırlaşmak, artmak
 o.a 38a.13
 o.acak 53b.9
- avı ol-: kuvvetlenmek, gıcı artmak
 o.a 35a.5, 75a.11, 198b.7
 o.acak 34b.2, 36a.4, 54b.8, 128a.3, 201b.11
 o.maya 103a.9
 o.up 31b.9, 158b.3
 o.ur 127b.12, 182b.1, 195b.9
- avıraq ol-: kuvvetlice olmak
 o.a 72b.3
 o.ur 195b.7
- kemrek ol-: durumu ktce olmak
 o.ur 170b.10
- kesd ol-: bozulmak
 o.up 2b.10
- kifyet ol-: yetmek, yeterli durumda bulunmak
 o.mazsa 95b.2
- laif ol-: iyi gelmek, iyi olmak
 o.a 59a.1, 72a.3
 o.ur 69a.1, 84a.5, 197a.6, 197a.11, 197a.13
 o.ursa59a.2
- lyık ol-: yaraşmak, uygun dşmek
 o.a 96b.8
- lzum ol-: gerekmek
 o.ur 58b.7
- lezc ol-: kayganlaşmak, ekilip uzamak
 o.ur 188b.1
- mafz ol-: korunmak, saklanmak
 o.a 15b.11
- malu ol-: karışmak, katılmak
 o.ursa 201a.4
- mav ol-: yok olmak, ok hırpalanmak
 o.ur 8b.10, 66a.11
- malb ol-: değişmek, başka hale girmek

- o.ur 19b.11
- mālih ol-: tuzlanmak, tuzlu hale gelmek
o.sa 112a.13
- ma'lūm ol-: bilinmek, tesbit edilmek
o.a 8a.4, 12b.10, 17b.11, 56b.9, 61b.12, 63a.11,
67a.1, 69a.3, 72a.12, 126a.9, 133a.3, 135b.7,
137b.3, 139b.10, 141b.12, 145b.12, 161a.4,
174a.11, 181b.10, 181b.13, 183a.9, 184a.9,
186b.5, 194a.8
o.dı 3b.1, 4b.4, 23b.4, 197a.2
o.mışdur 26b.3, 136a.2, 160b.7
o.ur 15a.9
o.ursa 54a.6
- māni' ol-: engellemek, bırakmamak
o.acak 5b.4
o.ur 110b.6
- maraż ol-: hastalık bulunmak
o.ur 201b.3
- māyil ol-: yönelmek, yakın olmak, benzemek
o.a.96b.10, 96b.12, 111b.12, 202b.8
o.duğı 124a.7
o.ur 42a.4, 110b.5, 112a.13, 112b.11, 145b.8,
157a.11, 166b.11
o.ursa 18b.9
- mecrūh ol-: yaralanmak, yara meydana gelmek
o.mış 102a.11
o.ur 118b.3, 145b.9
- melūl ol-: mahzunlaşmak, üzülmek
o.mayalar 135b.9
- men' ol-: engellemek (bkz. mani' ol)
o.a 49a.7
o.acak 121a.4
o.mayacak 58a.13
- menfez ol-: delik, yarık meydana gelmek
o.ur 32a.10

- mergūb ol- : beğenilmek, rağbet edilmek
 o.up 2a.2
- mesdūd ol-: sed olmak, kapanmak
 o.ur 112b.2
- mestūr ol-: örtülmek, kapanmış olmak
 o.a 2a.12
- meşgūl ol-: uğraşmak, çalışmak
 o.a 12a.9, 32b.9, 73a.1
 o.alar 70a.2, 70a.7, 71a.1, 71a.5, 71a.7, 101b.8,
 114b.4, 119a.2, 123b.5, 128b.6, 128b.12, 134b.3,
 135a.10, 150a.4, 156a.11, 167a.13, 169b.11,
 184a.8, 190b.5
 o.maya 16b.3, 52a.9
 o.mayalar 3a.4
 o.salar 72a.8
 o.up 186b.12
- mevcūd ol: bulunmak, var olmak
 o.a 130a.7
 o.mazsa 180a.8
 o.ursa 35b.6, 53a.6, 119b.7
- miyāne ol-: kıvama gelmek
 o.ur 8a.6, 160a.13
- mūcib-i ihdas-ı maraz ol-: hastalık çıkmasına sebep
 olmak
 o.ur 14b.1
- muḥarra ol-: çok ısınmak
 o.a 152b.7
- muḥarriḳ ol-: tahrik etmek, yakmak
 o.maya 161a.6
 o.up 18b.5
- muḥkem ol-: sağlamlaşmak
 o.dı 186b.9
 o.up 181a.8
- muḥriḳ ol-: yakmak, yakıcı olmak
 o.acak 158b.4

- o.up 161b.2
muht̄ac ol-: ihtiyaç olmak, lüzüm hissetmek
o.mayalar 4b.1
muht̄ebis ol-: hapsolmek, sıkışmak
o.mış 210a.13
o.up 112b.2
o.ur 111a.10
muht̄elif ol-: çeşitlenmek
o.mış 13b.3
o.sa 13b.3
muht̄erik ol-: yanmak, ısınmak
o.mış 111b.11
o.up 182b.7
muht̄arrer ol-: sabitleşmek, kararlı halde bulunmak
o.a 148b.6
o.dugından 93a.8
o.ur 116b.3
muht̄aşşer ol-: soyulmak, soyulmuş bulunmak
o.a 105a.7
munşab ol-: karımak, kavuşmak
o.sa 201a.2
o.ur 118b.10
munşam ol-: düzenli hale gelmek
o.a 17a.5
muşallaht̄ ol-: bulaşmak
o.maya 16a.1
o.ur 16a.3, 160b.7
mutaşarrıf ol-: sahiplenmek
o.a 15a.5
mutavaşşıht̄ ol-: orta halde bulunmak
o.acak 201b.13
muht̄edil ol-: orta halli olmak
o.maya 12b.12
o.mayacak 54a.2
o.ur 65b.5, 68b.2, 192a.10

- muṭṭali' ol-: bilgilenmek, aydınlanmak
 o.duḡlarından 3a.3
 o.sa 5a.6
- muttaşıl ol-: birleşmek, devam etmek
 o.mamışdı 17a.9
 o.mışdur 25b.6
 o.up 127b.11
 o.ur 26b.10, 200b.11, 167a.3, 177a.2
- muṣafıḡ ol-: uygun düşmek
 o.a 15a.3, 15a.8, 40a.1
 o.maya 15a.9
 o.up 184a.8
- muṣaffer ol-: kazanmak, üstün gelmek
 o.ur 5b.9
- muṣḡa ol-: et haline gelmek, ete dönüşmek
 o.ur 19a.13
- müctemi' ol-: toplanmak, birikmek
 o.maz 176a.5
 o.mış 167b.11
 o.ur 96a.1 müdevver ol-: yuvarlak hale gelmek
 o.duḡına 21b.6
- müfid ol-: yarar sağlamak, fayda vermek
 o.a 39b.7, 43b.13, 48b.13, 58b.(1).12, 92b.4,
 97b.11, 101a.13, 134b.9, 163b.13, 198b.13
- müfred ol-: basit halde bulunmak
 o.sa 201a.3, 202a.8
- mükedder ol-0 üzölmek, hastalanmak
 o.ur 195b.3
- mükelles ol-: yakılarak toz haline gelmek
 o.mış 163a.8, 207a.10
- mülākāt ol-: kavuşmak, ulaşmak
 o.acaḡıdı 28a.13
 o.up 28a.11
- mülāzım ol-: gerekmek, ihtiyac, hasıl olmak; ortaya
 koymak

- o.ur 154a.9
müleyyin ol-: yumuşamak, ishal olmak
o.sa 135b.1
mültehim ol-: yapışmak, kaynaşmak
o.mışdur 62a.12
mümkün ol-: olabilir halde bulunmak
o.a 161b.3
o.maya 54b.7, 180a.10
o.mayacak 57b.1, 141a.8, 141a.11
o.mayaydı 96b.7
o.mazsa 141a.10
o.ursa 42a.7, 94a.10, 101a.10, 112a.4
mümted ol-: uzamak, devam etmek
o.a 151b.9
mümtelî ol-: mide dolgunluğuna sebep olmak, dolgunlaşmak
o.a 146a.3, 152b.11, 198b.6
o.mayalar 14a.12
o.sa 182b.9
o.ur 58b.6, 146a.1
mümteziç ol-: içine girmek, kaynaşmak
o.ur 114a.6
mün^ç aqid ol-: bağlanmak, düğümlenmek
o.up 110b.7
o.ur 196a.9
münbāsiṭ ol-: yayılmak, genişlemek
o.ur 167b.13
müncemîd ol-: soğumak, donmak
o.mış 81b.13
o.up 196a.9
münfa^çil ol-: tesir altında kalmak
o.maya 26b.12
o.up 27a.1
münkalib ol-: değişmek
o.duğınuy 99a.1, 100a.7
o.mış 100a.1

münkati' ol-: kesilmek, bitmek

o.a 156a.9

o.masa 134a.5

o.sa 133b.7

o.ur 167a.6, 200b.9

müntehā ol-: bitmek, sona ermek

o.ur 188b.12

mürekkeb ol-: birleşmek, birleşik olmak, birleşik halde
bulunmak

o.a 127b.1, 127b.3, 127b.4, 128b.13, 129a.1

o.ur 197a.8, 200b.10, 201a.4

o.ursa 200b.8

mürettib ol-: rutubetlenmek, nemlenmek

o.ur 200b.6

o.ursa 200b.6

mürevvak ol-: süzülme, arınmak

o.a 58a.10

müseddes ol-: altıgen haline gelmek

o.sa 21b.7

müstakim ol-: doğru olmak

o.duğı 15b.2

müstehil ol-: dönmek, dönüşmek

o.mış 168a.6

o.ur 30a.13, 30b.12

müstevli ol-: kaplamak, istila etmek

o.a 4a.13, 124b.1, 151b.8

o.acak 51a.13, 105b.13

o.maya 59b.4

o.mış 53a.11

o.mışdur 191a.7, 196a.7

o.sa 5a.3

o.up 116b.8, 121a.5, 151a.12, 170b.9, 190b.7

o.ur 11b.7, 16a.4, 24a.2, 75b.9, 111a.9, 114a.8,

145a.9, 169b.10

o.ursa 62b.10, 110b.11

- müşevveş ol-: karışmak, birbirine girmek
 o.sa 54a.4
 o.up 184a.4
- müşkil ol-: zorlaşmak, zorluk vermek
 o.a 35a.2
 o.acağ 53b.7
 o.ur 89a.4, 166b.9, 184a.5, 196a.10, 196b.7
- müştağil ol-: yanmak, tutuşmak
 o.maya 27a.1
- müştemil ol-: sarmak, kavramak
 o.maya 17a.1,
 o.mışdur 61a.2
- müsterek ol-: birleşik, birarada bulunmak
 o.a 105b.3, 120a.7
 o.duğı 156b.1
 o.mışdur 32a.4
 o.ur 64a.12, 171a.5
- müte'affin ol-: kokuşup bozulmak
 o.maduk 126b.5
 o.mış 96b.4, 113a.13, 113b.1, 113b.3, 115a.7,
 118a.1, 126b.8, 159b.11
 o.mışdı 112a.3
- müte'azzir ol-: sakıncası, özü olmak
 o.a 101a.9
- müteğayir ol-: değişmek, başkalaşmak
 o.duğını 156b.5, 165a.7
 o.duğınun 196a.11
 o.mışdur 174a.10
 o.up 126a.13
 o.ur 8a.4, 181a.9
- mütehaqqın ol-: hapsedilmiş, bekletilmiş
 o.mışdur 155a.9
- müteharrik ol-: kınıldamak
 o.ur 181a.5
- mütehayyir ol-: hayrete düşmek

- o.urlar 136b.11
- mütekarrîh ol-: yaralanmak, iltihaplanmak
o.ur 118b.7
- mütekâşif ol-: yoğunlaşmak
o.duğınun 197b.5
- mütekebbir ol-: kibirlenmek
o.maya 5a.9
- mütek'erric ol-: küflenmek
o.ur 177a.8, 177b.3
- mütemekkin ol-: yerleşmek, karar kılmak
o.up 27a.8
- müterek kib ol-: birleşmek
o.ur 126b.6
- müteşâ'id ol-: yükselmek, çıkmak
o.a 41a.9, 146b.9
o.acağ 118b.13
o.an 193a.12
o.p 191a.7
o.ur 34b.11, 51b.8, 89b.2, 113b.2, 114a.7, 128a.1,
133a.12, 193a.10
- mütevâtır ol-: sıklaşmak, hızlanmak
o.a 45b.2
o.sa 14b.7
o.up 104b.12
o.ur 72b.12, 100a.11, 108b.13
- müteveccih ol-: yönelmek, temayül etmek
o.ur 42a.2
- mütevellid ol-: doğmak, hasıl olmak, ortaya çıkmak
sebebine dayanmak
o.a 16a.10, 109b.11,
o.an 33a.4, 33a.13, 47a.6, 52b.13, 53b.3, 56b.8,
o.mış 47b.12, 48a.12, 134b.4, 150b.13
o.up 26b.11, 52a.12
o.ur 13a.9, 15b.13, 16a.2, 32a.11, 56b.10, 100a.11,
104b.13, 110a.4, 110b.5, 111a.8, 111b.11, 114a.1,

- 117b.3, 120b.3, 141a.4, 143b.2, 160a.10, 160a.12,
175b.13, 189a.3, 196b.6
- müttesi⁶ol-: genişlemek
o.ur 118b.8
- müzmin ol-: eskimek, iyici yerleşmek
o.a 161b.12
- nāfi⁶ol-: fayda verme, yaramak
o.a 95b.11, 97b.3, 125b.2, 142a.9, 164b.1, 190b.13,
205b.9, 206b.6, 207b.7, 208a.9
- nākış ol-: eksilmek
o.mış 125b.5, 152a.1
o.sa 13a.6
o.ur 27b.13
- nā-mümkin ol-: gerçekleşme imkanı bulunmamak
o.ur 145a.5
- nāzil ol- inmek, aşağıya inmek
o.an 78a.5
- neşf ol-: suyu çekilmek
o.ur 170b.11
- nevbet ol-: pişmek, kıvama gelmek
o.maz 133b.6
o.ur 133a.8
- pāk ol-: temizlenmek, arınmak
o.a 108a.12, 123b.4, 150a.2, 198b.6,
o.ur 193b.10
- pejmürde ol-: durumu bozulmak, perişanlamak
o.ur 66a.12
- penhān ol-: gizlenmek, gizli kalmak
o.maz 178b.11
o.ur 178b.9, 178b.11, 178b.12, 179a.8,
o.mış 192b.12
- perākende ol-: dağılmak parçalanmak
o.up 30b.1
o.ur 31a.2, 68b.11, 170b.1, 176a.6, 195b.5, 197a.7
- perverde ol-: terbiye edilmek, isteğe uygu hale

- getirecek muameleden geçirmek, bitki vb. terbiye edilmek
o.mış 89b.12, 92b.5, 109a.4, 133b.10, 153b.1, 167b.3, 170a.1, 208a.4
- peydā ol-: ortaya çıkmak, belirlemek
o.a 67a.7
o.ur 23b.1, 145b.13, 165b.9, 169b.11
- peyveste ol-: ulaşmak, bitişmek
o.a 153a.3, 192b.4
o.maya 13a.4
o.sa 12b.1
o.up 151b.7, 151b.12
o.ur 155a.8, 193b.5
- pinhān ol-: (bkz. penhan ol)
o.ur 66a.2
- puhte ol-: pişmek, olgunlaşmak
o.ur 30a.13, 161a.1
- rāhat ol-: rahatlamak, istirahat etmek
o.a 133a.7, 189b.12
o.alar 17a.1
- raķik ol-: incelmek, ince halde bulanmak
o.a 40b.7, 152b.13, 162b.5
o.aydı 28b.1
o.ııardı 28b.1
o.up 18b.9, 114b.13
o.ur 60a.1
o.ursa 8a.3
- rāzı ol-: kabul etmek
o.madılar 104b.1
- renc ol-: ağrımak, sıkıntı çekmek
o.sa 13b.4
- renci ol-: sıkıntılı hastalığı bulunmak
o.ur 13b.4
- revā ol-: uygun düşmek
o.a 73a.11

- o.maya 188a.2
o.sa 188a.1
revān ol-: akmak, yürümek
o.a 124a.10
o.acaḳ 9a.8
o.up 146a.6
o.ur 150b.9
ṣadıḳu'l-ḳavl ol-: sözünde durmak, sözünde doğru olmak
o.u 5a.2
ṣāfi ol-: saf halde bulunmak
o.a 67b.7, 112b.6, 182b.12, 183a.2
o.maya 67b.2
o.maz 68b.13
o.ur 67b.9, 68b.10, 157b.7, 160a.6, 180b.10
safrāvi ol-: safraya ait bulunmak
o.ursa 101a.3, 165b.1
saḥih ol-: doğru gerçek olmak
o.maya 13a.1
o.up 2a.10
saḥihü'l-mizāc ol-: dürüst karektere sahip olmak
o.up 14a.11
sāḳıt ol-: düşmek, azalmak
o.a 5b.8, 39a.12
o.ur 10b.5, 167a.5
sākin ol-: durulmak, şiddetini kaybetmek, iyileşmek
o.a 48b.2, 51b.1, 53b.5, 75a.11, 106a.1, 108a.11,
141b.3, 167a.11, 190b.6
o.mayacaḳ 39a.7, 44b.5, 158b.12
o.up 136a.4, 168a.4
o.ur 60b.3, 131a.6, 166b.13
ṣavāb ol-: yaramak, iyi gelmek
o.a 57b.3, 57b.8, 184b.11, 189b.9
sehl ol-: kolaylaşmak, kolay geçmek
o.a 131b.2
o.ur 167a.7

- selāmet ol-: kurtulmak, sıhhatli durumda bulunmak
 o.a 61b.1
 o.up 50b.13, 181b.5
- seri'ü'l-hazm ol-: hazmı kolay olmak
 o.a 7a.7
- sevdāvī ol--: sevdıyla ilgili bulunmak
 o.ursa 165b.1
- seyelān ol-: akmak, yürümek
 o.a 161b.3
 o.đuđını 80a.12
 o.up 136a.5, 154a.8, 156a.10, 175b.12, 178a.7
 o.ur 158a.1
- şovuğ ol-: ateşini düşmek, soğumak
 o.ur 68a.5
- şulb ol-: katılaşmak
 o.sa 140b.6
 o.ur 68a.6
- süst ol-: gevşemek, kırıklık hissetmek, halsizlik meydana gelmek
 o.ur 6a.2, 26a.4, 116b.5
- şāhid ol-: tanıklık etmek
 o.a 173a.6
- şifā ol-: iyileşmek, düzelmek
 o.a 41b.5, 56b.7, 92b.10, 93b.3, 109b.7, 112a.7,
 114b.11
- şikeste ol-: kırılmak, üzölmek
 o.up 27a.3, 27a.6
- şiyāf ol-: göz damlası olmak
 o.duğı 88a.10
- ta'allük ol-: ilgisi bulunmak
 o.an 194b.12
- tābi' ol-: uymak, tesiri altına girmek
 o.a 48a.13
 o.up 14a.5
 o.ur 13a.9, 58b.7

- ta'biye ol-: tertiplemek, hazırlamak
o.mışdur 27a.13
- tağayyür ol-: başkalaşmak, değişmek
o.a 196a.5
o.düğünün 165a.8
o.mış 160a.4
o.up 195b.13
- tağyir̄ ol-: değişmek, (bkz. tağayyür ol)
o.maz 11b.13
o.mazsa 183a.11
o.up 174a.9
o.ur 57b.7
- taḥkik̄ ol-: araştırılmak
o.mışdur 140b.1
- taḥlil̄ ol-: çözülmek, dağılıp hallolmak
o.düğünden 194b.8, 195b.2
o.maduk̄ 114b.1
o.maya 112a.5, 161b.13
o.mayacak̄ 92b.2
o.maz 111a.10, 133a.11, 135b.11
o.up 176a.10
o.ur 21b.13, 114a.4, 133b.7
- taḥlil̄-pezir̄ ol-: çözülebilir olmak
o.mayacak 93a.8, 138a.10
o.mışur 60a.4
- tamām ol-: tamamlanmak, bitmek
o.a 31b.10
- ṭariḳa ol-: bir yol, usul üzerinde bulunmak
o.ursa 192b.9
- ṭarraḳ ol-: darca olmak, hacmı küçük olmak
o.ur 72b.10
- taṣarruf ol-: idare ile kullanma, sahip olmak
o.maz 93a.2
o.ur 22a.2
- taṣvil̄ ol-: bir şeyin su ile yıkanarak arındırılması

- o.acağını 210b.5
o.mış 150b.5
tebāh ol-: kokmak, bozulmak
o.a 123b.1
o.mış 123b.12
tekerrüc ol-: kirlenmek, paslanmak
o.đuđınuđ 177b.1
telyīn ol-: yumuşamak
o.a 41a.12
o.ıca 135b.2
tendürüst ol-: sıhhatli olmak
o.maz 4b.2
ter ol-: terlemek, hararetlenmek
o.a 16a.7, 151b.12
o.mış 67a.10
o.ur 166b.12
o.ursa 69b.3
teşennüc ol-: buruşmak
o.a 202a.5
o.đuđındandır 194b.5
o.ur 94b.12
teskin ol-: sakinleşmek, durulmak
o.mamış 34b.11
o.masa 133b.3
tevcih ol-: yönelmek
o.ursa 15b.6
tevellüd ol-: doğmak, çıkmak
o.mış 74a.7
o.mışdur 65a.7
tire ol-: karalaşmak, bulanıklaşmak
o.a 143b.10
tiz ol-: keskinleşmek, sıkılaşmak
o.up 182b.1
o.ur 59b.12
ufūnet ol-: kokmak, koku yayılmak

- o.a 13b.2
 'ufūnet-peẓīr ol-: koku verici olmak
 o.đuđı 117b.4
 'usr ol-: zorluk vermek, sıkıntılı olmak
 o.ursa 59a.13
 'usru'l-bevl ol-: sidik tutulmak, sidiği zor yapmak
 o.dı 13b.10
 o.ur 13b.7
 uzadu ol-: uzamak, devam etmek
 o.ur 135b.3
 ūstūvār ol-: sađlamlaşmak
 o.up 66b.10
 vācib ol-: mutlaka yapılması gerekmek
 o.a 12b.3
 o.an 16b.3
 o.dı 24a.6
 o.mış 12b.8
 vāki' ol-: meydana gelmek, vuku bulmak
 o.a 151b.7, 156a.2
 o.dı 104b.1
 o.sa 136a.7
 o.up 176b.1
 o.ur 2a.9, 14a.1, 45a.3, 49a.11, 100a.8, 113a.9,
 121a.9, 128a.7, 128b.1, 135b.6, 136b.10, 141b.8,
 150a.11, 154a.7, 162a.12, 166b.8, 169b.8, 175b.9,
 177b.7, 177b.10, 177b.12, 180b.7, 188a.4, 190b.1,
 192a.2, 197a.8, 198b.8, 199b.4, 202b.2
 o.ursa 189b.2
 vağt ol-: zamanı gelmek
 o.a 145a.7
 o.ur 6a.11, 47b.1, 59b.9, 59b.10, 59b.12, 75b.7,
 60a.3, 93a.13, 93b.5, 93b.6, 98a.10, 100b.9,
 100b.9, 100b.10, 109a.1, 109b.2, 109b.13,
 113a.12, 113a.13, 116b.6, 121a.3, 121a.5, 121a.7,
 140a.2, 143b.11, 151a.7, 172b.12, 190a.9, 192a.4,

- 194b.12, 196b.5, 197b.13, 198a.1, 202b.13
 vāsi⁶ ol-: genişlemek
 o.up 31a.1
- yābis ol-: kurumak, kuruluk hasıl olmak
 o.a 193b.2
 o.acağ 41b.3
 o.mış 108b.2, 193b.4
- yağın ol-: yakında bulunmak, yakınlaşmak
 o.a 149a.2, 192a.12
- yegrek ol-: daha iyi gelmek, daha iyi halde bulunmak
 o.a 15a.13, 57b.10, 174b.12
- yeksān ol-: yıkılmak, kötüleşmek
 o.a 12a.11
 o.ursa 182a.3
- yeyni ol-: hafif halde bulunmak
 o.ur 49a.12, 68a.7
- yoğun ol-: sıkı halde bulunmak, kalınlaşmak
 o.maya 115b.10
 o.maz 118b.2
 o.up 102b.9
 o.ur 118b.3
- yübüset ol-: kurulaşmak, nemi gitmek
 o.a 52b.5
 o.an 193b.6
- yumru yumru ol-: yuvarlak halde şişler oluşmak
 o.ur 92a.5
- yumış ol-: yıkanmak, temizlenmek
 o.a 108a.9, 167b.3
- zāhir ol-: açığa çıkmak belirlemek, gözükmek
 o.a 14a.5, 46a.13, 58b.10, 58b(1).1, 73b.4, 83b.12,
 122a.6, 139b.5, 147b.2, 166b.9, 188b.8
 o.acak 99b.12
 o.đuđı 139a.1
 o.đuđıuđ 131b.3
 o.maya 71b.5, 179b.10

o.maz 68a.5

o.mışdur 140a.7

o.mışıldı 196a.12

o.sa 51b.9

o.ur 9a.4, 13a.8, 113a.10, 3a.11, 19b.2, 26b.6,
29a.7, 29a.10, 47a.10, 59b.10, 100b.6, 103b.13,
117b.5, 117b.10, 127b.2, 137b.9, 137b.12, 157a.5,
157a.8, 162a.4, 166b.9, 179b.4, 181a.7, 188b.13,
196a.5, 196b.10, 197a.4, 208a.4

o.ursa 134b.5

zahm ol-: yara teşekkül etmek

o.mış 117a.4

zahmet ol-: zorluk olmak

o.maya 93a.9

o.sa 36b.10

zâ'if ol-: güçsüzleşmek, kuvveti azalmak, zayıflamak

o.a 58a.6, 198b.6

o.acağ 37a.2, 40a.10, 201b.12

o.duğına 186a.6

o.duğınuy 191b.9, 203a.9

o.maya 129a.3

o.mış 204a.37

o.up 128a.2, 199b.8, 203a.12

o.ur 10b.4, 20b.3, 72a.13, 72b.6, 114a.1, 199b.3,
200b.10

o.ursa 20b.2

zarūret ol-: gerekmek

o.mayınca 75b.8

zāyī' ol-: kaybolmak, ortadan kalkmak

o.maya 123b.12

o.mışlardur 2b.7

o.ur 190b.8

zāyil ol-: bitmek, ortadan kalkmak, azalmak

o.a 35a.1, 80b.2, 117a.7, 134a.11, 139b.1, 162b.10,
171b.4, 171b.5, 189b.3, 202b.10

o.dı 104b.5, 169a.9, 184b.2
o.duğına 135b.2
o.masa 134a.13, 134b.2
o.maya 37a.7, 45b.12
o.mayacak 138a.11, 168b.13, 169a.3,
o.mayup 72a.1
o.maz 59b.13
o.mış 194b.1, 195a.1
o.sa 14a.10, 59a.11, 127b.9
o.up 20b.9
o.ur 14a.10, 25b.12, 59b.10, 59b.12, 127b.9,
128b.2, 128b.9, 135b.6, 136a.3, 136a.6, 202a.6,
202b.3

zebūn ol-: güçsüzleşmek, gücü tükenmek

o.ur 42a.1

zıkr ol-: anılmak, söylenmek

o.a 151a.4,

o.an 89b.8, 124b.13

o.asıdur 22a.13

o.dı 108a.13

o.dıdı 26a.8, 39a.10, 42a.8, 46a.5, 60b.11,
100a.13, 103a.10, 108b.4, 111a.5, 134a.1, 134b.1,
144a.7, 150b.1, 154b.11, 159a.10, 159a.13,
181a.10, 192a.7

o.ısar 70b.7, 111b.8

o.ısardur 71b.12, 141b.10

o.mışdur 45b.10, 53a.9, 70a.4, 109a.5, 167b.1,
175a.13, 198a.3

ziyāde ol-: artmak, fazlalaşmak

o.a 28a.6, 34a.9, 39b.1, 48b.1, 50a.10, 67b.11,
106a.6, 127a.10, 170b.8

o.an 100b.1

o.maya 108a.11

o.maz 181b.4

o.mazsa 100a.9

o.sa 16a.2, 17b.5

o.up 115b.6, 162b.2, 198b.4

o.ur 28a.7, 57a.3, 68b.2, 101a.4, 112b.1, 117b.8,
133a.9, 133a.13, 161b.1, 171a.2, 181b.1

o.ursa 45a.4, 53b.11, 113a.4, 116a.8, 130a.12

olın- (اُولِنَ): olunmak, edilmek, yapılmak (bkz. olun)

o.sa 28a.7

kesb olın-: edinmiş olmak, çalışmak

o.a 18b.7

olmak (اُولِيَ): olmak, belli bir durumda bulunmak veya
duruma girmek

o.22a.4, 35b.13, 36a.1, 40a.3, 47a.2, 54a.4,
129b.4, 132a.9, 173a.6

o.dur 34a.1, 35b.12, 40a.4, 40a.5, 41b.10, 49a.11,
102b.9, 125a.3, 126b.2, 127a.7, 156a.3, 183b.6,
192a.1

o. ınun 6b.6

‘ārız olmak: hastalık belirlemek, ortaya çıkmak

o.dur 47a.13

cem’ olmak: toplanmak, biraraya gelmek

o.içün 27b.4

def’ olmak: giderilmek, atmak

o.ından 10b.12

hal olmak: erimek, giderilmek

o.dan 8a.8, 9a.10, 11b.5

hāşıl olmak: vücuda gelmek, teşekkül etmek

o.içün 21b.12

helāk olmak: yok olmak

o.ınun 6a.3

huşk olmak: kurumak, rutubeti gitmek

o.dur 49a.10, 104b.11

kābız olmak: tutulmak, peklik olmak

o.89b.4

karasağı olmak: siyahlaşmaya başlamak, karaca olmak

o.dur 46a.10

- māyil olmak: eğilimli olmak, yönelmek
o.dur 126a.13
- meşgūl olmak: uğraşmak, çaba sarfetmek
o.148a.6
- muhtelif olmak: çeşitlenmek
o.dan 13b.5
- muttaşil olmak: bitişmek, ardınca gelmek
o.dan 200b.9
- mülākāt olmak: ulaşmış bulunmak, kavuşmak
o.28a.12
o.1 73b.8
- mütevāvit olmak: farklı halde bulunmak
o.dur 41b.11
- mütevātır olmak: sıklaşmak, hızlanmak
o.dur 125a.6
- perākende olmak: bölünmüş halde bulunmak
o.1nün 31a.2
- raķik olmak: incelmek
o.dur 34a.3
- revān olmak: akışkan halde bulunmak, akmak
o.ından 10b.13
- seri(olmak: hızlanmış bulunmak
o.36a.1
- seyelān olmak: akmak, akar halde bulunmak
o.1nı 80b.7
- süst olmak: kırıklık olmak, gevşemek
o.dur 40a.3
- tağayyür olmak: değişmek, başkalaşmak
o.200b.3
o.dur 191b.12
- tağyir olmak: değişmek (bkz. tağayyür olmak)
o.46a.10
- tuhme olmak: mide dolgunluğu meydana gelmek
o.dan 14a.13
- unutsağū olmak: unutkanlaşmak

- o.dur 41b.9
yābis olmak: kurumak, kuruluk, belirlemek
o.dur 34a.2
zāhir olmak: acığa çıkmak, belirlemek
o.a 184a.7
o.dur 40a.5
zāyil olmak: ortadan kalkmak, bitmek
o.60a.4, 167a.10
o.a 167a.7
olmağlıK (*اولقلىز*): bulunma, bir duruma girme
o.da 20a.2
o.i 20a.5, 20a.9, 20a.10, 73b.3, 134a.10, 166a.6,
166a.8, 195a.10
o.11a 13a.7, 118b.6, 202a.1
o.ındandur 176b.13
o.inuğ 11a.4, 134a.11, 196a.2
olmamak (*اولمخوف*): bir hal üzere bulunmamak, tahakkuk
etmemek
o.51b.2
o.dan 96b.5
o.dur 34a.3
olun(*اولوز - اولوز*): olunmak, edilmek, yapılmak (bkz. olun)
o.a 71b.13
o.ca 143a.6
beyān olun-: açıklanmak
o.a 30b.8
idrāk olun-: anlaşılmak
o.ur 29b.5
ihtiyāc olun-: gerek duymak
o.ur 15b.8
isti'māl olun-: kullanılmak
o.ur 82b.5
muhtāc olun-: ihtiyaçlı durumda bulunmak
o.duğı 4b.9
taqrīr olun-: karar kılınmak

o.dı 24a.12

zıkr olun+:söylenmek, ifade edilmek

o.a 12a.6, 97b.8, 155a.4, 165a.11, 166a.8, 191a.5

o.dı 11a.6, 19a.11, 23a.2, 25b.3, 26a.2, 29a.3,
36b.9, 40a.12, 53a.13, 95a.13, 140a.11, 143b.10,
158a.4, 181a.1, 190a.8, 203a.8

o.mışdur 196a.4

o.ur 75b.11, 106a.5

on (^اون) : on, on sayısl

o.19b.4, 20a.7, 34a.8, 38b.4, 42b.12, 45b.6, 45b.8,
46b.7, 46b.9, 46b.10, 48a.7, 48b.11, 48b.12,
54a.11, 54a.12, 54b.2, 54b.4, 54b.5, 54b.6,
56b.1, 59a.6, 59b.5, 61a.2, 90b.7, 99b.8,
101b.13, 102a.4, 103a.11, 106b.1, 111b.3, 111b.6,
131a.7, 131a.8, 131a.13, 131b.7, 133a.1, 133a.2,
147b.8, 150b.6, 154a.3, 154b.6, 156a.13, 163a.6,
163b.7, 168a.13, 175a.3, 185a.2, 186a.6, 186a.11,
186b.1, 205a.3, 205a.3, 205b.4, 205b.9, 207b.13,
208a.5, 208a.8, 208b.3, 210a.9

o.dur 103b.1, 107a.1, 108a.2, 119b.8, 163a.7

biş on: beş on tane

o.59a(1).6

on altı: on altı

o.dur 107b.2, 194a.2

on altıncı: on altıncı, on altıncı sıra

o.33a.13, 56b.7, 91a.10, 110b.2, 194a.8

on beş: on beş (bkz.on biş)

o.38a.6, 48b.13, 54b.4

on beşinci: on beşinci, onbeşinci sıra

o.33a.12, 53b.2, 91a.9, 110a.3, 194a.7

on bir: on bir, on bir sayısl

o.181a.1, 191a.11

o.dür 24a.12, 142b.12, 200a.8

on birinci: on birinci, on birinci sıra

o.33a.8, 51a.7, 91a.5, 104b.5, 126a.5, 155a.5,

- 181a.5, 191b.10, 194a.6, 200a.11, 205a.1
on biş: on beş (bkz. on beş)
o. 59a.(1).9, 105a.8, 130b.7, 154b.3
o.dür 107a.6
- on dördüncü: on dördüncü, on dördüncü sıra
o. 33a.11, 52b.12, 91a.8, 109b.8, 194a.7
- on iki: on iki
o.38a.11, 12, 42a.12, 54a.12, 103b.6, 111b.2,
142b.5, 168b.4, 185a.12, 206b.3, 210a.4, 210b.2,
210.b.13
- on ikinci: on ikinci, on ikinci sırada
o.33a.9, 51b.9, 91a.6, 126a.6, 155b.6, 194a.7
- on sekizinci: on sekizinci, on sekizinci sıra
o.33b.2, 58b.3, 91a.12, 111b.8,
- on toközuncu: on dokuzuncu, on dokuzuncu sıra
o.33b.3, 59a.11, 91a.13, 112a.8
- on üç: on üç
o. 38a.12, 125b.7,
o.dür 125b.7, 164a.12
- on üçüncü: on üçüncü, on üçüncü sırada
o.33a.10, 52a.11, 91a.7, 109a.8, 126a.7, 155b.12,
194a.7
- on yedi: on yedi
o.dür 142a.9
- on yedinci: on yedinci, on yedinci sıra
o.33b.1, 57a.8, 91a.11, 111a.7
- onar (اَوْنَر): on on olacak şekilde
o.102a.13
- onuncu (اَوْنُوح): onuncu, onuncu sırada
o.33a.7, 50b.9, 61a.13, 89a.9, 91a.4, 103b.9,
126a.4, 156b.11, 169b.7, 181a.5, 191b.9, 194a.6,
200a.11, 203a.9
- onul- (اَوْنُل): şifa bulmak, yara kapanmak
o.dur 84b.8
o.1cak98b.6

- o.ur 113a.11
- orta (*أوت*): orta, beyn, vasat, ara
 o.29b.13, 31a.5, 103b.12, 165a.3
 o.dağı 29a.11, 29a.13, 29b.8,
 o.dan 176a.2
 o.sı 32a.4, 192b.5
 o.sıla 192a.5
 o.sımış 178b.3,4
 o.sına 22b.5
 o.sında 8b.6, 15a.7, 16a.8, 16a.10, 24b.10, 26a.1,
 27a.13, 28a.3, 30b.4, 30b.10, 32a.13, 46a.3,
 48b.3, 62a.10, 63a.7, 63a.8, 63a.13, 65a.4,
 65a.5, 65a.9, 65b.6, 65b.8, 103b.13, 117b.6,
 119b.13, 124a.5, 127b.12, 134a.2, 146a.5,
 148b.13, 159b.12, 161a.7, 176a.1, 176b.8,
 176b.11, 177b.1, 178a.3, 179b.1, 179b.2, 179b.3,
 179b.4, 179b.6, 179b.13, 180a.1, 180a.10, 180b.7,
 192a.6
 o.sındadur 64b.12
 o.sından 22b.4, 92b.4, 164b.12, 180b.9, 192b.6,
 200b.11
- ot (*أوت*): ot, ilaç haline getirilmiş çeşitli bitkiler
 o. 61a.12, 89a.1, 102b.5, 147b.5, 147b.9, 190a.1
 o.1 88b.4, 111a.6
 o.ıla 89a.8, 147b.5,
 o.lar 74a.1, 89a.2, 89a.5, 95b.4, 97a.4, 115b.11,
 145b.2, 145b.11, 186b.6
 o.lara 89a.5, 90b.1, 144a.11
 o.lardan 58b.(1).8
 o.lardur 73b.12
 o.ları 55b.7, 59a.7, 97b.3, 90b.12, 141b.11,
 191b.10
 o.larıla 140a.8
 o.ların 61a.11
 o.larına 76b.5

- o.larını 88a.2, 205a.2
o.larınınu 61a.9, 73b.4, 85a.12, 87a.2
çörek otı: çörek ve ekmek pişirilirken, üzerine serpilerek
siyah, küçük habbe, habbetü's-sevda ve bu
daneleri veren ot
o.43b.7, 47b.5, 185a.11
o.nı 112a.4
semiz otı: semizotı, etli, mayhoş yaprakları sebze ve
salata olarak kullanılan bitki ve yaprakları
o.161b.7
turağ otı: turak otu, raziyane, rezane
o.43b.3, 54b.3, 203b.3
o.la 47a.4, 136b.13
o.nı 41a.2, 44b.3, 57a.12
turağ otı şuyı: turak otu suyu
o.la 45a.10, 114b.6
turağ otı yağı: turak otundan çıkarılan yağ
o.la 53a.5
o.na 50a.3
o.nı 44b.2, 53a.11
oturuş-(اَوْتُرُشْ) : oturmak, yerleşmek
o.a 31a.8, 31a.12
otur-(اَوْتُرُ , اَوْتُرْ) : oturmak, yerleşmek
o.a 88b.12, 122b.11, 166b.11, 187a.2, 187a.5,
187a.13, 189b.11, 195a.5, 203b.1
o.acak 129b.4
o.alar 183a.5
o.dı 169a.7, 188a.12
o.maz 169b.4
o.up 41a.6
oturmak (اَوْتُرُ مَكَف) : oturmak, yerleşmek
o.89b.9, 173b.1, 203b.6, 204b.13
o.dan 33b.9
oturuş-(اَوْتُرُ شِنْ) : oturmak, yerleşmek
o.a 85b.8

- otuz (اَتُوْز): otuz, otuz sayısı
 o.11,b.12, 20a.3, 38a.4, 38a.8, 38a.9, 38a.11,
 38b.3, 38b.10, 48b.9, 54b.13, 59b.5, 131a.8
- otuz altı: otuz altı
 o.168b.4
- otuz birinci: otuz birinci sırada
 o.91b.12
- otuz beş: otuz beş
 o.20a.4
- otuz iki: otuz iki
 o.90b.5, 92a.2, 164a.3
- otuz ikinci: otuz ikinci
 o.91b.13, 125a.1
- otuzuncu: otuzuncu, otuzuncu sıra
 o. 91b.11, 120b.13, 124b.8
- ov-(اَوَّج): ovmak, sıgamak, okşamak
 o.a 189b.3
 o.alar 37b.2, 55b.4, 56a.12, 86a.10, 112a.4,
 132b.9, 139b.6, 153a.13, 158a.10, 162b.8
 o.mayınca 109a.11
 o.salar 57b.8
 o.up 38a.2, 55b.7
- ovıl-(اَوَّل): ovulmak, sığanmak
 o.mıışı 79a.13
- ovmağ (اَوَّك): sığama, masaj yapma
 o.41a.4, 57b.8
- oyluğ (اَوَّلِيَّة): bacağın kalçadan dize kadar olan kısmı,
 uyluk
 o.31b.3
 o.lara 31b.7
- oyna-(اَوَّيَن): hareket etmek
 o.yup 47a.10
- oyna T- (اَوَّيَن): oynatmak, kımıldatmak
 o.a 141b.4, 149b.6

-ö-

- öd (^وأود)öd, öd kesesi, merure; safra
 ö.1eri 98a.3
- antuk ödi: sırtlan ödü
 ö.171b.6
- cānavār ödi: yırtıcı hayvan, kurt ödü
 ö.dür 74b.5
- ef'i ödi(n): engerek yılanı ödü
 ö.i 186b.3
- geçi ödi(n): keçi ödü
 ö.i 140b.5
- giçi ödi: keçi ödü
 ö.le 140a.9
- horūs ödi(n): horoz ödü
 ö.i 185b.4
- keklik ödi: keklik ödü
 ö.186a.3
- kerkes ödi: akbaba ödü
 ö.171b.13
- kerkese ödi(n): bkz. kerkes ödi
 ö.i 98a.2
- kirpi ödi: kirpi ödü
 ö.le 98a.2
- kurt ödi: kurt ödü
 ö. 185b.3
- rahme ödi: akbaba ödü
 ö.172a.2
- sığır ödi(n): sığır ödü
 ö.204a.9
 ö.i 185b.5
- sırtlan ödi: sırtlan ödü
 ö.185b.3
- şebüt ödi: sırtlan ödü
 ö.186a.2

turna ödi: turna kuşu ödü

ö.171b.6, 171b.9, 186a.2

'uḳḳāb ödi: karakuş, kartal ödü

ö.186a.2

yaban keçisi ödi: yaban keçisi ödü

ö.171b.9, 186a.2

ög (اَوَّل): akıl, bellek

ö.inde 25b.13

öğrenmek (اَكْرَم): öğrenmek, bilgi edinmek

ö.3a.7

öğül-(اَطَّل): öğülmek yüceltilmek

ö.mişdür 69b.6

öksürmek (اَكْسَر): öksürmek, öksürük

ö.189b.2

ö.den 189a.13

öksürük (اَكْسَر): öksürme, ciğerlerdeki havanın solunum

organlarının kasılması sonucu ağızdan gürültüyle

çıkması

ö.186b.10

öküş (اَكْثَر): çok fazla

ö.dür 24b.3

öl-(اَمَلَ): ölmek, ölüm

ö.12a,5

öldür-(اَوْلَد): 1. öldürmek, hayatına son vermek

ö.ür 81b.9, 83b.5

2. zararsız hale getirmek, tesirini tüketmek,

bitirmek

ö.e 168a.9

ö.ür 76b.11, 77a.3, 121b.11

ölü (اَوْل): ölü, ceset

ö.20b.13

ölüm (اَمَل): hayatın bitişi, ölme

ö.e 4a.2

'ömr (عَمْر): ömür, yaşama süresi

'ö.40a.9, 46a.12, 54a.5

- ön (اَوْن): ön, ilk, ön cephe
 ö.de 1b.6
 ö.inde 26b.3, 44a.2, 99a.11, 169a.7, 178a.1
 ö.indedür 65b.6
 ö.inden 22b.8, 26b.6, 65a.11
 ö.indeki 27a.10
 ö.ine 34a.7, 66a.3, 148b.7
- öndin (اَوْنِكِن, اَوْنِكِن): ilk önce, önceden, daha önce
 ö.60b.9, 70b.8, 85a.7, 174b.7, 182a.9, 198b.11
- ördek (اَرْدَك): ördek
 semiz ördek tiridi: genç, bakımlı ördek etiyle yapılan
 sulu yemek
 ö.52a.2
 ördek yağı: ördekten elde edilen yağ
 ö.145a.13
- ört-(اَوْرُز, اَوْرُز): örtmek, üstünü kapatmak
 ö.e 61b.7
 ö.eler 85b.9, 123b.10
 ö.emez 180b.11
 ö.er 19b.3, 101a.6, 140a.3, 140a.4, 180b.3, 181b.1,
 ö.mez 174b.6
 ö.mişdür 24a.9, 28a.1, 66b.4, 66b.9
- örtin-(اَوْرُزِي): kapanmak, örtünmek
 ö.e 37a.6
- örtmek (اَوْرُزَاك): kapatmak
 ö.132a.4
- örtül-(اَوْرُزِيْل): kapatılmak, kaplamak
 ö.mişdür 28b.13, 63b.10, 63b.11
 ö.ür 195b.5
- örül- (اَوْرُزِي): örgü yapılmak
 ö.miş 143a.10
 ö.ür 113b.9
- örümcek (اَوْرُزِيْلَك, اَوْرُزِيْلَك):
 örümcek ağı(n): örümcek evi, örümcek yuvası
 ö.65a.6

ö.a 62a.6

ö.1 92a.8

öyken (^{اَوِيكَن}): akciğer, göğüs kafesini sağlı sollu iki parça halinde dolduran temel solunum organı

koyun öykeni: koyun akciğeri

ö.ni 202b.9

öyle (^{اَوِيْلَه}): öğlen vakti, öğle

ö.170b.7.1

ö,ye 209a.7

öyle ıssısı(n): öğlen sıcağı

ö.de 171a.2

öz (^{اَوِيْز}): iç, bir şeyin içi

ö.ini 44b.9

özr (^{اَوِيْزِر}): kusur, eksiklik

ö.den 95a.11

-P-

pā (پَا)

p..184b.5,

pādiṣāh (پادشاه): padiṣah hükümdar

p.5b.3

p.a 5b.5

p.dur 2a.1,

p.1dur 24b.3

p.lar 4a.11

p.lara 4b.5

p.uṅ 2a.7

pāk (پاک): temiz, arık halis

pāk eyle-: temizlemek, arıtmak

p.r 7b.7, 10b.2, 58b(1).11

pāk it-: temizlemek, arıtmak (bkz. pak eyle)

p.e 121b.13, 141b.8

p.eler 12a.3, 47b.3, 69b.13, 102b.6, 113b.3,

156a.6, 184b.5, 186b.13, 191a.6,

p.er 10a.3, 10b.7, 76a.1, 82a.10, 84b.1

p.ür 70a.7, 135a.6, 176b.3, 202a.11

pākidici (پاکدچی): temizleyici

p.162b.4

p.dür 81a.6

pāk itmek (پاک کردن): temizlemek

p.116b.1

p.dür 69b.9

pāk ol-: temizlenmiş olmak

p.a 51a.1, 108a.12, 123b.4, 150a.2, 198b.6

p.ur 193b.10,

pākize-hūy (پاکیزه هوی): temiz huylu

p.5a.2,

palūne (پالونه): süzek, süzgüç

p. 25a.2, 25a.3, 25a.8, 32b.5

p.ye 32b.2

- pālūze (**يَالُوذَه**): saf hale getirilmiş, süzölmüş
p.59a.8
- pambuk (**يَابُرُقَت**): pamuk (Bkz. panbuk)
p.117a.10
p.1 36b.6
p.1la 117a.11
- panbuk (**يَابُرُقَت**): pamuk (bkz. pambuk)
p.94a.7, 122b.9, 124a.12, 124b.2, 132a.7, 183b.13
p.dan 189b.7
p.1 124a.13, 124b.3, 138a.13, 144a.10, 184a.1,
188a.8
p.1la 124b.3, 149b.4, 184a.3, 189b.8, 190b.13,
- pāre (**يَارَه**): parça, bölük
p.23a.2, 23a.3, 23.7, 23a.8, 23a.11, 23a.12,
24a.11, 30b.9, 86b.5, 86b.10, 171a.12, 185b.11
p.cuqları 132a.5
p.den 23b.6
p.dür 21b.10, 23b.4, 31b.8,
p.lerden 23a.8
p.leri 117a.8
p.si 19b.1, 30b.9, 30b.11, 188b.5
- pāre pāre: parça parça
p.dür 30a.10
- pārsī (**يَارَسِي**): parsa ait, İıan'a ait
p.107b.12
- pās (**يَاش**): madenlerin rutubet yüzünden bağladıkları
kir
p.1 164a.1
- pāsübanı (**يَاسْبَانِي**): bekçi, bekçilik
p.dür 24b.6
- pāyiçe (**يَايِچَه**): koyun, keçi, sığır ayağından yapılan
yemek, paça
p.51a.2
- pāyüz (**يَايُز**): sonbahar, güz
p.üñ 16a.7

- pejmürde (*بَیْمُرْدَه*): dağınık gevşek, eski
p.66a.12, 172b.11, 173a.2
- peliyye (*بَلِيَّيَّة*): fitil haline getirmek
p.yüp 122a.11
- penhān (*بَنِيْمَان*):
penhān eylemeklik: gizlemek
p.i 179a.5
penhān ol-: gizlenmek, görünmemek
p.maz 178b.11
p.ur 178b.9, 178b.11, 178b.12, 179a.8
- perākende (*بِرَاكَنْدَه*): az az, parça parça
p.193b.5
perākende eyle-: parçalamak, az az ayırmak
p.r 7a.13, 27b.6
perākende iT-: (bkz. perakende eyle)
p.üp 188b.5
perākende ol-: parçalanmak, azar azar ayrılmak
p.a 22b.11, 37a.6
p.mış 192b.12,
p.up 30b.1
p.ur 31a.2, 68b.11, 170b.1, 176a.6, 195b.5, 197a.7
- perākende olmak: parçalanmış, bölünmüş halde bulunmak
p.inuḡ 31a.2
- perde (*بِرْدَه*): perde, örtü, iki şeyi birbirinden ayıran zor
p.24b.12, 25a.12, 61b.7, 142a.1, 146a.12,
p.den 25a.1, 25a.11, 26a.8
p.nüḡ 24b.10, 24b.11
- perdecik (*بِرْدَكْ*): ince örtü
p.123a.2
- perhiz (*بِرْهِيْز*): sağlığı korumak ve düzeltmek amacıyla uygulanan beslenme düzeni, diyet
p.lere 184a.7
p.lerile 162b.10
perhiz eyle-: sağlığı bozacak şeyleri yemekten çekinmek

veya bir düzene sokmak

p.ye 145b.10

perhîz iT-: (bkz. perhiz eyle-)

p.eler 41a.13, 89b.2, 129a.11, 129b.3, 145b.1,
199b.7

p.medüğinden 190b.4

p.üp 165b.13, 197b.2

perhîzler iT-: çokça perhiz yapmak

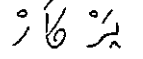
p.üp 134a.3

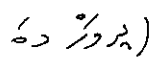
perhîz itdür-: perhiz yaptırmak, hastayı zararlı yiyecek
ve içeceklerden men etmek

p.eler 120b.5, 146b.8

perhîz itmek: perhiz yapma

p.129b.8

perkar (): pergel

p.un 63a.7 ()

perverde ^{perverde} iT-: bitki, ot, ateş, veya güneşte ısıtılıp
aydalanacak hale getirilmek, ıslah edilmek

p.eler 153b.6, 163b.12

p.erlerse 174b.13

p.üp 103b.8, 202b.10, 205a.9, 208b.5

perverde ol-: ıslah edilmek (bkz. perverde eyle)

p.mış 89b.11, 92b.5, 109a.4, 133b.10, 153b.1,
167b.2, 170a.1, 208a.4

helile-yi perverde: ıslah edilmiş helile, helile
perverdesi

96b.10

ısfihân-ı perverde: İsfihan perverdesi

p.147b.7

tütüiyâ-yı perverde: perverde edilmiş tutiya

p.32b.12, 154b.10, 156a.8

pes (): 1. bu durumda şimdi

p.2a.3, 3b.1, 4a.2, 11a.13, 11b.5, 13b.9, 20b.2,
21a.5, 23b.4, 26b.2, 128b.7, 188a.10

2.öyleyse, şu halde

- p.4b.4, 5b.9, 15b.10, 18b.6, 24a.6, 28a.7, 31b.12,
46a.1, 72b.12, 88a.6, 162b.3
- peydā (**پیدا**): açık, meydanda görünen
p.dur 30a.10
- peydā eyle-: açığa çıkarmak, ortaya koymak
p.r 10b.11
- peydā ol-: ortaya çıkmak, oluşmak
p.a 67a.7,
p.ur 23b.1, 145b.13, 165b.9, 169b.11
- peygamber (**پیغمبر**): Allah (c.c)'ın elçisi
p.3b.3, 3b.12
p.i 1b.3
p.idür 1b.5
- peynir (**پنیر**): maya ile katılaştırılarak süttten yapılan
bir besin maddesi
p.16a.3, 19a.3, 120b.5
- peyvend (**پیوند**): bağ, kavuştak
p.lerden 21b.11
p.lerünj 21b.13
- peyveste (**پیوسته**): 1. ulaşmış, bitişik
p.12b.1, 13a.3, 26b.13, 117b.3
2. daima
p.18a.1, 25b.10, 27a.2
p.109a.2, 155a.8
- peyveste ol-: ulaşmak, bitişmek
p.a 153a.3, 192b.3
p.maya 13a.3
p.sa 12b.1
p.up 151b.11
p.ur 155a.8, 193b.5
- pezīr (**پزیر**):
tahlil pezīr: tehlil eden, tahlil edici
p.60a.4, 198b.3
- pinhan (**پنهان**):
pinhan ol: gizlenmek

- p.ur 66a.2
- pir (پير): ihtiyar, yaşlı kimse
 p.lerde 114a.6, 143b.2, 177b.7, 197b.7, 203b.12
 p.lere 114a.5, 173a.2
 p.lerüñ 68a.11, 114a.6
- piş- (پيش): pişmek
 p.e 59a(1).7
- polad (پولاد):
 polad pası: çelik pası
 p.164a.1
- puhte (پخته):
 puhte ol-: pişmek
 p.ur 30a.12 161a.1
 puhte olmaklık: pişme hali
 p.inuñ 134a.11
- pul (پول): bazı meyvelerin üzerine yapışık olarak
 bulunan, biçim ve yapıca basit yaprakçılar
 p.123a.2
 kemiş pulı: kemiş bitkisi pulu
 p.nı 123a.3, 123a.4

-R-

raui (رَاوِي): maddenin bur uzuvdan diğesine dökülmesini önleyecek nesne; mesela, kalbden koltuk altına geçmesine mani olmak için verilen gül yağı, taze kişniş suyu gibi

r.7a.2, 129b.12, 130a.3, 130a.9, 138a.3, 144b.7,
r.dür 80b.13, 132b.2

radiya'llahu anhu (رَضِيَ اللهُ عَنْهُ): Allah (c.c) ondan razı olsun

r.4a.6

rağbet (رَاغِبَت): iyi kabul edilme, kabul görme

r.2a.1

rağbet bul-: iyi muamele görmek

r.duğına 2b.11

râhat (رَاهَت):

râhat iT-: sıkıntısız durumda bulunmak

r.üp 129b.8

râhat ol-: sıkıntısız kedersiz olma

r.a 133a.7, 189b.12

r.alar 17a.1

râhat olmak: sıkıntısız, kedersiz durumda bulunmak

r.dur 34a.1

rahim (رَاهِم): dölyatağı

r.17b.11

r.de 18a.3, 19a.1, 19a.4

r.den 18a.4

r.i 17b.11

r.lerinün 136b.10

rahm (رَاهِم): dölyatağı (bkz. rahim)

r.18a.3

r.e 19b.10, 19b.13

r.i 19b.11

r.inde 17b.9

r.inden 20b.4

r.ine 6b.5

- r.ün 18a.6, 18a.7, 18a.9
 rahme (رَحْمَةٌ):
 rahme ödi: kartal ödü
 r.172a.2
 rahmetu'llahi 'aleyh (رَحْمَةُ اللَّهِ عَلَيْهِ): Allah (c.c)'ın selamı onun
 üzerine olsun
 r.179a.13, 184a.10, 186b.2,
 raḳīḳ (رَاقِقٌ): cıvık, ince, sığ olmayan
 r.58a.10, 71a.7, 100b.11, 140a.11, 143a.6, 148b.1,
 162b.6, 162b.9, 165b.9, 167a.4, 180b.10
 r.dür 18b.4, 74a.8, 140a.6, 140a.7
 raḳīḳ eyle-: inceltmek
 r.r 7a.12, 8a.3
 raḳīḳ iT-: (bkz. rakik eyle)
 r.e 147b.3
 raḳīḳ ol: incelmek, sığlaşmak
 r.a 40b.7, 152b.13, 162b.5
 r.aydı 28b.1
 r.up 18b.9, 114b.13
 r.ur 60a.1, 180a.13
 r.ursa 8a.3
 raḳīḳ olmak: incelmiş hale girmek
 r.34a.3
 raḳīḳlīḳ (رَاقِقِيَّةٌ): incelik
 r.1 160a.2
 rāmīl (رَامِلٌ): ciltte oluşan pürüzleri, lacalıḡı
 gideren, parlaklaştıran ilaç
 r.10a.5
 rāst (رَاسِتٌ): doğru
 r.dur 25a.4
 rāst iT-: doğrultmak
 r.üp 100a.12
 rāst tut-: doğru, düzgün tutmak
 r.a 66a.6
 r.alar 28b.4

rāst-gūy (رأست كوتى): doğru sözlü, doğru söyleyen

r.5a.2

rasuht (رأسخت): hizab, rastık, boya, kına

r.97a.9, 103a.12, 106b.1, 107b.1, 110b.10, 111b.3, 120a.4, 131a.1, 134a.9, 138b.9, 139a.4, 140a.8, 142a.4, 142b.5, 144b.3, 144b.8, 144b.12, 147a.10, 147b.12, 154a.12, 154b.5, 154b.8, 162b.11, 175a.7, 175a.10, 186a.11, 205b.11, 206a.2, 206a.11, 207b.10, 208b.8, 209b.8, 210a.9, 210b.7, 211a.7, 211a.12

ra'se (رأشع): titreme, titreyiş

r.26a.6

rāṭūṭis (رأطوطيس): irilik, büyüklük

r.104b.7

rāyih (رأى): güzel koku verici, koku saçıcı

r.dür 6b.11

rāyihā (رأىه): koku

r.27b.8, 27b.10, 182b.2

r.dan 50b.11

r.lar 52a.12

r.larda 56a.8, 59a51).1

r.lardan 33a.10, 52b.1

r.larila 152a.7

r.nun 182b.1

rayihalu (رأىالو): kokulu

r. 15a.2, 50a.10, 78a.9, 121a.6

rāzi (رأضى):

rāzi ol-: kabullenmek, kabul etmek

r.madılar, 104b.1

rāziyane (رأزيانك): rezene, durak otu; maydanozgillerden yaklaşık bir metre boyunda, çiçekleri sarı, yaprakları iplik biçimli, kokusu güzel, meyveleri yiyecek ve içeceklerde kullanılan, hekimlikte bilhassa gaz söktürücü olarak kullanılan çok yıllık ot ?

rāziyāne dibi: rezene kökü

r.46b.6

rāziyāne dibi kabı: rezene kökü kabuğ

r.48b.6

rāziyāne şuyı(n): rezene suyu, rezene usaresi

r.87b.5, 89b.13

r.dur 74b.5

r.la 42b.4, 48a.9, 88b.2, 89b.11, 90a.13, 111b.5,
142b.7, 171b.8, 171b.12, 172a.1, 173b.12,
184b.13, 186a.4, 186a.12 204a.9, 204b.9, 208b.4,
210b.5

r.nı 199a.9

r.nuᅇ 90a.13

rāziyane toᅇmı: rezene tohumu

r.41a.7, 45b.3, 90a.10, 185a.9

r.la 52a.1

r.n+Ø47b.6

rebi' (ربيع):

rebi' faşlı: ilkbahar mevsimi

r.nda 88a.12

r.nuᅇ 88a.13, 88b.2

red' (رد):

red' iT-: reddetmek, geri vermek

r.er 77b.10

refāde (رفاد): yaraların üzerine konulan bez, kamps
(bkz. rifade)

r.yile 187a.6

remed (رمد): göz ağrısı, göz ağrması

r.126a.12, 126b.1, 127a.7, 128a.9, 128a.13,
128b.11, 134a.13, 135b.11, 135b.12, 135b.13,
150a.3, 150b.1, 150b.5

r.de 129a.4

r.e 131a.4

r.i 168a.5

r.ile 128b.1, 171a.4

r.üᅇ 134b.8

- remed-i balgami (رمد بلغمي): balgamlı, çapaklı göz ağrısı
r.127a.12,1
- remed-i sevdāvi: sevdıyla gelen göz ağrısı
r.127a.10
- remed-i yābis (رمد يابس): kara göz ağrısı
r.135a.4
- renc (رنج): ağrı, sızı, zahmetli hastalık
r.20b.9, 134a.4
r.e 5a.4
r.ini 72a.8
- renc ol-: hastalanmak
r.sa 13b.4
- renci ol-: sıkıntılı eziyetli olmak
r.ur 13b.4
- rencur (رنجور): sıkıntılı, hasta; dertli
r.12a.5, 20b.2
- renk (رنگ): renk
r.65b.1, 67a.9
r.i 42a.4, 46a.10, 57b.7, 66b.13, 67a.1, 67a.5,
67a.7, 157b.7, 183a.1, 183a.2
r.inde 65a.12, 183a.3
r.ini 30b.2, 65b.2, 164b.7, 173a.4
r.lerde 65b.1
r.ün 67a.7
- rengin (رنگين):
rengin iT: renklendirmek, renkli yapmak
r.er 164b.1
- renklü (رنگلو): renkli, rek özelliği olan
r.19a.7, 19a.9, 36a.2, 40a.6, 85b.4
- reşāş-ı muhriķ (رصاص محرق): yanmış kalay
r.209b.12
- re'siye-i a'za (رئسية اعضاء): orğanların başı
r.24b.1
- resm (رسم): şekil, resim, tarz, yol, üslup
r.4b.6, 88a.7

- r.dür 22a.9, 43a.4
 r.e 8a.1, 22b.2, 22b.6, 22b.13, 46a.2, 66a.12,
 86b.4, 98b.2, 99b.11, 123b.7
 r.edür 11a.13, 63b.6
 r.inde 27b.3, 32b.5, 63a.7, 65a.4, 124a.2
 resūl (رَسُولٌ): kendisine vahiy gelmiş kişi peygamber
 r.3a9
 resūllık (رَسُولِيَّة): peygamberlik
 k.1b.5
 re'sün-neml (رَأْسُ النَّمْلِ): karınca başı
 r.174a.8
 r.dür 174a.11, 174a.12
 re'süz-zübāb (رَأْسُ الزُّبَابِ): sinek başı
 r.174b.1
 revā (رَوَا): yakışır, uygun, yerinde
 r.dur 56b.4, 149a.4
 revā ol-: uygun olmak
 r.a 73a.11
 r.maya 188a.2
 r.sa 188a.1
 revān (رَوَانٌ):
 revān idici: akıcı
 r.dür 7b.7
 revān ol-: akmak, akıcı olmak
 r.a 124a.10
 r.acağ 9a.8
 r.up 146a.6
 r.ur 150b.9
 revan: olmak: akmak, akıcı halde bulunmak
 r.indan 10b.13
 reyḥān (رَيْحَانٌ): reyhan, fesleğen
 r.59a(1).1
 r.ıla 209b.7
 ribāṭ (رِبَاطٌ): bağ, sinir
 r.larıla 62b.1

- ribb-i süs (رَبِّ سُوْسُ): bir bitki, meyan, meyan kökü,
meyan kökü suyu
r.105a.9, 171b.7
- ribb-i süsen (رَبِّ سُوْسُن): susam usaresinin
koyulaştırılmış hali
r.158b.8
- rifāde (رِفَادَةٌ): yaraların üzerine konan bez, kampres
(bkz. refade)
r.175a.1, 203a.5
r.ier 170a.2
r.lerini 189b.5
r.nünj 175a.2
r.yile 169b.5, 174b.8, 176b.4, 203a.3
- rīḥ (رِيْح): yel, ağrı; romatizma
r.i 147a.1
r.126b.10, 126b.13
- rīḥī (رِيْحِي): romatizmalı, ağrılı
r.48a.11 71a.12, 114a.7
r.dür 114a.3
- riş (رِيْش): yara
r.e 100a.2, 108b.2
r.i 100a.1
r.si 157b.7
- rivāyet (رِوَايَات): hikaye edilen bir haber, söz veya
hadise
r.dür 4a.5
- rivāyet eyle-: söylemek, anlatmak, hikaye etmek
r.meye 5a.7
- rivāyet iT-: rivayet eyle
r.düğümüz 117b.8
- rivāyet-i aḥar (رِوَايَاتِ الْاٰخَر): başka bir rivayet,
anlatım
r.3b.13
- riyazet (رِيَاظَت): perhiz yapma nefsi kırma
r.89a.13, 170b.7, 171a.2

riyāzet eylemek: perhiz yapmak

r.den 117b.2

riyāzet iT-: (bkz. riyazet eylemek)

r.erler 164b.12

rub' (رُبْع): dörtte bir, bir şeyin dörtte biri

r.209a.11

r.1 210b.8, 210b.11

ruc'at (رُجْعَت):

ruc'at iT-: dönmek, geri dönmek

r.er 193a.11

ruḡān (رُغَان):

ruḡan-ı benefşe: menekşe yağı

r.yle 95b.6

ruh (رُوح): 1. ruh, cam, nefes, canlılık, his

r.5a.9

r.1 197a.6

2. hıltlarla beraber olan buhar

r.29b.3

r.1 82b.12

r.uḡ 9b.10, 9.11, 9.12, 198a.3

rūḡ-ı bāşıra (رُوحٌ بِأَصْرِهِ): görme gücü, görme hissi

r.67a.3, 67b.7, 195b.7, 196b.11, 197a.1, 197a.4,

197a.9, 198a.13

r.dur 67a.3

r.nun 177b.6, 195b.8, 195b.9, 197a.3, 198a.6,

198a.11, 198b.2, 199b.2

r.sı 68b.9, 69a.1

r.ya 191b.2, 196b.9, 197b.13

rūḡ-efzāy (رُوحٌ أَفْرَائِي): kuha tazelik, canlılık katmak

r.5a.8

rūḡ-ı ḡassās (رُوحٌ حَسَّاسٌ): hislerin, duyguların can, kuvveti

r.a 29a.5

rūḡ-ı ḡayvānī (رُوحٌ حَيَوَانِي): hayvanların ruhu

r.9b.5

- rūḥ-ı muḥarrik (رُوحٌ مُحَرِّكٌ): ruhu harekete geçiren
r.e 29a.8
- rūḥ-ı nefsanī (رُوحٌ نَفْسَانِي): nefsin ruhu
r.30a.12
- ruşen (رُوْشِيْنٌ): parlak, ışıklı, aydınlık
r.63a.8, 64a.4, 64b.2, 68b.6, 89a.12, 180b.10,
197a.2, 195a.7
- rūşen iT-: aydınlatmak, parlatmak
r.er 77a.6, 85a.3
- rūşenlik (رُوْشِيْنَلِيْكٌ): aydınlık, parlaklık
r.i 24b.6
r.ini 67b.2
r.inün 25b.5
- ruşinā (رُوْشِيْنَا):
altun rūşināsı: altın cilası
r.106b.11
- ruşinālık (رُوْشِيْنَالِيْكٌ): parlaklık
r.63b.1
- ruşināy (رُوْشِيْنَاي): dinlendirici göz merhemi
r.97a.4, 97b.8, 141b.7, 152b.1, 153a.9, 155b.5
r.a 119a.4, 125a.1, 161b.13
r.1 155b.11, 207b.7
- ruṭūbat (رُطُوْبَاتٌ): yaşlık, ıslaklık
r.dur 63b.4
- ruṭūbet (رُطُوْبَتٌ): yaşlık, ıslaklık (bkz. rutubat)
r.8a.10, 8b.12, 11a.3, 11b.7, 40b.5, 41b.10, 49b.2,
63a.3, 64a.7, 66a.10, 68a.9, 71a.2, 71a.7, 78b.6,
96b.5, 115a.11, 116b.7, 116b.9, 129a.13, 160a.10,
166a.11, 170b.10, 171a.3, 172a.11, 172b.6,
173a.9, 173b.2, 176a.3, 176b.9, 177a.2, 177a.7,
177a.10, 177a.11, 180b.7, 194b.8, 195b.1, 196a.13,
196a.7, 196a.13, 197b.5, 197b.9, 198a.7, 199b.5,
200b.7, 202b.1
r.den 7b.6, 61b.9, 96b.4, 102b.12, 105a.1, 109a.2,
115a.7, 118b.3, 159b.11, 165b.8, 168a.5, 200b.12,

203a.12

r.dür 92a.4, 176b.7

r.e 63a.4, 63a.5, 63a.6, 64a.4

r.i 8b.9, 8b.13, 63b.11, 64a.12, 67a.10, 70a.8,
70b.1, 71b.7, 85a.4, 107b.11, 114a.6, 117b.3,
136a.5, 154a.8, 156a.10, 177b.11, 192a.1, 193b.4,
193b.13, 196b.2, 197b.6

r.ile 193a.13

r.inden 104a.4, 198a.7

r.ini 156b.6, 159b.2, 188b.12, 198a.11, 207a.5

r.ler 117b.2, 119a.1, 194b.8, 195a.10, 209a.4

r.lerden 158a.1

r.leri 7b.7, 8b.6, 9a.12, 10a.13, 64b.4, 74a.3,
75b.4, 75b.12, 76a.12, 76b.2, 78b.2, 81a.3,
83b.1, 83b.6, 84b.7, 116a.11, 125a.5, 128b.7,
129b.12, 134a.7, 136b.4, 152a.2, 152a.10,
157b.13, 160b.4, 161b.3, 169b.12, 182a.13,
195a.3, 195a.8, 195a.10, 198a.13

r.lerile 65b.6

r.lerine 123b.11

r.lerini 82b.4, 84a.3

r.leriniñ 64a.3, 80a.12, 182b.6

r.lerüñ 68a.2, 95a.5, 98b.4, 134a.10, 195a.5

r.üñ 62b.4, 63a.9, 96b.8, 97a.5, 126b.1, 172b.10,
177a.5, 177b.1, 180b.10, 193a.3, 193a.13

ruṭūbet-i aṣlī (رَطُوبَتِ اَصْلِي): esas, kendinden olan
rutubet, yaşlık

r.166a.2, 166a.8

ruṭūbet-i beyziyye (رَطُوبَتِ بَيْضِيَّة): gözün beyaz
tabakası

r. 63a.10, 64a.13, 67b.8, 166a.5, 166a.6, 170b.6,
170b.9, 172a.5, 172b.13, 175b.12, 176a.8-9,
176b.12, 178a.7, 179a.1, 179a.2, 196a.9

r.de 191a.12, 191b.11, 191b.12, 192a.2

r.nüñ 62a.5, 63a.12-13, 65b.13, 67a.12-13, 176b.13,

179a.11, 192a.5, 193b.9

r.ye 66a.1, 176a.1, 178a.6, 193a.10

r.yi 190a.13

ruṭūbet-i būrāḳi (رَطُوبَتِ بُورَاقِ): bir hastalık adı

r.102 b.13

ruṭūbet-i celīdiyye (رَطُوبَتِ جَلِيدِيَّةِ): gözdeki
tabakanın adı

r.62b.4, 62b.13, 67b.8, 198a.1

r.den 62b.8, 63b.2

r. 62b.8, 63b.2

r.nün 62a.6-7, 63a.10, 64a.6-7, 64a.9, 64a.10,
64a.12, 64b.1, 67b.1, 67b.2, 176a.9, 194a.9,
194a.2, 194a.10, 195b.4, 200a.12-13

r.ye 62b.10, 62b.11, 63b.2, 65b.10, 176a.2

r.yi 62b.6

r.yile 63a.12, 65a.9, 191b.1, 194a.1

ruṭūbet-i ġarīb (رَطُوبَتِ غَرِيبِ): tuhaf, şayılacak
nem yaşlık

r.177b.11

ruṭūbet-i zücāciyye (رَطُوبَتِ زُجَاعِيَّةِ): gözün saydam
tabakası

r.64a.8

r.dendür 63a.9

d.dendür 63a.9

r.nün 65a.2, 200a.7, 200a.8

ruṭūbetuhā (رَطُوبَتُهَا): onun rutubeti

r.194a.7, 200a.10

ruzkörlik (رُوزِ كُورَالِكِ): gündüz körü, sadece gece
gören yarı kör, donuk gören

r.ün 191b.4

ruzigar (رُوزِ كَارِ): yel, rüzgar; tarz

r.umda 169a.6

rüsüb (رُوسُوبِ): tortu, sıvı dibindeki çöküntü

r.6a.6

-S-

- sa'adet (سَعَادَةٌ): mutluluk, bahtiyarlık; mübareklik
s.leri 4a.12
- sa'adetlü (سَعَادَتْلُو): kutlu şahsiyet sahibi, ihsan
edici
s.2a.7
- sā'at (سَاعَةٌ): bir tam günün yirmi dörtte biri kadar
olan zaman; zaman, an
s.35b.2, 35b.3, 45b.7, 49a.12, 58b(1).2, 90a.13,
98a.5, 99b.113, 105b.8, 111a.5, 140b.3, 143b.5,
188a.6, 199a.10
s.de 18a.8, 99b.11
- şabāḥ (صَبَاحٌ): sabah, gündüzün ilk saatleri
s.36b.2, 38a.13, 47b.4, 48b.9, 49a.3, 50a.9,
50a.12, 59(a)1.3, 96b.10, 103a.6, 108b.5,
129b.5, 145b.9, 147a.4, 162b.9
s.dan 209a.7
- şabit-i kūrā (ثَابِتٌ قُرْهٌ): gözbebeğinin sabitleşmesi
s.44a.8
- şabr (صَبْرٌ): sabır, dayanmak, katlanmak
s.1n1 187b.6
şabr eyle: beklemek, katlanmak
s.14b.5
şabr iT-: (bkz. şabr eyle)
s.e 188a.12
şabr itmek: beklemek şabr etmek
s.110a.13
- sabr (صَبْرٌ): sokatra adasında çıkan, sarı şabr da
denilen ve özü hekimlikte kullanılan,
kökleri idrar verici ve terletici bir
bitki
s.42b.2, 43a.13, 46b.10, 48b.11, 54b.13, 56a.13,
55b.5, 83a.112, 90a.8, 92b.6, 97a.8, 101a.13,
102a.7, 104b.3, 106b.2, 107a.3, 107b.5, 107b.11,

115b.12, 116a.9, 116b.13, 118a.8, 121b.3, 123a.5,
124b.6, 125a.13, 131a.1, 131a.7, 131b.11, 134a.9,
136a.11, 147a.2 152b.3, 152b.5, 168b.3, 173b.7,
184b.11, 185a.1, 185a.6, 204b.1, 204b.6, 206b.8,
207a.3, 207a.8, 207b.13, 208a.8, 208a.11,
208b.12, 209b.11, 210a.5, 210b.10, 212a.3

s.dur 74b.9

s.1 96a.10, 114b.7, 144a.12, 168b.6

s.1la 57a.7, 122a.7, 139a.10

şabr-ı mür (صَبْرٍ مُرٍ): acı sabr

s.44a.8

şabr-ı uskuṭūri (صَبْرٍ اُسْكُوتُورِي): sabırlık, idrar verici ve
terletici bitki, kendisi çit yapımında
kullanılır.

s.38b.9, 45b.6, 142a.6, 154a.3

s.yi 147b.13

şābūn (صَابُونٍ): sabun, yağlı ve kirli maddeleri
temizlemekte kullanılan yağlar ve
alkalilerden yapıln madde

s.dan 36b.5

şābūn şuyı: Sabunlu su

s.100a.5

s.la 100a.5

saç (سَائِح) baştaki kıllar, saç

s.1 59a.13, 152a.8

sād (سَاد): aksu denilen göz maddesi

s.inden 132b.7

sad' (صَدَع):

sad' iT-: yarmak

s.üp 72a.6

sad' itmek: yarmak, göstermek

s.71b.8

şāde (صَادُ): süsü ve gösterişi olmayan, yalın

s.2a.5

s.dür 69a.4

şadef (صَدَف): sedef, deniz böceği kabuğu

s.83b.1, 121b.4, 163b.4, 164a.13

s.dür 162a.7

s.i 86a.4, 159b.1

s.leri 100a.13

şādık (صَادِق): doğru, tam

s.134a.3, 162b.10, 190b.4

s.dur 1b.5

şādıku'l-kavl (صَادِقُ الْقَوْل): doğru sözlü, sözüne
güvenilir

s.5a.2

şaf (صَاف): temiz, arı, pak

s.65a.1, 66b.2

s.dur 66b.2

s.idüm 2a.5

şāf eyle-: arıtmak, temizlemek

s.yeler 59a.(1).6

şafā (صَفَا): rahatlık, mutluluk gönül şenliği,
sağlamlık

s.sı 67a.11,

s.sını 67b.2

şafā bağışla+: mutluluk vermek, rahat vermek

s.ya 129b.8

şafī (صَافِي): karışiksız, berrak, temiz

s.90a.9, 107a.8, 160a.9, 160a.11, 163a.12, 163b.2,

164a.3, 171b.8, 171b.12, 173a.13, 180b.1, 185a.9,

187a.1

s.dür 62a.2, 62a.6, 64a.4, 64a.8,

şāfī eyle-: tasfiye etmek, berrakleştirmek, arıtmak

s.r 10a.4

şāfī görün-: berrak, aydınlık görünmek

s.ür 195a.7

şāfī iT-: süzmek, durultmak (bkz. safi eyle)

s.e 71b.3, 90a.7

s.eler 37b.2, 38a.8, 45b.5, 54a.11, 90a.3, 148a.11,

163b.10

şāfī ol-: katışıksız, duru halde bulunmak

s.a 67b.7, 112b.6, 182b.12, 183a.2,

s.maya 67b.2

s.maz 68b.13

s.ur 67b.9, 68b.10, 157b.7, 160a.5, 180b.10

mūr-i sāfī: Arabistan, Somali ve Habeşistan'da yetişen
küçük bir ağaç

s.186a.11

şāfılî K (صَافِيْلِيَّة): saflık, temizlik

s.da 160a.13,

s.1 64a.9, 182a.13

şafik (صَفِيْق): kalın, koyu, kesif, mukavim

s.28b.9

s.đur 28a.2

şafir (صَفِيْر): çok kıymetli ve mavi renkli bir yakut

s.102a.2

şafra (صَفْرَا): vücutta bulunan dört ana unsurdan biri
olan öd, öd kesesindeki yeşilimsi, sarı sıvıs.11b.7, 39.10, 39b.7, 71a.8, 126b.4, 126b.11,
126b.12,

126b.13,

s.dan 35b.11, 50b.1, 112b.12, 127a.13, 127b.6

s.nuñ 11b.6, 36a.3

s.yı 38a.1, 39a.1

s.yıla 126b.10, 127b.4, 128b.13

safravi (صَفْرَاوِي): öd ile ilgili, safraya ait, safradan
kaynaklanans.332b.12, 35b.10, 60b.7, 101a.3, 112a.12, 126b.11,
127a.8, 127a.11, 165a.13

şag- (صَاغ): sag taraf, sag

s.18a.3, 18a.6, 18a.11, 63b.7, 88b.5, 88b.9,
149a.4, 187b.9, 187b.10, 189a.11, 194b.1

s.dan 23a.6, 194b.1, 194b.4

şag- (سَاغ): her hangi bir canlı organizmadan

sıkmak ve okşamak yoluyla mayi çıkarmak

s.alar 37a.2

şag̃ir ():

ıtrıfil-i sag̃ir: küçük cennet biberi bitkisi

s.120b.4, 121b.1, 203b.10

sağlık (): sıhhat, afiyet

s.ını 119b.11

sağmak (): sıkmak ve okşamak yoluyla mayi çıkarmak (bkz. sag)

s.172a.13, 173a.10

şāhib (): sahip, malk, bir sıfatı taşıyan

s.i 20b.6, 20b.11, 117b.6, 146a.10

şāhib-ı illet: hastalık taşıyan, hastalıklı

s.193a.3

s.e 181b.6

s.i 187a.2

şāhib marāz: hastalıklı, hasta olan

s.5a.10, 47b.13, 49a.12, 129a.3, 135b.8, 183b.12

s.a 180a.5, 188a.3, 188a.5, 189b.10

s.dan 187a.5

s.lara 183b.7

s.uy 101a.8, 146a.8-9, 177a.6, 187b.6, 190b.3,
192b.12

şāhib remed: göz ağrısı olan hasta (kişi)

s.ün 135a.11

şāhib sebel: gözüne perde inmiş hasta (kişi)

s.i 148b.7

şāhiḥ (): hastalık ve sakatlıktan uzak, sıhhatli

s.16a.10, 63b.8

şāhiḥ ol-: sağlıklı olmak

s.maya 13a.1

s.up 2a.10

şāhiḥü'l-mizāc ol-: sıhhatli, neşeli halde bulunmak

s.a 5a.3, 12a.4

s.up 14a.11

saḥḳ (سَحَقَ):

saḥḳ iT-: dövme, ufaltmak; yuſatıp sürmek

s.eler 148a.3, 210b.4, 212a.1,

saḥrā (سَحْرًا): kır, ova, arazi

s.da 199b.7

s.larda, 203b.7

sā'īye (سَاعِيَةٌ): bir çeſit göz hastalığı

s.112b.11

ḡayr-ı sā'īye: bir çeſit göz hastalığı

s.112b.11

sāḳ (سَاقٌ): baldır, incik

s.larından 40b.2, 103a.7, 158a.9

ṣakābe (ثَقْبَةٌ): delik (sukbe A.E)

s.65b.11, 66a.6, 66a.7, 166a.9, 170b.12, 172b.7,

172b.11, 172b.12, 180a.7, 183b.1, 183b.6

s.den 178b.7, 187b.8, 187b.13

s.nün 66a.4, 66a.6, 66a.11, 161a.10, 173a.8,

180b.2, 180b.3, 180b.7, 187b.8, 187b.13

s.si 77a.13, 166a.7, 170a.8, 170a.13, 172b.1,

172b.2, 176b.10

s.sinden 176a.6

s.sinün 177a.3

s.ye 173a.6

s.yi 170b.6, 173a.8

saḳal (سَقَلٌ): sakal, yonak ve çenedeki kılların tümü

s.a 91b.8, 117a.13

sakf (سَقْفٌ): tavan, çatı, tepe

s.da 31a.13

ṣaḳılma (صَقِلْنَا): saklamak, muhafaza etmek

s.87b.11

ṣaḳın- (سَاقِدٌ - صَقِيْتُ): korunmak, sakınmak, dikkatli

olmak

s.a 62b.7, 99b.2

s.alar 86a.12, 89a.11, 94a.11, 141a.2, 146b.11

146b.12, 156a.10

sākıt̄ (سَاكِطٌ):

sākıt̄ ol-: düşmek, azalmak, mahrum olmak

s.a 5b.8, 39a.12

s.acağ 5b.8

s.ur 10b.5, 167a.5

sakız (سَاكِزٌ): sakız ağacı reçinesi

s.11a 92a.10, 132a.3

s.1n1 92a.9

saḫīl (سَاخِيلٌ): ağır, sıkıntılı

s.34a.2

saḫīm (سَاخِيمٌ): hasta, hastalıklı

s.ler 2a.10

sākin (سَاكِنٌ):

sākin eyle-: azaltmak, dindirmek

s.r 77b.9

s.ye 36b.4, 136b.3

s.yüp 53b.6

sākin iT-: kesmek, iyileştirmek

s.e 43b.6, 80b.7, 80b.8, 130b.3, 136a.9, 190b.9,
209b.1

s.er 76a.7, 77b.4, 80a.8, 81a.5, 81b.2, 84a.1,
84b.2, 297a.1

s.üp 132a.12, 212a.2

sākin idici: iyileştirici, durdurucu

s.dür 56a.1, 132b.2

sākin ol-: kesilmek, bitmek, iyileşmek

s.a 38b.2, 51b.1, 53b.5, 75a.11, 106a.1, 108a.11,
141b.3, 167a.11, 190b.6,

s.mayacağ 39a.6, 44b.5, 158b.112,

s.up 136a.4, 168a.4

s.ur 60b.3, 131a.5, 166b.13

şaḫla- (سَاخَلَا - سَاخَلَا): saklamak, muhafaza etmek

s.duğıdur 15b.2

s.mayacağ 6a.1

s.r 9b.12, 76a.5, 81a.2, 81a.12, 119b.11

- s.ya 15a.4, 61b.8, 62b.9, 62b.12, 63a.1; 63a.3,
80b.3, 119a.9, 159b.9, 189b.1
s.yalar 4a.12, 4b.6, 4b.9, 135b.5, 168b.6, 172a.4,
152a.2
- şaklamak (*صَقَلَحَ*): muhafaza etmek, koruma
s.88a.10
s.çün 3a.8
s.uñ 61a.13, 89a.9
- şaklamaklık (*صَقَلَحَلُوكْ*): koruyuculuk, muhafaza etme
hali
s.1 14a.10
s.n1 6b.4
- şaklayıcı (*صَقَلَحِيكْ*): koruyucu
s.dur 14b.13
- şakmūniya (*سَقْمُونِيَا*): mahmude, çadır çiçeği,
kaplumbaga otu, tarla sarmaşığı
bir göz otu; müşhil gibi
kullanılan madde
s.37b.5, 42b.3, 43a.2, 105a.10, 158b.8, 184b.12,
185a.3,
185a.6
- şakta (*سَقَطَه*): düşmek
s.171a.5
- şalābet (*صَلَابَتْ*): peklik, sağlamlık, katılık
s.30a.9
- şalāḥ (*صَلَاةٌ*):
şalāḥa getür-: iyileştirmek, sağlığına kavuşturmak
s.üp 69a.10
şalāḥa getürmek: iyileştirme
s.70b.4
- şalāḥiyyet (*صَلَاةٌ حَيْثُ*):
salahiyete getür-: iyileştirmek (bkz. salah getür işe
yarar hale getirmek
s.e 5a.4
s.ür 116a.2

- şalāvāt (صَلَاةٌ) : Hz. peygamber için yapılan dua
s.1b.3
- sa'le (سَعْلَةٌ) :öksürük tutması
s.91b.4
- salīl (سَالِيلٌ) : göz kapagında çıkan sigil
s.111b.9, 111b.13
- sāliyūn (سَالِيُونَ) : (birleştir) açıcı özelliğe bir
madde adı
s.7b.4
- sallalahu aleyhi ve sellem (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ)
s.Allah'ın salat ve selamı üzerine olsun
s.3a.9
- saltānatlu (سُلْطَانَةٌ) : bolluk, zenginlik ve hüküm
sahibi, şanlı
s.2a.1
- sālūk (سَالُوكٌ) (sülül A. E): vücutta çıkan meme
başı sigil
s.174b.6
- saman (صَمْنٌ) : saman, ekinlerin taneleri
ayrıldıktan sonra kalan sapların
ufaltılmışı
s.1 136b.7, 200a.1
- şam g (صَمْغٌ) : zamk, ağaç sakızı
s.86b.6, 86b.8, 87b.1, 98a.11
s.1 98a.12
s.1n1 39b.10
s.lar 11a.13, 86b.2
s.larun 11b.13
- şamg-1 arabi (صَمْغٌ عَرَبِيٌّ) : Arap zamkı denen bir cins,
akasya ağacı zamkı
s.44a.9, 83b.3, 83b.4, 97b.5, 101b.11-12, 103a.13,
106b.1, 106b.6, 107b.3, 111b.3, 130b.9, 131a.8,
132b.1, 132b.4, 133b.11, 138b.10, 142b.5, 143a.4,
144b.4, 147a.10, 154a.12, 154b.8, 155a.1, 159a.5,
173b.7, 173b.10, 175a.6, 175a.10, 186a.6, 186b.1,

190b.10, 206a.12, 208b.1, 208b.7, 209b.5,
209b.10, 209b.13, 210a.5, 206a.12, 210a.9,
210b.2, 210b.8, 211a.1, 211a.4, 211a.9, 211a.12,
211b.9, 212a.4

şamgu'l-baṭm (صنغ البطم): sakızağacı tohumundan elde
edilen sakız, zamk

s.83b.3

san- (- صند): zannetmek, sanmak

s.sın 29a.12, 115a.5

s.ur 49a.13, 111a.12

san'at (صنعت): sanat, ustalık, marifet; meslek

s.uḡ 3a.6, 6a.12, 178a.8

şanā'āt (صناعات): sanatlar, ustalıklar, marifetler

s.de 5a.12

s.lar 3a.7

sançmak (سنجق): batmak, batırmak

s.47a.13

sancu (سنجو): sancı, ağrı

s.58b.5, 58b.7, 89a.4, 156a.3, 160b.11, 190b.2,
190b.6,

s.sı 127a.10, 136a.1, 143b.7, 158b.12

s.sını 77b.4, 130b.3, 136b.3,

s.suz 169b.4

s.yı 190b.9

s.yıla 33b.2, 58b.3, 58b.4, 158a.2, 171a.4

sanculu (سنجلو): ağırlı, ağrı, sızı veren durumda

s.135b.13, 166b.12, 167a.2

sancumak (سنجق): sancılanmak, ağrımak

s.dan 126a.11

şandal (صندان): beyaz, sarı ve kırmızı türleri
bulunan kokulu ve kerestesi sert
bir ağaç olup, kabuğu sıtma gibi
ateşli hastalıklarda kullanılır

s.34a.3, 37a.11, 52b.4, 56a.8, 59a.(1).1, 114b.10,
117a.6, 133b.1, 171a.7

s.11a 19a.8

aķ şandal: Beyaz Sandal, ilkbaharda çiçek açan türü

s.210 a.3

kızıl şandal: kırmızı sandal, sandalın gövde kabuğu

s.39a.3, 55a.2, 136a.9, 136a12, 210a.4

şanevber (صَنْوُ بَرَّه): çam fıstığı kozalağı (şeklinde),
konik

s.31a.3

sap (سَائِر): küçük, bitkilerle bağlantı, kolu, sap

s.1n1 65b.9

şar' (صَرَع): bir nevi baygınlık hastalığı

s. 202b.2

şar- (-صَر-, سَار-): sarmak, sargı içine almak

s.alar 139b.6

s.up 59a(1).7, 130b.11, 153b.7, 203a.3

şarcuğaz (صَرَجُغَز): ince sargı, örtü, zar

s.11a 103a.3

s.lar 103a.2

şarıl- (سَارِيل -): sarılmak, dolanmak

s.38b.2, 90a.2

şarımsak (صَرَفِيف, صَرَفِين): şarımsak, zambakgillerden, ağır
kokulu çok kullanılan bitki

s.41a.3, 53a.8, 89b.3, 146b.9, 203b.3,

s.11a 41b.2

şark (صَرْق): şarkmak, şallanmak

s.mışdur 27b.8

şarımsak (صَرَفِيف): (bkz. şarımsak)

s.200a.2

şaru (صَرُو): sarı, sarı renk

s.35b.12, 36a.1, 78b.7, 165b.1, 181a.4, 193a.5,

195b.13, 204b.6

s.11a 167b.6

s.1n+Ø 49b.8, 50a.2

s.1n1 77b.2

şaru helile: sarı helile

- s.38a.10, 39b.13, 48a.7, 90a.12, 96b.11, 103b.6,
105a.7,107a.3, 142a.12, 142.9, 153a.12, 153b.7,
154a.3, 185a.2, 205a.4, 205b.7, 207b.3, 207b.13
s.nün 153a.10
- şarū helile kabı: sarı helile kabuğu
s.38a.1, 38a.5
- şarū helile şuyı: sarı helile suy
s.1a 153b.5
- şarū kükürd: sarı kükürd
s.i 118a.9
- şarū mūm: sarı mum, bal mumu
s.59b.5, 92a.10
- şarū yaqut: sarı yakut taşı
s.205a.11
- şarū zāc: sarı demir sülfat
s.97a.9
- şarū zernih: sarı zırnık, arsenik
s.107a.12
- helilec şarūsı: sarı helile
s.78b.6
- yumurda şarūsı(n): yumurta sarısı
s.131b.6
s.1a 94a.13, 101b.3, 101b.5, 101b.6, 139b.1,
171a.13
s.n+Ø 51b.11, 56a.7, 94a.8, 94a.10, 108a.8,
145a.12, 111a.3, 148a.7, 141b.3, 149b.4, 155b.4,
156a.8, 175b.7, 189a.8, 189b.8.
s.n1 155a.3
- saruca (سَرُوجِيَّة، صَرُوجِيَّة): ince sargı, zar
s.90a.2, 103a.2
- sarulık (صَارُولِيك): sarılmış, toplanmış, iç içe
dolanmış
s.1 31a.6
- sa'ter (سَاعَتَر): güyegi otu, kekik otu
s.43a.10, 43a.12, 43b.3, 44b.11, 107b.12,

- şaṭḥ (سَطْح) : bir şeyin dış yüzü
s.7b.11, 7b.13
s.ından 7b.6
- şatun (صَتُون) :
şatun al-: bir şeyi bir bedel karşılığı almak, mal etmek
s.dum 164a.7
- şavāb (صَوَاب) : doğru iş ve hareket
s.72a.1, 94a.12, 108b.9, 122b.7, 132a.10, 132b.11,
166a.12
şavāb ol-: doğru kullanmak, fayda sağlamak
s.a 57b.3, 57b.8, 184b.11, 189b.9
- şavāblu (صَوَابِلُو) : faydalı
s.71b.13, 161b.5, 184a.7
s.dur 162b.3
- şavabluraḳ (صَوَابِلُورُف) : faydalıca
s.dur 69b.13, 159b.6
- sa'y (سَعَى) :
sa'y eyle-: çalışmak, gayret etmek
s.yüp 5a.10
sa'yî T-: (bkz. sa'y yele)
s.üp 140b.13
- say- (سَيْب) : yerine koymak, sayılmak
s.mazlar 64b.8
- saye(sin) (سَار) : ...nun yardımını, desteği
s.de 2a.7, 4a.12
- şayıl- (سَيْل) : yerine konmak, sayılmak
s.maz 182b.4
- sāyil (سَائِل) : akıcı, akan
s.6b.11, 7a.8
s.ün 7a.9
- şayḳal (سَيْقَل) :
şayḳal idici: cilalayıcı, parlaklaştırıcı
s.dür 76a.13
- şayḳalla- (سَيْقَلْ) : cilâlamak, parlaklaştırmak
s.r 73b.11

sāzēc-i hindi (سَادِجِ هِنْدِي): hint sünbülü yağı, sünbül
yağı

s.75a.6, 211b.3

sāzenec-i hindī (سَادِجِ هِنْدِي): (bkz. sazec-i hindi)

s.82a.13

sāzenic-i hindī (سَادِجِ هِنْدِي): (bkz. sazec-i hindi)

s.205b.12-13

sāzenc-i mağsūl (سَادِجِ مَغْسُول): yıkanmış sünbül

s.103a.4

se'afe (سَعْفَه): konak, kepek, kepeklenme

s.13a.9

s.nünj 91b.2, 113a.8

sebeb (سَبَب): sebep, amil, kaynak

s.4b.2, 10b.8, 13a.6, 13a.13, 14a.2, 14a.7, 14a.9,

16b.3, 20b.8, 21b.1, 21b.5, 25a.5, 27b.10, 28a.2,

31b.11, 34b.6, 34b.10, 35a.2, 41b.13, 58b.(1).4,

62a.10, 63a.8, 65b.2, 66a.10, 67a.12, 67b.13,

68a.1, 68a.8, 68b.10, 73a.5, 88a.11, 89a.1,

106a.7, 114a.13, 119a.2, 123b.10, 133a.9, 133b.6,

149a.8, 160b.3, 161a.5, 178a.9, 197b.5, 197b.13.

s.den 2a.11, 2b.1, 2b.5, 2b.10, 8b.3, 8b.7, 10b.13,

14a.1, 15b.3, 23a.9, 31a.9, 32a.12, 42a.2,

53b.10, 64a.4, 64.13, 64b.8, 65a.7, 66b.10,

75a.1, 92a.5, 100a.10, 100b.7, 104b.10, 109b.11,

116b.6, 121a.4, 124b.12, 125a.11, 125b.7, 133a.13,

145a.4, 160a.11, 160b.7, 166a.4, 170b.1, 170b.10,

172b.7, 172b.11, 173a.2, 174a.8, 174b.3, 174b.6,

175b.13, 176b.11, 179a.9, 180b.8, 184a.5, 187a.9,

188a.5, 195b.7, 196a.9, 196b.12, 197a.5, 198b.1,

199b.2, 199b.8

s.dür 177a.10

s.dendür 18b.6, 29b.8, 29b.12, 30a.2, 61b.3,

68a.13, 148b.11, 167a.9, 178a.8

s.e 13a.9

s.i 6a.3, 9b.12, 20a.11, 25b.5, 27a.9, 32a.2, 53b.9,

57b.11, 60a.5, 60a.13, 61b.4, 62a.12, 64a.5,
 65a.13, 67a.5, 67b.3, 67b.6, 70a.12, 72a.12,
 86b.8, 93b.7, 94b.6, 95a.1, 95b.7, 95b.13, 96b.4,
 97a.5, 99a.5, 100b.8, 102b.12, 105a.1, 108a.5,
 109a.2, 109a.12, 110a.6, 110b.5, 111a.8, 111b.10,
 112b.9, 112b.12, 113a.12, 113b.1, 113b.10,
 114a.5, 114b.6, 114b.9, 115a.7, 116b.7, 117a.4,
 117b.1, 118b.3, 118b.12, 120b.2, 121a.10, 125a.6,
 127b.9, 127b.10, 128a.5, 128b.4, 128b.12,
 136b.12, 137b.5, 138b.3, 139a.1, 144a.2, 145a.8,
 145b.5, 146a.12, 146b.1, 151.7, 151a.9, 151b.13,
 152a.12, 152b.1, 152b.10, 156a.2, 160a.6, 160a.9,
 162a.11, 165a.8, 165b.8, 166a.2, 168a.2, 169b.8,
 170b.2, 172a.11, 172b.6, 172b.13, 173a.8, 173b.2,
 174a.3, 176b.12, 177a.11, 177b.1, 177b.3,
 181b.10, 183b.4, 194b.4, 194b.7, 194b.9, 195a.13,
 195b.1, 195b.4, 196a.2, 196a.4, 198a.6, 198b.5,
 200b.5, 200b.11, 202b.12, 203a.6, 203a.10

s.idür 11a.4, 182a.7

s.ile 7a.11, 8b.8, 9b.6, 10a.6, 10b.5, 11a.12,
 11b.7, 13a.11, 26b.13, 27a.4, 32a.6, 33a.13,
 56b.8, 68a.12, 72b.9, 72b.13, 73b.3, 73b.8,
 93a.1, 94b.2, 94b.9, 95a.12, 95b.5, 105a.1,
 115b.9, 117b.4, 133a.11, 133b.7, 137b.9, 137b.13,
 139a.1, 139b.13, 141a.2, 160b.4, 161a.1, 162b.2,
 166a.6, 166a.9, 168a.5, 169a.9, 170b.4, 172a.5,
 172b.6, 172b.11, 174a.4, 176a.9, 176a.12, 177a.2,
 177a.8, 177b.2, 178b.6, 182a.12, 193a.9, 195a.4,
 195a.10, 196a.3, 196b.12, 198b.4, 202a.9

s.iledür 135b.10, 197b.6

s.inden 9a.4, 9b.5, 13b.4, 13b.8, 13b.9, 26b.10,
 88a.5, 100b.13, 109b.3, 113b.13, 133a.12, 141a.4,
 151b.10, 160a.2, 160a.4, 196b.6, 201a.6, 201a.6,
 201a.7

s.ine 56b.9

s.ini 5b.12, 31b.13, 128b.6, 128b.9, 165b.7,
s.ler 20b.13, 67b.6, 127b.11
s.leri 13a.13, 158a.1
s.lerile 67b.10, 198a.12
s.lerini 12a.8, 61a.8
s.lerün 67b.7
s.süz 13a.11

sebeb ol-: yol açmak, dolayı olmak, aracı olmak

s.ur 13a.12, 72b.7

sebeb-i maḥz (سَبَبٌ مَحْضٌ): tek sebeb, yegâne sebeb

s.128a.10

sebel (سَبِيلٌ): göze inen perde; dumanlı, bulanık görme
hastalığı

s.71b.12, 74b.10, 89a.6, 93b.10, 124b.13, 125a.8,
141b.13, 145b.11, 145b.12, 146a.12, 148b.3,
148b.9, 150a.2, 150a.4, 150b.12, 155b.5

s.den 149a.13

s.e 78a.7, 79b.13, 97a.7, 97b.4, 102b.2, 103b.5,
106a.13, 106b.5, 107a.2, 111b.1, 142a.3, 142b.8,
147a.13, 147b.8, 147b.11, 148a.10, 148a.13,
211a.3, 211a.11,

s.i 78b.4, 80b.2, 147a.12, 148b.1, 148b.13, 149a.9,
205b.7, 208b.6, 209b.7, 210a.12

s.ile 147a.8, 148a.4

s.ün 90a.7, 126a.1, 142a.2, 146b.1, 148b.5, 149a.7,
149a.8, 149a.13, 150a.2

şāhib-sebel: Sebel hastalığı, bulunan (kişi)

s.i 148b.7

sebellü (سَبِيلٌ): sebel hastalığı bulunan (göz)

s.148b.8

sebīl (سَبِيلٌ):

sebīl-i istiẓhār (سَبِيلُ اسْتِظْهَارٍ): yardım ve takviye isteme
yolu

s.162b.3

sebīl-i teressuḥ (سَبِيلُ تَرَسُّوْحٍ): sızma yoluyla

- s.177a.3
 sebük-dest (سَبُكُ دَسْتِ): eli hafif, eli çabuk
 s.5a.11, 5a.13
- sebükserlik (سَبُكُ سَرَلِكِ): hafif düşünceli
 s.5a.7
- sebze (سَبْزِ): yemeği yapılabilen ve çig yenebilen
 yeşillik
 s.ler 16b.9, 161b.6
 s.leri 14b.11
- sed(d) (سَدِّ): mania, perde, engel
 s.44b.5, 172a.6
 s.ini 61a.1
- sed eyle-: engel olmak
 s.ye 10b.8
- sed eylemek: engel olmak, engel olucu bir nesne, koymak
 s.44b.4
- seder (سَدْرِ): başta bulanıklık, dönme
 s.202b.2
- seder-devvar: baş dönmesi
 s.47b.1
- sehab (سَهَابِ): bulut, göze karanlık çökmesi
 s.162a.10
- sehelce (سَهْلِيَّةِ): basitçe, kolayca, sadece
 s.7a.11, 38b.13, 58b(1).12, 71b.2, 138b.2, 168a.6,
 174a.7, 183b.2, 187b.9
- sehl (سَهْلِ): kolay, sade, basit
 s.36a.2, 160a.5
 s.dür 114a.2, 140a.6
- sehl ol-: kolay olmak, basit geçmek
 s.a 131b.2
 s.ur 167a.7
- sehlü'l-hareket: kolay hareket, iç yumuşaklığı
 s.e 7a.8
- sehmi (سَهْمِيَّ): derz-i lami adlı kemiğin bir parçası
 s.22b.5

- sehiv (سَهْو): yanlış, hata, eksiklik
s.ini 3a.3
- sek (سَكْف): (A.E sük) : sirke
s.104b.3
- sekbinec (سَكْبِينَج): çınar şekilli bir otun özü;
yumuşatıcı ve ısıtıcı özelliği vardır.
s.86b.2, 87b.2, 92a.7, 96a.8, 121b.8, 162.1,
186a.3, 186a.8, 204a.8
s.dür 74a.13
- sekiz (سَكْز): sekiz, sekiz sayısı
s.2b.3, 6a.3, 20a.11, 38b.4, 92b.5, 102a.6, 107b.2,
116a.2, 120a.11, 130b.4, 130b.8, 130b.9, 132b.4,
133b.10, 142a.6, 147a.10, 147b.12, 153b.3,
154a.13, 154b.5, 154b.9, 154b.13, 175a.9,
186a.10, 201a.6, 201b.3, 212a.7
- sekizinci (سَكْزِ نَجِي): sekizinci, sekizinci sıra
s.6b.8-9, 20b.3, 20b.6, 20b.7, 26a.10, 33a.5,
49a.7, 58b.3, 61a.11, 85a.10, 91a.2, 91a.12,
91b.9, 100b.4, 111b.8, 118a.12, 126a.2, 150a.5,
156b.9, 167b.8, 181a.4, 191a.9, 194a.5, 200a.10,
201b.1
- sekbuye (سَكْسَبُوْه): gece körlüğünü gideren ısıtıcı ve
kurutucu bir bitki adı
s.82b.6
- sekte (سَكْتَه): durgunluk, bozukluk, kesilme; kanın
birdenbire durması
s.25b.12
- sel'a (سَلَا): ur, yumru
s.104a.1, 114b.12,
s.nuḡ 114b.11, 115b.2
s.y1 115a.13
- selāmet (سَلَامَت): kurtulma; iyi sonuç güvenli olma
s.66b.5, 70b.3, 178a.4, 178b.10
s.dür 160a.5, 160a.5, 161a.10
- selāmet ol- : kurtulmak, tehlikeyi atlatmak

- s.a 61b.1
s.up 50b.13, 181b.5
- selḥ (سَلْح) : yüzme, soma derisini çıkarma
s.140b.9, 162a.4
- selḥu'1-ef'i (سَلْحُ الْاَفْعَى) : yılan kavı, yılan derisi
s.82b.2, 207a.12
- seliḥa (سَلِيْحَة) : Hindistan ve Umman gibi yerlerde
yetişen bir ağacın güzel kokulu
kabuğu, tarçına benzer madde
s.48b.8, 82a.11, 107a.4
- sellin (سَلْن) : sad' itmek, damarı yarmak
s.71b.8
- sem (سَم) zehir
s.96b.10
- semiz (سَمِيْز) : şişman, bakıllı, taze
s.15a.1, 44b.13, 49b.6, 52a.2, 161b.7, 197b.10
- sen (سَنْ) sen, II. teklik şahıs zamiri
s.3b.11
- senderus (سَنْدَرُوس) : sendalos kehlibar nevinden, kupal
ağacından çıkan bir zamk
s.44a.2
- sep- (سَيْد) : serpmek, üzerine ekmek
s.eler 120a.3
- sepil- (سَيْل) : serpilmek, dağınık şekilde hafifçe
dökülmek
s.miş 59a.(1).2
- serçe (سَرْجَة) :
serçe eti: serçe kuşu eti
s.44b.11
- seretān (سَرْطَان) : yenirce, diş ve kemik dokusunun
tahribi; frengi
s.80a.12, 143b7, 144b.2, 162b.12, 166b.6, 166b.6,
167a.10
s.1 156b.8
- seretān-ı bahri (سَرْطَانِ بَحْرِي) : deniz yengeci

- s.82a.9, 90a.10, 163b.3, 164a.10
 serhadd (سَرْحَدٌ): uç, sınır, tepe noktası
 s.i 22b.7
- serī' (سَرِيعٌ):
 serī' olmak: süratli, hızlı olmak
 s.36a.1
- seri'ü'l-haẓm (سَرِيعُ الْحَزْمِ): hazmı kolay, çabuk
 s.7a.7, 16b.9, 16b.10, 109a.3, 169b.5, 197b.8
- sersām (سَرَسَامٌ): baş dönmesi
 s.173a.3, 182b.5
- sertiz (سَرْتِيزٌ): ucu sivri olan, keskin
 s.124a.3
 sertiz iT-: sivriltmek
 s.mezler 178a.9
- serv (سَرْوٌ): servi ağacı
 serv şamğı: servi ağacında oluşan yapışkan madde zamk
 s.n1 39b.10
 serv yaprağı: servi yaprağı
 s.55a.13
 s.n+039b.12
- sevāḥil (سَوَاهِلٌ): yalılar, kıyıları
 s.ine 2a.11
- sevārü's-sind (سَوَارِ السِّندِ): Hind şarabı, keskin,
 şarap
 s.82b.3
- sevda (سَوْدَاٌ): eski tıpta vücuttaki dört ana unsurdan
 biri, sevda
 s.46b.13, 85a.7, 126b.6, 127a.4, 127a.5, 127b.4,
 128b.13
 s.dan 46a.6, 46a.7,
 s.y1 46a.13, 46b.1,
 s.y1la 126b.9, 126b.12, 127a.1, 127a.3, 127a.5
- sevdavi (سَوْدَاوِيٌّ): sevda ile ilgili, sevdadan
 kaynaklanan

s.16a.4, 33a.3, 46b.11, 48a.10, 58b.10, 92b.12,
96a.1, 111a.9, 111b.11, 113a.13, 135a.1, 135a.5,
143b.7, 144b.1, 166b.6, 165b.1, 167a.12

s.dür 114a.10

sevindür-(سَوِّدِرُ -): sevindirmek, gönlünü hoş olmak

s.eler 188a.3

sevmemek (سَوِّدُكَ): hoşlanmamak, istememek

s.dür 41b.8

seyelān (سَيَلَانٌ): akmak, sıvının akışkan olması

s.92a.1, 125a.1, 125a.2, 125a.5, 125a.11,

s.1, 81b.10, 82b.9, 82b.13, 134a.10

seyelān iT-: akmak, sıvının akması

s.e 66a.1, 209a.4

s.meye 73b.2

seyelān ol-: akmak, akışkan halde bulunmak

s.a 161b.3

s.duğınını 80a.12

s.up 136a.5, 154a.8, 156a.10, 175b.12, 178a.7

s.ur 157b.13

seyelān olmak: akışkan halde bulunmak, akmak

s.inı 80b.7

seyrek (سَيْرَكٌ): seyrek, seyreltilmiş

s.113a.11

seyyal (سَيَّالٌ): akıcı, akan

s.76b.7

seyyāre-i mütehayyire (سَيَّارَةٌ مُتَهَيَّيْرَةٌ): rastgele dolğan
gezegenler

s.20b.1

sezab (سَزَابٌ): Sedef otu; yarım metreye kadar

büyüeyebilen, bilhassa yaprakları hekimlikte

kullanılan, özel kokulu sarı çiçekli bir

bitki

s.8a.13, 11a.5

s.1 59b.2

s.11a 41b.1, 198b.11

- s.un 122a.3
 sezāb bustānisi: bahçelerde yetişen sezab, yabancı olmayan
 sezab
- s.82a.6
 sezāb şuyı: sedef otu suyu, bu otun usaresi
 s.la 97b.2, 97b.7, 106b.7, 106b.8, 208b.10, 209a.2,
 211a.5
 s.nı 122a.9, 122a.10
 sezāb yağı(n): sedef otundan çıkarılan yağ
 s.n+θ 40b.10
 s.nı 40b.9
- sı- (- ص) : kırmak, ikiye ayırmak
 s.yalar 86a.1, 86b.10
- sıçan (سچن):
 sıçan boķı: sıçan pisliği, fare dışkısı
 s.206a.9
 s.nı 119a.7
- sıçra- (- سچرا): zıplamak, fırlamak
 s.r 155a.13
- sıd (صد): sızmak
 s.uñ 87a.13
- şifāk (صفاك): adaleleri, kasları örten ve koruyan ince
 zarlar
 s.65a.12
 s.a 65b.8
 s.da 65b.7
 s.dan 65a.7
- şifat (صفت): 1. yüz çehre
 s.ını 3a.12
 2. şekil, yapılış şekli, bir nesnenin
 özelliği
 s.19a.11
 s.34a.8, 44b.7, 90a.8, 97b.5, 100a.4, 104b.3,
 125a.12, 164a.8
 s.ını 26a.9

şıfat-ı aḥlaṭ-ı za'ferān (صِفَتِ اَخْلَاطِ زَعْفَرَان) safran
aḥlaṭının tarifi

ş.173b.6

şıfat-ı ayāric-ı mürekkeb: (صِفَتِ اَيَارِجِ مُرَكَّب):
müshil ilâcının terkibinin tarifi

ş.42b.5

şıfat-ı bašilîkun: (صِفَتِ اَبَسَلِيْقُون) basilikun
ilacının özelliği, yapılışı

ş.107a.1, 142a.10

şıfat-ı burūd-i esved: (صِفَتِ بُرُودِ اَسْوَد) siyah sürme
tarifi, özelliği(terkibi)

ş.206b.1

şıfat-ı burudi'l hindi: (صِفَتِ بُرُودِ اَلْهِنْدِي) Hint
sürmesinin özelliği

ş.147b.10

şıfat-ı burūd-i hişrum (hisrim): (صِفَتِ بُرُودِ حِشْرُوم)
hısrım sürmesinin terkibi

ş. 103b.5, 205a.2

şıfat-ı burūd-ı rummān (صِفَتِ بُرُودِ رُمَّان) nar
sürmesinin terkibi, özelliği

ş.90a.1

ş.e 204a.10

şıfat-ı cüllāb (صِفَتِ جُلَّاب) gülsuyu tarifi

ş.37b.6

şıfat-ı cüllāb-ı benefşe (صِفَتِ جُلَّابِ بَنَفْسَه) meneke
suyu tarifi

ş.105a.4

şıfat-ı dārū (صِفَتِ دَارُؤ) ilaç tarifi

ş.168b.3, 186a.5, 186a.10

şıft-ı daru-yı aḥar (صِفَتِ دَارُؤِي اَحْر) diger bir ilaç
tarifi

ş.143a.3

şıfat-ı dārū-yı mu'assel (صِفَتِ دَارُؤِي مُعَسَّل):
ballı ilacın tarifi

- s.142b.12, 173b.9, 186a.8 (صِفَاتِ دَارْمِي مُحْتَلٍ):
şıfat-ı dārū-yı mu'attal ()
- s.163a.10 (صِفَاتِ دَرَا): ilâç tarifi
şıfat-ı devā ()
- s.198b.13 (صِفَاتِ غَرَّوْه): gargara(ilacı) tarifi
şıfat-ı ğargāra ()
- s.43a.8 (صِفَاتِ غَرَّوْهٍ آخِرٍ): diğer bir
şıfat-ı ğargāra-i aher () gargara ilacı tarifi
- s.43a.10, 43a.12 (صِفَاتِ حَبِّ): habbın tarifi, özelliği
şıfat-ı ħab ()
- s.42b.8-9 (صِفَاتِ حَبِّ أَيَّارِجٍ): ayaric
şıfat-ı ħabb-ı ayāric: () habbının tarifi
- s.43a.1, 48a.5 (صِفَاتِ حَبِّ بَنَفْشَةٍ): menekşe habı
şıfat-ı ħabb-ı benefşe () tarifi
- s.38b.7 (صِفَاتِ حَبِّ أَفْتِمُونٍ):
şıfat-ı ħabb-ı eftimūn () eftimun habı tarifi
- s.158b.7-8 (صِفَاتِ حَبِّ الصَّبْرِ اسْتَقْطُورِي):
şıfat-ı ħabbü's-şabr-ı üsküturi () Sabr-ı üskuturi habbının tarifi
- s.42a.11 (صِفَاتِ حَبِّ ذَهَبٍ): zeheb (altın)
şıfat-ı ħabb-ı zeheb () habbının tarifi
- s.184b.11 (صِفَاتِ حَبِّ مَغْسُولٍ): bkz.
şıfat-ı ħabz-ı mağsūl: () ħabz-ı mağsul
- s.35b.2 (صِفَاتِ حُكْنَةٍ آخِرٍ): diğer bir
şıfat-ı ħukne-i aher: () hukne tarifi (bkz. hukne)
- s.54a.13 (صِفَاتِ حُكْنَةٍ قَوِيٍّ):
şıfat-ı ħukne-i kavī: () kuvvetli tenkiye (hukne) aleti tarifi

- ş.54b.3
şıfat-1 hukne-i leyyine: (**صِفَتِ حُقْنَةُ لَيْتِنَه**) :
yumuşatıcı hukne tarifi
- ş.54a.8
şıfat-1 iksirin (**صِفَتِ اِكْسِرِين**) : iksirin tarifi
- ş.175a.8
şıfat-1 kuhl (**صِفَتِ كُحْل**) : göz ilâcı tarifi
ş.154a.2, 207a.9, 207b.4, 207b.7, 207b.9, 207b.12,
208b.2, 212a.6
- şıfat-1 kuhl-i aşfer: (**صِفَتِ كُحْلِ اَصْفَرَه**) : sarı göz
ilacı tarifi
- ş.153b.9-10
şıfat-1 kuhlul-benefseci (**صِفَتِ كُحْلِ اَلْبَنَفْسِيِّ**) :
menekşe göz ilacının tarifi
- ş.205b.9, 206a.1
şıfat-1 kuhlul-beyâz (**صِفَتِ كُحْلِ اَلْبِيَاض**) :
beyaz göz ilacının tarifi
- ş.206a.8
şıfat-1 kuhlul-dem'a (**صِفَتِ كُحْلِ اَلدَّمَعَه**) :
gözyaşı damlası ilacının tarifi
- ş.206b.13
şıfat-1 kuhl-i ebu sindi (**صِفَتِ كُحْلِ اَبُو سِنْدِي**)
Ebu sindi'nin yaptığı sürme tarifi
(göz ilacı)
- ş.205b.6
şıfat-1 kuhl-i mücerreb (**صِفَتِ كُحْلِ اَلْمُجْرِبَات**) :
eski, tecrübe edilmiş göz ilacı tarifi
- ş.130b.10, 206b.6
şıfat-1 kuhl-i ruşināy (**صِفَتِ كُحْلِ رُوْشِنَاي**)
göztaşı sürmesinin terkibi
(özelliği)
- ş.142a.2
şıfat-1 kuhlul-sumāk (**صِفَتِ كُحْلِ اَلسُّمَاق**)
sumaktan yapılan göz ilacı tarifi
- ş.207b.2

şıfat-1 kuhlüz-za'ferāni (*صِنْتِ كَلْءِ الزَّرْعَفَرَانِي*)
safran göz 'ilacı tarifi

ş.206a.4

şıfat-1 ma'cūn (*صِنْتِ مَعْجُونٍ*) : macun tarifi

ş.185a.7

şıfat-1 muṭbūḥ-1 benefşe (*صِنْتِ مَطْبُوعٍ بِنَفْسِهِ*) :
pişmiş menekşe (ilacı) tarifi

ş.38b.3

şıfat-1 maṭbūḥ-helīle (*صِنْتِ مَطْبُوعٍ هَلِيلَةٍ*) :

pişmiş helīle ilâcı tarifi (bkz.helile)

ş.37b.13

şıfat-1 maṭbūḥ-1 kaṅṭariyūn (*صِنْتِ مَطْبُوعٍ قَنْطَرِيُونٍ*)

pişmiş kantariyun ilacı tarifi
(bkz. kantaron)

ş.184b.7

şıfat-1 māu'1 uşūl (*صِنْتِ مَاءٍ لَا صَوْلٍ*) :

kaynak suyundan yapılan ilacın tarifi

ş.48b.6

şıfat-1 merhem-i isfidāc (*صِنْتِ فَرْحِمِ اِسْفِدَاخٍ*) :
üstübeç merhemi tarifi

ş.116a.5

şıfat-1 merhem-i mısri (*صِنْتِ فَرْحِمِ مِصْرِي*) :
mısır merhemi tarifi

ş.116a.1

şıfat-1 mu'assel-i diğeri (*صِنْتِ مَعْسَلٍ دِيْكَرٍ*) :
diğer ballı tarif

ş.173b.11

şıfat-1 mu'attal-1 aḥer (*صِنْتِ مَعْتَلٍ دِيْكَرٍ*)
diğer muattal tarifi

ş.163a.13

şıfat-1 müshil-i diğeri (*صِنْتِ مُشْبِلٍ دِيْكَرٍ*)
diğer bir hoş müshil tarifi

ş.105a.6, 105a.9

şıfat-1 nuku'-1 helīle (*صِنْتِ نُقُوعٍ هَلِيلَةٍ*) : helile
şurubu tarifi

- ş.38a.5
şıfat-1 nuḳu‘-1 kāsni (صِفَتِ نُقُوعِ كَاسِنِي) :
kasni şurubu tarifi
- ş.38b.8-9
şıfat-1 nuḳu‘-I şabr: (صِفَتِ نُقُوعِ صَبْرٍ) :şabr
şurubunun tarifi
- ş.45b.2, 45b.5
şıfat-1 nuşā-i aḥer (صِفَتِ نَشْأَةِ آخِرَةٍ) :diğer
nüshanın özelliği
- ş.38a.9
şıfat-1 nuḫūl (صِفَتِ نُطُولٍ) : çeşitli edviyeleri
birlikte kaynatıp onun buharına başı tutmak
- ş.43b.1
şıfat-1 su‘ūt (صِفَتِ سَعُودٍ، سَعُوطٍ) : enfiye tarifi
- ş.47b.7, 48a.1, 107b.11, 146b.13
- ş.a 43b.6
şıfat-1 su‘ūt-1 aḥer (صِفَتِ سَعُوطِ آخِرَةٍ) : başka
bir enfiye tarifi
- ş.147a.5
şıfat-1 su‘ūt-1 nev‘-aḥer (صِفَتِ سَعُوطِ نَوْعِ آخِرَةٍ) :
diğer çeşit enfiye tarifi
- ş.48a.4
şıfat-1 sufūf (صِفَتِ سُفُوفٍ) : toz halindeki
ilacın tarifi
- ş.58b.(1).5
şıfat-1 sürme (صِفَتِ سُرْمَةٍ) : sürme tarifi
- ş.119a.9, 153a.3, 153a.5-6, 153a.9, 153b.2, 153b.6,
153b.11, 164b.1, 165a.2, 167b.2
- şıfat-1 sürme-i aḥer (صِفَتِ سُرْمَةِ آخِرَةٍ)
diğer bir sürme tarifi
- ş.119a.11
şıfat-1 sürme-i diğer (صِفَتِ سُرْمَةٍ دِيْكَرَةٍ) :başka
bir sürme tarifi
- ş.119a.13, 119b.3, 119b.8, 119b.10
şıfat-1 şarāb-1 alū (صِفَتِ شَرَابِ الْاَلُوِّ) erik şarabı

tarifi

- s.37a.12
şıfat-1 şarab-1 efsentin (صِفْتِ شَرَابِ اَفْسَنْتِ) efsentin şarabı tarifi
- ş.59a.(1).4
şıfat-1 şiyaf (صِفْتِ شِيَاْفِ): göz damlası tarifi
ş.138b.8, 139a.2, 139a.6, 144b.12, 163b.5, 185a.11, 204a.7, 209a.1, 211b.2
- şıfat-1 şiyāf-1 ābār (صِفْتِ شِيَاْفِ اَبَارِ): ıslah eden göz damlası terkibi
- ş.154a.11
şıfat-1 şiyāf-1 afyon: (صِفْتِ شِيَاْفِ اَفْيُونِ): afyondan yapılan göz damlası tarifi
- ş.190b.8
şıfat-1 şiyāf-1 aḥar (صِفْتِ شِيَاْفِ اَحْرِ): başka bir göz damlası tarifi
- ş.211b.6
şıfat-1 şiyāf-1 aḥmer-i hād (صِفْتِ شِيَاْفِ اَحْمَرِ كَادِ): koyu kırmızı göz damlası terkibi
- ş.106a.13
şıfat-1 şiyāf-1 aḥmer-i leyyin (صِفْتِ شِيَاْفِ اَحْمَرِ لَيْيِنِ): halif kırmızı göz damlası terkibi
- ş.103a.11
şıfat-1 şiyāf-1 aḥzar (صِفْتِ شِيَاْفِ اَحْضَرِ): yeşil göz damlası tarifi, terkibi
- ş.106b.5, 211a.3
şıfat-1 şiyāf-1 anber (صِفْتِ شِيَاْفِ اَنْبَرِ): anberden yapılan göz damlası tarifi
- ş.210b.6
şıfat-1 şiyāf-1 asfar-1 rakik (صِفْتِ شِيَاْفِ اَصْفَرِ رَاقِيْقَةِ): hafif, ince sarı göz damlası terkibi
- ş.208b.11
şıfat-1 şiyāf-1 biryūma (صِفْتِ شِيَاْفِ بَرِيْدُ مَا): ?
- ş.130b.2
şıfat-1 şiyāf-1 dīde (صِفْتِ شِيَاْفِ دِيْدَةِ): göz

damlası tarifi

- ş.97a.b
şıfat-1 şiyāf-1 dīnārgūn (صِفَتِ شِيَاْفِ دِيْنَاَرْكُوْن) : ?
- ş.148b.1
şıfat-1 şiyāf-1 ebyāz (صِفَتِ شِيَاْفِ اَبْيَاز) : beyaz
göz damlası tarifi
- ş.132b.3, 133b.9, 159a.5, 168a.12
şıfat-1 şiyāf-1 ebyāz-1 gündüri (صِفَتِ شِيَاْفِ اَبْيَازِ كُنْدُرِي) :
beyaz gündürden yapılan göz damlası terkibi
- ş.154b.12-13
şıfat-1 şiyāf-1 esved (صِفَتِ شِيَاْفِ اَسْوَد) :
siyah göz damlası terkibi
- ş.144.6, 147a.9, 209b.11
şıfat-1 şiyāf-1 ḥalūki (صِفَتِ شِيَاْفِ حَلُوْكِي) :
tabii göz damlası terkibi
- ş.144b.3
şıfat-1 şiyāfu'l-ḥuble: (صِفَتِ شِيَاْفِ الْحُبْلَةِ)
taze üzüm çubugundan elde edilen göz
damlası terkibi
- ş.209a.3
şıfat-1 şiyāf-1 ıstaftıyan: (صِفَتِ شِيَاْفِ اِسْتَاْفْتِيَاَنْ) : ?
- ş.209b.2
şıfat-1 şiyāfü'l-kaḫiyas: (صِفَتِ شِيَاْفِ الْقَاْحِيَاَس) : ?
- ş.210a.11
şıfat-1 şiyāfü'l-kalkatar (صِفَتِ شِيَاْفِ الْكَاْلِكَاْتَاَرْ) :
kalkadisten yapılan göz damlası terkibi
(bk. Kalkadis)
- ş.211a.10
şıfat-1 şiyāf-1 ḫaşir (صِفَتِ شِيَاْفِ خَاشِيْر) : ?
- ş.142b.4
şıfat-1 şiyāf-1 māni' (صِفَتِ شِيَاْفِ مَانِيْع) : göz
yaşını men eden göz damlası terkibi
- s.210b.12
şıfat-1 şiyāf-1 merārec (صِفَتِ شِيَاْفِ مَرَاْرِع) : acı
marāret otundan yapılan göz damlası tarifi
- ş.171b.5, 186a.1
şıfat-1 şiyāf-1 mu'aşşer (صِفَتِ شِيَاْفِ مَعْشَر) :

- s.210a.1
şıfat-1 şıyāf-1 mücerreb (صِفَتِ شِيَاْفِ مُجْرُبٌ): bilinen göz damlası tarifi
- ş.122b.11, 185b.9
şıfat-1 şıyāf-1 münevvim (صِفَتِ شِيَاْفِ مُنَوِّمٌ): uyku veren göz damlası tarifi
- ş.211b.10
şıfat-1 şıyāf-1 nāfi' (صِفَتِ شِيَاْفِ نَافِعٌ): faydalı göz damlası tarifi terkibi
- ş.212a.3
şıfat-1 şıyāfu'r-rasuht (صِفَتِ شِيَاْفِ الرَّاسُحْتِ)?:
- ş.211a.6
şıfat-1 şıyāfūr-rizeh (صِفَتِ شِيَاْفِ الرَّيْزِخِ)?:
- ş.208b.5
şıfat-1 şıyāf-1 rūşinay (صِفَتِ شِيَاْفِ رُوْشِنَايِ): göztaşından yapılan göz damlası terkibi
- ş.106b.9
şıfat-1 şıyāf-1 sumāk (صِفَتِ شِيَاْفِ سُمَاكٍ): sumaktan yapılan göz damlası tarifi
- ş.107a.6
şıfat-1 şıyāf-1 sūnbül (صِفَتِ شِيَاْفِ سُنْبُلٍ): sūnbülden yapılan göz damlası tarifi
- ş.210a.6
şıfat-1 şıyāf-1 ʔarḥamaṭiḳan (صِفَتِ شِيَاْفِ طَرْمَطِطِيْقَانِ)?:
- ş.111b.1, 209b.7
şıfat-1 şıyāfu'l-verd (صِفَتِ شِيَاْفِ الْوَرْدِ): gülden yapılan göz damlası terkibi
- ş.168b.7
şıfat-1 şıyāf-1 za'ferāni (صِفَتِ شِيَاْفِ زَعْفَرَانِي): safrandan yapılan göz damlası tarifi
- ş.107a.10, 173b.4
şıfat-1 şıyāf-1 zencār (صِفَتِ شِيَاْفِ زَنْجَارِ): göz taşından yapılan damla tarifi
- ş.142b.8
şıfat-1 tılā (صِفَتِ طَلِي): merhem tarifi, özelliği

- ş.43b.5, 44a.5, 92a.11, 116b.12, 136a.8
 şıfat-1 tılā-yı aher (صِفَتِ طَلِيٍّ اٰخِرٌ):
 başka bir merhem tarifi
- ş.136a.10
 şıfat-1 tūtiyā-yı ahmer (صِفَتِ تُوْتِيَايِ اَحْمَرٌ)
 kırmızı sürme tarifi
- ş.206a.10
 şıfat-1 tūtiyā-yı cevher i (صِفَتِ تُوْتِيَايِ جَوْهَرِيٍّ)
 aslı sürme tarifi
- ş.205a.10
 şıfat-1 tūtiyā-yı perverde (صِفَتِ تُوْتِيَايِ پَرْوَرْدَه)
 terbiye edilmiş sürme tarifi
- ş.132b.13
 şıfat-1 'uzeyri (صِفَتِ عَزَيْرِيٍّ)?:
- ş.204a.13
 şıfat-1 'uzeyri nev-i aher (صِفَتِ عَزَيْرِيٍّ نَوْعِ اٰخِرٌ)?:
- ş.204b.4
 şıfat-1 vaqt (صِفَتِ وَقْتٍ):vaktin özelliği
- ş.6a.10
 şıfat-1 verdi (صِفَتِ وَرْدِيٍّ): güle ait tarif,
 özellik
- ş. 150b.3
 şıfat-1 verd-i ebyaz (صِفَتِ وَرْدِ اَبْيَضٍ):
 beyaz gülün özelliği
- ş.131a.6
 şıfat-1 zamād (صِفَتِ ضَمَادٍ): merhem tarifi,
 yapılışı
- ş.39a.2, 55a.2, 59a.4, 59b.1, 131b.4
 şıfat-1 zamād-ı aher (صِفَتِ ضَمَادِ اٰخِرٌ):başka bir
 merhem
- ş.55a.5, 55a.8, 59b.5
 şıfat-1 zamād-ı muḥallil (صِفَتِ ضَمَادِ مُحَلَّلٍ):yumru,
 şiş merheminin tarifi
- ş.55b.5, 144a.9
 şıfat-1 zamād-ı mu'tedil (صِفَتِ ضَمَادِ مُتَعَدِّلٍ):

- mutedil merheminin tarifi
şıfat-ı zurūr ((صِفَتِ ذُرُورٍ) : göz otu tarifi
ş.123a.5, 132b.6, 148a.10, 207a.6, 208a.2, 208a.6
şıfat-ı zurūr-ı ağber ((صِفَتِ ذُرُورِ أَغْبَرٍ) : tozlu göz otu tarifi
ş.102a.12
şıfat-ı zurūr-ı aher: ((صِفَتِ ذُرُورِ آخِرٍ) : diğer göz otu tarifi
ş.163b.3
şıfat-ı zurūr-ı aşfer ((صِفَتِ ذُرُورِ أَصْفَرٍ) : sarı göz otu tarifi
ş.92b.4, 131a.10, 206b.10
şıfat-ı zurūr-ı aşfer-i kebīr ((صِفَتِ ذُرُورِ أَصْفَرٍ كَبِيرٍ) : büyük sarı göz otu tarifi
ş.102a.3, 102a.5-6
şıfat-ı zurūr-ı aşgar-ı aşgar ((صِفَتِ ذُرُورِ أَصْفَرٍ أَشْغَرٍ) : iyice ufaltılmış sarı pudra terkibi
ş.208a.9
şıfat-ı zurūr-ı ebyaž ((صِفَتِ ذُرُورِ أَبْيَضٍ) : beyaz göz otu tarifi
ş.208a.12
şıfat-ı zurūr-ı iksirin ((صِفَتِ ذُرُورِ الْإِكْسِيرِينَ) : göz otu şurubunun tarifi
ş.56a.13
şıfat-ı zurūr-ı melekeyā ((صِفَتِ ذُرُورِ مَلَكَايَا) :?
ş.102b.11
şıfat-ı zurūr-ı müsekkın ((صِفَتِ ذُرُورِ مُسَكِّنٍ) : sakinleştirici gözotu tarifi
ş.163a.3
şıfat-ı zurūr-ı nīma-nīm ((صِفَتِ ذُرُورِ نَيْمًا نَيْمًا) : ş.102a.1 Yarılanmış göz otu tarifi
şıfat-ı zurūr-ı remād ((صِفَتِ ذُرُورِ رَمَادٍ) : küllü göz otu tarifi
ş.147b.6

şıfat-1 zurūr-1 verdī (*صِفَاتُ دُرُورٍ وَرَرِي*)
güllü göz otu tarifi

ş.175a.4

şıfatlu (*صِفَاتٌ*): şekilli, usullü

ş.44b.7, 94b.4, 161a.8

şığ- (*صِغَ - صِغَا*): sığmak, bir yer veya şeyin içine
tamamen girebilmek

ş.120a.1

s.ar 143a.13

şığabil- (*صِغَابِلٌ - صِغَابِلَةٌ*): girebilmek, yerleşebilmek

s.e 141a.13

şığa- (*صِغَا - صِغَا*): ovmak, meshetmek

ş.yalar 98a.12

şıgaruha (*صِغَارُهَا*): onun küçüğü, küçük olanı

ş.194a.6, 200a.11

şığır (*صِغِيرٌ*):

şığır başı: şığır başı, şığır kellesi

ş.154b.6

şığır eti: büyükbaş hayvan eti

ş.109b.1, 120b.5, 146b.10

şığır ödi: şığırın öd kesesi

ş.204a.9

ş.ni 185b.10

şığır tersi: şığır pisliği, şığır dışkısı

ş.le 138b.7

şığır udı: şığır ayağı

ş.164a.2

şığır yağı(n): şığırın iç yağı

ş.58b.1

ş.na 115b.1, 124a.12, 124a.13

şihhat (*صِحَّةٌ*): sağlık, sağlamlık, afiyet

ş.4a.5, 6a.2, 15b.2, 130a.3

ş.da 14b.4

ş.e 130b.4

ş.1 15b.11, 159b.9

ş.inden 126b.1

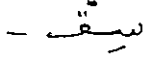
ş.ine 14b.9

ş.ini 3a.8, 13a.4, 14b.13, 76a.5, 81a.2, 81a.12

ş.iyçün 9b.12

şihhat-ı beden: vücut sağlığı

ş.16b.2

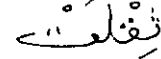
sık-() : sıkmak, basınçla herhangi bir maddeyi sıkıştırmak

s.alar 38b.2, 59a.1.7, 90a.3, 94a.9, 122a.13, 122b.9, 123b.8

s.arsa 124a.13

s.salar 202b.9

s.up 57a.6

sıklet () : ağırlık, yük, sıkıntı

ş.47a.9

sıkmaq () : sıkıştırmak, içinden birşey çıkarmak için basın tatbik etmek

ş.94a.7

şın- () : bölünmek, kırılmak

ş.100a.10

şına- () : denemek, imtihan etmek

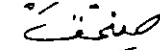
ş.arlar 184a.4

şınamak () : denemek, ölçmek

ş.187b.6

şınan () kirpiklerin altında yerleşen küçük beyaz bir parazit

ş.117b.10

şınmak () : kırılmak, parçalanmak

ş.184a.3

sırça () : cam, billur

s.63a.6, 64a.8, 124b.8, 181a.2

s.da 168b.6

sırça çanak: sırça kap, cam çanak

s.209a.8

sırça köpigi:sıvı cam eriğinin köpüğü

- s.163a.4, 163a.11, 163b.6
- sırf (*صِرْف*) yalnız, katıksız, sade
s.71b.2, 134b.10, 137a.7
- sırtlan (*سِرْتَلَان*):
sırtlan ödi: sırtlan ödü
s.185b.3
- şıva- (*صَوَا*) : sıvamak, düzeltmek, kapatmak
ş.yalar 86a.2
- sıyrıncağ (*سَيْرِنَجَق*) :
sıyrıncağ ol-: kaygan halde bulunmak
s.ur 128b.3
- sibistān (*سِبِسْتَان*) sibistan ağacı meyvesi
s.38a.10
- sidük (*سِدْرُك*) : sidik, küçük abdest, işek
sidük yolu: sidiğin mesaneden çıkışa kadar katettiği
yol, üreter
s.n1 60a.2
- sidügi yolu: (bkz. sidük yolu)
s.13b.7
- oğlan sidügi: erkek çocuk sidügi
s.ile 100a.7, 122b.13, 186a.7
- sigil (*سِغِيل*) deride özellikle ellerde çıkan,
pürtüklü, küçük sivilce
s.111b.10
s.i 76a.11, 79b.4
s.leri 79b.12
- sikencübīn (*سِكَنْجَبِين*) sirke ile bal veya şeker
kaynatılmakla yapılan şerbet
2. üzerinde besleyici bir meyvesi olan çöl
bitkisi, çalı; Hz. Musa kavmini bununla
besledi (Prof. Dr. O. Nedim Tuna)
s.39b.3
s.i 57a.12
s.ile 36a.8, 39b.2, 43a.9, 57a.11
- sikencübīn-i 'asel: sikencübīn içine karıştırılan bal

- s.i 43a.13, 47a.5
- sil- (سِلَّ -): silmek, temizlemek
s.eler 132a.7
- silāḥ (سِلَاح): korunmak için kullanılan kesici, delici vb. araçlar
s.4b.6, 5b.4
- silāḥdār (سِلَاح دَار): silahları koruyan memur
s.5b.5
- silāḥhāne (سِلَاح فَانِه): silahların depo edildiği, saklandığı yer
s.leri 4b.7
- silikūn (سَلِيْقُون): selikun (A.E) vermilyan, kırmızı kurşun tuzu
s.119a.4
- silmek (سَلَمَك): silmek, temizlemek
s.den 151a.12
- silsile (سَلْسِلَة): soy, sop, kuşak
s.dür 4a.9
- siṅ- (سِنْ -): sinmek, hazmedilmek
s.düğünün 57b.5
s.memiş 72b.12
- sindür- (سِنْدُر -): sakinleştirmek, azaltmak
s.eler 199a.8
s.ür 81b.2
- sine (سِينَة): sine, göğüs, yürek
s.de 4a.9
- siṅek (سِنْك): sinek
s.112a.10, 120a.9, 143a.13, 181a.7, 193a.1,
s.leri 96a.6
- siṅek başı: sineğin başı
s.174b.1
- siṅir (سِنْكِر): sinir, sinir sistemi
s.19a.8, 19b.2, 25b.8
s.e 63b.11
s.ler 23b.11, 27a.6

s.lere 58b.(1).5

s.leri 26a.3, 27a.11, 53b.10

s.lerüñ 26a.1

siñir- (): sindirmek, içine işletmek, içine akıtmak; hazmetmek

s.ür 57b.5

siñirici (): sindirici, hazmedici

s.58b.(1).13

siñr ():sinir (bkz. sinir)

s.i 139b.12

siñürce ():?:

s.sine 64a.2

sirāyet (): geçmek, bulaşmak

sirayet eyle-: geçmek bulaşmak

s.mez 195b.6

sirke (): üzüm, dut vs. meyvelerin suyunun ekşitilmesi ile yapılan keskin su

s.34a.9, 38b.13, 53b.7, 53b.9, 55b.9, 59a(1).2,

96a.8, 113a.5, 116a.3, 172a.9, 203b.2

s.den 58b.(1).4, 129a.10

s.sile 43a.11, 118a.8

s.ye 35b.5, 114b.8

s.yi 34a.9, 34a.10, 41a.3, 139a.9

s.yile 34a.6, 34b.1, 35a.13, 37a.9, 37a.11, 39a.4,

39b.6, 44a.13, 51a.11, 55a.8, 58a.1, 59b.4,

60a.6, 92a.8, 92a.10, 112a.5, 114b.7, 116a.3,,

121b.8, 139a.11, 148a.3, 165b.5

sitāre (): yıldız

s.20b.12

sitāyiş ()::

sitayiş eyle-: övmek, yüceltmek

s.r 3a.13

siyāh (): siyah, kara renk

s.67b.6, 160a.5

s.dur 160a.8

- siyek (سِيَك): üçte bir
s.186a.12
- siz- (سِيز -): sezmek, hissetmek, farkına varmak
s.erse 183b.8
s.mezse 183b.8
- soğan (صُغَان): soğan, zambakgillerden yemeklere tat vermek için kullanılan yumrusu ve yaprağı kullanılan bitki
ş.89b.3, 146b.9, 203b.3,
soğan şuyı: soğan suyu, soğan usaresi
ş.nı 185b.1, 203b.11
- sohbet (صُحْبَت):
sohbet eyle-: konuşmak, sohbet etmek
ş.se 18a.7
- sok- (صُوق -): sokmak, içine veya arasına girmesini sağlamak
ş.alar 60a.9, 95b.2, 98b.10, 141a.9, 155a.13,
ş.amaz 18a.9
ş.arlarsa 122a.11
ş.dukları 123b.1, 123b.3
- sokmak (صُوقَف): içine girmesini sağlamak
s.122a.2
- sol (صُول): sol, sol yön
ş.18a.4, 18a.12, 63b.7, 88b.6, 88b.8, 88b.9,
197b.10, 189a.11, 194b.11, 201a.11
- sol- (صُول -): gücünü yitirmek, rengi açılmak
ş.arsa 66a.12
ş.mış 201a.13
- son (صَوْل): son, bir şeyin en gerisinde, en arka zamanda olan
ş.da 1b.6
ş.ına 54a.3, 104b.13, 114a.13, 134a.8, 150a.2,
171b.4, 173a.3, 182b.4, 182b.10
ş.ında 109b.2, 155b.6
- sonra (صُكْرَه /): sonra, bir süre geçince, müteakiben

s.2a.5, 3a.3, 10a.4, 12b.10, 16b.12, 16b.13, 17a.1, 17a.2, 32b.9, 33a.8, 33a.9, 33b.12, 39a.9, 39b.9, 40a.11, 40b.1, 42a.8, 43b.4, 45a.11, 45b.8, 46a.5, 47a.4, 47b.4, 48b.4, 51a.8, 51b.2, 51b.4, 54b.10, 56a.6, 58b.11, 58b(1).2, 63b.2, 71b.1, 72a.4, 74a.5, 80b.3, 81a.9, 93a.5, 93a.8, 93a.11, 96a.6, 96b.13, 98b.7, 99a.13 101b.9, 101b.10, 105a.13, 105b.11, 108a.9, 108b.10, 109a.1, 109b.9, 110a.12, 111a.10, 112a.5, 117a.7, 120a.2, 121a.13, 121b.9, 129a.7, 132b.6, 132b.12, 133a.3, 134a.4, 134b.1, 137a.4, 137a.11, 140b.4, 141b.6, 146b.5, 147b.9, 149a.12, 149b.13, 153a.13, 155a.13, 155b.4, 155b.7, 156a.5, 158b.11, 159a.12, 159b.3, 159b.4, 159b.5, 163b.3, 164a.8, 181b.12, 182a.4, 182a.11, 183a.1, 185a.5, 185b.9, 190a.2, 190b.1, 198b.12, 203a.13

andan sonra: müteakiben (bkz. sonra)

ş.10a.7, 12a.9, 35b.4, 36b.7, 59a(1).6, 62a.8, 88a.8, 96a.3, 99a.3, 112a.4, 122a.6, 171b.5, 186b.13

sonrağı (*صکره غنی*): sonraki, sonradan gelen

ş.29a.7, 29a.8 29a.12, 29b.1, 29b.4, 29b.7,

şor- (*صدر*): emmek, çekmek

ş.a 96b.13

ş.alar 96b.12

şor- (*صوّر*): sormak, sual etmek

ş.alar 181b.6, 182a.8, 183b.7

şovı- (*صوّر*): soğumak, harareti azalmak

s.yınca 93a.10

şovuk (*صوف*): 1. soğuk, sıcak olmayan

ş.10b.10, 16a.7, 25a.6, 33b.13, 34b.7, 34b.12, 34b.13, 35b.2, 35b.3, 35b.6, 36b.3, 37b.3, 37b.11, 41a.10, 41a.12, 52a.10, 53a.1, 58a.5, 58a.6, 58a.8, 58b.9, 59a.3, 89a.10, 98a.8, 98b.3, 106a.4, 109a.13, 123b.9, 123b.10, 126b.2, 132a.2,

133b.5, 135b.5, 135b.7, 145b.1, 146b.10, 148a.5,
153a.2, 161b.6, 171a.8, 177a.11, 189b.1, 200b.1,
201b.4, 203b.6

ş.da 177b.6

ş.dan 33a.1, 40b.3, 41a.4, 44a.5, 48a.5, 136b.6,
177b.5, 191b.5, 199b.13

ş.dur 8a.9, 11b.5, 68a.11, 200b.1

ş.ıla 34a.6, 35a.5, 60a.8

ş.lar 35a.9

ş.ları 35a.12

2. soğuk yapılı, soğuk tabiatlı

ş.33a.2, 40b.8, 41b.5, 44b.1, 76a.3, 79b.5, 126b.3,
126b.9, 126b.12, 127a.1, 127a.2, 127a.3, 127a.4,
ş.dan 76b.8

ş.dur 18b.4, 24b.10, 26b.9, 76a.5, 76a.6, 76a.8,
76a.9, 76b.6, 76b.13, 77b.8, 78b.6, 78b.9,
78b.10, 80a.2, 81a.4, 81a.5, 81b.7, 82b.8,
82b.13, 83a.10, 83b.3, 83b.11, 83b.13 84a.1,
84a.6, 84b.5

şovuk maraz: soğuktan doğan hastalık

ş.ların 201a.5

şovuk mizac: soğuk yapıdaki insan

ş.larda 135b.7

şovuk mizac̄lu: balgamın diğer üç unsurua göre vücutta
çok bulunduğu insan mizacı (bkz. soğuk mizac)

ş.153b.11

ş.lara 49b.13

şoğuk hılt: vücuttaki dört ana unsurun soğukluğu

ş.dan 156a.2

şovuk ter: rahatsızlık eseri akıtılan soğuk ter, soğuk
ter akıtma

ş.153a.6, 153a.9

şovuk ol-: soğuk olmak, soğumak

ş.acağ 69b.1

ş.ur 68a.5

- şovuk urmak: soğuğun tesiri altında kalmak
s.dan 41a.10
- şovuklaş (صُوُقِلَا) : soğukluk (bkz. sovukluk)
ş.96b.12
- şovukluk (صُوُقْلُك) : soğukluk
ş.40b.10, 79b.6
ş.da 83b.9
ş.1 26b.9, 68a.11
ş.11a 68a.9
ş.ından 9b.4, 120b.2, 136b.10, 153a.1, 177a.6,
177b.5
ş.ının 126b.5
- şovukluk (صُوُقْلُك) : soğukluk
ş.11b.3, 146b.2
ş.da 74b.13, 77b.1
- şovukluk eyle-: soğuk tesir yapmak, bırakmak
ş.r 11b.5
- şovukrak (صُوُقِرَا) : soğukça, daha soğuk
ş.50b.4
- şovuT- (صُوُدْ -) : soğutmak, hararetini uzaltmak
ş.ur 9b.1, 116a.5
- şovudıcı (صُوُدِجِي) : soğutucu, hararetini azaltıcı
ş.80a.2
ş.dur 78a.6
- soyul-(صُوِيْلْ -) : ayıklanmak, kabuğunu ayırmak, sıyırmak
s.mış 54a.8, 58b(1).6, 101b.4, 103a.3, 124a.1,
136a.9, 136b.1, 139a.13, 171a.11, 186a.6
- sögmek (سُوْمَكْ) : sövmek, küfretmek
s.e 3a.4
- sögüd (سُوْدُ)
sögüd şuyı: sögüt ağacından çıkarılan su
s.52b.4
s.la 34b.3, 171a.9, 171a.12
s.nı 36b.8
- sögüd yağı: sögüd ağacı yağı

- s.52b.7
s.la 39a.8
s.n1 34a.5
- söğüd yaprağı: söğüt ağacı yaprağı
s.34a.12, 55a.13
- söyle- (سَيِّدٌ -): konuşmak, söz söylemek
s.diler 180a.2
s.dük 5a.7
s.mediler 180a.2
s.meye 189a.12
s.yüp 188a.3
- söyleme: konuşma, lakırdı etme (سَيِّلِيَه)
s.den 146b.12
- söylemek (سَيِّلِكْرَه): söz söylemek, konuşmak
s.59a.(1).13, 189a.13
s.den 33b.9, 129b.3
- söyünmedük (سَيِّنْدْرَه):
söyünmedük kirec: sönmemiş kireç
s.100a.4
- söz (سِرْز): söz, konuşurken sıralanan kelimeler
s.189a.12
s.e 179b.12
s.i 180a.1, 180a.3
s.ile 180a.10
- şu (سُو) su
ş.7b.8, 16b.13, 37b.10, 38a.7, 45a.9, 59a.51).6,
66a.1, 68b.1, 74b.7, 78a.1, 78a.13, 80a.1,
81b.11, 83a.1, 85b.5, 86a.11, 87b.4, 88a.9 89b.9,
96a.8, 105a.8, 106b.10, 142a.10, 169a.2, 170a.11,
172a.8, 173b.1, 176b.5, 176b.6, 176b.9, 178b.7,
178b.9, 178b.11, 178b.13, 179b.1, 179b.8, 180a.4,
181a.6, 181a.8, 181b.3, 181b.5, 183a.1, 183a.7
183a.9, 184a.2, 184a.4, 184a.9, 184a.11, 186a.1,
186a.5, 186b.6, 186b.9, 188a.11, 188a.13, 188b.8,
188b.11, 189a.6, 190a.2, 190a.13, 192b.2, 195a.6,

201a.11, 209b.2, 209b.3,
 ş.da 37a.4, 41a.2, 44b.3, 57a.12, 118a.5, 136b.2,
 138a.12
 ş.dan 34a.1, 38a.13, 45b.5, 45b.8, 48b.9, 85b.8,
 90a.3, 180b.8 199a.1,
 ş.dur 77b.9, 78b.9
 ş.lar 172a.9, 181.1, 204b.13
 ş.ları 36b.10, 188b.10
 ş.larıla 87b.7, 88b.2, 109a.7, 110a.9, 131b.4
 ş.ların 87b.8, 181a.9, 182b.12
 ş.nun 55a.3, 59a.7, 85a.2, 166a.13, 178a.2, 178b.3,
 179b.12, 180b.2, 180b.9, 181a.12, 181a.13,
 181b.13, 182a.2, 182a.3, 182a.11, 183a.1, 183a.3,
 184a.6, 185a.8, 185a.12, 185b.7, 185b.13, 188b.4,
 188b.12, 204b.12
 ş.suz 58a.7
 ş.ya 35b.2, 37b.8, 38a.4, 49a.4, 55b.1, 83a.9,
 85a.10, 85b.4, 105a.8, 132a.7, 153a.13, 166b.1,
 178b.8, 200a.5, 206b.9
 ş.yı 18a.9, 35b.3, 37a.5, 44b.3, 45b.4, 66.2,
 75a.5, 77a.5, 80b.3, 81b.5, 82b.9, 83a.2, 83a.12,
 84a.12, 85b.9, 138b.6, 165b.5, 166b.4, 169a.4,
 169a.9, 177b.13, 178a.6, 178a.11, 178b.4, 178b.6,
 180b.10, 184b.1, 185b.2, 185b.10, 188a.11,
 188a.12, 188b.1, 188b.2, 188b.6, 188b.8, 188b.9,
 189a.4, 190a.8, 190a.11, 200a.2
 ş.yıla 17b.4, 36a.5, 36a.9, 36b.6, 38a.2, 38a.12,
 39b.10, 41a.2, 43a.6, 43b.4, 46b.9, 52a.7,
 52b.5, 54a.10, 55a.6, 55a.7, 57a.12, 58a.7,
 58a.10, 59a.(1).5, 81a.1, 84a.8, 85b.6,
 85b.7, 86b.2, 98a.5, 100a.10, 118a.5, 121b.4,
 126b.10, 144a.10, 149b.7, 149b.8, 153a.12,
 163b.9, 163b.10, 163b.11, 163b.13, 164a.12,
 166b.4, 184b.9, 189b.10, 198b.11, 202b.9,
 208b.13, 209a.6, 209a.12, 211a.10, 211b.9

- ş.yın+ø 55b.1, 79a.1, 129b.7
 ş.yına 66a.3
 ş.yından 54b.1, 59a(1).7
 ş.yını 37b.2, 57a.6, 57a.7, 76b.4, 78a.3, 81b.12,
 82a.7, 84b.13, 90a.3, 94a.7, 111a.2, 138b.5,
 140b.4, 141b.2, 141b.6, 148a.11, 149b.3, 149b.12,
 187a.10, 189a.5, 199a.11, 202b.9, 204a.6
 ş.yun 37a.5
 şu teresi: su teresi
 ş.122b.6
 şu yosunı: yosun
 ş.55a.3
 şavrat şuyı: kadın menisi
 ş.18b.2, 18b.6
 ş.la 18a.10
 ş.nun 18b.2
 ayaric şuyı: ayaric suyu (bkz. ayaric)
 ş.nun 43a.7
 ayva şuyı: ayva suyu, ayva usaresi
 ş.la 131b.13
 bābūnec şuyı: papatya suyu
 ş.la 131b.3
 ş.na 60a.9
 balğam şuyı: balğam şuyı (bkz.balğam)
 ş.la 127a.2, 127a.3
 benefşe şuyı: menekşe suyu, menekşe usaresi
 ş.nı 36b.7
 boy şuyı: boy bitkisi suyu
 ş.74a.10, 75a.12
 ş.la 71a.5, 95b.7, 130a.13, 131b.3
 ş.nı 159a.3, 168a.9
 bögürtlen dikenı şuyı: bögürtlen bitkisinin diken suyu
 ş.152a.11
 buğday samanı şuyı: buğday samanından elde edilen su
 ş.la 200a.1

- buhūr-ı mer̄yem̄un suyu: tavşankulağı bitkisinin suyu
 ş.185b.6
- çögündür şuyı: pancar suyu
 ş.la 118a.4
- deniz şuyı: deniz suyu
 ş.la 118a.3
 ş.n+Ø 172a.9
- ekşi enār şuyı (n): ekşi nar suyu
 ş.206b.7
 ş.n+Ø 204a.11
 ş.na 35b.5
 ş.n1 122a.10
- elma şuyı: elma suyu, elma usaresi
 ş.49b.9
- enār şuyı(n): nar syu, nar usaresi
 ş.112b.4, 112b.5, 204a.12
 ş.la 35a.7, 36a.6, 50a.12, 57a.12, 57b.2, 59b51).9,
 122a.11,
 ş.n+Ø 56a.6, 58a.7
 ş.ından 45a.11
- er şuyı: erkek menisi
 ş.18b.6
 ş.dur 18b.3
 ş.na 18b.2
- erük şuyı: eriksuyu, erik usaresi
 ş.37b.2, 112b.5
 ş.la 35a.12
 ş.n1 38a.7
- et şuyı(n): et suyu
 ş.n+Ø 49b.6
 ş.na 49b.8
 ş.n1 50a.1
- gül şuyı: gül suyu
 ş.34b.8, 37a.11, 37b.3, 69a.13, 112b.7
 ş.la 34b.3, 37b.13, 39a.4, 101b.4, 103a.2, 103a.4,

- 112b.7, 189b.6, 207b.4
 ş.n+Ø 34b.9, 49b.9
 ş.nı 36b.8, 39b.6
 helile şuyı: helile suyu (bkz. helile)
 ş.87b.5
 ısıcak su: sıcak su
 s.la 39a.1, 134b.7, 209a.6
 iklil-i melik: ^{suyı:} koç boynuzu bitkisi suyu
 s.la 212a.1
 s.nı 159a.3
 'inebu's-sa'leb şuyı: it üzümü suyu
 ş.164b.8
 ş.la 54b.12, 55a.4
 ş.n+Ø 54b.10
 issi su: sıcak su (bkz. ısıcak su)
 ş.11b.3, 44a.4, 45a.4, 57b.11, 89b.10, 89b.10,
 114b.8, 140b.3, 145a.12
 ş.nun 95b.5, 109b.5, 145a.10
 ş.yıla 39b.2, 39b.3, 57a.11, 57b.8, 92b.10, 93a.9,
 93a.10, 93b.3, 96a.6, 109b.5, 136a.13, 144.4,
 145a.11, 185a.5
 it üzümü şuyı: tilki üzümü de denen patlıcangillerden
 bir yıllık otun usaresi
 ş.nı 36b.8
 kabak şuyı(n) kabak suyu, kabak usaresi
 ş.n+Ø 49b.10
 kakünc şuyı(n): kanbel otu suyu
 ş.n+054b.12
 kantariyūn şuyı(n): kılıç çiçeği, eşek kulağı bitkisi
 suyu (bkz. kantariyun)
 ş.n+Ø 162b.5
 kara erük şuyı: kara erik suyu
 ş.38a.6
 kara şu: göze inen karanlığa sebep olan su
 ş.179b.10

kāsnī şuyı: yaban marulu, hindiba suyu

ş.69a.13

ş.la 39a.6, 60b.7, 80a.6, 96a.4, 113a.5, 114b.10,

136a.10, 212a.5

ş.n+ø 38b.9, 54b.10

ķaynanmıř şu: kaynamış su

ş.57b.9

kemmūn şuyu(n): kimyon suyu

ş.n+ø149b.12

kendene şuyı: pırasa suyu

ş.la 185a.4

kerefūs şuyı: kereviz suyu

ş.la 48a.9

ķızıl bögrölce suyu: kırmızı bögrölce suyu

ş.la 45a.10

ķızıl gül şuyı: kırmızı gül suyu

ş.la 39b.9, 189b.10

ķızıl zernīc suyu: kırmızı sıçan otu suyu

ş.la 138b.5

koruķ şuyı: olmamış üzüm suyu, koruk üzümü suyu

ş.35a.8, 87b.5, 112b.4, 205b.4, 211b.9

ş.dur 75a.7

ş.la 39b.5, 58a.4, 58b.(1).9, 88b.2, 103b.8,

107a.10, 109a.4, 112b.5, 205a.9

ş.na 35b.5

ş.ndan 35a.10, 58b(1).13

ledüpe şuyu(n):?

ş.ndan 58b(1).10

lihyet-üt-teys şuyı: keçi sakalı bitkisi suyu

ş.75a.5

mārūl şuyı: marul yaprađı suyu

ş.49b.9, 69a.13, 173a.11

ş.nı 36b.8, 36b.13

mercimek şuyı: mercimek suyu

ş.112b.6

- mersin şuyı: mersin bitkisi suyu (bkz. mersin)
 ş.la 95b.10, 104b.4, 116b.11, 117a.2, 153b.1,
 170a.1,
- mersin yaprağı şuyı: mersin bitkisi yaprağı suyu
 ş.la 174b.13, 203a.4
- merzencüş şuyı: sıçan kulağı otu suyu
 ş.87b.6
 ş.la48a.3 59b.3, 89b.11, 108a.1, 147a.3,
- nilüfer şuyı: nilüfer çiçeği suyu
 ş.n1 36b.7
- nutfe suyu(n): erlik suyu, meni
 ş.ndan 19a.8
- rāziyāne şuyı: rezene bitkisi, suyu
 ş.87b.5, 89b.13
 ş.dur 74b.5
 ş.la 42b.4, 48a.9, 88b.2, 89b.11, 90a.13, 111b.5,
 142b.7, 171b.8, 171b.12, 172a.1, 173b.13,
 184b.13, 186a.4, 186a.13, 204a.10, 204b.9,
 208b.5, 210b.6,
 ş.n1 199a.9
 ş.nun 90b.1
- şābun şuyı: sabunlu su
 ş.100a.5
 ş.la 100a.6
- şāfi şu: saf, berrak su
 ş.nun 204a.1
 ş.yıla 107a.8
- şafra şuyı: safra suyu
 ş.la 126b.13
- sarmısak şuyı: sarmısak suyu
 ş.200a.2
- şaru helile şuyı: sarı helile suyu (bkz. helile)
 s.la 153b.5
- seretān şuyı: yengeç suyu, (yenirce)suyu
 ş.n1 162b.12

sezāb şuyı: sedef otu suyu

ş.la 97b.2, 97b.7, 106b.7, 106b.9, 208b.10, 209a.2,
211a.5

ş.nı 122a.9, 122a.10

soğan şuyı: soğan suyu

ş.nı 185b.1, 203b.11

sovuş şı: soğuk su

ş.35b.3, 37b.3, 37b.11, 41a.12, 58a.5

ş.nuñ 58a.6

ş.yıla 36b.3, 52a.10, 58a.8, 133b.5, 171a.8

sögüd şuyı: söğüt ağacı usaresi

ş.52b.4

ş.la 34b.3, 171a.9, 191a.12

ş.nı 34b.8

su teresi şuyı: su teresi usaresi

s.la 122b.6

şumaş şuyı(n) sumak suyu

ş.75a.8, 87b.5

ş.la 109a.4

ş.n+0 103a.1

ş.la 153b.5

ş.nı 122a.12

şakāyıkı'n-nu'mān şuyı(n): kan kırmızısı yabancı aneman

çiçeği, dağlalesi suyu, kırmızı şakayık

çiçeğinin suyu

ş.164b.3

ş.n+0 162b.5

tatlu enār şuyı: tatlı nar suyu

ş.38b.2, 164b.8

tatlu şı: tatlı su

ş.139b.3, 173b.1

ş.yıla 59a.7, 132b.8, 133a.1, 133b.12, 138a.11,

167b.2

tāze şı: taze su, pınar suyu

ş.133a.2

turak otı şuyı: turak otu suyu (bkz. turak)

ş.la 45a.10, 114b.6

tuhmegān şuyı: pırpirim suyu, nebat tohumu suyu, semiz
otu suyu

ş.173a.11

ş.la 131b.12, 171a.12

turb şuyı: turp suyu

ş.la 172a.3, 185a.13

ş.nı 138b.1

tut şuyı: dut suyu, dut şırası

ş.la 35a.12

tuzlu şu: tuzlu su

ş.yı 117a.9

ş.yıla 118a.4

'ünnāb şuyı: üzüm suyu

ş.112b.6

yağmur şuyı: yağmur suyu

ş.87b.6

ş.la 107b.3, 130b.6, 130b.9, 131a.9, 133b.12,
144b.5, 144b.11, 147a.11, 154b.1, 154b.7,
155a.2, 159a.7, 168b.12, 190b.12, 210a.11,
210b.11, 211a.2,

yaş kişnic şuyı: taze, yaş kişniş suyu

ş.la 139a.9

zeytun yaprağı şuyı: zeytin yaprağı suyu

ş.la 174b.11, 174b.12, 203a.4

su'āl (سُؤَالٌ , سُؤَالٌ): soru, cevap getiren söz

s.114a.5, 178b.2

su'āl-sebeb: sorunun sebebi

s.118b.10

su'd (سَعْدٌ): havlıcan, kulunç otu, zencefile benzer
kokulu bir kök, *Alpinia officinalis*

s.45b.2

su'ā' (صُؤَاعٌ): baş ağrısı

s.70b.9, 171b..5

- s.un 50b.1
- şudur (*صُدُورٌ*): göğüsler
ş.dur 30b.3
- sufūf (*سُفُوفٌ*): toz halinde ilaç
s.58b.(1).5, 110b.13
- sufūf eyle-: toz haline getirmek
s.seler 36b.3
- sufūf iT-: (bkz. sufuf eyle)
s.eler 198b.12
- sufūf-ı benefşe: menekşe tozu
s.yile 36a.5
- suhen-i ma'sara (*سُحْنٌ وَعَصْرَةٌ*): sesin oluşması için
gırtlığın havayı kapattığı, sıkıldığı bölge, yer
s.dur 30b.7
- suhriniya (*سُحْرِيَا*):?
s.49a.2
- suk (*سُكٌ*):madde adı
s.55a.9
- sukbe (*سُكْبَةٌ*): delik
s.183b.3
- sūkūsis (*سُكُوسِيْسٌ*): göz kapağında meydana gelen,çatlak
ve yarılma tarzındaki hastalık
s.104b.9
- şulan- (*صَوْلَانٌ*):sulu hale gelmek, sulı olmak, yarada
akıntı olmak
ş.dığı 199a.5
- şulb (*صُلْبٌ*): 1. Omurga kemiği, bel kemiği
ş.24a.6, 28a.13
2. gözün sert tabakası (bkz. sulbiyye)
ş.66a.9, 66b.3, 68a.6
ş.dür 66b.2
3. sert, katı
ş.27a.11, 140b.6, 173a.6
ş.dur 24a.8, 28a.9, 30a.9, 141b.12, 161a.6
- 4.katı ilaç

- ş.75a.2
 ş.dür 140a.6
 şulb-i ğiṣā: zarın sert kısmı
 ş.28b.5
 şulb-i ter: sert ve yaş
 ş.dür 27a.10-11
 şulbiyye (صُلْبِيَّة): gözün sert tabakası, yedinci tabaka
 ş.62a.12
 ş.dür 64a.1
 şulbraḳ (صُلْبْرَاق): sertçe daha sert
 ş.24a.3
 ş.dür 23b.13
 sultān (سُلْطَان): padişah, hakan
 s.lara 4b.5
 şulu (صُلُو): sulu, suyu bol, ıslak
 ş.52b.11, 100b.11, 166a.11, 166a.13
 şuluk (صَوْلُوك): sulu olma hali, bir tür çıban
 s.180b.13
 sumāk (سُمَّاق): fıstıkgillerden, kabuğu hekimlikte
 kullanılan, ekşi meyvesi bulunan, sıcak
 yörelerde yetişen ağaç ve tohumu
 s.55a.5, 148a.10, 207b.8
 s.1 107a.8, 207b.3
 s.1la 58a.4, 80b.4
 sumāk ḳabı: sumak kabuğu
 s.58(b).1.6
 sumāk şuyı(n): sumak yemişi suyu
 s.75a.7, 87b.5
 s.la 109a.4, 153b.5
 s.n+0 103a.1
 s.n1 122a.12
 sunnār (سُنَّار): tıbbi bir alet, kesicidir
 s.dan 155a.12
 s.a 99a.13, 141b.13, 142a.1, 149a.1
 s.1la 94a.5, 95b.2, 99b.4, 111a.1, 140b.13, 141b.1,

- 148b.13, 149a.3, 155a.12, 155b.9
 suret (صورَة): surat, çehre, görünüş
 ş.9a.4, 20a.4, 117b.5
 ş.i 20a.3, 20a.6, 20a.7, 20a.8, 20a.9, 29b.6,
 ş.ini 197a.6
 s̄uret-i ferzend: çocuğun yüzü, çhresi^e
 ş.6b.6
 s̄uret-i maḥs̄usat: duyguların özelliği, yansıması
 s.1 29b.11-12
 şuşalık (صُصَلِقَة): susama, susuzluk, suya kanmama
 hastalığı
 ş.34a.2, 39b.1, 58a.5
 şuşamak (صُصَحَق): susama, susuzluk, har ret
 s.35b.12
 su'u'l-hey'eti'l- aẓāi'l-aliyye (سُؤْلُ الْهَيْئَةِ الْأَعْضَاءِ الْأَعْلَى):
 bir çeşit göz hastalığı
 s.13a.2
 suu'l-mizāc (سُؤْلُ الْمَزَاجِ): bir göz hastalığı
 s.69a.4
 suu'l-mizācu'l-a'ẓai'l-basīṭa (سُؤْلُ الْمَزَاجِ الْأَعْضَاءِ الْبَسِيطَةِ): bir
 çeşit göz hastalığı
 s.12b.12
 su'ūt (سُعُوط): enfiye
 ş.107b.11
 s.larda 82b.5
 s.larılı 69b.8, 146b.13, 190b.5
 su'ūt iT-: enfiye çekmek, enfiye tatbik etmek
 s.eler 48a.5
 su'utlar eyle-: (bkz. su'ut iT)
 s.47b.7
 su'utlar iT-: enfiyeler yapmak (bkz. su'ut iT)
 s.eler 108b.4
 s.üp 107b.10
 süci (سُبْحِي): şarap, özel şekilde mayalandırılmış
 çeşitli meyvelerden elde edilen alkollü içki

- s.146b.10
s.den 116a.2, 148a.3
s.ile 106b.4
süd (): süt
.19a.3, 69b.3, 74a.9, 146b.10, 167b.7
s.ile 101a.12, 117a.9
s.in 37a.3, 101a.12
s.ini 84b.13
'avratlar südi: kadınların sütü
s.dür 81a.4
s.ile 130a.13
eşek südi: eşek sütü
s.dür 81a.4
s.ile 92b.5, 122b.4, 133b.10, 208a.4,
s.ini 37a.2
hatunlar südi: kadın sütü
s.74a.8, 128b.8, 132a.13
s.ile 80b.6, 111a.6, 131a.3, 132b.2, 138a.11,
138b.13, 139b.3, 147a.4, 158b.6, 166b.3
s.n+Ø 173a.9
s.inden 101 b.8
s.ni 138a.2, 138a.4, 139b.8, 158b.5, 166b.5,
171b.2, 199b.6
hatun gişiler südi: kadın sütü
s.le 47b.11, 122b.4, 161b.9
s.ni 35a.5, 36b.11, 37a.1, 172a.12
tāze süd: yeni sağılmış süt
s.ile 71a.5
tāze eşek südi: yeni sağılmış eşek sütü
s.164b.6
yaş buğday südi: taze buğdaydan çıkarılan süt
s.164b.8
südde (): peklik, vücudun bir yerinde yaramayan,
atıl madde toplanması; bu yolla meydana
gelen tıkanıklık; (karında) dolğunluk

s.176b.6, 183b.4

s.den 202a.1

s.dür 180a.9

s.lerden26b.7

s.leri 47b.11

s.sini 147a.1

süfūdi (سُفُودِي): bir kemik adı; (süfūd) kebab pişirilen şişe benzer kemik

ss.22b.6, 22b.7

sükker (سُكَّر): şeker

s.59a(1).8, 60a.9, 207a.7

sükker-i şabarzed (سُكَّر طَابِر زَد): beyaz şeker nebat şekeri; çok sert ve katı olup güya balta ile kırıldığından teberzed denilmiştir

sükkeri'l-uşr (سُكَّر الْعُشْر): bitkilerden elde edilen şeker, şıra

s.97a.11

sükkerü'l-uşr (سُكَّر الْعُشْر): bkz. sükkeri'l-uşr

s.82a.11

sülāk (سُلَاك): diş döklerinde çıkan basura benzer rahatsızlık, yara

s.91a.3, 102b.7, 102b.8, 118b.7, 206a.5,

s.a 97a.7, 97b.4, 103b.5, 106a.13, 210a.2

s.11a 120a.7

sülül (سُؤْلُول): meme başı, vücutta meydana gelen sigil

s.ünj 91a.12

sülük (سُؤْلُول): (bkz. sülul

s.111b.8, 112a.3

sülük (سُلُّك): kan içindeki zararlı maddeleri emmesi ile bilinen ve kanla ilgili rahatsızlıklarda kullanılan bir tür asalak böcek

s.201a.10

- s.i 98a.6
sülüs (سُلُس): üçte bir
 s.145.1
- sün- (سُنْ): uzatmak
 s.eler 59a.(1).6
- sünbül (سُنْبُل): zambakgillerden, çiçekleri keskin kokulu, türlü renkte, çok yıllık bir bitki, sünbül soğanı
 s.45b.3, 46b.7, 75a.5, 82a.13, 97a.13, 120a.6, 144b.5, 206a.2, 210b.7
 s.den 58(b)1.10
 s.i 90a.10
- sünbül-i hindi: hint sünbülü, nardin yağı
 s.90a.10, 119b.2, 119b.5, 119b.9, 130b.8, 131a.10, 142a.7, 168b.11, 208b.8, 210a.9, 210b.3, 211b.8,
- sünbül-i mür: mür sünbülü
 s.144b.13
- sünbül-i rumi: hint sünbülü, nardin yağı
 s.119a.10
- sünbülü'l-tıb :amber çiçeği mis otu.
 nergise benzer güzel kokulu bir çiçektir
 s.205b.12, 206a.5-6
- sünger (سُونْكَر):denizden çıkarılan ve asıl nebati hayvan olan büyük hacimli, hafif cisim
 s.i 93a.10, 93b.3, 125b.2, 125b.3, 131b.3, 138a.13, 144a.10, 145a.11, 152b.7
 s.ile 123a.4
- sünjil (سُونْجِل):
 sünjilün eti:sülün eti
 s.44b.12
- sünjü (سُونْجُو): süngü
 s.5b.6
- sünjük (سُونْجُك): kemik, insan ve hayvanların çatısını oluşturan türlü şekillerdeki sert organların genel adı

s.19a.7, 21a.12, 22b.10, 23a.2, 23a.3, 23a.7,
24a.1, 24a.6, 24a.8, 25a.3, 25a.8, 26b.2, 32b.5,
121a.9, 124b.2, 124b.5

s.de 22a.4

s.den 23b.1, 123b.6, 123b.12

s.dür 23b.2, 28a.9

s.e 24a.11, 32b.6, 56a.12, 63b.10,

s.i 22a.3, 121b.12, 123a.9, 123a.13, 123b.4,
124b.3,

s.idi 21a.12

s.idür 23a.4

s.inden 22a.3, 61b.4

s.ine 24a.10, 28a.3, 32b.2,

s.ini 61b.4, 123a.13

s.ler 21a.10, 21a.11, 23a.8, 24a.12

s.lerden 21a.13

s.lere 19b.1

s.leri 23b.3, 23b.4

s.lerinün 6b.7, 21a.8

s.ün 22b.7, 22b.7, 23a.1, 23a.2, 28a.10, 63a.2,

sür- (سُور- , سُور-) : 1. bir yüzey üzerine ilaç vb.
maddeyi sürmek, ovmak, tatbik etmek

s.e 120b.12

s.eler 45b.5, 112a.4

s.se 120b.12

s.seler 120a.6

s.üp 117a.8

2. bir maddeyi bir yerde denemek, uygulamak

s.eler 75a.6, 75b.7, 87a.6, 102a.9, 76b.6, 120a.5,

s.meyeler 144a.8

sürme (سُورمه) : sürme, göze çekilen boya kıvamında madde,
siyah boya

s.70a.9, 85b.2, 89b.11, 90a.6, 119a.9, 119b.1,

120a.4, 130b.13, 153b.3, 154b.8, 167b.2, 168b.11,

204b.5, 206b.2, 209b.12, 211b.7

- s.dür 76a.3
s.ler 135b.10, 144a.6, 196b.11, 196a.12, 202a.13
s.lerde 140a.11, 196b.2
s.lere 135a.7
s.leri 135a.6
s.yi 106a.8, 119b.4, 147b.7, 202b.9
sürme çek-: gözü sürmelemek
s.eleler 19a.6
sürme-i ağber : toz sürme
s.134a.13
sürme-i aher: diğer bir sürme
s.119a.11-12
sürme-i diğer: diğer, başka sürme
s.119a.13, 119b.3, 119b.9 119b.10-11
sürme-i isfihānī: isfahan sürmesi
s.106b.12, 119a.12, 153a.7, 154a.12, 165a.3,
190a.1, 205b.1,
sürme-i ruşināy: göztaşı sürmesi
s. 105b.2, 113b.7, 140a.9, 145b.3, 147a.7, 197b.2,
199a.6
s.1 118a.10, 120b.8, 162b.12, 165b.12
sürüş- (سُرِّبْتُ): sürerek ovmak, yedirmek
s.ür 176a.2
sürmek (سُرَّكَ): sürmek, ilaç vs.yi bir satha yayarak
ovmak
s.40b.9, 97b.13, 98a.2, 99a.9
süründü (سُرُّنْدُ): sürtünme sonucu teşekkül eden ufak
zerrecik, toz vs.
s.sini 117a.8
sürüşdür- (سُرِّشْدُرْ): sürmek, ovmak, yedirmek (bkz.
sürüş)
s.eleler 86a.3, 86a.6, 97b.10
s.üp 183a.13
sürüşdürmek (سُرِّشْدُرْكَ): iyice ovarak sürmek
s.96a.7

süsen (سُوسَن): susam, susam kökü, zambak

süsen köki: susam kökü

s.46b.6, 140b.1,

s.le 44b.3

süsen köki kabı: süsen kökü kabuğu

s.139a.13

süsen yağı(n): süsen yağı

s.40b.11, 55b.10

s.la 43b.12, 92b.1

s.n+55b.2

s.nı 137a.1

süst (سُوسْت): gevşek, yumuşak, tembel, halsiz

s.66a.7, 94b.13

süst eyle+: yumuşatmak, gevşetmek

s.r 7b.5, 53b.10

süst iT-: yumuşatmak, gevşetmek (bkz. süst eyle)

s.mişdür 116.8

süst ol-: gevşemek, halizleşmek

s.r 6a.2, 26a.4, 116b.5

süst olmak: gevşemek, halsiz düşmek

s.dur 40a.3

süstlük (سُوسْتَلِك): gevşeklik, halsizlik

s.31b.10

s.l 20b.9

sütire (سُوتِر): perde, örtü, engel

s.160a.6

süz-(سُوزْ، سُوزْ): süzmek, sıvı haldeki bir maddeyi kaba

şeylerden temizlemek için işleme tabi tutmak

s.eler 37b.2, 38a.2, 38a.8, 38a.9, 38a.13, 38b.5,

38b.6, 47a.5, 48b.9, 54a.11, 54b.2, 54b.5, 55a.7,

70a.5, 86b.5, 140b.4, 148a.11, 163b.9

s.üp 138b.6

süzek (سُوزَك): süzgeç, süzmeye yarayan alet

s.25a.2

süzil-(سُوزِل): süzölmek, tortudan arınmak

s.miş 112b.6

-ş-

şadenc-i'adesi (شَادِنَجْ عَدَسِي): mercimeğe benzer bir taş çeşidi, göz ilâcı yapımında kullanılır

ş.70a.10

şadinec adesi (شَادِنَجْ عَدَسِي): bkz. şadenc-i adesi

şadenüc-'adesi (شَادِنَجْ عَدَسِي): AE

ş.97a.10, 105b.13

ş.le 106b.1

şadinec-i'adesi mağsül (شَادِنَجْ عَدَسِي): yıkanmış kantaşından yapılmış göz ilacı

ş.106b.1

şāḥ (شَاه): vücuttaki damarların dal budak şeklindeki kısımları, damar

ş.lar 27b.5, 30b.5, 30b.11, 65a.8,

ş.lara 28b.10, 28b.11, 30b.8, 31a.1, 31a.2

ş.lardan 27b.5, 31a.1

ş.lardandur 28b.10, 66b.8

ş.ları 65a.6

ş.larına 30b.6

ş.ların 30b.9, 30b.12, 30b.13, 31a.4

şahādet (شَهَادَات):

şahadet parmağı: kelime-i şahadet getirilirken kaldırılması alışılmış olan sağ eldeki baş parmanın yanındaki parmak, işaret parmağı

ş.la 103b.12

şāhid (شَاهِد):

şāhid ol+görmek, tanıklık etmek

ş.a 173a.6

şahm (شَهْم): iç yağı, iç, meyve içi

ş.inı 103a.2

şahmu'l-ef'i (شَهْمُ الْاَفْعِي): engerek yılanı yağı

ş.84a.12

şahm-ı ḥaḥzal (شَهْمُ حَنْظَل): ebucehil karpuzu içi

ş.42b.2-3, 42b.5, 43a.2,164a.2, 205a.6

ş.11a 42a.7

şahmî'l-ḥanzal (شَهْمِ الْحَنْظَلِ): (bkz. şahm-ı hanzal
s.186a.3

şahş (شَخْش): şahıs, kişi

ş. 197a.5

şā'ir (شَاعِر): şair, şiir yazan kişi

ş.2b.12, 4b.10, 5a.5

şa'ire (شَعِيرَة): arpacık, gözde kanaanında çıkan
çıbanımsı sivilce

ş.95b.12

ş.nün 90b.12, 95b.11, 96a.11

şa'ire-i taḥaccür (شَعِيرَة تَجَرُّر) donmuş, katılaşmış
arpacık

ş.i 84a.11

ş.ye 92a.11, 96a.7

şak (سَق): yarık, çatlak

şak iT-: yarmak, kesmek

ş.üp 149b.11

şakaḳ (شَقَق): gözle kulak arasındaki çukurca ve
yumuşakça yer

ş.lara 167a.3, 201a.9

ş.larına 51a.12, 59a.10, 189b.1, 191a.9, 202a.13,

ş.uḡ 24a.11, 60b.4

şakaḳ tamarları: şakaktaki damarlar

ş. 151b.9

şakāyık (شَقَايِق): gelincik

şakāyiku'n-nu'man (شَقَايِقُ النُّعْمَان): gelincik çiçeği,
kırmızı çiçekli bir ot

ş.84a.12,-13, 164b.3, 162b.5, 207a.13

şakāyık yaprağı: gelincik yaprağı

ş.120b.6

şakīka (شَقِيْقَة): 1. yarım baş ağrısı

ş.33b.5, 60b.2, 60b.13

ş.nuḡ 60b.8

2. yarık, yara; ortasından yarık şey

ş.dan 172a.6

ş.larında 46a.3

ş.ların 24a.7

ş.sını 24a.9

şalgam (شَلْجَم): şalgam, turpgillerden, etli, yumr köklü bir bitki

ş. un 204a.2

şam (شَام): şam ağacı: şam ağacı

şam ağacı: şam ağacı

ş.164a.4

şarāb (شَرَاب): herhangi bir bitki suyu, tohum suyu veya meyve suyuna bal veya şeker katılıp yapılan içecek; alkollü içki, şarap

ş.5b.11, 58a.13, 59a(1).3, 69b.6, 84b.3, 89b.1, 89b.7, 96a.9, 134b.10, 137a.7, 137a.10, 137b.1, 168b.4, 203b.4

ş.a 152b.9

ş.dan 57b.11, 129a.10

ş.1 57b.5, 59a.(1).9, 71b.2, 209b.6

ş.1la 125b.2, 125b.3, 152b.8, 168b.5, 171a.13

ş.lardan 58a.9

ş.ları 129b.7

ş.ları 129b.7

ş.ın 58b.1, 58b.2, 58b.(1).11,

şarāb iT-: şarap yapmak, şarap vermek

ş.55b.10

benefşe şarābı(n): menekşe çiçeği şerbeti

ş.1la 36a.10, 60a.9

ş.(n)+Ø 129b.6

elma şarābı(n): elma şarabı

ş.58a.7

enār şarābı(n): nar şarabı

ş.n+Ø 129b.6

- ş.la 39b.5, 191a.6
 ş.n1 188a.8
 eski şarāb: eski, bekletilmiş, yıllanmış şarap
 ş.1la 44a.7, 50a.1, 55a.10, 55b.2, 111b.5, 125b.1,
 142b.7, 143a.4, 210b.5, 211b.1
 eski üzüm şarābı: bekletilmiş, eski üzüm şarabı
 ş.la 103b.2
 erük şarābı: erik şarabı
 ş.1la 36a.5, 36a.11
 haşhaş şarābı: haşhaş şarabı
 ş.la 129b.7
 issi şarāb: sıcak şarap
 ş.1la 107a.13
 k̄abız şarāb: koyu, katı şarap
 ş.1la 123a.11
 k̄oruk şarābı: koruk üzümü şarabı
 ş.1la 36a.9
 limon şarābı: limon şarabı
 ş.la 39b.5, 191a.6
 mersin şarābı(n): mersin ağacı meyvesinden yapılan şarap
 ş.n+Ø 59a(1).12
 müselles şarāb: üç kere tasfiye edilerek süzölmüş bir
 cins şarap
 ş.1la 44a.11
 nilüfer şarābı(n): nilüfer çiçeği şarabı
 ş.129b.6
 üzüm şarābı: üzüm şarabı
 ş.la 152b.5, 152b.6, 171a.10
 ş.n+Ø198b.12
 ş.na 41a.7
 ş.n1 120a.2, 122b.1, 200a.3
 ş.nuğ 58a.9, 84b.3
 züfā şarābı(n): züfa otu şerbeti, çördük otu şerbeti
 ş.n+Ø 198b.11
 şarāb-ı benefşe: menekşe çiçeği şarabı

- ş.yile 36a.4
 şarāb-ı efsentin: pelin, aprı yavşanı bitkisi şarabı
 ş.59a(1).3, 59a.(1).4
 şarāb-ı haşhaş: haşhaş şarabı
 ş.51a.5-6
 şarāb-ı sünbül: sünbül şarabı
 ş.50b.5
 şa'ri'z-zāyid (شَعْر الزَّأَيِد): artık kıl bitmek, kirpigin yanında olur (bkz. şa'ru'z-zayid)
 ş.80b.4
 şa'ru'z-zāyid (شَعْر الزَّأَيِد): artık kil bitmek (bkz. şa'ri'z-zayid)
 ş.96b.1
 ş.ün 90b.13, 96a.13 :
 şart (شَرَط): 1. bir şeyi olması için gereken şey
 ş.ları 72a.7
 2. şart, kural
 ş.1 148b.4
 ş.11a 98b.7
 şāyed (شَأَيْد): eger, ola ki
 ş.16b.3
 şāyeste (شَأَيْسْتَه):
 şāyeste-i maḥall-i teffekür (شَأَيْسْتَه مَحَل تَفَكُّر):
 düşünenin, aklın durduğu, bulunduğu uygun yer
 ş.dür 29b.13
 şāzenec (شَاذَنْج): oldukça kolay kırılan siyahımsı
 kırmızı renkli birtaş, ilaç yapımında da kullanılır
 ş.142b.5, 175b.3
 ş.i 174b.11
 şāzenec-i 'adesi (شَاذَنْجِ اِدْسِي): bkz. şāzenc
 ş.84a.5, 164a.9, 209b.9, 211a.8, 211a.11
 şāzenc-i hindi (شَاذَنْجِ هِنْدِي): bkz. şāzenec
 ş.103a.12
 şāzenec-i 'adesi-maḡsūl (شَاذَنْجِ اِدْسِي مَغْسُول):

bkz.şadenc-i mağsul) yıkanmış şazenec

ş.142a.4, 207a.1

şāzenec-i hindi (شَادَنْجِ هِنْدِي): bkz. sadec-i magsul

ş.206b.3

şāzenec-i şabr: (شَادَنْجِ صَبْر):bkz. şazenec

ş.148b.2

şāzenic (شَاذَنْجِ): şazec

ş.110b.10, 110b.11, 204b.2

şāzenic-'adesi (شَادَنْجِ عَدْسِي): bkz. şazec-i adesi

ş.85b.2, 90a.10, 108a.9, 112b.5, 134b.7, 150b.6,

153a.4, 156a.7, 167b.3, 169b.6, 190a.1, 204b.5,

205b.10-11, 206a.11, 206a.1

ş.ye 148a.9

şāzenic-i hindi (شَادَنْجِ هِنْدِي):(bkz. şazec-i hindi

ş.106b.12, 142b.3, 204b.5, 206a.3

şāzenic-mağsul (شَادَنْجِ مَغْسُول): bkz. magsul

ş.111b.2, 138b.8, 170a.1, 174b.10, 175a.7, 205b.8-9

şeb (شَب): şap, antiseptik bir madde olup alüminyum ve potasyum sulfattan mürekkep tadı buruk, suda erir bir cisim

ş.92a.13, 111b.6, 122b.12, 125a.13

ş.i 125b.3, 152b.9,

şeb-i yemāni (شَبِ يَمَانِي): yemen şabı

ş.84b.2, 118a.6, 118a.7

şeb-i yemeni (شَبِ يَمَانِي): yemen şabı

ş.55b.3, 211a.8

şebeke (شَبَكَة): ağ şeklinde olan dokular

ş.64b.13

şebekiyye (شَبَكِيَّة): ağsı, ağımsı, tabaka, gözün beşinci tabakası

ş.62a.7, 63b.13, 64b.11, 65a.5

ş.de 62b.13, 63a.1

ş.ye 62a.11, 64b.13

şeb-körlik (شَبَكُورَلِك): gece körlüğü

ş.198b.7

- ş.i 78b.6, 82b.6
 ş.ün 191b.3, 198a.5 198b.5
 şebut (شَبُوت): sırtlan, yırtıcı leş yiyen hayvan
 ş.185b.4
 şebūt ödi: sırtlan ödü
 şefeteyn (شَفْتَيْن): bir kuş adı
 ş.138a.6
 şeffāf (شَفَّاف): saydam içinden bakışın ve ışığın
 geçmesine mni olmayan cisim
 ş.65b.4, 66b.2, 68b.6, 89a.11
 ş.dur 63a.8, 66b.1
 seftalū (شَفْتَالُ):
 seftalū yaprağı(n): seftali yaprağı
 ş.n+ø 57a.6
 şehd (شَهْد): bal, gömeç, balı
 ş.115a.1
 şehdī (شَهْدِي): bala ait, bala benzer
 ş.dür 115a.4
 şehir (شَهْر): şehir, belde, el
 ş.lerde 135b.7
 şehlä (شَهْلَا):
 şehlä göz: ela, koyu mavi göz
 ş.68b.2
 şehmi (شَهْمِي): iç yağına benzer yumuşak madde
 ş.115a.6, 115a.4
 ş.dür, 115a.4
 şehristān (شَهْرِسْتَان): büyük şehir
 ş.5b.2
 şehvet (شَهْوَت): cinsi istek, arzu
 ş.18b.3, 18b.8
 şek (شَك): şüphe, zan, tereddüt
 ş.161a.8, 179a.8, 180a.1
 şeker (شَكْر): şeker, şeker kamışı, pancar gibi
 bitkilerden elde edilen, suda eriyen,
 tatlı maddelerin genel adı

ş.35a.6, 37b.3, 38b.1, 38b.1, 38b.5, 47b.9, 89b.13,
101b.13, 105a.8, 107b.13, 206b.12,
ş.i 45a.2, 101b.11, 162b.7
ş.ile 35a.7, 35b.9, 36a.9, 37b.10, 38b.3, 50b.7,
58a.11, 105b.4, 113b.7, 129a.9

ağ şeker: beyaz şeker, sade şeker

ş.90a.9

şeker kamışı: sıcak iklimlerde yetişen, şeker elde
edilen uzunca bitki

ş.46a.5, 129a.12

nebat şeker: ham şeker

ş.163a.9, 207b.5, 207b.8, 207b.11

şeker-i hicāzī (شکر حجازی): Hicaz şeker

ş.163b.6

şeker-i tabarzed (شکر طبرزد): nebat şeker, ham şeker

ş.102a.13, 154b.3, 208b.1

şekk (شك): şüphe, zan, tereddüt

ş.15a.13

şekker (شکر): şeker (bkz. şeker)

ş.36b.2

ş.e 37b.2

şekker-i tabarzed (شکر طبرزد): (bkz.
şeker-i tabarzed)

ş.37b.6

şekil (شکل): şekil, biçim, resim

ş.63b.6, 68b.3

ş.e 22a.8

ş.de 12a.13, 13a.1, 21b.3

ş.i 21b.7, 22a.9, 22b.3, 23a.2, 23a.4, 29b.9,
31a.2, 64a.5, 95b.12, 167b.13

ş.inde 31b.3, 32a.12, 99b.11, 110b.4, 175a.2,
192b.13, 193a.9

ş.dedür 30b.12, 31a.6

ş.inden 183a.11

ş.ini 26a.8, 173a.4

- ş.inünj 31b.3, 68b.3
 ş.ler 22a.10
 ş.leri 22a.12
- şem' (شَمْعٌ): balmumu, mum
 ş.84a.11
- şenber (شَنْبَرٌ): (bkz. hiyar-şenber)
 ş.38a.11, 38b.6
- şenc (شَنْجٌ): eşek marulu denen bir tür ot
 göyünmüş şenc: kavrulmuş şenc
 ş.102a.13
- şenc-i muhriq (شَنْجٌ مُحْرِقٌ): yakıcı şenc
 ş.211b.4-5
- şenc-i perverde: ıslah edilmiş şenc
 ş.147b.7
- şer (شَرٌّ): kötülük, zarar
 ş.24b.8
- şerāyin (شَرَايِنٌ): atardamarlar
 ş.28b.3
 ş.dür 63b.5
- şerbet (شَرْبَتٌ): meyve ot veya tohum suyuna şeker ya
 da bal katılarak yapılan içecek
 ş.40a.12
 ş.e 14b.2, 38b.12
 ş.dür 42b.4, 42b.7, 46b.5, 105a.11
 ş.i 42b.1, 42b.13, 48a.9, 185a.1, 185a.4, 185a.7
 ş.ler 71a.3, 165b.3
- şerbet-i ayāric, feykarā : ayaric şerbeti
 (bkz. ayaric-feykara)
 ş.184b.5
- şerbet-i şarab-ı efsetin : Efsentin
 şarabı (bkz. efsentin)
 ş.36b.1
- şeref (شَرَفٌ): yükseklik, ululuk
 ş.i 3a.6
- şerh (شَرْحٌ): açma, açılma, açıklama

- ş.i 30b.7
şerha (شَرْح):
şerha iT-: keserek açmak, parçalamak, dilmek
ş.üp 199a.4
- şerîf (شَرِيف): şerefli, ulu, kutsal
ş.3.5, 3.12, 21b.2
- şetre (شَتْر): göz kapağı kısılması, kapakların
birbirine kavuşamaması, tavşan uykusu
hali
ş.94b.2
ş.nüh 90b.11, 94b.1
- şevkerân (شَوَكَرَان): baldıran otu, su
ş.84a.9
- şevnîz (شَوْنِيز): çörek otu
ş.84a.10
- şeyh (شَيْخ): üstad, önder
şeyh ebu ali sinâ: 11.y.y.da yaşamış islam
dünyasının en büyük tıp alimi ve filozofu
ş.22b.13
- şeyh ebu 'ali: (bkz. şeyh ebi 'ali sina)
ş.101a.4
- Şeyh İbn-i Sina (bkz. şeyh ebu 'ali sina)
ş.16b.6
- şırâ (شِرَا): göz kapagında meydana gelen bir
hastalık
ş.91a.13, 112a.8, 112a.9
- şifa (شِفَا): hastalıktan kurtulma, iyileşme
ş.3b.7, 3b.11
ş.dur 4a.7, 4a.8
- şifâ ol-: iyi gelmek faydası olmak
ş.a 41b.4, 56b.7, 92b.10, 93b.3, 109b.7, 112a.7,
114b.11
- şiken (شِكْر): büklüm, kıvrım
ş.170b.13
ş.ler 30a.9

şikence (شِكْنَه): işkence, eziyet
ş.de 99b.7

şikem (شِكَم): karın
ş.20a.1

şikeste (شِكْسَتْه): kırk

şikeste ol-: kırılmak, azalmak

ş.up 27a.3

2. üzölmek

ş.up 27a.6

şimālī (شِمَالِي): kuzey, kuzeye ait
ş.187a.1, 203b.6

şimdiki (شِمْدِكِي): şu andaki
ş.6a.3

şir (شِعْر): şiir, manzume
ş.4b.10, 5a.5, 16b.6

şirhışt (شِيرْحِشْت, شِيرْحِشْت): kudret helvasının bir türü terengübinden ayrı, çavşir otu, dışbudak ağacı vb. bitki veya ağaçtan elde edilen koyu ve tatlı zank türü bir madde

ş.38a.3, 38a.4

ş.ile 36a.6, 38b.3, 129a.9

şirnāk (شِيرْنَاق): göz kapagının ucunda çıkan arpacık

ş.103b.10, 103b.13, 104a.8

ş.dan 104a.11

ş.1 104a.10, 104a.12, 136b.1

ş.uñ 91a.4, 103b.9

şirnāk-ı 'azīm (شِيرْنَاقِ عَظِيمِ): büyük arpacık

ş.104a.13

şirūgan (شِيرُوغان): susam yağı

ş.55b.11, 145b.1

ş.11a 44b.10

şiryan (شِيرْيَان): atar damar

ş.19a.11, 62b.12 71b.8, 72a.5

ş.lar 67b.13

şir-zec (شِير زَج): yarasa kuşunun südü

ş.163b.1

şiş (شَيْش): şiş, vücudun bir yerinde husule gelen yumru, kabartı

ş.70b.9, 100b.9, 101a.3, 110b.1, 126a.10, 131a.5, 137b.13, 138a.2, 150a.3, 150a.3, 171a.3,

ş.dür 92b.12, 100b.6, 110a.4, 121a.1, 150a.6, 166b.7

ş.i 55a.1, 71b.5, 121b.10, 121b.11, 123a.10, 127a.8, 134a.8, 136a.8, 138a.4, 143b.9

ş.idür 126a.9

ş.inde 75b.4

ş.inden 127a.9

ş.ine 81a.13, 142a.11

ş.ini 131a.5

ş.ler 69a.5, 114a.7, 143b.1, 144a.5, 171b.2

ş.lerdür 110a.6, 114a.2

ş.lere 79b.8, 80a.6, 80a.10, 83a.4

ş.leri 7b.5, 76b.10, 79b.9, 81b.8, 84a.1, 84a.8, 84b.2, 112b.10

ş.lerini 210a.2

ş.lerün 150a.10

ş.meye 141b.3

ş.nün 70b.10, 100b.10, 101a.6, 126b.3, 128a.8, 150a.7

ş.inün 150b.11

şiş ol-: şiş meydana gelmek

ş.acağ 70b.9

ş.ur 115b.5

şiş olmak: şiş peyda olmak, şiş çıkmak

ş.54a.4

ş.dur 126b.2

şiş-(- شَيْش): şişmek, herhangi bir organda hastalıktan dolayı şiş meydana gelmek

ş.düğine 116b.13

- ş.e 143b.3
 ş.er 13b.12, 100b.12, 113b.9, 128a.8, 143a.11,
 143a.12, 172b.9
 şişe (شيشة): sıvıların içine konduğu camdan yapılmış
 dar ağızlı uzun kap
 ş.45b.6
 ş.ye 38b.10, 105a.7, 206b.9
 ş.yi 45b.7
 şişeci (شيشيكي): şişe yapan
 ş.ler 86a.2
 şişmeklik (شيشكلاك): şişme, şişkinlik hali
 ş.143b.11
 şiyāf (شياف): göz damlası
 ş.97b.3, 107b.1, 129b.10, 185a.11, 204a.7, 209a.1,
 211b.2, 211b.10
 ş.da 86b.8
 ş.ı 103b.4, 107a.10, 130b.1, 131b.1
 ş.ında 87b.3
 ş.lar 94a.11, 131a.4, 140a.10
 ş.larda 86b.9, 140a.12
 ş.lardan 105b.13, 141b.7, 159b.5
 ş.ları 88a.12, 103b.3, 141b.11, 205a.2
 ş.larıla 141b.10, 145a.9-10
 ş.larını 81a.1
 ş.larun 130a.8-9
 şiyāf çekmek: göz damlası çekmek
 ş.i 94a.12
 şiyāf iT-: göz damlası yapmak
 ş.eleler 36b.5, 103b.2
 şiyāf ol-: göz damlası haline gelmek
 ş.acakdur 88a.8
 ş.duğu 88a.10
 şiyāflar eyle-: göz damlaları haline getirmek
 ş.seler 133b.12
 ş.yeler 173b.5, 211b.6

şiyāflar iT-: bkz. şiyāflar eyle

ş.e.eler 97b.3, 97b.7, 98a.4, 106b.4, 106b.7, 106b.9,
107a.9, 107a.13, 107b.4, 110b.9, 111b.5, 125b.,
130b.6, 130b.10, 131a.3, 131a.9, 132b.5, 138b.13,
139a.6, 139a.8, 142b.7, 144b.11, 142b.12, 143a.4,
144b.6, 145a.2, 147a.11, 148a.12, 148b.3, 154b.1,
154b.7, 154b.10, 155a.2, 159a.8, 163b.13, 164b.5,
168b.1, 168b.12, 171b.8, 171b.12, 172a.1,
185a.13, 186a.4, 190b.7, 204a.110, 208a.13,
209a.3, 209a.11, 209b.7, 209b.11, 211a.1, 210a.6,
210a.11, 210b.6, 210b.9, 210b.12, 211a.2, 211a.6,
211a.10, 211b.1, 211b.10, 212a.1, 212a.5

ş.üp 131a.13, 185b.13

şiyāf-1 abar (شِيَاْفِ اَبَار): ıslah edici göz damlası

ş.154a.10-11, 159a.12-13, 174b.10, 175a.4,

ş.dur 162a.6

ş.ıla 139a.2

şiyāf-1 afyon (شِيَاْفِ اَفْيُون): afyondan yapılmış göz damlası

ş.190b.8

şiyāf-1 ahar (شِيَاْفِ اَحْر): başka bir göz damlası

ş.211b.6

şiyāf-1 ahmer (شِيَاْفِ اَحْمَر): kırmızı göz damlası

ş.103b.4

ş.ile 102b.7, 108a.6, 108a.11

şiyāf-1 ahmer-i had(d): (شِيَاْفِ اَحْمَرِ حَاد): keskin kırmızı göz damlası

ş.106a.13, 145b.3

ş.e 106a.2

ş.ile 105a.13, 105b.11

şiyāf-1 ahmer-i leyin (شِيَاْفِ اَحْمَرِ لَيْيِن): hafif kırmızı göz damlası göz

ş.71b.4, 103a.9-10, 108b.8, 109b.6, 110a.2,

110a.10, 113a.6-7, 134a.11, 134a.12-13, 134b.8,

136b.8-9, 139a.12, 144a.8, 145b.3, 150b.3,

159b.4, 161b.11, 165b.6, 168b.2

ş.den 159b.4

ş.ile 105b.3, 106a.1

şiyāf-ı aḥzār (شِيَاْفِ اَحْضَرٌ):yeşil göz damlası

ş.97a.5, 105b.1, 106b.5, 140a.9-10, 147b.4, 150a.1,
155b.5, 159b.5-6, 163a.2, 211a.3,

ş.11a 95b.1, 105b.12, 108a.6, 108a.12, 108b.1,

şiyāf-ı 'anber (شِيَاْفِ اَنْبَرٌ):anber göz damlası

ş.210b.6, 210b.9

şiyāf-ı aṣfar-ı rakīḳ (شِيَاْفِ اصْفَرٌ رَاقِيقٌ):hafif ince
sarı göz damlası

ş.208b.11

şiyāf-ı biryūma (شِيَاْفِ بَرِيوْمَا):?

ş.130b.2

şiyāf-ı dīde (شِيَاْفِ دِيْدِه):gözün damlası

ş.97a.5, 103a.10, 11b.1, 113b.3

şiyāf-ı dinār (شِيَاْفِ دِيْنَارٌ):?

ş.140a.10

şiyāf-ı dīzēc (شِيَاْفِ دِيْزَج):?

ş.150a.1

şiyāf-ı ebyāz (شِيَاْفِ اَبْيَاضٌ):beyaz göz damlası

ş.86b.6, 101a.12, 132,2-3, 133b.8, 148a.8, 150a.13,
154a.11, 158a.9, 158b.4, 159a.4, 161b.8,-9,
168a.10,

ş.1 106a.9, 158b.5

ş.11a 139a.2

şiyāf-ı ebyāz-ı gūndūri (شِيَاْفِ اَبْيَاضٌ كُنْدُرِي):beyaz
gündürden yapılan göz damlası

ş.154b.12, 159a.9, 159a.11, 161b.10, 168a.11

şiyāf-ı esved (شِيَاْفِ اَسْوَدٌ):siyah göz damlası

ş.111b.7, 147a.9, 209b.11

şiyāf-ı ḥalūḳī (شِيَاْفِ حَالُوْقِي): tabii göz
damlası

ş.111b.7

şiyāfu'l-ḥuble (شِيَاْفِ الْحُبْلَةِ):taze üzüm

çubuğundan elde edilen göz damlası

ş.209a.3

şiyāf-ı ıştāftıyān (شِيَاْفُ اِشْتَفْتِيَان) :?

ş.209b.2

şiyāfu'l-kalkatar (شِيَاْفُ الْقَلْقَطَا) :kalkatardan yapılan göz damlası bkz.kalkatar

ş.211a.10

şiyāfu'l-kākīyās (شِيَاْفُ الْقَاكِيَاَس) :?

ş.210a.11

şiyāf-ı mamīšā (شِيَاْفُ مَا مِيشَا) :mamişadan yapılan göz damlası (bkz. mamisa)

ş.39a.2-3, 90a.11, 92b.6, 96a.4, 101a.13, 102a.4, 102a.6 102b.3, 104b.3, 110a.1, 119a.5, 123a.6, 125a.13, 130b.4, 136a.11, 144b.10, 148b.2, 152b.3, 167b.4, 171a.8, 190b.9, 207a.3, 208a.7, 208a.10-11, 209b.5

ş.y1 114b.10

şiyāf-ı māni' (شِيَاْفُ مَا نِيْع) :göz yaşını kesen göz damlası

ş.210b.12

şiyāf-ı merāret (شِيَاْفُ مَرَارَت) :acı meraret otundan yapılan göz damlası

ş.165b.12, 171b.5, 172a.7-8186a.1, 199a.6-7

şiyāf-ı mu'aşşer (شِيَاْفُ مُحَشَّر) :?

ş.210a.1

şiyāf-ı mücerreb (شِيَاْفُ مُجْرَب) :denenmiş, bilinen göz damlası

ş.211b.10

şiyāf-ı münevvim (شِيَاْفُ مُنَوِّم) : uyku veren göz damlası

ş.211b.10

şiyāf-ı nāfi' (شِيَاْفُ نَاْفِح) :faydalı göz damlası

ş.212a.3

şiyāfu'r-rasūht (شِيَاْفُ الرَّاسُوْحَت) :?

ş.212a.6

şiyāfi'r-rīzeḡ (شِيَاْفِ رِيْزِخْ) :?

ş.208b.6

şiyāf-ı ruşināy (شِيَاْفِ رُوْ شِنَايْ) :cilalı göz damlası

ş.106b.6

şiyāf-ı sumāk (شِيَاْفِ سُمَاكْ) :sumakdan yapılan göz damlası

ş.197a.6

şiyāf-ı sünbül (شِيَاْفِ سُنْبُلْ) :sünbülde yapılan göz damlası

ş.210a.6

şiyāf-ı tarḡamadikān (شِيَاْفِ طَرْخَاطِيْقَانْ) :?

ş.111a.13, 111b.1, 209b.7

şiyāf-ı vaḡt (شِيَاْفِ وَاقْتْ) :göz damlası vakti

ş.94a.13

şiyāf-ı za'ferān (شِيَاْفِ زَعْفَرَانْ) :sarandan yapılan göz damlası

ş.173b.3

şiyāf-ı zire (شِيَاْفِ زِيْرَهْ) : kimyondan yapılan göz damlası

ş.120a.7

şol (شَوْلْ) : şu, o (işaret sıfatı)

ş.2b.5, 3a.5, 4a.8, 4a.13, 4b.6, 5a.9, 5b.13, 6a.8, 7a.9, 7a.12, 7b.3, 7b.7, 7b.12, 8a.1, 8a.7, 8a.12, 8b.2, 8b.5, 8b.7, 8b.8, 8b.11, 9a.1, 9a.5, 9a.7, 9a.13, 9b.4, 9b.8, 9b.10, 9b.11, 10a.1, 10a.3, 10a.6, 10a.12, 10b.3, 10b.5, 10b.9, 11a.2, 11a.8, 11a.10, 11b.11, 13a.3, 14a.1, 14a.11, 14b.3, 15a.2, 15b.13, 16a.12, 18a.6, 19a.3, 20b.13, 22a.11, 22a.13, 22a.13, 23a.13, 23b.1, 24a.1, 29a.3, 29b.2, 29b.4, 30a.7, 32a.3, 34b.9, 35a.3,, 35a.13, 36a.6, 39a.9, 39a.10, 40b.10, 43a.4, 44b.4, 45b.1, 45b.10, 45b.11, 46a.4, 46b.1, 47a.2, 49a.8, 49b.7, 50b.2, 51a.7, 51a.10, 51b.8, 52a.3, 52a.12, 52b.2, 52b.13, 53b.4, 54a.3, 56b.6,

58b.(1).10, 59a.(1).2, 60a.12, 60b.10, 60b.12, 61a.2, 63a.7, 64a.11, 65a.3, 65a.4, 65a.6, 65b.9, 66b.4, 67a.6, 68b.8, 70a.3, 70a.4, 70a.6, 70a.8, 71b.12, 71b.13, 72a.3, 73b.9, 73b.11, 74a.1, 74a.3, 74b.6, 74b.10, 75b.9, 77a.8, 83b.12, 85b.8, 86a.10, 86b.3, 88a.1, 88a.7, 88b.1, 88b.8, 88b.13, 89a.2, 89a.3, 89a.5, 89a.7, 89b.1, 89b.8, 93a.4, 93b.5, 94a.4, 94a.5, 94a.11, 95a.12, 97b.11, 99a.10, 100b.12, 101a.6, 101a.8, 102a.10, 102b.9, 104a.6, 104a.8, 104b.6, 105b.5, 107a.8, 108a.10, 108b.1, 108b.5, 109a.4, 109a.6, 109a.7, 109a.9, 109b.10, 116a.11, 116a.13, 120a.1, 120b.11, 121a.7, 123a.9, 123b.4, 123b.12, 124a.5, 124b.3, 125a.2, 125a.8, 127bb.1, 127b.12, 128b.1, 128b.2, 129a.2, 129b.11, 130a.5, 131b.1, 131b.9, 132b.7, 133a.5, 133a.8, 133b.2, 134a.3, 134a.8, 134b.1, 134b.11, 134b.13, 135a.6, 135a.10, 136a.5, 137a.9, 137a.10, 137a.13, 138a.6, 138a.7, 139a.1, 139b.8, 140a.5, 140a.7, 140b.6, 141a.2, 141a.13, 143b.1, 143b.12, 143b.13, 145b.5, 145b.1, 146b.8, 147a.8, 148a.12, 148b.3, 149a.4, 150a.9, 150b.10, 151a.1, 151b.3, 151b.5, 152a.4, 154a.6, 155b.13, 156a.3, 157b.2, 159b.8, 160a.10, 160a.10, 160b.4, 161a.1, 161a.6, 161a.8, 162b.10, 165a.2, 167a.1, 167a.11, 167a.13, 167b.9, 169a.2, 162a.11, 170b.10, 172a.4, 172a.11, 174b.2, 177b.9, 178b.11, 179b.3, 180b.5, 180b.13, 181a.9, 182b.12, 185b.12, 187b.5, 189a.11, 190a.12, 191a.6, 191a.10, 192a.3, 192a.6, 192b.3, 193a.4, 193a.5, 193a.9, 200a.13, 200b.4, 202a.5, 202b.6, 203a.10, 203a.13, 208a.12, 209a.3, 209a.7,

şorba (شوربا): çorba, sıcak sulu yiyecek

Ş.sın 49b.10

kabak şorbası(n): kabak çorbası

ş.49b.11

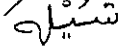
kuzu eti şorbası: kuzu eti ile yapılan çorba

ş.197b.9

semiz tavuk şorbası(n): taze, piliç çorbası

ş.49b.6

ş.nı 52a.2

şöyle (): şu şekilde, şunun gibi, böyle ile öyle arasındaki hal

ş.2a.7, 2a.10, 5b.10, 5b.12, 6a.9, 8a.5, 9a.2,
 12a.1, 12b.2, 16a.1, 16a.6, 17b.13, 18a.2,
 18a.8, 18b.8, 19a.7, 19b.4, 21b.2, 21b.10,
 24b.11, 25a.13, 25b.2, 26a.4, 26a.7, 28a.12,
 29a.12, 30a.12, 30b.1, 31b.1, 34b.13, 36b.1,
 36b.9, 37a.6, 37a.13, 39b.8, 41a.11, 42a.8,
 43a.3, 44a.7, 45a.11, 45b.4, 49a.12, 49a.13,
 53b.12, 55a.11, 57a.13, 58b.13, 59a.7, 60a.4,
 60b.3, 61b.10, 62b.5, 63a.10, 64a.3, 64b.3,
 64b.11, 66a.12, 69b.12, 72a.6, 73b.3, 85a.12,
 85b.3, 86a.4, 86a.7, 86a.9, 86b.12, 87a.9,
 87b.8, 88b.7, 88b.9, 89a.8, 90a.13, 93a.13,
 93b.10, 94a.2, 94a.8, 94b.2, 94b.10, 98b.3,
 98b.11, 98b.13, 99b.6, 99b.9, 100a.12, 102b.13,
 103a.4, 104b.11, 105b.11, 106a.2, 106a.4,
 108a.7, 108b.4, 109a.10, 110b.6, 111a.1, 111a.5,
 111a.11,, 111b.4, 115a.5, 115a.11, 115b.11,
 116a.4, 116a.4, 116b.7, 116b.12, 119b.13,
 121a.13, 123b.8, 124a.3, 124a.9, 124b.2, 128a.8,
 128b.13, 131b.10, 132a.8, 132b.9, 139a.6,
 140a.1, 140b.10, 140b.11, 141b.2, 143a.13,
 144b.2, 147a.7, 148b.5, 148b.9, 150b.4, 151b.1,
 152a.6, 152b.7, 153a.13, 153b.8, 155b.1,
 162b.8, 164b.2, 164b.12, 169b.2, 172b.3, 172b.8,
 174b.5, 175a.2, 176b.13, 177b.2, 177b.6, 177b.7,
 178a.2, 179a.13, 187a.5, 187a.13, 187b.2, 189b.7,

189b.12, 191a.4, 192a.10, 195a.5, 195b.5,
198b.2, 202b.5, 203a.8, 209a.11,
ş.dür 3b.6, 4b.6, 12b.7, 14b.9, 15a.7, 17a.8,
24a.3, 26b.2, 41b.11, 48b.2, 60b.2, 64b.11,
70b.8, 73a.7, 86a.1, 98a.11, 98b.9, 100b.5,
115a.6, 115a.12, 128b.5, 128b.11, 133b.5, 146a.7,
160b.8, 165b.10, 166a.9, 174a.6, 177a.1, 179a.10,
180a.3, 180b.9, 192b.10

şu(n)+ (شُوْ) : şu, işaret zamiri

ş.183b.2

ş.na 12a.10, 13b.1, 13b.5, 117a.3

ş.da 106a.6

ş.dan 2a.5, 72a.4, 137a.4, 159a.12, 159b.3, 162b.1,
174b.7, 183a.1

ş.dan 183a.1

ş.lar 6b.10, 11b.10, 11b.11, 12a.2, 12a.3, 44a.12,

ş.uñ 21a.3, 36b.9, 45a.6, 53a.10, 56a.3, 73a.9,
103a.7, 138b.3, 158b.3, 161b.9, 203a.1

şuğl (شُغْل) : iş, uğraşacak, meşgul olacak şey;
dert, gaile

ş.11a 17b.3

şu'le (شُعْلَه) : ışık, alev, ateş

ş.si 181a.8

ş.sinden 64b.2

ş.sini 183b.7

şu'lelü (شُعْلَه لُ) : ışıklı, parlak

ş.203b.9

şum (شُوم) :

şum-şadem: ayağı uğursuz

ş.5a.12

şumüm (شُومُ) : hoş kokulu, güzel koku neşreden

ş.larılı 69b.9

şūr (شُور) : tuzlu, kekremsi

ş.45a.8, 105a.1, 109a.2, 129a.10, 145b.7, 172a.9,
203b.3

şuride (شُرَيْدَةٌ): karışık, perişn
 ş.56b.6

şübhe (شُبْهَةٌ): şüphe, kuşku
 ş.1er 4a.9

şükā-'ah (شُكَا'َاهُ): Farsça'da Yad-averd ve tabiblerce
 şevket tabir edilen dikenlik,
 karulgan tikesi, kalkan dikenini

ş.46b.8
 şükür (شُكْرٌ):

şükr eylemek: şükr etmek, teşekkür etmek,

ş.1b.2

şükr-i bi-ḥad (شُكْرٌ بِيْ حُدٍّ): sonsuz şükretmek

ş.1b.1

-T-

tā (تَا): kadar, incaya kadar, o zaman

t.2b.4, 15b.13, 22b.5, 30a.7, 31a.7, 45a.13,
65b.10, 88b.7, 94a.5, 120a.3, 124b.5, 149a.9,
175a.3

tā kim: tā ki, -ması için, diye

t.18b.7, 22a.2, 24b.13, 28a.10, 28b.11, 39b.11,
66a.6, 86b.13, 93a.10, 99a.3, 100a.2, 102b.7,
106a.1, 116a.10, 132b.8, 139b.5, 141a.1, 141b.4,
150a.1, 155a.11, 156a.5, 156a.9, 168a.9, 188a.8,
202b.7, 202b.8

ta'ālā (تَعَالَى): "namı büyük" mealinde olup, Cenab-ı
Hakk'ın (c.c) kudsiyet ve büyüklüğü
için hürmeten söylenir

t.21a.6

t.nun 21a.2

ta'alluḡ (تَعَلَّقَ): iliṡiḡi, ilgisi olma

t.194b.12

t.1 28b.3, 61a.6, 67b.12

ta'allül (تَعَلَّلَ):

ta'allül iT-: ağır davranma, bekleme

t.eler 149b.13

ta'am (طَعَام): yemek, aṡ

ṡ.16b.2, 16b.5, 16b.9, 17a.3, 33b.11, 39a.1,2
45a.3, 48b.2, 52a.8,58a.13, 58b(1).2, 69b.6,
71b.2, 79b.4, 89b.1, 89b.7, 109b.9, 167a.5,
182a.10, 184a.13, 188a.6, 197b.2, 198b.10,
203a.13, 203b.1, 203b.2

ṡ.a 16b.13

ṡ.dan 16b.13, 39a.13, 46a.5, 58b.51).2, 182a.8,
198b.10

ṡ.1 17a.2, 50a.8, 59a(1).9, 78a.10

ṡ.lar 16b.11, 48b.1, 51a.1, 108a.12, 110a.6,
117b.1, 171a.3, 197b.9

ṡ.lardan 47b.13, 53b.1, 109a.13, 110b.13, 120b.5,

129a.10, 145b.1, 145b.10, 146b.8, 146b.10,
165b.13, 177b.9, 199b.7, 203b.2

t.ları 115a.8

ṭab' (طَبْع)

nazük ṭab': nazik tabiatlı, iyi huylu

t'.5a.8,

ṭabaka (طَبَقَة): kat, katman, tabaka; sıralı olarak üst
üste gelen nesne

ṭ.61b.11, 61b.13, 62a.9, 62a.13, 63a.12, 63b.13,
64b.5, 64b.11, 64b.13, 65a.5, 65a.10, 65a.11,
66a.13, 66b.1, 66b.6, 67b.4, 159b.13, 166a.4,
176a.12,

ṭ.dan 61b.8, 64b.7

ṭ.dur 18a.2, 61b.13, 64b.5, 66a.13, 66b.6

ṭ.lar 62b.2, 65b.6, 66b.11, 87b.10, 128a.3

ṭ.lara 64b.5, 98b.4

ṭ.larda 62a.13, 63b.12

ṭ.lardan 128a.6

ṭ.ları 75b.10

ṭ.ların 182a.13

ṭ.larına 67a.4, 170b.5

ṭ.larında 73a.6, 127b.13, 210a.13

ṭ.larındağı 144b.7

ṭ.larından 63a.2

ṭ.larını 61a.4, 67a.6, 134a.6

ṭ.larının 124a.8, 140a.13

ṭ.ların 68a.1, 84b.6

ṭ.nun 61a.5, 62a.11, 62b.3, 62b.6, 62b.7, 62b.9,
62b.11, 62b.13, 63a.1, 63a.13, 64b.12, 65b.12,
66b.7, 175b.10, 175b.11, 178b.5

ṭ.sı 18a.2, 62a.7, 63a.12, 64b.8, 128a.2

ṭ.sına 174a.2

ṭ.sında 159a.1

ṭ.sından 18a.3

ṭ.sını 18a.2

ṭ.ya 62a.1, 62a.4, 62a.5, 62a.7, 62a.10, 62a.12,
62b.7, 64b.6, 64b.9, 64b.11, 93b.9, 128a.4,
128a.6

ṭ.yı 73a.8, 161b.4, 162a.3, 176a.11, 178a.11

ṭabaḳa-i anke butiyye (طبقة عنكبوتية): gözün dördüncü
tabakası

ṭ.nüñ 179b.1

ṭ.ye 196b.5-6

ṭabaḳa-i 'inebiyye (طبقة عنبيية): gözün üçüncü
tabakası

ṭ.65b.8 , 67a.8, 166a.7-8, 170b.11, 172b.7,
172b.11, 176a.2

ṭ.nüñ 67a.7, 67b.3, 160a.7, 161a.13, 170b.10,
172b.1, 173a.1, 177a.3, 177b.13

ṭ.ye 170a.4, 170a.5, 170a.7, 170a.12, 170b.6,
171a.3, 174a.1, 175b.7, 175b.8, 178a.5

ṭ.yile 176a.1, 176b.7, 179b.1

ṭabaḳa-i karaniyye (طبقة قرنية): gözün saydam tabakası,
ikinci tabaka

ṭ.160a.6, 160b.8, 165a.7

ṭ.de 76b.12, 83b.12, 156b.8, 156b.9, 156b.10,
156b.11, 156b.13, 157a.13, 159b.10, 167a.1,
167b.8, 169b.1

ṭ.den 149a.1

ṭ.dür 65b.7

ṭ.nüñ 66a.5, 75b.5, 75b.6, 146a.3, 146a.8, 155a.4,
156b.5, 156b.6, 156b.7, 157a.1, 157a.2-3, 157b.3,
159b.12, 161a.6, 162a.9, 162a.10, 165a.7,
165a.10, 165b.7, 165b.7-8, 165b.9, 166a.1,
167b.9, 167b.12, 177a.4

ṭ.sinde 73a.10

ṭ.ye 162a.2, 166b.6, 169a.11, 169b.7, 169b.9,
174a.6

ṭ.yile 66b.10, 177b.11-12

ṭabaka-i karniyye (طبقة قرنية): gözün saydam tabakası

(bkz. tabaka-i karaniyye)

t.74a.13, 94a.3

ṭabaka-i meşimiyye (طَبَقَةُ مَشِيمِيَّة): gözün damar tabakası,
altıncı tabaka

ṭ.den 65a.8

ṭ.nüñ 64b.6

ṭabaka-i mülteḥime (طَبَقَةُ مَلْتَحِيْمَة): gözün ağ tabakası,
birinci tabaka

ṭ.61b.13, 126a.10, 141b.12, 145a.5, 145b.7, 190a.3,

ṭ.de 126b.2, 145b.13, 150a.6, 155a.5, 157b.1,

ṭ.dür 128a.4

ṭ.nüñ 126a.9, 137b.3-4, 137b.6, 140b.10, 146a.2,
146a.7

ṭ.sinde 101a.5

ṭ.ye 93b.7, 125b.6, 140a.1, 140b.11-12, 143b.12,
145b.4, 145b.5, 149b.6

ṭ.yi 138b.4, 145a.3-4

ṭabaka-i şafika (طَبَقَةُ شَافِيكَة): gözün yedinci
tabakası (bkz. tabaka-i sulbiyye)

t.64b.7

ṭabaka-i sulbiyye (طَبَقَةُ سُلْبِيَّة): gözün sert
tabakası (bkz. tabaka-i şafika)

t.64b.6-7

t.dür 66a.4

ṭabaka-i şebekiyye (طَبَقَةُ شَبَكِيَّة): gözün ağ tabakası,
beşinci tabaka

t.dür 62b.12

t.ye 64a.11

ṭabaka-i teşennüc (طَبَقَةُ تَشَنَّج): buruşuk tabaka

t.166a.5

ṭabakāt (طَبَقَات): tabakalar, katlar, katmanlar

t.dur 63b.4

ṭabarzed (طَبْرَزْد): çok sert ve katı olan bir şeker,
nebat şekeri

t.101b.11, 101b.13

ṭabaşir (طَبَاشِير): tebeşir

ṭ.58b(1).7

ṭabbāḥ (طَبَّاح): aşçı

ṭ.1dur 24b.4

tābi' (تَابِع):

tābi' ol-: bağlanma, uyma

t.a 48a.13

t.up 14a.5

t.ur 13a.9, 58b.7

ṭabī'at (طَبِيعَات): tabiat, yadılış, huy, adet, mizac; vücudun dört unsuru ve buna bağlı olarak durumu

ṭ.6a.1, 16b.4, 17b.3, 35a.11, 41a.11, 41b.3, 115a.8, 115a.11, 125a.4, 135b.2, 145b.9,

ṭ.a 5b.4

ṭ.da 13a.1, 18b.3, 18b.4, 20b.4, 24b.9, 82a.13, 158b.6,

ṭ.dan 12b.6, 110b.5, 117b.2, 117b.3, 170a.13, 179a.9, 196a.5

ṭ.dur 15b.3

ṭ.1 5b.3, 14b.8, 19a.1, 24b.9, 26b.9, 36b.4, 36b.5, 37b.4, 37b.6, 39a.1, 40a.12, 50b.5, 50b.8, 53b.1, 54a.7, 62a.3, 89b.3, 105a.6, 109b.3, 110a.9, 135b.1, 135b.4, 145a.9, 146b.3, 158b.7

ṭ.1la 115b.11

ṭ.1n+Ø 102b.13, 145b.6

ṭ.1na 15a.8

ṭ.1nda 9a.12, 165a.12

ṭ.1nı 112a.1, 135a.11,

ṭ.larınun 203b.13

ṭ.un 19a.5, 49b.3

ṭabīb (طَبِيب): hekim, doktor

t.4b.12, 5b.1, 5b.9, 6a.4, 14a.6, 14a.9, 70b.8, 99a.11, 125a.7, 173a.7, 177b.12, 178a.6, 178b.8, 180a.7, 183a.5, 183b.1, 187a.11, 187a.13, 187b.1,

- 187b.2, 189a.6
 t.den 15a.13
 t.e 6a.12, 12a.8, 72b.12, 187a.9
 t.ler 11b.12, 14a.4, 22b.3, 27b.8, 29a.1, 29b.2,
 30a.11, 31b.7, 32b.4, 61b.13, 83a.5, 93a.2,
 105b.7, 106a.5, 106a.11, 109a.7, 123b.13, 157a.9,
 178b.10, 182b.3, 196b.4
 t.leri 4b.9
 t.lerün 100a.3
 t.ün 14a.8, 188b.9, 190b.2
 tabîblık (طِبِّیْب لِق): hekimlik, doktorluk
 t.dan 6a.4
 tabi'î (طَبِیْعِی): olağan, tabii halde bulunan,
 normal
 t.22a.10, 96b.3, 97a.2, 98a.10, 98a.11, 99a.8,
 172b.3, 193a.7, 195b.2
 t.den 192a.5, 193a.11
 t.dür 12b.9, 13b.1, 22a.9, 22a.10, 179a.10
 tabistân (تَابِیْسْتَان): yaz mevsimi
 t.da 143b.2
 t.ıla 16a.8
 t.uñ 16a.6
 ta'biye (تَعْبِیْیَ):
 ta'biye ol-: hazırlıklı olma, düzenleme
 t.mişdur 27a.13
 ta'dil (تَحْدِیْل):
 ta'dil eyle-: değiştirme, düzeltme
 t.r 10b.6
 tafşil (طَفْشِیْل): kaygana aş
 t.35a.9
 tağ (طَاغ):
 tağ geçisi boğı: yaban keçisi dağ keçisi dışkısı
 t.120a.12
 tağ (طَاغ):
 tağ iT-: yakarak tedavi etmek (bkz. dağ iT)

- t.e1er 98b.5
 tağarım (طَغْرَم) : ?
 t.115a.7
 tağayyür (تَغْيِرُ): değişmek, başkalaşmak; bozulmak
 t.8a.5
 tağayyür ol-: değişmek, başkalaşmak
 t.a 196a.5
 t.duğınuğ 165a.7
 t.mış 160a.4
 t.up 195b.13
 tağayyür olmak: değişme, başkalaşma hali
 t.200b.3
 t.dur 191b.12
 tağayyür olmaklık: değişme, başkalaşma hali
 t.1nuğ 196a.2
 tağayyür-i levnihā: rengin bozulması
 t.200a.8, 200a.9
 tağayyür ü 'ufūnet: deęişerek bozulma, kokma
 t.8a.6
 tağayyürlig (تَغْيِرُ لَوْ): değişmeklik, başkalaşma durumu
 t.a 200b.5
 tağayyürruhā (تَغْيِرُ رُوحًا): onun değişmesi, bozulması
 t.194a.4, 194a.5, 194a.6, 200a.9, 200a.10
 tağıl-(طَغِلْ -): dağılmak, saçılmak
 t.ur 114b.3,
 tağıT- (طَغْدْ -): dağıtmak, tesirini azaltmak
 t.up 144b.3
 tağla- (طَغْلْ): ateşle yarayı açmak, pişirmek; yakarak edavi etmek
 t.sun 93b.11
 t.yalar 44b.6, 44b.9, 95b.5, 98b.6, 108a.8, 123b.11, 123b.12
 tağlağu (طَغْلَجُ): dağlama aleti
 t.yıla 44b.7

tağlamak (طَغَلَق): dağlamak yakmak suretiyle yara
vb.yi tedavi etmek

t.dur 97a.3

t.11a 121a.12

tağlan- (طَغَلَنَ): yakılmak suretiyle tedavi olmak

t.a 94a.7, 102b.7, 141b.2

tağyir (تَغْيِر): değişme, başkalaşma

t.i 15b.3, 15b.4

tağyir eyle-: değiştirmek, başkalaştırmak

t.meye 14b.11

tağyir iT-: değiştirmek, başkalaştırmak

t.er 164b.7

tağyir ol-: değişme, başkalaşma

t.maz 11b.13

t.mazsa 183a.11

t.up 174a.9

t.ur 57b.7

tağyir olmak: değişmek, başkalaşmak

t.46a.10

taḥaccür (تَحَجُّر): katılaşma, taş gibi takılama

t.90b.9, 92b.10, 92b.11

t.de 95a.13

taḥfif (تَحْفِيف): hafifletmek, azaltmak

taḥfif iT-: hafifletmek, azaltmak

t.e 152a.10

taḥkik (تَحْقِيق): araştırmak, meydana çıkarmak

taḥkik iT-: araştırmak, meydana çıkarmak

t.e 72b.13,

t.emez 197a.6, 197b.13

taḥkik ol-: araştırılmak, bulunmak

t.140b.1

taḥlil (تَحْلِيل): eritmek, çözmek, analiz

t.55b.9

t.dür 87b.4

t.e 93a.1

- t.i 195a.4
 t.ile 133a.10, 161b.5, 161b.12, 166a.3
 t.inde 87b.4
- taḥlīl eyle-: çözmek, eritmek, dağılmasını sağlamak
 t.r 8b.10, 76a.11
 t.yüp 79a.10
- taḥlīl eylemek: çözmek, eritmek, analiz yapmak
 t.37a.7, 189a.3
 t.de 75b.1
 t.den 146b.3
 t.e 93a.7, 108b.6
- taḥlīl eyleyici: çözücü, eritici, gevşetici
 t.200a.4
- taḥlīl iT-: (bkz. tahlil eyle)
 t.e 47b.11, 48a.1, 57b.12, 81b.5, 97a.6, 113a.7,
 130a.11, 134a.9, 165b.6
 t.er 75b.5, 76b.11, 77b.7, 77b.8, 78b.12, 79a.6,
 79b.9, 81a.3, 81a.13, 81b.4, 81b.13, 83a.2,
 83b.8, 84a.2, 84b.5, 84b.10, 144b.7, 198b.2,
 210a.2
 t.üp 79a.9
- taḥlīl idici : (bkz. tahli eyleyici
 t.53a.9, 55a.12, 74b.3, 76a.1, 77a.11, 81a.12,
 144a.6, 144b.2, 152a.13, 193b.11, 196a.12
 t.dür 75a.12, 76b.9, 78b.4, 82b.6 84b.1, 168b.2,
 t.lerün 74b.2
- taḥlīl itmek: (bkz. tahlil eylemek
 t.den 73a.7
- taḥlīl ol-: çözülmek, dağılmak, erimek; analiz olmak
 t.duğundan 194b.8, 195b.1
 t.maduḡ 114b.1
 t.maya 112a.5, 161b.12
 t.mayacaḡ 92b.2
 t.maz 111a.10, 133a.11, 135b.11
 t.up 176a.9

t.ur 21b.13, 114a.4, 133b.7, 144a.3

tahl̄il olmaklık: erime, çözülmek durumunda bulunma;
analiz olmuş durumda bulunmak

t.195a.10

tahl̄il-pezir: çözülebilir, eriyebilir

t.198b.3

tahl̄il-pezir ol-: çözülebilir, eriyebilir özellikle
bulunmak

t.a 72a.3

t.mayacak 93a.7, 138a.10

t.mışdur 60a.4

tahr̄ik (تَحْرِيك):

tahr̄ik eyle-: kımıldatmak, oynatmak, harekete geçirmek

t.r 7b.12

t.yüp 35a.2

tahta (تَحْتَه): tahta, ıslah edilmiş kereste

t.86b.12, 99b.5, 175a.2, 203a.6

t.nuḡ 175a.3

t.sınuḡ 86b.11

t.ya 99b.6

tā'it (طَاعِيَةً): taat, boyun eğme

t.dür 3a.2

tākāt (طَاقَات):

tākāt getür-: güç, yetmek, kuvvette olmak

t.meye 73b.6

t.mez 89a.5, 99b.9, 167a.6

t.ür 187b.7

tākāt getürici: güçlendirici, kuvvet verici

t.dür 89a.7

taḡdīm (تَقْدِيم):

taḡdīm eyle-: sunmak

t.dükleri 2b.9

taḡdīr (تَقْدِير):

taḡdīr iT-: anlamak, durumunu karamak

t.99a.12

taḳdīrce (تَقْدِيرٌ جَه): usul karar(a) göre
t.179a.5

taḳın- (طَأ قِنْدَ -): almak, kullanmak
t.mişdur 6a.4

taḳrīr (تَقْرِيرٌ):

taḳrīr eyle-: anlatma, ifade etme
t.düğümüz 200a.12

taḳrīr iT-: (bkz. taḳrīr eyle)
t.düğümüz 181a.11

taḳrīr olun-: kararlaştırılmak, yerleştirilmiş bulunmak
t.dı 24a.12

taḳşīrlık (تَقْصِيرٌ لِق): kusurluluk, yanlışlık
t.ından 113b.12, 150b.12

taḳşīrlık eyle-: yanlışlık yapmak
t.ye 8a.13

taḳşīrlık iT-: (bkz. taḳşīrlık eyle)
t.düğinden 190b.3

taḳşīrlık ol-: yanlışlık olmak, hata bulunma
t.113b.11

taḳşīrsuzlık (تَقْصِيرٌ سُرْلِق): hatasız, eksiksiz
taḳşīrsuzlık ol-: hatasız, rahat olmak
t.a 12b.3

taḳviye (تَقْوِيَةٌ):

taḳviye iT-: güçlendirmek, kuvvetlendirmek
t.e 204b.1

t.eler 52a.7, 191a.3, 191a.6

t.üp 82a.10

ṭal (طَل): dal, ağaç dalı

t.1 34a.13

ṭalaḳ (طَلَق): dalak, vücutta akyuvar üreten sol
böbrek üzerinde, damarlı gevşek
bir dokudan oluşmuş organ

t.19a.9

ṭaleb (طَلَب):

ṭaleb eyle-: istemek, dilemek

t.ye 3a.6

ṭaleb öğrenmek: öğrenmek, tahsil yapmak bilgi almak

t.3a.7,

ṭalebe (طَلِبٌ): talebe, öğrenci

ṭ.si 2b.10

ṭāli' (طَالِعٌ): tulu eden, doğan

ṭ.i 20b.11

ṭa'm (طَعْمٌ):

ṭa'm-ı şarāb () : yiyecek ve içecek (şey)

t.15a.2

ṭama' (طَعْمٌ): doymazlık, çok isteme, açgözlülük

ṭ.larından 6a.7

ṭama' eyle-: çok istemek, açgözlü davranmak

t.meye 5a.10

ṭamak (طَعَّقَ): damak, ağız boşluğunun tavanı

t.32b.2

t.dan 24a.1

t.uy 32a.13

tamām (تَمَّ): tam, eksiksiz, hepsi

t.13b.4, 14b.5, 34b.11, 57a.13, 67b.7, 88a.4,
90a.5, 96a.4, 104a.9, 110b.1, 113b.13, 133a.1,
141b.9, 155a.11, 155a.13, 181b.3, 183a.9, 186b.9,
187b.2

t.187b.11,, 189a.4, 189a.6, 190a.3, 190b.2,
192b.10

t.dan 113b.11

tamām eyle-: bitirmek, tamamlamak

t.yem 2b.3

tamām iT-: (bkz. tamam eyle)

t.düginüj 183a.4

tamām itmek: tamamlamak, sonuçlandırmak

t.87b.3

tamām ol-: bitmek, tamamlanmak

t.a 31b.9, 183a.1

t.ur 20a.4, 20a.5

tamām olmak: bitmek, sona ermek

t.ınınun 6b.6

tamām olmaklık: tamamlanmış, bitmiş olma hali

t.ı 20a.5, 20a.9, 20a.10

tamāmlık (تَمَامٌ): bitmiş olmak, neticelenmiş
bulunmak

t.ınınun 114a.1

ṭamar (طَمْرٌ): damar, kan dolaşımını sağlayan ve
vücudu ağ gibi saran ince boru halindeki uzuv

ṭ.27b.6, 30b.5, 30b.6

ṭ.dan 27a.3

ṭ.ını 70a.4

ṭ.dur 30b.13

ṭ.lar 19b.2, 27b.1, 28b.7, 40a.4, 58b.5, 67b.13,
69b.10, 127b.12, 137b.6, 146a.3, 146a.7, 155a.8,
155b.1

ṭ.lara 64b.10

ṭ.lardan 151b.2, 151b.3, 151b.6, 152a.5, 152a.9

ṭ.lardandur 28b.9

ṭ.ları 13b.13, 28b.4, 47a.3, 68a.3, 68a.4, 71a.13,
137b.8, 145b.13, 147b.3, 151a.7, 153a.1, 167a.2,
202a.8

ṭ.larıla 151b.2

ṭ.ların 71b.7

ṭ.larına 30b.1,

ṭ.larından 66b.12, 149a.8, 149a.13, 151b.8,

ṭ.larını 149a.7

ṭ.larınınun 44b.6, 62b.12, 77a.7, 146a.13

ṭ.larınun 9a.8, 9a.11, 31a.3, 71b.7, 151b.5

ṭ.unun 30b.7

alın ṭamarı(n) alındaki kan alınan damar

ṭ.dan 60b.5

alnı ṭamarı(n): (bkz. alın tamarı)

ṭ.dan 40b.2

baş ṭamarı(n): baş damarı, sağ kulak arkasından kan

alınan damar

ṭ.dan 101a.7

baş ṭamarları: baştaki damarlar

ṭ.40a.6

boyun ṭamarı(n): boyunda kan alınan damar

ṭ.dan 152a.8

burun ṭamarı(n): eldeki kan alınan damar

ṭ.dan 59a.11, 60b.6

burun ṭamarı(n): burundaki kan alınan damar

ṭ.dan 59a.11, 60b.6

ḳıyfāl ṭamarı(n): baş damarı (bkz.baş tamarın)

ṭ.dan 69b.10

ṭamarcuk (طَمْرَجُف): küçük damar

ṭ.25b.2

ṭamzur- (طَمْزُر -): damlatmak, damlalar halinde akıtmak

ṭ.alar 35a.5, 36b.13, 38a.7, 39a.8, 42a.9, 43b.6, 43b.9, 44b.2, 47b.7, 47b.11, 48a.3, 49b.12, 50a.5, 52a.8, 52b.6, 53a.12, 86b.7, 89a.1, 93b.11, 101a.12, 101a.13, 107b.10, 107b.11, 108a.8, 111a.2, 112b.7, 122b.2, 125b.2, 130a.13, 130b.7, 131a.4, 133b.13, 139a.1, 132a.11, 138a.2, 138a.3, 138a.4, 138a.5, 138a.6, 138a.7, 138a.8, 138a.11, 138b.1, 138b.6, 138b.6, 139a.9, 139b.3, 139b.9, 139b.9, 141b.2, 141b.6, 145a.12, 147a.5, 149b.3, 149b.12, 152b.5, 155b.3, 161b.9, 164b.5, 166b.5, 168a.9, 171b.1, 171b.2, 200a.2, 200a.3, 209a.13, 210a.7

ṭ.sa 80b.2

ṭ.salar 43b.13, 57a.6, 57a.7, 80b.3, 80b.6, 81b.13, 97b.12, 122a.10, 152b.9, 158b.6, 164b.7, 164b.9, 166b.3, 209a.13

ṭ.up 48b.13, 52a.11, 88a.9, 199b.6,

ṭamzurmak (طَمْزُرُف): damlatarak akıtmak

t.43b.11, 45a.5, 53a.7, 57a.8, 96a.13, 122a.12, 144a.13, 158b.5, 159a.3, 159a.5, 167b.7, 172a.13,

- 185b.5, 204a.1,
 1. dur 103a.1
 1. 1a 149b.12
 tane (تَانِيَة): adet
 t. yile 88b.11
 1. anin (طَانِيْن): kulakta çınlama, tınlama; vızıltı
 t. 47a.11, 182b.2
 1. anla (طَانْلَا): sabah, seher, şafak vakti
 t. 39b.4, 45b.2, 45b.8, 185a.10
 t. da 170b.8,
 1. anlacuk (طَانْلَاجُك): sabahleyin, erkenden
 t. 111a.13
 1. anukluk (طَانُكْلُك): alamet, belirti
 t. 1ndan 46a.12
 1. anukluk vir-: alâmeti belirlemek, göstermek, isbat etmek
 t. üp 71b.7,
 1. anukluk (طَانُكْلُك): (bkz. tanukluk)
 tanukluk vir-: (bkz. tanukluk vir)
 t. e 172b.13
 t. ür 71b.10, 172b.10
 1. ar (طَار)
 1. ar eyle-: daraltmak
 t. ye 9a.8
 1. ar ol-: daralmak, çapı küçülmek
 t. a 99a.3, 166a.10
 t. duğı 172b.2
 t. 1n+0 172b.1
 t. 1nı 170a.8
 t. ur 172b.7, 172b.12
 1. ara (طَارَا):
 müşk-1. ara:?
 t. 7b.13
 1. aracık (طَارِجُك): daracık, şıkışık
 t. 202a.10

- ٲaracuk (طَرَّ جُتَّ): daracık, sıkışık
 ٲ.10b.13, 118b.9, 172b.9
- taraf (طَرَف): taraf, yön, cihet, yan
 ٲ.174a.9
 ٲ.a 23a.3, 42a.1, 188b.5
 ٲ.da 180b.5
 ٲ.dadur
 ٲ.dan 24a.4, 121a.4, 187b.5
 ٲ.1 32b.1, 54a.1, 95a.6, 95a.7, 165b.10, 180b.8,
 189b.12
 ٲ.1dur 149a.3
 ٲ.1na 149a.11, 183b.9
 ٲ.1nda 44b.6, 137b.4, 174a.12, 188b.7
 ٲ.1ndan 141a.12, 178a.2, 180b.6,
- ٲarâhūd s (طَرَّافُودِيس): uyuzun bir nevi
 ٲ.104b.8
- ٲarancide (طَرَّ نَجِيدَه):
 ٲarancide kıllı?
 ٲ.ar 160b.12
- ٲarfe (طَرَفَه): göz kırpma hastalığı
 ٲ.79a.10, 169a.1
 ٲ.nün 139a.1
 ٲ.yi 81a.13
- ٲaridü'r-riyâh (طَارِدُ الرِّیَاح):
 ٲ.6b.13, 8a.12
- ٲarılıT- (طَرَّ يَلْدُ -): daraltma, çapını kçültmek
 ٲ.ur 101a.6
- ٲarlık (طَارَلِق): darlık sıkışıklık
 ٲ.da 21a.3
 ٲ.1 173a.8
- ٲariğ (طَرِيقَه): yol, usul, tarz, yöntem
 ٲ.70a.2, 87b.13, 98a.13, 99a.11, 99b.3, 123b.5,
 ٲ.a 39b.8, 46a.4, 62a.10, 85b.10, 86a.5, 88a.7,
 95a.12, 99b.6, 99b.13, 103a.2, 108b.5, 122b.10,
 123a.4, 135a.8, 163b.12, 164b.5, 181a.8, 184a.12,

187a.13, 190a.12, 192b.5, 192b.8

ṭ.adur 180a.1

ṭ.ası 129b.8, 132a.6

ṭ.1 98b.9, 130a.11, 134a.1, 140b.3, 186b.6, 197a.3

ṭ.11a 30a.4, 70a.1, 108a.5, 129a.6, 141a.13, 160b.7

ṭ.1ndan 72a.1

ṭarīḳ-ı edviye (طَرِيقِ اَدْوِيَةِ): ilacın usulü

ṭ.6a.9

ṭarīḳ-ı eṭibbā (طَرِيقِ اَطِبَّاءِ): hekimlerin usuli

ṭ.6a.8

ṭarīḳ-ı 'ilāc (طَرِيقِ عِلَاجِ): ilacın usulü

ṭ.140b.7

ṭarīḳ-i şavāb (صَوَابِ): doğru usul, yol

ṭ.124b.5, 169b.10

ṭ.1na 135b.9

ṭarrak (طَارِ رُكْبِ): daha dar darca

ṭ.72b.10, 166a.7

ṭ.dur 32a.11

ṭartmak (طَرْتَمَقَ): bir şeyin ağırlığını anlamak için
bir ölçü aletini tatbik etmek

t.88a.1

ṭaru (طَارُ رُوْ): darı

t.yı 41a.1, 134b.12

ṭaru dānesi: darı habbesi, darı tanesi

ṭ.157b.5

taşaddur (تَصَدَّرَ):

taşaddur iT-: başa geçme, önce geçme

t.üp 2b.7

taşarruf (تَصَرَّفَ):

taşarruf iT-: bir işi ehliyetle yapabilmek

t.mezler 6a.6

taşarruf ol-: husule gelmek, yapılmak

t.maz 93a.2

t.ur 22a.1

taşavvur (تَصَوَّرَ):

taşavvur iT-: düşünmek,... şeklinde hayal etmek

t.erler 136b.12

taşavvurat (تَصَوُّرَات): önermelerin zihinde meydana gelişini ve bunların nazariyesini mevzu yapan bahis

t.dan 2a.6

tasdikāt (تَصْدِيقَات): doğrulmalar, gerçekleştirilmeler

t.dan 2a.6

taşsuc (طَسُّوْج): Arapça ağırlık birimi olup bir danıkın dörtte biri, yani bir habbe miktarı

t.39a.7

taşvil (تَصْوِيل): yıkamak bir şeyi sudan geçirerek temizlemek

t.85b.11

taşvil iT-: yıkamak, temizlemek

t.eler 85b.13, 86a.3, 86a.5, 86a.7, 86a.13, 86b.1, 138b.5, 150b.4, 210b.5

t.üp 133a.2

taşvil ol-: yıkanmış, temizlenmiş olmak

t.acağını 210b.5

t.mış 150b.5

taş (طَاش): taş, kum

t.13b.6, 13b.9

t.lardur 73b.5

t.ları 117a.7

t.larun 85b.2, 85b.12

taş çömlek: taş çömlek, taş çanak

t.e 90a.4

taş havān: taştan yapılmış havan

t.38a.7

taş kabak: taş kapak

t.119b.12

taş zahmı: taş yarası

t.115b.13

bilegü taşı: bıçak vs. yi keskinlemede kullanılan sert

taş, bilege taşı

ţ.207a.13

degirmen taşı: değirmen taşı

ţ.81a.13

ţ.n1 200a.3

lacüverd taşı: mavi ve gök renkli bir tür taş

ţ.119b.9

mıknatıs taşı: mıknatıs, tabii mıknatıs

t.142b.13

taş (طاش): dış, kabuk

taş kab: dış kabuk

ţ.1n+0 90a.2

taş yan: dış taraf

t.adur 62b.1

taşra (طشره): dışarı, dış taraf

t.7b.1, 7b.2, 7b.12, 7b.13, 10b.2, 17b.7, 20a.12,
20b.2, 20b.4, 23b.8, 23b.11, 24a.9, 28b.12,
32a.2, 32b.3, 32b.4, 52b.12, 53b.8, 62b.5, 62a.4,
65a.3, 65b.11, 66a.4, 69a.7, 72b.10, 98b.11,
99a.1, 99a.4, 115a.13, 120a.2, 144b.8, 151b.11,
169a.5, 174b.4, 175b.12, 178a.8, 178b.9, 189a.7,
190a.11, 202a.9, 203a.1

ţ.dağı 33a.11, 160a.4, 162a.3

ţ.dan 52a.13, 66b.1, 121a.3, 127b.7, 127b.11,,
128b.5, 144b.12, 176a.13

ţ.dandur 66a.9

ţ.din 137b.7

ţ.dur 24b.11

ţ.ğ1 18a.2, 24b.11, 114b.13, 151b.8, 174a.4,
176a.7, 176b.11, 192a.5

ţ.sına 8b.4, 10a.13, 71b.6, 100a.9, 121a.6-7,
123a.10, 123a.11, 192b.7, 194b.9, 195b.6, 202a.7,
210a.7,

ţ.sında 92a.6, 151b.3-4, 152a.9

ţ.ya 99a.7, 177a.12

- taşarak (طَشْرَاق): daha dışarı
 t.195a.4,
- tatlu (طَاتِلُو): 1. tatlı, tadı güzel
 t.90a.2, 146b.11, 161a.2, 166a.11, 166a.13
 2. hafif, az şiddette
 t.40a.4
- tatlu enār: tatlı nar
 t.83b.13
- tatlu enār kabı: tatlı nar kabuğu
 t.136b.1
- tatlu enār suyu(n) tatlı nar suyu
 t.38b.2, 164b.8
 t.la 35a.7, 36a.6, 57b.2, 58b.(1).9
 t.n+Ø 56a.6
 t.dan 35a.11
- tatlu kabak tohumu içi: Balkabağı çekirdeği içi
 t.35b.8
- tatlu kabak yağı: tatlı, balkabağı yağı
 t.36b.11
- tatlu şu: tatlı su, içimi hoş pınarsuyu
 t.139b.3, 173a.3
 t.yıla 59a.7, 132b.8, 133a.1, 133b.12, 148a.11,
 167b.2
- tavil (طَوِيل): uzun, boylamasına iki ucu arasındaki
 mesafesi fazla olan
 t.11a.9
- tavile (طَوِيلَة): uzun sigil
 t.111b.13
- tavşan (طَوْشَان):
 tavşan boku: tavşan pisliği, tavşan dışkısı
 t.120a.11
- tavşan tüyi: tavşan tüyü
 t.le 56b.2
- tavşan uykulu: gözü açık uykulu
 t.94b.5

tavuk (تَاوُوق): tavuk, evcil kümes hayvanı
t.138b.12

tavuk beyni: tavuğun beyni
t.sin+Ø 56a.5

tavuk eti: tavuk eti
t.58a.3
t.dür 15a.1,
t.le 56a.8

tavuk şorbası(n): tavuk eti çorbası
t.n+Ø 49b.6
t.n1 52a.2

ṭayan- (طَائِنْدَ -): dayanmak, deĝmek
ṭ.a 178b.2
ṭ.ur 115a.3, 123b.3

ṭayancaḡ (طَائِنِجَف): kaygan, kaypak
t.dur 178a.13

ṭayancaḡlık (طَائِنِجَفَلِج): kayganlık, kaypaklık
t.1 178b.1

ta'yin (تَعْيِين):
ta'yin iT-: seçmek, fark etmek
t.e 70b.11

tāze (تَاَزَه): taze, yeni, bayatlamamış
t.35b.3, 51a.6, 51b.11, 55a.13, 55b.11, 58a.1,
71a.5, 108b.7, 130b.7, 131a.7, 133a.2, 145b.1,
164b.6, 167b.1, 167b.7, 168b.9

tebāh (تَبَاه): bozuk, çürük, berbat harap
t.46a.9, 75b.7

tebāh iT-: bozmak, çürütmek
t.e 121b.12
t.meye 14a.7
t.üp 127b.13

tebāh ol-: bozulmak, çürüme
t.a 123b.1
t.mış 123b.12

tebārek (تَبَارَكَ): mübarek, kutlu (Hz. Allah için

kullanılır)

- t.21a.6
tebāreke (تَبَارَكَ): (bkz. tebarek)
- k,21a.2
tebrīd (تَبْرِيد) soğutma, soğutulma
- t.110b.12,
tecribe (تَجْرِبَة): deneme, sına, tecrübe
- t.den 184b.4
t.ler 5a.1
t.yile 15a.9, 15a.11
tecribe eyle-: denemek
t.diler 186b.3
t.düm 97b.12, 143a.5
tecribe iT-: (bkz. tecribe eyle)
t.düğini 164a.7
- tecvif (تَجْوِيف): oyuk, iç kısımlar, boşluk
- t.28b.13, 29a.7, 29a.13, 29b.8, 29b.13, 31a.12,
31b.6
t.den 29b.1, 29b.12, 32a.9
t.dür 27b.3
t.e 29b.1
t.i 31a.10, 209a.9
t.ile 29a.3
t.lerde 26a.13
t.lerdedür 29b.2
t.lere 30a.12
t.leri 26b.4
t.leridür 26a.13
t.lerini 6b.9, 26a.10
t.ün 29b.3, 29b.4, 29b.9, 31a.5, 31a.13, 31b.2,
31b.9
- tedārik (تَدَارِك): hazırlama, araştırıp bulma, ele
geçirme edinme
- t.in+06a.12
tedarük (تَدَارُك): (bkz. tedarik)

t.inde 8a.13

t.ini 15b.8

tedbîr (تَدْبِيرٌ): bir şeyi temin edecek veya önleyecek
yol, korunma

t.14b.8, 45b.11, 122b.7, 148b.4, 172b.9, 172b.12,
173a.5,

t.i 85b.1, 85b.2, 85b.12, 89a.9, 129b.9, 186b.7,

t.ile 109b.3

t.in+θ 39b.2, 53b.12, 56b.7, 60a.13

t.inde 70b.4

t.ine 70a.7

t.ini 39b.7, 42a.6, 61a.13, 186b.8

t.ler 46a.12, 49b.4, 58a.12, 101a.11, 110a.1,
110a.1, 111a.12, 134b.6, 144a.4, 150a.12,
166a.11, 173a.9, 172a.12, 193b.13, 196b.11,
196b.3, 199b.5, 202b.1

t.lerde 132b.1

t.lerde 132b.10

t.lerden 96b.13, 134b.1

t.leri 37a.6, 30a.13, 53b.4

t.lerile 49a.7, 59a.10, 116b.9, 132b.11

tedbîr iT-: çaresine bakmak, tedavi etmek

t.eler 146b.7

t.üp 198b.10

tedbîr-i şavāb (تَدْبِيرٌ صَوَابٌ): doğru, faydalı tedbir

t.47b.2, 123a.7-8, 129b.9-10

tedrîc (تَدْرِجٌ): yavaş, yavaş, azar azar

t.ile 15b.4, 29a.12, 30a.8, 31a.1, 58b.(1).1,
64b.3, 106a.2, 140b.10, 148b.8, 177a.3, 181b.1,

te'ekkül (تَأْكُلٌ): yaranın yenik gibi açılıp büyümesi,
oyulup açılması

t.115b.3, 115b.4, 200b.13

t.e 116b.1

t.ün 91b.5

te'emmül (تَأْتِي مَثَلٌ): (تَأْتِي مَثَلٌ):

- te'emmül iT-: iyice, etraflıca düşünmek
 t.üp 174a.8
- teftiṣ (تَفْتِيش)
 teftiṣ iT-: araştırmak, muayene etmek
 t.eler 122b.8
- te'hîr (تَأْخِير):
 te'hîr iT-: bekletmek geciktirmek
 t.meyeler 129a.7
- tekāṣūf-i ictimā' (تَكَاثُفُ اجْتِمَاع):
 tekāṣūf-i ictimā' kıl-: birikerek yoğunlaşma
 t.a 9a.7
- tekasül (تَكَاثُل):
 tekasül it-: üşenme, ilgisiz davranma
 t.eler 35a.2, 184a.9
 t.üp 190b.6
- tekerrüc (تَكْرُج): fasit olmak, bozulmak
 t.177a.13
- teklis (تَكْلِيس):
 teklis iT-: kireçleştirme
 t.seler 83b.6
- tekmîd (تَكْمِيد): ılık veya soğuk su pansumanı
 t.den 96a.6
- tekmîd eylemek-: pansuman yapmak
 t.137a.8
- tekmîd iT-: (bkz. tekmid eylemek)
 t.eler
- tekrār (تَكْرَار): yinedin, bir şeyi birden fazla kere
 yapma
 t.97b.13, 204b.10
- tekyegāh (تَكْيَه): dayanılacak yer
 t.28b.2, 30b.8
- te'lîf (تَأْلِيف):
 te'lîf eyle-: yazmak, eser vücade getirmek
 t.düm 2a.6
- te'lîfû'l ahmerü'l askalanî (تَأْلِيفُ الْاَحْمَرِ وَالْعَسْكَلَانِي):

askalanı: bir hadis aliminin yazdığı eser

t.207a.9/

telyin (تَلْيِين):

telyin eyle-: yumuşatmak, gerginliği gidermek,
rahatlatmak (bkz.telyin iT)

t.se 37b.4

t.ye 36b.5, 37b.6

telyin iT-: (bkz. telyin eyle)

t.e 50b.8

t.eler 40a.12, 50b.6, 54a.7, 145a.9, 158b.7,

t.üp 39a.1, 135a.11

telyin idici: yumuşatıcı, kabızlığı giderici

t.14b.8

telyin ol-: yumuşamak, rahatlamak

t.a 41a.11

t.1cak 135b.2

temeddüd (تَمَدُّد): çekilmek, gerinmek

t.47a.9, 151a.8

temessük (تَمَسُّك): tutunma, sarılma

t.i 28b.3, 28b.10

temiz (تَمِيْز): temiz, pak, arı

t.179a.5

temiz eyle-: temizlemek

t.r 29b.13

t.yimez 173a.4

temiz iT-:(bkz. temiz eyle)

t.e 197a.2

temiz itmek: temizlemek, arı hale getirmek

t.179a.4

temiz tut-: temiz halde korumak

t.mayup 117b.7

temmet (تَمَّت): tamam, bitti

t.212a.13

temr-i hindi (تَمْرِي هِنْدِي): Hint hurması, demir hindi
meyvesiyle şerbeti yapılır.

t.38a.10

t.le 36a.5, 113a.4, 158a.8

temr-i hindi müzevveresi: Hint hurması ile yapılan
çorba, aş

t.35a.8

ten (تَن) : vücut, ten

t.deki 8a.11

t.i 20b.9, 72a.5, 73a.5, 124b.12, 128b.11, 135a.5,
135a.9, 152a.5, 167a.12

tenaḥnuḥ (تَنَحْنُحُ) :

tenaḥnuḥ iT-: gırtlacağı temizlemek üzere hırıltılı ses
çıkarma, öksürme

t.189a.5

tenāsül (تَنَّا سُلُّ) : birbirinden doğup üreme, türeme,
üretme

t.17b.10, 18b.5

tenbel (تَنْبَلٌ) :

tenbel ol-: iş yapmamak, iş sevmemek

t.up 41b.7

tendürüst (تَنُّ دُرُوسَةٌ) : sıhhatli, sağlam vücutlu
kuvvetli, gücü kuvveti yerinde

t.i 12b.3, 12b.4

tendürüst ol-: gücü kuvveti yerinde olmak, sıhhat bulmak

t.maz 4b.1

tendürüstlük (تَنْدُرُوسَتْلِكٌ) : sağlamlık, vücut sağlığının
yerinde olması

t.4b.9,

t.i 6b.3

t.ini 14a.10

t.ün 3a.11, 6b.4, 12a.7

tendürüstlük (تَنْدُرُوسَتْلِكٌ) : (bkz. tendürüstlük)

t.12a.10

tenḳiye (تَنْقِيَةٌ) : ayıklama, temizleme, vücudu fazla
meddelerden temizlemek için kullanılan
ilaç ve bu ilacı kullanmak

t.den 197b.8

tenkiye iT-: vücuda şırınga ile su, ilaç vererek madde ve
hıtları temizlemek, tedavi etmek

t.eler 110a.8, 120b.3, 155b.9

t.düklerinden 81a.9

t.üp 110b.9, 155a.10, 167a.12

tenkiye itmek: (bkz. tenkiye iT)

t.de 190b.3

tenkiye-i dimāğ: beynin temizlenmesi, arındırılması

t.de 71a.1

tennūr (تَنْوُر): tandır, içinde ekmek vb. pişirilen
kilden yapılmış ocak veya küçük fırın

t.86a.2, 130b.11, 153b.8

t.da 51b.12

ter (تَر): 1. ıslak, rutubetli; vücudun dışa attığı
yaşlık

t.126b.4, 169b.13

t.24b.10, 26b.9, 27a.9, 28a.1, 28a.2, 28a.9, 66a.8,
66a.9, 67b.13, 70a.12, 77b.9, 81a.4, 84a.1,
105b.10

2. ter, taze, temiz

t.121b.7

ter eyle-: nemlendirmek, kuruluşunu, buruşukluğunu
giderip canlılık kazandırmak, terletmek

t.ye 9a.1

ter ol-: yaş ve ıslak durumda bulunmak

t.a 16a.7, 67a.11, 105a.6, 151b.12

t.mış 67a.10

t.ur 166b.12

t.ursa 69b.3

ter tut: rutubetini muhafaza etmek

t.a 63a.11

t.ar 63a.4

şovuk ter mizaclu: rahatsızlık sebebiyle vücudundan
soğuk ter çıkan kişi

- t.153a.6, 153a.9
 terakki (تَرَاقِي):
 terakki eylemek: ilerlemek, ileriye gitmek
 t.i 3a.6
 terakki iT-: artmak, ilerlemek
 t.üp 181b.11
- tere (تَرَاه): tere, turpgillerden, yaprakları salata
 olarak kullanılan baharlı bir bitki
 şu terâsi şuyı: su teresi suyu
 t.la 122b.6
 tere yağı: tere yağı, süttten elde edilen taze yağ
 t.la 50a.4
- terencübîn (تَرَاجُوبِيْن): kudret helvası; devedikeni,
 dışbudak benzeri ağaçlardan elde
 edilen zamk türü tatlı madde
 t.38a.5
 t.ile 129a.8
- terengübîn (تَرَانْجُوبِيْن): (bkz.terencübîn)
 t.38a.9, 38b.1, 38b.6
- terk (تَرَكَ):
 terk eyle-: vaz geçmek, bırakmak
 t.meye 15b.1
 terk eylememek: bırakmamak, vaz geçmemek
 t.15b.7
 terk itmek: vazgeçmemek, bırakmak
 t.14b.12
 terk-i fevâk-i buḫūl eyle+: meyve ve sebze türü
 yiyecekleri terk etmek
 t.14b.11
- terkib (تَرَكَيب): yapı, bir şeyi meydana getiren
 unsurların yapısı, yapılış, birbirine
 karışmış maddeler, bileşim
 t.12b.9, 44a.13, 69a.5, 126b.7, 197a.9,
 t.i 12a.12, 12b.13, 17b.10, 100b.2
 t.in+0 6b.7, 24a.13

t.inde 87a.2

t.ine 69a.6, 69a.10, 70b.5

t.ini 6b.8, 21a.8, 85a.12, 130a.9

terkīb iT-: meydana getirmek, birleştirip imal etmek

t.eler 85b.1, 86b.2, 130a.2, 159a.4, 186a.10,

terkib-i terḥūn (تَرْكِبُ تَرْخُون): m¼rekkebe bitkisi
bileşimi

t.14b.12

terlik (تَرْلِكَ): rutubetli oluş, ıslaklık

t.e 67b.8

t.i 27a.4, 63a.5, 68a.7, 68a.12, 139b.13, 165a.11,
176a.9, 193b.9

t.inden 68a.8

t.ine 68a.1, 68a.4

t.in¼n 165b.7, 165b.8

ters (تَرْس):

sığır tersi: sığır pisliği, sığır dışkısı

t.ile 138b.7

tertib (تَرْتِيب): d¼zenleme, hazırlama, d¼zen

t.5b.8, 6a.1, 12b.5, 58a.13, 149a.10, 149a.11,

t.i 58b(1).3

t.ile 5b.9, 149a.9

t.ine 2b.9

tertīb eyle-: d¼zenlemek, d¼zene sokmak

t.r 9a.5

tertīb iT-: (bkz. tertib eyle)

t.eler 109b.3, 110b.12,

tertīb idici: d¼zenleyici, d¼zene sokucu

t.109b.4

te'sir (تَأْثِير): etki etme, iz bırakma

t.i 208a.3

te'sir eyleyici: ekileyici

t.d¼r 2a.3

teskīn (تَسْكِين): sakin kılma, kılınma, yatıştırma

t.144b.1

teskīn eyle-: durdurmak, yatıştırmak, dindirmek
t.r 11b.6

teskīn eylemek: durdurmak, yatıştırmak, dindirmek
t.36a.9, 36a.11
t.e 36a.13

teskīn iT-: (bkz. teskin eyle)

t.e 188a.8
t.eler 36a.3
t.er 80a.11, 132a.13
t.üp 79b.10

teskīn idici: sakinleştirici, yatıştırmacı

t.128b.7
t.dür 132a.13

teskīn ol-: sakinleşmek, yatışmak

t.mamış 34b.11
t.masa 133b.3

tesmiye (تَسْمِيَةٌ):

tesmiye iT-: adlandırma, ad verme

t.mişler 114a.3

teşennüc (تَشَنُّعٌ): buruşma, buruşuk olma, adalelerin
kasılması, gerilip büzülmesi

t.94b.12, 95a.6, 95b.5, 194b.5, 202a.3, 202b.2
t.dür 202a.3
t.e 195a.8, 195a.10, 202b.1

teşennüc eyle-: kasmak, gerdirip büzmek

tye 166a.4

teşennüc ol-: büzülmek, gerinerek büzülmek

t.a 202a.5

t.dugındandur 194b.5

teşennüc-i imtila (تَشَنُّعٌ اِمْتِلَاً): dolgunluktan gelen
büzüşme

t.nuñ 202a.10

teşennüc-i imtilāy ī (تَشَنُّعٌ اِمْتِلَاً) : dolgunluk,
tıkanıklık büzüşmesi

t.202a.4

- teşennüc-i yābis (تَشْبِيحُ بِأَيْسٍ): kuru büzüşme
t.202a.4
- teşhîş (تَشْحِيصٌ): ayırma, seçme, tanıma; hastalığı
bilme
t.6a.5
- teşhîs eyle-: hastalığı tanımak, bilmek
t.ye 70b.10
- teşmîr (تَشْمِيرٌ): sıvama, sıvanma
t.99a.10, 116b.12
t.de 99b.3
- teşmîr eylemek: sıvamak
t.97a.3
- teşmîr iT-: (bkz. teşmir eylemek)
t.eler 99b.9, 116b.11
t.eceklerdür 99b.10
- teşrih (تَشْرِيحٌ): 1. açma, yayma; açıklama
t.32b.7
t.den 6b.1
2. anatomi, iskelet yapı
t.ini 61a.5, 63b.3
- tevaḳḳu' (تَوَاقُعٌ): bekleme, umma, isteme
t.14b.2
- tevalüd (تَوَالُدٌ): doğma, doğurma
t.17b.9, 18b.5
- tevcîh (تَوَجِيهٌ):
tevcîh ol-: yönelmek, dönmek
t.ursa 15b.6
- teveccüh (تَوَجُّهٌ):
teveccüh iT-: dönmek, yönelmek, bir yöne doğru hareket
yapmak
t.e 66a.3, 188b.9
t.miş 135b.3
- tevekkül (تَوَكُّلٌ): itimat etmek; işi Allah (c.c)'a
bırakmak, kadere razı olmak
t.üm 3b.6

- tevekkül eylemek: inanmak, güvenmek
 t.ile 3b.9,
 tevellüd (تَوَلَّى):
 tevellüd eyle-:doğmak, meydana gelmek
 t.r 58b.7, 74b.7
 t.miş 77a.5
 tevellüd iT-: (bkz.. tevellüd eyle)
 t.e 39a.11, 52b.1, 137b.13, 171b.4, 177b.9
 t.er 65a.12, 80b.6, 124b.12, 125a.5, 128a.12,
 137b.11, 148b.11, 169b.13, 179a.10, 192a.7
 t.miş 13b.2, 45a.7, 46b.12, 94b.10, 108b.2, 138a.1
 tevellüd ol-: doğmak, meydana gelmek
 t.mış 74a.7
 t.mışdur 65a.7
 tezayüd (تَزَايُد): artma, çoğalma
 t.134b.8
 tezkere (تَزَكْرَة): izin, izin belgesi
 t.2a.7
 tezrid (تَزْرِيْد): dolaşmak dolanmak
 t.30a.11, 30a.13, 31b.7
 t.den 31b.10
 tıb(b) (طِب): hastalıkları iyileştirmek amacıyla
 başvurulan ilmi çalışmaların bütünü, tababet
 t.4b.4
 t.ıladur 3a.11
 t.uñ 6a.9
 sünbül-i tıb: Amber çiçeği misk otu, nergise benzer
 güzel kokulu bir çiçek
 t.97a.13
 tıfl (طِفْل):
 tıfl oğlan: küçük çocuk, körpe çocuk
 t.119b.3
 tılā (طَلَا، طَلِي): merhem veya merhem türünden yaraa
 sürülen ilaç vb.
 t.92a.11, 116b.12

ṭ.lar 42a.11, 45b.10, 131b.9, 134a.7

ṭ.lardan 146b.2

ṭ.sını 132a.1

ṭ.yıla 104b.2

ṭılā eyle-: sürmek, merhemi hastalıklı yere bolça sürmek, tatbik etmek

ṭ.se 76b.4, 80b.5

ṭ.seler 78a.5, 98a.1

ṭılā eylemek: sürmek, merhemi yara vb. yere tatbik etmek

ṭ.60b.12, 173a.13

ṭılā iT-: (bkz. tıla eyle)

ṭ.eler 39b.11, 40b.11, 43b.6, 44a.7, 44a.11, 92a.8, 92a.9, 92a.11, 92b.1, 98a.5, 98a.7, 99b.11, 99b.13, 100a.1, 100a.2, 100b.2, 101a.13, 112a.5, 112b.8, 113a.6, 113b.5, 114b.8, 114b.10, 116b.10, 116b.11, 117a.2, 117a.7, 117a.8, 117a.9, 118a.9, 119a.5, 119a.7, 120a.11, 120b.7, 124a.1, 132a.3, 134a.9, 136a.10, 136a.13, 136b.2, 144b.12, 171a.7, 191a.9, 202a.13,

ṭ.seler 82a.1, 83b.2, 100b.4, 121b.6, 122a.7,

ṭ.üp 96a.5, 110a.2, 119a.3

ṭılā itmek: (bkz. tıla eylemek)

ṭ.96a.8, 96a.9, 96a.10, 96a.12, 98a.8, 121b.5, 131b.11, 132a.3, 134b.11, 144a.12, 173a.11

ṭılā ol-: sürülmek

ṭ.144b.8

ṭıla-yı aher (): diğer tıla, diğer ilaç sürme (usulü)

t.136a.13

tıla - (): sürmek, ilacı tatbik etmek (Türkçe fiil gibi kullanılmış)

t.yalar 132a.7

tīmār ():

tīmār eyle-: bakmak, tedavi etmek

t.düm 104b.2

- timsāḥ (تَمْسَاخ):
 timsāḥ boḳı: timsah pisliği, timsah dışkısı
 t.171b.13
- t̄in (طِين): balçık, çamur
 t.80a.2
- t̄in-i ermeni: siyaha çalan, kırmızı renkli, kuru ve yağlı
 çamur, kilermeni (طِينِ ارْمَنِی)
 t.80a.2, 136a.11
- t̄in-i maḥtūm: (طِينِ مَحْتَوْم): eskiden ilaç olarak
 kullanılan sarımtırak kurşuni renkte bir
 çeşit toprak
 t.80a.4, 167b.4
- t̄in-i rumi (طِينِ رُمِي): Ermeni balçığı denen bir
 çeşit toprak
 t.80a.5,
- t̄in-i şāmus: (طِينِ شَامُوس): Sisam adasında bulunan ve
 eskiden ilaç olarak kullanılan yapışkan,
 siyah veya beyaz olabilen bir toprak türü
 t.73a.9
- t̄inī (تِينِي): incire ait, incire benzer yarık
 t.104b.10
- t̄ire (تِيرِي):
 t̄ire ol-: bulanıklaşmak, kararmak
 t.a 143b.10
 t.ur 166b.10
- tirid (تِيرِد):
 semiz ördek tiridi: genç, taze ördeğin sulu yemeği
 t.52a.2
- tiryāk (تِرْيَاك): panzehir, zehirlenmeye ve bazı
 hastalıklara karşı kullanılan macun
 t.7a.3, 9b.7, 94a.1
 t.1dur 58b.1
- tiryāk-ı faruk (تِرْيَاكِ فَاْرُوك): çok itibar edilen
 Venedik tiryakı, panzehiri
 t.49a.2, 132a.3, 134b.11

tiryāk-ı bā-zehr (ترياق باذهر): zehirli tiryak, kuvvet-i
gariziyeyi koruyan ve zehrin
zararlarını gideren bir ilaç

t.9b.11,

- tiz (تيز): 1. ince, keskin, tesirli, sert
t.7b..2, 8b.4, 8b.8, 13b.11, 59b.12, 60a.5, 68a.5,
75a.11, 77b.1, 87a.7, 87a.13, 89a.2, 89a.6,
92a.8, 95b.1, 95b.3, 96b.5, 97a.4, 99a.13, 99b.9,
99b.10, 100a.4, 105b.6, 111a.4, 115b.1, 118b.3,
119a.3, 121b.7, 125a.11, 129a.10, 145b.10,
146b.12, 147b.3, 150b.2, 151a.10, 152b.12,
154a.9, 158a.1, 159b.11, 161a.6, 161b.13, 162a.1,
162b.1, 167a.4, 167a.6, 176a.11, 178a.12, 182b.1,
196b.6, 198b.13, 199b.6, 200b.13,
t.dür 78b.4, 79a.6, 81b.8, 83a.3, 112a.10, 121b.11
2. çabuk, tez, erken, kolayca
t.11a.10, 11b.8, 40b.11, 42a.7, 105b.1, 115b.4,
132a.12, 166b.12
t.dür 68a.3
tiz nişter: keskin neşter
t.ile 190a.6
tiz iT-: keskinleştirmek, kuvvetlendirmek
t.er 77b.5, 77b.13, 78a.10, 81a.10, 81a.8, 82a.8,
83b.8
tizcek (تيز جلك): çabucak, hemen, derhal
t.21b.2, 21b.5, 35a.1, 36a.2, 53b.12, 54a.1,
60b.13, 112b.10, 114a.4, 143b.6, 176a.9
tizlik (تيز ليك): keskinlik, sertlik
t.ile 87a.10
t.den 82b.1
t.i 79a.10,, 87a.9
t.in+Ø 74a.7
t.inden 60a.1, 119a.4
tizrek (تيز رك): daha çabuk, çabukça

- t.77a.8, 88a.13, 128b.2
- toğ- (طَغَى): 1. doğmak, dünyaya gelmek
 t.a 18a.13, 18b.11, 18b.13, 20a.3
 t.acaq 19b.10, 20a.6, 20b.10
 t.ar 20a.13, 20b.3, 20b.8, 20b.12, 20b.13, 21a.1,
 t.arsa 20a.7, 20a.8, 20a.11
 t.dı 20b.4
 t.ıncaya 19b.9
 t.mışdur 94b.7, 95a.8, 150b.11
2. aydınlanmak, güneş, ay doğmak
 t.a 203b.8
 t.arken 50a.9
- toğra- (طَغْرَا): doğramak, kesip parçalara ayırmak
 t.yalar 35b.2, 86a.8
- toğrı (طَغْرِي): doğru, düz, düzgün
 t.dur 22a.11
- toğurmak (طَغْرُكَا): doğurmak, doğum
 t.dağ 203a.1, 203a.7
- toğ(u)m (طَغْم): tohum, bitki tohumu
 t.ını 122b.3
 t.lardur 11b.10
- beg tohmı: beg börki, boztangüzeli, horozibigi,
 peygamber çiçeği gibi adları olan bir
 bitkinin tohumu
 t.131a.11
- boy tohmı: boy çiçeği tohumu, çimenotu tohumu
 t.209a.8
 t.nı 209a.6
- gül tohmı: gül tohumu, gülburnu
 t.102a.7
- hıyār tohmı içi: hıyar tohumu (çekirdeği) içinden alınan
 iç madde
 t.ni 35b.8
- ısrırgan tohmı: ısrırgan otu tohumu
 t.42b.12

- kāsnī toħmı: yabani marul toħumu, hindiba toħumu
t.58b(1).6
- kelem toħmı: lahana toħumu
t.58b.(1).6
- kerefüs toħmı: kereviz toħumu
t.41a.7, 42b.10, 45b.3
- kettān toħmı: keten bitkisi toħumu
t.8a.8, 92b.7
t.11a 49a.6
t.1n+0 209a.9
- rāziyāne toħmı: rezene toħumu
t.41a.7, 45b.3, 90a.10, 185a.9
t.da 52a.1
t.n+0 47b.6
- tatlu abak toħmı ii: balkabağı toħumu (ekirdeği)ii
t.ni 35b.8
- turb toħmı: turp toħumu
t.la 45a.10
t.n1 57a.12, 117a.9
- zerlik toħmı: zerlik toħumu, yabani sedef toħumu
t.59b.2
- toħumlar suyu(n): eşitli toħumlardan elde edilen su
t.la 36a.9
t.n+0 129b.7
- toħm-1 ıřāvi: zarar toħumu
t.yi 77a.4
- tokan- (طوقان ز) : 1. değmek, temas etmek
t.a 123b.2
2. darbe, darbe alıp yaralanmak
t.up 117a.4
- toınmak (طوقنفة) : yenen bir maddenin vucuda zarar
vermesi
t.dan 177b.4
- tosan (طقسان) : doksan, doksan sayısı
t.20a.8

- tokun- (طَوَّقَ -): (bkz. token)
 t.acağ 123b.3
 t.maya 23b.10
 t.mışdur 31a.1
 t.sa 84b.13
- tokunmak (طَوَّقَتْ): (bkz. tokenmak) darbe, darbe alıp
 yaralanmak
 t.176b.1
 t.dan 77a.13,
- tokuz (طَوَّزَ ، طَوَّزَ): dokuz, dokuz sayısı
 t.20a.6, 20b.8, 21a.4, 164a.2, 164a.12,
 t.dur 64a.1, 106b.4, 154b.2, 168b.13, 204a.9
- tokuzuncı (طَوَّزَ نَوْبِي): dokuzuncu
 t.33a.6, 50a.5, 61a.12, 88b.3, 91a.3, 102b.7,
 109a.5, 126a.3, 150b.7, 156b.10, 169a.10, 181a.4,
 191b.7, 194a.6, 200a.11, 202b.11
- on tokuzuncı: on dokuzuncu
 t.59a.11, 91a.13, 112a.8
- yigirmi tokuzuncı: yirmi dokuzuncu
 t.91b.10, 120a.13
- tol- (طَوَّلَ -): dolmak
 t.ıcak 92a.5
- tola- (طَوَّلَ -): dolamak, çevresini sarmak
 t.yup 59a.9, 124a.12
- tolan- (طَوَّلَتْ): dolanmak, çevresini kuşatmak sarmak
 t.mışdur 31a.5
 t.urken 203b.8
- tolandur- (طَوَّلَتْ): etrafını çevirmek, sarmak
 t.alar 124a.9, 149b.1, 149b.9
- tolaş- (طَوَّلَتْ): sarılmak, sarılarak tutunmak
 t.mışdur 30a.11, 65a.7
 t.ur 62a.8
- toldur- (طَوَّلَتْ): doldurmak
 t.a 67a.6
 t.alar 159b.1, 175b.6

- t.d1 17a.11
t.up 4b.6
t.olu (طُولُ): dolu; şişkin gergin
t.40a.5, 45a.9, 67a.4, 151b.9, 182a.8, 182a.9
t.dur 128a.1,
t.olurak (طُولُ رُفَّ): doluca, daha şişkin
t.193b.8
t.on (طُون): elbise, giyecek
t.lar 118a.3, 199b.11
toğ- (طَدَّ -): donmak, buz kesilmek
t.ar 92.5, 177a.7
t.miş 179b.6
tonmak (طُونُ): donuk halde bulunmak
t.1nuğ 177a.10
tonuk (طُنُق): donuk, fersiz
t.96b.4
to palak (طُولُ يَلْغَ): yer miski; havlican dinelen
kök, kırkboğum, suut kökü
t.1 59a(1).11
toprak (طَيْرُ قَف): toprak
t.138a.8
t.a 8b.8
t.da 21a.13
t.dan 61b.7
toy (طَوْى): kazdan büyük yabani bir kuş,
toy cigeri: toy kuşu ciğeri
t.185b.5
toynak (طَيْنَغ): hayvan tırnağı
göyünmiş eşek toynağı: kavrulmuş eşek tırnağı
t.la 98a.6
toz (تَرْتُ): toz, toprak vs. zerrecikleri
t.85b.10, 88a.5, 111a.12, 127b.8
t.dan 61b.7, 86a.12, 88a.10, 89a.10, 105a.1,
128b.4, 139b.2, 146b.11
t.1la 43a.7

degirmen tozu: degirmende biriken toz

t.152a.10

töhmet (تَوْحَمَت)

töhmet eyle-: suçlamak, zan altında bırakmak

t.meyeler 187a.12

tūbāl (تُوْبَال): kızmış bakırdan ve kızmış demirden
çekiçle vurulduğunda kopup dökülen parça

t.97a.11

t.1 86a.6

t.lardan 84b.8

bakır tūbāl: bakır zerreciği, parçası

t.74b.11-12, 119b.5, 142b.9,-10, 147b.7, 147b.12,
204b.1-2, 104b.6, 210a.9, 210b.1

şaru birinc tūbāl: sarı pirinç madeni parçacığı

t.204B.6

tūbalü'l-ḥadīd (تُوْبَالُ الْحَدِيد): demir parçası

t.84b.7

tūbalü'n-nūḥās (تُوْبَالُ النُّحَاس): bakır parçacığı, bakır
tubalı

t.84b.7

tuhme (تُوْحْمَة): mide dolgunluğu, mide şişkinliği,
hazımsızlık

tuhme ol-: mide dolgunluğu meydana gelmek, midede
şişkinlik peyda olmak

t.dan 14a.13

tuhmelik (تُوْحْمَلِيْق): mide dolgunluğu hali

t.16b.4

tuhmelik (تُوْحْمَلِيْق): mide dolgunluğu hali (bkz.
tuhmelik)

t.14b.7

t.i 14b.3

tuhmekān (تُوْحْمَكَان): adam taşacağı, nebat tohumu, semiz otu
tohumu

t.161b.7, 204a.5

t.11a 35b.8

- tuhmekān ağacı: tuhmekan ağacı
t.51a.5
- tuhmekān suyu: tuhmekan bitkisi suyu
t.173a.11
t.la 131b.12, 171a.12
- tuhmekān talı: tuhmekan bitkisi dalı
t.34a.12
- tuhmekān yaprağı: tuhmekan yaprağı
t.la 103a.5
t.ndan 35a.10
- ṭul (طُول): uzunluk, boy
ṭ.1 128a.13
- ṭulūsīs (طولسینس): bir göz hastalığı
ṭ.104b.10
- ṭuman (طُمان): duman, buğu
t.165a.10, 183b.10, 183b.11
t.dur 165b.11
- tur- (طُر-، طُور-): 1. durmak, bir müddet beklemek, kalmak
ṭ.a 35b.3, 35b.4, 45b.7, 66a.4, 73b.4, 86a.3,
93a.10, 98a.5, 111a.5, 130b.12, 140b.4, 162b.8,
167a.12,
ṭ.acaḳ 114a.4
ṭ.alar 57b.10
ṭ.duğı 114a.11, 183b.1,
ṭ.sa 105b.8,
ṭ.ur 47a.3
2. bir yerde karar kılmak, yer edinmek
ṭ.mıṣdur 105b.8
ṭ.up 4b.1
ṭ.ur 23b.9
3. ayağa kalkmak, ayak üzerinde bulunmak
ṭ.up 21a.11
- turak (طُرُق، طُرَات، طُورَات):
turak otı(n): tüysüz 60cm. kadar yükselebilen, tüysüz,
bir yıllık otsu bir bitki, dere otu, rezene

- 43b.3, 44b.1, 54b.3, 203b.3
 47a.4, 136b.13
 41a.2, 44b.2, 57a.11
 turak otı şuyı: turak otu suyu, rezene usresi
 45a.10, 114b.6
 turak otı yağı(n) turak otundan çıkarılan yağ
 53a.5
 50a.3
 53a.11
 turb (تَرْب): turpgillerin ana bitkisi, yaprakları
 tüylü, çiçekleri sarı ve mor renkli yumru
 bir bitki
 47a.3, 47a.4
 turb kabı: turp kabuğu
 138b.2
 turb şuyı: turp suyu
 172a.3, 185a.13
 138b.1
 138b.1
 turb tohumı: turp tohumu
 45a.10
 57a.12, 117a.9
 turb yağı: turp yağı
 7b.1
 turfe (طَرْفَة): üst dudağın ortasında fazlalık olarak
 yumru et olması, gözdeki yumru
 79b.9, 80b.1, 125b.9, 137b.2, 138b.7, 139a.7,
 165b.2, 189a.2
 193a.5
 83a.11
 78a.12, 138b.8, 139a.2, 139a.11
 turmak (طَرَّت): durmak, beklemek
 85b.8
 33b.8
 turna (طَوْزَنَة):

- ٲurna di: turna adlı iri kuşun d
 t.171b.6, 171b.9, 186a.2
- turunc (ٲورونج): btn kış yapraklarını dkmeyen bir
 akdeniz ağacı ve bunun meyvesi
 t.35b.7
- tuşe (ٲوشه): fazladan oluşan yumuşak yumru et
 t.110b.3, 154b.2, 155a.5, 155a.6
 t.nn 91a.10, 110b.2, 111a.2, 126a.5, 155a.12
 t.yi 155a.12, 155a.13
- tut (ٲوت): dut ağacı ve bunun meyvesi
 t.110b.3
- tut kki: dut ağacı kk
 t.nn 57a.7
- tut şuyı: dut meyvesinden çıkarılan su
 t.la 35a.12
- ٲut- (ٲوتوز -): tutmak, yapışmak, yakalamak
 ٲ.30b.11, 58a.11, 66a.6, 88b.6, 88b.9, 99b.4,
 149a.4, 187b.1, 187b.10, 187b.11
 ٲ.acağ 149a.3
 ٲ.alar 99a.4, 115a.6, 155a.12
 ٲ.arlar 124a.3
 ٲ.dı 169a.8
 ٲ.dığından 155a.13
 ٲ.ıcağ 115a.3, 155a.6
 ٲ.maya 189b.8
 ٲ.sa 42a.5
 ٲ.sağ 50b.4, 114a.9
 ٲ.up 96b.11, 96b.13
2. Karşısında bırakmak, bekletmek
- ٲ.a 37a.5
 ٲ.alar 43b.4, 109b.5, 136b.8, 145a.11, 180a.6
 ٲ.ar 79a.3,
 ٲ.mışlar 73a.5
 ٲ.salar 139a.10
 ٲ.up 89b.6

3. kaplamak, istila etmek

- ٲ.a 63a.11, 66b.4
 ٲ.ar 63a.4, 64a.3, 145b.6
 ٲ.mış 102b.13
 ٲ.mışdur 62a.1, 134a.6

4. durumunu korumak

- ٲ.alar 28b.4, 89b.4
 ٲ.mayup 117b.7
 ٲ.maz 99a.6
 ٲ.mazlar 178b.13
 ٲ.mışdur 62b.5

5. kazanmak, toplamak

- ٲ.ar 6a.2
 ٲ.mamış 203a.11
 ٲ.mışdur 2a.2
 ٲ.up 184a.9

6. kapamak, tıkamak

- ٲ.alar 13b.7
 ٲ.ar 30b.1

7. hastalık olmak, nöbet gelmek

- ٲ.ar 60b.3
 ٲ.dığından 59b.11

8. farzetmek, saymak

- ٲ.alım 179a.7

9. isabet ettirmek

- ٲ.a 149a.6

10. benzemek

- ٲ.ar 30b.2

ٲutabil- (طَوَّأَ - طَوَّأَ): belirli bir şekilde
 kavrayabilmek, bir yerde muhafaza etmek

- ٲ.ürşe 88b.5, 149a.5-6

ٲutıcı (طَوَّأَ): cutucu, bekletici

- ٲ.dur 160b.5

ٲutıl- (طَوَّأَ - طَوَّأَ): tıkanmak, kapanmak

- ٲ.ur 202a.10

tutmak (طَتَفَ): 1. tutmak başka bir madde ile temas ettirmek

ṭ.14b.2, 95b.6, 138b.7, 165b.5, 165b.5, 199a.12, 200a.4, 200a.6

ṭ.da 68a.3, 68a.5, 68a.6

2. belirli bir durum ve mesafede bekletmek

ṭ.106a.9

ṭ.dan 129b.2

3. öğrenmek, saklamak

ṭ.25b.13

tutmaklık (طَتَفَلَا): bevl tutmaklık: sidiği tutabilmek

ṭ.a 11a.1

tūtiyā (تُوْتِيَا): toz haline gelmiş sürme taşı, çinko

t.70a9, 81b.13, 82b.4, 84b.5, 85b.2, 89b.11, 103b.6, 110b.10, 134a.6, 153b.1, 154a.3, 154b.8, 163b.4, 167b.3, 170a.1, 206b.2, 207a.8, 207b.3, 207b.10, 207b.13, 210b.11, 210b.13, 211b.2

t.dan 154a.1

t.lar 109a.4

t.ları 133a.3

t.sı 103a.10, 109a.5

t.yı 153a.13, 174b.12, 207b.7

tūtiyā-yı ahmer (تُوْتِيَايِ أَحْمَرِ): kırmızı sürme

t.206a.10

tūtiyā-yı cevherī (تُوْتِيَايِ جَوْهَرِي): tabii, işlenmemiş, tabii sürme

t.205a.11

tūtiyā-yı hindi (تُوْتِيَايِ هِنْدِي): Hint sürmesi

t.87a.10-11, 90a.11, 97a.13, 106b.10, 142b.1, 143a.6

tūtiyā-yı kirmani (تُوْتِيَايِ كِرْمَانِي): Kirman sürmesi

t.205b.1

t.nün 132b.13

- tūtiyā-yı ma'deni (توتياي معدني): madeni çinko
t.153b.12 sürmesi
- tūtiyā-yı mağsūl (توتياي مغسول): yıkanmış sürme
t.73a.8, 102a.12, 153a.4, 207a.12, 208b.3
- tūtiyā-yı muşavvel (توتياي مصقول): gevşek, sarkık
çinko sürmesi
t.209b.13
- tūtiyā-yı mürebba (توتياي مرببا): terbiye edilmiş
çinko sürmesi
t.205a.3
- tutiya-yı perverde (توتياي پرورده): terbiye ıslah
edilmiş çinko oksidi sürmesi
t.132b.12, 147b.6, 154b.10, 156a.7
- ṭutucu (طوتجى): tutucu, engelleyici
t.74a.9
- ṭuy- (طوى): duymak, hissetmek
ṭ.a 50b.12
ṭ.up 35a.1
- ṭuz (طوز) tuz, kokusuz suda eriyen, yiyecekleri
tadlandıran billursu madde
ṭ.54a.13, 54b.6, 58b.(1).12, 115b.8
ṭ.dan 82a.4,
ṭ.n1 37a.13, 117a.11, 132b.8
ṭ.11a 36b.6, 45a.10, 57b.7, 80b.3, 93b.10, 94a.6,
94a.9, 95b.4, 108a.8, 111a.2, 112a.4, 132a.1,
132b.7, 138b.4, 139a.11, 139b.6, 141b.1, 141b.6,
149b.3, 149b.11, 155b.3, 162b.7, 189a.10
- ḳara tuz: kara kaya tuzu
ṭ.46b.3, 163b.1
- ṣafī tuz: saf, katışıksız tuz
ṭ.90a.9
- yumşak ṭuz: yumuşatılmış tuz
ṭ.104a.12
t.1 40b.13
- ṭuzlu (طوزلر، طوزلر): tuzlu, tuz tadacak kadar tuz ihtiva

eden, tuzlanmış

t.89b.6, 145b.6, 145b.10, 199b.6, 203b.3

tu^zlu balğam: balgama aşırı derecede tuz karışma

t.dan 112a.11

tu^zlu balık: tuzlanmış balık

t.16a.3

tu^zlu su: tuzlu su

t.yı 117a.9

t.yıla 118a.3

tüferriku'l-ittışāl (

تَفْرِقُ الْإِئْتِصَالِ

:vücuttaki etle kemiği, eklemleri, yara kenarlarının birbirine yaklaşmasını ve kaynaşmasını engelleyen hastalık

t.13a.4, 14a.2, 58b.6, 69a.5, 69a.9, 70a.7-8,

154a.9, 155b.13, 169b.9, 175b.8, 175b.10, 176b.2,

196b.6, 201a.1, 201a.12

t.dur 156a.4, 194a.12, 196b.3

t.ı 155b.13, 156b.11, 169b.8, 170a.10

t.un 126a.7, 169b.8, 176a.10

tüferriku'l-ittışalıhā (

تَفْرِقُ الْإِئْتِصَالِ

:onun birleşmesi

t.194a.8

tüferriku'l-ittışaluhā (

تَفْرِقُ الْإِئْتِصَالِهَا

tüferriku'l ittışalıha

t.200a.11

türbüd (

تَرْبُودَ

): Hint kökü; müşhil olarak

kullanılan, sarmaşık cinsi bir ağaç

kökü, tabii alkalik civa, tabii sulfat tuzu

t.42b.2, 42b.11, 43b.7, 43b.8, 48a.6, 105a.9,

185a.6

türk (

تُرْكُ

): Türk, Türk kavmi

t.111b.10, 113a.10, 117b.13, 176b.8

türkçe (

تُرْكِيَّةَ

): Türkçe, Türk dili

- t.114b.12, 143a.10, 152b.6, 157b.5, 157b.9, 157b.11
türki (تۈركى): Türkçe (bkz. Türkçe)
t.si 110a.5
- tütün (توتۇن): duman, is
t.den 128b.4
- tüy (توي):
tavşan tüyi: tavşan postundaki ince, yumuşak kıllar
t.le 56b.2

-U-

u (و , ؤ) : ve

u. 1b.5, 2a.4, 5a.7, 58b(1).11, 162b.3, 186b.13,

uc (ج , ا) : baş tara, tepe, son nokta

u.1 17b.13, 24a.10, 24a.10, 32b.4, 88b.12, 123b.3,
123b.6, 124a.4, 124a.5, 141a.13, 178b.2, 178b.6,u.1la 93b.13, 99b.10, 122b.8, 139b.5, 141a.10,
141a.12, 149b.11, 162b.8, 178b.5, 188a.11,
188b.13, 189a.2

u.ına 24a.11, 27b.7, 123b.2, 132a.6, 149b.8,

u.ından 40b.1, 124a.10

u.ını 77a.7,, 88b.6, 149a.7, 178a.9, 178a.12,
187b.5, 188b.7

u.ınınu 27b.7

uc (و) : sebep, vesile-den dolayı

u.undan 42a.1

uc vir-: ortaya çıkmak, belirlemek, büyümek

u.miş 139a.1

u.ür 137b.11

‘ūd (عود) : öd ağacı, öd ağacının güzel kokulu
kerestesinin koku ve edviye maddesi olarak
kullanılan şekli

‘u. 82b.12

‘ūd-1 hām (عودِ حَامِ) : olmamış, çiğ öd ağacı

u.43a.3, 55a.9

‘ūd-1 hindi (عودِ هِنْدِي) : öd ağacı, Hindistanda yetişen
öd ağacı

‘u. 44a.1

ud (اود) :

sığır udu: sığır ödü

u.164a.2

‘ufūnet (عَفُونَت) : çürüme, bozulma, iltihastanma;
rutubet küf

‘u. 12a.2, 13b.4

‘u.den 13b.2

- ‘ufūnet ol: bozulmak, iltihaplanmak
 ‘u.a 13b.2
- ‘ufūnet pezīr (عَفُونَتِ يَذِيرُ): tutubet alıcı
 ‘u.117b.4
- uğunmak (اَغُونَق): bayılacak hale gelmek, bayılmak, akli
 başından gitmek
 u.40a.3
- ‘uḳde (عَقْدَه): zor, karışık iş; mesele, düğüm
 ‘u.lerine 3a.3
- ‘ukdetü'r-riḥ (عَقْدَةُ الرِّيحِ): ?
 ‘u.206b.11
- ‘uḳḳāb (عَقَاب):
 uḳḳāb ödi: tavşancıl kuşu ödü
 ‘u. 186a.2
- ulaş- (اَوْلَشَ - اَوْلَشَ): bitişmek, kavuşmak
 u.a 23b.8, 156a.5
 u.mış 24b.12
 u.mışdur 21b.10, 24a.10, 24a.1, 25a.9, 27a.10,
 28b.10, 29b.5, 63b.10, 64b.9, 64b.10, 65a.2,
 65a.6, 65a.11, 66a.13, 66b.8, 66b.12, 68a.1,
 u.up 24a.9
 u.ur 22b.11, 23a.6, 23a.11, 23a.13, 32a.10
- ulaşmaklık (اَوْلَشَقْلِك): birbirine kavuşma, bitişme hali
 u.1 13b.13, 28b.9
 u.1nuḡ 66b.7
- ulaşuḳ (اَوْلَشَق): bitişik, kavuşmuş durumda
 u.dur 104a.9
- ‘ulemā (اَلْمَلَمَا): alimler
 ‘u.nuḡ 2b.8
 ‘u.sı 1b.6
- ulu (اَوْلُ ، اَوْلُ): 1. büyük fazla, yüksek
 u.70b.3, 72a.9, 135a.12, 175b.13
 u.dur 87a.10
- ‘ulūm (اَلْعُلُوم): ilimler, ilim dalları
 u.un 3a.9

- ‘umk (عَمَقَ): derinlik
u.1 157b.10
- ‘umūmu'l-intifāḥ (عَمُورُ الْإِنْفِاحِ): genel şişlik
‘u 114a.12
- un (اُون): öğütülmüş, toz haline getirilmiş tahıl
arpa unı: arpa unu
u.101b.4
u.n+0 96a.12
- bağla unı: bakla unu
u.171a.11, 171a.11
- bağıla unı: bkz. bakla unu
u.n1 171a.10
- ‘unnāb (عُنَاب): hünnap, kızıl iğde, üvezağacı; on
metreye kadar uzayabilen dikenli bir
ağacın meyvesi, öksürük kesici,
yumuşatıcı özelliği vardır
‘u.38a.10, 38b.4
- ‘unnāb şuyı: hünnap suyu, bu ağacın meyvesinin usaresi
‘u.112b.6
- ‘unşur (عُنْشُور): öge, eleman, madde
u.dan 17a.7
- unuT- (اُونُر): unutmak, akılda tutamamak
u.ur 26a.5
- unutmak (اَوْنَتَف): hatırlayamamak, istemiyerek
akıldan çıkarmak
u.26a.1
- unutsağı (اَوْنَتَسَاغ): unutkan,
u. 41b.9
- ur (اَوْر): ur, hücrelerin düzensiz ve aşırı olarak
vücudun bir bölgesinde toplanmasından dolayı
teşekkül eden yumru
u.114b.12
- ur - (اَوْر , اَوْر): 1. koymak, sürmek, üzerine ilaç tatbik
etmek, yapıştırmak
u.alar 34b.4, 34b.5, 34b.6, 36b.9, 39a.5, 47b.10,

51a.11, 56a.11, 56b.3, 60a.7, 60a.8, 94a.8,
99a.5, 103a.5, 103a.6, 110a.11, 111a.4, 111a.5,
114b.9, 115b.2, 116a.5, 117a.10, 121b.13, 131b.4,
138a.13, 138b.3, 141b.3, 144a.11, 145a.13,
148a.7, 155b.4, 171a.9, 171a.10, 183b.13, 188a.9,
189a.8, 190b.13

u.mayalar 34b.6

u.salar 77b.2, 122b.7, 123a.5

u.up 40b.9, 94a.9, 94a.10, 175b.7

2. katmak, ilâve etmek

u.dağın 115a.5

u.mayalar 71a.10

u.sağ 166b.10

u.up 104a.10, 185b.11, 187a.10

u.up 104a.10, 185b.11, 187a.10

4. hareket vermek, hareket ettirmek

u.up 183a.6

nefes ur-: nefes vermek, oflamak

u.up 188a.9

'urf-i amm (عُرْفِ عَامِّ): taayyün etmiş olmayıp beldelerin
hepsinde veyahut ekseriside cari olan örf

'u.126a.12-13

urmak (اُرْمَقَ): 1. uygulamak, yapıştırmak, koymak, sürmek

u. 41a.1, 59a.4, 101b.5, 133b.5, 134b.12, 155a.3,
167b.7

2. dokunmk, temas etmek

u.72a.4

3. rüzgâr vb. ye maruz kalarak, hastalık kapmak

u.dan 41a.10

'uruk (عُرُوقَ): insan vücudundaki damarlar

u.83a.5

'uruk-1'ş-şabāğīn (عُرُوقِ الشَّبَاغِيْنِ): bir boya kökü, boyada
kullanılan bir kök

u.97a.10

'uruk-1 žavārib (عُرُوقِ ضَوَارِبِ): nabzın damarları

- u.25a.11
 'uşare (عُصَارَة): özsu, sıkılan şeylerden çıkan su
 'u.sini 77b.5, 80b.6
 'usāre-i mamışa (عُصَارَةٌ مَامِيشَا): bkz. mamisa
 'u.131a.11
 uskutūrī (اسْقُطُورِي):
 şabr-ı uskutūrī : sabırlık, idrar verici ve terletici
 bitki, kendisi çit yapımında
 kullanılır. (bkz. sbr)
 u.38b.9, 142a..6, 208b.12
 'usr (عُسْر):
 'usr ol-: güçlük, sıkıntı olmak
 'u.a 72a.2
 'u.ursa 59a.13
 'usru'l-bevl: sidik tutulması, sidiği yapamama
 u.13b.7, 13b.10
 uş(s) (اُص): akıl, şuur
 ustuhūdu (اسْتُحْدُ)^{u.48b.8, 56a.4}: karabaş otu
 u.48b.8, 56a.4
 ustura (اسْتُور): traş etmeğe yarayan keskin berber
 bıçağı
 u.yıla 93b.2, 95b.3, 110a.12, 111a.1, 112a.6,
 140b.13, 149a.5, 155b.2, 190a.10
 uşul (اَصُول): yol, yöntem, metod
 u.1n161a.7
 u.1nuḡ 69a.3
 uşak (اَشَق): çadır çiçeği, çadıraşağı, muhmude
 kaplumbağa otu (bkz. çadır)
 u.76a.10, 86b.2, 92a.7, 92b.2, 97b.5, 106b.6,
 143a.1, 164a.1, 168a.12, 171b.7, 171b.11, 173b.9,
 173b.12, 173b.12, 185a.13, 211a.5
 uvaḡ (اَوَاق): ufak, küçük
 u.64a.6, 68b.5, 89a.12, 157b.5, 203b.5,
 u.1 124b.3
 uvacık (اَوَاقِج): ufacık, küçücük

- u.48a.3, 65a.8, 132a.5, 132a.9
 uvacuk (اَوَّاجُك): (bkz. uvacık)
 u.16a.11, 28b.10, 35a.12, 66b.1, 93a.2, 100a.13,
 110a.5, 112b.10
 uyan - (اَوَّيَا ز): uyanmak, ayılmak, kendine gelmek
 u.a 111a.11, 145a.6
 u.ıcak 109a.10
 uyanuk (اَوَّيَا نَك): uyanmış halde bulunmak
 u.da 25a.11
 uyhu (اَوَّحُو): uyku (bkz. uyku)
 u.da 111a.10
 uyışdurıcı (اَوَّيَشْدُرُحِي): uyuşturucu, hareketini azaltıcı
 u.73b.13
 uyku (اَوَّيْكُو): uyku (bkz. uyhu)
 u.14b.2, 56a.2, 57b.4, 57b.12, 80a.8, 133a.8,
 133b.2, 189a.11, 190b.9, 211b.11, 212a.2,
 u.da 25a.11
 u.dan 33a.8, 51a.8, 57b.10, 109a.10, 111a.9,
 111a.11, 145a.6
 u.s1 44b.1
 u.yıla 133a.8
 uykulu (اَوَّيْكُلُو):
 tavşan uykulu: göz kapağı ı açık uyuyan
 u.94b.5
 uykusuz (اَوَّيْكُسُز): uyumamış, uyuyamamış
 u.34a.1, 193b.7
 uykusuzluk (اَوَّيْكُسُزْلُك): uykusuzluk
 u.17a.4, 35b.13, 55b.11
 u.a 17a.5
 u.dan 17a.3-4, 36b.9
 u.dur 46a.9, 49a.10
 uyu- (اَوَّيْدُ -): uyumak, uyku hali
 u.duğı 94b.3
 u.duğı 128a.11
 u.mayalar 133a.7, 133a.8

- u.r 189a.11
u.ya 133a.7
u.yalar 17a.1
uyumağ (اوييغف) uyumak
u.41b.8, 52a.11, 57b.4, 89b.5, 203b.5
u.dur 41b.8
uyumamağ (اوييغف): uyumama hali
u.89b.5
uyuşdur -(اوييغف): hissini azaltmak
u.ur 98a.8
uyuşdurıcı (اوييغف): uyuşturucu, hissini azaltıcı
u.dur 75b.6
uzadu (اوزادو): uzun, uzun süreklî
u.135b.8, 177b.7, 10a.13
uzan- (اوزان - اوزان): uzun sürmek, zaman fazla
geçmek
u.acaq 102b.10, 150b.2, 154b.12
u.up 134b.2
u.ursa 93a.12
uzat- (اوزاد): uzatmak, boyuna yetiştirmek
u.ur 26b.3
'uzeyri (عزير):?
u.204a.13, 204b.4
'uzrūf (عزروف):?
u.ından 104a.7
u.ını 121a.8
uzun (اوزون): uzun, baş ve son tarafı arasında
fazla mesafe bulunan
u.22a.8, 31a.10, 95b.12, 111b.13, 128b.10, 181a.7
u.dur 31a.7
uzun iT-: uzun bırakmak, uzatmak
u. e31a.8, 31a.10
u.eler 103b.4
uzunınca (اوزونينجا): boyuna

- u.130b.11
 uzunluk (^{وُزْنَلِك}) : uzunluk
 u.ında
- uzunluğınca (^{اَزْ وُزْنَلِجِنَه}) : uzunluğu kadar
 u.29a.2
- uz(u)√ (^{وُضْو}) : uzuv, aza, organ
 'u.a 9a.4, 29a.9, 201a.2
 'u.dan 70a.6
 'u.dur 73b.5
 'u.ı 7b.10, 70a.6, 71b.13, 128b.6
 'u.uğ 7b.11, 29a.6, 29a.9, 70a.7
- 'uzv-ı şerif (^{عُضْوِ شَرِيف}) : mübarek organ
 u.dür 61b.2

ü

ü (\underline{u} , $\overset{\circ}{u}$): ve

ü.66a.8, 79a.11, 104a.7

üç ($\overset{\circ}{u}$, $\overset{\circ}{u}$): üç, üç sayıslı

ü.8a.4, 12b.11, 13a.5, 19b.13, 21b.11, 25a.13,
 26a.7, 28b.13, 29b.8, 32a.2, 36b.2, 37b.1,
 37b.10, 37b.12, 40b.4, 42a.12, 42b.10, 42b.11,
 44a.10, 45a.13, 45b.7, 45b.8, 45b.9, 46b.8,
 47a.3, 47a.4, 48a.10, 48b.11, 48b.12, 55b.5,
 58b.(1).2, 58b(1).8, 61b.8, 62b.4, 63a.3,
 63a.12, 63b.11, 65b.12, 92b.7, 94b.13, 97a.12,
 97b.2, 99a.13, 101b.8, 101b.9, 101b.13, 102a.4,
 102a.4, 102a.7, 102b.4, 105b.8, 106b.6, 106b.8,
 108a.8, 108a.13, 108b.3, 113b.10, 118b.3,
 119a.10, 119b.2, 119b.6, 120a.12, 121a.11,
 125a.6, 125b.7, 127a.2, 127b., 128b.10, 130a.2,
 131b.2, 131b.6, 138b.9, 141b.6, 142a.13, 142b.3,
 144b.4, 147a.3, 149b.13, 149b.13, 150b.1,
 151b.12, 151b.13, 152a.7, 153a.8, 154b.6, 155b.4,
 157b.3, 163a.3, 163a.5, 163b.9, 165a.3, 173b.10,
 176a.11, 184b.8, 184b.7, 184b.12, 185a.3, 190a.3,
 192a.8, 192b.4, 193a.2, 193b.2, 194a.13,
 195b.12, 198a.6, 201b.3, 201b.10, 205a.8,
 205a.12, 206a.7, 208a.5, 208a.11, 208b.5, 208b.8,
 209a.6, 209b.10, 210a.5, 210a.10, 211a.5,
 211a.12, 211b.8, 211b.9

ü.i 14a.7, 22a.11, 157a.2

ü.ini 54a.9, 144a.9, 147a.6, 166b.4

ü.inün 36b.1

iki üç: iki veya üç, üçe yaklaşık

ü.190a.2

on üç: on üç

ü.dür 125b.7, 164a.12

üç dört: üç veya dört, yaklaşık dört

ü.182a.4

üçde bir: üç parçanın biri

ü.ün+Ø 34a.11

üç buçuk: üç tam, bir yarım

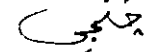
ü.211a.4

üç yüz: üç yüz

ü.20a.10

üçer: üçer, üç üç olacak şekilde

ü.42b.11, 106b.11

üçüncü (): üçüncü

ü.6b.3, 8a.7, 13a.2, 14a.10, 22a.6, 23b.10, 24a.3,
 24b.4, 25b.12, 32b.3, 32b.13, 33b.10, 34a.2,
 35b.13, 40a.1, 40a.4, 40b.6, 41b.8, 46a.9,
 47a.10, 49a.11, 61a.2, 61a.6, 62a.4, 62b.7,
 63a.6, 63a.13, 64b.11, 66a.1, 67a.8, 67b.11,
 69a.5, 69a.9, 69b.8, 72b.4, 73b.4, 73b.11,
 74b.7, 76a.8, 76b.11, 77a.2, 77b.3, 78a.1, 78a.4,
 78a.6, 79b.3, 79b.11, 79b.13, 78b.12, 79a.4,
 79a.6, 79a.6, 79a.8, 80a.7, 80a.9, 80b.9, 81a.6,
 81b.8, 82a.12, 82b.1, 83a.5, 83a.8, 84a.10,
 84b.4, 84b.11, 90b.10, 93b.4, 94a.10, 94b.11,
 97a.3, 101a.11, 104b.9, 107b.6, 114a.2, 117b.12,
 118b.7, 125a.9, 125b.4, 126a.7, 126b.9, 126b.12,
 127a.1, 127a.4, 128a.4, 128b.10, 129a.7, 131a.4,
 136b.2, 137b.10, 139b.9, 143b.5, 144a.3, 144a.4,
 151b.4, 154a.5, 156b.4, 157a.8, 157b.10, 160b.2,
 160b.4, 161a.12, 162a.5, 162a.7, 170a.9, 170b.5,
 171b.2, 172b.13, 174a.1, 174b.2, 174b.13,
 176a.6, 176a.13, 177b.5, 181a.2, 182a.1, 183b.7,
 189b.8, 191b.2, 192b.11, 193a.9, 194a.3,
 194a.11, 194b.2, 195b.11, 196a.1, 196b.9,
 197a.10, 198a.8, 200a.9, 201b.8

ü.de 83a.6

on üçüncü: on üçüncü

ü.91a.7, 109a.8, 155b.12, 194a.7

- yigirmi üçüncü: yirmi üçüncü
 ü.91b.4, 114b.11
- üftade (أَفْتَا) : düşmüş, düşkün
 ü.28b.6
- ümid (أُمِيد) : ümit, beklemek, ummak
 ü.2a.11,
 ü.dür 3a.3
 ü.leri 190b.8
- ümi̇z (أُمِيْز) : ümit (bkz. ümid)
 ü.161a.9
 ü.üm 2a.12, 3b.6
- üskürce (اُسْكُرْجَه) : ağzı yayvan kap, toprak çanak
 ü.185b.11
 ü.ye 185b.10,
- üst (اُسْت) : üst, üst taraf
 ü.in +Ø 99a.11
 ü.ine 21a.11, 30a.6, 37a.7, 67a.8, 93a.10, 108a.8,
 123a.12, 155b.3
- üstād (اُسْتَاَد) : Rehber, üstad, yol gösterici alim
 ü.4b.12, 5a.12, 148b.12
 ü.e 148b.8
 ü.lar 134a.2
 ü.ları 178a.8
 ü.larumuz 124a.2
 ü.larun 180a.2
- üstād-ı ahmed: ?
 ü.180a.3
- üstad-ı ahmed-i ferruh: ?
 ü.179a.13, 179b.11
- üstüvar (اُسْتُوَار) :
 üstüvar ol-: sağlamlaşmak
 ü.up 66b.10
- üşendür- (اُسْهَنْدُر) : tembel etmek, gevşeklik
 vermek
 ü.meyeler 184a.6

üşendürmek (اُسْتَدْرَكَ): tembelleştirmek

ü.den 151a.12

üşne (اُسْنَه): yosun, ağaç yosunu

ü.76a.11, 163a.5, 205a.6

ü.yi 86a.10

üvez (اَوْز): sinekten küçük, uçucu bir böcek

ü.181a.7

üzer (اَزْر): üst taraf, üst

ü.inde 9a.3, 23b.2, 23b.9, 24b.7, 44b.6, 55.3,
100b.10, 130b.11, 137b.6, 137b.9, 142a.1,
145b.13, 155b.1, 157a.4, 157a.7, 162b.7, 164a.13,
178a.1, 183b.13

ü.indedür 161b.1

ü.indeki 99b.4, 146a.12

ü.inden 23a.10, 24a.1,, 140b.8

ü.ine 1b.3, 1b.4, 1b.5, 2b.3, 3a.7, 5b.1, 6a.13,
9b.8, 14b.6, 15b.2, 15b.6, 19a.13, 20b.1, 23a.2,
23b.3, 31b.2, 37a.2, 37b.1, 39b.3, 44a.12,
56a.12, 56b.3, 58b(1).1, 61a.2, 67a.7, 77b.2,
79b.4, 80b.1, 85b.5, 85b.6 85b.9, 86b.11, 86b.12,
88a.7, 89a.13, 92a.8, 93b.3, 94a.8, 96a.7,
96a.11, 97a.2, 98a.10, 98b.3, 98b.4, 98b.8, 99a.5,
99a.8, 99b.1, 101b.5, 103a.6, 109b.6, 110a.1,
111a.3, 111a.3, 111a.4, 111b.7, 114b.9, 116b.9,
117a.10, 120a.1, 120a.3, 121b.6, 121b.13, 122b.5,
122b.7, 123a.8, 123b.9, 120b.11, 125b.4, 131b.8,
133b.4, 134b.13, 138a.13, 138b.3, 140b.11,
141b.2, 144a.11, 145a.11, 145a.13, 148a.7,
148b.7, 148b.7, 149a.10, 149a.11, 149b.2, 149b.4,
149b.7, 152b.8, 153b.7, 155a.3, 157b.13, 159b.3
161a.4, 162a.10, 164b.11, 166b.11, 167b.6,
169b.3, 171a.9, 171a.10, 175a.2, 175b.6, 176a.7,
176a.10, 177a.4, 181a.13, 181b.13, 187a.3,
188a.8, 189a.8, 189a.11, 190a.8, 190b.13,
194a.13, 196a.1, 199a.5, 200a.4, 201b.3, 201b.10,

203a.5, 203b.6, 210a.3, 212a.2

ü.edür 69b.5, 195a.12

üzerlik (): evlerde daha çok tütsü için kullanılan sedef otu tohumu

ü.59b.2

üzil- (): yüzülmek, sıyrılmak olmak

ü.üp 176a.13

üzül- (): üzülmek, elemelenmek

ü.düginden 201a.12

ü.meye 27a.6

ü.meyecek 137b.8

üzüm ():üzüm, tatlı bir yaş meyvesi

ü.16b.10

eski üzüm şarabı(n): bekletilmiş üzüm şarabı

ü.n+ø 198b.12

ü.la 103b.2

it üzümü : it üzümü, tilki üzümü; patlıcangillerden, bir yıllık, ota benzer bir bitki

ü.le 131b.13

it üzümü suyu(n) it üzümü suyu, tilki üzümü usaresi

ü.136a.13

ü.n1 36b.8

kızıl üzüm: kırmızı üzüm

ü.38a.10, 43a.6, 184b.9

kızıl üzüm yaprağı: kırmızı üzüm yaprağı

ü.139a.10

kuru üzüm: kurutulmuş üzüm

ü.le 138b.2

üzüm dānesi: üzüm habbesi, üzüm tanesi

ü.174b.2

ü.ne 62a.4

üzüm dānesi delügi: üzüm habbesinin sap kısmındaki delik

ü.65b.9

üzüm şarābı: üzümünden yapılan şarap

ü.la 152b.5, 152b.6, 171a.10

ü.na 41a.7

ü.nı 120a.2, 122b.1, 200a.3

ü.nun 58a.9, 84b.3

v

- vācib (وَاجِبٌ): yapılması gerekli, mecburi
v.dür 1b.1, 4a.11, 4b.8, 15b.8, 61a.3, 72b.13,
104a.6
- vācib ol-: gerekmek, yapılması zaruri olmak
v.a12b.4
v.an 16b.3
v.d1 24a.6
v.mış 12b.8
- va'diyi (وَادِي): uyuzu, kelliği tedavi eden ilaç
v.dür 75a.2
- vāhideten (وَاحِدَةً): tek olarak
v.15b.5
- vahy (وَحْيٌ):
vahy eyle-: Allah (c.c) tarafından peygamberlere
bildirilmek
v.di 3b.7
- vāki' (وَاقِعٌ):
vaki' ol-: vuku bulmak, meydana gelmek, olmak
v.a 151b.7, 156a.1
v.d1 104a.13
v.sa 136a.7
v.up 173a.3, 176b.1
v.ur 2a.9, 14a.1, 45a.3, 49a.11, 100a.8, 113a.9,
121a.9, 128a.7, 128a.13, 135b.5, 136b.9, 141b.8,
145b.8, 150a.11, 154a.7, 155a.7, 162a.11, 166b.8,
169b.8, 175b.9, 177b.7, 177b.10, 177b.12, 180b.7,
188a.4, 190b.1, 192a.2, 197a.8, 198b.8, 199b.4,
202b.1
v.ursa 189b.2
- vakt (وَاقْتٌ): vakit, zaman, an; belirli zaman
v.4a.13, 4b.9, 5a.10, 5b.11, 6a.11, 13b.6, 16b.5,
17b.4, 18a.7, 19b.11, 20.,5,20b.10,20b.13, 25a.5,
28a.6, 29a.3, 33b.12, 34b.4, 34b.9, 36a.9,

36a.10, 36a.12, 42b.1, 47a.13, 48b.1, 58a.11, 59b.9, 59b.10, 59b.12, 60a.3, 60b.3, 61b.6, 65b.11, 66a.2, 67a.4, 67a.11, 67b.1, 73b.1, 75b.7, 75b.9, 88a.7, 88b.10, 89b.6, 93a.13, 93b.5, 93b.6, 94b.3, 95a.4, 95a.5, 98a.10, 99a.10, 99b.2, 100b.9, 102a.9, 102b.5, 105b.5, 103b.11, 107b.7, 108b.1, 108b.6, 109a.1, 109b.1, 109b.12, 109b.13, 111a.11, 113a.11, 113a.12, 113a.13, 115a.5, 116b.6, 121a.2, 121a.3, 121a.5, 121a.7, 122a.12, 122b.3, 124b.3, 124b.6, 127b.11, 128a.11, 133b.7, 134a.10, 134b.8, 137a.10, 140a.2, 141b.4, 143b.7, 143b.11, 145a.7, 146a.11, 151a.7, 158a.4, 163a.1, 167a.3, 169b.11, 12b.12, 173a.12, 175b.2, 178a.7, 182b.8, 184a.6, 190a.9, 190a.12, 192a.4, 192a.6, 194b.12, 196a.4, 196a.7, 196b.5, 197b.13, 198a.1, 202a.5, 202b.13

v.e 19b.10

v.1 5a.8

v.ında 4b.9, 5b.4, 11b.3, 18a.10, 37b.4, 38b.10, 46b.10, 59a(1).8, 107a.10, 108a.2, 130b.6, 133b.12, 139a.8, 164a.13, 209a.12

v.lar 73b.8

v.larda 15b.7

vaqt-ı intihā (وَقْتِ اِنْتِهَاهَا): son vakit, en son zaman

v.ya 161b.10

vaqtın (وَقْتِ): zaman, vakitle, o zaman

v.13b.10, 30a.1, 33b.12, 123b.1, 123b.3, 127b.3, 148b.6, 148b.10, 182a.8, 189a.1, 199a.5

vallahu a'lem (عَالِمٌ): Allah daha çok bilendir (sözün kıtası)

v.32b.9, 61a.1, 66b.13, 87a.1, 94a.13, 109b.7, 110a.2, 110b.2, 113a.7, 125b.5, 137b.1, 150a.4, 155a.4, 170a.6, 191a.9, 193b.13, 198a.4, 201b.1, 203a.8

- var (وَا) : var, mevcut bulunan
v.70b.9, 115a.7, 181b.9, 182a.5, 186b.10,
v.dur 2a.12, 3a.7, 6a.10, 8a.10, 9a.12, 11a.3,
11a.7, 11a.11, 12a.11, 15a.7, 17b.12,
17b.13, 18a.1, 20a.2, 21a.9, 22a.5, 22b.4, 22b.7,
23a.3, 23a.7, 24a.8, 25a.1, 25a.3, 25a.12, 25b.2,
25b.4, 25b.6, 26b.1, 27b.5, 28a.4, 28b.2, 28b.3,
28b.7, 28b.13, 30b.5, 31a.13, 32b.5, 52b.8,
61a.6, 61b.12, 62a.3, 63a.5, 63b.12, 64a.7,
64a.13, 65a.13, 65b.12, 66a.10, 66b.13, 67b.12,
70a.11, 70a.13, 75b.2, 76a.2, 76a.13, 77a.7,
77a.12, 78b.6, 79a.10, 79b.5, 80b.10, 81a.3,
81a.12, 81b.3, 82a.9, 82b.11, 84a.3, 84a.13,
87a.2, 87a.3, 88a.3, 88a.4, 106a.8, 128b.11,
131a.4, 132b.1, 134b.2, 135b.11, 136a.3, 150a.10,
160a.3, 177a.11, 180a.4, 180a.12, 181a.13,
187a.7, 191a.12, 197b.5
v.1sa 14b.12, 16b.10, 19a.8, 20b.9, 24b.8, 24b.9,
26b.1, 34a.4, 34b.4, 35b.7, 36a.8, 37a.12, 41b.3,
52a.3, 52b.3, 53a.8, 57a.5, 57b.12, 58a.4, 66b.2,
74b.10, 75a.8, 87a.7, 89b.3, 95b.9, 109b.1,
120b.6, 122a.2, 127b.8, 129a.13, 146b.6, 155b.12,
161b.8, 165b.4, 167a.9, 182a.6, 186b.11, 193a.2,
197b.10, 201b.8, 201b.9
- var-(- وَا) : varmak, kavuşmak, ulaşmak
v.duğınca 115b.6
v.ur 29b.1,
- vārid (وَا) :
vārid-i ebyaz: gözdeki şişleri alan bir çeşit göz
damlası
v.13a.5
- vasaḥ (وَا) : kulak ve gözdeki kir, pislik
v.74b.5
- vāsi' (وَا) : geniş, enli, açık
v.31a.1

vaṭān (وَطَنٌ): vatan, yurt, yer

v.dan 21a.5

v.ından 21a.2

vaṣ' (وَضِعٌ): meydana getirme

v.'a 174a.10

v.'i 8b.1

v.'ıla 7a.9

v.'ına 194a.10, 194a.13

v.'ından 183a.11

ve (وَ): ve

v.1b.1, 1b.3, 1b.5, 1b.6, 2a.5, 2a.6, 2a.8, 2a.9,
 2b.4, 2b.7, 3a.2, 3a.5, 3a.6, 3a.10, 3b.6, 3b.12
 4a.8, 4a.9, 4a.11, 4b.5, 4b.6, 4b.13, 5a.2,
 5a.9, 5a.11, 5a.12, 5b.7, 5b.8, 6a.5, 6a.6,
 6a.7, 6a.10, 6a.11, 6a.12, 6a.13, 6b.1, 6b.2,
 6b.3, 6b.6, 6b.9, 6b.11, 6b.12, 7a.13, 7b.7,
 8a.3, 8a.8, 8a.9, 8a.12, 8b.7, 8b.8, 9a.1, 9b.3,
 9b.12, 10a.11, 11a.11, 11b.1, 11b.8, 11b.10,
 11b.12, 12a.7, 12b.3, 13a.1, 13a.5, 13a.8,
 13a.9, 13a.13, 13b.11, 14a.8, 14b.3, 14b.5,
 14b.8, 14b.13, 15a.1, 15a.6, 15a.11, 16a.1,
 16a.1, 16a.3, 16a.4, 16a.5, 16a.7, 16a.10,
 16a.12, 16a.13, 17a.5, 17.6, 17a.10, 17b.9,
 17b.10, 17b.11, 18b.5, 18b.8, 18b.13, 19a.4,
 19a.7, 19a.8, 19a.9, 19a.10, 19b.2, 19b.3,
 19b.13, 20a.1, 20b.3, 20b.5, 20b.9, 21a.2,
 21a.6, 21a.9, 21a.12, 21a.13, 22b.6, 23a.6,
 24a.7, 24a.10, 24a.13, 24b.4, 24b.11, 25a.6,
 25b.10, 25b.12, 25b.13, 26a.1, 26a.4, 26a.6,
 26a.8, 26a.10, 26.4, 26b.9, 26b.13, 27a.1,
 27a.9, 27a.10, 27b.6, 27b.11, 28a.4,
 28a.9, 28b.3, 28b.9, 29a.5, 29a.11, 31a.4, 31b.8,
 31b.9, 31b.10, 32b.10, 32b.11, 32b.12, 33a.2,
 33a.3, 33b.11, 33b.13, 35a.6, 35a.7, 35a.10,
 35b.10, 35b.11, 36a.6, 36a.10, 37a.3, 37a.4,

37a.8, 37a.11, 37b.7, 38a.10, 38a.11, 39a.11,
40a.9, 40b.5, 40b.6, 40b.7, 41a.13, 41b.6,
41b.11, 42a.6, 42a.7, 42a.11, 42a.13, 42b.3,
42b.8, 43a.2, 43a.3, 43a.10, 43a.12, 43bb.2,
43b.10, 44a.1, 44a.2, 44a.3, 44a.13, 44b.10,
44b.12, 45a.12, 46a.7, 46a.9, 46a.12, 46b.2,
47a.7, 47a.8, 47a.11, 47b.2, 47b.3, 47b.4,
47b.5, 47b.14, 48a.1, 48a.2, 48a.6, 48b.1,
48b.7, 48b.8, 49a.1, 49a.2, 49a.10, 49b.4,
49b.11, 50a.1, 50a.7, 50b.4, 50b.5, 50b.11,
50b.13, 51a.2, 51a.5, 51b.3, 51b.7, 51b.13,
52a.3, 52a.12, 52b.1, 52b.2, 52b.4, 52b.10,
52b.11, 53b.1, 54a.5, 54a.8, 54b.4, 55a.9,
55b.3, 56a.6, 56a.8, 56b.1, 56b.4, 57a.4, 57a.5,
57a.8, 57b.2, 57b.9, 58a.8, 58a.10, 58a.13,
58b.1, 58b.7, 58b.9, 58b.10, 58b.13, 58b.(1).9,
58b(1).10, 58b(1).13, 59a.2, 59a.9, 59a(1).1
59a.12, 59a(1).12, 59a.13, 59b.1, 59b.2, 59b.12,
60a.1, 60a.5, 60a.9, 60a.12, 60a.12, 60b.11,
60b.12, 61a.4, 61a.5, 61a.6, 61a.9, 61b.4,
61b.6, 61b.8, 61b.12, 62a.6, 62b.7, 63a.8,
64a.4, 64a.12, 64a.2, 64b.2, 65b.5, 65b.12,
66a.7, 66a.9, 66b.2, 66b.13, 67b.13, 67a.9,
67a.12, 67b.2, 67b.4, 67b.11, 68a.2, 68a.2,
68a.4, 68a.5, 68a.7, 68a.8, 68a.11, 68a.12,
68b.1, 68b.2, 68b.3, 68b.4, 68b.5, 68b.6, 68b.7,
68b.8, 68b.9, 68b.11, 68b.12, 69a.1, 69a.2,
69a.5, 69a.7, 69a.10, 69a.13, 69a.13, 69b.1,
69b.2, 69b.3, 69b.4, 69b.5, 69b.6, 69b.8, 69b.9,
69b.10, 69b.13, 70a.3, 70a.8, 70a.9, 70a.10,
70a.11, 70a.12, 70a.12, 70a.13, 70b.1, 70b.2,
70b.6, 70b.11, 71a.3, 71a.5, 71a.7, 71a.11-12,
71a.12, 71b.1, 71b.3, 71b.4, 71b.6, 71b.7,
71b.8, 71b.9, 71b.10, 71b.13, 72a.2,
72a.5, 72a.7, 72b.1, 73a.2, 73a.8, 73a.9, 73a.11,

73a.12, 73b.2, 73b.6, 73b.9, 74a.2, 74a.4,
74a.5, 74a.6, 74a.7, 74a.8, 74a.9, 74a.10,
74a.11, 74a.12, 74a.13, 74b.2, 74b.3, 74b.8,
74b.13, 75a.3, 75a.5, 75a.10, 75a.12, 75a.13,
75b.1, 75b.2, 75b.3, 75b.4, 75b.6, 75b.12,
76a.3, 76a.4, 76a.6, 76a.8, 76a.11, 76b.1, 76b.6,
76b.12, 77a.2, 77a.10, 78a.2, 78b.13, 79a.6,
79a.7, 79a.10, 79b.3, 79b.5, 79b.7, 79b.13,
80a.2, 80a.5, 80b.12, 81a.10, 81a.11, 81a.13,
81b.1, 81b.3, 81b.6, 81b.7, 82a.2, 82b.1, 83a.7,
83a.8, 83b.4, 83b.5, 83b.11, 83b.12, 84a.4,
84a.6, 84a.11, 84a.12, 84a.13, 85b.2,
85b.7, 85b.7, 85b.12, 86a.4, 86b.2, 86b.4, 86b.6,
86b.8, 86b.9, 87a.1, 87a.3, 87a.4, 87a.5, 87a.7,
87a.9, 87a.11, 87a.13, 87b.1, 87b.2, 87b.13,
89a.6, 89a.11, 89b.9, 89b.11, 90b.11, 90a.7,
90b.3, 90b.4, 90b.7, 90b.9, 90b.10, 90b.11,
90b.13, 91a.1, 91a.2, 91a.3, 91a.4, 91a.5,
91a.6, 91a.7, 91a.8, 91a.9, 91a.10, 91a.11,
91a.12, 91a.13, 91b.1, 91b.2, 91b.3, 91b.4,
91b.5, 91b.6, 91b.8, 91b.9, 91b.10, 91b.11,
91b.13, 92a.1, 92a.3, 92a.11, 92b.6, 92b.7,
92b.11, 93a.5, 93a.6, 93a.7, 93b.4, 94b.1,
94b.13, 95a.13, 95b.9, 95b.12, 96a.2, 96a.4,
96a.5, 96a.7, 96a.8, 96a.9, 96a.10, 96b.1,
96b.5, 96b.9, 96b.10, 96b.11, 96b.12, 96b.13,
97a.4, 97a.5, 97a.7, 97a.8, 97a.13, 97b.7,
97b.8, 97b.9, 97b.11, 98a.7, 98a.9, 98b.1,
98b.4, 100a.8, 100a.13, 100b.5, 101a.11,
101a.13, 101b.1, 101b.7, 102b.2, 102b.8, 102b.9,
102b.12, 102b.13, 103a.10, 103a.12, 103a.13,
103b.1, 103b.6, 103b.7, 103b.9, 103b.10, 104a.3,
104b.1, 104a.12, 104b.2, 104b.5, 104b.6, 105a.1,
105b.6, 105b.10, 105b.12, 106b.3,
106b.11, 107a.4, 107a.11, 108a.6, 108b.8,

108b.11, 108b.12, 109a.2, 109a.9, 109a.10,
109b.1, 109b.8, 109b.9, 109b.10, 109b.13, 110a.1,
110a.2, 110a.3, 110b.2, 110b.3, 110b.8,
110b.10, 110b.11, 110b.12, 111a.7, 111a.8,
111b.9, 112a.9, 112b.4, 112b.9, 112b.12, 113a.6,
113a.8, 113b.9, 113b.13, 114a.12, 114b.5,
114b.11, 114b.12, 114b.13, 115a.8, 115a.10,
115b.3, 115b.4, 115b.11, 115b.12, 116b.4,
116b.10, 117a.1, 117a.6, 117a.12, 117a.13,
117b.11, 117b.2, 117b.8, 118a.8, 118a.13,
118b.3, 118b.7, 118b.12, 118b.13, 119a.5,
119a.6, 116a.9, 119a.12, 119b.4, 120a.6, 120a.8,
120a.10, 120b.1, 120b.3, 120b.4, 120b.5,
120b.13, 121a.1, 121a.5, 121b.1, 121b.2, 121b.3,
121b.7, 122a.2, 122a.7, 122a.8, 122b.3, 122b.12,
122b.13, 124a.2, 124b.5, 124b.13, 125a.1,
125b.8, 125b.9, 125b.10, 125b.12, 125b.13,
126a.1, 126a.2, 126a.3, 126a.4, 126a.5, 126a.6,
126a.7, 126a.8, 126b.1, 127a.12, 127b.3, 127b.5,
127b.8, 128a.3, 128a.11, 128b.6, 128b.8, 129a.4,
129a.7, 129a.9, 129a.10, 129a.12, 129b.4,
129b.9, 130a.10, 131a.2, 131b.2, 131b.11,
132a.1, 132a.10, 132b.4, 133a.9, 133a.12,
133b.1, 133b.2, 133b.4, 133b.8, 134a.4, 134a.5,
134a.7, 134a.12, 134b.10, 134b.13, 135b.4,
135b.7, 135b.8, 136a.1, 136a.13, 137a.2, 137b.2,
138b.6, 139a.2, 139a.11, 139a.13, 139b.10,
140a.6, 140a.7, 140a.8, 140a.9, 140a.10, 140b.1,
140b.2, 140b.6, 140b.9, 141a.6, 141b.7, 141b.8,
141b.9, 141b.13, 142a.4, 142a.7, 143b.11,
144a.4, 144a.5, 144a.7, 144b.1, 144b.4, 144b.5,
144b.7, 144b.9, 149a.5, 145a.6, 145a.10, 145b.3,
145b.6, 145b.10, 145b.12, 146a.1, 146a.3,
146a.4, 146b.4, 146b.6, 146b.8, 146b.9, 146b.12,
147a.1, 147a.8, 147a.10, 147a.12, 147b.1,

147b.4, 148a.2, 148a.9, 149a.13, 149b.6, 150a.3,
150a.5, 150a.8, 150a.10, 150b.3, 150b.7, 150b.9,
151a.6, 151a.7, 151a.10, 151b.9, 151b.10,
151b.13, 152a.3, 152a.6, 152a.13, 152b.1, 152b.3,
152b.10, 152b.11, 152b.12, 152b.13, 153a.1,
153a.4, 153a.5, 153a.6, 153a.9, 153a.11, 154a.3,
154a.6, 154a.12, 154a.13, 155a.7, 155b.11,
156a.1, 156a.3, 156b.2, 156b.3, 156b.12,
156b.13, 157a.13, 157b.6, 158a.1, 158a.2,
158a.3, 158b.8, 158b.9, 158b.13, 159a.5, 159a.9,
159a.12, 159b.1, 159b.2, 159b.10, 160a.1,
160a.5, 160a.12, 160a.13, 160b.1, 160b.3,
160b.8, 160b.9, 160b.11, 161a.2, 161a.3, 161a.4,
161a.6, 161a.9, 161a.12, 161b.2, 161b.4, 161b.6,
161b.7, 161b.8, 161b.9, 161b.12, 162a.1, 162a.7,
162a.8, 162b.5, 162b.6, 162b.12, 163b.3, 163b.4,
163b.6, 163b.6, 164a.2, 164b.1, 164b.6, 164b.7,
164b.11, 164b.12, 165a.4, 165a.11, 165b.2,
165b.4, 165b.12, 166a.12, 166b.2, 166b.8,
166b.9, 166b.11, 167a.2, 167a.4, 167a.6,
167a.10, 167b.1, 167b.7, 168a.7, 168a.8,
168a.10, 168b.2, 168b.10, 169a.13, 169b.13,
170b.3, 170b.7, 171a.2, 171a.5, 171a.8, 171b.1,
171b.3, 171b.3, 172a.6, 172a.7, 172a.9, 172a.10,
172a.11, 172a.12, 172b.4, 172b.11, 172b.12,
172b.13, 173a.2, 173a.4, 173a.5, 173a.6,
173a.12, 173a.10, 173b.3, 174b.3, 174b.5,
174b.7, 175a.4, 175a.13, 175b.1, 175b.3, 175b.9,
176b.3, 176b.5, 176b.13, 177a.5, 177a.11,
177b.1, 178a.1, 178a.3, 178a.10, 178a.13,
178b.10, 179a.8, 179b.6, 179b.11, 180a.11,
180b.1, 180b.10, 180b.12, 180b.13, 181a.6,
181a.10, 182a.13, 182b.11, 183a.10, 184a.3,
184a.7, 184b.4, 184b.12, 185a.3, 185a.8,
185a.10, 185a.11, 186a.3, 186b.7, 186b.9,

186b.10, 186b.12, 187a.1, 187b.7, 187b.8,
 188b.1, 188b.2, 188b.3, 189a.5, 189b.11, 190a.5,
 190a.9, 190b.2, 190b.10, 190b.11, 190b.13,
 191a.3, 191a.2, 191a.11, 191b.3, 191b.4, 191b.8,
 191b.9, 191b.10, 192a.7, 192a.9, 192b.1, 192b.2,
 193a.9, 193a.13, 193b.7, 193b.8, 193b.11,
 194b.3, 194b.8, 194b.9, 194b.12, 195a.2, 195a.4,
 195a.7, 195a.8, 195a.9, 195b.1, 195b.2, 195b.6,
 195b.9, 195b.11, 196a.4, 196a.8, 196a.10,
 196a.12, 196b.1, 197a.3, 197a.6, 197a.10,
 197a.11, 197b.4, 197b.10, 197b.12, 198a.2,
 198a.5, 198a.7, 198a.10, 198a.11, 198b.1,
 198b.5, 198b.6, 198b.8, 199a.6, 199a.9, 199a.12,
 199b.4, 199b.6, 199b.7, 199b.9, 200a.2, 200a.3,
 200a.4, 200a.5, 200a.7, 200b.10, 200b.13,
 201a.9, 201b.6, 202a.5, 202a.10, 202a.11,
 202a.12, 202a.13, 202b.2, 202b.3, 202b.8,
 202b.12, 203a.9, 203a.10, 203b.2, 203b.3,
 203b.8, 203b.9, 203b.10, 204a.2, 204a.4, 204a.5,
 204b.5, 204b.6, 204b.10, 204b.11, 205a.1,
 205a.2, 205b.6, 205b.7, 205b.12, 205b.13,
 206a.11, 206b.2, 206b.8, 207a.1, 207a.2, 207a.3,
 207a.7, 207a.13, 207b.1, 207b.3, 207b.7, 207b.8,
 207b.13, 208a.8, 209a.4, 209a.5, 209b.3, 209b.5,
 209b.8, 210a.9, 211b.7

vech (^âصَاحِبٌ): yol, tarz, yön

v.9b.8, 15b.6, 187b.6

v.e 181a.13, 183a.12, 183b.7, 183b.12, 194a.13,
 195a.1, 201b.3, 201b.10

v.ile 11b.12, 14a.9, 58b.2, 66b.5, 71a.10, 104a.8,
 110b.8, 182b.13, 196b.10, 202b.6

hiç vechile: hiç bir surette, katiyyen

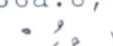
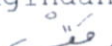

v.102b.4, 144a.2, 148a.8, 159a.11, 186b.4, 189a.12,
 189b.4

veda' (^âصَدْرٌ): beyaz boncuk

- v.79a.1
vedekā (وَدَعَا): şiş (gözde)
v.126a.2, 150a.5, 150a.6
- vedī'at (وَدِيعَات): emanet
v.3a.1
- veka-yı dimāğ (وَتَمَائِدِ دِمَاعِ) dimağı koruyucu
v.dur 28b.2
- ve'l-ḥazāra (وَالْحَاضِرَةُ): kanın suratle, sıçrayarak
yükselmesi mevzu'd-dem: kanın
yoğunlaşması, pıhtılaşması
- v.91b.7,
veli (وَهَلِي): velakin, amma, fakat
v.60b.12, 64a.3, 76a.2, 85b.7, 106a.6, 123b.13,
124b.2, 123b.10, 137a.13, 140a.11, 140b.10,
141b.10, 146a.2, 147a.8, 147b.9, 149a.1, 150b.9,
151a.1, 156a.9, 159a.8, 161a.1, 161a.7, 162b.10,
166b.8, 174a.8, 179b.3, 179b.8, 180b.4, 180b.5,
180b.5, 180a.1, 194b.7, 196a.1
- velikin (وَهَلِكِي): lakin, amma, fakat (bkz. veli)
v.4a.2, 6a.7, 8a.6, 8b.3, 10b.7, 12a.1, 13a.11,
13a.13, 21a.2, 26a.6, 22b.7, 23b.5, 24b.9,
24b.13, 25a.4, 28b.11, 29a.13, 30a.9, 34a.7,
44a.11, 51b.1, 56a.2, 56a.11, 57b.10, 59b.12,
63a.5, 63b.12, 74a.4, 89b.13, 98b.5, 101a.4,
114a.3, 115a.6, 128a.10, 128a.13, 131b.9, 139b.4,
140a.5, 140a.13, 143b.9, 149b.5, 150a.9, 152b.4,
156a.13, 157a.8, 166a.10, 171b.2, 177a.13, 178b.2,
182b.1, 183a.3, 189b.9, 190a.12, 196a.2, 196b.4,
197b.12, 202a.3, 204a.6
- veraḳu'l-beyḥ (وَرَقُّ الْبَيْحِ): ban otu yaprağı
veraḳu'l-benc AE. 99b.8-9
- v.152b.6
- verd (وَرْد): gül
v.79a.2, 100b.7
- verd-i ebyaz: (وَرْدِ الْبَيْضِ): beyaz gül

- v.131a.6
verdenic (وردنيج): Bir çeşit göz ağrısı
v.79a.3, 81b.8, 83a.5, 84a.2, 91a.2, 100b.4,
100b.5, 101a.5, 100b.7, 133b.13, 208a.3
v.e 210a.3
- verem (ورم): şiş, çıban, ur; türberküloz
v.201b.7
v.lerinden 58b.4
- versime (ورسيم): yemende yetişen güzel kokulu sarı
bir ot
v.43b.13
- ve's-selām (والسلام): işte o kadar, son söz budur,
artık bitti
v.24a.12, 32b.7, 35b.9, 118a.11, 156b.1
- vesvās-i fāsīd (وفسايس فاسيد): şeytani vesevese,
fesatçı, şeytan
v. 46a.8
- veted (وتمد): kazık, direk
v.i23a.13, 23b.1
- veya (ويا): ya da, yahut, olmazsa
v.25a.11, 70b.9, 87a.5, 119a.4, 147b.11, 205b.7,
211a.6
- veyahūc (ويافور): ya da, yahut (bkz.veya)
v.134b.4, 149a.13, 150a.1, 152b.7, 155b.4, 165b.11,
167b.11, 182a.9, 182b.13, 184a.10, 194b.2,
198b.11, 200b.9
- vezir (وزير): valilik, yüksek rütbe
v.idür 24b.4
- vezn (وزن): ağırlık, ölçü, miktar
v.36b.1, 88a.1
v.i 88a.6, 175a.3
- vilādet (ولادت):
vilādet vaqt: doğum vakti
v.19b.11
- vilāyet (ولايت): il, memleket

- v.ine 2b.8
- vir (- ۱۰۰ , - ۱۰۰) : vermek, sunmak, ulaştırmak
- v.di 3b.6, 3b.10, 17a.11, 17a.12
- v.e 5b.6, 5b.7, 5b.10, 5b.13, 80b.4, 98b.11, 172b.13,
- v.ecek 5b.10, 5b.11
- v.eler 4b.8, 35a.6, 35a.7, 35a.9, 35b.1, 38b.12, 41a.11, 41b.4, 42b.8, 44b.10, 45b.2, 45b.10, 48b.4, 48b.5, 48b.6 49b.10, 50a.2, 51a.6, 54b.10, 54b.12, 56a.2, 58a.9, 58b.12, 62b.8, 71a.3, 71a.9, 72a.6, 93b.3, 99b.13, 101a.10, 112b.3, 129a.8, 149b.4, 184b.6, 188a.7
- v.en 16a.13
- v.meye 5b.11, 5b.12, 123a.9
- v.mez 11a.9
- v.mezler 100a.3
- v.miş 139a.1
- v.mişdi 10a.6
- v.mişem 4a.2
- v.mişdür 4a.3, 174a.6
- v.mişler 100b.7, 130a.7
- v.seler 35b.9
- v.üp 165b.3
- v.ür 3b.7, 11a.10, 25a.10
- v.ürlerse 39b.13,
- cilā vir-: parlatmak, görme gücünü berraklaştırmak
- v.üp 206b.2, 210a.12
- v.ür 7b.11, 10a.5, 73b.11, 78a.2, 78a.3, 79a.2, 79b.2, 79b.6, 79b.7, 81b.3, 82a.4, 82a.9, 82b.7, 83a.7, 85a.4, 185b.2, 207b.9, 209b.12
- dem vir-: nefes vermek (bkz. nefes vir)
- v.üp 183b.13
- fesāde vir-: bozmak, yaramaz hale getirmek
- v.üp 26b.8, 115b.2
- v.ür 9b.10, 17a.4, 112a.1

- hareket vir-: hareketlendirmek
v.üp 183a.6, 188a.10
- kuvvet vir-: kuvvetlendirmek, güçlendirmek
v.üp 52b.7, 159b.9
v.ür 9b.1, 11a.1, 70b.2, 76a.4, 76a.9, 76a.12,
76b.10, 76b.13, 81b.8, 82a.12, 83a.6, 83a.10,
83b.6, 83b.8, 84a.8, 84b.4, 85a.6, 120b.9,
204a.7, 210a.12
- nefes vir-: nefes vermek, oflamak (bkz. dem vir)
v.üp 184a.1
- tanuqlık vir-: göstermek, tanınmasını sağlamak
v.üp 71b.7
v.ür 71b.10, 172b.10
- uc vir-: belirlemek, ortaya çıkmak
v.ür 137b.11
- viribir- (): göndermek, vermek
v.72b.4, 72b.5
- virici ():
cilā virici: parlaklaştırıcı, görmeyi berraklaştırıcı
v.193b.10
v.dür 75b.2, 81a.6, 81b.6, 83a.1, 83a.8, 83b.9,
83b.13, 85a.2, 85a.6, 85a.9, 163a.1
- kuvvet virici: kuvvetlendirici, güçlendirici
v.dür 76b.3
- virme (): sunma, vermek
v.36a.8, 46a.4, 49b.11, 71b.4
- vur- (): 1. sürmek, bulaştırmak, yapıştırmak
u.alar 93a.11
v.mayalar 99a.5
v.up 109b.13 (A.E)
2. dokunmak, temas etmek
v.dugından 99a.13
- vurma (): sokmak, batırmak
v.99a.7
- vuşlat ():
vuşlat eyle-: kavuşmak, birleşmek
v.ye 24b.8

vü (وُ): ve

v.17a.7, 116b.2, 28a.9

vücud (وَجُود): vücut beden

v.a 18b.13

v.larının 2a.2

vücūda gel-: doğmak, yarılmak, teşekkül etmek

v.e 17b.8, 18b.9, 18b.10

v ecek 18a.4

v. en 18a.11

vücūda getir-: yaratmak, yapmak

v.di 17b.1

v.üp 19a.5

Y

ya (\check{y}): ya, ey (seslenme, ünlem)

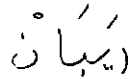
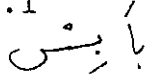

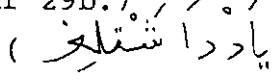
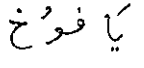
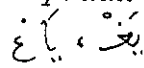
y.3b.4, 3b.7, 3b.9

ya (\check{y}): ya, veya, ya da bunun gibi

y.12b.5, 12b.9, 20b.11, 21b.7, 26b.7, 28a.6, 34a.5,
 34a.6, 34a.11, 34a.12, 34a.13, 34b.1, 35b.5,
 36a.5, 36a.6, 36b.2, 36b.6, 36b.12, 37b.3, 38b.,
 38b.3, 38b.10, 38b.11, 39a.8, 39b.5, 41a.10,
 43b.9, 45b.9, 48a.9, 50a.9, 52a.6, 54a.6,
 54a.13, 54b.10, 67a.5, 67a.9, 67a.11,, 67a.12,
 67a.13, 67b.1, 71a.7, 86a.2, 86b.11, 92a.7,
 92b.1, 93b.8, 93b.10, 94b.11, 95a.12, 95b.3,
 96a.2, 96a.8, 98a.11, 111a.12, 114a.13, 117a.4,
 117a.9, 117a.11, 117a.12, 117b.11, 118a.3,
 118a.4, 120b.7, 120b.10, 120b.11, 121b.8,
 122a.13, 112b.4, 124a.12, 125a.10, 126b.2,
 128b.4, 129a.1, 130a.1, 130b.1, 137a.7, 137a.8,
 137b.5, 137b.5, 137b.8, 138a.13, 139b.2, 139b.7,
 141a.7, 145a.13, 149a.5, 150a.1, 150a.2,
 150b.12, 151a.12, 152a.7, 154a.8, 155b.2,
 155b.5, 155b.6, 156a.1, 156a.2, 159a.2, 159a.3,
 168a.5, 170b.12, 170b.13, 174a.4, 174b.12,
 175b.6, 175b.10, 176b.1, 177b.4, 179a.3, 179b.2,
 179b.7, 179b.12, 182a.2, 183a.2, 183a.10,
 183b.7, 185b.8, 186b.10, 187b.8, 188a.7,
 189b.4, 189b.13, 190a.1, 190a.1, 192a.2, 192a.3,
 192a.4, 192a.8, 192a.9, 193a.5, 193a.6, 193a.13,
 193b.1, 193b.2, 194b.6, 194b.11, 194b.13, 197b.5,
 200a.13, 200b.1, 203a.12

yā yā: ikisinden biri; ya bu, ya şu, veya

y.12b.9, 21b.4, 21b.7, 35b.7, 36a.5, 71a.8, 92a.7,
 112a.11, 118a.5, 121a.12, 121b.8, 149a.5, 155b.7,
 175b.5, 179b.13, 192a.3, 192a.4, 194b.6, 195b.13,
 196b.10, 200b.1, 203a.12

- yaban (): yabani, ıslak edilmemiş, ilkel
y. 154b.6
- yaban keçisi ödi: yaban keçisi ödü
y.171b.9, 186a.2
- yaban na'nesi: yabani nane
y.43b.2
- yaban sezābı: yabani sedef otu
y.59b.1
- yābis (): kuru, suyu ve rutubeti az olan;
yapı mizac itibarıyla kuru, kuru tabiatlı
y.34a.1, 41b.3, 59a.2, 108b.2, 126b.6, 136a.6,
193b.2, 193b.4, 201a.7
y.dür 77a.10, 78a.9, 78b.7, 78b.9, 78b.11, 79b.3,
79a.4, 79a.5, 79a.5, 79a.11, 79a.13, 79b.3,
79b.12, 80a.7, 80a.9, 80a.13, 80b.12, 80b.13,
81a.2, 81a.7, 81b.1, 81b.5, 81b.10, 81b.12,
82a.6, 82b.3, 82b.6, 82b.7, 82b.11, 82b.13,
83a.7, 83a.12, 83b.4, 83b.7, 84a.5, 84a.9,
84a.10, 84b.9, 84b.11, 200a.13, 200b.7
- yād ():
yādına gel-: hatırına, aklına gelmek
y.ür 29b.7
- yāddaştlık (): hatırda tutmaklık
y.un 29b.11
- yāfūḥ (): bingıldak, yeni doğan çocukların
baş kemiklerinden arasındaki yumuşaklık
y.dan 118b.13
- yağ (): yağ, bileşiminde stearik, oleik, palmitik
asitlerle gliserin ihtiva eden ve bunların
oranlarına göre kıvamları değişen nebati ve
hayvani madde
y.34a.8, 34a.11, 115a.5, 115b.8, 120b.11, 122b.5
y.a 55b.8
y.dan 119b.8
y.1 43b.10, 109a.3

- y.ıla 59b.7, 118a.6, 120a.1, 120b.7
y.inı 77a.4
y.lar 115a.10, 173a.10
y.larda 39b.12
y.lardan 37a.9, 49b.13, 52b.8, 56b.5,
y.ları 37a.10
- acı badem yağı: acı badem yağı
y.la 43b.9, 48b.5, 58b.12
y.n+0 45b.9, 47b.6, 48b.10
- babūnec yağı: papatya çiçeği yağı
y.43b.10
y.n+0 34b.12, 37a.10
y.nı 39b.10
- bādām yağı(n): badem yağı
y,n+0 166b.3
bādēm yağı: badem yağı
y.69b.3
y.ıla 79b.1, 189b.2
- bān yağı: bōn otu yağı
y.40b.12
- belesān yağı: pelesenk ağacı yağı
y.73b.12, 186a.12, 204a.8
y.la 186a.10, 186a.13
y.n+0 119b.7, 185b.12,
y.nı 173b.13, 199a.7
- benefşe yağı: menekşe çiçeği yağı
y.56a.2
y.la 37a.4,, 39a.7, 52b.6, 57b.7, 59a.6, 147a.4,
y.n+0 54a.12, 54b.2, 55b.12, 59a.10, 166b.2,
172a.13, 199b.6, 204a.1, 204b.11
y.ndan 56a.1
y.nı 34a.5, 50a.3
- eski zeytin yağı: bekletilmiş zeytin yağı
y.7b.1
- geçi yağı: keçinin iç yağı, keçi yağı

- y.la 120a.10, 120b.7
 genehe yağı(n): kene yağı, kene otu yağı
 y.n+0 45b.9
- gül yağı: gül yağı
 y.55b.6, 55b.10, 56a.1, 116a.6
 y.la 34b.2, 35a.5, 39b.6, 44a.13, 52a.6, 53a.11,
 53b.7, 55a.7, 55b.7, 55b.12, 56a.12, 59b.4,
 60a.6, 92a.10, 94a.7,, 94a.12, 101b.4, 103a.6,
 108a.8, 110a.9, 111a.3, 113a.5, 113b.4, 116a.7,
 136b.2, 136b.5, 139a.13, 141b.3, 145a.13, 149b.4,
 155b.3, 171a.13, 189a.7, 210a.6
 y.n+0 54a.11, 58a.12
 y.ndan 34a.10,
 y.nı 34a.5, 52a.11, 53b.5, 55b.13, 98b.8, 149b.8,
 167b.6
- habbu'l-gār yağı: defin yemişi yağı
 y.40b.13
- hıyār çekirdegi yağı: salatalık çekirdeği yağı
 y.la 36b.12
- hindustan koz yağı: Hindistan cevizi yağı
 y.la 137a.1
- hirva yağı: Hind yağı bkz. hirva
 y.la 48b.6
- hiyrī yağı: bkz. hiyri
 y.la 55a.5
- horus yağı: horoz yağı
 ,nı 101b.6
- issi yağ: sıcak yağ, ısıtılmış yağ
 y.la 45a.5
 y.lar 42a.9, 44a.5, 109b.6
- kabağ yağı: kabağ yağı
 y.la 52b.6
 y.n+0 49b.12, 204a.1
- kene yağı(n): kene otu yağı
 y.la 58b.12

- y.n+ø 48b.13
- koz ceviz yağı: ceviz içi yağı
 y.la 45a.1
 y.na 120b.10
- kuş yağı: kuş yağı
 y.la 50a.4
- kuşt yağı: kunduz hayası bitkisi yağı
 y.40b.12
- maştakī yağı(n): sakız ağacı yağı
 y.n+ø 49a.4
- mersin yağı: mersin ağacı meyvesi yağı, as ağacı meyvesi
 yağı
 y.la 39b.10, 52a.6
- merzencūş yağı: mercanköşk, sıçankulağı otu yağı
 y.40b.12
- nerkes yağı: nergis yağı
 y.n1 137a.1
- nilüfer yağı: nilüfer çiçeği yağı
 y.la 36b.10, 36b.12, 52b.6
 y.n 59a.10, 166b.2, 172a.13, 204b.11,
 y,n1 34a.5
- ördek yağı: ördek yağı
 y.la 145a.13
- sezāb yağı(n) sedef otu yağı
 y.n+ø 40b.11
 y.n1 40b.9
- sığır yağı: sığır yağı
 y.58b.1
 y.na 115b.1, 124a.12, 124a.13
- sögüd yağı: sögüt ağacı yağı
 y.52b.7
 y.la 39a.8
 y.n1 34a.5
- süsen yağı: susam yağı
 y.40b.11, 55b.10

- y.la 43b.12, 92b.1
y.n+Ø55b.2
y.nı 137a.1
tatlı kabak yağı: bal kabağı yağı
y.la 36b.12
tere yağı: tere yağı, taze yağ
y.la 50a.4
turağ otı yağı: turak otu yağı (bkz. turak)
y.la 53a.5
y.na 50a.3
y.nı 44b.2, 53a.11
turb yağı: turp yağı
y.7b.1
yāsemın yağı: yasemin çiçeğı yağı
y.40b.12
y.la 43b.5, 43b9, 53a.6
zanbak yağı: zambak çiçeğı yağı
y.la 48a.3, 48a.5
zeyt yağı: zeytin yağı
y.59b.6, 165a.4
y.la 41b.1, 44b.10, 44b.13, 59b.6, 118a.9, 120b.6,
164b.10
y.na 80b.1, 120b.10
zeytun yağı: (bkz. zeyt yağı)
y.la 162b.13
y.nun 92b.1, 112a.3
yağlu (*يَاغْلُو*): yağ ihtiva eden
y.11b.10
yağmur (*يَنْخَرُ، يَنْخَرُ*): yağmur, atmosferdeki su buharının
yağunlaşmasıyla yere inen şekli
yağmur suyu: yağmur suyu
yağmur şuyı: yağmur suyu
y.87b.6,
y.la 107b.3, 130b.6, 130b.9, 131a.9, 133b.12,
144b.5, 144b.1, 147a.11, 154b.1, 154b.7, 155a.2,

159a.7, 168b.12, 190b.12, 210a.11, 210b.11,
211a.2

yāhūd (يَا قُرُونُ): ya da, veya, değilse olmazsa

y.7b.11, 10b.13, 16a.3, 20b.12, 27b.12, 35a.6,
35b.4, 35b.9, 36b.6, 33b.8, 36b.13, 40a.8,
40a.11, 40b.2, 41a.1, 44b.2, 44b.10, 47b.10,
48b.12, 49b.4, 53a.3, 53a.4, 55b.10, 57b.,1
58b.(1), 60b.6, 70b.12, 73a.6, 76b.4, 85b.5,
88b.2, 92a.8, 93b.9, 94a.1,94b.11, 95b.4, 97b.10
99b.2, 101a9, 101a.12, 101b.2, 103a.3, 103a.4,
103a.5, 105b.2, 105b.12, 106a.12, 107b.9,
109a.11, 111b.1, 111b.5, 111b.7, 113a.6, 113b.4,
114a.13, 117a.4, 117a.9, 117a.10, 118a.4,
118a.9, 118a.10, 118b.4, 119a.7, 120a.10,
122a.9, 123a.3, 124b.4, 125b.2, 126b.3, 126b.4,
127a.5, 128b.13, 129a.9, 129b.5, 129b.6,
130a.12, 131b.3, 137a.8, 138a.1, 138a.12,
138b.1, 138b.4, 138b.5, 139b.5, 139b.6, 139b.9,
140a.9, 140b.13, 141a.12, 142a.2, 142b.7,
148a.1, 149b.10, 154a.9, 155b.8, 161a.13,
162a.2, 164b.9, 165a.10, 165b.5, 167b.13,
168a.3, 171a.8, 171a.12, 174a.4, 174a.10,
179a.3, 179b.1, 179b.13, 180a.11, 180b.4,
181b.7, 181b.9, 182a.5,, 183a.3, 187b.7, 189b.4,
190a.10, 190b.3, 192a.6, 192a.13, 193b.5,
194b.1, 194b.3, 194b.4, 197b.6, 200b.2, 200b.11,
200b.12, 200b.13, 204b.6, 210b.5

yağ-(يَا قَ): 1. yakmak,

y.ar 160b.13

y.alar 86a.5

y.up 55b.8, 161a.9

2. sürmek, yapıştırmak

y. alar 59a.8

yağa yağa çık-: açıtarak, sancı vererek çıkmak

y.ar 60a.2

yaka (**يَاكَة**): yaka, elbisenin boyun geçecek yeri,
elbisenin boynu örtecek kısmı

y.sın+Ø 158b.2

y.sinuñ 129a.11

ümid yakasından dut-: ümide sarılmak, ümidin peşini
bırakmamak

y.up 2a.11

yakın (**يَاقِينُ، يَأْتِينُ**): yakın, mesafesi az olan, uzakta
olmayan

y,30b.13, 34b.6, 68b.5, 95b.13, 102b.11, 149a.2,
176a.7, 177a.12, 192a.12, 195a.7

y.da 161a.13, 199b.9

y.dağı 197a.1, 197b.1

y.dan 68b.9, 68b.11, 69a.1, 196b.13, 197b.11,
197b.12,

y.dur 23a.3, 31a.3, 32a.3

y.ına 30a.8

y.ında 56b.13

2. zaman, itibariyle yakın, az bir zaman kala

y.189b.9

yakın iT-: yaklaştırmak

y.üp 4a.12

yakıncağ (**يَاقِينَا**): pek yakın, çok yakın

y.123a.2

yakınlık (**يَاقِينَا**): uzaklığın az olması, yakınlık

y.1 160b.1

yakınrak (**يَاقِينَا**): daha yakın, yakınca

y.5b.6, 5b.7, 69b.13

y.da 158a.6

y.dur 160b.6

yakış- (**يَاقِينَا**): uymak, birbirine yaraşmak

y.maz 128a.8

y.ur 31b.4

yakmak (**يَاقِينَا**): yakmak, tutuşturmak

y.44a.2

yaqu (يَقْوُ ، يَأْقُو): yakı, bazı hastalıkları tedavi etmek için bez üzerine yayılıp vücuda yapıştırılan lapa vb. biçiminde yapılmış eczalı parça

y.34b.5, 59b.3

y.dan 59b.3

y.dur 73b.1

y.lar 34b.7

y.ları 34b.6, 34b.12

yaqu iT-: yakı yakmak, yakı vurmak; bir ilacı yakı şeklinde tatbik etmek

y.eler 55a.4, 55a.10, 55b.4, 55b.9, 56b.5, 59b.3,

59b.7, 109b.7, 110a.10, 114b.6, 121b.8

yaqut (يَأْقُوت): çok kıymetli bir taş

şaru yaqut: sarı yakut

y.205a.11

yalunuzca (يَلْدُكُزْجَه): yalnızca, sadece, tek

y.125a.10

yan (يَانَ): taraf, cihet (ön, arka alt, üst, kenar

y.1 23a.5, 135a.3, 141a.11, 180b.8

y.ına 31a.5, 56b.4, 59a.9, 89a.9, 99a.1, 123b.9,

175b.10, 175b.12, 189a.11, 189b.11,

y.ına dur 23a.5

y.ında 18a.6, 24a.7, 27b.7, 96b.2, 99a.7, 150a.9,

175b.4, 187b.12,

y,ından 62a.4, 62b.1, 99a.1

y.dağı 123b.8

y.ını 115b.4

y.ınınu 53b.13

yan -(يَنْزُ ، يَأْزُ): 1. acımak, sızlamak

y.duğı 127a.10

y.duğına 107a.7

y.duğunu 211b.6

2. yanmak, tutuşmak

y.mış 165a.4

- yağa (يَافَا): tarafa, tarafına
 y.18a.4, 18a.11, 18a.12, 18a.13, 24a.6, 32a.8,
 35a.3 102b.12, 120a.2, 121a.6, 123b.6, 124a.4,
 124a.7, 148a.6, 152a.4, 158a.13, 188b.5, 191a.8,
 194b.1, 194b.2, 194b.4, 194b.9, 194b.11, 194b.13,
 202b.7,
 y.dan 65a.3, 132b.12
 y.dur 22b.8, 23a.12, 25b.3, 62b.1, 65a.11, 66b.1,
 y.ğ1 88b.6, 121a.2, 121a.3, 124b.10, 125a.2,
 135a.3, 137b.4, 139b.13, 141a.3, 143a.13,
 148b.13, 149a.3, 149a.6, 149a.10, 150a.7, 152a.1,
 155a.7, 158a.10, 187b.3, 187b.4
- yanak (يَنَاق): yanak
 y.ları 146a.9
- yandur- (يَانَدُرْ -): 1. yakmak, tutuşturmak
 y.alar 202b.5
 y.salar 85a.3
 2. acımak, sancımak
 y.maya 158a.12
- ya'ni (يَئِنِّي): yani, şu demek ki; sözün kıyası
 y. 3b.9, 3b.13, 4a.3, 7a.8, 13b.8, 14b.11, 119b.1,
 9b.13, 21b.9, 23b.2, 24a.8, 25a.2, 31a.6, 32b.2,
 35a.12, 46a.1, 46a.10, 47a.9, 47b.1, 69a.6,
 73b.13, 94b.5, 97b.11, 104b.11, 114b.5, 121b.5,
 124a.4, 124a.9, 130a.8, 135a.4, 135a.13, 137a.6,
 150b.11, 151b.9, 157a.6, 160a.11, 165a.5,
 170a.12, 170b.3, 174a.4, 174b.1, 178a.3, 178a.5,
 181a.5, 184a.1, 184a.12, 186b.8, 191b.13, 201b.4,
 202b.4, 202b.8
- yanğuma (يَنْغُومَا): gözün karaniye tabakasında olan
 kara bulut gibi görünen bir çeşit hastalık
 y.157b.2
- yanmak (يَانُف): 1. ateşlenmek, ağrımak, sızı olmak
 y.35b.13, 38b.11
 y.dan 126a.11

y.ına 79b.10
yanmaκlıκ (*يَانْفَلِقُ ، يَانْفَلِقُ*): ateşlenerek sancılanma,
ağrıma hali

y.146a.5

y.ı 101a.4, 120a.8, 161a.2

y.ına 97b.4

yapış- (*يُيَسِّسُ ، يَأْيِشُّ*): yapışmak, birbirine kaynaşmak
y,a 76a.1, 93b.5, 98a.12, 128a.11,

y.acak 127b.4

y.an 93b.13, 94a.6, 147b.11

y.duğına 107a.7

y.ıcak 115a.4

y.maya 135a.2

y.maz 127b.4

y.mış 93b.10, 94a.1, 94a.4, 140b.12, 141a.7,
141a.11

y.mışdur 149b.10

y.mamışdur 149b.10

y.mışmıdur 140b.12

y.up 94a.2, 141b.5, 149b.6, 149b.10

y.ur 93b.6, 93b.7, 127b.3, 127b.5, 140a.1, 148b.11,
209a.6

yapışdur- (*يَأْيِشُدُرُ*): yapışdırmak, bir şeyi başka bir
şeye kaynaştırmak

y.alar 92b.4

y.ur 80a.4

yapışdurmaκ (*يَأْيِشُدُرُ مَق*): yapışdırma hali

y.201a.10

yapışmaκ (*يَأْيِشْمَاκ ، يَأْيِشْمَاκ*): bir şeyin başka bir şeye
kaynaması, yapışması, bitişik

y.dan 80b.3

y.ı 134a.10

yapışmaκlıκ (*يَأْيِشْمَاκَلِκ*): yapışma özelliği

y.ı 128a.11

yapraκ (*يَبْرَأْع*): yaprak, bitkilerde karbon

özümlemesi, terleme gibi olayların
oluştığı, yeşil ve türlü biçimdeki
bölümler

- y.1 51a.5
y.11a 106a.12
y.1n+Ø 80b.7, 84b.1
y.1n1 122a.3, 185b.6
y.lardur 11b.10
ayva yaprağı: ayva yaprağı
y.34a.12
bağ yaprağı: bağ yaprağı, üzüm yaprağı
y.34a.13
bağ yaprağı: ban otu yaprağı
y.152b.5
çögündür yaprağı(n): pancar yaprağı
y.n+Ø 54b.1
defne yaprağı: defne yaprağı
y.43b.3
genc yaprağı:?
y.114b.5
gül yaprağı: gül yaprağı
y.66a.12
y.n1 52a.7
hatmî yaprağı: hatmî yaprağı (bkz. hatmî)
y.114b.5
hıyar yaprağı: salatalık yaprağı
y.n1 39b.3
kāsñi yaprağı: yaban marulu, hindiba yaprağı
y.103a.5
mārul yaprağı: marul yaprağı
y.34a.13
y.n+Ø 49b.10, 58a.2
mersin yaprağı: mersin ağacı, as ağacı yaprağı
y.39b.9, 55a.5, 55a.8, 55a.13, 95b.9, 99b.11,
174b.13, 203a.4

- y.n+0 56a.9, 56a.10
y.n1 52a.7
nilüfer yaprağı: nilüfer çiçeği yaprağı
y.n1 136b.5
serv yaprağı(n): selvi yaprağı
y.n+0 39b.12
sögüd yaprağı: sügüt yaprağı
y.34a.12, 55a.13
şakāyık yaprağı: gelincik yaprağı
y.120b.6
şeftalū yaprağı(n): şeftali yaprağı
y.n+0 57a.6
tāze kıızıl gül yaprağı: kırmızı gül fidanı yaprağı
y.168b.9
tāze serv yaprağı: genç selvi ağacı yaprağı
y.55a.13
tuḥmekān yaprağı: semiz otu yaprağı
y.la 103a.5
y.ından 35a.10
üzüm yaprağı: üzüm yaprağı
y.la 139a.10
zeytun yaprağı şuyı: zeytin yaprağı suyu
y,la 174b.11, 174b.12, 203a.4
yar- (يَارْ - , يَرْ -): yarmak, kesmek, deşmek, ayırmak
y.alar 47a.3, 47a.4, 92b.2, 92b.9, 104b.1, 115a.13,
149b.11, 174a.7
y.arlar 190a.11
y.up 123a.10
yara (يَارْ): vücutta meydana gelen kesik veya
zedelenme, oyuk, yarık
y.ları 93a.12
yarağan (يَرَّانْ , يَرَّانْ): sarılık, doku ve organizmadaki
sıvıların sarı bir renk almasıyla
beliren hastalık
y,165b.2

- y.1 193a.6
yaramaz (يَرَامُزْ، يَرَمُزْ): kötü, zararlı, yaramayan
y.8b.4, 11b.5, 14b.1, 15b.6, 41a.5, 41a.8, 56b.13,
57a.3, 68b.3, 84b.6, 84b.7, 106a.10, 108a.5,
109b.3, 112b.1, 115a.9, 116a.1, 117b.1, 121a.6,
134a.6, 134a.7, 176b.3,
y.dur 129b.4
yaramazlık (يَرَامُزْ لِقَّة): kötülük, fenalık, zararlılık
y.40b.6
y.1nuḡ 128a.5
yaramazrak (يَرَامُزْ رَاكَّة): daha zararlı, zararlıca
y.8a.6
yaraT- (يَارِزْ، يَارِزْ -): yoktan var etmek, yaratmak
y.d1 17a.12, 32a.1
y.đuḡinuḡ 21b.1
y.mamışdur 3a.12
y.mışdur 4a.4, 5b.3, 23b.6, 24b.1, 24b.7,
y.updur 4b.3
y.ur 19a.9, 19a.10
yaraTıCı (يَارِزْ ج): yaratıcı, halik
y.sıdur 17a.9
yaraTıl- (يَارِزْ ل): yaratılmak, var edilmek
y.d1 21a.12
y.1n1 6b.5, 17a.5
y.mış 172b.3
y.mışdur 21b.3
y.üp 17a.10
y.ur 19a.12
yardım (يَارِدْم):
yardım it-: yardım etmek
y.e 108b.6
y.en 148b.12
yarık (يَارِغْ، يَارِغْ): yarık, çatlak
y.1nuḡ 174b.7, 176b.9
yarıl- (يَارِلْ): vücutta rahatsızlık sesebiyle

- yarıklar, çatlaklar peyda olmak, kesilmek
 y.a 104a.8
 y.an 92b.3
 y.mış 115b.7
 y.sa 104a.6, 104a.7
 y.ur 100b.11
- yarılmak (يَارْتَلَف) :yarılmak, çatlamak
 y.dur 104b.10
- yarım (يَارْم) :bütünün yarısı
 y.23a.4, 39a.3, 209a.10
 y.1 107b.8
- yarımdası (يَارْتَدَّ سِي) : bir dahasına, ertesi kere
 y.45a.12, 141b.5
- yarmak (يَارْفَق) : yarmak, kesmek, ayırmak
 y.104a.6
- yarpuz (يَارْبُز) :bir tür nane, yarpuz
 y.48b.8
- yarı (يَارُو) : yarı yarım; tamın iki eşit
 parçasından biri
 y,24a.10, 203b.1
 y.s1 43a.6, 204a.12
 y.sına 25a.8, 37b.3
 y.sından 180b.4, 185a.5
- ydruk (يَارُوق) : yarık, yarılmış olan; ince aralık
 y.107b.8
 y.dan 174a.7
 y.ıdur 174a.13
- yarum (يَارْم) : bütün yarısı, yarım (bkz. yarım)
 y.37b.5, 62a.7, 98a.5, 120a.4, 120a.5, 188a.1,
 yarum baş ağrısı: başın bir bölümündeki ağrı, migren
 y.33b.5, 60b.9
 y.n1 60b.1
- yâsemin (يَاسَمِين) : zeytingillerden, beyaz kırmızı ve sarı
 çiçekleri güzel kokulu olan bir ağaççık
 y.185a.11

yāsemin yağı: yasemin çiçeği yağı

y.40b.12,

y.la 43b.5, 43b.9, 53a.6

yassılık (**يَاسَلِيْجٌ**): yayvanlık, düzlük

y.a 64a.5

y.da 29a.1

yastuk (**يَسْتَوْقٌ، يَسْتَوْقٌ، يَسْتَوْقٌ**): yastık, rahat yatmak üzere içerisi yün, pamuk vb. ile doldurulan başın altına veya sırtın arkasına konan şişkince minder

y,187a.3, 189b.12

y.a 158b.1

y.in+Ø 158b.2

y.inı 129a.11

y.lar 189b.11

yaş (**يَاشٌ**): 1. taze, yeşil

y.16a.11, 16b.9, 34b.1, 35a.12, 39b.2, 51a.5, 51b.11, 101b.1, 129a.9, 129a.11, 131b.6, 139a.8, 153b.1, 164b.7, 164b.12, 167b.7

2. göz suyu, gözden akan su, hastalık sebebiyle gözün sulu olması

y.68a.7, 70a.5, 75a.7, 80b.4, 96b.4, 104b.12, 109a.6, 109a.11, 124b.11, 129b.1, 135a.7, 145b.2, 145b.6, 152a.3, 152b.12, 153a.2

y.1 75a.11, 78b.4, 100a.11, 101a.2, 103b.11, 105b.10, 108b.13 125a.4, 125a.6, 127a.7, 127a.9, 129b.10, 134a.5, 135b.13, 136a.1, 136a.7, 137a.10, 141a.4, 146a.6, 150b.9, 151b.7, 156a.3, 196a.8, 212a.6

y.1la 143b.13

y.ına 103b.5, 107a.2, 153b.1, 154a.2, 205b.10

y.inı 76b.3, 77a.1, 77b.12, 78b.1, 78b.8, 82a.10, 83b.6, 119b.11, 130a.4, 153b.2, 153b.6, 153b.10, 153b.12, 206a.10, 206b.2, 206b.6, 206b.13, 207a.5, 207b.2

y.lardur 74a.3

3. yaş, ıslak, nemli

y.73a.1, 90a.13, 109b.7, 172b.10, 159a.2, 159a.4,
177b.2, 201b.4

y.dur 74a.2

yaş (يَاش) : ömür, yıl, sene

y.46, a.12

yaşar (يَاشِر) : yaş, ömür, yıl, sene, (bkz. yaş)

y.207b.11

yaşar - (يَاشِرْ - , يَشْر -) : rahatsızlık sebebiyle gözde
yaşlılığın artması, sıvı
boşanması

y.dugın+Ø 153b.2

y. duğına 205b.7

y.up 41b.9

y.ur 104a.2

yaşardıcı (يَشْرِدْجِي) : ıslaklığı arttırıcı, gözdeki
suyu arttırıcı

y.145b.11

yaşıl (يَاشِيل) : yeşil, yeşil renk

y.55a.3, 97b.10, 98a.1, 117a.4, 138a.7, 181a.4,
204b.13

y.1 117a.12

yaşılca (يَاشِيلْجِي) : yeşilce, yeşile çalan

y.185b.5

yaşillık (يَاشِيلْجِي) : yeşillik, yeşil oluş

y.a 78b.8

yaşlık (يَاشِيلْجِي) : ıslaklık, nemli oluş

y.110b.5, 177b.2

y.đa 76a.12

yaşlu (يَاشِلْجِي) : ıslak, rutubetli, suyu bol

y.127a.12

yaşsuz (يَاشْ سُرْ) : rutubetsiz, ıslaklığı olmayan

y.169b.4

yat - (يَازْ - يَدْ -) : yatmak, dinlenmek üzere uzanmak

y.a 58a.11, 149b.7, 158a.13,
 y.acağ 42b.1, 58a.11, 59a.2
 y.alar 17a.1, 42b.1, 43a.1, 167b.7
 y.masa 189a.11
 y.sa 50b.7
 y.up 52a.11
 y.ur 64b.11

2. yerleşmek, kalmak

- y.dı 189a.7
 yatak (يَتَخ): yatak, dinlenmek, uyumak üzere içinde
 yün, pamuk vb. olan geniş döşek
 y.ına 62a.11
 yatmak (يَتَمَع): yatmak, uzanmak
 y.89b.6, 129b.4, 158a.11, 203b.6
 y.dan 89b.1, 109b.9, 110a.6
 yatur- (يَأْتُر): yatırmak, yatmasını sağlamak
 y.a 99a.11, 148b.7, 188a.11, 188b.1,
 y.alar 188b.8, 189a.4, 189a.10, 190a.8
 y.mayacağ 189a.2
 y.up 203a.6
 y.ur 95a.2, 188b.11
 y.urlar 178b.4
 yaturmak (يَأْتُرَق): yatırmak, yatmasını sağlamak
 y.189a.2
 y.11a 188b.3
 yavru (يَأْوِرِي): yavru, canlıların küçüğü
 y.44b.11
 y.sı 96a.13, 171b.1
 y.sın+Ø 138a.8
 y.sınun 138a.5, 138b.13
 yavşan (يَتَشَان): eskiden mide hastalıklarında ilaç
 olarak kullanılan acı bir ot, veronika
 y.43b.2
 y.1 120a.5
 yavuz (يَأْوُز): şiddetli

yay (^{y.8a.7}) 1. eskiden oku fırlatmak için kullanılan eğri esnek islah

y.5b.6

2.yaz mevsimi

y.128b.1

yazıl- () : yazılmış olmak, yazılmak

y.miş 88a.1, 193a.1

y.mişdur 88a.6

yazu () : yazı, sözlerin işaretle ifadesi

y.sında 22b.2, 22b.3

y.ya 203b.5

ye- () : 1. yemek, gıdasını almak

y.düğinden 56a.6

y.miş 14b.2

y.memiş 188a.6

y.rse 39b.5, 185a.5

y.yüp 184b.1

2. kemirmek, aşındırmak oymak

y.miş 125a.9, 125a.10

yebrūḥ () : bir çeşit dağ turpu, kan kurutan

y.80a.7

yedi () : yedi, sayı

y.19a.4, 20a.2, 20a.12, 20b.1, 35b.11, 38b.5,

41b.7, 42b.9, 43a.5, 48b.10, 61b.8, 61a.12,

67a.12 69b.5, 72a.12, 73a.3, 74b.13, 116a.3,

128a.13, 157a.1, 181a.13, 184b.8, 185a.6, 207b.11

y.dür 63b.13, 107b.1, 107b.4, 111b.4, 142a.10,

144b.12, 154b.10, 173b.8

yedinci () : yedinci, yedinci sıra

y.6b.7-8, 24a.13, 33a.4, 36a.2, 41b.11, 47a.6,

61a.10, 62a.12, 63a.1, 66b.6, 67b.3, 70a.5,

72b.11, 73b.13, 75b.5, 75b.10, 91a.1, 100a.7,

126a.1, 145b.11, 156b.8, 166b.6, 170a.4, 181a.3,
182b.4, 191b.7, 194a.5, 200a.6, 200a.10

y.sidür 23b.5

on yedinci: on yedinci

y.57a.9, 91a.11, 111a.7

yigirmi yedinci: yirmi yedinci

y.91b.8, 117a.12

yedür- (يَدُرْ - يَدُرْ): yedirmek, yemesini sağlamak

y.eler 35a.9, 45a.1, 45a.2, 45b.1, 49b.5, 49b.8,
49b.12, 50a.12, 50a.13, 51a.6, 56a.3, 56a.5,
56a.7, 58b.13, 108a.13, 109b.4, 113a.4, 114b.4,
120b.4

yedürici (يَدُرِجِي):

yedürici edviye: yara vb. arızaları giderici,
fazlalıkları yokk edici, kemirici ilaç

y.ler 140a.12

yedürici otlar: iyileştirici, yara vb. hastalıkları yok
edici kemirici otlar, (bkz. yedürici edviye)

y.11a 140a.8

yedürmek (يَدُرْ مَدْر): yemek yemesini sağlamak

y.197b.9

y.dür 51b.11, 51b.12, 52a.2

yeg (يَكْر): daha iyi, daha üstün

y.dür 88b.5, 132a.9

yekpāregi (يَكْبَا رَكِي): bir kerelik, bir defalık

y.15b.7, 64b.2, 88a.2, 88a.4, 88b.11, 149a.9

yegrek (يَكْرَا): daha iyi, daha üstün

y.5b.1, 15a.13, 21a.6, 45b.12, 57b.10, 68a.10,
75b.8, 78a.9, 86b.6, 87b.12, 88a.12, 99a.12,
101b.7, 108b.7, 137a.3, 141b.10, 174b.12

y.dür 99a.7, 122b.10

y.i 81a.4, 87b.7, 122a.6, 122a.13, 135b.3, 152b.4,

163a.1

yeksān (يَكْسَان):

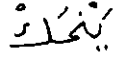
yeksān ol-: düz, beraber, eşit olmak

y.a 12a.11
y.ursa 182a.3

- yel (^{يَل}): 1. hava, gaz, vücutta meydana gelen gaz
y.8a.11,
y.den 33a.4
y.den 134b.4
y.dür 111a.8
y.i 36b.4
y.ler 47b.3, 114a.1
y.lerden 47a.6, 47a.8, 47b.12
y.leri 47b.11, 48a.1, 81b.2, 144b.7, 144b.3,
2. ^{رُؤْغَار}, hava akımı
y.den 41a.10, 48a.6, 61b.7, 89a.10, 143a.11,
144a.1,
y.ler 203b.7
y.lerden 33a.11, 52b.12, 53a.1, 53a.10
yellü (^{يَلْلُو}): gazlı, gaz, hava ihtiva eden
y.71a.2
yemek (^{يَمَكَّة}): yemek, yeme işi
y.57a.8
y.den 36b.11
y.e 167b.11
y.inde 15b.1
yemeklik (^{يَمَكَلِك}): yeme hali
y.77b.6
yemiş (^{يَمِش}): yemiş, meyve
y.ler 16b.9, 35b.6, 36a.5, 52b.4,
y.lerden 129a.12
y.lerden 129a.12
y.lerdür 11b.10
y.leri 14b.11
yen- (^{يَنْ}): yara vs.den dolayı oyulmak,

kemirilmek

y.düğini 211b.7

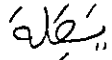
yenmek (): yara, çıban vs.den dolayı oluyamak,
kemirilmek

y.e 115b.6

yeñi (): yeni, taze

y.13a.8, 13a.10, 59a(1).6, 117a.8, 117a.10

y.sini 87b.13

yeñile (): henüz, yeni

y.140a.7

yer (): 1. yer, bölge, mahal

y.de 3a.13, 183b.5

y.den 47a.11, 74a.2

y.e 31b.4, 47a.11, 89b.6, 180a.6

y.i 59a.2, 68a.2, 129b.5, 195a.7,

y.in +Ø 89a.8

y.ine 88b.12, 105b.5, 111a.4, 115b.2, 134a.10,
188a.2, 190a.3

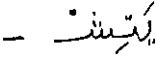
y.ini 98b.6

y.lerde 5a.7, 12a.6, 70a.3

y.leri 9a.9, 40a.7

2. karşı değer veya nesne

y.ine 15b.8, 43b.8, 55b.10, 72a.8, 80b.5, 98b.7,
130a.5, 139b.8

yetiş- (): 1. zamanı gelmek, zamanı doldurmak

y.e 6a.11

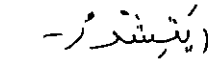
2. ulaşmak, kavuşmak; tesir etmek

y.e 115b.8, 161b.10, 188a.2

y.meye 27a.3

y.mez 67a.6

y.ür 21b.13

yetişdür- (): ulaştırmak, kavuşturmak

y.e 130b.4

y.ür 9b.8, 63b.2

y.meye 166a.4

yetişdürmek (*يُتَشَدَّرُ مَكَ*):

zarar yetişdürmek: zarar vermek, zararını bulaşmak

y.60b.13

yetmiş (*يَتَمِشُّ*): yetmiş (sayı adı)

y.20a.5, 38a.3, 38a.13, 45b.5, 54b.1, 168b.5,
168b.9,

yetişdür - (*يُتَشَدَّرُ -*): (bkz. yetişdür)

y.e 2a.11

yeylemek (*يَيْلِدُ*): koklamak

y.22a.6

yeyni (*يَيْنِي*): hafif, gergin olmayan, düzgün

y.49a.11, 49a.12, 68a.5, 68a.7

yeynirek (*يَيْنِيرُكَ*): daha hafif, hefifçe

y.69b.6, 101a.3

yıg- (*يَغْ -*): yıgmak, biriktirmek, toplamak

y.a 130.3, 131b.10

y.ar 76a.8, 77b.3, 82b.10, 83b.6

yıgıl- (*يَغِلُّ -*): birikmek, toplanmak

y.r 124b.11

yıl (*يَيْلٌ ، يَيْلٌ*): yıl, sene

y.a 11b.12, 11b.13

y.dan 11b.9

faşl-ı yıl: ömür mevsimi

y.54a.5

yılan (*يَيْلَانٌ*):

yılan boncuğu: yılan boncuğu (bitki adı)

y.207b.1

yılduz (*يَيْدُزٌ*):

yılduz şu'lesi: yıldız ışığı

y.181a.7

yıllık (*يَيْلِيَّتٌ*): senelik, yılını doldurmuş olan

y.164a.6

yi- (*يِ -*): 1. yemek, bir gıdayı yeme işi

y.düği 57b.13

y.düğinden 203a.13

y.meye 57b.13, 58a.1, 188b.10, 203b.2, 203b.3

y.meyeler 16b.6

y.se 16a.2, 16a.4, 17a.2, 48b.1, 50a.9, 59a.(1).11

y.seler 35b.8

y.r 81b.7

y.rken 16b.2

y.ye 16b.4, 37a.9, 49a.3, 49a.5, 49a.6, 51a.13,

52a.8, 58a.1, 58a.2, 58a.3, 58a.4, 75b.10,

99b.12, 104a.12, 109a.3

y.yeler 14b.5, 16b.5, 16b.9, 16b.12, 16b.13, 17b.1

y.yüp 39b.3, 50b.7, 71b.2, 109b.9, 110a.6, 117b.2,

161a.9,

2. اَشْندِرْمَاكْ, oymak

y.r 19b.9, 151a.11, 76a.11

yiçündür (يِچُونْدُر): içindir, ... dolaydır

y.129a.4

yidür - (يِدُرْ -): yedirmek, yemesini sağlamak, yemek
yedirmek

y.eler 51a.1, 58b.(12), 96b.11, 112b.4, 114b.7,
161b.7

y.meyeler 189b.4

y.üp 189b.4

yigid (يِغِيدْ):

yigid gişi: sağlam, er kişi

y.52a.10

yigirmi (يِغِيرْمِي): yirmi (sayı)

y.38a.1, 38a.3, 38b.1, 38b.5, 38b.6, 38b.9, 38b.10,

43a.5, 46b.10, 54a.9, 55b.6, 59b.6, 105a.7,

107b.3, 131a.8, 131a.10, 131a.12, 131b.5, 164a.5,

184b.9, 184b.11, 185a.1, 204a.12, 210b.4

y.dür 205b.5

yigirmi altıncı: yirmi altıncı

y. 91b.7, 117a.2

yigirmi beşinci: yirmi beşinci

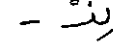
y.91b.6, 116b.3

- yigirmi bir: yirmi bir
 y. 2b.2, 32b.10
 y.dür 142b.4
- yigirmi birinci: yirmi birinci
 y.33b.5, 60b.1, 91b.2, 113a.8,
- yigirmi dört: yirmi dört
 y.163b.2, 168b.10
 y.dür 205a.10
- yigirmi dördüncü: yirmi dördüncü
 y. 91b.5, 115b.5
- yigirmi ikinci: yirmi ikinci
 y.91b.3, 113b.8
- yigirmi sekizinci: yirmi sekizinci
 y.91b.9, 118a.12
- yigirmi üçüncü: yirmi dokuzuncu
 y. 91b.10, 120a.13
- yirmi üçüncü: yirmi üçüncü
 y. 91b.4, 114b.11
- yigirmi yedinci: yirmi yedinci
 y. 91b.8, 117a.12
- yigirminci: yirminci
 y.33b.4, 59b.8, 91b.1, 112b.8
- yigrek (يِغْرَك): daha iyi, iyice
 y.i 78b.7
- yil (يِيل): yel, hava, gaz (bkz. yel)
 y. 11a.4, 134b.12
 y.e 147b.12
 y. ile 127a.2, 127a.6
- yimek (يِمَك): 1. yemek, yemek yeme
 y.33b.11, 41a.13, 46a.4, 46a.6, 58a.2, 59a.(1).12,
 79b.4, 89b.7, 89b.6, 134b.11, 167b.1, 173a.12,
 185b.2, 199a.11, 203a.6, 203b.9, 203b.11, 204a.2,
 204a.5, 204a.6
 y.den 93a.6, 45a.3, 109b.9, 110a.6, 197b.2,
 198b.10,

y.ile 184a.13

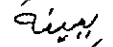
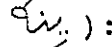
2. Aş, yiyecek

y. 57b.13

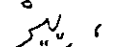
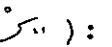
yin - (): 1. yenmek, gıdanın yenilmesi
y.e 185a.5

2. Şşınmak, sıyrılmak

y.ür 102b.11, 161b.2

yine (,): yine, tekrar, bir daha

y.30a.2, 31b.5, 35b.3, 38a.9, 38b.6, 58a.13,
59a.8, 60b.3, 85b.5, 85b.7, 86a.5, 86a.12, 90b.1,
94a.9, 94b.9, 95a.10, 98a.2, 98b.7, 105b.5,
106a.2, 119a.10, 112b.13, 141a.2, 141b.5, 143b.6,
144a.3, 149a.11, 150a.4, 154a.1, 163b.11,
163b.12, 164b.4, 172a.4, 178a.1, 183a.1, 183a.8,
184b.2, 188a.13, 189b.8, 189b.9, 190a.2, 190a.4,
193a.7, 208b.5

yir (,): yer, mahal, bölge

y.92b.3, 161a.7

y.de 4a.2, 14a.5,, 14a.6, 75b.4, 99a.13, 149a.8,
160b.13, 161a.2, 161a.8, 178b.11,, 203b.6

y.den 7b.1, 178a.8

y.e 21b.10, 22b.1, 30b.10, 41a.12, 83b.2, 102b.6,
149b.2, 187a.2

y.i 93b.11, 141b.2

y.inde 151a.2, 151a.3

y.inden 7a.10, 94a.3

y.ine 95b.3, 97b.10, 97b.12, 98b.5, 100b.2, 100b.4,
141b.1, 149b.3, 171a.7

y.ini 168a.1, 190a.4

y.ler 94a.7

y.lerde 196a.4

y.leri 93b.13, 94a.6

y.ünj 122b.8

yir sakızı: kara sakız, katran sakızı, zift (bkz.
natrun)

- y.la 92a.10
y.nı 92a.9
- yir iT-: iz bırakmak, mesken tutmak
y.e 143b.6
y.er 178b.8
y.üp 143b.4, 178b.1
- yirlü yirince: düzenli olarak, sıraya uygun
y.69b.11, 70b.7
- yiyci (): kemirici, aşındırıcı
y.dür 79a.11
- yiymek (): yenmek, yenmiş olmak yeyilmek
y.den 33b.11
- yiyle- (): koklamak
y.ye 47b.5
y.yeler 34a.4
y.yüp 44a.3
- yiyle T- (): koklatmak
y.eler 37a.12, 42a.10, 56a.9, 133a.13, 147a.7,
y.üp 58b.13, 191a.9, 197b.3
- yiylemek (): koklamak
y.41a.3, 44a.1, 185a.10, 185a.11
- yoğun (): kalın, sert
y.124a.2
- yoğun iT-: kalınlaştırmak, sertleştirmek
y.eler 124b.4
- yoğun ol-: kalınlaşmak, sertleşmek
y.düğünü 209b.8
y.maya 115b.10
y.maz 118b.2
y.up 102b.9
y.ur 118b.2
- yoğun olmaklık: sert olma hali
y.11a 118b.6
- yoğun- (): sıklaşmak, kalınlaşmak
y.a 123a.1

yoğur- (^{يُغْر} -) : yoğurmak, çeşitli maddeleri sıvı ilave ederek kıvama getirmek

y.alar 42b.4, 43a.11, 44a.13, 48a.3, 55a.4, 56b.2, 59b.3, 59b.5, 92b.1, 95b.10, 97b.7, 100a.6, 105a.11, 106b.7, 106b.5, 106b.9, 107a.9, 122b.13, 125b.1, 130b.10, 148b.2, 154b.7, 154b.10, 163b.10, 163b.12, 164b.3, 185a.7, 210b.5, 212a.1

y.dum 104b.4

y.salar 100a.7 100b.1

y.up 38b.8, 39b.13, 48a.9, 55a.10, 52a.1, 98a.4, 101b.3, 103b.2, 107a.13, 107b.4, 108a.1, 111b.5, 112a.5, 114b.6, 116b.11, 117a.2, 118a.9, 119a.7, 121b.8, 112b.1, 130b.6, 130b.9, 131a.3, 131a.9, 132b.5, 133b.12, 136a.10, 136a.13, 138b.13, 142b.7, 143a.4, 144b.6, 144b.11, 147a.3, 147a.11, 148a.12, 154b.1, 155a.2, 159a.8, 163b.13, 164a.13, 168b.6,, 168b.12, 171b.8, 171b.12, 172a.1, 172a.4, 175a.11, 184b.13, 185a.4, 185a.13, 186a.4, 186a.7, 186a.13, 190b.12, 204a.10, 208b.10, 208b.13, 209a.3, 209b.7, 210a.6, 210a.11, 210b.12, 211a.2, 211a.6, 211a.10, 211b.1, 211b.6, 211b.10

yoğurmak (^{يُغْرُ مَفَّ}) : yoğurmak, katı maddeleri bir sıvı ilavesiyle kıvama getirmek

y.88a.9

yoğurul- (^{يُغْرُ عَزَل} -) : kıvama getirilmek, yoğrulmak

y.mış 184b.6

yoğurt (^{يُغْرُ تَ ، يَدْعُرُ تَ}) :yoğurt, mayalanarak koyulaştırılmış süt ürünü

y.16a.1, 120b.5, 146b.10

yoK (^{يُؤَفَّ ، يَدُو}) : yok, mevcut olmayan, bulunmayan

y.182a.6, 186b.10, 188b.10

y.dur 4a.2, 6a.4, 14b.8, 17a.8, 19a.9, 24a.6,, 25b.8, 31b.8, 36a.13, 45b.12, 54b.9, 62a.13, 65b.1, 65b.2, 72a.4, 108b.7, 109b.13, 125b.5,

137a.3, 148b.4, 151a.1, 151a.3, 152a.2, 179b.5,
179b.7, 197b.8, 201b.1

y.idı 20b.4

y.isa 182a.6

y.mı 70b.9

y.sa 108a.4

yol (**يُؤَل**): 1. usul, metod, tarz

y.24a.1

y.ları 1b.6

2. yol içinde veya üstünde sıvının geçtiği yer,
mecra

y.69b.13

y.dan 24a.2, 32b.6, 72b.8, 161b.3, 169a.4

y.1 8b.12, 13b.6, 13b.7, 161a.11, 202a.10

y.ıdur 169a.5

y.ından 28b.7, 32b.2, 69b.12, 72b.10

y.ını 60a.2

y.ları 121a.4

y.larını 10a.12, 10b.12

yort - (**يُؤَرَز**): yürütmek, nüfuz etmek

y:65a.1

yosun (**يُؤَسِي**):

yaşıl yosun: yeşil yosun

y.55a.3

şu yosunu: dallı bitkilerin suda yetişen ilkel yapıdaki
örneği

y.55a.3

yu(y) - (**يُؤ**): yıkamak, temizlemek

y.salar 83b.10

y.ya 74a.7

y.yalar 37a.13, 39b.10, 43b.4, 71a.6, 76b.5, 85b.5,

85b.10, 86a.6, 92b.10, 93a.10, 100a.1, 109a.7,

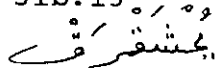
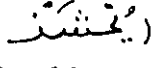

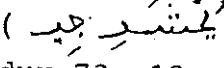
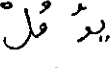
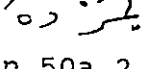
109b.5, 111a.7, 112b.5, 114b.8, 118a.4, 118a.5,

123a.4, 123a.11, 131b.3, 132b.7, 132b.8, 134b.7,

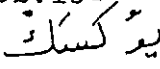

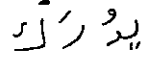
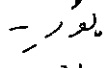
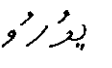

132b.8, 144a.4, 144a.10, 149b.8, 150b.4, 152b.5,

- 153b.13, 171a.8, 189b.6, 189b.10, 209a.6, 209a.9
y.,yup 133a.2, 159b.2
yubūset (**يُبُسْت**): kuruluk, kuru tabiat, mizacı
itibarıyla kuru olmak
y,9a.6, 27a.4, 52b.5, 70a.9, 118b.5, 170b.9,
172b.10, 173a.5, 173a.8, 176a.10, 193b.6, 195a.4,
196a.1, 196a.3, 196a.8, 196b.2, 198a.1, 198a.3,
198a.4, 200b.6, 200b.10
y.de 192a.9
y.den 33a..5, 49a.8, 49a.8, 49a.9, 119a.6, 145a.7,
172a.11, 193b.12, 194b.6, 200b.13
y.i 34a.9
y.ile 193b.1
y.inden 203b.13
y.ini 9a.5, 63a.11, 156b.7, 166a.1
y.inün 166a.2, 199b.1
y.ün 193a.13
yubūsetuhā (**يُبُسْتُهَا**): kuruluğu, onun kuru olması
y.194a.7
yufağcık (**يُدْفَقِجِ**): ufacık, küçücük
y.108a.7
yūhanā (**يُوحَنَّا**):
yuhana ibn-i masuya: Hz. İsa (A.S) havarilerinden biri
y.42b.9
yuğa (**يُدُّقَة**): ince, derinliği az
y.195a.7
y.dur 62a.1, 62a.6
yuğaru (**يُدُّقَرُ**): yukarı, üst
y.19b.12, 23a.5, 27b.7, 39a.10, 40a.12, 42a.8,
53a.9, 60b.11, 94a.2, 95a.1, 99a.13, 100a.13,
103b.12, 107a.7, 111a.5, 116b.5, 134a.13, 141b.1,
149b.5, 154b.11, 158a.4, 161b.2, 162a.12, 168b.8,
169a.13, 169b.1, 178a.10, 183a.6, 187b.1, 192a.7,
194b.2, 194b.3, 194b.4, 194b.12, 195a.2
y.dan 22b.9, 47a.1, 71a.4, 135b.3

- y.sı 64a.2
y.sına 10a.9, 66a.3
yum-((يُؤْم - يُؤْم)): kapatmak, yummak
y.a 180a.5, 183a.5, 183a.13, 199a.10
y.alar 179b.8
y.ar 18a.8
y.arlar 99b.3
y.sa 25a.10
yumağ ((يُؤْمَق)): yıkamak, temizlemek
y.11a.8, 41a.3, 95b.7, 96a.5, 133b.6
yumağlık ((يُؤْمَقِلِك)): temizleme usulu, temizleme hali
y.85b.11
yumru ((يُؤْمِرُ)): yuvarlak şey, ur, tümsek
yumru yumru ol-: top top olmak
y.92a.5
yumrucağ: küçük yumru
y.lar 93a.2
yumşa-(- (يُؤْمَش)): yumuşamak, katılığı gitmek
y.a 86b.3
yumşak ((يُؤْمَشَاك)): 1. yumuşak, sertliği az olan
y.19b.1, 22a.3, 22a.4, 27b.1, 40b.13, 65b.12,
66a.7, 73a.11, 73b.6, 73b.7, 73b.9, 74a.9,
74a.10, 85b.6, 86b.7,, 87a.13, 89a.4, 95a.10,
104a.11, 106a.4, 106a.6, 110b.3, 114b.13, 115a.4,
119a.5, 119a.11, 132a.7, 139b.5, 139b.13, 141a.6,
155a.6, 173a.12, 175a.1, 178a.13, 183b.13,
187a.3, 189a.10, 190a.5
y.dur 27a.5, 74a.2, 81a.3
2. iyice, tam olarak, güzelce
y.38b.7, 44a.3, 47b.10, 55b.7, 59b.7, 85b.3,
85b.10, 86b.7, 98a.3, 101b.12, 102a.5, 102b.1,
105b.7, 118a.11, 131a.9, 133b.11, 138b.12,
143a.6, 143a.7, 153a.5, 154a.2, 158b.9, 162b.12,
163a.9, 163a.12, 199a.2, 199a.6, 212a.11
yumşaklık ((يُؤْمَشَاكِلِك)): yumşaklık

- y.1 27a.7, 178a.13
y.ınun 31b.13
yumşakrak (): daha yumuşak, yumuşakça
y.dur 121b.10
yumşan-(-): kendi kendine yumuşamak
y.a 93a.11
yumşat-(-): yumuşatmak, sertliğini gidermek,
rahatlatmak
y.up 75b.5
y.ur 7b.5, 76b.10, 77a.3, 84a.11
yumşadıcı (): yumuşaltıcı, sertliği giderici
y.dur 73a.12, 78b.10, 78b.11
yumul-(-): kapanmak
y.acak 183a.8
y.up 180a.7
yumurda (): yumurta
y.nun 50a.2, 150b.4
yumurda aK1: yumurtanın beyaz kısmı
y.64a.13, 69a.13, 69b.4, 74a.9, 128b.8, 132a.11,
y.la 44a.13, 56b.2, 59b.4, 84a.7, 98b.8, 103a.6,
110b.12, 130a.12, 130b.6, 130b.10, 131a.3,
131b.13, 132a.2, 132b.5, 166b.5, 190b.12
y.n+Ø86b.7
y.ndan 74a.8
y.n1 132a.11, 138a.3, 139b.9, 167b.6
yumurda şarusı(n): yumurtanın ortası, sarı kısmı
y.131b.6
y.la 94a.13, 101b.2, 101b.3, 101b.5, 101b.6,
139a.13, 171a.13,
y.n+Ø 94a.8, 94a.10, 108a.8, 111a.3, 141b.3,
145a.12, 148a.7, 149b.4, 155b.3, 155b.4, 156a.8,
175b.6, 189a.7, 189b.8
yumurda kabı(n): yumurda kabuğu
y.n+Ø 163a.1
y.ndan 150b.5

- y.nı 207a.10
 deve kuşu yumurdası: deve kuşu yumurtası
 y.163a.5
 deve kuşu yumurdası kabı: deve yumurtası kabuğu
 y.164a.9
 nīm birşit yumurda: yarı pişmiş yumurta
 y.16a.12, 49b.5, 58a.3
 y.nun 49b.8
 nīm birşit yumurda şarusı(n): yarı pişmiş yumurta sarısı
 y.n+ø 51b.11, 56a.7
 yun- (يَنْ): yıkanmak, temizlenmek, arınmak
 y.mış 46b.4, 108a.9, 119b.1, 120a.4, 130b.13,
 131a.1, 134b.6, 147a.9, 147b.7, 148a.9, 148b.1,
 150b.6, 153a.4, 156a.6, 162a.6, 167b.3, 190a.1,
 204b.2, 204b.5, 208b.8
 y.mışdur 76a.9
 y.mış 82a.5, 84a.6, 84b.5
 yunan (يُونَان):
 yunan dili: yunan dili
 y.nce 104b.7, 157a.3
 yunānī (يُونَانِي): yunanlı
 y.ler 22b.3, 157a.5, 157a.10, 157b.1, 157b.4,
 157b.8, 157b.10
 yur (يُوْر):
 yur u pāk eyle-: temizlemek, arındırmak
 y.yeler 58b.(1).11
 yurt- (- يَرْ): yırtmak, kesmek
 y.mış 138b.4
 yuT- (يُوْتْ, يُوْتْ): yutmak, içmek
 y.a 189a.5
 y.alar 42b.1, 43a.1
 yuyıcı (يُوْجِد): temizleyici, arındırıcı
 y.dur 74a.9
 yuyıcırağ (يُوْجِدْ): daha temizleyici, arıtıcı
 y.dur 74a.10

- yüce (): yüksek
y.33b.10
- yük (): yük, ağırlık
y.23b.13-
- yüksek (): yüksek, boyu fazla, uzun
y. 61b.4, 128a.7, 129a.11, 159b.7, 174b.4,, 187b.9
- yüksekrik (): daha yüksek, yüksekçe
y.187a.5
- yümine (): sağ taraf
y.194a.3
- yüñ (): yün, hayvanların vücudunu kaplayan tüyler
y.i 36b.6, 171a.13
y.ini 141a.8
y.ler 138a.5
- yürek (): yürek, kalp
y.27a.2
y.dür 19a.12, 24b.3
y.e 27a.2
y.i 19a.10, 82b.7, 85a.7, 188a.4
y.ün 24b.3
- yüri-(): yürümek, adımlamak
y.mezdi 21a.11
y.ye 17a.2
- yürü- (-): yürümek, adımlamak
y.mese 167a.4
- yüsre (): sol taraf
y.194a.3
- yüz () 1. yüz, çehre, sima
y.40a.4
y.e 143b.12
y.i 171a.8
y.inüñ 41b.12
y.üñ 42a.4, 71b.6
2. bir şeyin üst tarafı, yüz

- y.i 66a.4
 yüz sünügi: yüz kemiği
 y.nden 61b.4
 yüz ([°]يُوزُ) sayı, yüz sayısı
 y.20a.10, 38b.2, 59a.(1).4, 59a.51).8, 90a.4,
 105a.7, 164a.7, 171b.7,
 dört yüz elli: dört yüz elli
 y. 59a(1).5
 iki yüz: iki yüz
 y.59a(1)5
 iki yüz kırk altı: iki yüz kırk ulti
 y.54a.10
 yüz elli: yüz elli
 y.184b.9
 yüz kırk dört: yüz kırk dört
 y.37b.9, 90a.3
 yüz on: yüz on
 y.20a.5
 yüz on bir: yüz onbir
 y.2b.3
 yüz otuz: yüz otuz
 y.38a.6
 yüz yetmiş: yüz yetmiş
 y.20a.3
 yüz yigirmi: yüz yirmi
 y.59b.6
 yüzük ([°]يُزُوكُ): yüzük, parmağa geçirilen metal halka
 y.93a.13

Z

zab(ضَب):

zab-zibil: (ضَب زَبِل):?

z.85a.9

zabt (ضَبَط):

zabt eyle-: almak, tutmak, kaplamak

z.15a.12

zāc (زَاَج): boyacılıkta ve tıpta kullanılan bir çeşit tuz, kükürt ile demir bileşimlerinden biri, demir sulfat

z.8b.12, 74b.11,, 79a.12, 97a.9, 110b.10, 119a.12, 121b.8, 122b.12, 1123a.5, 124b.7

z.dan 84a.2

z.larun 85b.12

zāc-1 baṣrī (زَاَج بَصْرِي): Basranın meşhur Basra kara boyası

z.148a.1

zāc-1 kıbrısī (زَاَج كَيْبْرِي): sülfirik asitle bakırdan oluşturulan bakır oksidi, göz taşı

z.112a.7

zāc-1 mıṣrī (زَاَج مِصْرِي): Mısır'ın kara Mısır boyası

z.147b.13, 148a.1, 205a.6

zac-1 za'ferān: Safran kara boyası safran

(زَاَج زَعْفَرَان)

z.106b.3

zāde (زَاَد): oğul

z.204a.4

za'f (ضَعْف): zayıflık, güçsüzlük, arıklık

z.135b.5, 201b.6

z.1 204b.11

z.1na 142a.11

z.1ndan 38a.6

z.1nı 85a.1

zafara (ظَفْرَة): göze inen perde

z.y1 74b.10, 75a.3

zafda' (صَفْدَاع):

zafda' kanı: kurbağa kanı

z.98a.9

za'ferān (زَعْفَرَان): safran, süsengillerden, yirmi-elli santim arası boyunda soğanlı bir bitki ve bu bitkinin tepeciklerinin kurutulmasıyla elde edilen sarı renkli baharat

z.42a.13, 44a.9, 52b.1, 60b.12, 70a.9, 75a.5, 75a.13, 90a.10, 92b.7, 101b.1, 102a.7, 103b.1, 104b.3, 106b.12, 107a.12, 107b.12, 110a.1, 111b.4, 116a.9, 116b.10, 117a.1, 119b.1, 122b.5, 125a.13, 130b.5, 130b.8, 131a.11, 131b.5, 131b.11, 132a.1, 132a.3, 134a.9, 136a.11, 138b.12, 139a.5, 139a.7, 139a.13, 142a.8, 142b.10, 143a.1, 144b.4, 144b.9, 144b.13, 153b.9, 153b.10, 147a.2, 164a.10, 165a.1, 165a.5, 168a.13, 168b.3, 168b.10, 171b.6, 171b.10, 172a.2, 173b.4, 173b.10, 184b.12, 185a.2, 186a.12, 190b.10, 204b.3, 204b.8, 206a.5, 206a.13, 206b.4, 206b.8, 208a.8, 208b.12, 209a.10, 209b.10, 210a.10, 210b.2, 210b.7, 210b.10, 211a.13, 211b.3, 211b.8, 211b.12, 212a.4

z.da 75b.1,

z.1 55a.1, 168b.5, 186a.13

z.11a 52b.10, 152b.3

za'ferān-ı şiyāf-ı māmişā (زَعْفَرَانِ شِيَاْفِ عَامِيْشَا):

z.173b.7 safran ve mamişadan yapılan göz damlası

za'ferānī (زَعْفَرَانِي): safran renginde, sarı

z.107a.11.

zafre (ظَفْرَه): göze inen perde

z.150b.12, 155a.8

z.de 155b.10

z.ye 143a.5, 211a.3

z.yi 82a.9
 zahir (ظاهراً): dış, görünen kısım, görünüş, belli

z.32a.5, 61b.13, 68a.3

z.den 9a.13

z.dür 70b.11, 79b.6

z.inde 146a.3, 146a.7, 146a.8, 157a.1, 157a.3,
 165b.9

z.ine 8b.3

zâhir ol-: ortaya çıkmak, meydana gelmek

z.a 14a.5, 40b.11, 46a.13, 52a.4, 58b.10,
 58b.(1).1, 73b.4, 83b.12, 122a.6, 139b.5, 147b.2,
 166b.9, 188b.8

z.acak 99b.12

z.duğı 189a.1

z.duğınınuğ 181b.3

z.maya 71b.5, 179b.10

z.maz 68a.4

z.mışıdı 196a.12

z.mışdur 140a.7

z.sa 51b.9

z.ur 9a.4, 13a.8, 13a.10, 13a.11, 19b.2, 26b.6,
 29a.7, 29a.10, 47a.10, 59b.10, 100b.6, 103b.13,
 117b.5, 117b.10, 127b.2, 137b.9, 137b.12, 157a.5,
 157a.8, 162a.4, 166b.9, 181a.7, 179b.4, 188b.13,
 196a.5, 196a.10, 197a.4, 108a.4,

z.ursa 134b.5

zâhir olmak: görünmek, ortaya çıkmak

z.a 184a.6

z.dur 40a.5

zaħm (زخم): yara, keskin bir şeyle, bir vuruşla
 veya bir iç etki ile oluşan gedik,
 yarık

z.77a.13, 117a.4, 137b.9, 137b.10, 177b.4

z.dan 33a.12

z.1 176b.1

z.ıla 138b.3

z.ından 156a.1

z.inı 76b.6, 134b.10

z.un 137b.13

zaḥmet (زحمت): sıkıntı, zorluk, hastalık, ağrı

z.89a.2, 134a.4, 141a.3, 178a.10, 188b.6, 189b.7,

z.e 187b.7

z.i 45a.3, 53b.5, 105b.10, 124a.8, 133a.9, 158b.12,

z.ile 117a.5, 137b.12, 202b.13, 203a.2

z.in+Ø 73a.7, 74a.7

z.inden 105b.5, 105b.6

z.ini 139b.3

z.ler 14a.1

z.lerden 62b.7

z.lerinden 28a.10

zaḥmet çek-: eziyet çekmek, sıkıntıya ugramak

z.e 50b.11

z.meye 23b.10

z.miş 191b.5, 199b.13, 200a.1

z.üp 176a.12

zaḥmet çekil-: eziyete maraz kalmak

z.ür 110b.2, 188b.4

zaḥmet eyle: zorluk, sıkıntı vermek

z.se 139b.2

z.ye 147a.8

zaḥmet iT-: (bkz. zahmet eyle-)

z.e 170b.6

z.er 132a.6

z.meye 140b.11

z.ü 158a.12

zaḥmet ol-: zorluk, sıkıntı olmak; hastalık, ağrı
bulunmak

z.maya 93a.9

z.sa 36b.10

zaḥmetlü (زحمتلو): zahmetli, zor, acı veren

- z.136b.3, 179b.8
 zahmetsüz (زَاهِمْتَسُوز): kolay, sıkıntısız
 z.78b.13, 81b.4
 zaḥum (زَاخُم): yara (bkz. zahm)
 z.dan 53b.2, 53b.3
 za'īf (ضَعِيف): zayıf, güçsüz, çelimsiz
 z.2a.3, 26a.4, 114b.1, 177a.7, 182b.2, 208b.2
 z.inden 113b.10
 z.ine 68b.4, 205b.6
 z.ini 203a.10
 za'īf eyle-: güçten, kuvvetten düşürmek
 z.meyesiz 87a.12
 za'īf iT-: zayıflatmak, zayıf düşürmek
 z.er 75b.7, 79b.2, 204a.6
 za'īf ol-: zayıflamak, güçsüzleşmek, kuvveti azalmak
 z.a 44a.13, 58a.6, 198b.6
 z.acak 37a.2, 40a.10, 201b.12
 z.duğına 186a.5
 z.duğının 191b.9, 203a.9
 z.maya 129a.3
 z.mış 204a.3
 z.up 128a.2, 199b.8, 203a.12
 z.ur 10b.4, 20b.3, 72a.13, 72b.2, 72b.6, 114a.1,
 199b.3, 200b.10
 z.ursa 20b.2
 za'īfiyet (ضَعِيفِيَّة): zayıflık, güçsüzlük
 z.i 133a.12
 za'īflık (ضَعِيفِيَّة): güçsüzlük, takatsizlik
 z.10b.4, 203b.12
 z.ı 151b.10, 203a.11
 z.ına 153a.10
 z.ından 50a.6, 50a.7, 50b.3, 101a.1, 114b.3,
 151b.4, 152a.12, 177b.(1).2, 177b.7, 197a.3
 z.ının 68b.7
 zamād (ضَمَاد): yakı, hastalıklı yere bir tabaka

- şeklinde ilaç sürme; sargı, ilaç lapa
 ẓ.40a.13, 55a.11, 59a.3, 60b.11, 131b.4
 ẓ.a 131b.9
 ẓ.lar 53a.9, 60a.12, 71b.4, 71b.8, 101b.1, 103a.1,
 133b.4, 138a.3, 144b.2, 144a.6, 152a.9, 189b.1
 ẓ.lara 101b.7
 ẓ.lardan 56b.5, 146b.2
 ẓ.ları 37a.10
 ẓ.larıyla 37a.8, 72a.6, 93a.7, 190b.6
 zamād eyle-: yakı yakmak, ilaç sürmek
 ẓ.seler 139a.11
 ẓ.yeler 34b.2, 136b.6
 zamād eylemek: ilaç tatbik etmek
 z.59b.1
 zamād iT-: ilaç sürmek
 ẓ.eler 55a.2, 55a.7, 76b.5, 114b.5, 121b.7, 121b.8,
 131b.8, 171a.12
 ẓ.erlerse 77a.12
 ẓ.seler 77b.7, 80b.7, 84b.1, 139b.1
 ẓ.sen 77b.4
 zamād itmek: (bkz. zamād eylemek)
 z.101b.6, 171a.13
 zamād-ı aḥar: (ضَمَادٍ أَحْرَ): diğer bir ilaç
 z.136b.3
 zamān (زَمَانٌ): zaman, müddet, süre devir
 z.89b.6, 109a.11, 188a.12
 z.umuzda 2b.6
 zamān-ı kadim (زَمَانٌ قَدِيمٌ): eski zaman
 z.den 4a.10
 zamg (صَمِغٌ): zamk, reçine, akasya ve benzeri
 ağaçlardan elde edilen reçine
 z.73b.2
 zamg-ı 'arabî (صَمِغٌ عَرَبِيٌّ): Arap zamkı, bir tür
 akasya ağacı sakızı zamkı
 z.97a.8

- zanbak (زَنْبَق):
 zanbak yağı: zanbak yağı
 z.1a 48a.3, 48a.4
- zarar (ضَرَر): zarar, ziyan, eksiklik
 z.60b.13, 88a.5, 201b.12
 z.dur 89b.4
 z.1 200b.3, 201b.12
 z.1nuḡ 15b.8
 zarar gel-: zarar, hastalık, eksiklik meydana gelmek
 z.se 24a.4
 zarar iT+: eksiklik, hastalık olmak
 z.er 201b.10
- zarb (ضَرْب): vurmak, çarpımak
 z.137b.8, 137b.10
 z.dan 78a.11, 79a.5, 146a.6
 z.1na 84b.13
- zarbān (ضَرْبَان): çarpıntı, sancı vuruşları
 z.190b.2
- zarbe (ضَرْبَةٌ): vurmak, dokunma
 z.170b.3, 171a.5
- zarku'l-ḥaṭāṭif (ذَرْقُ الْخَطَايِف): kırlangıç
 kuşunun dışkısı
 z.85a8-9
- zarūret (ضَرُورَات): mecburiyet
 z.75b.8
- zarūret-i istifrāḡ (ضَرُورَاتُ الْاِسْتِفْرَاقِ): mecburi kusma
 z.73a.10
- zāt (ذَات): kişi, insan, şahsiyet
 z.6b.10
 z.11a 126b.5
 z.11adur 8a.9
 z.11lamıdur 11b.1
- zāyi' (ضَايِع):
 zāyi' ol-: boşa gitmek, heba olmak
 z.maya 123b.12

z.mışlardır 2b.7

z.ur 190b.8

zāyid (زَايِدٌ): fazla, çok

z.82a.5

zāyidü'l-leben (زَايِدُ اللَّبَنِ): sütü artırıcı
ilaçlara denir

z.7a.5

zāyil (زَايِلٌ , زَائِلٌ): sona eren, geçen, geçmiş olan,
kaybolan

zāyil eyle-: geçirmek, bitirmek, yok etmek

z.r 9a.13, 122a.3

z.ye 14a.8, 58b(1).5

zāyil eylemek: bitirmek, sona erdirmek

z.14a.9, 179a.12

zāyil iT-: (bkz. zayil eyle-)

z.e 74a.7, 105b.8, 117a.12, 121b.6, 123a.5, 139a.3,
139b.3, 144b.3, 147a.1

z.eler 175b.4

z.er 14b.3, 71b.5, 78a.12, 79a.12, 81a.8, 84a.8,
85a.8, 122a.4, 136b.1, 137a.2, 138b.8, 139b.7,
140b.1, 144b.7, 164a.1, 168b.8, 185b.10, 210a.8,
211b.11

z.üp 7b.5

zāyil itmek: son vermek, bitirmek, yok etmek

z.dür 69a.11

zāyil idici: yok edici, ortadan kaldıracı, sona erdirici

z.140a.11

zāyil ol-: geçmek, sona ermek, bitmek

z.a 35a.1, 80b.2, 117a.7, 134a.11, 139b.1, 162b.10,
171b.4, 171b.5, 189b.3, 202b.10,

z.d1 104b.5, 169a.9, 184b.2

z.duğına 135b.2

z.masa 134a.13, 134b.2

z.maya 37a.7, 45b.12

z.mayacak 138a.11, 168b.13, 169a.3

z.mayup 72a.1

z.maz 59b.13

z.mış 194b.1, 195a.1

z.sa 14a.9, 59a.11, 127b.9

z.up 20b.9,

z.ur 14a.10, 25b.12, 59b.10, 59b.12, 127b.9,
128b.2, 128b.9, 135b.6, 136a.3, 136a.6, 202a.6,
202b.3, 202b.3

zāyil olmaK: bitmek, sona ermek

z.60a.4, 167a.10

z.a 167a.7

zebedü'l-baħr (زَبْدُ الْبَحْرِ): deniz köpüğü, lüle taşı

z.79a.5, 162b.11, 205b.2, 207b.10

zebedü'l-kaḡarir (زَبْدُ الْقَوَارِيرِ): sırça köpüğü, bkz. sırça

z.79b.2

zebered (زَبْرَجْد):

yaşıl zeberced: zümrüde benzer, yeşil renkli kıymetli
bir taş

z.181a.4

zebün (زَبُون):

zebün ol-: zayıflamak, güçsüz düşmek, yorulmak

z.ur 42a.1

zeheb (ذَهَب): altın

z.81a.10, 85a.6

zehr (زَهْر): zehr, ağı

z.7a.3, 186b.4

z.ün 9b.12

zeker (ذَكَر): erkeklik organı

z.i 17b.13

zekerıyyā (ذَكَرِيَّا): (Bkz. Muhammedbin Zekerıyya)

z.59a.51).13

zenb (ذَنْب): suç, günah, kabahat

z.dürur 4b.5

zencār (زَنْجَار): bakır pası nevinden göztaşı, koyu mavi
renkte zehirli bir tuz

z.8b.11, 75a.2, 79a.11, 87a.7, 87a.12, 97a.9,
97b.5, 106b.2, 106b.5, 106b.7, 107b.3, 110b.10,
111b.3, 114a.4, 116a.3, 124a.12, 142a.5, 142b.6,
142b.9, 143a.1, 163a.5, 163a.11, 164a.8, 168b.11,
173b.5, 204a.8, 207a.11, 209a.1, 209b.9, 211a.4,
211a7, 211.12

z.1 86b.1

zencār-ı şāfī (زنجار صافى): tabii, saf zencar

z.205a.5.

zencebīl (زنجبیل): zencefil, Hindistan ve Malezya'da
yetişen, yaklaşık bir metre boyunda, kamışa
ve hasır otuna benzeyen çok yıllık bir
bitkiden elde edilen toz şeklinde baharat

z.79a.8, 103b.6, 107a.2, 142a.11, 148a.1, 185a.8,
204a.9, 205a.4, 205b.2, 205b.7, 207a.8, 207a.11,
208b.3

zencebīl- emlec (زنجبیل الملع): yapraklı
zencefil

z.142a.7

zerārīh (ذراریه): kabarcıklar su toplama, yakı
kurutulmuş ispanyol sineginden yapılmış bir
çeşit yakı. Businegin Türkçe adı kuduz
böcegidir siyah siyah noktaları olan zehirli
kırmızı bir böcek, sinek

zerāvend (زراوند): zeravend, çok yıllık otsu veya çalı
biçiminde bir bitki, kabakulak otu

z.i 11a.9

zerdeçūb (زردچوبه): Hint safranı, zerdeçal, safran
kökü, sarı boya; kırlangıç otu

z.90a.8, 103b.6, 139a.5, 205a.3

zerdeçūp (زردچوبه): (bkz. zerdeçub)

z.148b.1

zernīc (زرنج): zırnık denilen madde

z.79a.4

ķızıl zernīc: kırmızı zırnık

- z.138b.5, 138b.11, 139a.7, 209b.6,
 zernih̄ (زَرْيَحٌ): zırnık, sıçan otu; arsenik ile
 kükürt karışığı bir madde
 z.52b.3, 75a.2, 87a.7, 97a.9, 107a.12, 122b.11,
 208b.12,
 zerūr (زُرُّورٌ): göz otu
 z.102b.1, 102b.3
 z.i 101b.9, 101b.10, 102a.1
 zerūr-ı ağber (زُرُّورٌ أَغْبَرٌ): toz halindeki göz otu
 z.102a.11-12, 104b.2
 zerūr-ı aşfer (زُرُّورٌ أَصْفَرٌ): sarı göz otu,
 sarı pudra, güzel kokulu Hint kamışından
 yapılmış pudra
 z.92b.4, 92b.5, 102a.2
 z.ile 104b.2
 zerūr-ı melek ayā?:
 z.102a.2
 zevāl (زَوَالٌ): yok olmak, geçmek, sona ermek
 z.i 176a.9
 zevāluhā (زَوَالُهَا): onun yok olması, zail olması
 z.194a.3
 zevc (زَوْجٌ): çift, bir çiftten her biri
 z.24a.11
 zeyt (زَيْتٌ):
 zeyt yağı: zeytinyağı
 z.59b.6, 165a.4,
 z.la 44b.10, 41b.1, 44b.13, 59b.6, 118a.9, 120b.6,
 164b.10
 z.na 80b.1, 120b.10
 zeytūn (زَيْتُونٌ): zeytin, zeytingillerden, Akdeniz
 ülkelerinde yetişen 10-20m. yükseklikte, dalları
 dikensiz uzun ömürlü bir ağaç ve bunun çok
 tüketilen meyvesi
 z.46a.6, 203b.2
 zeytūn yağı: zeytinyağı

z.la 162b.13

z.nuḡ 92b.1, 112a.3

eski zeytūn yağı: bekletilmiş zeytin yağı

z.7b.1

zeytun yaprağı şuyı: zeytin yaprağından çıkarılan su,
zeytin yaprağı usaresi

z.la 174b.1, 174b.12, 203a.4

ẓıd(d) (ضِدٌّ): aksi, muhalif, ters; bir şeyin
karşılığı

z.a 15b.5

z.dan 15b.5

z.1 4b.2, 4b.3, 69a.11

z.ıdur 67b.7, 199a.13,

ẓıdd-ı mizāc (مِزَاجٌ ضِدٌّ): mizacın,
tabiatın, huyun tersi, aksi

z.69b.1, 69b.3

ẓıķ (ضَيْقٌ): pek dar

z.170a.8

ẓıl(1) (ظِلٌّ): gölge

z.i 193a.10

ẓıyķ-ı ḡaraķa (ضَيْقٌ حَرًا قَهْ): yakıp daraltan

z.172b.2

zıbaķ (زَبَابٌ): civa

z.79a.13, 181a.5

zıft (زَيْفٌ): kara sakız, katrandan çıkarılan,
kolay kırılan, az sıcakta eriyen katı,
siyah, parlak bir madde

z.79a.7, 132a.3

zıkr (ذِكْرٌ):

zıkr eyle-: anmak, söylemek, anlatmak

z.düK 39b.8, 61b.11, 62b.2, 63a.3, 69b.11, 86a.4,

92a.2, 105b.11, 116b.12, 148b.12, 151b.12,

158a.5, 159a.11, 183b.5, 186b.7, 193a.1, 194a.9

z.dügıdi 128b.7, 134b.5

z.dügümüz 6a.8

z.düğümüzden 48a.12
 z.düm 20b.13, 63a.12, 129b.9
 z.dümididi 14b.13, 88b.10
 z.yem 2a.10

zıkr iT-: (bkz. zirk eyle)

z.dük 26a.9, 108a.6
 z.dügidi 123a.12, 144b.2, 150b.5
 z.düm 127b.11
 z.erüz 191a.12
 z.icek 30a.1
 z.memişlerdür 95a.9

zıkr ol-: söylenmek, anılmak

z.a 151a.4
 z.an 89b.8, 124b.13
 z.asıdur 22a.13
 z.dı 108a.13
 z.dıdı 26a.7, 39a.10, 42a.8 46a.5, 60b.11, 100a.13,
 103a.10, 108b.4, 111a.5, 133b.13, 134b.1, 144a.7,
 150b.1, 154b.11, 159a.10, 159a.13, 181a.10,
 192a.7,
 z.ısar 70b.7, 111b.8
 z.ısardur 71b.12, 141b.10,
 z.mışdur 45b.10, 53a.9, 70a.3, 109a.5, 167a.13,
 175a.13, 198a.3

zıkr olun-: söylenilmek, anılmış olmak, anlatılmak

z.a 2a.6, 97b.8, 155a.4, 165a.11, 166a.8, 191a.5,
 z.dı 11a.6, 19a.11, 23a.2, 25b.3, 26a.2, 29a.3,
 36b.9, 40a.12, 53a.13, 95a.13, 140a.11, 143b.10,
 150a.4, 181a.1, 190a.8, 203a.8
 z.mışdur 196a.4

z.ur 75b.11, 106a.5

zimistān (زمستان): kış mevsimi

z.16a.8

zincfir (زنجفر): civa ile kükürt karışığı bir çeşit tabii boya

- z.79a.9
zincifer (زنجفر): (Bkz. zincfir)
- z.107a.4
zira (زيرا): çünkü, bundan dolayı ki, bu sebepten
z.2b.5, 3a.6, 3a.8, 3a.11, 3b.2, 4b.1, 4b.5, 5b.2,
6a.10, 11a.12, 14a.13, 15a.7, 15a.9, 15b.3,
15b.4, 15b.7, 16b.1, 17b.4, 17b.8, 19a.10,
20a.13, 20b.3, 22a.3, 24b.5, 27a.12, 28a.3,
28a.6, 29b.10, 30b.8, 51a.3, 65b.1, 67a.10,
67b.3, 69b.13, 70a.10, 72a.2, 73a.3, 74b.1,
76a.1, 85b.1, 94b.13, 97a.5, 100b.7, 104a.5,
106a.9, 115b.13, 116b.2, 130a.3, 133a.7, 134a.2,
135b.2, 141a.3, 155a.12, 160a.8, 161b.1, 177b.10,
179a.6, 182b.6, 183b.3, 187a.6, 188a.4, 188b.12,
190a.3, 192a.12, 196b.4, 197a.13, 197b.7, 198a.9
zire (زيره): kimyon, maydanozgillerden yıllık, tuzlu
ve otsu bir bitki
z.41a.7, 41b.2, 44b.10, 45a.12, 45b.3
z.yi 138b.4
z.yile 49a.5
zirişk (زرشك): kadın tuzluğu, anber-i baris
z.58b.(1).6
z.ile 58a.4
ziyā (زياء): ışık, aydınlık
z.2a.11
ziyāde (زياده): fazla, çok, çoğalma
z.2b.11, 11a.3, 16b.4, 35a.4, 55b.9, 55b.13, 58a.2,
70a.8, 72b.7, 74a.3, 88b.13, 93a.9, 97a.2,
100a.11, 100b.3, 104a.7, 105a.6, 105b.10, 110b.1,
116a.12, 121a.10, 124b.9, 129b.1, 139b.11,
175b.5, 182a.9, 182a.10, 188a.2, 190a.9, 195b.9
z.dür 75b.1
z.lığı 9b.5, 124b.10
ziyāde iT-: arttırmak, fazlalaştırmak
z.eler 34a.10, 56a.1

z.er 9b.5, 10a.2, 78a.2, 78b.5, 82a.7, 82b.12,
85a.1, 106a.9, 108a.4, 134b.10, 199b.2, 204a.3,
z.üp 72a.9

ziyāde ol-: çoğalmak, artmak, şiddetlenmek

z.a 28a.5, 34a.9, 39a.13, 48b.1, 50a.10, 67b.11,
106a.6, 127a.10

z.an 100b.1

z.maz 181b.4

z.mazsa 100a.8

z.maya 108a.11

z.sa 16a.2, 17b.5

z.up 115b.6, 162b.2, 198b.4

z.ur 21b.8, 28a.6, 57a.3, 68b.2, 101a.4, 112b.1,
117b.7, 129b.1, 133a.9, 133a.12, 161b.1, 171a.2,
181b.1

z.ursa 45a.4, 53b.11, 113a.3, 116a.8, 130a.12,
174b.1

ziyān (زِيَان): zarar, bir maddenin vücutta yaptığı
tahribat ve rahatsızlık

z.1 70a.11, 70a.13

ziyān eyle-: zarar vermek

z.r 58b.(1).5

z.ye 34b.13

ziyān iT-: zarar vermek, sağlığına dokunmak

z.e 170b.8

z.er 34b.8, 53b.9, 89b.9, 129b.1, 129b.4, 133a.4,
146b.11, 158b.3, 171a.2, 203b.8, 204a.6

ziyān idici: zarar verici

z.dür 89b.8

ziyrek (زَيْرَك): anlayışlı, uyanık

z.4b.13

zifer (ظْفَر): tırnak

z.i 80b.2

zufre (ظْفَرَة): dile degdiginde cüzlerini
parçalayan ısırıcı bir ot, habis yara

ve çıbanların vi sigillerin tedavisinde kullanılır, tırnak otu denir

z.89a.6, 93b.10, 124b.13, 125a.7, 125a.8, 139b.1, 140b.6, 141a.2, 141a.5, 141a.6, 141b.13, 155b.2, 167b.12

z.de 97b.8

z.den 141a.1

z.nün 90a.7, 125b.10, 139b.10, 141a.9, 141a.12, 141b.2, 141b.7, 142a.2

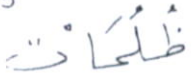
z.ye 106b.9, 107a.2, 107b.1, 142a.3, 142a.10, 142b.8, 142b.13, 211a.7

z.yi 81b.7, 140a.11, 140b.1, 140b.2, 140b.8, 140b.11, 140b.13, 141a.7, 141a.9, 141a.13, 141b.9, 143a.6, 143a.7, 208b.6

z.yile 141a.5

zufre-yi lahm-ı zāyid:gözde peyda olan fazlalık etin oluşturduğu göz üzerindeki perde

z.i 82a.5

zulumāt (): karanlık, perde, örtü

z.2a.10, 193a.4

z.1 209b.3

z.1n+ø 76b.1, 81a.7

z.1na 205b.10, 206a.5

z.1nı 210b.9

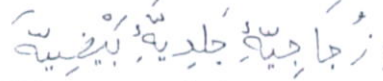
zücaciye (): saydam tabaka

z.63a.5, 200b.5, 200b.6, 200b.7

z.nün 65a.3, 200b.11

z.ye 200b.8, 200b.10, 200b.12, 201a.1

z.yile 62a.9, 65a.4, 65a.5

zücāciyye-i celidiyye-i beyziyye ()
ağ tabakanın parlak kısmı

z.63b.12

zücāc-ı fir'avn (): firavn camı

z.211b.3

- zūfā (زُفَا): zūfa otu, gaz söktürücü, mideyi rahatlatıcı bir ot
 z.7a.12, 198b.11, 200a.5
 z.y1 138b.11, 200a.5
- zūḥal (زُحَال): satürn gezegeni
 z.20b.6
 z.dür 20b.6
- zūkām (زُكَاَم): bir nezle türü, madde boğaz ve akciğer yerine burun deliklerine inerse bu rahatsızlığa sebep olur
 z.186b.10
- zūkāmlu (زُكَاَمْلُو): nezleli
 z.104a.2
- zūkāü'l-ḥiss (زُكَاُءُ الْحِسِّ): hissin, duyunun artması
- zürniḥ (زُرْنِيح): (bkz. zernih)
 z.182b.3
 z.9a.1
- zürūr (زُرُور): düğmeler, tomurcuklar
 z.123a.5, 134a.1, 159b.2, 207a.6, 208a.2, 208a.6
 z.i56a.13
 z.larda 133a.5
 z.ları 88a.12, 205a.2
- zürūr eylemek: pudra haline getirmek, ilacı toz halinde kullanmak
 z.174b.10
- zürūr iT-: bkz. zürūr eyle
 z.e1er 175b.3
- zürūr-ı ağber (زُرُورِ اَغْبَر): boz pudra göz için kullanılan toz
 z.105b.6, 106a.2, 108b.10, 148a.7
 z.ile 110b.12
- zürūr-ı aşfer (زُرُورِ اَصْفَر): sarı pudra
 z.99b.2, 108a.10, 108a.12, 131a.6, 131a.10, 206b.10
 z.ile 152b.2

zürür-1 aşfar-1 aşgar: (زُرُّورٍ أَصْفَرٍ أَصْغَرٍ):
ufaltılmış sarı pudra

z.208a.9

zürür-1 aşfar-1 ekber (زُرُّورٍ أَصْفَرٍ أَكْبَرٍ) bkz.
z.aşfar-1 kebir

z.208a.6

zürür-1 aşfar-1 kebir (زُرُّورٍ أَصْفَرٍ كَبِيرٍ): çeşitli
maddelerin belli karışımından elde edilen
toz ilaç

z.102a.4, 102a.10

zürür-1 aşfar-1 şağir (زُرُّورٍ أَصْفَرٍ صَغِيرٍ):bkz. z.
aşfar-1 kebir: çeşitli maddelerin karışımından elde edilen
ilaç toz, pudra

z.102a.9

zürür-1 ebyaz (زُرُّورٍ أَبْيَضٍ):beyaz pudra

z.208a.11, 208a.12

zürür-1 melekāyā: (زُرُّورٍ مَلَكَايَا) ?

z.101b.11, 150a.12-13, 168a.10

zürür-1 mu'teber (زُرُّورٍ مُتَعَبَّرٍ):bilinen meşhur
pudra

z.154b.2

zürür-1 müsekkîn (زُرُّورٍ مُسَكِّنٍ):rahatlatan pudra

z.163a.2-3

zürür-1 remād (زُرُّورٍ رَمَادٍ):kül renkli pudra

z.1 147b.5

zürür-1 verdī (زُرُّورٍ وَرْدِي):gül pudrası

z.175a.4, 175b.5

Ahmed-i Ferrûh
'ased
ayâric-i lugaziya
ayâric-i rûfes
bahşgâh
habb-ı ıstamhıkûn
İbn-i Masuya
İbni'l Hişâme
kakûle-i kibâr
kantariyûn baryik
lugâziya
merâretü'l-bakar
mesrûditus
mişk-i tara mişi'
muakkim
Muhammed bin Zekerıyyâ
muhtarun
müsefeffetit
şıfat-ı şiyâf-ı biryûmâ
şıfat-ı şiyâf-ı dinârgûn
şıfat-ı şiyâf-ı ıştıftıyân
şıfat-ı şeyâfü'l kâkıyâs
şıfat-ı şiyâf-ı kaşır
şıfat-ı şiyâf-ı tarhamatıkân
şıfat-ı 'uzeyri
şıfat-ı 'uzeyri nev'i aher
şıfat-ı zurûr-ı melekayâ

şinjürce

1473

ledüpe şuyı

suhriniya

şiyâf-1 biryûmâ

şiyâf-1 dinâr

şiyâf-1 dîzec

şiyâf-1 ıstâftıyân

şiyâfu'1 kâkıyâs

şiyâf-1 rîzeh

şiyâf-1 tarhamatîkân

tağarım

tarancide

'uzeyri

'uzrûf

zab-1 zibil

zerûr-1 melekeyâ

zürûr-1 melekeyâ